dixit ei: Ecce tres viri querũt te. Ad q̃s deſcendẽs ait: Que
cauſa ẽ ꝓpter quã veniſtis? Vñ aperit q2 cãm a ſpũ nõ audie
rat. Aliqñ in futuro ex pte tãgit: ⁊ ex pte nõ tãgit: Sic filij ꝓ
Re.2.a phetarũ de auferẽdo heliaz ad heliſeum dicũt: Nũq̃d noſti ꝙ
hodie tollat dñs dñm tuuz a te? Quo tñ ablato in rupibus ⁊
vallibus querẽtes eũ ſe diſpergũt. Sciebãt enĩ ꝙ tolli poſſit:
Re.13.d ſ3 neſciebãt ꝙ iueniri nõ poſſet. Vñ idez heliſe⁹ dixit regi iſra
el: Percute iaculo terrã. Et cuz ꝑcuſſiſſet trib⁹ vicib⁹ ⁊ ſtetiſ
ſet iratus contra eũ ait: Si ꝑcuſſiſſes q̃nquies aut ſexies ſiue
ſepties ⁊ ꝑcuſſiſſes ſyriã vſq3 ad cõſũmationẽ: nũc aũt tribus
vicib⁹ ꝑcuties eã. Nouerat enĩ q2 totiẽs ꝑcuteret ſyriã q̃tiẽs
Re.16.a terrã: ſ3 nõ q̃tiẽs ꝑcuteret terrã. Sic ſamuel vngenduz noue
rat dauid ſ3 tñ dicebat: audiet ſaul ⁊ interficiet me. Dauid q̃
dem vnxit ⁊ occiſus nõ ẽ ⁊c. Sciẽdũ q̃3 ꝙ alij ꝓphe ex pro
ximo tãgunt ⁊ ñ ex lõginq̃: alij ex lõginq̃ ⁊ nõ ex ꝓximo: alij
ex vtroq3. Nõ de lõginq̃ ſ3 de ꝓximo ſamuel tactus aſinas in
uẽtas nũciabat: ſaulẽ regẽ ꝑdixit futurũ ꝙ dauid ei ſuccedit
ꝑdicit: ſ3 ꝙ pater eterni regis futur⁹ ſit nõ ꝑdicit. Quidã aũt
de lõginq̃ ⁊ nõ de ꝓximo tãgunt ꝓphetie ſpũ: ſic dauid ĩcar
Ps.86. nandũ de iudea verbũ dei nouerat dicẽs: Hõ fact⁹ eſt in ea: ⁊
Re.16.a ipſe f.e.a. tñ mſta e vicino ñ ĩtellexit. ſic ẽuũ Miphiboſeth Si
ibi.19.c bi cõtra dñm ſuũ mẽtiẽtẽ. Et Amaſſe ꝑmittẽs ait: Hec faciat
.Re.7.a mihi de⁹ ⁊ hec addat: ſi nõ magiſter militie fueris coraz me dĩ
tpe ꝑ ioab. Quid ſequeret ignorãs. Amaſa enĩ nec pnceps
militie fuit: ⁊ ꝑ ioab vitã finit. Et cũ templũ deo ɔſtruere vo
luit ꝓphetã aliũ cõſuluit. Quidã v̾o ⁊ ex lõginq̃ tãgunt ⁊ ex
Eſa.7.c ꝓximo vt Eſaias. lõge enĩ p⁹ futura ꝑnũciat: Ecce vir. cõ. ⁊c.
ibidẽ.9.b Et alibi: Paruulus enĩ nat⁹ ẽ nobis ⁊c. Idẽ e vicino ſpũ ꝓ
Eſa.38.a phetie eçechia rege ait: ꝙ d̾ ĩfirmitate ſua ſurgeret ⁊ q̃t annis
poſtea viueret. Aliqñ ꝓphetie ſpũs ꝓphis deeſt: quaten⁹ cũ
Re.4.d hũc nõ hñt agnoſcãt ſe ex dono habere cũ hñt. Vñ heliſe⁹ cũ
flentẽ ſunamitẽ a pedibus ſuis ꝑ gieçi auelli ꝓhiberet. dixit:
Dimitte illam: anima enĩ eius in amaritudine ẽ: ⁊ domin⁹ ce
ibidẽ.3.c lauit a me et nõ indicauit mihi. Sic quoq3 eum ioſaphat eum
de futuris requireret: ⁊ ꝓphetie ſpũs ei deeſſet: pſaltem fecit
applicari vt ad ſe ꝑ laudem pſalmodie deſcẽderet ⁊ ſe de vẽ
turis repleret. Cum enim vox pſalmodie ꝑ intentionẽ cordis
agitur: ꝑ hanc omnipotenti deo ad cor iter preparatur: vt in
tento menti vel ꝓphetie myſteria vel cõpunctionis gratiam
Ps.49. infundat. Unde: Sacrificium lau. ho. m. ⁊c. Et alibi: Canta
te domino pſalmũ di. no. e. ⁊c. Quia aũt ꝓphetie ſpiritus nõ
Re.13.c ſemper adeſt ꝓphetis vir dei indicat qui contra ſamariã miſ
ſus mala que ventura erant nunciauit: Sed prohibitus a do
mino in via comedere falſi ꝓphete perſuaſione deceptus eſt:
Quẽ fallax ſermo nõ decepiſſet ſi ſpiritũ preſentez habuiſſet.
Sciendu3 quoq3 eſt ꝙ ꝓphete ex magno vſu prophetandi
quedaz ex ſuo ſpiritu proferunt: et ſe ex ſpirituſancto ꝓferre
ſuſpicantur. Sed quia ſancti ſunt ꝑ ſpiritũ citius correcti: ab
eo qui vera ſunt audiunt ⁊ ſemetipſos qui falſa dixerunt rep̃
Re.12.a hendunt. Nathan enĩ vir ſanctus dauid regez aperte de cul
pa reprehendit ⁊ que ei ventura eſſent nunciauit: ⁊ de templo
edificando requiſitus ait: Omne quod eſt in corde tuo va 2.Re.7.a
de ⁊ fac: quia dominus tecum eſt. Sed poſtea audiuit a dño
Vade ⁊ loquere ad ſeruum meum dauid. Hec dicit domin⁹
deus: Nunquid tu edificabis mihi domum ⁊c. Inter ꝓphe
tas veros ⁊ falſos hec eſt differentia. Veri ſi quid aliquãdo
per ſpiritum ſuum dicũt ꝑ ſpiritũ ſanctũ eruditi ab auditorũ
mẽtib⁹ citi⁹ euellũt. Falſi in ſua falſitate ꝑdurãt. Notãdũ
aũt quõ dñs ad ꝑfectũ hoĩm ire ſue moderamina diſpẽſat:
Iſraelitic⁹ ppl's ɔditori ſuo deliq̃rat: iõ ĩ captiuitate regi ba
bylonio ſuiebat: cũ q̃ eçechiel ꝓpha ĩ captiuitate mittit: quẽ
diuĩa gr̃a ita ſibi placabilẽ reddidit vt ꝑ eũ vẽtura ꝑdiceret
⁊ afflict̾ ɔſolationẽ daret. Cõſiderem⁹ q̃ ſi poſſim⁹ q̃ta ẽ di
ſpẽſatio ſupne pietat̾. Sic irat⁹ ẽ dñs ꝓp'o ſuo vt nõ oĩno ira
ſceret. Iõ in captiuitatẽ ppl'm tradidit: ſ3 q2 nõ oĩno electos
ſuos cũ illo miſit: vt ex vna eadẽq3 re ⁊ carnalib⁹ daret pur
gatiõis flagellũ ⁊ ſpũalib⁹ v̾tut̾ ĩcremẽtũ ⁊ ſic iniuſt̾ iraſce
retur vt eos ꝑ iuſtorũ cõſortiũ cõſolaret: ne ſi oĩno deſereret
nullus p⁹ culpã ad veniã rediret. Sic q̃3 pp'o cui ꝓpt deſpe
rationẽ irat⁹ fuerat ꝑ moyſen dic: Nolite aſcẽdere neq3 pu
gnet̾: nõ enĩ ſũ vobiſcũ: ne cadat̾ corã inimic̾ vr̃is. o ineffa
bilia diuĩe pietat̾ viſcera cũ eis nõ erat vt vincerẽt: ⁊ cũ eis
erat ne perirẽt. ſic puulo delinq̃nti irata mr̃ ſi ĩ p̃ceps ire re
ſpexerit: accurrit manũ tẽdit ire oblita pietate plena. Hre.
Vſus ꝓphetice locutiõis ẽ: vt pri⁹ ꝑſonã: tp̃s: locũq3 deſcri
bat: vt ad v̾itatẽ ſolidi⁹ oſtẽdẽdã añ radicẽ hiſtorie figat: et
p⁹ fruct⁹ ſpũs ꝑ ſigna ⁊ allegoriã ꝓferat. Hoc fac eçechiel d.
Et factũ ẽ ĩ anno tri. ⁊c. Sciẽdũ aũt ꝙ viſiõi intime v̾ba q̃
ꝓtulit copulauit: ſic ĩcipiẽs. Et factũ ẽ. ſubiũgit enĩ qd' exte
ri⁹ loq̃ ĩchoat: ac ſi illd' for̾ ſit qd' int⁹ videbat. Idẽ. In trice
ſimo anno q2 ſermo doctrĩe nõ ſuppetit niſi ĩ etate ꝑfecta. Vñ
⁊ ſaluator in. xij. anno ĩ tẽplo interrogat: nõ docet: vt nõ p̃ſu
mãt hoĩes ĩ infirma etate ꝑdicare. Diſcit ĩ terra q̃ ſemp ange
los docet in celo. Vñ Moyſes: Nõ arabis ĩ primogenito bo Deut.22.b
uis. i. ĩ bona opatiõe p̃me etatis: nõ p̃ſumas officiũ ꝑdicatio
nis: nec vomere nouelle lingue ꝓſcĩdere terrã alieni cordis.
Hieremi. tñ ⁊ daniel ꝓphetie ſpiritũ pueri accepertũt: ſ3 mira
cula ad exẽplũ operatiõis trahenda nõ ſũt. Aliud enĩ eſt qd'
doctrĩe vſu ⁊ diſciplina diſcim⁹: aliud ẽ qd' de miracl'o ſcim⁹.
Idez. Iux flu. cho. ⁊c. Eçechiel. i. fortitudo dei. ſ. fili⁹ q̃ v̾tus
⁊ ſapĩa dei. ⁊ fili⁹ buçi. i. d' pp'o iudeorũ ꝑ pctõ ɔtẽpto natus
veĩt iux flu. cho. Incarnat⁹ eĩ pctõrib⁹ ꝓpinq̃re dignat⁹ eſt:
q̃ iniq̃tate g̃uati ad celeſtia nõ poterãt ſbleuari. Chobar nã
q3 g̃ue ĩterp̃tat. Gen⁹ v̾o hũanũ ⁊ g̃ue ẽ ꝑ iniq̃tatẽ: ⁊ fluit ꝑ
mutabilitatẽ. In t̾ra chaldeorũ q̃ captiuãtes vl' q̃ſi d'mones.
pctõres aũt q̃ſi demones: ⁊ ſe ⁊ alios captiuãt: cũ natura ho
mines ⁊ rõnabiles eſſe debeãt. Hiero. Eçechiel' difficulta
tem: hebreorũ mõſtrat traditio. Niſi enĩ q̃s apud eos ſacer
dotalis miniſterij etatez. i. xxx. annos ĩpleuerit: nec p̃ncipia
geneſeos: nec cãtica cãticorũ: nec exordiũ eçechiel': vel finẽ le
gere permittit: vt ad plenam ſcientiam et myſticos intelle
ctus plenum humane nature tempus accedat. Et factũ

Glo.ordi.

a Et factũ ẽ ⁊c. Ca. I
e Hie. In. xxx. ãno nõ
etatis ꝓphete vt pu
tant: nec iubilei q̃ eſt
annus remiſſiõis: ſ3
a duodeuigeſimo anno ioſie regis
iuda qñ inuẽtus eſt liber Deutero
nomij in templo vſq3 ad quintũ ca
ptiuitatis annũ ioachim cognomẽ
to iechonie q̃ cũ matre duct⁹ eſt in
babylonẽ cũ daniele ⁊ trib⁹ puer̾
et eçechiel q̃ eſt de tribu iude p̃ma
captiuitas quãdo ſtillauit ira dei ſup omnem hieruſalem.
Allego. Alle. Domin⁹ in. xxx. anno etatis ſue ad baptiſmũ ꝑue
nit in quarto menſe. i. ianuario. ſ. anni principio ẽm roma
nos: Hebrei v̾o niſan. i. aprilem menſem nouorum primuz
faciũt: in quo paſca celebrare. Greci martiũ. Apud orien
tales enim poſt collectiões frugũ ⁊ torcularia quãdo deci
me offerebant in templo: october erat primus: ianuarius
q̃rtus. Quintã diẽ mẽſis addit vt ſignificet baptiſmũ in q̃
apti ſunt chriſto celi ⁊ epiphaniorũ dies ex h venerabil' ẽ.
nõ vt q̃dam putãt natalis in carne: tũc enĩ abſcõditus eſt
Dan.3.d nũc apparuit. Qd' huic tempori cõgruit quo dictum eſt:
Hic eſt filius meus dilectus in quo mihi bene complacui.
Hiero. Figurat xp̃s q̃. xxx. ãno nat⁹ veĩt ad baptiſmũ q̃
in hoĩe

Incipit Eçechiel ꝓpha: Ca. I

a Et factum eſt in a†
ſ tempus.
triceſimo anno ĩ
a ſ ſubaudi mẽſe pendẽte
ſentẽtia quod. lxx. addide
re vt manifeſtius fieret.
b ſ ſubaudis die.
quarto in quĩta

Nico. de lyra

a Et factũ ẽ. Hic ɔſe Ca. I A
quẽter accedendũ ẽ ad for
maz tractat⁹ que ẽ diuiſio
libri: qui ĩ duas ꝑtes diui
ditur. ſ. ĩ ꝓhemiũ ⁊ tracta
tũ q̃ incipit ibi: Et vidi In
ꝓhemio v̾o p̃mo ponit tp̃s reuelatiõis
facte eçechieli ꝓphete. cũ d'r: Et factũ ẽ ĩ
xxx. anno. ſ. etat̾ eçechiel' vt dic Hiero.
in ꝓlogo. Hoc enĩ tp̃s eſt ɔueniẽs regi
mini et ꝑdicationi. vñ: et Ioſeph in. xxx.
ſuo anno fact⁹ ẽ p̃poſit⁹ egypti Gen. xlj.
Et xp̃s baptiçat⁹ Luc. iij. Et extũc xp̃s cepit ꝑdicare ĩ publico.
Sed ɔ h videt q̃dã gloſa ſup locũ iſtũ q̃ dic ſic: In ãno. xxx. nõ
etat̾ ⁊c. Ad qd' dicẽdũ ꝙ illa gloſa d'r eſſe Hieronymi: ⁊ iõ nõ ẽ
abſolute intelligẽda: aliter ɔtradiceret ſibi: q2 dic ɔtrariũ ĩ ꝓlo
go vt allegatũ ẽ: ⁊ iõ intelligenda eſt cũ iſta ſuppletiõe: In. xxx.
anno nõ etatis. ſupple tantũmõ: ſed cũ h in triceſimo anno alte
rius enumeratiõis: que autẽ ſit illa: Hiero. ꝓſequit in illa gloſa
dicẽs: ꝙ incipit a. xviij. anno ioſie regis. Ad cui⁹ intellectũ ſci
endũ ꝙ iudei aliqñ in libris ⁊ carthis numerabãt annos a iubi
leo ĩmediate p̃cedẽte: ⁊ ſic nõ accipit h ẽm Hiero. aliqñ v̾o nũe
rabãt ab aliq̃ facto notabili emergẽte. ſic a fũdatiõe tẽpli ꝑ ſalo
monẽ ⁊ a trãſmigratiõe ioachin. vt habet ĩ h ꝓhemio: ipſe ẽ an
nus quintus tranſmigratiõis ioachin. Anno aũt ioſie. xviij. re
pertus

☞ in homīe perfecta etas eſt. Vñ ī libro nu
Nu.4.a meri nō ſm ſeptuaginta a viceſimo q̇nto
anno etatꝫ: ſꝫ ſm hebreos a triceſimo īci
piūt ſacerdotes ī tabernaculo miſtrare.
Geñ.14.g In cuiꝰ ſignū ꝓceſſit ioſeph ī egypto eſu
rienti populo frumē
Mat.3.a ta largiturꝰ ē. et Jo
hannes ad fluēta ior
danis baptiſmuꝫ pe
nitentie predicauit.
a Iuxta flumē cho
bar. Hieronymus.
Chobar ꝓpriū nomē
fluminis: Vel qꝛ gra
ue īterꝑtatꝰ tigrim vl'
euphraten: ⁊ oīa ma
gna ⁊ grauiſſima flu
mina q in terra chal
deorum eſſe perhibe
tur ſignificat.
b Aperti ſunt ce
li ⁊c̄. Hierony. Non
viſiōe firmamēti ſꝫ
fide credētiſ cui reue
lata ſunt ſecreta cele
ſtia: ſic̄ ī baptiſmo ſal
uatoris cum ſpūſſan
ctus in ſpecie colūbe
deſcēdit. c Tranſ
migrationis. Hiero.
Nō captiuitatis: qꝛ
ſpōte ſe tradēs ductꝰ
eſt in babylonē. igitꝰ
Joakim .i. iechonie
dicitꝰ ꝓma traſmigratio: Sedechie vō ſe
cūda vl' extrema captiuitas. d Factū
eſt vbū dñi ⁊c̄. Gre. Notādū ꝙ eçechiel
mō ipſe d̄ ſe mō quaſi alius de ſe loquitꝰ.
Loquitꝰ ei ꝑ eū ſpūs q̇ ꝓſidet q̄ſi aliꝰ loq̇
tur: ipe quaſi ꝓ ſe qui ꝓſidēti paret. Vñ
Nu.12.a ī moyſe: Erat eni moyſes mitiſſimꝰ ſuꝑ
Joh.19.c omēs homīes. hinc Johānes ait: Vidit
illum diſcipulū quē diligebat ieſus. Et
2 Cor.13.a paulus: An experimētū q̄ritis eius q̇ in
me loquitꝰ chriſtꝰ. Recte ḡ q̄ſi d̄ alio ait:
Facta ē ſuꝑ eū ibi m. do. ⁊ de ſe et iuda:
et ecce ventꝰ tur. e Buçi. Hiero. i. ſpre
tus atqꝫ cōtemptus: pater quoqꝫ chriſti
ab omībꝰ cōtemnitꝰ: hereticis q̇ vetꝰ nō
ſuſcipiunt teſtamentū. f Chobar. Hie
ronymꝰ. Danieli quoqꝫ qui ⁊ ipſe in ba
bylone erat iuxta fluuiū futurorū ſacra
menta panduntꝰ ſuꝑ aquas. īmo in aq̇s
puriſſimis vt baptiſmi potētia monſtra
Act.9.c retur. Paulus quoqꝫ cū ab anania ī do
mino lotus eſt: tegentibꝰ prius oculos
ſquamis: caruit cecitate. In Geneſi quo
qꝫ que prima viuerent de aquis egreſſa
ſunt. g Manꝰ. Hiero. i. fortitudo in q̄
iſrael eductus ē de egypto: cuiꝰ ꝑtem in
Exo.8.c telligūt magi pharaonis dicētes: Digi
Lu.11.c tus dei eſt. Vñ: Si ego in di. d. e. d. Pro
Mat.12.c quo in alio euangelio: Si ego in ſpiritu
dei eijcio de. h Et vidi ⁊c̄. Hiero. In
ꝯſolationē traſmigrari populi reuelati
onē ſentētie dei ꝓphetauit: ⁊ hāc viſio
nem et templi dedicationē: in quorū ex
poſitiōe oēs iudei vniti ſunt ſupra homi
nem eſſe dicentes: nos magis ſuſpicari
q̄ꝫ explanari poſſumus.
i Et ecce ventus turbinis. Verbū he
breum ruha pro qualitate locorum vel
Ps 103 ſpiritum ſignificat. vt: Emitte ſpiritum
Ibi.145 tuuꝫ et cre. ⁊c̄. Vel animā. Vñ: Egre
dietur ſpiritus eius et reuertetur in ter
Ps 47 ram ſuam. Vel ſicut ibi: In ſpititu vehe
mēti cōteret naues tharſis. Qui ventū
et flatū tēpeſtatis hic ītelligūt: dicūt irā
☞ et furorē

ſ locus.
mēſis: cū eſſem ī medio captiuo a
a ſ vñ: Sup flumia bal. il. ſe. ⁊ fle. dum re. tui
ſion. ſ Tanqꝫ lignū quod plan. eſt ſe. d. a.
a b rum iuxta fluuiū chobar aperti b
a ſ ſm Orige. oculis carnis. b ſ nō mō vnā.
vñ: ego viſiōes mltiplicabo q̄s. ſ. ezechiel ꝯtexit
ſunt celi: ⁊ uidi viſiones dei. In c d
ſ hoc quoqꝫ ad tempus.
quinta mēſis: ipſe eſt annꝰ q̇ntꝰ
ſ non captiuitatis.
c traſmigratiōis ioakim regꝫ iu
ſ perſona.
a ſ .i. roboratꝰ a deo: chriſtꝰ quoqꝫ dei virtus.
d da factū ē verbū dñi ad eçechie e
e lem filiū buçi ſacerdotē in terra f
a ſ captiuātiū. ſ. b ſ in ſilitudinē hoim factꝰ.
f chaldeorū ſecus flumen chobar.
a ſ ꝑ carnē iam deū hominē cognoſcit prophe
ta. ſ aliter nō intelliguntur viſiones. b ſ fi
lius per quem omnia facta ſunt.
g Et factā eſt ſuꝑ eum ibi manus g
a ſ nabuchodonoſor.
h i domini. Et vidi et ecce ventus h i

pertꝰ fuit liber Deuteronomij ī tēplo: vt hr̄. iiij. Reg. xxij. in q̇ cōtinētꝰ maledicti
nes terribiles vēture ſuꝑ legꝫ traſgreſſores: ⁊ maxīe ꝑ idolatriā. Quibꝰ auditꝫ
ioſias ſciēs traſgreſſiōes ꝓdeceſſorū ſuorū: ſcidit veſtimēta ſua ꝓ horrore mali ſuꝑ
ꝑplm vēturi: ⁊ q̄ſiuit ꝯſiliū ad placādū irā dei: ⁊ iō ab iſto facto notabili ceperūt
anni ꝓdicto mō nūerari: a q̇ vſqꝫ ad q̇ntū annū traſmigratiōis ioachin ī q̇ facta
eſt reuelatio eçechieli. vt ī h̄ ꝓlogo d̄r: fluxerūt anni. xxx.
qd̄ ſic ꝑtꝫ. Joſias regnauit ānis. xxxj. iiij. Reg. xxij. ⁊ ſic
de regno eiꝰ pꝰ inuētionē libri ꝓdicti remanēt. xiij. anni.
Itē. xj. de regno ioachim filij eiꝰ. iiij. Reg. xxiij. Item. vj.
mēſes ī q̇bꝰ regnauerūt ioachaç ⁊ ioachin. iiij. Reg. xxiij.
et. xxiiij. q̇ ſex mēſes cū ꝑte decimioctaui anni ioſie rema
nente pꝰ inuētionē libri ꝓ vno anno cōputantꝰ. Itē. v. de
traſmigratiōe ioachin qui ſilꝫ iūcti faciūt ānos. xxx. et ſic
idē annus fuit triceſimꝰ etatꝫ eçechielis ⁊ inuētiōis libri
deuteronomij ⁊ q̇ntꝰ traſmigratiōis ioachin. Scd̄o nota
tur locus cū d̄r: a Cū eſſem ī medio cap. iuxꝫ. flu. cho. ⁊
hic fluuiꝰ ē in ꝑra chaldeorū vt poſtea ſubditꝰ: Eçechiel ei
cū ioachin traſmigrauerat. dicūt aūt h̄ aliq̇ ꝙ chobar eſt
nomē appellatiuū: vt ſit ſenſus: iuxꝫ fluuiuꝫ chobar. i. iuxꝫ
fluuiū grauē ex magnitudīe aque ⁊ eiꝰ īpetu: ſꝫ h̄ dictū ꝓ
cedit ex ignorātia idiomatꝫ hebrei. ſi eni h̄ eſſet verū ſcri
beretꝰ ꝑ lr̄aꝫ deleth ī fine ſic: chobad. nunc aūt in hebreo
ſcribitꝰ ꝑ lr̄aꝫ res ī fine: ⁊ iō dicendū ꝙ ē nomē ꝓpriū tm̄.
b Apti ſūt çeli. nō ſm exiſtētiā: ſꝫ ſm apparētiā ꝓut in
coruſcationibꝰ videntꝰ aperiri. c Et vidi. viſiōe imagi
naria et ītellectuali. d Viſiōes dei. i. a deo mihi factas
et diuina ſecreta ſignificātes. Tertio ī h̄ ꝓlogo notificatꝰ
auctor miniſterialis huiꝰ libri: ⁊ ꝓmo ex noīe cū d̄r:
e Factū ē vbū dñi ad eçechielē. ſcd̄o ex genere. cuꝫ d̄r:
f Filiū buçi ſacerdotē. ex q̇ ꝑꝫ ꝙ eçechiel fuit d̄ tribu ſa
cerdotali. ⁊ ꝑ ꝯſequēs d̄ regia: qꝛ iſte due tribꝰ erant com
mixte. fuit etiā pr̄ eiꝰ ꝓpħa ſm regulā hebreorū videlꝫ ꝙ
q̄n ī ꝓncipio libri alicuiꝰ ꝓpħe exꝓmitꝰ nomē pr̄is ſui: datꝰ
intelligi ꝙ fuit ꝓpħa ſic̄ ⁊ filiꝰ. q̄uis nō habeatꝰ ꝓphetia
eiꝰ. ſicut nec aliorū multorū. g Et facta ē ſuꝑ eū ibi manꝰ dñi. eleuās mentē eius
ad cognitionē ſecretorū dei. h Et vidi. Hic ꝯñr ponitꝰ tractatꝰ: ⁊ qꝛ liber iſte ē
de deo creaturis ꝓſidēte. vt. ſ. dictū ē: iō diuiditꝰ in duas. qꝛ ꝓmo ponitꝰ huiꝰ ꝓſidē
tie ſuꝑ eminēs modus. ſcd̄o multiplex eiꝰ affectꝰ. ca. ij. ⁊ ſeq̄ntibꝰ. ꝓpt qd̄ dicūt a
liqui expoſitores ꝙ primū capitulū virtualitꝰ ꝯtinet ſniaꝫ ſequentiū. ꝓut effectꝰ in
cauſa efficiēte vtualitꝰ ꝯtinentꝰ. In h̄ aūt capitulo deſcribitꝰ q̇daꝫ imaginaria viſio
ad ſignificādū diuīe ꝓſidētie modū. cuiꝰ ſignificatiōnē eçechiel ītellexit aliꝰ nō fu
iſſet ꝓpħa. ſm ꝙ d̄r Dañ. x. Intelligētia opꝰ ē in viſiōe. vt diffuſiꝰ ꝑtractaui ī ꝓn
cipio libri pſalmorū. Igitꝰ ꝓmo exponetꝰ lr̄a huiꝰ capituli applicādo eā ad apphen
ſionē imaginarie viſiōis. poſtea dicetꝰ q̇d ꝑ illā viſionē imaginariā ītelligatꝰ. Hec
aūt viſio imaginaria hꝫ tres ꝑtes. ꝓma cōtinet aīalia apparentia. ſcd̄a rotas appa
rentes iuxta ea. que incipit ibi: Cūqꝫ aſpicerē. tertia firmamentuꝫ apparēs ſuꝑ ca
pita aīaliū: ⁊ deſuꝑ effigiē homīs ſedentꝫ ſuꝑ thronū. q̇ incipit ibi: Et ſilitudo ſu
per caput aīaliū. Ad intellectū vō ꝓme ꝑtꝫ q̇ ſatis traditꝰ īuolute. cōſiderandū
ꝙ ꝓpħa videbat imaginarie nubē magnā ab aquilone venientē igne īuolutā. eo
modo quo apparet ī coruſcatiōe. ⁊ ꝑ aperturā illius nubis videbat quattuor ani
malia in omībꝰ ſimilia. licet aliqui dicāt ꝙ apparebat tm̄ vnū aīal habens quat
tuor facies. ſed littera magis videtꝰ ꝯcordare ꝙ eſſent quattuor aīalia. ſicut appa
rebit magis. ī. x. ca. ⁊ ſic erāt ibi. xvj. facies. ⁊ idē dicit Ra. Sa. q̄ꝫtum ad numerū
faciei. tñ aliꝰ exponit diſpoſitionē earum. Et quia illa quattuor animalia ab omī
bus ponuntꝰ ſimilia in omnibꝰ: habita deſcriptione vnius habetꝰ deſcriptio oim.
Dicunt ergo doctores noſtri ꝙ corpus animalis erat erectuꝫ ſuper pedes ⁊ in ſu
periori ꝑte quadratū. vel ſm alios rotundū. non tamen q̄ꝫtum ad hoc eſt magna
differentia. quia ſm vtroſqꝫ facies diſponebantꝰ ſm quattuor partes oppoſitas.
ita ꝙ facies hom inis erat in parte animalis oppoſita directe aſpectui prophete.
et dicitꝰ pars anterior. in parte vō oppoſita ſeu poſteriori facies aquile: et in alijs
duabus ꝑtibꝰ ſibi oppoſitis facies leonis ⁊ facies bouis. ita ꝙ facies leonis erat
in dextera ꝑte reſpectu faciei hominis: ⁊ facies bouis in ſiniſtra. Ra. Sa. aliter ex
ponit dicēs ꝙ q̄ttuor facies vnius aīalis apparebant in directo aſpectu ꝓphete.
ita ꝙ facies leonis erat ꝓma: hoīs ſcd̄a: bouis tertia: aquile quarta. ⁊ ita ītelligē
dū in alijs tribꝰ ꝑtibus q̄drati. Et ī q̇libet aīali erāt ſilr̄ quattuor ale: quarū erāt
due demiſſe ad corpꝰ tegendū: ⁊ due ſuperius erecte ad volandū: ⁊ ꝑ extenſioneꝫ
alarū erāt iſta aīalia ad inuicē iuncta ſicut homīes in choreis: ⁊ in q̇libet erant q̄t
tuor manꝰ ſimiles manibꝰ hoīs ⁊ ſimilitꝰ quattuor pedes: quorū tibie tales erant.
ꝙ flexura genu equalitꝰ flectebatꝰ ad q̄ttuor ꝑtes oppoſitas: ⁊ ſilr̄ plāta pedis eq̄
liter applicabilis ꝓcedendo ad q̄tuor ꝑtes oppoſitas: ⁊ ſic illa aīalia ꝓgredi po
terāt ad quattuor ꝑtes oppoſitas abſqꝫ corꝑis ꝯuerſione. ſic̄ ſi homo haberet ocu
los in poſteriori ꝑte capitis ſicut in anteriori. ⁊ ſilr̄ ſuꝑ vtrāqꝫ aurē ⁊ genua equa
liter flexibilia ad ꝑtes q̄ttuor: ⁊ plātas equalitꝰ applicabiles ad dictas ꝑtes poſſet
ambulare ad q̄ttuor ꝑtes oppoſitas ſine corꝑis ꝯuerſiōe. Sciendū etiaꝫ ꝙ cuili
bet faciei correſpondebat vnꝰ pes in parte inferiori in recta linea ſub facie. Ale
vō ſic erāt ſituate ꝙ vna erat inter duas facies ⁊ ecōuerſo. ſ. vna facies inter du
as alas. ⁊ huic ſentētie pōt de facili lr̄a applicari. cū d̄r: Et vidi imaginaria viſiōe
et intellectuali. i Et ecce ventus turbinis, qui facit reuolutiones in aere.
Veniebat

et furorē dei venire a babylone.i. a nabuch.⁊ hieruſalē ſex p⁹ annos viſiōis
hui⁹ eſſe capiendā. Cernit̄ enī hec viſio q̄nto anno trāſmigratiōis.io.r.i.qui
et ſedechie regnāti in hieruſalē quintus erat qui poſt ſex annos.i.in vndeci/
mo anno imperij ſui vrbe capta in babyloniā ductus eſt. His ꝙ qui habita/
bant iuxta fluuiū chobar:⁊ ſpōte ſe tradiderāt:reuelat̄ ꝙ bn̄ fecerūt ſentētie
dei obedientes. In breui enī ⁊ iudea ꝓuincia ⁊ hieruſa/
lem ē capienda. Nubes magna q̄ ſup iudeā imbres plu/
uiaſqꝫ deportat:ignis inuoluēs mōſtrat futura ſupplitia
et captiuitatis mala:ſplendor in circūitu aperta dei iudi/
cia. Et ecce ventus tur. Grego. Uentus turbinis tenta/
tio mentis que iudaicū populū vndiqꝫ cōcuſſit:venit ab
Iſa.14.d aquilone qui dicit:Sedebo in monte teſtamēti in lateri/
bus aquilonis. Montē enim t.tenuit cum populū qui le
gem acceperat ſibi ſubiugauit:⁊ doctoꝝ corda quaſi mō/
tem.t.⁊ nubes mag. Quāto enī cōtra dn̄m exarſit:tanto
excecari meruit. Quē enī in lege ⁊ ꝓphetis expectabāt
videntes p̄ſentē negabāt. Et ignis inuoluens:id eſt per
Luc.12.f ignē aliqn̄ ſpūſſanct⁹:aliqn̄ malicia deſignat̄. Un̄:Ignē
veni mittere in terrā. De malo dicit̄:Et nūc ignis aduer
ſarios cōſumit. Judea xᵒ malicie ſue igne ſeipām impli/
cauit. Hec omnia ab aquilone:q꞉ torporis ſui frigore ad
ignorātie caliginē ꝑducta vſqꝫ ad maliciā perſecutionis
Hiere.1.c erupit. Unde: Ollam ſuccēſam ego video et faciem ei⁹ a
facie aquilonis. Hic aūt ignis alibi arſit:alibi ſplenduit:
Un̄:Splēdor ignis in circūitu eius. Dū ꝑſecutio ī iudea
Act.13.g agitur:aploꝝ p̄dicatio ſpargit̄ in mūdo.ſm illud: Quia
vos indignos iudicaſt̄ ecce conuertimur ad gentes. De
crudelitate ꝙ malicie que iudee mentē cremauit oīpotēs
deus lumē gentib⁹ ſparſit. Ignis q̄ aplos ſparſit in ipſo
hūani gener̄ redēptore pri⁹ ſe exercuit. Un̄ ſeq̄t̄; a Et
de medio eius quaſi ſpe.e. Electri ſpecies chriſtus media
tor dei ⁊ hominū ſignat̄:q꞉ electrū ex auro eſt et argēto.
Dum aūt miſcent̄ argentū creſcit in claritatē:aurū a ful/
gore ſuo palleſcit: Sic dū humanitas ī maieſtat̄ gloriā
excreuit:diuinitas a proprij fulgoris potētia ſe humanis
oculis temꝑauit. Ita in chriſto q̄ſi dū palleſcit aurū: ful/
get argentū. Electrum ꝙ in igne:de⁹ hō in ꝑſecutiōe. In
medio ei⁹ electri.ſ.vel ignis.q̄ttuor enī aīalia.i.euangeli
ſte dn̄i incarnatiōe ad fidē ſolidati ſūt ⁊ igne ꝑſecutionis
afflicti. Et ecce ventus tur. Hiero. Lxx.ſpūs auferens
ſiue attollēs. Symmachus ⁊ theodotio. Flatus ⁊ ſpirit⁹
tempeſtatis. Quidā ſpiritū auferentē ſiue attollentē ſpi/
ritūſanctū intelligūt:qui ab hominib⁹ vicia auferat.iacē
tes attollat:⁊ ab aquilone vēto frigidiſſimo a quo exar/
deſcunt mala ſup terrā recedere faciat:a cui⁹ facie ī Hie/
remia olla terribilis accendit̄:nubē chriſti ꝑſonā q̄ veīt
in egyptū hui⁹ ſeculi ſup nubē leuem:q̄ magna ꝓprie ad
Pſ.35. cōparationē minoꝝ.ſ.ꝓphaꝝ aploꝝ.ſanctorū oīm. De q̄
Iſa.5.b bus. Ueritas tua vſqꝫ ad nubes. Et: Mādabo nubibus
Nū.1.a meis ne pluant ſup iſrael imbrem. Et alibi: Nubes pul/
Pſ.96. uis pedū eius. Et nubes ⁊ caligo in circūitu eius. Ignē
Deu.4.d micantē ⁊ ſplendorē in circūitu ei⁹.iux̄ illud: De⁹ noſter
Luc.12.f ignis cōſumēs eſt. Un̄: Ignē veni mittere in terrā:⁊ q̄d
vo.niſi vt ar. Qui cū terrorē peccatorib⁹ īferat atqꝫ ſup/
plicia:ſplēdore tn̄ rutilet:⁊ lumīe ⁊ fulgore plen⁹ ſit:ideo
nos excoquēs:vt puris atqꝫ purgatis tribuat letiora.
Et de medio. Hiero. In medio ignis ⁊ tormentorū ele
ctri ſimilitudo qđ eſt auro ⁊ argento p̄cioſi⁹:vt inter tormēta q̄ patientib⁹ vi/
dent̄ eſſe triſtia ⁊ dura p̄cioſior electri fulgor appareat:dū ꝓuidentia dei oīa
gubernant̄ que putat̄ pena medicina eſt. b Siľitudo hoīs in eis. Sancta
enim hec animalia nō eſſent:niſi chriſti ſimilitudinem habuiſſent. Unde apo/
Phil.3.d ſtolus: Imitatores mei eſtote ſicut ⁊ ego chriſti. Hieronym⁹. Ut omīa ī mū
Gen.1.c do rationabilia demonſtrant̄. Unde: Faciam⁹ hominē ad imaginē ⁊ ſimilitu
dinem noſtrā. Imago aūt ⁊ ſimilitudo dei nō eſt corporis forma ſed mentis
ad ſimilitudinē vere imaginis chriſti qui eſt imago dei inuiſibilis. Rationa/
biles quoqꝫ creature in q̄ttuor verſant̄ locis:ſiue ꝓpter q̄ttuor cardines mū/
di quibus orbis includit̄:ſiue per quattuor loca celeſtiū ter.⁊ infer.et ſupcele
Phil.2.b ſtiū quoꝝ Apoſtolus tria ponit.vt in noīe ieſu oīe genu flec.ce.ter.⁊ īfer. et
Pſ.148. dauid. Aque q̄ ſup celos ſūt laudāt no.do. Et Apľs alia celeſtia alia ſupcele
ſtia. c Quattuor facies vni. Grego. Nā Mattheus enī de incarnatiōe dn̄i
ſentit hoc idem Marcus: Lucas: Johānes. Sic de omnibus. Hoc ergo totū
in vno quod ſimul in quattuor. d In quattuor partibus. Hiero. Quia p̄/
dicatio in orientem occidentem meridiem ſeptentrionē egreſſa eſt. Quia in
omnibus mundi partibus quid de humanite:quid de diuinitate domini ſen/
tiant monſtrāt:dumqꝫ eum vnū eſſe cū patre ⁊ ſpirituſancto annuciāt vbiqꝫ
penna cōtemplationis volāt. e Juncteqꝫ erāt. Hiero. Jūcta ſunt ſibi euā/
gelia ⁊ in toto orbe volitātia.huc illucqꝫ diſcurrūt:nec ſeparant̄ nec recedūt:
ſꝫ ſemꝑ ī anteriora ꝓcedūt.hoc idē de virtutibus animi ⁊ de volatu temporū

dicere

---

a ſ tempeſtatis. b ſ ex quo exardeſcit malum ſu per terram.
turbinis veniebat ab aquilone: a
a ſ chriſtus. ſ et q꞉ ꝓphete nubes ſed iſta maior. b ſ deus noſter ignis eſt. c ſ nu/ bem vel vtrūqꝫ .i.intus inuoluens.
et nubes magna et ignis inuol/ b c
a ſ bonus. ſ vel coꝝ.
uens: et ſplendor in circūitu ei⁹. d
a ſ ſcꝫ venti ⁊ ignis ſimilitudo electri quod ē cō/ poſitum ex auro ⁊ argento. b ſ vel eorum.
a Et de medio eius q̄ſi ſpecies ele/ e f
ſ quaſi non venti vel ſpiritus.
ctri:id eſt ꝺ medio ignis. Et i me g
a ſ aľs eius. b ſ Gre.ignis ē qui credētibus lu/ men incredulis ſupplitiū. ſ nō natura. c ſ poſt quadriformia. d ſ euangeliſtarum.
dio eoꝝ ſiľitudo q̄ttuor aīaliū: et
ſ chriſti.
b hic aſpect⁹ eoꝝ. Siľitudo homis h
a ſ noticia fidei qua cognoſcuntur a deo.
c in eis. Et quattuor facies vni:et i
a ſ quia ad diuinitatē chriſti omēs ſimul penna cōtemplatiōis oculos leuant. b ſ greſſus actuū. ſ Gre.q꞉ ſine oꝑib⁹ fides ⁊ cōtēplatio nō valēt.
q̄ttuor penne vni. Et pedes eorū k
ſ non ad praua diſtorti.
pedes recti:⁊ planta pedis eorū l
a ſ fortitudo.ſ.in eis ē atqꝫ diſcretio:ꝑ boues enī p̄dicatores. Unde: Nō alligabis os bouis tritu/ rantis. b ſ Grego.q꞉ mature incedunt forteſqꝫ ⁊ diſcreti ſunt ꝙ in pede fiſſo ſignatur. c ſ Grego. Uerba flāmantia que ad audientes prodeūt ⁊ ac cēdunt ⁊ ſubtilia ⁊ tenuia quia plus ardēt deſide/ rio q̄ꝫ proferant verbo.
quaſi plāta pedis vituli:et ſcintil m
a ſ Gre.qđ ē valde ſonoꝝ:⁊ ī oēm terrā exi.ſo.eo rū. ſ q꞉ p̄dicatores ardēt deſiderio: ſonāt verbo.
le quaſi aſpectus eris candentis.
a ſ actiua vita. ſ virtus operis ſub volatu contē plationis. b ſ contemplatiua.
Et mān⁹ hoīs ſub pennis eorum n o
ſ Gre.iuſticia:temperantia:fortitudo:prudētia.
d in q̄ttuor partibus ⁊ facies ⁊ pen
nas ꝑ quattuor partes habebāt
ſ Gre.quia predicatoꝝ virtus ⁊ ſapientia chari/ tatis ⁊ concordie pace ſociantur.
e †iunctēqꝫ erant penne eorū alte/ p

---

a Ueniebat ab aq̄lone.ſm ſitū hieruſalē.
b Et nubes magna.extēſiue ⁊ intenſiue
c Et ignis inuoluēs.ſic̄ apparet in coruſca
tionib⁹ magnis. d Et ſplēdor in cir.eius.
ſic̄ coruſcatiōes emittūt ſplēdorē. e Et de
medio ei⁹ q̄ſi ſpe/
cies.i.ſimilitudo.
f Electri.eſt autē
electrū clari⁹ relu
cēs auro ⁊ argen/
to.de medio enim
ignis videbatur e/
gredi taľ refulgen
tia ſiue color. In
hebreo habetur:
Quaſi ſpēs haſſe
mū.et dicit h̄ Ra.
Sa.ꝙ ipe neſcit ꝓ
prie q̄d ſignificet
haſſemuꝫ:⁊ iō ne/
ſcio q̄re Hierony.
trāſtulit electrū.
nō enī multum vi
detur ꝓbabile ꝙ
meli⁹ ītellexerit he
braicū q̄ꝫ doctor il
le. g Et ī medio
ei⁹ ſiľitudo q̄ttuor
aīaliū.q.d.ñ erāt
aīalia ſm veritatē
ſꝫ ſm apparentiā.
h Siľitudo ho/
minis. iſta facies
p̄mo ponitur quia
erat ī directo aſpe
ctu ꝓphe: nō aūt
alie tres ſm ima/
ginationē latino/
rū.ſm hebreos xᵒ
oēs q̄ttuor erāt in
directo aſpectu.fa
cies tn̄ hoīs expri
mit̄ p̄mo: q꞉ eſt fa
cies aīalis notabi
lioris.ſ. rōnalis. ī
eadē tn̄ linea faci/
es leonis erat pri/
ma:hoīs ſcđa: bo
uis tertia: aquile
q̄rta. i Et quat/
tuor facies vni.ſ.
aīali mō p̄dicto.
k Et pedes eorū
pe.recti.i.nō habē
tes aliquā extēſio
nē ex̄ tibiam.vt ſic
eēnt eq̄lit̄ applica/
biles ad oēm ꝑtē. l Et plāta pedis eoꝝ q̄ſi
plāta pedis vituli. Plāta aūt vituli lꝫ habe
at extēſionē vltra tibiā in ꝑte anteriori tn̄ il/
la ē modica.⁊ ꝓpter h̄ dicit̄ hic:q̄ſi.quia nō
erat ī toto ſiľis:q꞉ plāta aīaliū hic deſcripto
rū nullā habebat extēſionē ad aliquā ꝑtē.⁊
ꝓpter hoc hebrei dicūt ꝙ hec eſt littera: Et
planta pedis eorū quaſi planta pedis rotū/
di:ſicut ⁊ tibia.⁊ rō hui⁹ diuerſitat̄ eſt q꞉ di/
ctio hebraica que ponit̄ hic.ſ. raguel. equo/
ca ē ad vitulū ⁊ rotūdū.hebrei ſequunt̄ vnā
ſignificationē.⁊ trāſlatio nr̄a aliā. hebrei tn̄
vident̄ melius dicere.quia expoſitio tranſla
tionis noſtre reducit̄ ad dictum eorū.vt pa
tet per p̄dicta. m Et ſcintille quaſi a. ⁊c̄.
videbantur egredi de oculis animalium.
n Et manus homīs.i.ſimiles manib⁹ ho
minis. o Sub pennis eorū.quia videbā
tur aliquantulū progredi deſubtus.
p Juncteqꝫ erāt penne coꝝ.q꞉ extremitas
vnius tangebat extremitatem alterius.

†He pe.di. 2.c.penata c.nō reuer/ tebant̄. c. pōt diſcur/ ſus.

B

Nō reuer

a ſ ad terrena animalia ſcȝ.vnde nemo mittens manum ad ara.
rius ad alterum. Nō reūertebantur cū incederēt: ſed vnūquodq; ante faciē ſuam gradiebatur. Si multitudo aūt vult⁹ eorū facies homis et facies leonis a dextris ipſorum quattuor: facies autem bouis a ſiniſtris ipſorū quattuor: et facies aquilę deſuper ipſorum quattuor: et faciēs eorum ꝛ pennę eorum: extente deſuper.

ſ mentis via. ſ Gre. ad celeſtia.
ſ ante nos ſunt eterna: poſt nos tēpalia. Vñ: que retro ſunt obliuiſcēs ad ea que ante ſunt me. ex.
ſ primi vel principalis.
ſ Matthe⁹. ſ. qui ait liber generatiōis ieſu xpi.
ſ Lucas qui fuit ſacerdos quidam.
ſ Johānes q̇ ait: In pnci. e. ver. ſ que eni de q̄tuor aialib⁹ dicunt ad oēs pfectos reducunt.
a ſ Gre. quia intentio ꝛ contemplatio ſanctorum ſup ſe tendit vt bonū celeſte poſſet aſſequi.

☞ dicere poſſum⁹ ꝛ elemētoꝝ cōmixtiōe: que p̄terita relinquunt ad priora feſtināt: qđ tpa labant̄ h̄ breui verſiculo demōſtratur. Sȝ fugit īterea: fugit irrepabile tps. Et in carmīe lyrico: Heu fugaces poſt me labunt̄ anni. a Siltudo aūt vultus coꝝ. Quidā putāt quattuor euāgelia hoꝝ animaliū nominibus deſignari: Matthei q̇ hoīeȝ de
Math.1.a ſcripſit dicēs: Liber generatiōis ieſu chriſti fili dauid fi.ab. Facies leonis
Mar.1.a eſt Marci q̇ ait: Vox clamāt̄ ī deſer
Luc.1.a to p.v.d. vituli refertur ad luce euangeliū q̇ a ſacerdotio çacharie īcipit aquile ad iohannē q̇ ad excelſa volās
Joh.1.a. ait: In principio erat verbū. ꝛ ver. e. a. d. ꝛc. alij qui phoꝝ ſtultaȝ ſequunt̄ ſapiam. duo emiſperia in duob⁹ tēpli cherubin nos et antipodas q̄ſi ſupinos ꝛ cadētes hoīes ſuſpicant̄. plerīq; iux̄ platonē rōnabilitatē aīe et iraſcentiā ꝛ ↄcupiſcentiā qđ ille logicon ꝛ cunicon ꝛ epimecicon vocat ad hominē ꝛ leonē ꝛ vitulū referūt rōem ꝛ cogitationē ꝛ mentē ꝛ ↄſiliū eandēq; virtutē atq; ſapientiaȝ in cerebri arce ponētes. feritatē xo atq; iracundiam et violentiā in leone q̇ ↄſiſtit in felle. libidinē: luxuriā: ꝛ oīm voluptatū cupidinē. in iecore. i. ī vitulo q̇ terre operibus heret. Quartā ſupra hec et extra hec tria ponūt quam greci vocant ſinderēſim que ſcintilla cōſcientie in caim quoq; nō extinguit̄ q̄ſi victi voluptatibus vel furore ꝛ ipſa interduȝ rōnis decepti ſimilitudine nos peccare ſentimus quā ppie aquile deputāt nō ſe miſcentem trib⁹ ſed ipa errantia corrigentē hic eſt ſpūs qui interpellat pro nobis g.in. Nemo enī ſcit ea que hoīs ſunt. niſi ſpūs hoīs qui ē in eo. Vñ paulus. Integer ſpūs veſter ꝛ anima ꝛ corpus ſine
1.Theſ.5.d quere. ꝛc. hāc tn̄ ↄſcientiā ſic in puerbijs dr̄: Impi⁹ cū vene
Prou.18.a rit in pfundū peccati cōtemnit: ſepe p̄cipitari videm⁹ ꝛ ſuum
Hie.3.b locū amittere: cū q̇dā ſine pudore peccāt: q̇b⁹ merito dr̄: Facies meretricis facta eſt tibi: noluiſti erubeſcere: hāc q̄drigā q̄ſi auriga deus regit. ꝛ incōpoſitis currentē gradib⁹ ſuo parere cogit imperio. Hiero. Sunt qui p hoc in vno homīe q̇ minor mundus dr̄ iuxta hypocratis ſententiā quattuor arbitrātur elemēta mōſtrari: ignē ſcȝ aquā: aerē: terrā. que quomodo ſibi miſceant̄ ꝛ cū ſingula ſint: iuncta ſibi videant̄: inuicēq; ſe tangāt ꝛ in vna pſona aīantiū ꝛ inanimantiū quattuor ſpecies habeāt ac figuras: nō eſt hui⁹ operis. Quattuor quoq; rotas de terrenis ad ſublimia ↄſurgētes ſingulis ꝛ quadriformibus iunctas animalib⁹. vel eorundē elementoꝝ cōmixtionem extimant vel quattuor tēpoꝝ circulū qui ternis cōficitur menſibus ꝛ annus vertēs ab eo qđ ſemp vertat̄ ꝛ in ſe redeat vocat̄. vñ: ver: eſtas: autumn⁹: hyems: ꝛ menſis ꝛ annus. Qr aūt dicit̄ erat rota in rota. annū in anno ſignificari putāt. Unde alius poeta. atq; in ſe ſua p veſtigia vertit̄ ann⁹. firmamenti etiā ſimilitudinē que chryſtallo cōparat̄ celū qđ ſuſpicimus dicunt: ſub q̇ voluunt̄ ꝛ trāſeūt q̄ttuor animātia. Thronū coloris ſaphyri ꝛ ſedentē deſup hominē ſub hūana ſimilitudine p imperiū cuncta regentis ꝛ omnia ſub pedib⁹ habentis. Vñ: et ad extremū dicit̄: hec viſio ſimilis glīe dei: p quam quaſi p picturā quandā ꝛ imaginē prudentiā dei aiunt demōſtrari: pedes recti ꝛ plāta pedis vituli ſiue rotūda qđ ſignificat terrena queq; ad celeſtia ſbuolare: ꝛ omnib⁹ angulis amputatis rotunditatē ſequi: que pulcherrima ē oīm figuraruȝ. ſcintille rutilantes cūcta plena luminis indicāt man⁹ homis ſub pennis tam ipius hoīs q̄ȝ leonis ꝛ vituli ꝛ aquile: vt ratio. ſ. cuncta ſuſtentet ꝛ de humo ad celum leuet. hoc ꝛ ad euāgelia ꝛ ad cūcta que ſupra poſuim⁹ referre poſſumus. alij dicunt quattuor pturbationes gaudij egritudinis cupidinis ꝛ timoris: quoꝝ duo preſentia: duo futura ſunt: p quattuor animalia ſignificari. Vñ Virgili⁹: Hinc metuūt: cupiūtq; dolēt: gaudentq;. Que regi debent ratiōe ꝛ potentia dei quib⁹ perturbationib⁹ impoſite ſunt q̄ttuor xtutes prudentia: iuſticia: fortitudo: tēperātia: quaꝝ gubernant̄ arbitrio. Alij putāt ordinē caſtroꝝ. xij. tribuū deſcribi in ſolitudine ad orientem et occidentē: ꝛ ſeptentrionem: ꝛ meridiē: que ſibi inuicē ꝛ charitate ꝛ ſanguine ſocian̄t. ꝛ h̄ eſſe rotā in rota que ducant̄ a ſpū et nube tegant̄ in heremo: ꝛ colūna ignis illuminent̄ ī nocte: nec re

nec reuertant̄ in egyptū ſed ſemp ad terrā pmiſſionis ire feſtinēt. Electri ſimilitudinē dicūt ſancta ſanctoꝝ ꝛ faciē hominis ad totū iſrael referūt: leonis ad regalē iude tribū. vituli ad ſacerdotalē: id eſt leui. extra eſt aquila. ſ. vindicta dei de celo cūcta pſpiciēs q̇ parata eſt laniare peccantē. Vñ oſee ſi Oſee
cut aquila ſup domū dñi. i. templū: ſuper huiuſcemodi q̄drigā aurige īſtar dñs ſedet: faciēda precipit: vitāda vetat. hic vt putāt populo dicunt̄ q̇ ī babylonia eſt: qui ſi colla deo ſubmiſerit: ꝛ eius retinaculis paruerit: ei⁹ auxilio terrā amiſſam recuperabit.
b Facies hoīs ꝛ facies leonis Gre. Mattheus q̇ ait: liber generatiōis ieſu chriſti. marc⁹ q̇ ſic incipit: Vox clamantis in deſerto. Ipē q̇ȝ chriſt⁹ cui⁹ Mar.
hi ſunt mēbra nat⁹ ē vt hō. paſſus vt vitulus. reſurrexit vt leo. aſcendit vt aquila. vnuſq̇ſq; etiā pfect⁹: hō eſt in ratiōe: vitulus in ſacrificio: leo in fortitudine: aquila ī contēplatiōe. Que enī de q̄ttuor animalib⁹ dicuntur ad oēs perfectos reducunt̄. Hiero. Facies dicit pncipale euangelioꝝ e quibus hō ꝛ leo ſcȝ chriſti natiuitas ꝛ pphetia. dextras ptes tenēt. vituli aūt id eſt victimaꝝ ꝛ ſacerdotij iudeoꝝ in ſiniſtris eſt qđ abolitū tranſit ī ſacerdotiū ſpirituale. de quo: Tu es ſacer Pſal.
dos in eternuȝ ſm ordinem melchiſedech. Ita dūtaxat vt oīa ſibi hereant vnoq; corpore cenſeant̄. Aquila autem q̇ ꝛ ſup natiuitatē ꝛ pphetiā eſt: que dñi expletur aduentu ꝛ ſup ſacerdotiū qđ p̄terijt ꝛ extra hec omīa ē de natiuitate referēs ſpūali. quō pater in filio ꝛ filius in patre ſit. Vñ: Generationeȝ eius quis enarrabit: hec Iſa.
ſunt iuxta Apocalyp. quattuor aīalia plena oculis ante ꝛ re Apoc.
tro: vnū ſimile leoni: ſcđm ſimile vitulo: tertiuȝ ſile homini: quartū aquile volāti. Grego. Homo ꝛ leo a dextris: qr xpi natiuitas ꝛ reſurrectio oīm generalis eſt leticia. vitulus a ſiniſtris: qr mors chriſti aplīs triſtis fuit. Unde: Vos aūt cō Joh.16
triſtabimini: ſȝ triſticia vr̄a vertet̄ in gaudiū. A dextris enī leta: a ſiniſtris habemus triſtia. Siniſtruȝ enī nobis dicim⁹ qđ aduerſum deputam⁹. Iure aquila nō iuxta: ſed ſupereſſe deſcribit̄: qr aſcenſionē ſignificat: ꝛ verbuȝ patris dñi apud patrem pnūciat. Cum aūt quattuor ſint animalia ſup omīa eſt aquila: qr Johānes p hoc qđ ī principio vidit etiā ſeipm tranſijt. c Extente deſup. Hierony. Supra diximus iuncta ſibi eſſe euāgelia: tempora: omēſq; rationales creaturas et quattuor virtutes ita vt qui vna caruerit omnib⁹ careat: q̄ȝ due penne extente ſunt ꝛ in altum ſe eleuant. celeſtem p̄dicationē ſignificat: ꝛ omīa ad dei tendere maieſtatem duete/gunt corpa qr humana excludit̄ ſciētia: nec pfectus dat̄ intuitus. Unde apoſtolus: Ex parte cognoſcim⁹ ꝛ ex pte pro 1.Cor.
phetam⁹. Cū aūt venerit quod pfectū eſt: eua. qđ ex. par. ē. ☞ Due pēne

Nico. de lyra

a Non reuertebantur cum incederent. licet enim incederent ad quattuor partes: vt habetur infra. tamen hoc erat ſine cōuerſione corporis. vt p̄dictum eſt. et iſtud vocatur hic non reuerti. et ſubditur diſpoſitio facierum. cum dicitur:
b Facies hominis ꝛ facies leonis a dextris ꝛc. qr ſm deſcriptionē latinorum facies hoīs erat in latere oppoſito aſpectui pphete. Facies autē leonis in latere dextro ipſi⁹ animalis: et facies bouis in latere ſiniſtro. ſm xo deſcriptioneȝ hebreorum quattuor facies huius animalis erant in latere oppoſito aſpectui prophete: ſic tamen q̄ȝ facies leonis erat prima: hominis ſecunda: bouis tertia: vt dictuȝ eſt: et ſic facies hominis habebat ad dexteram ſuam faciem leonis ꝛ ad ſiniſtram faciem bouis. c Et facies aquile deſuper ipſorum quattuor. quia ſm deſcriptionem latinorū facies aquile erat in parte poſteriori: quia tamen aquila habet collum longū: facies aquile eleuabat̄ ſuper alias tres. ſm hebreos xo nō plus eleuabat̄ q̄ȝ alie. vnde ꝛ in hebreo ſic habet̄: Et facies aquile in ipſis quattuor vel ad ipſam quattuor. i. exiſtens in eadem linea cū alijs tribus: tamē vltima. d Et facies eoꝝ ꝛ pēne eoꝝ extēte deſup. qr facies videbant̄ reſpicere ſuperiora. ꝛ pēne extēte ad volandū ſilr extēdebant̄ xſus ſupiora.
Due penne

a Due penne. Amor.ſ.⁊ ſpes ſanctoꝝ q̄ om̄e pennatū aīal ad deuz le
uāt:que bn̄ iungunt.amant enī que ſperāt et q̄ ſperāt amant. b Et
uel.9.g vnūqđq;. Hierony. Qui ſtiuā aratri tenet nō aſpiciat retro.nō imitet
Gen.19.f vxorem loth ne pereat ſicut heli qui filioꝝ vitio deū offendit. Quāto
Reg.4.c magis ergo aīalia que ſūt plena lumine atq; pennata que ſequunt p̄ce
dentē ſpiritūſanctū que ſic p orbē volāt et ad
excelſa ſe ſuſtollūt:vt corpora ſua ꝓtegant pē
nis hiſtorie.nec nobis aſpectū tribuāt plenio
rem:quod ſcđo dicit:nō reuertebant cuz in
cederent vtriuſq; teſtamenti ſignificat myſte
riū:quod ſcilicet in quattuor animalib⁹ et lex
et euangelium ad futura feſtinet:⁊ nunq̄ re
tro moueat. c Ignis. De quo: Sanctifica
Pſ.139. bit eos in igne ardēte. Et alibi: Et cadēt ſup
Pſ.119. eos carbones ignis.⁊ alibi:cuz Carbonibus
deſolatorijs:⁊ ī alio loco: Hn̄s carbones ig
nis ſedebis ſup eos hi erūt tibi in adiutoriū.
d Et de igne fulgur. Quācūq; creaturā a
ſpicimus dei noticiā fulgurat dū in creaturis
ſe creator manifeſtat. e Et aīalia ibāt. Si
cut ether crebris ignibus micat:⁊ in ictu ocu
li atq; momēto diſcurrunt ⁊ reuertunt fulgu
ra:nec amittūt matricē ⁊ quaſi fontē ignis at
q; materiam ita hec animalia cū inoffenſo pe
de pergant ad ꝓpria feſtinant. Si aūt conatui
ſuo aliqđ oppoſitū viderint:nō tam reuertū
tur q̄ ſeſe ſurſuz extēdēdo ꝯtrahūt lumē p̄bi
tura:qđ parū abſcōderāt vt cōſeruis cibaria
Matt.7.a in tp̄e tribuāt:ne ſanctū canib⁹ nec margari
1.Cor.3.a tas dent porcis. Vn̄: Lac potuz dedi vobis:
nō eſcam. f Cūq; aſpicerē ⁊c. Hiero. Huc
uſq; q̄ttuor animalia que q̄ttuor facies habēt
deſcripta ſūt que ſequunt ſpiritū et nubē que
erat in medio ſpūs:nunc p ſingula aīalia ſin
gule ponunt rote nō ꝯiuncte animalib⁹ q̄ ſe
quebant ea.ſiue vna rota apparuit ſuper ter
rā: que diuiſa p q̄ttuor tot habebat facies q̊t
animalia ſequebant:tantaq; ſimilitudo erat
rotaꝝ q̄ttuor ſequentiū q̄ttuor aīalia vt vna
rota veriſſime crederet. g Apparuit rota
vna. Grego. Sancta ſcriptura q̄ ad auditores
omni parte voluitur inter ꝓſpera ⁊ aduerſa:
vna:quia antiquo populo ſolūmodo vet⁹ te
ſtamentū datū eſt qđ erudiendā ei⁹ ignoran
tiaz quaſi rota volueret. h Sup ter. Gre.
Gen.3.d Cui.ſ.dictū eſt. Terra es ⁊ ī terrā ibis.omni
potēs enī deus ſup corda peccantiū legē po
ſuit. i Viſio Lxx. Tharſis aq̄la hiacynthi
qui celi habet ſimilitudinē. k Et vna ſimi
litudo. Qđ p̄dicat lex:hoc etiā ꝓphete annū
ciant:h̄ exhibet euāgeliū: hoc ⁊ apoſtoli p̄di
cant p mundū.diuina enī eloquia ⁊ ſi tempo
ribus diſiuncta ſunt ſenſib⁹ ſunt vnita.
l Rota in medio rote. Hiero. Quia oīa cele
ſtia ⁊ terreſtria:⁊ q̀cquid ſub humanaz cadit
intelligentiam ſuis rotis voluit ſolis annuū
circulum p ſingulos menſes luna decurrit lu
cifer qui ⁊ veſper dum ad orientem et occidē
tem rutilus micat ⁊ noctis tenebras puro tē
perat lumine duobus annis eundem conficit
curſum:alia quoq; aſtra que errātia dicunt.
⁊ q̀cquid fulget in celo ſegetū quoq; ⁊ arboꝝ
herbarūq; varietates p q̄ttuor tp̄a rotis cur
runt ſuis:nihil aſpicimus quod an̄ nō fuerit
gyro gyrando vadit ſpūs. ⁊ in circulos ſuos
reuertit. Oīa flumīa currūt ī mare:nec implet:qꝛ ad fontes ſuos de
matrice abyſſo reuertuntur. Euangeliorum autē.i.quattuor animali
um que ſpirant:viuunt:intelligunt curſu breui mundus ſermone a
poſtolico completus eſt. Rota autem in rota vel iunctura duorum te
ſtamētorum eſt:quod indicat ſcala iacob ⁊ forceps eſaie ⁊ gladi⁹ bis
acutus.vel euangelia ſibi coherentia quorum curſus et ſtatura ten
dit ad celum. Gregorius. Rota in rota. Nouum teſtamentum ī ve
Gen.2.d teri. Quid eſt enim q̄ Adam dormiente eua formatur: niſi q̄ chriſto
moriente eccleſia formatur:et multa huiuſmodi. Vetus teſtamen
tum non ſine mutatione permanſit:dum ſpiritualis intelligentia la
tuit:q̄ cum redemptor venit ſpiritualiter fecit intelligi.teſtamentum
vero nouum etiam per veteris teſtamenti paginas eternum dicitur:
quia illius intellectus nunq̄ mutatur.

G Statura

ſ extente.ſ.

a Due penne ſinguloꝝ iūgebant: a
ſ Gre.timor ⁊ penitētia que ab om̄ipotentis dei oculis mala preterita abſcondūt.

b et due tegebāt corpora eorum: ⁊ b c
a ſ ſemp ſibi preſens ſemper dijudicans quid bonum quid malum in quo creſcat in quo decreſcat.

vnūqđq; eorum cōram facie ſua
a ſ Gre. In malis eſt impetus carnis ſ qui ad charitatem et alias virtutes.

ambulabat. Vbi erat ip̄et⁹ ſpūs d
a ſ ſpiritꝰ ſequētes. b ſ ad mala. Qui enī pſeuerauerit vſq; in finem hic ſal.e.

illuc grādiebant:nec reuerteban e
ſ ad bonum.

tur cuz ambularēt. Et ſimilitudo f g
animaliū et aſpectus eorū quaſi
ſ ſi carbonem tetigeris accenderis:et cū ſancto ſanctus eris.

carbonū ignis ardentiū et quaſi
ſ Gre. Opinionem bonam ad lumen aliorum lōge lateq; ſpargunt

aſpectus lampadarum. Hec erat h
a ſ .i.ſi euāgelia ſibi collidis in medio littere viliſq; hiſtorie ſpūſſancti ſacramēta videbis.

viſio diſcurrens in medio anima
a ſ de quo. Ignem veni mittere in terram.
b ſ ſplendor ſanctorum.

c d liū:ſplēndor ignis et de igne ful
a ſ Gregori⁹ in contemplationem.

e gur egrediens. Et aīalia ibānt et i
ſ non ibi diu eſſe valentes. ſ ad actionem.
a ſ quia per eos a contēplatione deſcendentes celeſte lumen nobis aſpergitur.

reuertebant ī ſil̄itūdinez fulgur k
f coruſcātis. Cūq; aſpicerē aīalia: l
g h apparuit rota vna ſup terrā iuxta m
aīalia hn̄s q̄ttuor facies. Et aſpe n o
a ſ quia in ſcripturis magna volumina ſentētiarum ſunt ⁊ cōfirmant ſacramento baptiſmi.

i ctuſ rotaꝝ ⁊ op⁹ eaꝝ q̄ſi viſiō ma
k ris:⁊ vna ſimilitudo ipſaꝝ quat
a ſ vt non vnam rotam crederes:ſed alteram alteri copularam.

tuor:et aſpect⁹ earū et op̄a q̄uaſi p
l ſit rota in medio rotę. Per quat q
a ſ p predicationē. ſ Gre. Ad mentes hominuz.

tuor partes earuz: eūntes ibant
a ſ quia ſequunt animalia que ſemper ad priora tendūt. Grego. Quia in nouo teſt.vetus ſpiritualiter ſemper tenetur.

et nō reuertebant cum ambula r

a Due penne ſinguloꝝ iūgebant.ī extremitatib⁹ vt p̄dictū eſt: b Et due tege. corpa eoꝝ. ⁊ iſte nō erāt extēte ad volādū:ſed demiſſe inferi⁹ ad tegendū corp⁹. c Et vnūqđq; eoꝝ corā facie ſua ambulabat.i.ſine ꝯuerſione corpis mō p̄dicto.
d Vbi erat impet⁹ ſpūs.i. venti turbinis ſupradicti.
e Nec reuertebant.i.corpora eorum nō cōuertebantur.
f Cum ambularēt. ad ptes oppoſitas nō ſimul ſ3 ſucceſſiue. g Et ſimilitudo ⁊c. id eſt corpora animaliū videbātur fulgentia ſicut ignis ⁊ lāpades accenſe. h Hec erat viſio diſcurrens in medio animaliū ⁊c.quia ignis et fulgur videbantur progredi ab eis. i Et animalia ibant ⁊ reuertebant. qꝛ ad ptes oppoſitas poterant ire.et h̄ vocatur hic reuerti. hoc tn̄ erat ſine corpis ꝯuerſiōe vt dictū eſt. k In ſil̄itudinē fulguris coruſcātis.qꝛ inceſſus eorum videbat valde velox et terribilis. l Cūq; aſpicerem. Hic dn̄r ponit d̄ſcriptio rotaꝝ de quib⁹ dicunt aliqui q̄ ibi tm̄ erat vna rota ſicut ⁊ vnū aīal ſm eos dicunt tn̄ rote in plurali ꝓpter q̄ttuor facies.ſicut ⁊ vnū animal dicit plura ꝓper q̄ttuor aīalis facies erat enī hec rota cōpoſita ex duob⁹ circulis p omnia equalib⁹ interſecantib⁹ ſe inuicem in duobus punctis oppoſit̄ ad āgulos rectos ſpherales.ſicut duo coluri in ſphera materiali:⁊ ſic erāt ibi q̄ttuor ſemicirculi p oīa ſimiles ⁊ equales: q̄ dicunt hic rote facies. Sciendu3 q̄ q̄ncunq; ſtabat rota tangebat terrā in altero punctorū īterſectiōis, et ſic equaliter erat mobilis ad q̄ttuor ptes oppoſitas ſm q̄ttuor rote facies.et hoc ſine cōuerſione corpis rote ſic̄ dictū eſt de tibijs ⁊ pedib⁹ animaliū.⁊ qđ dictū ē de vna rota intelligendū eſt de alijs tribus:ſic̄ dictū eſt de q̄ttuor animalibus. Hoc viſo de facili applicat lr̄a. cū dicit: Cunq; aſpicerē ⁊c. m Apparuit vna rota.cōpoſita tn̄ ex duobus circulis. n Hn̄s q̄ttuor facies .i. q̄ttuor ſemicirculos. o Et aſpect⁹ rotaꝝ et opus eaꝝ q̄ſi viſio maris.i.talis coloris ſic̄ videt mare qn̄ eſt quietū. In hebreo habet: Sicut viſio tharſis.i.lapidis p̄cioſi ſic nominati:vt dicit Ra.Sa.tamē non dic̄ qualis ſit ille lapis aut cuius virtutis. p Et aſpectus earū ⁊ opera quaſi ſit rota in medio rote.i.vna tranſiens p mediū alteri⁹ interſecādo ſe inuicē ad angulos rectos ſpherales. q Per quattuor partes eaꝝ eūtes ibāt.qꝛ ſicut dictū eſt ſtabāt ī pūct̄ interſectionū: et ſic equaliter poterant reuolui ad quattuor partes: nō tamen ſimul ſed ſucceſſiue.
r Et nō reuertebantur cum ambularent:id eſt ſine conuerſione corporis totius rote poterant ad partes oppoſitas ambulare:ſicut et animalia. Ad aliquez locum ⁊c.totus iſte verſus nō eſt in hebreo : nec in libris correctis.ſed immediate ſubditur:

H Statura

G a Statura quoqȝ. Statura in rectitudi-
ne preceptionis est: altitudo in celsitudine
E ꝓmissionis. horror nimius in terrore sup-
plicij. b Et totū corp⁹ plenū oc. Quia
sanctoꝝ actio omni parte circūspecta est.
Et totū corp⁹ plenū o. Qualē Argū de-
scribunt fabule poetaruȝ quē iuno ob ne-
gligentem custodiam in pauonē vertit: vt
ꝗ est miraculū conditoris dei: hoc esset cō-
demnatio inulti adulterij: Grego. Nihil
enī in euangelijs qđ nō luceat: ⁊ splendo-
re suo mundū illuminet: vt que parua pu-
tanᷓ et vilia spūssancti fulgeant maiestate
c Spūs enī vite. Quia ꝑ sacra eloquia
et dona spiritus viuificamur: vt a nobis
mortifera opera repellamus. d Quia
spirit⁹ vite. Hoc secundo dicit: ne aliquod
vas arbitremur: rotarum quas in carpen-
tis plaustroꝝ rodarumqȝ ⁊ curruum aspi-
cimus: sed animantia īmo super animātia
1.Co.2.d quia animalis homo nō percipit ea ꝗ sunt
†De pe.di. spiritus dei. e Firmamenti. Gregori⁹.
2.c.pēnata Celestium potestatum que prius ꝑ liberū
c. nō reuer arbitriū quasi aqua in quālibet parteȝ po-
tebātᷓ.c.po terant labi: sed alijs cadentibus qꝛ persti-
test discur/ terunt quasi de aqua crystallus: sunt qꝛ
sus. ꝑ ioh. iam omnino ꝯfirmati sunt nec mutari pos-
an.ꝺ sū.tri sunt f Crystalli. Quod purissimū est
ni.c.vnico. ⁊ ex aq̄s mundis atqȝ lucentib⁹ nimio fri-
in ℣.iohis. gore cōcrescere dicitᷓ in tantū vt etiam ge-
in clemē. lu constricto aqua greco nomīe crystal-
lus nominetᷓ. est enim in superioribus exi-
mia puritas que omnia ꝓtegat. i. rationa-
les sapientesqȝ virtutes. ⁊ quattuor tēpo-
rum cursum: ⁊ mundi plagas et rerū oīm
ordinē: per euangelicam p̄dicationē: ꝗ ex
F parte intelligitur: ⁊ ex parte velatur.
g Alteri⁹ ad alterum. Hiero. In hebreo
mulieris ad sororē. vir duabus alis vela-
bat corpus suum et vir velabat similiter.
Ideo aūt post mulierem virū posuit in ea-
dem persona ne sexum in celestibus puta-
remus. h Unūquodqȝ ⁊c. Grego. Hic
indicatur quia pennas alter ad alterū ten-
debant: ⁊ duabus alis corpus proprium
velabant. quia sic debem⁹ virtutes quas
accepimus alijs impendere vt peccata no-
stra nō desinamus caute cogitare: ⁊ quoti-
die per timorem ⁊ penitentiam plangere.
his enim alijs corpus velatur i Quasi
sonū sublimis. Lxx. vocem verbi vt. s. vni-
uersa que predicantur in mūdo per voceȝ
filij dei esse credantur. k Ut sonus ca.
Quia cōtra p̄dicatores maligni spūs ⁊ ꝑ-
secutores insurgunt. l Cumqȝ starent.
Uocem enim omnipotentis in celestibus
resonantem ferre nō poterant. Stabāt er-
go et cum silentio admirabanᷓ dei poten-
tiam qui sedebat super firmamentū quod
his qui deorsū crystallo simile et his ꝗ su-
pra instar lapidis saphiri. quia oīa in si-
militudine non in veritate monstrātur.
Grego. Qui aliquo modo scientia vo-
lare credebamur ad vocē desuper venien-
tem alas submittamus dum inuisibilē su-
per nos naturā: et impenetrabilia eius iu-
dicia perpendimus. Greg⁹. Notandus
ordo. Super aīalia firmamentū sup firma-
mentū thronus: super thronū hō. qꝛ sup
sanctos adhuc in hac carne viuētes ange-
li sup eos maiores angeli: super eos xp̄s.
m Quasi aspectus la. sa. Greg. qui aerij
coloris huic virtutes celestiū comparanᷓ:
quia spiritus quibus deus omnipotēs al-
tius presidet superioris loci in celestib⁹ di-
G gnitatem tenēt. Quasi aspectus la. sa.
Hiero. Sicut in crystallo purissima queqȝ
atqȝ lucentia in celestibus que nostruȝ ob-
scuratum

ſ scriptura scilicet que bene operanti congruit.
Unde qui stat. vi. n. ca.
a rent† Statura quoqȝ erat rotis ⁊ a b
a ſ celestis regni ꝓmissio. b ſ pre magnitudine.
ſ terror gehenne.
altitūdo: et hōrribilis aspectus. c
b Et totū corp⁹ plenū oculis in cir- d e
a ſ vel horū animalium per que perfecti designā-
tur. b ſ in scriptura.
cūitu ipsarūm quattuor. Cūmqȝ f
a ſ intelligentes. s. sancti quo moraliter viuant.
b ſ Grego. His quoruȝ vna erat predicatio: vna
erat et requies et cursus et eleuatio.
ambūlarent animalia ambūla-
bāt pariter ⁊ rotę iuxta ea. Et cū g
a ſ Grego. In cōtemplatione. ſ qꝛ q̄truȝ quisqȝ
ex scriptura ꝓficit tantū ⁊ ista proficit ad ipsum.
b ſ omnia cōmuniter ⁊ cōcorditer.
eleūarentur animālia de terra:
a ſ Grego. cum intelligente. b ſ scripture.
eleūabanᷓ simul ⁊ rōtę.† Quocū- h
a ſ legentis. b ſ quē medijs intermissis rote se-
quebanᷓ sequētes aīalia ad spiritūsanctū tendūt
qȝ ibat spiritūs: illūc eūte spū ⁊ ro-
a ſ cum ascendēte. b ſ animalia. ſ ꝓpria vo-
luntate spūs enim vite erat in rotis. ſ siue mora-
lem historie sensum querat siue spiritualem.
c tę paritᷓ leūabātᷓ seq̄ntēs eū† Spi- i
ritus enī vitę erat in rotis. Cum
euntib⁹ ibāt: ⁊ cū stātib⁹ stabāt ⁊
cū eleuatꝯ a terra paritᷓ eleuabātᷓ
a ſ animalia.
d ⁊ rotę sequentes eā: qꝛ spūs vitę
erat ī rotꝯ. Et siītudo sup capita k
ſ celi.
e animaliū firmamenti quasi aspe- l
a ſ Grego: nobis in hac corruptione positis.
b ſ quia quiuis ꝑfecti mortali carne grauati bea-
titudinem angelorum intelligere nō possunt.
f ctus crystalli hōrribilis ⁊ extēnti m
sup capita eorū desuper. Sub fir-
a ſ vt bonum quod alter habet impendat alteri
aliter non sunt rec. pen.
g mamento aūt pēnne eoꝝ recte al- n
h teri⁹ ad alterū. Unūquodqȝ dua- o
a ſ charitate dei ⁊ ꝓximi. b ſ ꝑ alas virtutes ꝑ
corpus actiōes signanᷓ. c ſ Gre. Sūt enī duo
genera hominū alteꝝ ꝑfectoꝝ alteruȝ paruuloꝝ.
būs alis velābat corp⁹ suū et āl-
a ſ Gre. Qđ pri⁹ ī paucis ꝓficiēte p̄dicatiōe fit ī
terū similiter velabatᷓ. Et aūdie- p
multis. a ſ simile in apocalypsi. b ſ aque mul-
te populi multi. ſ ꝓcedit proficiendo.
bam sonū alaꝝ qūasi sonū aqūa- q
a ſ qꝛ in sanctis hoc facit.
i rum multaꝝ q̄si sonum sūblimis r
a ſ p̄dicādo. b ſ qꝛ ꝯuersi stati ī laudē dei erūpūt
dei. Cūqȝ āmbūlarent qūasi sonus s
k erat mltitudinis vt son⁹ castroꝝ.
a ſ ꝗ dei sūt ꝯtēplando. b ſ sue ℣tutes vilescūt
l Cūnqȝ starēt dīmittebanᷓ pēnnę t
a ſ sonus intelligētie.
eorū. Nam cum fierēt vox super v
ſ beatitudinis angelorum altitudinem transcen-
dens ipsi⁹. s. creatoris naturam cogitans.
firmamentū qđ erat super caput
a ſ animalium. b ſ in contemplatiōe. c ſ ꝓ ni-
hilo reputātes suas virtutes.
eōrū stābant ⁊ submittēbāt alas
suas. Et sup firmamentū qđ erat
m imīnēs capiti eorū q̄si aspect⁹ la-

a Statura quoqȝ erat rotis. id ē
magnitudo. b Et altitudo. s.
magna. c Et horribilis aspe-
ctus. ꝓpter magnitudinē et motū †Ter.
earum velocem. d Et totū cor-
pus. s. cuiuslibet rote. e Ple-
num oculis. i. picturis ad moduȝ
oculorum factis. sicut est in cau-
da pauonis. f Cumqȝ ambula-
rent animalia. ad quācunqȝ par-
tem ambulabant pariter ⁊ rote.
g Et cuȝ eleuarentur animalia
de terra. per volatum alarum.
h Eleuabātur simul ⁊ rote quo-
cunqȝ ibat spiritus. id est ventus
turbinis supradictus. Uel ꝑ spiri-
tum intelligitur hic spiritus viui-
ficans illas rotas. ideo subditur.
i Spiritus enim vite erat in ro-
tis. quasi diceret: nō mouebātur
per exteriorem impulsum seu tra-
ctum: sed per spiritum intrinsecū
viuificantem. cetera patent ex di-
ctis. k Et similitudo. Hic con-
sequēter describitur visio quantū
ad illud quod erat supra caputa-
nimalium. et primum quod erat
ibi erat quedam similitudo firma-
menti seu celi stellati. et supra fir-
mamentuȝ videbatur thronus sa-
phirinus. et supra thronum effigi-
es hominis sedentꝭ: ad cuius nu-
tum et preceptum animalia et ro-
te mouebantur. ⁊ hoc est quod di-
citur: Et similitudo super capita
animalium firmamenti. cuius co-
lor describitur: cum subditur:
l Quasi aspectus crystalli hor-
ribilis: id est venerabilis. eo mo-
do quo dicitᷓ Geñ. xxviij. Ter-
ribilis est locus iste: nō est hic ali-
ud nisi dom⁹ dei et porta celi. He-
brei dicunt hic: Quasi aspectus
glaciei fortis. loco cuius transla-
tor posuit crystalli horribilis. qꝛ
crystallus est glacies indurata
per plures annos. m Et extē-
ti. crystallus videbatur extendi
super capita animaliū. sicut exten-
sio firmamenti. n Sub firma-
mēto aūt penne eorū erecte: id est
sursum erecte. o Alteri⁹ ad al-
terū. qꝛ tangebāt se in extremita-
tibus. vt expositū est supra.
p Et audiebam sonū alarū. qñ
mouebanᷓ ꝑ volatū. q Qua-
si sonum aquarū multarum: id est
magnum ⁊ forteȝ. r Quasi so-
nuȝ sublimis dei: id est sicut sonū
tonitrui qui dicitur sonus dei: qꝛ
ab eo factus. s Cumqȝ ambu.
quasi sonus erat mltitudinis. nō
cuiuscunqȝ: sed vt sonus multitu-
dinis castrorum: vbi quādo ince-
dunt a longe auditᷓ sonus magn⁹
et terribilis ex incessu turbaruȝ:
hinnitu equorum ⁊ collisione ar-
morum. t Cumqȝ starēt demit-
tebantur penne eorū: id est ille pē-
ne que sursum erigebātur: ad vo-
landum demittebanᷓ: sicut ⁊ pen-
ne auiuȝ quādo cessant a volatu.
v Nā cum fieret vox sup firma-
mentum: id est preceptum sedētis
in throno sup firmamentū: ad cu-
ius nutum stabant ⁊ volabāt: vt
dictum est. Consequenter procedi-
tur ad descriptionē throni ⁊ sedē-
tis sup

☞ ſcuratū corpus illuminent monſtrantur: ſic in ſaphiro.i. throno dei.⁊ ſuper firmamentū quod celum eſt abſcondi ta atqꝫ ſecreta incōprehenſibilis dei qui poſuit tenebras
Exo.24.c latibulū ſuū:⁊ in nube videtur ⁊ caligine. Unde in Exo. et ſub pedibus dei erat quaſi opus lapidis ſaphiri.

a Similitudo throni. Gregoriꝰ. Throni angelice virtutes ꝗ ipos angelos loci dignitate tranſcendunt. Cum enim angeli nuncij dicantur et ſepe angeli ad nunciandā ꝗdā hoībꝰ veniāt: throni miſſi ad miniſteriū nūcijnuſqꝫ legunt.
b Hominis. Hierony.i. dei pa
Mat.21.d tris. Unde: Homo quidam plā
Ibid.22.a ta.vi.⁊c̄.et alibi: Homo quidam fecit nup.fi.ſuo.nō ꝙ filius exclu
Esa.6.a datur a regno.de quo eſaias: Uidi dominū ſedentem ſu.ſo.e. Unde iohānes hoc inquit dixit eſaias qn̄ vidit gloriā filij dei.ſꝫ ī patre regnat filiꝰ. oīa enī patrꝭ filij ſunt: ꝗ ē imago dei pr̄is inuiſibil.
c Quaſi ſpeciez electri. Grego. In electro aurum argentūqꝫ miſcetur.et per argentum auri claritas temperatur.⁊ per auri claritatem ſpecies clareſcit argenti.ſic in redēptore nr̄o diuinitas ꝑ hūanitatē nr̄is oculis tēꝑatur ⁊ ꝑ diuinitatē natura clareſcit humana.
d Ignis intrinſecus. Gregoriꝰ. Añ incarnationē ignis ē ī iudea tantū intrinſecus et nō ſplendet quia ſpiritusſanctus in multis patribus iudeā repleuerat.ſed nō ad noticiam gentium ꝑueniebat. A lumbis xp̄o ⁊ deorſuꝫ.ignis in circūitu ſplendet: quia poſt incarnationem longe lateqꝫ ſpiritusſancti gratia diffuſa eſt. Hierony. Qui ſedebat ī throno a lumbis ⁊ ſupra: electro comparatur qꝺ intrinſecus ⁊ extrinſecus quaſi ignis habebat aſpectū a lūbis et infra ignis reſplendēs in circūitu morū. Que enim ſupra lumbos ſunt vbi ſenſus ⁊ ratio verſatur nō indigent igne vel flammis: ſed ꝓcioſiſſimo metallo et puriſſimo que a lumbis deorſum vbi coitus ⁊ generatio.vbi incentiua vitiorum indigent purgatione flammarum: vt purgata habeant arcus ſimilitudineꝫ que vulgo dicitur iris.
e A lumbis. Grego. Per lūbos propago mortalitatis ſignatur: de lumbis abrae virgo maria in cuius vtero dei filius incarnatus. Unde in vniuerſo mundo innotuit deus. Gregorius. Unus homo eſt qui ſuper lumbos ardēs intrinſecus.angelos ad amorem ſuū per diuinitatem tenuit ⁊ ſub lumbis inferius ignis ſui ſplendorem in circūitu emittens: homines ad ſancti ardoris ſui deſideriū per humanitatem reuocauit.
f Uidi quaſi ſpeciem ignis ſplendentis. Gregoriꝰ. Una eſt ſimilitudo ignis et arcus. In igne ardor ſpiritusſancti qui in arcu quoqꝫ ſignatur in quo aqua ⁊ ignis apparet: ⁊ poſt mediatoris aduentum eo virtus ſpiritusſancti in humano genere claruit ꝗ ⁊ aqua baptiſmi electos dei lauit ⁊ igne diuini amoris accendit. ꝗſi enī a mixto colore ſimul aque ⁊ ignis quidam arcus in nube ad ꝓpitiationē ponitur
Job.3.a cū dicitur: Niſi ꝗs renatus fuerit ex aqua et .ſ.ſ.nō.p.ī. regnum dei.
g Uelut aſpectū ar.⁊c̄. Arcꝰ vtriuſqꝫ teſtis eſt iudicij.ceruleus enī in colore aque iudicium factū: rubicūdus in colore ignis ſignificat faciendū: quia mundus iudicij igne cremabitur qui prius diluuio iudicatus. Hierony. Aliter enim eſſe nō poteſt: Uñ poeta. Mille rapit varios aduerſa luce colores. hic arcus ſignum eſt clementie.⁊ teſtamenti dei quod fecit hominibus.vt quādo in nube apparuerit ſciamꝰ nos non amplius perituros eſſe diluuio. Unde patet poſt penas atqꝫ ſupplicia et purgationem peccatoruꝫ futuram miſericordiam dei.ſed his qui deum meruerunt videre regnanteꝫ. Unde ſequitur. Hic erat a.ſplē. per.g.throni.ſ.vel dei vel omnium que viſa ſunt.
h In die plu. Grego. Cum ꝑdicatio ſcꝫ effunditur vt adveniam credentes domino parcente reuocentur.

☞ Et vidi

a ☙ Grego. In quo ſedebat quaſi homo.

pidis ſaphiri ⁊ ſilitudo throni et
a ſuꝑ ſimilitudinē throni ſimilitu
☙ Gre. Gloria dei redemptoris.
b do ꝗſi aſpectꝰ hoīs deſuꝑ. Et vi a
c di quaſi ſpeciē electri velut aſpe
a ☙ qui eſt ardor ſpūſſancti. b ☙ tm̄.
d ctuꝫ ignis intrinſec̄ꝰ ꝑ circūitum
☙ Grego. Ante incarnationem.ſ.
e eius a lumbis eius ⁊ deſuper: et b c
☙ Grego. Poſt incarnationem.
f a lumbis eius vſqꝫ deorſum vidi
a ☙ claritatem ſpiritusſancti quaſi in toto mundo
b ☙ non modo intrinſecus.
quaſi ſpeciem ignis ſplēndentis d
a ☙ mūdi. b ☙ .i.poſt terrorē miſericordie ſignū.
c ☙ in ꝗ fedus dei cū hominibus ne vltra mūdus
g in circūitū velūt aſpēctum arcus e
diluuio ꝑdatur. ☙ incarnatione.
h cum fuerit in nube in die pluuie.
a ☙ ſm ea que agit ſpiritus in mundo que videri poſſunt. ☙ Grego.mundi.
Hic erat aſpectꝰ ſplēdorꝭ ꝑ gyrū.

tis ſuper eum.cū dicitur: Et ſuꝑ firmamentū ⁊c̄.⁊ patet ſententia ex ꝑdictis vſqꝫ ibi: a Et vidi quaſi ſpeciē electri: id eſt ſpecies illius hominis videbatur de electro vel talis coloris ſicut eſt color electri.tamē differenter in ꝑte ſuperiori.ſ.a lumbis eiꝰ ⁊ ſurſum ⁊ in ꝑte inferiori.ſcꝫ a lumbis ⁊ deorſum.qꝛ ī ꝑte ſuperiori erat ſimilis electro ignito: retinēti tm̄ fulgorē ſuū intra ſe.iō ſubditur: Uelut aſpectum ignis intrinſecꝰ ꝑ circūitū eiꝰ. b A lumbis eius ⁊ deſuꝑ.in ꝑte xp̄o inferiori erat ſilis electro ignito fulgorē ſuū emittēti extrinſecus.ideo ſubditur: c Et a lumbis eius vſqꝫ deorſuꝫ vidi quaſi ſpeciē ignis.i.electri igniti. d Splendētis.i.ſplendorē emittentis. e Uelut aſpectum arcꝰ.i. viridis qui eſt ſplendidus. Ad faciliꝰ capiendū ꝑdictā viſionē imaginariā poſui figuras ꝑdictorū ſm deſcriptionē latinorū ⁊ etiā hebreoꝝ ꝗtū ad hꝯ ꝙ eoꝝ deſcriptio differt a latinis.ſ.in deſcriptione aīaliū tm̄ ꝗtū ad deſcriptionē facieꝝ: in alijs aūt eſt eadē. Sciendū tn̄ ꝙ ꝑdicta non pn̄t ſufficienter in plano deſcribi ſed oportet ꝑ imaginationē inſpicientis multa ſuppleri. Ad intellectū viſiōis ꝑdicte ꝯſiderādū ꝙ ſic dicit Hiero.in ꝓlogo iudei ꝗ cū ioachin ducti fuerāt in babylonē de hoc penitebāt ꝙ ſe reddiderāt regi babylonis.qꝛ videbāt adhuc ſtare hieruſalē quā Hieremias denunciauerat deſtruēdā.⁊ meliꝰ fore remanētibꝰ ī hierl'm ꝗ trāſmigratꝭ in babylonē. vt hr̄ Hiere. xxiiij.⁊ iō ꝗnto anno a trāſmigratiōe ioachin dn̄s dedit ezechieli ſpiritum ꝓphetie: ad ꝯſolationē tn̄ captiuorū denūciās mala de ꝓpinquo ventura in hieruſalē ⁊ multo maiora ꝗ ſuſtinerēt in babylone. Per ventū igitur turbinis ⁊ nubē veniētes ab aquilone intelligitur exercitꝰ chaldeoꝝ ꝗ ꝑ illā ꝑtē intrauit iudeā: vt frequenter dictū eſt.ſ.in Eſaia ⁊ Hieremia.per ignē inuoluentē intelligitur incendiū ciuitatꝭ ⁊ tēpli futuꝝ.ꝑ ꝗternariū aūt aīaliū facieꝝ ⁊ rotaꝝ intelligitur ꝗternarius nūerus regnoꝝ magnoꝝ ſibi ſuccedentiū.ſ.chaldeorū: ꝑſarū: grecoꝝ ⁊ romanoꝝ: que etiā regna infeſtauerunt ppl'm iudeorū: nec mirꝝ ꝙ idē numerus pluribꝰ ſilitudinibꝰ figuratur.qꝛ Gen. xlj.ſeptē anni fertilitatis ⁊ ſeptē famis: duplici ſilitudine figurantur.ſ. ꝑ ſpicas plenas ⁊ ſteriles: ⁊ ꝑ boues pingues ⁊ macilentas. In ſpeciali xp̄o ꝑ faciē leonis que ꝑma eſt ſm deſcriptionē hebreoꝝ: intelligitur regnū chaldeoꝝ ſeu babylonioꝝ qꝺ fuit primū inter iſta ꝗttuor. Uñ et rex babylonis frequēter vocatur leo ī ſcripturis.vñ Hiere.iiij. Aſcēdit leo de cubili ſuo ⁊c̄.⁊ ſm aliꝗs habeat imaginē leonis in vexillo ſuo. Per faciē hoīs intelligitur regnum ꝑſaꝝ ⁊ medoꝝ qꝺ ſucceſſit regno chaldeoꝝ: Dañ.v.qꝛ iſtud regnū hūaniꝰ tractauit ppl'm iudeoꝝ ꝗ alia.vñ ⁊ cyrus dedit eis licentiā redeūdi in iudeā. Per faciē bouis regnū grecoꝝ.qꝛ ſic bos impellit cornibꝰ: ſic regnū grecoꝝ moleſtauit ppl'm iudeorum: ⁊ maxime tꝑe antiochi illuſtris. vt ptꝫ .j.et.ij. Machab.vñ ⁊ Dañ.viij.iſte antiochus vocatur cornu modicum.⁊ poſtea factū grande nimis ꝯtra meridiē ⁊ cōtra orientē ⁊ ꝯtra fortitudinem: ꝑ quā intelligitur templū qꝺ erat ī hieruſalē. Per faciē aūt aquile intelligitur

le intelligiꞇ regnū romanoꝝ. vñ ⁊ aquila ē ſignū ſiue vexillū
romani imperij. Per alas aūt intelligiꞇ angelica poteſtas p̄
ſidens dictꝭ regnis: qꝛ oīa iſta inferiora adminiſtranꞇ medi/
antibꝰ angelis. vñ et angelus p̄ſidens regno perſaꝝ: vocaꞇ
princeps perſarum Dañ. x. Et p̄ſidēs regno grecoꝝ ibidem:
dicitur princeps grecoꝝ ⁊ ſic intelligendū eſt de alijs. Per
hoc ꝙ aīalia ⁊ rote iſte ad q̄ttuoꝛ ꝑtes ibāt intelligiꞇ dilata/
tio iſtoꝝ regnoꝝ ad alias ꝑtes. Per velocē motū ⁊ terribilē
aſpectū: intelligiꞇ robur ⁊ ferocitas eoꝝ. Per manꝰ aūt opa
eo ꝙ manꝰ eſt organū organoꝝ. iij. de aīa. Per firmamentū
xͦo qd̄ erat ſuꝑ capita aīaliū: intelligiꞇ ꝑs mundi ſuperioꝛ q̄
dꝛ locus dei ⁊ beatoꝝ. Per ſedentē in throno ſuꝑ firmamen/
tū: intelligiꞇ ip̄e deus p̄ſidēs om̄i creature celeſti ⁊ terreſtri.
ad cuiꝰ nutū oīa diſponunꞇ. vñ ⁊ ad p̄ceptū ſedentis in thro
no animalia quieſcebāt ⁊ mouebanꞇ: qꝛ ip̄e mutat tēpora et
etates: transfert regna atq꜡ ꝯſtituit: vt dꝛ Dañ. ij. Per h̄ aūt
ꝙ apparebat in forma hūana deſignabaꞇ ꝙ erat tꝑe gr̄e hu
manādus. Per h̄ aūt ꝙ apparabat ī colore electri qd̄ ē auro
⁊ argento fulgidiꝰ: intelligiꞇ exceſſus ſue ſapiētie cuiꝰ nō eſt
numerus. Per h̄ aūt ꝙ in ꝑte ſuꝑiori a lūbis ⁊ ſurſū retine/
bat ſplēdorē interiꝰ: ⁊ in ꝑte īferiori. ſ. a lūbis ⁊ deorſum emit
tebat fulgorē exteriꝰ: intelligiꞇ ꝙ diuīa ſapiētia ꝓut ē in ip̄o
eſt nobis occulta. manifeſtaꞇ tñ nobis aliq̄liter per ſuos effe
ctus. ſm̄ ꝙ dꝛ ad Ro. j. Inuiſibilia dei a creatura mūdi. i. ab
hoīe. ꝑ ea q̄ facta ſūt ītellecta cōſpiciunꞇ: ſempiterna q̃z virtꝰ
eiꝰ ⁊ diuinitas. Sic ḡ ꝑtz ex dictis ꝙ ī h̄ p̄mo ca. deſcribiꞇ di
uine p̄ſidētie ſuꝑeminēs ſtatꝰ ſiue virtꝰ: vt. s̄. dictū ē. Ca. I

Moraliter. a† Et factuz eſt in triceſimo anno ⁊c. In iſta p̄ma viſiōe ezechielis ſm̄
ſenſum lr̄alez ꝑ q̄ttuoꝛ facies animaliū ſignanꞇ q̄ttuoꝛ regna
que ſucceſſiue ꝑplm̄ iudaicū afflixerūt. ſcꝫ babylonioꝝ perſa
rū grecoꝝ ⁊ romanoꝝ. Scd̄m xͦo ſenſum myſticū ꝑ populuz
iudaicū chriſtianꝰ populus figuraꞇ. ſicut dꝛ. j. Coꝝ. x. omnia
in figura cōtīgebāt illis. ꝓpꞇ qd̄ ⁊ nomē iudaicū ſm̄ rē trāſ/
latū eſt ad populū chriſtianū ſicut dꝛ Ro. ij. Nō enī q̄ in ma/
nifeſto iudeꝰ neq꜡ q̄ ī mālfeſto ī carne ē circūciſio: ſꝫ q̄ in abſcō
dito iudeꝰ ē: ⁊ circūciſio cordis in ſpū nō lr̄a cuiꝰ laus ē nō ex
hoībꝰ ſꝫ ex dō. Et ideo ꝑ q̄ttuoꝛ regna p̄dicta ⁊ q̄ttuoꝛ facies
myſtice ſignanꞇ q̄ttuoꝛ hoīm genera q̄ ſucceſſiue ꝑplm̄ catho
licū afflixerūt. Primi fuerūt p̄ncipes iudeoꝝ vt patet Actꝭ.
viij. et. ix. et in pluribꝰ alijs locis: ⁊ ſignanꞇ ꝑ faciē hoīs eo
ꝙ habuerūt noticiā diuine legis: licet in eis obſcurata fuerit
ꝑ rebellionē ad chriſtū. ſicut diciꞇ Ro. xj. Cecitas ex ꝑte con
tingit in iſrael. Scd̄i fuerūt imꝑatores Romanoꝝ q̄ crudeliꞇ
⁊ longo tꝑe ꝑſecuti ſunt fidē chriſti. vt ꝑtz ex martyrū geſtꝭ:
⁊ ſignanꞇ ꝑ faciē aquile eo ꝙ aquila ſignū eſt imperij roma/
ni. Tertij fuerūt heretici ⁊ ſignaꞇ ꝑ faciē bouis. eo ꝙ bos eſt
aīal laborioſū. ipſi xͦo laborē penitētie p̄tendētes in multꝭ lo
cis deceperūt ſimplices chriſtianos. Quarti xͦo ſunt ſarace/
ni ⁊ maxime a tꝑe ſaladini q̄ fuit animoſus ⁊ in rebus belli/
cis ꝑuigil ⁊ ſtrenuus ꝓpꞇ qd̄ ſignificaꞇ ꝑ faciē leonis. Per
alas aūt aīaliū ꝑ q̄s eleuabanꞇ ī altū. ſignaꞇ ſuꝑbia p̄dicto/
rum. per pedes aūt eorū affectiones ad nocendū. per manꝰ
xͦo eoꝝ opera mala: eo ꝙ manꝰ eſt organū organoꝝ vt dꝛ. iij.
de Aīa. per rotas ſequentes animalia ſignanꞇ eoꝝ miniſtri ī
malicia exercenda. ꝑ hoc aūt ꝙ aīalia ⁊ rote per q̄ttuoꝛ ꝑtes
ibant: ſignificaꞇ ꝑſecutio chriſtianoꝝ a p̄dictis ꝑ q̄ttuoꝛ or/
bis ꝑtes ⁊ maxime ab imperatoribꝰ romanis qui domīabā/
tur in eis. In ca. j. vbi diciꞇ ī poſtilla: Ex q̄ ꝑtz ꝙ ezechiel
fuit de tribu ſacerdotali.

Additio. j. De hac regula quam aſſerit poſtillatoꝛ eſſe hebreorum: dictuz fuit ſupra Hierē.
j. in additione In eodem ca. vbi diciꞇ in poſtilla. Per q̄/
ternariū autē numerum animalium ⁊ facierum.

Additio. ij. Circa hanc viſionē ezechielis q̄tū ꝑ/
tinet ad expoſitionē lr̄e applicādo eā
ad apprehenſionem imaginarie viſionis ꝓphe poſtillatoꝛ
eam exponit ſatis competēter ſaltem ꝓ maiori ꝑte. Et ſi forte
in aliquibꝰ minꝰ ꝯueniēꞇ illā expoſuit ñ ē multū curādū: eo
ꝙ expoſitio p̄ncipalis nō cōſiſtit in hoc: ſed in illo ꝙ ꝑ hanc
imaginariam viſionem intelligi debet ꝙ eſt principaliꝰ ī hac
viſione. Circa qd̄ expoſitio poſtillatoris videꞇ nō ſolū deuia
ab auditoribꝰ ſanctorū: ſed etiam cōmuni opinione oīm he/
breorū expoſitorum tam antiquorū q̄ꝫ modernoꝝ. Eſt etiam
valde incōſona littere vt videbitur: Primū patet per Glo.
cōmunē in qua expoſitiones Hieronymi Gregorij et quorun
dam aliorū doctorū innominatoꝝ ponunꞇ: qui cōmuniter ꝑ
quattuoꝛ animalia: ſanctos quattuoꝛ euāgeliſtas ſeu euāge/
lia quattuoꝛ: principalia myſteria chriſti fideliter narrantia
intellexerunt. Non aūt quattuoꝛ mūdanas et monarchias ꝓ
ut poſtillatoꝛ vult intelligūt: prout plene patet p̄dictā gloſam
intuenti. Qꝛ autez ab hebreorum expoſitionibus deuiet ꝑtz:
Nam antiquiſſimi hebreorū. ſ. thalmudici in quodaz libro au
tentico apud eos qui diciꞇ haguiga exp̄ſſe determinant ꝙ in/
telligentia huiꝰ viſionis ezechielis debet eſſe ſecretiſſima: ſic
ꝙ nō licebat alicui eam ſcienti alios de ipſa docere niſi tātum
vnū: ⁊ hoc in magno ſecreto: nō exprimendo totā intelligen/
tiam ſed tradēdo principia ex quibꝰ diſcretus diſcipulus poſ/
ſet alia intelligere: ⁊ hoc ꝓpter magnitudinem myſterij quod
etiam ſm̄ eos in hac viſione intelligiꞇ ꝓut Ra. Moy. qui fuit
de maximis modernorū large tractat in ſuo libro de directiōe
parte tertia in ꝓemio: et in primis ſeptem capitulis eiuſdem
partis. Et ibidem dicta ſua ⁊ occultatione predictorū myſteri
orum modo p̄dicto cōfirmat multas auctoritates antiquoꝝ.
hoc idem tenet Ra. Sa. ⁊ Ra. chami. ⁊ ceteri expoſitores. ſ. ꝙ
intelligentia contentorū in viſione ezechielis ſunt arcana ſe/
cretiſſima legis diuine que nō licet homini loqui. Manifeſtū
eſt autē ꝙ monarchie chaldeorū ⁊ medoꝝ ⁊c. nō pertinent ad
arcana legis. Sunt enim ⁊ fuerunt vulgariter note. Et daniel
etiam qui de eis ꝓphetauit clare in pluribꝰ locis tradidit eas
aperte et palam: ſic ꝙ quilibet poteſt eas intelligere: ſicut ⁊ a
lias planas ꝓphetias. Eſaias etiā de chaldeis ⁊ perſis mani
feſte ꝓphetauit. ca. xiij. ⁊ ſic patet ꝓpoſitum. ſ. ꝙ hebreorū ex/
poſitores nō referunt intelligentiā huius viſionis ad munda
nas monarchias ſed ad diuinoꝝ arcana ſeu myſteria: q̄ autē
ſint arcana iſta apud hebreos que tantā requirebāt occulta/
tionē ipſi nō declarant. Videꞇ tñ rōnabiliter dicēdū ꝙ ſm̄ ve
ritatem ꝓut ſancti doctores tradūt in hac viſione incarnatio
chriſti ⁊ quedā eiꝰ alia myſteria intelliganꞇ. Huiuſmodi aūt
incarnatio populo antiquo non erat propalanda: tum quia
valde rudis fuit: tum qꝛ pronus ad idolatriā ⁊ ad ponendam
corporeitatē in deo: ⁊ ideo Deu. iiij. eis diciꞇ. Cuſtodite igitur
ſollicite aīas veſtras. nō enī vidiſtis aliquā ſimilitudinē ī die
in qua locutus eſt vobis dn̄s: ne forte decepti faciatis vobis
ſculptā ſilitudinē. Et iō occultatū eis fuit īcarnatiōis myſte/
riū in hoc loco ⁊ in pluribꝰ alijs: ne forte ſi fuiſſet eis expreſſe
ꝓpoſituz: laberenꞇ in errorem circa diuinitatez: eſtimātes ꝙ
ipſe deus ſm̄ ſuā deitatē fieret corpus nō valentes percipere
modū vnionis humane nature ad verbū ꝓut fides ponit ca/
tholica. ſ. ꝙ vnio ſit in ꝑſona nō in natura. Unde ⁊ hodie eſti/
mant falſe ꝙ nos cōfitendo chriſtū verū deum eſſe ⁊ verū ho
minē cōſequenter cōfiteamur vnitatem diuine nature et hūa/
ne: ſic ꝙ natura diuina ⁊ hūana ſint eadez numero: que tamē
eſtimatio ē falſa. Nam ſm̄ determinationē chalcedoneñ. cōci/
lij nuſq̄ꝫ ſublata eſt naturaꝝ differētia in chriſto ꝓpter vnio/
nem. Qꝛ aūt expoſitio poſtillatoris predicta ſit inconſona lit/
tere patet ex multis. p̄mo nam hec viſio totaliter cōſiderata:
erat repreſentatiua diuine maieſtatis. Propheta enī egredi/
ens in campum: vt ei dn̄s loquereꞇ vt habeꞇ. ſ̄. iij. ca. dixit. Et
ecce ibi gl̄ia dn̄i ſtabat ſicut gloria quā vidi ſuꝑ fluuium cho/
bar. In q̄ viſione. ſ. ſcd̄a expreſſe facit mentionē in eodē ca. de
p̄dictis aīalibꝰ ⁊ rotis. Ex quo ꝑtz ꝙ hmōi animalia ⁊ rote ꝑ
tinebāt ad rep̄ſentationē diuine glorie ſeu maieſtatis de q̄ lo/
quitur. que q̄dem viſio in eodem ca. contēta facta fuit ad con
firmandū domini verbū. ſ. ꝙ daret ꝓphete cōſtantiam ꝑ ſuaz
aſſiſtentiā prout poſtillatoꝛ ibidem exponit. In tali autē aſſi/
ſtentia ꝓphetā confortante nihil videꞇ facere ſignificatio mo
narchiarū predictarū. Item infra. x. ca. iſta quattuoꝛ anima/
lia vocantur cherubin: dicitur enim ibi. Ipſum eſt animal qd̄
vidi ſubter deum iſrael iuxta fluuiuz chobar: ⁊ intellexi quia
cherubin eſſent. Manifeſte aūt videꞇ incōueniens ꝙ monar/
chie ille mūdane idolatrie nominarenꞇ ſeu ſignificarentur ꝑ
cherubin que ſunt nomina angelorum beatorum ſuper q̄s de
us diciꞇ ſederere: iuxta illud pſ̄. Qui ſedes ſuꝑ cherubin. ⁊
ſic in alijs q̄ꝫpluribus locis ſacre ſcripture. Item receſſus di/
uine aſſiſtentie de templo rep̄ſentatus fuit prophete per receſ/
ſum domini ſuper illa cherubin exiſtentis: vt habetur plane ī
p̄dicto ca. x. per que quidem cherubin quattuoꝛ animalia pre
dicta intelliguntur: vt ibidem habeꞇ. Similiter etiā egreſſus
diuine aſſiſtentie ad templum deſignaꞇ per gloriam dei ingre/
dientem per viam orientalem vt habeꞇ infra. xliij. De q̄ glo/
ria ſic ingrediente propheta dicit. Scd̄m ſpeciē quā viderā. ſ.
iuxta fluuinm chobar: vt ibidez exponiꞇ in littera: ⁊ ſic ꝑtz ꝙ
erāt ibi aīlia ⁊ rote p̄dicte. Conſtat aūt ꝙ in hoc regreſſu non
eſt aliquid ꝑtinens ad monarchias p̄dictas. Item ſm̄ poſtil/
latorem ꝑ quattuoꝛ aīalia idem ſignificaꞇ quod ꝑ quattuoꝛ ro
tas

vaccas ⁊ ſpicas pharaōis. Geñ.xlj. qđ nō videt
tas:ſicut ꝑ
poſſe ſtare. Nã vt lr̃a teſtat̃ int̃ aĩalia ⁊ rotas erat diſtinctio
ſm rẽ ⁊ ꝯuenientia in motu ⁊ quiete qđ patet cũ dicit̃: Cũq;
ambularẽt animalia ambulabãt pariter ⁊ rote iuxta ea: ⁊ cũ
eleuarent̃ aĩalia đ terra eleuabant̃ ſimul ⁊ rote ⁊c. ⁊. Cũ eun/
tibus ibãt ⁊ cũ ſtantibus ſtabant: ⁊ cũ eleuatis a terra pari/
ter eleuabant̃ ⁊ rote ſequẽtes ea.ſ.aĩalia. Et ſic apparet ma/
nifeſte ꝙ animalia ⁊ rote ſignicabant diuerſas res: q̃rũ que/
dam ſequebant̃ alias mõ ꝑdicto: qđ nõ inuenit̃ in ſomnijs
pharaonis cuiꝰ exemplũ ducit̃: nec etiam monarchijs ſm eũ
hic ſignificatis. Sũt etiam multa ꝑticularia in hac viſiõe cõ/
tenta que ſanctis euãgeliſtis ſeu euãgelij ꝑdicatoribus pro/
prie coaptant̃: nõ autẽ monarchijs predictis: ꝑu. Grego. ſb
tili indagine de q̃libet ꝑticulo tractat: vt cuz dicit̃ de anima/
libus ꝙ facies ⁊ pennas ꝑ quattuor ꝑtes habebãt: iuncteq;
erant penne eorũ alterius ad alterum. ꝑ hoc docet intelligen
dũ ꝙ omĩs euangeliſtarũ ſeu ꝑdicatorũ euangelij virtꝰ: oĩs
ſapientia q̃ ceteri homĩes cõtemplatiõis ſue volatu tranſcen
dunt viciſſim ſibi in pace atq; vnanimitate cõiungunt̃. Pen
na enim alterius ab altero diuiſa eſſet ſi in hoc ꝙ vnus in ſa
pientia euolat habere pacẽ cuz altero recuſaret. Similit̃ qđ
ſequit̃: Non reuertebant̃ cum incederent: ꝓprie ad aptatur
ſm eũ ſanctis animalibꝰ predictis que ſic a terrenis actibus
ad ſpiritualia tranſeũt: vt ad ea que reliquerunt nullatenus
vlteriꝰ reflectantur: ⁊ que multa alia de animalibus tradita
non vident̃ competere monarchijs mundanis que nunq̃; in
pace fuerunt: ⁊ a contrario in cõtrarium reuertebant̃. Mo/
narchie enim ꝑdicte reuerſe fuerunt a ꝓſperitate in lapſum:
vt ptz in eoꝝ geſtis. Similit̃ qđ dicit̃ de rotis ꝙ habebãt q̃t/
tuor facies ⁊ aſpectꝰ eaꝝ q̃ſi rota in medio rote. ꝓp̃e adaptat̃
duobꝰ teſtamẽtis q̃ꝝ nouũ latuit ĩ veteri: vtrũq; tñ q̃ttuor fa
cies hz: cũ ſcꝑtura ſacra ꝑ vtraq; teſtamẽta ĩ q̃ttuor ẽ diſtin/
cta ꝑtibꝰ ꝓut Greg. iſta ⁊c. in hac viſiõe ꝯtenta notabiliſſime
diſcutit adaptãdo ſingula ſingulis circa ꝓpoſitũ ꝑdictũ. Et
iõ q̃ plenam de hac viſione vult habere expoſitiõez ad ipius
homelias recurrat: quas ſi diligenter ſcrutatus fuerit: hanc
viſionẽ nullo modo applicabit ad mundana ꝑdicta. Nec ex/
poſitio ſua.ſ. Gregorij in hoc loco reputari debet myſtica ſed
litteralis cũ hec viſio etiã ſm omẽs expoſitores parabolica
eſt. Et notandũ ꝙ liber iſte ſpecialiter in ſuo exordio de chri
ſto deo ⁊ homĩe creature ꝑſidente tractat: ⁊ ideo ſuꝑ omnia
ab ipſo ꝓpheta viſa: aſpectũ hominis ponit: quẽ quidez ho/
minem quaſi ſpeciem electri vidit a lumbis eius ⁊ deſuꝑ: ⁊ a
lũbis eius vſq; ad deorſuz q̃ſi ſpeciẽ ignis ſplendentis: que
et alia circa hoc dicta ad duplicẽ naturã in chriſto ꝓprie re/
ferunt̃ vt in homelijs ꝑdictis ⁊ in gloſis plene tradit̃. Et q̃
iſta erant multũ remota a ſenſu: ſeu cognitiõe iſraelitarũ qui
bus ꝓpheta mittebat̃ iõ ſubdit in ſequenti ca. Fili hominis
ego mitto te ad filios iſrael ad gentes apoſtatrices ⁊c. et. ⁊.
Si forte ⁊ ipſi audiãt: ⁊ ſi forte quieſcãt: qm̃ domꝰ exaſperãs
eſt. q.d. lz nõ ſint aſſueti aſſentire ſimilibꝰ ꝓpheticis reuela/
tionibꝰ ꝓpone tñ eis ⁊ ſcient: q̃ ꝓpheta fuit in medio eoꝝ.
Et nota ꝙ incarnatio filij dei ⁊ paſſio ⁊ reſurrectio ⁊c. de q̃/
bus hic agit̃ erat potiſſima ꝯſolatio ipis captiuis quibꝰ mit
tebatur ſi tñ audirẽt: tradebat̃ tñ enigmatice ⁊ obſcure ꝓpt̃
eorũ imꝑfectionez ꝓ maiori parte: diuina enim myſteria ſm
Dionyſiũ in ſcđo celeſtis hierar. occultãda ſũt indignis ⁊c.

Replica. In primo ca. Ezechielis poſtillator attẽ
dẽs viſionẽ ꝓphete imaginariã ꝑ ſctõs
doctores ⁊ gloſam exponi ſm ſenſum myſticum ad q̃s remit
tit eos qui in his delectant̃: ſed ipe quandã litteralẽ ſignifi/
cationẽ illius viſiõis aſſignat.ſ. ꝙ ſignificet ꝑſidẽtiã diuinaz
ꝑ ſedentẽ ſuꝑ firmamentũ q̃ regit ⁊ vniuerſam creaturã ad/
miniſtrat: hãc quidẽ clarius: hãc xp̃o obſcurius: reꝝ aũt ma
gis notabiliũ clariorẽ facit adminiſtrationẽ. Sed q̃ ĩ tota or
dinatiõe mundi inferioris: q̃ttuor ꝑncipales monarchie fue/
runt clariores effectus diuine adminiſtratiõis vel guberna/
tionis: iõ ſub pedibꝰ dei ꝑſidentis ſub ſpecie quattuor aĩaliũ
hic deſcriptoꝝ ſignificant̃ ꝓut poſtillator ſigillatim đclarat.
Huic expoſitioni Burgeñ. ſe valde audaciter opponit. Pri/
mũ ex eo q̃ dic̃ euz deuiare ab auctoritatibꝰ ſanctoꝝ: q̃ ꝑ q̃t/
tuor animalia recipiũt quattuor euãgeliſtas ⁊c. Dehinc dic̃
eum deuiare a cõmuni opinione hebreoꝝ tam antiquoruz q̃;
modernoꝝ. Demũ dicit expoſitionẽ eius lr̃e eſſe in conſonaz
ex multis motiuis q̃ ſigillatim ꝑtractabo ne fiat inuolutio.
Q̃tum ad primũ Burgeñ. valde ponderat hic Gloſaz ordi/
nariam: que cõmuniter ponit allegoricos anagogicos ⁊ ali/
os myſticos ſenſus. raro aũt tangit ⁊ raptim ſenſum ꝑmo lit
teralem

teralẽ ſic ⁊ facit in hoc loco. Nõ eſt igit̃ mirũ ꝙ poſtil. q̃ ſenſũ
lr̃alem ſemꝑ querit hmõi myſticationẽ nõ ſequit̃. Et cum dicit
Burgeñ. Oẽs doctores ĩ Glo. noĩatos ⁊ q̃ſdã ĩnoĩatos hunc
paſſum q̃ttuor aĩaliũ exponere de q̃ttuor euangeliſtis falſum
eſt: vt ptz latã glo. intuẽti. Nã vnus innoĩatꝰ ꝑ longũ ꝓceſſũ
exponit de q̃ttuor viribꝰ aĩe.ſ. rõnali iraſcibili cõcupiſcibili ⁊
ſynderiſi ad modũ aq̃le ſuꝑeminẽti. Aliꝰ de q̃ttuor elemẽtis ⁊
eoꝝ mixtiõe in hoĩe ⁊ ꝯiũctione. Aliꝰ đ q̃ttuor affectiõibꝰ aĩe
ſcz ſpe gaudio timore et dolore que tẽperant̃ q̃ttuor virtutibꝰ
cardinalibꝰ. Aliꝰ de q̃ttuor ordinibꝰ vel aciebꝰ in heremo ad
q̃ttuor mũdi plagas ordinatis. Et beatꝰ Hierony. in glo. no/
minatꝰ dicit: id qđ q̃daz ad q̃ttuor aĩalia q̃ttuor euãgelia refe/
rũt de virtutibꝰ auiũ: de volatu tẽporũ: cõmixtiõe elementoꝝ:
⁊ ordinibꝰ caſtroꝝ: que oĩa ꝑterita relinquũt ad anteriora fe/
ſtinãtes: has oẽs q̃drigas q̃ſi auriga deꝰ regit: et incõpoſitis
currẽtes gradibꝰ ſuo parere cogit imperio faciẽdaq; ꝑcepit: ⁊
vitanda vetat: hec vt putant dicta ſunt populo in babylonia
captiuato q̃ ſi colla deo ſubmiſerit eius auxilio terrã recupe/
rabit amiſſam. Hec ſparſim in glo. ne ex gloſa haberi põt quẽ/
q̃; doctoꝝ ſanctoꝝ ſe ad q̃ttuor euãgeliſtas determinaſſe niſi
beatũ Gregoriũ cuiꝰ expoſitionẽ nõ eſſe lr̃alem: ſz myſticã ſa/
tis apparet ex dicto glo. ſuprapoſito q̃ videlicet dicta in h̃ ca.
ſm illas poſitas q̃drigas ſunt ꝓpoſita pp̃lo in babylonia ca/
pto ꝓ eorũ emendatiõe q̃ ꝑ euãgeliſtaꝝ allegatiõem modicũ
vel nihil valuiſſent ĩmo ꝓphetia iſta notabilis fuiſſet expoſi/
ta deriſiõi. Patet etiã q̃ b. Grego. Homelia. ix. ſuꝑ Ezechie/
lem dicit: Initiũ libri ĩ Ezechielẽ ꝓphetã magnis obſcuritati
bus clauſum ⁊ q̃buſdam myſterioꝝ nodis litatũ in homelijs
octo deo largiente diſcuſſimꝰ: iam nũc planiora ſunt q̃ ſequun
tur. Ecce iſdem b. Grego. myſteria clauſa non lr̃am dicit ſe di/
ſcuſſiſſe in paſſu obſcuro: ⁊ ꝓmittit in ſequẽtibꝰ ponere plani/
ora. cuilibet tñ ĩtuẽti ſuas homelias apparet mãifeſte ꝙ circa
planã lr̃am.ſ. in caſu ꝓp̃he in faciẽ etꝰ erectiõe collocutiõe ⁊c.
myſtica expoſitiõe ꝓcedit: ꝯñs eſt eũ ĩ alijs ſenſum myſticum
coluiſſe. Nã ex oĩbꝰ homelijs illis ſenſuz lr̃alem ſm ſonum
verborũ nihil abſurditatꝭ habentẽ reꝑire nõ poſſumꝰ: cum tñ
cõſtet librũ Ezechielis ſicut ⁊ alioꝝ ꝓphetaꝝ ſenſuz lr̃alez ha
bere. Sic igit̃ ptz ꝙ expoſitio poſtillatorꝭ nõ deuiat ab aucto
ritate ſanctoꝝ doctoꝝ. Sz q̃ ad ſcđm qđ Burgeñ. ꝑtẽdit ꝙ po
ſtil. deuiat ab expoſitiõe oĩm hebreoꝝ antiquoꝝ ⁊ modernoꝝ
hoc Burgeñ. videt̃ fingere: q̃ hebrei q̃s Burgeñ. adducit
nihil dicũt niſi ꝙ ꝑncipiũ huiꝰ ꝓphetie eſt de ſecretiſſimis ar/
chanis diuĩe legis q̃ nõ lz hoĩ loqui. Silr̃ etiã poſtil. idẽ dicit
hic ꝙ q̃ h̃ liber ẽ de ꝑſidentia diuĩa reſpectu creaturaꝝ oĩm:
maxĩe rõnabiliũ ⁊ ſubdit ꝙ ꝑmũ caplm ꝯtinet virtualiter ſen
tentiã ſequẽtiũ: ꝓut effectꝰ oẽs ĩ cauſa xtualit̃ ꝯtinent̃. Nec
putet Burgeñ. ꝓut arguit modicũ eſſe totiꝰ ſacre ſcripture ſe/
cretũ de q̃ hic ſm expoſitiõez poſtil. đr. Nã generalit̃ ⁊ virtua
liter oĩa ſecreta ĩcludit diuĩa ꝑſidentia: q̃ cunctaꝝ reꝝ actus ⁊
oꝑa occulto nobis iudicio: tñ totalit̃ adminiſtrant̃ ⁊ ſpecialit̃
magnaꝝ reꝝ q̃ aliq̃d diuini noĩs hr̃e vident̃. ſicut ſunt q̃ttuor
monarchie mũdi ꝑ adminiſtrationẽ diuĩe preſidẽtie ad flagel/
lũ dei ꝯtra pctã mũdi ſpãliter iudeoꝝ ordiãte vt fiat argumẽ/
tũ a maiori ex iſta lr̃a de iſtis monarchijs expoſita ſic. Si vide
mus illas potẽtiſſimas monarchias mũdi diuine ditioni ſub/
iacere adeo ꝙ ſine eiꝰ nutu nihil poſſint: iõ cuiuſcũq; regis re
gni ſpãliter iudeoꝝ ĩmo cuiuſcũq; creature: actus oꝑa ⁊ paſ/
ſiones ex eiuſdẽ ꝑſidẽtis volũtate ꝓcedũt: ⁊ ex hoc ad lr̃az ꝓ
cõſolatiõe vel correptiõe captiuoꝝ in babylonia arguere vole
bat ꝙ eoruz deſolatio liberatio ꝓſp̃tis cuiuſcũq; ꝓſperitas et
aduerſitas ab illa ꝑſidẽtia depẽdet ꝓut ptz etiã hmõi ratiõis
reſolutio ex glo. ſanctoꝝ. ſ. allegata. Cõſonat igit̃ poſtilla. di
ctis ſanctoꝝ ⁊ etiã hebreoꝝ circa hũc paſſuz. hebrei tñ allega/
ti ꝑ Burgeñ. circa occulta hec deſcripta ad lr̃az nihil dicũt: ſi/
cut nec Burgeñ. q̃ innittit̃ expoſitiõi b. Gregꝭ. q̃ pure myſtica
eſt vt. ſ. ꝓbat̃. Hebrei etiã ꝑncipiũ huiꝰ libri occultauerũt ſic̃
ꝑncipiũ Geñ. ⁊ Cãticoꝝ: ꝓut dicit b. Hieronymꝰ ⁊ aſſumit̃ in
glo. ꝑ Burgeñ. allegata ſic ꝙ nõ liceret ea legere quẽq; niſi ſa
cerdotalem etatem.ſ. xxx. annorũ impleſſet vt ad plenã ſcien/
tiam: ſimiliter myſticos ſenſus plenũ humane nature tp̃s ac/
cedat: quibꝰ nõ obſtinãtibꝰ et Geñ ⁊ Cãticoꝝ ſenſũ lr̃alez ha
bemꝰ. Sz Burgeñ. nõ dat rõez q̃re huiꝰ ꝑtis ſenſuz lr̃alem ha
bere nõ debeamꝰ. Et nõ videt̃ potior ſenſus lr̃alis q̃; ille quez
poſtil. ponit. Nam cõparatis oĩbus modis ſupra ⁊ ex glo. et
ſanctis doctoribꝰ adductis poſtil. eſt vniuerſalior. Nã dei pre
ſidentia tanq̃; auriga regẽs ⁊ ordinãs ⁊ inordinatos motus
coercens ſignate quadrige ꝑ quattuor aĩalia ⁊ rotas vniuerſa
lius reſpicit illas quattuor ꝑncipales mundi monarchias: q̃;

cõpoſitionẽ ⁊ mixtionẽ q̄ttuoꝛ elementoꝝ: ⁊ diſpoſitionez caſtroꝝ ꝑ q̄ttuoꝛ plagas ⁊ alias quadrigas.ſ.enumeratas. Et qð obijcit Burgeñ.di.illas monarchias in ſcripturis foꝛe clare deſcriptas: igiṫ de eis tanq̄ȝ arcanis non debet exponi ad lr̄am viſio quattuoꝛ aīaliū ⁊ rotaꝝ. Ibi dico ꝙ idez argumentū plus militat ꝯtra ſanctos doctoꝛes ī glo.noīatos ⁊ nõ nominatos:quoꝝ q̄drige aſſignate q̄dā ſūt note ex naturali philoſophia:vt q̄ttuoꝛ elementoꝝ cõmixtio:quedaȝ ſunt note ex moꝛali philoſophia:vtpote q̄ttuoꝛ paſſionū aīe ꝑ q̄ttuoꝛ v̄tutes moderatio quedā ex hiſtoꝛia manifeſta exodi : vtputa ad q̄ttuoꝛ plagas caſtroꝝ ī heremo diſpoſitio.ſ.ad oꝛientem occidentē ⁊c̄.vñ ꝓ eis ⁊ poſtil.dico ꝙ materia q̄ttuoꝛ aīaliū ⁊ rotaꝝ nõ ē de ſecret̄ſȝ ſb̄ ſecretis. Secreta eni eſt dei preſidētia quā apl̄s vocat incõpꝛehēſibilia iudicia dei q̄ p̄ſidentia d̄ſcribitur ſeſſio hoīs ſupꝛa firmamentū vltra capita aīaliū. Quattuoꝛ aūt aīalia lõge ſub ip̄is ſecretis quēadmodū Eſaie.vi.dicitur viſus dñs ſup ſoliū excelſum:⁊ ea q̄ ſub ipſo erant replebāt templū:vt dñs ſedens ad ſecreta ꝑtineat . ea aūt que ſub ip̄o erāt ad effectus a ſecretis ꝓdeūtes:⁊ vt verū fatear pꝛincipiū Beñ.eſt de ſecretis arcanis:qꝛ de deo vt eſt generaliter oīm creatoꝛ.liber aūt Cāticoꝝ de eiſdē arcanis eſt: qꝛ de deo vt eſt eccl̄ie ſpõſus ⁊ generalis amatoꝛ ⁊ ꝯſeruatoꝛ:in h̄ q̄ȝ loco idē occult⁹ deſcribiṫ. vt oīa eminēter ꝯtinēs:⁊ vniuerſi diſpoſitoꝛ ⁊ bñ volentiū liberatoꝛ. Nūc aūt qꝛ poſtillatoꝛ cū modeſtia loquens de arcanis diuinis dicit ſe balbutientē:ad litteram aūt loquens de his maximis monarchijs facultatē humanā ſm ſe nõ excedentib⁹ dictis arcanis rite ſubiectis per q̄ttuoꝛ aīalia deſcribit q̄ttuoꝛ regna mundi p̄ncipalia ſemꝑ regno iudeoꝝ moleſta innuēs cū ꝓph̄a ppl̄o captiuato:ꝙ poteſtas coercitiua diuīe preſidētie illos monarchas: ⁊ ꝑ ꝯñs q̄ſcūq̄ȝ alios ſuos ꝑſecutoꝛes cohiberet a iudeoꝝ perſecutione: vbi demeritū ppl̄i ip̄m p̄ſidentē ad iracūdiā nõ ꝓuocarent et intelligerēt ꝙ nulla noceret aduerſitas ſi nulla dñareṫ iniquitas. Et ꝓ tāto exponiṫ hic paſſus d̄ q̄ttuoꝛ monarchijs ad captiuoꝝ ꝯſolationē veri⁹ deſperantiū coꝛreptionē. Sed ad arcanum incarnationis.poſtil.cõfoꝛmis eſt ſanctis doctoꝛibus ⁊ gloſe:qꝛ dicit ꝓpṫ futurā incarnationē p̄ſidentē in ꝓpoſito in ſpecie hūana apparuiſſe. Sic q̄ȝ ptȝ ꝙ Burgeñ. nõ vere dic̄ poſtilla.a ſanctoꝝ auctoꝛitate ⁊ hebꝛeoꝝ oīm expoſitiõe deuiaſſe. Sȝ q̄ ad tertiū articulū Burgeñ.dic̄ expoſitiõez poſtil.littere incõſonā. Ratio aūt ſua p̄ma nõ valet qꝛ dic̄ ꝙ hec viſio totaliter ꝯſiderata erat rep̄ſentatiua diuine maieſtatis. Fateoꝛ h̄ vna cum poſtil.applicādo ſingula ſingulis:vt viſa ſupꝛa firmamē firmamentū directe rep̄ſentarēt ⁊ eſſent ſecretiſſima ⁊ altiſſima dei iudicia ſm apl̄m ad Ro.xi. Ea aūt q̄ erāt ſub firmamento:puta animalia rote ⁊c̄. repꝛeſentarēt diuine p̄ſidētie ſubiecta:⁊ ad voluntatē p̄ſidentis vel mota vel quieſcentia vt ſine ei⁹ nutu nihil valent:ſic q̄ȝ intellecta ⁊ ꝓphete repetitis vicibus oſtēſa ad ꝯfoꝛtationē ꝓph̄e fecerūt:cū quib⁹ ſic dictis ſtat expoſitio poſtil.ad lr̄am: Et qð ſubſumit Burḡ. ꝙ monarchie ad ꝓph̄e ꝯfoꝛtationē nihil facere potuerunt: falſuȝ eſt qꝛ ſm p̄dicta illaꝝ ſubſeruit⁹ ⁊ limitatio ad ſuū motum ⁊ alia: valuerūt ad ꝓph̄e ꝯfoꝛtationez ⁊ ppl̄i cõſolationem:ſcientis ex h̄ illas ſine dei p̄ſidentis nutu nõ poſſe mouere ad deſperantiū coꝛreptionem modo ſupꝛadicto: Qð ſecūdo Burgeñ.obijcit de lr̄e incõſonātia ꝓ eo: qꝛ illa aīalia a ꝓpheta vocanṫ cherubin qð nomē illis idolatris ꝯuenire nõ poteſt:nõ ꝯcludit. Nam ita pōt idolatris ꝯuenire nomē cherubin ſic̄ nomē xp̄s cui⁹ de⁹ appꝛehēdit dextrā vtpȝ Eſa.xlv. Dico igiṫ ꝙ noīa digna talia indignis imponunṫ idolatris rõne officij vt īſtrumētis diuīe p̄ſidentie ⁊ correctiõis ſic̄ pōt dici ſanct⁹ ex officio īmo ſanctiſſim⁹ ex ꝑſonalibus vitijs indignus ⁊ Malachias ſcðo dicit ſacerdotē nõ modo bonū ſed etiā malū:angelū dñi:ptȝ etiā dicta reſpõſio ꝑ doctoꝛes cõmuniter dictos terminos dignos indignis applicatos exponētes. Nec valet ꝙ Burgeñ.obijcit ꝯtra poſtil.dicentem aīalia ⁊ rotas ad idē ꝑtinere:inducentem illud Beñ.xli. De ſpicis ⁊ bob⁹ pharaõis. Cõtra qð Burgeñ.dicit aīalia et rotas ſm rem diſtingui ⁊ ꝯuenire ſolū ſm motū ⁊ quietē qualiter nõ eſt in caſu pharaonis. Rñdeo ꝙ vtiq̄ȝ ſm rem ſi licet dicere imagīarie viſa foꝛe res:diſtinguunṫ ſpice ⁊ boues ſic̄ animalia ⁊ rote:⁊ ſicut iſta cõueniunt in quiete ⁊ motu:ſic et illa in vni⁹ rei ⁊ effectus ſignificatiõe. Nõ enī eſt inconueniens vnū plura ⁊ plura vnū ſignificare. Nec ꝯcludit ꝙ Bur. dicit nõ cõuenire monarchijs illuȝ paſſum. Cum ambularēt non reuertebanṫ:īmo dico ſm glo.ſupꝛa adductā ꝙ omnia ſub diuina pꝛeſidentia ꝯſtituta ſic mouentur ꝙ pꝛeterita trāſeuntes ad futura feſtināt. Nec eſt in eoꝝ poteſtate ſicut nec pꝛeſidentis:de p̄teritis facere nõ pꝛeteritum:vt ad pꝛeterita reuertanṫ. Nec valet dictū Burgeñ.expoſitionē b. Bregoꝛij nõ debere reputari myſticā. Nam ⁊ ip̄e beatus Brego. put ſupꝛa oſtenſum eſt reputauit eā myſticam. Nec valet pꝛobatio Burgeñ.ꝙ iõ nõ ſit myſtica:qꝛ lr̄alis ſenſus eſt paraboli cus:qꝛ multos paſſus canticoꝝ beati Brego.exponit myſtice ſil̄r ⁊ iob.vbi tñ ꝯſtat lr̄alem ſenſuȝ foꝛe ꝑabolicū. Hec ſufficiant q̄ ad h̄ capl̄m amatoꝛib⁹ poſtil.rectis ⁊c̄.

Glo. ordi.

a Et vidi ⁊c̄. Quid ğ ſi ip̄aȝ eſſentiā vidiſſet. Notandū aūt in quatā miſeriā cecidimus.qui ip̄m bonū ferre nõ poſſumus ad quod videndū creati ſumus. b Et cecidi. Hiero. Nõ elatus viſionū magnitudine
2 Coꝛ.12.c Sic paulus colaphiçaṫ:ne reuelationum ma
Beñ.17.a gnitudine extollatur. Abꝛaam quoq̄ȝ cecidit in faciē ſuam poſtq̄ȝ audiuit ſermones dei.
c In faciem. Brego. Sancti leguṅt cadere
† Diſ.50.c in faciem:vbi.ſ.vident qꝛ in viſibilibus iſtis
q̄d eſt hoc. ſponte ſe humiliāt vt ī inuiſibilibus eriganṫ. Mali v̄o retro vbi.ſ.nõ vident:qꝛ ibi cadunt vbi q̄d eos ſequaṫ ignoꝛāt. Hiero. Aliud ē cadere in faciem.aliud retro. Abꝛaā audita natiuitate iſaac cecidit in faciē ⁊ riſit.heli retro:
Joh.18.b Et in euāgelio q̄ ad ieſum cõpꝛehendendū venerant:ceciderūt retroꝛſum in terrā Brego. Cum aliquid de deo conſpicim⁹ in faciem cadim⁹:quia ex malis erubeſcim⁹:que nos egiſſe memoꝛam⁹. Ibi enī cadit homo vbi ꝯfundiṫ.
d Fili hoīs ⁊c̄. Brego. Nota oꝛdinē locutiõis ⁊ operis:pꝛi⁹ ſimilitudo gloꝛie videṫ vt deijciat:poſt alloquiṫ:vt eleuet:deinde abūdātis gratie ſpiritū mittit:et leuat ⁊ ſupꝛa pedes ſtatuit. Niſi eī aliquid de eternitate mente videam⁹ penitēdo nõ cadim⁹. Jacentes aūt vox dñi ꝯſolaṫ:vt in opꝫ ſurgam⁹:ſed nr̄a virtute nõ ſurgim⁹. ſed ſpirit⁹ nos implet ⁊ leuat: ⁊ ſupꝛa pedes ſtatuit:vt qui ꝓni in penitētia pꝛo culpa iacuim⁹:recti poſtea ī bono opere ſtem⁹. e Sta ſup pe.⁊c̄.
Exo.34.a Quaſi iacēs audire nõ potes. Moyſi q̄ȝ d̄r: Tu v̄o ſtabis mecuȝ.et Eçechiel ait: Et ingreſſus ē ī me ſp̄us poſtq̄ȝ locut⁹ eſt mihi: ⁊ ſtatuit me ſupꝛa pedes meos. Sta ſupꝛa pedes. Breg. Cui ſimile eſt: Eduxit me de lacu miſie ⁊ d̄ lu.f. Et ſtatuit ſupꝛa pe.pedes meos ⁊ d.g.m
Pſ.39. et immiſit in os meū cāticū nouū. Brego. Paulus pꝛedicatoꝛ futu
Ibidem rus pꝛius ꝓſternitur.iacet et audit: Surge ⁊ ingredere ciuitatem et
Act.9.a dicetur tibi:quid te opoꝛteat facere.

h ſ eſt. ſ totū qð p̄dictū ē. a ſ nõ ip̄i⁹ glie. ſ q̄ eni interius ſit ſp̄us glia aſpicere nos valet eſaias diciṫ vidiſſe gliaȝ dei ſȝ ſm id qð in mundo agit.

Ec viſio ſilitu Ca. II a†

a ſ ſimilitudinem. b ſ ideo. c ſ conſcientia fragilitatis humane.

a b dinis gloꝛie dñi. Et uidi et cecidi b
c in faciez meam:et audiui vocem
d loquētis. Et dixit ad me† Fili ho †

a ſ poſt penitentiā per bona opera. ſ qꝛ ex humilitate ceciderat a domino ſubleuaṫ. b ſ aliud q̄ȝ iacenti.ſ.vt p̄dicet ⁊ q̄ iam ſe coꝛrexit alios coꝛrigat qð nõ pōt q̄ in confuſione adhuc iacet.

e minis ſtā ſup̄ pedes tuos et lōq̄r

☞ Et ingreſſus

Nico. de lyra

a Ec viſio. Hic Ca. II
b ꝯñr deſcribiṫ diuie p̄ſidētie multiplex effect⁹:⁊ p̄mo ī punitiõe iudeoꝝ trāſmigratos deridētiū.ſcðo in deſtructiõe gētiliū bonos crudeliṫ moleſtantiū ca.xxv. tertio ī remuneratiõe iuſtoꝝ mala tꝑalia patienṫ tolerantiū ca.xl. Circa p̄mū ſciēdū ꝙ ſic̄ tranſmigrati cū ioachin dolētes de h̄ ꝙ ſe tradiderāt ad ꝯſiliū hieremie inṫ ſe murmurabāt. ſic illi q̄ remāſerāt in hieruſalē trāſmigratos de ridebāt:putātes vaticinium hieremie de ciuitatis excidio nõ impleri: ꝓpter quod eçechiel repletus eſt ſp̄ū pꝛophetie pꝛenūciās excidiū ciuitatis ꝓpinquuȝ ſicut et hieremias:ad repꝛimendū iſtoꝛū murmurationem et illoꝛū deriſionē.ergo pꝛimo ꝓphetandi officium ſibi imponiṫ.ſcðo officiū ſibi iniūctū exequiṫ.iiij.ca.p̄ma in duas.quia pꝛimo imponiṫ ſibi officiū.ſcðo arguit eius ſilentiū.ſe.ca.ibi: Cum aūt ꝑtrāſiſſent. pꝛima in duas.qꝛ p̄mo imponiṫ ſibi officiuȝ verbo. ſcðo ſigno ibi: Tu aūt.p̄ma adhuc ī duas.qꝛ p̄mo ponit īpoſitio officij.ſcðo ꝯfoꝛtatio dñi.ibi: Tu ğ. In p̄ma ꝑte p̄mittiṫ q̄dā ꝯtinuatio ad p̄cedētē viſionē.cū d̄r: Hec viſio ſil̄i.glo.dñi.q.d.effigies hoīs ſup thꝛonū ſaphirinuȝ ſedētꝭ nõ erat ip̄e de⁹ ī natura ꝓp̄a:ſȝ q̄dā ſimilitudo ſue maieſtatꝭ rep̄ñtatiua. b Et vi.⁊ cecidi in f.qꝛ fragilitas hūana ī talib⁹ viſionib⁹ ſuū defectū experiṫ: ſm ꝙ d̄r Dañ.x. Dñe mi in viſiõe tua diſſolute ſūt cõpages

B a Et ingreſſus eſt. Gre. Aliť ſurgere nō potuit cū diceref ei: ſta ſu.pe.t. q2 ex om̄ipotētis dei gr̄a ad bona opa conari quidē poſſum⁹: ſ3 hec implere ni/ ſi iuuet ipſe qui iubet nō poſſum⁹. De⁹ eſt enī inq̇t apl's q̇ opať in nobis: et velle: τ pficere. vñ: Sine me nihil poteſtis facere. Sciendū enī q2 mala nr̄a ſolūmodo nr̄a ſunt: bona aūt τ oīpotentis dei ſūt τ nr̄a. Ipſe enī aſpirādo nos p̄uenit vt velim⁹. ad/ iuuādo ſubſequiť: ne inaniter velim⁹. Preuenit ḡ gr̄a: τ ſequiť bona volūtas: τ ſic om̄ipotētis donū fit meritū nr̄m. vñ Paulus: Nō aūt ego ſ3 gr̄a dei mecū q̄ſi in eo qȯ ſolo dei dono p̄uentus ſum non ego: ſ3 q2 donū volūtate ſubſecut⁹ ſū. τ ego. hoc ꝯ pelagiū τ celeſtinū. b Ad gētes a. Grego. Sic qui fide recedit a deo apoſtata eſt: ſic q̇ ad puerſū op⁹ redit: etiā ſi fidē tenuerit. Unū ei ſine altero ꝓ deſſe non poterit: niſi forte ꝓ fide pcipienda fiant opa. ſicut Corneli⁹ faciebat. c Et filij du. Gre. Impudētia filioꝝ cl'pa grauis mala faciūt nec eru beſcūt nec p⁹ culpā ad penitētiā redeūt: q2 ī doma bili corde ſūt. Et filij du. Uñ: Neru⁹ ferre⁹ collū tuū: et frōs tua enea. Hi q̊3 ī ſeq̄ntib⁹ arguunť cor dis lapidei. qȯ dñſ euulſuꝝ ſe dicit τ ꝓ illo carneū redituꝝ vt emollitū dei p̄cepta ſuſcipiat. d Si for te vel τc̄. Grego. Quaſi pauci audiēt vel ip̄i p̄ibūt cū patres. ſc3 penitere noluerint ī culpa defuncti.

Hiero. Ambigētis affectu loquiť de⁹ vt liberū hoīs mōſtret arbitriū: ne p̄ſciētia boni maliue im/ mutabile faciāt qȯ de⁹ futurū nouerit. Non enī q2 ille vētura cognoſcit neceſſe ē nos facere qȯ ille p̄/ ſciuit: ſ3 qȯ nos ꝓpria volūtate ſum⁹ facturi ille q̄ ſi de⁹ futuꝝ nouit. e Neq3 ſermones τc̄. Unde: Mihi aūt ꝓ minimo eſt vt a vobis iudicer: aut ab hūano die. f Cū ſcor. Gre. Uñ circūdederūt me ſic̄ apes q̇.ſ. ī ore hn̄t mel τ in cauda aculeū: bonis nō nocet cū malis eſſe cope ſ3 mēte: ſi deſit ſpūs nō adiuuat loc⁹. Loth in ſodomis ſanct⁹ extitit: ī mō/ te peccauit: τ ī padiſo p̄nceps nr̄i generꝭ abel fieri nō valet. quē cain malicia nō exercet. Infirmi autē prauoꝝ ſocietatē declinēt: ne mala que frequenter aſpiciūt τ corrigere nō valēt imitari delectentur.

Scorpionib⁹. Hiero. Qui arcuato vulnere τ fi/ ſtulato aculeo pcutiūt vt eadē plaga τ cutē aperi/ ant τ venena diffundāt vnuſq̇ſq3 ꝓ moribus ſuis ſortiť vocabulū. Uñ d̄r phariſeis: Generatio vipe rarū. τ de herode: q̇ verſipellis: Ite τ dicite vulpi huic. τ pſeudo ꝓphe vulpib⁹ cōparanť: τ nunc cor de indomabili ſcorpiones dicunť: τ ī euāgelio d̄r: Nō audierunt eos oues. Qui ḡ fures τ latrones audierūt: ouiū vocabulū pdiderunt: τ nō q̄ſi oues pierūt: ſ3 q̄ſi viuere vulpes ſcorpiones. g Si for. Hiero. Licet mali ſint q̇b⁹ loq̇mur: nō tñ̄ ceſſem⁹ ſ3 oportune τ īportune p̄dicem⁹ vt q̇ dur⁹ ē molliať τ audiat τ q̇ obediēs eſt mutata volūtate nō ſurde/ ſcat. h Audi q̄cūq3. Gre. Ne facies qȯ ꝓhibes: ne in q̇ alteꝝ iudicas teip̄m cōdemnes. Uñ balaa3 dei ſpū ad loq̄ndū replet⁹: ſ3 ī carnali vita ſuo ſpū retēt⁹ de ſemetip̄o ait: Dixit auditor ſermonū dei q̇ nouit doctrinā altiſſimi τ viſiōes oīpotēt'. videt: q̇ cadēs aptos habuit oculos: q̇ rectum qȯ diceret vidit: ſ3 recte viuere ꝯtēpſit. i Et noli eē. Gre. Ne tibi cōmiſſa tacēdo: τ malefacta nō īcrepādo: deū exaſperes ſicut illi male faciēdo. k Ape. os tuū: Id eſt dignū te p̄be ſmonib⁹ meis: τ cibū ſpi/ ritualē ſuſcipe. vñ: Aperi os tuū τ īplebo illud. Et ille rn̄dit: Os meū aperui τ attraxi ſpiritū. Sic̄ d̄r: Qui h3 aures audiendi audiat. Ita hic: Qui ha/ bet os apertū ad comedendū comedat. Apl'us q̊3 q̇ habebat theſauroſ ſapientie ait: Os meū apertū eſt ad vos. Et de dn̄o dicitur: Aperiens os ſuum docebat eos. l Et comede τc̄. Grego. Poſt a/ pertionē oris comedim⁹ q2 augeť ī noſtris ſenſib⁹ cibus vite: cum ceperimus p̄dicare. vnde: Os me um aperui et attraxi ſpiritū. m Et ecce manus. Ad eos manus dn̄i extendiť: qui beneficiū conſe/ quunť: alijs cōtrahiť. Unde: Tota die expādi ma nus meas ad populū nō credentē vt cōgregaret. ſ. filios hieruſalem: ſicut gallina pul. ſ. ſ. a. τ extenſio

ne manuū

a ſ ſanct⁹. ſ ſine q̄ ſtare nō poterā.

a tecū. Et igreſſus eſt ī me ſpiritus a

a ſ ſiľe ſtatuit ſup̄ petrā p.m. nullū peccatoꝝ ſtā/ tē legim⁹: ſ3 d̄r: illi ñ erit ſtabile veſtigiū pedis τ.

poſtq3 locut⁹ ē mihi: et ſtatuit me b c

ſupra pedes meos. Et audiui lo/

a ſ crebro ad ezechiel τ daniel d̄r: fili hoīs. vtriq3 enī ī pſona ei⁹ q̇ dixerat fili⁹ hoīs ñ h3 vbi caput recliner captiuū ppľ3: ꝯſolať τ ad pniā3 cohortať.

quētē ad me τ dicētē: Fili hominis †

a ſ quaſi nō populum dei.

b mitto ego te ad filios iſrľ: ad gēn d

a ſ q̄ ad prauū op⁹ reuerſe. b ſ nō tm̄ p̄res q̄ſi

tes apoſtatrices q̄ receſſert a me. e

par ē vtrorūq3 īpietas. a ſ Lxx. irritātes me ſiue ī amaritudinē ꝯuertētes: De⁹ eī natura benign⁹ τ dulcꝭ vitijs amar⁹ efficiť. ſ vna culpa ſupbie.

Patres eoꝝ p̄uaricati ſūt pactū f

a ſ cōtinue. b ſ altera obſtinatiōis. c ſ magna dei clementia q̇ ad tales mittit vt nemo deſperet.

c meū uſq3 ad diē hanc: τ filij dura g

facie τ indomabili corde ſunt: ad h i

a ſ magna ꝓphe cōfidentia q̇ ad tales ire nō for/ midat. b ſ auctoritas pſone tribuiť ne a tā puer ſis ꝓpha deſpiciať. a ſ nō ego. b ſ ſiľe ī hiere/ mia ſi forte audiāt τ agāt penitētiā: τ ī euāgelio: forſitan filiū meū verebuntur. ſ filij.

q̊s ego mitto te. Et dicēs ad eoſ:

d Hec dicit dn̄s de⁹: ſi fortē vel ip̄i k

a ſ me b ſ a peccato. c ſ q2 de⁹ ibi habitare ce perat p fidē.

audiāt: τ ſi forte quieſcāt: qm̄ do l

a ſ vitijs me. ſ. natura mitē. ſ per opationē. b ſ hoſpitē māſuetū. ſ inexcuſabiles aut audi/ ta p̄dicatiōe pficientes.

mus exaſperās eſt: et ſciēnt q2 p/ m

pheta fuerit in medio eoru3. Tu n

ſ q̄ſi ne timore hūilitatē fingas cū nō ſolū ppľo ſ3 τ ſeniorib⁹ loq̇ habeas. a ſ q̄3uis peruerſi. b ſ mala. ſ. inferentes. ſ libertas predicantis.

ergo fili hominis ne timeas eos

a ſ Lxx. nec a facie eoꝝ formides qm̄ inſaniēt et cōgregabūtur cōtra te ī circūitu q̄ſi l3 dure ceruī/ ce ſint; τ in domabili corde: mea p̄cepta ſunt forti ora ne dicas nō fuiſſe p̄dictu3 inſaniēt. Et cōgre/ gabunť cōtra te in circumitu nullū. ſ. relinquētes refugium. ſ comminationes vel detractiones. b ſ ideo nō timendi q̄ſi ne q̄ras placere eis q̇ deo diſplicet vñ. Nonne q̇ oderūt te domine oderam.

e neq3 ſermones eoꝝ metuas: quo o

a ſ ī ſe. ſ deo. b ſ p̄ceptorū. ſ infirmis. c ſ alio rum ne ſoli moriantur.

niā increduli et ſubuerſores ſunt p q

a ſ quia blandi τ malicioſi nō poſſunt ſubuertere

f tecum: et cu3 ſcorpionibus habi r

tas. Uerba eorum ne timeas: et s

a ſ verba eorum ne timeas. b ſ quaſi timendi eſſent niſi me in ſuis actibus exaſperaſſent.

vultus eoru3 ne formides q2 do

mus exaſperās eſt. Loqueris er/

g go verba mea ad eos: ſi forte au

a ſ deum peccādo irritant.

diant et quieſcant: quoniā irritā t

tores ſunt. Tu autem fili homi/ v

h nis audi quecunq3 loquar ad te:

ſ ne ſimile peccatum penam ſimilem mereatur.

i τ noli eē exaſperās ſic̄ dom⁹ exa/ x

ſ recta loquendo.

k l ſperatrix eſt. Aperi os tuū et co/

mede quecunq3 ego do tibi. Et

a ſ filius dei qui ſanctis ſuis ſcripturas aperuit. b ſ Lxx. extenta.

m vidi: et ecce manus miſſā ad me: y†

pages me: τ nihil in me re/ manſit viriū. ideo ſubdiť: a Et ingreſſus ē ī me ſpi/ ritus. i. ſubſiſtendi virtus. b Poſtq3 locut⁹ ē mihi. ille qui ſedebat in throno. c Et ſtatuit me ſu.pe.me/ os. i. mihi cōtulit virtutem ſubſiſtendi. Cetera patēt vſ q3 ibi: d Ad gētes apo/ ſtatrices. a fide. e Que receſſert a me: p idolatriā. B f Patres eorū p̄uaricati ſunt pactū meū τc̄. legē me/ am: q2 cito poſt īgreſſu3 ter re ꝓmiſſionis declinauert ad idolatriā. vt pt3 ī libris Iudicū τ Regū. g Et fi/ lij dura fa. i. irritātes: irre/ uerētes τ inuerecūdi. h Et īdomabili corde ſūt. ſunt enī ī malis obſtinati. i Ad q̊s ego mitto te. vt manifeſte appareat q̧ mala eoꝝ nō ꝓueniūt ex defectu meo: ſ3 mitto ꝓphetas me/ os ad arguendū mala eoꝝ. k Si forte vel ip̄i audiant τc̄. p iſtud forte nō intelligi tur aliqȯ dubiū ī deo reſpe ctu futurorū: cu3 certiſſime omnia p̄cognoſcat: ſed p h̄ intelligiť vertibilitas libe/ ri arbitrij ad bonū τ malū. l Qm̄ dom⁹ exaſpe. eſt. i. familia ꝓuocās ad irā dn̄m ſuū. m Et ſciēt q2 ꝓphe ta fuerit in medio eoꝝ. τ ſic excuſationē nō habebunt: C ſi a malis nō peniteant. n Tu ergo. Hic ꝯn̄r poniť cōfortatio dn̄i ꝯtra maliciā eorū quib⁹ debebat loqui: q2 min⁹ iacula feriūt que p̄/ uidenť. vt dicit Greg. dicit igiť: Tu ergo fili ho. ne ti/ meas eos. ſ. facta eoꝝ aſpe/ ra. o Neq3 ſermones eo/ . i. detractiōes τ opprobria. p Qm̄ incre. erga dn̄m. q Et ſubuerſores. iuſticie erga ꝓximū. r Et cū ſcor pionib⁹ habitas. Xbis ma/ lis τ factis pūgentibus. s Uerba eoru3 ne timeas τc̄. repetitio ē eiuſdem ſnīe ad maiorem aſſertionem. t Qm̄ irritatores ſunt. ſ. ꝓphetaꝝ. τ in h̄ notat pau/ citatē ꝯuertēdoꝝ. v Tu aūt. Hic ꝯn̄r īponiť ezechieli D officiū p ſignū libri oſtēſi et īcorpati. τ diuidiť ī duas p tes. q2 p̄mo poniť hec īpoſi tio. ſcd̄o ipſi⁹ ꝓphe ꝯforta/ tio. ca. ſe. ibi: Et dixit ad m. Prima adhuc ī duas. q2 p̄/ mo poniť libri oſtēſio. ſcd̄o ei⁹ īcorpatio. in p̄ncipio ſe. ca. Circa primū excitatur intentio ꝓphete. cū diciť: Tu aūt fili hoīs audi. ſicut diſcipulus hūilis et obedi/ ens. x Et noli eē exaſpe rās. i. mihi rebellās. τ p ꝯſe quēs ad irā me ꝓuocans. y Et ecce man⁹ miſ. ſic enī videbat imaginaria viſiōe.

ne manuū eius ſuperaret iſrael amalech. a In qua erat in. Lxx. ca/
Pſ.39 pitulum libri. de quo in pſalmo In capite libri ſcriptū eſt de me. In pͥn/
cipio ſcꝫ hic inuolutus eſt quē nemo poteſt legere: nemo apire: niſi leo
de tribu iuda radix dauid: nec totus deuorat̃: ſed in capitulo. Nō enim
fieri poteſt vt hūana natura totos huiꝰ libri theſauros deuoret. Gre.
Per ezechielem p̄dicatoꝝ ordo: ꝑ librū ſcri/
ptura ſignat̃ b Intus ⁊ foris. Alij ante ⁊
retro. i. de futuris ⁊ preteritis. Intus. ſcꝫ in
Pſ.44. telligentia ſpūali. vnde: Omīs gloria eius fi/
Ibid.103. lie regis ab intus. Unde: Montes excelſi cer
uis petra re. eri. Intus. q͛ inuiſibilia ꝓmit/
tit ⁊ celeſtia: foris q͛ viſibilia p̄ceptoꝝ ſuoꝝ
rectitudine diſponit terrena ⁊ ꝯtemptibilia q̄
liter vel in vſu ſint habēda vl' ex deſiderio fu/
gienda p̄cipit. alia ĩ exterioribꝫ actionibus iu
bet: ⁊ que foris p̄cipit patēt: alia de ecret' cele
Ibidem ſtibꝰ: q̄ plene cōprehēdi nō pñt. Un̄: Extēdēs
celū ſicut pellē q̄. t. a. ſ. eius. Celū enī ſcriptu/
ra eſt de qua nobis ⁊ ſol ſapiētie ⁊ luna ſcien/
tie ⁊ ex antiquis partibꝰ ſtelle exemploꝝ atq̄
virtutū lucent: qđ ſicut pellis extendit̃: q͛ ꝑ
ſcriptores ſuos carnis lingua formatū añ ocu
los noſtros ꝑ verba doctoꝝ exponēdo expli/
Ibid.148. cat̃. Aquis v͛bo. i. angelis de quibꝰ dicit̃: Lau
date eū ce. ce. ⁊ aque que ſuꝑ ce. ſunt lau. no.
A do. Supiora celi regit qui alta ſacri eloquij: q̄
ſcꝫ de natura diuinitat' dicunt̃: aut de eterniſ
gaudijs nobis adhuc neſcientibꝰ ſolis ange/
lis patefecit. c Lamētatiões. de his q̄ ad
penitētiā vocant̃. Sicut ſamuel ⁊ paulus plā
gebant atq̄ lugebāt ſaul ⁊ corinthios q̄s ſal/
uare cupiebāt. Lamētatiões. Grego. vt pec/
cata punias: Lege que in h̄ volumine ſcripta
Iohel.2.c ſunt. Scindite corda vr̄a ⁊ nō ve. v. ⁊ rurſū.
Iaco.4.b Miſeri eſtote ⁊ lugite. et hmōi. d Et car/
men. Grego. quaſi vt đ ꝓmiſſiōe ſequent' gau
dij hilareſcas cognoſce que in hoc volumine
Pſ.83. ſcripta ſunt. Beati qui habitant in domo tu.
in ſe. ſecu. lau. te. ⁊ ex lapide p̄cioſo et mundo
omēs platee eiꝰ ſternent̃: ⁊ ꝑ oēs vicos eiꝰ al
leluia cantabit̃. Et ve q̄ſi ſi adhuc pn̄ti ſeculo
inheres mēte ſi terrenis voluptatibꝰ delecta/
ris ⁊ amare nō potes eterna gaudia q̄ audis:
cognoſce ve: vt ab animo expellas que dili/
Mat.25.d gis. vñ: Ibi erit fletus ⁊ ſtridor dentiū: ⁊ ver/
mis eorum non morietur. Ca. III
Et dixit ad me ⁊c̃. Comede. Gre. Per/
tracta intellige. i. priꝰ mā de: ⁊ poſt de/
glutire poteris ⁊ alios docere. f Comede
vo. Niſi añ comederimꝰ apertū volumē: doce
re nō poſſumus filios iſrael. Vñ dauid miſe/
Pſ.50 ricordiam ꝯſecutꝰ. Docebo inquit iniq̄s vias
tu. ⁊ īpij ad te ꝯuer. g Et aperui. Lxx. Ape
ruit deꝰ. ſ. q͛ ip̄e apuit os ꝓph̄e: ⁊ cibauit eū.
Gre. Os apimꝰ q̄ñ ſenſū ad ītelligētiā ſacri
v͛bi p̄paramꝰ. Hiero. Apto ore dn̄s cibos
largit̃ vt initia volūtatis in nobis ſint ꝑfecti/
Rom.9.c onē btītudinis a dn̄o ꝯſeq̄mur. Nō ē ei volēt': neq̄ cur. ſꝫ dei mi.
Uelle tn̄ ⁊ currere nr̄i ē arbitrij. b Ciba. Gre. Qui totiēs ad cor
dis nr̄i q̄ſi manū porrigit: quotiēs nobis ītellectū apit i Uenter
Heb.4.c Gre. Mens. ſ. ſm illud: Uentrē meū doleo. i. mentis afflictiōeꝫ ſen
Ioh.7.f tio. Et alibi: Flumīa de vētre eiꝰ flu. a. vi. đ mēte. ſ. p̄dicatiōes ſan/
cte: et viſcera mentis interna. i. intentio recta: ſanctū deſideriū: hu
militas ad deum: pia voluntas ad proximū. k Cōplebunt̃. Hie
Coloſ.3.b ro. aſſidua meditatiōe recōdēdo in theſauro memorie: vt cū Aplo
habeamꝰ viſcera miſericordie ⁊ impleat̃ vēter: de quo Hieremias
Hiere.4.c Uentrē meū doleo ventrē me. do. l Sicut mel. Vñ: Q̄ dulcia
Pſ.118. fau. me. elo. t. ſ. m. o. m. Et alibi: Iudicia domini dulciora ſuꝑ mel ⁊
Ibidē.18. fa. Et ſamſon fauum mellis in ore leonis inuenit. Sicut mel dul
Iudi.14.b ce. Grego. Quia illi de domino ſuauiter loqui nouerūt: qui eū pri/
us cordis viſceribus amare didicerūt. ſermo dulcedinē nō hꝫ quē
vita remordet. Sicut mel dulce. Dominꝰ poſt reſurrectionem fa
uum mellis comedit. Et in ꝓuerbijs de api dicit̃ q̄uis hoc in he/
Pro.6.a breo nō habeatur: Uade ad apem ⁊ diſce quō operatrix ſit et opus
ſuum caſtum faciat: cuiꝰ laboribus reges ⁊ imperiti ꝓ ſanitate ab/
utunt̃. Hoc fecerūt moyſes ⁊ ꝓphete ⁊ euangeliſte ⁊ alij ſancti: vt
quicunq̄ rex fuerit: cuiꝰ cor in manu dei eſt: dulcibꝰ vtatur cibis.
Qui v͛bo ſimplex ⁊ ſine ſerpentis aſtutia habet innocentiā colūba/
rū ſimplici

a ſ obſcurus. b ſ ſancte ſcripture. c ſ Gre. Ex
pandit: dum enigmata expoſuit. vnde: Aperuit il
lis ſenſum vt intel. ſcri. ſ vt intelligerem.

a **in qua erat inuolutus liber: ⁊ ex/** a
pandit illum coram me: qui erat b c†

a ſ qui in eſaia populo non credenti dicit̃ ſignatꝰ
ſicut vſq̄ hodie ſuper corda iudeorum velamem
poſitum eſt in veteri teſtamento.
b ſ ſpirituali ſenſu maioribus.
c ſ in hiſtoria infirmis. d ſ tam intus

b **ſcriptus intus et foris: et ſcripte** d

q̄ꝫ foris. a ſ ſuꝑ his qui digni ſunt dei teſtimo/
nio quibꝰ đr: Cantate dn̄o cāticū nouum.

c d **erant in eo lamentatiões: et car/** e†

ſ ſuper his qui penitus deſperant: et cum vene/
rint in profundum peccatorum contemnunt.

men: et ve. Ca. III f+
e **Et dixit ad me fili homi/** g

a ſ in libro hoc. b ſ nō dicit bibe:
obſcura enim et dura auditurus es.

nis: quodcunq̄ inueneris come/

a ſ prius.

f **mede. Comede volumen iſtud: ⁊** †

ſ quaſi ſaturare ⁊ eructuare. ſ poſt.

vadens loquere ad filios iſrael.

a ſ ſicut preceptum eſt. b ſ cordis. ſ aliter
comedere non poteram.

g h+ **Et aperui os meū: ⁊ cibauit me**
volumie illo. Et dixit ad me: Fi/

a ſ Lxx. os tuum. ſ mens. b ſ legendo ſimpli/
cem hiſtoriam.

i **li hominis venter tuus comedet**

a ſ Lxx. venter tuus. ſ mētis interna. b ſ pia
promiſſio: multi enim legunt et vacui recedunt et
ſi enim mente intellectum ſacri verbi percipiunt ī
cordis viſceribus ſeruando non reponunt.

k **et viſcera tua complebuntur vo/**
lumine iſto quod ego do tibi† Et h

a ſ quia viſcera mea compleuerat. b ſ predica
tione. ſ quia in corde tinxi calamū lingue.

comedi illud: et factum eſt in ore i+

a ſ plus proficit ad predicandum ſancti amoris
conſcientia q̄ꝫ ſermonis exercitata ſcientia.

l **meo ſicut mel dulce. Et dixit ad** k

a In qua erat inuolutus liber. In hebreo habe/
tur: Inuolutus rotulus. in quo deſignatur q̄ fu/
tura contingentia de quibus erat iſta prophetia:
ſunt hominibꝰ occulta. b Et expādit illū coram
me. ⁊ ꝑ h̄ intelligit̃ q̄ dedit intellectū eius ꝓphete.
c Qui erat ſcriptus intꝰ et
foris. videbat̃ enim ille rotu/
lus expāſus ex vtraq̄ parte
ſcriptꝰ ĩ q̄ deſignat̃ m̄titudo
ibi ꝯtētoꝝ. d Et ſcẽpte erāt.
⁊c̃. trāſmigratoꝝ ⁊ ĩ ſ͛uitute
exiſtētiū. e Et carmē. i. cōſo
latiões patienter tolerantiū.
f Et ve. iudeorum in hieru/
ſalē exiſtentiū: ꝓpter excidiū
miſerabile ciuitat' ꝓpinquū.
iſta enī tria ꝯtinent̃ ĩ h̄ libro
vt patet ꝑ p̄dicta. Ca. II

Moralr. a† Hec viſio ſiti/
dinis Hic ſm lr̄alē ſenſū im/
ponit̃ ezechieli officiū ꝓphe/
tādi ꝑ qđ myſtice ſignat̃ offi/
ciū p̄dicandi: ad qđ p̄mo re/
quirit̃ auctoritas mittētis ſi͡c
đr Ro. iiij. quō p̄dicabūt niſi
mittant̃: iō đr h̄ a dn̄o ezechi/
eli. † Fili homīs mitto te
ad filios iſrl'. requirit̃ etiaꝫ in
p̄dicāte noticia ſacre ſcriptu/
re. iō ſequit̃ poſtea: y† Et
ecce manꝰ miſſa ad me ĩ qua
erat inuolutus liber. q͛ ſacra
ſcriptura plena eſt ſententijs
pluribus ⁊ difficilibus.
c Qui erat ſcriptꝰ intꝰ et fo
ris: q͛ ſacra ſcriptura hꝫ exte
riꝰ ſenſū hiſtoricū magis pa
tentē ⁊ interiꝰ ſenſū myſticū
multiplicē ⁊ latentē. d† Et
ſcripte erāt ĩ eo lamētatiões.
ſcꝫ penitentiū. e† Carmē.
ſuꝑnoꝝ ciuiū. f† Et ve. i.
pene damnatoꝝ ad hec ei in/
ducit ſacra ſcriptura. ſ. ad cō/
ſiderandū ꝓpria peccata vt
ꝑ fletū diluantur ⁊ ſuꝑnoꝝ
gaudia vt appetant̃. ⁊ gehen
ne penalia vt euadant̃. Req̄/
ritur etiā in p̄dicatore cōſtan
tia. iō ſequit̃: f† Ecce de/
di faciē tuā valentiorē facie/
bus eoꝝ ⁊c̃. requirit̃ etiā in p̄
dicatore mentis eleuatio an/
te p̄dicationeꝫ vt ibi hauriat
quod p̄dicando effundat: et
poſt p̄dicatiōeꝫ vt fructū pre/
dicatiōis deo attribuat. iō ĩ p̄ncipio huiꝰ ca. đr: † Au
diui vo. lo. ⁊c̃. in ca. ſe. đr: h† Et aſſumpſit me ſpūs. et
audiui voceꝫ cōmotiōis magne bn̄dicta glīa dn̄i đ loco
ſuo. In ca. ij. vbi đr ĩ poſtil'. Qui erat ſcriptꝰ intꝰ ⁊ fo/

Additio. In hebreo habet̃ añ ⁊ retro qđ (ris
intelligit̃ đ p̄terit' ⁊ futur'. Si aūt di
cat̃ intus ⁊ foris: ītelligendū ē de ſenſu īteriori. ſ. ſpūali
⁊ đ exteriori ſcilicet hiſtoriali ⁊c̃. Ca. III
Et dixit. Hic ꝯñr deſcribit̃ libri oſtēſi ĩcorpatio:
ꝑ quā ītelligit̃ ment' ītellectio q̄ paſcit̃ v͛bo dei
ſic̃ corpꝰ cibo materiali. ſm q̄ đr Deu. viij. Nō ĩ ſolo pa/
ne viuit hō: ſꝫ ĩ oī v͛bo qđ ꝓcedit de ore dei. ⁊ ſm h̄ ptꝫ
ſn̄ia vſq̄ ibi: h Et cōmedi. ſic enī videbat imagīaria
viſiōe q̄ſi volumē comederet. ⁊ ītellexit q̄d ſignificaret.
i Et factū ē in ore ⁊c̃. in q̄ deſignat̃ ſuauitas diuini elo/
quij in q̄ꝫtū ꝓcedit a deo: lꝫ aliq̄ñ habeat amaritudineꝫ
annexā vl' ſubſeq̄ntē rōne effectꝰ inde ſequētis. videlicꝫ
q̄ñ ē de punitiōe illoꝝ ad q̄s afficit̃ ille cui deꝰ alloquit̃.
ſic̃ erat ĩ ꝓpoſito. k Et dixit. Hic ꝯñr deſcribit̃ ꝓphe
te ꝯfortatio vt cōſtanter ꝓcedat in officio ſibi impoſito:
q͛ ſibi ꝓmittit̃ aſſiſtētia diuini auxilij ⁊ q͛ nō mittit̃ ad
populū

rũ ſimplici fide credat atq; ſaluet̃: q2 vbiq; inſidie: ⁊ diabo/
lus trãſfigurat ſe in angelũ lucis. Mel quoq; diſtillat de la/
bijs meretricis: dulcia ꝓmittens: venenaq; inſerens.
a Vade ad domũ. Quis enĩ corpore nõ erat cuz eis: mente
cuius ſanctitas eoꝝ offendebat̃ iniquitate. Hoc idẽ faciebat
moyſes ꝓcul a caſtris multitudinis figens tabernaculũ: qđ
cũ fuiſſet ingreſſus: deſcendebat columna nubis ⁊ ſtabat añ
oſtium tabernaculi. b Loqueris verba mea. Qui in ex/
poſitione ſacri eloquij vt auditoribus placeat: aliquid fingit
ſua verba loquit̃: nõ dei. Qui aũt alit̃ q̃ʒ is qui protulit ſen/
ſerit ⁊ ſub alio intellectu ad edificationẽ charitatis dñi ſunt
verba que dicit: quia ad hoc ſolũ deus nobis ꝑ totam ſacrã
ſcripturã loquit̃ vt nos ad ſuũ et proximi amorem trahat.
c Neq; ad populos m̃ltos. Ac ſi diceret: Quid loquar de
populo vno? ſi ad diuerſas te mitterẽ nationes: auctoritas ⁊
potẽtia mea omnẽ vinceret difficultatem: vtinãq; tp̃s eſſet q̃
ad omnes miſſurus ſum nationes ⁊ linguarum daturus gra
tias: vt p̃dicent ap̃li mei ⁊ totũ mundũ ⁊ diuerſitatẽ lingua/
rum vna fide ſubdant meo imperio facilius illi audirent qui
ꝓfundi ſunt altiq; ſermonis: nihil habentes iudaice leuita/
tis ſed graui: ⁊ ſolido incedunt pede: ⁊ cũ ignote ſint lingue
note fidei ſũt. Unde ſequit̃: Et ſi ad illos mit. ip. audi. te ⁊c̃.
Act.13.g Deniq; poſtea miſit: et omnes pariter crediderunt. Uñ: Ec/
Luc.7.b ce conuertimur ad gentes ⁊ alibi: Non inueni tantam fidez
in iſrael. d Attrita fronte. ſunt qui nõ ſolum laborare ꝓ
his mundanis non fugiunt: ſed et in laboribus qui ſibi ne/
gantur importuni videri nõ erubeſcunt. Quibuſdam enim
prauis mentibus nihil eſt laborioſius q̃ʒ ſi in huius mundi
laboribus nõ laborare precipiant̃. Grego. Quo culpa fre
quentius cõmittit̃: eo minus cõmittentis animus verecũda/
Hiere.3.b tur. Unde: Frons mulieris meretricis facta eſt tibi: non eru
beſcis. e Ecce dedi faciem tuam. Grego. Uerecundia in
malo laudabilis: in bono econtra: erubeſcere malũ ſapiẽtie
Eccl.4.c eſt: bonum fatuitatis. vnde: Eſt confuſio adducens gloriaz:
et eſt confuſio adducens peccatũ. f Ualentiorem facieb⁹
eoꝝ vt nullo pudore ſuꝑetur. Hinc diſcimus quia interdum
gratie eſt impudentie reſiſtere: ⁊ cum locus fuerit frontẽ frõ/
te conterere: ne noſtra verecundia: ⁊ humanus pudor perti/
meſcat inſidias emulorum. g Ut adamantem. Ne ſcilicz
per exhibitũ honorem ab auditoribus refrenetur lingua ex
verecũdia: ⁊ vt ſilicem ne per deſpectuz ſcz taceat ex infirmi/
tate. h Auribus tuis audi. Uerba dñi audimus dum fa
Dan.7.d cim⁹: ⁊ ſic recte proximis p̃dicamus. vnde: Et ſtatim aperte
ſunt aures eius ⁊ ſolutuz eſt vinculũ lingue eius ⁊ loqueba
tur recte. i Et vade ingredere. Hierony. Dominus quo/
q; venit ad populum iudeorũ patre mittente vt p̃dicaret ca/
Ps.67. ptiuis remiſſionem. in quo impletur: Captiuam duxit capti/
uitatem: dona dedit hominib⁹. k Ad tranſmigrationem.
Allego. Grego. Allegori. qui a bonis operib⁹ in ꝑuerſa cadit: a hie/
Ps.61. ruſalem in babylonẽ venit. vnde: Adiutor meus nõ emigra
bo. Non tñ de talibus deſperãdũ eſt. Propheta enĩ ad trãſ
Mich.4.d migrationem mittit̃. vnde: Uenies vſq; in babylonẽ. Ibi li.
l Si forte audiant. Grego. Sepe dum ſubditos corrigimus
Amos.4.c alij corrigunt̃: alij negligũt. vnde: Plui ſuꝑ vnã ciuitatẽ: et
ſuꝑ alteram nõ plui. Sepe aũt vna eademq; ciuitas in parte
compluit̃: in parte areſcit: dum idez audita correctione que/
dam vitia corrigit: ⁊ quaſi complutus in parte fructum facit
quedam aũt retinet: et quaſi in parte cõpluta ſterilis et ari/
dus eſt. m Et aſſumpſit. Grego. Predicatoris mentẽ ſpi/
ritus aſſumit cum timore dei eleuataz a terrenis deſiderijs
Ioh.6.d facit alienam: vt ſola ſpiritualia agere libeat. vnde: Opera/
mini non cibuz qui perit: ſed qui permanet in vitam eternã.
De loco ſuo. Locus glorie dei: vel ſancta anima: vel angeli/
cus ſpiritus: et gloria domini de loco ſuo benedicitur: cum
vel ab electis hominibus vl' a ſanct' angelis auctori omniũ
laus eterna cantatur. In eo ergo quod iuſti de conuertẽdis
peccatoribus cogitant: quia eorum vitia cõſiderando ad car
nales actus oculum ducunt quaſi ad babylonem tendunt:
qui tñ pro ſtatu ſue rectitudinis: q2 in laude dei bona ſancto
rum cõſiderare nunq̃ʒ deſinunt: Quis per cogitationem alio
intendunt: quaſi poſt ſe vocem glorie domini ab hieruſalez:
id eſt de loco ſuo audiunt.
n Et audiui poſt me vocẽ ⁊c̃. Grego. Prophetam vox ma/
gne commotionis ſequitur: quia poſt verbuz predicationis
penitentiuz luctus auditur: qui ante quaſi tacite in peccatis
Iere.48.b ſuis iacebant ſecuri. vnde: Requieuit in fecibus ſuis. Hoc
Ps.98. pſalmiſta exorat dicens: Qui ſedes ſuper cherubin mo. t.
Ibid.59. Et alibi: Cõmouiſti ter. ⁊ cõtur. eam ſana ꝯtritiones e. q2 c.

Et audiui

a quaſi ipſi nolunt venire ad te.
a me. Fili hominis: vade ad domũ
a iponit frenũ moderamis b tm̃. c nõ tua
b iſrl': et loqueris verba meã ad
non egent qui ſani ſunt medico. ſz qui m. h.
eos. Nõ enĩ ad populũ profun/
a quaſi nulla excuſatio tib: nõ ſunt tibi bar/
bari noſti linguam coꝝ. bñ potes eis loqui.
di ſermonis ⁊ ignote lingue tu
ſed. vna tibi domus cum eis.
c mitteris ad domum iſrael: neq;
ad populos multos ꝓfundi ſer
que extranea ab eloquio legis.
monis ⁊ ignote lingue: quoruz
nõ poſſis audire ſermones. Et a
ppl's quẽ nõ cognoui. ſ. mihi. i. a. a. o. mihi.
ſi ad illos mitterer': ipi audirẽt
te. Domus aũt iſrael nolunt au b
a quaſi ne cõtriſteris q2 me etiã n. a. cui ſimi/
le: qui vos ſpernit me ſpernit. liberũ mõſtrat̃
arbitriũ cũ dicit̃: nolunt a. m. et cauſe due: quia
ſcz attrita fronte eſt ⁊ duro corde.
dire te: quia nolunt audire me. c
Omnis quippe domus iſrael
a ſine reuerentia. b per impudentiam.
ſcz cordis. c Lxx. contentioſi: ſepe ſcz ad
ſalutem vocati audire noluerunt.
d attrita fronte eſt: ⁊ duro corde. d e
tu tamen eſto ſecurus quia c. d. a qui
erubuerit me coram hominibus.
e f Ecce dedi faciem tuaz valenti/ f+
contra frontem eorum.
orem faciebus eorum: et frontẽ
vt audeas loqui que mente cepiſti.
tuam duriorẽ frontibus eoruz:
a qui in honore. qui vilis conculcatus.
g vt adamantem et vt ſilicem g
qui auctorem nõ timet. ergo.
dedi faciem tuam. Ne timeas
a impudentia.
eos neq; metuas a faciẽ eorum
a ideo. ſ. b nimis exaſperãs eſt: cui⁹ aſpe/
ritas tam crebro repetita eſt.
quia domus exaſperans eſt. Et
a hic eſt cib⁹ voluminis ⁊ hec ſunt vba quib⁹
pro diuerſitate audientium vel lamẽta. vel car/
dixit ad me: Fili hominis: om/
men vel ve hominib⁹ loquimur. Notandũ aũt
quia ante ſermones dei in corde noſtro condẽdi
⁊ diligenti⁹ attẽdẽdi: ⁊ ſic ad ppl'm ſũt ꝓferẽdi.
nes ſermones meos quos ego
loq̃r ad te: aſſume in corde tuo:
prius. poſt.
h i et aurib⁹ tuis audi: et vade in/
a alij in captiuitatẽ. tam mẽte q̃ʒ corpore.
k gredere ad tranſmigrationẽ ad
nõ mei quem offendit.
filios ppl'i mei: ⁊ loqueris ad eoſ
et dices eis. Hec dicit domin⁹
cum ſepe hoc repetitur: tranſmigrati popu/
li duricia ſignatur ⁊ prelati cõſolatio datur ne
in ammonitiõibus forte a ſubiectis deſpecti cõ/
triſtem. corde.
l deus ſi forte audiant et quie/
a quia nõ eram in carne: et ambulans ſpiri/
tu. carnis opera non implebam. Qui aſſu/
mit manſuetos.
m ſcant. Et aſſumpſit me ſpiritus: b+
conuerſus ad peccatores babylonios quaſi
poſt tergum vocem glorie domini audiebat cu/
ius locus hieruſalem. i. eſt viſio pacis. a ire
dei ſuper iſrael. afflictionis penitentie.
n et audiui poſt me vocẽ commo i

populum diſtã/
tem multũ: nec
extranee lĩgue:
⁊ ſic patet ſentẽ
tia vſq; ibi:
a Et ſi ad illoſ
mitterer' ipi au
dirent te. ſic pa/
tet d niniuit': q̃
egerunt penitẽ/
tiam ad predica
tionem Ione.
b Dom⁹ autẽ
iſrael nolũt au/
dire te. cum ta/
men ſis d eadẽ
gẽte. c Quia
nolunt audire
me. vñ et iudei
ad predicatiõez
chriſti fuerũt ꝓ
maiori parte re/
belles ⁊ ĩcredu/
li. d Attri/
ta fronte: id eſt
irreuerẽteſ deo
⁊ eius nuncijs.
e Et duro cor
de. propter ob/
ſtinationem in
peccatis.
f Ecce dedi fa
ciem tuam valẽ
lentiorẽ ⁊c̃. i. ex
mea aſſiſtentia
dabo tibi cõſtã/
tiam et fortitu/
dinem ad denũ
ciandum volũ/
tatem meam qđ
deſignat̃ ꝑ forti
tudinez adamã
t' ⁊ ſilicis. q. d.
dabo tibi ꝯſtã/
tiam ſuſtinendi
omnia aduerſa
in factis et ver/
bis. Sciendũ
tñ q̃ vbi trãſla/
tio noſtra hʒ:
g Ut adamã/
tem ⁊ ſilicez de/
di faciem tuaz.
In hebreo hr̃:
Ut ſermen for/
tiorẽ rupe dedi
faciem tuam. et
per ſermen ſm
eos intelligitur
hic ſanguis cu/
iuſdam vermis
quo ſine ſonitu
incidebãtur la/
pides in edifi/
cio templi ſalo/
monis: ſicut di/
ctuz fuit ibidẽ:
cetera patẽt ex
dictis vſq; ibi:
h Et aſſump/
ſit me ſpiritus:
id eſt rapt⁹ fui ĩ
ſpiritu ad perci
piendum quod
ſubditur:
i Et audiui p⁹
me vocem com/
motiõis ma. ⁊c̃.

h 5 et hoc

Et audiui. Cū preterita iudicia dn̄i anīo reuoluim⁹ vocē cōmotiōis magne poſt tergū audimus. cū futura meditamur ex his q̄ ante ſunt cōmouemur. Hiero. Quia ſpūs dei erat in eo terrena cōtemnēs rapitur a ſpiritu ꝛ audit poſt ſe vocē cōmotionis magne p̄teritoꝝ obliuiſcēs: ꝛ in futurū ſe extendens vt inimicoꝝ inſidias poſt terguʒ relinqueret. In exodo quoq̧ cum pharao ꝛ omīs exercitus ei⁹ pſequebat̄ iſrael: angelus ī colūna nubis deſeruit priora caſtroꝝ: ꝛ veniens poſt tergum tota nocte ſtetit inter iſrl' ꝛ egyptios vt pterrit' aduerſarijs audiret iſrael benedicta glīa dn̄i d̄ loco ſuo. a Benedicta gloria. Grego. Locus maligni ſpūs fuerūt corda peccantiū: ſed p penitētiā loc⁹ glorie dn̄i fiunt: ꝛ inde audit̄ benedictio glorie ī laudeʒ dei. Vn̄ pri⁹ creatoris iniuria de amore ſeculi miris etiā operib⁹ ad alta pficiunt vt animalia dei fiant: ꝛ ſignis ꝛ virtutibus: ꝛ deſiderio ad alta volent.

Mich. 1. a b De loco ſuo. Unde miheas: Ecce dn̄s egredief de loco ſuo ꝛ deſcēdet ſup excelſa terre: ꝛ cōmouebūtur montes ſup eum: ꝛ tabeſcēt valles ſicut cera a facie ignis: ꝛ ſicut aqua que defert̄ in p̄ceps. Deſcendēte enī ſaluatore a patre: excelſa terre mōteſq̧ commoti ſunt ꝛ inferiora valliū liquefacta. c Et voceʒ alaꝝ animaliū. Uel vnūquodcūq̧ animal alas ſuas collidebat: vel alteri⁹ viciſſim. Una enī noſtraꝝ virtutū: alterā ad pfectionē pulſat: vt verbi dei ſcientia ꝛ miſericordie viſcera: ꝛ omēs ſancti ſe viciſſim ſuis virtutib⁹ ad puectū mutuis exemplis incitāt: dum alter miraf in altero: qđ nō habet in ſeip̄o. vn̄ ſuperiores ſibiīnuicē arbitrātes. Hoc ꝙ facit de⁹ in cordibus hoīm: ꝙ in regionib⁹ terraꝝ nō vni oīa tribuit ſed aliud alij. Niſi enī viciſſim mutuis fructib⁹ indigerēt: cōmunionē ad inuicem nō haberēt. Sic ꝙ oēs vna charitate iungunt̄. d Sequētiū aīalia. Gre. Quia in ſanctoꝝ patrū vita cognoſcim⁹ q̄d ī ſcriptura intelligere debeam⁹: quorū nobis actio aperit: ꝙ in ſuis p̄dicationib⁹ pagina teſtamēti dicit: Leuauit m. ꝛ aſ. Balaam p pphetie ſpiritū eleuat⁹ erat. quo lōge poſt futura cognoſcebat: ſed aſſumpt⁹ nō erat: qr mentē a terrenis deſiderijs nō ſeperabat. Et abij amar⁹. Certo p̄dicatori dulce fit qđ intus videt tāto in amaritudinem vertunt̄ que foris ſuſtinet. vn̄: In multa ſapiētia: multa indignatio. Et qui apponit ſcientiā: apponit dolorē. e Et abij. quo ferebar vel ſublimis impetu ſui ſpiritus ferebat̄: cupiēs ire quo dn̄s imperabat. f Amarus in indig. Grego. De achab q̄ʒ d̄r ad pphetam. Nōne humiliatum vidſti achab corā me: igit̄ nō inducā malū in diebus eius. Vn̄ colligit̄ quomodo talis amaritudo ī ſanct' deo placeat qui amittere deū timent ſi ſic ei ꝛ in reprobo penitētia placuit qui timebat amittere p̄ſens ſeculū ꝛ quō grata ſit ſpontanea afflictio p culpis in eis q̄ placent: ſi hoc ad tempus placuit ꝛ in eo qui diſplicebat. Amar⁹ in indig. Grego. Liber enī dulcis in ore cordis animum contra ſe amarum facit vt diſpliceat ſibi placeat creatori.

f. 26. q. 5. c epiſcopi. ✠ cū ezechiel

D

Eccs. 1. d

Ibidem

g Manus enī. vt poſſim nomen ſcʒ ſpeculatoris accipe ꝛ docere qđ didici. Man⁹. Grego. Nullus enī hoc ex toto corde pro dei amore agere preualet niſi eius animam ſpirituſſanctus aſſumpſerit. Ad bona quippe ſurgere perfecte non poſſumus: niſi nos ſpiritus ꝛ preueniendo eleuet et ſubſequendo confortet. h Et veni ad tranſmigrationem. Gregori⁹. In prophetis ſicut verbis res: ita nōnunq̄ rebus verba exponuntur vt eorum non ſolum verba: ſed et res geſte prophetie ſint. vnde: Ueni ad tranſmigrationē ad aceruum nouarū fru. filios ſcʒ iſrael quorū patres multi iam mortui erant. de filijs aūt plures credituri erant: et ad fertilitatem boni operis peruenturi. vnde: Aceruus frugum dicunt̄. bone enim anime fruges dei. vnde: Sanctus iſrael domino primitie frugum eius. Primi enim iſraelite crediderunt: gentes ſecute ſunt.

Hiere. 2. a

i Ad aceruum nouarū frugum. Theſabib hebreum ſignificat tempus quo noua frumenta vel hordea congregantur: et poſt famem ꝛ penuriam anteq̄ terantur in area ſpem ciborum aliquā repromittūt: ita iſrael paruus ꝛ tenuis quaſi reuiuiſcens ortuſq̧ de terra iudaici populi ſementem promittebat.

k Merens in medio eorum. Hierony. Theodotio admirans: vt ſtuporem prophete iniquitates eoruʒ cernentis exprimeret. aquila quieſcens: vt q̄ſi quis in medio eorum fuiſſet mente ſeparatum ſe oſtendat. Grego. Merens compatiens miſeris ſicut ferrum prius liquat̄ vt cum ferro iungat̄. vel quia domus iſrael exaſperans eſt. nec per flagellum culpam agnoſcit: merens inter gaudentes ſedet vt tacendo oſtendat quod loqui venerat.

Cum autem p. Grego. Miſſus ad predicandū fuerat: ꝛ tn̄ ſeptē dieb⁹ merens tacebat: quia ille loqui veraciter nouit: qui tacere didicit. Quoddam

a ſ Grego. plerūq̧ in ſacro eloquio aliq̄d obſcure dicit: vt deo mirabiliter diſpenſante multipliciter

a tionis magnę: benedicta gloria

exponat̄. a ſ aīa iuſti ē locus dei: hoſpitiuʒ dei: vel filius qui dicit: ego in patre: ꝛ pater in me. ſ luce inacceſſibili. b ſ ſupra expoſitū eſt. ſ qr ex ip̄o luctu penitentiū oriunt̄ virtutes ſanctoruʒ vt tātomagis in bono pficiāt: q̄to ſe nequi⁹ egiſſe meminerunt.

b c domini d̄ loco ſuo: et vocē alarū animalium percutientiū alteraʒ

a ſ poſt. b ſ teſtamētoꝝ. ſ qr poſtq̄ in honorē venit vita ſanctoꝝ venerāda apparuerūt homini

ad alteram. Et vocem rotarum

bus eloq̄a teſtamētoꝝ. a ſ poſt p̄dicationē p̄ma cōmotio ē plangere mala que fecimus: poſt voceʒ vero alarū ꝛ rotaꝝ ſcđa ē magno fletu q̄rere cele ſtia bona q̄ audiuim⁹. a ſ iteꝝ. b ſ ad maiora ſcʒ ad q̄ p̄dicator pficit dū ſenſus audientium ad dei deſideriū puehit. vnde: Riuos eius inebrians m. g. e. i. ſ. e. l. g.

d ſequētiū animalia: et vocē cōmo

tiōis magnę. Spiritus quoq̧ le a

a ſ conſtancē tenuit. b ſ leuatus ꝛ aſſumptus.

e uauit me et aſſumpſit me: et abij b

a ſ intellecta indignatiōe dei: ꝛ ſignificatiōʒ viſionis mēte ptractās. b ſ homis. ſ. vn̄ Eſaias: De nocte cōſurgit ſpūs me⁹ ad te de⁹. a ſ fili⁹ p quē oīa ſ nō trāſfert̄ ppha ſpū: ſʒ corpe qđ de abac. legit̄. ſ q̄ ait: ſine me nihil poteſtis facere de q̄ p moyſen dicit̄: leuabo ad celū manum meam.

f amar⁹ in indignatione ſpūs mei c

g Man⁹ eni domini erat mecum: d

h confortās me. Et veni ad trāſmi e

ſ. ſ. ſ filioꝝ.

i grationem ad aceruum nouarū f

ſ aīaꝝ ſanctaꝝ. ſ. ſ. ſ vt ſupra

frugū: ad eos q̄ habitabāt iuxta

a ſ p̄dicatur⁹ eis cōparit̄: qr ſmo libēter accipit̄ q̄ a cōpatiēte pfert̄. a ſ vidēs eoꝝ ſcelera ꝛ iuſtam dei in peccatores ſniam. ſ vt pri⁹ videā q̄ corrigā. ſ qui ſpeculator futurus eſt: ꝛ dei verba pplo narraturus. multo tpe debet quieſcere et ad ea que videt dolere nihilq̧ corū in cōſcia hr̄e q̄ in alijs debet corrigere. ſ quib⁹ tacui ſubaudis.

flumē chobar: ꝛ ſedi vbi illi ſede g

k bāt: ꝛ manſi ibi ſeptē diebus me h

l rens i medio eoꝝ. Cum aūt ptrā i

et hoc fuit factum ad confirmandum domini verbum ſcilicet ꝙ daret prophete conſtantiam per ſuam aſſiſtentiam. illa enim cōmotio animalium ꝛ rotarum deſignabat magnitudinem diuine virtutis ipſi prophete aſſiſtentis. a Spirit⁹ quoq̧ leuauit me. i. dedit mihi virtutem ꝛ cōſtantiam exequendi mandatum diuinum: ideo ſubditur: b Et abij. volens obedire. c Amarus in indignatione ſpiritus mei. propter duriciam ꝛ rebellionem populi mei a deo auditam: quia ſicut dictum eſt licet verbum diuinuʒ dulce ſit audien inquantum a deo procedit: tamē ratione alicuius conſequent' poteſt eſſe cauſa amaritudinis. d Manus eni domini erat mecum confortans me. q. d. licet ſcirem me miſſum ad populum rebellem et incredulum: tamen virtus domini aſſiſtēs mihi: dabat mihi cōſtantiam eundi. e Et veni ad trāſmigrationem. i. ad populum qui de iudea trāſmigrauerat in babylonem. f Ad aceruū nouarum frugum. ſm hebreos nomē eſt loci ſeu territorij ſic vocati: forſitā eo ꝙ fruges ibi velocit̄ matureſcebāt: ſm alios h̄ notat̄ tps q̄ ezechiel veīt ad pplʒ trāſmigratiōis: qr ſm eos tūc erat tps ī quo fruges p̄mitiue ī aceruos congregabant̄. g Et ſedi. vbi illi ſede. i. māſi cū eis eo mō loquendi q̄ d̄r Deu. i. Sediſtis ī cades multo tpe. i. ibi māſiſtis. ꝛ ſbdit̄ duratio hui⁹ māſionis: h Et māſi ibi ſeptē die. ꝛc. i. ſilēs a reprehenſione eorū ꝛ merens pro malicia eorum. i Cum autem ptranſiſſent. Hic conſequenter arguit̄ ezechielis ſilentium ꝛ p̄mo arguitur. ſecundo punit̄. ibi: Facta eſt.

Circa primum arguitur per ſimilitudinem ſpeculatoris: qui ad hoc in alto loco conſtituitur: vt denunciet ciuibus periculum veniens ſuper eos vt ſibi precaueant ꝛ ad excitādum eos ſi nimis pigreſcant et dormiant: vt ſic ſemper ſint parati ciuitatem defendere: et ſi omittat aliquid de officio ſibi impoſito dignus eſt punitione. Ezechiel autem erat conſtitutus a deo ſpeculator ſpiritualiſ: ꝛ ideo ex officio tenebatur malos arguere de peccatis vt peniterent ꝛ bonos monere vt perſeuerarent in bonis: ne offenſam dei incurrerent: ꝛ quia nimis tacuerat ſcilicet per ſeptem dies: ideo oſtenditur ſibi pena taciturnitatis que debetur prelato ſeu ſuperiori ſi ſit negligens in arguitione peccatorum cum ſubditur: ſanguinē aūt eius de manu tua requirā.

Ꝗ enim nutrimentū eſt verbi cenſura ſilentij. Aū: Temp⁹ tacē/
Eccle.3.b di ⁊ tp̄s loquēdi: tacēdi pri⁹ loquēdi poſteri⁹. Si ꝓpħa ſan/
ctus qui miſſus eſt ad loquēdū: tacet vt recte loquaꝛ: quāta
culpa eſt nō tacere: quē neceſſitas loqui nō cogit. Tacēdo ꝗ
loqui diſcam⁹. a Fili hoīs. Hiero. Speculatoꝛ eſt ꝗ ſemꝑ

Appone iniq̄tatē ſuꝑ iniq̄tatē eoꝝ. ⁊ ali⁹ ꝓpħa. Sāguis ſāgui Pſā.68.
nē tetigit. i. pctm̄ pctō addiꝛ. Paul⁹ ꝗ̄ʒ ait: Ut iplcāt pctā ſua Oſee.4.a
ſp. Jobi ꝗ̄ʒ ꝑ angelū dr̄: Qui in ſoꝛdib⁹ ē ſoꝛdeſcat adhuc Et 1.Teſ.2.d
hic ꝗ̄ʒ: Si fecerit iniq̄tatē ponā of. co. e. Quaſi: qꝛ videre pe/ Apoc.22.c
nitēdo noluit vbi iā impegit iuſto eū iudicio deſerēs: ponam

ĩ alto ſtat: vt ꝗcquid venturū eſt lōge
ꝓſpiciat: cui⁹ vita alta debet eſſe ⁊ cir
cūſpecta. Grego. Predicatoꝛeʒ ſpe
culatoꝛē vocat. Cui enim aliena cura
cōmittitur ſpeculatoꝛ dicitꝛ: vt in men
tis altitudine ſedeat ⁊ vocabulū noīs
ex virtute actionis trahat. Specula/
toꝛ in alto debet ſtare ꝑ vitam: vt poſ
Eſa.40.b ſit ꝓdeſſe ꝑ prouidētiā. vnde: In mō/
tē excelſū aſcende tu ꝗ euā. ſi. vt ſub/
iectoꝝ vitā trāſcendat ⁊ terrenis ani
mū nō ſupponat: tāto et facta eoꝛum
ſubtilius videat. Grego. Loqui de
deo quiete: valide ⁊ libere mētis eſt.
vnde: Terra vſqꝫ ad feneſtras. i. ter/
rena cura vſqꝫ ad ſacerdotes. vt ſic fe
neſtre clauſe lumen ſubditis effunde
re nō poſſint: ſʒ obmuteſcāt ab officio
p̄dicatiōis. b Si dicente me. Nec
ſubiectus ex culpa p̄poſiti moriꝛ: nec
p̄poſitus ſine culpa eſt qñ verba vi
te nō audiēs ex ſua culpa moriꝛ ſubie
ctus. Immo enī moꝛs debeꝛ: ſed ei a
ſpeculatoꝛe vite via nuncianda: ⁊ im/
pietas increpāda. Si aūt tacet impi⁹
in iniquitate ſua m. qꝛ impietatis eius
meritum fuit vt dign⁹ nō eſſet ad quē
ſpeculatoꝛis ſermo fieret: ſed ipē occi
dit qui tacēdo moꝛti pꝛodidit Si di
cente me. Hiero. Duo ſunt impij: ſiue
iniqui vt. Lxx. trāſtulerūt: vn⁹ qui ni
hil audit a ſpeculatoꝛe ⁊ in ſua impie
tate moriꝛ cui⁹ ſanguis de ſpeculato/
ris manib⁹ queriꝛ. Alter cui ſpecula/
toꝛ annūciat ⁊ ille ꝯtemnēs vitio ſuo
moꝛitur ⁊ ſpeculatoꝛ a culpa eſt alie/
nus. vñ: intelligim⁹ dñm. ideo impio
cōminari ⁊ dicere: moꝛte moꝛieris. vt
auertaꝛ a via ſua impia ⁊ viuat. Com
minatio enī nō in hoīes ē: ſʒ in pecca/
ta. nec in eos qui ꝯuertunꝛ a vitijs: ſʒ
ꝗ ꝑmanent. Magnūqꝫ diſcrimē ē dei
tacere ſermones: vel timoꝛe vel pigri/
Eſa.6.b tia vel adulatiōe. vñ Eſaias: Ue mi/
hi qꝛ tacui. c Sanguineʒ. Grego.
Sanguine peccatū deſignatur quod
culpe pꝛepoſiti ſi tacuerit imputatur.
Pſā.50. vnde: Libera me de ſanguinib⁹. pec/
catis ſcilicet carnis. d Si auteʒ tu
an. Duo ſunt que debet annūciare p̄/
dicatoꝛ. fides ⁊ oꝑatio. Impietas ad
infidelitatē ꝑtinet: praua via ad actio
nem. Debet ꝗ ſtudere vt pri⁹ ad pie/
tatē fidei: poſtmoduʒ ad viā ꝑtrahat
actionis. e Tu auteʒ animam. Si
cui⁹ opus exarſerit detrimentum pa/
tietur. Ipſe autē ſaluus erit: ſic tñ ꝗ̄ſi
per ignem vt pꝛobeꝛ ſcʒ vtrum ſpecu/
latoꝛ ſine crimine ſit moꝛtis eius qui
perijt: an reus. Opus enim magiſtri
ſalus diſcipuli. f Sed et ſi conuer
ſus. Sicut duos impios legim⁹. vnū
qui non audiuit et perijt. Alterū qui

ſiſſent ſeptē dies: factū ē verbum
a dñi ad me dicēs † Fili hoīs ſpecu
a ꝗ pꝛius. ꝗ quaſi ne pꝛeſumas loqui ꝙ nō audi/
eris. Unde: Inclinabo in parabolā a. m. aperiaʒ
in. p. ꝓ. m.
latoꝛē dedi te domui iſrł: ⁊ audi/
ꝗ filio ꝗ doctrine.
es de oꝛe meo verbū: ⁊ annūcia/
b bis eis ex me. Si dicente me ad
impiū moꝛte moꝛierl: nō annūci
aueris ei: neqꝫ locut⁹ fueris vt a/
uertaꝛ a via ſua ipia: ⁊ viuat ipē
a ꝗ ꝗ̄ meruit. b ꝗ nō tua. c ꝗ non moꝛte coꝛpꝛis
imo aīe ꝗ̄ āmonitiōe tua ſemꝑ potuit viuere.
c impi⁹ ĩ iniq̄tāte ſuā moꝛieꝛ: ſan/
guinē aūt ei⁹ de manu tua requi
d rā. Si aūt tu annūciauerl impio
et ille nō fuerit ꝯuerſus ab ipieta
te ſua ⁊ a via ſua ipia: ipē quideʒ
a ꝗ ſine te moꝛieꝛ: qꝛ in cauſa moꝛtis a te cōtradi/
citur: moꝛti ꝓ cui nō cōtradicis adiungeris.
e in impieāte ſua moꝛieꝛ. tu auteʒ
f aīam tuā liberaſti. Sʒ et ſi cōuer/
ſus iuſtuſ a iuſticia ſua fuerit ⁊ fe
a ꝗ quaſi nō ſtatim moꝛietur. b ꝗ ne planā viaʒ
inueniat ⁊ dicat cōuerſus ſum in erumna mea dū
configitur ſpina.
g cerit iniq̄tatē: pōnā ōffendiculū
coꝛā eo: ipſe moꝛietur: quia non
ꝗ culpa tua ꝗ̄ſi viuere potuiſſet ſi magiſter do/
cuiſſet. ꝗ añ caſuʒ vigilandū enī erat ne caderet.
annūciaſti ei. In pctō ſuo moꝛie
ꝗ retributiōis.
h tur: ⁊ non erunt in memoꝛia iuſti
a ꝗ quia tacuiſti ⁊ qꝛ noluiſti eſſe ſollicitus in p̄di
catione ꝑticeps eris in damnatione. ꝗ pꝛius.
ciē eius quas fecit. Sānguinem
ꝗ qui cuſtodire debuiſti.
ꝓ eius de manu tua requiram.
ꝗ añ peccatū. a ꝗ etiā iuſtus mgr̄o
eget. vñ: Sapientib⁹ ⁊ inſipientib⁹ debitoꝛ ſum.
Si autem tu annuciaueris iūſto
vt nō peccet iuſtus: ⁊ ille nō pec/
a ꝗ bñ in mūdo. b ꝗ ĩ celo. c ꝗ ꝗ̄ſi magiſtro tuo
cauerit: viūens viūet qꝛ ānnun/
ꝗ annunciando.
ciaſti ei: ⁊ tu animaʒ tuā liberaſti a
Et facta eſt ſuꝑ me manus dñi: b
a ꝗ qꝛ ſedit vbi illi ſedebant. b ꝗ quia ingreſſus
fuerat ad tranſmigrationem. ꝗ a iudea.
i k et dixit ad me: Sūrgēs egrēdere c

ei vbi graui⁹ impingat. Hoc aūt nō ē
ad peccatū ipellere: ſed a pctō nō libe
rare. Sic illud: Indurabo coꝛ phara/ Exo.14.a
onis. Obdurare dr̄ de⁹ cū ab indura
tiōe nō liberat. Nō enī coꝛ peccātl ob †.I.33.b
durat. h Et nō erūt ĩ m. Greg. Hoc
nob̄ maxīe cōſiderandū eſt: qꝛ cū ma/
la cōmittim⁹ ſine cā ad memoꝛiam bo
na tranſacta reuocam⁹: qm̄ ĩ ꝑpetra/
tiōe maloꝝ nulla debet eſſe fiducia p̄/
teritoꝝ bonoꝝ. i Surgens. Greg. E
Seruata ỽitate hiſtoꝛie diuina eloq̄a
aliqñ ex loco cauſaʒ deſignāt. Sic cū
moyſe deſcēdente de mōte pplo iude/
oꝛū ĩ cāpeſtrib⁹ lex data ē. Et ezechiel
iubeꝛ ĩ cāpū egredi. Aliqñ ex tꝑe: ſic
p̄dicāte dño iudeis dr̄: Hyems erat. Joh.10.e
dñs ꝗ ĩ medio iſrłitarū ad ꝓpħam lo
cut⁹ dicit: Egredere ĩ cāpū et ibi loq̄r
tecū. pꝛi⁹ enī ꝓphetie grām iudee di/
gnat⁹ eſt infundere: ⁊ poſtmodū in la
titudīe gentiū demōſtrare. k Egre/
dere in cam. Hiero. Nō ĩ valles ꝯfra
goſas: nō ĩ turpes p̄ꝛuptas ſʒ ĩ campi
latitudinē ꝗ poſſit gl̄iaʒ dñi caꝑe. Vñ
apl̄s coꝛinthijs: Dilatamī et vos qñ 2.Coꝛ.6.c
ingrediꝛ ad captiuos d̄ ꝗbus dictū ē:
ꝙ inſaniant ⁊ ꝑſequanꝛ eum foꝛti ma
nu: indiget vt poſſit reſiſtere. qñ autē
ingrediꝛ in campum fit ſuꝑ eum ma/
nus domini. ſine cuius adiutoꝛio exi
re non poterat ſed nō addiꝛ foꝛtis: qꝛ
ad videndā gloꝛiā dñi nō ad pugnaʒ
egrediꝛ. Grego. Moꝛaliter. Egrede
re in campum: extra te. ſ. poſitos coꝛri
ge et ab iniquitate compeſce. ibi gloꝛi
am dei p̄dicatoꝛ videt: qꝛ tanto largi⁹
doctrine gloꝛiam ꝑcipit: ꝗ̄to ſe in la/ F
boꝛem pꝛedicatiōis ex amoꝛe ꝓximo/
rum extendit. De campo autē ad do/
mum redit: vt in his que dicit qualis
ipſe ſit agnoſcat. Si enī bene loquiꝛ ⁊
nō bene facit: ad campū quidē loquē/
do exit: ſed ſemetipſum cognoſcendo
domum redire contemnit. In medio
domus includitur quando ꝑ ſpiritus
gratiā ad diſcutiēda mentis ſue ſecre
ta reuocatur: vt apud ſemetipſum in
deo anim⁹ quieſcat: et per exterioꝛes
concupiſcentias nō diſcurrat. vnde:
Tolle grabatū tuum ⁊ vade in do. t. Joh.5.b
In domo poſt campū pꝛedicatoꝛ clau
di pꝛecipitur vt poſt gratiaʒ doctrine
quā pꝛoximis miniſtrat ad conſcien/
tiam redeat et ſubtilius diſcutiat: ne
de his que foꝛis pꝛedicat: interi⁹ lau/
dem querat. vnde: Nō ſint alieni par Pꝛoū.5.d
ticipes tui. de quibus. ſ. diciꝛ: Alieni Pſā.53.
inſurrexerunt ad. m. ⁊ f. ꝗ̄. a. me. danꝛ
ſuper eum vincula: quia ꝗ̄to mag̃ ſe
diſcutit

audiuit et in nequicia ſua ꝑſeuerauerit. Sic duo iuſti ſunt.
vnus qui non audiuit ⁊ perijt. alter qui audiuit ⁊ ꝯuerſus
animam ſuā ſaluauit. Notandū quoqꝫ ꝙ poſſit iuſtus ca/
dere: ⁊ ſi magiſtrum habuerit ad melioꝛa cōuerti. Bona enī
oꝑa indigēt aſſiduo p̄ceptoꝛe ne vel lapſus ab optimo curſu
pedē retrahat. g Ponā offen. Gre. ſ. ꝗ in ꝗ offenderat pe/
nitere noluit: ꝯtemnēti ponit de⁹ vbi graui⁹ impingat. Pec
catū ꝗ̄ꝑe ꝙ ꝑ pniam citi⁹ nā deleꝛ: aut pctm̄ cā peccati: aut
peccatum aut pena peccati: aut pctm̄ ſiꝛ ⁊ cā ⁊ pena pcti. vñ
Deu.15.a moyſes: Nōdū cōpleta ſūt pctā amoꝛreoꝝ. Et dauid inquit:
Appone

Nico. de lyra

Conſequēter oſtendiꝛ ſibi liberatio ſui ſi fecerit quod in ſe eſt
cum ſubdiꝛ: Si aūt tu annūciaueris impio. ⁊ ſequitur poſtea.
a At tu aīam tuā liberaſti. Et idem oſtēdiꝛ ſibi de negligen/
tia ⁊ diligentia in monedo iuſtos vt perſeuerent in bono. cuʒ
dicitur: Sed etſi conuerſus iuſtus ⁊c. et patet littera. b Et
facta eſt. Hic conſequenter ſilentiū pꝛedictū puniꝛ. Pꝛimo cū
pꝛemittitur diuina apparitio ſibi facta. cū diciꝛ: Et facta ē ibi
ſuper me manus domini ⁊ dixit ad me: c Surgēs egrede/
re ⁊c. quaſi diceret: illi cum quibus es non ſunt digne videre
gloꝛam domini tibi apparentē cum ſint rebelles et increduli.
Et ſurgēs

G diſcutit:tāto ampliꝰ agnoſcit ꝗtis mortalitatis ſue infirmitatibꝰ ligatus
Phil.1.d ſit.vñ:Deſiderium hñs diſſolui ⁊ eſſe cum chriſto.⁊ dauid inquit:vt audi
Pſ.101. ret gemitꝰ vinculatoꝝ:⁊ Hieremias:Circūedificauit aduerſum me vt nō
Tren.3.a egrediar aggrauauit cōpedē meū.In medio coꝝ nō egrediet:qꝛ ꝓpt du/
ras mētes auditoꝝ a bonis q̄ꝫ obmuteſcit.Vñ ſequit:Et linguā tuā a.f.
p.t.Aliquādo vo etiam contra reſiſtentiū lin/
guas predicantiū corda dominꝰ celo ſui amoris
accendit ne taceant.vnde ſubditur: Cum autē.
a Et ecce ibi gloria dñi. Quā añ vidit ambu/
lantem ⁊ eleuantem ſe:et interdū ſtantem:quia
iuxta fluuiū huius ſeculi chobar:qui interpreta
tur grauiſſimus gloria videbatur: quod ſignifi/
cat omnem huius mundi gloriam preterfluere ⁊
gradū ſtabilem nō habere.Gloria aūt dei ſtans
et perſeuerans cum ſtat propheta in campo vi/
detur:que in medio captiuoꝝ nec ſtare poterat
nec videri. b Et cecidi in faciem.Gre. Quia
ꝗuis homo ad intelligenda ſublimia leuat: ex
contemplatione tamē maieſtatis dei infirmitatē
ſue conditionis intelligit:⁊ quaſi ſtatum nō ha/
bet qui ſe ante dei oculos eſſe cinerem et pulue/
rem videt. c Et ſtatuit me.hoc in cāpo de ꝓ/
pheta agitur:qꝛ etiā electis gentiū ſpūſſanctus
dandus erat qui eos aſſumeret:et prius a ſtatu
ſuperbie deijceret ⁊ poſt ſuper pedes.i.bona o/
Heb.12.d pera ſolidaret.vñ: Greſſus rectos facite pedibꝰ
veſtris. d Et locutus eſt mi. Grego.ſm hi/
ſtoriam obedientie exemplū nobis ꝑ ꝓphetam
G tribuit: qui modo huc diſcurrit: modo illuc: et
ſue volūtatis arbitriū ſemper ad dei frangit im
perium. e Ingredere.Grego. De medio po/
puli exit propheta in campū de campo redit in
domum: vt predicatio que iudee facta eſt: egre/
diatur in gentes quibus fide repletꝰ recipiat iu
dea ſpiritualis doctrine dona que ante amiſit:⁊
includere ī me.do.t.quia antichriſti tempore ab
his gentibꝰ que in infidelitate remāſerint iudei
cōuerſi duris perſecutionibus anguſtiabuntur.
Apoc.11.a vñ: Quoniā datū eſt gentibꝰ ⁊ ciuitatē ſanctam
calcabūt menſibus.xl.duobꝰ. Ingredere ⁊c.
Quaſi quia roboratꝰ es aſpectu dñice maieſta/
tis nihil timeas:ſed reuertere in domū tuam: vl
ad neceſſitates corporis vt quidam putant: vel
in ſignū future obſidionis:⁊ quō eſaias diſcalci
atus ⁊ nudus triū annoꝝ captiuitatē ⁊ nudita/
tem populi nūciauit:ita ⁊ tu clauſus domo ope
ipſo ꝓpheta vicinam obſidionem hieruſalem.
f Et tu fili hominis. Quod in domo claudit:
qd ligatur:qd nō egredit:ſed inter multitudinē
captiuoꝝ ſolitudinem carceris patitur:obſidio
nis indicium eſt:que clauſa hieruſalē ⁊ circūda
ta ab exercitu chaldeorum:nullum exire permit
tet.Hec eſt olla de qua Hieremias loquit ⁊ Ezechiel in ſequētibꝰ:in q̄ carnes
populi ꝯſumunt. g Ecce data.Grego.In domo ꝓpheta ligat:qm̄ ab ipſo
ſuo genere iudea fidelis tribulationē ſuſtinebit ꝑſecutiōis preſſa vinculis do
loris:⁊ nō egredieris in medio eiꝰ:qꝛ ad corda prauoꝝ ꝑdicatio nō ꝑueniet:⁊
linguā tuam adherere faciā palato tuo:qꝛ tūc inſtantibꝰ reprobis ꝑdicatorū
ſcientia tacere compellit.Cum aūt locutus fuero tibi ⁊c.qꝛ enoch ⁊ helia ꝑ/
dicante:multi ex iudeis q̄ in infidelitate remāſerant:ad cognitionē veritatis
redibūt.Tunc enim velut in extremo os ꝓphete aperitur:cū in ꝑdicatiōe He
lie ⁊ Enoch a iudeis ad fidem redeuntibꝰ: ꝓphetia d chriſto fuiſſe cognoſcit.
h Et liguā tuā.Aliquādo ꝓ vitio predicantis: aliquādo ꝓ vitio audiētis
ſubtrahit ſermo ꝑdicationis:aliqñ ꝓ auditoribꝰ bonis:datur ſermo doctori
bus etiam malis:aliqñ ꝓpter vtroſq̄ iuſtificandos:aliqñ ꝓpter vtroſq̄ dā/
nandos ſubtrahit. i Quia domus exaſperans. Quaſi tante amaritudi/
nis ſunt et cōtra deum cōtentionis vt obiurgantem nō mereantur audire.Ex
quo patet vbi fuerit multitudo peccatorū:peccantes indignos eſſe qui a do/
mino corrigant. k Qui audit.Hierony.Secunda aquile editio.Qui au
Mar.4.c dit audietur:et qui reliquit relinquet.Quaſi qui habet dabitur ei: ⁊ qui nō
habet etiam qd videt habere auferetur ab eo. Grego.Qui audit audi.⁊ q̄
quie.q.Si enī q̄eſcit a malo ope ⁊ nō q̄eſcat a praua cogitatione aptat ei qd
Tren.1.c dicit: Viderūt eā hoſtes ⁊ deriſerāt ſabbata eius. Grego.Qui audit vba
Pſ.36. veritatis audiat.i.ꝑſeueret:ꝗuis videat alios negligētes.vñ: Noli emulari
in malignantibus ⁊c. Qui audit au.Hierony.Eiuſdē ſapientie eſt ⁊ tacere
Eſa.62.a et loqui pro tpe ⁊ dare cōſeruis cibaria in tpe.vnde Eſaias: Ad populū non
credentē tacui.Nūquid ſemp tacebo dicit dñs.Qui igit ob multitudinē pec/
catorū tacuit:qꝛ vidit aliq̄s poſſe cōuerti.de q̄bꝰ dr: Qui audit audiat ⁊c.ap/
to ore non ꝓpria voluntate:ſed domini iuſſione loquit ad populum.

G Et tu fili

a ſ qꝛ ibi ī medio.ſ.captiuorū gliam dei videri nō
in campum:et ibi loquar tecum.
potes. ſ iubēte dño ingredit ⁊ egredit ſederq̄
cū ſedētibꝰ:qꝛ ſtantē captiui audire nō poterant.
a ſ gentes que longe lateq̄ diffuſe.
Et ſurgēs egreſſus ſum ī cāpū: a
ſ in gentibꝰ.
ſ ipſa maieſtas gentibus apparuit q̄ prius ſe
electis iudeorū ſpiritu reuelante declarauit.
a et ecce ibi glia dñi ſtabat q̄ſi glia b
a ſ ſtantē gloriā ferre nō ſuſtinēs. ſ viſa gloria.
b quā vidi iuxta flumē chobar:⁊ cē c
ſ ideo. ſ vt leuaret cadentem.
cidi in faciē meā.† Et ingreſſus ē d
a ſ leuauit. b ſ qui humiliter tacui. c ſ vt in
bono ope quaſi ſup pedes ex rectitudine ſtarem.
c ī me ſpūs:⁊ ſtatuit mē ſup pedes
d meos:⁊ locutꝰ eſt mihi:⁊ dixit ad
e me: Ingredere ⁊ includere in me e
ſ minus feriūt
f g dio domꝰ tue.Et tu fili hois ecce
iacula que preuidentur. ſ mala predicunt q̄ paſ/
ſurus eſt:in omnibꝰ tñ obediens eſt.
data ſūt ſup te vincula:⁊ ligabūt f
te ī eis:⁊ nō egredierꝭ ī medio eo
b ruz † ⁊ linguā tuā adherere faciā g
palato tuo:⁊ eris mutus:nec q̄ſi †
ſ quia ipſi obiurgatiōe indigni.
i vir obiurgās qꝛ domꝰ exaſperāſ h
eſt.Cū aūt locutꝰ fuero tibi: ape/ i†
a ſ tempus tacēdi ⁊ tempus loquendi.
riā os tuū:⁊ dices ad eos:Hēc di k l
a ſ aure. b ſ Lxx.q̄ incredulus ē icredulus ſit.
ſ mente.
k cit dñs deꝰ: Qui audit audiat et m
a ſ corpore. ſ a tumultu mūdi. b ſ corde. ſ nō
reuocetur exemplo malorum
qui quieſcit quieſcāt: quia domꝰ n
exaſperans eſt.

a Et ſurgēs egreſ.ſū in cāpū.i. ad locū ſolitari/
um ſm dei mandatū. b Et ecce ibi glia do. ſta/
bat ⁊c.i.viſio imaginaria ſil'is illi q̄ deſcripta ē.i.
ca.de aīalibꝰ ⁊ rotꝭ:firmamēto:⁊ ſedēte ſup thro
nū ad repſentādū gliaꝫ diuīe maieſtatꝭ. c Et ce
cidi ī faciē meā.ex humana
fragilitate ad diuinā pſen/
tiā. d Et īgreſ.ē in me ſpi
ritꝰ ⁊c.i. cōtulit mihi ſubſi/
ſtēdi virtutē quaꝫ ex me nō
habebā.⁊ ſubdit pena ſilē/
tij ꝑdicti cuꝫ dr: e Ingre/
dere ⁊ includere ⁊c.vbi po/
nit duplex pena. Vna ī re/
cluſiōis ⁊ ligatiōis.vñ ſbdi
tur: f Data ſūt ſup te vin
cula et ligabūt te ī eis.ſ.fa/
muli tui.volo enim ꝙ ſic te
facias ligari. Secunda eſt
ſubtractio locutionis.cum
dicitur: g Et linguam
tuā adhe.⁊c.vt ſic nimis ta
cueras ꝓpa volūtate:ſic in
uitꝰ taceas ex diuia ptāte.
Et iſta cā nō exꝑmit hic:ſꝫ
ſupponit ex ꝑdictꝭ. Alia āt
cauſa exꝑmit.cum dicitur:
h Quia do. exaſperās ē.
ſcꝫ ꝑpl's tuꝰ.q.d.vna cū tue
ligatiōiſ ⁊ ſubtractiōis loq
le ē:vt ꝑ h oñdat ꝙ nō ſint
digni tua ſocietate ingredi/
endo ⁊ ꝯuerſando cuꝫ eis:
nec etiā digni tua doctrina
⁊ rephēſiōe.iō tua cohabi/
tatio cū eis ⁊ allocutio tpe
cōpetenti futura:nō fiet eis
ſm eorum merita:ſꝫ ex mea
tm̄ grā.iō ſequit: i Cum
aūt locutꝰ fuero tibi aperiā
os tuū.dādo tibi loq̄ndi fa
cultatem. k Et dices ad
eos.ſ.ea que iniūgam tibi.
l Hec dic dñs dr:q̄ au.au
di.⁊c.Scdm ꝙ dic Ra.Sa
iſtud nō ponit hic q̄ſi impo
ſitū ezechieli ad dicēdū po/
pulo.ſꝫ poſtq̄ dñs dixerat
ei:aperiā os tuū ⁊ dices ad
eos.ſ.ea q̄ tibi iniungā:do/
minus dixit ezechieli cōdi/
tionem populi dicens.
m Qui audit audiat ⁊ q̄ q̄eſcit q̄eſcat.i.ali
qui de populo te audiēt verbis tuis acq̄eſcē/
do ⁊ aliq̄ quiſcēt ab auditu verba tua repel/
lendo.⁊ de iſtis ſubdit: Quia domꝰ exaſpe/
rans eſt.Scdm alios vo verbū eſt impoſitū
ezechieli ad dicendū populo in pſona dei.
Qui audit au.⁊c.i.qui vult audire audiat
et qui nō vult dimittat:⁊ eſt modus loquen/
di illius qui grauiter ⁊ moleſte portat durici
am audientiuꝫ ideo ſubditur: n Quia do/
mus exaſperans eſt.

Ca. III

Moraliter.

h† Et dixit ad
me fili hominis ⁊c.
Sequitur: Comede volumen illud et vadēs
loquere ad filios iſrael. Priuſq̄ enim vadat
ad predicandū rēfici debet pabulo ſacre ſcri/
pture per lectionis et orationis ſtudium.
k† Et factum eſt in ore meo tanq̄ mel dul
ce. ſm illud Pſ. cxviij. Q dulcia faucibus
meis eloquia tua ſuper mel ori meo. Et quo/
niam predicator debet eſſe peruigil ad procu
randum ſalutem animarum.ſequitur:
† Fili hominis ſpeculatorem dedi te do/
mui iſrael ⁊c. Quid autem predicare debe/
at ſequit.cū dicitur: † Si dicente me ad
impium morte morieris ⁊c. vbi oſtenditur

ꝙ debet ꝑdicare vitia ad dimittendū ⁊ fugiendū: ⁊ ꝟtutes ad ꝓſequendū ⁊ ꝯſeruandū: ⁊ penas ad timendū ⁊ ꝑcauen dū: ⁊ ꝑmia ad deſiderandū. Oſtēdit aūt ꝑdicatoris punitio ſi fuerit negligēs ī officio ſibi cōmiſſo. cū dicit: † Sangui nem aūt eiꝰ de manu tua requirā. Oſtēdit aūt eiꝰ ꝑmiatio ſi fuerit diligēs cū dicit: † Si aūt tu annunciaueris impio. ⁊c. ſequit: a† Tu aūt aīam tuā liberaſti. Et qm̄ ꝑdicator aliqñ ſe debet a tumultu ꝑpl'i ſubtrahere vt poſſit liberiꝰ cō templatiōi vacare. ſequit: c† Surgēs egredere in cāpum ⁊ ibi loquar tecū. nam reuelatiōes diuine frequētiꝰ fiūt ī cō templatiōis ſolitudine. Oſee. ij. Ducā eam in ſolitudinē ⁊ lo quar ad cor eiꝰ. Et qm̄ aliqñ ꝑdicatio impeditur ex ſupioris duricia negando licentiā ꝑdicandi vl' datā impediēdo. ideo ſubdit: e† Ecce data ſunt ſup te vincula. i. ꝓhibitiōes ꝑ dicationē impediētes. Impedit etiā aliqñ ex ꝑpl'i malicia. iō ſubdit: g† Eris mutꝰ nec q̄ſi vir obiurgās q2 domus exa ſperās eſt. q2 tñ impedimentū vtrūq3 tollit aliqñ ex dei ordia tione. ſequit: h† Cū aūt tibi locutꝰ fuero aperiā os tuū ⁊c.

In ca. iij. vbi d2 ī poſtilla ⁊ audiui pꝰ me vocē cōmotionis.

Additio. Hec vox magne cōmotiōis videt ſignifica re ꝙ īcarnatio dei q̄ ꝓphe fuerat ī ꝑcedēti bꝰ reuelata erat maxīe ꝟtutis ⁊ potētie: vñ declarās q̇d ſona bat ꝑ illā vocē ſubdit: Bñdicta gl'ia dñi d' loco ſuo q̄ ꝟba ꝓ phete ꝑdicto ꝓpoſito adaptant: q2 de hūanitate deifica ꝑ in carnatōē ꝓpe d2: Bñdicta gl'ia dñi ⁊ qd' ſeq̄t d' loco ſuo cor rñdet huic qd' d2: Michee. j. de hac materia: Ecce dñs egredi etur d' loco ſuo ⁊ dſcēdet ⁊ calcabit ſup excelſa t're. Et nota ꝙ dixit ꝓpha. Et audiui pꝰ me vocē: nō eī dixit añ me: nec coram me. vt inueret ꝙ bñdicta gl'ia dñi d' q̄ loq̄bat pꝰ eū erat vētu ra comō q̇ Johes dixit Joh. j. Poſt me venit q̇ añ me factꝰ ē.

Glo. ordi.

Et tu fili ho. Grego. Cap. IIII Quaſi cognoſce quid ſis: ⁊ ſi ſu per te eleuatus: diuina ſecreta cō ſpicis. Et tu fili hominis. Hiero. Mali et ſi tolerant ſubito corruūt et eorum pe nas infirmi conſpiciūt ne culpas imiten tur. vnde hic iudee deſolatio ſubiungit. Hiero. Hoc q3 ſignū eſt obſidionis. La terē ſymmachus apertius laterculū vel abacū: in cuius puluere ſolēt grammas: id ē lineas geometrie radio ſcribere. vñ quidā probant geometrie ſcientiā atten dentes ꝙ ieſus exploratores miſit q̇ ter ram deſcriberēt: qd' geometrie ꝓpriū ē In Zacharia q3 angelus habet geome tricū calamum ad metiendam hieruſalē.

b Et ordinabis ⁊c. Grego. Predicator obſidionē ordiat: cū ꝑ ſancte āmonitiōis verba ſingulis virtutibꝰ que vel quibus modis vitia inſidiant oſtendit. Grego. Deſcripta enī hierl'm in terreno corde ꝑ ſumpto ſuperne pacis amore tētatio acri or inſurgit. vñ: Fili accedens ad ſeruitu Eccli. 2. a tem dei prepara animā tuā ad tentatiōes. Hiero. Munitiōes que mala munita con tra mentē veniāt: vt vitia ſub virtutum ſpecie ſe abſcondant: ⁊ in alto ſe oſtēdāt per imaginē: cum ſint in imo ꝑ actionem.

c Et pones arie. Grego. Quibus muri fundamēta quatiuntur: lapides diſſoluū tur. Hac deſcriptiōe ſignificatur vrbs vi cina captiuitas ſub rege ſedechia: cuius xi. anno et ipſe captus eſt ⁊ ciuitas. Poſ ſumus tñ dicere laterem in ſuggillatiōem iſraelis poni: quia in luto et latere ſerui uit pharaoni. Siue vrbs quā putabant firmiſſimam ⁊ inexpugnabilem lateri fra giliſſimo comparat qui ad tactum aque ilico ſoluitur: vt de qua dicitur: Nūquid petra duriſſima velut deſerti ē mōs filie ſion: vertat in laterem: qui in vndatione Eſa. 8. b babylonica corrumpat: vñ: Propterea adducet dñs ſup vos aquas multas ⁊ fortes reges aſſyriorum. Et pones arie. Aliqñ enī ſingula vitia hincinde mentē feriūt: q̄ in gyro a ꝑdicatore ponunt dū oſtēdit: q3 blande luxuria ꝑcutit q3 aſpe impa tiētia occidit ⁊ hmōi.

d Et tu ſume ⁊c. Grego. Ferrū forte metallū eſt In ſartagine cibꝰ frigit: ꝑ ſartaginē q̄ ferreā ſpūalis çeli fort' fri xura ſignat: q̄ doctoris aīam frigit q2 valde cruciat: dū videt īfirmos P. 11. b etna deſerere: tpalia q̄rere. vñ: Quis īfirmat ⁊ ego nō ī. q̇s ſcan. ⁊ e. nō v. Ita paulus ꝯ vitia ardebat ſ3 ꝟtutū alimēta ex ſua afflictione parabat.

e Et pones eam. Grego. Ut ſi audire is qui docetur nolu erit: doctor tamen ꝓ çelo quem exhibet reus non fit: ⁊ ſecurus fit in die iudicij. Nullum deo maius ſacrificium q3 çelus animarū. vnde: Ps. 68. Zelus domus tue co. me. Inde precipit vt ſimilia oleo conſperſa ī ſar tagine frigat. i. mūda mēs ꝑ ſancti ardorē çeli cremet: ⁊ charitati mi ſicordie miſceat: q̄ in cōſpectu dei ardet ⁊ lucet.

f Et obfirma. Gre. Eccli. 7. c Aliquando ſeuerius agendo. vnde: Filie tibi ſunt ſerua corpus illa rum ⁊ nō oſtendas faciem tuam hilariem ad illas.

g Et tu dormies. Hiero. Sub phacee filio romelie q̇ regnauit ī iſrl' ānis. xx. ꝑcuſſo phacea filio manahe dño ſuo: theglathphalaſſar rex aſſyrioꝝ cepit aion ⁊ gabel domum maachā ⁊ manoe. ⁊ cedes: et aſor: et galaad

Textus

a Et tu fili ho Ca. IIII a†
ſ terrenum auditorem.
minis ſume tibi laterē: ⁊ b c
ſ intenta mente q̄litatē eius conſi derando et vitā ⁊ intellectū. b ſ docendum.
ponēs eum coram te: et deſcribes d†
ſ corde. ſ gaudia ſupne patrie.
b in eo ciuitatem hieruſalem. Et or e†
ſ poſt id eſt proficienti anime que tentationes ſequantur innoteſce.
dinabis aduerſus eam obſidio f
a ſ predicando. b ſ quibus vrbs clauditur ne quis exeat.
nem: et edificabis munitiones ⁊ g† h
a ſ Grego. comporta terrenis. ſ. cogitatiōnes.
b ſ quo foſſe complent. c ſ collectas malignorū ſpirituū inſidias demōſtrādo. ſunt enim quedam ſibi cognata vitia.
comportabis aggerem: et dabis i
a ſ militū cuſtodias. b ſ vitia ſingula irruentia
c ꝯtra eam caſtra: ⁊ pones arietes k
a ſ irā dñi indomabilē nullis precibus flexibilem. nihil enim ferro duriꝰ hec ponit quaſi murus fer reus vt oſtendatur ciuitas in breui confringēda.
d i gyro. Et tu ſume tibi ſartaginem l
ſ ſi auditor corrigi noluerit
e ferream: et pones eam in murum
f ferreū: inter te ⁊ inter ciuitatem: ⁊ m†
a ſ aliquando ſeuerius agendo. b ſ ſeueritat' iu dicium. ſm illud: Vultus autem domini ſup faci entes mala. v. p. d. t. m. e.
obfirmabis faciē tuā ad eā: ⁊ erit
a ſ laqueis tentationum circumdatam oſtendes vt quāto timidior tāto vigilantior viuat.
ſ obſidionis.
ī obſidionē: et circūdabis eā. Si n†
ſ hoc. ſ.
g gnū ē domui iſrl'. Et tu dormies o†

Nico. de lyra

Et tu fili. Poſt Ca. IIII q3 deſcripta eſt officij impo ſitio. Hic cōſequenter poni tur impoſiti executio. et diuidit in duas ꝑtes. q2 ꝑmo ponit ciuitatis ⁊ populi deſtructio. Scđo deſtru ctionis ratio. ca. xv. Prima adhuc in duas: q2 ꝑmo denunciatur ciui tatis et populi exterminium. Secū do offertur remediū. ca. xiiij. Pri ma adhuc in tres: q2 ꝑmo dicta de ſtructio ꝑdicit. ſecundo multiplex abominatio in hieruſalē oſtendit. ca. viij. Tertio ſcriptura ad ꝓpoſi tū reuertit ca. ix. Prima adhuc di ditur in q̄ttuor: q2 primo deſcribit ipſius hieruſalē obſidio. Secundo ꝑpl'i ſui vaſtatio ca. v. Tertio terre depopulatio. ca. vj. Quarto dicte vaſtatiōis acceleratio. ca. vij. Pre ſens aūt capitulū in duas ꝑtes di uidit: q2 ꝑmo deſcribit obſeſſio ci uitat'. Scđo ex h' ſequēſ opꝑſſio fa mis. ibi: Et tu ſume. Prima adhuc in duas. q2 ꝑmo deſcribit obſidio nis modus. Scđo captiuitatis vel iniq̇tatis tꝑs. ibi: Et tu dormies.

Circa primū dicit: Et tu fili homi nis iſte modus loquendi frequent fit eçechieli. cuius rationem aſſi gnant doctores cōmuniter. ſ. ne ex eleuatione cōtemplationis obliui ſceretur humane fragilitatis.

b Sume tibi laterem. ſcilicet cru dum vt poſſint tibi protrahi figu re. c Et pones eum coram te. vt videas ibi diligēter ⁊ attente.

d Et deſcribes in eo. i. in medio eius ciuitatē hieruſalē. e Et ordi nabis. i. deſcribes. f Aduerſus eam obſidionē. in circūitu eiꝰ.

g Et edificabis munitiōes. i. de ſcribes ſilitudinē turriū lignearum: ex q̄rum ſummitate vi dent ab ex illa q̄ fiūt ī ciuitate. h Et cōpor. agge. i. dſcribes portatores t're ⁊ lignorum ad īplendū foſſata. i Et dabis ꝯtra eā caſtra. i. deſcribes acies armatorum oppugnantes eā. k Et pones arietes. i. deſcribes. ſunt aūt arietes ligna oblōga in capite ferrata: cum q̄ bus impellit murus ad cadendū. ⁊ ſic videt ꝙ ille la ter erat ſatis magnꝰ vt poſſent in ea deſcribi oīa iſta: tñ in ꝑuis figuris pñt multa deſcribi in ſatis ꝑuo ſpa cio. l Et tu ſume tibi ſartaginē ferreā ⁊c. ꝑ hoc deſi gnat ꝙ deꝰ ad miſerandū nō reſpiciet ciuitatē ſic ob ſeſſam. m Et obfirmabis faciē tuā ad e. reſpiciēdo eam q̄ſi facie torua ⁊ irata: in ſignū ꝙ deus eſt ei ira tus implicabili ira. ideo ſubdit: n Signū ē domui iſrl'. i. oīa q̄ dicta ſūt tibi ſūt ſigna obſidionis ⁊ deſtru ctiōis hierl'm. o Et tu dor. Hic ꝯñr ponit captiuitat' tꝑs ſm latinos. ⁊ ꝑmo q3tū ad captiuitatē. x. tribuū: q̄ vocant h' domꝰ iſrl'. cū d2: Et tu dormies ſup latꝰ tu um ſiniſtrum: per quod deſignatur regnum decem tri

buum

G et galaad: ⁊ galileā ⁊ vniuerſaȝ terrā neptalim: et trāſtulit eos in aſſyrios: poſt quē regnauit in iſrael oſee fili⁹ ela annis nouē: captuſq; eſt cum omni ſamaria ⁊ ſalmanaſar rege aſſirioꝝ: ⁊ trāſlatus eſt iſrael in elam ⁊ aber iuxta fluuium goçan: ī ciuitates medoꝝ. Sexto aūt eçechie regis anno ſicut Regū narrat hiſtoꝛia: captus eſt oſee a q̄ ſi ſupputemus q̄t annis iſrl̄ ī anguſtia fuerit
B captiuitat̄ a ſexto anno vſq; ad. xxix. tot enim eçechias regnauit ſunt anni. xxiiij. Cui ſucceſſit manaſſes q̄nquagītaq̄nq; ānis. Poſt regnauit ammon annis duobus: deinde ioſias annis trigītaduob⁹ poſt ioakim qui et eliachim ānis. xj. Inde ioachim q̄ ⁊ iechonias qui ſtatim ductus ē
† Nu. 14. f in captiuitatē. Pro quo regnauit ſedechias annis. xj. Sub quo capta ē hierl̄m: templūq; deſtructū. Fiūt itaq; a p̄ma captiuitate iſrl̄ q̄ ſub phacee facta ē vſq; ad. xj. annū ſedechie q̄ templū deſolatū eſt anni. clxiij. A ſecūda q̄n captus eſt Oſee ⁊ oīs ſamaria ſbuerſa āni. cxxxv. Fuerūtq; āni deſolatiōis tēpli. lxx. Qui additi p̄me captiuitati faciūt ānos. ccxxx. iiij. In ſecūdo eī anno darij tēplū extructuȝ ē ſb çoꝛobabel et ieſu ſacerdote magno ꝓphetātib⁹ aggeo ⁊ çacharia q̄ regnauit ānis. xxxvj. vnoq; ſblato: addunt̄ anni ei⁹. xxxv. Poſt quē regnauit xerxes filius darij ānis. xxx. Poſt hūc artabanus menſib⁹. vij. ⁊ xerxes qui ⁊ macroceir annis. xl. poſt xerxes menſib⁹ duob⁹: ⁊ ſogdianus menſib⁹. vij. Cui ſucceſſit darius cognomēto notus: q̄ regnauit ānis. xix. Poſt quē regnauit artaxerxeſ: q̄ ⁊ mennon: darij ⁊ pariſatidis filius. annis. xl. q ab hebꝛeis aſſuerus d̄r. Sub q̄ mardochei ⁊ heſter narrat̄ hiſtoꝛia: q̄n oīs ppl̄s iſrl̄ de moꝛt̄ p̄icl̄o liberat⁹: p̄ſtinā recepit libertatē. Fiūtq; a ſcd̄o anno darij vſq; ad extremū aſſueri annū: āni. clv. ⁊ mēſes. iiij. q̄ additi ſupioꝛib⁹ annis. ccxxxiiij. faciūt annos. ccclxxxix. ⁊ menſes. iiij. Siniſtre ꝑtes delegant̄ iſraeli: q̄ ſine tēplo ⁊ noticia dei in ſamaria fuit. Dextre iude q̄ in cultu ⁊ religione dei. Et notandū ꝙ in altero fit pena peccantiū: in altero virtutis exercitiuȝ. Nō aūt dies ꝓphete: hic ann⁹ eſt patientib⁹: ⁊ q̄s ānos putabāt: filij laban iacob erāt q̄ſi dies pauci. Nec ſolū āt ī ſupplicijs varietas ē ꝓ diuſitate meritoꝝ ſȝ ī retributiōe bonoꝝ: agni ī de-
Eccs. 10. a xtera: hedi ī ſiniſtra. vñ: Coꝛ ſapientis ī dextera ei⁹: coꝛ āt ſtulti ī ſiniſtra. Hiero. Qui āt voluerit computare a p̄ma captiuitate que facta ē ſub manae filio gaddi rege iſrl̄: qui regnauit ī ſamaria annis. x. q̄n phul rex aſſyrioꝝ ab iſrael mille talenta argenti in tributū accepit. ⁊ poſt eū alios duos annos phacee q̄s regnauit in iſrael inueniet. xxix. anno aſſueri cōpleri. cccxc. annos q̄n heſter fuit hiſtoꝛia: quod credibili⁹ eſt. Neq; enim finito aſſueri imperio: ſed eo adhuc regnāte iſrael ſeruitutis iugum abiecit.

a Doꝛmies ſuper latus tuum dextrum. Hieronymus. Dextri lateris doꝛmitio ſcilicet annoꝝ quadraginta facile cōputantur. Poſt eliachim eniȝ qui et ioakim regnauit fili⁹ ei⁹ ioachin qui et iechonias menſibus tribus. Quo regnante aſcenderunt ſerui nabuchodonoſoꝛ in hieruſalem et oppugnauerunt eam. Interim venit nabuchodonoſoꝛ et egreſſus eſt ad eum Ioakim rex iuda et mater eius et ſerui: et principes eius et eunuchi et ſuſcepit eum rex babylonis octauo anno regni ſui: et abſtulit theçauros domus

G domini

ſuꝑ latus ſiniſtrū ⁊ pones iniqui- a†
tates dom⁹ iſrael ſuper eo nume- b
ro dieꝝ quib⁹ doꝛmies ſuꝑ illud:
a ſ. i. figurabis captiuitatē eoꝝ.
et a aſſumes iniquitateȝ eoꝝ. Ego aūt dedi tibi annos iniq̄tat̄ eoꝝ nūero dieꝝ tricentos ⁊ nonaginta dies: ⁊ poꝛtabis iniq̄tateȝ dom⁹ iſrael. Et cū cōpleueris hec c†
a doꝛmies ſuꝑ latus tuū dextrū ſe-
a ſ. i. figurabis captiuitatē eoꝛum.
cūdo: ⁊ a aſſumes iniq̄tatē domus d
iuda q̄dragīta dieb⁹. † Diē ꝓ āno e f

buum: quod a principio receſſit a cultu diuino ſub hieroboam rege primo qui fecit vitulos aureos. iij. Regū. xij. a Et pones iniquitates domus iſrael ſuper eo. ⁊ ꝑ iniquitates intelligunt̄ hic pene ꝓ iniquitatib⁹ inflicte. b Numero dierū q̄bus doꝛmies ſuꝑ illud. ſ. ſuꝑ latus ſiniſtruȝ. ⁊ ſubdit̄ numerus dierū. ccc. ⁊. xc. dierū: ad deſignandū ꝙ tot annis dom⁹ iſrl̄ erit in captiuitate ⁊ afflictiōe ꝓ iniquitatibus ſuis. tot enī anni (vt dicūt doctoꝛes iſti) fluxerūt a p̄ma captiuitate regni decē tribuū: quā fecit theglathphalaſſar qui captiuauit duas trib⁹ cū dimidia exiſtentes vltra ioꝛdanē: et cū hoc aliquos de illis q̄ erāt citra ioꝛdanē vſq; ad annū aſſueri. xl. q̄ filios iſrael a periculo moꝛtis liberauit: aman ⁊ filijs ei⁹ ſuſpenſis: vt habet̄ in libꝛo Heſter. Deductionē aūt hui⁹ nūeri annoꝝ ꝑ tꝑa regū hic omitto ex cauſa que poſtea dicet̄. Poſtea ſubdit̄ tp̄s captiuitat̄ regni duaꝝ tribuū: qd̄ dicit̄ hic dom⁹ iuda. cū dicit̄: c Et cū cōpleueris hec doꝛmies ſuꝑ lat⁹ tuuȝ dextrum. ꝑ qd̄ deſignat̄ regnū iuda: q2 firmius adheſit dño: ſicut ꝑs dextera eſt foꝛtioꝛ: ⁊ lōge tardius receſſit a cultu diuino q̄ȝ regnum iſrael vt ꝑȝ. iiij. Regū. et. ij. Paral̄. d Et aſſumes iniquitatem domus iuda. i. deſignabis captiuitatē ꝓ eius iniq̄tate inducendā. e Quadraginta diebus. quoꝝ ſignificatio ſubdit̄ cū dicit̄: f Diem ꝓ anno: id eſt quot diebus doꝛmies ſuꝑ latus tuū dextrū: tot annis durabit captiuitas domus iuda. tot enī anni vt dicūt doctoꝛes p̄dicti fluxerūt a tranſmigratiōe ioachin a qua incepit illa captiuitas vſq; ad pꝛimū annū cyri: q̄ dedit ppl̄o licentiā redeundi: ⁊ d̄r hic bis: diē ꝓ anno dedi tibi: ꝓpter captiuitatē duplicis regni. Deductionē x̄o. xl. annoꝝ iſtius ſecūde captiuitat̄ ꝑ tꝑa regū omitto ſic̄ ⁊ p̄cedentis: tū q2 vtraq; deductio diffuſe ponit̄ in gloſa eçechielis ſuꝑ locum iſtū: ad quā quilibet pōt recurrere: q2 inuenit̄ q̄ſi vbiq;: tum q2 vtraq; deductio videt̄ in aliquib⁹ diſcoꝛdare a dictis cōmunib⁹ hebꝛeoꝝ ⁊ latinoꝝ. Prima in hoc ꝙ dicit captiuitatē regni iſrael terminatā tꝑe aſſueri: cuȝ tamen omēs hebꝛei ⁊ latini ꝓ maioꝛi ꝑte dicāt ꝙ illa captiuitas nō ē adhuc ſoluta: ſȝ ad hoꝛā fuerūt liberati a periculo moꝛtis: nō a iugo ſeruitutis. ſimiliter ſecūda que dicit ꝙ a tranſmigratione ioachin vſq; ad pꝛimū annuȝ cyri fluxerūt tm̄. xl. anni: cū tñ ſm oēs hebꝛeos ⁊ ſm latinos ſaltē ꝓ maioꝛi parte ad minus fluxerunt. lxx. anni. vnde et Hiere. xxix. dicit̄: Cum ceperint impleri in babylone ſeptuaginta anni viſitabo ſuper vos verbū bonum ⁊c̄. Scd̄m hebꝛeos aūt hic deſcribit̄ tempus iniquitatis ſicut ſonat littera vtriuſq; domus. ſ. iſrael ⁊ iuda: ꝓpter quā vtraq; meruit captiuari. et accipit̄ hic iniq̄tas notabilis que eſt ꝑ idolatriam ⁊ que reſpicit cōmunem populū: ⁊ nō tm̄ ꝑſonam ſingularē. iniquitas autē in iſta domo iſrael durauit annis trecentis nonaginta: quoꝝ. ccxlj. accipiunt̄ a primo anno hieroboam qui peccauit ⁊ peccare fecit iſrael in vitulis aureis: vt frequenter recitat̄. iij. Regū. et. iiij. vſq; ad nonū annū oſee q̄ cum ppl̄o regni iſrl̄ tūc captiuat⁹ fuit ꝑ regē aſſyrioꝝ: quoꝝ numerus ſic declarat̄. Hieroboaȝ enim regnauit annis vigintiduob⁹: vt habet̄. iij. Regū. xiiij. poſt eum nadab duobus annis. iij. Regū. xv. baaſa vigintiquattuoꝛ: hela duobus: çamri modicum ſtetit. ideo tempus eius computat̄ ſub rege ſequenti. ſ. amri: qui regnauit duodecim annis: achab vigitiduobus. hec habent̄. iij. Regū. xvj. ochoçias duobus. iij. Regū. xxij. ioꝛam. xij. iiij. Regū. j. iehu. xxviij. annis. iiij. Regū. x. ioachaç. xvij. ioas. xvj. iiij. Regū. xiij. hieroboā. xlj. iiij. Regū. xiiij. çacharias ⁊ ſellū ſex menſibus tm̄. ideo tp̄s eoꝝ computat̄ cū ſequenti. ſ. manahen: q̄ regnauit. x. annis. phaceia duobuſ: phacee viginti. hec habentur. iiij. Regū. xv. oſee nouem qui nono anno captus in ſamaria cū populo ſuo ductus eſt in aſſyrios. iiij. Regū. xvij. ⁊ iſti anni ſimul iuncti faciunt numerum ſupꝛadictum. Anni x̄o. cxlix. qui deficiunt de totali numero. ſ. trecētis nonaginta accipiunt̄ de tꝑe iudicū. ſ. a p̄mo anno abimelech vſq; ad vltimū annum heli. dicitur enim Iudic̄. viij. ꝙ gedeon ex oꝛnamentis aureis ſibi datis de victoꝛia habita de madianitis fecit ephot. i. veſtem ſacerdotalem. et ſubditur ibidem: Foꝛnicatuſq; eſt omnis iſrael in eo: ⁊ ſicut dictum fuit ibidem. iſta foꝛnicatio nō fuit viuente gedeone: q2 non fecit ephot ad cultū idolatrie: ſȝ ad dei cultū in domo ꝓpꝛia. ſicut dictū fuit ibidem. Poſt moꝛtem autem eius omnis iſrael foꝛnicat⁹ eſt in illo ephot: vtendo eo in cultu idoloꝛum baalim et aſtaroth: ſicut ibideȝ ſubditur. ⁊ hec foꝛnicatio durauit vſq; ad tempus ſamuelis qui dixit populo iſrael. j. Regū. vij. Preparate coꝛda veſtra dño ⁊ ſeruite illi ſoli. Et ſubditur: Abſtulerūt ergo filij iſrael baalim ⁊ aſtaroth: et ſeruierūt domino ſoli. Numerus aūt annoꝝ ſic accipit̄: Moꝛtuo gedeone abimelech iudicauit populuȝ tribus annis. Iudic̄. ix. poſt eū thola. xxiij. iair. xxij. Iudic̄. x. ⁊ ibi ſubdit̄ ꝙ ppl̄s iſrael poſt moꝛtem iair afflictus fuit ꝑ filios ammon ⁊ philiſtijm. xviij. annis qui nō poſſunt computari in tꝑe iudicis ſequētis. ſ. iepte qui iudicauit populū tm̄ ſex annis. ⁊ ideo accipiunt̄ hic. xviij. anni in quibus populus fuit ſine iudice: poſt quos iepte iudicauit. vj. annis. abeſſan. vij. abialon. x. abdon. viij. et hec habēt̄ Iudic̄. xij. ſamſon. xx. Iudic̄. xvj. heli. xl. j. Regū. iiij. cui ſucceſſit ſamuel. Iſti autē anni ſimul iuncti faciunt annos. clvij. ⁊ ſic

babem⁹

domini:ꝛ theſauros domus regie:et paulo poſt
tráſtulit omnẽ hieruſalẽ:ꝛ omẽs ꝑncipes:ꝛ vni
uerſos fortes exercit⁹ decẽ milia: ꝛ oẽm artificẽ
et incluſorẽ relictis tm̃ pauperibus. Quo capto
regnauit ſedechias ãnis.xj.ſub q̃ capta ẽ vrbs:
ꝛ templũ deſtructũ cui⁹
ſolitudo vſq ad ſecũdũ
darij annũ ꝑmanſit.ſ.an
ni.lxx. Triceſimo autez
deſolatiõis templi anno
cyrus regnauit in perſiſ
ſubuerſo aſtyage medo/
rũ rege.hic iuxta eſaiaz
l.ferme milia de tribu iu
da remiſit in hieruſalem
ꝛ vaſa templi que nabu/
chodonoſor aſportauit:
ꝛ cetera que narrat Eſ/
dras. Sicut igiẽ in.x.tri
bub⁹ a phacee ſub q̃ the
glathphalaſſar iſraelita
rũ multitudinẽ vaſtauit
vſq ad.xl. annũ aſſueri
ſupputam⁹ annos.cccxc.
qñ vniuerſi iudaici po/
puli ꝑſecutio mitigata ẽ
Sic a ꝑmo anno Jecho/
nie qñ magna hieruſalẽ
tráſlata eſt in babylonẽ
vſq ad primũ cyri regis
perſarũ annum qui deſo
lationis templi eſt trice/
ſim⁹ ſupputanẽ anni.xl.
ſub q̃ iudeoꝝ relaxata ẽ
captiuitaſ:ꝛ libertas po
pulo reddita. a Ecce
circũ.ꝛc̃. Hierony. Alia
ſunt dñi vincula q̃b⁹ li/
gamur ĩ ſalutẽ. Alia dia
boli q̃buſ euãgelica mu
lier.xviij.annis ligatur.
Pro.5.d vñ: Funib⁹ peccatorum
ſuorũ quiſq cõſtringiẽ quem ſoluit dñs in typo
laçari ſuſcitati. qui faſcijs ꝛ inſtitis vinct⁹ in ſe/
pulchro iacuit. b Et tu ſume. Hiero. Sic̃ in fa
mis tꝑe nõ queruntẽ delitie: ſed quõ vtcũq ven
ter ſaciatur. Sic ꝓpheta oĩa cõfundit in vnũ fa/
citq.cccxc.panes q̃s comedat ꝑ ſingulos dies:
qui habẽt vicenos ſiclos.i.ſtatheres. Siclus ãt
id ẽ ſtather habz dragmas.iiij.dragme aũt.viij.
latinã vnciã faciũt:ita vn⁹ panis decem vncias
habere dicaẽ q̃ trahiẽ magis aĩa q̃ ſuſtentatur.
c Et facies tibi pa. Hiero. Notandũ aũt ꝙ iuxẽ
numerũ dieruz ſiniſtri lateris.cccxc.ſubcinericij
panes fiũt q̃ ꝑ ſingulos dies comedanẽ:ꝛ d̃ pa/
nibus dextri lateris oĩno taceẽ. In quo occulte
ſignificaẽ nõ eſſe eandẽ penã peculiaris ppl̃i vl̃
peccatoris ſi noticiã dei habeat:ꝛ ei⁹ q̃ a religio
ne veri oĩno diſcedit. d Et aquã. Hiero. Ste
rilitatẽ cibi aque auget ſterilitas. Sextã eni par
tem menſure hebraice.ſ.hin:iubeẽ ꝑ ſinglos di/
es bibere. Porro hin duos choros aticos fac̃:
duos.ſ.ſextarios italicos vt hin ſit menſura iu/
daici ſextarij noſtriq caſtrenſis:cuius ſexta ꝑs
Allego. facit tertiam partem ſextarij italici. Allegori.
Judei poſt offenſam dei vſq hodie ſubcinerici/
os panes mixtos comedũt: frumento: hordeo:
faba:lente:milio ꝛ auena. Quorum alter homi
num:alter iumentorũ cibus eſt. Quia enim cre/
dunt in vnum deum: habent aliquid frumenti:
quia xo filium negant:hordeo frumentorũ pa/
ſcuntur: et fabis quibus venter inflatur: mens
opprimi dicitur.vnde: Pytagoreis ẽ cibus de/
teſtabilis. Propter lentẽ eſau primogenita per
dit. Milium ruſticorum ꝛ aggreſtium et altiliuz
cibus eſt. Vicia vero ſiue auena et oleribus bru
ta paſcuntur animalia. Quod Helias fugiens
Jeçabel iuxta.lxx.ſubcinericium panem inuenis/
ſe dicit

† diẽ in quaz ꝑ anno dedi tibi. Et a
ſ quaſi non ſolum verbis. ſed ꝛ geſtu ꝛ habitu ꝓphetantis vrbis obſidionem monſtra.
ad obſidionẽ hieruſalẽ ꝯuertens
ſ nudum vel extentũ.
faciẽ tuã:ꝛ brachiũ tuũ erit exer/ b
tum:ꝛ ꝓphetabis aduerſus eam c
a Ecce circũdedi te vinculis:ꝛ non d e
a ſ ne vlla cruciatuum requies ſperetur.
te cõuertes a latere tuo in latus
ſ alij concluſiones.
aliud:donec cõpleas dies obſidi
b onis tuę. Et tu ſume tibi frumen f
tũ ꝛ hordeũ ꝛ fabã ꝛ lentẽ ꝛ mili/
um ꝛ viciam:et mittes ea in vas
c vnũ ꝛ facies tibi panes numero g
dierũ quib⁹ dormies ſuꝑ lat⁹ tu/
um. Trecentis ꝛ nonaginta die/
bus comedes illud. Cib⁹ aũt tu⁹ h+
a ſ quaſi q̃ magis mortẽ ꝓhibeat q̃ vires ꝑbeat.
quo veſcerẽ:erit ĩ põdere viginti i
a ſ a veſpera.i.vſq ad veſperã: alij male ab anno in annum intelligendũ putant.
ſtatheres in die. A tꝑe vſq ad tẽ/ k
d pus comedes illud:ꝛ aquã in mẽ l
ſura bibes ſextaz partem hin. A m
tẽpore vſq ad tempus bibes il/

habemus.viij.annos ſuꝑfluos:qui ſic rõnabiliẽ pñt reſcindi. licet eni ſcri
ptura dicat ꝙ omnis iſrael fornicat⁹ fuerit in ephot facto a gedeone appli/
cãdo illud ad cultũ idolorũ:tñ nõ dicit ꝙ hoc fuerit immediate poſt mortẽ
gedeonis:ſed forte fluxerẽt iſti.viij.anni ante:vel aliqua pars eorum. Itez
aliquando dimidius annus vel minor pars vnius iudicis ꝓ anno integro
cõputatur:vt quãdo inſtituiẽ in fine anni vel poſt
mediũ.ꝛ ſic ſm plures iudices poſſunt reſcĩdi ſm † Nu.14.f
veritatem iſti.viij.anni vel pars eorum a numero
poſito in ſcriptura.nec tamẽ propter hoc ſcriptura
continet falſum:qꝛ loquiẽ ſm cõmunem moduz lo
quendi ſicut ſi rex francie coronareẽ in natiuitate
domini:dicereẽ regnare illo anno ſcꝫ anno dñi ta/
li:in paſcate ſequẽti inciperet annus ſecundus ſue
coronatiõis ſm cõmunem moduz loquendi ꝓpter
mutationẽ numerationis ſm annos dñi. Numer⁹
autẽ annorũ iniquitatis domus iuda incipit a tem
pore manaſſe regis iude qui horribiliter peccauit
et populũ peccare fecit : ponendo idola in templo
dñi.vt habeẽ .iiij. Regũ.xxj. ꝓpter quod ſentẽtia
domini de futura captiuitate populi aſcribiẽ pec/
catis manaſſe.iiij. Reg.xxiij.vbi dic̃ : Veruntñ nõ
eſt auerſus dñs ab ira furoris ſui quo iratus eſt fu
ror eius cõtra iudam ꝓpter irritationes quib⁹ pro C
uocauerat euz manaſſes. Dixit itaq domin⁹: Etiã
iudam auferã a facie mea. Verũtamen iſte manaſ/
ſes penituit.et poſtea fideliter regnauit ꝛ idolatri/
am abſtulit: ꝓpter qđ totum tempus ſuũ nõ poni/
tur in peccato iude:ſed tm̃.xvj.anni ꝑmi ꝛ duo:q̃/
bus regnauit amon peſſim⁹ cui ſucceſſit ioſias: de
cui⁹ tꝑe nihil poniẽ:qꝛ fuit ſanctiſſim⁹:cui ſucceſſe/
rũt duo filij ei⁹ valde male ioachim ꝛ ſedechias:ꝛ
quilibet.xj.annis regnauit.ꝛ iſti anni ſimul iuncti
faciũt.xl.d̃ tꝑe xo ioachaç ꝛ iechonie nihil poniẽ:
lꝫ fuerĩt male ꝛ idolatre:qꝛ quilibet eorũ regnauit
tantũ trib⁹ menſib⁹:ꝛ computanẽ in tꝑe alioꝝ. Vi
detur mihi tñ ꝙ vtriq expoſitiõi ꝑdicte addendũ
ſit ꝙ.ccccxxx.dies in quib⁹ eçechiel iacuit ſuꝑ lat⁹
ſiniſtrũ ꝛ dextrũ fuerint ſignũ tꝑis obſidionis hie
ruſalem:qꝛ in textu diciẽ poſt ꝑceptũ de dicta iacẽ/
tia. Et conuertes faciem tuã ad obſidionem hieru/
ſalem quod ſic poteſt declarari:hieruſalez fuit ob/
ſeſſa a chaldeis anno ſedechie.ix.decimo menſe.x.
die mẽſis:ꝛ capta fuit anno.xj.ſedechie menſe.iiij.nono die menſis.vt ha/
betur Hiere.lij.et ſic a principio obſidionis vſq ad finem eius fluxit ann⁹
integer ꝛ quinq menſes.et.xxviij.dies. Eçechiel autẽ dormiuit ſuper lat⁹
ſuum ſiniſtrum.cccxc. diebus.et ſuper dextrum.xl.diebus: qui ſimul iun/
cti faciũt.ccccxxx.dies:quorũ.ccclxv.faciunt vnũ annũ integruz:et rema/
nent.lxv.dies qui faciũt duos mẽſes ꝛ ſex dies:et ſic tempus obſidionis
hieruſalem vſq ad eius captionem nõ excedit tempus dormitiõis ꝓphete
ſuper vtrunq latus:niſi in tribus menſibus.et.xij.diebus. Et rationabili/
ter poteſt dici ꝙ tanto tꝑe fuit interrupta obſidio:quia chaldei audientes
ꝙ egyptij veniebant in auxilium iudeorum reliquerunt obſidionẽ vt ob/
uiarent eis:quib⁹ fugatis ad obſidionẽ redierunt:vt habeẽ Hiere.xxxvij.
ꝛ in tali receſſu ab obſidione ꝛ reditu tanti exercit⁹ bene fluxerũt tres mẽ/
ſes.ꝛ.xxij.dies.ꝛ ſic habeẽ ꝓpoſitũ.ſ.ꝙ tempus obſidiõis hierl̃m ipa ſtã/
te:ꝛ tꝑs dormitionis ꝓphete fuerũt equalia. ꝯſequẽter redit ſcriptura ad
deſcribẽdũ obſidionẽ hierl̃m.cũ d̃r: a Et ad obſidionẽ hierl̃m cõuertas
faciẽ tuã. q̃ſi vultu irato reſpiciẽdo hierl̃m.ꝛ ꝑ hoc notãdo irã dei contra
ipſam. b Et brachiũ tuum erit exertũ.i.extentũ ad deſignandum cõmi/
nationẽ vindicte dei ſuper eam. c Et ꝓphetabis aduerſus eam.pronũ/
ciando eius ſubuerſionem. d Ecce circũdedi te vinculis. modo ſupra
dicto. e Et nõ te conuertes ꝛc̃.donec compleas dies obſidionis tuę.i.
recluſionis in domo tua:quoruz numerus.ſ̃.eſt poſitus.ſ.cccxc.ꝛ iteꝝ.xl.
f Et tu ſume. Hic ꝯñr deſcribitur oppreſſio famis ſecutura ex longa ob/
ſeſſione hieruſalem.ſic habetur.iiij. Regũ.vlti.ꝛ deſcribitur hic per quan/
dam parabolam que primo ponitur:ſecundo exponitur ibi: Et dixit. Cir/
ca primũ dicitur: Et tu ſume tibi frumentuz et hordeũ ꝛc̃.talibus enim ſo/
lent muniri ciuitates contra obſidionem. g Et facies tibi panes nume/
ro dierum.ſ.cccxc.panes h Cibus aũt.ꝛc̃.erit in pondere:ſicut fit in tẽ
pore obſidionis quando victualia incipiunt deficere. i Viginti ſtathe
res in die.ſtather xo idez eſt qđ dimidia vncia.vt dicit Iſidorus.xvj. Ety
mologiarum. k A tempore vſq ad tempus.i.a principio.cccxc.dieruz
vſq ad finem qualibet die vnum panem. l Et aquam in menſura bi/
bes ſextam partem hin.i.ſextarij. m A tꝑe vſq ad tẽpus bibes illud.ſ.
qualibet die ſextã partem vnius ſextarij. Quãtitas huius ſextarij et decẽ
vnciarũ panis predicti nõ eſt nobis certa:quia menſure et pondera multũ
variantur ſm tempora ꝛ ꝓuincias diuerſas.immo etiam in eadem prouin/
tia et in locis propinquis:ſicut ſextarius vini minor eſt ſatis pariſius q̃ in
villa

☞ ſe dicitur penurie ſignuꝫ eſt. vnde: ⁊ a coruis pa
ſcit: vt q̄ cibū nō iuenit i iſrl̄: nationū imūdaruꝫ
paſceret alimēt. lex q̄ꝫ quā legūt et nō itelligūt
ſubcinericiꝰ panis ē ⁊ optus hūano ſtercore. vn̄
Paulus: lucra legis ⁊ obſeruatiões ceremonia
rū hꝫ q̄ſi ſtercora: vt xp̄m
lucrifaciat. a Sic come
dent. Prophete non mō
verbis: ſꝫ ⁊ factis ꝓpheti
çant: ſic Ezechiel panē co
medit i ſtercore. ſic filij iſ/
rael vel oīs ppl̄s iudeorū
vel vt alij putāt. x. tribuſ:
panē pollutuꝫ comedēt in
natiōibꝰ. lꝫ nō cōminetur
eis q̄ iā eiecti ſꝫ q̄ de terra
ꝓmiſſionis eijciendi.
b A a a. Hiero. Nō dn̄i
ɔdicit ipio: ſꝫ cauſas red/
dit imo dep̄cat̃ cur h̄ face/
re non poſſit: ⁊ ipetrat qđ
petit: ⁊ ſnīe auſteritas tē/
perat̃. Querit̃ cur Ezechi
el minora renuat: ⁊ Oſee
ſtati ſe ſcorto copulat: nec
caſtuꝫ corpꝰ ſe habere dic̄
aut nō debere meretricis
cōmixtiōe ſe maculari. Cū
1. Cor. 6. d teſte apl̄o: vnū corpꝰ effici
atur q̄ adheret meretrici.
vn̄ oſtēdit̃: nō ſm̄ lr̄aꝫ ita
fuiſſe in re: ſꝫ figurā ſyna/
goge vl̄ eccl̄ie. c Fimū
boū. Leuiora. ſ. mala. Fi/
mus nāqꝫ bouꝫ ab hūani
ſtercoris lōge diſtat imun
ditia: vſqꝫ hodie q̄ꝫ apud
iudeos iſta ſeruat̃ ſnīa vt
nō comedāt. ſ. panē ſuū i
hūano ſtercore. Neqꝫ enī
idolis ſeruiunt nec demo/
nū portēta venerant̃: ſꝫ in
fimo bubalino: dū oīa ꝓ/
pter carnē ⁊ ventrē ⁊ ter/
rena bona operant̃. vn̄:
Qui fecerit ea viuet i eiſ.
Nos aūt comedimꝰ panē
Ps. 77. q̄ de ce. de. De q̄: Panem
angelorꝝ mā. hō. Nō egy/
ptijs carnibꝰ ſꝫ māne te/
nuitate viuētes. d Ecce
ego cō. Ois ſiniſtri ⁊ dextri later. dormitio ⁊ ſb
cinericij panis: ſex ſpēꝝ varietate cōmixtio: ino/
piā icredibilē p̄ſignat qđ h̄ apit: Ecce ego cō ⁊c̄.
In eccl̄ia q̄ꝫ dn̄s iratꝰ idignos nos indicat ſuo
pane: atqꝫ vtinā ſaltē i pōdere ⁊ ſollicitudīe eū
Luc. 16. f mereamur accipe ⁊ arentē liguā extremꝰ laçari
digitꝰ irroret: vt deficiētibꝰ p. et. a. c. v. a. f. ſ. ⁊ fit
Job. 19. d vbiqꝫ diſcordia. ⁊ xp̄i tūica ſcindit̃: quā nec mili
tes i paſſiōe auſi ſūt ſcīdere. Cōtabeſcimꝰ aūt in
iniq̄tatibꝰ nr̄is dū nō habemꝰ panē dei. vn̄ Hie/
Tren. 4. a remias: Paruuli. i. vulgꝰ eccl̄ie petiert panē ⁊ n̄
erat q̄ frā. Paulus aūt q̄ vir erat ⁊ ſciebat xp̄m
panes fregiſſe legales ⁊ dediſſe diſcipul̄ erogan
1. Cor. 10 d dos: ɔfident̃ ait: Panis quē frāgimꝰ nōne p. c.
do. eſt. Baculū aūt. i. firmamētū panis comede
re nō poſſunt: qui adhuc lacte infantie egēt: nec
valent accipere ſolidum cibum. Nihil aūt ſic ro
borat animuꝫ veſcentis: quomō vite panis: qui
ſcꝫ cōfirmat cor hominis. Ca. V
E T tu fili hominis. Et duces per caput
tuum. Hieronymꝰ. Ceſaries ⁊ barba pul
chritudinis ac virilitatis indicium ſunt:
quibus raſis feda nuditas appareſcit: et pars
bona capitis quaſi emortua. Sic hieruſalem et
populus eius emortuus et a viuo dei corpore ſe
paratus: fami: peſtilentie: cedi: gladio: captiui/
tati et diſperſioni traditur.
☞ Ex co

ſcꝫ ita fiant ſicut ſubcinericius hordeaceꝰ.
lud. Et q̄ſi ſubcinericiuꝫ hordea/
ceū: comedes illud: ⁊ ſtercore qđ
egredit̃ đ hoīe operies illđ i ocu/
ne ignoret: ignorātia enī ſolet miſerias tēpare.
a lis eorū. Hec dic̄ dn̄s. Sic come/ †
dēt filij iſrael panem ſuum pollu/
tū inter gentes ad quas eijciam
b eos. † Et dixi: A a a domine deꝰ. b
Ecce anima mea nō ē polluta: et
qđ ſine effuſiōe ſanguis morit̃. demonibus.
morticinū ⁊ laceratū a beſtijs nō c
comedi ab ifantia mea vſqꝫ nūc:
et non eſt ingreſſa os meū omis
caro imūda. Et dixit ad me: Ecce d
c dedi tibi fimū boū ꝓ ſtercoribus
hūanis: ⁊ facies panē tuū i eo. Et e f
qđ ope futurū mōſtrauit: ſermōe demōſtrat.
d dixit ad me † Fili hoiſ: ecce ego cō g
terā baculū pāis i hieruſalē: ⁊ cō/ h
medēt panē ſuum in pondere et
in ſollicitudīe: ⁊ aquā in mēſura i
et i anguſtia bibēt: vt deficiētibꝰ k
a vbi dei. b doctrīe. c auxiliū ſperās. hūa/
ne enim nature eſt in ſummis anguſtijs magis in
proximo q̄ꝫ in ſe confidere.
pāne ⁊ aqua: corruat vnuſquiſqꝫ l
ad fratrem ſuum: ⁊ cōtabeſcat in m
pro quibus patiuntur.
iniquitatibus ſuis. Ca. V n
e E T tu fili hoīs ſume tibi o† p
gladiū acutū radentem
piloſ: ⁊ aſſumes eū: ⁊ du q
ces ꝑ caput tuū ⁊ ꝑ barbā tuam: r

villa ſancti Dioniſij. tn̄ ex circūſtātia lr̄e ſatis ptꝫ ꝙ nō erat tāta ꝙ ſuffice/
ret ad cibū ⁊ potū ɔuenientē ipius Ezechielis: ſꝫ magꝭ erat ad tēperandū
famen ⁊ ſitim eiꝰ. talis enī portio datur qn̄ victualia incipiūt deficere i ob/
ſidionibꝰ. a Et ſtercore qđ egredit̃ đ hoīe opies illud. In hebreo habe/
tur: Coques illud. dictio enī hebraica q̄ hic ponit̃ equoca eſt ad operire ⁊
coquere. Hebrei tn̄ vident̃ hic meliꝰ dicere: q2 in
aliquibꝰ terris vbi ē defectꝰ lignorꝝ: colleguntur
ſtercore boū deſiccata i campis: ⁊ inde fit ignis:
a† ⁊ idē poſſet fieri de ſtercoribꝰ humanis: ſꝫ eſſet nī
mis abomiabile: ſic igit̃ ad deſignandū q̄liter iu/
dei comederēt cibū abomiabilē in terris alienis
vbi ducerent̃ captiui. precepit deus ꝓphete ꝙ fa
ceret ignem de ſtercoribꝰ hoīm deſiccatis ⁊ in ca/
mino calefacto illo igne coqueret panē ſuū: ſꝫ q2
ꝓpheta hoc horruit. dixit: b A a a dn̄e deꝰ. et
dicunt expoſitores aliqui ꝙ hic triplicat̃: a ad de/
notanduꝫ horrorem triplicē. ſ. vilitatis materie:
et tranſgreſſionis legis diuine: et captiuitatis ſi/
gnificate: ſed hoc ꝓcedit ex ignorantia hebraici
ſermonis in q̄ eſt hic vna tm̄ dictio: et ſonat aha.
et eſt interiectio admirātis ſeu cōquerentis. ſicut
dictū fuit. j. ca. Hiere. c Et morticinū ⁊ lacera
tū a beſtijs nō comedi. q. d. adhuc eſſet mihi gra/
uius veſci pane ſic abomiabili. d Ecce dedi ti
bi ⁊c̄. in h̄ temperauit p̄ceptū. e Et facies pa/
nem tuū in eo. i. coques modo p̄dicto. f Et di
xit. Hic ponit̃ p̄dicte ꝑabole expoſitio ſeu appli/
catio: exprimēdo famē in hieruſalē futurā. cū dici
tur: g Ecce ego cōterā baculū panis. i. ſuſten
tamentū cuiuſlibet cibi qui noīe panis intelligit̃
in ſcriptura. h Et comedēt panē ſuū in pōde/
re. i. nō ad ſaturitatē ſed ad famē aliquātulū tem
perandā. i In ſollicitudine. ꝓpter diminutio
nem victualiū ⁊ inuaſioneꝫ obſidentiū. k Ut
deficientibꝰ pane et aqua. i. finaliter deficiet oīs
cibus ⁊ potus. l Corruat vnuſq̄ſqꝫ ad fratreꝫ
ſuū. nō potēs ſe ſuſtinere p̄ debilitate ⁊ timore.
m Et cōtabeſcat. i. deficiat. n Iniq̄tatibꝰ
ſuis. ꝓpt̃ iniquitates ſuas q̄s operati ſunt cōtra
deum et proximum ⁊c̄. Ca. IIII

Moraliter. a† Et tu fili homis ſu/
me tibi laterē. qui đ ter/
ra formatur ꝓpter qđ ꝑ ipm̄ corpus humanuꝫ ſi
gnat̃. d† Et deſcribes i eo ciuitatē hieruſalē.
que ſm̄ ſenſum moralē ſignat aīam rationalē igi/
tur in latere hieruſalē deſcribit̃: qn̄ ratiōalis ani/
ma exiſtēs in corpore ꝑ p̄dicationem ɔtra diabo/
lum virtutibꝰ munitur. e† Et ordinabis ad/
uerſus eam obſidionem. i. ordinandā denuncia/
bis demonū impugnationē. g† Et edificabis
munitiones ⁊ cōportabis aggerem ⁊c̄. per illa ſi/
gnant̃ varia machinamēta quibꝰ diabolus vtit̃ ad rationalē animā capiē
dam. m† Et obfirmabis faciem tuā ad eam. ad ſignanduꝫ ꝙ diabolus
qui eſt in malo obſtinatus habet ɔtra rationalē animā impacabileꝫ guer/
ram. ideo ſubdit̃: n† Signū eſt domui iſrael. ſcꝫ ad hoc ꝙ quilibet ſem
per ſit munitus ad reſiſtendū inſultibus eiꝰ. o† Et tu domies ſup latuſ
tuū ſiniſtrum. ꝑ quod ſignat̃ caſus damnatorū qui ponendi ſunt ad ꝑtem
ſiniſtram ſicut dicit̃ Matth. xxv. Hedos aūt a ſiniſtris. ideo ſequitur:
a† Et pones iniquitates domus iſrael ⁊c̄. que peccauit diuturna ⁊ mul/
ta idolatria. ꝓpt̃ qđ de captiuitate nō eſt reducta ſm̄ hebreos. ꝓpter qđ ſi/
gnat penam interminabilē gehenne c† Et cum impleueris hec dormi/
es ſuꝑ latus tuū dextruꝫ ſcđo: ⁊ aſſumes iniquitates domus iuda. ꝑ latus
dextrū intelligit̃ ſtatꝰ ſaluandorꝝ: ſm̄ illud Matth. xxv. Ponet oues a de/
xtris ⁊c̄. q2 tn̄ vitā p̄ſentem nō trāſeūt ſine peccatis de quibꝰ tn̄ penitēt ve/
re ⁊ cōfitent̃. ideo iniquitates domus iuda. i. cōfitentis dicunt̃: ⁊ eorū pe
na terminabilis ꝑ nūerū minorē: ſcꝫ quadraginta dierꝝ ſignat̃. f† Et tu
ſume tibi frumentū ⁊ hordeū ⁊c̄. Sequit̃: h† Cibꝰ aūt tuꝰ quo veſceriſ
erit in pondere. ꝑ qđ ſignat̃ ꝙ hoīes impugnati tēptationibus demonum
ꝑce viuere debent ⁊ auſtere. a† Et ſtercore qđ egrediet̃ de hoīe ⁊c̄. hoc
ſm̄ ſenſū lr̄alē đꝫ de captis ab aduerſarijs ⁊ captiuatis. iđ ſequit̃: † Sic
comedēt filij iſrl̄ panē ſuū ⁊c̄. ⁊ ꝑ h̄ ſignat̃ ꝙ a demonibꝰ capti ꝑ culpā mor
talē ⁊ captiuati ꝑ ɔſuetudinē icorporāt ſibi vitia vilia ⁊ enormia. Ca. V
o E T tu fili hominis. Hic conſequēter deſcribitur populi hieruſalem
deſtructio ⁊ primo ad hoc parabola ponitur. ſecundo exponit̃. ibi:
Hec dicit dn̄s. Parabola aūt iſta nō ſolum eſt verbi ſed facti. ideo
dicit̃ ꝓphete: p Sume tibi gladium acutum. In hebreo habet̃: raſori/
um. q Et duces. i. duci facies. r Per caput tuū ⁊ barbam. non enī
poſſet hoc facere ꝓpheta manu propria: ſed fecit hoc per raſorem: et idem
intelligēdū

B a Ex eo ⁊c̃. Hiero. Si/
cut Machabeoꝝ narrat
hiſtoria quandã partem
iudeoꝝ ſe tradidiſſe an/
tiocho epyphane: ⁊ euꝫ
in pſecutionẽ ppl̃i conci
taſſe: ⁊ multa alia que ĩ
ea ſcribunt̃ hiſtoria: et ĩ
Joſephus libris Joſephi: ⁊ p̃cipue
diſſentioneꝫ Hyrcani et
Alexãdri: q̃ꝝ occaſione
Pompeius ĩ hierl̃m ve
nit: ⁊ eã romanis ſubdi/
dit. Poſtea vo ſub Ti/
to ⁊ Veſpaſiano vrbs ca
pta eſt templũq; ſubuer
ſum: ⁊ poſt .l. annos ſub
Helyo adriano vſq; ad
ſolũ deleta ciuitas pꝛiſti
nũ quoq; nomẽ amiſit.
b In medio gentiũ p.
Hiero. Ab oriente cingi
tur aſia: ab occidẽte eu/
ropa: a meridie lybia et
africa et a ſeptentrione
ſcithia ⁊ armenia ⁊ perſi
de: ⁊ cũctis ponti natio/
nib⁹. In medio igit̃ gen
Pſ.75 tiũ ſita ẽ: vt q꞉ erat not⁹ ĩ
iudea ĩ iſ.m.n.e. Oẽs in
circũitu natiões illi⁹ ſeq̃
rent̃ exempla: ſed ip̃a cir
ca ſe gentiũ poſitaꝝ im/
pietatẽ ſecuta eſt.
c Quia ſuperaſt̃. Hie
ro. quaſi q̃d cauſer ego
qd̃ in p̃ceptis meis non
ambulat̃: ⁊ iudicia mea
nõ facitis: cũ etiã in ſce/
lere ſuperaueritis gẽtes
q̃ in circũitu vr̃o ſũt: nec
feceritis ea q̃ gentes na
turali lege ĩ coꝛdib⁹ ſuis
ſcp̃ta ſepe fecerũt. Q꞉
ſupaſtis gen. Hiero. Ad
hoc tertio retulit. iõ pꝛi/
mo. Ideo h̃ dicit dñs de
us: Ecce ego ad te ⁊c̃. ſe
cũdo: Jõ p̃res comedẽt
fi. ſ. in m. t. tertio: Jõ vi/
uo ego dic̃ dñs. Et no
tandũ ꝙ honeſta ⁊ deco
ra ꝑ merito coꝝ q̃ ſuſti/
nent ſeip̃m facere ꝯfite/
tur: que triſtia ⁊ deo in/
digna nõ ſe facere: ſ; tm̃
fieri dicit vt hic: Jõ p̃res
comedent filios ſuos in
medio tui. d Silia.
Hiero. Multo durioꝛa
poſt moꝛtẽ filij facturus
eſt. Aliud eſt enĩ coluiſ/
ſe aliq̃ idola. aliud dei
filium trucidaſſe.
e Jõ p̃res ⁊c̃. Hiero.
m̃res filios deuoꝛaſſe le
gimus: ſ; nec p̃res filioſ:
nec filios p̃res. Hiero.
In eccleſia ſepe mgr̃i cõ
tra diſcipulos. ſ. patres
contra filios: ⁊ diſcipuli
contra magiſtros: id eſt
filij contra patres mu/
tua ſeditione concitan/
Gal.5.c tur. vnde Apoſtol⁹: Si
inuicem accuſatis vide/
te ne ab inuicem cõſum/
mamini. Inde ꝓpheta:
E Et edant

⁊ aſſumes tibi ſtaterã ponder̃ a
a ſ famem ⁊ peſtilentiã ſignat.
⁊ diuides eos. Tertiaꝫ partem b c†
igni cõbures in medio ciuitat̃
ſ computationem.
iuxta cõpletionẽ dierũ obſidio/
nis. Et aſſumes tertiã partẽ: et d†
a ſ foris cedes ⁊ bella. b ſ ciuitatis.
cõcides gladio in circũitu eius.
a ſ eos. ſ. qui in captiuitate ducendi ſunt.
Tertiã vero aliam in ventũ diſ/ e†
a ſ inſuper. b ſ ne captiuitas ſit
ſumma maloꝛum.
perges: ⁊ gladiũ nudabis poſt f
a ſ eos. ſ. qui de captiuitate redituri ſunt.
eos. Et ſumes inde paruum nu g h
merũ: ⁊ ligabis eos in ſũmitate
pallij tui. Et ex eis rurſũ tolles: i
a ſ macedones ſignat ſub quibus habitatoꝛes
iudee et p̃cipue hieruſalẽ multa perpeſſi.
⁊ pꝛoijcies eos ĩ mediũ ignis: ⁊
a ſ populo. ſ. iudeoꝛum.
a ⁊ cõbures eos igni: ⁊ ex eo egre k l
dietur ignis ĩ omnẽ domum iſ/
rael. Hec dicit dñs deus: Iſta ẽ m n
a ſ quaſi vmbilicus mũdi. vnde: Operatus eſt
ſalutem in medio terre.
b hieruſalẽ. In medio gentiũ po o
a ſ in exemplum boni.
ſui eam: ⁊ ĩ circũitu eius terras.
a ſ ecõtrario. ſ ſequens exemplũ gentium.
Et contempſit iudicia mea: vt p
plus eſſet impia q̃ gentes: et p̃/
cepta mea vltra q̃ terre q̃ in cir
cũitu ei⁹ ſunt. Judicia enĩ mea
ſ retroꝛſum.
pꝛoiecerũt: ⁊ in p̃cept̃ meis nõ
ſ pꝛoficiendo.
ambulauerũt. Idcirco hec dicit
c dñs de⁹: Quia ſuperaſtis gen/ q
tes que in circũitu veſtro ſunt:
⁊ ĩ pꝛeceptis meis non ambula
ſtis: ⁊ iudicia mea nõ feciſtis: et r
iuxta iudicia gentiũ que in cir/
cũitu veſtro ſunt nõ eſtis opera
ti. Ideo hec dicit domin⁹ deus.
a ſ non alius. b ſ non per angelum: non per
quemlibet miniſtrum.
Ecce ego ad te: et ip̃e ego faciaꝫ s
a ſ q̃uis iratus non excedam
penarum menſuram.
in medio tui iudicia in ocul̃ gen
a ſ ante. ſ quia
ſeruus voluntatem eſt ſciens domini ſui et non
faciẽs: vapu. plag̃. mult̃ et potẽtes potẽter toꝛ
menta patientur.
tium: et faciã in te qd̃ non feci: t
d ⁊ quibus ſimilia vltra non faci v
am: ꝓpter omnes abominatio/
a ſ in romana obſidione nõ ſolũ in babylonia.
e nes tuas. Ideo p̃res comedent
filios ſuos ĩ medio tui: ⁊ filij co/ x
medent patres ſuos: ⁊ faciaꝫ in
a ſ qui a romana captiuitate in totum mundũ
diſperſi ſunt: et hoc eſt in omnem ventum capil/
loꝛum barbeq; diſperſio.
te iudicia et ventilabo vniuer/

a intelligendũ eſt de dictis ca. p̃ce. vt de decoctiõe pa/
nis ⁊ hmõi: q꞉ ꝓpheta iacens ſup lat⁹ ſuũ ſiniſtruꝫ:
immobiliter nõ poterat h̃ facere manu ꝓpꝛia.
a Et aſſumes tibi ſtaterã põderis. i. aptã ad pon/
derandũ. b Et diuides eos. ſ. pilos capitis tui ⁊
barbe in tres partes equales: ⁊ q꞉ hoc non poterat
bene fieri numerãdo: p̃cipit̃ fieri ponderãdo.
c Tertiã partẽ igni cõbures in medio ciuitatis. ſ.
hierl̃m deſcripte in latere. ad deſignãdũ ꝙ tertia ꝑs
ppl̃i hieroſolymitani moꝛeret̃ fame ⁊ peſte obſidio/
nis tp̃e: ⁊ hec pena vocatur hic combuſtio ignis. In
ſcriptura enĩ ſacra frequẽter noĩe ignis intelligitur
alia pena. d Et aſſumes tertiã partẽ ⁊ ꝯcides gla
dio in circũitu eius. ad deſignãdum ꝙ magna pars
ppl̃i hieroſolymitani occideret̃ a chaldeis extra mu
ros: q꞉ aliq̃ exibant ad irruendũ ſup obſidionẽ: et
ibi occidebant̃ ſaltẽ multi nõ potẽtes ſe retrahere ĩ/
tra ciuitatẽ. aliq̃ etiã occulte fugientes de ciuitate ca
piebant̃ a chaldeis ⁊ occidebant̃. e Tertiã ve/
ro aliã diſperges in ventũ. hoc in parte d꞉ ꝓ fugiti/
uis in egyptũ poſt captioneꝫ ciuitatis: vt hr̃ Hiere.
xlij. f Et gladiũ nudabis poſt eos. q꞉ nabucho/
donoſoꝛ poſt ea intrauit egyptũ: ⁊ illos partim oc/
cidit partim captiuauit: ſicut eis p̃dixerat Hiere.
g Et ſumes inde. i. de iſta tertia parte. h Par/
uum numerũ ⁊ ligabis eos ⁊c̃. ad deſignandũ illos
qui poſtea ducti ſunt in babyloneꝫ captiui ⁊ in vita
cõſeruati. i Et ex eis ⁊c̃. ad deſignandũ achab ⁊
ſedechiam q̃s in igne frixit rex babylonis: vt habet̃ B
Hiere. xxix. k Et ex eo. hoc eſt ex illo igne ſeu cõ/
buſtiõe. l Egrediet̃ ignis ĩ om. do. iſrael. i. incre/
patio pene ſeu maledictionis. Ex punitione enĩ illo/
rum duoꝝ aſſumpt⁹ eſt modus cõmunis loquendi
in populo iſrael: vt cũ vnus malediceret alteri. dice
bat: ſic tibi cõtingat ſicut cõtigit achab ⁊ ſedechie. ſi
cut dicit̃ Hiere. xxix. ſic exponit litterã iſtã Ra. Sa.
Expoſitoꝛes aũt latini exponũt de pena reuertentiũ
de babylone: qui muros ciuitatis reparauerũt ĩ an
guſtia magna: vt habet̃ libro Neemie. ⁊ de malicia
quoꝛundã qui tempoꝛe machabeoꝛuꝫ concitauerũt
gentiles contra iudeam: vt habetur. j. ⁊. ij. Macha/
beoꝛum: ſed pꝛima expoſitio planioꝛ ⁊ magis conſo/
na littere videtur. m Hec dicit. hic conſequen/
ter ponitur expoſitio parabole. pꝛimo tamen ratio
dicte deſtructionis aſſignatur. ſecũdo parabola ad
pꝛopoſitum applicatur. ibi: Tertia pars. Circa pꝛi/
mum dicitur: n Iſta eſt hieruſalem. id eſt ciuitas
quam in latere deſcripſiſti hieruſalem ſignificat.
o In medio gentium poſui eam. quia ſita eſt in q̃r
to climate terre habitabilis ſeptam clmatibus di/
ſtincte. p Et contempſit iudicia mea vt plus eẽt
impia q̃ gentes. duplici ratione: ſcꝫ quia gentes le/
ges ſibi traditas a ſuis maioꝛibus ſeruauerunt. iu/
dei vero legem a deo ſibi datam reliquerunt. vnde
Hiere. ij. dicitur: Si mutauit gens deum ſuum. i. nõ
mutauit. ⁊ ſubditur: Populus autem meus muta/
uit gloꝛiam ſuam: id eſt deum ſuum in idoluꝫ. Item
pꝛopter ingratitudinem beneficioꝛuꝫ a deo recepto
rum in legis datione ⁊ manne celeſtis nutritione: ⁊
ſimilibus que non fecerat deus alijs gentibus. ſ̃m
ꝙ dicitur Pſal. cxlvij. Non fecit taliter omni natio
ni ⁊c̃. Ingratitudo vero aggrauat alia peccata.
ideo ſequitur: q Quia ſuperaſtis gentes. ſci/
licet in malicia. r Et iuxta iudicia gentium que
in circũitu veſtro ſunt non eſtis operati. i. minus iu
ſte q̃ ip̃i vixiſtis. s Faciã in medio tui iudicia.
id eſt vindictas iuſticie mee. t Et faciam in te q̃
non feci. ſcilicet tempoꝛibus pꝛeteritis. v Et q̃/
bus ſimilia vltra nõ faciã. Iſtud vltra nõ ſignificat
perpetuitatẽ a parte poſt: ſicut nec illud Eſaie. ij. Et
nõ exercebunt̃ vltra ad pꝛeliũ: ſicut plenius fuit ibi
dictum: ſed impoꝛtat tp̃s longũ. ſ. quouſq; iterentur C
tales abominatiões vel maioꝛes. quod impleuerũt
iudei in occiſione chꝛiſti. pꝛopter quod incurrerunt
tanta mala vel maioꝛa per romanos: quanta incur/
rerant per chaldeos. ideo ſubdit̃: x Comedent
patres filios ſuos in medio tui ⁊c̃. h̃ enim in vtraq;
obſidione. ſ. chaldeoꝝ ⁊ romanoꝝ fuit impletũ.
I Idcirco

Ps.26. Ut edāt carnes meas.⁊ Job:
Job.31.d Quis det vt carnibꝰ eiꝰ ſature
mur. Inſuꝑ mgr̄is ꝗ lucra mū
di nō ſubditoꝝ ſalutē ꝗrunt
dicit: qui deuo.pl.m.ſi.ci.pa/
nis. De quibꝰ apl's: Et come/
dent domos viduarum.
a Idcirco viuo. Hiero. Hꝫ idē
ſacerdotibꝰ ⁊ magiſtris dicit
Amos.2.c dn̄s: ſctm̄ meū viola.⁊c̄. Ego
quoꝗ vos cōterā atꝗ cōfrin
gā ⁊ reddā ꝙ ī ppl'm meū ini
que egiſtis: cuiꝰ lanis vos te
gitis.⁊ lacte ⁊ caſeo veſcimini:
⁊ fructum ac morbidum non
requiritis. b Et non mi
ſerebor. Afflictionis tue: q2
Mat.5.a tu miſereri noluiſti. Beati eī
D miſericordes: quoniam ipſi
miſericordiam ꝯſequentur.
c Et ſcient quia. Hierony.
Nō cōſumpti: fame ⁊ peſte et
gladio: ſed diſꝑſi in oēm ven/
tū: alioꝝ mortibus ſuiſꝗ miſe
rijs deū ſentient iratū quē cle
mentem ſcire noluerūt.
d Et dabo te in deſertū. Hie
ro. Prodeſt hieruſalē in ea vi
tia deſolari ⁊ in deſertū redi/
gi et ſua peccata cognoſcere:
vt que ceteris gentibus in ex/
emplū virtutū eſſe debuerat:
ſit exemplū miſeriaruꝫ. vt qui
Ps.38. dicit: Aduena ego ſum apud
Pro.10.b te: ⁊ p.ſ.o.p.m. vnde alibi: Et
nō dixerūt qui preteribāt: Be
nedictio dn̄i ſuꝑ vos vt vide
ant opprobriū eius ⁊ doleāt.
e Sagittas famis ⁊c̄. Hie/
ro. Quicqd mali ſuſtinemus
ꝓ peccatis nr̄is accidere ma/
Ruth.1.a niſeſtū eſt. vnde ⁊ fames que
3.Re.17.a in Regū volumine ⁊ Ruth et
4.Re.6.f ſub helia qn̄ tribus annis et
ſex menſibꝰ celū clauſum eſt:
⁊ ſub heliſeo: cuius incredibi/
lem inopiam repentina abun
dantia compenſauit dei iudi/
cio miſſa eſt. Hiero. In nos
quoꝗ ꝓ peccatis noſtris fa/
mes mittitur vbi dei: deinde
Ps.33. mors: vt qui nō audimꝰ: Gu/
ſtate ⁊ videte qm̄ ſuauis ē do
minus. ſentiamꝰ: Mors pec/
catorū peſſima. f Et beſt.
peſſi. Hierony. Beſtie peſſime
in nos mittunt qn̄ tradimur
in paſſiones ignominie in re/
probū ſenſum ⁊ ꝯſcientiā pec
catorū que excruciant atꝗ la
2.Co.12.g cerant animū noſtrū: diſſenti/
ones: hereſes: ſciſmata: emu/
latio: inuidia: detractio: deſi/
deria multa: auaricia ꝗ̄ eſt ra
dix omniū maloꝝ: peſſime be/
Ps.73. ſtie ſunt. vn̄: Corripiet te ꝑua
ricatio tua. ⁊ alibi: Ne tradas
beſtijs anīas ꝯfitentes tibi.
(E)t factꝰ eſt Ca.VI
ſermo ⁊c̄. Montes iſra
Tropo. el ⁊c̄. Hiero. Tropo/
A lo. idola ſubuertenda ſignifi/
cat: ⁊ aras ⁊ cerimonias poſ/
ſumus ꝑ montes iſrael princi
pes accipere ⁊ eos qui ſapien
tia potentiaꝗ ⁊ ſcientia et di
uitijs pollebant. ⁊ nota ꝙ fa/
cies contra montes obfirma
B tur

a ſas reliqꝗas tuas ī oēm vētū. Id
ꝓprie hoc ad hieruſalem.
circo viuo ego dic̄ dn̄s deꝰ: niſi
a me. ſ. deſerēs in templo meo idola coluiſti.
ꝓ eo ꝙ ſctm̄ meuꝫ violaſti ī oībꝰ
offenſionibꝰ tuis: ⁊ in oībꝰ abo/
a idola tua.
minatiōibꝰ tuis: ego ꝗꝫ cōfrin
a cum videro afflictionem veſtram.
b gam: ⁊ nō parcet oculꝰ meꝰ: ⁊ nō
a apoſiopeſis. b de hꝫ capitl'o dictū ē ſupra.
lxx. aliter hoc dicunt: ſed Ariſteus ⁊ Joſephꝰ
et omnis ſchola iudeorum. v. libros moyſi tm̄ a
lxx. tranſlatos eſſe aſſerunt.
miſerebor. Tertia parſ tui peſte
morietur: ⁊ fame cōſumet ī medio
tui: ⁊ tertia ꝑs tui ī gladio cadet
in circūitu tuo. Tertiā vo partē
tuā in omnē ventū diſꝑgam: et
gladiū euaginabo poſt eos. Et
a humano affectu loquitur: non ꝙ iraſcatur:
ſed nos per penas atꝗ cruciatus eum iratū ſen/
timus.
cōplebo furorē meū ⁊ reqeſcere
faciā indignationē meā ī eis: et
accepta vindicta.
c cōſolabor. Et ſcient q2 ego dn̄s
a ſub metaphora viri ⁊ vxoris. dū enim vxo/
rem diligit zelotypus eſt. ſi negligit dicit: zelus
meus receſſit a te: ⁊ vltra non iraſcar tibi.
locutꝰ ſum ī zelo meo: cū ipleue/
d ro oēꝫ idignationē meā ī eis. Et
dabo te ī deſertū ⁊ ī opprobriū
gentibꝰ ꝗ in circūitu tuo ſunt: in
ꝯſpectu oīs pretereūtis. Et eris
opprobriū ⁊ blaſphemia exēplū
⁊ ſtupor in gentibꝰ: ꝗ in circūitu
tuo ſunt: cū fecero in te iudicia ī
vnde Paulus: Eramus natura filij ire.
furore et in indignatione: et in
a nos quoꝗ cum hieruſalem in hoc tabernacu
lo grauati ingemiſcimus: iram domini ſuſtinen/
tes: quoniam peccauimus ei.
increpatiōibꝰ ire ꝗ ego dn̄s locu
e tus ſum qn̄ miſero ſagittas fa/
mis peſſimas ī eos: ꝗ erūt mor/
tifere: ⁊ quas mittā vt diſꝑdam
a horū noſtris tpibus memoria magis re ipa
ſuſcitatur ꝙ̄ littera quō videmus captiuos.
vos. Et famē cōgregabo ſuper
vel firmamentū.
vos: ⁊ cōterā in vobis baculum
a verbi dei panis qui de ce. d.
f panis: ⁊ immittā ī vos famem ⁊
omnia nociua animalia.
beſtias peſſimas vſꝗ ad īterni/
morbus. gladius.
tionē: ⁊ peſtilētia ⁊ ſanguis trā/
ſibūt ꝑ te: ⁊ gladiū inducā ſuper
te. Ego dn̄s locutus ſum.
Ca. VI
g (E)t factus eſt ſermo do/
mini ad me dicēs: Fili
obfirma.
hominis pone faciem tuam ad
montes iſrael: et ꝓphetabis ad

a a Idcirco viuo ego dicit dn̄s. i. ſicut verꝫ eſt ꝙ
ego ſum vita ꝑ eſſentiā: ita verꝫ eſt ꝙ inferam di
ctam penā. b Pro eo ꝙ ſanctū meū. i. tem/
plū meo nomini ꝯſecratū. c Violaſti ⁊c̄. ſcꝫ
b ponēdo ibi idola: vt habetur. iiij. Reg'. xxj.
c d Ego ꝗꝫ cōfringā. i. te deſtruā: ſicut lagena ī
partes minimas ꝯfracta. e Et nō parcet ocu/
lus meꝰ. in effectu exteriori. f Et non miſere/
d bor. affectu interiori. g Tertia pars. Hic cō
ſequēter parabola ſuprapoſita ad ꝓpoſitū appli
e catur: ⁊ ex ꝓdictis exponēdo lr̄am parabole. pa
f tet lr̄a vſꝗ ibi: h Et cōplebo furorē meū ⁊c̄.
loqtur de ſeipo ad modū hoīs irati: cuiꝰ ira qe/
ſcit inflicta vindicta. i Et ꝯſolabor. paſſiōes
enī iraſcibilis terminant in paſſiōes ꝯcupiſcibi
g lis. vindicans enī malū ſibi illatū valde delecta
tur. ij. rhetorice. ⁊. iiij. ethicoꝝ dicit: Ira dulcior
melle in pectoribꝰ viroꝝ liqueſcit. k Et ſci/
ent. ꝑ experiētiā pene a me illate. l Quia ego
dn̄s. potens vindictā facere. m Et dabo te
in deſertū. que ꝑus eras magnifice habitata. et
loquit de hierl'm deſtruēda. n Et in opprobri
um. ꝗ̄ ante fueras ſūme honorata. o Et blaſ
phemia. exemplū ⁊c̄. ex hꝫ enī ꝙ videbat tāta de
ſtructio dicebatur ꝙ hꝫ ꝯtigerat ꝓpter horribilia
mala ꝗ̄ fuerāt in ea. p Qn̄ miſero ſagittas
h famis ꝑ eſſimas. dicit enī Vegetiꝰ libro de re mi/
litari: ꝙ in ciuitatibꝰ obſeſſis ⁊ aliqn̄ in caſtris
acrius pugnat fames ꝙ̄ gladiꝰ. q Et ꝯterā
i in vo. ba. panis. i. omē ſuſtētamentum cibi.
k r Et beſtias peſſimas, ſerpentes ⁊ aīalia vene/
l noſa ad vos intoxicandū ⁊ interficienduꝫ flatu
⁊ morſu. s Et peſtilentia. i. aer corruptus.
t Et ſanguis. i. gladiꝰ effundens ſanguinē.
v Tranſibūt ꝑ te. ⁊ ſubdit: x Ego dn̄s lo/
m cutꝰ ſum. cuiꝰ verbū nō pōt eſſe falſum: et ſic pe/
n na dicta infallibiliter veniet. Ca. V

Moraliter.

a† Et tu fili hoīs ſu/
me tibi gladiū acutum
radentē pilos ⁊c̄. Per gladiū pilos radentē ſi/
gnatur pnīa debita pctā diluens. a† Et aſſu/
o mes tibi ſtaterā ponderꝭ ⁊c̄. ꝑ hoc ꝙ pili in ſtate
ra iubent poni: ſignat ꝙ grauitas pctōruꝫ deb3
diligenter ꝯſiderari: ⁊ ſcḋm hoc pnīe remediū ad/
hiberi. Vn̄ Grego. exponēs illud Matth. iij. fa/
cite ꝗ dignū fructū pnīe dicit: ꝑ hoc vniuſcuiuſ
ꝗ ꝯſcientia ꝯuenit vt tanta licita ſibi ſubtrahat
ꝑ pnīam ꝗ̄nta ſe meminit illicita ꝑpetraſſe ꝑ cul
pam. b† Et diuides eos ⁊c̄. ꝑ hꝫ ꝙ in tres ꝑtes
diuidunt: ſignat ꝙ pctā ex tribꝰ radicibꝰ cōmit
tunt: ꝗ ſunt ꝯcupiſcētia carnis: ꝯcupiſcētia ocu
p lorū: ⁊ ſuꝑbia vite. c† Tertiā partē igni com
bures. ꝑ quā ſignant pctā carnalia ꝗ cōburi de/
bent afflictione corꝑali: ſcḋm illud Ps. xxv. Ure
renes meos ⁊ cor meū. d† Et aſſumes tertiā par
tē ⁊ cōcides gladio. ꝑ hanc partem ſignant pctā
ex ſuꝑbia vite ꝓcedētia ꝗ̄ ſunt hūilitatis gladio
ꝯcidenda. hic enī eſt gladiꝰ ꝗ golie ſuꝑbi caput
amputat. e† Tertiā vero aliā in ventū diſꝑer
ges. ꝑ quā ſignant pctā ex oculoꝝ ꝯcupiſcentia
q ꝓcedētia ꝗ̄ ſunt ꝑ diſꝑſioneꝫ bonoꝝ tpaliūm in
pijs opibus redimēda. ſcḋm illud Dan. iiij. Pec/
r ca tua elemoſynis redime: ⁊ iniqtates tuas ī mi
ſericordijs pauperū. ⁊ de tali diſꝑſione dr̄: Ps.
cxj. Diſperſit dedit pauperibꝰ: iuſticia eius ma/
net in ſeculum ſeculi. Ca. VI
s t v (E)t factus eſt. Poſtꝗ̄ deſcripta eſt hieru/
ſalē obſidio ⁊ populi eius deſtructio. hic
ꝯſequēter deſcribitur totius iudee vaſtatio: ⁊ di
x uiditur in duas partes. quia primo deſcribitur
hec vaſtatio. ſecūdo vaſtationis acceleratio. ca.
ſequenti. Preſens aūt capitulū in tres ꝑtes di/
y† uiditur. quia primo deſcribit iudee generalꝭ va/
ſtatio. ſcḋo aliquorū ſpecialis reſeruatio. ibi: Et
z relinquam. tertio ceteroꝝ finalis deſtructio. ibi:
Hec dicit dn̄s. Circa primū dr̄: z Fili hoīs po
ne faciē tuam. i. reſpice terram iſrael vultu irato:
ad deſignandum iram dei contra ipſam.
Hec dicit

G tur: nec ſolis montib⁹ loq̄tur: ſed ⁊ colli
bus rupib⁹ ⁊ vallibus in q̄bus inferior
dignitas ⁊ gradus ſcientie prudentieq̄
Tropo. cognoſcitur. Hiero. Tropolo. Mon/
tes ſunt q̄ ad pfectã ſcientiã puenerunt:
colles paulo inferiores: ⁊ rupes nullam
ſciam hñtes ⁊ tñi in cõuerſatiõe fidẽtes
aliqua ſibi de ſcripturis pſumũt: haben
tes celũ dei: ſed nõ ſm ſciam. Valles no
uiſſimi in eccſia q̄ ⁊ vita ⁊ ſcia iferiores:
tñ de cõuentu dñice familie nõ recedũt:
oẽs verbũ dñi iubenť audire vt vnuſ/
quiſq̄ p modulo ſuo intelligat q̄d dñs
precipiat. a Hec dicit. Hic ſepe in h
ppheta dicit adonay dñs. adonay vnũ
eſt de decẽ vocabulis dei: ⁊ ſignificat do
minuz: quo ſeper ĩ hoĩbus vtimur. Hoc
quoq̄ ſara abraam dñm ſuũ vocabat vo
cabulo. ⁊ vbi dr: Domĩe mi rex: adonay
ſcriptũ eſt. Dñi igitur duo dñi iũguntur
nomina: prius cõmune eſt. ſcdm pprium
dei. pprium appneon dr. i. ineffabile. qd
ſcriptũ fuit in aurea lamina q̄ erat ĩ fron
te ſacerdotis. b Et diſpgam. Hiero.
Mr dicit ſe oſſa montiũ diſpgere: indicat
quoſq̄ eor fortiſſimos ab inuicem ſepa/
randos. Prodeſt enĩ puerſe ſcientie ma
los a malis diuidi: ſicut illi qui edifica/
bãt turrẽ p vtilitate ſua diſperſi ſunt: ⁊
lingue eor diuiſe ſunt ne cõſenſus peſſi/
mus peiores faceret eos: ita oſſa montiũ
diſpgũtur vt conat⁹ ſuos vanos intelli/
gant. c Interfect⁹. Hiero. Quẽ ſcz
montes interfecerũt: vel eccſiaſtici viri:
qui male viuẽtes ĩ ſalutẽ ſuã occiderũt:
tũc. ſ. finis erit mõtiũ ſupbor: vt cogno/
ſcant q ipſe ſit dñs. poteſt aũt fieri vt de
vno pplo montiũ alijs interfect alij co/
gnoſcant. peſtilente enĩ flagellato ſtult⁹
aſtutior erit. d Qui fugerint. Hiero.
Apli. ſ. de ſemĩe iſrl reſeruati ſũt vt euan
geliũ pdicarẽt in mũdũ diſpſi. Põt aũt
dici q iõ aliq̄ de captiuitate iudaica ſer/
uati ſunt vt in gẽtib⁹ recordarenť noĩs
eius ⁊ potẽtiã pdicarẽt. heretici quoq̄ q̄
euadere poterũt gladiũ pditiõis eorũ: ⁊
fictiones que cõtra deũ fuerãt concitate:
huc illucq̄ diſperſi recordabunť nomĩs
dñi pniam agentes: ⁊ a catholicis ſe eſſe
captos exultãtes. e Quia cõtriui.
Hereticor quoq̄ cor vtiliť cõteriť. i. the
ſaurus puerſor dogmatum: qr receſſit a
dño: ⁊ fornicãtes oculi poſt adinuentio
nes ſuas. qui cũ dñi fuerĩt recordati diſ/
plicebunt ſibi in abomĩationib⁹ ſuis: et
intelligentes vere fidei veritatẽ ſcient:
qr ipſe dñs: qui ideo pcutit vt ſanet.
f Et oculos eor. p q̄r feneſtras mors
Dã. 13. b intrat. vnde duo pſbyteri in Daniele ſu
ſannã nudari fecerũt: vt ſaltẽ apti corpo
ris decore fruerenť. g Non fruſtra
locut⁹ ſum. qr penituerũt. Impenitẽtib⁹
dicit: Sine cauſa pcuſſi filios vros: di/
ſciplinã enim nõ receperũt vel recipe no
luerũt. h Percute manũ tuã. vt nõ
modo voce ſed ⁊ geſtu ⁊ habitu: ſtuporẽ
admirationẽq̄ ſignifices ſup peccat eo/
rũ. quõ enĩ aliq̄d nouũ mirandũq̄ cõſpi
cientes: tam corpe q̄ anĩo phorreſcim⁹:
manibus plaudim⁹: pedẽ ad terrã alli/
dimus: vocẽ ad fletũ inclinam⁹: ſic pro/
pheta facit oculis animi cernens vẽtura
ſupplicia ⁊ abominationes dom⁹ iſrael.
Hiero. Qui ſingulis vel plurib⁹ de/
ditus vitijs nõ poteſt ab eis ſeparari q̄ſi
quodam veterino peſtilẽtie corruit mor/
bo. Hiero. Qui ab eccleſia receſſerit
ſtatim peſte morietur. qui ſibi ſciolus vi/
detur

a ſ qui idol occupati. b ſ non aurib⁹ ſed imperio
⁊ potentia creatoris. cui ſile: Mare vidit et fu. ior. cõ.
eſt re. Mari quoq̄ dicitur: Tace et obmuteſce. ⁊ de ter
ra dicitur: qui reſpicit terram et f. e. t.
eos ⁊ dices† Montes iſrl audite ver/
a bum domini dei. Hec dicit dñs de⁹ a†
ſ ſuperbis. ſ ſcientia inflatis.
mõtib⁹ ⁊ collib⁹ rupibus ⁊ vallibus:
Ecce ego inducaz ſup vos gladium:
a ſ in quibus idola adorabant.
b ⁊ diſperdam excelſa vra: ⁊ demoliar b†
ſ non meas. a ſ q̄ corde fingunť. ſ fictos deos.
aras veſtras: ⁊ cõfringenť ſimulacra
a ſ vt ibi iacianť corpa mortuor vbi prius hoſtie.
b ſ vt. ſ. ſe mortuos ⁊ figmenta ſua nihil ſibi prodeſſe
ſentiant.
veſtra: ⁊ deijciã interfectos vros an c
te idola veſtra. Et dabo cadauera fi/
liorũ iſrael ante faciẽ ſimulacror ve/
a ſ non tñi montium ſed eorum qui ia
cebant in circũitu ararum.
ſtrorũ: ⁊ diſpgam oſſa vra circũ aras
ſ vrbibus: viculis.
veſtras: in oĩbus habitatiõibus ve/
a ſ cõuentus hereticor. b ſ cauſa qua vrbes mon/
tiũ deſtruunť: vt. ſ. excelſa de. ſ ſuperbie.
ſtris. Vrbes deſerte erunt: et excelſa
demolienť ⁊ diſſipabunť: et iteribũt
ſ peruerſorũ dogmatũ.
are veſtre ⁊ cõfringenť. Et ceſſabunt
a ſ que corde ſuo ſimularũt. b ſ phana q̄ cõtra tem/
plum domini cõſtruxerunt. ſ non templa. ſ nõ dei.
idola vra: et cõterenť delubra veſtra
a ſ montiũ: id eſt magiſtrorũ falſeq̄ ſcientie.
c ⁊ delebunť opa veſtra: ⁊ cadet inter
fectus in medio vri: et ſcietis qr ego d
a ſ Vnde: Reliquie mihi. vij. m. v. qui nõ c. g. ſ. a. b. et
paulus ait: Reliqui ſm electionẽ gratie ſalue fient.
ſum dñs. Et relinquaz in vobis eos e†
d q̄ fugerint gladiũ in gẽtib⁹: cũ diſpſe
ſ apoſtoli.
ro vos in terris: ⁊ recordabunť mei f
a ſ alias liberatores apoſtoli vel Cyrus et darius.
b ſ in quibus captiuitatis tempore verſabantur.
liberati veſtri in gentibus ad quas
e captiui ducti ſunt: quia contriui cor g
a ſ Vñ Oſee: Spiritu fornicationis ſeducti ſunt.
ſ cum idolis.
eorum fornicãns et recedens a me. h i
ſ adulterio plenos.
f Et oculos eor fornicantes poſt ido
ſ penitentes.
la ſua: ⁊ diſplicebunt ſibimet ſup ma
lis que fecerant in vniuerſis abomi
nationibus illis. Et ſcient qr ego do k
g minus: non fruſtra locutus ſum: vt
facerem eis maluz hoc. Hec dicit do l
ſ a malis operibus ſeparando.
h minus deus. Percute manuz tuam: m
a ſ ne gradiatur itinere peccator. b ſ vt plangas
et plores que tibi diſplicent.
⁊ allide pedẽ tuũ: ⁊ dic heu ad omẽs n o
abominatiões malorũ dom⁹ iſrael:
a ſ hec eſt cauſa q habitatores. ſ. montium et ararum
idolorumq̄ cultores gladio fa. pe. ru. ſunt.
quia gladio: fame: peſte ruituri ſũt. p
a ſ obſidionem fugiens in deſertis. b ſ fame.
c ſ actus omni vento doctrine.
Qui lõge ẽ peſte morieť: qui ãt ppe q r
a ſ hoſtium. b ſ diuiſus a fidei vnitate.
gladio corruet. Et q̄ relictus fuerit: ⁊ s t v

a Hec dicit dñs de⁹ monti. et
col. ⁊c. q̄ſi dicat: nullus loc⁹ re
manebit indiſcuſſus ab aduer
ſarijs diſcurrẽtib⁹ vbiq̄ ad in/ † ẽ. 36. a
terficiendũ hoĩes latitantes: ⁊
rapiendũ ſibi bona abſcondita
⁊ cõburendũ edificia. b Et
diſperdã excelſa vra. vbi cole/
banť idola. c Et deijciã in/
terfectos vros ⁊c. qr corpa in/
terfectoruz vbiq̄ dimitteť inſe
pulta. cetera patent in lra vſq̄
ibi: d Et ſcietis qr ego ſuz
dñs. p experientiã vindicte mee.
e Et relinquã. hic cõſr deſcri/
bitur aliq̄r ſpecial reſeruatio:
q̄ ad h ſunt reſeruati in vita et
ducti inter gẽtiles vt p pniam
ad deũ cõuerterenť: ⁊ a deo ĩ pe
riculis liberarenť: et ex tali li/
beratiõe mirabili multi gẽtiles
cõuerterenť ad fidem vni⁹ veri
dei: ſicĩ li. Heſter legiť eẽ factũ
libato pplo a pſecutiõe aman.
⁊ Dañ. iij. vbi dr q liberat tri
bus puer de camino ignis rex
pcepit p totũ regnũ ſuũ reuere
ri deũ celi. ⁊ h eſt qd dr: Et re/ B
linquã ĩ vob eos q̄ fugerĩt gla
diũ. ſ. chaldeor ad vitã reſua/
ti. f Et re. mei li. vri. vt ptz
in exẽplis poſit. g Quia cõ
triui cor eor. vexatiõe dãte eis
ĩtellectũ. h Fornicãs. p ido
latriã. i Et rece. a me. latriã
negligẽdo. ex h videť q nõ be/
ne dicãt q̄ exponũt paſſuz iſtũ
de aplis: ⁊ alijs credẽtib⁹ ex iu
deis: qr non fuit in eis pnĩa de
idolatrie peccat q̄ hic tangun
tur: qr illo tpe ⁊ ante p longuz
tpˢ ceſſauerat idolatria in iu/
deis. k Et ſciẽt qr ego dñs
⁊c. ſ. pene. dicit enĩ phs. v. ethi
cor. q pene ſũt q̄dã medicine
ad pcti correctionẽ: ⁊ iõ ſicĩ me/
dicina dr eſſe fruſtra qñ nõ in/
ducit ſanitatẽ: ſic pena inflicta
dr eſſe fruſtra qñ ad eã nõ ſeq̄/
tur correctio. ſicut dr Hiere. ij.
Fruſtra pcuſſi filios vros: diſ/
ciplinã nõ receperũt: ſz ſi inde
ſeq̄tur correctio ſicĩ in pppoſito:
tũc nõ eſt fruſtrata a fine ſuo.
l Hec dicit. hic cõſr denũciať C
ceteror finalis deſtructio ppt
obſtinationẽ eor in malo. cum
dr prophete: m Percute
manũ tuã. pcutiendo man⁹ ad
inuicẽ ad modũ dolẽtis ⁊ irati.
n Et allide pedẽ tuuz. impin/
gendo ad lapidẽ ad modũ ho/
minis turbati: qui nõ aduertit
vbi pedẽ ſuuz ponit. o Et
dic heu ad oẽs ab. i. idolatrias
ppter penã ſequẽtẽ q̄ ſubdiť:
p Quia gladio fame ⁊ peſte
ruituri ſunt. ſicut declaratũ eſt
ca. prece. q Qui longe eſt.
ſcz ab aduerſarijs. r Pe/
ſte morietur. i. corruptione ae/
ris et mortalitate. s Qui
autem prope. ſcz aduerſarios.
t Gladio corruet. aduerſari/
orum. v Et qui relict⁹ fue/
rit et obſeſſus confidens in for
titudine murorum: Fame mo/
rietur.

deтur ⁊ diligẽs niſi cauerit: gladio ferie
tur inimici, qui ſimplici ꝯtentꝰ fide qua/
ſi brutũ animal verſatur quidẽ in eccle/
ſia: ſed nullo opere ꝓficit nec ſicut formi
D ca preparat in meſſe cibũ ſibi fame morie
tur. a Et ſcietis ⁊c̃. Hiero. Qñ magi
ſtri hereticorũ ab eccl'iaſticis q̃ inſtructi
ſunt: doctrina ſcripturaꝝ cõtriti ſunt at/
qꝫ ſuperati: videmꝰ interfectos ꝑuerſoꝝ
dogmatũ iacere inẗ ſimulacra que finxe
rant de corde ſuo: ⁊ eos q̃ ſe eleuabãt cõ/
tra ſcientiã dei ſtratos in montibꝰ colli/
buſqꝫ ſub omni ligno nemoroſo: qui ha/
bebãt verba pompatica vmbrãqꝫ folio/
rũ: ⁊ nõ poma bonoꝝ operũ: q̃ erãt ſub
oĩ quercu frondoſa: q̃ nõ fert fructum
hoĩm ſed pecorum vbi accẽderũt thuri.
re. v. ido. ſ. quõ enĩ ſanctꝰ odore ſuo deũ
delectat: ſic pctõr: ex cuius ꝑſona dicit:
Ps.37. Putruerũt ⁊ corrup. ſunt ci. m. a. f. ĩ. m.
accendit idolis ſuis thura fetentia.
b A deſerto debla. Hierony. deblatha
maſſam ficoꝝ ſonat charicarũqꝫ inter ſe
compactarũ: vt poſtq̃. ſ. heretici in ſimu
lata dulcedine q̃ nõ erat terre culte. ſ ſo/
litudinis amaritudinem repererint: co/
gnoſcant ꝙ ipſe ſit dñs. Mel enim diſtil/
lat de labiis meretricis: quod ad tempꝰ
impinguat fauces veſcẽtiũ: ⁊ poſtea fel/
le amarius reperitur. Hoc quoqꝫ ſignifi
cant duo calathi ficoꝝ in Hieremia ꝯtra
faciẽ templi. vnus ficoꝝ optimaꝝ: vnus
peſſimarũ: quorũ alter ad eccl'iam refer/
tur: alter ad congregationẽ malignanti
um. Hiero. Multi putant deblatha ⁊
reblatha idem eſſe ꝓpter ſil'itudinez de/
leth ⁊ res: hebraicarũ litterarũ q̃ paruo
apice diſtant. Ca. VII
A Et factus eſt ⁊c̃. Finis venit. Hie
ro. iam in pñti. Quinto enĩ anno
ſedechie: cepit Ezechiel in baby/
lone ꝓphetare captiuis: ⁊ nono ãno na/
buchodonoſor hier'lm obſedit: ⁊ ãno ſe/
dechie. xj. eaꝫ cepit. d Sup quattu/
Eſa. 23. f3 or p. Hiero. alii alas. vñ Eſaias: Ve ab
aliã trãſla alis terre portẽta audiuimꝰ: que. ſ. p apo
tionem. ſtolos in toto orbe gerebantur. Et alibi:
Ps.67. Si dormiatis inter medios. c. p. c. Et ali
Mat.25.d bi: Quotiens volui ꝯgregare filios tu/
os queãdmodũ. g. con. p. ſ. ſ. a. Et alibi:
Deu.32.b Expandit alas ſuas ⁊ aſſumpſit eos: q̃/
dam ſpirituales alas terre quibꝰ ad cele
ſtia vocamꝰ quattuor ponũt genera cre/
dentiũ: domũ aaron: ⁊ domũ leui: ⁊ do/
mum iſrael: ⁊ timentes dñm. vñ: Domꝰ
Ps.134. iſrael benedicite dñm. Domꝰ aaron be.
do. Domꝰ leui be. do. Qui timetis dñm
be. do. In aaron ſacerdotiũ. In leui edi
tuos ⁊ miniſtros. In iſr'l cunctuꝫ ꝑpl'm.
In timentibꝰ dñm ꝓſelitos intelligẽtes.
e Et nõ parcet ocu. m. ſu. te. Hiero. Si/
cut medicꝰ incidit vrit: vt parcat nõ par
cit. Immedicabile vulnus enſe reciden/
Heb.12.b dũ eſt: ne pars ſincera trahat. Flagellat
Deu.32.f deus omnẽ filiũ quẽ recipit. vnde: Ego
percutiam et ſanabo. Omnis medicina
habet ad tempus amaritudinez: ſed fru
ctus doloris ſanitate monſtratur. vnde
Amos.3.a Amos. Quoniam vos cognoui de vni/
B uerſis tribubus terre: idcirco vlciſcar ſu
per vos omnia peccata veſtra.
f Vias tuas ⁊c̃. Cui ſimile ẽ hoc. Vlci
ſcar iacob ſeruum meum ſm vias ſuas:
⁊ iuxta adinuentiones eius reddaꝫ illi.
g Venit finis. Hiero. i. extremũ pecca/
Mat.23.d torum tuorum. ſm illud: Implete men/
Gen.15.d ſuram patrum veſtrorum. ⁊ illud: Non/
dum completa ſunt peccata amorreorũ.
Vdum h

a ſ in vrbe. b ſ verbi dei. c ſ ignorãs eũ qui dicit: Ego ſum vita.
obſeſſus famẽ morietur. Et cõ/
ſ in his omnibus.
plebo indignationẽ meaꝫ in
a ſ qui ſupereritis.
a eis: ⁊ ſcietis q2 ego dñs: cum a b
ſ ab hoſtibus.
fuerint interfecti veſtri in me
ſ que colebant.
dio idolorũ veſtroꝝ: in circũ/
itu ararũ veſtrarũ in oĩ colle
excelſo: ⁊ in cunctis ſũmitati
bus montiũ: ⁊ ſubtus omne c
ſ lucos. ſ.
lignũ nemoroſum: et ſubtus
ſ vt vbi peccauerant ibi punirentur.
vniuerſaꝫ quercũ frõdoſam:
locum vbi accenderunt thu/ d
a ſ nõ deo qui poteſt liberare. b ſ que nõ profuerunt eis.
ra redolẽtia vniuerſis idolis
ſ tũc. a ſ ad vltionẽ. b ſ hucuſqꝫ con/tractam.
ſuis. Et extẽdaꝫ manũ meã e
ſ hereticos. ſ eccleſiam eorum.
ſup eoſ: ⁊ faciã t'rã eoꝝ deſola f
a ſ que eſt in terra emath: que nunc epiphania vocatur.
b tã ⁊ deſtitutã a deſerto debla/ g h
a ſ vt nihil nũc iter ſolitudinẽ ⁊ mare magnũ qð nõ hoſtilis mucro cõſumpſerit.
tha ĩ oĩbꝰ habitatiõibꝰ eorũ: i
⁊ ſcient q2 ego dñs. C. VII k
Et factus eſt ſermo l+
dñi ad me dicens:
Et tu fili homiſ: hec
a ſ x. iiue. xij. tribubus.
dicit dominus deus terre iſ/
ſ captiuitas.
c rael: Finis venit: venit finis m+
a ſ non modo ſuper montes et colles.
b ſ orientem: occidentem: meridiem: ſeptẽtrionem. ſ. ex omni parte iſrael.
d ſuper quattuor plagaſ terre. n
Nunc finis ſup te: ⁊ immittã
ſ autropoſpatos. a ſ quaſi non iniuſte: et tamen ex indignatione.
furorem meũ in te. Et iudica o
bo te iuxta vias tuas. Et po
ſ vt intelligas que geſſiſti.
nam contra te omẽs abomi
e tiones tuas † Et non parcet p
oculus meus ſuper te: ⁊ non q
f miſerebor: ſed vias tuas po/ r
a ſ vt videas.
nam ſuper te: ⁊ abominatio/
a ſ vt cognoſcas.
nes tue in medio tui erunt:
ſ ſic ſ ſolus.
et ſcietiſ quia ego dominus.
Hec dicit dominus deus:
ſ ſingularis. ſ vltio dei.
Afflictio vna: afflictio ecce s
a ſ quaſi in oculis eſt nõ amplꝰ effugies.
b ſ cõpleta eſt iniquitas tua.
g venit. Finis venit: venit fi/ t
a ſ hucuſqꝫ dormiuit.
nis. Euigilauit aduerſum te

a Et ſcietis q2 ego dñs. ꝑ expientiã vin
dicte mee. b Cũ fue. inter. vri in me.
ido. vt vbi peccauerũt ibi puniantur.
c Et ſu. o. lig. ne. in talibꝰ enĩ loc' exer/
cebãt idolatriã maxĩe veneris et priapi:
ibi in veneratiõnẽ eoꝝ ſuã exercentes lu
xuriã. d Vbi ac. thu. re. q̃ ſoli deo de/
berẽt offerri. e Et ex. ma. me. ſu. eos.
id eſt ptãtẽ iuſticie mee. f Et fa. ter. eo/
rũ deſo. i. vacuã hoĩbꝰ. g Et deſtitu.
bonis fructibꝰ. h A de. deb. ad qð in
vna pte ſui termĩat iudea. i In oĩ. ha
bi. eoꝝ. i. vſqꝫ ad finẽ alteꝝ: ita ꝙ nihil re
maneat qð nõ ſit deſertũ. k Et ſcient
q2 ego dñs. ꝑ expientiã mee punitiõis.

Moraliter.

Ca. VI
l† Et factꝰ eſt
ſermo dñi ad me ⁊c̃. Scðm l'ralẽ ſenſum ĩ
hoc capitulo deſcribit vaſtatio iudee ge/
neraliter per regem babylonis: per quaꝫ
myſtice ſignificatur eccleſie vaſtatio per
aſtutiam demonis. In eccleſia vero mili
tante ſunt principes ⁊ prelati qui ꝑ mon/
tes ſignantur propter altitudinez ſtatus
ſui. ſunt etiam milites ⁊ clerici qui ꝑ col/
les ſignantur: quia minores ſunt princi/
pibus ⁊ prelatꝭ: colles vero minores ſũt
montibus: ſunt etiã religioſi q̃ deſignan/
tur ꝑ rupes: eo ꝙ ſtatꝰ religionis eſt ſta/
tus aſperitatis. ſunt etiaꝫ laici vulgares
qui ꝑ valles ſignant: eo ꝙ ſunt in infe/
riori ſtatu reſpectu predictoꝝ: ⁊ in omnibꝰ
iſtis ſtatibꝰ ſunt peccatores multi iuſte ꝑ
ſuis peccatis puniendi. de quibꝰ ſubdit:
a† Hec dicit dñs deus montibꝰ et colli/
bus rupibus ⁊ vallibus: Ecce ego addu
cam ſup vos gladium. ſ. iuſticie mee ꝑ pu
nitionem debitã iniquitatis veſtre. ⁊ ſub
ditur cauſa cum dicit: b† Et diſperdã
excelſa vr̃a et demoliar aras vr̃as ⁊c̃. id
eſt idolatrias vr̃as. idoluꝫ enĩ cuiuſlibet
pctõris eſt vitiũ cui pncipalit mancipat.
Eph. v. Õis fornicator aut immũdꝰ aut
auarus quod eſt idoloꝝ ſeruitus. Illud
qð eſt idoloꝝ ſeruitꝰ. nõ ſolũ refert ad a/
uariciã ſ etiã ad alia vitia. Igit ſm h po
teſt dici ꝙ pncipes idolatrant ſupbie: mi
lites ⁊ clerici ſimpliciũ oppreſſioni iniuſte.
nã milites opprimũt ſimplices ꝑ potenti
am. clerici vero ꝑ aſtutã maliciã. religioſi
vero ꝑ iuſticiã ſimulatã. vulgares hoĩes
opprimũt ſe mutuo ꝑ fraudulentiã in con
tractibꝰ hũanis. Verũtñ q2 in q̃libet ſta/
tu pdicto ſunt aliq̃ boni. ideo ſubditur:
c† Et relinquã in vob eos q̃ fugerit gla
diũ ⁊c̃. i. euaſerint punitionẽ eternã: que
dupliciter euadit. vno mõ ꝑ innocentiã
vite. alio mõ ꝑ emendam pñie debite: et
q̃ntuꝫ ad h ſubdit: f† Et recordabũtur
mei liberati vr̃i ⁊c̃. Ca. VII
Et factꝰ ẽ. Hic ꝯñr ponit pdicte va
ſtatiõis acceleratio. Circa qð prio
ponit acceleratio exterminii. ſcðo
excluſio remedii. ibi: Canite tuba. Pria
in duas: q2 prio ponit vaſtatiõis accele/
ratio. ſcðo ipiꝰ modꝰ vel rõ. ibi: Floruit
virga. Circa pmũ dr: m Finis venit. i.
final' vaſtatio appropĩqt: ⁊ replicat h ad
maiorẽ aſſertionẽ. n Sup q̃t. pla. ter.
ſcꝫ iudee: ita ꝙ nlla ps remaneat q̃ nõ va
ſtet. o Et iudi. te iux. vi. tu. i. ſm opa
mala q̃ feciſti. p Et nõ par. ocu. me. et
fectu. q Et ñ miſerebor. affectu. r Sꝫ
vias tu. po. ſu. te. i. põdꝰ pene tuis opibꝰ
debite. s Afflictio vna: afflictio ecce
venit. i. multiplicatio afflictionũ vniꝰ ve
nientis ſup alterã. t Finis venit. con/
ens replicat ad oñdendũ accelerationẽ.
Et non

Q dũ hoc impleret:dilatatũ eſt ſuppli cíũ. Hiero. Poſſumus hoc ſpiri tualiter interp̃tari cõtra pplm iude orũ:ſup quẽ venit finis ⁊ conſũma tio a ſanguine abel iuſti vſq̨ ad ſã gui. çach.f.b. q̃diu enĩ nõ miſerũt man⁹ in filiũ dei:doꝛmitauit eis do mini ſentẽtia ⁊ dilata eſt.poſtq̃ au tẽ interfecerũt heredẽ vt periret he reditas:euigilauit cõtra eos om̃is oꝛdo miſeriaꝝ atq̨ pplexio:qꝛ non celeſtia queſierũt:ſ3 terre herere cu pierunt. Hiero. Poſſunt hec de vltima captiuitate dici:qñ poſt inf fectionẽ chꝛiſti venit eis finis. Et e uigilauit aduerſus eos peccatũ. ⁊ impletũ eſt illud apoſtoli: Nunc p uenit in eos ira dei in finẽ:tũc iudi cati ſunt iuxta vias ſuas qñ ĩdigna tio dei ſup illos effuſa eſt:⁊ recepe runt ſm ſcelera ſua vt pmaneat de ſolatio vſq̨ ad conſummationẽ.

a Nũc de ꝓpinq̃ ef.irã me. Ab an no q̃nto trãſmigratiõis regis iecho nie vſq̨ ad.ix.annũ regni ſedechie: quando nabuchodonoſoꝛ obſedit hieruſalẽ:tres anni ſunt medij. vn de merito d̃r: Nunc de ꝓpinquo.

b Floꝛuit virga ⁊c. Hiero. de q̃: Non auferã virgam a filio tuo. Et apſus: Quid vultis in virga veni am ad vos ⁊c. Dauid q̃3 ait: Viſi tabo in virga iniquitates e. ⁊ in v. p.e. Miſericoꝛdiã aũt meã nõ diſ. a.e. finis floꝛentis virge ſanitas et correctio:q̃ nõ eoꝝ merito vẽit q̃ coꝛ rũpunf. c Vẽit tp̃s. Hiero. Nõ mõ hierl3: ſ3 ⁊ ei cui d̃r: Stulte hac nocte au.a.t.a te.q̃ ãt p̃paraſti cui⁹ erũt? Et Apſus: Tp̃s ait ꝓpe eſt. ⁊ alibi: Preterit figura hui⁹ mũdi: ⁊ p̃ſens tp̃s poſuit:quotidie enĩ labi tur ⁊ nunq̃ in eodẽ ſtatu pmanet. ⁊ dñs ait: Celũ ⁊ terra trãſibũt:q̃d ergo põt in humanis rebuſ eſſe per petuum. d Qui emit nõ. Hie rony. Naturale eſt in poſſeſſionum emptione letari:in vẽditione luge re:ſed inſtãte captiuitate. vanũ eſt vtrunq̨. vñ: Tp̃s bꝛeue ẽ: q̃ habẽt ſic ſunt quaſi nõ habeãt: et q̃ flent quaſi non fleant:et qui emunt qua ſi non poſſideant. e Qui ven dit ad id qđ vendi.nõ reuer. Hiero ny. Qui.ſ.heretico erroꝛe fuerit de ceptus cũ deceptionez intellexerit: nõ reuertef ad venditoꝛẽ ſ3 Lxx. i.ad magiſtꝛ: ſed omnino deſpiciet eũ. f Viſio enĩ ad. Hiero. Poſ ſumus dicere ꝙ poſtq̃ receſſerit a iudeis viſio ꝓphetalis. Lex ei ⁊ p phete vſq̨ ad iohannẽ:poſt interfe ctionem ſaluatoꝛis non regrediaf ad eos:nec vltra habeãt ꝓphetas. ⁊ ſignificãter dictũ eſt: Viſio eĩ ad o.m.e.nõ.r. Regredief eĩ ad eos q̃ credunt:ad apoſtolos ſcilicet ⁊ ad reliquias:que ſalue fiunt.

g Canite tuba p̄parentur om nes ⁊ non eſt qui vadat ad p̄lium. Hieronym⁹. De tubis in multis legim⁹: Quaſi tuba exalta vocem tuã. ⁊ alibi: Clangite in neomenia tuba in.in.d.ſ.v. ⁊ i Apoſtolo: In iuſſu ⁊ in tuba dei deſcẽdet de celo. ⁊ in euãgelio: Nolite tuba canere ante vos. Et tubas ductiles atq̨ ar genteas in numeris inuenim⁹ que

ſ quaſi ne putes me futura mĩari digito oñdo.

ecce venit. Venit cõtritio ſup te

ſ vt ſup oẽs q̃ habitãt in terra:ſctũs aũt dicit: Aduena ego ſũ apđ te:⁊ peregrin⁹ ſicu.pa.m.

q̃ habitas ĩ terra. Venit temp⁹:

ſ ſicut hodie quoq̨ oculis argumẽtamur.

ꝓpe eſt dies occiſiõis: ⁊ nõ glie

ſ magiſtroꝝ. vñ: Illuminãs tu mirabilif a mõ tibus eternis. ſ nõ futura p̃dico.

a montiu3. Nunc de ꝓpinquo ef

ſ iam.

fundam iram meã ſuper te: ⁊ cõ

ſ quaſi nõ eſt furoꝛ abſq̨ iudicio.

plebo furoꝛem meũ in te. Et iũ

a ſ ſc3 opera. b ſ non meas. c ſ ſuper ca put tuum vt ſentias.

dicabo te iuxta viãs tũas ⁊ ipõ

nã tibi omnia ſcelera tua. Et nõ

a ſ q̃ cõſpicit oĩa ſol⁹ p quẽ videt oĩa mũdus.

parcet ôcul⁹ meus:neq̨ miſere

ſ cauſa quare nõ parcat.

boꝛ:ſ3 vias tuas impona3 tibi.

ſ vt cognoſcas ⁊ penitẽtia emendes.

Et abomiatiões tuę ĩ medio tui

erũt: et ſcietiſ qꝛ ego ſũ domin⁹

ſ qui percutio quem diligo.

percutiẽs. Ecce dies:ecce venit.

ſ iã a cõſilio dei. ſ .i.abbꝛeuiata:inſtar vicina captiuitas. a ſ q̃ minabif et de floꝛe fructũ plagarum peperit.

b Egreſſa ẽ contritio. Floꝛuit vir

ſ ꝙ meruiſtis.

ga:germinauit ſupbia: iniq̃tas

ſ qua ſubiectos cedebatis impie.

ſurrexit ĩ virga impietatis. Non

ſ qui.ſ.quaſi bꝛuta animalia trahunf a magi ſtris. a ſ quo ſeducti a magiſtris clamauerũt: crucifige crucifige eum.

ex eis:⁊ nõ ex pplõ:neq̨ ẽx ſoni

ſ et ideo. ſ ſed captiuitas eterna.

tu eoꝛu3:⁊ nõ erit requies ĩ eis.

c Venit tẽpus: appꝛopinquauit

ſ captiuitatis. a ſ ergo.

d dies. Qui emit nõ lętef ⁊ q̃ vẽ

dit nõ lugeat: quia ira ſup oẽm

e populũ eius:quia qui vẽdit:ad

a ſ moꝛe iubelei: qꝛ añ iubileũ vẽiet captiuitas.

id quod vendidit nõ reũertetur:

a ſ quaſi q̃ modo viuũt captiuitatẽ videbũt: et non differetur in longũ.

⁊ adhuc in viũentib⁹ vita eoꝛũ.

ſ cõminatio p̄uiſa. ſ que fit.

f Viſio enĩ ad omnẽ multitudinẽ

ſ irrita.

ei⁹ nõ regredietur: ⁊ vir ĩ iniqui

a ſ nõ ꝓderit ei iniquitas ſua. b ſ vos q̃ huic p̃eſtis officio.

g tate vitę ſuę nõn ꝯfoꝛtabif. Cã

ſ qua audita. a ſ ad p̄liũ cõtra babylonios ſ ironice. ſ ramẽ.

nite tuba p̃pãrẽtur omnes ⁊ nõ

ſ qꝛ nõ ꝓfuit moneri. ſ irato deo nihil eſt hu mana foꝛtitudo.

ẽ q̃ vadat ad p̃liũ. Ira eni3 mea

ſ hieruſalem vel terre iudeoꝛum. ſ vt ſupꝛa.

ſup vniuerſũ populũ eius. Gla

dius foꝛis. peſtis ⁊ fames ĩtrin

a ſ extra dñi ciuitatẽ.i.eccłiam. ſ diaboli.

ſec⁹. Qui ĩ ãgro ẽ gladio moꝛief

a ſ negligẽs. ſ nõ p̃parãs cibos. de qb⁹: Qui opaf terrã ſuã replebif panib⁹.

et qũi in ciuitate:peſtilẽtia ⁊ fa

a Et nõ gloꝛie montiũ.i.iudea q̃ ẽ ter ra mõtuoſa. cetera patẽt ex dictis: qꝛ idẽ frequenter repetitur ad maioꝛẽ exagge rationem. b Floꝛuit. Hic ꝯñr ponif mod⁹ accel erationis ſm hebꝛeos: q̃ fuit p potentiã regis babylonis qui fuit in ſtrumentũ dei in hac punitione: vt freq̃n ter dictũ eſt. s̃. in Eſaia ⁊ Hiere. ⁊ ſic dici tur hic: Floꝛuit virga.i.rex babylonis ĩ ualuit q̃ eſt virga ad percutiẽdũ iudeã. c Germĩauit ſupbia: qꝛ victoꝛias quas habebat virtute dei: ex ſuperbia attribu ebat ꝓpꝛie virtuti. d Iniquitas ſur rexit in via ĩpietatis: qꝛ ſuperatos ⁊ ca ptos crudeliter ⁊ impie tractabat: ſ3 qđ de eo d̃r Eſa.xiiij. Cõtriuit dñs baculu3 impioꝝ virgã dominantiũ cedentẽ popu los in indignatiõe plaga ĩſanabili: ſubij cientẽ in furoꝛe gẽtes pſequentẽ crudeli ter. ſm alios xo hic ponif cã ſiue rõ acce leratiõis: que fuit ſupbia ſedechie regis ex qua rebellauit regi babylonis impie frangendo ſuum iuramentũ.ij. Paraf. xxxvj. Sic ergo d̃r: Floꝛuit virga.i.ſce ptrum iuda: qđ aliquã ꝓſperitatẽ habu it ſub ſedechia. Germinauit ſupbia: qꝛ ĩ de ſupbiuit. Iniquitas ſurrexit: qꝛ ex h̃ iuramentũ trãſgreſſus fuit. e In vir ga impietatis: qꝛ ſic regnũ ſuũ fuit impi um ⁊ vaſtatiõe dignũ. f Non erit ex eis. hoc eſt nõ remanebit aliq̃s de domo ſedechie: qꝛ ipſe fuit exoculat⁹ ⁊ in capti uitatẽ duct⁹. ⁊ filij ei⁹ occiſi. g Et nõ ex populo. qꝛ partim fuit captiuat⁹: ⁊ p̃tĩ occiſus. h Neq̨ ex ſonitu eoꝝ. In he bꝛeo habef: Neq̨ ex cetu eoꝝ. ⁊ p h̃ intel ligif iohãnan fili⁹ caree et ſocij ei⁹: q̃ poſt moꝛtẽ godolie fugerũt in egyptũ: vbi po ſtea p regẽ babylõis fuerũt partim occiſi ⁊ partim captiuati: vt dictu3 eſt. s̃. ca. v. ideo ſubdif: i Et non erit requies in eis. nõ enĩ inuenerunt requie3 in egypto ſicut credebant vñ dicebant: Intrabim⁹ egyptũ vbi clãgoꝛẽ tube nõ audiem⁹ ⁊c. Hiere. xlij. k Venit tp̃s. deſtructio nis. l Qui emit nõ letetur. qꝛ cito p det. m Et q̃ vẽdit nõ lugeat. qꝛ cito p deret etiã ſi nõ venderet. n Et adhuc in viuentib⁹ vita coꝝ.i. ſufficiat eis ſua re vitã ſi poſſint. o Viſio enĩ ad om nem multitudinẽ eius.i. viſio facta ꝓphe te de multitudinis captiuitate.

p Non regredietur.i. nõ retractabif: ſed ꝓcedet in effectu. q Et vir in iniq̃ tate vite ſue nõ cõfoꝛtabif: ſic vt poſſit e uadere moꝛtẽ vel captiuitatẽ.

e Canite. Poſtq̃ p̄dicta eſt accelera tio exterminij. Hic conſequenf põif ex cluſio remedij. ⁊ pꝛimo põif hec excluſio. ſecundo finalis concluſio ibi: Fac cõclu ſionẽ: Pꝛimũ fit oſtendẽdo ꝙ nõ poſſint euadere: nec ſe defendẽdo nec ſe redimẽ do. ideo ſubditur: Canite tuba. vos qui habetis officium excitandi alios ad bel lum. et loquitur ironice. quaſi diceret: ꝓ nihilo facietis. ſubditur:

s Et non eſt qui vadat ad p̄lium. cu ius ratio ſubditur. t Ira eni3 mea. cui nullus poteſt reſiſtere.

v Super vniuerſum populũ eius. ſci licet hieruſalem. x Gladius foꝛis. interficiens eos qui inuenientur extra ci uitatem. y Peſtis et fames intrinſe cus. que frequenter acri⁹ pugnãt q̃ gla dius. vt dicit Vegetius libꝛo de re mili tari. z Qui in agro eſt ⁊c. repetitio ẽ eiuſdem ſententie ad maioꝛem aſſertio nem.

G pphetice doctrine ⁊ aplice cõparant̃:⁊ pcipi/
tur vt omnes ad ſignũ clãgoris ⁊ buccine pre/
parẽt̃ ad bella Hiero. In nr̃a q̃z terra.i.hie
rusalẽ:qñ nos vl' pſecutio publica vl' vitiorũ
incẽtiua ſupare nitunt̃: fruſtra magiſtri tuba
reuocãt ⁊ ad bella pparare feſtinãt:cuz nulla
ſit in nobis fortitudo:q2 irã dei pſentia merue
re petã. a Quaſi colũbe.Hiero.De colũ/
E be q̃diu in cõuallib⁹ ſũt ad ſingula trepidãt.
harũ iubemur imitari innocẽtiã.de quib⁹ :Si
dormiatis inter medios c.p.c.d.⁊c.In huius
ſpecie deſcẽdit ſpũſſanct⁹ ⁊ mãſit ſup ſaluato/
rẽ. b Omnes man⁹ diſ.Hiero. In nr̃a q̃z
iudea.i.eccl'ia:in qua dei eſt cõfeſſio cũ iniqui
tas abũdat:⁊ refrigeſcit charitas:oẽs manus
bonorũ opeꝝ diſſoluunt̃:⁊ genua fluũt aquis
eoꝝ.ſ.q̃ cõcubitus immũdos q̃runt ſuſtinẽtes
ſeminis fluxum.Tales xo debẽt accingi cili/
tijs penitentie ⁊ venturũ iudicẽ formidare.vn
Eſa.35.b de:Cõfortamini man⁹ diſſolute:⁊ genua debi
lia roboramini. c In vniuerſis.Cũ luctũ
ſcʒ ſignat.qñ pdit decorẽ ceſaries ⁊ pulchritu
Hie.48.f dinẽ comarũ amittim⁹.vñ:Pro ornamẽto ca
pitis habebis caluiciũ ꝓpter opa tua.⁊ ali⁹ p
Eſa.15.a pheta ait:Omnia capita in omni loco attõdẽ/
Mich.1.d tur:⁊ omnis barba radet̃.⁊ Micheas:Attõ/
Ibidem dere ⁊ decaluare ſup filios delitiarum tuaruz.
Dilata caluiciũ tuũ ſicut aq̃la:⁊ ſup mortuos
iubet̃ fieri caluiciũ. Sancti dei.i.naçarei: ⁊ q̃
ad põtificiũ venire meruerũt:nõ radũt capita
ſua.neq̃ eñi mort' opa habẽt:nec imũdi fiũt:
q2 ſancti.i.naçarei dñi ſunt:ꝙ ſi iuxta eos q̃ſ/
piã mortuus fuerit oẽs dies priſtini nõ reputa
bunt̃ ſãctificationes eoꝝ.Samuel q2 ſãct⁹ dei
eterna capitis ornamẽta poſſedit. vñ in Canti/
1.Coꝝ.5.c cis:Cincinni tui nigri ſunt ſicut corũ⁹. Sam/
pſon qui pdidit comã pdidit fortitudinẽ:⁊ re/
naſcentib⁹ capillis vires priſtinas recupauit
vt moriẽs multo plures q̃ȝ viu⁹ occideret. He
F liſeus licet corporis haberet caluiciũ:tñ q2 na
çareus dñi erat cincinnis capitis fruebat̃. vñ
paruuli q2 puulierãt necdũ ad virilẽ etatẽ pue
4.Re.2.d nerãt illudẽtes caluicio ei⁹ atq̃ dicẽtes: Aſcẽ
de calue aſcẽde calue ferarum morſib⁹ laniati
ſunt.quarũ ſalt⁹ ⁊ ſilue ſunt habitaculũ.
d Argentũ eoꝝ foris.Hiero. Qui fugiũt de
hieruſalem.aurum ſuũ et argẽtũ ꝓijciũt in la/
ta et ſpacioſa via que ducit ad mortẽ: q2 angu
ſtam ſalutis viam reliquerunt. e Argentũ
eoꝝ ⁊ aurũ.Hiero.Argentũ eloquia. auꝝ ſen/
ſus ſcripturarũ:que electa ſũt mũdi ⁊ in orna/
mentũ data nobis.heretici poſuerunt in fomẽ
tum et materiã ſupbie:⁊ imagines diuerſoruʒ
dogmatum ⁊ abominationũ atq̃ offendiculo
rum ſuoꝝ fecerunt ex eis:vt vnde poterãt deũ
colere ⁊ adorare:inde offenderent. f Et da
bo illud.Hiero.Nos q̃z tradimur in man⁹ ini
micoꝝ ⁊ a deo alienoꝝ:quando facimus orna
menta noſtra ſimulacra demonũ:⁊ omnis glo
ria noſtra poſſidet̃ ab impijs vt nos ſue ſbijci/
ant poteſtati. g Et introibũt in illud emiſ.
Hyeronymuſ.hoc et a babylonijs ⁊ ab antio/
cho et pompeio:⁊ ad extremum ſub veſpaſia/
no ⁊ tito factum eſſe ſcimus quando templum
ſubuerſum eſt ⁊ omnia impleta:que ſermo p/
Allego. phetic⁹ cõmemorat. Allego. Ad noſtra q̃z
mala opa auertit deus faciẽ ſuã:⁊ ſic dei viola
tur arcanum: vt p ſacerdotibus ⁊ ſanct' emiſ
ſarij ingrediantur et vniuerſa cõtaminent̃: vt
fiat loc⁹ immũdicie:qui debuit eſſe ſanctitat'.
Mat.21.b vnde:Domus mea domus orationis vocabi/
tur:vos autem feciſtis eam ſpeluncã latronũ.
h Fac concluſionem.Hieronymus.i.irã me
am breui ſermone conclude:vt quõ terra plẽa
eſt iudicio ſanguinum.omnes enim in ſangui/
ne iudicant fundentes innoxium ſanguinem:
ꝙ et in naboth feciſſe iudeos ſcriptura cõme/
morat:ſic ipſorum cruor fundatur ⁊ plena ini/
quitatis

a ſ pauci.ſ.q̃ hereticoꝝ gladiũ vel deſidie famã mortemq̃ vitauerint.
me deuorabunt̃. Et ſaluabũt̃ q̃ a
ſ non alibi ſaluaberis. a ſ vnde:Quis dabit mihi pennas ſicut c.⁊ v.⁊ r.
a fugerit ex eis:⁊ erũt i mõtib⁹ q̃ua b
ſ tunc.
ſi colũbe cõualliũ.Oẽs trepidi:
a ſ pro. ſ tunc. ſ nullus audebit rebellare.
b vnuſq̃ſq̃ i iniq̃tãte ſua.Oẽſ ma c d
a ſ timore. b ſ pauoris magnitudie nõ pote/ rit veſica fluẽtes aquas retinere.
nus diſſoluẽt̃:⁊ oĩa genua fluẽt e
a ſ penitẽtie.b ſ nõ hoc ſolũ ſub babylõijs ſed ſub romanis in pplo illo factũ eſt.
aq̃s†Et accingẽt ſe cilitijſ:⁊ õpe f
a ſ faciei rubor pudoris indiciũ:cõſciẽtie peroꝝ lucet in facie qđ eſt ſpes ſalutis. vñ: Gloriãti in peccatis ſuis dicit̃: Facies meretricis f.e.⁊.n.e.
riet eos formido ⁊ i õm̃i facie cõ
c fuſio:⁊ in vniuerſis capitib⁹ eoꝝ g
ſ quod eſt ſignũ luctus. a ſ ⁊ tunc vrgente ca ptiuitate ne fugiẽtibus ſint oneri:que paulo añ fuere voluptati.
d caluiciũ.Argentũm eoruʒ foris h
a ſ quia mundiciã habere non poteſt qui extra eccleſiam eſt.
ꝓijciet̃:et auꝝ eorum in ſterqui
ſ dentes precioſiſſimo metallo illi ſi non min⁹ le duntur q̃ȝ duro lapide. ſ eloquium. a ſ ſenſus.
e liniũ erit.†Argentum eorũ ⁊ aũ
ſ qui extra eccleſiam. ſ a fame vel obſidione ſ ab eterna fame.
rũ eorũ nõ valebit liberare eos
a ſ ſenſualitatem. ſ oculi impiorum inſatiabi/ les.
in die furoris dñi. Animãm ſuã
nõ ſaturabũt:⁊ ventres eoꝝ nõ
a ſ quia ide idola fabricata cultores ſuos dam/ nantia.
implebunt̃: q̃uia ſcandalum ini i
a ſ argentum et aurum. b ſ quaſi que dederaʒ in ornamentum.
quitatis eoꝝ fãctũ eſt:⁊ õrnamẽ k
tũ moniliũ ſuoꝝ in ſupbiam po/
ſuerũt:⁊ imagines abominatio
nũ ſuaꝝ ⁊ ſimlacroruʒ fecerũt ex
a ſ aurũ et argentũ.
eo.Propt̃ hoc dedi eis illũd in l
ſ Symmachus:nauſeã tranſtulit:ſordes idolo lorum demonſtrans.
f immundiciã:⁊ dabo illud in ma m
ſ hoſtium.
nus alienoꝝ ad diripiendum: ⁊
impijs terre in predã:⁊ cõtamia
ſ ideo. ſ ne videam has abominatiões.
bũt illud. Et auertã faciẽ meaʒ n
a ſ qui mea facie indigni. b ſ auerſa facie. c ſ ſanctaſanctoꝝ que ſolis ſacerdotibus ⁊ ſoli. ſ tunc. pontifici patebant.
ab ẽis:⁊ viõlabunt arcãnũ meũ: o p
g ⁊ introibunt in illud emiſſarij:et q
ſ domin⁹ ad ꝓphetam.
h contaminabũt illud. Fac cõclu/ r
a ſ idem quoq̃ nobis cõtingit ſi fuerit terra no ſtra plena ſanguinibus ⁊ habitatio iniquitate.
ſionẽ quoniaʒ tẽrra plena eſt iu s
dicio ſanguinũ: ⁊ ciuitas plena
a ſ in locum ꝓphetarum et ſacerdotum. b ſ ba bylonios vel demones.
iniq̃tate. Et addũcã pẽſſimos de t
a ſ animas tẽplũ dei ſemen eſt : qđ eſtis vos.
gẽtib⁹:⁊ poſſidebũt dõmos eo/

a Et ſaluabũtur qui fugerit
ad loca inacceſſibilia. b Et
erũt in mõtibus quaſi colum/
be conualliũ.i.que pri⁹ habi/
tabant in conuallib⁹ ſecure:ſ
q2 inde aduolãt ad montes ti
more volentiũ eas capere ſunt
ibi valde trepide:⁊ ſic iſti fugi
tiui erunt ibi in timore poſiti.
c Unuſquiſq̃ i iniq̃tate ſua.
i.p iniquitate ſua hoc patiet̃.
d Oẽs man⁹ diſſoluent̃.ti/
mor enĩ magnus reddit mem/
bra exteriora trementia:⁊ per
cõſequẽs ad ſe defendendũ in
ualida. e Et omnia genua
fluẽt aquis.ſ.vrine.timor eniʒ
diſſoluit veſicam ⁊ facit fluere
vrinã. f Et accingent ſe ci/
litijs.in ſignũ triſticie ⁊ anxie/
tatis. g Et in vniuerſis ca
pitibus eoꝝ caluiciũ.q2 p do/
lore radent ſibi capillos.
h Argentũ eoꝝ ⁊c̃.i.argẽtuʒ
⁊ aurũ nõ plus valebit eis q̃ȝ
ſterquiliniũ:quia inde nõ po/
terunt habere cibum propter
totalem defectum victualiuʒ:
nec inde poterunt ſe redimere
de manibus aduerſariorum.
cuius ratio ſubditur:
i Quia ſcandalum iniquita/
tis eorum factum eſt.i. p iniq̃
tate ſua corruerũt abſq̃ reſur/
rectione. k Et ornamentũ
moniliũ ſuoꝝ in ſupbiã poſue
runt.i.q2 de auro ⁊ argẽto fe/
cerunt ornamenta ſibi in ſu/
perbiam: et ſimulacra ad exer
cendum idolatriam. ideo non
valebit eis in neceſſitate poſi/
tis:ſed magis dabitur eorum
aduerſarijs.ideo ſubditur:
l Propter hoc dedi eis illõ
in immundiciã:id eſt nõ plus
valebit eis q̃ȝ ſterquilinium.
m Et dabo illud in manus
alienorum :id eſt chaldeoruʒ.
n Et auertam faciem meam
ab eis.ſubtrahendo eis omne
meum auxilium.
o Et violabunt.ſ.chaldei.
p Arcanũ meum.id eſt tem/
plum:et maxime ſanctumſan/
ctorum:quod nulluſ debebat
ĩgredi niſi ſummus ſacerdos
ſemel in anno.
q Et introibunt in illõ emiſ
ſarij:id eſt viles perſone ⁊ ri/
baldi. r Fac concluſionẽ.
Hic conſequenter ponitur pre
dicti negocij finalis cõcluſio.
ſignificando ꝙ illud quod di/
ctum eſt ſit determinatũ a deo
abſq̃ retractione. ideo dici/
tur ꝓphete:Fac ꝯcluſionẽ.In
hebreo autẽ habet̃:Fac cate/
nam.quaſi dicat:iã catene ſũt
parate ad ligãdũ eos ⁊ ducẽ/
dum in captiuitatẽ. s Qm̃
terra plena eſt iudicio ſangui/
num.q2 in ea ꝯdemnati ſũt in
nocẽteſ ad mortẽ p iniq̃s iudi
ces.ideo iuſtũ eſt vt habitato/
res eius occidant̃ vel captiuẽ/
tur. t Et adducam peſſi/
mos:id eſt chaldeos : q̃ erant
idolatre et crudeles valde.
Et deſce

† Eſa.15.a
† Pro.1.a Sopho.1. Eccl.2.

Iniquitatis ciuitas demõſtret̃. Nã ꝛ ſub manaſ/ ſe repleta eſt hierl'm a porta vſq; ad portã ſan/ guine ꝓphetaꝝ. venietq; eis cõcluſio vt nemo poſſit euadere. a Anguſtia. Hiero. Qui eĩ audiuit: pax huic domui: nec eã ſeruauit: nec ĩ corde retinuit: ſed mal' operibus fugauit: que ret et non inueniet. b Conturbatio. Sic ecõtra ſanctis dicitur:
Phil. 4. a Gaudete in domino ſẽ per: iterũ dico gaude/ te. ꝛ ibunt de virtute in
Ps. 83. virtutẽ: vt bõa pſẽtia bonis futuri cumulẽt. c Et querẽt. Hiero. Quotidie hec in eccle/ ſijs requirunt̃ q̃ cũ vi/ ſionẽ: legẽ ꝯſiliũq; ꝑdi derit: fruſtra ꝓphas ꝛ ſacerdotes ꝛ ſeniores ſe habere iactãt. d Rex luge. Hiero.
Allego. Allego. Rex lugẽs no ſtra pctã xp̃s eſt: q̃ ait:
Ps. 29. Que vtilitas ĩ ſãguĩe meo dũ deſcen. ĩ cor. ꝛ flens ſup ciuitatez ait:
Ibidem Hierl'm hierl'm q̃ occi/ dis ꝓphetas ꝛ la. e. q̃ ad te miſſi ſũt: quotiẽs volui cõgregare fi. tu. ꝛc̃. pncipes vel boni. i. apl'i: q̃ lugẽt pctõres. vl' mali: quib⁹ dicit̃: Au/
Esaie. 1. c diteverbũ dñi pncipes ſodomoꝝ: q̃ iux̃ Lxx. induunt̃ merore: q2 nõ hñt armaturaz dei nec xp̃o ſẽ iduti. Quotqt enĩ ĩ xp̃o baptiçati ſũt xp̃z iduti ſẽ. e Scd̃m viã eoꝝ fa. eis. Hiero. Peccatoribus reddit deus iuxta vias ſuas: ſed in ſãct. excedit mo/
Ro. 8. d dũ clementia. Nõ enĩz ꝯdigne ſũt paſſiões hu ius temporis ad futu/ turam gloriam que re/
Ibidẽ. 6. d uelabi. in nobis. Sti/ pẽdia pctĩ mors ſʒ opa. ſ. Juſtoꝝ ãt virt⁹
Ibidem dñi fruet̃ largitate. vñ: Gratia aũt dei vi/ ta eterna.
f Et ſcient quia. Hiero. Iſte verſicul⁹ fre/ quenter in hoc libro põitur ꝙ ſupplicia at/ q; cruciatus ſequatur ſcientia dei: vt quez ñ itelligebãt ꝑ bñficia: ꝑ tormẽta cogñſcãt.

Et factũ ẽ. Quito anno Ca. VIII transmigrationis iechonie. quarto menſe: quinta menſis ſuperior viſio facta eſt ad prophetam. hec aũt ſexto anno eiuſdẽ reg. ſexto mẽſe: q̃nta mẽſis. i. a prio/ re poſt annũ ꝛ duos mẽſes. vl' enĩ tãto ſpa/ cio intermiſſa ẽ ꝓphetia: vel que ſuperior ſermo cõprehendit geſta ſunt. b In an no ſexto. Hieronymus. Senari⁹ ad fabricã mũdi ꝑtinere q̃. vj. diebus facta eſt ĩ quin/ ta menſis: quinarius ad quinq; ſenſus car nis qui terrena conſpiciunt: et nondum ce leſtia contemplantur: quia ad preſbyteros iuda dirigitur ſermo ex quibus ſeptuagin ta tenebant thuribula: vigintiquinq; in tẽ plo adorabant ſolem.
i Et ſenes iuda. Senes iuda non iſrael .i. decem tribuuz que prius captiuate erãt. ad eos enim ſermo eſt qui de tribu iuda cũ iechonia ducti ſunt in captiuitatem.

ſic. — que hoc meruit.
rum. Et quieſcere faciã ſupbiaz a
a que portas ingrediens contaminauit: ꝛ ideo mea non ſunt.
potẽtiũ: et poſſidebũt ſãctũaria b
non mea.
a eoꝝ. Anguſtia ſupuẽiẽte: requi/ c
que exuperat omnẽ ſenſũ. vnde: Pacẽ relinq̃ vobis: pacem meam do vobis:
b rent pacez ꝛ nõ erit. Cõturbatio d e
a mala malis accumulans.
ſup conturbationẽ veniet: ꝛ aũ/ f
c ditus ſuper auditum. Et querẽt g
ꝓpria verba ꝓphete futura puident: ſacerdo tes legẽ interp̃tant̃: ſeniores conſiliũ pſcrutant̃. In conſilio iuſtoꝝ ꝛ cõgregatione. Magna ope ra domini ꝛc̃.
viſionẽ de ꝓpheta: ꝛ lex pibit a h
ſacerdote: ꝛ cõſiliũ a ſenioribuſ. i
ergo. — ſedechias. — omĩs iudeorum.
d Rex lugebit: ꝛ pnceps induet̃ k l
a cũ hec fuerint. b nõ dei. vñ: Recedẽtes a te in terra. ſ. ſanctorum quo nomina ſcripta ſunt ĩ celis.
merore: ꝛ mãn⁹ populi terre cõ/ m n
ordinem ſuum perdentes.
e turbabũtur. Scd̃m viam eoruz o
a ſm illud: In quo iudicio iudicaueritis iudica/ bitur de vobis. et illud: In quo iudicas alteruz teipſum condemnas.
faciam eis: ꝛ ſm iũdiciũ eoꝝ iu
a tandẽ. b vt. ſ. quẽ nõ ſenſerũt ꝑ bñficia ſẽ/ tiant per tormenta — ſic.
f dicabo eos: ꝛ ſciẽnt q2 ẽgo dñs.
g h Et factũ ẽ in Ca. VIII p†
ãno ſexto ĩ ſexto mẽſe: ĩ q
q̃nta mẽſis: ego ſedebã r s
a fugiens frequẽtiaz multitudinis.
i in domo mea: ꝛ ſenẽs iuda ſede t v

a Et quieſcere faciã ſup. po. i. regis ꝛ pncipũ ꝛ ſacerdotũ. b Et poſſide. ſan. coꝝ. ſ. aduerſarij. c Anguſtia ſupue. re. pa. ab aduerſarijs. d Et nõ erit. vñ ſedechias reddidiſſet ſe chaldeis: niſi timuiſſet illudi a iudeis q̃ trãſ/ fugerant ad chaldeos: vt habet̃ Hiere. xxxviij. e Cõturbatio ſup cõ. ve. i. multiplicabit̃ vna ſup aliã. f Et audi. maloꝝ rumoꝝ. g Et que. vi. de ꝓpha. i. a ꝓphetis falſis: ꝛ nõ valebit eis. vl' de ꝓ/ pheta vero: q2 ſedechias in arto poſit⁹ q̃ſiuit ſermõez dñi a Hieremia. Hiere. xxxviij. ſʒ ei⁹ ꝯſilio ñ acq̃euit. h Et lex pibit a ſacer. q2 chaldei cõbuſſerũt legẽ. G
i Et cõſiliũ a ſeniorib⁹. i. ab. ordinarijs iudicib⁹ q̃s interfecit nabuchodonoſor: eo ꝙ relaxauerant iura/ mentũ ſedechie: qd̃ fecerat regi babylõis. vt dicũt he brei. ideo ſubdit̃: k Rex luge. ſ. ſedechias excocula tus ꝛ in captiuitatẽ duct⁹. l Et pnceps idue. me. i. pncipes ſedechie. põit̃ enĩ hic ſingulare ꝓ plurali. ſic Exo. viij. Uẽit muſca grauiſſima. i. multitudo muſ carũ. m Et man⁹ po. ter. i. virtutes eoꝝ. n Cõ/ turbabunt̃. q2 nõ poterũt ſe defẽdere. o Scd̃m vi/ am e. fa. eis. reddẽdo penã debitã ꝑ pctĩs. Ca. VII

Moraliter.

l† Et fact⁹ ẽ ſer. d. ꝛc̃. In h̃ capitulo ſʒ ſenſũ lr̃alẽ denũ ciat̃ acceleratio vaſtatiõis iudeoꝝ: ꝑ quã moralit̃ ſi/ gnificat̃ acceleratio mortis pctõꝝ: quã debẽt p̃dica/ tores publice nũciare vt homĩes ceſſent a pctõ ſaltez timore ſeruili. vt per hoc deducãt̃ ad h̃ ꝙ pctm̃ caue/ ant timore filiali. ꝛ ſic d̃r: m† Finis ve. ſup. q̃ttuor pla. ter. Per terrã ſignificat̃ hõ q̃ format⁹ ẽ d̃ humo. hui⁹ terre q̃ttuor plage ſũt etates q̃ttuor pncipales. ſ. oriẽs iuuẽtut'. meridies ſtat⁹ viril': q2 tũc ẽ ĩ fortitu/ dine ſua natural' calor et lux rõis ꝛ aq̃lo ſenectut': q2 tũc refrigeſcit calor natural': ſicut aquilo ẽ frigida re gio: ꝛ occidẽs decrepite etatis: q̃ ꝓpinq̃ ẽ occaſui mor tis. in oĩbus aũt iſtis etatib⁹ venit mors aliquãdo re pentine: ꝓpter qd̃ in omni etate debet ſe quilibet ad mortẽ p̃parare. Bern̄. O hõ certũ eſt ꝙ morier': ſed vbi vel qñ vel quõ incertũ ẽ. mors vbiq; te expectat: ſed ſi ſapiẽs fuer' mortẽ vbiq; expectabis. ꝛ q2 mors in qualibet etatũ dictarũ vẽit aliquãdo repẽtine. id̃o dicit̃ hic: Quater venit finis ꝛc̃. b† Floruit virga. Hic moralit̃ ponit̃ ꝓceſſus pctĩ in augmẽtatiõe ſui. ꝑ floritionẽ enĩ virge ſignificat̃ ꝓſperitas tẽporalis ex qua frequenter ꝓcedit elatio mẽtis. id̃ ſubdit̃: c† Germĩauit ſupbia. ex q̃ ſequit̃ vlteri⁹ cõtẽpt⁹ et depreſſio hominũ alioꝝ. ideo ſubdit̃: d† Iniq̃tas H ſurrexit. que ꝓprie importat peccatũ cõtra ꝓximum cui debet̃ equitas a ꝓximo de iure naturali. ſʒ qd̃ di cit̃: hoc facias alij qd̃ tibi vis fieri. ex peccato quo cõ/ tra proximũ ꝓcedit homo ad peccandũ ꝯtra deũ. id̃ ſubdit̃: e† In virga ĩpietat'. ſm Tulliũ: Pietas ẽ cult⁹ deo debit⁹: ꝛ ꝑ ꝯñs ĩpietas ẽ vitiũ auferẽs cul tũ deo debitũ. ꝓpt̃ qd̃ ẽ directa ꝯtra deũ. Ca. VIII

Et factum eſt. Superius denunciata eſt hieruſalẽ ꝛ totius iudee deſtru/ ctio. hic ꝯſequẽter ponit̃ multiplex abominatio que fiebat in hieruſalẽ et fuit in parte ſue deſtructionis ratio. Diuiditur ergo p̃ſens ca. in duas partes. quia primo ponitur conditio reuelationis facte. ſecũdo mltiplicatio ab ominationis reuelate. ibi: Et dixit ad me. Prima in duas: q2 pmo põitur reue/ latiõis facte tp̃s. ſecũdo loc⁹. ibi: Et emiſſa. Circa primũ dicit̃: Et factũ eſt in anno ſexto. ſ. trãſmigrationis ioackim regis iude. q In ſexto mẽſe. In quĩ/ ta. ſ. die. r Mẽſis. ex hoc patet ꝙ hec viſio facta eſt poſt illã q̃ ponit̃. s̃. j. ca. ꝑ annũ integrũ ꝛ duos mẽſes: q2 illa fuit facta anno. v. trãſmigratiõis ioakim. quarto mẽſe. quinta die mẽſis: vt habetur ibidẽ. s Ego ſedebã. i. manebã: ſicut Deut̃. j. dicitur: Et ſediſtis in cades multo tp̃e. t In domo mea. reclu/ ſus et iacens ſup latus dextrũ adhuc: qd̃ declarat̃ ſic: q2 iſta viſio facta eſt poſt primã per annũ et duos mẽſes p̃ciſe: vt dictũ eſt: Ann⁹ aũt habet. ccclxv. dies. ꝛ duo mẽſes. lix. qui ſimul iuncti faciũt. ccccxxiiij. dies. Preceptũ aũt fuit Eçe/ chieli iacere pmo ſup latus ſiniſtrũ. cccxc. dieb⁹ vt habet̃. iij. ca. ꝛ ſecũdo ſup la t⁹ dextrꝫ. xl. dies: q̃ ſil' iũcti faciũt. ccccxxx. dies: et ſic patet ꝙ ſi eçechiel a pnci/ pio prime viſionis iacere cepiſſet ſup latus ſuũ ſiniſtrũ: adhuc remanerẽt ſex di/ es ad minus quib⁹ tenebat̃ iacere ſup latus ſuũ dextrũ qñ hec viſio fuit ſibi fa/ cta. Itẽ nõ habuit p̃ceptũ dei iacendo ſuper latus ſuũ ſiniſtrum a principio pri/ me viſionis: ſed per ſeptem dies poſt: vt patet ſupra. iij. et. iiij. ca. qui iuncti cuz iſtis ſex faciunt tredecem dies: et ſic tenebatur adhuc iacere ſuper latus ſuum dextrum tredecim diebus: niſi forſitan dicatur ꝙ termin⁹ a deo fuit ſibi abbre/ uiatus de iacentia predicta: quod littera non pretendit: ſed magis contrarium dicit. ꝛ ideo cum dicitur hic: Ego ſedebam in domo mea. ſedere hic accipitur ꝓ manẽ: q̃ mãſio ĩdrñter põt accipi ſtãdo vl' iacẽdo vl' ſedẽdo ꝛ h̃ accipit̃ iacendo vt declaratũ ẽ. v Et ſenes iu. ſe. co. m. hic accipit̃ ſedere ꝓprie. venerãt eĩ ad conſolandũ ꝓpham q̃ tã diu iacebat vt lãguidus vt dicunt aliqui. Alij quo di

a Ab aſpectu lumbo. Hiero. Notãdũ aũt ꝙ nec ignis vſq; ad pedes nec ſplẽdoꝛ electri vſq; ad caput ducit̃: ſed deoꝛſũ τ ſurſũ: vt tã ĩ peccatoribꝰ ꝗ̃ in ſanctis ꝓ diuerſitate meritoꝝ alius vſq; ad illũ vel illũ mẽbꝝ. aliꝰ vſq; ad illa vel illa ꝑueniat: τ quõ qui ſanctitatis ꝑfectionem tenent: ad verticẽ vſq; ꝑueniunt. ſic ꝗ ĩ peccati ꝓfũdo iacẽt: igneoꝝ pedũ plãtas hñt. b Si̾litudo ma. Humãi. ſ. coꝛpoꝛis aſſueti ne paueat ꝗ̃ aſſumit̃. Si eĩ in columbꝛi vel aliaꝝ beſtiarũ ſimilitudĩe apꝑhẽdiſſet: non immerito terruiſſet. c Et eleuauit me ſ. Hiero. Pꝛiꝰ a ſi̾litudine manus appꝛehendit̃: poſt a ſpũ leuat̃. nõ ſtatĩ ad celũ: ſ3 int̃ t. τ c. vt terrẽa interim relinquẽs feſtĩet ad celũ. poſſumus aũt dicere ꝙ ꝓpheta ꝓpt̃ bona opera ſimilitudinẽ manꝰ dei apꝑhẽſus ſit. τ ꝓpter ſcientiã rerũ ſpiritualiũ eleuetur a ſpiritu. d Idolum çeli ad ꝓuocandũ emulationem. Quod. ſ. ad emulationẽ τ çelũ ꝓuocat dñm vñ: Ipſi me ꝓuocauerunt ad çelum. in eo ꝙ non erat deus: τ ego ꝓuocabo eos ad çelum in gente que non eſt. e Et ecce ibi gloꝛia dei iſrael. Ut ſui ſcȝ p̃ſentia: idolum templũq; deſtrueret. vnde cito ſubuerſio templi ſequitur. vnde Eſaias dicit ꝙ electus anguſtus duos capere non po-

Eſa. 28. f teſt: τ palliũ breue vtrũq; opire non

1. Coꝛ. 6. c poteſt. q̃ſi: Que conuentio chꝛiſti ad belial et templũ dei cũ idolis? f Fili hominis putas. Hiero. Quaſi ne me putes immerito templũ deſtruere et ciuitatem meã relinquere. aſpice que faciunt hic: nec putes in his eſſe ſcelerum finem: adhuc maioꝛa videbis. Hoc quoq; de noſtra ciuitate hieruſalem: τ de noſtro tẽplo poteſt intelligi: qm̃ ſic ophni τ phinees idoloꝛum operamur ſcelera in tabernaculo dei et foꝛnicamur cũ his q̃ ſe militie τ miniſterio dei vouerũt: τ ſacrificioꝝ pꝛimitiua decerpimꝰ. dãtes in vſũ clientiũ τ famuloꝝ. τ oĩa lucri cã facimus. Si aũt tãta ſũt que videmus: quanto maioꝛa ſũt q̃ nr̃os effugiũt viſus.

vel ꝓphete verba audire cupiẽtes vel inſidiãtes. tunc. repẽte. a omne donũ ꝑfectũ deſurſũ ẽ

bãt coꝛã me. Et cecidit ibi ſup me a

a opatio vt viſiõis ſacramẽta poſſẽ cognoſcere. ſic.

manus dñi dei. Et vidi: τ ecce ſi- b

rei non res ipſa.

a militudo quaſi aſpectꝰ ignis. Ab c

igne purgãtur opa coitus que in lumbis ſignantur vſq; deoꝛſum.

aſpectu lũboꝝ eiꝰ: τ deoꝛſũ ignis:

opa virtutum que a lumbis ad ſuperioꝛa cõſurgunt ſplendoꝛẽ habent atq; fulgoꝛem.

τ a lumbis eiꝰ τ ſurſum quaſi aſpe- d

ctus ſplendoꝛis: vt viſio electri † Et e

a nõ ipſa manꝰ. in deo enĩ nihil coꝛpale eſt.

b emiſſa ſi̾litudo manus apꝑhendit f

totũ enim caput nõ appꝛehendi poteſt manu.

c me in cincinno capitis mei: et ele- g

uauit me ſpiritus inter celũ τ ter-

ram: τ adduxit me in hieruſalem h

a ſpũ non coꝛpoꝛe ſicut poſſumꝰ τ celos τ ꝓfũda maris et inferna conſpicere ſinguloꝝ. ſ. ratiões cõplecti cogitatiõe. vñ poſſit alia cernere. atrij exterioꝛis.

in viſione dei iuxta oſtium inte- i k

a quo exardeſcũt mala a quo olla ſuccenſa.

rius: qđ reſpiciebat ad aqlonem: l

baal.

d vbi erat ſtatutũ idolũ çeli ad ꝓuo- m †

dei.

e cãdũ emulationẽ. Et ecce ibi glía n

dei iſrl̃ ſm viſionẽ quã videram in

poſt hec. vel ſpũs q̃ leuauit me.

f cã: poſt dixit ad me: Fili homis: o

cũt ꝙ venerãt ad interrogandũ eũ de ſtatu hierl̃m: τ hoc videt̃ ꝓbabiliꝰ: qꝛ ſtatĩ ſubdit̃ reuelatio facta ꝓphe de deſtructiõe hierl̃m futura ꝓpter abominatiões ibi factas ideo ſubdit̃: a Et cecidit ibi τc. eleuans me ad ꝯtuendũ in ſpũ ſtatum hierl̃m. b Et ecce ſimilitudo. ſ. hoĩs. c Quaſi aſpectꝰ ignis. ad deſignandũ incẽdiũ ciuitatis futurũ. τ ꝓpter hoc ſic apparebat in ꝑte inferioꝛi. ſ. a lumbis viri τ deoꝛſũ. d Et a lumbis eius et ſur. q. aſ. ſplen. τc. ad deſignandũ ꝙ ꝓpter ruinas τ clades que fiunt hic inferius nulla fit diminutio ſeu imutatio in ſplẽdoꝛe maieſtatis diuine. e Et emiſſa. Hic conſequẽter tangit̃ huiꝰ viſiõis locꝰ. ſ. tẽplũ hieroſolymitanũ: ad cuiꝰ conſpectũ fuit adductꝰ ꝓpha: nõ in coꝛpoꝛe ſed in ſpũ. Sciendũ tñ ꝓpter intellectũ ſequentiũ: ꝙ aliqui expoſitoꝛes dicũt ꝙ tẽplũ fuit ſibi oſtenſũ nõ in illa foꝛma que deſcribit̃. iij. Reg. de tẽplo ſalomonis: ſ3 in illa foꝛma que deſcribit̃. j. xl. ca. τ ad hoc ſatis põt lr̃a applicari. Alij vo dicũt ꝙ ſibi fuit oſtenſũ in foꝛma tẽpli ſalomonis: τ hoc videt̃ mihi ꝓbabilius dictum: qꝛ ad hoc fuit ſibi oſtenſũ vt videret abominatiões q̃ fiebant in hierl̃m de p̃ſenti: τ que facte erãt de p̃terito. Tẽplũ aũt qđ deſcribit̃. j. xl. ca. nõ fuit ſibi oſtenſũ ꝓ aliqua abominatione videnda: ſed magꝰ ad videndũ reſtitutionẽ cultus dei perfectiſſimi tempoꝛe futuro. vt videbit̃ ibi dño cõcedente. In tẽplo vo ſalomonis poſita fuerũt idola a tꝑe manaſſe. τ adhuc ſtabat illud templũ. ꝓpter qđ videt̃ ꝓbabiliꝰ ꝙ ꝓphe fuerit oſtenſum. Sciendũ ergo ꝙ templũ ſalomõis circa ſe habuit tria atria. illud aũt qđ erat tẽplo ꝓpinquiꝰ dicebat̃ atriũ ſacerdotum in quo erat altare holocauſtoꝝ: τ in hoc atrio erat tm̃ vnus ingreſſus. ſ. in parte oꝛientali directe contra poꝛtã tẽpli. ſecũdũ atriũ dicebat̃ mũdoꝝ: qm̃ accedebãt illuc cauſa oꝛatiõis τ etiã oblatiõis quã faciebãt ſacerdotibꝰ in poꝛta atrij ſacerdotũ. tertiũ dicebat̃ atriũ immundoꝝ. τ in iſtis duobꝰ atriis erat triplex ingreſſus. vnꝰ in parte aquilonari. aliꝰ in ꝑte oꝛientali. tertiꝰ vo in ꝑte auſtrali ſm modum hic figuratũ. Sciendũ tñ ꝙ in plano nõ pñt figurari niſi fundamẽta parietũ. τ ideo illud qđ erigebat̃ ſurſũ opoꝛtet ꝑ imaginationẽ inſpicientis ſuppleri.

His autem premiſſis ſciendum ꝙ ꝓpheta pꝛimo fuit adductus intra atrium immundoꝛum pꝛope poꝛtam aquilonarem: τ ibi vidit idolum çeli. ſecũdo fuit adductus ad poꝛtã aquilonarem atrij mundoꝛum. τ ibi iuxta poꝛtã que clauſa erat vidit in muro foꝛamen: quod perfodiẽs trãſiuit in atrium: τ ibi vidit ſenes thurificantes idolis depictis. tertio fuit adductus ad poꝛtam atrij ſacerdotũ que erat in parte oꝛientali: τ ibi vidit mulieres plangentes adonidem. quarto fuit adductus intra atrium ſacerdotum: τ ibi vidit viros adoꝛantes ſolem oꝛientem. Pꝛimo ergo deſcribitur pꝛophete adductio. cum dicitur: Et emiſſa ſimilitudo manus. ſ. dei vel angeli in ſpecie hominis apparentis. f Appꝛehendit me in cincinno: id eſt in floccello capilloꝛũ. g Et eleuauit me ſpiritus τc. eleuatione ſcȝ imaginaria nõ reali. h Et adduxit me in hieruſalem in viſione a deo facta. i Iuxta oſtium: ſcilicet atrij immundoꝛum. k Interius. ad ſignificandum ꝙ non fuit poſitus extra atrium illud: ſed intra. l Quod reſpiciebat ad aquilonem. ad differentiamalioꝛum duoꝛum oſtioꝛum eiuſdem atrij. ſ. oꝛientalis τ auſtralis. m Ubi erat ſtatutum idolum çeli ad pꝛouocandum eum. In hebꝛeo habetur: Accenſionis. ſ. ire. illud enim erat idolum baal: in cuiꝰ cultu ꝓuocabat̃ ira dei contra populũ. n Et ecce ibi gloꝛia dei iſrael τc. i. viſio dei gloꝛioſa ſimilis illi viſioni que deſcribitur in pꝛincipio huius libꝛi. o Et dixit. Hic cõſequẽter põit̃ multiplex abominatio, τ diuiditur in quattuoꝛ partes ſm q̃ttuoꝛ abominatiões ꝓphete oſtẽſas: et

Fode pa

a Fode parietē. vt amplꝰ ſcʒ facias foramē qḋ vidiſti: ꝙ aper
to videas que exteriꝰ poſitꝰ nō vidiſti. In h̄ oſtendiť tam in ec
cleſijs ꝙ̄ in ſingulꝰ nobis ꝑ parua vitia maiora mōſtrari. ⁊ q̄ſi ꝑ
Mat.12.c foramina ad abomīatiōes maximas ꝑueniri. Ex fructibꝰ enī ar
bor cognoſciť: ſicut ex abūdātia cordis os loq̄tur. ꝓ ſigno ſunt
interioris hoīs verba erumpentia. vn̄ li
bidinoſū aliq̄ñ turpis ſermo demōſtrat.
auariciā latentem paruule rei cupido ſi
gnat. Minoribꝰ enī maiora monſtranť:
vultuq; ⁊ oculis diſſimulari nō pōt cōſci
entia: dū luxurioſa ⁊ laſciua mens lucet
in facie: ⁊ ſecreta cordis motu corꝑis et
geſtibꝰ indicanť. vn̄: Heu difficile eſt cri
men nō ꝓdere vultu.
b Et ecce omnis ſimilitudo reptil. ⁊c.
Non ſolum çeli erat in introitu porte:
ſed oēs tēpli parietes diuerſis idolorum
imaginibꝰ pingebanť: vt nulla eſſet be
ſtia quā nō pariet̄ pictura mōſtraret. h̄
ī ꝑhanis gētiliū vſq; hodie cernimꝰ: vbi
omīa beſtiarū genera adorat ſtulta reli
Virgilius gio. vn̄ Virgil. Omnigenūq; deū mon
ſtra. Et ecce oīs ſi. In nr̄i quoq; tem
pli parietibꝰ: idola pingimus q̄ñ vitijs
ſubiacemus: ⁊ in corde noſtro peccatoꝝ
conſcientiā pingimus ⁊ imagines diuer
Ps.72. ſas. de quibus diciť: Domīe in ciuitate
tua imaginem eorum diſſipabis. ⁊ alibi:
Idē.38. Veruntamen in imagine ꝑambulat ho
mo. Nullus enim homo eſt qui aliquan
do non habeat imaginē: aut ſanctitatis:
Ps.57. aut peccati. vnde de furioſis diciť: Fu
ror illis ſm ſimilitudinē ſerpentis ſ.a.ſ.
Mat.3.b ⁊c. ⁊ de hominibus nequam. Generatio
Luc.13.g viperaꝝ. q.o.v.f.a.v.i. ⁊ ꝯ herodem: Ite
dicite vulpi illi. ⁊ de amatoribꝰ feminaꝝ.
Equi inſanientes in feminas. De brutis
quoq; ⁊ vecordibꝰ. Nolite fieri ſicͭ equꝰ
⁊ mulus: ⁊ multa huiꝰ generis. c Et
lxx. viri. Hiero. Orandum nobis eſt ne
ſeniores domus iſrael ſeptenariū nume
rum qui ſanctꝰ eſt ſeptē decadibꝰ multi
plicantes: ſtent in erroribus ſuis et ado
rent picturas idolorum: vaporq; ſacrile
gij aſcendat reſiſtens deo. Et. lxx. viri.
Signat ꝙ nō omēs preſbyteri hec facie
bant: ſed forſitan alijs peccatis ſubiace
bant. Hiero. Cum viderimus plebem
Ps.25. peſſimam congregatam. de qua: Odiui
eccleſiam malignantiū: et peiores plebe
prepoſitos: ⁊ principem nequiorē q̇ pre
fectus plebi ⁊ preſbyteris: dicamꝰ iecho
niam ſtantē ante picturas ⁊ ſingulos te
nere thuribula: nō dei maieſtatem ſed ꝓ
prias ſententias adorantes: nec odorem
bonum ad deum: ſed fetorem ad idola ꝑ
uenire. d Vides fili. Hiero. ſm ana
gogen poſſumꝰ intelligere principes ec
cleſiarū in tenebris facere qḋ turpe etiaʒ
eſt dicere. hic eſt abſconditus homo. de
Mat.6.a quo dicitur: Intra in cubiculum tuum:
et qui videt in abſcondito reddet tibi.
e Non videt. Si dominū preſentem ⁊
omnia videntē ⁊ vindicantem cogitare
mus: aut vix aut nunq̄ʒ peccaremus.
f Dereliquit dn̄s ter. Hiero. hoc etiaʒ
philoſophorūʒ eſt: qui ex ſiderum curſu
atq; conſtātia ſuſpicantur prouide regi
celeſtia: et contemnit terrena quaſi nihil
recti iuxta ordinem geratur in terris.
g Et dixit ad me: Hieronymus. Poſt
principum et ſeniorūʒ vitia: inducuntur
mulieres amatorē plangentes: ſocietate
eius priuate: et exultantes ſi potuerint obtinere. Qui vero gen
tiles fabulas ſubtiliter interpretantur: interfectionem et reſur
rectionem adonidis planctu et gandio proſequentes: quorum
alterum in ſeminibus que moriuntur in terra. alterum in ſege
tibus quibus ſemina mortua renaſcuntur oſtendi putant. Nos
quoq;

a ſ ibi enim ſtatua eſt baal.
leua oculos tuos ad viā aq̄uilo a
nis. Et leuaui oculoſ meos ad vi
am aquilonis. Et ecce ab aq̄lone b
porte altaris: idolum çeli in ipſo
itroitu. Et dixit ad me: Fili hoīs
putaſne vides tu q̇d iſti faciunt:
abomīatiōes magnas quas do c
mꝰ iſrael facit hic: vt ꝓcul recedā d
a ſanctuario meo? Et adhuc con e
ſ que intrinſecus latent.
uerſus: videbis abomīatiōeſ ma f
iores. Et itroduxit me ad oſtium g
ſ in viſione.
atrij. Et vidi: ⁊ ecce foramen vnū
ī ꝑiete. Et dixit ad me: Fili hoīs
a fode parietem. Et cū fodiſſem pa
rietē: apparuit oſtiū vnū. Et di h
xit ad me: Ingredere ⁊ vide abo
minatōes peſſimas q̄s iſti faciūt
ſ in viſione.
b hic. Et igreſſus vidi. Et ecce oīs i+ k
ſimilitudo reptilium et animaliū
abomīatio: ⁊ vniuerſa idola do
mꝰ iſrael depicta erāt in pariete:
c in circūitu ꝑ totū. Et ſeptuagita l+
viri de ſenioribꝰ domus iſrael: et
a ſ Nominatim q̄ſi princeps ſacerdotū deſignať q̇ religiōe amiſſa ī tēplo dı̄ colebat idola. b ſ .ſ. iudicij et cōdēnatiōis. c ſ firmus in ſcelere.
iechōnias filiūs ſaphan ſtābat ī m
a ſ in malo obſtinatoꝝ. b ſ quas adorabant.
medio coꝝ ſtāntiū ante pictūraſ:
ſ ad ſacrificandum.
⁊ vnuſq̇ſq; habebat thuribulum †
ſ ſurgēſ ex thure offerētiū ſacrilegia dmōſtrabat
in manu ſua: et vapor nebulę de
thure cōſurgebat ⁊ dixit ad me:
a ſ Quaſi ex iſtis oſtendiť q̇d vnuſquiſq; faciat ī cubili ſuo. b ſ vel audiſti.
d Cērte vidēs fili homīs quę ſenio n
res domꝰ iſrael faciūt ī tenebris:
vnuſq̇ſq; ī abſcōdito cubilis ſui.
a ſ multi putant dominum talia non curare ⁊ ad illum vitia noſtra non ꝑuenire.
e Dicunt enim: Nōn videt domi o
f nus nos: dereliquit dn̄s terram.
g Et dixit ad me: Adhuc cōuerſus p†
videb̄ abomīatiōes maiores q̄s
iſti faciūt. Et ītroduxit me ꝑ oſti q
um portę domꝰ dn̄i quod reſpi r

oſtenſas: ⁊ patebūt partes ꝓſequēdo. Prima ergo abomi
natio. ſ. de idolo baal poniť. cum diciť: a Leua oclos
tuos ad viam aquilonis. i. verſus portam aquilonarē.
b Et ecce ab aquilone porte altaris. dicunt hic expoſito
res cōmuniter ꝙ hoc erat altare holocauſtoꝝ: ⁊ dicebatur
porta illa porta illiꝰ altaris: non qꝛ
per portaʒ illam eſſet ingreſſus ad
altare holocauſtoꝝ: ſed ſolū ꝑ por
tam orientalē: vt predictum eſt: ſed
quia altare holocauſtorūʒ nō erat
recte in medio atrij ſacerdotū: ſed
in parte aquilonari illiꝰ atrij: et ſic
reſpiciebat directe portā illaʒ: pro
pter quod dicebať porta altaris.
poſſet etiā aliter dici ꝙ dicebať por
ta altar̄ ſcʒ idoli çeli qḋ erat iuxta
introitum porte: ⁊ illi idolo erat al
tare conſtitutū a quo denominaba
tur illa porta. Cetera patēt ex dict̄
vſq; ibi: c Abominatiōes ma
gnas. i. idolatrias. d Vt pro
cul recedam a ſanctuario meo. nō
per loci mutationē: cū deꝰ de neſſi
tate ſit vbiq; ꝑ eſſentiā: preſentiam
⁊ potentiā: ſed ꝑ gratie ⁊ ꝯdeſcenſi
onis mee ſubtractionē. e Et ad
huc. Hic poniť ſecūda abomīatio.
cum diciť: f Videbis abomina
tiones maiores. duplici ratione: qꝛ
predicta abominatio erat tm̄ reſpe
ctu vniꝰ idoli: hec aūt reſpectu mul
torum. Item qꝛ hec erat in loco ſan
ctiori. ſ. in atrio mundorum. iō ſub
ditur: g Et introduxit me ad
oſtium atrij. ſ. mundorū. cetera pa
tent vſq; ibi: h Apparuit oſti
um vnum. quaſi cuiuſdam camere
exiſtentis intra atrium mundorūʒ.
i Et ingreſſus. dictam cameram.
k Vidi: ⁊ ecce omnis ſimilitudo
reptilium ⁊c. talia enim adorabāt
⁊ colebant. ſm ꝙ diciť Eſaie. ij. Vt
adorarent talpas ⁊ veſpertiliones.
l Et ſeptuaginta viri de ſenioribꝰ.
ex quo erat peccatum grauius rati
one perſonarum. m Et iechoni
as filius ſaphan ⁊c. iſte vt dicͭ Ra.
Sa. erat honorabilis: ⁊ alios indu
xerat ad idolatriam. ideo pre cete
ris expreſſe nomīatur. n Certe
vides fili homīs ⁊c. vnuſquiſq; in
abſcondito cubilis ſui. propter hoc
ad hoc ſignanduʒ per foramen in
trauit propheta ad thalamum exi
ſtentem vltra murum. o Dicūt
enim. i. facto oſtendunt quaſi deus
eos non videat. vel hoc dicitur qꝛ
inciderant in intellectum erroneū.
ſcʒ ꝙ diuina prouidentia non ſe ex
tendat ad hec inferiora: ſm ꝙ dici
tur Job. xxij. in perſona taliter er
rantium. Circa cardines celi ꝑam
bulat nec noſtra conſiderat.
p Et dixit. Hic ſeq̄tur tertia abo
minatio que etiam dicitur maior p̄
cedētibus: quia erat in porta atrij
ſacerdotum. ⁊ hoc eſt quod diciť:
q Et introduxit me per oſtiū por
te domus dn̄i. dicebať auteʒ porta
atrij ſacerdotum porta domꝰ domi
ni ſiue templi: quia erat recte oppo
ſita illi porte eo ꝙ vtraq; erat ī par
te orientali. r Qḋ reſpi. ad aq̄
lo. in illa enī porta q̄ erat in parte oriētali erāt duo oſtia q̄
claudebanť in colūna media: ſicut cōiter fit in magnis ec
cleſijs: ⁊ ſic vnū illoꝝ oſtioꝝ erat in ꝑte aq̄lonari illiꝰ colū
ne ⁊ v̄ſus aq̄lonē aꝑiebať. aliud v̄o ī ꝑte auſtrali. ꝓpha āt
fuit introductꝰ ꝑ oſtiū qḋ aꝑiebať verſus aquilonē.
Et ecce

C

D

E

☞ quoq; eos q̃ ad ſeculi bona vel mala: vel
cõtriſtanẛ vel exultãt.mulieres dicimꝰ
molli ⁊ effeminato aĩo ⁊ plãgere thau
muth.i.que in mũdo dicunt pulcherri
ma. a Et ecce ibi mu.ſ.p. ad qnem
ſcʒ hebrei et ſy/
ri thaumuth vo
F cãt.vñ qꝛ iuxta
gentilẽ fabulaꝫ
in mẽſe iulio a/
maſiꝰ veneris:⁊
pulcherrimꝰ iu/
uenis occiſus ⁊
rediuiuus nar/
raẛ:eundẽ iuliũ
mẽſem eodẽ no/
mine vocãt:⁊ ei
anniuerſariã ſo
lennitatem cele
brãt:in q̃ a mu/
lieribus q̃ſi mor
tuus plangiẛ:⁊
quaſi reuiuiſcẽſ
canitur atq; lau
daẛ. b Abo/
minatiões ma.
Oẽs hereticos
peiores eſſe prio
ribꝰ.i.idolo celi
pictiſq; in parte
te figuris aĩaliũ
⁊ plãgẽtibꝰ ado
nidẽ mulieribꝰ:
ꝑ quẽ idolatria
G ⁊ voluptas mõ/
ſtraẛ:ſciet q̃ pro
phetã dicentem
Pſ.49. itelligit.Tu au/
tẽ odiſti diſcipli
nã:⁊ ꝓieciſti ſer
Hiere.2.f mones me.r.Et alibi: Verterunt ↄtra
me ſcapulas.Nõ ignoramꝰ Martionẽ
⁊ alios heretiros:q̃ veꝰ laniãt teſtamẽ
tũ:ↄtẽpto creatore.i.deo:aliũ quendã
nouũ deũ colere ⁊ adorare:quẽ de cor/
de ſuo finxerũt.Omneſq; nr̃i tꝑis here/
tici q̃ dei filiũ predicãt creaturã:⁊ tñ eũ
adorant relicto diuinitatꝭ tẽplo.⁊ poſt
tergũ habito ↄfitenẛ ſe adorare creatu
rã.Nos aũt ſic adoramꝰ ſolẽ iuſticie vt
deũ adoremꝰ in tẽplo veterꝭ teſt.vbi lex
⁊ ꝓphe:vbi cherubin ⁊ ꝓpitiatoriũ.
c Quaſi.xxv.vi. Signat.xxv.viros
q̃ ĩ q̃drũ ſolida ſtatiõe fundati ſũt:et a
q̃nq; ſenſibꝰ.ꝑ q̃nq̃es q̃nq; figurã effi/
ciũt q̃drãgli:ñ ſolũ tẽplũ hr̃e pꝰ tergũ:
ſed ĩſtar idoloꝝ applicare ad nares ſu/
as ramũ palmaruꝫ ſcʒ que grece bacce
dicunẛ:vt ꝑ hoc eos idola adorare ſi/
gnificet. d Quia replẽtes terraꝫ.
Heretici quoq; q̃ repleuerũt terrã iniq̃
tate:⁊ cõuerſi ſunt ad falſi nomĩs ſcien
tiam vt dñm ad iracundiã ꝓuocarent:
idola que finxerunt adorare nõ metu/
unt. e Ergo ⁊ ego f.in. Nõ ꝙ crude/
liter agat ſicut mentiunẛ heretici.Sicͭ
2.Cor.13.a enĩ ait Paulus:quẽ boni dei cultoreꝫ
dicunt:ſi venero nõ parcã.Qui enĩ nõ
intelligũt q̃d ſibi proſit:⁊ frequẽter de
precanẛ:expedit eis vt nõ exaudianẛ.
Mat.6.b vñ orãtes dicimꝰ: Fiat volũtas tua:nõ
nr̃a.Magne felicitatis eſt:ad pñs mi/
ſericordiã nõ mereri.His ꝗ qui ſunt de
domo iuda ⁊ a confeſſiõe eccľie receſſe/
rũt:non parcet dñs cũ clamauerint vo
2.Pa.30.d ce magna.vnde: Clamor eoruꝫ ꝑuenit
ad me ⁊c.nõ exaudiet eos vt malis co/
acti intelligant qđ fecerunt.

☞ Et cla.

a ciebat ad aq̃lonẽ.Et ecce ibi mu a† b
ſ aliĩ thaumuth.
lieres ſedebãt plãgentes adoni/
dez.Et dixit ad me: Certe vidiſti
fili homĩs.Adhuc ↄuerſus vide/
b bis abominatiões maiores his.
Et introduxit me in atriũ domꝰ c
domini interius.Et ecce in oſtio d†
templi domini inter veſtibulũ et e
c altare q̃ſi vigintiquinq; viri dor f
a ſ contẽnentes creatorẽ. b ſ cõtra qđ dñs ora
re precepit vbicunq; homines eſſent ne more gen
tium adorarent contra orientem.
ſa hãbẽtes cõtra tẽplũ domini
⁊ facies ad orientẽ:⁊ adorabant g
ſ adorantes.ſ.creaturam.
ad ortũ ſolis.Et dixit ad me: Cer
te vidiſti fili homĩs.Nunq̃d leue h
eſt h domui iuda:vt facerent ab
ominatiões iſtas quas fecerunt
d hic:quia replentes terrã iniqui/
tate:ↄuerſi ſunt ad irritandũ me.
Et ecce applicãt ramũ ad nares i
ſ pro his omnibus.
e ſuas.Ergo ⁊ ego faciã in furore: k

a Et ecce ibi.i.iuxta illud oſtiũ. b Mulieres ſede.plã.ado.dicũt enĩ expoſito/
res latini ꝙ iſte adonides dicebaẛ amaſiꝰ veneris:cuiꝰ mortẽ mulieres plãgebant:
ita ꝙ ritus illiꝰ idoli erat ĩ planctu ⁊ fletu mlieꝝ. In hebreo habeẛ: Plãgẽtes thau
mũ qđ ſignificat incẽſionẽ:eo ꝙ ſicͭ dicit Ra.Sa.idolũ illud erat cõcauum ⁊ fiebat
ignis intra:cuiꝰ calor ſurſum aſcẽdens faciebat liquefieri oculos illiꝰ idoli qui erãt
plũbei:⁊ ſic videbaẛ plorare:ꝓpter qđ mulieres in eiꝰ cultu
flebant. c Et intro.me.Hic poniẛ q̃rta abomĩatio.cũ dr:
Et introduxit me ĩ atriũ domus dñi interiꝰ.ꝑ qđ deſignatur
atriũ ſacerdotũ:qđ vocabaẛ atriũ interiꝰ:eo ꝙ erat tẽplo ꝓ
pinquiꝰ. d Et ec.in oſtio tẽpli.i.añ oſtiũ. e Inter ve
ſtibulũ ⁊ altare.i.inẛ porticũ tẽpli ⁊ altare holocauſtorũ qđ
erat in eodẽ atrio:vt p̃dictũ eſt. f Quaſi.xxv. viri dor/
ſa hñtes ↄtra tẽplũ.ex q̃ abomĩatio illiꝰ idolatrie dicebatur
maior:qꝛ oñdebaẛ in loco ſanctiori:⁊ ĩ ↄtẽptũ tẽpli deo ↄſe/
crati videbaẛ fieri:eo ꝙ idolatrãtes habebãt dorſa ad tem
plũ. g Et ado.ad ortũ ſo.adorãtes ſolẽ tanq̃ꝫ deum.
h Nũq̃d leue ẽ h.q.d.non:imo valde graue. i Et ec.
ap.ra.ad na.ſu.qđ exponũt doctores nr̃i dicẽtes: ꝙ qꝛ ido/
la erãt ĩ alto eleuata.iõ iſti idolatre eleuabãt ramos ad tan/
gendũ ea:⁊ poſtea applicabãt ad nares ſuas in reuerẽtiam
idoloꝝ.hebrei dicũt ꝙ hec ẽ lr̃a: Et ecce applicãt fetorem ad
nares ſuas:tñ ſm hebreos p̃us fuit ſcriptũ: Ad naſuꝫ meũ:
ſʒ qꝛ iſtud videbaẛ ↄtra dei reuerẽtiã. iõ ſcribe mutauerunt
iſtud ſicͭ ⁊ ĩ pluribꝰ locꝭ aliis:⁊ vocaẛ apud hebreos tiqn ſophe
rim.i.adaptatio ſcribaꝝ h ponẽdo:ad nares ſuas: ita ꝙ fe/
tor ad idolatras referaẛ agẽdo ⁊ ſuſcipiẽdo:tñ in cõi mõ lo/
quẽdi de pctõ villi dicũt hoĩes ꝙ fetet in naribꝰ dei:ſʒ ſm ve
ritatẽ fetet in naribꝰ peccãtiũ:inq̃tũ deterioranẛ ꝑ ipm ⁊ nõ
ipẽ deꝰ. k Ergo ⁊ ego fa.in fu.ĩ vindicta iuſticie mee red
dendo eis penã debitã ꝓ abomĩatiõibꝰ p̃dictꝭ.cetera patet.

Moraliter.

p† Et factũ eſt in an Ca.VIII
no ſexto.In hoc capitulo deſcribiẛ
ad lr̃aꝫ quadruplex idolatria ppľi iude.ꝑ quã myſtice ſigni
ficaẛ quadruplex ſpũalis idolatria gentꝭ xp̃iane.Prĩa tan
gitur ibi: Et adduxit me in hieruſalem ⁊c. ⁊ ſubditur:
m† Vbi ſta.erat ido.zeli ⁊c.ſm heb.iſtud idolũ erat idolũ
baal qđ deuorator interp̃taẛ.ꝓpter qđ ſignat ventrẽ:et eſt
idolũ ſeruientiũ gule.ſm qđ dr Phil.iij. Quoꝝ deꝰ venter
eſt. Qđ exponẽs Hugo de ſctõ victore dicit. Solẽt diis tem
pla cõſtrui:altaria erigi:miniſtri ad ſeruiẽdũ deputari:bo/
ſtie ĩmolari:⁊ thura cõcremari.deo ventri tẽplũ eſt coq̃na.miniſtri coq̃narij.ĩmola
te pecudes cocte carnes.fumꝰ incenſoꝝ odor ſapoꝝ. Idolatria ſcđa eſt multorum ſi/
mulacroꝝ:q̃ tangiẛ ibi: i† Et ingreſſus vidi:⁊ ecce oĩs ſilitudo oĩm reptiliũ ani/
maliũ ⁊ abominatio ⁊ vniuerſa idola domꝰ iſrael.ꝑ que ſignanẛ hoĩes in ꝑtãte con
ſtituti:licet ſint indigni.Vñ dr Zach.xj. O paſtor ⁊ idolũ ⁊c. Qui ſunt idola ambi
tioſoꝝ ⁊ adulatoꝝ qui tanq̃ꝫ deos colũt eos:vt ꝑ eos valeãt ꝓmoueri:licet ſint indi
gni. l† Et ſeptuaginta viri de ſenioribꝰ domꝰ iſrael ⁊c.ſeq̃tur: † Et vnuſq̃ſq;
habebat thuribulũ in manu ſua.ſm ꝙ dicit Seneca: Cũ cuncta vitia cum homine
ſeneſcant:ſola auaricia iuueneſcit.ꝓpter qđ inter ambitioſos idolatrãtes dicto mo/
do ponunẛ hic ſeniores. Tertia idolatria põiẛ ibi: p† Et dixit ad me adhuc cõ/
uerſus videbis abomiationes maiores ⁊c. Sequiẛ: a† Et ecce ibi mulieres ſede/
bant plangẽtes adonidẽ.i.amaſiũ veneris.ꝑ iſtas mulieres ſignificanẛ molles ⁊ ef
feminati luxurie dediti.iõ dr ꝙ ille mulieres ſedebãt.ꝑ qđ ſignaẛ ocioſitas vite que
nutrit vitiũ luxurie.Vñ poeta: Ocia ſi tollas periere cupitudinis artes. Per h au
tẽ ꝙ mulieres plangebãt amaſiũ venerꝭ tanq̃ꝫ mortuũ.ſignificaẛ ꝙ homĩes in luxu
ria nutriti valde dolẽt qñ in eis incipit deficere potentia coeundi. Idolatria q̃rta
poniẛ ibi: d† Et ecce in oſtio tẽpli dñi inẛ veſtibulũ ⁊ altare quaſi.xxv.viri dor.⁊c.
ꝑ q̃s ſignificanẛ apoſtate a fide vel a religiõe. maxĩe qñ ſũt in ſua malicia firmati:q̃
ſignificaẛ ꝑ numeꝝ.xxv.q̃ numerꝰ eſt quadratꝰ:qꝛ reſultat ex ductu q̃narij ĩ ſeipm.

Additio.j.

In ca.viij.vbi dr in poſtil. In domo mea recluſus ẽ iacẽs ſuꝑ latus dextrum.
Non cõprobaẛ ex lr̃a an hec viſio facta ꝓphe fuiſſet ipſo iacẽ/
te ſuꝑ latꝰ dextrũ vel ſiniſtrũ aut ſedentẽ tñ.deductio enĩ po
ſtil.nõ videẛ ad h facere.nã ꝙ fuit p̃ceptũ ꝓphe de iacẽdo ſuꝑ latꝰ dextrũ vel ſiniſtꝝ
certis diebꝰ:nõ eſt neceſſe vt illi dies itelliganẛ ↄtinui:⁊ ſic potuit ꝓpha impleri di
uinũ mãdatũ ĩterciſe ꝑ diuerſa tꝑa.vñ qđ hic dr: Ego ſedebã ĩ domo mea:itelligẽ
dũ eſt illud ſedere ſicͭ aliud ſedere qđ ĩmediate ſeq̃tur.ſ. Et ſenes iude ſedebãt corã
me:qđ intelligiẛ de exiſtẽdo vel manẽdo:nõ aũt de iacẽdo:⁊ ſub iſta ſignificatiõe in
aliis locis ſacre ſcripture pluries inuenit. In eo.ca.vbi dr ĩ poſtil. Mulieres ſe/
debãt plãgẽtes adonidẽ.

Additio.ij.

Rabi Moy.egyptiꝰ ĩ ſuo li.
de directiõe ꝑplexoꝝ ꝑte tertia ſcripſit ꝙ iuenerat ĩ q̃dã li.an
tiq̃ de cultibꝰ idoloꝝ ꝙ olĩ q̃dã de ꝓphis idoloꝝ noĩe thaumũ iſtabat apud q̃ndaꝫ
regẽ vt coleret plãetaſ ⁊ ſigͣ celeſtia:quẽ q̃dẽ thaumũ ipẽ rex ferociẛ iterfecerat:⁊ ꝙ
ĩ nocte mortꝭ illiꝰ ↄgregata ſt oĩa idola de diũſis ꝑtibꝰ ad q̃ddã tẽplũ ĩ babylõia ĩ q̃
erat idolũ ſolꝭ aureũ pedẽs inẛ celũ ⁊ trã:qđ q̃dẽ idolũ ceciderat ĩ medio templi:⁊
alia idola ĩ circũitu eiꝰ:⁊ ꝙ idolũ ſolꝭ narrabat ceterꝭ illđ qđ ↄtigerat thaumũ ꝓphe:
vñ oĩa idola plorabãt ⁊ lugebãt tota nocte:⁊ iõ cũ eẽt mãe volauerũt idola ad tẽpla
ſua ĩ diũſis tre ꝑtibꝰ:ex q̃ ĩpleuit vſus vt ĩ prĩa die mẽſis thaumũ q̃ ẽ q̃rtꝰ mẽſis ſm
eos:lugerẽt hoĩes ſeu mulieres ad idolatriã dediti,ſuꝑ thaumũ ĩ q̃libꝫ ãno.Deci/
le,que

Ca.IX

E T clamauit in aū.mi.v.m.d. Ap/
propinquerūt viſitatiões. Dis vltio viſitatio
eſt: qſi egroti medicū expectātis. vñ: Viſita/
bo in virga. i.e. ꝛ in v.p.e. Miſericordiā aūt meam
nō.d.a.e. Hiero. Qui malos ꝑcutit in eo ꝙ mali
ſunt et hꝫ vaſa interfectiōis
vt occidat peſſimos: miniſter
eſt dei. b Vas inť. Lxx.
ſecurim. de q̄: Ecce ſecurꝭ ad
radicē arboris poſita eſt.
c Vir quoqꝫ v. De q̄ Joh.
In medio. ſ. ſeptē cādelabro
rū aureoꝝ ſilem filio hois.
Hiero. Pro lineis: quod
nos iuxta Symmachū iterp̄
tati ſum⁹. lxx. podere. Theo
dotio ipm verbum hebreum
baddim: aq̄la p̄cipua interp̄
tati ſunt: vbi nos attramēta
riū poſuim⁹. lxx. poſuerūt ço
na ſapphyria circa renes ei⁹.
Aquila raſti ſcribe in manu
ei⁹. aquila melanodoxion. i.
attramētariū ſcribe ad lum/
bos ei⁹. Symmach⁹ tabulas
ſcptorꝭ hēbat in renib⁹ ſuis.
Attramētariū grece cala/
mariuꝫ: qꝛ in eo calami repo
nūtur. alij ſignificāti⁹ thecas
vocant: qꝛ ſcriptoꝝ calamos
tegant. d Et ſteterunt. pa
rati ad iubētis imperium: vt
cuiuſcūqꝫ videret ibi pecca/
ta nō eſſe dimiſſa ſentētie dñi
ꝛ interfectioni euꝫ ſubiacere
cognoſcant. e Ad limē d.
Alij ſub diuo atrij dom⁹ qꝺ
ſcꝫ tecto nō premitur: ꝰ aeris
fruitur libertate. f Indu/
tus lineis. Lxx. podere: que
qꝛ ad pedes vſqꝫ ꝑtingit: ſic
appellatur: q̄ eſt vna de octo
veſtib⁹ pontificꝭ: q̄ latine dꝛ
talaris. de q̄bus Hieronym⁹
opus luculentū compoſuit.
g Et ſigna tau. Tau q̄. ſ. ex
trema ē. xx. duaꝝ lr̄aꝝ apud
hebreos: ꝛ p̄fectā in viris ge
mentib⁹ ꝛ dolentib⁹ ſcientiā
monſtrat. Hebrei vero autu/
mant: qꝛ apud eos lex thora
dicitur: ꝛ in principio nomīs
ſui ſcribitur hec littera: eos
hoc accipere ſignaculuꝫ: qui
legis precepta cōpleuerant.
Tau littera extrema ī an/
tiquis hebreorum litteris: q̄/
bus vſqꝫ hodie vtuntur ſa/
maritani. crucis habet ſimili
tudinem: que in chriſtianoꝝ
frontibus frequenter ſigna/
tur: cuius munitione ſigna/
mur. Sunt qui putant: quia
in hebreo alphabeto iſta lit/
tera extrema ſit demonſtra/
ri in multitudine peccantiuꝫ
ſupereſſe reliquias ſanctorū.
Gementes autem dolenteſqꝫ
ſaluantur: quia nec peccaue/
runt: nec peccantibus cōſen/
ſerūt: ꝛ aliēa peccata planxe
runt: ſicut Samuel: Saul: et
Paulus eos qui penitenti/
am non egerunt. Unde: Qui ſumus in hoc taber/
naculo ingemiſcimus. et alibi: Triſticia eſt mihi ma
gna et continuus dolor cordi meo.
h Senem: adoleſcentulum. Omēs iſti pereunt: ſi
abſqꝫ chriſti ſignaculo ſe aliq̄d eſſe credunt.

non parcet oculus meus nec mi
ſerebor: et cum clamauerint ad
aures meas voce magna: nō ex/
audiam eos.

Ca. IX

a E T clamauit in auribus a†
a ſ Lxx. mihi vindictā ꝛ e. re. d. d.
meiſ vōce magna dicēſ:
Appropinquauerūt vi/ b
ſ vicina captiuitate.
ſitationes vrbis: et vnuſquiſqꝫ c
a ſ nō habebat: ſicut. lxx. tranſtulerunt. p̄ſentia
enim narrat et futura: non preterita.
b vas interfectiōis hābet ī manu d
a ſ angeli dei parentis volūtate. b ſ ad pecca/
ta hominū tollenda qui ſexto die facti ſunt.
ſua. Et ecce ſex viri vēniebant de e† f
ſ ecce tertia porta.
via porte ſupiorꝭ q̄ reſpiċ ad aq̄/
lonē: ꝛ vniuſcuiuſqꝫ vas interit⁹ g†
ſ ſeptimus. ſ. ſ chriſtus.
c in māu ei⁹. Vir quoqꝫ vn⁹ in me † b+
a ſ in habitu pontificis. b ſ vt omniū peccata
ſcriberet et ſanctorum numerum a peccatoribus
ſegregaret. ſ hebraice baddim.
dio eoꝝ vēſtit⁹ erat lineiſ: ꝛ āttra † †
mētariū ſcriptoris ad renes ei⁹.
a ſ Duo erāt altaria. Vnū thymiamatꝭ itrinſec⁹
aureū. Alterū holocauſtoꝝ ante templū ereum.
d Et igreſſi ſūt: ꝛ ſteterunt iūxta al i k
tare ereū. Et gloria dñi iſrael aſ/ l
a ſ ſingularis numeri generis maſcūlini. cheru/
bin pluralis numeri generis neutri.
ſumpta ē de chērub: que erat ſu/
e per eū ad limē domus. Et voca/ m
a ſ chriſtum qui eſt ſacerdos in eternū ſm ordi/
nem melchiſedech: et angelus magni conſilij.
f uit virūm q̄ indutus erat lineis:
et attramētariū ſcriptoris habe/
bat in lūbis ſuis. Et dixit domi/ †
a ſ virum indutum lineis.
nus ad eūm: Trāſi ꝑ mediā ciui/
g tatē in medio hieruſalē: et ſigna n†
a ſ. ſ. illud: Quis infirmatur et ego nō infirmor.
quis ſcandalizatur et ego non vror.
tau ſuꝑ frontes viroꝝ gēmentiū
ꝛ dolentiū ſuꝑ cunctis abomia/
ſ publice.
tionibus: que fiūt in medio ei⁹.
ſ ſex viris.
Et illis dixit audiēte me. Trāſite o
a ſ q̄ reliquit nobis exemplū vt ſequa. ve. eius.
ꝑ ciuitatē ſequēntes eum et per/
cutite† Non parcat oculus veſter
a ſ ſm illud. Cani hominis prudentia eius.
b ſ qui ad bella fidei promptiſſimus.
h neqꝫ miſereamini. Sēnē: adole/

le. que q̄dē narratio poſito ꝙ ſit fabuloſa: ꝑut veriſiſr apparet: tñ ſuffi/
ciens ē vt ex ea ſumať ꝟa expoſitio hui⁹ lr̄e. ſ. mulieres ſedebāt lugētes
thaumū. Nā idolatraꝝ geſta cōiter fundanť in falſis ꝛ ficticijs narrati
onib⁹. caput enī idolatraꝝ. ſ. diabolus mēdax ē ꝛ pr̄ mēdacij Joh. vij.
ſi forte narratio p̄dicta ſit vera: ꝛ ħ qꝛ virtute demonū ꝛ ꝑ magicas ar/
tes deo ꝑmittente fiūt miracula plerūqꝫ ſilia
illis miraculꝭ q̄ fiunt ꝑ ſeruos dei: vt Aug⁹. di
cit in libro. lxxxiij. queſtionum. intelligēdo tñ
miracula large ſūpta nō ꝓprie: vt in p̄ma ꝑte
q. cxiiij. arti. iiij. in cor. q. tūc ex p̄dicta narrati
one ꝯſurgit quoddā fidei nr̄e teſtimoniū. Nā
cū iſta tam magna ꝛ admirāda antiq̄s tꝑibus
fiebāt: q̄ tñ poſt aduentū xp̄i nullibi facta in/
ueniunť: ſignū eſt manifeſtū ꝙ ꝑ crucē xp̄i po
teſtas demonū fuerit valde debilitata ipo di/
cente Joh. xij. Jā p̄nceps mūdi hui⁹ eijcieť fo
ras. ꝛ. j. xiij. Spiritū immundū auferam de
terra. A

Ca. IX

a E T clamauit. Hic ꝯñter reuertiť ꝓphe/
ta ad deſcribendū deſtructionē ciuita/
tis ꝛ ꝑplī: cui⁹ in ꝑte cā fuerunt abomi
natiōes p̄dicte: ꝛ diuidiť in duas ꝑtes: qꝛ pri
mo deſcribiť deſtructio ppl̄i cōiter. ſcđo p̄nci/
paliū ſpecialiť. ca. xj. Pria in duas: qꝛ primo
deſcribitur plebis excidiū. ſcđo ciuitatꝭ incen/
diū. ca. ſe. Pñs aūt ca. diuidiť in tres ꝑteſ: qꝛ
p̄mo poniť viſiōis mod⁹. ſcđo plebis interit⁹.
ibi: Et vocauit. tertio Ezechieľ luct⁹. ibi: Et ce
de cōpleta. Circa p̄mū dꝛ: Et clamauit. ſ. ille q̄
oñderat Ezechieli abomīatiōes: ꝛ pſonaꝫ dei
repñtabat: vt p̄dictū eſt. b Appropinque/
rūt vi. vr. ſcꝫ hierl̄m ad puniēdū ipam. c Et
vnuſq̄ſqꝫ. aduerſarioꝝ ei⁹. d Vas inť. hꝫ. i.
inſtr̄m ad iterficiēdū. qꝺ ſtatī deſignať ꝑ hoc
qꝺ ſb̄diť: e Et ec. ſex viri. i. angeli ī ſpecie vi
rorū. vtrū aūt intelliganť angeli boni vel ma
li: nō hr̄ ex ħ: qꝛ tales punitiōes diuie aliq̄ñ fi
unt et ſignanť fieri ꝑ bonos angelos: aliq̄ñ ꝑ
malos. f Veniebāt de via porte ſuperioris B
q̄ reſpicit ad aq̄lonē. illa erat porta aq̄lonaris
atrij mūdoꝝ q̄ dꝛ ſuꝑior reſpectu porte aq̄lona
ris atrij immūdoꝝ. tēpluꝫ enī erat in ſūmitate
montꝭ: ꝛ iō illa atria ꝓcedebāt verſus templū
aſcendēdo: ꝛ ex ꝑte aq̄lonari nō erat aliq̄ por/
ta ſuꝑior ꝟſus tēplū: vt ptꝫ ex ſupradictꝭ. De
illa ergo ꝑte veniebāt ad portā atrij ſacerdo/
tū q̄ erat in parte orientali. g Et vniuſcu/
iuſqꝫ vas interit⁹. i. inſtrumentū vt lancea vel
gladi⁹. h Vir quoqꝫ vn⁹ veſtit⁹ lineis. ex
hoc videť ꝙ angeli in hac viſione imaginaria
oſtenſi erāt angeli boni: qꝛ veſtis linea mundi
ciam ſignat. i Et ingreſſi ſunt. atriuꝫ ſacer
dotū. iō ſubditur: k Et ſteterūt iuxta alta
re ereū. qꝺ ibi erat. l Et glo. do. iſrľ aſſū. ē
de cherub ꝛc̄. Hic vocatur gl'ia dñi effigies ho
minis ſedentꝭ in throno ſuꝑ firmamētū appa/
rens ſuꝑ capita aīaliū q̄ inferi⁹ vocanť cheru
bin: ꝛ ħ vocātur cherub: accipiēdo ſingulare
ꝓ plurali: ſiċ frequēter fit in ſcriptura. videba
tur ꝫ iſta effigies repñtās dei maieſtatem rece
dere de capitib⁹ aīaliū ꝛ trāſire ad limen tēpli
dñi: ꝛ ꝑ ħ deſignabať receſſus dei de ꝓpitiato
rio qꝺ erat intra ſctāſctōꝝ ſuꝑ alas cherubin:
nō ſtñ ꝑ loci mutationē: cū deus neceſſario ſit
vbiqꝫ: ſed ꝑ ſubtractionē ſue gratie: ita ꝙ non
daret in de reſponſa ſummo ſacerdoti ſicut fa/
ciebat a nte. m Et vocauit. hic ꝯñter poni
tur plebis interit⁹ cui⁹ primo ponit iniunctio/ †ꝫ. 7. a
nem. cū dꝛ: Et vo. virū qui indu. erat ꝛc̄. ad ſi/ Judit. 2. d
gnandum illos quibus erat parcenduꝫ: et illi
erāt in minori numero. iō ſb̄diť: n Signa
tau ſu. frō. Tau eſt vltīa lr̄a alphabeti hebrai/
ci: ꝛ ē p̄ma in hac dictiōe thora: q̄ hebraice le/
gem ſignificat. iō ſcribebať ſuꝑ frōtes viroꝝ gemētiū ꝛ dolētiū de trāſ/
greſſiōe legꝭ ī abomīatiōib⁹ ſupradictis. o Et illis dixit. ſ. ſex viris
hñtib⁹ vaſa interit⁹ in manib⁹ ſuis. cetera patēt vſqꝫ ibi: Et a ſanctua/
rio meo incipite. interficiēdo p̄mo ſacerdotes ꝛ leuitas ibi miſtrantes.
Cōſeq̄nť poniť interfectiōis executio. cū dꝛ: Ceperunt ergo ꝛc̄.

Vſanctus

Cōtaminate

a A ſanctua.me.incipite. Uł ſacer
dotes ſignificat q̄ verſabanť in tem
plo ⁊ adoꝛabāt idola: vel eos q̄ pro
ſacerdotij merito ſancti vocabātur
in ppl̄o: ⁊ q̄ fuere in ppl̄is cā pecca/
ti pꝛimi meruere ſupplicia. b Cō
taminate do. Omīs q̄ in pctō moꝛtu
us eſt ꝯtaminat atria tēpli: in q̄bus
† 50.di.c. et pugna/bit. viuit q̄ cū chꝛiſto reſurgit. c Et
cede.com.r.e. Hiero. Quidaꝫ arbi/
tranť ex ꝑſona dn̄i in cuiꝰ typū ꝑceſ
ſit Ezechiel: de ppl̄o iudeoꝝ h̄ poſſe
intelligi: q̄ om̄es declinauerūt ſil' in/
Pſ.11. utiles facti ſunt. vn̄: Saluum me fac
1.Pe.2.d dn̄e qm̄ defecit ſanctꝰ. Solꝰ ei inuen
tus eſt dn̄s qui pctm̄ nō fecit: nec in
uen.do.in o.e. d Remanſi ego.
Hiero.de tanta interfectiōe: nullum
me excepto arbitrās remāſiſſe. No/
tandū tn̄ ꝙ nō ait: remāſi ego ſoluſ:
ſed remāſi ego. Subaudiendum enī
eſt cū ceterꝭ ſignatꝭ. e Effundēs
furo. Magnitudinē pene ſignat. ſic
Pſ.106. illic: Effuſa eſt deſpectio ſup pꝛinci/
Ibi.72. pes. ⁊ alibi: Pene effuſi ſūt greſſus
Ro.5.a mei. Et in bono. Charitas dei diffu/
ſa eſt in coꝛdibꝰ nr̄is ꝑ ſpm̄ſctm̄. Et
P.44. Diffuſa eſt gr̄a in labijs tuis.
f Et dixit ad me. Hiero. Flentē ꝓ/
phetā conſolať. Quaſi nō iniuſte h̄
facio: ipi ſibi h̄ fecerunt. g Ma/
gna eſt. Hiero. Quaſi ꝓ magnitudi
ne iniquitatis magnitudo ſupplicij.
nō enī vt ſtoici putāt: vel pctā omīa
ſūt eq̄lia vł pena. h Et ecce vir q̄
indu. Sex viri q̄bꝰ ꝑceptū erat tran
ſire ꝑ ciuitatē. ſ. e. ⁊c̄. nihil tale renū/
ciant: q꞉ nō leticie ſed meroꝛis iple/
uere ſententiā q̄ nō ſermone ſed oꝑe
ꝓbatur.

Ca. X

i Et vidi ⁊ ecce. Hiero. Nota ī
q̄bꝰ ſupioꝛ viſio ⁊ hec diſcoꝛ/
dent aut ꝯcoꝛdēt: vt ex vtri/
uſqꝫ collatione abſqꝫ nr̄o ammonitu
diuina ꝑcipias ſacramēta: ⁊ qđ ante
monui: qm̄ in firmamēto ⁊ ī thꝛono
⁊ in manu hoīs: nō veritas ſ; ſimili/
1.Coꝛ.13.d tudo diciť. Nō enī facie ad faciē re/
uelato vultu gloꝛiā dn̄i ꝯtēplamur:
ſed in ſilitudine oīa videmꝰ ⁊ imagi
ne: dū fragili circūdamur coꝛpoꝛe.
k Et impl e.m.t. Hiero. vt poſt in/
terfectionē ⁊ cadauera moꝛtuoꝝ mū
det hierl̄m. ſm̄ illud Eſaie: Sanctifi
cabit cum in igne ardente: ⁊ deuoꝛa
bit ſicut feni materiā. Hi ſunt carbo
nes q̄s in remediū lingue atqꝫ men/
dacij deſolantes vitia. ꝓph̄a īterro/
Pſ.119. gatus exoptat. Quid detur tibi aut
A q̄d apponať tibi ad linguā doloſaꝫ?
Pſ.5. Sagitte potētis acute cum carboni/
bus de. Notandū ꝙ in Eſaia qui
Eſa.6.b tm̄ in ſermone peccauerat: ⁊ immun
da labia ſe hr̄e dicebat ad purgan/
dū. vnus foꝛcipe carbo cōpꝛehendi/
tur. Hic vero q꞉ ciuitas ē plena iniq̄/
tate: ⁊ poſt ſupplicia cadaueribꝰ moꝛ
tuoꝛum plures aſſumūtur carbones
nec vna manu ſed ambabus: ꝙuis
⁊ hoc intelligatur ꝙ non ad purga/
tionem: ſed ad penas atqꝫ cruciatus
pꝛune aſſumantur ⁊ ſparganť.
l Cherubin. vt ſancte ſuperneqꝫ vir
tutes dextram domus dei partez te/
nere videantur. Ille autem que mit/
tuntur ad ſupplicia. de quibus dici/
Pſ.77. tur: Immiſſionem per angelos ma/
los ſiniſtras partes.

Ingreſſus.

a ſ. q̄ pudiciciā mēte tota ſeruat. b ſ. q̄ lacte po
tať infantie: necdū ſolidū cibū poteſt capere.
ſcentulū et virgineꝫ paruulū et
a ſ. q̄ fragilitatē ſexus aīe imbecillitate teſtanť.
mulieres interficite vſqꝫ ad iter
a ſ. qui poteſt dicere: Signatum eſt ſuper nos
lumen vultus tui domine.
nitionē. Omnem aūt ſup quem †
a videritis tau: ne occidatis. Et a
a ſ. Lxx. a ſanctis meis incipite.
ſanctuario meo icipite. Ceperūt
a ſ. qui tenebant thuribula ⁊ ſacrificabāt. ſ. vn
de cepit peccatum inde iudicium.
ergo a uiris ſenioꝛibꝰ qui erant
ſ. nulla eſt loci religio offenſo deo.
aū faciē domꝰ. Et dixit ad eos:
a ſ. nō auderent angeli templū ſanguie cōtami/
nare niſi ꝑcepiſſet dn̄s recedentis gloꝛie.
b Cōtāmiate domū: ⁊ iplete atria a b
interfectis. Egredimi. Et egreſſi c
ſunt: ⁊ ꝑcutiebāt eos q̄ erant in
a ſ. in his qui ſignaculū non habebant.
c d ciuitate. Et cede cōpleta: remāſi d† e
ego: ruiqꝫ ſup faciē meam: ⁊ cla/ f
mās aio: Heu heu heu dn̄e deꝰ. g
Ergo ne diſꝑdas omēs reliq̄as
e iſrael: effundēs furoꝛē tuuꝫ ſup
f hieruſalē? Et dixit ad me: Iniq̄
a ſ. x. tribuū. b ſ. duarū.
g tas domꝰ iſrael ⁊ iuda magna ē
ſ. inculcatio eſt. ſ. ideo.
nimis valde: ⁊ repleta ē tra ſan h
a ſ. occiſoꝝ. b ſ. h̄ iō: q꞉ c.r.ē a. c ſ. a cultu dei.
guinibꝰ: ⁊ ciuitas repleta ē auer i
a ſ. aperitur cauſa tantoꝝ ſcelerū: q꞉. ſ. nō puta
uerunt eſſe pꝛouidentiā dei. ſ. vt aiunt.
ſione. Dixerūt enim: Dereliquit k
a ſ. nō curat terrena. vn̄: Hic ſuperis laboꝛ ē ea
cura q̄eros ſollicitat. b ſ. nūc ⁊ ſi viderit ante.
dn̄s terrā: et dominꝰ non videt.
Igiť ⁊ meus nō parcet oculus:
neqꝫ miſereboꝛ. Uiā eoꝛum ſup
a ſ. coꝛda. ſ. vel ꝑncipes q̄ ſunt capita populi.
b ſ. impleta obedientia. c ſ. xp̄s.
h caput eoꝝ reddaꝫ. Et ecce uir q̄ l
a ſ. carne humana multimode attrita.
indutꝰ erat lineis: qui habebat
attramētariū ī doꝛſo ſuo: reſpō/
a ſ. quaſi ſignaculo tau lugētiū frōtes armaui.
dit verbū dicens: feci ſicut pꝛece
piſti mihi. Ca. X

i Et vidi ⁊ ecce ī firmamē m† n
ſ. vt ſupꝛa.
to quod erat ſuper ca/
ſ. animalium.
put cherubī: quaſi lapis ſapphy
rus: et quaſi ſpecies ſimilitudis
ſ. thꝛoni. ſ. cherubin.
ſolij appuit ſup eum. Et dixit ad †
virū qui indutus erat lineis et
ait: Ingredere in medio rotarū o
k q̄ ſunt ſubtus cherubin: ⁊ imple
manum tuā pꝛunis ignis q̄ ſūt
inť cherubin ⁊ effunde ſup ciui/ p
tatē. Ingreſſuſqꝫ eſt in cōſpectu q r
l meo. Cherubin aūt ſtabāt a de/ s

a Cōtaminate domū. dicebať aūt aliq̄s
locꝰ ꝯtamīari ꝓpter caſuꝫ moꝛtui: Num.
xix. b Et iple. atria interfectꝭ. iſta ſūt
tria tēpli atria de q̄bꝰ dictū eſt ca. ꝑce.
c Egredimini. ſ. de atrijs tēpli cede com
pleta vt exeq̄mini ꝑceptū ꝑ totā ciuitatē.
iō ſubdiť: Et egreſſi ſunt ⁊c̄. d Et ce/
de cōpleta. hic ꝯn̄r poniť Ezechiel lucꝰ
cū d̄r in ꝑſona eiꝰ: e Remanſi ego. q꞉
nō fui interfectꝰ cū alijs. f Ruiqꝫ ſu.
fa.me. ꝑ timoꝛe ⁊ admiratiōe tanti exter/
minij. iō ſubdiť: g Heu. ⁊ triplicatur
ad maioꝛē exaggerationem. cetera patēt
vſqꝫ ibi: h Et repleta ē ter ſan. ſ. ino/
centū occiſoꝝ in ea: ⁊ maxie tpe manaſſe.
de q̄ d̄r. iiij. Regꝭ. xxj. ꝙ effudit ſanguinē
innoxiū multū nimis. i Et ci. rep. eſt
auer. ſcꝫ a deo ꝑ multiplicē idolatriaꝫ: vt
dictū eſt ca. ꝑce. k Dixerūt eni: dere.
dn̄s ⁊c̄. h̄ expoſitū eſt ca. ꝑce. l Et ecce
vir q̄ erat indu. li. Dicit Ra. Sa. ꝙ erat
gabꝛiel angelꝰ in ſpecie viri. Ca. IX

Moꝛaliter.

a† Et clama/uit in auribus
meis ⁊c̄. Hic ad lr̄aꝫ deſcribiť punitio iu/
deoꝝ idolatrātiū mō dicto ca. ꝑce. ꝑ quā
ſignificať punitio xp̄ianoꝝ maloꝝ: q̄ ſm̄
ꝙ dictū eſt idolatrie ſpūali mācipanť. et
de illa punitiōe ſubdiť: e† Et ecce ſex
viri ⁊c̄. ꝑ quos ſignificantur angeli boni
executoꝛes diuie iuſticie in maloꝝ puniti
one. ꝙ aūt talis executio fiat aliqñ ꝑ bo/
nos angelos. patꝫ ꝑ illos angelos quos
abꝛaam ſuſcepit hoſpitio in foꝛma hoīm
Gen̄. xviij. ⁊ certū eſt ꝙ fuerūt angeli bo/
ni: ⁊ tn̄ duo illoꝝ ſubuerterūt ſodomam:
vt d̄r Gen̄. xix. ⁊ ſic d̄r in ꝓpoſito. iō ſub/
ditur: g† Et vnuſq̄ſqꝫ vas interitꝰ. i. in
ſtrumētū ad interficiendū. † In manu
eiꝰ. dicūtur ſex viri ꝓpter ſex oꝛdies an/
geloꝝ miniſtrātiū. ſ. hierachie medie ⁊ in
ferioꝛis. h† Uir q̄ꝫ vnꝰ in medio eoꝝ.
ꝑ quē intelligiť xp̄s qui d̄r vnꝰ: q꞉ nō hꝫ
parē. † Ueſtitꝰ erat lineis. ad ſignan/
dū puritatē mētis ⁊ coꝛpis: q꞉ pctm̄ nō fe
cit: nec inuētꝰ eſt dolꝰ in oꝛe eius. † Et
attramētariū ſcꝑtoꝛis ad renes eiꝰ. ad de
ſignādum ꝙ xp̄s in ſua noticia creata hꝫ
ſcripta oīm merita ⁊ demerita: cū illa co/
gnoſcat oīa q̄ cognoſcit deꝰ ſcia viſiōis.
† Et dixit dn̄s ad eū ⁊c̄. ſequiť: Et ſigna
tau ſup frō. vi. gemē. ⁊c̄. ꝑ ſignū tau ſigť
ſignū crucꝭ q̄ ſigńť xp̄e penitētes q̄ gemūt
⁊ dolēt de ſuis pctīs: ⁊ iſti ſaluāť: aliq̄ xp̄o
q̄ nō penitēt dānanť. iō ſubdiť: † Om
aūt ſu. quē vi. ſig. tau ne ⁊c̄. ꝑ h̄ āt qđ ſeq̄
tur ī ꝑſona ꝓph̄e. d† Et cede cō. remā.
ego ruiqꝫ ī fa. m. ⁊c̄. ſignať ꝙ bonꝰ ꝑlatꝰ
luget caſuꝫ ꝑpl̄i ſibi ſubiecti. Ca. X
m† Et vidi. hic ꝯn̄r deſcribiť ciuitatis
hierl̄m futuꝝ īcēdiū. ⁊ diuidiť in
duas ꝑtes: q꞉ pꝛimo deſigť iſta cō
buſtio. ſcđo explicať viſio. ibi: Et apparu
it. Circa ꝑmū d̄r: Et vidi. viſiōe imagina
ria ⁊ ītellectuali. n Et ecce ī fir. ⁊c̄. ſpēs
enī glīe dn̄i q̄ receſſerat đ loco ſup capita
cherubin trāſferēs ſe ad limē domꝰ: vt di
ctū ē ca. ꝑce. redierat ad locū ꝑſtinuꝫ ſup
firmamētū ī capitibꝰ aīaliū: ⁊ dixit. ſ. ſe/
dēs ī thꝛono dei maieſtatē repꝛeſentans.
o Ingredere ī me. ro. ⁊c̄. vn̄. ſ. j. ca. d̄r:
Silitudo aīaliū ⁊ aſpectꝰ eoꝝ q̄ſi carbo/
nū ignis ardentiū. p Effunde ſup ci
uitatē. ſ. hierl̄m. ꝑ qđ deſignať incendiū
eiꝰ futurū ſm̄ iudiciū diuinuꝫ. q In/
greſſuſqꝫ eſt. ſ. vir indutꝰ lineis. r In
cō. meo. i. me vidēte: ⁊ eſt verbū ꝓph̄e.
s Cherubin aūt ſtabāt a dextrꝭ domꝰ.
id eſt ad

a Ingressus ille stetit stupefact⁹ vł ob.tri/sticiā ciuitatis puniēde. vł ob magnitudinē glie nec manū ad ignē mittit.
b Qui accipiens. Nō dicit q̄d egressus fecerit: q2 tristis rei narratiōez maluit nobis ītelligēdā relinquere ꝙ̄ ocul' subijcere.
c Facies vna ꝛc. Hoꝝ omnium sensū ꝑterite visiōis expositio ꝯtinet: et sciēdū ꝙ supi⁹ dictū ē: facies vituli a sinistris q̄ttuoꝛ: nō sic accipiēdū ē vt alia sit a dextris alia a sinistris sit: ſ; oīm equalis ordo describit. q̄t/tuoꝛ enī facies habebat vnū/quodqꝫ vt nō loꝝ diuersitate dextri ꝛ sinistri: sed vno ꝑ grad⁹ ordīe describant.
d Et facies secūda. Hic non describūt alia a dextr' alia a sinistris: ſ; omniū equalis ordo: q2 q̄ttuoꝛ facies habebat vnūquodqꝫ.
e Spūs eniꝫ vite erat ī eis. Hiero. Oia viuunt deo ꝛ suum sentiūt cre- r.12.c
atorē: nō ē de⁹ mortuoꝝ ſ; viuentiū. vnde ꝛ omnia corpo/ra rotarū plēa sunt ocul': et in psalmo dicit':
ps.18. Celi enarrant gloriā dei: ꝛ o. ma. ei⁹ an. fir.
ibidem. Dies diei eru. v. ꝛ nox noc. indi. sciē. Sol quoqꝫ ꝛ luna ꝛ mare flumīa ꝛ mōtes ꝛ col/les laudāt do/minū: ꝛ in cir/culū suum per annos singu/los elemēta vol/uuntur: celorū ꝙ̄ rationem intris dep̄hēdi/
mus

ꝑtris dom⁹ cū ingrederet' vir ꝛ nu/ a
a ſ a quo recesserāt. b ſ recapitulatio. ſ q2 presente domini maiestate nō exercent' supplicia.
bes ipleuit ātriū interius. Et ēleua b+
ta ē glia dñi desup cherub ad limē
dom⁹: et repleta est dom⁹ nube. Et c
ſ que erat in atrio.
atriū repletū ē splēdore glorie dñi:
ſ ideo.
et sonitus alarū cherubin audieba d e
tur vsqꝫ ad atriū exteri⁹: quasi vox f
dei omnipotētis loquētis. Cunqꝫ g
ꝑcepisset viro q̄ idut⁹ erat lineis di
cēs: sume ignez de medio rotarū q̄
a sunt inter cherubin. Ingressus ille h
ſ ideo.
stetit iuxta rotam: et extēdit che/ i
rub manuz de medio cherubin ad
ignem qui erat inter cherubin: ꝛ sū
psit et dedit in manus ei⁹ q̄ indut⁹
b erat lineis. Qui accipiēs egressus k
est. Et apparuit in cherubin simili/ l
tudo man⁹ hōis subt⁹ pēnas eoꝝ.
ſ vt supra. b ſ animalia.
Et vidi: ꝛ ecce q̄ttuoꝛ rote iuxta chē m
rubī. Rota vna iuxta cherub vnū:
ꝛ rota alia iuxta cherub vnū. Spe/ n
cies autem erat rotarum quasi vi/
sio lapidis chrysolithi: et aspect⁹ ea
rū similitudo vna quattuoꝛ quasi
si sit rota in medio rote† Cunqꝫ am/
bularēt: in q̄ttuoꝛ ꝑtes gradiebāt':
ꝛ nō reuertebant' ambulātes. Sed
ad locū ad quē ire declinabat q̄ ꝑ/
ma erat sequebāt' et cetere: nec cō/
a ſ in his efficiētiā reꝝ: nō mēbroꝝ imagīes signat.
uertebant'. Et oē corp⁹ earū ꝛ cōl/ o
a ſ ferrei. s. quib⁹ lignoꝝ rotūditas stringit'.
la ꝛ man⁹ ꝛ pēne ꝛ circuli plēa erāt
oculis in circūitu q̄ttuoꝛ rotarū. Et p
rotas istas vocauit volubiles audi
ente me. Quattuoꝛ aūt facies ha/ q
a ſ animal. b ſ prima. c ſ idē supi⁹ facies vituli. vnde dant' intelligi faciē cherub esse vituli.
c bebat vnūz. Facies vnā facies chē r s
d rub: et facies secūda facies homīs:
et in tertio facies leonis: ꝛ in quar
to facies aquile. Et eleuata sūt chē
a ſ nota ꝙ eadē debem⁹ intelligere in expositione animalis que supra.
rubin: ipsū est animal qd̄ videram t
iuxta flumen chobar. Cūqꝫ ambu/
ſ animalia.
larēt cherubī ibāt ꝑit' ꝛ rote iux' ea:
ꝛ cū eleuarēt cherubī alas suas vt
exaltarēt' d' tra residebāt rote: s; ꝛ
ipe iuxta erāt. Stātib⁹ illis stabāt:
e ꝛ cū eleuatis eleuabāt'. Spūs eniz
vite erat in eis. Et egressa est glīa v
a ſ vbi stetit. b ſ atrij interioris.
dñi a liminē templi: ꝛ stetit sup che
rubin. Et eleuātia cherubin alas su

a id est ad dexterā ꝑtē tēpli: tñ in atrio sacerdotū. ideo subditur. a Et nu. im. atriū interi⁹. ad designandū dei ꝑsentiā: ſm qd̄ d'r. ij. Paral'. vj. Dñs pollicit⁹ est ꝙ habitaret ī
b+ nebula. b Et eleuata est glia dñi. q2 species represētās dei maiestatē trāsiuit de capitib⁹ cherubin ad limē dom⁹: ꝛ significat ille trāsit⁹ illud qd̄ dictū est ca. ꝑcedenti.
c c Et atriū reple. est splen. glie dñi. i. splēdore dei maiestatē repsentāte. d Et sonit⁹ alaꝝ cheru. ꝑ talē motū alaꝝ ītelligit' ꝓmptitudo angeloꝝ ad exequendū dñi mādatū.
e Audiebat' vsqꝫ ꝛc. ex. sic enī ī hebreo h'r: ꝛ iō aliq̄ male
d corrigūt dicētes iteri⁹. d'r āt atriū exteri⁹ atriū īmūdoꝝ: eo
e ꝙ erat lōge remot⁹ a tēplo. f Quasi vox dei oī. loquē/
f tis. q. d. ille sonit⁹ alarū erat magnific⁹ ꝛ mirabilis: ſ; qd̄
g d'r ps̄. xxix. Vox dñi in virtute: vox dñi in magnificētia.
g Cūqꝫ ꝑcepisset. repetitio est ei⁹ qd̄ dictū est. s̄. Ingredere ī medio rotaꝝ ꝛc. h Ingressus ille. s. vir idut⁹ lineis. B
i Stetit iuxta ro. vt acciperet ignē. ꝑ ministeriū tñ cherub.
h iō subdit': Et extēdit cherub ꝛc. k Qui accipiēs egres/sus est. s. ad effundendū sup ciuitatē. nō tñ d'r hic ꝙ effuderit: ad designādū ꝙ ciuitas tūc nō fuit cōbusta: ſ; postea ꝑ
i sex annos: q2 visio ista fuit anno sexto trāsmigratiōis ioa/chin sexto mēse quīta die mēsis: vt habet' in principio. viij. ca. ciuitas aūt fuit cōbusta anno. xj. sedechie q̄ fuit annus xj. a trāsmigratiōe ioachin: q2 sedechias ei successit in regno. l Et apparuit. Hic ꝯn̄r explicat' mod⁹ visiōis q̄ ī ali
k quib⁹ licet paucis differt a modo visiōis posito. s̄. j. ca. ta/
l les enī visiōes fiūt ad aliq̄d significandū: ꝛ iō frequēter fit ibi īmutatio ad aliq̄d significandū qd̄ de nouo d'r. dicit ergo: Et apparuit in cherubin. illa aūt quattuoꝛ aīalia. j. ca. descripta vocant' h' cherubin: eo ꝙ erāt alata ꝛ ꝑsidentiam
m angeloꝝ significātia: vt ibidē dictū fuit. angeli vero sūt scientia pleni: ꝛ sic interꝑtat' cherubin plenitudo sciētie.
m Et ecce quattuoꝛ rote ꝛc. ꝑ h' patet qd̄ dictū est. s̄. j. ca.
n ꝙ erant ibi quattuoꝛ rote ꝛ quattuoꝛ animalia. n Species āt rotarū erat quasi visio lapidis chrysolithi. s̄. j. ca. dicit': Et aspect⁹ rotaꝝ quasi visio maris. chrysolith⁹ aūt lapis ē preciosus habēs colorē aureū. ꝛ iō dicit' a chrysos qd̄ est aurū. ꝛ ꝑ hoc qd̄ ponit' hic: quasi visio lapidis chrysolithi: dat' ītelligi ꝙ ꝓpheta erat magis illustrat⁹ fulgore diuine sapiētie ꝙ̄ a ꝑncipio. ꝛ idez designat' ꝑ hoc qd̄ postea †He pe. di. 2. nō reuertebantur.
subdit': o Et omne corp⁹ earū ꝛ colla ꝛ man⁹ ꝛ pēne: q̄ tria vltima intelligunt' de animalib⁹ ꝛ nō de rotis: ꝛ dicūtur hic plena oculis. ꝑmo vero ca. hoc tm̄ dicit' de rotis. ꝑ oculos aūt ꝑspicacitas intelligentie designat'. vn̄ ꝛ homines sapiētes ꝛ astuti ſ; modū loquēdi cōem dicunt' oculati. p Et rotas istas vocauit volubiles: q2 equalit' vol/
o ui poterāt ad quattuoꝛ partes. q Quattuoꝛ aūt facies habebat. vnū scz animal. r Facies vna. i. prima: sicut Gen. j. Et factū est vespe ꝛ mane dies vn⁹. i. prim⁹.
s Facies cherub. Hic occurrit duplex dubiū. primū est q̄
p re ista facies dicit' hic facies cherub: que primo ca. dicit' facies bouis. secundū quare dicit' hic prima. ibi autē tertia. Ad primū dicūt aliq̄ ꝙ facies bouis siue vituli est multuz
q similis faciei cherub. ꝛ ꝓpter hoc sic nominat': ſ; hoc dictū est cōtra Josephū dicētē: ꝙ facies cherub est facies cuius/
r dam auis que nunꝙ̄ visa est ab hominibus: sed eius simi/
s litudo ostensa fuit moysi in monte vbi fuit sibi ostensū exemplar omniū fiendorū in tabernaculo: ſm qd̄ dicit' Exo. xxv. Inspice et fac ſm exemplar quod tibi in monte monstratum est. est etiam contra dictum Ra. Sa. ꝛ aliorum hebreorum qui dicunt ꝙ facies cherub est quasi facies pueri gratiosi: ꝓpter quod taliter cōmuniter depingit'. ideo dicitur ꝙ facies bouis fuit mutata in faciē pueri: cuius muta/
t tionis ratio potest assignari: quia sicut dictū est. s̄. j. ca. facies bouis significat regnum grecorū ꝓpter populi cōmunis petulantiam: tunc tamen in philosophis grecie maxie viguit sapiētia: ꝓpter quod ad hoc denotandū facies bouis qui est animal irrationale: versa fuit in faciem homīs qui est animal rationale: et in faciem puerilem: quia sapiētia non senescit: sed magis iuuenescit etiam in senibus q̄ sedatis passionibus clarius vident: ſm qd̄ dicit'. vij. physicorum. Sedendo ꝛ quiescēdo fit anima sciēs ꝛ prudēs. ꝓpter hoc dicit' Sap̄. vj. Clara est ꝛ q̄ nūꝙ̄ marcescit sapientia. Ad secūdū dicēdū ꝙ ꝓpter hoc d'r hic facies cherub ꝑ/ C
v ma: q2 apparebat directi⁹ vultui ꝓphete ꝙ̄ alie: sicut dictū est. s̄. j. ca. de facie homīs. t Ipsum ē aīal. i. qd̄libet dictoꝝ q̄ttuoꝛ aīaliū est illud idē qd̄ viderā ī prima visiōe descripta. s̄. j. ca. v Et egressa ē glo. ꝛc. rediēs ad locū suū.
k Et stetit

mus: vt antiquũ legis ordinē ſeruātes vol/uanť ⁊ currāt: ⁊ nihil nouũ cernam⁹ ſup ter/rā. a Et ſtetit ſup. Hiero. Sic paulatim ꝓtectio dei reliquit iſrľ. primũ fuit in tēplo: p⁹ ſtetit in atrio ſiue in limine: qua recedēte de templo: nubes ⁊ cali/go impleuit ipſius penetralia: rurſumq; ꝑ ſa gloria ſedit ſup cherubin: ⁊ illis ſtati ab euntibus ad exterio/ra: ſubſecute ſũt rote. b Et itellexi q͂ cherubin eſſēt. Multitu/do ſcientie: noticia ſacramētorũ dei: ⁊ thronus eius ac requies.
Ps. 79. vnde: Qui ſedes ſup cherubin māifeſtare. Semper gloria domini ſedet in multitudi/ne ſcientie: et tũc māi/feſtatur qñ cũcta regi ꝓuidentia demōſtrā/tur: nō fortuitu q͂d fieri nec debere dici. De/reliq̄t dñs terrā ⁊ do/min⁹ nō videt. vñ in/tuitus cherubin ⁊ appetitus eoꝝ eſt obliuiſci p̄teritoꝝ: ⁊ in futura ſe extēdē. Ca. XI
A c Et eleuauit m. Hieroñ. Per me gloriā ſeq̄ non poteram auolantem: vt ſcʒ non remanere in templo ignorantie nube confuſo: ſed ſtans in porta domus domini orientalis: que. r. ſ. o. que ſe/quunť ſacramenta cognoſcerem. Hiero. vigintiquinq; viri om/nia referentes ad q̄n/q; ſenſus. Hic autem numerus aut vix aut nunq̄ʒ in bono reperitur: Quis in leuitico ad ſacerdotale mini/ſterium a. xxv. annis eligantur. Hoc eñi in hebreo non habeť: ſʒ in ſeptuaginta. Ibi eñ tricenarius eſt: qui et in exordio huius ꝓ/phetie et in domini etate quando baptiçat⁹ eſt a Johanne. Dicimus tamen quinq; pru/dentes virgines: et quinq; fatuas. Sed hic quinarius in medio poſitus eſt: ⁊ pro quali/tate vtentium vel ad bonũ vel ad malum re/ferri poteſt. d Iechoniā filiũ açur. Dualē ſcʒ numeꝝ qui diuidit vnitatē. ⁊ in ſecũde diei numero ſ̄m hebraicā veritatē nō videť
Geñ. 6. d a dño. vnde in arcā bina et bina introducũtur immũda. Dñs aũt vtrũq; ī vnũ coartāſ: fecit vtraq; vnũ: ⁊ ſoluit mediũ parietem. ini/
Joh. 10. f micitias in carne ſua cōdēnās. vñ: Ego ⁊ pater vnũ ſumus. vt ſcʒ a iudaica dualitate in vnum reuocaret fidei chriſtiane: pontificatu quoq; iudeoꝝ ꝑdito dñs patiť non ſub vno principe ſed ſub duob⁹ Anna ⁊ Caipha. vt religiōis eoꝝ ſciſſum mōſtraret errorē. e Nōne dudũ. Quaſi licet nuꝑ poſt p̄maꝝ captiuitatē edificate ſint dom⁹ que ante cor/ruerant: ſcimus tamen hanc ciuitatem eſſe ī/ſtar lebetis et nos quaſi carnes in ea conſu/mendos et

as: exaltata ſũt a terra corā me.
ſ interius atrium.
Et illis egrediētib⁹ rote q͂ʒ ſub/
a ſ nō iā in ianua tēpli: ſʒ poſt atrium et poſt li/men in introitu porte.
a ſecutę ſũt. Et ſtetit ī itrōitu por/ a
tę dom⁹ dñi oriētal: ⁊ glia dei iſrľ
a ſ ſuper quod thron⁹: ſuper quod gloria.
erat ſuꝑ os. Ipm eſt āīal qd vidi b c
ſubter deũ iſrľ iuxta fluuiuʒ cho
ſ vel q. ſ plenitudo.
b bar. Et itellexi q͂ cherubī eēnt.
Quattuor ꝑ quattuor vult⁹ vni d
⁊ q̄ttuor alę vni: et ſilitudo ma/
nus hois ſub alis eoꝝ: et ſimi/ e
ſ vel tus.
litudo vultuũ eorum: ipſi vult⁹
quos viderā iuxta fluuium cho
bar: ⁊ intuit⁹ eorũ ⁊ īpet⁹ ſinglo
a ſ p̄teritorũ obliuiſci: ad futura ꝓgredi.
rũ āñ faciē ſuā ingredi. Ca. XI
c Et eleuauit me ſpiritus f
a ſ chriſtũ qui nos ad patrē ducit.
et itroduxit me ād por g
a ſ vbi erat glia b ſ eccleſie.
tā dōmus dōmini oriē
a ſ iuſticie. ſ. de quo: Ecce vir oriens nomē ei:
talē quę reſpicit ad ſōlis ortum.
Et ecce ī itroitu portę. xxv. viri:
d ⁊ vidi in medio eoꝝ iechoniā fi/ h
liũ açur et pheltiam filiũ bana/ i
ię pricipes ppľi. Dixitq; ad me:
Fili hois: hi ſunt viri qui cogi/ k
a ſ ꝓ ſceleꝝ cōſcia deſperātes et pēitere nolētes
tant iniquitatē: ⁊ tractant cōnſi
ſ parati ad interitũ.
liũ peſſimũ in vrbe iſta dicētes: l
e Nōne dudũ ędificatę ſũt dom⁹?
a ſ a babylōio cōſumēdi: ardore cui⁹ iacła ignita
Hęc eſt lebes: nos autē cārnes. m† n

a Et ſtetit in intro. por. do. dñi oriētaliſ. dicit R. Sa. q hec eſt porta atrij ſacerdotũ q̄ erat in parte oriētali. ⁊ diciť porta dom⁹ dñi ſiue tēpli: eo q in recta linea opponiť porte tēpli: vt dictũ eſt. s. viij. b Ipm eſt aīal. i. qdlibet illorũ quattuor. c Qd vidi ſubť deũ iſrľ. q͂ firmamentũ erat ſuꝑ capita animaliũ: ⁊ deſuper effigies dei ſedētis in throno repſentās ei⁹ maieſtatē. d Quattuor ꝑ quattuor vult⁹ vni. i. ꝑ ſingula q̄ttuor animalia quattuor facies erāt cuilibet ipſoꝝ. e Et ſimilitudo vultuũ eoꝝ ⁊c. q. d. licet apparentia vnius faciei eſſet mutata vt predictũ eſt: tñ erat idem aīal. cetera aũt q̄ nō ſunt hic expoſita de animalib⁹ et rot' expoſita ſũt pleni⁹. s. ca. j. vbi pt haberi recurſus.

Moraliter. m† Et vidi et ec/ Ca. X ce in firmamēto quod erat ſuper caput cherubin ⁊c. Sequiť: Et dixit ad viꝝ q̄ erat indutus lineis ⁊c. Per hoc q ille vir ꝑ quē chriſt⁹ ſi/gnificatur vt dictũ eſt: effudit prunas ardentes ſuꝑ ciuitatē: ſignificata fuit denũciatio deſtructionis hieruſalē ꝑ romanos: ſicut denũciauit xp̄s: Luc. xix. Vidēs ieſus ciuitatē ſanctā hierľm fleuit ſuꝑ eā ⁊c. b† Et eleuata eſt glia dñi deſuꝑ cherub ⁊c. per hoc ſignificatũ fuit myſtice qd in aduētu romanoꝝ cōtra hierľm receſſuꝝ erat ab ea p̄ſidiũ angeloꝝ. vnde dicit Joſeph⁹ in libro de iudaico bello q tũc cũ ſacerdotes in nocte pentecoſtes intrarēt tēplũ ad diuias res agēdas: au/dierũt primo quendā ſtrepitũ et poſtea voces dicentium: Migremus hinc. que crediť fuiſſe voces angelorũ p̄ſidentiũ tēplo ⁊ ppľo iudeoꝝ. Reſiduũ aũt hui⁹ capituli loquiť de diſpoſitiōe quattuor animaliũ ⁊ rotarũ: quoꝝ ſenſus miſtycus poſitus eſt ſupra ca. j.

In ca. x. vbi dr ī poſtil. Hic occurrit duplex dubiũ.

Additio. Ad hoc duplex dubiũ motũ ꝑ poſtillatorē videť dicēdũ q nō ſoluʒ primũ animal: ſ; quodlibet quattuor animaliũ p̄dictorũ in p̄ma viſione ↄtētoꝝ in hoc loco vocať cherub. vnde in lr̄a exp̄ſſe diciť: Rota vna iuxta cherub vnũ: ⁊ rota alia iuxta cherub alteꝝ. Et q͂ ſ̄m gloſā eadem debem⁹ in hoc loco intelligere in expoſitione aīaliũ q̄ ſupra. Hec eñi mutatio noīm nō debet referri ad mutationē reꝝ viſaꝝ: ſed ad maiorē illuſtrationeʒ ꝓphe. Illa eñi q̄ pri⁹ ſub ſpecie animaliũ quaſi inferiorũ cognouerat: hic cognoſcit ſub ſpecie cherubin q̄ ſũt altioris grad⁹: vt exp̄ſſi⁹ denotet q myſteria ꝑ hmōi aīalia figurata ſũt ſupra naturā reꝝ naturaliũ. vñ nō ſolum facies bouis dr ħ cherubin: ſ; etiā facies hoīs ⁊ facies leonis ⁊ hmōi. Et iō de oīb⁹ aīalib⁹ ſimul ſũptis dicit infra eodē ca. Intellexi q͂ cherubin eēnt. q. d. illa q̄ p⁹ us viderā vt aīalia quaſi terrena mō ītellexi vt cherubin qd plenitudinē ſapie īportat. cũ āt dr: Facies vna facies cherub: et facies ſcda facies homis ⁊c. ī ſola facie bouis fecit mutationē: q͂ bos vt dictũ eſt. s. ſʒ expoſitionē ſctoꝝ ſignificat myſteriũ paſſiōiſ: eo q ē aīal imolaticiũ: ⁊ ſic bʒ īfirmiorē rōnē q̄ʒ alia aīalia. Idcirco īpoſuit ſibi nomē cherub q̄ſi a fortiori de oīb⁹ intelligereť rō cherubin. vñ ſtatī de oīb⁹ q̄ttuor aīalib⁹ dic: Eleuati ſunt cherubin ⁊ infra: Cũq; ambularēt cherubin ibāt pariť et rote. Et rōe p̄dicta pōt dici q añ poſuit faciē bouis q̄ in p̄ma viſiōe fuit tertia vt denotaret q̄ſi ꝑ locũ a fortiori equalitate animaliũ in dignitate ſeu excellētia. Ca XI

f Et eleuauit. Supra poſita eſt vaſtatio plebis cōiter. hic poniť deſtructio principaliũ ſpecialiť. ⁊ primo ſacerdotũ: ſecũdo pricipũ. ca. ſeq̄nti. tertio falſoꝝ ꝓphaꝝ. ca. xiij. Circa primũ ſciēdũ q Hieremias ꝓphetauerat bonũ illis q̄ trāſmigrauerāt ⁊ malũ illis q̄ in hierľm remāſerāt ſub metaphora ficuũ bonarũ ⁊ malarũ: Hiere. xxiiij. Sacerdotes aũt q̄ remāſerāt in hierľm cōtrariũ aſſerebāt. ⁊ ideo oſtenſio facta eſt Eçechieli cōſimilis viſioni Hieremie: ⁊ potiſſime q̄ꝫtũ ad ſacerdotes. Primo ergo deſcribiť vaſtatio illorũ qui remāſerāt in hierľm. ſcdo ↄſolatio illoꝝ trāſmigrauerāt in babylonē. ibi: Et factũ eſt. Circa primũ ſciēdũ q ſacerdotes q̄ remāſerāt in hierľm parabolice deſignabāt ſuā ꝓſperitatē. ⁊ ideo p̄mo eoꝝ parabola poniť: ⁊ ſecũdo tolliť ibi: Idcirco. Circa p̄mũ p̄mittiť mod⁹ viſionis. cũ dr: Et eleuauit me ſpũs. i. de⁹ vel angel⁹ dei miſter. g Et itro. me ⁊c. i. ad portā atrij ſacerdotũ q̄ ſic noīať vt dictũ ē ca. p̄ce. h Et vi. ī me. eoꝝ iechoniā filiũ açur. iſte ē ali⁹ ab illo iechonia poſito. s. viij. ca. q͂ ille dr fili⁹ ſaphan. i Et pheltiā. iſti duo erāt p̄ncipaleſ: ⁊ alioſ traxerāt ad errorē ſuũ. iō exp̄ſſe nomianť. k Hi ſũt viri q̄ co. ⁊c. q͂ īformabāt ppľm vt ſecure manerēt in cultu idolorũ: nō timētes Hieremie cōmīatiōes. iō ſubdiť: l Dicētes: nōne dudũ ⁊c. q. d. ſic māſit ciuitas a tpe Salomōis q̄ eā amplianit: ⁊ triplici muro clauſit. ſic ſecura ab aduerſarijs ꝑmanebit. m Hec eſt le. ſ. hierľm. n Nos aũt carnes. qd expōnũt aliq̄ dicētes q hec dicebāt iſti deriſorie ⁊ ꝑ cōſequens negatiue: eo q Hieremias ꝓ.

G mendos ⁊ cremādos.
a Plurimos o. Hiero. Quaſi: ego interp̄tabor quō ſit ciuitas lebes ⁊ vos carnes: nō iuxta ſēſū quē dixiſt̄: ſed quē nō timet̄. Implebit̄ quidem ciuitas carnib⁹ quaſi lebes nō tñ veſtris ſed eoꝝ q̄s iterfeciſtis. b Et ſcietis. ſm illud: Cū occideret eoſ q̄rebāt eū. vt ſcȝ quē p̄ bñficia nō ſēſerunt p̄ tormēta cognoſcāt. c Et factuȝ ē. Hiero. Mortuo pharaone: ingemuer̄t filij iſrael ⁊ clamauerūt ad dñm. Eo enī viuēte nō poterāt. Eſaias q̄ȝ mortuo ozia rege leproſo vidit dominum ſedentem ſuper thronum excelſum et eleuatum: et ſeraphin ſtantia circa eum. Intelligenſqȝ im mūda ſe habere labia meretur de altari carbonē ad labia ſua purganda. Hic autem p̄phetāte fortitudīe dei princeps qui a domini declinauerat ſeruitute. cadit vt eleuetur a chriſto. Domin⁹ eniȝ eſt reſurrectio. diabolus ruina eſt. vñ: Ecce hic poſit⁹ eſt in ruinaȝ eorum: ſcilicet qui peſſime ſtabant: ⁊ reſurrectionem eorum: ſcilicet qui ceciderant.
d Phelthias. Alter principum ſeruatur incolumis iechonias ſcȝ qui īterpretatur aures eius ſonant anime: ſcȝ filius açur quod interpretatur fultū ſiue adiutoriū. e Banaie. ſtructoris vel cementarij: qui cadēdo a domino declinanit: fili⁹ peſſime edificationis merito cadit p̄phetāte eo quem dominus cōfortauit: qui ante obediebat deo et illius fulciebatur auxilio: iure permanet in imperio.
f Et factū eſt. Ex his diſcimus nō eſſe inſultandum eis qui dei iudicio p̄cis traditi ſūt: nec a peccatis conuerſis aut penitentibus ⁊ de eccleſia egreſſis dicendū: longe recedite a domino.
g In ſanctificationē modicam in terris ad quas venerūt. Quia quidam eorum idolatrie ſubijci noluerunt ſed mandatoꝝ dei memores fuerunt: vt Daniel et tres pueri ⁊ ſimi-
G les eoꝝ

Pſ. 77.
Eſa. 6. a
Luc. 2. e
Dan. 3. b

Idcirco vaticinare de eis: vaticinare fi a
illis hoc dicentibus.
li homis. Et irruit in me ſpūs dñi: ⁊ di
ſecundo
quia.
xit ad me: Loquere. Hec dicit dñs: Sic
a quaſi non vos eſtis carnes perdite ciuitatis: ſcilicet hi quos ſcandalizaſtis.
locuti eſtis dom⁹ iſrael: et cogitationes
probans corda et renes.
a cordis veſtri ego noui. Plurimos occi b+
diſtis in vrbe hac: ⁊ impleſtis vias eius
interfectis. Propterea hec dicit dñs de
ſcandalizando.
us iſrl̄: Interfecti veſtri quos poſuiſtis c
ī medio ei⁹ hi ſūt carnes: ⁊ hec ē lebes: d+ e+
a q̄ putatis vos in hac vrbe morituros. b hoſtium.
et educā vos de medio eius. Gladiū me f+ g
hoſtium.
tuiſtis et gladiū īducā ſup̄ vos ait dñs b+
vrbis.
deus. Et eijciā vos de medio ei⁹: dabo †
quaſi nō imerito.
qꝫ vos in manu hoſtiū: ⁊ faciā in vobis
a q̄uis extra vrbē. b in terminis p̄uincie veſtre.
iudicia. Gladio cadetis. In finibus iſrl̄ i
a ſola vexatio intellectū dabit auditui. b nō ali⁹.
b iudicabo vos: ⁊ ſcietis q᷑ ego dñs: hec k
ciuitas ſicut putatis.
non erit vobis in lebetem: ⁊ vos nō eri l m
a q᷑ ſcȝ nō inter gētes: ſed inter chriſtianos.
tis in medio ei⁹ in carnes. In finib⁹ iſrl̄ n
ideo vobis hec.
iudicabo vos ⁊ ſciet̄ q᷑ ego dñs. Quia
p̄ficiendo.
in p̄ceptis meis nō ambulaſtis: ⁊ iudi
econtra.
cia mea nō feciſtis: ſȝ iuxta iudicia gen o
vt eis eſſetis in exemplū.
c tiū q̄ in circūitu vr̄o ſūt eſt̄ op̄ati. Et fa p
ruina declinans.
d e ctū ē cū p̄p̄hare phelthias fili⁹ banaie
cōpatientis affectu.
mortu⁹ eſt. Et cecidi ī faciē meā clamās q
fidei ardore. tertio.
voce magna. Et dixi: Heuheuheu do
a quaſi te idignāte etiā reliquie q̄ videbant̄ ſupeſſe p̄ibūt
mine de⁹: cōſūmātionē tu fac̄ reliq̄arū
ſic conquerentem.
f iſrl̄? Et factū ē verbū dñi ad me dicēs: r
a quaſi diceret: nō ſūt ille reliquie que ſunt in hierl̄m ſicut putas: ſed qui in babylone captiui. b de ſtirpe tua.
Fili hōis frātres tui viri p̄pinqui tui: ⁊ s t v
ſunt. ip̄roperādo
omnis domus iſrl̄: vniuerſi quib⁹ dixe x
a ac ſi dicat: longe receſſiſtis a domino: q᷑ captiui et cū iechonia vos tradidiſt̄.
rūt habitatores hierl̄m: lōgē recedite a y z
dño: nobis data eſt terra ī poſſeſſioneȝ. a
a dic eis. b a terra iſrael. parūper. ſ. ab eccl̄ia.
Propterea h̄ dic̄ dñs de⁹. Quia lōgē fe b
eſſe.
ci eos in gentibus: ⁊ quia diſperſi eos ī
a alienis. b igitur. c vt memores peccatorū ſuoꝝ q̄ per vitia receſſerant p̄ penitentiā redeant. quia obedierunt mihi.
g terris: erō eiſ in ſanctificātionē modicā c
a concaptiuis. ſ. qui ſunt in babylone propinquis Ezechielis prophete.
ī terr̄ ad q̄s venert̄. Propterea lōq̄re h̄ †

remias p̄phetauerat. j. ca cōbuſtionē ciuitatis ſub metaphora olle ſuccenſe: ⁊ ſm hoc v̄bū iſtud intelligit̄ negatiue ſic: Hec ciuitas nō erit lebes ſiue olla ſuccēſa: vt dixit Hieremias nec nos carnes bullite in ea: ſȝ hec opinio nō ꝯſonat lr̄e ſequēti vt videbit̄. ⁊ iō Rabi Sa. exponit hoc verbū: Hec eſt lebes ⁊c. tanq̄ȝ aſſertiue dictnm. vt ſit ſenſus: Sic carnes cōſeruant̄ in lebete vſqȝ ad p̄fectā earuȝ decoctionē: ſic ſeruabimur ī hierl̄m vſqȝ ad maturā etatē. aſſimilat̄ aūt p̄lōgatio vite decoctioni: q᷑ q̄ȝdiu calor naturalis decoquit alimentū cōuertēdo in mēbra durat hoīs vita: tādiu enī viuunt animalia q̄ȝdiu nutriūtur. ij. de Anima. qñ aūt calor natural̄ ſic debilitatur qꝫ nō pōt hoc facere: deficit vita naturali morte. a Idcirco. Hic cōſequēter remouet̄ hec parabola. ⁊ ptȝ lr̄a vſqȝ ibi: B
b Plurimos occi. in vr. hac. ſ. īnocētes q̄s occidit rex manaſſes ⁊ alij reges mali ad p̄ſuaſionē ſacerdotū. vñ ⁊ Hieremiā voluerūt ſic occidere: vt hr̄ Hiere. xxvj. c Interfecti veſtri ⁊c. ī medio ei⁹. ſ. hierl̄m. d Hi ſūt carnes. q᷑ licet nō fuerīt ibi mortui morte naturali: ſ; violēta. illa tñ mors fuit optima: ſȝ qd̄ d᷑ pſ̄. cxv. Precioſa ī cōſpectu dñi mors ſanctoꝝ ei⁹. e Et hec eſt lebes. q᷑ in hieruſalē fuerūt ſepulti. f Et educā vos. extra hierl̄m in captiuitatē. g Gladiū metuiſtis. ſ. regis babylonis qñ p̄ auxilio ad regē egypti miſiſtiſ. h Et gladiū inducā ⁊c. ſcȝ regis babylōis. i In finib⁹ iſrl̄. i. ī terra aliena finib⁹ terre vr̄e iūcta. k Iudicabo vos. q᷑ fuerūt adducti ad regē babylōis in terra emath. ⁊ ibi occiſi eo qꝫ relaxauerāt iuramentū ſedechie qd̄ fecerat regi babylonis: vt dictū fuit Hiere. xxxix. iō ſubdit̄:
l Hec. ſcȝ hierl̄m. m Nō erit vobis in lebetē. manēdo in ea vſqȝ ad maturā etatē.
n In finib⁹ iſrl̄ ⁊c. repetitio ē ei⁹ qd̄ p̄dictū eſt ad maiorē affirmationē. o Sed iuxta iudicia gentiū. imitādo idolatriā eoꝝ.
p Et factū eſt cū p̄phetarē pheltias fili⁹ banaie mortu⁹ eſt. dicūt aliq̄ qꝫ nō fuit tūc ſic in re: ſed p̄pheta vidit in ſpiritu morteȝ ſibi de p̄pinquo īminere. hebrei dicūt qꝫ tūc mortu⁹ fuit ſubito diuino iudicio: ⁊ hoc fuit ſcituȝ p̄ nuncios qui frequēter mittebant̄ de hieruſalē ad trāſmigratos in babylonem qui interrogati ab illis quibus Eçechiel narrauerat ſuam viſionē: vt habet̄ in fine hui⁹ ca. reſpōderūt qꝫ eodē tp̄e ⁊ eadē hora mortu⁹ fuerat: ſicut Eçechiel dixerat. q Et cecidi in faciem meā. ad dep̄candū dominuȝ ne multiplicaret̄ exterminiū. r Et factū eſt verbū ⁊c. Hic ꝯſeq̄nter pōit̄ ꝯſolatio eoꝝ q̄ trāſmigrauerant. cū d᷑: s Fili homīs fratres tui. i. iudei tecū in babylonē ducti. t Viri p̄pinqui tui. q᷑ inter eos erant aliqui q̄ erāt de genere ſacerdotali: ſicut ⁊ ipſe eçechiel. C
v Et omnis dom⁹ iſrl̄. quia de regno deceȝ tribuū aliqui euadētes manus ſalmanaſar: poſtea venerūt in regnū iude vt dictum fuit iiij. Reg. quoꝝ aliq̄ cū iechonia rege fuerūt ī babylonē ducti. x Quib⁹ di. i. de q̄b⁹ dixer̄t. y Habitatores hieruſalē. reputātes eos miſeros et ſe felices: vt dictum eſt in principio huius ca. z Lōge recedite a dño. reputabāt enī eos a dño deiectos ⁊ derelictos
a Nobis data eſt terra in poſſeſſionē. quia credebāt ſecure viuere in hieruſalem: vt p̄dictum eſt. b Propterea hec dicit dñs de⁹. id eſt p̄pter eoꝝ inſultationē ero vobis in cōſolationē. iō ſubdit̄ de trāſmigratis:
c Ero eis in ſanctificationē modicā in terris ad q̄s venerūt: q᷑ p̄ Danielē ⁊ ſocios ei⁹ q̄ fuer̄t poſiti ſup̄ negocia regni babylōis vt hr̄ Daniel. ij. iudei ibi habitātes fuerūt ſuſtē-

 tati in

les eoꝝ. a Cõgregabo vos ď po. Hiero. Hec ſub ʒorobabel et ieſu filio ioſe dech ⁊ eſdra ⁊ neemia tribui iude: ⁊ his q̇ cũ eis reuerſi ſũnt pleriq̃ accidiſſe autumãt. habitatores q̃ȝ hierl'm q̇ ſub ſedechia rege iuda capti ſũt: vel q̇ fugerũt cũ Hieremia in egyptũ: in omnes terras eſſe diſpſos ⁊ nõ reuerſos ĩ vrbẽ hieruſalẽ. Plena autẽ ꝯũſio eoꝝ q̇ captiui erãt: ⁊ reliquiarũ iſrael: intelligit̃ in xp̃o: qñ reliq̃e ſalue facte ſũt ⁊ crediderũt vna

Act. 2. g die tria milia. Sed ⁊ quotidie ſupbi habitatores vrbis hierl'm q̃ȝ ãt coꝛ. p. o. ⁊ a. ſ. ambulat: dei merentur offenſam. Qui autez ꝓ lapideo coꝛ molle accipiunt: per penitentiam reuertuntur ad eccl'iam ⁊ in p̃ceptis domini ambulãt et iudicia eius cuſtodiũt.

b Et aſcendit glo. Paulatim gloꝛia domini recedit ab hieruſalem. pꝛimuȝ tẽplũ deſerens ſtat ĩ atrio vel in limine dom⁹: poſt ĩ introitu poꝛte oꝛientalis: nouiſſime ſublatis pẽnis rotiſq̃ ſequẽtibus ſtat ſuper montem. q. e. a. o. vr. montem ſcilicet oliueti vnde dominus ad patrẽ aſcẽdit. Et aſcendit glo. vñ:

Mar. 14. c Surgite eam⁹ hinc. Et relinquetur vobis dom⁹ veſtra de. Joſephuſq̃ vocẽ

Joſephus angeloꝛuȝ dicit in templo auditam. Abeam⁹ ex his ſedib⁹. c Montẽ. oliueti. ſ. in ſignum refectionis ⁊ luminis vt inde perituram arſuramq̃ cerneret hieruſalem.

d Ad tranſmigrationẽ. Hiero. Ad eos. ſ. de quibus ſupꝛa. ⁊ ſenes iuda ſedebant iuxta me ⁊c̃. quib⁹ ꝓpheta p̃ſens coꝛpoꝛe viſiones cernebat: q̃ omnia fiebant vt cõſolationẽ reciperent captiui: q͛. ſ. in hieruſalẽ redirent: ⁊ in p̃ceptis dei ambularẽt.

e Et fact⁹ Ca. XII eſt. Exaſperãt' me ſcȝ ad amaritudi-

A nem cõuertentis: cum na-

Ps. 33. tura ſim dulcis. vnde: Guſtate et videte qm̃ ſuauis eſt dñs. f Tu ergo fi. homĩs. Quidam volunt captiuitatem ſedechie qui interpꝛetatur iuſtus domi nus in typũ pꝛecedere ſaluatoꝛis: qui de celeſtibus ad terrena deſcendẽs humanũ coꝛpus aſſumpſit q̃ſi vaſa captiuitatis: quod non pꝛobamus. Non enĩ rex impius in figuram illius pꝛecedere põt qui totius pietat' exemplũ eſt.

Et trãſ.

a dicit dñs de⁹: Cõgrebabo vos a
de populis: ⁊ adunabo de terr'
ĩ q̇bus diſperſi eſtis: daboq̃ vo
bis humũ iſrael. Et ingredient̃
(ingreſſi.)
illuc: ⁊ auferẽt oẽs offenſiones: b
(a idola ꝓ q̇b⁹ deũ offẽdiſt' — b humo.)
cũctaſq̃ abomĩatiões ei⁹ de illã.
(a timoꝛis et ſeruitutis dei vt nõ diuerſis idolis ſeruiatis. b cui ſi'e: Coꝛ mũdũ crea ĩ m. d.)
Et dabo eis coꝛ vnũ ⁊ ſpiritum c d
nouũ tribuã ĩ viſcerib⁹ eoꝝ.† Et
(a durũ. ſm illud: Dura ceruice ⁊ incircumciſi coꝛde: et induratũ eſt coꝛ pharaonis.)
auferã coꝛ lapideũ ď carne eoꝛũ e
(a molle in quo mãdata dei ſcribant̃ in tabulis coꝛdis carnalibus.)
et dabo eis coꝛ carneũ vt in p̃ce f
(conuerſi.)
ptis meis ambulent: ⁊ iudicia
mea cuſtodiant: faciantq̃ ea et
(a qui modo aduerſus.)
ſint mihi in populum: ⁊ ego ſim
(a ſcȝ. b peccata quibus de⁹ offenditur.)
eis ĩ deũ. Quoꝝ aũt coꝛ p⁹ offẽ g
(idola.)
dicula ⁊ abomĩatiões ſuas am
(viſam.)
bulat: hoꝛũ viã ĩ capite ſuo po h
(cuius dicere facere eſt)
nam dicit domin⁹ deus. Et ele i
uauerũt cherubin alas ſuas: et
rote cum eis: et gloꝛia dei iſrael
b erat ſuper eoſ. Et aſcẽdit gloꝛia k
(a mirũ in modũ vſq̃ hodie glia dñi q̃ tẽplum deſeruit ſtat ſup montẽ oliueti et in ſigno crucꝭ rutilãs ſpectat tẽplũ in cineres diſſolutũ.)
domini de medio ciuitat': ſtetit l
c q̃ ſup montem qui eſt ad oꝛien
tem vrbis. Et ſpirit⁹ leuauit me m
d adduxitq̃ in chaldeam ad trãſ
migrationem in viſionẽ in ſpi
(a ſignificat ſe non coꝛpoꝛe ſed ſpũ de babylõe in hieruſalẽ fuiſſe tranſlatum. b que me in ſpũ duxerat in hieruſalem et oĩa monſtrauerat.)
ritu dei. Et ſublãta ẽ a me viſiõ n
quam videram. Et locutus ſuȝ o
(res. ſ.)
ad tranſmigrationẽ omnia ver p
ba domini que oſtẽderat mihi.

Capitulum: XII

e Et factus eſt ſermo do q†
mini ad me dicens: Fi r
li hominis: ĩ medio do
mus exaſperantis tu habitas:
qui oculos habent ad videndũ s
(a oculis coꝛdis pertinacia pꝛiuatis.)
et non vidẽnt: ⁊ aures ad audi t
(a non vitio ſenſuum. vnde: Si ceci eſſetis peccatum non haberetis.)
endum ⁊ non audiunt: quia do
(a captiuitatem ſedechie in hoc capitulo ſignat.)
f mus exaſpirãs eſt. Tu ergo fili v

a tati in aliquo ⁊ ꝯſolati: ⁊ poſtea ꝑ mardocheũ tẽpoꝛe aſſueri: vt habet̃ in libꝛo Heſter. a Cõgregabo vos de po. tꝑe cyri q̇ dedit licẽtiã redeũdi in iudeam. b Et auferẽt oẽs offenſiões. i. idolatrias: q͛ poſt reditũ captiuitatis babylonice nõ legit̃ ille ppl's idolatraſſe: niſi aliq̇ pauci tꝑe antiochi q̇ ad h̃ coegit iudeos. j. ⁊. ij. Machab. c Et dabo eis coꝛ vnũ. ſ. ad ſeruiendũ vni deo celi. d Et ſpm nouũ. auferẽdo eis volũtatẽ patrũ ſuoꝝ q̇ fuerũt ad idolatriã pꝛoni. e Et auferã coꝛ lapideũ. i. durũ ad recipiẽdũ diſciplinã dñi ⁊ ꝓphetarũ. f Et dabo eis coꝛ carneũ. i. tenerũ ⁊ diſpoſitũ ad recipiendum: vt ptȝ. j. Eſdre. cui⁹ doctrinã receperũt valde deuote. g Quoꝝ aũt coꝛ poſt offendicula. i. paratũ ad deum offẽdẽdũ: quale erat coꝛ eoꝝ in hierl'm habitantiũ: vt ptȝ ꝑ p̃dicta. h Hoꝝ viã in capite ſuo ponã. reddẽdo eis penã debitã. i Et eleuauerunt. Hic vltimo ponit̃ viſiõis hui⁹ relatio. p̃mittit̃ tñ receſſus diuine ꝓtectiõis a hierl'm. cũ dr̃: Et eleuauerũt cherubin alas ſuas ad volandũ extra tẽplũ in q̃ erant vt patet ꝑ p̃dicta. k Et aſcẽdit glia dñi de medio ciuitat' ſignãs ſubtractionẽ diuĩe ꝓtectiõis. l Stetitq̃ ſup mõtẽ. ſ. oliuaꝝ q̇ vno miliari diſtat a hieruſalẽ: vt habet̃ Act. j. m Et ſpũs le. me ⁊c̃. viſiõe enĩ imaginaria videbat̃ ſibi de hierl'm ĩ in babyloniã reduci. n Et ſublata eſt a me viſio. i. raptus mẽtis: ⁊ ſic vidit ſe eſſe cũ ſenib⁹ ſedẽtib⁹ coꝛaȝ eo: vt habet̃. ſ. viij. ca. idõ ſubdit̃: o Et locut⁹ ſuȝ ad trãſmigrationẽ. i. ad iudeos trãſmigratos ĩ chaldeã. p Oĩa v̄ba dñi q̃ oñderat mihi. retulit enĩ eis viſionẽ imaginariã p̃dictã ⁊ ei⁹ itellectũ ⁊ ſignificationẽ. Ca. XI

Moꝛaliter.

f† Et eleuauit me ſpirit⁹ ⁊c̃. Sequit̃: Hec eſt lebes ⁊ nos carnes. ⁊ ſm ſenſuȝ litteralẽ hierl'm dicit̃ hic lebes ⁊ habitatoꝛes ei⁹ carnes. Per hierl'm aũt que pacifica interp̃tat̃ religio deſignat̃: in qua debet eſſe pax ⁊ trãq̇llitas a tumultu ſeculariũ negocioꝛũ: ⁊ bene dicit̃ lebes. nã in lebetis coquebant̃ carnes hoſtiarũ pacificarũ quarum adeps offerebat̃ ſup altare holocauſti in odoꝛẽ ſuauitatis. ⁊ ſil'r ĩ religiõe carnales affect⁹ decoq̇ debẽt charitatis igne. ita q͛ deuotio mentis q̃ ꝑ adipẽ ſignat̃ coꝛã dño acceptet̃: ⁊ qm̃ in religionib⁹ ſpecialit̃ mendicantiũ aliqui ſolliciti ſunt iuuenes adducere ad ſuã religionẽ: q̇ tñ ſũt mali religioſi: ꝓpter qđ inducti ꝓficiũt aliqñ vbi inductoꝛes deficiũt. idõ dicit̃ talib⁹ inductoꝛib⁹ qđ ſequit̃: b† Plurimos occidiſtis in hac vrbe. i. in hac religiõe vbi ꝓficientes moꝛtui ſũt mũdo ⁊ occiſi ſꝫ vitã carnalẽ. de quibus ſubdit̃: d† Hi ſunt carnes. ſ. decocte charitatis igne ⁊ nõ vos q̇ male viuitis in religiõe. e† Et h̃ eſt lebes. ſ. ipſis ⁊ nõ vobis: eo q͛ ĩ religiõe decoquũtur igne charitatis ⁊ nõ vos q̇ in ea carnalit̃ viuit'. quoꝝ pena ſubdit̃ cũ dicit̃: f† Et educã vos. ſ. de religione ꝑ moꝛtẽ. h† Et gladiũ inducã ſuper vos. i. ſententiã terribilem vos ab electis diuidẽteȝ. † Daboq̃ vos in manu hoſtiũ. i. demonũ: vt ſubiecti ſitis eis in pena ſicut viuẽtes ſubiecti fuiſtis eiſ in culpa. † Propterea loquere. Hec dicit dominus deus cõgregabo vos de ppl'is ⁊c̃. hic ſm ſenſuȝ litteralẽ dñſ ꝑ Ezechielẽ ꝯſolat̃ eos q̇ de cõſilio Hieremie trãſmigrauerũt ipis bona ꝓmittẽdo. cõminatur etiã mala illis q̇ nõ trãſmigrauerãt: ⁊ trãſmigratos deridebãt. Per h̃ aũt moꝛalit̃ ſignat̃ q͛ illi q̇ cõſilio xp̃i dimittũt tꝑalia religionẽ intrãtes deuote: ibiq̃ viuẽtes ſctẽ: cõſolationẽ recipiẽt a dño grẽ ĩ p̃ſenti ⁊ glĩe in futuro. illi v̄o q̇ deridẽt eos ⁊ reputãt fatuos grauiter a dño punient̃. Ca. XII

Et fact⁹ eſt. Hic ꝯñr deſcribit̃ punitio p̃ncipum. ⁊ diuidit̃ in duas ꝑtes. ſ. p̃ncipalẽ ⁊ incidentalẽ. ſcđa ibi: Et fact⁹ ẽ. Primum aũt fit ſub parabola facti. ⁊ idõ p̃mo parabola põit̃. ſcđo explanatio
ponit̃ ibi: Et fac. ẽ. Parabola v̄o fcti ẽ qñ fit aliq̇d ad ſignãdũ aliđ factũ: ſic̃ ꝑabola v̄bi qñ ꝑ vnũ verbũ ĩtelligit̃ aliđ. p̃mo g̃ dr̃: e Fili hois ⁊c̃. q͛ ꝑpl's eoꝝ nolebãt credere v̄bis Hieremie de deſtructione hierl'm futura. s Qui o. hñt. ſ. carnis. t Et nõ vi. i. nõ intelligũt ocul' mẽt'. v Tu g̃ fi. ho. f. t. vt ꝑ ſenſibi

a Et trāſmigra. Ad lrām ſedechiā captū a babylōijs atq̧ chaldeis: et Hieremias ꝓphe/ ta ⁊ reguꝫ narrat hiſtoꝛia: ⁊ ductum ḋ loco in locū. de hierlm.ſ.in baby/ lonē: ⁊ cetera que Ezechiel in ſequēti bus dicit: Hie/ ro. Qui volunt ꝑ ſedechiā xp̄m ītel/ ligi. vaſa captiui/ tatis humanū coꝛ pus accipiunt: ⁊ per foſſuꝫ parietē: quia inferni clau/ ſtra perfregit: et re ſurgens ſolis cre/ dentibus apparu/ it: poꝛtatꝰ in hume ris q̄ñ cū angelicī̄ poteſtatibꝰ in celū aſcēdit: abſcōditꝰ egredit̄ et velat fa ciē ne ī carne moꝛ/ tali videat̄ diuini/ tas: nō videt terrā ne eius oculis illu ſtret̄ q̄ eiꝰ aſpectū non meret̄. Oculi enī dñi ſup iuſtoſ. hec aūt oīa fec̄ vt ꝑ ſimilitudinē ho/ minis dura iſrael coꝛda ad fidē con/ uerteret. In poꝛtē/ tum quoq̧ datuſ. vñ: Ecce h̄ poſitꝰ ē in ruinā ⁊ in reſur rectionē mul. ⁊c̄.

b Perfode ti. p. Nocte enī ſedechi as ſuffoſſo muro fugit ad ḋſerta ioꝛ danis: ibiq̧ com/ ꝓhenſus eſt a ba/ bylonijs ⁊ ductꝰ ī reblata: ⁊ ibi filij ſui trucidati ſunt coꝛam eo. Illud autem notandum ꝙ eodē tpe Hiere/ mias ꝓphetabat ī hieruſalem: ⁊ Eze chiel in babylōe: ⁊ illiꝰ ꝓphetia mit tebatur ad capti/ uos: et huius ad eoſ qui habitabāt ī hieruſalē: vt vni/ us in diuerſis re/ gionibus dei pꝛo/ uidētia ꝓbaretur: et intelligerent au dientes que popu lo accidūt nō ido/ loꝛum poteſtate: ſꝫ dñi fieri iuſſione.

c Et extendā re. Eum enim qui nō nouerat. p. ꝓ noƀ p. f. ⁊ alibi. Spūs vultus nr̄i chriſtꝰ dominus captus eſt in. p. noſtris.

Heri cu

a ſ vt imaginibꝰ nō ſolū auditu ſed et viſu oculoꝝ captiuitatē cognoſcāt
hominis fac tibi vaſa trāſmigratiōis: ⁊ trāſmigra a b
a ſ de celeſtibus ad terrena.
bis per diē coꝛaꝫ eis. Trāſmigrabis autē de loco
tuo ad locū alterū in ꝯſpectu eoꝝ: ſi foꝛte aſpiciāt:
a ſ facere iubetur in figura q̄ ſedechias fecit re ipſa. b ſ ſarcinaſ.ſ.
qꝛ domus exaſperās eſt. Et efferes foꝛas vaſa tua c
quaſi vaſa trāſmigrantis ꝑ diē in ꝯſpectu eoꝛuꝫ.
ſ his geſtis. ſ vel gradieris.
Tu autē egredieris veſpere coꝛā eis ſicut egredit̄ d
b migrans: ante oculos eoꝛū. Perfode tibi parietē e
a ſ ſarcinulas.ſ. ⁊ que in ſolatiū fugientes poꝛtare ſolēt. ſ Lxx. poꝛtabis.
⁊ egredieris ꝑ eū in ꝯſpectu eoꝛū. In humerī poꝛ/ f
a ſ ne a quoq̧ videaris. b ſ vel in cecitatis ſignū: cecatꝰ eī eſt a nabucho donoſoꝛ vel ne cognoſcat̄ ⁊ maioꝛi cura ſeruet̄.
taberis: in caligine effereris. Faciē tuā velabis et
a ſ cecꝰ enī in babylonē ductꝰ ē et nō vidit eā. b ſ in figura enī ꝓceſſerūt
nō videbis terrā: qꝛ poꝛtentū dedi te domui iſrl̄. g
tā ꝓphetarū dicta q̄ꝫ facta. ſ ſcꝫ.
Feci ergo ſicut p̄ceperat mihi dñs. Vaſa mea ꝓtu h
li quaſi vaſa trāſmigrātis ꝑ dieꝫ: et veſpe perfodi
mihi parietē manu ⁊ in caligine egreſſus ſum: ⁊ ī
humeris poꝛtatꝰ in cōſpectu eoꝛū. Et factꝰ eſt ſer/ i
mo dñi ad me mane dicēs: Fili hominis: nūquid k
ſ ſcꝫ. ſ dulcedinē meā.
nō dixerūt ad te domꝰ iſrl̄: domꝰ exaſperās: quid l
ſ hoc. ſ non homo. a ſ xp̄m. ſ ſedechiā.
tu facis? Dic ad eos: Hec dic̄ dñs deꝰ: Sup ducē m n†
ſ quod ſuſtineo. ſ eſt
onus iſtud q̄ eſt in hieruſalē: ⁊ ſuper omnē domū o
a ſ id eſt que futura ſunt vobis poꝛtēdo.
iſrael que eſt in medio eoꝛū. Dic. Ego poꝛtētū ve/
a ſ duci et ſuis. b ſ qꝛ. ſ chꝛiſtus quoq̧ ⁊ ſui captiui ī hoc.
ſtrū. Quomodo feci: ſic fiet illis. In trāſmigratio/
ſ babyloniam. a ſ vel iumentoꝝ vel comitū ſuoꝝ. ſ angeloꝝ.
nē ī ⁊ captiuitatē ibūt: ⁊ dux q̄ ē ī medio eoꝝ ī hū †
a ſ in celum. b ſ ignotus incredulis. c ſ mediū inimicitiarū ꝑ ſoluētes.
d ſ ſocij eius.
meris poꝛtabit̄: in caligine egrediet̄. Parietē ꝑfo † p†
a ſ chꝛiſti. b ſ vel timoꝛe vel cecitatis velamine.
dient vt educant eū: facies eius operiet̄ vt nō vi/ q†
a ſ iudeoꝝ. ſup coꝛda enī eoꝛū velamen poſitum eſt ſ babylonē. b ſ cō/ cedente dño ⁊ diſpenſante captus eſt.
c deat oculo terrā. † Et extendā rete meum ſuper eū: r†
a ſ mea eſt poteſtas non hoſtium. b ſ confuſionem .ſ. mundi.
et capietur in ſagena mea: et adducā eū ī babylo/ s† †
a ſ qui interp̄tatur quaſi demonia: vt demonibꝰ mancipatos retraheret ad ſalutem: et captiuam duceret captiuitatem. b ſ ſuo viſu indignā. ſ cecꝰ factus. c ſ vt omnes ſua moꝛte viuificet.
nem in terrā chaldeoꝛū: et ipſam nō videbit: ibi/ t
a ſ apoſtolos et apoſtolicos viros. b ſ ſ. ſ coadiutoꝛes. ſ.
ꝙ moꝛiet̄ ⁊ omnes qui circa eū ſūt. Preſidiū eius v x†
a ſ in omnem terrā. e. ſ. e. b ſ etiā.
et agmina eius diſpergā in omnē ventū: ⁊ gladiū y z†
a ſ manibꝰ hoſtiū b ſ vt varijs coꝛonent̄ martyrijs. c ſ ſic tandem.
d ſ vel ipſi vel per eos conuerſi. e ſ non alius. a ſ cuius volūtate fiet oīa
euagiabo poſt eos. Et ſciēnt quia ego dominꝰ qñ
a ſ vt fructū afferāt ⁊ fructus eoꝝ maneant.
diſperſero illos in gentibus: et diſſemināuero eos
a ſ tamen. b ſ ſicut Johannem apoſtolum. c ſ liberatos.
in terris: et relinquam ex eis viros paucos a glā/ a†
a ſ relicti. b ſ ſermone vel exemplo. c ſ pꝛo quibus tanta ſuſtinue/ runt.
dio et fame et peſtilentia: vt narrent omnia ſcele/ b
a ſ iudeoꝛum et gentium ad quas in. b ſ tūc.
ra eoꝛum in gentibus ad quaſ ingredientur: et ſci c
a ſ vt ſcꝫ accepta penitentia ſciant qꝛ ego dominus.
ēnt quia ego dominꝰ. Et factꝰ ē ſermo dñi ad me d

per ſenſibile factum manuducantur ad intelligendum.

a Vaſa trāſ. i. īſtrumēta trāſmigrātibus apta: ſicut baculū perā ⁊ ſiliā. b Et trāſmigrab ꝑ diē. vt ſic videāt te trāſire de loco tuo ad aliū. c Et efferes foꝛas vaſa tua. repetitio eſt eiuſdē ſentētie ad maioꝛē aſſertionē. d Tu aūt egredieris veſpere ⁊c̄. ꝑ hoc eī deſignabat̄ fuga ſedechie ⁊ bellatoꝝ eiꝰ de hieruſalē in ciuitatis captione. Ante oculos eoꝛū. e Perfode tibi parietē ⁊c̄. ꝑ hoc enī deſignabat̄ ꝙ exierūt ꝑ locū abſconditū ⁊ ꝑ viā ſubterraneaꝫ: vt dictū fuit Hiere. xxxix. ⁊. iiij. Reg. vlti. f In humeris poꝛtaberis ⁊c̄. ꝑ hoc deſignat̄ excecatio ſedechie q̄ exoculatꝰ fuit: ⁊ ſic nō poterat īcedere niſi appodiādo ſe ſup humeꝝ ducentis. ⁊ ad ideꝫ facit quod ſubdit̄: Faciē tuā velabiſ ⁊c̄. ⁊ ſubdit̄ cauſa: g Quia poꝛtentum dedi te. i. ſignū futuri mali ſedechie. ꝯſequēt̄ ponitur obedientia ꝓphete. cū dicit̄: h Feci ergo ſicut p̄ceperat mihi: et patet littera ex dictis. i Et factꝰ eſt. Hic ꝯñr exponit̄ parabola dicta eo modo quo iā dictū eſt q̄ꝫtū ad ſententiā: aliqua tamē addunt̄ q̄ exponentur. k Nūquid nō dixerūt. q. d. ita q̄ſierūt a te. l Quid tu facis. i. quid ſignat hoc factū tuū. m Dic ad eos. huius facti intellectum. n Sup ducē onus iſtud. id eſt ſup ſedechiā. o Et ſup omnē domū iſrael ⁊c̄. qꝛ capta ciuitate ⁊ duce nō poterat populo bene eſſe. cetera patent vſq̧ ibi: p Parieteꝫ ꝑfodient. qꝛ introitus vie ſubterranee erat obturatꝰ. vel qꝛ inter illū introitum ⁊ regē erat murꝰ quē opoꝛtebat perfoꝛari anteq̄ꝫ poſſent illam viam ſubterraneam ingredi. q Facies eiuſ operiet̄ ⁊c̄. per quod deſignatur excecatio ſedechie. vel qꝛ quando fuit captus a chaldeis velauerunt oculos eiꝰ ſicut ſolet fieri hominibus moꝛte dignis. r Et extendā rete meū ſup eū ⁊c̄. id eſt exercitū chaldeoꝝ q̄ inſequens cepit eū. s Et adducā eū ī babylonē. vinctū et captiuum. t Et ipſam non videbit. quia ante fuerat excecatꝰ. iiij. Reg. vlti. v Ibiq̧ moꝛietur. tamen fuit honoꝛifice ſepultus: vt habetur Hiere. xxxiiij. x Et omneſ q̄ circa eū ſunt. pꝛincipes ⁊ bellatoꝛes. y Diſpergā. qꝛ ꝓ maioꝛi ꝑte fugerunt eum relinquētes. z Et gladiū euaginabo poſt eos. hoc dicitur ꝓpter Johannā filiū charee: ⁊ alios qui fugerunt in egyptum contra cōſiliuꝫ Hiere. vt habet̄ Hiere. xliij. Et ibi fuerūt occiſi ꝑ chaldeos q̄ cepert̄ egyptū. a Relinquā ex eis viros paucos ⁊c̄. hoc dicit̄ ꝓpter illos qui in vita fuerūt reſeruati ⁊ in chaldeā ducti. b Vt narrent omnia ſcelera eoꝛum. facto et verbo. ex eoꝛum eī miſeria apparebat ꝙ deū ſuum offēderant: et multi eoꝝ penitentia ducti hoc idem ṽbo fatebātur. c Et ſcient quia ego dominus ꝑ experientiam mee poteſtatis ⁊ vindicte. d Et factus eſt. Hec eſt pars īcidentalis in qua poſt miſeriā regis et pꝛincipū: huius occaſione ponit̄

B C D † Ie. 17. f et. 32. a

Periculoſum q̄dem ē regis impij captiuitatē ⁊ necē ſacramēto dn̄i cōparare. a Panē ſuũ in ſo. Hieron̄. Poſt principem ⁊ ſocios ei⁹ venit ad populũ. Dicit autē ad habitatores hierl'm ꝙ in malo obſidionis panē ſuum comedāt ī egeſtate ⁊ anguſtia: ⁊ aquā nō in abũdātia ſed in tormēto ⁊ tribulatione bibant. b Propter iniquitatē. vl' vi. ſ. principũ q̄ capiendi ſũt ⁊ tradēdi babyloniis. vel noſtra duricia ſermonē dei ꝑdimus

F c Et ſciet. q2 ego. vt cognoſcat de⁹ offenſus: qđ quidē in ꝑſecutiōis tēpore videre poſſumus. d Et factus eſt. ſ. Supra ꝓphetauerat contra ꝑncipē. deinde cōtra populuꝫ. Sed multitudo nō credens: tritũ aſſumebat ꝓuerbiũ. ſ. in longũ differet cōminatio prophetarum: ideo factus ē ad eum ſermo domini. e In lõgum differētur dies. vſqꝫ hodie vulgus incredulum: et dura corda mortalium prophetiā

G dei non recipiunt: ſed omnia que ꝓphete cōminant ⁊ que euāgeliũ ī aliud tp̄s eſtimāt differendũ. Manifeſta ꝑſtringimus vt in obſcuris immoremur.

Ca. XIII

Et factus ē. Ad ꝓphetas iſrael. Idioma ſcripture vnũquēꝙ vaticiatiōis ſue ⁊ ſermonis ꝓphaꝫ vocat. vnde dicũtur ꝓphete baal:

A ⁊ idoloꝝ ⁊ ꝓphete confuſionis: et Paulus dixit: q̄dā ꝓprius eorum

Titũ. 1. b ꝓpheta: Creteſes ſemper mendaces

Oſee. 9. b ⁊c. ⁊ ī Oſe. Sicut ꝓpheta inſaniens ⁊c. In eccleſia ꝓphete bōi. apoſtoli et apoſtolici viri Pſeudo prophete heretici.

Et nihil

---

a dicēs: Fili homis panē tuũ in contur
b batione comede: ſed ⁊ aquā tuā in fe
† ſtinatiōe ⁊ merore bibe: ⁊ dices ad po
pulũ terre: Hec dicit dn̄s de⁹ ad eos
a habitatores. ſ. eccleſie: qui ſi deum offendunt comedent panem ſuũ in.
qui hābitāt in hieruſalē ī terra iſrael.
a fame verbi dei. famis. vel ſollicitudine. b ob ſeſſi a nabuchodonoſor et chaldeis. c doctrine.
a Panē ſuũ ī ſolitũdie cōmedēt: ⁊ āquā †
a ſitis. b habitatores terre deleantur.
ſuā in deſolātiōe bibēt: vt deſolet ter
a fidelium. b quaſi non ſine cauſa.
b ra a mũltitudine ſua ꝑpter iniquita
a totius orbis eccleſie.
tes omniũ qui habitant in ea: ⁊ ciũi c
tates q̄ nunc habitant deſolate erũt: d
a ab omni cultura. b quaſi cognoſceretis ſeuientem quem noluiſtis miſerantem cognoſcere.
c terraꝗ deſertā: et ſciētis quia ego do e
d minus. Et factus eſt ſermo dn̄i ad me f
dicens: Fili hoīs qđ eſt ꝓuerbiũ iſtđ g
e in terra iſrael dicentium: † In lõgum h
a comminationis. b ꝓphetarum.
differēt diēs ⁊ peribit omnis viſiō. i k
qui neſcit mentiri.
Ideo dic ad eos: Hec dicit dn̄s de⁹:
ne ampliius dicatur.
Quieſcere faciā ꝓuerbiuꝫ iſtud: neꝗ l
ideo.
vulgo dicet vltra in iſrl'. Et loq̄re ad
a captiuitatis. b res.
eos ꝙ appropinquauerit diēs: et ſērmo omnis viſionis. Nō eni erit vltra m
a que finem habeat incertũ vt alio tpe dicat: alio complcatur.
omnis viſio caſſa: neꝗ diuinatio ām n o
bigua in medio filiorũ iſrael: q2 ego
dn̄s loquar: ⁊ qđcunꝗ locutus fuero
verbũ fiet. Non ꝓlongabitur ampli⁹ p
a vicinam captiuitatem ſignificat: et ſedechiam cũ populo iamianꝗ capiendum.
ſed in diebũs veſtris domus exaſperans loquar verbum: et faciam illud
dicit dominus de⁹. Et factus eſt ſer q
mo domini ad me dicens: Fili hominis: ecce domus iſrael dicētiũ: Viſio
differtur.
quā hic videt in dies multos ⁊ in tēpora longa iſte ꝓphetat: Propterea
dic ad eos: Hec dicit domin⁹ de⁹: Nō
ꝓlongabit vltra oīs ſermo me⁹. Ver
cito.
bũ qđ locut⁹ fuero complebitur dicit
cit dominus deus. Ca. XIII

Et fact⁹ eſt ſermo domini ad k+
me dicens: Fili hominis va s
hereticos.
f ticinare ad ꝓphetas iſrael q̄
ꝓphetant: et dices prophetantibus r†
a in quo hereſes confinxerunt.
de cōrde ſuo: Audite verbuꝫ domini.
Hec dicit dominus deus: Ve prophe
a ſunt enim alij ſapientes. b Lxx. qui ꝓphetant de corde ſuo.
tis inſipiētib⁹ qūi ſequũtur ſpirituꝫ

---

a miſeria plebis: ⁊ primo denunciatur hec afflictio.
b ſcđo ei⁹ acceleratio. ibi: Et factus eſt. Circa primũ dr̄: a Fili homis pa. tu. ī ꝯtur. ſ. ment' ⁊ cor
† poris. b Comede ⁊c. ꝑ hoc enī deſignat miſeria ppl'i hieroſolymitani futura in obſidiōe: q2 ꝓpt defectũ victualiũ vn⁹ rapiebat ab alio cibũ: ⁊ cũ hoc vix habebāt tp̄s comedēdi: q2 oportebat eos quaſi continue defendere murũ. c Et ciui. q̄ nunc habitant. circa hierl'm in iudea. d Deſolate erũt. id eſt habitatorib⁹ vacue. e Terraꝗ deſerta ꝓ
† pter defectũ culture. f Et fact⁹ eſt. Hic ꝯñr deſcribit ꝑdicte vaſtatiōis acceleratio: eo ꝙ incredu li dicebāt ꝓphetias Hieremie ⁊ Ezechielis nũq̄ implerī. ⁊ hoc eſt qđ dr̄: g Qđ eſt ꝓuerbiũ iſtđ. i. vulgarit dictũ. h In lõgũ differēt dies. id eſt tp̄s īpletiōis nō vēiet. iō ſeq̄t: i Et ꝑibit om
c nis viſio. fruſtrata effectu ſuo. k Ideo dic ad eos. aſſerēdo ꝯtrariũ. l Quieſcere fa. ꝓ. iſtud. idu
d cēbo in eoꝝ ocul' effectũ. m Nō eni erit vl. ⁊c. lr̄a ſic eſt ordinanda: Oīs viſio nō erit vltra caſſa. i. nulla viſio ꝓphetica fruſtrabit effectu intēto: q2 negatio poſtpoſita ſigno vniuerſali facit equipollere
e ſuo ꝯtrario: ⁊ ſic oīs nō ⁊ null⁹ equipollēt. n Ne
f ꝗ diuinatio. i. denũciatio futuri ex reuelatiōe dei.
g o Ambigua. q2 cito implebit in effectu. iō ſequi
h tur: p Nō ꝓlōgabit ampli⁹ ⁊c. ex hoc eni tp̄e nō fluxert ſex anni integri vſꝗ ad deſtructionē hierl'm: vt patet ex dictis ſupra in principio. viij. ca.
i k q Et fact⁹ eſt ſermo dn̄i ⁊c. Hic ꝯñr oſtendit acceleratio īpletiōis ꝓphetie Ezechielis: cuius ꝓphetia erat cōformis ꝓphetie Hieremie de deſtructiōe ciuitatis ⁊ ppl'i captiuitate: ⁊ ptꝫ ſnīa ex dictis.

l **Moraliter.** q† Et fact⁹ ē ſermo dn̄i ad me ⁊c. Ca. XII In hoc ca. litteralit intellecto ponit ꝓphetia cōtra ſedechiā regē ⁊ ꝑncipes ⁊ ppl'm ei⁹: q2 deſcribit fuga regis et captio ⁊ alloꝝ diſꝑſio ⁊ captiuatio.

Moraliter aũt ꝑ regē fugientē ſignificat malus
m ꝑlat⁹. ꝑ ꝑncipes cler⁹: ⁊ ꝑ ppl'm laicalis cet⁹: ⁊ q2 ꝑlat⁹ mal⁹ eſt alijs cā ruine ſicut dicit Grego. ī pa
n ſtorali. cũ paſtor ꝑ abrupta gradit cōſequēs eſt vt
o grex ad ꝑcipitiũ ſequat. iō ſeq̄t poſtea: n† Super ducē onus illud. i. pctōꝝ pond⁹. ⁊ ſubdit pena eius: † Et dux qui eſt in medio eoꝝ in humeris portabit. iſti humeri ſũt ſuꝑbia ⁊ tēporalis potentia quib⁹ malus prelat⁹ portat ⁊ ad caſuꝫ rui
p ne maioris ad ꝑſens eleuat. ideo ſubdit: † In caligine egrediet. ſ. de hoc mũdo a q̄ egredit inuolut⁹ caligine peccatoꝝ. p† Parietē ꝑfodiēt. id eſt corpus ei⁹ terreum diſſipabũt anguſtie maloꝝ. q† Facies eius opiet. ꝑ defectũ cognitionis ſue
q ſalutis. Aug⁹. in ſermone de innocentib⁹. Hac animaduerſione ꝑcutitur oīs pctōr vt moriens obliuiſcatur ſui: qui dũ viueret oblitus eſt dei. r† Et extendā rete meũ ſuꝑ illũ. laxando ſuꝑ eũ poteſtatem demonũ. s† Et adducā eũ. i. adduci ꝑmittā. † In babylonē. i. ad inferni confuſionem. † Et omnes qui circa eũ ſunt. i. oēs ſibi in maliſ adminiſtrantes et eũ in talibus imitantes. y† Diſpergā in omnē ventũ. malignis ſpiritib⁹ eos dimittēdo. a† Et relinquā ex eis viros paucos. ipſis penitendi gratiā cōferēdo: q2 pauci de malis clericis reſpectiue reuertunt ad verā penitentiā. ⁊ b ꝓpter ſui caſus grauitatē. † Et dices ad populũ terrre ⁊c. i. ad ppl'm ſequētē paſtorē malũ in ſua prauitate. † Panē ſuũ in ſolitudine comedēt
k+ ⁊c. ꝑ iſtas penas corꝑales ⁊ tēporaneas ſignāt pe
s ne ſpirituales et eterne. Ca. XIII

Et factus eſt. Hic conſequenter Ezechiel ꝓpheticat cōtra falſos ꝓphetas. ⁊ ꝑmo cōtra ſexũ virilē. ſecũdo contra muliebrem. ibi: Et tu fili
r† hominis. Prima in duas. quia primo ponit ꝑſeudo ꝓphetarũ culpa. ſecundo denũciat eorum pena. ibi: Propterea. Circa primum dicitur: s Vaticinare ad prophetas iſrael qui pro. ſcilicet falſos. ideo ſubditur: t Et dices ꝓphetantib⁹ de corde ſuo. i. de ſua fictione nō ex diuina reuelatione. ideo ſubditur:

Quaſi vul.

H a Et nihil vi
det.vnd̄ ꝓphe
te dicunt̃ vidē
teſ.vñ dr̄:viſio
Eſaie:Abdie
Job.4.c ⁊ illud:Leua
te oclos vr̄os
⁊ videte.⁊ ali
Ps.118. bi:Reuela ocu
los meos:⁊c.
mi.de le.tua.
b Quaſi vul
pes.Hiero.de
Can.2.d qbus dr̄:Capi
te vob̄ vulpes
puulas q̄ d.v.
Ps.62. ⁊ alibi:Par
tes terre vulpi
um erunt.
Quaſi vul
pes heretici.
Mat.8.c vñ:Vulpes fo
ueas habēt:fi
lius aūt hoīs
non habet vbi
reclinet ca.ſu.
c Nō aſcēdi
ſtis ex adūſo.
ſicut aarō q̄ ig
nē ppl̄m iſrl̄ de
uorātē:q̄ſi mu
rus pmo medi
us prohibuit.
Hiere.dz dici
Jre.11.c tur:Ne occur
rat domio:ne
q̄ ſtet ꝯtra irā
domini oratio
nis.ſ.pſeuerā
tia.Domini et
ſententia ſanc
torum precib⁹
frangitur.vn
de moyſi dici
Ex.32.c tur:Dimitte
me et delebo
populū iſtum.
d Propterea
hec dic̄ domi.
Hiero.hec om
nia de hereticl̄
dicē poſſum⁹:
omnia eni eoꝝ
figmta ira dei
ſoluuntur.
e Et tu fili
hominis.Su
pra ad pſeudo
ꝓphetas.nūc
ad pſeudo ꝓ
phetiſſas iube
tur propheta
re:vtriuſq̄ em̄
ſexus et veri ⁊
falſi ꝓphete fu
iſſe leguntur.
f Pone faci
em tuam con
tra filiaſ popu
li tui.xxx.ob
firma faciē tu
am.Cui ſimile
Ps.33. Vultus domi
ni ſuper facien
tes mala.⁊ ali
Ps.67. bi:Sic pereāt
peccatores a
facie dei.
S Cōtra

a ſ non dei. b ſ q: ſolē iuſticie pdiderunt. ſ veri. c ſ domeſti
cis auibus inſidiantes.
a ſūū:et nihil vident.Quaſi vulpes in deſer a
b tis ꝓphete tue iſrl̄ erāt.Nō aſcēdiſtl̄ ex ad b
c uerſo:neq̄ oppoſuiſtis muꝝ p domo iſrl̄. c
a ſ pctibus dimicantes et dei ſentencie reſiſtentes.
vt ſtaretl̄ in plio in die dn̄i.Vident vana d e
et diuināt mēdaciū dicētes:ait dn̄s:cū do f+ †
a ſ non corrigunt ſicut viri ꝓphete ſi q̄n errant.
min⁹ nō miſerit eos:⁊ pſeuerauert̃ ꝯfirma g
ſ ergo.
re ſermonē.Nunq̄d nō viſionē caſſā vidiſtl̄ h
ſ ſecūdo. ſ tamen.
et diuinationē mēdacē locuti eſtis:Et di
a ſ mihi imponentes mendacium.
xiſtis ait dn̄s cū egō nō ſū locut⁹.Propte i
ſ o heretici.
rea h̄ dic̄ dn̄s de⁹:Quia locuti eſtl̄ vana ⁊
vidiſtis mēdaciū:iō ecce ego ad voſ ait do k
min⁹ deus:⁊ erit manus mea ſup ꝓphas l m
ſ ideo.
q̄ vidēt vana ⁊ diuināt mendaciū:In cōci n†

a ſ in eccleſia:ſed nō in ſynagoga ſathane. ſ vndē alibi:Re
cedentes a te in terra ſcribentur.

lio populi mei nō erūt:⁊ in ſcriptura dom⁹ o†
a ſ viuentiū. ſ ꝓmiſſionis. ſ ſed in terra mortuorum.
iſrl̄ nō ſcribent̃:nec ī terra iſrael igredient̃: p
a ſ ſeparati a populo dei. b ſ quaſi hec patient̃:eo q̄ d.
⁊ ſcietl̄ q: ego dn̄s de⁹.Eo q̄ deceperit po
a ſ ꝓ rigore.ſ.penitētie ꝓſpera nūciātes. b ſ nō ſemel.ſ.
c ſ metaphorice.
pulū meū dicētes pax pax:⁊ nō eſt pax:et q r†

a ſ ꝑ leges mādata ⁊ ꝓphaꝝ cōminatiōes vt oēs ipetū ſubmoue
ret vt cōuerſi ad deū hoc quaſi muro cingerent̃.

ipe edificābat parietē:illi aūt liniebāt euz s t† v
a ſ puro.ſ.abſq̄ tēperamēto:et nulli⁹ fortitudinis. b ſ q̄ vana
lūto abſq̄ paleis.Dic ad eos q̄ liniūnt abſ †
ſcz ꝓmittūt. a ſ hoſtes ſcz ſeuiſſimi babylonij chaldei.
q̄ tꝑatura:q̄ caſur⁹ ſit.Erit eni imber iun x
ſ grandines.
dās:⁊ dabo lapides ꝑgrādeſ ⁊ d̄ſup irruen y z
a ſ vt inſtabilē maceriā ſubdit⁹ turbo ſubuertat.
tes:et vētū ꝓcelle diſſipantē.Siquidē ec a b
ce cecidit paries.Nūquid nō dicet̃ vobis: c
a ſ auxilium quod polliciti eſtis.
d vbi ē litura quā liniſtl̄:Propterea hec dic̄ d †
dn̄s de⁹:Et erūpe faciā ſpūm tēpeſtatū ī in e
dignatiōe mea:⁊ iber iundās ī furore meo
erit:⁊ lapides grādes in ira ī ꝯſūmationē.
ſ defenſionē.ſ.
Et deſtruā pietē quē liniſtl̄ abſq̄ tꝑamēto
et adequabo eū terre:et reuelabitur funda f
ſ opere ipſo.
mētū ei⁹:⁊ cadz ⁊ ꝯſumet̃ ī medio ei⁹:⁊ ſcie
tis q: ego ſū dn̄s.Et cōplebo īdignationē g
meā ī pariete:⁊ in his q̄ liniunt eū abſq̄ tē h
peramento:dicamq̄ vobis:Non eſt pari
ſ qui liniunt.
es:et non ſunt qui liniunt eum.Prophete
ſ ſunt.ſ.cauſa malorum.
iſrael qui prophetant ad hieruſalem ⁊ vi
a ſ tamen. b ſ quam predicant.
dent ei viſionem pacis:et nōn eſt pax ait
ſ vt iram meam ſignifices
e f dn̄s deus.Et tu fili homis pone faciē tuā i+ k

a Quaſi vulpes in deſer.⁊c.Eſt aūt vulpes aīal
doloſū intēdēs deceptiōi auiū.ſic iſti ꝓphete iten
debāt ad deceptionē ſimpliciū.ideo arguit eos di
cens: b Nō aſcendiſtis ex aduerſo.pctā ppl̄i ar
guēdo. c Neq̄ oppoſuiſtis murū.ꝓ pctōrib⁹
feruēter orādo. d Vt ſtaretl̄ in p̄.ꝑcuſſionē dn̄i
vr̄is meritis auertēdo. e Vidēt vana.mutat lo
quēdi modū de ſcd̄a pte ad tertiā. f Dicētes ait
dn̄s.vt in mō loquēdi cōformarēt ſe veris ꝓphetl̄
ad facil⁹ decipiendū. g Et pſeuerauert̃ ꝯfir.ſer.
idem pluries ⁊ plib⁹ dieb⁹ repetēdo:vel dictū ſuū
falſo iuramēto firmādo: h Nūq̄d nō viſionem
caſſam vidiſtl̄.quaſi dicat ſic. i Propterea.Hic
ꝯñr pōit̃ pena:⁊ primo ſic ꝓphetantium.ſecundo B
eis credentium.ibi:Et ipſe. Circa primū dicitur:
Propterea.i.ꝓpter mēdacia ꝓphetica. k Ec
ce ego ad vos.ſ.puniēdos. l Et erit man⁹ mea.
id eſt vindicte mee potētia. m Sup ꝓphas.ſcz
falſos. n In cōcilio ppl̄i mei ⁊c.in cetu reuertē
tiū de babylone.ſ.in pſonis ſuis nec in filijſ ab eis
ꝓcreatis. o Et in ſcriptura dom⁹ iſrael nō ſcri
bent̃:redeūtes eni de babylone habuerūt genealo
gias ſuas deſcriptas:vt ſic ſinguli redirēt ad here
ditates patrū ſuorū:vt habet̃.j.Eſdre. p Nec ī
terra iſrael ingredientur.cum reuertentibus de ba
bylone:ſic exponitur hec littera cōmuniter:ſed q:
redeuntes de babylone in iudeam fuerunt in ma
gna afflictione et ſeruitute.ideo bonum redeuntiū
non videtur fuiſſe tantū q̄ illius boni priuatio eſ
ſet ſufficiens iſtorum falſorum ꝓphetarū punitio.
ideo videtur mihi q̄ ſic debet intelligi ſaltem prin
cipaliter.In concilio populi mei non erunt.i.in ſo
cietate ſupernorum ciuium.Et in ſcriptura domus
iſrael non ſcribentur:id eſt in libro vite in quo ſcri
buntur electi:nec in terram iſrael ingredientur:id
eſt in terram viuentium.per quam intelligit̃ celeſtl̄
habitatio vbi mors locum non habet.
q Dicentes pax pax et non eſt pax.ſic enim dice
bant populo q̄ nullo modo habebant dubitare de
aduentu regis babylonis ſuper eum.quod tamen
erat falſum. r Et ipſe.Hic conſequenter ponit̃
pena credentium falſis prophetis.cum dicitur:Et
ipſe ſcz populus meus. s Edificabat parietez.
id eſt hieruſalem.vt dicit Rabi Salomon:in qua
populus edificabat ita ſecure ac ſi deberet ibi ſem
per manere. t Illi autem.ſcilicet prophete fal
ſi. v Liniebant eum luto abſq̄ paleis.id ē ver
bis adulatorijs populo applaudebant.Aliter ex C
ponitur vt per parietem intelligatur congeries pec
catorum:et maxime in cultu idolorū in quo falſi ꝓ
phete ſuis adolationibus nutriebant populum.⁊
ideo denunciatur caſus edificij huius.cū dicitur:
x Erit enim imber inundans.id eſt exercit⁹ chal
deorum abundans in belletoribus viris.ſicut im
ber in guttis. y Et dabo lapides pergrandes.
id eſt exercitus principes.
z Deſuper irruentes.id eſt fortiter incitantes cu
neos ſuos ad deſtructionem murorum.
a Et ventum procelle diſſipantem.id eſt nabucho
donoſor regem. b Siquidem ecce cecidit pari
es.id eſt hieruſalem et altaria idolorum ibi edifica
ta. c Nunquid non dicetur vobis.improperā
do: d Vbi eſt litura quaz liniſtis:quaſi diceret
apparet falſitas in adulationibus veſtris.
e Et erūpere faciam ſpiritum tempeſtatum in in
dignatione mea.id eſt nabuchodonoſor quem pri
us vocauit ventum procelle.⁊ patent cetera ex di
ctis.eſt enim repetitio eiuſdem ſentētie ad maiorez
aſſertionem vſq̄ ibi: f Et reuelabit̃ fūda.eius.
chaldei enim minauerunt muros hieruſalez in ali
quibus locis:vt ſic facerent eos ruere. g Et cō
plebo indignationē meam.i.effectuz vindicte mee.
h In pariete ⁊c.et patet ex dictis ſentētia.
i Et tu.Hic cōſequenter ꝓpheta contra falſas ꝓ
phetiſſas.⁊ diuiditur in duas.quia primo ponitur
earum culpa.ſecūdo pena.ibi: Propter hoc.
Circa primū dicit̃: k Fili hominis pone faciē
tuam.oſtendendo diuinam indignationem.

a Cōtra fili/
as hereticos.
ſ.q̄ quaſi femi/
ne voluptatez
ꝛ luxuriā p̄di/
cant.ſic Epicu
rus ꝛ huiuſmo
di. Alij enī q̄ſi
viri abſtinētiā
laudāt: vt Py
thagoras: vt gi
gnoſophiſte: q̄
quaſi liniāt pa
rietē aliquam
pollicētur for/
titudiez. Sed
perit eoꝝ edifi
Ps.126. catio. Niſi eni
dominus edifi
cauerit domū:
īva.la.q̄.e.eā.
Falſi ꝓphe/
te aduerſus ve
ros ꝓphetas:
ꝛ pſeudo ꝓphe
tiſſe aduerſus
veras ꝓphetiſ
ſas. dei ꝓphe/
tiſſe olda ꝛ del
bora ꝛ philip.
euāgeliſte.iiij.
filie. pſeudo ꝓ
tiſſe p̄ſca ꝛ ma/
ximilla has a/
iunt hebrei ma
leficiſ artibus
eruditas ꝑ ne
cromāciā ꝛ phi
tonicū ſpūz di
uinare: q̄lis fu
it illa q̄ viſa eſt
Samuel aīum
ſuſcitare.
b Vt inf. De/
curtāt teſtimo
nia ſcripturaꝝ
vt iuſtos. ſ.ad
mortē trahāt:
et peccatores
vaniſ promiſſi
onibus viuifi/
cent.
In mul.

a cōtra filias populi tui q̄ ꝓphe a b
tant de corde ſuo: ꝛ vaticinare
ſuꝑ eas ꝛ dic: Hec dicit dn̄ſ de
a ſuauē adulationē. metaphora. ſicut epicurꝰ iouinianus ꝛ eunomius: quoꝝ vox ē Mā ducemꝰ ꝛ bibamꝰ cras eīn moriemur.
us † Ve q̄ ꝯſumūt puluillos ſub c
ſ requiē. ſ. pollicētes.
oī cubito manꝰ: ꝛ faciūt ceruí/
calia ſb̄ capite vniūſe etatꝰ ad d
capiēdas aīas. Et cū caperēt e
aīas ppl'i mei viuificabāt aīas
a pſuadentes amare voluptatē.
eorū: ꝛ violabāt me ad ppl'um f
a quo bruta animalia veſcunꝭ.
meū ꝑpꝭ pugillū hordei ꝛ frag g†
a mortuas dicentes: ſi non datur quippiaz in ore eorum.
b men panis: vt interficerēt ani h
ſ voce.
mas que nō moriunꝭ: ꝛ viuifi
ſ in re.
carent animaſ que nō viuunt:
mētiētes ppl'o meo credēti mē
ſ deſtruendum.
dacijs. Propter hoc dicit do/ i
minus deus: Ecce ego ad pul k
uillos veſtros quibꝰ vos capi l
a ſ liberas.
tis aīas volantes: et dirūpaz m n
a pululllos ſcʒ non ꝓphetiſſas. Nolo enim mortem peccatoris.
eos de brachijs veſtrꝭ: ꝛ dimit
ſ liberas.
tam animas quas vos capitꝭ
ſ liberas.
animas ad volandum: ꝛ dirū
a quibus deceptorum capita velabanꝭ cū vir debeat reuelata facie gloriam domini contemplari.
pam ceruicālia veſtra: et libe/
rabo populum meum de ma/
nu veſtra: neqꝫ erunt vltra in
ſ id eſt predam.
manibꝰ veſtris ad predandū:
ſ tunc.
et ſcietis quia ego dominus. o
ſ falſo timo re.
Pro eo ꝙ merere feciſtꝭ cor iu/ p
a cui impoſuiſtis timorem.
ſti mendaciter: quem ego non contriſtaui: et q r
ſ falſis ꝓmiſſionibus. ſ penitens.
confortaſtis manus impij vt non reuerte/ s
a viſiones falſas
retur a via ſua mala et viueret: propterea vā t v
ſ non enim voco prophetias. de quibus non eſt augurium in iacob neqꝫ diuinatio in iſrael.
na non videbitis: et diuinationes non diui/
ſ ſic.
nabitis amplius: et eruam populum meū de
ſ in ipſo opere. ſ qui ꝑditos liberaui.
manu veſtra et ſcietis quia ego dominus.

Capitulum: XIIII

ſ poſt hec. a ſ nō omnes: ne omnes videantur errare.
A Et venerunt ad me uiri ſeniorum iſrꝭ: x
a ſ vt indicaret quare veniſſent.
b ſ non eſt enī nature homīs etiā ſcti cordis arcana cognoſcere. vn̄ de ſolo dicitꝭ ſaluatore: Vidēs aūt cogitationes eorum.
et ſederunt corā me. Et factus eſt ſermo dn̄i †

a Cōtra filias. i. falſas ꝓphetiſſas. b Que ꝓphetant de corde ſuo: et nō ſpū diuino. c Ve q̄ ꝯſumūt pulullos ꝛc. hoc dupliciter exponitꝭ. vno mō vt ꝑ pulullos ꝛ ceruicalia intelligantꝭ v̄ba adulatoria ꝛ mēdacia: q̄ dicebāt iſte mulieres malꝭ hominibus ꝛ idolatris. alio mō intelligēdo pulullos ꝛ ceruicalia ad litterā. ꝓphete eni veri nō ſolū ꝓphetabāt verbis ſꝫ etiā factis ꝛ ſenſibilibꝰ ſignis: ſicut Hieremias poſuit catenas ī collo ſuo ad ſignādū captiuitatē futurā. Hiere. xxvij. Et eodē mō ꝓphete falſi faciebāt eos imitātes. ſicut ſedechias fecꝭ ſibi cornua ferrea. iij. Reg. xxij. Et eodē modo ꝓphetiſſe falſe faciebāt pululllos ꝛ ceruicalia: faciētes hoīes accūbere ſuꝑ ea dicētes: Sic poteſtis dormire ſecure et quiete nō timētes in aliquo de aduētu chaldeoꝝ. d Sub capite vniuerſe etatꝭ. i. hominū cuiuſlibet etatis. e Ad capiēdas aīas. i. decipiēdas ſuis mēdacijs. f Et violabā me ad ppl'm meū. i. cogebāt me ad puniēdū ipm: nec eſt intelligendū ꝙ violētia ſeu coactio cadat in deo: ſꝫ h̄ dicitꝭ ad denotandū ꝙ nō vult ꝑ ſe malū pene ſꝫ ꝑ accidēs. ſ. ꝑpꝭ ordinē ſue iuſticie: cū eiꝰ ꝓpriū ſit miſereri ꝛ ꝑcere. g Proptꝭ pugillū hordei. i. ꝑpꝭ vilē queſtū talia faciebāt. h Vt interficerēt aīas q̄ nō moriunꝭ. iuſtis enī viuētibꝰ in dn̄o nihil eis dantibꝰ ꝓphetabāt mortē ꝛ infortunia. ꝛ iniuſtis q̄ ꝑ pctm̄ ſunt mortui ꝓphetabant vitā ꝛ ꝓſpera ꝑpter eoꝝ dona. i Propter h̄. Hic ponitꝭ eaꝝ pena. cū dicitꝭ: k Ecce ego ad pul. veſ. i. ad facta vr̄a puniēda. l Quibꝰ vos capitis. i. decipitis. m Animas volātes. i. homīes qui deberēt eleuari ad cognitionē diuinoꝝ. ꝛ loq̄tꝭ de eis ad modū volatiliū q̄ attēdētia ad inſtrumēta aucupis. in quibꝰ ſūt aliqua attrahētia: vt grana ꝛ hmōi. illic deſcēdūt ꝛ capiuntur retibus ſuis. ſic iſti attendentes ad verba prophetiſſarū decipiebantur ab eis. n Et dirūpam eos de brachijs veſtrꝭ. id eſt taliter puniam vos ꝙ nō poteritis talia facere nec populū meū decipere. o Et ſcietis quia ego dn̄s. per experientiā mee vindicte. p Pro eo ꝙ merere feciſtis cor iuſti. q̄ntum in vobis fuit infortunia ſibi ꝓphetando. q Quē ego nō contriſtaui. id eſt non diſpoſui inferre talia ſibi. r Et confortaſtis manꝰ impij. prophetando ſibi bona. s Vt nō reuerteretꝭ a via ſua mala. per hoc enim nutriebatꝭ in malo ſuo. t Et viueret. ſ. ſi a peccatis ſuis peniteret. v Propterea vana nō videbitis. q̄ auferā vos de vita p̄ñti: ita ꝙ ppl'm meū decipere nō poteritis.

Moraliter.

r† Et factꝰ eſt ſermo domini ad me dicens ꝛc. Ca. XIII Scdm ſenſuz litteralē eçechiel in hoc ca. ꝓphetat contra ꝓphetie falſitatē. ꝛ primo q̄ntum ad homines ꝓphetantes. ꝑ quos ſignanꝭ falſi predicatores. de quibus ſubditꝭ: c† Et dices ꝓphetantibus de corde ſuo. id eſt p̄dicantibꝰ nō ſꝫm ſcripture ſacre ſentētiā ſed magis ſꝫ ſuā fictionez ꝑpter queſtū tēporalem. ideo ſubditꝭ: e† Vidēt vana ꝛc. ſꝫ ſuas fantaſias quas aſſerunt reuelationes diuinas. f† Dicentes ait dn̄s: vt magis eis credatur. † Cū dn̄s nō miſerit eos. ſed ipſi ſe ingerunt ſine ſuꝑioris auctoritate decipiēdo ſimplices in occultis. ꝛ ſubditꝭ eoꝝ pena. cū dicitꝭ: n† In concilio ppl'i mei nō erunt. id eſt ꝯgregatione ſanctorū: ſed magis ī cōgregatione dānatorum. ideo ſequitur: o† Et in ſcriptura populi mei non ſcribentur: id eſt in libro vite in quo ſcribunꝭ electi. r† Et ipſe edificabat parietem. Hic conſequenter ꝓphetat contra credentes falſis ꝓphetis. per quos ſignanꝭ credentes p̄dicatoribus predictis. de quibus dicitur: Ipſe edificabat parietē. id eſt malā doctrinā. ꝛ ponitur hic ſingulare pro plurali. ſicut Exo. viij. Venit muſca grauiſſima. i. multitudo muſcarū. t† Illi autem liniebant eum. ſ. parietem male doctrine. hoc enim faciūt aſſētientes et applaudētes. † Luto abſqꝫ paleis ꝛc. quia ſicut paries linitus luto abſqꝫ paleis non eſt ſtabilis. ſic nec doctrina carens fulcimento veritatis. ideo ſubditꝭ pena cum dicitꝭ: † Propterea hec dicit dominus deus erumpere faciam ſpiritum tempeſtatum ꝛc. id eſt demonum ad punitionem falſi predicatoris et ſuorum diſcipulorum. i† Et tu fili hominis. Hic ꝓphetat Eçechiel contra falſas ꝓphetiſſas ꝑ quas ſignanꝭ mulieres ſortilege ꝛ diuinatrices q̄ per talia decipiūt ſimplices ꝛ aliquā pro modico queſtu. ideo ſubditur: g† Propter pugillū hordei ꝛc. vt īterficiant animas ꝛc. tales enī vetule aliquādo fingūt ꝙ de nocte vadūt cū animabus defunctoꝝ. ꝛ illis qui dant eis aliquid dicunt ꝓſpera de animabꝰ parentū ſuorū: ꝛ alijs aduerſa.

Ca. XIIII

Et venerunt ad me viri ſeni. iſrꝭ. Supra deſcripta eſt hieroſolymitarū vaſtatio: hic ponitur tranſmigratorum ꝯſolatio. ꝛ diuiditur in duas partes. q: primo ponitur vtilis monitio: et ſecūdo ſubditur ipſa cōſolatio. ibi: Et factus eſt. Monitio autē vtilis fuit: ꝙ queſierant diuinū reſponſum a ꝓphetis ſanctis. ꝛ ideo diuiditꝭ ī tres partes: q: primo ponitꝭ impedimenti oſtēſio. ſecundo ſubditꝭ eius remotio. ibi: Propterea. tertio falſitatis punitio ibi: Propheta cū errauerit. Impedimentū āt

Ca. XIIII

B a In multitudie. id eſt ſm qḋ vult ⁊ credit audiat. Non eñi mereatur correctiõez q̄ ñ diſcendi ſed tẽtãdi aĩo interrogat. b Ut capiat do. iſrl. Quaſi: ꝓpꝛia ſcelera ñ relinquũt ideo veritatẽ audire ñ merent: ſed fraudulento corde decipiẽdi ſũt. unde: Quid me tẽtatis hypocrytẽ ⁊c. ⁊ alibi: Nec ego dico vobis in qua poteſtate hec fa.

Mat. 22. b
Ibidẽ. 21. c

c Quia hõ hõ ꝺ. Secũdo hõ homo dicit vt iterioꝛ ⁊ exterioꝛ ſignificetur. Multi eñi coꝛporalẽ faciẽ habẽtes diuerſarũ beſtiarũ aſſumunt imagines. vnḋ: Dñe i ciuitate tua imaginẽ eoꝝ ad nihilũ re. Et hõ cũ i honoꝛe eſſet nõ intellexit: cõpa. ẽ iumẽ. inſi. ⁊ ſi. fa. ẽ illis. Hi nõ ſũt hoĩes hoĩeſ. ſed hoĩes iumẽta. ⁊ in i euãgelio: Genimina viperarũ ⁊c. nõ ſũt homines homĩes: ſed homines vipe. ⁊ alibi: Uulpes foueas habẽt ⁊ v. c. n. ⁊ de Herode: Dicite vulpi illi: nõ ſũt homines homines: ſʒ homines vulpes. Qui vero homines hoĩes ſũt ſi errauerint: ꝑ ſupplicia coꝛrigunt vt cognoſcãt ꝙ ipſe ſit dñs.

Pſ. 72.
Ibi. 48.
Mat. 23. d
Ibidẽ. 8. c
Luc. 13. g

d Ego dñs. ꝺ. ꝑ. Sicut achab rex iſrael vadens ad preliũ noluit audire Micheã ꝓphetam pſeudo ꝓphetis acquieſcẽs. dixitq́ꝫ micheas q̇ vidit dñm ſedẽtẽ in ſolio: ⁊ erroꝛis ſpũʒ vltro ſe obtuliſſe ad decipiendũ regẽ. Diabolus q̄ʒ ſtat in ꝯſpectu dñi: ⁊ pꝛimo in ſubſtãtia iob: deĩde in coꝛp⁹ eius a dño accipit poteſtatem Balaam ariolus a dño mittit vt decipiat balach filium ſephoꝛ. Hoc aũt totũ dicitur: ne pſeudo ꝓphetarũ foꝛtitudini reputetur ꝙ decipit populus ⁊ mauult mẽdaciũ audire q̄ꝫ veritati aurez accomodare: ſʒ ire dei. e Decipiã. ꝑ. vñ: Deluſoꝛes ip̄e deludet. et illḋ: Si ambulauerĩt ad me ꝑuerſi ⁊ ego ãbulabo ꝯ eoſ i furoꝛe ꝑũſo: Et cũ ꝑũſo ꝑ. f Et extẽdã manum me. Hiero. Man⁹ domini ſuꝑ terram peccatricem extenditur vt virga vel foꝛtitudo paniſ ꝯterat

3. Re. 22. c
Nu. 22.
Pꝛo. 3. d
Leui. 26. h
Pſ. 17.

B extenta

ad me dicẽs: Fili homis: viri iſti po-
a Lxx. cogitatiões: ſymmach⁹ et theodo. idolum.
ſuerũt imũdicias ſuas in coꝛdib⁹ ſu-
a nihil de pꝛiſtinis relinquẽtes.
is: et ſcandalũ iniq̇tatis ſuę ſtatuerũt
melioꝛa deſperãtes.
ꝯtra faciẽ ſuã. Nũq̇d iterrogat⁹ rñde-
a qui taliter veniũt. b q2 ſcʒ ꝑuerſo coꝛde venerũt
bo eis? Propter ħ loq̄re eis ⁊ dices
a quaſi nõ ex ꝑſona tua: ne leuis videret auctoꝛitas
ad eos: Hęc dicit dñs deus. Homo
a nõ aliaꝝ gentiũ quaꝝ erroꝛ põt habere veniam.
homo de domo iſrael: q̇ poſuerit im-
mundicias ſuas in coꝛde ſuo et ſcã-
dalum iniquitatis ſuę ſtatuerit con-
ſic. cũ tali coꝛde.
tra faciem ſuã: et venerit ad ꝓphetã
interrogãs ꝑ eum me: ego domin⁹
a reſpondebo ei in multitudine imun-
id eſt decipiatur.
b diciarũ ſuarũ vt capiat dom⁹ iſrael
in coꝛde ſuo quo receſſerunt a me i
confidentes.
cunctis idolis ſuis. Propterea dic
ad domuʒ iſrael: Hęc dicit dñs de⁹.
Conuertimi et recedite ab idolis ve-
ſtris: ⁊ ab vniuerſis ꝯtaminatiõib⁹
c veſtris auertite facies veſtras. quia
hõ homo de domo iſrl' ⁊ de ꝓſelytis
q̇cunq́ꝫ aduena fuerit i iſrl': ſi aliena-
tus fuerit a me: ⁊ poſuerit idola ſua
in coꝛde ſuo: et ſcãdalũ iniquitatis
ſuę ſtatuerit cõtra faciẽ ſuã: ⁊ vene-
rit ad ꝓphetam vt interroget ꝑ euʒ
a vt auſteritate vult⁹ frõtis duricia molliatur.
me: ego dñs rñdebo ei ꝑ me: ⁊ põ-
nam faciem meam ſuꝑ hominẽ illũ:
a vt illo ꝑdito alij me dñm eſſe cognoſcant: qui coꝛdis arcana cognoſco.
⁊ faciã eũ in exemplũ ⁊ in ꝓuerbiũ:
et diſperdã eũ de medio ppli mei:
ſic. ꝓbans coꝛda et renes. pſeudo.
et ſcietis q2 ego dominus. Et ꝓphe-
ta cũ errauerit et locutus fuerit ver-
a non alius. exigentibus peccatis. b vl'am.
bũ: ego dñs decepi ꝓphetã illum: ⁊
a ꝓphetam. b ſimilis peccati pena cõſimilis vt qui interrogat ⁊ qui interrogatur poꝛtet iniquitatem ſuam.
extendã manum meã ſuꝑ eũm: ⁊ de-
lebo eum de medio populi mei iſrl':
vterq́ꝫ.
et poꝛtabũt iniquitatẽ ſuaʒ. Iuxta
iniquitatem interrogantis: ſic iniq̇-
occaſione eoꝛum.
tas pꝛophetę erit vt nõ erret vltra
a qui ſcʒ noluit audire verba domini.
domus iſrael a me: neq́ꝫ polluat in
diuinationibus huiuſmodi.
vniũſis ꝑuaricatiõib⁹ ſuiſ: ſʒ ſit mihi
i pplm ⁊ ego ſim eis i deũ ait dñſ ex-
ercituũ. Et fact⁹ ẽ ſmo dñi ad me di

pedimentũ aũt diuini rñſi eſt ip̄ʒ querere ficticie. vtpote ad tentãdũ ꝓphete veritatẽ: vel q2 querit eius rñſũ ꝓpter curioſitatẽ ⁊ nõ ꝓpter vite ꝓpꝛie emendationẽ: ⁊ tales erã de quib⁹ hic dicit: Et venerũt ad me viri ⁊c. ideo ſequit: a Uiri iſti poſuerũt imũdicias ſuas in coꝛdib⁹ ſuis. i. firmit ꝓpoſuerũt ꝑſeuerare in eis. b Et ſcãdalũ iniq̇tatis ſue. i. iniquitatẽ ſuã q̄ p̄bet alijs ruẽdi occaſionẽ. c Statuerũt ꝯtra faciẽ ſuã. habẽtes eaʒ in iugi memoꝛia ad iterandũ eã. d Nũquid interrogat⁹ reſpõdebo eis. q. d. nõ ad votũ ſuũ: q2 ĩdigni ſunt: eo ꝙ non querũt intentiõe recta ſed ꝑuerſa. cetera patent ex dictis vſq́ꝫ ibi: e Ego dominus reſpon. ei in mul. immundiciaꝝ ſuarũ. i. ſcʒ demeritũ imũdicie ſue. ⁊ illud meritũ ẽ quod ſibi non reſpõdeat. aliq̄ñ enim ponit affirmatio ꝓ negatione: ſic̄ cũ dicit alicui male petẽti ironice: ego faciã qḋ petis. vel ſi reſpõdeat ei reſpondebit ita obſcure ꝙ nõ ĩtelliget. f Ut capiat dom⁹ iſrael ⁊c. iſtud vt nõ tenet cauſalit: q2 deus nõ poteſt eſſe cauſa mali culpe: ſed cõſecutiue. ad ħ eñi ꝙ de⁹ nõ rñdet male petenti: vl' obſcurũ reſponſũ dat ei: ſequit ꝙ remanet in erroꝛe ſuo. g Propterea Hic conſequenter ponitur huius impedimenti remotio. cum dicit: h Cõuertimi et recedite ab idolis veſtris. per veram ⁊ ꝑfectam penitentiã: et ſic ſupple habebitis bonũ et clarũ reſponſũ. i Quia homo. id eſt quilibet homo. k De domo iſrael. inde natiuus. l Et de ꝓſelytis. i. de gentilibus conuerſis ad iudaiſmũ. m Si alienatus fuerit a me. per idolatriã. n Et poſuerit idola ſua in coꝛde ſuo. firmiter ꝓponẽs ea colere. o Et venerit ad ꝓphetam. ſcʒ verum. p Ego dñs reſpondebo ei per me. ⁊ non per ꝓphetam. et iſta reſponſio erit ſue iniquitatiſ punitio. ideo ſubditur: q Et ponam faciem meã ſuꝑ hominem illũ ad peccata ſua dijudicandũ ⁊ puniendũ. ideo ſequit: r Et faciam eum in exemplũ. ſ. terroꝛis videntibus eius punitionẽ. s Et in pꝛouerbium. ita ꝙ in maledictione alicui⁹ dicet cõmunit: ſic faciat tibi dñs ſicut illi. t Et ꝓpheta. Hic cõſequenter ponitur falſe ꝓphetie punitio. tã ex ꝑte interrogantis q̄ꝫ ex parte reſpondentis. cũ dicit: Et ꝓpheta. ſ. falſus. v Cum errauerit. a ſpiritu maligno ex ſuo demerito deceptus. x Et locutus fuerit verbũ. ſ. falſũ. y Ego dñs decepi ꝓphetam illum. id eſt decipi permiſi. z Et extẽdam manum meam. id eſt virtutem meã.

C

a Suꝑ illum. ad ip̄m puniendũ. ideo ſubdit: b Et delebo eum. in perſona ꝓpꝛia et poſteritate ſua. c Et poꝛtabũt iniq̇. ſuã. ſ. ꝓpheta ⁊ interrogans ipſum. ideo ſubdit: d Iuxta iniquitatẽ interrogan. ⁊c. i. iniquitas vtriuſq́ꝫ punietur: grauius tamẽ iniq̇tas ꝓphete q2 maioꝛ eſt. e Ut nõ erret vltra ⁊c. ꝑ talẽ ꝓphetã deceptã. f Sed ſint mihi in ꝓplm. cultũ latrie exhibẽdo. g Et ego ſim eis in deũ in viã ſalutis dirigẽdo. h Et fact⁹ eſt. Hic ꝯñr ponit trãſmigratoꝝ conſolatio. Sciendũ tñ ꝙ expoſitoꝛes latini cõmunit exponũt reſiduũ huius ca. ꝯtra habitatoꝛes hieruſalẽ ⁊ iudee dicẽteſ ꝙ ħ ab eis excludit remediũ ſperatũ: eo ꝙ ꝯfidebãt liberari a cõminationibus Hieremie per merita antiquoꝝ patrum: ⁊ hoc remouetur ab eis per hoc qḋ dicitur ꝙ ſi noe daniel et iob qui fuerunt valde iuſti: eſſent inter eos ⁊ ꝓ eis oꝛantes nõ liberarent eos: ſed tñ ſeipſos. ſed littera non videt ad hoc cõcoꝛdare in fine ca. ſed mag' diſcoꝛdare: ꝓpter quod Ra. Sa. alit exponit dicens: ꝙ deus hic diſtinguit inter punitionẽ gentiliũ et iudeoꝝ. ſ. ꝙ ſi ꝓ peccatis alicuius terre vel ciuitatis gentiliũ deus inferat vnaʒ de q̄tuoꝛ plagis ħ enumeratis ad ei⁹ deſtructionẽ. ſi noe daniel ⁊ iob eẽnt ibi ñ liberarẽt ꝓplm: ſʒ ſeip̄os tm̄ ⁊ ciuitas vl' terra fũdit⁹ deſtrueret abſq́ꝫ reꝑatione: ſic̄ hr̄ exẽplũ Geñ. xix de ſubuerſiõe ſodome i q̄ fuerũt liberati tm̄ tres iuſti. ſ. Loth cũ duab⁹ filiab⁹ ſuis: ſʒ ſi oẽſ q̄ttuoꝛ plagas ħ enũmeratas idũ ducat ſuper hieruſalem ad eius deſtructionem.

D

Glo.ordi.

extenta minat̄ plagas no/
lēte eo q̇ eleuat ꝑcutere pec/
catores ſed extēſione terrē:
et territoſ ꝯſeruare. a Et
ſi fuerit ⁊c̄. Hiero. Cū abra/
am iſaac ⁊ iacob ⁊ moyſes ⁊
ceteri patriarche iuſti fuerit
Gen .7.b horū tm̄ mētio fit. Diluuiū
eī cū terre īmineret noe dif/
ferre nō potuit: ſed filios q̇
forſitan virtutis illi⁹ erāt: i
E ſeminariū humani generis
ꝯſeruatos habuit. Dani/
el quoq; imminentem iude
orū captiuitatē nullis fleti/
bus mitigauit. Job q̇z non
ꝓpter pctā ꝑcuſſus: ſed ad
ꝓbationē: nec domū nec fi/
lios liberauit. Alij dicūt q̄
hi tres viri ⁊ ꝓſpera ⁊ adū/
ſa ⁊ itē ꝓſpera viderūt iō ſi
mul nominatoſ ⁊ ſic latēter
ſignificari: q̄ iſrael q̇ prius
bonis abundauit ⁊ poſt ca
ptiuitatem ſuſtinuit ad pri/
orem felicitatem redire poſ/
ſit ſi penituerit. b Quia
nec fili. Hiero. Si hi treſ cō
gregati nō pñt terrā pecca/
tricē ab ira dei protegere.
quid putāt q̇dā virtutibus
parentū poſſe filios pecca/
tores a gehenne ignib⁹ libe
rari: nec peccatorē filiū pat̄
vl' mat̄ liberare pōtit: nec fi
F lij vitia nocebūt eis: ſed ani
ma que peccauerit ipā mo/
riet̄. Loth vxorē ſuam q̄ re
tro aſpexit liberare non va/
luit: ſed tm̄ filias q̄ forſitan
4. Re .23.f non peccauerāt. Joſias vir
ſanctus nō ſolū peccantem
ppl'm nō liberauit: ſed ipſe
in peccatis eius mortu⁹ eſt.
Aliqn̄ tn̄ ꝓpter abraā et da
uid in poſteros eorum dn̄s
miſericordiam ſuam pollice
tur: ſed in eos tm̄ quoꝝ cō/
uerſationem merita patruz
adiuuāt. c Quia filiū ⁊
filiā ⁊c̄. Niſi opa ⁊ fidē eoꝝ
habeant. Fruſtra ergo di/
Joh .8.e cūt iudei: Pat̄ noſter abra
am eſt: cū eius opa nō ha/
Hie .17.a beant. Maledictus homo
qui confidit in homie: Sit
G ſancti: ſint ꝓphete. legim⁹
Ps .145. tamē: Nolite cōfidere in ho
Ibidē .117. minibus. Et iteꝝ: Bonū eſt
cōfidere in dn̄o q̄ ꝯfidere ī
homine. bonū eſt ſperare in
dn̄o q̄ ſperare in ṗncipib⁹:
nō ſeculi tm̄ ſ; eccleſiarū: q̇
ſi iuſti fuerit tm̄ animas ſu/
as liberabūt: non filios vel
filias quos in eccleſia ge/
nuerint. d Et conſola/
buntur vos cum videritis
viam eorum et adinuen. eo.
Cū vos videritis .ſ. me eos
a plagis his liberaſſe: vt eo
rum peruerſitate diſcat' me
rito ſubuerſam eſſe hieruſa/
lem: templum incenſum po
pulum captiuuz. hec de hie/
ruſalem dicuntur: cui Eze/
chiele apud chaldeoſ ꝓphe
tante inſtabat captiuitas.
G Et fact⁹

Ezechielis Ca. XIIII

ſ eccleſia.
cens: Fili hominis. Terra cum peccaue a† b
a ſ mandata domini. b ſ aggrauando vindictam.
rit mihi vt preuaricetur preuaricās: ex/ c
a ſ quattuor plagas īducit ſuper terrā peccatricem. famē: gladium: peſtilentiā beſtias.
tendā manum meam ſuꝑ eam: et cōnte d
ſ firmamentum panis.
ram virgam panis eius: †et immittā in
a ſ verbi dei. b ſ cui contra homines et iumenta ſaluab dn̄e. ſ rationalem.
eā famēm: et interficiā de ea hōminem
ſ idiotam.
a et iumentū† Et ſi fuerint tres viri iſti in
a ſ eccleſie. b ſ eccleſie rectores. c ſ continentes. d ſ coniugati boni. e ſ quorum iuſticia ꝑdicatur.
mediō eius: nōe dāniel et iōb: ipſi iuſti/ e f
ſ tm̄.
cia ſua liberabunt animas ſuas ait do/
a ſ demo nes. ſ Ne tradas beſtijs animam confitentē ti.
minus exercituū. Q et ſi bēſtias peſſi/ g
mas induxero ſuper terraz vt vaſtēt eā
et fuerit inuia eo q̄ nō ſit pertrāſiens ꝓ
ſ magiſtri eccleſie.
pter beſtias: tres viri iſti ſi fuerit in ea
b viuo ego dicit dominus deus: q̄ nec fi
a ſ bonis patribus diſſimiles. b ſ meritis ſuis et precib⁹ c ſ iuſticia iuſti ſuper eum erit: et impietas impij. e.ſ.e.
liōs nec filias liberabūnt: ſed ipſi ſōli li/
berabuntur: terra autem deſolabitur.
a ſ de quo dicitur: Tradētur ī manus gladij. ⁊ ad Mariā: Tuā ipſius animam pertranſibit gladius.
Uel ſi glādiū induxero ſuper terrā illā: h
Et dixero gladio: Trāſi per terrā et iter i
fecero hominē ⁊ iumentū de ea: et tres
viri iſti fuerint in medio eius: viuo ego
dicit dominus deus: nō liberabunt fili
os neq; filias: ſʒ ipſi ſoli liberabunt̄. Si k
a ſ Lxx. mortem. de qua: Mors peccatoꝝ peſſima: Et: aīa que peccauerit ipſa morietur.
autem et pēſtilentiam immiſero ſuper
terraz illam: ⁊ effudero indignationem l
meam ſuper eam in ſanguine vt auferā m
ex ea hominem et iumentum: et noe et
daniel et iob fuerint in medio eius: vi/
c uo ēgo dicit dn̄s de⁹: q̄ filiū ⁊ filiā nō li
berabūt: ſʒ ipi iuſticia ſua liberabūt ani
a ſ quaſi cū ab his ſingulis nō poſſit liberare tātoꝝ viroꝝ oratio: quid ſi ſimul omnia inducam.
mas ſuas. Qm̄ h̄ dicit dn̄s de⁹. Q ⁊ ſi n o
a ſ hoſtiū quo trucident̄. b ſ in obſidione.
q̄ttuor iudicia mea peſſima glādiū et fā p
a ſ a q̄b⁹ fugiētes in deſertis ⁊ mōtib⁹ deuorant̄. b ſ q̄ ſꝑ famē ſequit̄. c ſ vulgata editio mortem.
mē ac bēſtias malas: ⁊ pēſtilētiā imiſē/
ſ his plagis ſimul.
ro in hierl'm: vt inficiā de ea hoīez ⁊ pe
ſ mea clemētia. ſ in captiuitatē.
cus: tn̄ relinq̄t̄ in ea ſaluatio educentiū q
ſ enim. ſ in babylonē.ſ.
filios et filias. Ecce ipi egrediēt̄ ad vos r
⁊ videbit' viā eoꝝ ⁊ adiuētiōes eoꝝ: et s t
cōſolabimi ſuꝑ malo qđ iduxi i hierl'm: i
d oīb⁹ q̄ iportaui ſuꝑ eā: ⁊ ꝯſolabunt̄ vos v
cū viderit' viā eoꝝ ⁊ adiuētiōes eoruz:
⁊ cognoſcetis q̄ nō fruſtra feceri oīa q̄/ x
feci in ea ait dn̄s de⁹.

Nico. de lyra

aliqui tamē reſeruabuntur in vita ad ci/
uitatis futurā reparationē: ⁊ ſic factum
eſt quia zorobabel nepos iechonie fuit
dux redeuntium de babylōe ſub quo re/
edificatum eſt templum: et poſtea ciui/
tas ſub neemia: ⁊ hoc dictum erat ad ma
gnam conſolationē trāſmigratorum: er/
go applicādo l'ram ad hāc ſniaz: reſiduū
huius ca. in duas ꝑtes diuidit̄: q̄ ṗmo
ponit̄ mod⁹ punitiōis terre gentiliū. ſe/ †
cundo iudeoꝝ. ibi: Qm̄ hec dicit: Cir
ca primū dicit̄ in ꝑſona dn̄i: a Terra.
ſcʒ gētiliū. b Cū peccauerit mi. vt ꝑ.
ꝑuaricās exaggerādo pctā pctīs.
c Extēdā manū meā ſuꝑ eā. ad ipāz pu †
niendā. d Et ꝯterā vir. pa. i. ſuſtēta
mentū cuiuſlibet cibi qui nomie panis i
telligit̄ in ſcriptura: ⁊ hec eſt prima pla/
ga. ſ. famis. e Noe daniel et iob. iſti
tres pre ceteris patrib⁹ hic nomināt̄: q̄
ſuis orationibus nō ſaluauerunt alios.
Noe enī nō ſaluauit orōnibus ſuis orbē
a diluuio: ſeptē aūt ꝑſone cum eo ſaluate
fuerūt ꝓpter ſuā iuſticiā: ⁊ vt ꝑ eas mul/
tiplicaret̄ genus humanū. ſimilit̄ Dani/
el ſuis oratiōibus nō liberauit hierl'm a
deſtructione: nec Job filios ſuoſ ⁊ filias
a morte. f Ipſi iuſticia ſua li. aīas ſu.
id eſt ꝑſonas ſuas tm̄. Cōſequēter ponit̄
plaga ſcđa. cū dr̄: g Q et ſi beſtias peſ
ſimas. vt leones et ſerpētes ⁊ dracones a
quibus nullo mō ſe poſſunt homines de
fendere. Cetera patent ex dictis. Conſe/
quenter pōitur tertia plaga. cū dicitur:
h Uel ſi gladiū īduxero ſuꝑ terrā illā.
ſcʒ gētiliū. i Et dixero gladio. hoc ē
bellatorib⁹ vtētib⁹ gladio. cetera patēt.
Conſequēter ponit̄ quarta plaga. cū di/
citur: k Si autē et peſtilentiā imiſe/
ro: id ē generalē mortalitatē ex corruptio
ne aeris. l Et effudero indignationē
meā. i. effectū vindicte mee. m In ſā/
guine. i. deſtructiōe vite generalit̄: eo q̄
vita cōſiſtit in ſanguine: ſʒ q̄ dr̄ Leuit.
xvij. Aīa omnis carnis in ſanguine eſt.
cetera patent ex dict'. n Qm̄ hec di/
cit. Hic conſequēter ponit̄ mod⁹ puniti/
onis hieruſalē. o Q et ſi q̄ttuor iu/
di. mea peſſima. i. effectus vindicte mee
ꝑdictos. p Gladiū ⁊c̄. īmiſero in hie
ruſalem ſimul: ſicut et factū fuit in obſi/
dione ꝑ chaldeos: vt dictū ē. ſ. v. ca.
q Tamē relin. ⁊c̄. ſ. aliq̄ꝝ q̄ꝝ filij ⁊ filie
reedificabūt ciuitatē ⁊ eā habitabūt: ſi
cut factū fuit ſub zorobabel duce ⁊ Nee
mia vt ꝑdictū ē. ⁊ nō fit h̄ mētio de trib⁹
ꝑdict' patrib⁹ noe daniel ⁊ iob. ad deſig
nādū q̄ ēt ſine merit' patꝝ de⁹ h̄ facēt vt
dic̄ Ra. Sa. eo q̄ elegit ciuitatem illā ad
ſuū cultū. vn̄ licet bis fuerit fūdit⁹ euſa:
tn̄ fuit bis edificata ⁊ adhuc ſtat. r Ec
ce ipi egre. i. illi q̇ reſeruabūt̄ viui deſtru
cta hierl'm ꝑ chaldeos vēiēt ad vos trāſ
migratos: q̄ ducti fuerīt ī babylonez: vt
hr̄. iiij. Reg. vl. s Et vide. vi. ⁊c̄. i. pec
cata ꝑ effectū pene a deo īpoſite. t Et
ꝯſolabi. ſu. ma. ⁊c̄. i. illō malū erit vob oc
caſio ꝯſolatiōis ē h̄ q̄ dolebat' vos tra/
didiſſe chaldeis de ꝯſilio Hieremie: q̄ ꝑ
h̄ videbit' vos euaſiſſe mai⁹ malū ſine cō
paratiōe. v Et ꝯſolabūt̄ vos. dicētes
vos fuiſſe beatos reſpectu eorū. x Et
cognoſcet' ⁊c̄. potio enī amara nō dr̄ eſſe
fruſtra ſi ſeq̄t̄ ſanitas. ſilr̄ nec illa dura
pena a deo īflicta. ſ̄. hierl'm: q̄ h̄ fuit ad
declarationē diuine iuſticie ⁊ ad correcti
onē ppl'i: ⁊ q̄ h̄ videt̄ pri⁹ trāſmigrati
et ideo fuerunt conſolati.
Et factus

Moraliter. x† Et factus eſt ſermo Ca. XIIII domini ad me dicens: Fili hominis viri iſti ꝛc. Iſti nanqꝫ nõ venerãt ad Ezechielẽ ꝓ veritate ſue ſalutis audienda: ſꝫ magis cã curioſitatis vt audirẽt noua. et aliq̃ cã malignitatis vt aliq̃d arguendũ caperẽt ĩ verbis ſuis. ideo dicit̃ de ipſis: a† Viri iſti poſuerũt ĩmũdicias ſuas in cordibus ſuis. moraliter aũt ꝑ ipſos ſignant̃ illi qui ad ſermonẽ vel lectionẽ theologicã vadũt ducti curioſitate vł malignitate vt bonũ p̃dicatorẽ vel doctorẽ capiãt in ſermone. vnde de talibus dicitur infra a domino. e† Ego dñs reſpõdebo eis ꝛc. dñs aũt rñdet ꝑ ꝓphetã: qñ p̃dicatori vel doctori inſpirat veritatẽ doctrine ꝑ quã a ſuis malis reuocat peccatores. ꝑ ſeipm aũt rñdet peccatoribus obſtinatis ĩ morte: quia tunc eis oſtendit/ per effectum multitudinem ꝛ magnitudinem peccatoꝝ ſuoꝝ et grauitatẽ penarũ debitarũ. a† Fili hominis. cũ terra peccauerit mihi ꝛc. Hic ad litterã ponũt̃ q̃ttuor plage quib⁹ aliqua terra vaſtat̃ et deſtruit̃. Moralit̃ aũt ꝑ terrã homo de terra format⁹ ſignificat̃. ꝑ quattuor plagas ſignant̃ quattuor vitia quibũs homo ſpũaliter deuaſtat̃. Prima plaga que ponit̃ hic eſt fames. ꝑ quam intelligitur ſubtractio alimenti ſpũalis qđ eſt verbũ dei ꝛ eukariſtie ſacramentũ. Plaga vero ſecũda eſt beſtiaꝝ peſſimaꝝ per quas ĩtelligunt̃ luxuria et gula. nã vita voluptuoſa que cõſiſtit ĩ cibis ꝛ venereis: Ethicoꝝ. j. vita dicit̃ beſtialis. Tertia vero plaga dicit̃ gladi⁹ ꝑ quem ſignificatur detractio per quã tres vno ictu occidunt̃ ſcꝫ detrahẽs: ꝛ ille cui detrahit̃: ꝛ ille qui audiẽs delectat̃: ꝓpter quod detrahentibus dicit̃. pſ. lvj. Filij hominũ dẽtes eoꝝ arma: et ſagitte ꝛ lingua eoꝝ gladi⁹ acutus. Quarta vero plaga que ponitur eſt peſtilẽtia q̃ cõmunis eſt mortalitas. per quã ſignificat̃ mendaciũ pernicioſum. de quo dicit̃ pſ. v. Perdes omnes qui loquunt̃ mendaciũ.

In ca. xiiij. vbi dicit̃ ĩ poſtilla: Noe Daniel ꝛ Iob.

Additio. Iſti tres p̃ ceteris patrib⁹ nominant̃: qꝛ licet fuiſſent tante iuſticie ꝛ tã accepti coraꝫ deo vt intuitu eoꝝ deus reſtauraſſet ea q̃ ꝓpter pctã alioꝝ deſtruxerat: tñ nõ ſuffecerũt ad amouendũ ſniam diuinã. Primum patet de Noe Geñ. viij. vbi dicit̃: Recordat⁹ eſt domin⁹ Noe et adduxit ſpũm ſuꝑ terrã ꝛ imminute ſunt aque. Ex q̃ patet ꝙ intuitu ipſius Noe deus reſtaurauit hũc mũdũ habitabilẽ: licet Noe iuſticia ſufficiens non fuit ad amouendũ ſẽtentiã diluuij. De Daniele vero ſimiliter: Dañ. x. vbi angeluſ ad eũ miſſus ꝓ reſtauratiõe tẽpli ꝛ ciuitatis hierlm deprecantẽ ait: Noli metuere Daniel: quia ex die prĩo quo poſuiſti cor tuũ ad intelligendũ vt te affligeres ĩ ↄſpectu dei tui: exaudita ſunt verba tua ꝛc. Ex quo ptꝫ ꝙ orationib⁹ ipſius Daniel de⁹ reſtaurauit tẽplũ ꝛ ciuitatẽ: cũ ħ tñ mãifeſtũ eſt ꝙ tꝑe Danielis fuit deſtructa ciuitas ꝛ tẽplũ. De Iob vero ptꝫ Iob vlti. vbi habet̃ ꝙ ꝑ orationẽ ipſi⁹ Iob fuit dom⁹ ſua reſtaurata nõ tñ diuina ſententia priſtina de deſtructione domus ſue et morte filiorũ fuit ſublata ꝛc.

Glo. ordi.

a Et factus Ca. XV. ẽ. Quid fiet. l. v. Vinea dñi ſabaoth domus iſrael ẽ. de qua in Eſaia: Plantaui vineã ſoreth. id eſt pulchrã et electã. hac vinea dñi fructificat: nihil ĩ omnib⁹ lignis p̃cioſi⁹. alioquin cũ radice ꝛ ꝓpaginib⁹ igni tradit̃. Alia aũt ligna etiã ſucciſa aliquã habẽt vtilitatẽ. Hiero. Simile ĩ euãgelio. Si ſal infatuatũ fuerit ꝛc. ꝛ ocul⁹ q̃ totũ corpus illuminat: ſi fuerit excecat⁹ audit a dño. Si lumẽ qđ in te eſt tenebre ſũt. ipſe t. q. e. Cõparatione enĩ p̃uaricatoris: ꝛ eius qui prius cõfeſſũ negat deũ: liuor eſt pena eorũ qui nunq̃ꝫ deũ cognouerunt. Ligna aũt ſiluaꝝ ſm varietatẽ credentium in domo dei habent aliquã vtilitatẽ in qua non ſolũ ſũt vaſa aurea ꝛ argentea: ſed ꝛ lignea et fictilia. Hie. Poſſumus vineam ꝛ hierlm accipere credentiũ multitudinem: q̃ ſi p̃ſtine religiõis culturã amiſerit: nec frugeſ virtutũ fecerit: nec vinũ qđ letificat cor homĩs attulerit: eternis ignib⁹ tradet̃ ꝛ ĩ nihilũ reputabit̃. Seruus enĩ q̃ ſcit volũtatẽ dñi ſui ꝛ non fa. va. mul. Simile enĩ ĩ euãgelio dicit̃: Ego ſũ vitis vera et pater meus agricola eſt. Omnis palmes qui manet in me ꝛ nõ facit fructũ: tollet eum: et qui aufert fructũ purgabit e. v. f. p. a. Si ſaluator vitis eſt ꝛ nos palmites: ꝛ pater agricola dũ p̃cepta dei ſeruam⁹ ſẽper extollimur: ꝛ cultura noſtra purgatio eſt. Nõ ẽ enĩ volentis. n. c. ſꝫ m. dei. Or ſi afferentes fructum purgamur a patre vt plus afferamus oſtẽdit̃: quia ad finem et fructum plenitudĩs ꝑueniemus adiutorio dei. Palmes qui nõ facit fructũ tollit̃ a patre: ſꝫ q̃d poſt de eo fiat ſcriptura nõ dicit: Forte enĩ ſeparatio a corꝑe xp̃i ꝑpetuus eſt interitus.

Marginal references: Eſa. 5. a; Mat. 9. g; Mat. 6. c; Luc. 12. g; Ioh. 15. a; Ibidem.; Ro. 9. d

a Et fact⁹ ẽ ſmo Ca. XV a† dñi ad me dicẽs: Fili hominis: quid fiet de ligno vitꝭ ex oibus lignis nemorum que ſunt inter ligna ſiluarum? Nunquid tolletur de ea lignum vt fiat op⁹ aut fabricabitur de ea paxill⁹ vt b dependeat in eo quodcũqꝫ vas? Ecce igni datũ eſt in eſcam vtranqꝫ partem eius conſumpſit ignis: c et medietas eius redacta ẽ in fauillaꝫ. d e Nũquid vtile erit ad op⁹? f Etiã cũ eſſet ĩtegrũ: nõ erat aptũ ad opus: quãtomagis cum illud ignis deuorauerit ꝛ combuſſerit: nihil ex eo fiet operꝭ? Propterea g hec dicit domin⁹ de⁹: Quomodo lignum vitis inter ligna ſiluaꝝ qđ dedi igni ad deuorandum: ſic tradã habitatores hieruſalem: et põnã faciẽ meaꝫ in eos. De ignẽ h egredient̃: ꝛ ignis ↄſumet eos. Et ſcietis quia ego dominus cũ poſuero faciẽ meaꝫ in eos ꝛ dedero

Interlinear glosses: a ſ variis ſimilitudinibus euerſio vrbis prefiguratur. — ſ vite. — a ſ cum malleoli exciduntur vtranqꝫ p. ei⁹. — ſ cõbuſtũ. — ſ vel cõſũpſerit. — a ſ Lxx. obfirmabo. — b ſ incenſe vrbis. — a ſ hoſtilis gladi⁹ — b ſ q̃ euaſerũt. — a ſ q̃ euaſeritis a põdere miſeriarũ.

Nico. de lyra

Capitulum: XV

Et factus eſt ſermo do. Superi⁹ deſcripta eſt ipſius hieruſalẽ ꝛ ppłi vaſtatio. hic conſequẽter ponit̃ dicte vaſtatiõis ratio: que eſt multiplicatio flagitiorũ in hieruſalẽ ꝛ iudea. ꝛ hoc deſcribit̃ ſub decẽ metaphoris. ꝛ ſꝫ ħ diuidit̃ in nouẽ ꝑtes: qꝛ ꝑs vltima ↄtinet duas metaphoras: q̃ patebũt litterã ꝓſequẽdo. Prima aũt eſt de ligno vitis. Circa qđ notanduꝫ ꝙ multiplicatio peccatorũ diminuit abilitatẽ liberi arbitrij ad bonuꝫ: ꝛ qñ talis multiplicatio multuꝫ inualeſcit: videt̃ hõ totalit̃ inabilis ad bonũ: ſm qđ dicit̃ Prouer. xviij. Impi⁹ cũ ĩ ꝓfundũ peccatoꝝ venerit cõtẽnit: ꝛ hoc ſignat̃ fuiſſe in ppło iude ꝑ metaphorã ligni p̃ciſi de vite qđ nõ ẽ ad aliqđ opus vtile: ſed tm̃ ad incẽdiũ. ꝛ ſm hoc patet lr̃a hui⁹ ca. paucis exceptis q̃ diſcurrẽt. diuidit̃ tñ ħ ca. in duas ꝑtes: qꝛ p̃mo parabola p̃libat̃. ſecũdo ad ꝓpoſitũ applicat̃. ibi: Propterea. Circa primũ occurrit exponẽdũ. b Aut fabricabit̃ de ea paxill⁹. i. cauilla ad ſuſpendendũ vas etiam modici ponderis. q. d. nõ. c Vtrãqꝫ partẽ ei⁹ conſũpſit ignis. i. ſtatim cũ ponit̃ in igne totũ cõburit̃. d Et medietas eius. id eſt magna pars. e Redacta eſt in fauillam. quia non remanẽt etiã carbões niſi pauci ꝛ modici. f Nunquid vtile erit ad op⁹. ſcilicet poſt cõbuſtionem. q. d. nõ: quia etiã ante non erat. ſic exponũt aliq̃: In hebreo habet̃ ſic: Duas extremitates eius comedit ignis: ꝛ ſic patet illud qđ dr̃ in trãſlatiõe nr̃a: Vtrãqꝫ ꝑtẽ ei⁹ ↄſũpſit ignis. ꝑ vtranqꝫ ꝑtẽ intelligunt̃ due extremitates: qđ ſic applicãt ad ꝓpoſitũ expoſitores latini dicentes ꝙ ꝑ mediũ ĩtelligit̃ ppłs melior ꝛ fortior q̃ cũ iechonia trãſlat⁹ fuit ĩ babylonẽ: vt habet̃ Hiere. xxiiij. ꝑ extrema vero reſiduuꝫ ppłi qđ remãſit ſub ſedechia rege: qꝛ iſti ꝛ illi fuerũt in afflictiõe q̃ ꝑ cõbuſtionẽ intelligit̃: ſic qđlibet penale ſiue afflictiuũ nomĩe ignis deſignatur. Ra. Sa. aliter applicat. dicens: ꝙ ꝑ duo extrema intelligunt̃ illi q̃ primo fuerũt trãſlati ĩ babylonẽ capto ioakim filio ioſie: ſꝫ qđ habet̃ Danielis. j. ꝛ illi qui poſtea fuerunt trãſlati cũ iechonia eius filio: qꝛ ꝓprie dicunt̃ trãſmigratio. ꝑ mediũ vero ligni qđ forti⁹ cõburit̃ q̃ꝫ extremitates: eo ꝙ eſt in medio ignis: intelligit̃ ppłs q̃ fuit ſub ſedechia: qꝛ fuit graui⁹ afflict⁹ predictis. ſ. fame: peſte gladio ꝛ captiuitate: vt patꝫ ꝑ ſupradicta: ꝛ ħ applicatio rõnabilior videt̃ q̃ꝫ p̃ma. g Propterea. Hic ↄñr ponit̃ applicatio parabole ad ꝓpoſitũ. ꝛ ex dictis ptꝫ ſnĩa vſqꝫ ibi: h De igne egredient̃ ꝛ ignis cõſumet eos. i. ſi euaſerint vnã penã icident in aliã. hoc dicit̃ propter Iohãnã filiũ caree: et alios qui poſt deſtructionem ciuitatis fugerunt in egyptum contra conſiliuꝫ Hieremie

Marginal letters: A; B

Et factus

ꝛ hoc timo

☞ a Et factus eſt. Hiero. Ubi breuis eſt ſingla- Ca. XVI
rum ꝓphetiarū circūſcriptio tota capitula ponim⁹: q̇d
nobis videt illico ſubiicientes. Hic aūt q꜡ lōg⁹ ad hie-
ruſalē ſermo dirigit vſqꜫ illuc. ſ. Cū placat⁹ fuero tibi ⁊c. dum
ĩꝓperant ei q̄ peccauit: neceſſe habem⁹ omnē ꝓphetiā ꝑ ptes
ponere: ⁊ ſingulis explanatiões debi-
tas coaptare. b Fili hoīs. Hiero.
Multū ꝓdeſt pecc[at]orib⁹ ſcire q̇d fe-
Ps.50. cerint. vnde penitentes: Q̄m iniq̄ta-
tē meā ego cogno. ⁊c. Quattuor mo-
dis accipit hieruſalē. vel q̄ babylonio
⁊ romano igne ſuccēſa eſt. vel celeſtis.
primitiuoꝝ: vel eccl'ia q̄ interꝑtat vi-
A ſio pacis vel anime ſingulorꝝ: que fi-
de cernunt deū. Illud aūt qꝺ pleriqꜫ
de celeſti hieruſalē iterꝑtāt. eccl'ia nō
recipit: ne omnia q̄ in p̄ſenti ꝓphetia
dicūt: ad celeſtiū fortitudinū ruinas
atqꜫ cruciatus ⁊ reſtitutionē in priſti-
nū ſtatū ſuſcipere cōpellamur.
c Notas fac hieruſalē abominatio-
nes ſuas. Sub ꝑſona meretricis pri-
mū copulate cōſortio viri hieruſalē et
ort⁹ ⁊ educatio ⁊ pubertas ⁊ nuptie ⁊
adulteriū ⁊ repudiū: ⁊ rurſus reuoca
tio contexit: vt clemētia viri atqꜫ iudi
ciū: ⁊ adultere atqꜫ meretricis ſcelera
cognoſcant. d Radix tua ⁊. Hie-
ro. Magna fides: grādis audacia ꝓ-
phetarꝝ. Magn⁹ ē Daniel q̄ ad p̄ſby-
terū iungētē adulterio homicidiū au-
Dan.13.f ſus eſt dicere. Semē chanaan ⁊ nō iu-
da. cū adhuc puer. Et eſaias q̄ clamat
Eſa.1.c ad pp'lum ⁊ p̄ncipes iudeorꝝ. Audite
verbū dn̄i p̄ncipes ſodomorꝝ ⁊c. Ma-
gnus quoqꜫ Ezechiel qui totā vrbem
ignobilitat⁹ arguēſ ait: Radix tua ⁊c.
e Chananea. Hiero. q꜡ ex egypto vo
cat⁹ ē pp'ls. ⁊ ibi m'lto tp̄e fuit: Cham
enī pater chanaan p̄nceps egyptiorū
fuit vel iuxta ſcelerū quoqꜫ ſimilitudinē radicē hieruſalē terre
egypti eſſe dicimus. f Pater tuus amorreus. Hiero. Si h̄
ad hieruſalē dicit: q̄ eſt de ꝓgenie abraā iſaac ⁊ iacob ⁊ patrē
habet deū. q̇d de nobis fiet qui de gentiliū ſordib⁹ vocati: om
Mat.8.b nē maculā ĩ lauacro ſaluatoris amiſim⁹. Si indumētū xp̄i pol
luimus: ⁊ in conuiuio veſtem nuptialem nō habemus: ligat⁹
itaqꜫ pedibus et manibus proiiciemur in tenebras exteriores:
ibi erit fletus et ſtridor gentium. g Mater tua cethea. Hie-
Joh.8.f ro. q̄. ſ. inſanit. vel alios in amentiā mittit. Omnis enī q̄ facit
peccatum de diabolo natus eſt. vnde ⁊ in toto orbe hui⁹ patr⁹
antiqui famoſum eſt vocabulum: ⁊ multos vertens in amenti
Ps.44. am. vnde ad hieruſalem dicitur: Audi filia et vide ⁊ inclīa au
rē tuā: obliuiſcere populū tuū ⁊ domū patris tui: ⁊ cōcupiſcet
rex decorem tuū ⁊ ꝓmittitur ei: ꝙ ſi ad verū patrē redire vo-
luerit: ſicut nata fuit reſtituat. h Et quando na. Signat ꝙ
nō ſtatim legē accepit: nec abſciſa fuerint exordia pudēde nati
uitatis: quia prius gentiliter vixit. i In die ortus. Hie
ro. Naturale eſt ortis infantib⁹. primo vmbilicū precidi: dein-
de ad diluendū ſanguinē aqua lauari. tertio humorē paruulo
rum ſale ſiccari: quarto tenera corpora pannis aſtringi ne de-
fluant vel deprauentur. vnde barbarorꝝ corpora romanis ſūt
rectiora. vſqꜫ ad ſecūdū enī ⁊ tertiū annū ſemꝑ pānis inuoluū
tur: ſed nihil horꝝ hieruſalem habuit. k Nō eſt p̄ciſus vm-
bilicus tu⁹. Hiero. Lxx. Nō alligauerīt ma. tu. Mater diligēs
ſtatim vt nata fuerit infantula mamillas ei⁹ ligat vt a tenero
tumere diſtant ⁊ virginalē pulchritudinē cuſtodiāt: cū ad pu-
Hie.2.g. bertatē venerit dicit ei: Nunq̇d obliuiſcet ſponſa ornat⁹ ſui.
faſcie pectoralis ſue. Non eſt preciſus. Lxx. Non alligaue
runt mamillas tuas. Habet ſcriptura hanc ꝯſuetudinem vt ꝓ
corde pectuſculū ⁊ pectus et mamillas ponat pro locorū con-
gruentia. Sacerdos de cuius ore doctrinam ⁊ legē requirūt:
accipit pectuſculum. Johannes ſupra pectus dn̄i ſapīam hau-
ſturus recūbit. l Et aqua non es lo. Hiero. Cruenta infā
tium naſcentium corpora ſtatim lauant. Generatio quoqꜫ ſpi-
ritualis lauacro indiget ſpirituali. Nullus enim mundus nec
Ps.50. infans vnius diei. vnde: In iniquitatibus conceptus ſum: et
in peccatis cōcepit me mater mea. Secūda natiuitas ſoluit ꝑ-
Joh.3.a mam. vn̄: Niſi q̄s renat⁹ fuerit ex aqua ⁊ ſpū ſancto ⁊c.
☞ In ſa

a ſ in eternam. ſ. ſolitudinē. ſ aliud ē enim cōtemnere quod ignores: aliud negligere quod colueris.

terrā inuiā et deſolatā: eo ꝙ pre-
uaricatores extiterint dicit do-
minus deus. Ca. XVI
a E[t] factus eſt ſermo do- a†
b mini ad me dicēs: Fili
c homīs: notas fac hieru b
ſ quas diſſimulat.
ſalem abominatiões ſuas et di- c
a ſ datiui caſus vel vocatiui.
ces: Hec dicit dn̄s deus hieruſa
d lem: Radix tua et generatio tua d
a ſ id ē multo ſermone celebrat⁹. ſ. i. loquax.
e f de fra chanaan. pr̄ tuus amor- e†
a ſ id eſt que inſanit vel alios in inſaniā mittit.
g h reus ⁊ mater tua cethea. Et quā f g
a ſ genitalia feminarū in vmblico: ſicut femina-
ria virorum in lumbis eius. vn̄: Virt⁹ eius in lū
bis eius: et fortitudo illius in vmbilico ventris
eius. ſ de talibus parentibus.
i k do nata es in die ort⁹ tui nō eſt h†
a ſ vmbilicus quo ſcꝫ fetus alitur in ventre: ſic arbores et virgulta per radices humore terre nu triuntur occulto.
l p̄ciſus vmbilicus tuus: et aqua †

⁊ hoc timore gladii regis babylonis. vt habet Hiere. xliii. et
gladio regis babylonis ꝯſūpti fuerīt in egypto. cetera patēt.
Moraliter. a† Et factus eſt ſermo Ca. XV
dn̄i ⁊c. Per vitem xp̄s ſignificat. et
ꝑ lignū vitis pp'ls chriſtian⁹: ſicut ip̄e dixit Joh. xv. Ego ſum
vit⁹ vera ⁊ vos palmites. Q̄diu ve-
ro lignū vit⁹ adheret viti fructū facit:
q̄n vero p̄ciſum eſt nō facit fructū: ſed
areſcit: ſic chriſtianus adherēs xp̄o fi-
de formata charitate fructificat ꝑ ope-
ra meritoria: ſed q̄n p̄ſcindit per pec-
catum mortale infructuoſus reddit ⁊
ad ignem gehēne reſeruat. ideo dic ſal
uator Joh. xv. Si q̄s in me nō māſerit
mittet foras ſic palmes ⁊ areſcet ⁊ col-
ligēt eū ⁊ ĩ ignē mitt. eū ⁊ ar. Ca. XVI
a Et factus eſt. Hec eſt pars ſecū
da in qua flagitia pp'li iudee de
ſcribunt ſub metaphora mulie
ris nate pauperrime: ⁊ a viro magno
miſericorditer educate: ⁊ tandē ornate
⁊ ſibi matrimonialiter deſpōſate: q̄ ta-
men omniū ingrata expōit ſe omni ad-
ulterationi inuerecūde. ⁊ ſm hoc p̄ſes
ca. in tres ꝑtes diuidit: q꜡ primo poni-
tur pauꝑtas naſcentis. ſecūdo pietas
educantis ⁊ deſponſantis. ibi: Trāſi-
ens autē. tertio vilitas adulterāt⁹. ibi:
Et habēs fiduciā. Circa primū dici
tur: b Notas fac hieruſalē. i. pp'lo
regni iuda. c Abomīati. ſuas. ſꝫ ſe-
quēti metaphora. d Radix tua ⁊c.
de terra chanaā. qꝺ exponūt aliq̄ dicē-
tes ꝙ terra chananea dr̄ terra egypti:
q꜡ meſraim a q̄ denoīat egypt⁹ fuit fili
us cham: vt hr̄ Gen̄. x. ca. ⁊ in hebreo
egypt⁹ meſraim nominat vbiqꜫ in ve-
teri teſtamēto. dr̄ aūt generatio pp'li iu
dee de egypto: eo ꝙ pauci q̄ cū iacob in
egyptū deſcēderūt illic in magna mul-
titudine creuerūt: vt habet Exo. i. Sed huic expoſitiōi nō vi
det bene cōſonare qꝺ ſubdit: Pat tu⁹ ammorre⁹: q꜡ ſcdm p̄-
cedētē expoſitionē d̄beret dici egypti⁹. ⁊ iō Ra. Sa. alit expo
nit: videlicet ꝙ hic ad l'ram accipit terra chanaan ĩ qua pere-
grinatus fuit abraā pater hui⁹ pp'li. Vn̄ in hebreo ſic habet:
Māſiones tue. vbi nos habem⁹: Radix tua. q꜡ abraam in ter
ra chanaan trāſiuit de loco ad locū ꝑ diuerſas manſiones ſic
aduena ⁊ peregrin⁹: vt p꜡ in Gen̄. in plurib⁹ locis. iō ſubdit:
e Pater tu⁹ ⁊c. ſ. abraā q̄ dr̄ ammorre⁹ nō natiōe: ſed coha
bitatiōe: eo ꝙ ammorre⁹ habitabat in terra illa ⁊ in ꝑte dn̄a-
bat. f Et mat t. ce. i. ſara: eo ꝙ ſepulta fuit in terra filiorū
heth q̄ erāt de cethis: ⁊ qꝺ dictū eſt de abraā p̄re iudeorꝝ: pōt
dici de iſaac ⁊ iacob q̄ ſil'r dicūt p̄res eorꝝ: ⁊ de vxorib⁹ ſuis. ſ.
rebecca ⁊ lya: q̄ ēt ſepulte fuerūt in ſpelūca duplici cū ſara: ſꝫ
adhuc hec expoſitio nō cōſonat ei qꝺ. j. dr̄ eo. ca. Sicut mater
ita et filia: qꝺ ſm oēs hebreos ⁊ latinos ĩtelligit de imitatiōe
ĩ idolatria. ſara xo nō fuit idolatra ſꝫ fidelis. ⁊ iō dicēdū ꝙ ꝑ
ꝑ p̄rē ⁊ matrē ĩtelligit ꝓp'ls q̄ an̄ filios iſrl' hītauit ĩ terra cha
naan: cui ſucceſſit ĩ hereditate: ſic ꝓles parētib⁹: mod⁹ tn̄ ſuc
cedēdi fuit violēt⁹. imitat⁹ ēt fuit iſrl' pp'lm chanaan ĩ idola-
tria: vt patet. iiii. Reg. in illo vero pp'lo aliq̄ erāt ammorrei: ⁊
aliq̄ cethei. ⁊ ſic dr̄: Mat tua
q̄ntū ad hoc dic: Pat tu⁹ am. ⁊ aliq̄ cethei. ⁊ ſic dr̄: Mat tua
cethea. ⁊ dr̄ pat rōne maſculorꝝ: ⁊ mat rōne feminarū.
g Et q̄n nata es. tp̄s natiuitat⁹ hui⁹ ꝓp'li fuit in exitu d̄ egy.
q꜡ tūc ꝓprie ĩcepit eē ꝓp'ls. an̄ ei ĩgreſſū egypti fuerīt ita pauci
ꝙ nō poterāt ꝯuēiēter dici ꝓp'ls: ⁊ p⁹ ĩgreſſū fuerūt ĩ dura ſer-
uitute detēti qꝺ ſil'r eſt ꝯ rōnē pp'li ab alio diſtincti: eo ꝙ ſu⁹
ē res dn̄i ſui. ĩ exitu xo d̄ egypto fuit dat⁹ libertati: data ēēt
eis lex ſpecial' ĩ mōte ſinai tanq̄ꝫ populo ab aliis diſtincto.
h Non eſt preciſus vmbilicus tuus ⁊c. loquitur de illa gen
te per modū femine de nouo nate: cuius primo preſcindit vm
bilicus: per quem fetus attrahit alimentum a matre q̄diu eſt
in vtero eius et poſt lauat a ſanguine: ⁊ ſalit ad deſiccationē
⁊ obturationē abſciſionis: ⁊ inuoluit pannis: q꜡ pueri de no-
uo nati aliter non poſſent nutriri. dicitur autem hic ꝙ ta-
lia non ſunt facta populo iudaico predicto in ortu ſuo. Et
per negationem preciſionis vmbilici intelligitur ꝙ ille po-
pul⁹ tunc non fuit totalit ab idolatria ſeparatus: quod p꜡
ex hoc

a In ſalutē. Sunt enī lauacra gentilium:he/
reticorū:ſed nō lauāt ī ſalutē. In eccleſia quo
ꝗ qui nō plena fide baptiſmū accipiūt: aquā
accipiūt nō ſpiritū. b Nec ſale ſalita. So
lent infantiū tenera corpora:duꝫ adhuc vteri
calorē retinent ſale cōtingi: vt ſiccent̄ ⁊ ſtrigā
tur. Sed hieruſalē de malis parentibꝰ nata ni
hil saporis nihilꝗ diligētie ꝯſecuta eſt. Rena
tis autē in chriſto dicit̄. Vos eſtꝭ ſal terre: Et
Mat.5.b Apl̄us: Sit ſermo veſter in gratia ſale ꝯditꝰ.
Col.4.a vñ ⁊ vulgo: ſapiētes ſalſi īſipiētes īſulſi dicū/
tur. omne q̄ꝫ ſacrificiū condit̄ ſale. Qui hoc
ſale conditus fuerit vltra non dicit: Putruc/
Pſ.37. rūt ⁊ corrupte ſūt cica. mee. Ipſe ſal dicit̄ quo
terrena ⁊ iſerna atꝗ celeſtia ſaliunt̄. vñ: Glo/
Luc.2.b ria in excelſis deo: et in terra pax hominibus
bone voluntatis. c Et eras nuda. Hiero.
Nō ꝓtecta ſcꝫ dei auxilioſi quis xp̄i non ha/
bet indumentū: nudus eſt qui nō eſt indutꝰ vi
ſcera miſericordie: bonitatis: humilitatis: pu/
dicicie: māſuetudinis: patiētie: iacet ſup faciē
terre ⁊ pulchritudo eius cōfuſione ⁊ nuditate
turpat̄. d Tempus amantiū. Hiero. Po/
teſt tempꝰ amantiū abrae iſaac ⁊ iacob intelli/
gi quando eis ꝓmiſit dn̄s poſt egyptiā ſerui/
tutē populū ſuū liberandū. e Amantiuꝫ.
quod de hieruſalem dicitur: ad noſtram ani/
mam referamꝰ: que q̄ꝫdiu in infantia cōſtitu/
ta eſt peccato caret. Cum autē etatis eius tem
pus aduenerit: multi ſunt amatores demonū:
hereticorū peruerſorūꝗ dogmatū: qui ad eaꝫ
cupiunt declinare: qui ꝓtectiōe domini repel
luntur: vt nō ſatellites diaboli: ſed miniſtros
ſaluatoris ſuſcipiat. f Expādi a. Lxx. Ex
Deu.32.b pandi alas. vñ: Expādit alas ſuas. ⁊ a.c.a.p.
Luc.13.g i.b.ſ. ⁊ alibi: Quotiēs volui cōgregare filios
tuos ⁊c̄. g Ignominiā genitalē. ſ. Inhone
ſta enim noſtra maiori honore circūdamꝰ. vñ:
Pſ.31. Beati quorum remiſſe ſunt iniquitates ⁊ quo
Gen.9.d rum tecta ſunt peccata: que cham nō protexit
in patre: ⁊ eterna maledictione damnatur.
Pſ.109. h Iuraui tibi. Hiero. Iuxta illud: Iurauit
dominus et non penitebit euꝫ: tu es ſacerdos
in eternum ſm̄ ordinem melchiſedech. Et om/
nis controuerſie inter homines finis eſt iura/
mentum. In tēpore igit̄ nuptiarū iuramentū
dei iſrael accepit ꝓ munere dotali. i Et vn/
xi te oleo. Hiero. Sicut ſamaritanus. i. cuſtos
Luc.10.f qui in ſemiuiuētꝭ vulnera infudit oleū ⁊ vinū:
dn̄s noſter oleo vnctus eſt: nō ꝙ dolorem vul
Pſ.44. nerū mitigaret: ſꝫ leticiā tribueret. vñ: Unxit
te deus deus tuus oleo leticie p̄ cō. tu. Habēt
⁊ demones ſimulatā olei lenitatem dulcia per
hereticos pollicentes: que in amaritudinem
Pſ.140. vertuntur. vnde: Oleum auteꝫ peccatoris nō
impinguet caput meum. ab vnctione vnctus:
id eſt chriſtus dicitur: Uide ergo quantū hie/
ruſaleꝫ ꝓfecerit que vncta oleo ſpirituali xp̄i
Pſ.104.b nomen acceperat. vnde de abraam: Nolite tā
gere chriſtos meos. k Et veſtiui te diſcolo
ribus. Hiero. varijs cerimonijs legis ſm̄ lxx.
quibus intenta idola fugeret. hec ſunt varia
Gen.37.e veſtimenta Ioſeph: quibus niſi prius nudaſ/
Pſ.44. ſent fratres: eū nō vendidiſſēt. de quibꝰ: Aſti
tit regina a dextrꝭ tuis in veſtitu deaurato cir
Eph.4.f cūdata varie. vnde: Induite nouū hominem
Col.3.b ⁊c̄. ⁊ alibi: Induimini ergo viſceribus miſeri
cordie: bonitatis: humilitatis: manſuetudīs:
patientie: quid hac varietate pulchrius? Pō
tifex q̄ꝫ ſemel in anno ſancta ſanctorum ingreſ
ſurus: varijs veſtibus vtebatur. Siquidem
diuitie hanc varietatē veſtium non faciunt: ſꝫ
ſanctitas et virtutuꝫ diuerſitas: alioquin pha
rao et nabuchodonoſor hec veſtimenta habu
iſſe ſcriberentur ⁊ non Ioſeph peregrini ⁊ pa/
ſtoris filiꝰ. l Et calciaui te hya. Hiero. Phi
lo diſertiſſimus iudeorum hyacinthum in ve/
ſtibus pōtificis aeri cōparat: ī quo celeſtia ſi
gnificari pu

a b nō es lota in ſalutē: nec ſale
a ſ etiā ſaluator pannis infantie inuolutꝰ
ē: ⁊ omnis q̄ naſcit̄ ꝓtectione dei indiget.
ſalita: nec iuoluta pannis. a
ſ q̄r. ſ deo offenſo.
Non pepcit ſuper te oculus b
ſ ſaltem. ſ q̄ttuor.
vt faceret tibi vnū de his mi
a ſ ꝓ iniquitate tua. b ſ orem̄ne ꝓ ini/
quitate abijciamur ſup fa. t. vbi lata ⁊ ſpa
cioſa via eſt que ducit ad mortem.
ſertus tui: ſed ꝓiectā es ſup c
faciē terre in abiectione aīe d
a ſ Notāduꝫ aūt ꝙ nullꝰ q̄n naſcit̄ cōmit
tere quicꝗ̄ actuale poteſt niſi lauacri iſtem/
pore q̄n ſapiēs generatio fide credentis aſ
ſumitur. ſ tamen.
tue: ī die qua nata es. Trāñ e
a ſ ream ſcꝫ mortalium criminum.
ſiēs autē ꝑ te: vidi tē cōcul/ f g
a ſ vocaui ſcꝫ tribuens penitentiam.
cari in ſanguine tuo. Et dixi h
tibi cū eſſes ī ſanguine tuo:
ſ conuerſa. ſ q̄ꝫuis.
Uiue. Dixi iquā tibi ī ſāgui i k
a ſ omnium rerum abundantia.
ne tuo: Uiue: multiplicataꝫ l
a ſ quaſi benedictione iacob. de quo: Ec/
ce odor filij mei ſicut odor agri pleni.
quaſi germē agri dedi te: et
multiplicata es: et grandis m
a ſ vt poſſes dicere: Introduxit me rex in
cubiculum ſuum.
effecta: et ingreſſa es ⁊ ꝑue/ n o
a ſ tempus pubertatis. b ſ ornatum.
niſti ad mundū muliebrem.
a ſ honeſte adoleſcentulaꝝ maturitas īdi
catur.
Ubera tua intumuerunt: et p
c pilus tuꝰ germīauit: ⁊ eras q
ſ q̄ꝫuis nubilis. r
nuda et cōfuſione plena. Et s t
a ſ magna clemētia peccātē rurſus inuiſit
trāſiui per te ⁊ vidi te: ⁊ ec v
a ſ quādo marito poteras ſociari.
d e ce tempus tuū: tempꝰ aman
a ſ dei ſcꝫ. b ſ miſertus tui.
f tiūm. Et expādi amictū me/ x
ſ nudam.
g um ſuper te: et operui igno/ y
ſ ideo.
h miniam tuā. Et iuraui tibi: ꝫ
a ſ vt mihi potiꝰ q̄ꝫ ceteris iūgaris ama/
toribus.
et ingreſſus ſum pactum tē/
a ſ meo cōiugio copula.
cū ait dn̄s deus. Et facta es a
a ſ ideo. b ſ vñ Eſaias: Si abluerit do/
minus ſordes filiarū ſion et ſanguinē hie/
ruſalē lauerit. b ſ baptiſmatis.
mihi: et laui te aqua: ⁊ emū b
a ſ ſicut emorroiſſam lauit.
b ſ non ſufficit aqua lauare et mundare ſā
guinem.
i dāui ſāguieꝫ tuū ex te. ⁊ unxi c
a ſ lxx. varijs. ſ quod mulieri non viris
conuenit.
k te oleo: ⁊ veſtiui te diſcolōri d
a ſ vnde: calciati pedes in preparatio/
ne. e. p.
l bꝰ: ⁊ calciaui te hyacītho. Et e

ex hoc ꝙ cito poſt hoc vitulum cōfla
tilē adorauit. ꝑ negationē aūt lotio/
nis defectꝰ vere ꝯtritiōis de p̄teritis
ꝑ negatiōeꝫ ſalꝭ defectꝰ ſapiē ſalutarꝭ.
a Nec inuoluta pannis. ſ. virtutū.
b Non pepercit ſuper te oculus. q̄r
egyptij populum illū valde dure tra
ctauerunt in egypto: et poſt exitū ꝑ/
ſecuti ſunt ad mortem: Exo. xiiij.
c Sed proiecta es ſuper faciem ter
re. quia ex vna parte concluſi erant
deſerto: ex altera mari. vt habet̄ ibi:
d In abiectione anime. ex hoc enī
credebant egyptij eos faciliter inter
ficere: ⁊ ita fuiſſet niſi deus ſua miſe/
ricordia impediuiſſet. e Tranſi
ens autem. Hic conſequenter ponit̄
miſericordia dei educantis: ornātis
⁊ deſponſantis. Primum ponit̄ cuꝫ
dicitur: Tranſiens auteꝫ per te. non
quia in deo ſit motus: ſed quia ſcrip/
tura loquitur de deo ad modū homi
nis tranſeuntis per viam ⁊ puero a
matre derelicto cōpatiētis. ideo ſub/
ditur: f Uidi te. oculo miſericor/
die: g Conculcari in ſanguīe tuō.
id eſt prope effuſionem ſāguinis tui
modo predicto. h Et dixi tibi. cū
eſſes in tali periculo. i Uiue. q̄r
ſeruaui vitā tuā ꝑ mare rubrū te de/
ducendo. k Dixi inquā tibi. repe
titio ē eiuſdē ad maiorē expreſſionē.
l Multiplicatam quaſi germē agri
dedi te. multiplicando in diuitijs et
prole. m Et grandis effecta. loq̄
tur enī de populo iſrael ad modū pu
elle per nutritionem ad augmentum
deducte. n Et ingreſſa es. ſ. tem/
pus pubertatis et facta es nubilis.
o Et perueniſti ad mundū mulie/
brem. id eſt ab tempuſ quo ſolent pu/
elle nubiles ornari. p Ubera tua
intum uerūt ⁊c̄. tempore enim puber
tatis intumeſcūt vbera ⁊ pili germi/
nant. ⁊ ideo ſubditur: Et pilus tuus
germīauit. q Et eras nuda. Hic
ſecundo ponitur pietas ornantis et
deſponſantis. cuius ornatus oſten/
ditur primo neceſſitas. cum dicitur:
Et eras nuda virtutibus. r Et
eras. per ꝯſequēs. s Cōfuſione
plena. turpius eſt enim mulieribꝰ nu
das eſſe q̄ꝫ viris. t Et tranſiui ꝑ
te. condeſcendendo nuditati tue.
v Et ecce tempus tuum tempus a/
mantiū. quia oſtendi tibi dilectionē
ſponſi ad ſponſā. x Et expandi
amictum meum ſuper te: ſcilicet nu/
bem contra eſtum ſolis te ꝓtegentē.
y Et operui ignominiam tuaꝫ. dā
do tibi libertatem contra ignominiā
ſeruitutis qua ſeruieras in egypto.
ꝫ Et iuraui tibi ⁊ īgreſſus ſum pa/
ctum tecum ait dominus deus. id eſt
accepi te in vxorem in ſinai dando ti
bi legem. a Et facta es mihi. ob/
ligata et alligata pre ceteris populis
b Et laui te aqua et mundaui ſan/
guinē tuū ex te. mundando te a pec/
cato idolatrie erga vitulum conflati
lem. c Et vnxi te oleo. gratie mee.
d Et veſtiui te diſcoloribus ⁊c̄. per
iſta ornamenta intelligitur taberna/
culum federis quod precepit ſibi fie/
ri in ſignū recōciliatiōiſ poſt adorati
onē vituli cōflatilis. cortine vero ta/
bernacli erāt ꝑlibꝰ coloribꝰ decorate.
e Et calciaui te hyacītho ⁊c̄. ꝑ hoc
intelligūt

gnificari putat:nec prius calciat̄ q̄ȝ aqua lauet̄
Mat.10.b vñ ꝛ aplis q̄b⁹ p̄cipit̄ excutere puluerē de pedi/
Cant.5.b bus ſuis lauant̄ pedes. Et in canticis: Laui pe/
des meos :quō inq̄. Moyſi q̄ȝ ꝛ ieſu naue p̄/
cipit̄ vt ſoluāt calciamēta:q꞉ loc⁹ in quo ſtāt ſā/
ctus eſt:vt cū loti fuerint
pedes ꝛ ip̄i om̄i ſorde pur
gati:hyacintho calciati q̄
eſt aerei coloris gradiant̄
obuiā dño in aera ꝛ feſti/
nent ad celeſtia regna.
a Cinxi te byſſo. Hiero.
de qua in veſte pontificis
tenuiſſima fila texunt̄ .de
qua in ꝓuerbijs. Mulier
duaſ chlamydes fac̄ p̄ſen
tis.ſ.ſeculi ꝛ futuri. Byſ/
ſo accingunt̄ renes quo/
tiēs pinguia libidis incē/
tiua extenuāda ſūt .vnde
Eph.6.c Aplus: State ergo ſucci/
cti lūbos vr̄os ꝛc̄. ꝛ dñs ī
Luc.12.e euāgelio. Sint lūbi vr̄i p̄.
ꝛ lu.ar.in ma.ve. Niſi eī
lūborū fluēta aſtrīgam⁹
lucernas in manib⁹ habe
re nō poſſum⁹ .Et dñs ad
Job.38.a Job. Accinge ſicut vir lū
Exo.12.b bos tuos.agnū cōmeſtu/
ri calciati pedes : tenētes
baculū:ſtātes in euāgelij
ꝟitate:ꝛ ad ſāguinē xp̄i
p̄parati lūbos ſuccīctos
habere dicunt̄ : Qua co/
na mortificāte lūbos: He
lias q̄ȝ ꝛ Johēs baptiſta
Ps. 37. accingunt̄ .de q̄b⁹: Lūbi
mei īpleti ſūt illu. b Et
īdui te ſub.tenuiſſimis.ſ.
Et pulchre : q꞉ incraſſatū
erat cor ppl'i. vn̄ in libro
Sapiētie: Spūs ſapie te/
nuis ꝛ īmutabilis dicit̄ :
ꝛ panis angeloꝝ.i.māna
tenuiſſimū fuiſſe memora
tur. c Et torquē circa
collū t. Hiero . Puto hic
torquē appellari ex vari/
is gēmis in pect⁹ mulierū
monile deſcendēs q̄ eſt or
natus pulcherrim⁹ femīa
rum. d Et dedi in au.
circulos ſcȝ in aurib⁹ ſimi
les q̄ ſolent a frōte mulie/
ris pēdere ꝛ narib⁹ vł ori
īminere. Inaures ꝓ ſimi/
litudīe vocat. vt.ſ. xp̄i bo
nus odor ſumus deo ſecu
re dicat. e Et coronam
deco. Hiero. nomen.ſ.dei
omnipotēt̄: qd̄ q̄ttuor lit
teris ſcribit̄ ꝛ apd̄ iudeos
ineffabile d̄r: qd̄ erat ī la/
mina aurea ſup caput ſa/
cerdotis . q꞉ nomē ei⁹ nō
pōt dici:cui⁹ maieſtatē ēt
gētilitas nō ignorat. vñ ī
Act.17.e athenienſiū ara ſcribeba/
tur ignoto deo. f Si/
milam ꝛ mel et oleū. Hie/
ro. vt comedat hieruſaleȝ
vel per partes vt plerīq꞉
putant vel commixtione
trium dulciorē panē qui de celo deſcendit ꝛ ſub
tribus nominibus vt quidam putant ſacramen
tum ſignat trinitatis : nō q̄ alia ꝛ alia ſubſtātia
ſit:ſȝ diuerſis ſimile ꝛ mellis ꝛ olei nominib⁹ pa/
tris ꝛ filij ꝛ ſpūſſancti vna dulcedo mōſtrat̄ .
Et ꝓfe

g Et ꝓfeciſti in regnū. Hoc in lxx. nō habet̄: q꞉ alexandrie in grecū ſmo/
nem ſcripturas ex hebraica veritate vertētes timuerūt hoc edere: ne regem
egypti viderent̄ offendere: ſi dicerēt a deo regnū iſrael debitū eſſe. Solos
tm̄ moyſi libros magis eruditi ab eis trāſlatos putāt. Hiero. Quod de
hieruſalē dicimus: ne in ſingulis habeamus et tedium lectoribus ingera/
mus: ad eccleſiam ſemel referamus. Si enim iuxta
apoſtolū hieruſalē mater noſtra eſt: ꝛ mater noſtra
eccleſia eſt: ꝛ hieruſalē eccleſia eſt. h Perfecta
eras in decore meo. Non eſt volētis neq꞉ c.ſȝ.m. Ro.9
d. Cū omnia fecerimus dicam⁹ quia ſerui inutiles
ſumus: que debuimus facere fecim⁹. nō q̄ ex bn̄fi/
cio dei liberū tollam⁹ arbitriū: ſed ip̄a libertas do
minū debeat habere adiutorē. i In pulchritu.
tua. Hiero. Demones ſolitos cōtēnunt cibos: pere
grina deſiderāt alimēta. vnde: Eſce eius electe. Nō Aba.1
vult quēlibet decipe. Saulē regē electum a dño. iu
dam apoſtolū feſtinat ſupplātare. nō ergo cōfida
m⁹ in pulchritudine noſtra. In pulchritudine tua.
Nō dei liberalitatē putem⁹ eſſe noſtrā virtutē. vñ:
Ne glorieris in craſtinū: neſcis eni quid ventura Pro.27
pa. dies. k Ut eius fieres. non dei eſſes: ſed eius
a quo pollueris: qui cūcta recipit vitia ꝛ diuerſorū
peccatorū ſpūm tranſeuntē ſuo ſuſcipit gremio ꝛ di
uaricat pedes ſuos omni trāſeunti. hic effūdit for/
nicationē ſuā: ꝛ eius incipit ſuſtinere domiatū: cu/
ius hoſpes extiterit. l Hincide cō. Hiero. No/
ſtra quoq꞉ hieruſalē que dicit̄ viſio pacis ab here/
ticis ſcindit̄: quādo vnū ꝛ alterū teſtimoniū de p/
prijs carpētes locis conāt̄ aſſuere his q̄b⁹ nequīt
coaptari. vñ.ſ. Ue his q̄ ꝯſuūt ceruicalia ſub om/ ſ.13.d
ni cubito man⁹. qd̄ ꝓhibēs dñs ait: Nemo aſſumit Ma.9
cōmixturā pāni rudis ꝛc̄. nec mittit vinum nouū
in vtres

Lxx. tricapti. qd̄ nomē et ip̄i finxerūt: ſic̄ ſepe
nouis reb⁹ noua finguntur nomina. q̄ ſcȝ pilorū
tenuitatem habere credātur.
a b cinxi te byſſo : ꝛ idui te ſūbtilib⁹ a
a generale cuius quaſi ſpecies ſupponit.
ꝛ ornaui te ornamentō. Et dedi b
bona opera.
c armillas in manibus tuis: ꝛ tor c
d quē circa colluȝ tuum : ꝛ dedi in d
a ſup nares tuas. b ne audias iudiciū ſan
guinis ne iudicis vel detractorib⁹ miſcearis.
aurē ſup ōs tuū: ꝛ circulos in au e
a oīpotētꝫ dei nomē. vñ : Signatū ē ſup nos
lu. vul. t. d. De hac corona dicit apl's : Repoſita
eſt mihi corona iuſticie. b vel decoraȝ.
e ribus tuis : ꝛ cōronā decōris in f
ſapientia.
capite tuo . Et ornata es auro ꝛ g
a eloquentia. b ne grauaret̄ decus cōiugis
graui pallio. c iuxta ſymmachū qd̄ ſupra ſub
tile hic polymitum.
ārgēto : ꝛ vēſtita es byſſo ꝛ pō/
a poſt veſtimēta cibos ꝓcurat. de qua: Niſi
granū frumenti ceciderit in terram ꝛc̄.
f lymito: ꝛ multis colorib⁹. Simi h
a ſpūſſancti dona dulcia. b patris gratiaȝ
q̄ laſſos ſuſtēat ꝛ reficit: lumē nutrit vnde lucer
ne accenduntur in tabernaculo dei.
lam ꝛ mēl et ōleum comediſti: ꝛ i
a ſic. b tali cibo. c pōderoſe. vt
dēcora factā es vēhementer ni/
nihil poſſit addi. a poſt. b his dōis. c q꞉
ciuitas magni regis. de quo: De⁹ iudiciū tuū re
gi da ꝛc̄. ꝛ alibi: Aſtitit regina a dextris tuis.
g mis. Et profēciſti in regnūm: et k+ l+
a vt de te omnes gētes loquerētur.
egrēſſū eſt nomē tuū in gentes
quam dedi.
h ꝓpter ſpeciē tuaȝ: quia perfecta m
a mea largitate: Niſi enim domin⁹ edificaue/
rit domū: in vanū labo. qui edi. eam. Niſi domi
nus cuſtodierit ci. fru. vi. q̄ cuſ. eā b nō tuo.
eras in dēcore mēo quem poſue
raȝ ſuper te dicit dominus de⁹ .
a grande diſcrimen non in dei clementia: ſed ī
ſuo decore cōfidere: quanto quiſq꞉ ſublimior tā/
to magis timeat.
i Et hābēs fiduciā in pulchritu/ n+
ideo.
dīne tua fornicata eſ in nomine o+
tuo: ꝛ expoſuiſti fornicatiōȝ tuā p
non dei.
k omni trāſeūti vt eius fieres . Et
a de hieruſalē. ſic poteſt accipi oia. ſ. p̄cepta le
gis et diuitias et omniū reꝝ abundantiā idolis
deputauit. b que dedi tibi.
ſumēs de vēſtimētꝫ mēis feciſti q
l tibi excelſa hincide ꝯſuta : ꝛ for/
a ab alijs gentibus: que enim a principio ido
lis ſeruierunt minus ree ſunt.
nicata es ſup eis: ſic nōn ē factū

Nico. de lyra

intelliguntur ſummi ſacerdotis ornamēta qui erat
inſtitutus ad orandum pro toto populo.
a Et indui te ſubtilibus. ornamenta eñ pōtificis
fuerūt valde ſubtiliter facta: vt patet Exo. xxviij.
b Et dedi armillas ꝛc̄. quia manus eius fuerūt
cōſecrate. c Et torquē circa collū tuū. id ē ratio
nale iudicij qd̄ erat in pectore ſūmi ſacerdotis.
d Et dedi in aurē ſup os tuū. id eſt ornamētū leg.
quod debet eſſe in ore ſacerdotis. e Et circulos
in aurib⁹ tuis. id eſt duos lapides onychinos in ſu
ꝑhumerali exiſtentes ſub auribus ſummi ſacerdo/
tis ex vtraq꞉ p̄te. f Et coronā decoris in capite
tuo. id eſt mitram in capite ſacerdotis.
g Et ornata es auro et argento et veſtita es byſ.
omnia enim iſta erant in ornamentis ꝛ veſtib⁹ pon
tificis. h Similam et mel ꝛ oleū comediſti. om
nia enim iſta dedit deus populo in abundantia in/
troducendo eos in terram ꝓmiſſionis: que dicitur
manans lacte et melle: Exo. iij. i Et decora fac/
ta es vehementer nimis. ſuperatis chananeis.
k Et profeciſti in regnū. tp̄e dauid ꝛ Salomōis.
l Et egreſſum eſt nomē tuū in gentes ꝓpter ſpeciē
tuā. oēs eni reges terre deſiderabāt videre Salo/
monem: et eius ſapientiam audire.
m Quia perfecta eras in decore meo quē poſue/
rā ſuper te. quaſi diceret: iſta nō habuiſti ex tevl ex
meritis tuis. ſed ex mera gratia mea.
n Et habens fiduciaȝ in pulchritudine tua. Hic
conſequenter ponitur vilitas fornicantis: popul⁹
eni iſrael ingratus de bonis predictis tanq̄ muli/
er fornicaria et adultera expoſuit ſe omnibus ido/
latris. ideo diuiditur in duas partes: quia p̄mo
ponitur idolatrie culpa abſolute. ſecūdo cōparati/
ue. ibi: Ecce omnis. Prima in duas. quia p̄io po/
nitur culpa. ſecundo pena. ibi: Ecce ego. Circa
primum dicitur: Et habens fiduciam in pulchritu/
dine tua. id eſt nimis confiſa et eleuata de bonis p̄/
dictis a me tibi datis. o Fornicata es in nomi
ne tuo. id eſt idolatrie expoſita ex tua malicia nō ex
defectu meo. p Et expoſuiſti fornicationem tuam omni tranſeunti. nul
lam idolatriam quantūcunq꞉ vilem refutans: ſed omnem amplectens.
q Et ſumens de veſtimentis meis. feciſti tibi excelſa ornamenta diuīo cul
tui deputata idolatrie applicando: ꝛ non ſolummodo ornamenta: ſed etiā
vaſa ſacra, ideo ſubditur; Et tuliſti vaſa ꝛc̄.
Imagines maſ

ꝯ in vtereſ veteres.hoc faciūt naçarei:
qui veteris legis obſeruātiā euāge/
lice gratie coaptarūt. a Et tuliſti
va.de.Dn̄s ꝑcepit vt fierēt thuribu/
la phiale:cādelabra:arca teſtamēti:
cūcta vel aurea vel deaurata. ⁊ alia
ex argēto q̄ omnia cōflauit hierl̄m et
vertit in idola belis ſiue baalis: cha
mos aſtaroth melchon. Hierony.
Spūaliter de auro ⁊ argēto ſanctaꝝ
ſcripturarū idola facim⁹:qn̄ gratiaꝫ
ſenſus ⁊ eloquētie heretica prauitate
corrūpim⁹:⁊ oſ nr̄m in celū ponim⁹.
Et feciſti tibi ima in quib⁹ oēs here/
tici fornicanꝰ:dū quiſqꝫ putat robu/
ſtiſſima que fingit :que nulla poſſūt
oppugnatione ſubuerti.de quib⁹ di/
Ps.72. cit:Dn̄e in ciuitate tua imagines eo/
ibidē.38. rū diſſipabis.⁊ alibi:Uerumtamē in
imagine pertranſit homo. Imagi
nes.ſ.vt omnē cultū queꝫ acceperat
ad vtendū in blaſphemiā verteret.
b Et ſumpſiſti veſtimēta tua. nos
quoqꝫ idē facimus:quotiēs tēperā/
tia:prudētia:fortitudie:iuſticia ⁊ ali
is virtutib⁹ hereticā circūdam⁹ pra/
uitatē:⁊ ſic ſimplices decipim⁹ vt vi/
dētes mella virtutū vitiorū venena
nō caueant. c Simila ⁊ oleuꝫ et
mel.Hec poſuit miſera hierl̄m in con
ſpectu idolorū ſuoꝝ:que natura dul/
cia ſunt atqꝫ ſuauiſſima:ſed dū offe/
runꝰ idolis ⁊ falſis doctrinis fiunt
amara. d Et tuliſti fi.tu.Hiero.
Noſtra quoqꝫ hieruſalē heretica pra
uitate ſupplātata tollit filios ſuos q̄
robuſtiores ī fide ſūt:⁊ filias adhuc
ſ.in fide īfirmaſ:aut filios q̄ myſtica
cognoſcūt:filias q̄ ſimplicē ſequunꝰ
hiſtoriā:⁊ tradit demōib⁹ deuorādoſ:
⁊ cū interficit viuificare ſe credit et
placare ſimulacra:que eoꝝ occiſione
Ps.105. ſaturanꝰ.vnde: Immolauerꝰ filios
ibidem. ſuos ⁊ filias ſu.de.⁊ alibi:Effuderūt
ſāguinē filioꝝ ſuoꝝ:⁊ filiarū ſu.⁊c̄.
e Et dediſti il.Symmach⁹ ⁊ theo/
docio trāſtuliſti.Ethnici enī ꝑ igneꝫ
vel paruulos trāſſerunt: vel adul/
tos trāſire cōpellūt. f Et edifica/
ſti tibi.Deſcribit hierl̄m ſub perſona
mulieriſ q̄ poſt ml̄ta mariti beneficia
fornicata a viro recedit.Sic ei a deo
recedens adheret idolis. g Lu/
panar.Libera fronte delinquēs.vn/
Pro.18.a de:Peccator cū venerit in ꝓfundū
cō. h Egypti vicinis.Hiero. vn̄
ſanctus paruularū carniū d̄r q̄ in eo
quotidie decreſcunt: ⁊ ꝑ virtutes te
nuate nō dicunꝰ caro ſed ſpirit⁹.vn̄:
Ps.41. Sitiuit ad te de⁹ anima mea:q̄ꝫ mul/
tipliciter tibi caro mea. Inde Cori/
thius fornicator traditur in interitū
carniſ ⁊ ſpiritus ſaluetur.de hac car
Pe.1.d ne dicitur:Omnis caro fenuꝫ :⁊ om
nis gloria eius tanq̄ꝫ ⁊c̄. De hac di/
Co.15.f cit Apoſtolus:Caro et ſanguis reg/
num dei non poſſidebunt. In Gene/
Gē.6.a ſi quoqꝫ dicitur:Nō permanebit ſpi/
ritus me⁹ in hominib⁹:qm̄ caro ſūt.
Qui in hac carne ſunt: deo placere
nō poſſūt. Alia ē caro ſanctoꝝ. de q̄
Luc.3.b dicitꝰ:Uidebit oīs caro ſalutare dei.
Egyptij dicūꝰ magnaꝝ carniū vl̄ ob
turpitudīs magnitudinē:vel ob pec
catorum deformitatem. i Extēdā
manū meā vt peccata tua puniendo
Ps.88. viſitē.vn̄:Uiſitabo ī virga ī iq̄tates.
Et notādū q᷑ man⁹ dei ad ꝓbationē
ꝯ mittiꝰ

a neqꝫ futurū ē. Et tuliſti vaſa de/
coris tui de auro meo ⁊ argēto
a ſ nos vnū habem⁹ viꝝ et vnā veneramur ima
ginē inuiſibilis.ſ.et omnipotētis dei.
meo q̄ dedi tibi:⁊ feciſti tibi ima/ a
gines maſculias:⁊ fornicata es
b in eis. Et ſūpſiſti veſtimēta tua b
ſ vel operuiſti illas.
ml̄ticoloria:vl̄ veſtita eis es. Et
a ſ vt ſupra. b ſ non tuū. c ſ alij incenſū.de
quo:Dirigaꝰ oratio mea ſicut incē.in con.tuo.
oleū meūꝫ ⁊ thymiāma meū po c
a ſ Lxx.pāes ꝓpoſitiōiſ.ſ.q̄s do iubemur offerꝰ
ſuiſti corā eis:et pānē meuꝫ quē
a ſ ſcripturaꝝ ſenſū puriſſimū.
a ſ quod guſtauit ionathas ⁊ illumiati ſūt ocu/
li eius et confortatus eſt.
c dedi tibi ſimilā et oleum ⁊ mel: d
quibus enutriui te:poſuiſti ī cō/ e f
ſ idolorum. ſ idolis.
ſpectu eoruꝫ in odorē ſuauitatiſ. g
ſ iſtud aliud.
d Et factū eſt ait dn̄s deus:⁊ tuli/ h
ſti filios tuos ⁊ filias tuaſ quas i
a ſ d̄ q̄b⁹ d̄r:Filios enutriui ⁊ exaltaui.i.a.ſ.m.
generaſti mihi:⁊ īmolaſti eis ad k
deuorādum. Nūquid parua eſt l m
Lxx.tuos q̄s.ſ.de fornicatiōe generaſti.vn̄:Fili
us meus primogenitus iſrael.
fornicatio tua? Immolaſti filioſ
e meos:et dediſti illos conſecrās
eis. Et poſt oēs abominatiōes n
tuas et fornicatiōes nō es recor o
data dierum adoleſcētie tue:qn̄
ſ et te operui.
eras nuda et ꝯfuſiōe plena:con/
ſ et laui ⁊ copulaui te mihi.
culcata ī ſanguie tuo. Et accidit p
a ſ duplex maledictio.vnde Johānes:De ſuꝑ
omnes habitatores terre.
poſt omnem maliciā tuā: ve ve
ſ quaſi meretrix.
f tibi ait dn̄s deuſ. Et edificaſti ti q
a ſ hec omnia de ſingulis poſſunt intelligi ſi vi
tijs paruerint.
g bi lūpanar:⁊ feciſti tibi proſtibu
a ſ lata enī et ſpacioſa via que ducit ad morteꝫ.
omnibus communis. b ſ vt nulla peccati gene
ra derelinquat.
lū in cūnctis plateis.†Ad omne r
a ſ quo ſignificeꝰ loc⁹ fornicatiōis.
caput vie edificaſti ſignūꝫ ꝓſtitu
tionis tue:⁊ abomiabileꝫ feciſti s
a ſ anime.ſ.quē a deo ſortita. b ſ vl̄ diuaricaſti
c ſ ſuppeditādo tētationibus vitiorum.
decorē tuum. Et diuiſiſti pedes
tuos omni trāſeūti: ⁊ multipli/
caſti omnes fornicatiōes tuas.
ſ gentilibus.
h Et fornicata es cuꝫ filijs egypti t
vicinis tuis magnarū carniū:⁊ v
a ſ turpitudine ſuꝑans eos.
ml̄tiplicaſti fornicatiōeꝫ tuā ad
ſ quaſi ideo feciſti.
i irritādū me. Ecce ego extēdā ma x
a ſ corrigendā. b ſ hinc cōſtat iudeos legis
obſeruantiam amiſiſſe. c ſ ius tuuꝫ.
nū meā ſuꝑ tē:⁊ auferā iuſtifica/ y

a Imagines maſculinas.i.idola que vo
canꝰ hic imagines maſculine:ꝓſequendo
parabolā de meretrice q̄ cū maſculis forni
caꝰ:poteſt etiā hoc dici ꝓ idolo priapi:qđ
figurabaꝰ in magnitudine virilis mēbri.
fuit enī quidā iuuenis de helleſponto ha/
bens membrū virile valde exceſſiuū reſpe
ctu aliorū hominū ꝓpter quod a gentilib⁹
fuit inter deos reputat⁹ qui omnia inſoli/
ta credebāt aliquid habere numīs: ⁊ iſtđ
idolū colebaꝰ in hierl̄m.vn̄.iij.Reg.xv.d̄r
q᷑ rex aſa matrē ſuā amouit ne eēt ꝑnceps ī
ſacris priapi. b Et ſumpſiſti veſtimen
ta tua multicoloria.ornando te in venera/
tione idolorū. c Et oleū meū ⁊c̄.i.illa q̄
debebant mihi offerri obtuliſti eis.oleum
enī offerebaꝰ in tēplo domini ad cōtinuā/
dū lucernas:⁊ thymiama ad cremandum
ſuper altare incenſi:⁊ nō ſolum ea que de/
bebant mihi offerri ſed etiā illa vnde debe
bas nutriri obtuliſti eis ſubtrahēs ori tuo
ex vehementi idolatrie deſiderio.ideo ſub
diꝰ: d Similā.i.farinā tritici delicatiſ
ſimā. e Quibus enutriui te.i.q̄ dedi
ad nutrimentū tuū. f Poſuiſti in con/
ſpectu eoꝝ.i.idolorum eis offerendo.
g In odorē ſuauitatiſ.i.vt placares eos
tibi. h Et tuliſti filios tuos ⁊c̄.qđ eſt
grauius ꝑdictis. i Quos generaſti mi
hi.exiſtens mihi deſpōſata ꝑ legis ſuſcepti
onē:ꝓpter qđ debuerūt deputari ad ſuiē/
dum mihi. k Et immolaſti eis.i.idol̄.
l Ad deuorandū.i.moriendū ꝓ venera/
tione idoloꝝ.hoc enī fiebat ſpecialiter ido
lo moloch:qđ ſicut.ſ̄.dictum eſt pluries.
erat idolū ereū interi⁹ ꝯcauū:in cui⁹ ꝯca/
uitate fiebat ignis:⁊ cū erat bn̄ accenſū po
nebaꝰ puer in manib⁹ idoli vbi cremabaꝰ.
ſꝫ tūc ſacerdotes ꝑcutiebāt tympana:ꝓpꝰ
quod loc⁹ ille vocabaꝰ tophet qđ ī latino
ſonat tympanū: ne parētes puerū offeren
teſ audirēt clamorē pueri ⁊ dolerēt:ſꝫ mag̃
gauderēt credētes puerū ſine dolore ad fe
licē vitā trāſiſſe. m Nūquid parua eſt
fornicatio tua.i.idolatria iſta.q.d.nō:im/
mo horribilis et maxīa:ideo eam replicat
dicens:Immolaſti filios ⁊c̄. n Et poſt
omnes abomīatiōes.predictas. o Nō
es recordata dierū adoleſcētie tue.i. vilita
tis et abiectionis in qua eras quādo ī ꝑn/
cipio accepi te:ſicut expoſitū eſt.ſ̄.eo.ca.
p Et accidit poſt oēm maliciā tuā ve ve
tibi.i.punitio ab aſſyrijs ⁊ iteꝝ a chaldeiſ.
q Edificaſti tibi lupanar. id eſt tēpla ꝓ
idolatria. r In cūctis plateis ⁊c̄.i.ī lo/
cis cōmunibus vbi plures poſſunt cōueni † De cōſe.
re. s Et abominabilem feciſti decorem di.5.c.nū/
tuum.quem ante habebas:loquitur enim q̄ꝫ.in fi.
de populo ſub metaphora meretricis q̄ ex
continuatione et frequentia meretricij tur
pis redditur et abomīabilis. t Et for
nicata es cū filijs egypti.i.cuꝫ egyptijs in
idolatria cōmunicando cum eis.
v Magnarū carniū.id eſt membrorū vi/
rilium.per quā magnitudinē metaphorice ī/
telligitur idolatrie magnitudo. x Ec/
ce ego.Poſita idolatrie culpa. hic conſe/
quenter ponitur pena. Et diuiditur ī tres
partes.Quia primo ponitur pena ſuccin/
cte.ſecundo repetitur culpa idolatrie.ibi:
Et fornicata es cuꝫ filijs egypti vicinis tu
is.tertio reſumitur pena mag̃ diffuſe.ibi:
Propterea. Circa primum dicitur:Ecce
ego extendā manū meā ſuper te.ad te pu/
niendum. y Et auferam iuſtificationē
tuam.i.templum vbi offerebanꝰ ſacrificia
ꝓ peccat̃ iudeorū:quod per chaldeos fu
it incenſum.iiij.Reg.vlti.

mittit ad penas pec/
cantiū extendit.vn/
Oſee.1.c de ī Job: Mitte ma/
nū tuā ⁊c. Hiero.
Noſtra q̄ȝ hieruſalē
ſi p̄terierit cerimoni/
D aſ dei: ⁊ extēta fuerit
man⁹ ei⁹ ſup eā: abla
ta legis obſeruantia
tradit filiab⁹ paleſti
ne: nō filijs. Neq̧ eī
prius fortiorib⁹ ſup/
plicijs tradimur: ſed
iuxta peccatorum q̄li
tatē minorib⁹: vt cor
recti in minorib⁹: ma
iora cruciatuū tormē
ta vitem⁹. Philiſti/
im.i.paleſtini: prima
litterarū parte muta
ta: interp̄tat̄ caden
tes poculo ſiue factu
ra. per q̄d ſignificat̄
nos tradēdos aduer
ſarijs poteſtatib⁹ q̄
biberūt de calice ba/
bylonis: ⁊ corruerūt
quoꝝ opa p̄uerſa ſūt
ſtatq̧ miſere hierl'm
erit correctio ⁊ igno/
minia vt erubeſcant
etiā demones in nr̄o
rum magnitudīe pec
catorūȝ. Et fornicata
es in filijs aſſyriorū.
Paleſtia vicina egy
pto eſt. vn̄ dn̄s ad a/
Geñ.15.d braaȝ. Dabo tibi om
nē t̄rā a fluuio egyp
ti vſq̧ ad flumē mag
nū euphratē: vt.ſ.ex
vna p̄te egyptios: ex
altera habeat aſſyri/
os. cū quib⁹ in poſte
riorib⁹ dicit̄ fornica/
tā. a Et fornicata
es. Scd̄m tropologi
am ab alijs ad alia
pctā ſepe trāſim⁹: et
nec ſic ſatiamur: ſed
quaſi lōgo fune ⁊ cor
rigia vitule pctā tra/
himus ⁊ multiplica/
mus fornicationē no
ſtrā in terra chanaā
q̄ interp̄tat̄ fluctua/
tio. cuȝ chaldeis q̄ et
ipſi nobiſcū ſonāt q̄/
ſi demonia: ⁊ pedes
habem⁹ in ſalo: nec
vnq̄ dicere poſſum⁹
Ps.39. Statuit ſupra petrā
pedes meos ⁊c. He/
reticoꝝ q̄ȝ prauitati/
bus ſubijcimur q̄ ha
bēt ſimilitudinē demo/
nū: vel ipſis demoni
bus de q̄b⁹ dic̄ Apo
Eph.6.b ſtol⁹: Nō ē nob col/
luctatio adūſus car/
nē ⁊ ſ. ⁊c.
Moralit̄ Hiero. Moralit̄ h̄
ad omnē aīam pōt re
ferri: q̄ relicto cultu
dei vitijs ſe luxurie/
q̧ p̄mittit: nec ī ſecu/
lari vita quā ſequit̄
feliciter agit: ſ̄ ⁊ mū/
di ⁊ reli.

a ſ nō meā b ſ auferet a vobis regnū dei
c ſ vrbes vel oppida paleſtine.
tionē tuā. Et dabo te ī aīas odiē a
ſ paleſtinoꝝ.
tiū te filiarū paleſtiaꝝ: q̄ erubeſ/ b c
a ſ ſicut cū egyptijs: qui et ipſi vicini tui.
a cūt ī via tua ſcelerata Et fornica d
a ſ ideo vtriſq̧ traditi ſunt: q̄r vtrorūq̧ ſimula/
chra coluerunt.
ta es in filijs aſſyriorū: eo q̄ nec/ e
dum fueris expleta: et poſtq̄ for
ſ vel ſatiata.
nicata eſ nec ſic es ſedata. Et mlt̄ f
a ſ ingrediētes eni chaldeā q̄ eſt terra chanaā
imitati ſunt errores eoꝝ: quorum imperio ſubia/
cebant.
tiplicaſti fornicationē tuā in ter g
ra chanaan cum chaldeis ⁊ nec h
a ſ medicamine: Quaſi: quid vltra debui facere
tibi. vnde Oſee: Quid faciam tibi ephraim: q̄d
faciam tibi iuda.
ſic ſatiata es. In q̄uo mundabo i
cor tuum ait dn̄s de⁹: cū facias
ſ predicta. ſ ſcȝ.
oīa hec opa mulieris meretricis
et procacis. Quia fabricaſti lu/ k
a ſ Quaſi nō ī occulto ſed tota libertate idola
coluiſti.
panar tuuȝ in capite omnis vię
ſ Lxx. baſim aras .ſ.
⁊ excelſū tuuȝ feciſti in omni pla
a ſ vel facis: al's facies. b ſ callida.
b tea. Nec factā es q̄ſi meretrix fa/ l
a ſ difficilis.ſ. rogātivt magis facili⁹ largiret̄.
ſtidiō augēs p̄cium: ſed q̄ſi mu/ m n
lier adultera: quę ſup virum ſuū o
ſ gratis. ſ ſibi.
c inducit alienos. Omnib⁹ mere/
tricib⁹ dant̄ mercedes: tu aūt de
a ſ bona que tibi dederā. b ſ demonib⁹ idolis
vnde in Oſee: Hec non cognouit q̄r ego dedi ei
triticū et vinū et oleū et argētū multiplicaui eis
diſti mercedes cūct̄l amatorib⁹
d tuis: et dona donabas eis vt ī/
trarent ad te vndiq̧ ad fornicā/
dum tecum. Factūq̧ eſt in te cō
tra cōſuetudineȝ mulierū in for/
nicationibus tuis: et poſt te nō
ſ que tibi comparetur.
erit fornicatio. In eo enim q̄ de/
a ſ quod alie non faciunt. ſ quod alie faciūt.
diſti mercedeſ: ⁊ mercedes nō ac/
cepiſti: factū eſt in te cōtrarium.
a ſ quia ſcȝ p̄dicta feciſti. b ſ que feciſti erḡ paſ
ſura ſis.
Propterea meretrix audi verbū p
a ſ primum fundamēta hiſtorie iaciamus.
domini. Hęc dicit domin⁹ deus:
a ſ a te. ſ vt dares que accipere debueras.
b ſ quod acceperas a me.
e Quia effūſū eſt ęs tuum: et reue q r
lata ē ignominia tua in fornica/
tionibus tuis ſup amatores tu/
os: et ſup idola abominationuȝ
a ſ quē immolaſti demonijs. b ſ bonarū cogita
tionum quas interficit qui ad mala opera īcliat
tuarū in ſanguine filiorūȝ tuoꝝ
quos dediſti eis. Ecce ego cōgre s

di et religiōis diuitias p̄dit ⁊ ſe vltra amatorib⁹ inge
rit: Eſt ⁊ alia fornicatio ſpūalis q̄n deſerētes eccl'iam:
a hereticis iūgimur: et lupanar noſtrū in capite omniū
viarū edificam⁹. q̄b⁹ d̄r: State in vijs ⁊ querite ſemi/
b c tas dn̄i ſempiternas: ⁊ videte q̄ ſit via bona ⁊ āmbula/ Hiero.
te ī ea. moyſi.ſ. ieſu: iudicū ⁊ regū libris. eſaie q̄ȝ ⁊ hie/
d remie ⁊ alijs p̄phetis. in omnib⁹ viarū principijs fa/
bricat lupanar ſuū: q̄ doctrine teſtimonijs male abutit
tur dicēs hoc ait eſaias: h̄ oſee: h̄ moyſes: hoc daniel.
e Et pulchre nō in medijs vijs nec in viarū termis pōit
lupanar: ſed in p̄ncipio. Si eni ad ſcientiā ⁊ p̄fūda ve
nerit libroꝝ errare nō poterit: Excelſū quoq̧ ſuum vł
baſim facit in omni platea ethnicoꝝ ſeꝝ ipſorū laſciuie
f vitijſq̧ p̄miſcens etiā inter ipſos hereticos. cū ab eis
fuerit deturpata: nō habēs gratiā ſed cōtēptui patēs:
quia facilis fidei p̄didit caſtitatē. b Nec facta es:
Lxx. non fuiſti quaſi meretrix congregās mercedes.
g Quaſi: Dediſti que accipere debueras. Demonuȝ eni
h quos colis: non protegeris auxilio varijs oppreſſa ca
lamitatibus. c Omnibus me. Hieronymus. Hec
quoq̧ ad eccleſiā et ad animas fideliū ſunt referenda
que munera maritalia. aurū ſcȝ in ſenſu. argētū in elo
i quentia: et veſtes quibus turpitudo noſtra atq̧ fedi/
tas velatur: dant amatoribus ſuis: id eſt demonibus:
vel peruerſorum dogmatū doctoribus quando aſſerūt
nihil nocere luxuriā ⁊ corporis genitalia naturalit̄ co
itum poſcere: cibis omnibus indifferenter vti ⁊ h̄mōi.
k d Donabis eis vt intrarent ad te vndiq̧ ad fornicā
dum. Hiero. Omne genus peccati ſignificat: ne pu
tetur vno contenta: ſed ſemp̄ peccandi famem ſuſtine/
at: et contra iura nature omnib⁹ mēbris turpata vſq̧
ad verticē polluat̄. e Quia effuſū ē. Hiero. Scd̄m
tropologiā. omnis anima a domino accipit pecuniam
ſpiritualē. Unde vni dedit. v. talenta: alij duo: alij ve Deut.
l ro vnum. Sed ſi negligēter egerit reuelat̄ ignominia
hieruſalē: amatorib⁹ demonibus.ſ. in die iudicij vł in
m n tp̄e penitētie q̄n corripiunt̄ ⁊ pri⁹ ſol⁹ de⁹ cernit occul
ta. vn̄: Et pater q̄ videt ī abſcōdito reddet tibi. Et ali/ Deut.
o bi: Scrutās corda et renes de⁹. Cum autem fuerit im/ Ps.
pletum: nihil opertū q̄d nō reuelet̄. ⁊ illud: Nolite an 1.Cor.4.
te tp̄s iudicare quoaduſq̧ veniat dn̄s: ⁊ q̄ illumiābit
abſcōdita tenebrarū: ⁊ m.c.e. Et cū correctiōis tp̄s ad
uenerit: tūc illud Oſee implebit̄: Circundederūt euȝ
cogitatio.

Nico. de lyra

a Et da. te ī a. odi. te. i. ad volūtatē eoꝝ. b Filiarū
pa. i. gentiū de terra philiſtinoꝝ q̄ ſemp̄ oderūt iude/
os. iſti eni cū chaldeis venerūt ad deſtruēdū hieruſa/
lē. c Que eru. in via tua ſcelerata. id eſt erubeſce/
rent facere tam horribilia que feciſti. d Et forni/
cata es. hic repetitur idolatrie culpa. cū dicit̄: Et for/
nicata es in filijs aſſyriorū. cōmunicādo idolatrie eo/
rū: ſicut patet de rege achaç. iiij. Reg. xviij. e Eo
q̄ necdū fuer̄l expleta. i. ſatiata idolatria. f Et mul
tiplicaſti fornicationeȝ tuā. id eſt idolatriā. g In
terra chanaā. i. in iudea que ante fuit dicta terra cha/
naan. h Cum chaldeis. eoꝝ idola colēdo in iudea.
i In quo mūdabo cor tuū. q. d. tāta eſt immundicia
tua q̄ nō apparet via mūdandi te. k Quia fabri/
caſti lupanar. i. tēpla p̄ cultu idolorū: vt dictū eſt ſu/
pra. l Nec facta es quaſi meretrix faſtidio. frequē
tis cōcubitus. m Augens preciū. ſui concubitus.
n Sed quaſi mulier adultera. quia per legē es mihi
deſponſata. o Que ſuper virum ſuum inducit a/
lienos. ad ſui concubitum dando eis premium: quod
eſt contra conſuetudinem meretricū: ⁊ hoc p̄uenit ex
magna libidine adulterandi: ſicut populus hieruſalē
et regni iude dabat dona precioſa ſacerdotibus affe/
rentibus ſibi idola gentiuȝ varia. p Propterea
meretrix audi verbum domini. Hic reſumit̄ pena ma/
gis diffuſe. cum dicitur: q Quia effuſū eſt es tu/
um. id eſt diuitie tue ſunt cōſumpte in vitio idolatrie
modis predictis. r Et reuelata eſt ignominia tua
in fornicationibus tuis ſuper amatores tuos. i. mani/
feſta eſt vilitas tua in idolatria: et maxime in filiorūȝ
immolatione: vt dictū eſt ſupra. s Ecce ego cōgre/
gabo omnes amatores tuos: quibus cōmixta es. cō/
municando idolatrijs eoꝝ.

Cū vniuer.

¶ cogitatiões ſue.⁊ illud: Inter ſe co-
Ro.2.c gitationibꝰ accuſantibꝰ vł defendē-
tibus ĩ die qñ iudicabit dñs o.h.et
illud. Ecce homo et opa eius ante
faciẽ eius. Hiero. Oĩa hec per me
taphoram adultere et homicide: q̃
non ſolũ ꝯtra virũ ſuum fornicata
fuerit: ſꝫ et filios interfecerit dicũť
ꝯ hierſm: quodqꝫ congregãde ſint
omnes gẽtes ꝯtra eã: quaꝝ adora
uit idola: ⁊ oĩa dei munera in cultũ
eoꝝ ꝯuertit: ⁊ deſtrueť tẽplũ baal:
⁊ omnes are ciuitatis incẽdio ſub-
uertentur: nihilqꝫ in ea remanebit.
Si paſſa ẽ hierſm h̃ cũ idolis for-
nicata: eſt q̇d illaꝫ paſſurã putamꝰ
q̃ ſanguinis xp̃i rea eſt? Et auferet-
tur. qꝛ iã ſecurꝰ ero de caſtitate tua
ſm eos.ſ.q̇ in bonã ꝑtem hoc acci-
piũt. Alij enĩ in cõtrariũ accipiunt
vt magne ire dei ſit non iraſci, cũ ſe-
mel ꝯtẽpſerit fornicãtẽ. ⁊ illius de-
ſperauit ſalutẽ. Hiero. Si heretici
q̇ vetus teſtamentũ nõ ſuſcipiũt re-
ꝑhendũt: qḋ iuxta.lxx. dictuꝫ eſt. ⁊
ꝯtriſtabas me ⁊c̃. eo ꝙ deus nõ ſo-
lum irã ſuſcipiat: ſed ⁊ merori ⁊ tri-
ſticie ſubiaceat: ĩterrogemꝰ eos quõ
illḋ ſuſcipiãt: qḋ certe boni dei mã-
Eph.4.g datũ eſt: Nolite ꝯtriſtare ſpiritũſã
ctum dei: in q̇ ſignati eſt̃. Quicq̇d
enĩ ſup hoc nobis dixerint: et nos
ĩ defenſionẽ p̃ſentis ſermonis ĩ eos
retorquebimus. a Et non feci
iuxta ſcelera tua in omnibꝰ abomi.
Monſtrať diuina clemẽtia cum mi
nores pene: maiora dicũť peccata.
b Ecce omnis qui dicit vulgo ꝓ-
uerbium: in ⁊c̃. Poſt cathalogum
vitiorũ ⁊ correctionẽ: qua retrahiť
ad ſalutẽ: aptať ei tritum vulgo ꝓ-
uerbiũ: Sicut mater: ita et filia.
c Sicut mater. Cethea.ſ.q̃ inſani-
ens vel in inſaniã vertens interpre
tať: incẽtiua.ſ. huius ſeculi: q̃ capti
uam aĩam ducũt ad interitũ: ⁊ a vi
ro ſuo diuidũt.i. dei vbo. d So
rorũ. Hiero. ſodome et ſamarie q̃ꝝ
altera gentilem vitam luxuriãqꝫ de
ſignat: altera hereticoꝝ decipulas.
e Que ꝓiecerũt viros. dei verbũ
⁊ doctrinã. Semp enĩ errantiũ flu-
ctuant pedes huc illucqꝫ diſcurren
tes. Circũferunť enĩ omni vẽto do
ctrine: de alia ad aliam falſitatẽ: et
cũ in ṗma fruſtra ſe ſudaſſe cogno-
uerũt ad ſcḋam tertiãqꝫ trãſcẽdũt.
f Mať vr̃a ce. Hie. Supra dixit:
I.co.a pať tuꝰ amorreus ⁊ mať tua cetha.
hic commutato ordine ⁊ numero.
Mater vr̃a cethea ⁊.p.v.a. Cũ enĩ
ſcelera ꝑfecerint ſcindũtur in par-
tes: et vnione deſerta in multitudi-
nem ꝓficiunt: ⁊ in turbam que nõ
poteſt cum ieſu ad montana cõſcen
dere. Sorores autẽ hieruſalem: ſa-
mariam et ſodomã: quarũ altera a
dextris altera a ſiniſtris etiam ſm
corporalem intelligentiã ſi de tem-
plo hieruſalem ad orientẽ aſpicias
comprobabis. g Soror tua ma
ior ſamaria. Hiero. Media iter du-
as ſorores hieruſalem: que ⁊ iudas
dicitur ⁊ a chaldeis in babyloniaꝫ
ducta eſt: que multo ſceleratiꝰ pec-
cauit q̃ꝫ ſamaria et ſodoma: in tem
plo idolum adorans: ⁊ poſt dei fili
um interficiens.

¶ Sodoma

gabo oẽs amatores tuos quibꝰ
cõmixta es: et omnes quos dile-
xiſti cuꝫ vniuerſis quos oderas. a
Et ꝯgregabo eos ſup te vndiqꝫ: b
a ſ. lege adulterarum.
⁊ nudabo ignõminiã tuam corã c
ſ. genitalia.
eis. † Et videbũt oẽꝫ turpitudinẽ
tuaꝫ: ⁊ iudicabo te iudicijs adul d
terarũ: ⁊ effundentiũ ſanguineꝫ.
a ſ. Magnus eſt furor viri cõtra adulterã ⁊ nul
lo poteſt p̃cio redimi.
Et dãbo te in ſanguineꝫ furoris e f
⁊ zeli: ⁊ dabo te in manus eoruꝫ
a ſ. ſeminarium fornicationis.
⁊ deſtruẽt lupãnar tuũ: et demo-
lienť ꝓſtibulum tuum. Et denu- g
dabũt te veſtimẽtis tuis: ⁊ aufe-
rent vaſa decoris tui. Et derelin
quẽt te nudã plenãqꝫ ignominia
et adducẽt ſup te multitudinem. h
a ſ. ſic oẽs cõmuniter ſolẽt adulterã lapidare.
Et lãpidabũt te lapidibꝰ: et truci i k
dabũt te gladijs ſuiſ † Et cõburẽt l
domꝰ tuas igni: et faciẽt in te iu- m
a ſ. vt ſimilia timeãt. b ſ. ciuitatũ.
dicia ĩ oculis mulierũ plurimaꝝ. n
a ſ. ſic. ſ. Quaſi etiã iratus ⁊ vlciſcens miſerior.
Ipſa pena tibi ꝓuideo: qꝛ ſic deſines fornicari.
Et dẽſines fornicari: et mercedeſ o p
a ſ. amatoribus.
vltra nõ dãbis. Et requieſcet idig-
a ſ. cum te amare deſiderio.
nãtio mea in te: et auferetur zelꝰ q
a ſ. cũ a me receſſeris cũ te eterne tradiderint ca-
ptiuitati.
meꝰ a te. Et quieſcam: nẽc iraſcar r s
a ſ. hoc.ſ. feciſti.
ampliꝰ: ẽo ꝙ nõ fueris recordata t
a ſ. beneficiorum q̃ dedi tibi in adoleſcentia.
b ſ. Lxx. cõtriſtabas. ſ. ad triſticiam: que bonis
operibus debuiſti ad gaudia ꝓuocare.
diẽrũ adoleſcẽtie tue: ⁊ ꝓuõcaſti
me ĩ oĩbꝰ his. Quapropter ⁊ ego v
a ſ. opera tua.
viãs tuas in capite tuo dedi ait
a ſ. tamen. b ſ. cum ſubuerti debueras. Ma-
ior eſt enim culpa q̃ꝫ pena.
a dñs deꝰ: ẽt non fẽci iuxta ſcelera
b tua ĩ oĩbꝰ abominatiõibꝰ tuis. Ec x
ce oĩs q̇ dicit vulgo ꝓuerbiũ: in y
c te aſſumet illud dicẽs: Sicut ma z
ſ. aſſimilatio.
ter: ita et filia eiꝰ. Filia mr̃is tue a
ſ. dei verbũ.
es tu: q̃ ꝓiecit virũ ſuum ⁊ filios b
d e ſuos ⁊ ſoror ſoroꝝ tuaꝝ: que ꝓie c
cerunt viros ſuos et filios ſuos.
f Mater vr̃a cethea: ⁊ pater veſter d
a ſ. quia prior peccauit et ab aſſyrijs prius in ca-
ptiuitatem ducta eſt.
g amorreus. Et ſoror tua maior ſa e
maria: ip̃a ⁊ filie eius q̃ habitant f g
ad ſiniſtram tuaꝫ. Soror aũt tua h
minor te que habitat a dextris i

a Cũ vniuerſis q̇s oderas.i. cum phili-
ſteis q̇ ſemp fuerũt odioſi iudeis ⁊ econ-
uerſo. b Et ꝯgregabo eos ſup te.ĩ ob
ſidione hierſm. c Et nudabo ignomi
niã tuã.i. vilitatẽ culpe tue manifeſtabo
ꝑ euidẽtiã vindicte. d Et iudicabo te
iudicijs adulteraꝝ ⁊c̃. q̇bꝰ ſm legẽ mors
ẽ infligẽda. e Et dabo te in ſãguinẽ.i.
in effuſionẽ ſanguinis paſſiuã. f Furo
ris ⁊ zeli.i. ꝓcedẽtẽ ex furore ire mee ⁊ ze † Hi.23.b
lo iuſticie mee. g Et denudabũt te ve- Eſa.24. a
ſtimẽtis tuis ⁊c̃.i. oĩbus diuitijs tuis. Naum.3 b
h Et adducẽt ſup te multitudinẽ. in ex-
ercitu regis babylonis. i Et lapida-
bunt te lapidibꝰ. tũc enĩ multi de iudeis
fuerũt interfecti lapidibꝰ machinarum.
k Et trucidabũt te gladijs ſuis.ĩ capti-
one enĩ ciuitatis multi fuerunt trucidati
gladijs. l Et cõburent domos tuas.
vt habeť.iiij. Reg. vlť. vbi diciť ꝙ nabu
zardã incẽdit domũ dñi ⁊ domũ regis et
domos hierſm ꝑ circũitũ. m Et faciẽt
in te iudicia. penas iuſte inferendo.
n In oculis mulieꝝ plurimarũ.i. pluri-
marũ gentiũ que erãt in illo exercitu.
o Et deſines fornicari.i. idolatrare. qꝛ
nõ vocabit tibi p̃ nimia tribulatione.
o Et mercedes vltra nõ dabis ſacerdo-
tibus idoloꝝ: quia nõ habebis vñde.
q Et auferet zelus meꝰ.i. amor ſingulã- †
ris q̇ eſt viri ad vxorẽ. r A te. ſicut re- 4. Re.25.a
pudiata a me. s Et quieſcã nec iraſcar
ampliꝰ. loquiť ſcriptura de deo tanq̃ꝫ de
homine q̇ non iraſcitur de quocũqꝫ malo
culpe vel pene ſuꝑuenienti vxori repudi
ate. ⁊ cauſa huius repudiationis ſubdi-
tur: t Eo ꝙ nõ fueris recordata dieꝝ
adoleſcentie tue.i. beneficiorum que tibi
in adoleſcentia tua feci. ꝓut eſt expoſitũ
ſupra. v Quapropter ⁊ ego vias tu-
as in capite tuo dedi. te puniendo: tamẽ
citra condignũ. ideo ſubditur: Et non fe-
ci iuxta ſcelera tua. x Ecce oĩs. Hic ar
guitur malicia populi iude ſub noĩe hie-
ruſalem: ⁊ hoc cõparatiue.ſ. ad populum
ſodomorum ⁊ populũ.x. tribuũ. ⁊ diuidi
tur in duas. qꝛ primo arguiť culpa. ſcḋo
ſubdiť pena. ibi: Ergo ⁊ tu. Circa primũ
p̃mittitur populi iude radix prima que h̃
accipitur pro gente in terra iuda habitã-
te anteq̃ꝫ filij iſrael ingredientur terram
ꝓmiſſionis. cuꝫ dicitur: Ecce omnis qui
dicit vulgo prouerbium. ad deriſionẽ ali-
cuius. y In te aſſumet illḋ. te deridẽ-
do. z Dicens: Sicut mater ita ⁊ filia
eius. id eſt ſicut gens que preceſſit in ter-
ra iuda filios iſrael fuit fornicatrix ſpiri-
tualiter per idolatriã: ſic populus iuda.
a Filia matris tue es tu. per imitatiõeꝫ.
b Que proiecit virum ſuum. id eſt deũ
per idolatriam. c Et ſoror ſororũ tua-
rum. ſcꝫ ſodome ⁊ ſamarie: vt exprimitur
infra ꝑ quas intelligiť populus ſodomo
rum ⁊ populus decem tribuũ. d Ma
ter vr̃a cethea. ⁊ exponiť vt. ſ. e Et ſo
ror tua ma. ſa. maior enĩ fuit ꝑľs decem
tribuum q̃ꝫ populꝰ regni iude. f Et fi-
lie eius.i. alie ciuitates ⁊ ville quarũ ſa-
maria erit metropolis. g Que habi.
ad ſini. tuã. ſũt enĩ in aq̇lonari ꝑte reſpe-
ctu hierſm q̃ ꝑs aq̇lonaris etiaꝫ vocať h̃
ſiniſtra: eo ꝙ ab aq̇lone venerunt ſup hie
ruſalem multa mala. Hiere.j. Ab aq̇lone
pandeť oẽ malũ. h Soror aũt tua mi-
nor te. qꝛ populꝰ ſodome minor fuit q̃ꝫ iu
de. i Que habitat a dextris tuis. qꝛ
declinat verſus meridiẽ reſpectu hierſm.
⁊ ſic dr̃ hic dextera ſicut ꝑs oppoſita ſini-

a Sodoma:que refert ad gẽtes.Sodoma enĩ eo tpe nõ erat q̃ prius cũ gomor/
Geñ.19.f ra:adama ⁊ ſeboim: diuino fuerat igne deleta.Hiero.Scdm tropologiam.ſama
ria ⁊ ſodoma.i.heretici et ethnici:ſepe leuiora cõmittunt q̃ qui putant hierlm.ſ.
1.Cor.5.a eccleſiaſtici.vñ ad corinthios.Omnino audit inter vos fornicatio q̃lis nec inter
gẽtes ⁊c̃.Solẽt heretici q̃ tm̃ vetus teſtamentũ ſuſcipiũt tres naturas in hoc lo/
co intelligere:ſpũalem:aĩalẽ:terrenã.⁊ ſpũalez ad hieru
ſalẽ referũt.aĩalem ad ſamariã.⁊ terrenam ad ſodomaz.
quos breuiter interrogam⁹:quõ tres nature ſpũalis anĩ
malis terrena:que ĩter ſe diuerſe ſunt:vnã matrẽ ⁊ vnuz
patrem habeãt:qđ figmẽto eorum non ↄuenit.⁊ quõ aĩalis
⁊ terrena natura iuxta hũc ꝓphetã reſtituãt in antiquũ
ſtatum.i.ſpũalem.hoc enĩ rationib⁹ eorũ ↄtrariũ eſt. Or
ſamaria hereticos ſignificet:et in oſee.et in multis alijs.
Amos.6.a ⁊ in hoc p̃cipue teſtimonio ꝓbat: Ue qui deſpiciunt ſion
et confidũt in mõte ſamarie.⁊ vindemiauerunt principia
gentiũ.Omẽs enĩ heretici deſpiciũt ſion q̃ interp̃tatur ſpe/
cula.ſ.eccleſiã ⁊ ↄfidunt in.m.ſ.in ſupbia.ſ.ꝑuerſorum dog
matum:q̃ putãt eſſe ſublimia:q̇bus vindemiant atq̃ po/
pulant principia.g.potentes.ſ.ad errorẽ ꝑtrahunt.
b Uiuo ego.abſolute:excellẽter. In veteri teſtamento
Iob.13.a hoc iuramẽtũ eſt. In nouo: Amẽ amẽ dico vobis.vnde:
Deus abraam:deus iſaac:⁊ deus iacob:non eſt de⁹ mor/
Luc.20.f tuorum ſed viuorũ.et alibi: Placebo domino in regione
Ps.114. viuorum. Sicut nemo abſolute dicitur bonus niſi ſolus
Mar.10.c deus:q̃uis dicatur arbor bona:homo bonus:paſtor bo
nus:ſeruus bonus.vnde: Nemo bonus niſi ſolus deus.
Sic angeli et ceteri virtutes:patriarche ꝓphete apoſtoli
q̃uis viuentes:cõparatione omnipotẽtis dei mortui di/
Ps.88. cuntur. Quis eſt enĩ homo qui viuat et non videat mor/
1.Tim.6.c tem:vnde apoſtol⁹ de deo: Qui ſolus habet ĩmortalita/
tem:⁊ lucem habitat inacceſſibilez. Hiero. Iuramento
deſcribens ſodome ⁊ filiarum eius ſcelera .primuz ponit
ſuperbiam diaboli ꝓprium ⁊ primũ peccatum.vnde apo
1.Tim.3.b ſtolus: Ne inflatus ſuperbia in iudicium incidat diabo/
Iaco.4.b li:propter quã ſcz de celo cecidit.Superbis enim de⁹ reſi
ſtit humilibus aũt dat gratiam. c Saturi.p.et a.⁊.o.
Hiero.Superbie ſeminarium eſt ſaturitas panis abũdã/
tia rerum ⁊ ocium . Uel ſm.lxx.delitiarũ luxurieq̃ abũ/
Luc.16.e dantia. Diues ille euangelicus nõ aliud peccaſſe memo/
ratur niſi q̄ opibus ⁊ diuitijs affluens : in tãtã erupit ſu
perbiam vt manum nõ porrigeret indigenti Laçaro: cõ
ditionis ſue oblitus vt ne hoc quidem qđ ꝓijciendũ erat
Ibi.14.c daret miſero.vnde alibi: Qui ſe exaltat humiliabitur: et
qui ſe humiliat exaltabit. d Supbia ſa.p.⁊ a.⁊ ociũ.
peccatum ſodomiticũ eſt.et propter hoc ſequitur dei ob/
liuio:que preſentia bona putat eſſe perpetua ⁊ nunq̃ ſibi
indigendum.vnde in lege: Attẽde ne comedẽs ⁊ bibens
⁊ ſaturatus:edificatis optimis domibus:habenſq̃ oues
⁊ boues:argentum ⁊ aurum obliuiſcaris domini dei tui.
Pro.30.a vnde Salomõ : Diuitias et paupertates ne dederis mihi:
ſed tm̃ v.m.t.n. e Et ocium.Hiero. Alij delitie iuxta
illum ſenſum: In deſiderijs eſt anima omnis occioſi.Sem
per enim eſt aliquid agendum ne ager noſtri pectoris manu ceſſante malarum co
gitationum ſentibus occupetur. f Et ſamaria dimidiũ peccatorũ tuorum non
Luc.12.f peccauit.Hiero.Seru⁹ enim ſciens voluntatem domini ſui et nõ faciens:va. m.
Sap.1.a Et potẽtes potenter tormẽta patient. g Porta cõfuſionẽ tuam.Secũda poſt
naufragium tabule eſt.cũ peccaueris erubeſcere ne audias: Facies meretricis fa
cta eſt tibi.n.e. Porta confuſionẽ tuã.Hiero.vt propria ſcz torquearis cõſcien/
tia:⁊ nunc voluntate ꝓpria ſuſtine cruciatũ ne ſuſtineas in ꝑpetuuz. h Que
viciſti ſorores tuas.Hiero. Lxx.que corrũpis alias corrupiſti.ſ.t. tuo exẽplo ad
maiora peccato ꝓuocando:velut ſi ſacerdos male viuens ⁊ opere dignitatez de/
Mat.18.a turpans:exemplo laicos corrũpat.vnde: Qui ſcandaliçauerit vnum de puſillis
iſtis ⁊c̃. i Et tu cõfundere.Hiero.Confuſionẽ ſequit ignominia:ignominiam
Ro.5.a correctio:correctionẽ conſolatio:⁊ eaz ſalus. Iuxta illud: Tribulatio operatur pa/
tientiam:patientia ꝓbationẽ:ꝓbatio ſpem.Spes autem non confundit in futu/
ro.ſ.quia in p̃ſentiarũ ſua per confuſionem peccata deleuerunt.vnde: Eſt ↄfuſio
que ducit ad mortem.⁊ eſt confuſio que ducit ad vitam.Spũſq̃ ſanctus peccato
Ps.39. res hortat ſic: Confundant ⁊ reuereant omnes inimici mei:cõuertant retrorſum
Ps.50. et cõfundãt valde velociter.⁊ ĩ alio loco: Dic tu primũ iniquitates tuas: vt iuſti
Pro.18.c ficeris.Et iuſtus accuſator ſui eſt in principio ſermonis. Quid ergo mirũ ſi ꝓuo
catur hieruſalem ad confuſionẽ et ignominiã que ſorores ſuas iuſtificauit peccã/
do. k Et conuertam.Grandis ꝓfectus poſt confuſionẽ et ignominiã quam ſi
bi iudicio dei illatam libẽter accepit.quaſi diceret: Irã dei ſuſtinebo quoniã pec/
caui ei.Promittit ei reſtitutio in antiquũ ſtatum . Sed quia cõparatione ſcelerũ
eius iuſtificata eſt ſodoma ⁊ ſamaria.primum reſtituitur conuerſio vel captiuitas
ſodomorum ſm Aquilam. ſecundo captiuitas ſamarie ſm eundẽ: Nouiſſima reſti/
tuitur hieruſalẽ. Cui enim eſt dubiũ q̄ ĩter tres: gentilẽ:hereticũ:eccleſiaſticum
1.Pe.4.b multo maioribus penis dignus ſit q̃ maioris dignitatis eſt,vnde Petr⁹: Tẽpus
eſt vt ĩcipiat

ſ gentes.
a tuis ſodoma ⁊ filie ei⁹. Sz nec in a
vijs earuz ambulaſti:neq̃ ſm ſce
lera earum feciſti:pauxillum mi/ b
nus pene ſceleratiora feciſti illis
a ſ operibus:cogitationibus.
b in omnib⁹ vijs tuis. Uiuo ego di
cit dñs de⁹: quia non fecit ſodo/ c
ma ſoror tua ipa ⁊ filie ei⁹:ſic̃ feci
ſti tu ⁊ filie tue† Ecce hec fuit iniq̃ d
c d tas ſodome ſororis tue:ſuperbia:
e ſaturitas panis :⁊ abũdantia: et e f g h
ocium ipius ⁊ filiaruz eius:⁊ ma
num egeno ⁊ pauperi non porri/
gebãt. Et eleuate ſunt: et fecerũt i
abominatiões corã me : et abſtu k
f li eas ſicut vidiſti. Et ſamaria di/ l m
midiũ pctõrum tuorũ nõ peccauit:
ſz viciſti eas ſceleribus tuis:et iu n
a ſ non ſimpliciter:ſed cõparatione tui. Sicut il/
lud dicit: Deſcendit hic iuſtificatus ab illo.
ſtificaſti ſorores tuas ĩ omnibus
abominationib⁹ tuis quas ope/
g rata es. Ergo ⁊ tu porta cõfuſio/ o
h nẽ tuã:q̃ viciſti ſorores tuas pec p
catis tuis ſcelerati⁹ agẽs ab eis.
a ſ nõ q̄ abſolute ſint iuſte:ſz peioris cõparatione.
i Iuſtificate ſũt enim a te. Ergo et q
tu cõfundere:⁊ porta ignominiã
k tuã q̃ iuſtificaſti ſorores tuas. Et r
cõuertã reſtituẽs eas conuerſiõe
ſodomorũ cũ filiabus ſuis :⁊ con
uerſiõe ſamarie et filiarũ eius. Et

ſtra. a Sed nec ĩ vijs earum am. ſ. ĩ peioribus. b Pauxillũ min⁹ pene ⁊c̃. qđ exponit Ra. Sa. ſic. ſi feciſſes talia mala et nõ maiora parũ reputarẽ. aliter aũt legit ĩterrogatiue. Pauxillũ min⁹ ⁊c̃.q.d.non ĩmo multo maiora mala feciſti ⁊c̃. ⁊ h ↄcordat lr̃e ſequẽti.cũ dr: c Quia nõ fecit ſo. ⁊c̃. et h declarat ↄñr. cum dr: d Ecce hec fuit iniq̃. ſodo. ſo. tue.ſupbia .de ſe ꝓ ſumendo. e Saturitas panis. de/litioſe viuẽdo.no/mine enĩ panis in/telligit oĩs cib⁹ in ſcriptura. f Et abũdãtia.diuitia/rũ male acq̇ſitarũ. g Et ociuz.bonis opib⁹. h Et ma/nũ egeno ⁊c̃. p de/fectũ miſcdie: non potẽtie vt patet ꝓ/cedentib⁹.⁊ q̄ iſta ducũt ad vitia car/nis peiora.ido ſub/ditur: i Et fece/rũt abominatiões corã me. exercẽdo vitiũ ↄ naturã qđ eſt abominabile. k Et abſtuli eas. ſubuertẽdo ciuita/tes illas.Geñ.xix. l Sicut vidiſti.et te exẽplo eius non caſtigaſti quod ag/grauat peccatum. In hebreo habet: Sicut vidi .ſ. iuſte fiendũ.vnde Geñ. xviij.dic dñs de ſo/doma ⁊ gomorra: Deſcẽdã ⁊ videbo vtrũ clamorẽ q̃ ve/nit ad me ope com/pleuerint. peccata aũt ſodome h enu/merata nõ ſũt ita grauia de genere ſicut ẽ idolatria q̃ cũ multis alijs vitijs vigebat in hierlm ⁊ terra iuda. m Et ſamaria dimi.pecca.tuorum non peccauit.q̄ popul⁹ habitans in hierlm coluit idola in domo domini poſita tẽpore manaſſe. iiij. Reg. xxj.qđ fuit grauiſſimum. ſicut turpiſſimũ eſt mulieri q̄ inducat adulterum ad pro/priũ lectũ mariti. n Et iuſtificaſti ſoro. tuas.nõ abſolute ſz ĩ cõparatione tua. ſicut ⁊ ſm pallidũ cõparatũ ad nigrũ dr albũ . ⁊ ſm h dixit iudas Geñ.xxxviij.de thamar: Iu/ſtior me ẽ ⁊c̃. o Ergo. Reprehẽſa malicia h ↄñter ſubdit pena. et p̈mo denũciat cõ/paratiue.ſcdo abſolute.ibi : Et faciã. et in vtraq̃ ꝑte ſimul ponit pene cõminatio et ſequẽs liberatio. Circa p̈muz dr: Ergo et tu porta ↄfuſionẽ tuã.i. penã ↄfuſibilez. q Er/ p Que vici.ſoro.tuas.ĩ malis. go ⁊ tu ↄfũdere.repetitio ẽ eiuſdẽ ſnie ad maiorẽ affirmationẽ. r Et ↄuertã reſti. eas ⁊c̃. Ra. Sa. exponit hoc de tpe meſſie quẽ expectãt iudei.d. q̄ terra ſodomoruz q̃ ſubuerſa igne ⁊ ſulphure legit Geñ.xix. tunc ſanabit ⁊ erit ita pulchra ſicut a prin/cipio:⁊ tñ de ea dr Geñ.xiij. q̄ tũc irriga/
batur ſicut

☞ eſt vt incipiat iudicium a domo dei. Et in hoc ꝓ/
Ez.9.c pheta: A ſanctis meis incipite vt ſcȝ extrema hie
ruſalem ſororibus ante conuerſis ⁊ reſtitutis por/
tet ignominiā ſuam ⁊ confundat̄ ſuper peccatis
ſuis: ⁊ ſorores ſuas cōſoletur dum grauiꝰ punit̄.
Uel ideo confundatur:
quia deum ad iracūdiaȝ
ꝓuocauit. vñ patet non
eſſe naturalem iraȝ dei:
ſed clementē et manſue/
tum vitijs noſtris ad ira/
cundiaȝ prouocari. vñ:
Ro.2.a Scdm duriciam tuam ⁊
impenitēs cor tuum the
ſauriças tibi iraȝ in die
ire ⁊ reue.iu. ⁊c̄. Et ali/
Exo.15.a bi: Miſiſti iram tuam et
deuorauit eos. Qđ enī
coniunctum eſt et in vno
corpore copulatum: mit
ti non poteſt. ſed qđ ex/
tra eſt vt lancea: teluȝ et
huiuſmodi.
a Et ſoror tua ſodo/
ma ⁊ filie eius reuerten
tur ad ⁊c̄. Hieronymus.
Iudei inter alias fabu/
las dicunt in aduentu
chriſti ſui: id eſt antichri
ſti: et in mille annorum
regno ſodomam reſtitu
endam: vt ſit quaſi para
diſus dei et quaſi terra
egypti: et ſamariaȝ in fe
licitatem priſtinam vt. ſ.
de aſſyrijs reuertantur ī
4 Re.15.b terram iudeam. Decem
eniȝ tribꝰ captas a phul
Ibi.16.b et a ſalmanaſar et a te/
Ibi.17.b glathphalaſſar regibus
aſſyriorū legimꝰ: et vſqȝ
hodie ibi eſſe captiuas.
Hieruſalem quoqȝ tunc
eſſe fabricandam: et oēs
filias eius vrbes ſcȝ ⁊ vi
culos et caſtella que ſub
eius fuerant poteſtate:
vt priꝰ floȝituras: ⁊ ipaȝ
auro ⁊ argento ⁊ precio
Eſa.1.f ſis lapidibus extruēdā.
vnde Eſaias: Cōſtituaȝ
iudices tuos ſicut priꝰ: et cōſiliarios tuos ſicut
Ps.50. a principio ⁊c̄. Et dauid: Benigne fac dñe in bo
na voluntate tua ſion: vt edificentur muri hieru
Ps.65. ſalem. Et alibi: Edificabunt̄ ciuitates iude. Illi
ita: nos autem dicimus ꝙ ſodoma redit in anti/
quum ſtatum cum nature ſue reddita gentilis
prius et impia anima ītelligit creatorem. Sama/
ria quoqȝ recipit antiquam beatitudinem here/
ticorum errore contempto: iuncta doctrine et fi/
dei chriſtiane: et tunc hieruſalem: id eſt eccleſia
Ps.75. reuertetur in ſtatum ſuum. De qua dicitur: Fa/
Ibi.121. ctus eſt in pace locus eius. Et alibi: Hieruſaleȝ
que edificatur vt ciuitas ⁊c̄.
b In opprobrium filiarum ſyrie ⁊ cunctarum
in circūitu tuo filiarum paleſtinarum que ⁊c̄.
Hieronymꝰ. Syria ī hebreo dicitur aram que
interpretatur ſublimitas. et iuxta explanationē
illius loci Eſaie vbi aram et efraim conſentiunt
contra iudam et hieruſalem ethnicorum arguta
ſapientia que ſibi ſublimitatem querit ſcientie: ſi
cut hereticus impugnat iudam in quo ſcilicet ve
ra confeſſio: et non poteſt preualere. Hic quoqȝ
eadem arrogantia ſyrie: id eſt philoſophorum:
cum filiabus alienigenarum: in quibus multi/
plex diuerſorum in gentibus dogmatum error
oſtenditur. Illud et opprobrio habet hieruſaleȝ
cuius vitio ſuperatur.

☞ Et non

cōuertam reuerſionē tuaȝ in me
dio earū: vt portes ignominiaȝ a
tuā: ⁊ confundaris in omnibus b
a que feciſti cōſolās eas. Et ſoror c
tua ſodoma ⁊ filię eiꝰ reuertent̄
ad antiqtatē ſuā: ⁊ ſamaria ⁊ fi/ d
lię eiꝰ reuertēt̄ ad antiqtatē ſuā:
⁊ tu ⁊ filię tuę reuertemini ad an e
a ☞ vt ſubuerſionem eius reduceres ad memori/
am ⁊ timeres
tiqtatē vr̄aȝ. Nōn fuit aūt ſodo/ f
ma ſoror tua audita ī ore tuo in
a ☞ qñ ſupbe peccabas. ☞ ſcȝ.
diē ſupbię tuę: añqȝ reuelaretur g
a ☞ reuelata eſt. ſ. vt fias in opprobriū filiarum
pre cunctis vrbibus ſyrie ⁊ paleſtine.
b malicia tua ſicut hōc tpe ī oppro h
briū filiarū ſyrię: ⁊ cunctarum in i k
circūitu tuo filiaꝝ paleſtinarum
a ☞ ergo. ☞ quo ſuperaſti alias in ſcelere.
quę ambiunt te ꝑ gyruȝ. Scēlus l
tuū ⁊ ignominiā tuā tu portaſti
ait dñs deus. Quia hęc dicit do m
a ☞ ideo vt portes ſcelus tuum.
minꝰ deus: Et faciāȝ tibi ſicut de n
a ☞ vt recipias qđ mereris. b ☞ ad nihilū duceres
ſpēxiſti iuramentum ūt irritum o
a ☞ cum. ſ. impletum fuerit ego occidam ⁊ ego vi
uificabo: ego ꝑcutiam ⁊ ego ſanabo.
faceres pactū: ⁊ recōrdabor ego p
a ☞ quod olim habui tecum.
pācti mei tecuȝ in diebꝰ adoleſcē/ q
a ☞ vel mee. b ☞ non legis qđ preterijt: ſed euā/
gelij quod eſt ſempiternum.
tię tūę: et ſuſcitabo tibi pāctum r

bat̄ ſicut paradiſus dñi. ſȝ hec expoſitio fundat̄ ſupra erroneū fundamen
tū. ſ. ꝙ xp̄s ſit vēturꝰ in mūdū. ꝓpter qđ dicit Hiero. ꝙ ſcriptura loquit̄ h
metaphorice ꝑ ꝯuerſionē ſodomoꝝ ſignificās ꝯuerſionē gētiliū ad xp̄m:
⁊ ꝑ reuerſionē ſamarie reuerſionē hereticoꝝ ad vnitatē eccleſiaſticā a qua
diſceſſerāt. ſicut decē tribꝰ a regno dauid. iij. Reg. xij. ꝑ reuerſionē ꝟo hie
ruſalē ꝯuerſionē chriſtianoꝝ peccātiū in fide tñ infor
mi manētiū ad bonū. Sed q̄ iſta expoſitio videt̄ ali/
quibꝰ magis myſtica ꝙȝ lr̄alis. ideo alij exponūt dicē/
tes: ꝙ ꝑ ſodomā ītelligūt̄ due tribꝰ ⁊ dimidia exiſtē/
tes vltro iordanē eo ꝙ erant ꝓpe ſodomā. ꝑ ſamariā B
alie ſeptē tribꝰ cū dimidia ꝑ hierl̄m regnū iude. et hi
dicūt ꝙ oīa iſta. Et ꝯuertā reſtituēs ⁊c̄. īpleta fuerūt
in reditu de captiuitate babylonica in q̄ fuerunt due
tribꝰ. ſ. iude ⁊ beniamin ⁊ aliq̄ de decē tribubꝰ q̄ effu/
giētes manū regis aſſyrioꝝ venerūt ad habitādū in
regno iude: ⁊ cū illis de regno illo captiuati fuerūt ⁊
cū redeūtibꝰ redierūt. Sed hec expoſitio videt̄ ī duo
bus deficere. Primo q̄ ſors iude fuit magis ꝓpinq̄
ſodome ꝙȝ ſortes vltra iordaneȝ exiſtentes: q̄ mare
ſalis vbi antiquitus fuit terra ſodomorum habitabi
lis claudit terminū ſortis iude a ꝑte orietali: et ꝑtim
a meridionali: q̄ ē in angulo vtriuſqȝ lateris: vt ptȝ
in deſcriptiōe terre ꝓmiſſionis. Scđo q̄ redeūtes de
babylone non recuperauerūt ſamariā et ciuitates ei
ꝓpinquas: ſed tenuerunt eas gentiles illuc miſſi a re
ge aſſyriorū: vt patet primo Eſdre ⁊ Neemie. ⁊ etiaȝ
in euangelio ⁊ actibus apoſtoloruȝ. Propter qđ vi/
detur mihi ſaluo meliori iudicio ꝙ hec littera poteſt
exponi magis litteraliter ꝙȝ dicat Hiero. ⁊ vitādo er
rorem Ra. Sa. ꝯuenio tñ cum vtroqȝ inqȝtum dicūt
hanc lr̄am referri ad tp̄s xp̄i. ſed ſm expoſitionē me/
am ꝑ ſodomaȝ intelligit̄ populꝰ āmon ⁊ moab: eo ꝙ
Loth pr̄ eorū habitauit in ſodomis. Geñ. xix. ⁊ filie
Loth matres eoꝝ ibi nate fuerūt. ꝑ ſamariā ꝟo gēti
les ibi habitātes vt dictū ē: ⁊ ꝑ hierl̄m ꝑpl's iudeorū
de oībꝰ iſtis aliq̄ fuerūt ꝯuerſi ad fidē xp̄i ꝑ p̄dicati/
onem eiꝰ ⁊ aplōꝝ: ſicut ptȝ de iudeis in euangelio in
multis locis: ⁊ in actibꝰ aplōꝝ. ſimiliter de ſamarita/
nis quoꝝ aliq̄ crediderūt ad p̄dicationem xp̄i. Ioh.
iiij. ⁊ poſtea ad p̄dicationē diſcipuloꝝ. Act. viij. Et
ſilr̄ de āmonitis ⁊ moabitis q̄ꝝ terre erant ꝓpin/
que iudee: vnde exierūt xp̄i diſcipuli ad p̄dicandū fi
dem ꝑ orbē: ⁊ ſic p̄mo p̄dicauerūt ī partibꝰ ꝓpinq̄s.
⁊ ſm hoc ptȝ lr̄a ex dictis vſqȝ ibi. a Ut portes ig/
no. tuā. li vt tenet̄ hic ꝯſecutiue. ad ꝯuerſionē enī iu
deorū ad fidē ſecuta eſt eorum erubeſcētia et cōfuſio
de peccatis p̄teritis. ⁊ maxime in ꝓcuratione ⁊ con/
ſenſu mortis xp̄i ꝑ verā penitentiā. vt ptȝ Act. ij.
b In oībꝰ q̄ feciſti ꝯſolās eas. quoddā enī ſolatiuȝ
ē miſeri hr̄e ſocios ī miſeria. Ul' meliꝰ. q̄ ꝑ mortē xp̄i
a iudeis ꝓcuratā venit ꝯſolatio gētibꝰ ꝑ aplōꝝ p̄dica
tionem. vñ Act. xiij. Paulꝰ ⁊ barnabas dixerunt iudeis obſtinatis. Quia
indignos vos iudicatis eterne vite: ecce conuertimur ad gentes. ſic enī p̄/
cepit nobis deus. c Et ſoror tua ſodoma ⁊ filie ⁊c̄. ad antiquitatē ſuam
ſcȝ ad fidem Loth vnius veri dei cultoris ſicut edoctus fuit ab abraā apđ
quem diu manſit ⁊ ſic habuit fidem chriſti abrae ꝓmiſſi. Geñ. xxij. In ſemi
ne tuo benedicent̄ omnes gentes. d Et ſamaria et filie eius reuertent̄
ad antiquitatem ſuam. i. ad fidē ioſie ⁊ aliorum ſenum fideliū qui habita/
uerunt ibi in principio ingreſſus filiorum iſrael in terram illam qui habue
runt fidem de chriſto venturo. e Et tu et filie tue reuertimini ad antiq̄/
tatem veſtram. qđ ptȝ impletum in apoſtolis ⁊ alijs de iudea ad fidē voca
tis. f Non fuit aūt ſodoma ⁊c̄. i. qȝdiu fuiſti in gloria poteſtatis tue: ita
deſpiciebas eam ꝙ dedignabaris de ea aliq̄d dicere vel audire. g An/
teqȝ reuelaret̄ malicia tua. ꝑ manifeſtā dei vindictā. h Sicut h tpe. ſ. ca
ptiuitatis ſedechie ⁊ populi ſui. i In opprobriū. ſ. actū ē. k Filiaꝝ ſy.
⁊c̄. q̄ ciuitates ſyrie ⁊ aliaꝝ terraꝝ circa iudeā opprobria dicebant đ popu
lo iude captiuato. l Scelus tu. ⁊ igno. tu. tu portaſti. ꝑ vindictaȝ dei: ⁊
loquit̄ hic ꝓpheta de futuro ꝑ modū p̄teriti: quia Ezechiel iſta ꝓphetauit
ante deſtructionē ciuitatis hieruſalē. m Quia hec dicit dñs deus. cuiꝰ
verbū non poteſt eſſe falſum. n Et faciam. Hic ꝯſequēter denunciat̄ pe
na abſolute: ⁊ cum hoc futura miſericordia tēpore chriſti. dicit igitur in ꝑ/
ſona dei. Et faciā tibi. inferēdo penā. o Sicut deſpexiſti iuramētū. trāſ
grediendo legē ad cuiꝰ conſeruationē te obligaſti in mōte ſinai. Exo. xxiiij
Oīa quecūqȝ locutꝰ eſt dñs faciemꝰ: ⁊ erimus obediētes. p Et recorda
bor ego pacti mei. tūc enī ꝓmiſit deꝰ ſe eis mittere xp̄m: ſm ꝙ dr̄ Deutero.
xviij. Prophetā ſuſcitabo eis ſimilē tui ⁊c̄. q In diebꝰ adoleſcētie tue.
qđ fuit in exitu de egypto ⁊ tpe dationis legis. r Et ſuſcitabo tibi pactū
ſempiternum. i. pactū noue legis cui non ſuccedet alia in futurum.

¶ a Et nō ſit tibi ꝛc̄. Hiero. qd̄ ſancto
2.Coꝛ.6.c rum eſt. vn̄: Os noſtrū patet ad vos
Mat.5.a o.c. Et de ſaluatoꝛe. Et aperiēs os ſu
Pſ.77. um.d.e. Et ī pſalmo: Aperiā in para
Pꝛo.5.c bolis os meū. Peccatoꝛi dꝛ: Pec/
caſti q̄eſce. Et
peccatoꝛi dixit
Pſ.49. deus: Quare
tu.e.i.m.et a.
te.m.p.o.t.et
Eccl.19.d Nō ē pulchꝛa
laudatio ī oꝛe
pec. Sācto di/
Pſ.50. cit: Aperi os
tuum.ꝛ.i.l. vn̄
debem⁹ etiam
cū ꝑ miſericoꝛ/
diam dei rece/
perimus priſti
nā glīam ꝛ pa
ctum euāgelij
ſempiternū. et
cum placatus
nob fuerit do/
min⁹ in oībus
que fecim⁹ me/
moriā nos ha/
bere peccati et
ſemꝑ os clau/
dere: q̄ non ex
oꝑibus nr̄is:
ſ ex dei grā ſal
A uati ſumus.

Ca. XVII

b E T fa/
c ctum ē
ꝛc̄. Aq̄
la grandis.m.
a. Hiero. Se/
cūdum anago
gē q̄uis violē
ta videat iter/
p̄tatio: ſicut ce
tera animātia
ad bonam ꝛ ad malaꝫ ꝑtē referūtur:
ita et aquila. De leone in bonā partē
Geñ.49.b dicit: Catulus leonis iuda. In ꝯtra
1.Pe.5.b riam: Aduerſari⁹ veſter diabol⁹ tan/
q̄ꝫ leo rugiēs ꝛc̄. De aquila in bonā
partem ꝙ iuſt⁹ diues effect⁹ faciat ſi/
bi pēnas vt aq̄la: vt poſſit reuerti in
domum predeceſſoꝛis ſui. ꝛ in Eſaia:
Eſa.40.g Qui ſperāt in dn̄o aſſumēt pennas
Aggei.2.d vt aq̄le. Recte aūt q̄ dixerat Foꝛtitu
dinē faciā ꝛ ſapiētia intelligentie au/
ferā terminos gentiū ꝛ vires eoꝛum
depꝛedaboꝛ ꝛc̄. Nūc ſub ꝑſona aq̄le
de libano q̄ interp̄taꝛ cādoꝛ ꝛ referꝛ
ad tymiama nō vult parua et humi/
lia virgulta ꝑſtringere ſed ſummita
tes cedroꝝ ꝛ de pꝛincipibus ac ſtirpe
Abac.1.d regia. Vn̄ Abacuk: Eſce eius electe.
Ponit aūt teſtamētū cū his q̄s cepe
rit vt regi babylonio colla ſubmit/
1.Tī.1.d tat. ꝛ illud ipleāt apl'i: Quos tradi/
di ſathane vt diſcāt nō blaſphema/
1.Coꝛ.5.b re. et alibi: Quos tradidi ſathane ī
in.c. vt ſpūs.ſ.f. Nō debem⁹ ergo ſi
ob aliqd̄ peccatū de ꝯgregatione fra
trum ꝛ de domo dei eijcimur relucta
ri. ſꝫ equo aīo latā in nos ſn̄iaꝫ ferre
Mich.7.b ꝛ cū dn̄i ꝓpheta dicere: Irā dn̄i ſu/
ſtinebo quoniam peccaui ei donec iu
ſtificet cauſā meā ꝛc̄. Frequēter eue/
nit vt alteri ſubditi ad alteꝝ tranſea
mus q̄ nobis ſuum ꝓmittit auxiliū:
nec ſinit in p̄ſtina ſn̄ia ꝑmanere. Sꝫ
ħ omni rōne vitandū ne ſiccenꝛ pal/
mites

ſ ſic. a ſ operū cogitationū.
ſempiternū. Et recoꝛdaberī viāꝝ a
ſ recoꝛdata.ſ.
tuarū: ꝛ cōfunderis cū receperis b
a ſ ſamariā ꝛ ſodomā earumq̄ꝫ ſocias.
ſoꝛoꝛes tuas te maioꝛes cum mi c
noꝛibus tuis. Et dabo eas tibi ī d
a ſ aliȷ̄ in ꝓbationē: Opoꝛtet enī eſſe hereſes vt q̄ ꝓbati ſunt manifeſtiſiāt in vo. b ſ merito.ſ. ſꝫ ex miſericoꝛdia mea. c ſ vt ſcꝫ cum penas ꝓ ſacri/ legio ſuſtinueris veniam non ex pacto tuo ſed ex mea clementia conſequaris.
filiās: ſ nō ex pācto tuo: ꝛ ſuſcita e f
ſ tunc.
bo ego pactum meum tecum. Et g
a ſ recoꝛdata beneficioꝛum meoꝛum.
ſciēs quia ego domin⁹: vt recoꝛ/ h
a ſ ſicut ille qui dicit: Non ſū dignus vocari apo ſtolus qm̄ ꝑſecut⁹ ſū eccl'iam dei.
a deris ꝛ cōfundāris: ꝛ non ſit tibi
vltra apire os p̄ confuſione tua: i
cū placat⁹ fuero tibi in omnibus k l
q̄ feciſti ait dn̄s de⁹. Ca. XVII

b E T factum eſt verbuꝫ do m†
mini ad me dicens: Fili
a ſ obſcurū ſignificat eſſe qd̄ dicit. parabola enī aliud verbis p̄fert: aliud ſenſibus tenet.
hominis: pꝛōpone enigma ꝛ nar n
ra parabolam ad domum iſrael
et dices: Hec dicit dominus de⁹:

a Et recoꝛdaberis viaꝝ tuaꝝ. penitēdo de peccatis p̄teritis vt p̄dictū ē. b Cū re/ceperis ſoꝛoꝛes tuas tecū.ſ. alias gētes ītra eccl'iaꝫ q̄ inchoata fuit in iudeis. c Te maioꝛes cū minoꝛib⁹ tuis. qꝛ aliq̄ gētes ad fidē xp̄i ꝯuerſe erāt maioꝛes gēte iudeoꝝ. et aliq̄ minoꝛes. d Et dabo eas tibi. in filias. qꝛ oēs ſūt filij eccl'ie ī apl'is inchoate. e Sꝫ nō ex pacto tuo. ħ ē ex ꝟtute legis veteris ſed noue. ideo ſubdit: f Et ſuſcitabo ego pactū meū tecū. qd̄ dꝛ pactū nouū nō ſm̄ pactum in oꝛeb initū. Hiere. xxxj. g Et ſcies. qꝛ ego dn̄s. ꝑ miracula diuinitatē xp̄i oſtēſiua. h Vt recoꝛderis ꝛ ꝯfundaris. de peccatis tuis p̄teritis. i Vt non ſit tibi vltra apire os. qꝛ nō poteris dicere ꝙ aliq̄d omiſerim de b̄ficijs patribus ꝓmiſſis. k Cū placat⁹ tibi fuero. ꝑ carnis aſſumptionem. l. In oīb⁹ que feciſti. qꝛ paſſio chꝛiſti in carne aſſumpta fuit ſufficiēs ad delendū omnia peccata. Ca. XVI

Moꝛaliter. a† Et fact⁹ ē ſermo dn̄i ad me di/cēs: Fili hoīs notas fac hieruſ'z abominatiōes ſuas ꝛc̄. in ħ capl'o arguit malicia hierl'm ſꝫ metaphoꝛa mulieris in pauꝑtate ꝛ vilitate maxima nate: ꝛ a viro potente miſericoꝛditer recepte ꝛ delicate: nutrite ꝛ p̄cioſe oꝛnate. et tādē ab eo ī vxoꝛē aſſūpte: q̄ tn̄ oīuꝫ iſtoꝝ oblita ꝑ ingratitudinē expoſuit ſe ꝑ adulteriū cū quocūq̄ꝫ. Moꝛalr̄ aūt ꝑ ipam ſignificatꝛ ꝑſona peccatrix q̄ de vilitate peccati recipit a deo ꝑ grām: ꝛ in bonis ſpūalib⁹ nutrit ꝛ dei ſponſa ꝑ fidē efficit: q̄ tn̄ iſtoꝝ ingrata reuertit ad peccata. igit pꝛimo ponit oꝛigo vilis ipi⁹ ꝛ pauperrima. cuꝫ dꝛ: c† Pater tu⁹ amoꝛreus ꝛ mr̄ tua cethea. Pctō nāq̄ꝫ naſcit q̄ pctm̄ moꝛtale fac. ꝛ ī hac generatiōe diabol⁹ pr̄ ē q̄ dicit amoꝛre⁹. i. amare loquēs de peccati moꝛtalis amaritudinē inducēdo. vn̄ taliter inductis dꝛ Ioh. viij. Vos ex pr̄e diabolo eſtis. Mater aūt ē ꝯcupiſcētia quā diabol⁹ mouet ad cōceptū ꝛ partū peccati. ꝛ ſubdit vilitas oꝛtus cū dꝛ: h† In die oꝛtus tui non ē p̄ciſus vmbilic⁹ tu⁹. i. affect⁹ malefaciēdi ſꝫ magis dilatat⁹. † Et aq̄ nō es lota: ſed magis maculata per actum peccati. t† Et trāſiui ꝑ te. ħ ponit dei miſcd'ia vocantis ad gratiam. ideo ſubdit: † Vidi te. oculo clemētie. v† Et ecce tp̄s tuum ꝛc̄. vbi ponūt ml'ta generis oꝛnamēta ꝑ q̄ ſignificanꝛ virtutes ꝛ ſpūſſancti dona q̄ cū grā infundūt. poſt q̄ ſubditur: l† Et egreſſū ē nomē tuū ī gētes. ꝑ celebꝛitateꝫ fame que frequēter ē occaſio ruine: ideo ſeq̄t ingratitudo de oīb⁹ b̄ficijs diuinis ꝑ pollutionē ī multiplicib⁹ peccatī cum dꝛ: n† Et habēs fiduciā ī pulchꝛitudīe tua. ꝑ mētis elationē. o† Foꝛnicata es ꝛc̄. vbi ponit multiplex fedatio ad exp̄ſſionē maioꝛē ml'titudinis pctōꝝ ꝛ ingratitudinis erga deū. qꝛ tn̄ q̄ꝫdiu viuit peccatoꝛ in p̄nti ſemꝑ pōt ad deū reuerti. ideo ſubditur verſus finē capituli. Et recoꝛdaboꝛ ego pacti mei ꝛc̄.

In caplo. xvj. vbi dicit in poſtilla: Pater tuus amoꝛreus.

Additio. j. Hoc qd̄ dꝛ ħ: Pr̄ tu⁹ amoꝛre⁹ ꝛ mr̄ tua cethea. ꝓprie pōt exponi vt ſonat. Ad qd̄ ſciēdū ꝙ ꝓph̄e ſepe mutāt modos loquēdi ſic et locutiōes ꝑſonaꝝ: qꝛ q̄nq̄ꝫ mutāt ꝑſonā p̄mā ī ſcd̄aꝫ ꝛ ecōuerſo. vn̄ ꝛ in ħ loco q̄nq̄ꝫ loquit ꝓph̄a patrie hieroſolymitane nō reſpectu ciuitatis nec tēpli. ꝛ de illa dicit: Pr̄ tu⁹ amoꝛre⁹ ꝛ mr̄ tua cethea: qꝛ iſti fuerūt de antiq̄oꝛib⁹ et famoſioꝛib⁹ illi⁹ terre habitatoꝛib⁹. Et ſm̄ iſtū modū intelligit illud qd̄ dꝛ infra codē ca. Sicut mr̄ ita ꝛ filia eius. qꝛ loquit de illa terra q̄ pri⁹ fuit ſꝫ idolatris amoꝛreoꝝ et poſtea ſꝫ idolatris iudeoꝝ. cū aūt ſeq̄t: Et q̄n nata es. vertit ſe ꝓph̄a ad loquēdū cū ꝓpl'o hieroſolymitano ſibi ꝯtēporaneo ꝛ exponatꝛ ſic ī poſtilla. In eodem ca. vbi dꝛ in poſtilla. Trāſiens aūt ꝑ te.

Additio. ij. Scd̄ꝫ hebꝛeos ħ qd̄ dꝛ: Tranſiēs āt ꝑ te. referꝛ ad illd̄ qd̄ legit ī exitu iſrl' d̄ egypto q̄n de⁹ trāſiēs ad ꝑcutiēdū p̄mogenita egypti vidēs ſāguinē agni paſcal' īmolati n̄ ꝑmittebat eos perire. vn̄ Exo. xij. Trāſibit. n. dn̄s ꝑcutiēs egyptios: cūq̄ꝫ viderit ſanguinē in ſupliminari ꝛ ī vtroq̄ꝫ poſte trāſcēdet oſtiū dom⁹: ꝛ n̄ ſinet ꝑcuſſoꝛē igredi domos vr̄as: qd̄ ꝓprie videt rn̄dere huic qd̄ dꝛ ħ: Trāſiēs āt ꝑ te vidi te cōculcari ī ſanguīe tuo. ſ. agni ꝛ dixi tibi ī ſāguine tuo viue ꝛc̄.

Additio. iij. In eodē ca. vbi dicit in poſtil. Propter qd̄ dicit Hierony. Expoſitio b̄ti Hiero. bn̄ pōt dici litteralis. Nā decē trib⁹ recedētes a cultu diuino ꝛ a regno dauid ꝑ deū electo: ꝓprie poſſunt dici herertici: ꝑ ſodomos aūt ī ſcriptura ſacra nō ſolū ītelligūt ſodomi natiōe: ſꝫ etiā eoꝝ imitatoꝛes. vnde Eſa. j. dꝛ iudeis: Audite ꝟbū dn̄i p̄ncipes ſodomoꝝ: aurib⁹ ꝑcipite ꝓpl's gomoꝛre. Iꝗ loco manifeſte ad lr̄am accipit gēs ſodome ꝓ ꝓpl'o eos imitāte. Dicere aūt ꝙ ꝑ ſodomā ītelligatꝛ ꝓpl's āmon ꝛ moab ꝓut poſtillatoꝛ vult valde remotū videt a ſignificatiōe lr̄e. Nec credo ꝙ ħ iueniatꝛ ī ſcp̄tura ſacra ī alio loco. Et notādum ꝙ ē ħ paſſu hebꝛei eſtimāt hr̄e validū argumētū ꝯ nos q̄ xp̄m iā veniſſe ꝯfitemur. Dicūt eni ꝙ ex ħ ꝙ ſodoma ꝛ gomoꝛra nō ſūt reuerſa ad ſtatū p̄ſtinū. ꝓut ħ ꝓph̄a p̄nūciat. ſeq̄t ꝙ non dum venit xp̄s de quo agit. Sed ħ argumētū euacuatꝛ plane ꝑ expoſitionē Hieronymi q̄ fundatꝛ in ſenſu lr̄ali modo p̄dicto. Ca. XVII

E T factū ē. Hec ē tertia ꝑs ī q̄ ꝓph̄a arguit ꝓpl'i iude flagitia ſub metaphoꝛa cedri trāſplātate ꝛ vinee vēto vrēti deſiccate. ꝛ diuidit ī duas ꝑtes. qꝛ pꝛimo ponit flagitij punitio. ſcd̄o remedij ꝓmiſſio. ibi: Hec dic dn̄s. Pꝛia ī duaſ. qꝛ p̄mo ſub parabola ponit. ſcd̄o exponit. ibi: Et factū ē. Pꝛima diuidit ī tres ꝑtes. qꝛ p̄mo ſub parabola deſcribit iechonie trāſmigratio ꝛ ſedechie ſubſtitutio. ſcd̄o eiuſdem rebellio. ibi: Et facta ē. tertio ei⁹ captiuatio. ibi: Dic. Circa p̄muꝫ dꝛ: n Pꝛopone enigma. i. verbū habens

Humiles noſtri et areſcāt germina ⁊ ꝯ pactum facere credamur. a Aqla. Due aqle i hoc ꝓpha ponunt. de pma nūc dicit̄. de altera in ſequentib⁹. b Venit ad li. Hiero. vñ Zacharias: Aperi libane portas tuas ⁊c. Crebro eni teplū qđ erat i clytum ⁊ ſublime: i ſcriptur̄ ſctis libanus dr. c Chanaan.i. in babylonē. vbi iechonias conſenuit: de cuius poſtea genere ſicut Matthe⁹ teſtat̄ dñs natus eſt per ſalathiel ⁊ zoꝛobabel.

Zach.11.a

Mat.1.b

a Aqla grādis magnarū alarū lōgo
a ſ multis imparans nationibus ⁊ innumerabili vallatus exercitu. b ſ Lxx. vnguium.
mēbꝛoꝝ ductu: plena plūmis ⁊ va
a ſ diuerſaꝝ gentiū. b ſ templū. c ſ iechoniam ſcȝ regem iuda cuȝ matre ſua ac pꝛincipibus populi: cunctiſq; opibus hieruſalē ⁊ vaſis templi.
b rietate venit ad libanū: ⁊ tulit medullā cedri. Sūmitatē frōdiū eius
a ſ in babylonē. ſ. que eſt in terra. c.
auulſit: ⁊ trāſpoꝛtauit eā ī terrā cha
ſ Lxx. murata.
naan: in vꝛbe negociatoꝛū poſuit illā.
a ſ nathaniam patruum iechonie quē verſo nomine vocauit ſedechiā ⁊ regem in hieruſalem pfecit.
Et tulit de ſemie terre: et poſuit illud i terra p ſemie: vt firmaret ra
a ſ imperij. b ſ populos. c ſ quia non alta radice
dicem ſup aq̄s mltas. In ſuperficie
imperij firmauit. ſ patruū eius.
poſuit illō. Cūq; germinaſſet creuit
a ſ quia ſub alio.
in vineā latioꝛem hūmili ſtatura re
a ſ vt peſſet populis iudeoꝝ: ſed reſpiceret ad babylonie imperium. b ſ ſubaudi aquilam.
ſpicientib⁹ ramis ei⁹ ad eām: ⁊ radi
a ſ a nathania q ⁊ ſedechias.
ces ei⁹ ſub illa erant. Facta eſt ergo vinea et fructificauit in palmites ⁊
a ſ pharao rex egypti.
emiſit ppagines. Et facta ē aquila altera grandis
a ſ Lxx. vnguib⁹ ppter rapacitatē. ſ. gentiū pluriū vaſtationem.
b ſ ſedechias rex in hieruſalem a nabuchodonoſoꝛ conſtitutus.
magnis alis: multiſq; plūmis. Et ecce vinēa iſta q̄
a ſ legatos. ſ. b ſ aquilā: regem. ſ. egypti contra nabuchodonoſoꝛ poſtulando auxilium.
ſi mittēs radicēs ſuas ad eām: palmites ſuos extēdit ad illam vt irrigaret eā ð areolis germinis ſui:
a ſ a nabuchodonoſoꝛ.
q̄ in terra bona ſup aquas mltas plāntata ē: vt faciat frondes ⁊ poꝛtet fructū: vt ſit in vineam grandem.
ſ ergo. ſ ei o ꝓpheta. a ſ vinea talis vinea infidelis.
Dic: Hec dicit domin⁹ de⁹: Ergo ne pſperabitur? Nōne radices ei⁹ euellet et fru
ſ pꝛima aquila.
ctus ei⁹ diſtringet: ⁊ ſiccabit omēs
b palmites germīs ei⁹ ⁊ areſcet: ⁊ nō in bꝛachio grandi neq; in populo multo: vt euelleret eaȝ radicibus?
ſ a nabuchodonoſoꝛ: vel cōfidēs i auxilio pharaōis.
Ecce plātata eſt. Ergo ne pſperabitur? Nōne cum tetigerit eam vent⁹ vꝛens ſiccabit̄: ⁊ in areis germinis ſui areſcet? Et factum eſt verbū domini ad me dicens: Dic ad domuȝ exaſperantem. Neſcitis quid iſta ſig
a ſ hec parabola pꝛemiſſa. b ſ vel venit. c ſ aquila pꝛima.
nificēnt? Dic: Ecce vēniet rex babylonis in hieruſalem: et aſſumet re
a ſ iechoniam. ſ.
gēm ⁊ pꝛincipes ei⁹ ⁊ adducet eos ad ſemetipm in
ſ ſedechiam.
babylonē. Et tollet de ſemine regni: ferietq; cū eo
ſ pacis. a ſ tenendi fedus.
fedus: ⁊ accipiet ab eo iuſiurādū. Sȝ ⁊ foꝛtes terre
a ſ in babylonē. b ſ iudeoꝝ. c ſ cōtra nabuchodonoſoꝛ.
tollet vt ſit rēgnū humile: ⁊ non eleuet̄: ſȝ cuſtodiat

b Et nō i ⁊c. Hiero. Fugiēſ eni ſedechias reḡ egypti auxilio deſtitut⁹ a ducib⁹ nabuchodonoſoꝛ i cāpiſ hierichōtinis cōpꝛehenſus eſt: ⁊ ſocij ei⁹ huc illucq; diſperſi: ſic liber Regum et Paralipomenon et Hiere. atteſtantur.

Re.25.b

Pa.36.b

Hie.39.a

Nūq̄d

habēs obſcuritatē: q꞉ velatū p parabolā. a Aqla grādis. p aquilā q̄ eſt rex auiū itelligit̄ nabuchodonoſoꝛ rex babylonis imperās multis terris et puincijs. ideo dicit̄ grandis. b Lōgo mēbꝛoꝝ ductu plena plumis et va. id ē diuitijs q̄ erāt de diuerſis regnis ſupatis aggregate. c Venit ad libanū. i. ad teplū qđ erat in hierſm: qđ i pluribus ſcripturis veteris teſtamēti dicit̄ liban⁹: eo q᷑ factum fuit de lignis libani: vt habet̄. iij. Reg. d Et tulit me. i. q̄cq̄d erat in hierſm pcioſum. e Sūmitatē frondiū ei⁹ auulſit. i. iechoniā regē pꝛincipes ⁊ pſonas notabiles cuȝ q̄b⁹ cepit pcioſa q̄ repperit. f Et trāſpoꝛtauit eam i terram chanaan. i. in babylonē. Chanaā eni in hebꝛeo ē nomen ppꝛium ⁊ appellatiuū: ⁊ put eſt nomē ppꝛium ſignificat iudeā eo q᷑ eam inhabitauerūt chananei ante filios iſrl. put vero eſt nomē appellatiuū ſic ſignificat mercationem ⁊ ſm hoc terra babylonis dicitur hic terra chanaā: eo q᷑ multi mercatoꝛes frequentabāt eam pter diuitias terre ⁊ populi multitudinē. ideo ſubdit̄: g In vꝛbe negociatoꝝ. in vꝛbe eni babylonica fuit poſit⁹ iechonias in cuſtodia: ⁊ ſubdit̄ ſubſtitutio ſedechie cū dr: h Et tulit de ſemine terre. ſ. ſedechiā q̄ natus erat de iudea et ð ſtirpe regia. i Et poſuit illud i terra. q꞉ fecit eū regē i iudea. k Pꝛo ſemine. iechonie nepotis ſui. l Vt firmaret radi. ſup aquas multas. i. vt regnaret ſup multos homies: q꞉ nō ſolū tradidit ei iudeā ad cuſtodiēdū ſȝ etiā aliquas alias terras ꝓpe eam. m In ſupficie poſuit illud. quia regnū ſedechie nō fuit firmū ſed parū durauit. ſ. xj. annis. n Cūq; germinaſſet. i. regnare cepiſſet. o Creuit in vineam latioꝛem. p ſue ptātis dilatationē. p Humili ſtatura. q꞉ erat ſub rege babylonis ⁊ reddens ei tributa. **B**
q Reſpicientib⁹ ramis eius ad eā. i. ad aquilā pdictam. ſedechias eni et pꝛincipes eius ſeruiebant regi babylōis vt dictū eſt. r Et radices eius ſub illa erāt. q꞉ firmitas regni ſedechie dependebat a babylonis rege. s Facta eſt ergo vinea ⁊ fructificauit. q꞉ regnū ſedechie multiplicatum fuit in diuitijs ⁊ ptāte q̄diu iuramentū factū regi babylonis ſeruauit. t Et facta eſt. Hic cōſequenter deſcribit̄ ipi⁹ ſedechie rebellio: ex multiplicatiōe eni ſue poteſtatis eleuat⁹ voluit negare tributuȝ regi babylonis: et vt hoc meli⁹ faceret ꝯfederauit ſe regi egypti qui erat aduerſarius regis babylonis. ⁊ hoc eſt qđ dicit̄: Et facta eſt aquila altera: id ē rex egypti. v Grandis. in dominio. x Magnis alis. id eſt exercitu multo. vnde acies exercituum ale nomināt̄. y Multiſq; plumis. id eſt diuitijs. **C**
z Et ecce vinea iſta. id eſt ſedechias cum gente ſua.
a Quaſi mit. radi. ſuas ad eā. vt poſſet ſtare ꝯtra regem babylonis p egypti regē. b Palmites ſuos extē. ad illam. mittendo ſolēnes nūcios ad ꝯtrahēdū fedus ⁊ amicitiam. c Vt irriga. eā de areolis. ferēdo ſibi auxiliū i bellatoꝛib⁹ ſuis. Eſt aūt areola loc⁹ bene ſeminat⁹: ⁊ p hoc itelligit̄ q᷑ in egypto erāt multe ciuitates plene viris bellatoꝛibus. d Vt faciat frō. ⁊ poꝛ. fru. i. vt poſſit tenere ⁊ dilatare regnū ſuū ꝯtra nabuchodonoſoꝛ. e Dic. Hic ꝯñter deſcribit̄ ipius ſedechie captiuatiō. cū dicit̄ i pſona dñi: Dic tu Ezechiel. f Ergo ne pſpe. ſ. ſedechias. q. d. nō. ideo ſubdit̄: g Nōne radi. eius euel. ſ. nabuchodonoſoꝛ. q. d. ſic: ptātē eius totaliter auferēdo. h Et fructus eius di. ſanguinē filioꝝ ſedechie effundēdo: ſicut effundit̄ vinum de vuis qñ ſtringunt̄. filios eni ſedechie occidit rex babylonis in oculis eius. iiij. Reg. vlt. i Et ſiccabit oēs pal. ger. eius. pꝛīcipes ei⁹ virtute enaruādo. k Et areſcet. ſcȝ vinea pdicta p quaȝ intelligit̄ ſedechie poteſtas regia. l Et nō in bꝛachio grādi ⁊c. ſedechias eni fugiens a paucis chaldeis in ſequentib⁹ captus fuit. bellatoꝛibus ſuis hinc ⁊ inde fugientib⁹. iiij. Reg. vlt.
m Ecce plātata eſt. ptās ſedechie p nabuchodonoſoꝛ: vt pdictum eſt. n Ergo ne p. q. d. non. o Nonne cum tetigerit eam vent⁹ vꝛens. i. exercit⁹ chaldeoꝝ q̄ cōbuſſit ciuitatē ⁊ templū. p Siccabit̄. p totalē defectū ſue virtutis. q. d. ſic. q Et factum eſt. Hic parabola poſita expōnit̄ eo modo quo dictū eſt. ſ. de tranſmigratiōe iechonie et ſubſtitutione ſedechie ⁊ rebellione eius ⁊ iuramenti fractione et eiuſdem captione. ⁊ patet littera paucis exceptis que diſcurrentur. r Dic ad domum exaſperanteȝ. i. ad regnū iuda deum ſuum pꝛuaricationib⁹ puocantem. **D**
s Et aſſumet regē. ſ. iechoniā. t Et tollet de ſe. re. ſ. ſedechiam. v Ferietq; cū eo fe. inſtituendo eū regē ſub pacto iuramento firmato q᷑ ſeruiret ei fideli̇̄ ſub tributo.

 Qui ſcȝ

a Nunqd effugiet. Hiero. Ex hoc diſcimus etiã īter hoſtes fidem ſibi ſeruãdã ⁊ nõ conſiderandũ cui : ſed ꝑ quē iuraueris. Multo eni fideliorꝫ inuentus eſt ille qui ꝓpter nomen dei tibi credidit et deceptus eſt q̃ꝫ tu: qui per occaſionem diuine maieſtatis hoſti tuo īmo iam amico inſidias molitus es. b Quoniam in loco regis. Capt⁹ enim ſedechias ductus eſt ī reblatha. Ibiqꝫ prius īterfectis filijs cecatus: et quaſi fera cauea clauſus in babyloniam tranſlatus. vnde cuꝫ ſcriptura videatur cõtraria in vtroqꝫ tamen veriſſima. Dictuꝫ ē enim ad ſedechiam: Et intrabis babylonē ⁊ non videbis eam. Intrauit enī: qꝛ ductus eſt et non vidit quia cecatus eſt. c Et nõ in exercitu grãdi. Hiero. Dupliciter ītelligitur. Aut enim rex egypti⁹ cõtra nabuchodonoſoꝛ veniēs non poterit pꝛeliari ⁊ in paruo exercitu tãte reſiſtere multitudini. Aut ipſe ſedechias expugnabitur a pharaone a quo ſperauit auxilium: nõ ꝙ eum expugnarit : ſed qꝛ eum expugnandi cauſa fuerit : qꝛ in eo ſedechias ſperauit.

d Iuramentum vt. Secularis ſententia eſt. Dol⁹ an virtus quis in hoſte requirat. Sedechias tamē peius fecit qui non hoſtem: ſed amicum cui federe domini fuerat copulatus decepit. e Qua deſpexit me. Qui enim iuramentum deſpicit illum deſpicit per quem iurauit: et ei facit iniuriaꝫ cuius nomini aduerſarius credidit. f Et ſumam ego de medulla cedri. Hiero. Ver⁹ nabuchodonoſoꝛ ſumit de medulla. c. ſ. ⁊ de vertice. r. e. vt ſit regnum humile ⁊ non eleuetur. Sed deus pater qui loq̃tur ad Ezechiel: de ſtirpe regia: ⁊ de genere dauid plantat ſuꝑ montem excelſum. g Humiliaui lignum ſub. ⁊c. Hiero. Unde ſymeõ: Ecce hic poſituꝫ ē in ruinam et in. r. m. Granuꝫ quoqꝫ ſynapis minimuꝫ omnibus ſeminibus : poſtq̃ꝫ creuerit in altum auium habitaculũ eſt. Quidam aliter interꝑtantes lignũ ſublime humiliatum ⁊ humile exaltatũ: ad paſſionem referũt ſaluatoris: Qui cũ ī foꝛma dei eſſet: n. r. a. ē. e. ſ. eq̃. d. ſ ſemetipm e. f. ſ. a. ⁊ poſt reſurrectionem ipm ſignum ſublimatũ ē : qđ pri⁹ virēs moꝛte ſiccatũ eſt: et poſtea reuiuiſcēs p̄ſtinũ recepit vigoꝛem. Alij referũt ad iſrl̃ ꝙ ī p̄mo aduētu hũiliat⁹ ⁊ arefact⁹. ſcđo ī ſtatũ p̄ſtinũ reſtituat̃. vñ paul⁹: Cũ intrauerit plenitudo gentium: tũc omnis iſrael ſaluus fiet.

4. Re. 25. b — Hie. 34. a — Luc. 2. e — Phili. 2. a — Ro. 11. d

Et fact⁹

ſ ſedechias.
pactum eius ⁊ ſeruet illud. Qui rece
a ſ nabuchodonoſoꝛ. b ſ poſtulans auxilium.
dēs ab eo miſit nũcios ad egyptũ vt
a ſ contra nabuchodonoſoꝛ. ſ ſed.
daret ſibi eq̃s ⁊ põpulũ multũ. Nũqd
ꝓſperabitur vl̃ cõſequetur ſalutē qui
a ſ ſoluit fedus. ſ id eſt.
a fecit hec? Et qui diſſoluit pactum: nũ
ſ penam.
quid effugiet? Uiuo ego dicit domi
a ſ in babylone. b ſ nabuchodonoſoꝛ.
b nus deus : quoniã ī loco regis qui cõ
ſ in iudea.
ſtituit eum regē: cuius fecit irrituꝫ iuramentum et ſoluit pactum qđ habebat cum eo: in medio babylonis moriet̃.
c Et nõ ī exercitu grãdi: neqꝫ in po
a ſ nabuchodonoſoꝛ vl̃ ſedechiã.
pulo multo faciet cõtra eũ pharao ꝓ
liũ in iactu aggeris et in extructione vallorũ: vt īterficiat animas m̃ltas.
d Spꝛeuerat enī iuramētuꝫ vt ſolueret
a ſ regi egypti ſe tradēs in deum ſacrilegiũ cõmittens.
fedus: ⁊ ecce dedit manũ ſuaꝫ: et cum oĩa hec effecerit nõ effugiet. Propterea hec dicit dñs de⁹ : Uiuo ego qm̃ iuramentũ qđ ſpꝛeuit ⁊ fedus qđ ꝑuaricatus eſt ponã in caput eius. † Et expandã ſuꝑ eum rete meũ: et cõpꝛehē
a ſ quicquid cõtra ſedechiam fecit nabuchodonoſoꝛ : nõ ſuis virib⁹ fecit: ſed dei ira ſuꝑ cui⁹ noie fuerat peieratũ.
det̃ ſagena mea. Et adducã eum ī babylonem: et iudicabo eum ibi in pꝛe
e uaricatione qua deſpexit me: ⁊ oĩes ꝓfugi eius cum vniuerſo agmine ſuo gladio cadēt. Reſidui autem in oēm ventum diſpergentur : et ſcietis quia ego dñs locutus ſũ. Hec dicit dñs de
a ſ xp̃m. ſ. q̃ dicit: Ego aũt cõſtitut⁹ ſum. r. a. e.
f us: Et ſumã ego đ medulla cedri ſub
a ſ vel germine.
limis: ⁊ ponam de vertice ramoꝛũ ei⁹
a ſ defecerat pꝛinceps de iuda et venit cui repoſituꝫ eſt: qui eſt expectatio gentium.
tenerũ: diſpergam et plantabo ſuper montem excelſum et eminentem. In monte ſublimi iſrael plãtabo illud: et
a ſ vnde: Suſcitabo dauid germen iuſtũ.
erumpet in germen et faciet fructuꝫ:
a ſ mons iſte impleuit faciem terre.
et erit in cedrũ magnã. Et habitabũt
a ſ celi. ſ ſancti. ſ De qua dicit abacuk: Coꝛnua in manibus eius ibi abſcõdita eſt foꝛtitudo eius qui congregare deſiderat queadmoduꝫ. g. c. p. ſ. ſ. a.
ſub ea oēs volucres : ⁊ vniũſũ volatile ſub vmbꝛa frondiũ ei⁹ nidificabit.
ſ tropice. ſ fideles.
Et ſciēt oĩa ligna regiõis: qꝛ ego dñs
ſ iudeos. ſ quondã.
g humiliaui lignuꝫ ſublime: et exaltaui
ſ gentes. a ſ id eſt iudeos floꝛentes et germinãtes in lege ⁊ pꝛophetis.
lignũ humile: ⁊ ſiccaui lignũ viride:
a ſ populũ nationũ: vt qđ ſemꝑ locut⁹ ē oꝑe cõpleret.
⁊ frõdere feci lignum aridũ. Ego dñs

a Qui. ſ. ſedechias. b Recedens ab eo. tributũ denegãdo. c Nunqd. ꝑ. q. d. nõ. d In lo. i. in t̃ra reg. babylonis vbi duct⁹ fuit ſedechias excular⁹ ⁊ ibidē moꝛtu⁹. e Et nõ ī ex. ⁊c. faciet ꝯ eũ. i. ꝯ regem babylonis. f Pharao. rex egypti. g Pꝛeliũ ī ia. ag. i. īpediēdo obſidionē. ē aũt agger aggeratio t̃re ⁊ lignoꝝ ad īplēdũ foſſata vt obſidētes poſſint pugnare cũ obſeſſis ad ꝓpugnacula. h Et in ex. val. i. foſſatoꝛũ q̃ fiũt exteri⁹ ante poꝛtas ne obſeſſi ſubito poſſint irruere ſuꝑ exercitũ obſidētē. in iſtis enī exercitus chaldeoꝝ non fuit impeditus a bellatoꝛib⁹ pharaonis: lꝫ enī exierint đ egypto vt ferrēt auxiliũ ſedechie. tñ territi a chaldeis eis occurrentib⁹ redierunt in egyptuꝫ. Hiere. xxxvij. cuius cauſa ſubdit̃: i Spꝛeuerat enim iuramentũ. ſ. ſedechias. ꝓpt̃ qđ de⁹ ſubtraxit ei omne p̄ſidiũ. k Et expandã. ſuꝑ eũ rete meũ. rete ſuũ ⁊ ſagenam dicit exercitũ chaldeoꝛũ cõp̄hēdētē ſedechiam.
l Hec dicit. Poſt punitionem flagitij: hic ꝯñter ponit̃ ꝓmiſſio remedij q̃ impleta eſt in xp̃o. ideo ſubdit̃: m Et ſumã ego de medulla cedri. i. regē meſſiaꝫ ſm ꝙ dicit Ra. Sa. ⁊ ideo expoſitoꝛes nr̃i q̃ exponunt hunc paſſum de ꝣoꝛobabel ad lr̃am magis iudaiçãt in h̃ q̃ꝫ iudei. ⁊ dicit̃ de medulla cedri. qꝛ xp̃s ſm carnem fuit de ſemĩe dauid. n Et ponã đ vertice ramoꝛũ eius tenerũ. qꝛ xp̃s fuit pietate tenerrim⁹. o Et plãtabo ſuꝑ mõ. excelſũ. i. eccl̃iam militãtē ⁊ triũphantē. Ul̃: Suꝑ mõtē excelſũ. i. mõtē ſion vbi oblat⁹ fuit in tēplo ⁊ poſtea pluries p̄dicauit ⁊ multa miracula fecit ⁊ ſpiritũſãctum ſuꝑ ap̃los miſit. p Et erũpet in germē. ꝑ fidelium multiplicationē.
q Et erit in cedrũ magnã. vñ poſt reſurrectionē ſuaꝫ dixit Mat. vl̃. Data ē mihi oĩs ptãs in celo ⁊ in terra. r Et habitabũt ſub ea oēs volucres ⁊c. i. pꝛincipes potētes: ſicut videm⁹ impletũ maxie a tꝑe Cõſtãtini. s Et ſcient oĩa ligna regionis. i. oĩes gētes. t Quia ego dñs humiliaui lignũ ſublime. i. romanũ imperiũ ſb̃ xp̃i ſeruitute. v Et exaltaui lignuꝫ humile. i. xp̃m q̃ dicit Matth. xi. Diſcite a me qꝛ mitis ſum et humilis coꝛde. x Et ſiccaui lignũ viride. i. populũ iudaicũ ꝓ maioꝛi ꝑte manenteꝫ in ſua infidelitate. y Et frõdere feci lignũ aridũ. i. gētilē populũ fructificare feci ꝑ ſuſceptionē fidei: q̃ pꝛius erat lignuꝫ ariduꝫ ex carētia humoꝛis grẽ. Ra. Sa. iſtud vltimũ exponit de iechonia ⁊ ſedechia dicēs: ꝙ ꝑ lignũ viride deſiccatũ intelligit̃ ſedechias ꝓpter multitudinē filioꝛum quos oēs occidit nabuchodonoſoꝛ. ꝑ lignũ aridũ frõdeſcēs iechonias q̃ carens liberis in babylonē fuit duct⁹ ⁊ ibi genuit ꝣoꝛobabel: đ quo deſcēdit ſm carnē dñs noſter ieſus xp̃s Matth. j.

Ca. XVII

Moraliter.

m† Et factuꝫ ē verbũ dñi ⁊c. In h̃ caplo ſm ſenſũ litteralē ponit̃ trãſmigratio ioakim regis in babylonēꝫ: ⁊ inſtitutio ſedechie loco eius ⁊ rebellio ſedechie ex cõfidentia ſederis inniti cũ egypti rege: ex quo ſecuta ē exoculatio ſedechie: ⁊ eius ductio in babylonē. Sicut dictum fuit a pꝛincipio hui⁹ oꝑis vna ⁊ eadeꝫ res diuerſa myſterice ſignificat: ⁊ aliqñ valde deſperata ꝓpter ei⁹ diuerſas ꝓpꝛietates: vt leo ꝓpter ei⁹ ꝯſtãtiã ſignificat xp̃m Apoc. v. Ecce vicit leo

dicit leo de tribu iuda. aliq̄ñ diabolū ꝓpter eiꝰ crudelitateꝫ. j. Pe. v. Aduerſariꝰ veſter diabolꝰ tanq̄ꝫ leo rugiens circuīt querens quē deuoret. ſic nabuchodonoſor rex babylonis q̄r multos valde crudelit̄ tractauit ſignificat diabolū vt frequē ter dictū eſt ſupra. ⁊ q̄r deum veraciter ꝯfeſſus ē: ſꝫm qđ dicit̄ Dañ. iiij. Nūc igit̄ ego nabuchodonoſor laudo ⁊ magnifico ⁊ glorifico regē celi q̄r opa eius vera ⁊ oēs vie eiꝰ iudicia ſig nificat xp̄m q̄ deū patrē ꝯfeſſus fuit. Matth. xj. Cōfitebor ti bi dñe pr̄ celi ⁊ terre ⁊c̄. ſi igit̄ ꝑ ſedechiā ꝓmotū in regē ꝑ na buchodonoſor ꝯtra quē poſtea rebellauit: ſignificat̄ xp̄ianꝰ peccās mortalit̄ q̄ ꝑ xp̄m in baptiſmo fuit inſtitutꝰ heres cele ſtis regni: ⁊ ſicut in ꝓmotione ſedechie illud nomē fuit ei im poſitū qđ interp̄tat̄ iuſticia dei ad ſignificandū ꝙ iurauerat fidelit̄ ſuire nabuchodonoſor regi: ſic ī baptiſmo īponit̄ no mē xp̄ianitatis ⁊ obligat̄ homo ad ſeruiēdū fideliter xp̄o. ſꝫ qñ inclinat̄ ad peccandū mortalit̄: q̄rit inire fedus cū egypti rege. i. cum diabolo q̄ rex eſt tenebrarū: ⁊ ſic rebellat ꝯtra re gem xp̄m. egyptꝰ eñi tenebra interp̄tat̄ ⁊ ſi ꝑſeueret in rebelli one: venit xp̄s in eiꝰ morte ſicut dicit Greg. homel. xxxij. Ve nit dñs cum ad iudiciū ꝓperat: pulſat vero cum ꝑ carnis mo leſtias vicinā eſſe mortē denunciat: ⁊ facit eum exoculari per miſſiue tamē: q̄r ſicut dicit Augꝰ in ſermone de innocentibus. Hac animaduerſiōe ꝑcutitur peccator vt moriens obliuiſcat̄ ſui: qui dum viueret oblitꝰ eſt dei ⁊ ſic exoculatꝰ ducit̄ in baby lonem. i. ad inferni ꝯfuſionē. m† Et ſumaꝫ ego ⁊c̄. illud ad lr̄am exponit̄ de chriſto: moraliter aūt pōt exponi de quolibet bono paſtore qui vicarius ē ip̄ius de quo dicitur: Et aſſumā. quia talis non ingerit ſe ſed eius ꝓmotio fit ex dei ordinatio ne. † De medulla cedri. id ē de meliori clericatꝰ. n† Sub limis. ſciētiā ⁊ vitā. † Tenerū deſtringā. quia talis habere debet teneritudinē pietatis. o† Et plantabo ſuꝑ montem ex celſum. id eſt ſuꝑ eccleſiam militantē: de qua dicit̄ Eſa. ij. Erit in nouiſſimis diebꝰ p̄paratꝰ mons domus dñi ſuꝑ verticē ⁊c̄. † Et faciet fructum. per bonorū operum multiplicationem. r† Et habitabūt ſub ea omnes volucres. id eſt boni contem platiui. s† Et ſcient oīa ligna regionis. id eſt boni actiui fa cientes fructū pietatis. ip̄i inquā ſcient ꝑ experientiam bono rum dicti prelati. t† Quia ego dñs humiliaui lignum ſub lime. ſuperbū prelatum deijciendo ad infernum: lꝫ ad tempus ad malum ſuum fuerit exaltatus. v† Et exaltaui lignuꝫ hu mile. hominēꝫ humilē ad prelationē promouendo ⁊ ip̄m inde ad celeſtem gloriam transferendo.

Glo. ordi.

Et factꝰ ⁊c̄. Quid ē Ca. XVIII q. i. v. Parabola ē eñi illđ qđ in Exodo đr: Ego ſū q̄ reddo pctā
Exo. 20. d patrū ſuꝑ filios vſq̄ꝫ ad tertiā ⁊ q̄rtā ge
Deu. 5. e nerationē his q̄ oderūt me. ⁊ alibi: Red dēs iniq̄tatē patrū ſuꝑ filios ⁊ filios fili orū vſq̄ꝫ ī tertiā ⁊ q̄rtā generatiōeꝫ. Hoc eñi aliud v̄bis ſonat aliud ſenſu ꝯtinet. Nos vſq̄ꝫ nūc putamꝰ duo teſtimonia q̄ ſupra poſita ſūt: nō eē parabolā ſꝫ ſimpli cem explicare ſn̄iaꝫ: ⁊ q̄ꝫq̄ꝫ nō audemus dc̄q̄ꝫ dicere: ſic nec vas fictile ꝯ figuluꝫ. Quare me ita feciſti: ſcandalum tñ pati mur occultū ꝙ iniuſticia videat̄ dei aliū peccare: ⁊ aliuꝫ pctā lugere. Si eñi pctā reddit vſq̄ꝫ in tertiā ⁊. q. g. iniuſtū videt̄ vt aliꝰ peccet ⁊ aliꝰ puniat̄. Sꝫ addit his q̄ me oderūt. Nō eñi idō puniūt̄ filij: q̄r peccauerūt p̄res eoꝝ: ſꝫ q̄r eis ſil̄es q̄daꝫ hereditario malo deū oderūt. In Exo
Exo. 20. a do legit̄: Ego ſū q̄ reddo. p. p. ſuꝑ fi. vſq̄ꝫ ad. t. ⁊. q. generatiōeꝫ. Sꝫ h̄ inq̄unt here tici q̄ vetꝰ teſtamētū nō recipiūt: quāta ē crudelitas dei legis ⁊ ꝓbaꝝ q̄ vſq̄ꝫ ī ter tiā ⁊ q̄rtā generationē extēdit irā ſuam. Sꝫ his reſpōdēdū ē: etiā in h̄ dei creato ris clementiā demōſtrari. Miſcđia eñi eſt nō ſtatim punire: ſed ſn̄iaꝫ tenere: vindictā differre. Sūt q̄ ita ediſſerūt. Patrē ī noſ leuē punctū ſenſuū ⁊ incētiua vitioꝝ dicūt eſſe. Filiū v̄o ſi cogi tatio cōceperit pctm̄. Nepotem ſi qđ cogitaueris atq̄ꝫ ꝯceperis ope cōpleueris. Pronepotē aūt. i. q̄rtā generationē. ſi nō ſolum
Pro. 18. a feceris ſꝫ in pctō gloriaris. ſꝫm illud: Impiꝰ cū in ꝓfundū vene rit vitioꝝ ꝯtēnit. Deꝰ ġ primos ⁊ ſc̄dos ſtimulos cogitationuꝫ q̄s greci ꝓpateias vocāt: ſine q̄bꝰ nullꝰ hoīm eſſe pōt: nō punit: ſed ſi cogitata q̄s facere decreuerit et ip̄a q̄ fecerit noluerit corri
Job. 1. c gere pn̄ia. Añ nullꝰ hoīm ſine pctō: nec ſi vnius q̄dē diei fuerit
Pro. 20. b vita eius. Et alibi: Quis gloriabit̄ caſtū ſe habere cor? Et aſtra
Job. 15. b q̄ꝫ nō ſūt munda in cōſpectu eius: ⁊ aduerſus angelos ſuos per uerſū quid excogitauit. Si aūt illa ſublimis natura peccato nō
Ro. 7. d caret: quāto magis fragilis homo qui dicit cuꝫ ap̄lo: Quis me
Luc. 17. a liberabit de corpore mortꝰ huiꝰ? Qui cū bona oīa fecerit. dicere
Ps. 116. debet: ſeruꝰ inutilis ſum qđ debui facere feci. Et illud: Niſi dñs edificauerit domū: inuanū laborat q̄ edificāt eā. Niſi dñs cuſto dierit ciuitatē. f. v. q. c. e. Ad ꝓbādū ꝙ primꝰ pulſus cogitatio nis: īmo paruꝰ mētis inſtinctꝰ nō puniat̄ a deo: ſꝫ ſi qđ mēte cōce
Gen. 9. d peris ope ꝯſumes. Illđ de Geneſi afferēdū ē: Cham peccauit ir ridēs nuditatē p̄ris ⁊ ſn̄iaꝫ nō ip̄e ſꝫ chanaā filiꝰ eiꝰ accepit. Ma ledictꝰ ait: chanaā ſeruꝰ erit. f. ſ. Que eñi iuſticia ē vt pr̄ pecca uerit ⁊ filiꝰ punitꝰ ſit. Et illđ ꝙ ecōtra ponit ap̄ſ. ſaluā eē ſcꝫ mu lierem: ſi filij eius permanſerint in fide: ⁊ ſanctitate ⁊ pudicitia. videtur non eſſe iuſtum vt ſcilicet ſi boni fuerint filij ⁊ nepotes: ſaluentur parentes. Multi enim ſancti parentes habent filios malos: et multi peccatores filios ſāctos habent. Sc̄dm hūc ſen ſum ergo quē diximus accipiendū eſt: peccata patrum in ramis nō in radice puniri. hoc de ꝓuerbio vel parabola dixiſſe ſuffici

☞ at ꝙ lex

locutꝰ ſū ⁊ feci. Ca. XVIII

a Et factꝰ eſt ſermo dñi ad a†
me dicēs: Quid ē ꝙ int b
a ſ Ego ſū q̄ reddo pec. pa. in. f.
vos parabolā vertit̄ in
a ſ deriſorie.
ꝓuerbiū iſtud ī terra iſrl̄ dicētes: c
a ſ quaſi ſicut ridiculū eſt patres comedere. v. a. et dentes filioꝝ obſtupeſcere ita iniquū eſt patres peccare ⁊ filios nepoteſq̄ꝫ cruciari.
Patres comederunt vuam acer
bam ⁊ dētes filiorū obſtupeſcūt? d
ſ apoſiopeſis.
Viuo ego dicit dñs deꝰ: Si erit e
a ſ q̄ꝫuis alij qui dei noticiam non habent.
vobis vltra pabola hec in ꝓuer
ſ natura non merito ſicut moyſes: ⁊ helias dici tur homo dei homo peccati ⁊ filiꝰ iniquitatis non vocatur homo dei.
biū in iſrl̄. Ecce oēs aīe mee ſunt. f
Vt anima p̄ris: ita et anima filij

Nico. de lyra

Et factꝰ ē. Hec Ca. XVIII ē q̄rta ꝑs ī q̄ arguit̄ malicia ꝑpl̄i ex pabola vue acerbe. A
b Et ad itellectū huiꝰ ca. ſciēdū ꝙ iu dei murmurabāt ꝯ iuſticiā dei dicē tes ꝙ iniuſte eos puniebat ꝓ pecca tis parētū: qđ in h̄ ca. oſtēdit̄ eē fal ſū. pene eñi ſūt ī duplici genere: q̄r aliq̄ ſūt corporales et aliq̄ ſp̄ūales. Itē corporaliū aliq̄ ſūt temporales tm̄. alie et̄ne ſicut pene gehenne. pe ne v̄o corꝑales ⁊ tꝑales ſūt q̄dam medicīe: vl̄ eis q̄ puniūt̄: vt cū ali q̄s flagellat̄ vl̄ ī carcerat̄ ad ſui cor rectionē vl̄ alijs: vt cū aliq̄s ꝓ ma lefactis ſuis occidit̄ vt alij terreāt̄ ⁊ ſic emēdēt̄. ſūt nihilominꝰ tales pe ne medicine illis q̄ occidūt̄ ſi patiē ter ſuſtineāt: q̄r valent ad bonū aīe ſue: ad qđ bona corꝑis finalit̄ ordi nant̄: ⁊ talibꝰ penis corꝑalibꝰ ⁊ tē poralibꝰ bñ puniūt̄ filij a deo ⁊ ab hoīe ꝓ parētibꝰ: q̄r ſꝫm corpus ſunt res ip̄oꝝ parentuꝫ: ⁊ ſic deꝰ ꝓ pctō dauid fecit filiū ſuum de bethſabee natū mori. ij. Reg. xij. Penis vero ſp̄ūalibꝰ nō puniūt̄ a deo filij ꝓ parentibꝰ. q̄r ſꝫm aīam non ſūt res parentū: q̄r aīe īmediate a deo ꝑ creationē infundū tur. ⁊ in h̄ ſenſu loquit̄ iſtud ca. ī ꝑte: q̄r ꝙ filij nō puniant̄ ꝓ p̄ribꝰ ꝓ rōne inducit dñs dicēs: Ecce oēs aīe mee ſūt: q̄r ſūt a me creāte ⁊ infundēte. Et q̄r pene eterne etiā corpora les nō inferunt̄ niſi ꝓ peccato mortali ⁊ ꝓprio: ideo talibꝰ penis nō puniūt̄ filij ꝓ parētibꝰ. Sciēdū tñ ꝙ filij parētū maloꝝ frequēter imitatores ſūt paternoꝝ ſceleꝝ eo ꝙ ſunt īter eos nutriti ⁊ facta parētū habēt ī auctoritate maiori: ⁊ ſic frequēter puniūt̄ etiā corꝑalit̄ ⁊ ſp̄ūaliter ꝓ pctō paren tum: occaſionaliter tñ in q̄ꝫtum accipiunt ab eis exemplum ſed ꝓ peccatis ꝓprijs ſimpliciter. ⁊ hoc modo ꝓceditur in hoc ca. quia iudei erant imitatores parentū in idolatria et alijs facinoribus. ⁊ ſic iniuſte contra deum murmurabant dicentes ꝙ puniebat eos tātūmodo ꝓ peccatis parentuꝫ. His p̄miſſis preſens ca. in duas partes diuiditur. quia pri mo malicia populi arguit̄. ſecundo ad penitentiam induci tur. ibi: Conuertimini. Prima in duas. quia primo ponit̄ parabola tanq̄ꝫ falſa. ſecūdo declarat̄ per exempla. ibi: Et vir. Circa primum dicitur in perſona dei. b Quid eſt ꝙ inter vos parabolam vertitis in ꝓuerbium. inter vos fre quenter de mea iuſticia murmurando. quaſi dicat: male lo quimini. c Dicentes: patres comederunt vuam acer bam. id eſt cōmiſerunt peccata deum exacerbantia.
d Et dentes filiorum obſtupueſcunt. id eſt filij penam ſu ſtinuerunt. e Viuo ego dicit dominus deus. id eſt ſicut verū eſt ꝙ ego viuo ſic veruꝫ eſt ꝙ hec parabola nō ē a vo bis rationabiliter dicta. ⁊ accipitur ibi ſi ꝓ non: cuꝫ dicit̄: Si erit ⁊c̄. f Ecce omnes anime. exponat̄ vt ſupra.

☞ at⁊ lex ⁊ ꝓphete.i. Exodus ⁊ Ezechiel.imo ipe deus qui et hic ⁊ ibi locut⁹ ē:in ſentētijs diſcrepare nō videat̃.aut h̃ cor rigere qđ ibi maledixerit. a Aia q̃ pecca. Hiero. nō aboli
Job.14.a tione ſubſtātie ſ3 ab eo remota.q̃ dicit: Ego ſū via veritas ⁊
Ibidē.3.b vita. Et alibi: Oīs q̃ viuit ⁊ credit in me nō morieт̃ ī eternū3.
Ibi.8.f et: Qui ſermonē meū cuſtodierit mor tem nō videbit in ſempiternu3. Illud
Num.23.b autē qđ dicit balaam. Moriatur ani ma noſtra morte iuſtoꝝ.ſic accipiēdu3 eſt. Moriat̃ ſeculo et peccato et viuat cum animab⁹ iuſtorū:quoꝝ vita chri
Ps.114. ſtus. Qui dicere poſſūt: Placebo do
Mat.22.c mino in regione viuorum. Non ē de⁹ mortuorū ſed viuorū. Balaam quoq̃ qui interpretat̃ vanus populus.i.gē tes:que deſiderant habere cōſortium cum animab⁹ iuſtorū.abraam.ſ.iſaac: ⁊ iacob:q̃ eya eic.i.recti ⁊ iuſti nuncu
B pantur.vnde liber geneſeos ex eorum vocabulo nomen accepit. Anima q̃ peccauerit. Quaſi: Sicut peccata fili orum non nocēt patribus: ſic peccata patrū in filios non redūdant.ſed aīa que peccauerit ipa morietur. b Et vir. Quaſi in hoc poteſtis ſcire qđ di ctum ē: Reddam peccata patrum ⁊c̃. nō id ſonare quod multi eſtimāt: nec
Hie.31.e eſſe ſimile huic ſentētie. Patres come derunt vuam acerbam:⁊ hu͂iuſmodi. Et vir ſi fue.iu. In ꝓuerbijs dicit̃:
Pro.12.a Cogitationes iuſtorum iudicia. Qui hanc virtutē habet vt nihil ſine iudi cio ⁊ rōne faciat:illud ꝓpheticum ſecu
Ps.18. rus cantat. Iudicia dñi vera iuſtifica
Act.2.e ta in.ſ.m.⁊ in iudicio non accipiat per ſonā.hic in tantā ꝓficiet beatitudinē vt dei iudicia intelligat.q̃ ſūt abyſſus multa. c Et iuſticia3. Hiero. Hanc qui habet:habet chriſtū:qui factus ē nobis iuſticia et ſāctificatio: vt faciat iuſticiam verā:nec ꝑſonam in iudicio recipiat. d In montib⁹ nō comede
Luc.18.b rit. Sicut q̃ dicebat: Gratias ago tibi deus quia nō ſu3 ſicut hic publican⁹. Heretici quoq̃ qui altiora requirūt ī montibus ſuꝑbie comedunt. e Ad idola. Simulacra: q̃ de corde ſuo fin gūt heretici:ad q̃ ocl'os cordis leuant dū falſitatē atq̃ mendaciū putāt veritatē. f Dom⁹ iſrael. Quia in eccl'ia reperiūtur:et occaſione falſi nominis ſcientie ſimplices ſeducūt vt philoſophorum dogmata introducāt in domum iſrael.i.eorum qui mente deum conſpiciunt. g Et
Pro.4.a vxorem ꝓximi ſui. Hiero. Uxor ſancti viri ſapientia eſt.vnde ſalomon: Ama illam ⁊ amplexabitur te:dilige illam ⁊ cuſto diet te.hanc cōtaminat qui alioru3 benedicta reꝑhendit ⁊ fa cibus inuidie accēſus: ſancta violat: caſta corrumpit. Oīs homo eſt proximus. Aliter enī inimici tui vel extranei vxorē libere pollueres ſed omīs homo proxim⁹ tuus eſt. Nihil enī homini homine ꝓximius eſt. Preterea ſm hanc parabolam
Luc.10.e homo quidam deſcendebat ab hieruſalē in hiericho ⁊c̃. Oīs enim qui benefacit ꝓximus eſt. h Ad mulierem. Hiero. Si quis acceſſerit:dicunt̃ concepti fetus vitium contrahere ſeminis vt leproſi et elephantici ex hac corruptiōe naſcant̃:⁊ feda in vtroq̃ ſexu corpora paruitate vel deformitate mēbro rum. Sanies enī corrupta degenerat. Precipitur ergo vt vi ri non ſolum in alienis:ſed et in ſuis vxoribus quib⁹ lege vi
Gen.2.d dentur iuncti.ſm illud: Creſcite et multiplicamini: et replete
Eccs.3.a terram ⁊ modū ⁊ tēpora ſeruent.vnde: Tēpus amplexādi et tempus longe fieri ab am. Caueat ergo vxor ne illud celet de ſiderio coeundi.⁊ vir ne vim faciat ei:putans omni tempore
1.Tes.4.a ſubiectam ſibi voluptate cōiugij.vnde: Ut ſciat vnuſquiſq̃ vas ſuum poſſidere in ſanctificatione ⁊ honore.vnde in ſexti pythagorici ſentētiolis. Adulter eſt vxoris ꝓprie amator ar
Ecci.10.b dentior. i Hominem non cō.⁊c̃. Ne audiat: Quid gloria ris terra et cinis? vt ſc3 oblitus conditiōis ſue ponat in celū
Eſa.14.d os ſuum et dicat cum vero nabuchodonoſor. Aſcendam ī ce lum.ſuper aſtra dei ponam.ſ.m. k Pignus debitori red diderit. Ei ſc3 qui pauper eſt ⁊ ꝓprium oppignorauit veſtimē ☞ tū ⁊ an̄

a mea eſt † Anima q̃ peccauerit ipa a
a ſ quia nō eſt cum eo qui eſt vita.
b ſ pater. ſ cathalogus virtutū patris que in decem ⁊ ſeptem partes diuiduntur.
b mōrietur. Et uir ſi fuerit iuſtus ⁊ c
a ſ prima. b ſ ſecūda ſimilis prime.
c d fecerit iudicium ⁊ iuſticiā:in mō d
ſ tertia. a ſ adorando idola. b ſ q̃rta.
tibus non cōmederit: et oculos e
e f ſuos non leuauerit ad idola do
a ſ quinta. ſ adulterium ꝓhibet.
g mus iſr̄l:⁊ vxōre3 proximi ſui nō
a ſ ſexta. ſ etiā in tua modum ſerua. b ſ ꝑ ſin gulos mēſes grauia ⁊ torpentia mulierum corpo ra imundi ſanguinis effuſione releuantur.
h violauerit: et ād mulierem mēn
ſ ſeptima.
i ſtruatā nō acceſſerit:⁊ hominem
a ſ Nolite cōtriſtare ſpiritū.ſ.q̃ habitat ī vobis. ſ Lxx.oppreſſerit. vnde abachuc: Quare impi⁹ opprimit iuſtū. b ſ octaua. c ſ non oī alioquin multis occaſio recipiendoꝝ pignorum diuitiarū fieret materia:ſed ſi manifeſte pauper eſt.
k nōn ɔtriſtauerit:pignūs dēbito f
a ſ nona. ſ de raptoribus dicit apoſtolus: Cum hmōi nec cibum ſumere.
l ri reddiderit:per ūim nihil rapue
a ſ decima. ſ quecunq̃ cibum. b ſ non de ra pina. c ſ non ſaturo non qui ructant plenitudi ne ſed qui cruciantur inanitate.
m rit: pānē ſuū3 eſuriēnti dederit:⁊
a ſ vndecima. b ſ veſte vel fide ⁊ virtutibus. ſ De quo: Nudus eram ⁊ cooperuiſtis me. ſ quotq̃t baptizati eſtis xp̄m induiſtis.
n nūdum opēruerit veſtimēto: ad
a ſ duodecima. b ſ cuiq̃ quodcunq̃.
c ſ decimatertia.
o p vſūrā nō cōmōdauerit: et āmpli

tum ⁊ ante ſolis occaſum debet recipere: ne oppreſſus frigore clamet ad dominū qui eſt vltor iniurie. Pignus quoq̃ debito ri reddimus quādo ei cui dilectione cōiungimur et qui nobis debet mutuam charitatem:reddimus pignus ſuu3:nihil debi ti eius apud nos retinētes. l Per vim nihil rapue. Hiero. Omnis rapina violentie mixta ē. Eſt et ſancta violētia ⁊ optabilis rapina. † De yſa. 4.c. ...
vnde: A diebus iohānis baptiſte re. ce.vim pa.⁊ vi.r.i. Aduerſarie autem poteſtates in rapinam animarum feſti nant.vnde Iacob: Beſtia mala come Gen.37.f
dit eu3.beſtia rapuit ioſeph.vnde: Et oues que ſequunt̃ dominum nō rapi untur de manibus eius. m Panē ſuum eſurienti de.⁊c̃. Hiero. Hic doce mur elemoſynā non eſſe ſaturis facien dam: nec his qui eructant plenitudi ne:ſed qui cruciātur inanitate. In pa ne omnis cibus accipitur. Suum:nō de rapinis aut de vſuris ⁊ alieno ma lo acquiſitū panem vertamus in miſe ricordiam. Redemptio anime viri pro Pro.13.b
prie diuitie. Multi clyentes pauperes ⁊ agricolas (vt taceam de militantiū et iudicū vi) opprimunt ꝑ potentia3: vel furta cōmittunt: vt de multis pau ca tribuant pauperibus ⁊ in ſuis ſcele ribus glorient̃:⁊ diaconus publice in eccleſijs recitat offerētiū nomina:tātū offert ille.tantū ille pollicitus eſt:pla cēt q̃ ſibi ad plauſum populi quos tot quet conſcientia.damuſq̃ materiā mi ſeris vt gaudeant ad ea que tribuunt ⁊ non lugeant ea que rapiūt. Melius eſt autem vt dicamus panem iuſti eſſe eu3 qui dicit: Ego ſum panis viuus q̃ Joh.6.e
de celo deſcendi. De quo in oratiōe di cimus: Panem noſtrum ſubſtantiuū Mat.6.b
vel ſuperuenturu3 da nobis: vt quem poſtea ſemper accepturi ſumus:in pre ſenti ſecl'o quotidie mereamur accipe re. Hunc panem iuſtus eſurientib⁹ tri buit:qui ſcilicet eſuriūt ⁊ ſitiunt iuſti ciam. Hic panis nō eſt dandus his q̃ manducauerunt ⁊ biberunt ⁊ ſaturati ſunt ⁊ incraſſati calcitrauerūt ne euo mant eum. Unde ſalomō: Euomet cū Pro.23.b
et ɔtaminabit ſermones tuos bonos. vñ ſaluator: Ne detis ſāctū canib⁹. n Nudū operuerit ve. Mat.7.a
Hoc veſtimento nudus de conuiuio nuptiali ꝓiectus eſt. vñ ad hierl'3: Tu aūt eras nuda ⁊ ɔfuſiōis plena. o Ad vſurā. Eze.16.d
Hiero. In hebraico cūctaꝝ ſpecieꝝ vſura ꝓhibet̃. Lxx. pecu niā ſuā ad vſurā nō de.ſicut ī ps̄. Pecuniā ſuā nō de.a.v. In Ps.14.
q̃ tm̄ pecunie vſura ꝓhibet̃. In lege d̄r: Fratri tuo nō fenera Deu.23.d
bis:alienoꝝ fenerabis. Nota ꝓfectū. In ꝑncipio leg. a fratri Deu.15.c
bus tm̄ fenus tollit̃. In ꝓpheta ab oībus. In euangelio aug Luc.6.e
mentū eſt. Fenerabimini his a quibus non ſperatis accipere p Et ampli⁹ nō accepe. Putant aliquādo vſurā tm̄ eē in pe cunia:ſ3 ſcriptura diuīa aufert oīs rei ſuꝑabūdātiā vt pl⁹non recipias q̄3 dediſti. Solēt ī agris frumēti vini et olei ceterarū q̃ ſpecieꝝ vſure exigi velut ſm̄o diuin⁹ ñ vocet h̃ ſuꝑabūdātiā. velut ſi in hyeme dem⁹.x. modios vt in meſſe.xv. recipiam⁹. ☞ id ē am.

Nico. de lyra

a Anima que peccauerit ipa morietur. morte culpe ⁊ poſtea morte gehenne ſi perſeueret in peccatis. b Et vir ſi fu. Hic ad propoſitum inducuntur exempla.⁊ diuiditur in duas par tes.quia primo ponuntur exempla de perſeuerantibus in bo no vel in malo.ſecundo de non ꝑſeuerātibus.ibi: Si autē im pius. Circa primum ponunt̃ tria exempla.⁊ eſt primu3 de pa tre iuſto in iuſticia ꝑſeuerante.⁊ pat3 littera paucis exceptis. Et vir ſi fuerit iuſtus.in animo. c Et fecerit. opera iuſticie de facto. d In montibus non comederit.de ſacrificijs ido lorum ad eorum reuerentiam. e Et oculos ſuos nō leuaue rit.ſperando ab eis bona cōſequi. f Pignus debitori red diderit.ſibi neceſſarium. ſm q̃ precipitur Exo.xxij. q̃ ſi acci piat ꝓ pignore operimentū pauperis neceſſariu3 ſibi de nocte reddat ante ſolis occubitum: poterat tū in mane reaccipere. Et iudiciū

Id ē amplius mediā ſcʒ ptē. Qui iuſtiſſimū ſe putat: q̄rtam partē plus accipit. Solēt argumentari ⁊ dicere: dedi vnū modiuʒ q̄ſatus fecit deceʒ modios. Nōne iuſtū ē vt mediū modiū ō meo plus accipiam: cuʒ ille mea liberalitate noueʒ et ſemis habeat? Gal.6.b Nolite inq̄t Paulus errare. deus nō irridetur. Rñdeat miſericors fenerator. vtrū habēti dederit aut nō habēti. Habēti vtiq dare nō debuit: ſʒ dedit q̄ſi nō habēti. Quare plus ꝗ exigit q̄ſi ab habēte. Alij pecunia fenerata ſolent munuſcula accipe diuerſi generis: ꝗ ītelligant vſurā vocari ſupabundantiā quicq̄d ē: ſi ab eo q̄ dederit plus eſt. a Ab iniquitate ⁊c. Hiero. vt ſcʒ in oi ope fugiat iniq̄tatē q̄ nō ſolū manu ꝗ et alijs membris cōmittit. vñ ſalomon: Pro.4.d Iniq̄ labia ſint pcul a te. ⁊ alibi: Ps.72. Iniq̄tatē ī excelſo locuti ſūt. Pes q̄ʒ currit ad iniq̄tatē: ⁊ oculus ſi alienā vxorē viderit vt ꝯcupiſcat nō imitator eius. de q̄ dr: Pe.2.b Qui pctm̄ nō fecit nec in. eſt do. l.o.e. b Iudicium veꝝ ⁊c. Hiero. ſiue primū ſuum. Hoc idē videt ēē: ſi fuerit iuſtus ⁊ fecerit iudiciū: ꝗ addita veritate iudicij epitaſim cernit habere xtutē. vn 1.q.4.c. de ⁊ in pūerbijs. ruag.24 Poſt mſta precepta infertur correctio iudicij: ⁊ poſt oia corrigere iudiciū. Ideo apls reprehēdit bñtes īter ſe iudicia: q̄r minimus ⁊ ꝯtēptus eligit: q̄ iuxta euāgeliū p̄mus eſt vt iudicet int v.⁊.v. q̄ deſtruxit ea que ſūt puuli ⁊ puenit ad pfectū virū: ⁊ tūc maiori ſnīa īdiget vt poſſit ad xitatē iudicij puenire. c In p̄ceptis ⁊c. Hiero,

a de quacūq re ſupabundātiā quācūq. b xiiij. vt in omni ope fugiat iniquitatem.

a us nōn accepit: ab iniq̄tāte auerterit manū ſuaʒ:

a xv. idē videt in primo: ſed hic addit veꝝ. ſimilis prime ſʒ in ptes diuiſa. b xvi. p̄ceptum domini lucidum in o.

b c ⁊ iūdiciū verū fecerit īter virū ⁊ virū: ⁊ in p̄ceptis a

a xvij. iudicia domini vera.i.i.ſ.i.

meis ambulauerit ⁊ iūdicia mea cuſtodierit vt fa

a q̄ hec nō illa fecerit nō morit p peccacis patris. b xtutibus ſuis.

d ciat veritatē: hic iūſtus ē. Vitā viuet ait dñs deus. b

ſed. a Lxx. ⁊ theodotio: peſtilentē. Sicut enim peſtilētia morbos creat ⁊ regiones vaſtat: ſic homo peſtilēs populat vniuerſa.

c Q si genuerit filiūʒ latronē effundētē ſanguinē: c

Lxx. peccata.

⁊ fecerit vnum de iſtis: ⁊ hec q̄dem omnia nō faci d e

a ſed patris virtutes contaminantem.

entēm ſed in mōtibus comedentē: ⁊ vxorem primi ſui polluētē egenū ⁊ pauperē ꝯtriſtātē: rapiētē ra

a que de corde ſuo finxit.

pinas: pignus nō reddentē: ⁊ ad idōla leuātē ocu

a vt errorem magiſtri augeat diligentia diſcipuli ⁊ repetit ab his q̄bus tribuit plus q̄ dederit.

los ſuos: abominātionē facientem ad vſurā dantem: ⁊ amplius accipiētē: nuq̄d viuet? Nō viuet.

quia. a ſed. eterna.

Cū vniuerſa hec deteſtanda fecerit: mōrte morie f

a damnatio. b nō in alio: nō in patre. c quaſi ne miremini ſi viri iuſti filius declinans ad peccata moriatur: quia econtrario ſi peccator genuerit filium qui videns. o.p.

tur. Sānguis eius in ipō erit. Q si gēnuerit filiū g q̄ vidēs oia peccata patris ſui ꝗ fecit: timuerit et

ſcʒ.

nō fecerit ſimile eis: ſup montes nō comederit: et oculos ſuos nō leuauerit ad idola domus iſrael: ⁊ vxorem primi ſui non violauerit: ⁊ virū nō cōtriſtauerit: pignus non retinuerit: et rapinam nō rapuerit: †panem ſuuʒ eſuriēti dederit: et nudum operuerit veſtimēto: a pauperis iniuria auerterit manum ſuam: vſuram et ſupabundantiā non acceperit: ⁊ iudicia mea fecerit: ⁊ in p̄ceptis meis am

a cui diſſimilis.

bulauerit: hic non morietur in iniquitate pātris ſui: ſed vita viuet. Pater eius q̄r calūniatus eſt: ⁊ vim fecit fratri: ⁊ malū opatus ē in medio populi

a nō aliena. queſtionē pponit.

ſui: ecce mortuus ē in iniq̄tate ſuā. Et dicitis: Qua h

ſoluit.

re nō portabit filius iniquitatem patris? Videlicet

a quaſi iuſtus eſt ⁊ patris opera non ſecutus.

quiā filius iudiciū et iuſticiā opatus eſt: oia p̄cepta

a ſicut pater iniquus morte moriet. b q̄r fecit opa vite.

mea cuſtodiuit: ⁊ fecit illā: vitā viuet †Anima que peccauerit ipa morieť. †Filius nō portabit iniq̄tatē pr̄is: ⁊ pater nō portabit iniq̄tatē filij. Iuſticia iu

f ſti ſup eū erit: ⁊ impietas impij erit ſup eū †Si aūt i

a declina a malo.

impius egerit pēnitētiā ab oibūs peccatis ſuis ꝗ

fac bona.

opatus eſt: et cuſtodierit oia p̄cepta mea: et fecerit k iudicium ⁊ iuſticiaʒ: vita viuet ⁊ nō morieť. Om l

a ſi ab omnibus penituit. b quia ille meminit.

niūm iniq̄tatum eius quas opatus eſt non rēcorda

a qua oia cuſtodiuit p̄cepta. b libero arbitrio.

g bor. In iuſticiā ſua quā opātus ē viuet. †Nunquid m

a deus vult oēs ſaluos fieri ⁊ ad noticiā veritatis venire: vbi ſeuera ⁊ truculenta dei videtur ſententia: ſed non homines ſed peccata condēnat.

voluntātis mee eſt mors impij dicit dominus deus:

Hiero. Iudicia mea ſiue iuſtificationes meas cuſtodierit vt faciat.ſ. et facta cuſtodiat. vñ: Ps. 18. Iuſticie dñi rec. l.c.p.d.l.i.o. Querit autē quō ī hō pbā eodē dic deus. Dedi eis iuſtificationes nō bonas ī q̄bus nō viuāt. Sʒ nō viuūt iudei ſequētes lr̄aʒ occidētē: ⁊ viuūt xpiani ītelligētes ſpirituʒ viuificātē. d Hic iuſtus ē. Hiero. Vir iuſtus ē ecclaſticus: q̄ fidē catholicam p̄dicat. filius eius diſcipulus q̄ ſi fuerit hereticoꝝ errore deceptus peſtilens vocabit. vnde: Ps.1. In cathedra pe.n.ſ. Iſte effundit ſāguinē deceptoꝝ: ⁊ in ſe oia pctā ꝯgeminat: comedēs ī mōtibus ſupbie: ⁊ eccliam primi ſui polluēs: egenos ⁊ paupes ī ſcia ſcripturarū ꝯtriſtans: opprimēs ⁊ ſupplantans rapiēs eos quos de eccl'ia ſeduxit: nō reddens pignus q̄ a magiſtro accepit nō implēs illud: Mat.10.a Gratis accepiſtis gratis date. c Q ō ſi genu. fi. Hoc etiā in nobis accipi pōt: q̄bus dr: Ps. 44. Audi filia ⁊ vide: ⁊ inclina aureʒ tuā. ⁊ o.p.t. ⁊ d.p.t. ⁊ cōcupiſcet rex d.t. vt q̄ de gentiū ſtirpe ſumus generati: relinquamus parentū crimīa: ⁊ faciamus iudiciū atq iuſticiā ⁊ viuamus in ea. f Si aūt impius. Quaſi: In tantū filius patris ſcelerib nō grauatur: nec alius alienis ſcelerib inuolnit vt ipe vnus atq idē q̄ p̄us impius fuit atq peccator: ſi pnīaʒ egerit ñ dānetur pro priorib peccatis. g In iuſticia ſua. Hiero. nō tā mea.ſ. q̄ ſua: lʒ iuſticie mee ſit bona bonis: ⁊ mala malis reddere. Si aūt

Nico. de lyra

a Et iudiciū veruʒ fecerit ⁊c. quod ptinet ad iudices ſiue ſint ordinarij ſiue arbitrarij. b Vita viuet. nō ſolū nature ſed etiaʒ gratie. c Q si genuerit. Hic ponit ſecundū exemplum ō iniuſto filio hominis iuſti. et patet ſimiliter littera paucis exceptis. d Et fecerit vnū de iſtis. id eſt de lege phibitis. e Et hec q̄dem omnia non facientem.i. omiſerit aliqua de p̄ceptis affirmatiuis. cetera patēt in littera vſq ibi: f Cum vniuerſa. Hec deteſtanda fecerit: li vniuerſa non tenetur hic collectiue. quia p ſingulis incurrit mortem culpe. g Q si genuerit filiū q̄ vi. Hic ponitur tertium exemplū de filio iuſto patris iniuſti qui timore ductus paterna ſcelera non imitatur. ⁊ patet littera ex ſupradictis vſq ibi: h Et dicitis. vbi ponit q̄dam queſtio ⁊ eius ſolutio circa predicta. ⁊ patet lr̄a. i Si autē impius. Hic ꝯſequent ponūtur exempla de auertentibus ſe a ſuo pposito. et primo de auertente ſe a malo. ſecūdo ō auertēte ſe a bono. ibi: Si autem. Circa primū dicitur: Si autē impius ⁊c. q̄r non valet niſi ſit īntegra. k Et cuſtodierit omia. quia trāſgreſſio vnius facit hominē iniuſtum. l Omniū iniquitatum eius ⁊c. ad puniendum eternaliter: punientur tamen bene temporaliter. m Nūquid voluntatis mee ē mors ⁊c. id ē vt moriatur in impietate ſua. quaſi dicat non. impietas enim non poteſt eſſe a deo volita: punitio autē impietatis bene eſt ab eo volita in q̄tum eſt iuſta.

Eſa.18.b Mat.15.c 1.q.4.c. iudei. De pe. di.4.c. q̄d ē q̄ dr. in glo. et.1.q.7.c. ꝯuenientibus. ibi. nō moriūt filij p patribus.

Si aūt

G a Si autem auer.&c.
Quaſi: Sic iuſtū ante
†De pe.di. 4.c. hāc ſo cietatē et.c ſi auerterit — peccatorē nō grauant
antiq̄ delicta: ſic pec/
catorē añ iuſtū veteres
iuſticie non adiuuant.
F Vnuſquiſq; eni in q̄ in
uenit in eo iudicatur.
b Nūquid via mea.
Deu.24.c — Quaſi: putat̄ me īme/
rito peccata patrū pu/
nire in filijs ſed vnuſ/
quiſq; in pctō ſuo mori
tur: & in iuſticia ſua vi/
uit. In vtroq; nō pteri
ta ſ; puniunt̄ pſentia.
Snia aūt vr̄a iniq̄ ē: q̄
putat̄ nō eſſe parabo/
lā ſed hiſtoriā: vt alio
rū ſcelera in alijs puni
ant̄. c Cū eni auer.
ſeuſt⁹. prius populus
iſrael auertit ſe a iuſti/
cia ſua: q2 iuſticie reli/
q̄t auctorē & fecit iniq̄/
tatē dei filiū denegan/
do. In pctō q̄ atq; i ſce
lere qd̄ opat⁹ ē morieť
nō i plib⁹ ſ; in vno he/
redē iterficiēs vt pde/
ret hereditatē. d Et
G dicunt. vſq; hodie iſrľ
blaſphemat deum cur
pplm ſuū reliq̄rit: & gē
tiū multitudinē aſſum
pſerit. hos arguit dñs
q2 vie illorū praue ſint.
Iud.20.b — Dñi autē iuſta ſnia vt
pdit̄ mal colonis alijs
locet vineā ſuā: qd̄ itel
ligētes iudei i euāgelij
pabola dixerūt: nō erit
iſtud. e Conuertimi
ni. Proprie ad iſrľ ſer/
mo iſte dirigit̄ vt agāt
pniā; & relinquāt iniq̄
tates ſuas. Meli⁹ eſt
hāc exhortatiōe; ouer
timini. &.a.p. in pſona
accipi iudeo;. f Et
facite vob &c. Cor no/
uum ē iſraelis credere
i eū quem pri⁹ negaue
rat: cor nouū gentium
idola relinq̄re et mor/
tuorū cultura ɔtēpta
credere i eū q̄ & ē de⁹ vi
uentiū. g Quia no
lo. Nolo vos mori q̄s
in ſalute; genui: filios
enutriui & exaltaui: ipi
autem ſpreuerunt me.
Quaſi: Cur moriemi
† 5.q.4.c. hi qui.23.q ſi.c.his a q̄ bus.26.c. 6.c.penul. et.c. añpc. De pe.di.1 c.q̄s aliq̄ñ. -§ itē illud & di.3.c.ad huc inſtāt 33.q.2.c ad monere De here. c. ad abolēdū in glo. de his q̄ ſi.oc.c.1. in glo. — ni qui patrū merito et
mea debetis viuere mi
ſericordia? quia nolo
mortē peccatoris.
Ca. XIX
E T tu aſſu.plā/
ctum ſup. Ca/
ptiuitate vicina pphe
ta nō tam vaticinatur
futura q̄ narrat pteri/
ta. Poſt ſextū enim ſe
dechie regis annū: ſta/
tim in ſequentibus le/
gimus: Et factum ē in
anno ſeptimo.
G Anū

a ſ peccata.ſ.pereāt: homo ſaluus fiat.
& nō vt ɔuertať a vijs ſuis & vi/
a uat? † Si autē auerterit ſe iuſt⁹ a a
iuſticia ſua: et fecerit iniq̄tatem
ſm oēs abomiatiōes q̄s opari
a ſ qui mortis filius.
ſolet impi⁹: nūq̄d viuet? Oēs b c
iuſticie ei⁹ quas fecerat nō recor d
a ſ in ſalutem eius. b ſ ſed.
dabunť. In puaricatiōe q̄ puari
cat⁹ ē & i pctō ſuo qd̄ peccauit: i
ſ nō in alienis. ſ tamē.
ipſis moriatur. Et dixiſtis: Nō e f
ē equa via dñi. Audite ḡ dom⁹
b iſrľ: Nūquid via mea nō ē equa g
& nō magl vie veſtre praue ſūt?
c Cum eni auerterit ſe iuſtus a iu h
ſticia ſua et fecerit iniq̄tatē: mo/
rietur i eis. In iniuſticia quā opa
tus ē morieť. Et cu; auerterit ſe
a ſ gentilis. b ſ idolatria.
impius ab īpietate ſua quā opa
a ſ que lege iudeis pcepta ſunt.
tus ē: & fecerit iudiciū et iuſticiā
a ſ prius mortuā. b ſ ſc.ſ. iteriſſe i iniq̄tatib⁹.
ipe aiām ſuā viuificabit. Conſi/
derans eni et auertens ſe ab oi/
bus iniq̄tatib⁹ ſuis quas opat⁹
a ſ credens in eū q̄ dicit: Ego ſū via: ve. & vita
d eſt vitā viuet: & nō morietur. Et
dicūt filij iſrael: Non ē equa via
domini. Nūq̄d vie mee nō ſunt
eque dom⁹ iſrľ: et nō magis vie
a ſ ſiue iudeū ſiue gentilem: non eſt pſonarū ac/
ceptio apud deum. Vnuquiſq; i ſua fide corona
bitur: aut in infidelitate damnabitur.
vr̄e praue? Idcirco vnūmquēq;
iuxta vias ſuas iudicabo dom⁹
a ſ iudei & gentes ad eū.ſ. qui poteſt ſanare con
tritiones veſtras.
e iſrael: ait dñs deus. † Conuerti/ i
mini & agite pniā; ab oib⁹ iniq̄/ k l
tatibus vr̄is: & non erit vobis i m
ruinam iniq̄tas. Proijcite a vo n
ſ als. preuaricationes.
bis omnes iniquitates veſtras
a ſ vetuſtatē lr̄e relinquētes.
f in q̄bus puaricati eſtis: & facite o
a ſ in nouitate ſpūs
vobis cor nouū & ſpiritū; nouū
a ſ qui eſtis filij abraam iſaac & iacob. de quib⁹
dicit̄: Deus viuorum & non mortuorum.
Et quare moriemini dom⁹ iſrľ?
g † Quia nolo mortem morientis
a ſ qui diſceſſiſtis.
dicit domin⁹ de⁹. Reuertimini p
a ſ per penitentiā mortui p peccata.
et viuite. q
E T tu aſſu/ Ca. XIX r† s
me plāctum ſuper prin
a ſ oēs ſc; qui de ſtirpe ioſie gene/
rati ſunt. b ſ hieruſalem
cipēs iſrael: & dices: Quare mā t†
a ſ metaphorice omnia.
ter tua leena inter leones cuba/ v x

a Si aūt. Hic ponit̄ exemplū d̄ auertēte ſe a iuſticia.
& patet lr̄a vſq; ibi: b Nūq̄d viuet.q.d.nō.vita gra
tie q̄ ſtatim pditur p peccatu; mortale. c Oēs iuſti/
cie eius q̄s fecerat. in gr̄a exiſtēs. d Nō recordabū/
tur. ad pmiādū eternaliter ſi pſeueret in malo. ſi aūt re
cuperet gr̄am viuificabūť et ſic pmiabunť nō ſolum tē
poraliter ſ; etiā eternaliter. e Et dixiſtis. erronee.
f Nō ē equa via dñi. in ſic puniēdo. g Nunq̄d via
mea nō ē equa.q.d. imo: quia ſum regula equitatis.
h Cū eni auerterit ſe iuſtus &c. in tali eni pūcto in q̄li
repit̄ in morte: in tali iudicādus eſt. ideo finaliter ɔclu
dit̄: Idcirco vnūquēq; iuxta vias ſuas iudicabo &c.
i Cōuertimini. Hic poſt reprehenſionē malicie ponit̄
monitio ad pniā;. cū dicit̄: Cōuertimini. ad deum.
k Et agite pniā;. deteſtādo pctm̄. l Ab oib⁹ iniq̄/
tatibus veſtris. q2 nō valet pnia niſi ſit itegra. m Et
non erit vobis in ruinā.ſ. in foueā gehēne. n Iniq̄/
tas. p pniam deleta. o Et facite vobis cor nouū. ta/
lis nouitas eſt p gr̄am q̄ a ſolo deo daf. tñ hō ad h fa/
cit inq̄tū p liberū arbitriū cum dei adiutorio ſe ad hoc
diſponit. ideo ſubdit̄: p Reuertimini. p pniā;.
q Et viuite. per gratiam q̄ ducit ad vitam glorie ſem/
piternam. Capl̄m. XVIII

Moraliter. a† Et factus ē ſermo domi/
ni &c. In hoc caplo ſm littera
lem ſenſum arguit̄ malicia populi iſrael in hoc q2 oēm
afflictionē eis ɔuenientē retorquebant in patres prece
dentes murmurando dicentes q2 hec eis ɔuenerat p/
pter eorum peccata. et ſicut patet q2 ſenſus litteralis eſt
totus moralis: nec videt̄ mihi addendu; niſi q2 in hoc
habemus documentū tolerandi mala penalia patiēter
hec attribuendo noſtris demeritis & nō alienis. Exem
plum habetur ad hoc de quodam monacho ſcabioſo &
pediculoſo qui ppter hoc frequēter contra primum ho/
minem murmurabat dicēs adam tu feciſti mihi iſta ma
la: et reprehenſus ſuper hoc ab abbate non ceſſabat: p
pter qd̄ abbas accepit vnam auiculam bene viuidā et
poſuit eam in arca vacua & clauem dedit illi monacho
inhibens diſtricte ne illam arcam aperiret. ſed receden/
te abbate ſtatim ille fuit tentatus aperire qd̄ et fecit et
ſtatim auis euolauit. Et tūc ille monachus percepit q2
abbas hoc fecerat ad ipm de inobedientia conuincen/
dum: propter qd̄ abbate redeunte ſtatim culpam recog
nouit veniam poſtulando. Et tūc abbas dixit ei: Ceſſa
murmurare de inobedientia ade qui per vnam horam
noluiſti obedire.

In caplo. xviij. vbi icitur in poſtilla. Et dixiſtis erro/
nee. non eſt equa via domini.
Additio. Circa hoc iudei etiā moderni vehe † Rel...
mēter errāt. Eſt eni determinādū apud eos q2 hō iudi/
cať iuſtus vel iniuſt⁹ apud deu; ſm numerū merito; et
demerito; ſic q2 ſi aliq̄s hñs plura merita poſtea laba
tur in pctā: dū tñ non fuerint tot pctā numero ſicut fue
runt merita q2 talis iudicať iuſtus apd̄ deū. vnde Ra.
moy. in ſuo Deutero. vbi tractat d̄ pnia ca. iij. dicit ſic:
Quilibet hō cui⁹ merita ſunt plura numero q̄ pctā iu/
ſtus ē: cui⁹ pctā ſūt plura numero q̄ merita ē impi⁹: qui
āt habet tot merita ſicut pctā mediocrl ē. Hec ille: quā
ſniā; falſā & erroneā oēs cōiter tenēt nemine ɔtradicen
te. ex q̄ falſa ſnia ſequit̄ q2 ſi q̄s habēs decē merita: poſt
ea cōmitteret nouē pctā eēt iuſt⁹ etiā nō penitēdo d̄ pec
catis: qd̄ ē maxie erroneū & ɔ lr̄am hui⁹ ca. vbi d̄r: Cu;
eni auerterit ſe iuſt⁹ a iuſticia ſua: & fecerit iniq̄tatē mo/
rieť i ea. Et. j. caplo. xxxiij. Et ſi dixero iuſto q2 vita vi/
uet: & ɔfiſus i iuſticia ſua fecerit iniq̄tatē oēs iuſticie ei⁹ † ...
obliuioni tradēť: & in iniq̄tate ſua quā opat⁹ eſt in ipſa
morieť. Qd̄ ē manifeſte ɔtra errorē pdictū. Ca. XIX
E T tu. hec eſt pars q̄nta in q̄ arguit̄ pncipū ma/
r licia ſub metaphora leene & vinee euulſe. & diui
dit̄ i tres ptes ſm tres filios ioſie ɔtra q̄s loq
tur. ſcd̄a ibi: Que cum vidiſſet. tertia ibi: Mater tua.
Circa pmū d̄r a dño. Et tu eçechiel. qd̄ aūt ſubdit̄ i ali/
q̄b⁹ libris: Fili hois. nō ē in hebreo nec in libris corre/
ctis. s Aſſume plāctū ſup pncipes plāgēdo co; cul
pā & penā ſequētē. t Quare mater tua.i. domus re/
gia. v Leena.i. crudelis facta & rapax: cu; tamē da
uid fuerit mitiſſimus. x Inter leones cubauit.i. cōſi
lio crudelium & impiorum acquieuit. In medio

H a Unū de leū. Joachaç .ſ. filiū
Re.23.b ioſie quē nechao pharao duxit
i egyptū: ⁊ ſbſtituit ioakim cui
iechoniaſ filiꝰ ſucceſſit: q̃ cū ma
tre et optimatibꝰ ciuitatis a na/
buchodonoſoꝛ ductꝰ ē in baby/
lonē. de quo natꝰ ē ſalathiel pa
ter ȝoꝛobabel. b Leo factus
ē. Hiero. hec iā facta fuerāt cuȝ
ꝓpheta dicebat. Poſtq̄ȝ enim
hierlm̄ eduxit ioachaç filiū io/
ſie. de regia ſtirpe ⁊ regem ꝯſti/
tuit tam crudelis ī breui extitit
vt tropologice cepiſſe predas ⁊
hoīes deuoꝛaſſe memoꝛetur.
c Et expanderūt. Hiero. Non
q̄ꝫ h̄ iechonie factuȝ ſit q̄ ſe tra/
didit babylonie regi: et in chal/
deam aſpoꝛtatus ē: ſȝ vt leonis
ſeruet̃ tranſlatio: qui capitur ī
foueis: ꝯſtringit̃ catenis: reſer
uatur ī caueis. Alioquin iuxta
hiſtoꝛiā hoc de ſedechia legimꝰ
qui poſt iechoniā in regnum ꝓ
motus eſt. ⁊ hoc facit occaſio vt
quia catene cauee carcer nomi
nantur: ſedechiam potius q̄ȝ ie
choniam pleriq̄ꝫ intelligāt. Ser
uatus autē in carcere eſt iecho/
nias: nec interfectꝰ: ſublato tm̄
Re.25.b regno. Sedechiā vero cecū du/
ctum in babylonem ⁊ ſtatim oc
ciſum narrat tm̄ hiſtoꝛia.
d Mater tua quaſi vinea. Hie
ruſalem ſuperius pulchꝛe muli/
eri. ⁊ poſt leene catulos nutriē/
ti. nunc vinee pulcherrime com
parat̃. Uinea q̄ȝuis pulchꝛa.
q̄ȝuis longis ꝓpaginibus extē
ta. ſi haſtilia calamoſq̄ꝫ ſubtra/
xeris iūcta terre areſcit caloꝛe:
maxime ſi ventus vꝛens quem
greci eliſonā alias kayſona vo/
cant: ſiccauerit fructus eius: vt
emarceſcat ⁊ quaſi ignis creme
tur ardoꝛibꝰ. Babylonem vł
egyptum ſignat: ad quaȝ tranſ/
fugerūt. aut ipām iudeam in q̄
pauci pauperes remanſerūt: q̄
bus p̃fectus erat godolias: vt
cōgregaret et regeret reliquias
populi: quē hiſmael ꝺ ſtirpe re
gia occidit in maſpha. et hoc ē
quod dicit̃: ignis comedit eaȝ.
Hiero. ſm̄ anagogen hec ad
Mat.24.b eccleſiam referimus: quia in no
uiſſimo tēpoꝛe multiplicata ini/
q̄tate refrigeſcet charitas mul/
toꝛum: vt ꝓbentur ſi fieri pōt.
etiam electi ⁊ p̄ncipes eius capi
antur retibꝰ diaboli. q̄ nō vniꝰ
regis captione cōtentus: quoti
die reges ⁊ principes capere fe/
Joel.1.d ſtinat. vn̄: Eſce eiꝰ electe. Pal/
mites quoq̄ꝫ eccleſie qui duduȝ
floꝛibus et ruboꝛi ſāguīs equa/
bantur vento vꝛente ſiccantur.
Mat.4.a vnde ī euāgelio: Qui germina
uerāt oꝛto ſole eſtuauerūt. ⁊ ſic/
cata ſūt vt vix remaneat vnus
ex palmitibꝰ qui cōſurgat ī vir/
gam ⁊ dignus ꝑpl'i p̄nceps fiat.
Eſa.5.d vn̄ Eſaias: Jnducam famem et
ſitim ſuꝑ terram. non panis fa/
mē neq̄ꝫ ſitim aque ⁊c̄. Unde de
bemꝰ plangere ⁊ lamentari ſuꝑ
p̄ncipes iſrł: quoꝝ vitio et ſuꝑ/
bia iudea capta ē et hierlm̄.

G Plāctus

uit: Jn medio leunculoꝛum enu a
a† triuit catulos ſuos: ⁊ eduxit vnū b+
b de leunculis ſuis: leo factus eſt c
⁊ didicit caꝑe pꝛedam homineſq̄ꝫ d† e
a ſ famam eius. b ſ egyptie.
comedere. Et audiert ꝺ eo gētes f+
a ſ cruēta fuit victoꝛia.
⁊ nō abſq̄ꝫ vulneribꝰ ſuis ceperūt g†
eū: ⁊ adduxert eū ī catenis in trā h+
a ſ mater hierlm̄ q̄ genuerat et nutriuerat regē q̄ꝫ creauerat eum.
egypti. Que cū vidiſſet q̄m infir i+ k+
a ſ deficiente regno.
māta ē ⁊ ꝑijt expectatio eiꝰ: tulit l m+
ſ iechoniā filiū ioakim. a ſ alijs regibꝰ. b ſ re/
vnū de lēūcul' ſuis: leonē ꝯſtituit n
gem. a ſ viam p̄deceſſoꝛis ingreſſus.
eū. Qui īcedebat int̃ leones ⁊ fa o p
ctus eſt leo: ⁊ didicit pꝛedā caꝑe q
a ſ nimia crudelitate.
et hoīes deuoꝛāre: didicit vidu/ r
as facē ⁊ ciuitates earū ī deſertū
ſ deſolari.
adducere. Et deſolata ē t̃ra ⁊ ple †
ſ exterrita. ideo.
nitudo eiꝰ: a voce rugitꝰ illius. Et s
cōuenerūt adūſus eū gētes vndi
c q̄ꝫ de ꝓuicijs: ⁊ expāderūt ſuꝑ eū t
rete ſuuȝ. Jn vulneribꝰ eaꝝ captꝰ v
ē: ⁊ miſerūt eū ī caueā in catenis †
adduxerunt euȝ ad regē babylo x
nis: miſerūtq̄ꝫ eū ī carcerē ne au/
diret̃ vox eius vltra ſuꝑ montes
a ſ multis ſermonibus res vna dicit̃.
b ſ Lxx. flos in maliſgranatis.
d iſrael. Mater tua q̄ſi vinea in ſan y† ȝ†
a ſ ruboꝛe floꝝ. b ſ vbi humoꝛe nutritur.
guinē tuo ſuꝑ aquāȝ plantata ē. a
Fructus eius ⁊ frondes eius cre b c
uerūt ex aquis multl': ⁊ facte ſūt d†
a ſ Lxx. in tribū ducū vt. ſ. inde reges fierent.
ei virge ſolide ī ſceptrā dn̄antiū:
a ſ ſuꝑbis deus reſiſtit.
⁊ exāltata eſt ſtatura eiꝰ inter frō
ſ vt ſuꝑbiret: alioꝝ bona videamꝰ: nr̄a neſciamꝰ
des. Et vidit altitudinem ſuā in e
multitudine palmitū ſuoꝛum: et f+
a ſ in furoꝛe dn̄i. b ſ ruinas hieruſalē eleganti tranſlatione demonſtrat.
euūlſa eſt in irā in terramq̄ꝫ ꝓie/
cta: †⁊ vētꝰ vꝛens ſiccauit fructū g h
eiꝰ: marcuerūt et arefacte ſūt vir/ i
ſ hiſmael.
ge roboꝛis eiꝰ: ignis comedit eā. k
ſ tamen. a ſ tam pulchꝛa tam fructuoſa.
Et nūc trānſplātata in deſertuȝ l
in terra inuia ⁊ ſitiēti: ⁊ egreſſus m n+
ſ hiſmael. ſ tribu regia.
eſt ignis de virga ramoꝝ eius q̄ o p
ſ extunc.
fructuȝ eius comedit: ⁊ non fuit q
a ſ aliquis rex q̄ populū gubernaret: ſȝ cū iohā/na filio Caree in egyptum tranſfugerunt.
b ſ regū generis q̄d in iudea vltra ceſſauit donec veniret cui repoſitū eſt: q̄ erit expectatio gentiū.
ī ea virgā foꝛtis ſcēptrū dominā/

a Jn medio le. ⁊c̄. i. pueros de ſemīe regio.
b Et eduxit ⁊c̄. ſ. ioachaç filiū ioſie. c Leo
factꝰ ē. i. rex inſtitutꝰ. iiij. Reg. xxiij. ꝑ leoneȝ
enī q̄ ē rex aīaliū ītelligit̃ ipm̄ regnū. d Et
didicit caꝑe p̄daȝ. ꝑ rapinas. e Hoīemq̄ꝫ
comedere. ꝑ homicidia. e Et au. de eo gen
tes. q̄ꝛ malicia eiꝰ nota facta ē gētibꝰ ī circūi/
tu habitātibꝰ. g Et nō abſq̄ꝫ vul. ſu. ce. eū.
q̄ꝛ ī captiōe eiꝰ ꝑ regē egypti fuerūt hinc ⁊ in/
de plurimi vulnerati. Jn hebꝛeo habet̃ ſic:
Jn foſſis eaꝝ captꝰ ē. ꝓſequēdo ꝑabolā leo/
nis ad cuiꝰ captionē fiūt fouee ⁊ oꝑiūtur pa
leis ī ſuꝑficie: ⁊ leo deſuꝑ incedēs cadit et ſic
capit̃. h Et addu. eū ⁊c̄. et h̄ ꝺꝛ. iiij. Regł.
xxiij. i Que cum vi. hic ꝯn̄ter agit̃ de ioa/
kim filio ioſie quē rex egypti ſubſtituit regē
loco fratris ſui vt ibidē habet̃. Que cū vidiſ
ſet. ſ. domꝰ regia. k Q̄m infirmata ē. ꝑ ca
ptionē ioachaç. l Et ꝑijt expe. eius. i. expe/
ctatio defenſiōis ꝑ eū. m Tulit vnū de le
un. ſu. ſ. ioakim. n Leonē ꝯſti. eū. i. fec̄ re/
gē. lȝ enī rex egypti h̄ fecerit: tn̄ h̄ fuit ad pꝛe
ces ſtirpis regie. o Qui īce. int̃ leo. habēs
ſecū hoīes īpios ⁊ crudeles. p Et factus ē
leo. i. ſil'is eiꝰ ī crudelitate. q Et didi. p̄. ca.
ſubditos ſpoliādo vt inde ſolueret tributuȝ
regi egypti. iiij. Reg. xxiij. r Et ho. de. i. vi
cinas gētes occidere. cetera patent vſq̄ꝫ ibi:
s Et ꝯue. aduer. eū gē. vn. de ꝓuīcijs. in ex
ercitu regł babylonis. t Et expā. ſuꝑ eum
re. ſu. i. multitudinē bellantiū. v Jn vul.
eaꝝ ca. ē. Jn hebꝛeo habet̃: Jn foſſis eaꝝ ca/
ptus ē. Et exponat̃ vtraq̄ꝫ lr̄a vt. ſ̄. x Ad
duxerūt eū ad re. ba. ⁊c̄. īceperūt enī chaldei
ipm̄ ducere ī babylonē ſ̄ ī via mutato ꝯſilio
reduxerūt eū ad̄ hierlm̄ ⁊ ipo īterfecto ꝓiece
rūt cadauer eiꝰ ex poꝛtas hierlm̄ vt habetur B
Hiere. xxij. y Mater tua. h̄ agit̃ ꝺ tertio fi
lio ioſie. ſ. ſedechia quē rex babylōis exocula
uit ⁊ ī babylonē duxit: ⁊ q̄ȝtuȝ ad h̄ ꝺꝛ: Mat̃
tua. i. domꝰ regia. ȝ Quaſi vi. ⁊c̄. ex rebel/
lione enī ſedechie ꝯ̄ regē babylōis ſecuta eſt
magna effuſio ſāguinis. Jn hebꝛeo ꝺꝛ: Qua
ſi vinea ī ſil'itudine tua. i. aſſimilata eſt vinee
euulſe. vt habet̃ īfra. a Suꝑ aquā plan. ē.
ſuꝑ ꝑpl'm iuda fluidū ſicut aq̄. b Fructus
eiꝰ ⁊c̄. i. diuitie ⁊ filij. b Creuerunt ex aq̄s
multis. i. ex ſtipendijs a populo multo colle/
ctis. d Et facte ſūt ei v̄ge ſolide in ſceptra
dn̄antiū. ſedechias enī ꝯfidens de ſua ptāte
⁊ roboꝛe gentis ſue: voluit dn̄ari abſq̄ꝫ iugo
regis babylōis. e Et vidit altitudinē ſuā.
ꝯſiderāſ ex ſuꝑbia ſua q̄ꝛ indecēs erat ei ſub/
eſſe regi babylōis: ⁊ ſic rebellauit ⁊ iuramen
tū fregit. ꝓpt cuiꝰ fractionē dn̄s fuit iratꝰ ꝯ̄
eū ⁊ ꝯ̄ ſuū ꝑpl'm. iō ſubdit̃: f Et euulſa ē in
ira. ſ. dei. eiꝰ enim deiectio ⁊ regni ſui magis
fuit v̄tute dei q̄ȝ hoīs. g Et vētꝰ vꝛens. i.
rex babylōis. h Siccauit fructū eiꝰ. q̄ꝛ oc/
cidit filios eiꝰ. i Marcuerūt ⁊ arefacte ſūt
vir. robo. eius. q̄ꝛ fracta ciuitate viri bellato †Oſee.13.d
res eiꝰ fugerūt. k Jgnis comedit eam. q̄ꝛ
chaldei incēderūt domū regis ⁊ tēplū ⁊ totā
ciuitatē. iiij. Reg. vlt̃. l Et nūc trāſplāta/
ta ē in deſerto. q̄ꝛ ſedechias cum multis alijs
fuit ductꝰ in babylonē: vbi frequenter pūge/
bant̃ verbis ⁊ factis iniurioſis tanq̄ȝ deſerti
ſpinis. m Jn terra inuia et ſitienti. q̄ꝛ ibi
etiā patiebāt̃ defectū ſufficiētis alimenti.
n Et egreſſus ē ignis. i. hiſmael. o De vir
ga ra. eiꝰ. q̄ꝛ fuit de ſemine regio. p Qui
fructū eiꝰ comedit. q̄ꝛ godoliā īterfecit ⁊ fili/
as regis ⁊ populū q̄ cū eo erat captiuauit: vt
habet̃ Hiere. xlj. q Et non fuit in ea virga
foꝛtis. q̄ꝛ iohānan filiꝰ Caree et bellatoꝛes q̄
cū eo erāt ⁊ reliquꝰ ꝑpl's timoꝛe chaldeoꝝ cō
cuſſi fugerūt in egyptū ꝯtra v̄bū dn̄i ad eos
ꝑ hieremiam dictum. Hiere. xliij.

Plāctus

a Planct⁹ eſt ꝛ erit. Hiero. Hinc ptz ħ qꝺ ſupius dictuʒ eſt. Quare mater tua leena ꝛc. et ħ mater tua q̄ſi vinea ꝛc. ad hierl'm ptinere. q̄ perdidit leones et palmites ſuos: ꝛ nō remanſit in ea virga q̄ ꝯſurgeret in tribū regiā. a planctu enī cepit et ī planctu finitur.

A Aſſume plāctū ꝛc. hoc in principio ꝛ in fine plāctus ē ꝛc. Plāctu enī ꝛ lamētatione ſtirps regia pſequēda ē.

Caplm: XX

b Nūquid ad interrogānduʒ. Hanc fuiſſe conſuetudinē populi iſrael vt quicquid dubitarēt a dño p ꝓphetaſ quererēt multa exempla teſtāt.

1. Re. 9. a Saul q̄rens aſinas pgit ad ſamuel.

3. Re. 14. a Egrotāte filio hieroboaʒ mittit̄ vxoꝛ eius in ſylo ad abiam prophetam.

2. Re. 7. a Dauid quoqʒ ꝓpheta aliuʒ prophetam nathan interrogat vtrū debeat dño domum ꝯſtituere.

B In nouo quoqʒ

Act. 21. b teſtamēto Agabus que paulo euentura ſunt p̄nūciat. Scriptū eſt in Deutero.

Deu. 18. c Gentes q̄s dñs pditurus eſt in ꝯſpectu tuo: ſōnia ꝛ diuinatiōes audiunt. tibi aūt non ſic dedit dñs.

c Viuo ego. Congrua interrogantib⁹ dat̄ reſpōſio. Sancto dicitur:

Eſa. 65. d Adhuc loquente te dicam aſſum: peccatorib⁹ q̄les ſūt ſeniores iſral' increpatio ꝓ peccatis. ꝛ addit̄ iuſiurādū vt ſit firmioꝛ ſentētia negātis.

d Si iudicas eos. Nō ē ꝓphete reſpōſio: ſʒ ſentētia iudicātis ꝓ iniq̄tatib⁹: qꝛ patrum iniquitates ſunt ſecuti.

e Abominationes. Non ꝙ peccata patrū redundēt in filios: ſed oſtendunt̄ patrib⁹ ſimilia feciſſe: et hereditario malo lōgū funem peccatoꝝ traxiſſe: vt quoꝝ imitant̄ peccata ptimeſcant ſupplicia.

f In die q̄ elegi. Iſrael cum eēt ī egypto intm̄ deū ignoꝛabat: vt moyſes miſſus ad eos diceret: Si interrogauerīt: q̄s miſit te: q̄d dicaʒ eis? Et ait dñs: Qui eſt miſit me.

Exo. 3. c Ibi ergo notus ē eis: qm̄ leuauit manū ſuam pꝛo eis contra egyptios.

g In terrā quā. Hiero. ſʒ lraʒ: iudeā inclytā eſſe ꝛ oīb⁹ terris fertilioꝛē dubitare non pōt: q̄ a riuocoꝛula vſqʒ ad thaurū montem ꝛ fluuiū euphꝛaten oēm ꝯſiderauit terrā ꝛ vꝛbiū potentiā ꝛ regionū amenitatem. Paleſtinaʒ videlicet ꝛ phenicē: arabiaʒ: ſyriā: choelē: ciliciā: ꝛ ceteras regiones quas iſraeli ſi pꝛecepta ſeruaſſet: dominus repꝛomiſit. Si autem non

accepit

a tium. Planctus eſt: ꝛ erit in plāctum. Ca. XX.

a ſ poſt vndecim mēſes ꝛ q̄nqʒ dies ſuperioꝛis viſionis.

Et factum eſt in anno ſeptimo in q̄nto: ī decima mēſis: venerūt viri de ſenioꝛib⁹ iſrael vt interrogarēt dñm: et ſe-

a ſ poſt. ſ anteqʒ dicāt: nouit q̄d q̄rāt.

derūt coꝛam me. Et factus eſt ſermo domini ad me dicēs: Fili hominis loquere ſenioꝛib⁹ iſrael: et dices ad eos: Hec dicit dñs de⁹.

b Nunquid ad interrogānduʒ me vos veniſtis? c Viuo ego: qꝛ non reſpōdebo vobis ait dñs deus.

ſ quaſi ad interrogandū venerunt ſup his q̄ ambigūt: ſed tu fili hominis iudica eos.

d Si iudicas eos: ſi iudicas fili hominis: e abominatiōes patruʒ eorum oſtende eis: ꝛ dices ad eos: f Hec dicit dñs deus: In die qua elegi iſrael: ꝛ leuaui manum meā

ſ cognitus.

ꝓ ſtirpe domus iacob ꝛ apparui

a ſ cōtra egyptios. b ſ quaſi pcuſſurus.

eis in terra egypti et leuaui manū meaʒ ꝓ eis dicens: Ego dñs de⁹ veſter: in die illa leuaui manū meaʒ pꝛo eis: vt educerē eos g de terra egypti in terram quā p-

a Planctus. i. materia planctus. b Et erit. toti populo: qꝺ dictum eſt de filijs ioſie regis iuda ſancti ꝛ iuſti. Ca. XIX

Moraliter. r† Et tu fili hois ꝛc. In hoc caplo ſm ſenſū litteralē arguit̄ malicia dom⁹ regie. ſ. filioꝝ ioſie: ꝛ ħ ſb parabola duplici. ſ. leene ꝛ vinee euulſe. moraliter aūt p primā pabolā arguit̄ cupiditas eccl'ie accipiēdo eccleſiā ꝓ cupidis paſtoꝛib⁹ ꝛ eoꝝ miniſtr'. ꝛ ſic dꝛ: t† Quare mater tua leena. i. crudelis ꝛ rapax cuʒ in p̄ncipio fuerit valde benigna: ſm qꝺ dicit̄ Act'. iiij. Multitudinis credentiū erat coꝛ vnū ꝛ aīa vna. nec quiſqʒ eorū q̄ poſſidebat aliquid ſuū eſſe dicebat: ſʒ erāt illis oīa cōmunia. et ſequit̄ ibidē: Nec q̄ſqʒ egēs erat īter illos: ſʒ modo facta eſt rapax leena malicijs exquiſitis rapiens ſubditoꝝ bona. a† In medio leunculoꝝ enutriuit catulos ſuos. i. in medio rapaciū hoīm quos multi in eccl'ie dignitatib⁹ cōſtituti tenēt ſecū. b† Et eduxit vnū de leunculis ſuis ꝛ leo fact⁹ ē. in electionib⁹ enī ꝛ ꝓmotionib⁹ eccleſiaſticis plus attendit̄ aliq̄n ad potentiā ꝛ aſtutiaʒ eligendi q̄ʒ ad eius ſcientiā ꝛ v̄tutē. d† Et dicit capere p̄dam. nā ex data ſibi ptāte incipit magis rape q̄ʒ ante. f† Et audierūt de eo gētes. i. demones ad vitia gentiliū inducentes. g† Et nō abſqʒ vulnerib⁹ ſuis ceperūt eum. nā ꝓpter multa peccatoꝝ vulnera datur in ptāte demonū. h† Et adduxerunt eū in catenis in terrā egypti. nā ipm peccatis mult' incatenatū ducūt demones ad foſſam inferni. i† Que cū vidiſſet. ſcʒ ſocietas illoꝝ q̄ ꝓmouerant eū. k† Qm̄ infirmata eſt ꝛ perijt expectatio eius. ſcʒ ꝯſequēdi remunerationes ab eo. m† Tulit vnū de leunculis ꝛc. i. ꝓmouit alium loco eius ita malū vel peioꝛem. Et hoc aliq̄n ꝯtingit. ideo ſubditur: † Et deſolata eſt terra. in cura talis hominis poſita. ꝓpter qꝺ de eo ſubdit̄: † Et miſerunt euʒ in caueā in catenis ꝛc. qꝛ demones talē ducūt ad infernum in cōſimili vel maioꝛi pena. y† Mater tua q̄ſi vinea. hic ponit̄ ſcd̄a parabola de vinea euulſa p quaʒ moralit̄ intelligit̄ p̄latus male ꝓmot⁹. ideo ſeq̄t̄: a† In ſāguine tuo ſup aquā plātata ē. p qꝺ deſignat̄ indign⁹ p̄latiōe ꝓmot⁹ tm̄ ad eā ꝯſāguineoꝝ ſuoꝝ foꝛtitudīe vel timoꝛe. d† Et facte ſūt ei v̄ge ſolide. qꝛ p foꝛtitudinē ſui ſāguinis ſtabilit̄: lʒ corā deo ejciat̄. iō ſubdit̄: f† Et euulſa ē ī ira. ſ. dei. n Et egreſſus ē ignis d' virga ramoꝝ ei⁹. qꝛ frequent̄ ꝯtingit ꝙ ignis diſcoꝛdie accēdit̄ int̄ amicos ei⁹. Et ſic ꝯſumūt̄ ei⁹ tpalia bona. ꝛ ipe moꝛiēs deſcēdit ad inferna. iō ſubdit̄: Plāctus ē ꝛ erit ī planctum.

c Et factū ē. Hec ē ps ſexta ī q̄ arguit̄ ꝓpl'i malicia ſb metaphoꝛa ſalt⁹ cōburēdi. ꝛ diuidit̄ ī duas ptes. qꝛ pꝛimo malicia ꝓpl'i arguit̄. ſcd̄o parabola inducit̄. ibi: Et fact⁹ ē. v̄ſus finē ca. Prima ī duas. qꝛ p̄mo ponit̄ ſenū īterrogatio. ſcd̄o dñi rn̄ſio. ibi: Et fact⁹ eſt. Circa p̄mū dꝛ: Et factū ē ī āno ſeptīo. ſ. trāſmigratiōis iechonie. d In q̄nto. ſ. mēſe. ꝓpt̄ qꝺ in aliq̄b⁹ libꝛis: mēſe ponit̄. ſʒ nō ē in hebꝛeo nec ī libꝛis coꝛrect': ſubintelligit̄ tn̄. e In decima. ſ. die mēſis. f Venerūt viri de ſenioꝛib⁹ iſrl'. q̄ regebāt ꝓplm ī terra babylonis trāſlatū. et ideo ī ipīs tot⁹ ꝓpl's q̄ſi virtualiter ꝯtinebat̄. g Vt interro. do. d' agēdis p eos. ꝛ dicit ħ Ra. Sa. ꝙ venerāt iſta intētiōe ꝙ ſi nō haberēt a deo reſponſum de negocijs ſibi īminentib⁹ nō curarēt de obediētia vlterioꝛi ad ipm ſicut ſeru⁹ a domino alteri vendit⁹: ꝛ vxoꝛ a viro repudiata nō curant de ipīs vltra: ſʒ querunt ſibi comodū alibi vbi poſſunt. h Et fact⁹ ē. Hic ꝯſiter ponit̄ dñi reſponſio: ꝛ ħ p modū increpatiōis. ꝛ diuidit̄ ī duas. quia p̄mo increpat̄ ꝓpl'i malignitas. ſcd̄o declaratur dñi benignitas: vt oppoſita iuxta ſe poſita magis elucecāt. ſcd̄a ibi: Viuo ego. Prima adhuc ī tres. qꝛ p̄mo arguit̄ malicia q̄rentiū. ſcd̄o patrū p̄cedētium. ibi: Si iudicas. tertio filioꝝ ſequentiū. ibi: Propterea dic. Circa primū ptʒ lr̄a vſqʒ ibi: i Nūq̄d ad interrogādū me veniſtis. q. d. nō veniſtis ad interrogādū me de ſalute aīaꝝ vr̄aꝝ: ſʒ de negocijs vr̄is tpalibus. ꝛ hoc intētiōe pūerſa. ſ. vt ſi negaretur vobis reſpōſio haberet' occaſionē ſuiēdi idolis ꝛ nō mihi vt dictū ē. k Viuo ego. i. ſicut verū ē ꝙ ego ſū vita p eſſentiā: ita verū eſt qꝺ ſequit̄: l Quia non reſpōdebo vobis. ſ. ad votū veſtrū nec p ħ habebitis libertatē ſeruiēdi idolis ſicut q̄ritis: ſʒ reſtringā vos in ſuitute mea. vt habet̄. ī. eodē ca. m Si iudicas. Hic ꝯſiter arguit̄ malicia patrū p̄cedētiū. ꝛ ħ ſm tria tpa. ſ. habitatiōis ī egypto: in deſerto: ꝛ in ꝓmiſſionis ſolo. ꝛ ſm ħ diuidit̄ in tres ptes. ſcd̄a ibi: Ejeci ḡ. tertia ibi: Quobꝛem. Circa p̄mū dꝛ: Si iudicas eos. videlʒ ſenes iſrl' a te q̄rētes. ꝛ accipit̄ ħ iudicare pro rationabilit̄ arguere: ſic. ī. eodē ca. Iudicio ꝯtēdi aduerſus pr̄es vr̄os in deſerto. ꝛ accipit̄ etiā ħ ſi ꝓ qꝛ: eo ꝙ ad ezechielē ptinebat arguē ꝓpl'i vitia. n Abomīatiōes pa. eoꝝ. i. pctā abominabilia. o Oſtēde eis. vt rōnabili⁹ ꝯuincāt̄. p In die q̄ elegi iſrl'. ħ fuit qn̄ dñs apparuit moyſi denūcians ei de hac liberatione: Exo. iij. q Et leua. ma. me. i. potētiā meaʒ ad pcutiēdum egyptū. r Et apparui eis iter. egy. iſta fuit reuelatio facta aaron: vt occurreret moyſi veniēti: vt habetur Exo. iiij. et tunc facta ſibi reuelatio de modo liberatiōis populi et de ſacerdotio ſibi futuro: vt habetur. j. Reg. ij. Hec dicit dominus: Nūquid nō aperte reuelatus ſum domui patris tui cum eſſet in egypto. hoc enī dictū fuit heli de aaron deſcēdenti. s Vt educerem eos de terra egypti. per ſigna et oſtenta. t In terram quam prouideram eis. tanqʒ pater filijs.

Fluentē

H accepit vitiū incredulitatꝭ fu/
it.nā ⁊ in paleſtina iudeaq; p
uincia multe gentes remanſe/
rūt:q̄ eis ſubiecte nō ſūt. Nō
tū ſponſor reus ē mēdacij aut
criminis:ſed q̄ ſe ſponſiōe in/
dignū fecit. Preterea h̄ eſt cō
Eſa.i.c ditio pmittētis. Si volueritꝭ
⁊ audieritꝭ me.b.t.c.ſi aūt no
lueritꝭ:gladi⁹ deuorabit voſ.
Eligunt ergo ſm pn̄tiam.alſ
ſm pſcientiā:nec ſtatī q̄ eligi/
tur tēptari nō pōt aut perire.
Saul enī elect⁹ in regnū ⁊ iu/
das in apl'm:poſtea vitio ſuo
perierūt. a Que ē.e.i.o.
Hiero. Aquila firmamētum:
Symmach⁹ religio: Theodo
tio fortitudo:q2 oīm terraruʒ
iſta eſt q̄ſi fundamētū: q2 ī ea
dei religio ⁊ templū ⁊ cerimo
nie ⁊ noticia dei. b Unuſ
q̄ſq;.Hiero. Nobis q̄ʒ de egy
pto exeūtib⁹ p̄cipit vt offenſi
ones oculoꝝ nr̄oꝝ abijciam⁹:
ne ea q̄ oblectabāt mō nos ca
piāt:ne ſimulacra egypti nos
polluāt:adinuētiōes.ſ.philo
ſophoꝝ:hereticoꝝ:q̄ recte ido
la nuncupant. A ſpectaculis
q̄ʒ īmo offenſiōibus egypti re
moueam⁹ oculos arene:circi:
theatroꝝ:⁊ ab oīb⁹ q̄ aīe ꝯta
mināt puritatē:⁊ p ſenſus in/
Iere.9.f grediunt ad mētē.vn̄: Intra/
uit mors p fe.n. c Et feci
pter. Qđ facere cogitabā p
pter iuſticiā:nō feci pꝑter cle
mentiaʒ:ne pollueret nomen
meū:⁊ viderer nō poſſe cōple
re qđ iſraeli pmiſerā. d Eie
ci ergo. Hiero. Hucuſq; quid
eis pmiſerit in t̄ra egypti: et
quō ſtatī offenderint: ⁊ quid
ꝯtra eos cogitauerit: ⁊ tn̄ nō
fecerit: pꝑha deſcripſit q̄ ſe/
quunt:egreſſis de egypto lo/
cut⁹ eſt. Hec ad eos dicun
tur q̄ educti ſunt de egypto in
deſertū:vt egyptioꝝ vitijs li/
berati facili⁹ in ſolitudīe p̄ce/
pta dei cuſtodirēt. e Co/
ram gen.d. Hiero. Jam enim
electi erant de egypto. Supe/
rius vero ait: Corā gen.in q̄/
rum.m.e.quia nōdū exierāt.
f Pepercit oculus. Hiero.
Nu.14.c Quō pepercit cum preter ie/
ſum naue ⁊ caleb filiū iepho/
ne nullus terram pmiſſionis
ingreſſus ſit.vnde ītelligim⁹
viuere eos:nec eternis ſuppli
cijs reſeruatos:nec de libro vi
uentium deletos:nec conſum
ptos ante faciē dn̄i. Si enī q2
in terram pmiſſionis non in/
trauerunt periſſe credēdi ſūt.
De.34.b ergo et Moyſes perijt qui vi
dit tm̄ ⁊ non intrauit. Moy/
ſi quoq; preces exauditas eſ/
ſe credimus:qui p populo in
Exo.32.g terpellans ait: Si dimittꝭ eis
peccatum:dimitte. Si autem
n̄ vis:⁊ me dele de libro tuo.
Sententiam autem domini in
filios ⁊ famulos non perditi/
onem eſſe:ſed emendationem
Heb.12.b audiam⁹. Quem diligit dn̄s
H corripit

a ¶ nōdū ei erāt pfecti:ſed nutriēdi lacte infantie.
a uiderā eis:fluentē lacte et melle q̄ a b
eſt egregia inꝭ oēs terras. Et dixi c
a ¶ primo exeuntes de egypto. b ¶ idola.ſ.quib⁹ longo tpe ſeruierant ne vel aſpicere dignentur.
b ad eōs. Unuſq̄ſq; offenſiones ocu d
lorū ſuoꝝ abijciat:⁊ in idolis egy e
a ¶ colendo. b ¶ nō egyptij:nō varia monſtra.
pti nolite pollui. Ego dōmin⁹ de⁹ f
a ¶ q2. ¶ libero arbitrio.
veſter. Et irritauerunt me nōlue/ g
a ¶ faciētes.ſ.phibita ⁊ muſitantes cōtra moyſen.
runtq; me aūdire. Unuſq̄ſq; abo/
minatiōes ocl'oꝝ ſuoꝝ nō pieicit:
¶ ideo. ¶ decreui.
nec idola egypti reliq̄rūt. Et dixi h
a ¶ quam mente conceperam.
vt effunderē indignātionē meā ſu
per eos:⁊ implerē irā meā ī eis:in
a ¶ q2 nondū exierant cū veller effundere iram.
b ¶ q̄ſi peperci noī meo:ne haberēt natiōes occaſi onē blaſphamādi:inter quas notus fact⁹ ſum eis.
c mēdio t̄re egypti. Et fēci pꝑter no i k
mē meū vt nō violaret corā gēti/ l
b⁹ ī q̄rū medio erāt:⁊ inꝭ q̄s appa m
rui eis vt educereʒ eos de t̄ra egy n
d pti. Eieci ergo eos đ terra egypti: o
⁊ eduxi eos ī deſertū: ⁊ dedi eis p̄ p q
cepta mea:⁊ iudicia mea oñdi eis r
a ¶ etiam nihil addens ſicut in euangelio.
q̄ faciēns hō viuet ī eis.† Inſuper s t
et ſabbata mea dedi eis: vt eſſet v
a ¶ veri ſabbati ⁊ circūciſio ſignū eſt vere circūciſionis vt a vitijs oīb⁹ purgati p totā ſeptimanā et die et nocte viuamus vt in eterno ſabbato quieſcam⁹.
ſignūm inꝭ me et eos:et ſcirent q2 x
ego dn̄s ſctificās eos. Et irritaue/ y
¶ etiam.
rūt me dom⁹ iſrl' ī deſerto. In p̄ce/
ptis meis n̄ āmbulauerūt: ⁊ iudicia
a ¶ etiam nihil addens ſicut in euangelio.
mea pieicerūt:q̄ faciēs hō viūet in
eis:⁊ ſabbata mea violauerūt ve/ ʒ
a ¶ nō ſelꝭ. ¶ n̄ parꝝ.b ¶ qn̄ dixit moyſi:dimitte me.
hemēnter. Dixi ērgo vt effunde/ a
rem furorē meū ſup eos ī deſerto
a ¶ parcens egyptijs ⁊ ceteris gentib⁹ ne ſcādalizarent:⁊ ipſis q̄ꝝ miſert⁹ eſt expectans pn̄iam eorū.
⁊ ꝯſumerē eoſ. Et feci pꝑtēr nomē b
e meū ne violaret corā gētib⁹:de q̄
bus eieci eos in ꝯſpectu eaꝝ. Ego c
a ¶ per amalechitas ⁊ alias qui dimicauerunt contra eos in deſerto.
igitur leūaui manum meaʒ ſuper d
eos in deſerto:ne inducerē eos in e
terrā quā dedi eis fluentem lacte
et melle:p̄cipuā terrarū omnium: f
quia iudicia mea pieicerūt:⁊ in p̄/ g
ceptis meis nō ambulauerunt:et
¶ egypti.
ſabbata mea violauerūt. Poſt ido h
f la enim cor eoꝝ gradiebat. Et pe/ i
percit ocul⁹ me⁹ ſup eos vt nō in/
a ¶ omnino. ¶ filios.ſ.cum patribus. filios enim induxit in terram promiſſionis.
tērficerē eos:nec ꝯſūpſi eos in de/ k

a Fluentē lacte ⁊ melle.i.abundantē oībus
bonis. b Que eſt egre.inꝭ oēs ter.audi
ui ab illis qui fuerūt in iudea ⁊ ī egypto:ꝙ
egypt⁹ eſt fertilior ⁊ amenior:⁊ ſm h̄ iſta emi
nētia referēda eſt ad xp̄m q̄ erat inde naſcitu
rus ſm carnē ⁊ ibi opatur⁹ hūanā ſalutē.
c Et dixi ad eos.per moyſen ⁊ aaron.
d Unuſq̄ſq; of.ocu.ſu.abijciat. p verā pe/
nitentiā. e Et ī ido.egy.nolite pollui.vt
ſicut ſum ſctūs:ita ⁊ vos ſitis ſctī.iō ſubdit:
f Ego dn̄s de⁹ vr̄.cui debetꝭ conformari.
g Et irrita.me.ī mal' pſeuerando. h Et
dixi vt ef.iudi.me.ſup eos. fuerūt enī in illo B
ppl'o multi:ita mali ⁊ duri ꝙ poſt viſionē ſi/
gnoꝝ in plagꝭ egypti adhuc rebellabāt vbis
moyſi:vt hr̄ Exo.xiiij. Nōne iſte ē ſermo ⁊c̄.
pꝑter qđ de⁹ voluit eos occidere in egypto:
vt dicit h̄ pꝑha ſpū dei loquēs: pꝑter qđ te
nendū ē firmit ꝙ ſit veꝝ:licet in Exo.non ſit
ſcriptū.ml'ta enī tūc facta fuerūt q̄ non fuerūt
tūc ſcripta.ſicut ⁊ Joh.vltꝭ.dr de xp̄o: Mul/
ta q̄dē ⁊ alia ſigna fecit ieſus in ꝯſpectu diſci
puloꝝ ſuoꝝ q̄ nō ſūt ſcripta ī libro h̄. i Et
feci.ſ.miſericorditꝭ cū eis mortē illā nō inferē
do. k Propter no.me.vt non violaret.i.
vilificaret. l Coraʒ gē.in q̄.me.erant.i.
corā egyptijſ.q2 dixiſſent:iō ītерfecit eos ī ter
ra nr̄a:q2 n̄ poterat eos īde educere. m Et
inꝭ q̄s ap.eis.p ſigna mee ptātꝭ declaratiua ī
t̄ra egypti. n Ut edu.eos de ter.egy.poſt
ml'tas plagas egyptijs illataſ. o Eieci ḡ.
Hic ꝯſir arguit malicia ppl'i q̄ʒtū ad tp̄s mā
ſiōis ī deſto.⁊ prīo malicia patꝝ.ſcđo filioꝝ.
ibi: Dixi āt. Circa pmū dr: Eieci ḡ eoſ de ter
ra egypti.tantū eī timorem incuſſit egyptijs
de⁹ ꝙ cogebāt filios iſrl' exire: Exo.xij.
p Et edu.eos ī deſer.diuidēdo eis mare ru Exo.20.b
brū.Exo.xiiij. q Et de.eis p̄.mea.ī mon/ Exo.31.c
te ſynai.⁊ dicit p̄cepta q̄ʒtū ad moralia ⁊ ceri
monialia. r Et iudi.mea.q̄ʒtū ad iudici
alia. s Que fa.hō vi.ī eis.q2 nō inferet
ſibi mors q̄ infligēda ē trāſgreſſorib⁹ legis.
t Inſup ⁊ ſab.mea de.eis vt.ſ.q̄eſcerēt a ſer
uilib⁹ opib⁹:ſic ⁊ ego ſabbato q̄eui a nouis
opib⁹ ꝯdēdis Geñ.ij. v Ut eēt ſignū.ſ.
ſpūal' dilectionis. x Inꝭ me ⁊ eos.vt.ſ.
q̄eſcerēt ī meip̄o vacando diuīs. y Et ir.
me do.iſ.ī de.p murmuratiōes ſuas in ma/
rath ⁊ raphidim:vt ptʒ Exo.xv.⁊.xvij.
ʒ Et ſab.me.vio.q2 aliq̄ de ppl'o ꝯ p̄ceptuʒ
moyſi exierūt ad colligēdū māna ī die ſabba
ti.Exo.xvj. a Dixi er.vt effun.fu.meū.⁊c̄ C
poſt fabricationē vituli ⁊ ei⁹ adorationē.tūc
ei dixit dn̄s ad moyſen: Dimitte me ⁊c̄.Exo.
xxxij. b Et feci.ſ.miſericordiā nō inferē/
do penā iſtā ne violaret imponēdo mihi fal
ſum.ſ.ꝙ ad interficiēdū eos eduxiſſeʒ ī deſer
tū.Q̄n̄ tunc allegauit Moyſes corā deo: Ne
q̄ſo dicāt egyptij ⁊c̄. c Ego igitꝭ leua ma.
meā.i.vindictā meā. d Sup eos ī deſer/
to.h̄ fuit qn̄ territi vbis exploratoꝝ voluerūt
reuerti in egyptū.Num.xiiij. e Ne īdu.
eos in ter.ſ.pmiſſiōis:null⁹ enī de illis ītra/
uit niſi caleph ⁊ ioſue ⁊ leuite:vt dictum fuit
ibi:q2 nō fuerāt cū alijs nūerati. f Preci/
puā oīm terraꝝ.exponat hec eminētia ſic̄.ſ̄.
g Quia iudi.⁊c̄.ſ.legē meā tranſgredien/
do. h Poſt ido.enī cor eoꝝ gradiebat.
erāt eī proni ad idolatriā:vt patet ī adorati/
one vituli. i Et pepcit ocu.me⁹ ſup eos.
quia tūc nō fuerūt mortui:licet meruiſſent:
niſi decē exploratores q̄ ppl'm t̄ruerāt: mors
aūt alioꝝ dilata eſt:tn̄ oēs mortui fuerunt in
deſerto:ſ huic videt ꝯtrariū quod ſubdit:
k Nec ꝯſumpſi eos in deſto.ad qđ dicēdū
ꝙ cōſumptio pꝑrie importat deletionem ho/
minū in ſe ⁊ in poſteris ſuis:remāſerūt autē
eorū filij ⁊ ſic non fuerunt conſumpti.

M Dixi aūt

corripit ⁊c̃. Et
Ps.77. alibi: Cũ iter/
ficeret eos q̃re
bãt eũ. Et i a/
Deu.32.f. lio loco: Ego i
terficiã et ego
viuificabo.
a Et cõmina
tus ſuz. Quia
ſilr prib⁹ pec/
cauerũt: ſimilẽ
ſniaʒ meruerũt:
ſꝫ eadẽ clemen
tia ⁊ ob eaſdeʒ
cauſas reſua/
ti ſũt. Ideʒ au
ctor amboꝝ ea
dẽ patiẽtia irã
mitigat.
b Iteꝝ le. vbi
in vete. te. dñs
ↄ filios eoꝝ q̃
in deſerto cor/
ruerũt. leuaue
rit manũ volẽſ
diſꝑgere. ſcri/
ptura ñ dicit:
ſꝫ ex ħ qđ ħ di/
cit: factum eẽ
credẽdũ ẽ: vel
ħ ſignificat qꝛ
poſtq̃ꝫ in terrã
ꝓmiſſiõis ꝑue
nerũt: pctĩs exi/
gentib⁹ diuſis
gẽtib⁹ ⁊ regib⁹
traditi ſunt: et
tunc precepta
bona ĩ natura
ſua facta ſũt eis
ñ bõa. c Er
go ⁊ e. d. Hie/
ro. Nõ ait ma/
la ſꝫ nõ bona.
Nõ eĩ ſtatĩ ſeq̃
tur vt qđ nõ ẽ
bonuʒ malum
ſit. Apl̃s enĩ
1.Cor.7.a ait: Bonuʒ eſt
hoĩ mĩlierẽ nõ
tãgere. qđ ſi fe
cerit: nec bo/
nũ nec malum
eſt. dedit ḡ eis
diſꝑſis in gẽti
b⁹ ꝑcepta ñ bo
na: qꝛ dimiſit
eos ĩ deſideria
ſui cordis: vt
faciãt q̃ ñ ↄue
niũt. Hiero.
Poſſum⁹ dice
re ꝙ añ offẽſaʒ
decaloguʒ tm̃
acceperũt: p⁹
idolatriã vero ⁊
blaſphemiam
mltiplices legl̃
cerimonias: vt
deo poti⁹ q̃ꝫ de
monib⁹ offer/
rẽt hoſtias: et
cõꝑatiõe ſacri
legij leui⁹ fie/
ret qđ ñ erat ꝑ
ſe bonũ nec tñ
malũ: qꝛ qđ of
ferebat: ⁊ non
bonũ

a ſ poſt interfectionem patrum dat precepta filijs in quibus parcit et patribus.
ſerto. Dixi autẽ ad filios eoꝝ in ſolitudi/ a
a ſ ne eoꝝ imitemini peccata quoꝝ vidiſtis tormenta.
ne. In preceptis patrũ veſtroꝝ nolite in/ b
cedere: nec iudicia eoꝝ cuſtodiatis: nec in
a ſ eadem dicit filijs: que ante ⁊ patribus.
idolis eoruʒ polluamini. Ego domin⁹ de⁹ c
veſter. In preceptis meis ambulate: ⁊ iu/ d
dicia mea cuſtodite ⁊ facite ea: et ſabbata e
a ſ ſancta oſtendite venerando. b ſ vt ſupra.
mea ſanctificate vt ſit ſignum inter me et f
ſ ſic ſ non alius. ſ tñ.
vos: ⁊ ſciatis quia ego dñs de⁹ veſter. Et g
a ſ patrum ſcelera imitantes. b ſ quia.
exacerbauerũt me filij: et ĩ preceptis meis
ſ corde.
nõ ambulauerũt: ⁊ iudicia mea nõ cuſtodi
ſ opere.
erunt vt facerẽt ea: que cũ fecerit hõ viuet
a ſ manifeſta exponere ocioſi eſt. ſ ideo.
a in eis: ⁊ ſabbata mea violauerũt. Et cõmi h
nat⁹ ſum vt effunderẽ furorem meũ ſuper
eos: ⁊ implerẽ iram meaʒ in eis in deſerto.
ſ vindictam.
Auerti autem manũ meam: ⁊ feci propter i k
nomen meũ: vt nõ violaretur corã gẽtib⁹:
b de quibus eieci eos in oculis earũ. Iteruʒ l
leuaui manũ meam in eos in ſolitudine vt m
diſpergerẽ illos in nationes: ⁊ ventilarem
in terras: eo ꝙ iudicia mea non feciſſent: ⁊ n
precepta mea reprobaſſent ⁊ ſabbata mea
violaſſent: ⁊ poſt idola patrũ ſuoꝝ fuiſſent
c oculi eorum. Ergo ⁊ ego dedi eis precepta o
a ſ eis. ſ. q̃ſuis in natura bona: facta ſunt eis nõ bona dum non valent in captiuitate legis precepta ſeruare. b ſ in eis tamen viuere credentes.
nõn bona: ⁊ iudicia in quibus nõ viuent: p
a ſ .i. pollutos monſtraui: ſicut ſacerdos leproſos a populo ſe/parans. b ſ cũ idolis offerrẽt q̃ deo debent. c ſ ꝑmogenita. ſ.
⁊ pollui eos in muneribus ſuis cũ offerrẽt q r
a ſ baali traducentes per ignem.
omẽ quod aperit vuluam propter delicta s
a ſ a deo deſerti ⁊ idolis traditi. b ſ quem vitio ſuo ad iracundiam concitauerunt.
ſua: ⁊ ſciẽnt quia ego dominus. Quãob/ t
a ſ ad ſeniores qui venerunt ad te interrogandum.
rem loquere ad domuʒ iſrael fili hominis:
a ſ Lxx. adonay dñs.
⁊ dices ad eos: Hec dicit dominus deus.
a ſ ſepe ⁊ multum. b ſ de quoꝝ ſtirpe deſcendiſtis.
Adhuc ⁊ ĩ hoc blaſphemauerũt me patres v
veſtri cũ ſpreuiſſent me cõtẽnentes: ⁊ indu x
xiſſem eos in terrã ſuper quã leuaui manũ y
ſ enim.
meã vt darem eis. Viderũt omnem colleʒ z
ſ idolis.
excelſuʒ: ⁊ omẽ lignũ nemoroſuʒ: ⁊ ĩmola/ a
uerũt ibi victimas ſuas: ⁊ dederunt ibi ir/ b
ſ ad me irritandum.
ritationẽ oblationis ſue. Et poſuerunt ibi c
odorẽ ſuauitatl̃ ſue: ⁊ libauerũt libatiões
ſuas. Et dixit ad eos: Quid ẽ excelſum ad d e
a ſ antiquus error nomen priſtinũ poſſidet.
qđ vos igredimini? Et vocatũ ẽ nomẽ eius f
a ſ in hebreo bama excelſum bamoth plurale excelſa.
excelſuʒ vſq; ad hũc diẽ. Propterea dic ad g

a Dixi aũt. Hic ↄñr arguit malicia filioꝝ. cum dr̃: Dixi aũt ad filios eoꝝ. ꝑ moyſen et aaron. b In ꝑcept. pa. ve. noli. incedere. docebãt eĩ filios ſuos ↄſilr eis viuere. c In ꝑcept. me. am. q̃ ſunt ſctã. d Et iudi. mea cuſtodite. que ſũt equa. e Et ſab. mea ſanct. diuino cultui vos applicãdo. f Vt ſit ſignũ. ſ. dilectiõis. ꝑ ħ enĩ apparebit ꝙ me diligitis. g Et exacer. me filij. in pctõ phegor: vt hr̃ Num. xxv. illud enĩ cõtigit poſt mortẽ patrũ: vt dicit Ra. Sa. ⁊ ħ idẽ videtur: qꝛ ĩmediate ppl̃s numerat: Num. xxvj. ⁊ in fine cõcludit: Hic eſt numer⁹ filioꝝ iſrl̃ q̃ deſcripti ſunt a Moyſe ⁊ Eleaçaro ſacerdote ⁊c̃. Et ſubditur: Inter q̃s null⁹ eoꝝ fuit q̃ ante nũerati ſunt a moyſe ⁊ aaron in deſerto ſinai. h Et cõminatus ſum vt effun. furo. me. qꝛ ꝑ pctõ phegor meruerãt aliq̃ mortẽ ⁊ reliq̃ diſꝑſionẽ: ita ꝙ intrarẽt diſꝑſionis terrã. i Auerti aũt ma. meã. licet eĩ tunc aliqui fuerũt mortui: tñ reliqui non fuerunt ab ingreſſu terre impediti. k Et feci propter nomẽ meũ. ne egyptij reputaſſent me falſuʒ nõ adimplẽdo ꝓmiſſuʒ filijs iſrl̃ factũ de introductiõe in terrã chananeoꝝ. l Iteꝝ leua. ma. meam. ad teſtificãduʒ ꝑ moyſen. m Vt diſꝑ. il. in na. ⁊c̃. nõ tũc ſed poſt ĩgreſſũ terre ꝓmiſſiõis: ⁊ poſt declinationem ad idola: vt p̃ʒ in libris Iudic. ⁊ Reg. ꝓpter qđ ſecuta eſt captiuitas decẽ tribuũ ꝑmo: ⁊ poſtea duarũ. vt patet. iiij. Reg. ⁊ hoc ꝑdixit Moyſes Deut. xxxj. Cõgregate ad me oẽs maiores natu. ⁊ ſubdit: Et inuocabo ↄtra eos celũ ⁊ terrã. Noui enĩ ꝙ poſt mortẽ meã iniq̃ agetis ⁊ declinabitis cito de via quã ꝑcepi vobis: et occurrent vobis mala in extremo tꝑe ⁊c̃. n Eo ꝙ iudi. mea ñ feciſſent. iſtud refert ad tꝑs Iudi. ⁊ Reg. qđ ꝓ tũc erat futurũ: tñ denũciat hic per modũ ꝑteriti. tum qꝛ ſcriptura maxie ꝓphaꝝ frequenter loquitur de futuro ꝑ modũ ꝑteriti vt frequẽter dictũ eſt. ſ. tũ qꝛ iſtud erat dictuʒ a moyſe de ꝑterito vt dictũ ẽ: ad quã ꝑnũciationẽ iſta lra refert in parte. ⁊ concludit in fine: o Ergo ⁊ ego ⁊c̃. qđ exponit Ra. Sa. d. ꝙ licet eſſent bona in ſe eo ꝙ erant cõtentiua iuſticie: tñ nõ erant bona tranſgreſſorib⁹ q̃ puniẽdi erant grauius poſt agnitã dñi voluntatẽ. vñ Lu. xij. dr̃: Seru⁹ q̃ cognouit voluntatẽ dñi ſui ⁊c̃. p Et iudi. in q̃. nõ viuent. i. morient. precepta enim iudicialia in plurib⁹ caſib⁹ dicebãt mortẽ inferendã tranſgreſſoribus. q Et pol. eos in mu. ſuis. i. pollui ꝑmiſi inquãtũ illa que debebãt deo offerre offerebãt idolis. Alit̃ exponit ſ. Tho. de aq̃. ĩ ꝑma ſcḋe d. ꝙ ſcriptura loquit̃ hic de ꝑceptis cerimonialibus q̃ dicũt̃ ꝑcepta nõ bona: qꝛ nõ ↄferebãt gratiã mũdantẽ a pctõ: ⁊ tñ hoĩes ꝑ oblatiões ſacrificioꝝ oñdebãt ſe pctõres. iõ dr̃: Et pol. eos in mu. ſuis. i. pollutos oſtendi. r Cũ offer. omẽ quod aperit vuluã. i. ꝑmogenita aĩaliũ. s Propter delic. ſua: q̃ tñ nõ auferebant̃ ꝑ iſta ſacrificia q̃ntũ eſt ex ſe: auferebant̃ tñ ꝑ cõtritionẽ ⁊ fidẽ offerentiũ inq̃ꝫtũ hoĩes vere ↄtriti talia offerebãt habẽtes fidẽ xp̃i vẽturi: quẽ hmõi ſacrificia figurabãt. t Quãobreʒ. hic arguit malicia ppl̃i poſt ingreſſuʒ t̃re ꝓmiſſiõis. cũ ſbdit̃: v In ħ blaſ. me pa. ve. cũ ſpre. me. ꝑus ĩ deſerto vt ꝑdictũ eſt. x Et ĩduxiſ. eos ĩ ter. ſ. chanaan. y Sup quã leua. ma. meã. iurãdo ipi abraam Gẽn. xxij. Per memetipm iuraui dicit dñſ. Et ſubdit: Et poſſidebit ſemẽ tuũ portas inimicoꝝ ſuoꝝ ⁊c̃. z Viderũt o. col. excel. ⁊c̃. i. loca idoloꝝ cultui apta ſm̃ morẽ colẽdũ gentiliũ. a Et ĩmo. ibi victi. ſu. ea colẽdo. b Et dede. ibi irrita. idolatria enĩ eſt dei irritatiua et ꝓuocatiua. c Et po. ibi odo. ſua. ſue. offerẽdo thymiama ſuaue qđ ſoli deo debebat offerri. d Et dixi ad eos. ꝑ Samuelẽ ⁊ ꝑ alios ꝓphetas. e Quid ẽ excel. q. d. nihil inq̃ꝫtũ ibi colit̃ idolũ qđ ſm̃ veritatẽ nihil ẽ. f Et vo. eſt no. ei⁹ excel. vñ in libro Reg. freq̃nter dr̃: Adhuc po. ĩmola. in excelſis. g Propterea. Poſt malicia patrũ ꝑcedentium. hic ↄñr arguit maliciã filiorum

G bonū: qꝛ bōi au
ctoꝛē offēderāt.
a Cū traducti/
tis. Nō ꝙ ſenio
res i captiuita/
te poſiti h̄ face/
rēt: ſ; q̄ hieroſo/
lymis erāt: q̄b⁹
īminebat capti/
uitas h̄ facere n̄
ceſſabāt. b Ui
uo ego di. q̄ſi h̄
totū faciā vt me
regē habeatꝭ: n̄
vt vos diſpgā:
q̄uis demōib⁹
ſeruire elegiſtꝭ.
c Sic iu. q̄ſi fa
ciā vob̄ q̄ in ba
bylone idola co
litꝭ: qᷦ feci pr̄i/
bus vr̄is in egy
pto: vt adducā
vos in de. po. et
ibi iudicaboꝛ v.
f. a. f. Sic adūſū
illos ↄtendi q̄ñ
egreſſi ſt̄ de egy
pto. d In m.
ies.4.a ſanc. De q̄: Erit
mons māīfeſtuſ
in vertice mōti/
um ꝛc̄. Et alibi
.40.b Eſa. Sup mōtē
excelſuz aſcēde
tu q̄ euāgeliças
ſion. Quicq̄d
dꝛ de pplo iſra/
el q̄ liberat⁹ de
egypto: i ſolitu/
dine mr̄a cōmi
ſit ꝛ dn̄m offen/
dit: ꝛ i tr̄ā ꝓmiſ
ſionis introdu/
ctus idola colu
it: ꝛ tn̄ poſtea dī
clemētia libera/
tus ē: referam⁹
ad eos q̄ de egy
pto huius ſecli
dei mān libera/
ti ſūt: ꝛ i vitioꝝ
ſolitudine ſuſpi
rāt ad egyptū ꝛ
faciunt q̄ penis
digna ſunt: ſ; tn̄
ꝑ pniam ſola dī
clemētia ↄſuan
tur. e Et re/
ep.5.b coꝛ. Hiero. Nō
poſſumus recoꝛ
dari ſcelex nr̄o/
rū atq; vitioꝛū:
niſi īducti fueri
m⁹ i tr̄ā iſrꝭ: vbi
poſiti cum aplo
o.15.b dicam⁹: Nō ſuz
dignus vocari
apls. q. ꝑ. ſum.
e. d. f Et diſ
plice. Symma/
ch⁹ puuli vobiſ
videbimini. vt
ſcꝫ cū excelſi fue
rint hūiles ſe eē
co.4.b credant: qꝛ dn̄s
hūilib⁹ dat gra
tiā. ꝛ alibi ſcptū
h̄ eſt: Ān

a ſ ſceleribus.
domū iſrꝭ. Hec dicit dn̄s de⁹: Certe in viā patruz a
a ſ ſimilem penam merentes.
veſtroꝝ vos polluimini: ꝛ poſt offendicula coꝛuz
a vos foꝛnicamini: et i oblatiōe donoꝝ veſtroꝝ: cū b
a ſ in tantum ſcelus pꝛorupiſtis.
traducitꝭ filios vr̄os ꝑ ignē nos polluimini i oib⁹
a ſ nō ſemel ſufficit h̄ feciſſe. b ſ tantis flagitijs obligatis.
idolis veſtris uſq; hodie: ꝛ ego reſpōdebo vobis c
b domus iſrael? Uiuo ego dicit dn̄s de⁹: quia non d
a ſ reſponſione mea indignis. b ſ quaſi ne puteris me poſſe cōplere.
reſpōdebo vobis: neq; cogitatio mentis vr̄e fiet e f
a ſ hoc. ſ. b ſ noſtro viuētes arbitrio. c ſ nō ſub dn̄o. d ſ vt ſim⁹ ꝛ nos
vna de pluribus gentibus.
dicentiū. Erimus ſic gētes et ſic cognatiōes tre: g
vt colam⁹ ligna ꝛ lapides. Uiuo ego dic̄ dn̄s de⁹:
a ſ quaſi nō deſpiciā vos ſicut ſeruos fugitiuos deum negligentes.
q̄uoniā in manu foꝛti ꝛ in bꝛachio extento: ꝛ in fu h
a ſ ad meū regnū reuocabo. b ſ nō patiar vos eſſe in eterna captiuitate.
roꝛe effuſo regnābo ſup vos. Et educā vos de po i
a ſ hoſtili neceſſitate.
pulis: et cōgregabo vos de terrꝭ in q̄bus diſperſi
a ſ percutiente.
eſtis. In manu valida ꝛ i bꝛachio extento: ꝛ in fu
a ſ velitis: nolitis. ſ in pꝛiſtinam reuocabo ſeruitutem vt ſentiatis iratū:
quem clementem neglexiſtis.
roꝛe effuſo regnābo ſup vos: ꝛ adducā vos in de/ k
ſ ibi. ſ.
ſertū populoꝝ: ꝛ iudicaboꝛ vobiſcū ibi facie ad fa l
c ciem. Sicut iudicio cōtendi aduerſum patres ve/ m
ſtros in deſerto terre egypti: ſic iudicabo vos di/
ſ poſtea.
cit dn̄s. Et ſubijciā vos ſceptro meo: et iducā vos n o
a ſ quib⁹ ligati ab amoꝛe meo nō recedatis. b ſ ad abijciendū. c ſ q̄ in
malo perſeuerant.
in vinculis federis. Et eligā de vobis trāſgreſſo/ p
a ſ tamen. b ſ exilij.
res ꝛ impios: et de terra incolat⁹ coꝝ educā eos: q r
a ſ qꝛ in diuerſis regionibus peribunt. b ſ diſtinctione maloꝛum et bo
noꝛum. c ſ qui facio cuncta iudicio.
ꝛ terram iſrael nō ingredieꝛ: et ſcietis qꝛ ego dn̄s. s t
a ſ indigni eſtis meo imperio: nec me cultura veſtra delectat.
Et vos domus iſrael. Hec dicit dn̄s de⁹: Singuli v
poſt idola veſtra ambulate: ꝛ ſeruite eis. Q ſi et x
a ſ dum mihi offerre ſimulatis que offertis idolis et nomini meo tantam
blaſphemiā facitis. vt q̄ idoloꝝ cultoꝛes eſtis: meos tn̄ vos eſſe dicatis.
in hoc nō audieritis me: ꝛ nomē ſanctū meuz pol/
a ſ hoc ſcitote.
lueritis vltra in munerib⁹ vr̄is et in idolis veſtrꝭ
a ſ chꝛiſto vel eccleſia.
d in monte ſancto meo: in monte excelſo iſrael ait
ſ non alibi.
domin⁹ deus: ibi ſeruiet mihi omnis dom⁹ iſrael: y
a ſ ſeruient mihi.
omnes inquā in terra in qua placebunt mihi. Et z
a ſ per xp̄m enī vel eccleſiā pꝛimitie et decime et omnis cultura in odoꝛem
ſuauitatis vertuntur.
ibi q̄rā pꝛimitias vr̄as: ꝛ initiū decimaꝝ vr̄aꝝ
in oibus ſanctificatiōib⁹ veſtris. In odoꝛē ſuaui/ a
tatis ſuſcipiā vos cū eduxero vos de pplis: ꝛ con
a ſ qꝛ videbūt populū meū. ſ. ſaluatū gloꝛificabūt me.
gregauero vos de terrꝭ i quas diſpſi eſtꝭ: et ſancti b
a ſ vos ſaluati.
ficaboꝛ i vob̄ in oculꝭ nationū. Et ſcietꝭ qꝛ ego do
min⁹: cū eduxero vos ad terrā iſrael: in terra pꝛo
a ſ quā illi vitio ſuo ꝑdiderāt vos n̄ tā merito vr̄o q̄ mea clemētia recepiſtꝭ.
e qua leuaui manū meā vt darē eā pr̄ib⁹ vr̄is. Et re c
coꝛdabimini ibi viaꝝ vr̄aꝝ: ꝛ oim ſceleꝝ vr̄oꝛū q̄/
f bus polluti eſtis in eis: et diſplicebitis vobis in

lioꝝ ſequētiū tꝑe Ezechielis exiſtentiū.
a cū dꝛ: a Certe i via pa. ve. vos pol. ſ.
ꝑ idolatriā ꝛ alia vitia. b Cū tra. fi.
ve. ꝑ ignē. q̄ tranſductio pōt dupliciꝭ in/
telligi. vno modo ꝙ offerebāt eos idolo
b moloch: ꝛ cremebanꝭ ꝑ modū frequenꝭ
dictū ſupꝭ. alio mō ꝙ ꝑ trāſitū inꝭ igneſ
eſtimabanꝭ purgari: quō adhuc tartari
dicunꝭ vti: q̄ ꝑ ignē credūt oia purgari.
c c Et ego rn̄de. ꝛc̄. ſ. ad votū vr̄m: ſicut
q̄ſiuiſtis in pncipio ca. q. d. nō. d Ui
d uo ego. Poſtq̄ repheſa ē malicia ppli:
hic ↄn̄r declaraꝭ benignitas dei q̄ aliq̄n
e f nō ꝑmittit pctōꝛes ꝓ ſuo libito male age
re: ſ; ꝑ flagella eos caſtigat ꝛ q̄daꝫ mō co/
git ad ſe redire: ꝛ h̄ eſt qᷦ dꝛ hic. e Nō
g rn̄. vo. ad votū vr̄m ſeu ꝓſperitatē tpalē
quā queritꝭ. f Neq; cogi. mē. ve. fiet.
qꝛ ſicut dictū ē ꝑus intēdebāt fuire ido/
h lis libere tanq̄ dimiſſi a ſeruitute dei:
ſi nō hn̄ent ab eo rn̄ſum ad votū. iō ſeq̄/
tur: g Dicētiū: eri. ſi. gē. liberi obſer
i uatione legꝭ dei. qᷦ excludiꝭ cū ſubdiꝭ:
h In ma. foꝛ. cui nō poteritꝭ reſiſtere.
i Regnabo ſup vos. cogēs vos ꝑ fla/
gella ad ſeruitutē meā. ꝑ talē moduz lo/
quēdi dꝛ Oſee. ij. in ꝑſona ppli iſrꝭ: Re/ F
uertar ad virū meū pꝛioꝛē: qꝛ meli⁹ mihi
erat tūc q̄ nūc. k Et addu. vos i de
k ſer. pploꝝ. qꝛ poſt afflictiōes multas i ba
bylone reduxit pplm i iudeā in q̄ itinere
l trāſierūt ꝑ deſerta. l Et iu. vo. ibi ꝛc̄. i.
ꝑ bōa q̄ vob̄ faciā māīfeſte videbitꝭ ꝙ n̄
m afflixi vos ex odio ſ; magis ex amoꝛe vt
reducerē vos ad bonū. m Sic iu. cō.
ad. pa. ve. i def. ter. egypti. ꝑ bn̄ficia eni
n o ibi diuinit⁹ collata māīfeſte appuit ꝙ affli
ctio ppli q̄ ꝓceſſerat i egypto ꝑmiſſa fue
rat iuſto dei iudicio. n Et ſubij. vos
ſce. meo. i. dn̄o meo. poſt reditū ei capti/
p uitatꝭ babylōice nō legiꝭ ppls iſrꝭ fuiſſe i
q r idolatria niſi aliq̄ pauci tꝑe antiochi: vt
hr̄. j. Machab. ꝛ tn̄ h̄ magꝭ tioꝛe q̄ ido/
latrādi volūtate q̄ſtū ad multos. iō ſub
s t diꝭ: o Et idu. vos i vin. fe. i. ad ob/
ſeruātiā legꝭ q̄ dꝛ fed⁹ dn̄i i pl̄ib⁹ locꝭ ve.
teſta. p Et eli. ꝛc̄. ſic eligunꝭ lapilli de
v granis. q De ter. i. coꝛū. i. iudea.
x r Edu. eos. i captiuitatē. s Et ter.
iſ. nō igre. ſ; i captiuitate moꝛieꝭ. t Et
ſcietꝭ qꝛ e. do. faciēs miſcōlaꝫ cū penitēti
bus: ꝛ iuſticiā cū obſtinatꝭ. de q̄b⁹ ſubdi
tur: v Singu. poſt. ido. ve. am. loq̄/
tur ad modū hoīs irati ↄtra fuū impiū
eijciēs eū a ſua ſeruitute. x Q ſi ꝛ i
h̄ nō audi. me ꝛc̄. qꝛ aliq̄ volebant fuire
idolis in tēplo dn̄i exēplo Manaſſe qui
in tēplo dn̄i poſuit idola. iiij. Regꝭ. xxj.
y ꝛ ſubītelligiꝭ. graui⁹ puniemini: qꝛ grui⁹
eſt idolatrare i tēplo dn̄i q̄ alibi: ꝛ eſt h̄
z mod⁹ loq̄ndi q̄ apud hebꝛeos dꝛ decur/
tat⁹: ad cui⁹ itellectū opoꝛtet aliq̄d ſup/
plere ſic̄. ij. Regꝭ. v. Pꝛopoſuerat dauid
i die illa ꝓmiū ei q̄ ꝑcuſſiſſet iebuſeū: ꝛ n̄
dꝛ q̄le ꝓmiū ſ; ſubītelligiꝭ ꝙ fieret pꝛin/
a ceps militie: ſic̄ exꝓmiꝭ. j. Paralꝭ. xj. Nō
aūt q̄re h̄ vtiꝭ tali mō loq̄ndi ē: qꝛ ſic di/
ctū ē loq̄ꝭ ad modū hoīs irati q̄ ꝑ ira ſo
b let trūcare vba ſua. ꝛ ſubdiꝭ de penitēti
b⁹: y Ibi ſer. mi. o. do. iſ. qᷦ ipletuz G
fuit i redeūtib⁹ de babylone q̄ reedifica
uerūt tēplū in mōte moꝛia: ibi dn̄o ſerui/
entes. z Et ibi q̄. ꝓ. v. ad ſuſtētatiōeꝫ
ſacerdotū ꝛ leuitaꝝ: vt ptꝫ Neemie. x.
c a In od. ſua. ꝛc̄. vr̄as oblatiōes acce/
ptādo. b Et ſan. i vo. i. ſctūs appebo i
liberatiōe vr̄a. c Et recoꝛ. ibi. vi. ve.
vere penitētes de pctis vr̄is ꝓteritis.

Pro.18.b eſt: Añ tribula/
tionẽ exaltatur
cor: ⁊ añ altitu/
dinẽ hũiliatur.
Supbiã ei ↄtri
tio: ⁊ hũilitatez
ſeq̃r altitudo.
a Pone fa.t.
Obſtinatione
vult⁹ et duricia
frõtis op⁹ ẽ: vt
h̃ ppħa loq̃tur
ĩtrepid⁹: maxĩe
cũ ad totã ppl'i
multitudinẽ tri
ſtia nunciant.
b Stilla ad af.
Hiero. vt.ſ. ira
dei nõ tota vide
at effuſa. Si ãt
tanta ẽ ſtilla q̃d
de tot' imbrib⁹
eſtimas? Hie
Allego. ro. Alle. Saltũ
mõm iſtũ vocat
nõ hñtẽ arboreſ
pomiferas h̃ ha
bitaculũ beſtia/
Ps.28. ruz. vnde: Vox
dñi pparant'.c.et
r.c. Iſte ſt ſilue
⁊ ſalt⁹: q̃ pl⁹ de/
uorauerũt in p̃/
lio de exercitu
abſalon q̃z iter/
fecit gladi⁹. Li/
gnũ viride: q̃.ſ.
in malo viuũt.
Aridũ: q̃ iuſti/
cie mortui ſunt.
Cõburet̃ i e.o.
f.a.a.v.a.a. ab
his.ſ.q̃ feruẽteſ
ſpũ videbãt̃: vſ
q̃z ad eos q̃ cre/
ſcẽte ĩpietate: et
refrigerata cha
ritate multorũ:
calorẽ p̃ſtinũ p/
diderunt: ita vt
oĩs caro pſpici
at flãmã dñi nõ
extingui. A.a.
⁊c. Precat̃ pro
pheta ne faciat
A dñs qõ minat̃.
id eſt ne ſuccen/
dat̃ ſaltus: ne li
gna oĩa concre/
ment̃: h̃ vl' locũ
pnĩe accipiant.
aut ſibi ñ impo/
natur neceſſitaſ
nũciãdi: p̃ſertĩ
cũ ppl's nõ ĩtel/
ligat: ⁊ obſcuri/
tate dictoꝝ ma/
gis ad inſaniaz
puocet̃. c Et
cõbu.in. Scõs
ſcz ⁊ pctõres vt
alij captiuitat'
mala morte effu
giãt alijs ſuppli
cijs tradãt̃ eter
nis. d Ab au
ſtro. Hierl'm ſcz
q̃ bis q̃ in baby
lone

ↄſpectu vr̃o in oib⁹ malicijs
a ſ pro certo. ſ vos ſaluari.
veſtris q̃s feciſtis: ⁊ ſcietl' q̄ a
a ſ paſſus pro peccatis veſtris.
ego dñs cũ benefecero vob
a ſ nõ meritũ veſtrũ.ſ.q̃ꝝ ſcelera nõ miſe
ricordiaz meruere ſed penam.
ppt̃ nõmẽ meũ: ⁊ nõ ẜm vi/ b
as vr̃as malas: neq̃z ẜm ſce
lera vr̃a peſſima domus iſrl':
ait dñs de⁹. Et fact⁹ ẽ ſermo c
dñi ad me dicẽs: Fili hoĩs: d
a pone faciẽ tuã cõtra viã au/ e
b ſtri ⁊ ſtilla ad africum: ⁊ pro f g
a ſ metaphorice: hieruſalez que beſtiaꝝ ⁊
ferocium hominum habitatio eſt.
pheta ad ſaltũ agri meridia
ni: ⁊ dices ſaltui meridiano:
Audi verbũ domini. Hec di
cit dñs de⁹: Ecce ego ſuccen h
a ſ ẜm illud: a ſanctis meis incipite.
dã in te ignẽ et cõburã in te i
a ſ nõ arbores.ſ.ſed ligna incẽdio prepa/
rata. g ſ quod nihil poteſt habere vitale.
oĩne lignũ viride: ⁊ oẽ lignũ
aridũ nõ extinguetur flãma k+
c ſuccẽſiõis. Et cõburet̃ in ea l
d oĩs facies ab auſtro vſq̃z ad
a ſ babylonẽ. ſ vt.ſ. oĩne iter ꝑgentiũ in
captiuitatẽ gladio: fame: peſtilentia cõple
atur. b ſ noſcet. c ſ que viſura eſt ſa
lutare dei.
aq̃ilonẽ: et videbit vniũer m
a ſ non alius. b ſ ꝑ ſiluarũ incẽ/
dium vel flammam que nullius auxilio ex
tinguatur.
ſa caro: q̄ ego domin⁹ ſuccẽ
di eam: nec extinguetur. Et n
ſ hec intelligens.
dixi: A.a.a. domine de⁹. Ipi o
a ſ quaſi plani⁹ loquere nõ
intelligimus parabolam tuam.
dicunt de me: Nũquid nõ p
per parabolas loquit̃ iſte? q

Ca. XXI

a ſ quia apertam querebant
ſententiam quod ſupra meta
phorice dictum eſt manifeſte
aperitur.

Et factus eſt ſermo r+
domini ad me dicens: Fili
hominis: pone faciem tuaz s
a ſ hoc ſaltum ſupra appellauit.
ad hieruſalez: ⁊ ſtilla ad ſan t
ſ id eſt.
ctuaria: et propheta contra
humum iſrael: et dices terre
iſrael: Hec dices domin⁹ de
us: Ecce ego ad te: et eijciaz v
a ſ hunc ſupra flammam vocauit.
gladium meum de vagina x
a ſ lignum viride et ari/
dum. vnde: Si in viridi hoc faciunt: in ari
do quid fiet?
ſua: et occidam in te iuſtum y
et impium. Pro eo autem z
q̃ occidi in te iuſtũ ⁊ impiũ:

a Et ſcietis q̄ ego dñs.ꝑ experientiã bñficioꝝ meoꝝ. b Pro/
pter no.me.i. ex mea miſ̃cdia ⁊ nõ ex vr̃a iuſticia. c Et fa.ẽ.hic
ↄñr poſt rep̃hẽſionẽ malicie ponit̃ applicatio parabole ad oñden
dũ dicte malicie punitionẽ.cũ d̃r: d Pone fa.t.cõ.vi.au.i.ↄtra
regnũ iuda qõ eſt in ꝑte auſtrali terre pmiſſiõis. e Et ſtil.i.de/
nũcia futurã penã. f Ad africũ.i.ad iude regnũ.eſt eñ africus
vent⁹ flans ex ꝑte meridiei. g Et ppħa ad ſal.i.ad tẽplũ.qð i
pl'ib⁹ loc' ſalt⁹ d̃r: eo q̃ fuit factũ de lignis ſalt⁹ libani. h Ecce
ego ſuc.in te ignẽ.q̄ ſuccẽſuz fuit ꝑ nabuçardan.iiij.Reg'.vlt'.
i Et cõ.in te oẽ li.vi.i.illud qõ nõ ẽ bñ aptũ cõbuſtioni.tant⁹ eñ
fuit ille ignis q̃ cõburebant̃ etiã lapides duri. k Non extin.
flã.ſuc.ſcz ꝑ ſtudiũ hoĩs: ſed ſolũ ꝑ defectũ materie cõbuſtibilis.
l Et cõburet̃ in ea oĩs facies.refugiẽtiũ illuc p tuitiõe. m Et
vide.vni.ca.⁊c.oib⁹ eñ apparebit mãifeſte q̃ illud fuit factũ ma
gis ex dei vindicta q̃z potẽtia hoĩm. n Et di.a.a.a.d.de⁹. In
hebreo eſt vna dictio q̃ ſic ſonat aha: ⁊ ẽ interiectio dolẽtis ſeu ad
mirãtis ⁊ ſic excuſant'.volebat eñ ppħa ſe excuſare de tali pnun
ciatiõe ne a ppl'o derideret̃.iõ ſubdit̃: o Ipi dicunt de me.me
deridẽdo. p Nunq̃d nõ ꝑ para.i.ꝑ v̉ba obſcura. q Loq̃
tur iſte.in h̃ eñ deſignabãt q̃ ſic loq̃bat̃ q̃ nec a ſe nec ab alijs in/
telligebat̃: ⁊ ꝑ ↄñs v̉ba ſua nõ eſſent app̃cianda. Ca. XX

Moraliter. c† Et factũ ẽ in ãno.vij.⁊c. Hic ẜm ſen
ſum l'ralẽ ſub parabola ſalt⁹ cõbuſti pont
tur punitio iudeoꝝ.p̃mittunt̃ tñ p̃mo pctã coꝝ in egypto: ⁊ ſcđo i
deſerto: ⁊ tertio in pmiſſiõis ſolo. Moralit̃ aũt ꝑ peccãtes i egy/
pto ſignificãtur peccãtes in ſecl'o.nã egypt⁹ tenebra interp̃tat̃.ſecu
lũ aũt tenebris ignorãtie ⁊ culpe inuoluit̃.ꝑ peccãtes in deſerto ſi
gnificãt̃ peccãteſ i clauſtra: q̃ꝝ pctã ſt ceter' parib⁹ g̃uiora.q̄ q̃zto
ſtat⁹ altior: tãto caſus g̃uior. Per peccãtes i t̃ra pmiſſiõis ſignifi
cant̃ peccãtes i ſtatu p̃latõis: q̃ ſblimior ẽ ſtatu religiõis: ⁊ ꝑ ↄñs
ceter' parib⁹ eoꝝ pctã ſt g̃uiora. h† Et fact⁹ ẽ ſer.do.⁊c.h̃ põit̃
punitio iudeoꝝ ſub parabola ſalt⁹ cõbuſti.poſt eoꝝ pctã cõmiſſa i
egypto in deſerto ⁊ in iudea. Per ſaltũ aũt q̃ cõiter habz infructu
oſa ligna: ſignificat̃ cõgregatio q̃cunq̃z hñs hoĩes inutiles ad ſa/
lutem aĩaꝝ. In hoc aũt ſaltu cõburit̃ oĩne lignũ viride.ꝑ qõ ſigni
ficantur iuuenes accenſi libidinis igne. Et oĩne lignũ aridũ.ꝑ qõ
ſignificãtur ſenes accenſi cupiditate.nã auaricia in ſenib⁹ iuuene/
ſcit. Et qm̃ iſti poſtea cõburẽtur igne gehẽne ſi ꝑſeuerauerĩt i ma/
lis.ſubdit̃: k† Nõ extinguetur flãma ſuccenſionis.

In ca.xx.vbi d̃r in poſtilla. Que faciens homo viuet in eis.

Additio.j. Hoc qõ d̃r hic: Que faciẽs hõ viuet in eis
nõ ſolũ videt̃ intelligẽdũ q̃ ſibi nõ infertur
mors q̃ infligẽda eſt trãſgreſſorib⁹ leg' put poſtillator vult: h̃ etiã
inq̃ntũ ſeruãti leg' p̃cepta ↄcedit̃ vita beata.vñ ſaluator Math.
xix. Si vis ad vitã ingredi ẜua mãdata. vbi glo. Nota q̃ iuſticia
legis ſuo tꝑe obſeruata nõ ſolũ bona terre ſed etiã vitã eternã da/
bat. Hec in glo. ⁊ h̃ intelligẽdũ eſt cũ fide mediatoris. Nec obſtat
q̃ ꝑ tꝑales pmiſſiões ⁊ cõminationes lex vet⁹ inducebat ad obſ/
uantiã p̃ceptoꝝ: q̄ hoc erat ppter impꝑfectionem ppl'i q̃ puero ſub
pedagogo exiſtẽti cõparat̃.ad Gal.iij. In eodẽ ca.vbi d̃r in
poſtilla: Et ego dedi eis precepta non bona.

Additio.ij. Nõ p̃cepta leg' iuſta q̃ ſunt dicunt̃ nõ bo
na in h̃ loco: eo q̃ nõ ſunt bona trãgreſſo/
rib⁹ put Ra.Sa.dicit nõ videtur ↄſonũ littere.nã res non deno
minant̃ bone vel male ſimplicit̃ niſi ab eo qõ hñt in ſe: non aũt ab
eo qõ eas ſeq̃tur ꝑ accidẽs. Scriptura h̃ loq̃tur abſolute ⁊ ſimpli/
citer dicẽs: Dedi eis p̃cepta nõ bona. vñ expoſitio ſancti Tho.
videt̃ v̉ba ⁊ l'r̃e ↄſona vt ptz intuẽti: ⁊ p̃ſertim q̄ vbi nos habem⁹:
Precepta nõ bona: hebraica v̉itas hz: Cerimonia non bona.

Ca. XXI

r Et fact⁹ ẽ. Hec ẽ ꝑs ſexta in q̃ arguit̃ ppl'i
malicia ſub pabola gladij acuti.ꝑ quẽ intelligit̃ nabucho/
donoſor iudeoꝝ maliciã punitur⁹: ⁊ diuidit̃ i duas ꝑtes.
ſcz p̃ncipalẽ ⁊ incidẽtalẽ.ſcđa ibi: Et tu. Pria adhuc i duas: q̄ p̃
mo deſcribit̃ occiſio plebis.ſcđo deiectio p̃ncipis.ibi: Tu ãt. Pri
ma adhuc i duas.q̄ prio deſcribit̃ crudelitas chaldeoꝝ ſub meta
phora gladij.ſcđo eoꝝ occaſio veniẽdi.ibi: Et fact⁹ ẽ. Pria adhuc
in duas.q̄ p̃mo denũciat̃ plebis occiſio.ſcđo excitat̃ ppħe cõpaſ
ſio.ibi: Et tu. Circa p̃mũ d̃r Ezechieli: s Pone fa.t.⁊c.ita q̃ ex
mõ ponẽdi faciẽ tuã deſignet̃ futura punitio ꝑ l'raz ſuꝑ eã. t Et
ſtil.ad ſa.i.deſtructões coꝝ denũcia. Añ dic̃ h̃ Ra.Sa. q̃ d̃r h̃ ſan
ctuaria i pl'ali: ad deſignãdũ deſtructionẽ p̃mi tẽpli ad chaldeos:
⁊ ſcđi ꝑ romanos. v Eijciã gla.me.i.chaldeoꝝ exercitũ: q̃ d̃r h̃
gladi⁹ dñi: eo q̃ erat executor ſue iuſticie i pctõꝝ punitiõe. x De
va.ſua.educẽdo eũ de chaldea. y Et oc.i.te iu.⁊ ipi.i captiõe ci
hierl'm pl'es iuſti occaſiõe ĩpioꝝ fuerũt occiſi.pfuit tñ eis ad meri
tũ inq̃ztũ acceptabãt iuſticiã dei. z Pro eo ãt q̃ oc.⁊c.etiã iuſti
tꝑalr̃ nõ parcẽdo.multo min⁹ parcã alijs gẽtib⁹ idolatrie deditis:
q̃ꝝ valde multe fuerũt occiſe ꝑ exercitũ regis babylõis.iõ ſbdit̃:
Idcirco

B lone ſunt ab auſtro ē. quō ecōtrario olla hic
remie q̄ ſignat hierl̄m
a facie aq̄lonis.i.baby
lonis ſuccenditur.
a Et tu Ca.XXI
fili hoīs. Precipit ꝓ
phete: vt tacētibꝰ illis
nec interrogātibꝰ cur
iſta vaticinatꝰ ſit: faci
at cur interroget: ⁊ re
ſpōdeat q̄ dn̄s locutꝰ
eſt. b Pro aud.q.
Quē.ſ.ante audieraꝫ
nūc ope cōpleꝫ.baby
lonij.ſ.furētis exercitꝰ
q̄ iā iminet. c Et ꝑ
cūcta. Naturale eſt vt
timore cogēte vrine ve
ſica laxet: qđ ⁊ morbo
rū magnitudine acci
dere ſolet. d Gladi
Cor.5.b us.diabolus.vn̄: Tra
dere hmōi ſathane ī in
teritū carnis. Et ī pſ.
Ps.77. Miſit in eos irā indi
gnatiōis ſue ꝑ anglos
malos. Hūc gladiū q̄
dā putāt fuiſſe ī manu
angeli ſub dauid qn̄ ꝑ
cutiebat hieruſalem.
e Probatꝰ ē. A dn̄o
Job.13.c cōprobat: qn̄ iudā ⁊ ſi
miles ſubuertit: q̄ poſt
q̄ buccellā comedit in
trauit in illū ſathanas.
f Tripliceꝫ gla. Pri
mo venit nabuchodo
noſor regnāte ioakim.
Scđo qn̄ tulit iechoni
am. Tertio qn̄ regna
bat ſedechias. hic eſt
gladiꝰ triplicatus occi
ſionis.m.⁊c. g Ex
acuere vade. Gaudet
aūt dn̄s ⁊ exultat ⁊ hor
tator eſt gladij ſeuien
tis: vt vadat ad dexte
rā ſiue ad ſiniſtrā: vt ī
terfectis malis remane
ant boni. vt impleat il
Hie.23.f lud: Quid paleis ad
frumētū dicit dominꝰ.
h Quin ⁊ ego p. Ut
te.ſ. ſeuientē in aduer
ſarios meos: q̄ſi fautor
inſtigem ne timeas qđ
paſſus ē ſennacherib:
mee miſter es volunta
tis: meā cōple ſn̄iaꝫ.
i Pone tibi.vi. Qui
egredit̄ q̄dē vno itine
re de terra chaldeorū:
ſ cū venerit ꝑ deſertuꝫ
⁊ ſolitudinē: ad biuiū
terre arabie q̄ appella
tur filiorū āmon. quarū
viarū vna hierl̄m du
cit ad dexterā partem.
ſiniſtra vero ad Rab
bath filiorū āmon: que
eſt metropolis: ⁊ nunc
philadelphia nūcupa
tur: memor internitio
nis que accidit regi aſ
Re.19.g ſyriorū: qn̄.clxxxv.mi
lia nocte vna ceſa ſunt
formidabit ad dexterā
S declinare

idcirco egredietꝰ gladius meꝰ de vagina a
ſua ad oēm carnē ab auſtro vſq₃ ad aqui
a ſupra videbit vniuerſa caro.q.e.d.ſ.eā flāmā.ſ.vel ſiluam: nec ex.
lonē: vt ſciat omnis caro q₂ ego dn̄s edu b
a quia medico tempore interiecto hieruſalē cum templo ſuo babylonio igne ſuccenſa eſt.
xi gladiū meū de vagina ſua irreuocabi
a quaſi non moderato dolore. c
a lem. Et tu fili hoīs ingemiſce in contritio d e
a vt gemitꝰ tuꝰ ex imis viſceribꝰ ⁊ amaritudine aī ꝓferat.
ne lūborū: ⁊ in amaritudinibꝰ ingemiſce g h
a q̄ſi: cur tanto dolore ingemiſcis qđ tibi mali accidit?
corā eis. Cūq₃ dixerint ad te: quare tu ge
ſ tunc
b mis? dices: Pro auditu: q₂ venit et tabe f g
a vt perterrite mentes hominū repugnare non audiant.
ſcet om̄e cor ⁊ diſſoluent vniuerſe manꝰ: h
a bellatorum.
c ⁊ infirmabit̄ ōis ſpūs. Et ꝑ cūcta genua i
a vrine. b qđ ſepe predixi. c opere. d nō ego.
fluent aq̄ue. Ecce venit: ⁊ fiet ait dominꝰ
deus. Et factꝰ eſt ſermo dn̄i ad me dicēs:
Fili hoīs: ꝓphā ⁊ dices: Hec dic̄ dn̄s deꝰ.
a ad gladiū. b nabuchodonoſor diabolus.
d Loquere. Gladiꝰ gladiꝰ exacutus eſt ⁊ li k
a occidat.ſ.multos.
matus. Ut cedat victimas exacutus eſt: l m
a tu es nabuchodonoſor.
vt ſplendeat limatus eſt. Qui moues ſce n o
iſrael. a populi.ſ.multitudinem. p
ptrū filij mei ſuccidiſti om̄e lignū. Et dedi q r
gladium. a nabuchodonoſor.
eum ad leuigandū vt teneat manu. Iſte s
exacutꝰ ē gladiꝰ: ⁊ iſte limatus eſt vt ſit ī
a ergo. o ꝓpheta. b inſtātia mala lamētatiōe teſtare.
manu interficiētis. Clama ⁊ vlula fili ho t
a quia gladius ille nulli pepercit. b in eccleſia.ſ.
minis: quia hic factꝰ eſt ī populo meo: hic
alij ſoſpites.
in cūctis ducibꝰ iſrael. Qui fugerāt: gla v x
dio traditi ſunt cū populo meo. Idcirco y
a .i.habitū plangentis aſſume. b mihi. gladius.
e plaude ſuꝑ femur: quia probatꝰ eſt ⁊ hoc z a
a regnū.ſ.qđ vltra nō erit ⁊ in ſedechia rege finietur.
cū ſceptrū ſubuerterit: ⁊ nō erit dicit dn̄s b
deus. Tu ergo fili homis ꝓpheta ⁊ ꝑcu
a ſicut prius femur ꝓ ſtupore ⁊ miraculo. b vt ſaluantur peccata hieruſalē: q₂ ſuſcepit de manu dn̄i duplicia ꝓ omibus peccatis ſuis. vt nō modo ſemel ſed ſecundo ac tertio veniat gladius ad interficiendum.
te manum ad manū: ⁊ duplicet̄ gladius c
f ac tripliceꝫ gladiꝰ interfectorū. Hic eſt gla
dius occiſiōis magne: q̄ obſtupeſcere eos
facit ⁊ corde tabeſcere et multiplicat rui
nas. In omnibus portis eorum dedi cō d
turbationem gladij acuti ⁊ limati ad ful
a o gladie. b audacter me duce me adiutore.
g gendum: amicti ad cedem. Exacuere va e
de ad dextram ſiue ad ſiniſtram: quocūq₃
a imperus.
h faciei tue eſt appetitꝰ. Quin et ego plau f
dā manu ad manū: et implebo indigna
a poſt hec. ſecundo.
tionē meā. Ego dn̄s locutꝰ ſū. Et factꝰ eſt g
a qui vis ſcire quis ſit ille gladius.
i ſmo dn̄i ad me dicēs: Et tu fili hoīs pone h

a Idcirco egredietꝰ ⁊c. vt ſciat oīs caro. ꝑ effectū mirabilē. b Quia ego do. eduxi gla. ⁊c. oēs enī poterāt videre manifeſte q̄ nabuchodonoſor nō poterat tantā ſtragem hoīm facere niſi diuīa virtute. c Et tu fi li. Hic cōīr excitat̄ ꝓphe cōpaſſio cū dr̄: Et tu ſcꝫ Ezechiel. d Ingemiſce. pre dolore cordis. e In cōtritiōe lūborū. hoīes enī multū amaricati deficiūt in robore: q̄ defe ctus ꝑ cōtritionē lūborū deſignat̄. cetera pa tent vſq₃ ibi: f Pro auditu.ſ.gladij na buchodonoſor veniētis ſuꝑ ppl̄m iude. B
g Et tabeſcet om̄e cor.i.deficiet ꝓ timore.
h Et diſſo. vniuer.ma. q₂ corde deficiente a q̄ ꝓcedit ad mēbra exteriora ſenſus ⁊ mo tus reddunt̄ mēbra tremētia ⁊ a ſua virtu te diſſoluta. i Et ꝑ cūcta genua fluēt aq̄. id eſt vrine: q₂ timor facit diſſolutionē veſi ce. cetera patēt vſq₃ ibi: k Gladiꝰ acutꝰ eſt ⁊ limatꝰ. qđ ſtatim expōit̄ cū dr̄: l Ut cedat victimas.i.hoīes ad mortē. m Ex acutꝰ ē. in q̄ deſignat̄ tāta virtus ī exercitu chaldeorū q̄ nō poterat ei reſiſtere. n Ut ſplēdeat limatꝰ ē. ꝑ h̄ intelligit̄ terror huius exercitꝰ ſtupefaciēs hoīes. Tūc dirigit̄ ſer mo dn̄i ad nabuchodonoſor cū dr̄: o Qui mo.i.āmoues. p Sceptrū filij mei.i.re gnū iude. q Succidiſti om̄e lignū.i.oēꝫ hoīem iuuenē ⁊ ſenē. r Et de. eū ad leui. id eſt forbiēdū. forbit̄ enī gladiꝰ in ꝓparati one belli. ⁊ iſta forbitio intelligit̄ nabucho donoſor ꝓparatꝰ ad bellū. s Ut teneat manu.ſ. diuīa q̄ ꝑncipalit̄ fecit ſtragē ex iuſti cia ſua. t Clama ⁊ vlula. cōpatiēdo po pulo tuo. v Qui fuge. gladiū regꝭ aſſy riorū. x Gladio trad. ſunt.ſ. chaldeorū: ⁊ loq̄tur de aliq̄bꝰ regni.x.tribuū q̄ effugerāt manꝰ regis aſſyriorū: ⁊ poſtea habitauerūt in regno iude tꝑe Ezechie: ⁊ ſic cū illis de re gno iude puniti fuerūt ꝑ nabuchodonoſor. C
y Idcirco plaude ſuꝑ femur.i.ꝑcute: qđ ē ſignū doloris. z Quia ꝓbatꝰ ē.i. approbatꝰ a me gladiꝰ regꝭ babylonis. a Et h̄ cū ſceptrū ſubūterit.ſ.iudeorū. b Et nō erit. q₂ poſt ſedechiā nō habuerūt regē pro prie loquēdo vſq₃ ad xp̄m. licꝫ eī iohēs hyr canꝰ a machabeis deſcendens īpoſuerit ſibi diadema: tn̄ ipē ⁊ aliq̄ alij poſt eū nō fuerūt reges ꝓprie: q₂ nō fuerūt inſtituti ꝑ diuinā electionē ⁊ ſacrā vnctionē. Et excitat̄ iteruꝫ ꝓphe cōpaſſio cū dr̄: Tu ḡ ⁊c. c Et du plicet̄ gladiꝰ ac tripliceꝫ.i.a te denuncietur duplicandꝰ ⁊ triplicādꝰ: ad deſignādū mul titudinē interficiēdorū. d In oībꝰ portꝭ eorū dedi cōtur. gla. acuti. ita enī chaldei ob ſeruauerūt portas hierl̄m q̄ nullꝰ abſq₃ mor te imminēte poterat egredi. e Uade ad dexterā ſiue ad ſiniſtram. tu nabuchodono ſor: q₂ ꝓ volūtate tua vbiq₃ habebis veraꝫ victoriā. f Quin ⁊ ego plandaꝫ manu ad manū. lugēdo ppl̄i mei deſtructionē. dici tur aūt deꝰ plangere qn̄ facit alios ⁊ maxie iuſtos q̄ ſunt eius mēbra plangētes: ſicut fa ciebat de Ezechiele: ⁊ ꝑ talē modū loquēdi dicit Gen̄.xxij. ad Abraam: Nunc cognoui q̄ timeas deū.i. alios cognoſcere feci ꝑ tuā obedientiā. g Et factꝰ ē. Hic cōīr poni tur occaſio q̄ nabuchodonoſor venit directe cōtra hierl̄m. Ad cuiꝰ itellectū ſciēdū q̄ rex ba bylōis ⁊ ſuꝰ exercitꝰ venerūt ad qđdā biuiū cuiꝰ vna via ducebat ad t̄rā āmonitarū. alia vero ad hierl̄m: ⁊ q₂ chaldei vtebant̄ diuīati onibꝰ ⁊ ſortilegijs. iō ꝑ dīnationē voluit vi dere q̄ via eēt magꝭ ſibi eligēda ꝓ victoria fu tura: q₂ itēdebat vtrāq₃ terrā ipugn̄re: nō tn̄ ſil̄: ſ ſucceſſiue. ⁊ dīnatio illa cecidit ad viaꝫ q̄ ducit ad hierl̄m: ⁊ illam tenuit: et h̄ eſt qđ dr̄: h Pone tibi.i. pone cōſiderando. D

☞ declinare: ⁊ ſtabit in cõpi/
to: ritu ſue gẽtis oraculũ
ↄſulens. Hiero. Diabo
lus in biuio ſtat ſuos reti
nere cupiens: ⁊ alios acq̃
rendo inardeſcẽs ad de/
xterã ſemꝑ deſiderat ꝑge/
re. i. ad eos expugnãdos
q̃ in dextera ſunt ponẽdi:
vt ibi exultet in cede vbi
E arietib⁹ ⁊ cõgeſtiõe terre/
norũ operũ miſerã capiat
hierl'm. Et ꝓmo q̃d ẽ videt
nihil agere ⁊ fruſtra cona
ri. Sed recordãte illo ini/
q̃tates eoꝝ q̃ in eccl'ia ſũt
⁊ malis opib⁹ reducũt de
mones ad memoriã ſcele/
rum ſuoꝝ ⁊ pateſcũt omĩa
pctã ppl'i ⁊ cogitatiões. et
ideo capiunt: q: nouis ve
tera pctã cumularũt. Hec
alius dixerit: nobis cepta
hiſtorie veritas ꝓſequen
da eſt. a Recordabit
iniq̃. Nõ in fortitudie ſua
ſed in eorũ iniq̃tate confi/
dens: q: ſciet eos offendiſ
ſe dñm: ⁊ patrum pctã no
uis cumulaſſe delictis: et
ꝑuaricatiões eoꝝ oĩb⁹ pa
tuiſſe. b Tu aũt pro/
phane. Poſt vrbiſ ſubuer
ſionẽ ⁊ ppl'i captiuitatem
ad ducẽ iſrl' ſermo dirigi/
tur. c Aufer cydarim.
Quaſi. ꝓpter te perijt ſa/
cerdotiũ ⁊ regnũ iudeoꝝ.
Cydaris enĩ ſacerdot': co
rona regis. d Nonne
hec ẽ. Hierony. Pulchre
Symmach⁹. Neq; h' neq;
illud: ſacerdotiũ. ſ. vel re/
gnuz: ceſſauit vtrũq;. Un
de qui poſtea fuerũt vſq;
ad xp̃m: reges parit' et ſa/
cerdotes fuerũt: q̃ꝝ Hyr/
F canus pontifex diadema
capiti ſuo impoſuit: q̃ fru/
ſtra ſibi ⁊ hoc ⁊ illud vo/
luit vindicare: cũ regnuz
ei non deberet poſt ſede/
chiã: ſed ei cui repoſitum
erat. De his loq̃tur Ma/
Mal. 1. b lachias: Uos ſacerdotes
ↄtamiaſtis nomẽ meum.
Ibidem. c Et paulo poſt: Nõ ẽ volũ
tas mea in vobis: ⁊ victi/
mas nõ ſuſcipiã de mani/
bus vr̃is. Et paulo poſt:
In oĩ loco ſacrificat ⁊ of/
fert nomini meo oblatio
mũda. q̃d fit. ſ. in aduẽtu
xp̃i q̃n venit deſideratus
cũctis gentib⁹. e Cu/
Ps. 71. ius eſt iudiciũ. De⁹ iudi/
ciũ tuũ re. da: et iuſti. tuã
filio regis. hic eſt cui re/
poſitũ eſt regnũ ⁊ ſacerdo
Gẽ. 49. d tiũ. vñ. Iacob. Nõ defici/
at ſceptꝝ de iuda ⁊ dux de
fe. e. d. v. q. m. eſt. ⁊ ip̃e. e.
e. g. f Et tu fili hoĩs.
Gladiũ babylonij reg' ſte
tiſſe in cõpito dextre ⁊ ſini
ſtre: quarum dextra duce
bat ĩ hierl'm. ſiniſtra ĩ rab
bath filioꝝ ãmon: ⁊ exiſſe
 ſortem

a ſ per illas.
tibi vias duas: vt veniat gladi a b
us reg' babylõis. De terra vna c
egredient ambo: et mãu capiet d e
a ſ compito.
ↄiecturã ĩ capite vie ciuitat' cõ/ f
ijciet. Uiã pones: vt veñiat gladi⁹
a ſ gentes. b ſ q̃ ſub nõie xp̃i cõgregantur.
ad rãbbath filioꝝ ãmon: ⁊ ad iu
dã ĩ hierl'm mũitiſſimã. Stetit ei g
a ſ diabol⁹ q̃ in oĩ viaꝝ capite inſidiat in occul/
to. vñ: Iuxta iter ſcandalũ poſuerũt mihi.
rex babylõis ĩ biuio ĩ capite du
arũ viaꝝ diuinationẽ q̃rẽns: cõ h
a ſ in pharetra. b ſ ſingulorũ nominibus in/
ſcriptas vt videat cuius ſagitta exeat: ⁊ quaꝫ ci
uitatem prius debeat oppugnare.
miſcẽns ſagittas. Interrogauit i
a ſ vt ꝑgeret cõtra hieruſalẽ ⁊ oppugnaret eã.
idola: exta cõſuluit. Ad dexterã k l
eius facta ẽ diuinatio ſuꝑ hieru
a ſ hortando ſuum exercitum.
ſalem vt ponat arietes: vt ãpiat m n
a ſ exultãtis exercitus.
os ĩ cede: ⁊ vt eleuet võcẽ in vlu o
latu: vt ponat arietes cõtra por p
tas: vt cõportet aggerẽ: vt edifi q r
a ſ quibus clauderet ciuitatem. ſ hoc faciens.
cet mũnitiones. Eritq; quaſi cõ s
a ſ opinione hieruſalem inhabitantium.
ſulens frũſtra oraculũ in oculis
a ſ quaſi b ſ ludens. ſ. ⁊ nihil opis ꝑpetrans.
eoꝝ: ẽt ſabbatoruꝫ õciũ imitãs. t
a ſ nabuchodonoſor.
a Ipſe aũt recordabitur iniquita v
tis ad capiẽdum. Idcirco hec di
cit dñs deus. Pro eo q̃ recorda x
a ſ id eſt b ſ oĩbus.
ti eſtis iniq̃tat' veſtre: ẽt reuela/ y z
ſtis ꝑuaricatiões vr̃as: ⁊ appa/ a
ruerunt peccata veſtra in oĩbus
cogitatiõib⁹ vr̃is. Pro eo inquã
ſ nabuchodonoſor.
q̃ recordati eſt' mãu capiemini. b
a ſ ſedechia in quo reguꝫ de ſtirpe dauid regnũ
finitum eſt vſq; ad chriſtum.
b Tu aũt ꝓphane impie dux iſra c d
el cuius venit dies ĩ tꝑe iniq̃ta/ e
ſ longe ante.
tis prefinita: hec dicit dñs de⁹:
c Aufer cydarim: tolle coronam. f
a ſ ⁊ hoc ideo q: hec eſt. b ſ. i. nihil fecit iudi/
cio: ſed ſicut rex babylonis quos volebat humi/
liabat: et quos volebat exaltabat.
d Nõnẽ hec ẽ q̃ẽ hũilem ſubleua g h
ſ ergo
uit: ⁊ ſublimẽ humiliauit? Iniq̃ i k
a ſ nõ ſemel: nõ bis: ſed tertio iniquita/
tem ponam b ſ ter. ſ. in ꝑpetuum.
tatem iniq̃ũitatem iniq̃ũitatem
a ſ non ſtatim tibi reputatum eſt.
ponam eam. Et hoc nõn factuꝫ l m
a ſ xp̃s. b ſ pater nõ iudicat. q. ſ. om. i. d. f.
e eſt donec vẽniret cui⁹ eſt iudiciũ:
a ſ pater tradet chriſto regnum ⁊ ſacerdotium
vel eccleſiam de gentibus congregatam.
f ⁊ trãdã ei. Et tu fili hoĩs prophe n o
ta dic: Hec dicit dominus deus

a Duas vias. ↄcurrẽtes tñ in vno biuio. b Ut
ve. gla. re. ba. ꝑ iſtã viã vl' illã. c De ter. vna. i. de
chaldea. d Egredient ãbo. ſ. nabuchodonoſor ⁊
ei⁹ exercit⁹ q̃ erat vnic⁹ vt ad vnũ locũ veniãt. e Et
ma. ca. ↄiec. q̃ via ſit eligẽda ſibi. f In ca. vie ci. i.
ciuitatũ. biuiũ enĩ erat caput vie ꝓcedẽdi ad ciuita/
tẽ metropolim ãmonitaꝝ. ſ. rabbath: ⁊ ad ciuitatem
metropolim iude. ſ. hierl'm. g Stetit enĩ rex ba. ĩ
biuio. q̃uſq; cõpleta eẽt ſua diuĩatio. h Cõmiſcẽs
ſa. dicũt enĩ aliq̃ q̃ ĩ vna ſagitta ſcripſit nomen rab/
bath: ⁊ ĩ alia nomẽ hierl'm: ⁊ ꝓiecit ſil' in altũ accipi/
ens ꝑ ↄiectura q̃ deberet ire ad ciuitatẽ cui⁹ p̃io ca
deret ſagitta. q̃d ↄtigit de illa in q̃ erat ſcriptũ nomẽ
hierl'm. i Interro. ido. q̃ ſecũ portabat ĩ exercitu.
k Exta ↄſuluit. inſpiciẽdo viſcera aĩalis idol' imo/
lati. in talib⁹ eĩ diui gẽtiliũ ↄiecturabãt. l Ad de
xte. ei⁹ fa. eſt diui. iſti enĩ tres modi ↄiecturãdi cõue/
nerũt in h' q̃ declinaret ad hierl'm q̃ erat ad dexteraꝫ
venientiũ de chaldea ⁊ rabbath ad ſiniſtrã. m Ut
ponat arietes ad cõcuſſionẽ murorũ. n Ut apiat
os in cede. ꝑcipiendo ſuis bellatorib⁹ cedem iudeoꝝ.
o Ut ele. vo. in vlulatu. ſ. pugne ad bellatores ſuos
exhortandũ. p Ut po. arie. ↄtra portas ad fran/
gendũ eas. q Ut cõpor. aggerẽ. ad implẽdũ foſ/
ſata. r Ut edi. munitiões. i. ligneas turres vñ in/
teriora ciuitat' videri poſſint ⁊ impugnari. s Erit/
q; q̃ſi ↄſu. fra. ora. in ocu. eoꝝ. i. ſedechie ⁊ ſuoꝝ bella
toꝝ q̃ tñ ↄfidebãt in ſua fortitudĩe ⁊ etiã muroꝝ ciui
tat' q̃ videbat eis ꝑ nabuchodonoſor inexpugnabi
lis: ⁊ ſic fruſtra ↄſuluiſſet idola: ⁊ diuĩationes q̃ſiuiſ
ſet mõ ꝑdicto. t Et ſab. ociũ imitãs. dabat ei rex
nabuchodoſor inſultũ ciuitati hierl'm: et ſic mutauit
ociũ diei ſabbati: q: iudei ſumebãt arma ad defendẽ/
dũ ciuitatẽ: ſꝫ ſedechias ⁊ ſui reputabãt h' fruſtra fie/
ri a nabuchodonoſor: eſtimãtes q̃ nec ſic ciuitas poſ
ſet ab eo capi. Alij dicũt q̃ hec ẽ lr̃a: Sabbatoꝝ ociũ
imitãs: ſicut nihil opis fiebat ĩ ſabbato: ſic ſedechiaſ
⁊ ſui eſtimabãt nabuchodonoſor nihil ꝓficere in ſuo
conatu: ⁊ de tali conãte fruſtra d' cõit q̃ nihil facit:
⁊ in hoc imitat ociũ ſabbati. q̃ꝫtũ ad h' in heb. habe/
tur: Septies ſeptẽ: cui ꝑmittit: Fruſtra ↄſulẽs oracu
lũ. quod exponit Ra. Sa. dicẽs q̃ nabuchodonoſor
xlix. vicib⁹ q̃ſiuit diuĩatiões ꝓ captiõe hierl'm q̃ faci
unt ſeptẽ ſeptenas. v Ip̃e aũt re. ini. ad capiẽdũ.
nabuchodonoſor enĩ memor iniq̃tatis ſedechie eo q̃
fregerat iuramẽtũ ſperabat caꝑe ciuitateꝫ ⁊ ppl'm: ⁊
ſic fuit factũ: ⁊ q: hoc pctm̃ cũ alijs ſuꝑaddit' fuit cã
deſtructiõis ciuitat'. ideo ſequit: x Pro eo q̃ re.
eſtis. tu ſedechia et ppl's tuus. y Iniq̃tatis vr̃e.
pctã vr̃a reiterãdo. z Et re. ꝑua. vr̃as. publice ⁊
inuerecũde peccãdo. a Et ap. pec. ve. in omni. co/
gi. veſtris. id eſt que primo latebant in cordibus ve/
ſtris. b Manu capiemini. i. potẽtia reg' babylo
nis. c Tu aũt. Hic ↄñr arguit ſpecialit' malicia ſe
dechie regis cũ d': Tu autẽ ꝓphane. erga deũ.
d Impie. erga hoĩes. e Cui⁹ venit dies. puniti
onis tue a deo. f Aufer cydarim: tol. coronã. i. ꝓ
pter maliciã tuã auferet ſacerdotiũ ⁊ regnũ. cydaris
eĩ eſt mitra ſummi põtific'. ⁊ ſic accidit: q: Ioſedech
ſummus pontifex cũ ſedechia fuit captiuatus.
g Nonne hec eſt. ſ. man⁹ Nabuchodonoſor de qua
predictũ eſt: Manu capiemini. h Que hu. ſuble
uauit. ſ. godoliã quẽ ꝑfecit terre. q̃uis nõ eſſet de re/
gio ſemine. i Et ſub. humiliauit. q: ſedechiaꝫ de
regno eiecit. ſic hebrei exponũt hanc lr̃am. Uidet tñ
mihi aliter dicendũ ꝫm lr̃am ĩmediate ꝑcedentẽ ⁊ ſe/
quentem: q: immediate premittit: Tolle coronã. ſ. re/
gni iuda vt dictũ eſt. de qua ſubditur: Nonne hec eſt
que humilẽ ſubleuauit. ſ. ip̃m dauid. Et ſublimẽ hu/
miliauit. ſ. ſedechiam ꝓpter maliciã ſuã. ideo ſubdit:
k Iniquitatẽ iniq̃. iniq̃tatẽ ter ponit. q: ſedechias
inique egit erga deũ ⁊ erga ppl'm ſuũ ⁊ erga regẽ ba/
byloniorũ. l Ponã eã. i. coronã regni iuda ↄꝑo
nã ꝑ hac triplici iniq̃tate. m Et hoc ⁊c. cui⁹ ẽ iu
diciũ. i. nabuchodonoſor q̃ locut⁹ fuit iudicia ad ſede
chiã filios ei⁹ interficiẽdo ⁊ ip̃m exoculãdo. iiij. Re
g'. vlti. n Et tradam ei. ſedechiam ⁊ eius popu/
lũ. o Et tu. Hec eſt pars incidẽtalis ĩ qua agit de
deſtructione

a ſ q: et ipſi capiendi.
ad filios ãmon ⁊ ad opprobriũ eorũ. Et di a
a ſ ad eundem gladium ſermo dirigitur. b
ces: Mucro mucro euagina te ad occiden/ c d
a ſ q̃uis.ſ.
dum: lima te vt interficias et fulgeas. Cum e f
a ſ de demonibus reſponderentur: quoꝝ omnia vana.
tibi viderent̄ vana ⁊ diuinarent̄ mendacia
a ſ filioꝝũ ãmon.
vt darer̄ ſuꝑ colla vulneratoꝝ impioꝝ: q̃rũ g h
ſ per te ſcꝫ.
veniet dies in tp̄e iniq̃tatis i
a ſ a deo. b ſ expleto ope. c ſ ĩ babyloniã.
p̄finitã. Reuertere ad vagi k
nã tuã in locuꝫ in quo creat᷒
a ſ .ſ. vt in terra na. tue iudicem te.
es. In terra natiuitatis tue l
a ſ q: medoꝝ et perſaruꝫ virtute capieris.
vñ Eſa. ecce ego ſuſcitabo ſuꝑ eos medos.
iudicabo te ⁊ effundã ſuꝑ te m
idignationẽ meã. In igne fu
a ſ vt faciam te conſumi.
roris mei ſufflabo i te: dabo/ n
q̃ te in man᷒ hoĩm inſipienti
um ⁊ fabricantiũ interitum.
Igni eris cib᷒. Sanguis tu᷒
erit in medio terre: obliuioni o
trader̄: q: ego dñs locutus
ſum. Ca. XXII

ET factũ eſt verbum p
dñi ad me dicẽs: Et
ſ al's none.
tu fili hoĩs nũ iudi/
cas ciuitatẽ ſanguinũ: ⁊ oſtẽ
des ei oẽs abomĩationes ſu/
as? Et dices: Hec dicit dñs
ſ hec.ſ.eſt:
de᷒: Ciuitas effũdẽs ſangui/ q
a ſ publice. ſ ideo
nem in medio ſui: vt veniat r
a ſ captiuitatis. b ſ idolatria quaſi ma/
xima primo exprobratur.
tẽp᷒ ei᷒ ⁊ q̃ fecit idola ꝯtra s
ſemetipſaꝫ vt pollueretur. In t
ſ quem effudiſti.
ſanguine tuo qui a te effu/
ſus eſt deliquiſti: ⁊ in idolis
a ſ quia opera manuum tuarum.
tuis que feciſti polluta es.
Et appropinquare feciſti di/
a ſ per hec omnia.
es tuos: et adduxiſti temp᷒
annorum tuorum. Propte/ v
rea dedi te opprobrium gen
tibus: et irriſioneꝫ vniuerſis
ſ vel gentibus.
terris que iuxta ſunt et que
procul a te. Triumphabunt
a ſ quia munda eſſe deſijſti. b ſ in malo que quondam in bono ceteras vrbes ſupe/ rabas. a ſ quanto ſublimior tanto graui us ruis.
de te: ſordidã: nobilis: grã/ x y
ſ quia. a ſ qua/ ſi vt cetera pretermittam pauca numero.
dis interitu. Ecce principes z

ſortẽ vt ꝑgeret hierl'm. ſupra dictũ ẽ q̃ expu gnata ⁊ capta regnũ q̃ꝫ et ſa cerdotiũ periſ ſe p̄nũciat. Re ſtat ĝ ⁊ diuiſi/ onis ordo ex/ poſcit q̃d de ſi niſtra factũ ſit demonſtrare. Imperatur er go ꝓph̄e vt lo quat̄ ad filioſ ãmon. a In igne fu.m. Hie ro. Quia ſub ꝑſõa gladij de rege imo de re gno babylõio loq̃bat̄: ſeruat metaphorã. b Hoĩm inſi pientiũ. qui ne ſciunt cudere gladios ⁊ acu ere: vt.ſ.ñ acu aris ⁊ limeris et fulgeas ad occidenduꝫ: ſ; ſis ignis cib᷒ ⁊ ſanguis quem fudiſti poti᷒ in te redũdet cũ/ ctis ſpectãtib᷒ ⁊ tradar̄ eter ne obliuiõi: et pereas in ꝑpe tuũ: q: ego do min᷒ h̄ locut᷒ ſum: cui᷒ dixiſ ſe feciſſe eſt. Ca. XXII ET factũ eſt v̄bũ dñi ⁊c. Nũ iudicas. Q. oñde ei q: iuſte iudicat̄ ⁊ iminẽtẽ capti/ uitateꝫ merito ſuſtinet: ⁊ mul tis ſanguinib᷒ adduxit tẽpus ruine ſue. d Adduxi/ ſti tẽ. q̃d.ſ. mk/ to añ p̄diceba tur et differe/ bat̄ vt ageres pniam. Rom. 2. Tu au tẽ ſm duriciaꝫ tuã ⁊ ĩpenitẽs cor the. ti. i. in d. i. ap̄ea ⁊c. Fili hoĩs

deſtructione ammonitarum ꝑ exercitum chaldeorum: quia ſupra dixerat regem babylonis ſtetiſſe in biuio ad querendũ diuinatio/ nem veniendi ꝯtra iudeos vel ammonitas. P̄mo ergo agit de de/ ſtructione ãmonitarũ cũ d̄r: a Ad fi. am. ⁊ ad op. eoꝝ. fuerãt enĩ in exercitu cum rege aſſyrioꝝ in deſtructione ſamarie: ⁊ ex illa victoria de iudeis dicebãt opprobria eis. b Mucro mucro. i. tu nabuchodonoſor: ⁊ ponit̄ bis ad maiorẽ affirmationẽ: vl' quia bis debellauit ãmonitas: vt dicũt aliqui. c Euagina te. i. egre dere de terra tua. ſ. de chaldea. d Ad occidendũ. ſ. ãmonitas. e Lima te vt fulgeas. ad terrendũ eos. fulgur enĩ armoꝝ ter/ ret aduerſarios. f Cũ ti. vi. vana ⁊c. nabuchodonoſor enĩ ꝓ/ cedendo ꝯtra ãmonitas queſiuit cõſiliũ ab idolis ⁊ diuinis: ſicut fecerat veniẽdo cõtra hierl'm: ⁊ rñſum ſibi fuit q̃ ſecure ꝓcederet q: haberet victoriã ⁊ hoc nõ fuit mendaciũ nec falſum: q: ſic conti git de facto: veruntñ ſacerdotes idoloꝝ ⁊ diuini dicebãt ſibi q̃ fie ret virtute idoloꝝ ⁊ ſortilegioꝝ: ⁊ ſic credidit nabuchodonoſor: et hec ſm hoc erãt mendacia ⁊ falſa: q: victoria illa ꝓceſſit ex dei ſen tentia ad punitionẽ maloꝝũ. g Vt da. ſu. col. vul. impiorum. ſ. ãmonitarũ. h Quoꝝ ve. dies. ſ. punitiõis iuſte. i In tem. ini. p̄finita. in diuĩa ſñia ⁊ nõ idoloꝝ ⁊ ſortilegioꝝ potentia. k Reuertere. Hic ꝯñr agit̄ de deſtructiõe chaldeoꝝ cum d̄r: Re uertere ad vaginã tuã. i. in chaldeã poſt multaꝝ gentiũ ſtragem. l In terra nati. tue. i. in babylone. m Iudicabo te. ⁊ hoc fuit impletũ in nabuchodonoſor qñ verſus in amentiã inter feras fuit eiectus: ⁊ q̃ntũ ad poſteritatẽ ei᷒ ⁊ regnũ tp̄e balthaſar nepot̄ ſui qui interfect᷒ fuit a medis ⁊ perſis ĩ babylone: ⁊ ciuitas ſuccẽſa. Iõ ſubdit̄: In igne furoris mei ⁊c. n Daboq̃ te in ma. ho. inſi/ pientiũ. ꝓpter h̄ enĩ medi ⁊ perſe in illa victoria fuerũt inſipientes reputati: q: ꝯtẽnebãt aurũ ⁊ argentũ vt intẽderẽt interfectiõi ho/ minũ. vt h̄r Eſa. xiij. iõ ſubdit̄: Et fabricantiũ interitũ. vel dicebã tur inſipiẽtes reſpectu chaldeoꝝ: eo q̃ in chaldea vigebat aſtrolo gia ⁊ ars magica. o Obliuioni traderis. q: ciuitas illa facta eſt inhabitabilis. Eſa. xiij. Ca. XXI

Moraliter. c† Et factus eſt ſermo dñi ad me dicẽs: Fili hoĩs pone faciẽ tuaꝫ ad hierl'm. Hic deſcribit̄ punitio iudeoꝝ ſub metaphora gladij acuti: ꝑ quem ad lr̄am ſignificat̄ rex babylonis q̃ fuit in hac punitiõe inſtrumentũ dei: licet h̄ egerat mala volũtate. Moraliter autẽ ꝑ ip̄m ſignifi/ catur diabol᷒: q̃ in mult̄ punitiõib᷒ executor eſt iuſticie diuine. et d̄r gladi᷒ acut᷒ ꝓpter intentionẽ voluntat̄ ad male faciendũ ho/ minib᷒. ſm q̃ d̄r. j. Petri. v. Aduerſari᷒ vr̄ diabolus tanq̃ leo ru giens circũit q̃rens quẽ deuoret. dicit̄ etiã gladi᷒ limat᷒. i. forbit᷒ ꝓpter exercitiũ ſue male voluntat̄: ſicut ferruꝫ q̃d de natura ſua ẽ obſcurũ ꝑ exercitiũ limat̄ ⁊ fit fulgidũ: ⁊ ſicut fulgur gladij terri/ bilis eſt: ſic etiã aſpect᷒ diaboli. Et de iſto gladio d̄r infra. c† Du plicet̄ gladi᷒ ac triplicet̄. duplicat̄ autẽ qñ nõ ſolũ ꝑ ſeip̄m ſ; etiaꝫ ꝑ malos hoĩes impellit iuſtos ad peccãdũ. triplicat̄ aũt qñ primo iuſtos impugnat ꝑ tribulationẽ tp̄alẽ. ſcd̄o vero qñ ꝑ hoc inducit eos ad impatientiã: ⁊ tertio qñ ꝑ hoc eos inducit ad dei blaſphe/ miã. g† Et fact᷒ eſt ſermo dñi ad me dicẽs: ⁊ tu fili hoĩs pone ti bi duas vias vt veniat gladi᷒ reg̃ babylonis. ꝑ hoc ſignificat̄ q̃ predicator veritatis q̃ ꝑ ꝓph̄etã intelligit̄ debet diligent̄ attende re vias ꝑ quas diabol᷒ venit ad ſubuertendũ aĩam rationalẽ: que ſm allegoriã d̄r hierl'm: ⁊ ſunt vie due. Una ſub ſpecie lenitatis ꝑ quã nititur diminuere peccati grauitatẽ ⁊ augere diuĩe clementie magnitudinẽ vt ſic inducat ad peccãdi ſecuritatẽ. Alia via eſt per oppoſitũ cũ pctõrib᷒ oñdit peccati grauitatẽ ⁊ auget ſm apparen tiã: ⁊ ex altera parte diuĩe iuſticie ſeueritatẽ vt ſic eos labefaciet ĩ deſperationẽ. g† Stetit enĩ rex babylonis in biuio in capite du arũ viaꝝ diuinationẽ q̃rens ⁊c. ꝑ hoc ſignificat̄ aſtutia diaboli q̃ varijs modis q̃rit vias fidelib᷒ nocẽdi. Vñ leo papa dicit in ſmo ne de circũciſione dñi: Omniũ ventilat curas: oĩm diſquirit inten tiones: ſcrutat̄ affectus: ⁊ ibi querit cauſas nocendi vbi quẽq̃ vi/ derit ſtudioſius occupari. Ca. XXII

ET factum eſt. Hec eſt pars. vij. in qua exprimitur ppl'i iude malicia ſub metaphora multiplic̄ metalli ꝯflatili puniẽda: ⁊ diuidit̄ in duas partes. q: primo malicia exprimit̄. ſecun/ do parabola ſubditur. ibi: Et factũ eſt. Circa primũ exprimitur p̄/ mo crimen crudelitatis cũ d̄r: q Ciuitas effun. ſanguinẽ. ſ. in/ nocentẽ. r Ut ve. tẽ. ei᷒. i. deſtructiõis eius. ſcd̄o crimẽ idola/ trie cũ d̄r: s Et q̃ fe. ido. ꝯtra ſemetipſaꝫ. i. ad malũ ſuũ. t In ſanguĩe tuo ⁊c. ꝓ iſtis enĩ duob᷒ vitijs cũ alijs ſequẽtib᷒ ſecuta ẽ deſtructio ciuitat̄. v Propterea dedi te op. gẽtib᷒. iſta eĩ de/ ſtructio fuit tanta q̃ ad deriſionẽ iudeoꝝ fuit ꝓcul nũciata. x Sordida. ex multo crimĩe. y Nobil̄. ex origine. q: p̄rio fu it fundata a melchiſedech: ⁊ poſtea renouata ⁊ ampliata a Dauid ⁊ Salomone. z Grãdis ĩteritu. i. parat᷒ ẽ tibi grãdis interit᷒. Poſtea ſubdit̄ crimẽ ꝯtẽpt᷒ parẽtũ: q̃d ẽ ꝯ legẽ naturalẽ ⁊ diuĩã.

 cũ d̄r:

a Fili homĩs. Cõſequẽte captiuitate iã ĩminente
vrbis excidio ignis adhibetur: vt ſub trãſlatiõe cõflatiõis purũ argẽtũ remaneat qḋ ere: ſtãno: ferro: plũboq; mixtũ fuerat ⁊ ipuratũ: quoꝝ tria: es: ſtãnũ: plumbũ cõfuſiles materie ſunt ⁊ igne ſoluunt. Ferrũ vero int incudẽ ⁊ malleum molleſcit: tenuat diuerſaſq; accipit formas p voluntate artific. Sicut igit argentũ qḋ ſupra dicta metalla violãt i fornacẽ mittitur: ſic congregabo vos ⁊c. Sicut argentũ. ſ. qḋ ſupra dicta metalla violant in fornacẽ mittitur vt ablatis ſordib⁹ et adulterinis materijs puꝝ

C remaneat: ita cõgregabo vos. i. m. i. ⁊ babylõia obſidione circũdabo vt ſuccendã in vobis ignem ad cõflandũ. Qḋ de hieruſalẽ dicim⁹ de aĩaꝝ ſtatu intelligimus q̃ adeo pure cõdite ſũt. Aurũ in ſenſu atq; in ſapĩa. argentũ i ſermone ⁊ eloquẽtia ſuſceperũt: vt qḋ mẽte cõceperint verbis explicent. De argẽ

Pſ. 11. to: Eloquia dñi eloq̃a ca.
Ibi. 67. ar. i. ex. De auro ſil ⁊ argẽ
to: Si dormiatis int me
† 14. q. 3. c. dios cleros pẽne colũ. ⁊c.
putant. c. Oĩs enĩ gloria filie regis
plerĩq;. intrinſec⁹ que dicit in can
Cant. 1. a ticis: Introduxit me rex ĩ cubiculũ ſuũ: q̃ req̃uerit inter duo teſtamẽta. ſtatĩ aſſumat pẽnas colũbe deargẽtatas: ⁊ auri fulgore in cordis theſauro radiabit. Hinc eſt q̃ pctõrib⁹ q̃ dĩ offẽſã meruerũt celũ fit

D eneũ: terra ferrea: ⁊ maxime terra egypti: de q̃ eduxit dñs filios iſrl quaſi de
Zach. 5. c fornace ferrea. In Zacharia quoq;: Iniq̃tas ſedet ſup talentũ plumbi. Et in
Exo. 15. b Exo. dr. Submerſi ſunt in aquis vehementib⁹ quaſi plũbũ. Graui enĩ peccatorũ pondere premebant vt
Pſ. 57. dicere poſſent: Sicut on⁹ graue grauate ſunt ſup me. Quõ autẽ auri ſpeciẽ erl ſilitudo mentit: ſic argenti candorẽ ſtãnũ ſimulat: qḋ ſimplex ⁊ ruſticus non facile dinoſcit: ⁊ ſepe accidit vt aurum ⁊ argentum heretica prauitate commixtũ: igne ſpũſſancti et dñi iudicio ſeparet: ⁊ purum aurum remaneat atq; ar
Oſee. 2. b gentuz. vnde pphera: Dedi eis argentũ ⁊ auꝝ. Ipſi vero fecerunt ex eis baal.
Pſ. 104. Cui ſimile eſt: Eduxit eos in auro et argento: et non e. in. t. infir. Finis autẽ pe

E narum omniuz ſit noſſe q̃ ipſe ſit dominus.

Et cõflabo

a non iniuſticia: ſed in roboris fortitudine iudicantes.
iſrael ſinguli in brachio ſuo fuerũt in te ad ef
innoxium. b alij. cum ſcriptum ſit: Qui maledixerit patri vel matri morte morietur.
fundendũ ſanguinem: pãtrem ⁊ matrẽ cõtu
a alias maledixerunt.
b quaſi nõ ſufficeret ad anguſtiam pegrinatio ⁊ exiliũ.
melijs affecerũt in te. Aduenam calumnia
a quoꝝ omẽ preſidiũ in legib⁹. b alij oppreſſerũt qḋ peius eſt.
ti ſunt in medio tui: pupillũ ⁊ viduã contri
a vt nõ diſcerneretis inter ſanctum ⁊ pollutuz ⁊ inter dies conſecratos religioni ⁊ pmiſſos operibus ⁊ neceſſitatibus carnis.
ſtauerũt apud te: ſanctuaria mea ſpreuiſtis: a
a Theodotio ⁊ Symmach⁹ doloſi: q̃ oĩa doloſe ⁊ violent agebãt.
⁊ ſabbata mea polluiſtis. Uiri detractores fu b c
a innocentẽ. cum ſcriptũ ſit: Innocentẽ ⁊ iuſtũ nõ interficies.
erunt in te ad effundendũ ſanguinez: ⁊ ſuper
a alta ſapiẽtes cõtra deũ eleuati. b vel inceſtum.
montes comederũt in te. Scelus operati ſũt d
a publice. quod in angelis quoq; raro fit dum timent qui faciunt dephendi. b nouerce. ſ. cõtra ius et fas copulari.
in medio tui. Uerecundiora patris diſcoope e
a nõ parcentes nature: nec inducias dantes turpitudini.
ruerunt in te: immũdiciã menſtruate humi
a ad vxorem pximi hinnientes vel intrantes.
liauerunt in te. † Et vnuſquiſq; in vxorem p
a qḋ peius.
ximi ſui operatus eſt abominationẽ: et ſocer
a neſciẽtes iura ſoror. vt ñ vterinã ſꝫ eiuſdẽ patr violaret ſororẽ
nurum ſuam polluit nepharie: frater ſororez
a neceſſitatẽ pauperũ verterũt in lucrũ vt vſurã acciperent.
ſuam filiã patris ſui oppreſſit in te. Munera f
innoxium.
acceperũt apud te ad effundendũ ſanguinẽ:
id eſt lucri cauſa.
† vſurã ⁊ ſupabundãtiã accepiſti: ⁊ auare p g h
amicos. b quaſi hec omnia feciſti: quia mei oblita: memoria dei excludit omnia flagitia.
ximos tuos calumniabaris: meiq; oblita es i
a habitum iraſcentis aſſumpſi: vt intelligas. ſ. et mẽte cognoſcas vtrũ vel animo vel manib⁹ poſſis meam iracundiam ſuſtinere.
ait dñs deus. Ecce cõploſi manus meas ſup k
auariciã tuã quam feciſti: ⁊ ſup ſanguinem q̃
effuſus eſt in medio tui. Nunquid ſuſtinebit l
cor tuum: aut preualebũt manus tue in die
bus quos ego faciam tibi? Ego dominus m
a cũ capta fueris. o hieruſalem.
locutus ſum ⁊ faciam. Et diſpergam te in na
a quaſi ĩutiles paleas huc illucq; rapiendas. g quaſi ſeuicia mea verteretur in clementiã. hoc enĩ faciaz vt deficiat immundicia tua: ⁊ priſtinã puritatẽ recipias: ⁊ ſic poſſidebo te.
tiones: et ventilabo te in terras. Et deficere n
faciam immundiciã tuã a te: ⁊ poſſidebo te i
a poſſeſſa a me. b q̃ reddo vnicuiq; ſm o. ſ.
conſpectu gentium: ⁊ ſciẽs q2 ego dñs. Et fa o
a ctum eſt verbum domini ad me dicens: Fili
a ſordes et purgamenta metalli.
hominis: verſa ẽ mihi dom⁹ iſrael in ſcoriã. p
c quod aurum mentitur. b qḋ argẽto ſimile. c que omĩa argentum violant. d pondus iniquitatis.
Omnes iſti ẽs ⁊ ſtannuz ⁊ ferrũm ⁊ plũmbũ q r s
in medio fornacis: ſcoria argenti facti ſunt. t v
Propterea hec dicit dominus deus: Eo x
q̃ verſi eſtis omnes in ſcoriam: propterea
ecce ego congregabo vos in medio hieruſa y
lem congregatione argenti et eris et ferri et z
ſtanni et plumbi in medium fornacis: vt ſuc
a famis peſtilentie.
cendam in ea ignẽm ad conflandum. Sic

cũ dr: Patrẽ ⁊ matrẽ ⁊c. ⁊ crimen oppſſionis pauperũ. cũ dr: Aduenã calũniati ⁊c. ⁊ ſubdit cõtẽptus ipſius dei. cũ dr: a Sanctuaria mea ſpreuiſtis. ponẽdo ibi idola. b Et ſabbata mea ⁊c. operãdo nephãda dieb⁹ ſacris. c Uiri detractores ⁊c. innocẽtes mẽdacit accuſando vt morerent: ſic de Hieremia dicebãt: Iudiciũ mort eſt viro huic. Hiere. xxvi. cõſr exprimitur crimen nephãde luxurie cũ dicit: d Scelus opati ſũt. i. ſcelera que magl exprimunt cũ ſubdit: e Uerecũdiora patr ⁊c. nouercas ſuas carnaliter cognoſcẽdo: ⁊ ad mulieres mẽſtruatas accedẽdo: ⁊ adulteria indifferẽter cõmittẽdo. iõ ſubditur: Et vnuſq̃ſq; ⁊c. cõſr reſumit vitiũ cupiditat ⁊ crudelitatis ſimul. cũ ſubdit: f Munera acceperunt ⁊c. interficere lucri cupiditate enormi⁹ eſt q̃ꝫ ex ſurreptiõe ire. g Uſurã ⁊ ſup. accepiſti. etiam a fratrib⁹ tuis iudeis. h Et auare pxi. tuos calũniabar. ad extorquendã pecuniã. i Meiq; oblita es. pcepta mea cõtemnendo. † Dicit k Ecce cõploſi man⁹ meas ⁊c. q̃ſi hõ dolore afflict⁹ ppter vitia. l Nũq̃d ſuſtinebit cor tuũ. penaz quã intẽdo inferre. q. d. nõ. imo deficiet p timore: ⁊ p cõſ̃s man⁹ ⁊ alia mẽbra q̃ hñt ſenſum ⁊ motuz a corde. m Ego dñs lo. ſuz ⁊ faciã. q. d. nõ eſt pphetia cõminationis tm̃ q̃ aliq̃ñ retractat: ſed cũ hoc pdeſtinationis que ſemp impletur. † De vſu 3. et. 4. in c. cõſulat. n Et deficere faciã ĩmũdiciã tuã a te. multos pctõres occidẽdo: ⁊ alios int gentes taliter affligẽdo q̃ vexatione intellectũ dãte cogent p pñiam redire ad me. iõ ſubdit: Et poſſidebo te ⁊c. o Et factũ eſt. Hic cõſr ſub methaphora mltiplic metalli cõflati deſcribit punitio populi. Et prĩo hec punitio exprimit. ſcdo ſcriptura ad deſcribenduz vitia reuertit. ibi: Et factũ eſt. Circa primũ dr in pſona dñi. p Uerſa eſt mihi dom⁹ iſrl in ſcoriaz. i. de mũdicia in ĩmundiciã. iſto mõ dicitur Eſa. j. Argentũ tuũ verſum eſt in ſcoriã. q Oẽs iſti es. habẽtes ſimilitudinẽ auri. r Et ſtannũ ha. ſi. argẽti. ⁊ tñ nõ ſunt: ⁊ p hoc deſignant hypocrite: quoꝝ aliq̃ habebãt apparentiã maiorẽ ſctitatis: ⁊ aliq̃ minorẽ. pmi p es. ſcdi p ſtãnũ intelligunt. s Et ferrũ. i. in vitijs indurati. t Et plũbũ. carnales ⁊ laſciui: q2 plũbũ ſtatim ad calorez ignis liqueſcit. v In me. fornacis. i. diuine arguitiõis p prophetas. x Scoria ar. facti ſũt. nõ recipiẽtes correctionẽ ſ; peioratione. ⁊ ſeq̃tur pena correſpõdens. cũ dr: Eo q̃ verſi eſtis ⁊c. ſubdit: y Congregabo vos in me. hieruſalẽ: vt defendat eã a nabuchodonoſor ſm intentionẽ veſtrã: ſed cõtrariũ eueniet. iõ ſeq̃tur: z Cõgragatione argẽ. ⁊ eris ⁊c. ĩ medio fornacis: q2 capta hierlm ⁊ ſucceſa aliq̃ iuſti tpaliter perierũt cum iniuſtis: vt dictũ eſt ca. pce. q̃ p argẽtũ h ĩtelligunt. de ſignificatione eris ⁊ ferri ſtanni ⁊ plũbi dictũ eſt.

Et req̃

a Et cõflabo vos. Vñ Ma
Mal. 3.a lachias: Quaſi ignis ꝯflato
rij ⁊ ſicut herba lauantiũ: et
ſedebit ꝯflans q̃ſi aurũ ⁊ q̃ſi
argentũ ⁊ ꝯflabit filios leui.
Eſa. 4.b Et Eſaias: Lauabit dñs ſor
des filioꝝ ⁊ filiaruꝫ ſion ⁊c̃.
Ps. 25. Cui ſiᷓe: Proba me domĩe ⁊
Ibidem. tẽpta me. et poſt infert: Vre
renes meos ⁊ coꝛ meũ. vt ſcꝫ
lũboꝝ noſtroꝝ noxij humo/
ris vniuerſa pituita ſiccetur.
b Et factꝰ eſt. Quia q̃reret
auditoꝛ q̃ eſſet ſcoꝛia q̃ argẽ/
ti violauerit puritatẽ et ere:
plũbo: ſtãno: ferroq; miſcue/
rit: qđ ibi ſub pſona vꝛbis et
foꝛnacis: hic ſub ſpecie terre
nõ rigate neq; cõplute dicit̃:
Eſa. 5.b c Nõ cõpluta. Vñ: Mãda
bo nubibꝰ meis ne pluãt ſu/
per eã imbꝛeꝫ. hanc expecta/
mus cũ dat̃ nobis pluuia tẽ
Ps. 67. poꝛanea ⁊ ſerotina. vñ: Plu
uiã voluntariam ſegregabis
deꝰ h.t. d In die furoꝛ.
Hiero. Quo q̃ſq; ſibi ꝯſiliat
multitudinẽ peccatoꝝ.
e Cõiuratio ꝓ.i. Hierony.
Hec eſt. ſ. ſcoꝛia vꝛbis et ter/
re duriſſime ⁊ ſentibus plene
ſqualoꝛ. f Animas deuo.
Hec tũc accidiſſe pplo iudeo
rũ nulli dubiũ eſt. Propter
ſacerdotes enim ⁊ pncipes ⁊
ꝓphas adduxit dñs ſup eoſ
malũ. In nr̃a q̃ꝫ hierlm mul
ti ſunt q̃ aĩas deuoꝛãt ⁊ preci
um accipiũt: ⁊ multas vidu/
as faciunt que ſponſuꝫ dñm
ꝑdiderũt. Hoꝝ autẽ ꝓpheta
rum factio ⁊ cõiuratio eſt vt
ſibi inuicẽ faueãt: ⁊ omĩa tur
pis lucri cauſa faciant.
g Et a ſabbatis. Diei req̃/
em que in noticia ſcripturaꝝ
eſt nõ recogitãt: nec dicũt cũ
Ps. 118. ꝓpheta: Reuela oculos me/
os ⁊ con. mi. de. l. t. Nec cum
2. Cor. 3.d aplõ: Nos autẽ reuelata fa/
cie gliam dñi ꝯtemplamur.
h Et coinq̃nabar. Hiero.
Joh. 1.d De quo: Mediꝰ veſtrũ ſtetit
quẽ vos neſcitis. i Et a/
1. Cor. 9.b uare. Nõ cõtenti eo. Qui al
tario ſeruiunt de altario vi/
uunt: ſed poſtq̃ ad altarꝭ mi
niſteriũ acceſſerunt creſi con
gregant diuitias: et alcynoi
delitias. k Aduenã. Qui
nõdũ eccſie ciuis ẽ tm̃ audi/
Mat. 23.b toꝛ: hñs initia fidei vt cũ cir/
cũierint mare ⁊ aridã vt faci
atꝭ vnũ ꝓſelitum ⁊ cũ fu. ⁊c̃.
l Interpõeret. q. ſe. ire mee
poſſet reſiſtere: ſicut moyſes
⁊ aaron ⁊ ſamuel. vnđ moyſi
Ex. 32.c q̃ſi reſiſtẽti ⁊ renitenti đr: Di
mitte me ⁊ delebo pplm̃ iſtũ.
m Viam coꝝ. Hiero. ꝓpꝛia
pctã auctoꝛibꝰ tribuẽs: vl' in
caput populi: duces ſcilicet
pꝛincipes: pꝛophetas: quoꝝ
nullus auſus eſt domino ira
ſcenti reſiſtere: quoꝛum cau/
ſa terra ſqualida ⁊ deſerta im
bꝛem domini ſuſcipere nõ me
ruit.

Et factꝰ eſt

a ſ vos. ſ vt ablatis ſoꝛdibꝰ purũ argentũ remaneat.
congregabo in furoꝛe meo ⁊ in ira mea
a ſ contentus doloꝛe penarũ veſtrarum vltionem cõpeſcã.
a ⁊ requieſcam. Et conflabo vos ⁊ ꝯgre/ a
gabo vos ⁊ ſuccendã vos in igne furo/
ris mei: et conflabimini in medio eius
vt conflatur argentum in medio foꝛna
a ſ quaſi hec omĩa faciam vt vel ſic ſciatis quia e. d. ⁊ iudex omnium ⁊ retributoꝛ.
cis: ſic eritis in medio eius. Et ſcietis b
qꝛ ego dominus cũ effuderim indigna
b tionem meã ſuper vos. Et factũ eſt ver c
mo domini ad me dicẽs: Fili hominis
c dic ei: Tu es terra immunda ⁊ nõ com/ d e
a ſ Lxx. ducũ in medio eiꝰ habentiũ ſimilitudinẽ leonis. de quo: Aduerſarius veſter diabolus tanq̃ leo rugiens.
d e pluta in die furoꝛis. Cõiuratio ꝓphẽta f
rũ in medio eius. Sicut leo rugiens ra g
a ſ diabolus ⁊ ſocij eius aĩas nõ coꝛpa deuoꝛare cupiunt.
f pienſq; pꝛedaꝫ animas deuoꝛauerunt:
opes ⁊ pꝛecium acceperunt: viduas eiꝰ h
ſ occidendo viros.
multiplicauerunt in medio illiꝰ. Sacer/ i
a ſ cũ pſules tẽpli eſſe debeãt de q̃ꝝ oꝛe legꝭ noticia req̃rit̃.
dotes eius contẽpſerunt legem meam:
⁊ polluerunt ſanctuaria mea. Inter ſan k l
a ſ miſcentes faſq; nefaſq;.
ctum ⁊ pꝛophanum non habuerunt di
a ſ niſi pecunie.
ſtantiam: inter pollutum ⁊ mundum
a ſ differentiam. ſ incõſiderati.
g non intellexerunt: et a ſabbatis meis m
a ſ quantũ in ipĩs eſt.
h auerterunt oculos ſuos: ⁊ coinq̃nabar
a ſ de q̃: Mediꝰ veſtrũ ſtetit quẽ vos neſcitꝭ. b ſ ꝓphẽ ⁊ ſacerdotes leonibꝰ pꝛĩcipes q̃ſi inferioꝛes lupis cõparãtur.
in medio eoꝛum† Pꝛincipes eius in me n
a ſ ſubiectoꝛum.
dio illius quaſi lupi rapientes pꝛedaꝫ:
a ſ non coꝛpoꝛum. ſ. animarum.
ad effundendũ ſanguinem ⁊ ad perdẽ/
i das aĩas et auare ſectanda lucra. Pꝛo/ o p
ſ a ſ quia abſq; cõmixtione palearum liniebant parietem qui imbꝛibus diſſipatur.
phete autẽ eius liniebant eos abſq; tẽ/ q
a ſ non ꝓpherantes.
peramento: videntes vana ⁊ diuinan/
a ſ terre miſerabili.
tes ei mendaciũ: dicentes: Hec dicit do r
minꝰ deus: cũ dominꝰ non ſit locutus.
a ſ qualis magiſter talis ⁊ diſcipulus. b ſ nõ dei. ſed ter renoꝛum operum. c ſ imitantes pꝛincipes ⁊ ſacerdotes per calumniã ⁊ potentiam omĩa agentes.
Populis terre calũniabant̃ calũniã: s t
a ſ nõ diuitem: redemptio enim viri pꝛopꝛie diuitie. ſ de quo ſcriptum eſt: Pauper autẽ non ſuſtinet cõminationem vel cõmutationem.
⁊ rapiebãt violẽter: ⁊ egenũ ⁊ pauperẽ v x
k affligebãt: ⁊ aduenã oppꝛimebãt calũ/
a ſ inter tot ⁊ tanta vitia.
nia abſq; iudicio: ⁊ q̃ſiui de eis viruꝫ y z
a ſ intercеſſionem.
l q̃ interponeret ſepẽm: ⁊ ſtaret oppoſitꝰ a
ꝯ me ꝓ tra ne diſſiparẽ eã: ⁊ ñ iueni. Et b
effudi ſup eos indignationẽ meaꝫ: ⁊ in
m igne ire mee ꝯſumpſi eos. Viã coꝝ i ca/
a ſ quaſi non abſq; iudicio ⁊ abſq; menſura.
put eoꝝ reddidi ait dñs deus.

a Et req̃eſcã. loq̃tur deus de ſeipõ
ad modũ hoĩs irati: cuiꝰ ira poſt pu/
nitionẽ quieſcit. b Et ſci. qꝛ e. do/
minꝰ. ꝑ experientiã mee ꝑtãtis. c Et
factũ eſt. hic repetunt̃ pplĩ vitia q̃ntũ
ad diuerſos ſtatꝰ. cũ đr pmo generali
ter. d Tu es terra imũda. ex pec/
catis pteritꝭ. e Et nõ cõpluta. i. ca/
rens opibꝰ boĩs: ſicut terra nõ cõplu/
ta caret fructibꝰ. Et ꝯñr ſubdit̃ crimẽ
ꝓphetaꝝ cũ dicit̃: f Cõiuratio ꝓ
phetarũ. ſ. falſoꝝ. g Sicut leo ru/
giens ⁊c̃. qꝛ ſeq̃bant̃ ad moꝛtẽ ꝓphaſ
dñi ⁊ rapiebãt eoꝝ bona. h Vidu
as eiꝰ multiplicauerũt. occidendo ve/
ros ꝓphas caruꝫ maritos. Et ſubdit̃
crimen ſacerdotũ cũ đr: i Sacer/
dotes eiꝰ ꝯtẽp. le. meã. de eiꝰ obſeruan
tia nõ curando. k Et polluerunt
ſan. mea. idolatriã ibi exercendo.
l Inter ſctm̃ ⁊ ꝓ. nõ ha. diſtantiã. in
differẽter imolãtes aĩalia mũda ⁊ im
mũda. m A ſabbatis meis auer.
ocu. ſuos. cultũ meũ negligendo ⁊ ad
terrena lucra ſe ꝯuertẽdo: ꝯñr ponit̃
crimẽ pncipũ cũ đr: n Principes
eiꝰ in me. il. q̃ſi lupi. innocẽtes iugulã
tes ⁊ bona eoꝝ rapiẽtes. o Et a/
uare ſec. lucra. ſubuertẽdo iuſticiã ꝓ/
pter munera. p Prophete aũt eiꝰ.
ſcꝫ falſi. q Liniebãt e. ab. teperamẽ
to. i. indecent̃ cõmẽdãtes vitia pnci/
pũ q̃ debebãt arguere: coloꝛantes eã
pallio falſe iuſticie. r Dicẽtes: hec
dicit dñs deꝰ. qꝛ ſiĩabãt ſe ꝓphas ve/
ros in mõ loq̃ndi vt facilꝰ deciperẽt.
ꝯñr tangit̃ crimẽ pplĩ cõis cũ dicit̃:
s Populi terre calũ. ſ. ſimplices.
t Calũniaꝫ. ſ. ſine cã. v Et rapie/
bãt violent̃. eoꝝ bona. x Egenuꝫ ⁊
pauperẽ affligebãt ⁊c̃. i. illos q̃ ſe de/
fendere nõ valebãt. y Et q̃ſiui de
eis. ſ. de oĩbꝰ ꝓphetis pdictis: ſacer/ † Mich. 3.d Soph. 3.d
dotibꝰ: pꝛincipibꝰ ⁊ vulgaribus.
z Utrũ q̃ interponeret ſepẽ. i. pꝛeceꝫ
efficacẽ. a Et ſtaret oppo. ꝯ me. i.
ad impediẽdũ rigoꝛẽ iuſticie mee.
b Et nõ inueni. ſaltẽ vnum vt expo
nũt aliq̃: ſed h̃ nõ videt̃ bñ dictuꝫ: qꝛ
ibi erãt Hieremias ⁊ Baruch: q̃ erãt
iuſti ⁊ oꝛabãt ꝓ ſalute pplĩ: ⁊ ſicut di/
ctũ ẽ. ſ̃. in captiõe hierlm pľes iuſti cũ
ipĩjs fuerũt occiſi. de q̃bꝰ nõ ẽ veriſiĩe
q̃n deũ oꝛarẽt ꝓ liberatiõe ciuitatꝭ et
totiꝰ pplĩ: et iõ cũ đr: Et q̃ſiui de eis
virũ. i. viros ĩ nũero ſufficiẽti: vt ꝓ il
lis deberẽ parcere toti ciuitati. vnđ ⁊
abꝛaam Gen. xviij. cũ q̃ſiuiſſet a dño
ſi pceret ciuitati ſodomoꝝ ꝓ x. iuſtis:
nõ fuit auſus q̃rere de mĩoꝛi nũero vl/
teriꝰ. ⁊ iõ ſubdit̃: Et nõ ĩueni. ſ. viros
iuſtos ĩ nũero ſufficiẽti. iniq̃tas enĩ ci
uitatis erat nimis grauis ex multipli
citate: enoꝛmitate et diuturnitate: vt
patꝫ ex pdictis: ⁊ diffuſius. iiij. Regꝭ.
⁊. ij. Paralꝭ. Per talẽ modũ đr cõmu
nit̃: nõ ẽ vir in ciuitate q̃ñ ſũt ibi pau/
ci viriles ⁊ aĩoſi. iõ ſubdit̃ vĩdicta cũ
đr: Et effudi ſup eos ĩdignatõnẽ meã
⁊c̃. ⁊ patet littera. Ca. XXII

Moraliter. Et factꝰ eſt ſermo dñi
ad me dicens: Et tu fili hoĩs nõ iudi/
cas ciuitatẽ ſanguinũ. In h̃ capitulo
litteralit̃ intellecto deſcribit̃ malicia
iudeoꝝ grauit̃ puniẽda ſub metapho
ra multiplicꝭ metalli ĩ foꝛnace ꝯflan/
di. Myſtice vero per hoc ſignificatur

 punitio

punitio malicie plebis chriſtiane. Ponunt aūt in ꝓceſſu hui⁹ capituli ꝙnqꝫ metalla in ſcoriā verſa ſcꝫ argentū: es: ſtannuꝫ: ferrū ⁊ plumbū: vt ptꝫ in lr̄a. Per argentū vero ſignificatur mūdicia caſtitatiſ. Pſ. xj. Eloquia dn̄i eloquia caſta: argētū igne examinatū ⁊c̄. Per es qđ eſt ſonoꝝ eloquium veritatis. Per ſtannū qđ ꝑ ſui ꝯſumptionē defendit aurū feruor charitatis quo ꝗs ponit aīam ꝓ amicis ſuis. Per ferrū qđ domat oīa fortitudo ſtabilitatis. Per plumbū qđ de facili liq̄ſit dulcor pietatis. Iſta ꝙnqꝫ tꝑe eccl'ie primitiue fuerūt excellēter in chriſtianis: vt ptꝫ Act'. iiij. ⁊ in pluribꝰ alijs locis: ſed mō verſa ſunt in ſcoriā. nā argenti mūdicia verſa eſt in ſcoriā carnalitatis: ⁊ eris ſonoritas in ſcoriā falſitatis. qđ maxīe ptꝫ in aduocatis: ⁊ ſtanni charitas in odium fraternitat': ſicut ptꝫ per guerras exiſtētes in xp̄ianis: ⁊ ferri fortitudo ī mollicie puſillanimitat': ⁊ plūbi pietas in duriciā crudelitat'. ꝓpter qđ ꝓijcient in fornacē gehēnalis ardoris. nō vt purgent̃ ſ; vt eternaliter crucient̃. iō dr̄ in fine capituli. In igne ire mee conſumpſi eos.

In ca. xxij. vbi dr̄ in poſtilla: Virū qui interponeret ſepem.

Additio.

Nr̄ dr̄ hic: Queſiui de eis virū ꝗ interponeret ſepē ⁊c̄. ⁊ nō inueni: bn̄ pōt exponi de vno tm̄ ꝓut lr̄a ſonat plane. Ad qđ ſciendū ꝙ nō oēs iuſti ſūt eq̄les in gradu iuſticie ſeu meriti. Vn̄ licet eſſent aliq̄ iuſti tꝑe deſtructiōis hierl'm: vt Hiere. ⁊ Baruch: nō tn̄ erāt tāti meriti vt ꝑ orōnes deꝰ placaret̃: ſicut ꝑ orōnē moyſi placatus fuit deꝰ erga filios iſrl' in deſerto. vn̄ pſ. Et dixit vt diſꝑderet eoſ: ſi nō moyſes electꝰ eiꝰ ſtetiſſet ī ꝯfractiōe in ꝯſpectu eiꝰ. Vn̄ ſ; ī lr̄a nō dr̄: Et queſiuit de eis virū iuſtū ⁊ nō īueni: ſ; dicit: Et q̄ſiui de eis virū ꝗ interponeret ſepē ⁊ ſtaret ꝯtra me oppoſitꝰ. q. d. licet eēnt ibi iuſti aliq̄: nō tn̄ aliq̄s eoꝝ erat tāte iuſticie et meriti ꝙ poſſet q̄ſi in oppoſitū ſtare ꝯtra dīnā irā: ⁊ ſ; more humano loq̄ndo. Vn̄ glo. ſuꝑ iſtud vbū: Qui interponeret ſepē ⁊c̄. ꝗ ire mee poſſet reſiſtere ſicut moyſes ⁊ aaron ⁊ ſamuel. Vn̄ moyſi q̄ſi reſiſtēti ⁊ renitēti dr̄: Dimitte me: ⁊ delebo ꝑpl'm iſtū. Hec in glo. ⁊ iō ex ſ; ꝙ talis reſiſtēs nō inueniebat̃ ſic̄ moyſeſ: nō ſeq̄tur ꝙ ibi nō erāt aliq̄ iuſti minꝰ tn̄ ſufficiētes. Qđ aūt dr̄ de abraam ꝙ nō fuit auſus de minori nūero q̄rere ꝗ̄ decē: nō facit ad ꝓpoſitū: ꝓut poteſt haberi ſuꝑ Gen̄. xviij. capitulo in additione vltima.

Replica.

In ca. xxij. q2 a p2io ca. vſqꝫ ibi Burgē. nihil ponderoſi mouet dignū ꝯtractatione vbi poſtil. illū paſſuꝫ: Et q̄ſiui de eis virum ꝗ ſtaret ꝯ me oppoſitꝰ. ſ. ad impediēdū orōnibꝰ: ⁊ nō inueni. exponit viꝝ. i. viros: ſingulare ꝓ pl'ali. viros inquā in nūero ſufficiēti: vt ꝓpter illos deberet parcere toti ciuitati ⁊ ppl'o: queādmodum abraam nō fuit auſus petere ꝓ paucioribꝰ ꝗ̄ decē tanꝗ̄ ſufficientibꝰ: vt ptꝫ Gen̄. xviij. Burg. ꝯtradicit dicēs debere itelligi ſingl'arit̃ de vno ſufficiente ſic̄ moyſes. de ꝗ dr̄: Niſi ſtetiſſet moyſes in ꝯfractiōe ⁊c̄. Sed Burg. videt̃ facere iniuriaꝫ Hiere. ꝗ fuit ſanctꝰ anteꝗ̄ natꝰ ⁊ nō legit̃ deū grauiter offendiſſe ſicut moyſes. Magni igit̃ meriti fuit apud deū et ſatis ſufficiens ad impetrādū quodcūqꝫ īpetrabile. Sed q2 deſolatio de ꝗ hic dr̄ ꝓceſſit ex ſentētia dei diffinitiua: ꝑ ꝯn̄s irretractabili. tꝑe autē moyſi fuerūt ſn̄ie cōminatorie que erāt ſigna diuine voluntatis nō voluntas bn̄placens: ⁊ iō irretractabilitas ſn̄ie in hoc loco nō fuit ex defectu interceſſoris ſufficientis: ſed ex irrefragabilitate diuine voluntat'. Littera igitur iſta que dicit: Queſiui ⁊ non inueni virū: intelligenda eſt q̄ſi more humano dicta ex hypotheſi impoſſibili: vt ſit ſenſus: q2 impoſſibile eſt dei diffinitionem impediri: ⁊ ſi quem ſe opponentem quererem non inuenirem. Et ſic fortaſſis accipi oportet illud Hiere. v. Circūite vias hieruſalem. Exemplum autē qđ hic poſtilla. ponit de Abraam non placet Burgen̄. Vide illius correctionem ſupra Gen̄. xviij. ſ̄m diſtinctionem ſupradictam ſententiarum dei ex diffinitione vel cōminatiōe. Poteſt dici virum vel viros: quia ita impoſſibile eſt pluribus ſicut vni: niſi appoſita eſſet conditio in determinatione diuine ſententie: ⁊ vnus ſufficeret: ſicut chriſtus ſufficit tollere chirographum vel certus numerus: vt. x. in caſu ſodomorꝫ: ꝓut dicitur Gen̄. ca. ſupra allegato.

Glo. ordi.

A Et factus eſt Ca. XXIII ſermo do. Fili ho. Hiero. Duodecim tribꝰ iſrael que in egypto iuncte fuerūt: poſtea in duas ⁊ x. tribus diuiſe ſunt. due iudas. x. iſrael appellantur. Inde de tribu dauid regnauit roboam filiꝰ Salomonis ī hierl'm vbi templū ⁊ ſacerdotes ⁊ magna ꝑs tribus leui. Decē autē tribubꝰ in ſamaria hieroboaꝫ filius nabath ex tribu ephraim ⁊ ioſeph: quarū ſamaria nunc dicit̃ oolla: quod ī lingua nr̄a ſonat tabernaculum. hieruſalē vero ooliba. i. tabernaculum meū in ea. Siquidē ⁊ decē tribus erāt tabernaculū non dei ſed idolorū. Aureos enī (hieroboam vt populū auerteret a cultu dei) vitulos locauerat ī dan ⁊ bethel. vnde: Fili homīs due mulieres. b Matris vnius. Hiero.

Ez. 16. a cethee. ſ. de qua. ſ. Pater veſter āmorreus ⁊ mater veſtra cethea. c Ibi ſubacta ſunt. Vn̄ dicitur: vnuſquiſqꝫ abominatiōes egypti auferat ab oculis ſuis: ſignificat ꝙ in egypto iſrl' idolis ſeruierit: ⁊ ibi fracta ſūt vbera pubertat' eiꝰ. d Nomina aūt. Hiero. Quid ſignificet ioſeph: ephraim: ſamaria: ieꝫrael ⁊ iſrl': ⁊ quō contrarie ſint domui dauid ⁊ hierl'm. i. eccl'ie: in expoſitiōe Oſee plene dictū eſt.

Pſ. 77. De ꝗbus dr̄: Filij ephraim intēdētes ⁊ m. a. c. ſunt in. d.

Ibidem. b. Et alibi: Et repulit tabernaculū ioſeph: ⁊ elegit tribū iuda. Elegit enim deus domū cōfeſſionis. i. eccleſiam et repulit tabernaculum ioſeph: qđ eſt augmentum. eos. ſ. qui pretermiſſa lege dei aureos vitulos adierunt. Et dicunt̃ oolla. i. tabernaculū nō dei ſed erroris ⁊ demonū: ⁊ ſoror maior ⁊ ſenior ꝓpter multitudinē ⁊ captiuitateꝫ ab aſſyrijs fornicata ē ꝯ deū. e Maior. Propt̃ multitudinē. x. tribuū vl' q2 pꝰ morteꝫ moyſi de tribu ephraī ſ; ieſus

Ca. XXIII

Et factꝰ ē ſmo dn̄i ad me dicens: *(a ſ ſamaria et hieruſalem.)* a Fili hoīs: due mulieres b *(a ſ ſtirpis iſrael.)* b filie matris vnius fuerūt: et for c d *(a ſ neqꝫ enim educte de egypto accepiſſent legem in monte ſyna prohibentē colere idola niſi in egypto idola coluiſſent.)* nicāte ſunt in egypto. In adole e c ſcētia ſua fornicate ſunt. Ibi ſub f acta ſunt vbera earū: ⁊ fracte ſūt g d mamme pubertatis earū. Noīa h *(a ſ hec ſcꝫ. b ſ ſamaria. c ſ ſenior.)* e aūt earum oolla maior: ⁊ ooliba *(a ſ quando ingemuerunt ab operibus egypti in luto et latere ſeruientes.)* ſoror eius minor. Et habui eas ⁊ *(a ſ in ſolitudine vel in terra promiſſionis.)* pepererūt filios et filias. Porro i *(a ſ heretici. b ſ tabernaculū erroris ⁊ demonū.)* eaꝝ nomia ſamaria oolla et hie *(a ſ cōtra deū: relinq̄ns fidei veritatiſqꝫ caſtitatē.)* ruſaleꝫ ooliba. Fornicata eſt igi k

Nico. de lyra

a† Et factꝰ eſt. Hec ē ꝑs Ca. XXIII octaua in ꝗ deſcribit̃ malicia ppl'i ſub metaphora duaꝝ ſoroꝝ turpit̃ fornicātiū. minor poſt maiorē: ꝑ q̄s itelligūtur ſamaria ⁊ hierl'm: vt exp̄mit̃ in lr̄a: et ꝑ ꝯn̄s regnū iſrl' ⁊ regnū iuda ꝗꝝ fuerunt metropoles ꝗ fornicate ſūt enormit̃ ꝑ idolatriā: vt ptꝫ ex decurſu. iij. ⁊. iiij. Reg'. ⁊ ij. Paral'. igit̃ ꝯn̄s ca. ī tres ꝑtes diuiditur: q2 p2io ſub dicta metaphora dr̄ vtroqꝫ regno agit̃ ꝯiūctim. ſcđo diuiſim. ibi: Fornicata ē. tertio iteꝝ ꝯiūcti. ibi: Et ait dn̄s. Circa p̄muꝫ dr̄: b Due mulieres. i. duo regna p̄dicta ꝗ dicunt̃ mlieres: q2 erāt ad oē bonū effemiata. c Filie ma. v. fu. q2 tꝑe dđ ⁊ ſalomonis regnū fuit vnū: ſed duricia vboꝝ roboā ī duo diuiſuꝫ. iij. Reg'. xij. d Et for. ſt ī egypto. n̄ pt itelligi ſ; de duobꝰ regnis diuiſis īſeipis. q2 iſta diuiſio regni ꝑ ꝗngētos annos facta fuit poſt egreſſuꝫ de egypto: ⁊ iō exponit̃ vno mō inq̄ntū fuerūt originalit̃ in patribꝰ in egypto exiſtētibꝰ ⁊ ad idolatriā egyptioꝝ declinātibꝰ. Alio mō dicit Ra. Sa. ꝙ hoc intelligit̃ ꝑ imitationē: q2 iſta duo regna ad modū patrū in egypto exiſtentiuꝫ declinauerūt ad idolatriā. e In adoleſcentia ſua for. ſunt: q2 ſtatim in p̄ncipio diuiſionis regni hieroboā rex iſrael fecit vitulos aureos a ꝑpl'o ſuo coli. iij. Reg'. xij. ⁊ poſtea regnū iuda ad idolatriā declinauit. f Ibi ſubacta ſunt vbe. eaꝝ. ꝓſeq̄tur metaphorā: deſignādo idolatrādi actū ꝑ carnalē ꝯcubitū. g Et fracte ſ. mā. ⁊c̄. in defloratiōe ei iuuēcule mollific̄at̃ mām̄e. h Noīa āt eaꝝ ⁊c̄. i. ſamaria ſiue regnū iſrl' vt exp̄mit̃. j. ꝗ dr̄ maior: q2 regnū illud ꝯtiebat. x. tribꝰ. regnū āt iuda duas: ⁊ noiat̃ oolla: qđ ī heb. ſonat tabnaculū: q2 poſtea fuit ibi tēplū baal. iiij. Reg'. x. regnum vo iuda ooliba: qđ īterp̄tat̃ tabnaculū meū: q2 ibi fuit tēplū dn̄i in hierl'm. i Et pepe. fi. ⁊ fi. multiplicādo ppl'm ī vtroqꝫ regno. k Fornicata ē. hic ꝯn̄r agit̃ diuiſim de vtroqꝫ regno: ⁊ p̄mo de regno iſrl'. ſcđo de regno iuda. ibi: Qđ cū vidiſſet. Circa p̄mū dr̄: Fornicata ē igit̃ ſuꝑ me. i. in iniuriā meā qui ſum vir eius.

Oolla

Vt ieſus filius nabe ꝑ ꝑctō ꝑhiit. vñ ⁊ hieroboā q̄ ſcidit eas a domo dauid.
a Et facte ſt. Heretici fiunt famoſi int̃ cuncta ſeculi dogmata: vt i exemplo oīm feminarū turpitudo eoꝝ puniatur. b Et iudi.ꝑ. Ut nihil in illa ſalutis relinq̄rent. Uſqꝫ hodie eī captiue tenēt in mōtib⁹ vrbibuſqꝫ medoꝝ. c Pl⁹ q̄ꝫ illa in. quia illa ſemel ⁊ foris idola fabricata ē i dan et bethel. hec crebro et ī excelſis ⁊ in tēplo dei adorauit ſtatuā baalis: ⁊ cum aſſyriis fornicata eſt. idolo eī baal ſiue bel ſiue apti⁹ belis: aſſyrioꝝ regio cōſecrata eſt ī honore pr̄is a nino beli filio. d Sup forni ca. Hiero. Al lego. Eccleſia ſuperat hereticā libidinē: qꝛ ſeru⁹ ſciens voluntatē domini ſui ⁊ nō faciens va. pla. m. Heretici q̄ꝫ foris nefanda cōmittūt: ⁊ extra arcā noe naufragio pereūt. Eccleſiaſtici aūt verā fidē ſeq̄ntes: aſſyria et chaldea imitātur vitia: ⁊ diſcolores ſequūtur imagines pctōꝝ: ⁊ iō maioribus digni cruciatibus.
e Et miſit nūcios. Hiero. Ad chaldeos q̄ q̄ſi demōes interp̄tantur. nuncios mittimus q̄ñ pandimus eis ⁊ p̄bem⁹ frāgēda in pectore vbera: vbi mentis hoſpitiū eſt et ſaturati voluptatib⁹ ab aliiſ ad alias trāſim⁹: Et ruō

(Allego. — Luc. 12. f)

tur oolla ſup me: ⁊ inſaniuit i amatores ſuos in aſſyrios ꝓpinquātes: veſtitos hyacintho: principes ⁊ magiſtratus: iuuenes cupidinis: vniuerſos equites ⁊ aſcenſores equorū. Et dedit fornicationes ſuas ſuper eos: electos filios aſſyrioꝝ vniuerſos: ⁊ in oibus in quos inſaniuit: et in immūdiciis eorū polluta eſt. Inſup ⁊ fornicationes ſuas quas habuerat in egypto nōn reliquit. Nā ⁊ illi dormierunt cū ea in adoleſcentia ſua: et illi confregerunt vbera pubertatis eius: ⁊ effuderunt fornicationē ſuā ſup eā. Propterea tradidi eā in manus amatorū ſuorum: in manus filiorū aſſur ſuper quorum inſaniuit libidine. †Ipſi diſcooperuerūt ignominiam eius: filios ⁊ filias eius tulerunt: ⁊ ipſam occiderūt gladio. Et facte ſunt famoſe mulieres: et iudicia ꝑpetrauerunt in ea. Quod cum vidiſſet ſoror eius oolība plus q̄ꝫ illa inſaniuit libidine: ⁊ fornicationē ſuam ſup fornicationem ſororis ſue ad filios aſſyriorū prebuit impudēter: ducibus ⁊ magiſtratibus ad ſe venientib⁹ indutis veſte varia: equitibus qui vectabāt equis: ⁊ adoleſcētib⁹ forma cūctꝭ egregia. Et vidi ꝙ polluta eēt via vna ambaꝝ: et auxit fornicationes ſuas. Cūqꝫ vidiſſet viros depictos in pariete: imagines chaldeorum expreſſas coloribus: et accinctos baltheis renes: et thyaras tinctas in capitibus eorum formam ducū omnium ſimilitudinem filiorum babylonis terreqꝫ chaldeorum in qua orti ſunt: inſaniuit ſuper eos concupiſcentia oculorum ſuorum: et miſit nūncios ad eos in chaldeam. Cunqꝫ veniſſent ad eam filii babylonis: ad

[Interlinear glosses:] ſcꝫ. — ei. a excelſa ⁊ celeſtia ſibi ꝓmittentes. — a nō q̄ſlibet de populo. b hereticoꝝ. c nō cōfectos etate. — a quoꝝ ſecura eſt idola. de q̄b⁹: Hi in curribus ⁊ hi in equis. — a a q̄bus cōtra iuſſionē dei auxilium poſtulauit. — a duces. ſ. ac magiſtratus qui ſibi ſcientiam ⁊ eloquentiam repromittunt. — idolis. — a .i. anteqꝫ crederet. b in adoleſcentia c quia etiam in hereſi exercuit. — egyptii. a verecūde cōcubuerūt quoꝝ coluit ſimulacra. — a deuirginātes ⁊ virginitatē quā habuerāt in eccl'ia ꝑdētes. — a non modo fornicati ſunt ſed. e. f. ſ. — a vñ Paulus: Tradidi eos ſathane. b phul. ſ. ⁊ theglathphalaſſar et ſalmanaſar. — a Tropologice verb is reuelatio captiuitas eſt. — a ſcientia preditos. b ſimplices atqꝫ imperitos. quaſi mulieris meretricis. — a in captiuitatē corporis vel aīe. b ſpūali vel corꝑali. c qꝛ ſuperius dixerat pluraliter filios. — a in oīm mulieꝝ exēplo et vt in malū oīm ſermōe celebrarent. — a plagas. ſ. ſororis. b eccleſia. — a hieruſalem in qua templum dei nō exemplo illius. — a hereticoꝝ ſcꝫ. — a vt ambaꝝ. ſ. vna fieret fornicatio. — a in hoc ſcꝫ auxit fornicationes ſuas. — a qui quaſi demones interpretantur. — a libidine ſcꝫ. — a forma eorum veſtituqꝫ decepta. — a auxilium poſtulans. — demones: heretici.

a Oolla .i. regnū iſrl' ſub noīe ſamarie ſtatim a tꝑe hieroboā: vt dictū ē colēdo vitulos aureos idolatrauit. b Et inſa. in ama. ſu. in aſſy. ꝓpinquātes .i. ſibi ꝓpinq̄s in ſitu. q̄ſiuit enim regnū iſrl' cū aſſyriis fedus ⁊ amicitiā: ⁊ ex conſequēti recepit ipoꝝ idolatriā: ⁊ vt dic̄ Ra. Sa. h̄ fuit impletū tꝑe manahen reg' iſrl': q̄ ꝑ regē aſſyriorū q̄ſiuit fulciri i regno ſuo: ꝓpter qd̄ dabat ei in ſingul' annis magnū tributū. iiii. Reg'. xv. c Principes ⁊ magiſt. ⁊c̄. cū iſtis eni q̄ erant maiores poſt regē q̄ſiuit manahen ex cā p̄dicta amicitiā: ⁊ ſecut⁹ eſt poſtea idolatriā. d Inſuper ⁊ fornicatiões ⁊c̄. non reliq̄t: qꝛ cū h̄ colebat vitulos aureos ad modū patrū q̄ fuerāt in egypto: vt ꝑtꝫ Exo. xxxii. de adoratiōe vituli ꝯflatilis. Ra. Sa. alit̄ expouit dicēs: ꝙ illud fuit īpletū tꝑe Oſee reg' iſrael: q̄ nitens rebellare regi aſſyrioꝝ q̄ſiuit amicitiā reg' egypti. iiii. Reg. xvii. ⁊ ſic cōicauit idolatriis ei⁹ vt maiorē fauorē īueniret apud eū. e Propterea tra. eā in ma. a. ſuoꝝ. ⁊ q̄ ſint illi ſubdit̄: f In man⁹ fi. aſſur. iſti fuerūt amatores tꝑe manahen: vt dictum eſt tꝑe Oſee: Salmanaſar rex aſſyriorū cepit Oſee regē iſrl': ſamariā ⁊ ppl'm captiuauit. vt h̄r̄ ibidē. g Ipi diſcooperuerūt ignominiā eius. regem ⁊ ppl'm capiēdo ⁊ partim occidēdo ⁊ partī captiuādo. h Et facte ſunt famoſe mulieres. id eſt diffamate ꝑ orbem: ⁊ ſm̄ h̄ loquit̄ de ſamaria ⁊ hierl'm ꝯiūctim: ſed nō ꝯcordat qd̄ ſubdit̄: i Et iudicia ꝑpetrauerūt in ea. ꝓpter qd̄ videtur trāſlatio nr̄a in aliq̄ deficere. qꝛ i heb. ſic h̄r̄: Et facta eſt famoſa .i. diffamata. Mulieribus .i. aliis ciuitatib⁹ et gentib⁹ ad q̄s deuenit cōfuſio captionis dicte. Et iudicia ꝑpetrauerūt in ea. ſ. aſſyrii: eo ꝙ Oſee ⁊ ei⁹ ppl's fregerant pacta cū eis inita. k Qd̄ cū vidiſſet. Hic agitur diuiſum de hierl'm ſeu regno iude: ⁊ p̄mo exp̄mit̄ ei⁹ malicia. ſcd̄o ſubdit̄ pēa. ibi: Propterea. Prīa adhuc in tres. qꝛ primo exp̄mit̄ ei⁹ idolatria cū aſſyriis. ſcd̄o cū chaldeis. ibi: Cūqꝫ vidiſſet. tertio cū egyptiis. ibi: Multiplicauit. Circa primū d̄r: Qd̄ cū vidiſſet ſoror ei⁹ ooliba .i. hierl'm ſiue regnū iuda punitionē regni iſrl' ꝓpter ꝯfederationē ſui cū gentib⁹ ex diffidentia diuini adiutorii. ex qua ꝯfederatiōe ſecuta eſt cōicatio idolatrie: debuiſſet regnū iuda a talib⁹ caniſſe qd̄ nō fecit: ſed pei⁹ operatū eſt: quia idola fuerūt poſita in templo dn̄i tēꝑe regis Manaſſe. iiii. Reg'. xxi. quod fuit grauiſſimū: ſicut adulterium carnale quo mulier recipit adulteriū cū marito intra lectū. iō ſubdit̄: l Plus q̄ꝫ illa inſaniuit libidine ⁊c̄. ⁊ hoc tꝑe achaꝫ vt dicit Ra. Sa. qui queſiuit familiaritatē theglathphalaſſar reg' aſſyriorū mittens ei nuncios ⁊ munera vt p̄beret ei auxiliū. iiii. Reg'. xvi. ⁊ in fauorē eius abſtulit cultū dei de domo dn̄i: ponens ibi altare peregrinū: vt habet̄ ibidē. m Ducib⁹ ⁊ magiſtratibus. iſti erāt p̄ncipales ī exercitu reg' aſſyriorū. de q̄b⁹ mag' ꝯfidebat achaꝫ q̄ꝫ de auxilio diuino. n Et auxit for. ſu. pei⁹ faciēs q̄ꝫ regnū iſrl'. o Cūqꝫ vidiſſet. Hic ꝯñr exprimit̄ ei⁹ malicia cū chaldeis: quoꝝ audiēs victorias q̄ſiuit cū eis amicitias ex parua ꝯfidētia in deū: et nimia in hoīem. ⁊ h̄ eſt qd̄ d̄r: Cunqꝫ vidiſſet viros depictos in pariete: qꝛ facta ꝓbitatis cito ſolēt depingi in diuerſis loc'. p Et accinctos baltheis .i. militaribus cingulis in ſignū ꝓbitatis. q Et thyaras. in ſignū nobilitatis. r Inſaniuit ſup eos cōcu. ocu. ſuoꝝ. querēdo eorum amicitiā. s Et miſit nuncios ad eos ī chaldeam. de iſtis nunciis habet̄ ſi referat̄ ad nuncios tꝑe ſedechie: qꝛ nabuchodonoſor rex īſtitut⁹ mittebat ſingulis annis nūcios deferētes ei tributum ⁊ munera vſqꝫ ad rebellionis ſue temp⁹. t Cunqꝫ veniſſent ad eaꝫ filii babylonis. Ra. Sa. hoc exponit de nunciis regis babylonis q̄ venerunt ad Ezechiam: in quorum aduētu Ezechias nimis gloriatus oſtendit eis omnia ſecreta regni

† 8.16.e

B

E ⁊ nõ tam fornicationẽ
q̃ꝫ meretricũ numeruꝫ
deſideramꝰ: ⁊ in tantã
rabiẽ ꝑuenimꝰ vt poſt/
q̃ꝫ diu deo ſeruierimꝰ ĩ
egyptũ reuertamur: et
faciamꝰ que ĩ ſeclo nõ
fecimus anteq̃ꝫ accipe
remus nomẽ fidei.
a Et viſitaſti ſce. Nõ
ceſſauit. ſ. ſcelus adole
ſcentie tue poſtq̃ꝫ facta
es mihi: ſed in heremo
⁊ in terra ꝓmiſſiõis ſu
ſpiraſti ad antiquã li/
bidinẽ in qua deuirgi/
nata es: ⁊ fracte ſũt mã/
me p. t. b Ecce ego
Tropo. ſuſci. o. Hiero. Tropo/
logi. hoc de hierl'm di/
citur: ſed ad aĩaꝫ refer
tur q̃ virtutibꝰ iuncta
dei cõplexibus: poſtea
adulterauit in vitia et
ab eo receſſit: ⁊ patefa
ctis ſceleribꝰ ſuis nu/
data eſt ⁊ turpata ⁊ oĩ
bus oſtenſa vt a ſcele/
D re ſuo deſiſtat: ne glori
etur in nominis digni
tate: ſed ꝓ mali conſci
entia ⁊ recordatiõe egy
pti: vltra ad celuꝫ ocu/
los tollere non aude/
at vnde ei naſus preci/
ditur: aures amputan/
tur: quia odorem bone
flagrantie verterat ĩ fe
torem: ⁊ audierat iudi
cium ſanguinis: qđ nõ
ſolum de odore ⁊ audi
tu: ſed de viſu quoq̃ꝫ in
telligimus: quo qꝛ ma
le abuſi: ſamſon ⁊ ſede
chias ſunt priuati. ſur/
dũ quoq̃ꝫ deꝰ ⁊ mutuꝫ
facit: ne lingua ꝑtran/
ſeat vſq̃ꝫ ad terram: et
omnis tactꝰ aufertur ĩ
his qui vitã penitꝰ ꝑ/
diderunt. Et hec fient
vt igni cuncta purgen
tur: ⁊ vt pereat egypti
fornicatio: nec vltra
ad mala eleuent oclos
ſuoſ. c Vaſa. au. ſ. ⁊
argentea q̃ tibi ad ceri
monias dedi. de q̃bꝰ:
Oſee.2.b Ego dedi eis aurum ⁊
argentũ ⁊ ipi fecerunt
ea baal. d Et req̃e/
ſcere. Quaſi hec om/
nia feci: vt ꝑdita pul/
chritudine ⁊ vultu ve/
nefico deturpato req̃e/
ſcere faciaꝫ ſcelus tuũ.
Hiero. Uniũſa h̃ di
cũť ſb trãſlatiõe adul
tere ⁊ ꝑpẽ adulteriuꝫ
deturpate: vt vltra nõ
gl'ieť ĩ decore ſuo ſ; eru
beſcat ĩ feditate quam
meruit voluptatũ ma/
gnitudĩe. e Ecce e. t.
E nõ ei añ tradiť vt pꝰq̃ꝫ
penituerit veteꝝ pctõꝝ
purgeť ſuppliciis: vt ꝑ
dat oẽs labores quos
E arte me

cubile mammarum polluerunt eam ſtupris a
a ſ voluptas omnis breuis cito affert ſatietatem. ſ ideo receſſit ab il
lorum federe.
ſuis: ⁊ polluta eſt ab eis: ⁊ ſaturata eſt anima
a ſ vt ſcortum publicum.
eius ab illis † Denũdauit quoq̃ꝫ fornicationes
ſuas: et diſcooperuit ignominiam ſuam. Et b
a ſ quia vidi turpitudines eiꝰ publicatas: vt que ſororis ſcelera viſce/
ra peiorum quoq̃ꝫ magnitudine ſororem ſuperaret.
receſſit aĩa mea ab ea: ſicut receſſerat aĩa mea
a ſ etiam in grauiori etate.
a ſorore eius. Multiplicauit eñi fornicatiõs ſu c
a ſ cum in chaldeorum libidine laſciueret.
as: recordans diẽs adoleſcentię ſuę q̃bus for/ d
nicata eſt in terra ęgypti: et inſaniuit libidi/ e
a ſ egyptiorum.
ne ſuꝑ concubitũ eorum quorum carnes ſunt f
a ſ feminũ. ſ. vel verẽda tam grandia vt ſuperẽt equoꝝ deformitatẽ.
vt carnes aſinorũ: ⁊ ſicut fluxus equorum flu/
a xus eoꝝ. Et viſitaſti ſcelus adoleſcentię tuę qñ g
ſubacta ſunt ĩ ęgypto vbera tua: ⁊ ꝯfractę ſunt
a ſ quia ſcꝫ egyptiarum carnium recordata es ⁊ imitata turpitudines
gentis immũde: que omniũ beſtiarũ ſimulacra veneratur.
mãmę pubertatl tuę. Propterea ooliba hęc di h
b cit dñs deus. Ecce ego ſuſcitabo omẽs amato i
a ſ quorũ ſatiata cõplexu. ſ. a quorũ federe receſſiſti: vt quantus priꝰ
amor fuerat in tanta tedia vertereris.
res tuos cõtra te: de q̃bus ſatiata eſt aĩa tua: k l
⁊ ꝯgregabo eos aduerſum te in circũitu filios
babylonis ⁊ vniuerſos chaldęos: nobiles: ty/ m
a ſ vel triſtatas. de q̃bus ĩ Exodo: Electos aſcẽſores triſtatas ꝑ qui/
bus latina ſimplicitas ternos ſtratores trãſtulit. Triſtate aũt nomẽ ẽ
apud hebreos: ſedere poſt regiã dignitatẽ. de q̃bus verũtamẽ ad tres
non ꝑuenit qui principes equitũ peditũq̃ꝫ erãt ⁊ tribunoꝝ q̃s nos ma
giſtros vtriuſq̃ꝫ militie ⁊ ꝑfectos annonariĳ tituli nominamus.
rãnnoſq̃ꝫ ⁊ principes: omẽs filios aſſyriorum:
iuuenes forma egregia: duces et magiſtratꝰ:
vniuerſos principes principum: ⁊ nominatos n
aſcenſores ęquorũ. Et venient ſuꝑ te inſtructi o
curru ⁊ rota multitudo populorũ. Lorica ⁊ cly
peo ⁊ galea armabuntur contra te vndiq̃ꝫ. Et p
a ſ vt q̃s reliqueras. ⁊ quoꝝ irritũ feceras pactũ ab his iudiceris.
dabo corã eis iudiciũ: ⁊ iudicabunt te iudiciĳs
a ſ zelus dei etiam inter hoſtes fidei non ſeruatum eſt.
ſuis. Et ponã ęelũ meũ in te quem exercent te/ q
a ſ quaſi adultere et in ſtupro deprehenſe: vt deformata placere deſi/
ſtas. quõ aũt in facie omĩs pulchritudo oris in nariũ decore conſiſtit: ⁊
in auribꝰ eiꝰ q̃bus feminis vniones ⁊ margarite dependent: ita digni/
tas regis iudiciũq̃ꝫ q̃ in ore auribuſq̃ꝫ ſignatur coꝝ gladio ꝑciditur.
cum in furore. Naſum tuum ⁊ aures tuas pre/ r
cident: ⁊ qui remanſerint gladio cõcident. Ipi
a ſ nõ meos. b ſ nõ meas quas de adulterio generaſti. c ſ cetera. ſ.
filios tuos ⁊ filias tuas capient: et nouiſſimuꝫ s
tuum deuorabitur igni. Et denudabunt te ve
ſ quibus te ornaueram.
c d ſtimentis tuis: ⁊ tollent vaſa glorię tuę: ⁊ req̃e
a ſ quã didiciſti. ſ. in egypto
ſcere faciam ſcelus tuum de te: ⁊ fornicationeꝫ t
a ſ auribus. auribuſq̃ꝫ truncatis. ſ verecundia deiecta.
tuam de terra ęgypti. Nec leuabis oculos tu/ v
a ſ amatores tuos. b ſ egyptiorum. ſ. libidinis: quorum magnitudi
ne carnium delectabaris.
os ad eos: ⁊ ęgypti non recordaberis ampliꝰ:
a ſ prodeſt hierl'm cõtra aſſyrios habere inimicitias: et egypti non re
cordari: ſed ecce ego tra. te. b ſ puniendam.
e qꝛ hęc dicit dñs deꝰ. Ecce ego tradaꝫ te ĩ manꝰ x
eoꝝ q̃s odiſti: ĩ manꝰ de q̃bꝰ ſatiata ẽ aĩa tua: ⁊
agẽt tecũ ĩ odio. Et tollẽt oẽs labores tuos: ⁊

ta regni. vnde dominus fuit iratꝰ
ꝯtra euꝫ vt ptꝫ. iiij. Reg'. xx. ſed qꝛ
hic ſeq̃tur: a Polluerũt eã ſtu/
pris ſuis. qđ ꝓprie dr de idolatriĳs:
quas ęzechias nõ recepit: imo eas
q̃ ante erant in regno ſuo extirpa/
uit. iõ videť meliꝰ exponẽdũ de ba
bylonĳs tꝑe ioakim filĳ ioſie ⁊ tꝑe
ſedechie veniẽtibꝰ in hierl'm: quia
vterq̃ꝫ rex pl'ibꝰ annis ſeruiuit ba/
bylonĳs: ⁊ ſic babylonĳ veniebãt
in iudeã ad q̃rendũ tributa: ⁊ veri/
ſimile eſt ꝙ iudei cõmunicabãt eis
in idolatria ad captandũ eoꝝ beni
uolentiã: maxĩe cũ proni eſſent ad
oẽm idolatriã. b Et receſſit aĩa
mea. i. dilectio mea ab ea ſicut ipſa
diſceſſerat a cultu meo. c Mul
tiplicauit. Hic ꝯñr deſcribiť eiꝰ ma
licia cũ egyptĳs. cũ dr: Multipli/
cauit eñi fornica. ſuas. i. idolatrias.
d Recordans dies ⁊c. qđ intelli/
gitur originaliť in patribꝰ vel per
eorũ imitationẽ: vt dictũ eſt. ſ.
e Et inſaniuit ⁊c. ⁊ h̃ fuit tꝑe ſe/
dechie q̃ vt liberareť a tributo re/
gis babylõis: cõtra iuramẽtũ ſuũ
amicitiã cũ rege egypti ꝯtraxit mu
nera ei mittẽs ⁊ eiꝰ idolatrie cõmu
nicãs. f Quoꝝ carnes ſunt ⁊c.
ꝑ hoc deſignať magnitudo idola/
trie: ⁊ multitudo tũc vigẽtis ĩ egy/
pto: ſicut hec aĩalia ſũt exceſſiue lu
xurioſa. g Et viſi. ſce. ado. tue.
exponatur ſicut. ſ. h Propte/
rea. hic ꝯñr ſubdiť correſpondens
pena cũ dr in ꝑſona dei. i Ecce e/
go ſuſci. ⁊c. i. illos cũ q̃bus cõica/
ſti in amicitia ⁊ idolatria. k Cõ
tra te. vt ꝑ eos puniã te. l De q̃/
bus ſatiata eſt aĩa tua. ſedechias
eñi rebellans regi babylonis in h̃
oſtẽdit ſe ſatiatũ amicitia eiꝰ ⁊ etiã
attediatũ. m Nobiles: tyran/
noſq̃ꝫ. i. potẽtes ⁊ volũtarios ad te
deſtruendũ. n Et nominatos
aſcẽſores equoꝝ. i. famoſos eq̃tes.
o Et venient ſuꝑ te inſtructi cur/
ru. i. curribus ad portandũ exerci/
tui neceſſaria ⁊ etiam ad pugnan/
dum: qꝛ antiquitus pugnabant ali
qui in curribus. p Et dabo co
ram eis iudicium ⁊c. i. faciam eos
executores mee iuſticie in te.
q Et ponam ęelum meũ in te. i. ze
lum iuſticie mee quantum ad effe/
ctum. ideo ſubdiť: Quẽ exercẽt te/
cum in furore. r Naſum tuum
⁊ aures tuas precident. i. deforma
bunt te: ⁊ hoc fuit potiſſime in exo/
culatione regis ſedechie ⁊ nobiliũ
occiſione. iiij. Reg'. vlti. s Et
nouiſſimũ tuum de. igni. quia fina
liter ciuitatem ⁊ templum cõbuſſe/
runt chaldei ſublatis priꝰ inde oĩ/
bus precioſis. ideo ſubditur: Et de
nudabunt te veſtimẽtis tuis. Et re
quieſcere faciam ſcelus tuuꝫ de te:
quia non vacabit tibi idolatrare.
t Et fornicationem tuam de ter/
ra egypti. i. cõmunicationẽ in ido/
latria ⁊ amicitia. v Nec leua/
bis ⁊c. ſperando ab eis auxilium:
et ex tali ſpe vana rebellauit ſede/
chias ⁊ deſtructa fuit ciuitas.
x Ecce ego trad. te in ma. eo. q̃s
odiſti. i. chaldeorum q̃bus rebella
ſti. cetera patent ex dictis vſq̃ꝫ ibi.
In via

† Eſa.47.a Reu.3.b 6.16.e

N arte meretricia acq̃ſiuit: vi
deatqꝫ nuditatẽ ſuã ⁊ igno
miniã: ⁊ ſciat ꝙ hec vniuer
ſa nõ ei fecerit dñs: ſed for/
nicationes ſue qb⁹ poſt gẽ/
tes fornicata eſt: quas.ſ.e/
numerauit vt earꝫ coleret ſi
mulacra. a Dabo cali/
Pſ.74. cem. Penarꝫ.ſ.vñ: Calix in
mãu dñi vini meri ⁊c̃. Qui
Eſa.51.f in Eſaia: calix ruine ⁊ pocu
lũ furoris dr̃: ⁊ ad Hieremi
Hie.25.d am ait dñs: Accipe calicez
aliã lit/ vini meri de mãu mea ⁊ po
teram. tionabis omẽs gentes ⁊c̃.
Dabo calicẽ. Hiero. Si/
cut enĩ q̃dã catbartica dan
tur vt noxi⁹ humor q̇ eſt in
corꝑib⁹ egeratᷣ: ſic ⁊ dñs ca
licẽ dat tormẽtorꝫ meraciſſi
mũ: vt q̇cq̇d fellis ⁊ amari/
tudinis inerat pctõrib⁹ au/
feratᷣ: ⁊ ꝓſtine ſanitati red/
danᷣ. b Et bibes illuꝫ.
Poteſt h̃ ſuꝑ hierl̃m ſigni/
ficanᷣ intelligi: q̃ calicez ſo/
roris ſue ſamarie bibit no/
uiſſima: ⁊ q̃ſi feces tormen/
torũ ei⁹ vſqꝫ ad fundũ epo/
tauit. c Ubera tua lac.
Lxx. feſtiuitates ⁊ neome/
nias ei⁹ auferã.q.e.l.ſ.vt ꝓ
ſolennitate.ſ. atqꝫ leticia e/
ternũ planctũ habeas atqꝫ
merorẽ. Quia ſamarie ⁊
hierl̃m adulteria ſeparatim
deſcripſerat: ꝯñs erat vt pa
riter earũ ſupplicia nuncia/
ret. Oia autẽ dicunᷣ q̃ſi ad
adulteras: ⁊ fctã anacepha
leoſi: breuiter earꝫ ſcelera ꝓ
ponunᷣ: vt recte iuxta leg̃
imperiũ in adulteras iuſta
lapidatio ppl̃i ſequeretur.
d Polluerũt ſan. Quaſi
nõ hoc fecerũt foris: non in
montib⁹: nõ in lucis: ſic̃ ſo/
liti erãt: ſed in templo meo
ſtatuã baalis poſuerunt.
e Et ſabba. mea p. vt nec
loci nec tꝑis apud eos ſua/
reᷣ religio. f Miſerũt
ad vi. vt ꝑegrinis volupta
tib⁹ laſciuirẽt aſſyriorꝫ.ſ. et
chaldeorũ ſimulacra vene/
rãtes. g Itaqꝫ ecce ve.
Quaſi. cũ veniſſent omnez
adultere hituꝫ impleſti ſuꝑ
cis vt ⁊ corpus lauares et
ſtibio oculos linires.
h Tymiama m. Q̃d mi/
bi ſpecialiᷣ iuſſerã fieri ⁊ ex
terminare aĩam de pplo q̃
in priuatos vſus hoc face/
ret: tu offers idolis: vt con/
greges frequentiã populo
rũ ⁊ omni genere muſicorũ
canis vt non ſolum viſu ſed
⁊ auditu ⁊ odoratu ⁊ omni
bus ſenſibus placeres ama
toribus. i Attrita ẽ in.
Sic.ſ. attriuiſt̃ frontẽ vt ñ
ſecreto polluamini vl̃ mari
ti vel hoĩm aſpectũ viteᷣ:
ſed q̃ſi publice meretrices
ꝓſtituamini. Hiero. Hec
oĩa tropicos ⁊ ſub typo ad/
ultere ſũt dicta ꝯ ſamariam
⁊ hierl̃m

dimittent te nudã ⁊ ignominia plenã: et re/
uelabitᷣ ignominia fornicationum tuarum.
non dominus.
Scelus tuũ ⁊ fornicatiões tue fecerũt hec ti/
a quarum coluiſti ſimulacra.
bi: qꝛ fornicata es poſt gentes inter q̃s pol/
a ſamarie ſcꝫ.
luta es in idolis earũ. In via ſororis tue am a b
a cuius peccata ſecuta es.
a bulaſti: ⁊ dabo calicẽ eius in manu tua. Hec c
dicit dñs deus: Calicẽ ſororis tue bibes pro d
a penarũ magnitudine. tunc. b tempore captiuitatis.
fundũm et latum. Eris in deriſum et in ſub/
ſannationẽ q̃ es capaciſſima: ebrietate et do e
lore repleberis: calice meroris: ⁊ triſticie: ca
alias potabis.
b lice ſororis tue ſamarie. Et bibes illũ ⁊ epo/ f
a intantũ ſcꝫ vorabis vt etiam fragmenta.
tabis vſqꝫ ad feces: ⁊ fragmẽta ei⁹ deuorabᷣ:
a tunc quaſi redebit te fornicationis tue. igne egyptio fracta et ab amatoribus ſubacta et ſciſſa.
c ⁊ vbera tua lacerabis: qꝛ ego locut⁹ ſum ait g
dñs de⁹. Propterea hec dicit dñſ de⁹. Quia
a corporis vitia vel genitalia: quibus turpitudinis feditas indicatur.
oblita es mei ⁊ ꝓieciſti me poſt corp⁹ tuũ: tu h
a ſceleris.ſ. ſupplicia.
quoqꝫ porta ſcelus tuũ ⁊ fornicatiões tuas.
Et ait dominus ad me dicens: Fili hominis. i
a quaſi. iuſtam pro me ſententiam.
Nunquid iudicas oollam et oolibam: et an/ k+
a cum idolis.
nuncias eis ſcelera earum: quia adulterate l
a eorum ſcꝫ quos immolauerunt idolis: vnde: Immolauerunt filios ſuos et filias ſuas.d.
ſunt ⁊ ſanguis in manibus earum ⁊ cũ ido/ m
lis ſuis fornicate ſunt: Inſuper ⁊ filios ſuos n
quos genuerunt mihi obtulerunt eis ad de/ o p
a tandem.
d uorãdũ. Sed et hoc fecerũt mihi. Polluerũt q
e ſanctuarium meũ in die illa: et ſabbata mea
a etiam hec non ſufficiunt eis.
prophanauerunt. Cũqꝫ imolarent filios ſu r
os idolis ſuis: ⁊ ingrederenᷣ ſanctuariũ me
um in die illa vt polluerent illud: etiã hec fe/
a non contente preſentibus adulteris.
f cerũt in medio domus mee. Miſerũnt ad vi s
ros venientes de longe ad q̃s nuncios mi/
a ooliba ⁊ hieruſalem.
g ſerant. Itaqꝫ ecce venerũt q̃bus te lauiſti et
circũliniſti ſtibio oculos tuos et ornata es
a cultu.ſ. b libidini paratior. cui ſimile: et quis nuda fui: ſum viſa paratior illi.
mũdo muliebri. Sediſti i lecto pulcherrimo:
a epulis quibus fractas ad libidinem amatorum vires reparares: ſine cerere enim et bacho friget venus.
h ⁊ menſa ornata eſt ante te. Tymiama meuz t v
⁊ vnguẽtũ meũ poſuiſti ſuꝑ eã: ⁊ vox mltitu/ x y
dinis exultãt̃ erat i eã. Et i viris q̃ de mltitu z a
a nõ alicui⁹ vrbane elegãtie ruſticorꝫ.ſ. ⁊ latronũ hirũ ꝓferẽtes.
dine hoĩm adducebanᷣ ⁊ veniebãt de deſer/
a miſere ſorores. b intãtũ voluptatũ fluxũ iſaniebãt. c amatorum.
to: poſuerũt armillas i manib⁹ eorꝫ: et coro/ b
io.a hierl̃m vl̃ ſamarie: vl̃ vtriqꝫ.
i nas ſpecioſas i capitib⁹ eorꝫ. Et dixi ei q̃ eſt at
trita ẽ i adulteriis. Nũc fornicabitᷣ i fornica/

a In via ſororis tue.i. ſamarie.
b Ambulaſti. multipliciᷣ idola/
trando. c Et dabo calicẽ ei⁹ in
manu tua.i. puniam te ꝯſimili pe
na q̃ in ſcriptura noĩe calicis deſi
gnatᷣ. d Bibes ꝓfundũ ⁊ la
tũ.i. magnã penã intenſiue ⁊ extẽ
ſiue ſuſtinebis. e Que es ca/
paciſſima.i. afflictiõis ⁊ ignomi/
nie digniſſima. f Et epotabis
vſqꝫ ad feces. loq̃tur metaphorice
q̃ſi de hoĩe q̇ potat nimis auide:
⁊ ſic nõ ſolũ bibit feces q̃ ſũt i fun
do: ſed etiã videtᷣ ꝙ velit q̇dãmo
do cyphũ deglutire: ⁊ ꝑ hoc deſi/
gnatᷣ magnitudo pene. g Et
vbera tua lacerabis. ꝑ dolore: ſic̃
hoĩes in magna triſticia exiſtẽtes
trahũt capillos ſuos et lacerãt ſe
vnguibus. h Proieciſti me
poſt corp⁹ tuũ. loq̃tur de hieruſa/
lem ꝑ modũ adultere inuerecũde
que a corꝑe ſuo elongat virum et
currit ad adulterũ. ſic ppl̃s hieru
ſalẽ elongauit ſe a deo ⁊ idola co/
luit. i Et ait. Hic iterꝫ agitᷣ de
regno iude ⁊ ſamarie cõiunctim: ⁊
ꝑmo ponitᷣ culpa. ſcd̃o pena. ibi:
Viri ergo. Circa primũ exprimitᷣ
culpa cõiunctim. cũ dr̃: k Nũ 3.Re.14.d
quid iudicas oollã ⁊ oolibã. q.d.
ad te ꝑtinet iudiciũ ꝯdẽnationis
earũ nũciare. l Quia adulte
rate ſunt. idolatria. m Et ſan F
guis in manib⁹ earꝫ. ꝑ homicidia.
n Inſuꝑ ⁊ filios ſuos q̃s genue/
runt mihi.i. quos debuerunt ap/
plicare meo cultui. o Obtule
runt eis.i. idolis. p Ad deuo
randũ.i. cõburendũ ꝑ moduꝫ ſu/
perius frequẽter dictũ de pueris
oblatis idolo moloch. q Pol
luerunt ſanctuariũ meũ in die il/
la.i. tꝑe Manaſſe quo in tẽplo po
ſita fuerũt idola. iiij. Reg̃. xxj.
r Cumqꝫ imolarent filios ſu. ⁊c̃.
qꝛ poſt talia nephanda eadeꝫ die
volebant intrare templũ ⁊ deo ſer
uire: ⁊ minus malum eſſet a ſacro
loco ſe retrahere. s Miſerũt
ad viros venientes de longe ⁊c̃.
loquitur de populo ad modũ mu
lieris libidine ardentis que aliq̃ñ
mittit longe cũ laboribus et ſum/
ptibus magnis ꝓ adulter̃ aduo
cãdis: ⁊ in aduẽtu eorũ lauatᷣ ſe ⁊
ornat vt eis placeat. ſic iudei mit/
tebant longe: ⁊ cum ſumptib⁹ ma
gnis ad adducenduꝫ ſacerdotes
idolatrie de nouo ab eis audite:
⁊ illis idolis offerebãt bona que
deo debebant offerri: ⁊ patet litte
ra vſqꝫ ibi: t Et menſa ornata
eſt ante te.i. altare idoli ornatum
eſt ornamentis templi mei. iõ ſub/
ditur: v Tymiama meum.
de quo precipitur Exo. xxx. quod
mihi ſoli offeratᷣ. x Et vnguẽ
tũ meũ.i. q̇ vaſa mei cult⁹ debẽt
inungi. y Poſuiſti ſuꝑ eam.i. G
applicaſti ad idolatriã. z Et
vox multitudinis exultãt̃. ad lau
dẽ idolorꝫ. a Et in viris q̇ de
multitudine hoĩm adducebãtur:
id eſt ſacerdotibus idolorum.
b Poſuerunt armillas i mani/
bus eorum ⁊c̃. ornando eas orna/
mentis ſacerdotum domini.
Et ingreſſi

⁊ hierſm. que aſſyrijs tradite atqꝫ chaldeis ducte ſunt in captiuitatē ē vrbes earū incendio cremate: ppli īterfecti: q̄ ꝓ dō demonū ſimulacra venerati ſunt. a Uiri ḡ iuſti. Quaſi. ergo tradā eas his ad puniendū: qbꝰ vltro tradite ſūt ad polluēdū.

Hiero. Poſt hec et poſt aduētū chriſti intelligi ꝙ viri iuſti de pplis nationū ſamaritanos et iudeoꝝ iudicent cōparatione ſui ⁊ tradāt eos ad deuorandū. de qbꝰ dixit: Relinquet̄ vobꝭ domꝰ ve. de. ⁊ qñ videritis ab exercitu circundari hieruſalē: ſcitote qꝛ appropinquat deſolatio eiꝰ. Uſqꝫ hodie enim adultere ſūt. ⁊ totius orbis lapidibus opprimunt̄: qm̄ miſerūt nūcios ad eos q̄ erant ꝓcul. vt ſcꝫ non dicerent: Ego dn̄s appropinquās ⁊ nō de longe: ⁊ preparauerūt ſe amatoribus ſuis. ſ. demōibꝰ: ⁊ oēm cultū atqꝫ ornatū quem a deo acceperāt: naturali bono verterūt in cultū demonū: ⁊ opa ſua decoreq̄ q̄ in armillis ⁊ diademate intelligimus amatoribꝰ prebuerunt: quoꝝ pena gentibꝰ timor eſt. imo his qui ex gentibus crediderīt ne ſilia patiant̄ ſi ſilia fecerint: a qbꝰ tūc auferent̄ impietates cū receperint ſcelera ſua: ⁊ velamen qd̄ poſitū eſt añ vultum moyſi: abſtulerint ab oculis ſuis vt cognoſcāt ꝙ ipē ſit dn̄s ieſus chriſtꝰ quē dei filiū negauerūt.

Mat. 25. d

Et factum eſt. Hiero. Notandū aūt quō a pn̄cipio ꝓphetie vſqꝫ ad p̄ſentem diē q̄ ciuitas cepit obſiderī ꝑ ordinē captiuitas venerit. primū gladiū ꝓuocatur. deinde due vie ponūt̄: āmon ⁊ hierl̄m: quarū ad dexteram cadit ſors nabuchodonoſor. Cōflat̄ in ciuitate argētū: es: ſtānū: plūbū ⁊ ferrū. Terra q̄ꝫ nō cōpluit̄ ꝟ ſentibus occupat̄: poſtea ſub noīe duaꝝ ſororū ſamarie ⁊ hierl̄m peccata narrant̄ quō illa capta eſt: iſta capiēda. Ad extremū nono anno: decimo mēſe: decima die mēſis ī captiuitate poſito Ezechieli: et his q̄ cū eo erāt: ⁊ ſe cum rege iechonia tradiderāt: oſtendit̄ qua die ciuitas ceperit obſideri: ⁊ ſil̄itudo lebetis ponit̄: et quō carnes ⁊ oſſa in lebete incēdio concremant̄: ſic cuncta ciuitas cū ſuis itereat ciuibꝰ: ⁊ nullus remaneat obſeſſoꝝ: q̄ nō fame: gladio: peſtilētia ꝯſumat̄: ⁊ ps ceta captiua ducat̄ ī babylonē.

A

Ca. XXIIII

c Et factū ē. Hiero. Sūt q̄ ꝟm tropologiā hunc locū ad ꝯſūmationē mūdi trāſferūt: nōnunq̄ꝫ numerū q̄ in ſcptur̄ diuinis penaꝝ ⁊ doloꝝ eſt et ſꝑ ſequit̄ iuſticiā: decimi mēſis ⁊ decīe diei clemētia tēperāt. Idcirco ei adhibent̄ egrotātibꝰ pene vt dolorē ſanitas ꝯſeq̄t̄. Mūdꝰ ḡ q̄ ī maligno poſitꝰ ē

1. Joħ. 5. d

in die

a ſ polluere cupientes.

tione ſua etiā hec. Et ingreſſi ſūt ad eam quaſi ad mulierem meretricē: ſic ingrediebant̄ ad oollam ⁊ ad oolibaꝫ mulieres nefarias. a

ſ certatim. ſ ſcilicet.

a ſ qꝛ adulterā. ſ. ⁊ parricidā me iubēre cruciāt.

a Uiri ergo iuſti ſūt: hi iudicabūt b c eas iudicio adulterarū: ⁊ iudicio d effundentiū ſanguinem: qꝛ adulterate ſūt ⁊ ſanguis in manibꝰ earum: ⁊ cum idolis ſuis fornicate ſunt. Hec enim dicit dominꝰ deꝰ:

a ſ immolatorum idolis.

a ſ o propheta. ſ monitu vocis tue. ſ populoꝝ.

Adduc ad eas multitudinē ⁊ trade eas in tumultū ⁊ in rapinam: e

a ſ primū. ſ. diripiat̄ vniuerſa eorū ſubſtantia.

a ſ deinde.

et lapident̄ lapidibus populorū ⁊ confodiant̄ gladijs eorum. Filios ⁊ filias eaꝝ interficient: et domus earum igne ſuccēdēt. Et auferā ſcelus de terra: ⁊ diſcent omnes mlīeres ne faciāt ꝟm ſcelus earū. Et dabunt ſcelus veſtrū ſuper vos: ⁊ peccata idoloꝝ veſtrorū portabitis: ⁊ ſciētis quia ego dn̄s deus. f g h

a ſ hec omnia. ſ. fient vt ſic. a. ſ.

ſ earum. ſ in earum penis.

a ſ ne recipiant ſimilia.

a ſ penam ſceleris.

ſ que coluiſtis.

a ſ ſola vexatio intellectū dabit auditui. ſ ſic.

Ca. XXIIII

b Et factū eſt verbum dn̄i 1+

a ſ captiuitat̄ ioaki. qrto ei āno cepit ꝓphetare ac decimo mēſe eiuſdē noni āni: decima die mēſis decimi factum eſt verbū dn̄i ad eum in babylonis regionibus conſtitutum.

ad me ī anno nono in mēſe decimo decima die mēſis dicēs: Fili k l

a ſ in memoriā. b ſ id eſt: ſcitote ꝙ rex babylonis hodie obſidere cepit hieruſalem.

hoīs ſcribe tibi nomē diei huiꝰ in m qua cōfirmatus ē rex babylonis aduerſuꝫ hierl̄m hodie: ⁊ dicēs ꝑ n o prouerbium ad domum irritatricē parabolaꝫ ⁊ loqueris ad eos:

a ſ quaſi ipam obſidionē ꝑ parabolā deſcribe.

a ſ metaphoram. ſ. et tranſlationem.

a Et ingreſſi ſunt ad eā. polluēdo ꝑ idolatriaꝫ. b Uiri ḡ iuſti ſunt. Hic ꝯñr ponit̄ pena. cū dr̄: Uiri ergo iuſti ſūt. i. aliq̄ viriles ⁊ potētes q̄ in cōparatiōe iudeoꝝ ſunt iuſti: ⁊ ꝑ iſtos intelligunt̄ aſſyrij q̄ deſtruxerūt ſamariā: ⁊ chaldei ⁊ alij q̄ fuerūt cū eis in exercitu ꝯtra hierſm: ipi eni non receperāt legē dn̄i ſicut iudei: ⁊ iō q̄uis eſſent idolatre tñ minꝰ in ꝟ peccabāt q̄ꝫ iudei. c Hi iudicabūt eas. i. erūt executores iuſticie mee. d Iudicio adulterarū ⁊c. q̄ ꝟm legē ꝯdēnant̄ ad morteꝫ. Et ꝟ mō chaldei iudicauerūt regnū iuda. ⁊ aſſyrij regnū iſrl̄: vt frequēter dictū ē. ſ. iō ſubdit̄: e Adduc ad eas multitudineꝫ. ſ. exercituū ad eas totalit̄ diſꝑdendū. ⁊ ptꝫ lr̄a vſqꝫ ibi: f Et auferā ſcelus de terra. ꝑ captionē vtriuſqꝫ regni. g Et diſcent oēs mulieres. i. alie gentes. h Ne faciāt ꝟm ſcelus eaꝝ. ſ. rūpendo iuramētū qd̄ fecit ſedechias regi babylonis q̄ adiurauerat eū per dn̄m. ij. Paral. vlt̄. ⁊ Oſee rex iſrl̄ regi aſſyriorum. Ca. XXIII.

Moraliter.

a† Et factꝰ eſt ſermo dn̄i ad me dicens: Fili hoīs due mulieres ⁊c. In ꝟ capitulo deſcribitur malicia iudeoꝝ puniēda ſub metaphora duarūꝫ mulieꝝ adulteraꝝ ⁊ vniꝰ matris filiaꝝ. Myſtice vero ꝑ has mlīeres intelligi pn̄t due religiones in generali: q̄ filie ſunt vniꝰ matris eccl̄ie. vna eſt religio poſſeſſiōes hn̄tiū. alia mendicantiū. Per maiorē filiā ſignificat̄ religio poſſeſſiones hn̄tiū: qꝛ ꝟm tp̄s eſt prior ⁊ fortior: ⁊ iſta vocat̄ oolla ⁊ interp̄tat̄ tēplū: qꝛ religio poſſeſſiōes hn̄tiuꝫ facit elemoſynas magnas ⁊ hoſpitalitates: ⁊ hꝫ vnde. Per minorē vero filiā que vocatur ooliba ⁊ interp̄tat̄ tēplū meū: ſignificat̄ religio mēdicantiū: q̄ nō facit hoſpitalitatem cōiter niſi fratribꝰ eiuſdē religiōis. Et de vtraqꝫ dr̄ infra. ꝙ nō relinq̄t fornicatiōes egypti. i. mores ſeculi: qꝛ plures de mēdicātibꝰ et nō mendicātibꝰ portāt religioſuꝫ habitū ⁊ hn̄t mores ſeculariū. Et de maiori filia dr̄ infra ꝙ inſaniuit in amatores ſuos ī aſſyrios: q̄ interp̄tant̄ ſuſtollentes vigilias dn̄i: et ꝑ iſtos ſignificant̄ p̄ncipes huius mūdi q̄ priores ⁊ abbates accipiūt ꝓ ꝯſilijs ſuiſ ⁊ tꝑalibꝰ negocijs: ⁊ ſic ſuſtollunt eos de dn̄i vigilijs: ⁊ ipi ſic ſublati inſaniūt poſt eos imitantes pompas eoꝝ in eq̄taturis ⁊ familijs dedecētes valde ſtatū religionis. k† Qd̄ cū vidiſſet ſoror eiꝰ ooliba. Hic arguit̄ malicia religioſoꝝ mendicantiū. de qua dr̄: l† Pluſq̄ꝫ illa inſaniuit ⁊c. nā religioſi mēdicātes citiꝰ declinauerūt vt videt̄ a ꝑfectiōe patrū ſuoꝝ q̄ꝫ alij. vnde cōtigit ꝙ q̄dā de religione mendicantium arguebat q̄ſdā monachos de declinatione religiōis ſue: ⁊ vnꝰ rn̄dit. frater qñ moneta vr̄a tantū cucurrerit q̄ntum nr̄a cucurrit iam: erit multū deleta. + Ad filios aſſyrioꝝ p̄buit impudent̄ ⁊c. ſicut dictū eſt ꝑ aſſyrios p̄ncipes intelligunt̄: ad curias āt p̄ncipū aliq̄ mēdicantiū impudenẗ ſe ingerunt nō vocati. aliq̄ vt fugiāt ordinis pauꝑtatē: ⁊ aliqui vt ꝑ hoc ꝓmoueant̄ ad aliquā dignitatem. iō de vtriſqꝫ. ſ. mēdicantibꝰ ⁊ nō mēdicantibus malis ꝯcludit̄ in fine: k† Fili hoīs nunq̄d iudicas oollam ⁊ oolibā. q. d. ſic. ⁊ exponat̄ vt ſit verbum directū ad chriſtū: qui dr̄ in euāgelio filiꝰ hoīs. vt ſit ſenſus: Fili hominis. id eſt o tu chriſte. nunq̄d iudicas: id eſt cōdēnas ad inferni penas maliciā predictoꝝ. q̄ſi diceret: ſic.

Ca. XXIIII

Et factum eſt. Hec eſt pars nona in q̄ ꝓpt̄ maliciaꝫ ppli deſcribitur eiꝰ tribulatio ſub metaphora duplici. ſub vna deſcribitur populi afflictio. ſub ſecūda afflictionis aggrauatio. ibi: Et factum eſt. Prima in duas: quia primo ponitur parabola: ⁊ ſecundo exponit̄. ibi: Propterea. Circa primū premittitur tempus. cū dicitur: k In anno nono. ſcꝫ tranſmigrationis ioakim: ⁊ idem fuit annus nonus regni ſedechie qui ei ſucceſſit: et eodem anno nabuchodonoſor hieruſalē obſedit. vt habetur. iiij. Reḡ. vlt̄. ideo ſubditur: l Menſe decimo decima die menſis: m In qua confirmatus eſt rex babylonis. i. obfirmatus. n Aduerſum hieruſalem. ad eam deſtruendam. o Et dices per prouerbium. i. parabolam que ſequitur. cum dicitur:

Pone

H in die iudicij diuino igne ſuccēdit: ⁊ ciuitas ſangui nū ponitur ſuꝑ carbones ignis: vt impleat illud Eſa.
Eſa. 44. c Hās carbones ignis ſede ſuꝑ eos: hi erūt tibi in adiutoꝛio. Illud aūt difficile quō cū carnes ⁊ oſſa cōſumant: q̄bus pleni ſunt etiā phariſei. vn̄: Ve vob
Mat. 23. c ſcribe ⁊ phariſei qui ſiles eſtis ſepulchꝛis dealbatis q̄ plena ſunt oſſibꝰ moꝛtuoꝝ. nunc dicat ꝙ rubigo ſoꝛdeſqꝫ mūdi ꝯſūpte non ſint: ſꝫ etiā poſt iudiciū ſeueritatē malicia remaneat. qđ facile ſoluitur ſm̄ illud apl̄i: Cōcluſit deꝰ oīa
Gal. 3. d ſub pctō vt oībꝰ miſereat.
Ro. 8. d Vanitati eī creatura ſubiecta eſt: et ponit ſanguis qui effuſus eſt in ꝓpatulo vniuerſe creature vt oīm ſcelera pateāt. Petra aūt lympidiſſima chꝛiſtꝰ q̄ ſeq̄bat in ſolitudine populū
1. Co. 10. a iſrl̄. de q̄: Bibebāt aūt de ſpūali ꝯſeq̄nte eos pe. petra aūt erat xp̄s: eo ꝙ i illo oīa reuelent. ⁊ impleat il
Mat. 10. c lud: Nihil occultū qđ nō reueleť. Dicit autem dn̄s ſe nō miſereri: nec ꝑterire pctā mūdi: neqꝫ parcere impijs neqꝫ placari vt vie pe
Ps. 1. reant impioꝝ. vn̄: Et iter impioꝝ ꝑibit. a Ve ciui. ſang. ool. Hiero. Pōt hec ꝓphetia ad tp̄s dn̄ice paſſiōis ꝑtinere: ꝓpť quā exercitu circūdata eſt hieruſalē ⁊ filij eiꝰ interfecti: ⁊ obſidente Tito Veſpaſiani filio ad ſalutē nullus euaſit: tēplūqꝫ ſub Tito ⁊ poſt. l. ānos ſub Adriano ciuitas eterno igne cōſumpta ē. Preſentē āt ſignat captiuitatē qn̄ Ezechiel ī babylone hec cernebat: et Hieremias in ꝑncipio vo
Hiere. 1. c luminis ſui ponit ſic: Ollam ſuccēſaꝫ ego video: et fa. e. a. f. a. b Super lympidiſſimā petrā. vt oībus pateret: ne ťra operiret aut puluere. Natura ē vt ſi ſanguis fuſus ſit ī terrā: ebibat humꝰ humoꝛeꝫ ſanguinis: aut paulatī terra opiat aut puluere. Si aūt ſuꝑ planam petrā effuſus labit: ⁊ lataꝫ obtinet ſedē. In h̄ ptꝫ: q2 n̄ occulta: ſꝫ publica ⁊ aperta fecerit homicidia. ſm̄ illud:
Gen. 4. b Sanguis fratris tui clamat ad me de terra.
c Nec parcā. Sicut medicꝰ q̇ putridis nō parcit carnibꝰ vt ſana mēbꝛa ſeruent: nō parcit vt parcat. crudel eſt vt miſereat: nō conſiderat patientis doloꝛem ſed vulner ſanitateꝫ.
Mat. 18. a vnde: Meliꝰ ē ad vitā ingredi debilē ⁊ claudū ⁊c.
Et factū

a ſ leberem. ſ.
Hec dicit dn̄s deus. Pone ollam: a†
pone inquā ⁊ mitte in eam aquaꝫ b
Congere fruſta eiꝰ in eā: oēm partē c† d
ſ. ſcꝫ
bonā: femur ⁊ armū electa ⁊ oſſibꝰ e
plena. Pinguiſſimuꝫ pecꝰ aſſume: f+
a ſ cumulos. b ſ ad coquendū.
compone quoqꝫ ſtrues oſſium ſub g
a ſ lebetis. b ſ nimia coctione. ſ vel diſcocta.
ea. Efferbuit coctio eius: et diſſo h
luta ſunt oſſa illius in medio eius.
a ſ quaſi: o propheta vis ſcire quid ſit lebes que carnes aut que oſſa: loquere hec dicit dn̄s.
a Propterea hec dicit dn̄s deus† Ve i k
a ſ hieruſalē. b ſ que eſt lebes. c ſ malicia nimia.
ciuitati ſanguinū olle cuiꝰ rubigo l m
a ſ q̄uis ignis ſuppoſitus ſit. ſ perſeuerauerunt enī q̄uis capti q̄uis cruciati in pꝛiſtino ſcelere.
in ea eſt: ⁊ rubigo eiꝰ non exiuit de n
a ſ ſigillatim vt nemo remaneat in ſalutē. ſ.
ea. Per ptes et p partes ſuas eijce o
a ſ vt alij perirent: alij ſaluarētur: ſed omnibus cōmunis veniet interitꝰ. b ſ homicidia filioꝝ neces.
eam. Nō cecidit ſuꝑ eam ſoꝛs. San p q
b guis eī eius in medio eiꝰ eſt: ſuper r
lympidiſſimā petrā effudit illū: nō
effudit illū ſuꝑ terrā vt poſſit operi
a ſ quaſi: ne tranſiret indignatio mea: ſed ſuꝑ apertiſſimum vltio properaret homicidium.
ri puluere: vt ſuꝑinducerē indigna
tionē meā ⁊ vidicta vlciſcerer. De
a ſ alias: venit ſanguis.
di ſāguinē eiꝰ ſuꝑ petrā lympidiſſi
mā ne opireť. Propťea hec dič dn̄s
a ſ non vnius ſed multoꝝ.
deꝰ: Ve ciuitati ſanguinū: cuiꝰ ego s t
a ſ non ſolum enim carnes molles ⁊ teneras: ſed duriſſima quoqꝫ oſſa ſuccendam vt nihil incrematum remaneat.
grandē faciā pyrā. Congere oſſa q̄ v
igne ſuccēdā. Cōſument carnes: ⁊ x y
coquat vniuerſa cōpoſitio: et oſſa ʒ
a ſ cum omnia fuerint conſumpta.
tabeſcēt. Pone qꝫ eam ſuꝑ pꝛunas a†
ſ et a ſ conſummatur.
vacuā vt incaleſcat et liquefiat es b
eius: ⁊ cōfleť in medio eiꝰ inquina
a ſ cum ea. b ſ malicia.
mentū eiꝰ: ⁊ cōſumat rubigo eius. c
a ſ quaſi non pꝛodeſt feciſſe quod iuſſum eſt.
Multo laboꝛe ſudatū eſt: ⁊ nō exi d e
ſ ciuitate. ſ malicia. ſ etiam.
uit de ea nimia rubigo eius neqꝫ ꝑ
ignē. Immūdicia tua execrabilis: f
a ſ apoſtrophat ad ipſam ciuitatem.
quia mūdare te volui: ⁊ n̄ es mūda g
ta a ſoꝛdibꝰ tuis. Sed nec munda h
beris pꝛius: donec q̇eſcere faciam
a ſ compleram.
indignationem meam in tē. Ego
a ſ cuius verba non tranſeunt. b ſ vꝛbis obſidio.
dominus locutus ſum. Veni et fa
a ſ que minatus ſum. b ſ ſicut ſepe. ſ ſcelera tua.
c ſ etiam ſi multiplicaueris pꝛeces.
c ciam: non tranſeam: nec parcam:
a ſ cogitationes.
nec placaboꝛ. Iuxta vias tuas et

a Pone ollā. i. diſpone ad ignē: ⁊ ꝑ ollam intelligit hierl̄m: vt exponit. ĩ. q2 populꝰ fuit cōgregatus in ea ꝓ refugio ⁊ ꝓ defenſiōe ciuitat ⁊ templi ꝯtra chaldeos. in aliq̄bꝰ libꝛis ſubditur: tn̄ nō eſt in hebꝛeo. b Eneā. ſed ſubintelligitur vt ptꝫ ꝑ ea que. ĩ. ſequunt: ⁊ ꝓpter hoc additū fuit ab aliq̄ expoſitoꝛe: vel foꝛte a tranſlatoꝛe q̄ nō ſemꝑ trāſtulit verbum ex verbo: ſed aliqn̄ ſenſum ex ſenſu. Pinguiſſimū pecus aſſume. iſtud in hebꝛeo nō eſt in hoc loco ſꝫ poſtea.
c Congere fruſta eiꝰ. i. pinguiſſimi pecoꝛis. de q̄ poſtea ſubdit. ꝑ hec fruſta intelligunt partes ppl̄i in hierl̄m ꝯgregati ad eiꝰ defenſionem cōtra nabuchodonoſoꝛ. d Omnē partē bonā. i. oēs foꝛtes bellatoꝛes. e Electa ⁊ oſſibꝰ plena. i. oēs viros foꝛtes q̇ cōcurrerunt ibi vndiqꝫ. f Pinguiſſimū pecus aſſume. i. id qđ eſt meliꝰ in boībus de toto regno. g Cōpone qꝫ ſtrues oſſiū ſub ea. i. facias igneꝫ deſubť de oſſibꝰ q̇ eſt foꝛtioꝛ q̄ꝫ de lignis: ita exponunt aliq̄: ſed h̄ nō videť bene dictū. q2. ĩ. vbi de iſto igne loquiť vbi trāſlatio nr̄a ſic hꝫ: Cōgere oſſa que igne ſuccendā. In hebꝛeo hr̄: Multiplica ligna: accēde ignē. ꝓpter qđ Ra. Sa. ſic expōit: Cōpone qꝫ ſtrues oſſiū ſub ea. i. ſic diſpōe fruſta in olla ꝙ partes magꝰ oſſee ſint deſubtus q̄ſi alias ſuſtentantes: ꝑ qđ deſignabat diſpoſitio bellatoꝝ intra hierl̄m ꝑ talē modū ꝙ foꝛtioꝛes pꝛeſtarēt debilioꝛibꝰ fulcimētū. h Efferbuit coc. eiꝰ. i. īſultꝰ oſtiū īualuit intantū ꝙ etiā foꝛtioꝛes bellatoꝛes ītra hierl̄m exiſtētes qui ꝑ oſſa intelligunt fuerunt q̄ſi diſſoluti virtute. iō fugerūt fracta ciuitate. iiij. Reg. vlt.
i Propterea. hic ꝯn̄r dicta parabola exponit: ⁊ ad ſenſuꝫ iā dictū: ſed aliq̄ ſuꝑaddunt cū dꝛ:
k Ve ciuitati ſanguinū. i. hierl̄m q̄ effudit ꝓphetaꝝ ⁊ iuſtoꝝ ml̄tū ſanguinē. l Olle. ſic ſupꝛa noīata eſt hierl̄m vt dictū eſt. m Cuius rubigo. i. malicia indurata. n In ea eſt. ꝑſeuerās. o Per ptes ⁊ ptes eijce eā. q2 in longa obſidione aliq̄ de induratis in mal perierūt fame: ⁊ alij peſtilētia ſeu aer coꝛruptiōe: et ī eiꝰ captiōe aliq̄ ſunt gladiati ⁊ reliq̄ captiuati.
p Nō cecidit ſuꝑ eā ſoꝛs. qn̄ enī ponit ſoꝛs ad oſtendendū q̇ debeāt moꝛi vel dimitti ſoꝛs parcit plibꝰ: ſicut ionas ſoꝛte dep̄heſus ceter dimiſſis fuit in mare ꝓiectꝰ: ſꝫ hic oēs capti ſunt modis ꝑdict. Et ſi aliq̄ euaſerūt vt hiſmael et aliq̄ alij fuerunt ita pauci cōparatiue ꝙ q̄ſi ꝓ nihilo cōputandi erāt: q̇ tn̄ poſtea fugiētes in egyptū cū iohāna filio caree pericrūt ſaltē ꝓ maioꝛi parte Hiere. xliij. q Sanguis enī eiꝰ. i. peccatū.
r Suꝑ lympidiſſimā petrā effudit illum. i. ita publicū ē ⁊ manifeſtū oībꝰ ꝙ nō pōt aliq̄ tergiuerſatiōe celari: ſꝫ iuſticia diuīa ipm exigit ſtatī puniri. iō ſubdit: s Ve ciuitati ſanguinū. i. hierl̄m. t Cuiꝰ ego gran. fa. pyrā. i. ignitiōeꝫ. a pyr qđ eſt ignis. v Cōgere oſſa. In hebꝛeo hr̄ ligna. x Cōſument carnes. i. fame ⁊ peſte moꝛient debilioꝛes. y Et coquet vni. cōpoſitio. i. tota ꝯgregatio ppl̄i ī hierl̄m ſupꝛa modū affliget. ʒ Et oſſa tabeſcēt. q2 etiaꝫ illi q̇ ſunt foꝛtioꝛes deficiēt. a Pone qꝫ eā ſu. pꝛu. vacuā. q2 poſt euacuationē ciuitat a ppl̄o et diuitijs finalr incēſa fuit a chaldeis. b Vt incaleſ. ⁊ liq̄. es eiꝰ. i. materia edificioꝝ. c Et conſumat ru. eiꝰ. vt ſic locꝰ incēdat in deteſtationē malicie ī eo diu ꝑpetrate. d Multo laboꝛe ſu. ē. ad amotionē dicte rubigīſ ꝑ Hiere. ⁊ alios ꝓphas ꝓpl̄m arguētes: ⁊ ob h̄ ml̄tas īiurias ſuſtinētes. e Et n̄ exi. de ea ni. ru. ⁊c̄. ſ. tribulatiōis q̄ freq̄nt ꝯtigit illi ꝓpl̄o an̄ eiꝰ deſtructōeꝫ.
f Immū. tu. exe. q2 mūdare te volui modis facilioꝛibꝰ: vt ꝑ ꝓphaꝝ coꝛrectiōes ⁊ ꝑticlares afflictiōes. g Et n̄ es mū. talibꝰ modis. h Sꝫ nec mū. pꝛi. do. q̇e. fa. iudi. meā in te. te totaliter deſtruendo: ſicut indignatio homīs irati quieſcit in deſtructiones ſui aduerſarij.
Et factū

Naū. 3. a
Abac. 2. c
C
D

a Et factũ eſt ver. Supra le/
betis ſuccẽſio vrbis obſidionẽ
oñdit: nũc captã atqꝫ deletaꝫ ⁊
oẽm ꝓplm vl gladio interfectũ
vel in captiuitatẽ ductũ: ꝓphe
tal' ſermo teſtat. b Mortu
orũ lu. Et ſi vxor tua moriat ꝙ
ſi bona fuerit: nihil viro ama/
E bilius: ꝙ a deo homi ꝓuidet ⁊
lege iungit ⁊ vnũ corpꝰ efficit.
c Corona tua c. Hiero. Aiũt
hebrei babylonios mgr̃os legl
ꝑcepta ſeruãtes vſqꝫ nũc deca/
logũ ſcriptũ in mẽbranulis cir/
cundare capiti ſuo: ⁊ hec eſſe ꝙ
iubeant ante oculos ⁊ in fron
te pendere vt ſemꝑ videãt que
precepta ſunt: ⁊ qꝛ Eçechiel ſa/
cerdos erat nõ debere eũ depo
nere coronã gloriatiõis: ſꝫ liga
tam hr̃e in capite. Nos aũt iu/
xta .lxx. coronã capilloꝝ intelli
Allego gimus. Hiero. Allego. Ve/
niamus ad anagogen ſi tñ vio/
lenta viſa nõ fuerit lectoris vi/
gilantie filius hoĩs: chriſtus ꝗ
in veſpera huiꝰ mũdi vxorẽ pri
ſtinã ꝑdidit: nec eam fleuit nec
amictu ora velauit: nec recepit
vllã hoĩm ꝯſolationẽ: ⁊ ſꝫ ven/
tura ꝑdixit mane: ꝙ cõpleta ſũt
F veſꝑe: ⁊ rurſuꝫ mane ĩ ſcðo ad/
uẽtu facta ꝓbauit: ꝙ ventura ꝑ
dixerat. Sanctuariũ iudeorũ ⁊
qð deſiderabile habuerãt ĩ ocu
lis ⁊ ſuꝑ ꝙ tremebant: aĩe eo/
rũ eſſe pollutũ: filios quoqꝫ eo/
rũ ⁊ filias romano gladio cõci
diſſe. d Ora amictu. Nñ cõ
ſuetudo ſeruat in luctu: mediꝰ
dolor ẽ: qñ aũt tãta malorũ in/
cũbit neceſſitas vt om̃i ploratu
maior ſit vnuſqſqꝫ de ſua nece
ſollicitꝰ ad alioꝝ qꝫuis ꝓximi
ſint nõ ingemiſcit miſerias.
e Coronas habebitl in ca. v.
Non enĩ debent lugere ⁊ ſigna
luctꝰ aſſumere: qꝛ ꝑ vmbrã rece
perũt veritatẽ: ⁊ naçarei quidã
facti fuerunt: ⁊ vnuſqſqꝫ a fra/
tre ſuo conſolabitur vt eçechi/
el: quẽ deus pater confortauit:
ſit eis in portentũ: ventura pre/
nuncians: ⁊ poſtqꝫ ſubuerſa fu
erit hieruſalem: templũqꝫ ſuccẽ
ſum: ⁊ hoc totus mũdus audie
rit: ⁊ diſperſio iſrael que orbis
G terminos colit: tunc verba do/
mini opere completa habebũt
libertatem: ⁊ polluto ſanctua/
rio eius et lege completa vel de
ſtructa ſm occidentem litteraꝫ
aperiantur euangelia: ⁊ cogno
ſcat iſrael ꝙ ipẽ ſit dominus de
us qui hec mane ventura pre/
dixit veſpere: id eſt in mũdi cõ/
ſummatione eſſe completa ſuo
probauit aduentu.
f Cũ eo qui fugit. nõ ad ipm:
quia que ventura predixerat: il
la nunciat iam perfecta: ⁊ vltra
non tacebis: ſed argues eos et
dices omnia illis merito acci/
diſſe vt ſis illis in portentũ: ſm
Zach. 3. d illud Zacharie: ꝙ ꝓphete viri
portendentes dicuntur. Et do/
Osee. 1. c minus alibi dicit: In manibus
ꝓphetarũ aſſimilatꝰ ſum.

ſ opera.
iuxta adinuentiones tuas iudicabo te dicit
a dñs. Et factũ eſt verbũ dñi ad me dicens: Fi a
li homis: ecce ego tollo a te deſiderabile ocu b
ſ tamen.
lorum tuorum in plaga: ⁊ non planges neqꝫ
a ſ monſtrantes dolorẽ. b ſ ſuperatꝰ dolore.
plorabis: neqꝫ fluent lachryme tue. Ingemi c
a ſ ne in verba prorumpas. b ſ que tondetur in luctu ⁊ calciamen
ta habebis in pedibus que lugẽtes ſolẽt abijcere. vnde dauid: Ab/
ſalon fugiens ⁊ penitens ſuper necẽ vrie nudis pedibꝰ ambulauit.
b c ſce tacens: mortuorũ luctuꝫ nõ facies. Coro d
na tua circũligata ſit tibi: ⁊ calciamenta tua e
a ſ ſicut in luctu fit.
erunt in pedibus tuis: nec amictũ ora vela/ f
a ſ que mihi fuerant imperata.
bis: nec cibos lugentiuꝫ comedes. Locutus g h
a ſ oculoꝝ deſiderabile: lumborũqꝫ ⁊ ſanguinis luctus. ſm. lxx.
ſum ergo ad pplm mane: et mortua eſt vxor i
a ſ ſtatim. b ſ die altera. c ſ dominus.
mea veſꝑe. Feciqꝫ mane ſicut preceperat mi k l
hi. Et dixit ad me ppl's: Quare non indicas m
a ſ contra morem omnium.
nobis ꝗd iſta ſignificẽt que tu facis? Et dixi
a ſ cauſas querentes tante patientie.
b ſ reſpondens illis pro me.
ad eos: Sermo dñi factꝰ eſt ad me dicẽs: Lo
quere domui iſrael. Hec dicit dñs deꝰ: Ecce n o
a ſ vt incendatur. ſ. alienigenis pareat ac prophanis. b ſ confi
dentiam et ſpem.
ego polluã ſanctuariũ meũ: ſuperbiaꝫ impij p q
a ſ in quo deſideriũ veſtre ſalutis. b ſ cuiꝰ. ſ. obſidione.
veſtri: ⁊ deſiderabile oculorũ veſtroꝝ: et ſuꝑ r s
a ſ qui. ſ. fami et peſtilentie ſupererant.
quo pauet aĩa veſtra: et filij veſtri et filie vr̃e
ſ tunc.
quas reliquiſtis gladio cadent. Et facietl ſi/ t
a ſ mortua vxore.
b ſ a conſolantibus oblatos.
d cut feci. Ora amictu non velabitis: et cibos
a ſ capillorum. b ſ cõtra mo
rem vrbe et templo ſuccenſis ad malorum magnitudinẽ ſtupebitis.
e lugentium nõ comedetis. Coronas habebi/
tis in capitibꝰ veſtris: et calciamẽta in pedi/
bus. Non plangetis neqꝫ flebitis: ſed tabe/
a ſ vix habentes liberum gemitum
ne offendant victorum ſuperbiã ſi publice flere videantur.
ſcetis in iniquitatibus veſtris: ⁊ vnuſquiſqꝫ
gemet ad fratrem ſuum. Eritqꝫ eçechiel vo/ v
a ſ vt que non fecit in morte vxoris non faciatl in euerſio
ne vrbis et templi.
bis in portentum. Iuxta omnia que fecit fa
cietis cum venerit iſtud: ⁊ ſcietl quia ego do
a ſ adhuc apertius.
minus deus. Et tu fili homis: ecce ĩ die qua x
a ſ templi confidentiam.
tollam ab eis fortitudinem eorum et gaudi/ y
um dignitatis: ⁊ deſiderium oculorum eorũ z
a ſ tollam: ſubauditur a ſuperori.
ſuper quo requieſcunt anime eorum: ⁊ filios
a ſ de hieruſalem.
⁊ filias eorũ: in die illa cum venerit fugiens
a ſ vrbem euerſam.
ad te vt annũciet tibi: in die in quaꝫ illa ape a
a ſ qui prius tacebas et liberum gemitum non habebas: et tante
eras patientie vt in vxoris nece et liberorum dolore lachrymam nõ
emitteres.
f rietur os tuum cum eo qui fugit: ⁊ loqueris
et non ſilebis vltra: eriſqꝫ eis in portentum:

---

a Et factũ ẽ. Hic ponit ſcða
parabola ad oñdẽdũ doloris
augmẽtum. ⁊ ꝑmo parabola
ponit. ſcðo exponit. ibi: Et di
xit. Circa ꝑmũ ſciẽdum ꝙ do
lor cordis alleuiat ꝑ fletum ⁊
planctum: ſm ꝙ dicit phs. ij.
rhetorice. qꝛ qꝫdiu tenet clau
ſus in corde magꝰ pungit: ſed
ꝑ fletũ ⁊ planctuꝫ euaporat et
euaneſcit: ſicut ⁊ dolor apoſte
matis qꝫdiu ẽ integꝝ ⁊ clauſũ
magꝰ affligit. mitigat aũt qñ
rumpit ⁊ ſanies fluere icipit.
Eçechieli vero data fuit mate
ria doloris de morte vxoris. ⁊
ꝓhibitꝰ fuit cã flere ⁊ lugere.
⁊ hoc eſt qð dr̃ hic: b Ecce
ego tollo a te deſide. ocu. tuo/
rũ. i. vxorẽ tuã ꝙ eſt magꝰ dili
gibilis qꝫ aurũ ⁊ argentũ.
c Ingemiſce tacẽs. ita ꝙ nõ
appareat ſignũ doloris exteri
us: ſed ꝯtineat interius.
d Corona tua. i. mitra ſeu cu
cufa. e Circũligata ſit ti/
bi. ad cõpoſitionẽ capilloꝝ tu
orũ: qð eſt ꝯtra modũ lugen/
tiũ. f Nec amic. ora vela.
trahẽdo capuciũ ante oclos:
ſicut ſolẽt facere lugẽtes.
g Nec cibos lug. comedes.
id eſt nõ viues auſtere: ſic ſo/
lent lugẽtes facere. h Lo/
cutꝰ ſum ꝗ ad ꝓplm mane. nũ
ciando mihi iſta a dño predi/
cta. i Et mortua eſt vxor
mea veſꝑe. eiuſdẽ diei ad veri
ficationẽ dicti. k Feciqꝫ ma
ne. diei ſeqntl. l Sicut ꝑce
perat mihi. ꝯtinẽdo a luctu.
m Et dixit. Hic ꝯñr parabo/
la exponit. ꝑ ſꝫ enĩ deſignaba
tur ꝙ iudei ꝗ trãſmigrati fue
rãt cũ iechonia in babylonẽ
hr̃ent materiã doloris de de/
ſtructõe hierlm ⁊ tẽpli: ⁊ de i/
terfectõe ĩ ꝙ erãt amici ⁊ ꝯſan
guinei: ⁊ tñ nõ auderẽt luge/
re exiſtẽtes ĩ chaldea ne vide
rent dolere de regꝰ babylõis
victoria: ⁊ ſic duriꝰ tractarẽt:
⁊ ſm ſꝫ ptꝫ lr̃a ꝑ magna pte.
n Hec di. do. de. ꝗ mẽtiri nõ
põt. o Ecce e. pol. i. pollui
ꝑmittam. p Sanctuarium
meũ. i. tẽpluꝫ ꝑ chaldeos de/
ſtruẽdũ. q Supbiã. i. glo
riã. r Impij ve. ſ. hierlm
ꝙ metropol' erat ĩ regno iude
vñ trãſlati fuerãt iſti. s Et
de. ocu. ve. i. om̃e illud qð de/
ſiderat' videre redeũdo in iu/
deã: ⁊ de cuiꝰ deſtructiõe time
tis. t Et fa. ſi. fe. vos ꝯtinẽ
do a gemitu ⁊ luctu rõne ꝑdi
cta. v Eritqꝫ eçe. v. ĩ por. i.
in ſignũ facti vr̃i futuri: qꝛ ſic
nõ luxit mortẽ vxoris: ſic nec
vos audebitl lugere deſtructi
onẽ tẽpli ⁊ ciuitatꝰ. x Ecce
in die ꝙ tol. ab eis for. eorũ. i.
viros bellatores de hierlm.
y Et gau. di. i. regnũ ⁊ ſacer
dotiũ. z Et de. ocu. eo. i.
tẽplũ ⁊ alia ꝙ deſiderãt iteruꝫ
videre. a Aperiet os tu. i.
tũc poteris ſecure loꝗ de iſta
deſtructione

Et factus

B Et factꝰ eſt ſer. Hiero. Capta vel obſeſſa Ca.XXV
hieruſalē poſtq̄ venit in babylonē: q̄ potuit euadere ⁊
nūciauit vrbē captā: vel iāiāq̄ capiendā tēplūq̄ iuxta
cōſuetudinē oīm ꝓphetaꝝ aduerſū ceteras in circūitu natio-
nes: q̄ inſultauerūt ruine ciuitatis tēpliq̄ incendio: ſermo cō-
uertit ⁊ primū cōtra filios ammon.
b Fili homīs. Hiero. Amodo ſup-
Allego. ponit increpationē filioꝝ ammon et
Gen.19.g ceterarū gentiū ⁊ vaticiniū futuroꝝ.
Hiero. Allego. Poſſumꝰ ꝑ filios
ammon: qui de ſemine loth in ſpelun-
ca ⁊ in ebrietate: ex īceſtu generati ſūt
oēs hereticos intelligere: de quibus
Joh.2.c iohānes: A nobis exierūt ſed n̄ erāt
ex. Si eni fuiſſent ex nobis ꝑ v.n. Hi
de declinatione orti ſūt. Hoc ei ſignat
Ps.13. Loth. q2 oēs declinauerūt. ſ.i.f.ſ. nō
eſt qui.f.b. Aduerſus eos ponit vel
obfirmat facies ꝓphete: vt ſua eos
auctoritate cōterat et dicit eis. Quia
inſultaſtis eccleſie in ꝑſecutione ⁊ vi-
tioꝝ oppſſione: ꝙ pollutū eſſet ſan-
ctuariū: vel vitio ſeruientiū: vel cru-
delitate hoſtiū. terra quoq̄ iſrl'. i. ſen-
ſus deū vidētes deſolata a choro vir-
tutū ⁊ filij iude. i. veri fideles ⁊ recte
cōfitētes ducti in captiuitatē: domio
ſeruire deſierūt. Ideo oīs inſultās
traderis filijs orientalibꝰ qui a lumi-
ne ceciderūt. vt tu quoq̄ diſcas con-
fiteri dn̄m. Per trāſlationē aūt dicit
ꝙ filij orientis ponāt ſuꝑ eos caulas
ſuas ⁊ figāt tentoria: ⁊ bibant lac et
comedāt fruges: ⁊ ciuitas quondam
ſuꝑba fiat habitaculū cameloꝝ: q̄ de-
poſito onere pctōꝝ poſſint intrare ꝑ
foramē acus ⁊ filios ammō in cubile
pecorum: qui regunt a paſtore bono
vt cū fuerint traditi orientis paſtori-
bꝰ: ſciant ꝙ ipſe ſit dominus. Rurſū
q̄ exprobrat eis ꝙ inſultauerunt ni-
mio cordis affectu ruine populi: ⁊ ter
ram iſrael putauerunt omnino deſer-
tam pro quo merent manū vlciſcen-
tis dei vt qui exceſſerūt modū inſulta
tionis et gaudij ſuper ruina domꝰ iu-
de nō tradant filijs orientis: ſed ſint
in direptionē cūctarū gētiū: ⁊ interfi-
ciātur de populis: et pereant ⁊ conte
rant: ⁊ nō de ſtirpe abrae: ſed de om-
nibus nationibus eſſe credendi ſunt
⁊ tunc cognoſcant malorum magni-
tudine: contritione ⁊ populi interfe-
ctione ꝙ ipſe ſit dominus. Hiero.
Nō generaliter de eccleſia intelligi-
mus ſuꝑ vnūquēq̄ ſanctoꝝ intelli-
gere poſſumus: ad quoꝝ ruinaꝫ gau
dent homines huiꝰ ſeculi ⁊ demones
ſi longam ꝑdiderint pudicitiā. dum
putant conſolationē ſuam: ſi plures
habeant conſortes criminis ⁊ ſuppli-
cij. hoc autem nemo facit niſi filius
āmon: filius. ſ. populi: qui in declina
tione generatꝰ eſt. Madianite ⁊ tota
heremi vaſtitas adiacet terre arabie:
qui habent cameloꝝ greges ouiūq̄
⁊ caprarū multitudines: ⁊ his opibꝰ
Iud. 8. victitant: hoc ⁊ terre iſrael in libro iudicū accidiſſe narrat hi-
ſtoria: quādo venerūt madianei: ⁊ depaſti ſūt vſq̄ gaçam om
nes regiones eoꝝ. Metaphorice ergo ꝑ madianeos hiſmaeli
tas et agarenos qui nūc ſaraceni dicunt: aſſumētes ſibi falſo
nomē ſare: vt de ingenua ⁊ dn̄a videant eſſe generati ſcriptu-
ra ſignat. Hiero. Rabath eſt metropolis filioꝝ ammon: q̄
poſt a Ptolemeo philadelpho qui arabiā tenuit: philadel-
phia vocata eſt. Hiero. Ne dubitemus nabuchodonoſor
arabiam ſubuertiſſe capta hieruſalem ſupra ſcriptura teſtat: ⁊
tu fili hominis pone tibi duas vias ammō ⁊ hieruſalē: ⁊ veni-
at gladius regis babylonis.

a ⁊ ſcietis q2 ego dn̄s. Ca.XXV a
b Et factus eſt ſermo do- b†
mini ad me dicens: Fili
a ſ aliȷ̄ obfirma.
hominis pone faciē tu- c
ſ qui de Loth.
am contra filios ammon ⁊ ꝓphe †
tabis ꝺ̄ eis: ⁊ dices filijs ammō:
Audite verbum dn̄i dei: Hec di-
ſ non ego.
cit dominus deus: Pro eo ꝙ di- d†
ſ inſultaſtis. ſ. gaudēres in ruina templi.
xiſtis: euge euge ſuꝑ ſanctuariuꝫ e
a ſ ingreſſu hoſtiū.
meū quia pollutū eſt: ⁊ ſuꝑ terrā f
ſ ſpecialiter.
iſrael quoniā deſolata ē: ⁊ ſuper †
ſ duas tribus.
domū iuda qm̄ ducti ſunt in ca-
ptiuitatem: idcirco ecce ego tra- g†
ſ nabuchodonoſor ⁊ exercitui eius.
dā te filijs orientalibus in here-
a ſ mataphо. b ſ quaſi paſtores.
ditatem: ⁊ collocabūt caulas ſu- h
as in te: ⁊ ponēt i te tentoria ſua.
a ſ imiſſis gregibꝰ cameloꝝ ⁊ oīm populoꝝ.
Ipſi comedēt fruges tuas: ⁊ ipi
a ſ vbertatē terre. b ſ ꝓpriū
bibēt lac tuum. Daboq̄ rabath i
nomē vel ob magnitudinē: iterꝑꝛ̄t eni maxima.
in habitaculū cameloꝝ: ⁊ filios k
ſ maloꝝ neceſſitate.
ammon i cubile pecoꝝ ⁊ ſcietis
a ſ qui futura ꝑdixi et impleui.
quia ego dominꝰ. Quia hec di-
a ſ nō mō inſultaſti aut dixiſti: euge. e. ⁊c̄.
cit dominꝰ deꝰ: Pro eo ꝙ plau- l
ſiſti manu ⁊ ꝑcuſſiſti pede: ⁊ gaui
ſ deſolatā.
ſa es ex toto affectu ſuꝑ terrā iſrl'.
a ſ non ꝑ angelū: nō ꝑ quēlibet miniſtrum.
b ſ ad percutiendum.
Idcirco ecce ego extendā manū m
meā ſuꝑ te: ⁊ tradā te in direptio
a ſ nō cameloꝝ aut ouiū. b ſ eradicādo.
c ſ de numero populoꝝ.
nē gentiū: ⁊ iterficiā te dē pplis
⁊ ꝑdā de terris: ⁊ conteraꝫ: et ſci-
a ſ q̄ oīa iudico q̄ in oēs gentes ptātē habeo.
es q2 ego dominꝰ. Hec dicit do- n†

deſtructione q̄ tūc patebit ꝑ effectū: de q̄ ppl's tuꝰ nō vult mō
tibi credere. a Et ſcie. q2. e. do. ꝑ expientiā vindicte mee.
Moraliter.
†† Et factū eſt ver- Ca.XXIIII
bū domini ad me in anno nono ⁊c̄.
Hic ad lr̄am deſcribit malicia populi inde puniēda ſub me-
taphora olle enee rubiginate ꝑ quam
moraliter ſignificat mulier lubrica q̄
dici pōt olla vulcani. i. ignis cōcupi-
ſcētie. Eccl.ix. ꝓpter ſpeciē mulieris
multi perierūt. Et ex hoc cōcupiſcen- A
tia quaſi ignis ardeſcit. ⁊ dicitur olla
enea cū ſubdit: a† Pone ollā ene
am ⁊c̄. ꝓpt maliciā eiꝰ ad modū eris
induratā. f† Pinguiſſimū pecus
aſſume. i. hominē ocioſum deditū de-
litijs ⁊ pecunioſuꝫ: qui bene dicit pe
cus: q2 vita voluptuoſa vita pecudū
dicit: ꝑmo ethicoꝝ. dicit etiaꝫ pecus
pinguiſſimū ꝓpter abūdantiā pecu-
niarū. Vn̄ et diuites vulgariter dicū-
tur pingues: tales aūt homines nitū
tur mulieres lubrice verbis et amplexi
bus ſibi cōiūgere et illaqueare. Pro-
uerb. vij. Irretiuit illū multis ſermo
nibꝰ ⁊ blanditijs labioꝝ ꝓtraxit il-
lū. Et ſequit ibidē. Secutus eſt quaſi
bos ductꝰ ad victimā ⁊c̄. c† Et cō
gere fruſta eius in ea. nā captꝰ a mu-
liere lubrica ꝑ ptes cōſumit: q2 corpꝰ
eiꝰ polluit: diuitie cōſumūt: aīa iugu
lat: virtꝰ nature deficit: ingeniū ebe
tat ⁊ vox iuuenū inraucat. Vn̄ verſus
Femina corpus opes animā vim lu-
mīa vocē. Polluit annihilat necat eri
pit orbat acerbat. Per h aūt ꝙ olla
vacua poni iubet ſuꝑ prunas. cū ꝺ̄r.
a† Pone quoq̄ eā ſuꝑ prunas va-
cuam. ſignificat ꝙ meretrix finaliter
oībꝰ bonis euacuata ponit i gehēna.
h Et factꝰ eſt. In Ca.XXV
ꝑcedētibꝰ a ſcd̄o ca. vſq̄ huc
ꝓphetauit Ezechiel ꝯ iudeos
pauca de alijs gētibꝰ īterſerēdo. hic ī
cipit ꝓphetare ꝯ extraneos. ⁊ diuidi
tur in tres ptes. q2 primo ꝓpheticat ꝺ̄
gentibꝰ extraneis. ſcd̄o interſerit ali-
qua de iudeis. xxxiij. ca. tertio reſu-
mit de extraneis ca. xxxviij. Prima ī B
duas. q2 primo ꝓpheticat ꝯtra quat-
tuor pplos ſuccincte. ſcd̄o ꝯtra alios
duos diffuſe ca. ſe. Prima adhuc in
tres. q2 primo ꝓpheticat contra am-
monitas. ſcd̄o ꝯtra idumeos ⁊ moa-
bitas. ibi: Hec dicit. tertio ꝯtra phili-
ſteos. ibi: Hec dicit: Circa primū ꝺ̄r:
c Pone faciē tuā ꝯtra filios am. i.
cōtra terrā eoꝝ: vt nō ſolum ex modo
loquendi: ſed etiā ſtandi oſtendas te
contra eos loqui. d Pro eo ꝙ
dixiſti euge euge. interiectio eſt gau-
dentis. e Suꝑ ſanctuariū meuꝫ.
id eſt tēplū. f Quia pollutū eſt. i.
deſtructum ꝑ chaldeos. g Idcirco
ego tradā te filijs orientalibꝰ. i. chal-
deis quoꝝ terra vergit ad orientē re
ſpectu terre ammonitarū. Iſte eni am
monite deſcenderunt de Loth nepo-
te abrae. propter quod triſtari debebant de iudeoꝝ afflictio
ne: ⁊ ipſi gaudebant odio ⁊ inuidia moti: ꝓpter quod merue-
runt deſtrui et captiuari. h Et collocabunt caulas ſuas ī
te. i. ita deſtruent edificia ciuitatū ꝙ ponent ibi caule pecoꝝ.
i Daboq̄ rabath. metropolim terre ammon.
k In habitaculū cameloꝝ. i. ſic deſtruet ꝙ cameli paſcent
ibi. ⁊ reſumitur cauſa cū dicit: l Pro eo ꝙ plauſiſti ma
nu: id eſt oſtendiſti ſigna magna leticie pro hieruſalem ⁊ tem
pli deſtructione. m Extendam manum meā ſuꝑ te. i. vin
dictam meam. n Hec dicit. Hic conſequenter ꝓpheticat
contra moabitas ⁊ idumeos. cū dicit:

a Pro eo qđ d. Hiero. Fabulant̄ iudei. q2 vrbe ca
pta tēploq3 reſerato: filij āmon ꝛ moab ꝛ ſeyr: vidē
tes cherubin obumbrātia ꝓpitiatoriū dixerunt: Si
cut oēs gentes colūt ſimulacra: ſic ꝛ iudaſ habet ſue
religionis idola: ꝛ iō iratus dñs tradidit eos capti
Allego. uitati. Hiero. Allego. Moab ex patre: ſeyr pilo
ſus ꝛ hiſpidis vſq3 nūc deſpicit domu3 iuda in qua
vera cōfeſſio: ꝛ putat tā facile ſubuerti q̄3 ceterarum
vrbiū munimēta. vñ dñs cōminat̄ apturū ſe vel diſ
ſoluturū oēm fortitudinē moabitaꝝ: vt ciuitates ha
bere deſiſtāt ꝛ in dialectica arte nō cōfidāt: ſed cūcti
illi⁹ termini quos ꝓ illiſione fluctuū vocāt: ꝓmōto
ria deſtruant̄ ꝛ inclyte atq3 electe terre bethieſimoth
C id eſt dom⁹ ſolitudinis atq3 deſerta: ꝛ beelmeon. i.
habēs fontē vel ſup fontē. ꝛ cariathaim quā. lxx. ci
uitatē maritimā trāſtulerūt: pereant q̄3uis habeant
robur pugnatoꝝ: ꝛ inclyti pgāt ad pliū arte pugnā
di ꝛ vndiq3 muniti. Inclyta tñ terre eoꝝ nō eſt dom⁹
habitatiōis: ſed ſolitudinis: ſed q̄ putāt habere fon
tē ſcientie: ꝛ vrbē maritimā: q̄ oēs ſuſtinere poſſint ſe
culi tēpeſtates patientiā ſibi ꝛ fortitudinē ꝓmitten
tes: tūc illuc cōuertent̄ vt tradant̄ filijs orientis: ve
ri ī xpo luminis: ſicut filij āmō q̄ in heretica multi
tudine cōfidebāt. Cōſiderem⁹ aūt ꝑfectū ꝛ ī ipa cō
minatione clementiā dei: vt tradant̄ cu3 filijs āmon
filijs. o. in hereditatē vt nulla hereſis noiet̄ in genti
bus: ſed factis in moab iudicijs ꝛ vltionib⁹ ꝓ arro
gantia rerū fine cognoſcāt dñm eſſe q̄ cūcta diſpen
ſat. Qz aūt p moab philoſophorū habeat̄ ſupbia: de
1. Cor. 1. c quibus: Perdā ſapientiā ſapientū ꝛc̄. Amos oſten
Amos. 2. a dit ſic. Sup trib⁹ impietatib⁹ moab ꝛc̄. vſq3 eo q cō
buſſit oſſa regis idumee in cineres. Quicq̄d eī in ſe
culo pucrſorū dogmatū eſt: quicq̄d ad terrenā ſcien
tiā ptinet ꝛ putat̄ eē robuſtū hoc dialectica arte ſub
uertit̄: ꝛ inſtar incendij in cineres fauillaſq3 diſſolui
tur vt ꝓbet̄ eſſe nihili qđ putabit̄ eſſe fortiſſimū. vñ
Eſa. 16. b Eſaias: Audiuim⁹ cōtumeliā moab: cōtumelioſus
eſt valde. b Pro eo q fecit idu. Hiero. Cu3 ſupra
duo ſimul poſuerit moab ꝛ ſeyr: poſt de ſeyr tacens
ꝯtra moab locut⁹ eſt. deinde ad ſeyr redit. Sciendū
aūt q idē edom ſeyr eſau dictus eſt: ꝛ vna gens idu
mea ꝛ duma: ꝛ edom ꝛ eſau ꝛ ſeyr. Seyr q2 hiſpidus
Gen. 25. b piloſi nomē accepit. edom ſanguinari⁹ q̄ ob lēticule
rufe coctione3 primogenita pdidit: ꝛ ab edulio ſor
titus ē hoc vocabulū: eſau quoq3 factura interp̄tat̄.
c Extendā manū meā ſup idu. Sciēdū aūt q ī he
breo nunq̄3 ſcribit̄ idumea ſed ſemp edom quē idu
2. Re. 15. e meā exp̄ſſit greca trāſlatio. Due legiones dauid. al
tera phileti. altera cerethi. i. interfectoꝝ vocabant̄.
d Et dabo vltio. Hiero. In manu iſrl̄ ponit gladi
um vt ſubuertat̄ edom: ꝛ irā dñi ſētiat ꝛ furorē ꝛ in
telligat vindictam ei⁹ ad hoc ꝑfeciſſe: vt ſeruiat do
Ro. 9. d mui iude. vnđ: Iacob dilexi: eſau aūt odio ha. Dili
git aūt iacob: q2 carneū ꝛ terrenū ſupplātat ꝛ bñdi
D ctōes illi⁹ meret̄ accipe. Pri⁹ enī iuxta carnē: ꝛ poſt
iuxta ſpm̄ viuim⁹: ante ſūt vitia: deinde virtutes q̄
Gen. 8. d h⁹ vitia ſubuertūt. Cor eī hoīs appoſitū ē ad maliciā
a pueritia: erroreſq3 adoleſcētie matura etas cōdem
Pſ. 24. nat. vñ: Delicta q̄s intelligit: ꝛ ignorātias meas ne
Gen. 27. e memineris. Et notādū q iacob primā accepit bñdi
ctionem: Eſau ſcđam: ꝛ ad extremū dicit̄ de eo: Ser
uus eris fratris tui. vt poſtq̄3 caro ſpiritui ſubiecta
fuerit et cōiuncta illi caro eſſe deſiſtat ꝛ idumea trā
ſeat in iudeam. e Pro eo q fecerūt paleſtini vin
dictam ꝛc̄. Poſt filios ammon ꝛ moab: ꝛ ſeyr: q̄ ꝛ
ipſi ſūt idumei. p Loth et eſau pplo iſrl̄ ꝛ domui iu
de cognatiōe ſociant̄: venit ad philiſtijm q̄ ſūt ī lito
re ꝛ funiculo maris. Philiſtijm potiōe cadētes: qui
de aureo babylōis calice ī ebriati ſeuiūt ꝛ toto aīo in
ſultāt veterū inimicitiaꝝ ꝯ iſrl̄ recordātes: q̄b⁹ a dei
Deu. 32. e pplo diuiſi ſūt. cūq3 dñs dicat: Mihi vindictā ꝛ ego
Ro. 12. d r. ipſi ſe vlciſcūt̄ implētes veteres inimicitias.
f Paleſtīos. Hiere. Lxx. allophilos. i. alienigenas
trāſtulerunt: nō generali nomine gentiū q̄ non ſunt
de genere iudeorū ſed ſpeciali gentis ſue: que nūc di
cit̄ paleſtina mutata fe littera iuxta grecorū conſue
tudinē. in pi. ſicut apud nos pro hebraico faſca gre
cum ꝛ latinum paſca celebratur.

¶ Et factū

a ſ inſultātes domui iuda q2 a chaldeis capta.
a min⁹ de⁹. Pro eo q dixerūt mo a†
a ſ ſine auxilio dei. b ſ patēs babylonie prāti.
ab et ſeyr: ecce ſicūt oēs gētes dō b
a ſ impſentiarū. b ſ fortitudinē moab: vt ad ip
ſos quoq3 babyloneus introeat.
m⁹ iuda: idcirco ecce ego apia3 hū c†
merū moab de ciuitatib⁹: de ciui
a ſ vt eſſe deſiſtant. ſ ciuitates.
tātib⁹ in quā ei⁹: ꝛ de finib⁹ ei⁹ icly
a ſ villa deſerta. b ſ vicus maxim⁹.
tas terre: bethieſimoth: ꝛ beelme d
a ſ ciuitas maritima. ſ babylonijs. ſ trade
tur. ſ. moab.
on: ꝛ cariathaim filijs orientis cū
ſ moab.
filijs ammon. Et dabo eam in he
a ſ ſicut. ſ. filiorū ammon nō eſt memoria vltra in
gentibus ſic in moab. f. i.
reditatē: vt nōn ſit memoria vltra e
filioꝝ āmon ī gētib⁹. Et ī moab fa f†
a ſ ita. b ſ qui tradidi iudā ꝓ pctō et in fili
os ammon et moab vindicabo.
ciā iudicia ēt ſciēt q2 ego domin⁹.
a ſ caro que inſurgit cōtra ſpiritū.
b Hec dicit dñs de⁹: Pro eo q fecit † g†
a ſ quia iacob ſupplātat⁹ in vtero a quo iudas.
ſ prius dominantem modo ſubditam.
idumea vltione3 ūt ſe vindicaret
a ſ qui ſequunt̄ ſpiritum.
ō filijs iudā: peccauitq3 deliquēs
ꝛ vindictam expetiuit de eis: id
ſ ergo. ſ ego ipſe non per alios.
c circo hec dicit dñs deus: Extēdā
manū meā ſup idumeā: ꝛ aufera3
a ſ qui rationalis videt̄. ſ ſimplicis fidei.
de ea hōminē ꝛ iumētū: ꝛ faciam h†
a ſ alij de theman: que interp̄tat̄ deficiens.
eā deſertā āb auſtro: ꝛ qui ſunt in
a ſ ciuitate q̄ cognationē ſonat. b ſ ſpūali.
c ſ cum de iuda ſevlti fuerint.
d dēdan glādio cadēt. Et dabō vl
a ſ non per alium.
tionē meā ſup idumeā p manūm i
a ſ in quē exercuere vindictā. b ſ populus me⁹.
c ſ gentem inimicam.
pōpuli mei iſrael: ꝛ faciēnt ī ēdom
a ſ meā explentes indignationē.
iuxta irām meā: ꝛ furorē meū. Et
a ſ iuſtā. ſ. fuiſſe. b ſ Lxx. adonai dominus.
ſcient vindictā3 meā dicit dōmi
e nus de⁹. Hec dicit dñs de⁹: Pro k†
eo q fecerūt paleſtini vindictā: ꝛ l†
vlti ſe ſunt toto aīo: interficiētes
ꝛ implētes inimicitias veteres. m
Propterea hec dicit dñs de⁹: Ec †
a ſ vt īterficiā interfectores.
f ce ego ēxtēdā manū meā ſup pale
ſtinos: ꝛ interficiā interfectores.
a ſ que falſis tunditur fluctibus.
Et pdā reliq̄as māritime regiōis n
faciāq3 ī eis vltiōes magnas: ar
a ſ qui tamen finem habeat miſericordie: quia ſi
ſcient ꝛc̄. b ſ paleſtini.
guens ī furōre: ꝛ ſciēnt q2 ego do
a ſ qui percutit ipſe medetur.
minus: cum dedēro vindicta3 me
am ſuper eos.

a Pro eo q dixe.
moab et ſeyr. i. mo
abite ꝛ idumei. idu
mea enī ꝛ ſeyr ſūt no
mina ſynonima.
b Ecce ſic oēs gen.
do. iu. i. regnū iuda
eſt deſtructū ꝛ capti
uatū ſicut alia regna
h̄ dicebāt inſultādo
ꝛ gaudēdo: cū tñ de
berēt cōpati ꝛ cōdo
lere: eo q moabite d
ſcenderunt de Loth
nepote abrae: ꝛ idu
mei de eſau fratre ia
cob. c Idcirco ec
ce ego ap. hu. moab.
. i. fortalicia ꝛ muni
tiones fortes q̄ ſuſti
nēt pōdus aduerſa
riorū q̄ noiant̄. cum
ſubdit̄: d Bethie
ſimoth ꝛc̄. filijs oriē
tis. i. chaldeis. vt di
ctū eſt. ſ̄. e Ut nō
ſit me. vl. fi. āmon. i.
nō ſint in reputatio
ne vſq3 ad tēpus ma
gnū. f Et in moab
fa. iu. i. vindictas.
g Pro eo q fecit
idumea vltionē. pſe
quēdo odioſe filios
iuda quaſi ī vltionē
benedictionis pater
ne quā obtinuit ia
cob ante Eſau primo
genitū: ꝓpt̄ qđ eſau
pſequebat̄ iacob fra
trē ſuū. ꝛ ſimiliter po
ſteri eſau poſteros ia
cob. que tñ pſecutio
erat iniuſta: tū quia
hoc factū fuit ex or
dinatiōe diuina. tum
q2 eſau vēdiderat ia
cob ſua p̄mogenita.
h Et fa. eā deſertā
ab auſtro. i. a iudeis
q̄ ſūt in pte auſtrali
reſpectu idumee. iō
ſubdit̄:
i Per manū popu
li mei iſrael. hoc fuit
tēpore machabeoru3
qui idumeos impu
gnauerūt. j. Mach.
v. k Hec dicit. h
ꝓpheti3at cōtra phi
liſteos q̄ ſemp fuerūt
inimici iudeoru3. vt
patet ex libris Ioſue
Iudicū ꝛ Regum.
l Et vlti ſe ſunt to.
aīo i. iudeos ex maxi
ma libidine occidē
di. m Et iplentes
inimicitias ve. i. ad
dēdo ad inimicitias
q̄s habuerīt philiſtei
ꝯ iudeos a pricipio
īgreſſus eoꝝ ī terrā
ꝓmiſſiōis. n Et p.
re. ꝛc̄. i. regiōis phili
ſtinorum que ſita eſt
ſuper mare mediter
raneum.

Et fa.

Moraliter. b† Et factꝰ ē ſermo dñi Ca. XXV ad me dicens fili hoīs ⁊c̄. Hic ad lit terā ezechiel ꝓphetat ꝯtra quattuor gētes ꝑ quas ſignificant̄ quattuor vitia vel potius hoīm quattuor genera illis vitijs inclinata. De primis gētibꝰ dicit̄: † Cōtra filios āmon. am/ monite vero iniqui populi interꝑtant̄: iō ꝑ iſtos mūdi ſignifi cant̄: qui letant̄ inique de malis alioꝝ ⁊ de bonis triſtant̄ qđ eſt iniquiſſimū ⁊ punitiōe graui dignū. ideo ſbdit̄: d† Pro eo ꝙ dixiſtis euge euge ſuꝑ ſanctuariū meū q̄ꝛ pollutū eſt ⁊c̄. Euge eſt interiectio gaudētis. ꝑ ſanctuariū domini intelligū tur eccleſie miniſtri q̄ frequēter polluūt̄ incōtinētia. † Et ſu/ ꝑ terrā iſrł̄ qm̄ deſolata eſt. ꝑ terrā iſrł̄ poſſunt intelligi religio ſi eo ꝙ iſrł̄ vidēs deū interꝑtat̄. ipſi vero debēt eſſe cōtēplatio/ ni diuinoꝝ intenti: ſed frequēter iſta terra deſolat̄. ſ. quādo re ligioſi dimiſſa deuotione circa ſecularia negocia occupant̄. † Et ſuꝑ domū iuda qm̄ ducta eſt in captiuitatē. ꝑ domū iu/ da q̄ erat domꝰ regia principes deſignant̄: ſed hec domꝰ in ca/ ptiuitatē ducit̄: quādo principes ⁊ nobiles ſerui vitioꝝ effici/ unt̄: ⁊ de oībꝰ iſtis malis inuidi letant̄ dicētes: e Euge eu/ ge ⁊c̄. iō ſubdit̄ pena: g† Idcirco ecce ego tradā te filijs ori entalibꝰ ⁊c̄. i. demonibꝰ q̄ a mūdi pricipio ꝑ ſuꝑbiā ceciderūt n† Hec dicit dñs deꝰ. Hic ponunt̄ ſecūdi ppł̄i. ſ. moabite qui interꝑtant̄ ex pr̄e. ideo ꝑ ipſos ſignificant̄ ſuꝑbi: quoꝝ rex ⁊ pater eſt diabolus ſicut đꝛ Iob. xlj. Ipſe eſt rex ſuꝑ oēs fili os ſuꝑbie. ⁊ Ioħ. viij. Vos ex patre diabolo eſtis. iō ſubdit̄: a† Pro eo ꝙ dixerūt moab ⁊ ſeyr: ecce ſicut oēs gētes do/ mꝰ iuda. ſ. deꝑſſa ⁊ abiecta: hoc dicūt ſuꝑbi q̄ ſunt alioꝝ con tēptiui: ⁊ ſubdit̄ pena cū dicit̄: c† Idcirco ecce ego aperiā humerū moab. i. fortitudinē ſuꝑbi ī morte terribili. iō ſbdit̄: f† Et in moab faciā iudicia. primū iudiciū eſt in morte cor/ porali ⁊ aliud erit in examine finali: ⁊ vtrūqꝫ dicit̄ iudicium cōdēnatiōis. † Hec dicit dñs deꝰ. Hic ponunt̄ tertij. ſ. idu/ mei q̄ interꝑtant̄ ſanguinei ꝓpter qđ interꝑtant̄ oppreſſores innocētū. iō ſubdit̄: g† Pro eo ꝙ fecit idumea vltionē. ſcꝫ iniquā. opꝑſſores enī innocentū ſuā nequitiā palliant iu ſticia d. ꝙ faciūt çelo iuſticie qđ faciunt inique. ⁊ ſequit̄ pena cū dicit̄: h† Et faciā eā deſertā. ſ. idumeā. opꝑſſores eī in/ nocētū erūt a deo ſimpliciť deſerti qñ dicet eis illud Matth. xxv. Ite maledicti in ignē eternū. k† Hec dicit dñs deus. Hic ponūt̄ quarti. ſ. paleſtini de q̄bus ſubdit̄: l† Et vlti ſe ſūt toto animo interficientes implentes inimicitias veteres: ideo per ipſos ſignificant̄ rancoroſi quorum ira quietari nō poteſt donec vltra modū grauauerint eos ꝯtra quos cōcepe rūt. ⁊ ſubdit̄ pena cū dicit̄: † Ecce ego extēdā manū meā ſuꝑ paleſtinos. i. iuſticiā meā eos grauiter puniēdo. ſicut đꝛ Iacobi. ij. Iudiciū ſine miſc̄dia fiet ei q̄ nō miſeret̄.

Glo. ordi.

Ca. XXVI a

B Et factum eſt. Poſt paleſti/ nos ſuccedit re gio phenicis: cuiꝰ me/ tropolis tyrus: q̄ he/ braice ⁊ ſyriace ſor di/ cit̄: Hiero. Sor iter ꝑtat̄ āguſtia: ⁊ ſignat aīam q̄ ꝑturbationibꝰ eſt occupata: q̄ cū vi/ derit vitijs ſuis ſbuer/ ti hierl̄m: ī qua fuit tē/ plū ⁊ pacis viſio exul/ tat: ⁊ ad ſe imperiū vr/ bis quōdā inclyte trāſ ferri putat: h̄ ⁊ in con/ trarijs dogmatibꝰ ac/ cipit̄: ⁊ in hoībꝰ ſeculi cū viderint aliquē iu/ ſtū ꝑ negligētiā lapſū gaudēt inſultāt q̄ſi ali oꝝ ruina ſua reſurre/ ctio ſit. vñ ſeq̄t̄. Pro/ pterea hec dicit ⁊c̄.

b Sagenariū. q̄bꝰ de ceptā multitudinē piſ/ cabant̄: Sagenas fa/ ciet ſiccari vt ſubeant alij piſcatores: q̄s dñs miſit ad piſcandū.

c Filie q̄ꝫ e. Hiero. Filie q̄ quaſi in thala/ mo ſeruabāt̄: ⁊ ꝓ ſecre tioribꝰ doctrinis nulli facile credebāt̄: ꝓ tra bent̄ ī publicū eccleſia ſtico mucrone trūcan/ de. d Et ſciēt. q. e. d. Hiero. q̄ hierl̄m ꝓ pec catis patrū ꝑdēdā re/ liq̄: ⁊ tyri ꝓ inſultatio ne ⁊ gaudio munimen ta deſtruxi. e Ab aq̄lo. q̄ vētꝰ duriſſimꝰ et ſiniſter noīe dexter vocat̄ ꝑſumēs ſibi no minis dignitatē.

f Cū eq̄s ⁊. De q̄bus Pſ. 32. Fallax equꝰ ad ſalutē ⁊ dormitauerūt q̄ aſcē Iere. 15. a derūt eq̄s ⁊ alibi. Equū ⁊ aſcēſorē ꝓiecī ī mare.

Nec

Et factū eſt in vnde Ca. XXVI a
cimo anno prima mēſis: factus b
eſt ſermo dñi ad me dicens: Fili
a ſ inſultans ⁊ gaudēs. ſ capra.
hoīs: pro eo ꝙ dixit tyrus de hieruſalez: c
a ſ quaſi ego portū habeo tutiſſimū. b ſ illa capta. ſ multi tudo. ſ. q̄ illiꝰ regebat̄ arbitrio.
euge cōfracte ſūt porte ppł̄oꝝ: cōuerſa eſt d e f
a ſ illa deſerta. b ſ q̄ ante plena.
c ſ q̄ꝛ hec. ſ. dixiſti.
ad me: implēbor: deſertā eſt: proptērea g
a ſ quaſi ꝑſens eſt. ſ nō per alios: ſed egoipſe.
hec dicit dñs deꝰ: Ecce ego ſuꝑ te tyre et h
a ſ babylonios cū multis nationibꝰ.
aſcēdere faciā ad te gentēs multas: ſicut
a ſ oppugnatione argumentoꝝ munitiones.
aſcēdit mare fluctuās. Et diſſipābūt mu/
a ſ ſophiſmata. b ſ vſqꝫ ad ſolū. ſ. vt etiā puluis radat̄.
ros tyri ⁊ deſtruent turrēs eiꝰ. Et rādam i
a ſ quaſi ſic humiliabitur vt petre nitidiſſime comparet ex/ inanita.
puluerē eiꝰ de ea: ēt dabo eā ī lympidiſſi
a ſ vt ſagene expādant̄ in vrbe quondā frequentiſſima.
b mā petrā. Siccatio ſagēnaruꝫ erit in me k
a ſ cuiꝰ verba irrita eſſe non poſſunt.
dio maris: q̄ꝛ egō locutꝰ ſū ait dñs deus.
a ſ vrbes: oppida: vici.
c Et erit in direptionē gētibꝰ. Filiē quoqꝫ l
a ſ phenicis. b ſ phenicis. c ſ Metapho. q̄ꝛ filias ap/ pellauit interfectionē gladij ponit.
d eiꝰ que ſūt ī āgro glādio interficient̄: ⁊ ſci m n
a ſ rerū fine. b ſ q̄ hec fieri ꝑcepi.
ēnt q̄ꝛ egō dñs. Quia hec dicit dñs deꝰ. o
ſ enim. ſ diabolus.
Ecce ego adducā ad tyrū nabuchodono p
a ſ cōfuſionis.
e ſor regem bābylōis ab aquilone: regem q
a ſ nō ſolūmodo populoꝝ. ſ regnoꝝ. ſ. de quibus dicit: Hec oīa tibi dabo ſi c. a. me.
f regūm cum equis et curribus ⁊ equiti/
a ſ vrbes ſcꝫ tibi ſubditas et caſtella. ſ animas in anguſtia peccati.
bꝰ ⁊ cetu populoqꝫ magno. Filiās tuas
a ſ in campo mundi. ſ in litore.
que ſunt in agrō gladio interficiet: et cir
a ſ poſt. b ſ ne diaboli euadas imperium.
cumdābit te mūnitionibus ⁊ cōportabit r

Nico. de lyra

a† Et factū eſt. Hic ꝯñr Ca. XXVI A ꝓphetiçat ꝯ duos ꝓpłos diffuſe. ſ. ꝯ tyrios ⁊ egyptios q̄ multas mole/ ſtias iudeis intulerūt. q̄ꝛ tyrij erāt ꝓpinq̄ iudeis a ꝑte aq̄lonis. egyptij vero a ꝑte au ſtri. ſic ḡ diuidit̄ ī duas ꝑtes. q̄ꝛ primo ꝓ/ phetiçat ꝯ tyrū. ſcđo ꝯtra egyptū ca. xxix. Prima diuidit̄ ī tres ſm tres cās deſtru/ ctionis tyri. ⁊ hoc in iſto ca. ⁊ duobꝰ ſequē tibꝰ. Preſens aūt ca. diuidit̄ ī duas ꝑtes. q̄ꝛ ꝑmo ponit̄ cā deſtructiōis. ſcđo ſtupor admiratiōis ibi: Hec dicit: Prima ī duas q̄ꝛ primo ponit̄ tyri deſtructiōis cā deme/ ritoria. ſcđo effectiua. ibi: Quia hec dicit. Circa primū ſciēdū ꝙ ciuitas hierl̄m fuit valde nobilis ⁊ famoſa. vt ꝑꝫ ex. iij. Reg. q̄ꝛ ſalomō nobiliſſime eā edificauit: ⁊ iō po ſtea habitatores tyri ꝯ iudeā fuerūt inui/ dia moti: ⁊ de deſtructione ciuitat̄ ⁊ ꝓpł̄i gauiſi: ꝓpť qđ meruerīt a deo puniri: maxi me q̄ꝛ ſalomō ⁊ hyrā rex tyri fuerūt adin/ uicē valde amici. iij. Reg. v. ꝑmo igit̄ poni tur tꝑs huiꝰ reuelatiōis. cū đꝛ: Et factū eſt ī. xj. anno. ſ. trāſmigratiōis ioakim.

b Prima mēſis. i. ꝑma die. c Pro eo ꝙ di. tyrꝰ. i. hītatores tyri đ hierl̄m deſtru cta ꝑ chaldeos. d Euge. īteriectio ē gau dētis. e Cōfracte ſūt por. po. i. porte hie ruſalē ad quā declinabāt ꝓpł̄i mł̄ti cā mer catiōis ⁊ cā negociatiōis. f Cōuerſa eſt ad me. ſ. mercatoꝝ multitudo. g Imple bor. ſ. mercatiōibꝰ ⁊ lucris: eo ꝙ hierl̄m de ſtructa ⁊ deſerta ē. h Ecce ego ⁊c̄. ad te deſtruēdū. ⁊ ꝑꝫ lr̄a vſqꝫ ibi: i Et ra. pul. ⁊c̄. i. ſic deſtruā oīa edificia ꝙ ventꝰ tollet puluerē ⁊ remanebūt ſoli lapides.

k Siccatio ſa. e. ⁊c̄. h̄ đꝛ eo ꝙ tyrus erat B vndiqꝫ clauſa mari: iō ipā deſtructa piſca/ tores ſiccabāt ibi retia ſua. l Filie q̄ꝫ e. i. ciuitates ⁊ ville ei ſubdite. m Que ſunt ī a. i. ī arida ſite ⁊ nō ī mari ſicut tyrus. n Gladio. cadēt interfectis eaꝝ hītatori bꝰ. o Quia hec. hic ꝯñr ponit̄ huiꝰ de/ ſtructiōis cā effectiua q̄ ē duplex. vna ꝑn/ cipalis. ſ. deꝰ. alia inſtrumētalis. ſ. rex ba/ bylonis q̄ in h̄ fuit flagellum dei. ⁊ vtraqꝫ tāgit̄ cū đꝛ in ꝑſona dei: p Ecce. e. ad. ⁊c̄. ꝑ illā eī ꝑtē adduxit exercitū ad tyrū. q Regē re. q̄ꝛ multos reges habebāt tri butarios. cetera patēt vſqꝫ ibi: r Et cō. ag. voluit enī a litore mar̄ vſqꝫ ad tyrū po nere tātā cōgeriē lignoꝝ terre ⁊ lapidū ꝙ haberet viā vſqꝫ ad ciuitatē: ſꝫ cōplere nō

 potuit

a Necedi.i regnū.ſ. ꝑpꝛoꝝ vt habeas ꝓpꝛium iꝑeriū:ſicut ſub hyrā.ſꝫ ceteris regibꝰ vł chaldeis vel macedonibus vel ptolemeis. vel romanis regibꝰ ſeruitura. b Exuuias. Hiero. Lxx. coꝛonas ꝗs.ſ.bonis oꝑibꝰ videbanƚ poſſidere.
c Veſtimēta va. varietatē.ſ.ꝟtutū.
d Que ha. Tyrꝰ eī priꝰ vt ꝑhibent inſula fuit: ſ iactis aggeribꝰ vł a nabuchodonoſoꝛ vel ab Alexādro ꝺ inſula pene īſula facta ē.
e Turba.ne ſilia ſuſtineāt. Alioꝝ ruīe alioꝝ exēpla ſūt. Nā mea res agiƚ: paries cum ꝓximꝰ ardet.dū i h ſalo vite:nūqꝫ certa ſecuraqꝫ victoꝛia. f Eo ꝙ nul egre. ex te. Hiero. Lxx.in exitu tuo. Nō ei ex ꝑterit᷑ ſ ex ꝓſentibꝰ iudicamur. Cauēdūqꝫ ē ⁊ ſēꝑ timēdū ne veterē gloꝛiā ⁊ ſolidā firmitatē vniꝰ hoꝛe ꝓcella ſubuertat.
g Cū dedero te. Hiero. Hoc ad eos referri pōt:q̇ i anguſtijs ſeculi ꝯſtituti deducūƚ ad inferos:⁊ abyſſi fluctibꝰ operiūƚ penaꝝ.ſ.et trahūƚ ad īferioꝛa terre:⁊ copulāƚ his q̇ in veteri ſolitudine ſunt: vt nō habitenƚ a ſpū ſācto.ꝺ q̇bꝰ: Impiꝰ cū
Pro.18.a venerit i ꝓfū.p.c. Nec
D decetero erūt i terra v. ſ ꝑibūt ⁊ redigenƚ in nihilū: iō eē ceſſabūt. Hijs teſtimonijs abutūƚ q̇ dicūt īpioꝝ penas ⁊ nō pctōꝝ eſſe ꝑpetuas:qni q̄ſiti a deo nō ſūt inuēti. ⁊ in eternū eſſe ceſſauerunt: qꝛ ſuo vitio eū ꝑdiderūt
Iob.14.a q̇ dicit:Ego ſū vita.
Ps.26. h In te.vi.De q̄.Credo videre bona dn̄i in terra viuētiū. ⁊ alibi:
Mat.5.a Beati mites qm̄ ipſi poſſidebūt terrā.
Ps.38. i Et nō eris. vn̄:Re. mitte mihi vt refrigerer priuſqꝫ abeā: ⁊.a. n.e.qꝺ ei in deo nō eſt q̇ ſolꝰ vere ē: nō eē ꝺꝛ.
k Et req̇ſi. Ab eo q̇ venit q̄rere qꝺ ꝑierat: Nō ē ſ querēt᷑ vitiū. ſ eius q̇ boni paſtoꝛis fugerit manum. In ſempiternū.i. ſeculum lxx.ſ. annos: q̄ ē etas
Ps.89. hoīs.vn̄:Dies annoꝝ noſtroꝝ i ip̄is lxx.anni.
Esa.23.c Ait ei Eſaias: poſt lxx.annos tyrū reſti/
ſ tuendā

aggerē i gyro. Et eleuabit ꝯtra te clypeū:⁊ vineas a b
a ſ quicquid foꝛte habuerit in dogmatibus.
⁊ arietes tēꝑabit i mūros tuos:⁊ turres tuos de/
a ſ multitudine armatoꝝ ſuoꝝ.
ſtruet i armātura ſua. Inūdatiōe equoꝝ eiꝰ opiet c d
a ſ tanta.ſ.erit multitudo. b ſ opinione.
te puluis eoꝝ a ſonitū eq̇tū ⁊ rotaꝝ ⁊ curruū mouē e
bunƚ muri tui. Cum ingreſſus fuerit poꝛtas tuas:
a ſ ſecurus quaſi i cāpo. b ſ tāta erit ſecuritas victoꝝ.
quāſi ꝑ introitū vꝛbis diſſipate: vngulis equoꝛuꝫ
a ſ lata ⁊ ſpacioſa eſt via que ducit ad moꝛtē.
ſuoꝝ cōculcabit ōis plateas tuas:ꝓplm tuū gladio
a ſ idola q̄ coꝛde fingunƚ. vn̄: Imaginē ipſoꝝ ad nihilū rediges.
cedet ⁊ ſtātue tue nobiles i terrā coꝛruēt. Vaſtabūt f
opes tuas:diripiēt negociatiōes tuas: ⁊ deſtruēt
a ſ in quibus exultabas. b ſ in tantā.ſ.deſolationē venies.
muros tuos:⁊ dōmos tuas ꝑclaras ſubuertēt:⁊ la
a ſ quibus edificaueras muros.
pidēs tuos ⁊ ligna tua ⁊ puluerē tuū in medio aq̄ g
a ſ ego dominus. b ſ quibus in ſapīa ſeculi cōfidebas. ſ alia littera cāticoꝛum.tuoꝛum.
rū ponēt. Et quieſcere fāciā multitudinē cāntoꝛuꝫ h
tuoꝛū: ⁊ ſonitꝰ cithararū tuaꝝ nō audieƚ ampliꝰ.
a ſ piſcatio.ſ.ceſſabit et eris humilis:vt ſis.ſ.ſ.
Et dabo te in lympidiſſimā petrā:ſiccātio ſagena/
a ſ quia nabuchodonoſoꝛ a domino tradita:oīno ſubuerſa eſt. vnde: Quos tradidi ſathane vt diſcant nō blaſphemare.
a rū eris:nec edificāberis vltra:quia ego locutus ſū i
ait dominꝰ deus. Hec dicit dn̄s deꝰ de tyro. Nun/ k l
a ſ dū cadit anima diu pudicitie ⁊ alijs virtutibus dedita. ſ in oppugnatione nabuchodonoſoꝛ. b ſ virtutū.ſ.
quid nō a ſonitu ruine tue:⁊ gēmitu intērfectoꝛuꝫ
a ſ qui ſalſis huiꝰ ſeculi tundunƚ fluctibꝰ.
tuoꝛū cum occiſi fuerint in medio tui cōmōuebunƚ m
a ſ de throno ſuꝑbie. b ſ opinione. ſ qui diuerſis imꝑant inſulis.
inſule:⁊ deſcēdēt de ſedibūs ſuis oēs pꝛīcipēs ma n o
a ſ omnē gloꝛiā regnādi. b ſ varietate fulgentia.
b c ris ⁊ auferent exuuiās ſuas:⁊ veſtimentā ſua va/
ſ a ſe. a ſ humilitate deiecti.
ria abijcient ⁊ induenƚ ſtupoꝛe: In terra ſedēbūt
a ſ ex caſu tuo nihil putantes in mundo ꝑpetuum.
⁊ attoniti ſuꝑ repentino caſu tuo ādmirabunƚ: et
a ſ ſterilem. ſ flebile carnē ſ et.
aſſumentes ſuꝑ te lāmentum dicent tibi: Quomo p q
a ſ qui pꝛius ſaluus eras. b ſ huiꝰ ſeculi. ſ opinione.
d do pēriſti que habitas in māri vꝛbs inclyta: que
a ſ contra ignita iacula diaboli. b ſ cogitationibus.
fuiſti fōꝛtis in mari:cū hābitatoꝛibꝰ tuis quos foꝛ
a ſ aduerſarij. b ſ tunc. c ſ in caſu tuo. d ſ q̇ huiꝰ ſeculi flucꝰ trāſeūt.
midabāt vniuērſi: Nunc ſtupēbunt nāues in die/ r
ſ fere.
e f pauoꝛis tui:⁊ turbabunƚ inſule in mari:eo ꝙ nul/
lus egrediaƚ ex te. Quia hec dicit dominus deus.
g Cū dedero te vꝛbem deſolataꝫ ſicut ciuitates que
a ſ metaphoꝛice:quia ad inſulam ſermo eſt. b ſ hoſtiū multitudinē.
nō habitanƚ:⁊ adduxero ſuꝑ te ābyſſum:⁊ ōperue t
a ſ populi multi. b ſ de quibus introibūt in inferioꝛa terre.
rint te āque multe:⁊ detraxero te cū illis qui deſcē t
a ſ inferni. b ſ vbi.ſ.erit fletus et ſtridoꝛ dentium.
dunt in lācum ad pōpulū ſempiternum:⁊ colloca/ x
a ſ in qua draco antiquis. b ſ vbi nulla ſanctoꝝ recoꝛdatio.
uero te in terrā nouiſſima:ſicut ſolitūdines veteres
a ſ de quibus:introibūt in inferioꝛa terre. ſ inferni.
cum his qui dēducunƚ in lacum vt non habiteris.
ſ contra. ſ peribis in eternū.
Poꝛro cū dedero gloꝛiā in terra viuētiū:in nihilū
redigā te:⁊ nō eris. Et requiſita nō inuenieris vl/
ſ ſeculum.
tra in ſempiternū dicit dominus deus.

a b nō potuit: ꝓpƚ qꝺ ꝑ nauigiū cā cepit. a Et ele.⁊c.i.clypeos bellatoꝝ ſuoꝝ ad te iuadēdū. b Et vi.⁊ ari.tē.i.in debita ꝓpoꝛtione collocabit ad deijciēdum muros tuos. Eſt aūt vinea īſtrumētū bellicū ad deſtruēdū muꝝ: ⁊ i libꝛo q̇ catholicō ꝺꝛ:vocaƚ catꝰ alio noīe: ⁊ ꝺꝛ vinea qꝛ iūgiƚ muro:⁊ de ſubtꝰ latēt homīes muꝝ ꝑfoꝛātes.ſic vinea adheret muro ⁊ ſub ea obūbꝛanƚ hoīes. c Inūdatiōe e.e.i.ex maxima multitudie eoꝝ. d Opiet te p.e.i. tātꝰ puluiſ eleuabiƚ ꝙ ciuitas ab exiſtētibꝰ extra aliquātulū a lōge nō videbiƚ. e A ſonitu ⁊c.mouebūƚ muri tui.i.videbūƚ moueri.cetera patēt vſqꝫ ibi. f Et ſta.⁊c.i.idola tua vel dicūƚ hic ſtatue nobiles imagines notabiliū ꝑſonaꝝ: q̄ antiq̇tꝰ i ciuitatibꝰ erigebātur ad honoꝛē ipſarū. g Et Dier.7.e puł.tuū ⁊c. qꝛ vētus cleuās pulueres de ruinis ꝓijciebat eos i mare.ibi etiā fuit ꝓiecta magna ꝑs lapidum ⁊ lignoꝝ q̄ fuerūt i edificijs.
h Et q̇e.fa.mul.cā.tuo.qꝛ nō habebis materiā cātādi: ſ mag᷑ lugēdi:cetera patent ex ꝓdictis vſqꝫ ibi: i Nec edi.vl.i.vſqꝫ ad magnū tp̄s poſt qꝺ tn̄ fuit reedificata.et iterū deſtructa ꝑ Alexādruꝫ magnū:⁊ iteꝝ reedificata.et poſtea a chꝛiſtianis capta anno dn̄i.Mcxxv.vt hr̄ i chꝛonica helinandi. k Hec di. Hic ꝯſr̄ deſcribiƚ ſtupoꝛ admiratiōis tāte ciuitat᷑.cū ꝺꝛ:
l Nūquid nō a ſonitu ruine tue ⁊c.i. auditis rumoꝛibus ruine tue.
m Cōmouebūƚ īſule.i.hītatoꝛes inſulaꝝ q̇ ſolebant frequētare poꝛtū tuū.q.d ſic:ꝑ admiratione ⁊ ſtupoꝛe.
n Et de.de ſe.ſu.i ſignū triſticie ⁊ humiliatiōis.
o Oēs pꝛ̄n. ma.i. nauigioꝝ q̇ frequētabāt poꝛtū tuū.
p Dicēt ti. cōpatiēdo.
q Quō pe.q̄ſi dicerēt.nō videbaƚ poſſibile fieri virtute hūana:⁊ ſine dubio ita fuit. qꝛ victoꝛia illa facta eſt pꝛincipaliƚ ꝟtute diuīa: vt dictū eſt. r Nūc ſtupe.na.i.poꝛtātes mercimonia i nauibꝰ.
s Eo ꝙ nul.egre.ex te.qui eos recipiat ⁊ merces eoꝝ emat. t Et adduxero ſuꝑ te abyſ.i.oīmodā deſtructionē. v Et de.te cū il. q̇ de.i la.i.i moꝛtē vel i infernū.
x Ad populū ſempiternū: qꝛ a moꝛte ⁊ inferno nō eſt regreſſus ad pn̄t᷑ vite ſtatū.
y Poꝛro cū dedero gloꝛiā electis in iudicio dicēdo: Venite benedicti ⁊c.
z In nihilum redigam te. quia ceſſabit ſtatus moꝛtalis vite.
Et factū

Moraliter.

b ¶Et factū eſt ī vndeci- Ca. XXVI
mo anno ⁊c. Hic ezechiel īcipit ꝓphe
tare cōtra ciuitatē tyri: ⁊ hoc ex cauſa triplici. quarū prima po
nit̄ in hoc capitulo. alie vero due in duobꝰ ſequētibꝰ ca. Pri-
ma vero cauſa ſm̄ ſenſum lr̄alē fuit exultatio tyri de deſtru-
ctione hierl̄m et hoc ex maligna cupiditate. hierl̄m eni erat ma
gna ciuitas ⁊ potēs ⁊ iō multa mercimonia ꝑ portū ioppe q̄ ꝓ
pinquꝰ ē ei deferebant̄: ꝓpter qđ ipa deſtructa cogitauerūt ty
rij ꝙ illa mercimonia q̄ ad portū ioppe decliabāt ad tyri por-
tū: applicarēt: ⁊ ſic eoꝝ lucra multipliciter augerent̄ ꝓpter qđ
de deſtructione hierl̄m letabant̄. ⁊ h̄ eſt qđ dr̄: c† Pro eo ꝙ
dixit tyrus ꝯ hierl̄m euge cōfracte ſūt porte ⁊c. ꝙ moraliter ex
ponēdo ꝑ tyros q̄ntū ad h̄ ſignificant̄ generaliter illi q̄ mortē
vel caſū alioꝝ deſiderāt: ⁊ de ipis q̄ accidūt letant̄ qđ ē val
de malū. Prou. xvij. Qui in ruina letat̄ alterius: nō recedet
malū de domo eiꝰ. Tales aūt vt cōiter ſūt clerici q̄bꝰ ꝓuiſuꝫ
eſt de p̄bēdis ⁊ eccleſijs vel dignitatibꝰ vacaturis. ⁊ ſil̄r illi q̄
hereditatē expectāt ꝑ tenētiū mortē. Et ſil̄r illi q̄bus ꝓmiſſa
ſūt officia ī magnatoꝝ curijs vacatura. Et ꝑ mala tꝑalia q̄ cō
minat̄ hic tyrijs inferēda cū dr̄: † Et aſcendere faciā ad te
gētes multas ſicut aſcēdit mare fluctuās: ⁊ diſſipabunt mu-
ros tyri ⁊c. ſignificant̄ mala ꝑpetua deſiderantibꝰ mortē alio
rū ꝓpter cōmodū tꝑale inferenda. Et ſufficiat pro moralita-
te capituli p̄ſentis.

Glo. ordi.

tuendā in integrū. Ca. XXVII
a Aſſume ſuper tyrum lamentum.
Qui plangit̄ cure eſt plāgēti: vn̄ et
ſamuel plāgebat ſaul. ⁊ ap̄lus eos q̄
nō egerūt penitentiam. ⁊ hieremias
euerſionē hierl̄m quadruplici plāxit
Allego. alphabeto. Allego. Quicq̄d de
tyro dr̄: ad anguſtias ſeculi refert̄:
qđ in maligno poſitū eſt: ⁊ varijs flu
ctibꝰ. i. ꝑturbationibꝰ coartat̄ atq̄
Ps. 106. cōcutit̄. vn̄: Qui deſcendūt mare in
nauibꝰ. f. o. i. a. m. i. v. o. d. ⁊. m. ⁊c.
b Negociationi populoꝝ. Uſq̄ ho
die eni oīm fere gētiū ibi exercent̄ cō
mertia. c Perfecti deco. Hiero. ꝑ-
fecta pulchritudo nō eſt niſi in corꝑe
Cant. 4. b xp̄i qđ ē eccl'ia. vnde: Tota pulchra
es amica mea ⁊c. d Et ī corde. me
Ps. 45. dio. ſm̄ illud: Et trāſferent̄ mōtes in
cor maris. Dn̄s quoq̄ in corde terre
dicit̄ fuiſſe: ⁊ ad inferos deſcēdiſſe.
e Finitimi t. q̄. t. Anteq̄ꝫ veniat ad
eos q̄ lōge habitāt finitimoꝝ deſcri-
Tropo. bit auxilia. f Abietibꝰ de. Tropi-
ce. quaſi ad nauē loquēs vrbis pul-
chritudinē ⁊ abūdātiā ſignat: vt q̄ſi
naufragiū: poſtea ipſius euerſionem
Allego. ꝓnūciet. Hiero. Allego. Abieti-
bꝰ ſiue cedris de ſanyr tabulata ce-
dunt̄ q̄bꝰ nauis texit̄: ⁊ ꝯ cedro ſiue
cypariſſo ꝯ libano malꝰ erigit̄. Abie
tibꝰ ꝓpter lenitatē iūcturaſq̄ꝫ tabu-
larū mollīꝰ inuicē tenentiū ſeſe atq̄ꝫ
mordētiū: ſiue cedris imputribilibꝰ.
Sanyr via lucerne: vel veriꝰ deꝰ vi-
giliarū q2 oīs nauis ꝓſperitas ⁊ illu
minatio venit ex lumine vero.
Ps. 67. g Quercus de. Uñ: Dixit dn̄s ex
baſan. c. c. i. ꝓ. ma. Baſan ignomi-
nia interp̄tat̄. Eos ꝙ q̄ fuerūt in ꝓfū
do maris ⁊ ignominia peccatoꝝ con
uertit dn̄s ī remos vt cū ap̄lis naui-
gātes ad litꝰ p̄rie ꝑueniāt. h De
inſulis italie. Lxx. ꝯ inſulis cethim.
qđ nos ī italiā vertimꝰ ex ea regiōe
q̄ grecie ꝓpinquior eſt: oēs occiden-
taliū ꝑtes inſularum intelligentes.
Lxx. cethim que interp̄tat̄ ꝑcuſſa. vt
plagis diaboli nō tā interfecti q̄ꝫ ꝓ-
bata ſit. i Byſſus varia. Quaſi:
Cor. 4. b Quid habes qđ nō accepiſ? Quid
ꝙ gloriaris q̄ſi nō accepiſ? Byſ-
ſus. Deſcribit̄ q̄d vnaqueq̄ꝫ ꝓuicia
dederit. k Hyacinthus. ad aerē cuiꝰ colorē habet refert̄.
purpura ad mare: de quo eſt ſicut byſſus ad terrā de q̄ orit̄. q̄
bꝰ addito cocco bis tincto: pōtificis veſtimēta texūt̄: q̄ quat
tuor elemēta ſignificāt: terrā. aerē. ignē ⁊ aquā: ex q̄bꝰ ſūt oīa
q̄ ſibi aſſumit tyrꝰ creatori ingrata. dicens: ꝑfecti deco. ego ſ.
l Habitatores ſi. Hiero. Sidonij venatores: aradij depo-
nētes: dicimꝰ tyrū ſuꝑbiſſimā ciuitatē. q̄ vēto flāte poſtea cō-
Ps. 123. terēda ē h̄re ciues ſiue p̄ncipes venatores: ꝯ q̄bꝰ: Aia nr̄a ſic
paſſer. e. e. d. l. v. Ubi nos legimꝰ venātiū ī hebreo h̄r ſidoni
orū: hi incautas aīas venāt̄: ⁊ remiges efficiunt̄: vt deducāt
eas ad naufragia. m Senes bi. Hiero. In typū ſynagoge

senes

[Textus]

Et factū eſt Ca. XXVII a†
verbū dn̄i ad me dicēs:
a Tu ꝙ fili hoīs aſſume ſu- b
ꝑ tyrū lamētū: ⁊ dices tyro q̄ ha- c
a ſ inſula eni fuit: vel q2 portus eſt tutiſſimꝰ: ⁊ de alto veniētes excipit naues.
b bitat in introitu maris negocia- d
tioni ppl'orū ad inſulas multas:
a ſ bonū qđ habes tibi attribuēs ⁊ decorē qui tibi venit de diuerſis regionibꝰ.
Hec dic dn̄s deꝰ: O tyre tū dixiſti: e†
c d Perfecti decoris ego ſū: ⁊ in cor- f+
a ſ ſed hec largitate dei tibi collata ſūt. b ſ quaſi tuū putas qđ alienū eſt.
e de maris ſita. Finitimi tui qui te g h
edificauerūt: impleuerunt decorē
a ſ qui et hermon quē mōtē alij vocāt ſamor.
f tuū: abietibꝰ de ſānyr extruxerūt i
te cuꝫ oībus tabulatis maris ce- k
a ſ libanꝰ cādor vel dealbatio qđ ꝑtinet ad gratiā aliunde venientem.
drū de libāno tulerūt vt facerēt ti- l
a ſ nimia nauis pulchritudo. b ſ artifices dn̄i.
g bi malū: quercus de baſan dola- m
a ſ mortificātes corpora: vel vſum dentiū ad laudē dei cōmutantes.
uerūt ī remos tuos: ⁊ trāſtrā tua n
a ſ alij cellaria.
fecerūt tibi ex ebore indico: ⁊ ꝑtō o p
ſ que de terra.
h i riola ꝯ inſul' italie: Byſſus varia q r
a ſ in qua maxima naſcit̄.
de egyptō texta ē tibi in velū: vt
a ſ que ſcꝫ afferunt̄.
k poneret̄ ī malo: hyacithꝰ ⁊ purpū s
a ſ ionij maris inſulas ſic vocat. b ſ vmbraculū nautis in calore.
ra ꝯ inſūlis eliſa facta ſūt opimēn
a ſ que eſt vicina inſula.
l tū tuum. Habitatores ſidōnis et t v
a ſ ꝯ q̄bꝰ: filij huiꝰ ſeculi ſapiēciores ſūt filijs lucis
aradij fuerūt remiges tui: ſapiēn- x y
a ſ ad ſapiam ei ꝑtinēt gubernacula.
tes tui tyre facti ſunt gubernato- ꝫ
a ſ inueterati dierū malorum.
m res tui ſenēs biblij ⁊ prudētes eiꝰ a

Nico. de lyra

Et factū ē v̄bū Ca. XXVII
dn̄i. Hic ponit̄ ſcđa cā dicte
deſtructiōis tyri q̄ fuit nimia
opulentia. vn̄ tyrij fuerūt deo ingrati
⁊ in ſuꝑbiā eleuati. Et diuidit̄ ī duas
ꝑtes. q2 primo deſcribit̄ hec opulētia
ſcđo oppoſita miſeria ibi: In aquis
multis. vt oppoſita iuxta ſe poſita ma
gis eluceſcant. Prima in tres: ſm̄ ꝙ
hec opulentia ī tribꝰ oſtendit̄. primo
in apparatu nautico. ſcđo in exercitu
bellico. tertio in exceſſu mercatiuo. ſe
cūda ibi. Perſe ⁊ lydij. tertia ibi: Car
thaginēſes. Circa primū dicit̄:
b Aſſume ſuꝑ tyrū lamētū. i. deſcri-
be miſeriā lamētabilē ſibi ſuꝑuentu-
rā: eo ꝙ abuſa eſt opulētia bonoꝝ.
c Et dices tyro q̄ habitat ī introitu
maris. q2 ſicut dictum eſt erat vndiq̄ꝫ
clauſa mari: ſed vna ꝑs erat ꝓpinqua
litori. d Negociationi ppl'oꝝ. q̄ ex
diuerſis ꝑtibꝰ veniebāt ad portū.
e O tyre tu dixiſti. te iactādo.
f Perfecti decoris ego ſum. in diui-
tijs bellatoribꝰ ⁊ edificijs. g Fini-
timi tui. i. ſidonij ī finibꝰ tuis habitā
tes. h Qui te edificauerūt: appor
tātes ad edificationē tui ligna ⁊ lapi
des. i Abietibꝰ de ſanyr. nomē eſt
montis ī quo creſcūt abietes magne
⁊ pulchre. k Cū oībus tabulatis
maris. q2 de illis abietibꝰ nō ſolū fie-
bāt edificia: ſꝫ etiā tabule ꝓ nauiū cō
ſtructiōe. l Cedrū de li. tu. Libanꝰ
mōs ē ī q̄ creſcunt cedri alte: ⁊ ꝑ ꝯn̄s
malis nauiū apte. m Quercus ꝯ
ba. ⁊c. ibi eni creſcūt quercꝰ fortes et
leues: ⁊ ſic apte ꝓ remis faciēdis.
n Trāſtra tua. i. ſedes remigū q̄ po
nūt̄ ex trāſuerſo nauis ex vtraq̄ꝫ ꝑte.
o Fecerūt ti. ex ebo. indico. i. de in-
dia apportato. p Et p̄toriola. i. do-
mūculas paruas q̄ fiūt in nauibꝰ ad
reponēdū neceſſaria. q De īſu. ita.
. i. de lignis īde apportatis: ⁊ dicūt̄ h̄
īſule italie q̄ ſūt ī mari mediterraneo
ꝓpinq̄ litori italie. vt corſica ſicilia et
hmōi. r Byſſus va. ⁊c. ē āt byſſus
genꝰ lini candidiſſimi. de quo fiebāt
tele ad faciēdū vela nauiū. s Hya-
cinthus ⁊ pur. de inſu. eli. al's eliſes:
id ē maris ionij. de purpura ei ⁊ hya-
cintho creſcēte ī illis īſulis fiebāt pā
ni ad faciēdū īde opimenta nauiuꝫ ꝯ calorē ſolis ⁊ intēperiē
aeris: tn̄ ſuꝑ iſta opimenta p̄cioſa q̄ erāt ad decorē habitatio
nis in naui: erāt alia de materia vili expoſita ventꝰ ⁊ pluuijs
ſicut in tabernaculo moyſi ſuꝑ operimētū de cortinis oꝑe va
rio cōtextis: erāt alia opimēta de pellibꝰ ⁊ ſagis. t Habita
tores ſid. q̄ erat ciuitas ſub dn̄io tyri. v Et aradij. ſic noīa-
ti ab arado īſula tyro ꝓpīq̄. x Fuerūt re. t. i. ducētes remos
vn̄ v̄ſus: Eſt remex ducēs: ē remꝰ ductꝰ ī amne. Iſti eī erāt aſ
ſueti a puericia remigare: ⁊ iō meliꝰ ſciebāt facere. y Sapiē
tes t. ty. i. valde exꝑti ī mari. ꝫ Facti ſūt ⁊c. q2 ex iſtis depē-
det ſalꝰ nauiū. ⁊ q̄ ſint iſti ſubdit̄: a Senes biblij. a biblos

insula

☞ ſenes reprobant̃: vt cain iſmahel. i typũ eccl̃ie abel iunior eligit̃: iſa
ac hereditatẽ accipit. Filiorũ q̃z iſaac iacob iunior domi ſimpliciter
Mala. 1. a habitat. Eſau ſenior venator ẽ: ⁊ vagat̃ i ſaltib⁹. vñ: Jacob dilexi
e. a. o. h. Hi i vtero nihil boni vel mali fecerãt: q̃re alter eligeret̃: al
ter abijceret̃: ſed i typo ſynagoge et eccl̃ie repellit̃ ſenior ⁊ aſſumit̃
iunior. a Oẽs naues. Hiero. Oẽs na/
ues maris ⁊ remiges eorũ facti ſũt i occiden
tẽ occidẽtis. Sicut dr̃: cãticũ cãticorũ: opus
operũ: ſeculũ ſeculorũ. mai⁹. ſ. ⁊ plixi⁹ alijs
ſeculis: ſic in hoc loco magnitudinẽ occidẽ/
taliũ ptiũ ſignat. Huiuſmodi eĩ naues ⁊ re/
miges nõ pgũt ad oriẽtẽ: nec ad ortũ lumi/
nis vbi ſol iuſticie naſcit̃: ſed ad occidẽtẽ oc
cidentis vbi lumẽ occũbit: vbi tenebrarũ ex
ordiũ. b Perſe fortiſſimi. quorũ rex Cy
rus eſaie vaticinio p̃dicat⁹: q̃ ſbuerſo Aſty
age rege medorũ babylonẽ cepit: lydij q̃z eo
tpe fortiſſimi: quorũ rex Creſus ab eodẽ Cy/
2. Pa. 14. c ro capt⁹. Libyes vero cũ trogiditis ⁊ ethi/
opib⁹ ↄtra hierl̃m veniſſe i palypomenon le
gim⁹. Hiero. Perſe tentãtes vel tẽtati: ly
dij generati. Libyes q̃ hebraice fut: os iter
p̃tant̃: hi fruſtra tyrũ nitũt̃ defendere cum
tentatione ſuperẽt̃: ⁊ generatõi ac libidini
ſeruiãt: caſſaq̃z verba multiplicẽt nõ haben
tes galeã ſalutis neq̃z ſcutũ fidei: ſz gloriã
C tm̃ ſtrepitũq̃z ſermonũ p̃tẽdãt ad ornatum
ipi⁹. c Filij a. Aradum iſula q̃ tota ciui
tas ⁊ ↄ̃ ſe habet oppidũ antaradũ vicina ty
ro. Hiero. Aradij deponẽtes: q̃ p̃tẽdunt
falſi nois ſciẽtiã: ⁊ habent in pharetra pec/
toris ſui ignita diaboli iacula q̃b⁹ decepto/
rũ corda vulnerẽt ⁊ accẽdãt. Hi nitunt̃ de/
ponere eos q̃ ad alta nitũt̃ aſcendere: ⁊ cõ/
plẽt pulchritudinẽ tyri de qua in pu̇erbijs.
Pro. 6. c Nõ decipiat te pulchritudinis deſideriũ.
d Carthagineſes. Lxx. tharſis q̃d ẽ explo
ratio gaudij. nõ i bonã ptẽ ſicut explorato/
Nu. 13. a res q̃s miſit moyſes ad explorãdã terrã p/
miſſionis: ſz q̃ ſubintrãt explorare libertatẽ
noſtrã. e Stanno ſilitudine eloquij. Stã/
nũ eñi argentũ mẽtit̃. f Grecia. Hiero.
Grecia. i. ianã: q̃d ĩterp̃tat̃ ẽ: ⁊ nõ: ⁊ ſignat
ſapiẽtiã ſeculi: q̃ ſi recte aliq̃d repperit: eſt
dicit̃: ſi in ↄtrariũ nõ eſt. Multi eĩ bono na
ture diſſerũt de officijs: d̃ cõtinentia: de opi
bus cõtemnẽdis: q̃d ppꝛie ſibi ſtoici vendi
cãt: ⁊ vident̃ aĩas hoim quas deceperunt
lucrifacere. habẽtq̃z vaſa enea q̃bus menti/
unt̃ auri ſimilitudinẽ: q̃ ingerũt pplis tyri
vt eos ſupplãtẽt falſe doctrine opinione.
g Tubal. hiberi. ſ. vel orientales vel de oc
cidẽtis partib⁹ hiſpani: ab hibero flumine
dicti. h Moſoch. i. cappadoces: quorũ me
tropolis q̃ ab auguſto ceſare poſt ceſarea
dicta eſt: vſq̃z hodie lingua ipſorũ maçacha
dicitur. Peregrinus aduena ⁊ ĩterp̃tat̃.
Exo. 12. g q̃ ſcz nõ comedit carnes agni. de q̃bus: Ad
uena ⁊ mercẽnarius nõ comedẽt ex eo.
Ps̃. 32. i Equos ⁊ equi: De quib⁹: Fallax equus
Ps̃. 75. ad ſalutẽ. ⁊ alibi: Dormitauerũt q̃ aſcẽderũt
Ps̃. 31. equos. Et: Nolite fieri ſicut equ⁹ ⁊ mulus
1. Re. 22. d q̃bus nõ eſt intellectus. Unde doech accu/
ſator ⁊ interfector ſacerdotũ p̃fectus mulo
rum fuit. k Dedan. ppꝛiũ nomẽ loci. q̃d
interp̃tatur cognatio vt ſimilitudinẽ diui/
D norũ dogmatũ in hereticis cognoſcamus.
Eſt autẽ dedan indie regio vel idumeorũ.
l Eburneos. ex india. candorem: ſcz elo/
quentie pmittentes: ſed hebenini et nigri coloris ſunt. ſm illud:
Hiere. 13. d Si mutabit ethiops pellem ſuam.
m Syrus aram. ſcz quod interp̃tat̃ excelſus qui tumet ſupbia
promittens ſibi ſcientiã falſi nominis. n Sericum ⁊ coccum.
Hiero. p quo in hebreo ramoth: quod interpretat̃ viſio mortis.
Omnia eñi opera terrena ad interitum pperant.
o Juda ⁊ ter. iſ. Hiero. eccleſia. ſ. que et confitet̃ ⁊ cernit deum
Deu. 8. a nõ debet frumẽtũ primũ. i. dei verbum de quo: Nõ in ſolo pane
viuit hõ: ſed i oĩ ver. q. p. de o. dñi: deferre tyro.

☞ Balſamũ

a ſ ad naufragiũ trahentes.
habuerũt nautas ad miniſteriũ a
a varie ſupellectilis tue. Omẽs na b
ues maris ⁊ naute eorũ fuerũt in
b pplo negociatiõis tue. Perſe ⁊ ly c
a ſ alias ſuo. b ſ q2 i p̃lio fortiſſimi famoſiſſimi
dij ⁊ libyes erãt i exercitu tuo: ui
ri bellatores tui: clypeũ ⁊ galeã d
ſ ad deterrẽdos hoſtes.
c ſuſpẽderũt i te p ornatu tuo. Fi/ e f
lij aradij cum exercitu ſuo ſuper
muros tuos in circũitu: ſed ⁊ py/ g
a ſ ad bella pmptiſſimi. ſ Apotoy pigmes
q̃ in certamen vertit̃. b ſ qui ſagittarij.
gmei q̃ erãt i turrib⁹ tuis pharẽ/
a ſ murorũ ppugnaculis.
tras ſuas ſuſpẽderũt in muris tu
is p gyrũ. Ipſi cõpleuerunt pul/ h
a ſ que eſt colonia tyriorũ.
d chritudinẽ tuã. Carthaginenſes i
negociatores tui. A multitudine
a ſ venuſtate eloquij. b ſ armis ad pugnãdũ.
cũctarũ diuitiarũ argento ferro
a ſ impietate grauiſſima. q̃ i zacharia: Sup talẽ
tũ plũbi ſedet. b ſ ab occidẽtis partibus.
e ſtanno plũboq̃z: repleuerũt nũdi
a ſ ionas qui hebraice ianan.
f g nas tuas. Grecia ⁊ tubal ⁊ mo/ k l m n o
a ſ qui p̃cioſũ fecere mercatũ tuũ.
h ſoch: ipi inſtitores tui. Mancipia
a ſ de corintho.
⁊ vaſa erea adduxerũt pplo tuo
a ſ phrygia que quõdã his maxime abũdauit.
i de domo thogorma: equos ⁊ eq̃ p q
tes ⁊ mulos adduxerũt ad forũ
k tuũ. Filij dedã negociatores tui. r
ſ que amaris fluctibus tundunt̃.
Inſule mltẽ negociatio man⁹ tue
a ſ ligna nigri coloris p̃cioſa.
l Dentes eburneos ⁊ hebeninos s t
a ſ alijs mercib⁹. b ſ cui ingenitus negociatio
nis ardor.
m cõmutauerũt in p̃cio tuo. Syrus v
negociator tu⁹: propter mltitu/ x
a ſ optimi odoris. b ſ regie dignitatis.
dinẽ operũ tuorũ guttã ⁊ purpu/ y z
a ſ arte dialectica. b ſ terre operib⁹ deditos.
n rã: ⁊ ſcutulata ⁊ byſſum ⁊ ſericũ ⁊ a
a ſ aiũt hebrei: oẽs p̃cioſos merces hoc noĩe ſigni
ficari vel ſpeciẽ merciũ quã nr̃ ſermo nõ exprimit
chodchod pposuerũt in mercato
a ſ que nũc dicit̃ paleſtina.
o tuo. Juda ⁊ terra iſrael ipſi inſti/

inſula dicti q̃ p experiẽtiã lõgã habebãt nauigãdi ſciã.
a Habuerũt nau. ad mi. q̃ gubernabãt naues paruas
ĩ q̃bus mercimonia portabant̃ ad lit⁹ de magnis naui/
b⁹ q̃ non poſſunt tãtũ appropinq̃re terre. b Oẽs na.
ma ⁊c. hyp̃bole ẽ ad deſignãdũ mltitudinẽ nauiũ ⁊ nau
tarũ portũ tyri frequẽtãtiũ.
c Perſe. hic ↄ̃ñr oñdit̃ opulẽ
tia tyri i exercitu bellico. ciuita
tes eñi ⁊ regna diu durare non
poſſent niſi haberent validos
bellatores q̃ inuadẽtib⁹ reſiſterẽt
iõ dr̃: Perſe ⁊ lydi: iſti erãt op
timi ſagittatores. d Clypeũ
⁊ ga. ſu. i te. vt i pmptu poſſent
ſe armare. e Pro or. tuo. hoc
erat ad gl̃iam ciuitatis ⁊ terro/
rẽ aduerſariorũ. f Filij ara/
dij. i. hoies d̃ arado inſula.
g Sz ⁊ py. hoies ſũt cubitalis
magnitudinis. Dicũt tñ h̃ expo
ſitores aliq̃ q̃ erãt optimi ſagit
tatores lz eſſent pui: ⁊ iõ ad de/
fenſionẽ ciuitat̃ i turrib⁹ pone/
bant̃. ſ; h̃ nõ eſt veriſile q̃ in tã
paruo corpe eẽt virt⁹ ad effica/
citer ſagittandũ: maxime q2 de
eis dr̃ q̃ pugnãt ↄ̃ grues ⁊ vix
ſe poſſũt ab eis defendere. ideo
meli⁹ dr̃ q̃ ibi ponebãt̃ ad de/
clarationẽ fortitudĩs tyri. q. d.
ſi nõ eſſent ibi alij pugnatores
poſſent tñ reſiſtere aduerſarijs.
ſicut. ij. Reg. v. ſm vnã opinio
nẽ ceci ⁊ claudi ſupra portas hie
ruſalẽ fuerũt poſiti ad iſultãdũ
dd̃. ac ſic diceret̃: iſti ſoli poſſet
defẽdere ciuitatẽ ↄ̃ te. iõ ſbdit̃:
h Ipſi cõ. ⁊c. i. cõpletã oñde/
rũt tuã fortitudinẽ. i Cartha
ginẽſes. h̃ oñdit̃ opulẽtia tyri i
exceſſu mercatiuo. Ubi nota q̃
p mercatores illa q̃ abũdant in
vna terra ⁊ viliter emuntur ad
aliã deportãt̃ vbi care vẽdũt: ⁊
ſic ĩtelligẽdũ ẽ de terris iferius
noiat̃ q̃ bona ibi abũdãtia por
tabãt̃ ad nũdinas tyri vbi mer
catores de diuerſis natiõib⁹ cõ
currebãt. iõ dr̃: Carthaginenſes
nego. tui portãtes diuerſa me/
talla ad nũdinas tyri. Erat aũt
carthago ciuitas magna africe
capitanea. k Grecia et tu. i.
hiſpania. l Et moſoch. i. cap/
padocia. m Ipſi. i. hoies de
iſtis t̃ris nati. n Inſtitores t.
. i. mercatores ſic dicti: q2 inſtãt
mercib⁹ vẽdẽdis ⁊ emẽdis.
o Mãcipia. i. ſuos ⁊ ãcillas
venales. p De do. thogorma
. i. de phrygia. q Equos ⁊ eq̃.
vt eẽnt ibi ſtipẽdiarij. r Filij
de. ciuitas ẽ idumee: vt dictũ ẽ
ſ. xxv. s Dẽtes ebur. i. den/
tes elephãtorũ de q̃b⁹ fiũt opa
eburnea. t Et he. ẽ aũt hebe/
n⁹ arbor q̃ ceſa dureſcit i modũ
lapidis ⁊ hz lignũ nigrũ iõ fre/
queter cõiũgit̃ in opib⁹ curio/
ſis cũ ebore: vt albũ iuxta nigrũ magis appareat ⁊ econ/
uerſo. Dicũt̃ aũt dẽtes hebenini portiones ligni dicto mo
do indurati. v Syrus negociator tuus. i. ad vtilitatem
tuã. x Propter multitudinẽ operũ tuorũ. in te fiendo
rũ. y Guttam. i. tincturam p̃cioſam. z Et purpuram
⁊ ſcutulata. i. pannos varie cõtextos ad modũ ſcutorũ.
a Et ſericum et chodchod nomen eſt hebraicum. ⁊ dicũt
hebrei q̃ eſt nomen lapidis precioſi: quis autem ſit non di
cunt in ſpeciali.

In fru.

a Balſamū. Qḋ naſcit̄ i vineis engaddi: ſiue vnguētū. ḋ quo ḋr: Sicut vnguētū in capite quod deſcendit in bar.b.a. b Et mel. De q̄: Mel īue niſti. comede quātū ſatis eſt.
c Oleū. De quo: Lucerna i taberna culo dn̄i accēdit̄. ne nobis dicat̄: Ole um i egypto venūdabas de q̄: Oleū peccatoꝛis nō impugnet caput meū.
d Reſinam ꝓpoſuerunt in nū.ꝛc. le ſis apta corpoꝛib⁹: p medicina accipi tur. vn̄ in hieremia: Nūqd reſina nō eſt in galaad: aut medicus nō ē ibi.
e Ut manifeſtū ſciam⁹ q̄d ſit hec oīa ferre ad mercatū tyri audiam⁹: Noli te ſanctū dare canib⁹ ꝛc. Et illud: Nō eſt bonū ſumere panem filioꝝ ꝛ. m.c. Mulier tn̄ chananea q̄ exiēs de fini b⁹ tyri ꝛ ſidonis appꝛopinquabat ter re hirlm: qḋ rogauit cōſecuta eſt.
e Damaſcen⁹ ſanguinē bibēs: q: ſm hebꝛeos ibi cāpus ē vbi Abel a Cain interfect⁹ eſt: de talib⁹ tyri nūdine cō gregant̄. f Dan: ex noīe patriarche dan ꝛ trib⁹ ꝛ locus in quo habitauit nomen accepit vbi hodie paneas que quondā ceſarea philippi vocabat̄. vn de iordanis. i. fluui⁹ dan q̄ fluit de li bano. g Ferrū fa. Hiero. Grecia lactat ſe oīa iudicio ꝛ rōne ꝓferre vo caleq̄ſonū qui ſignificat̄ in calamo ꝛ ſtacten odoꝛis optimi. h Arabia ꝛ vni. Hiero. Arabia veſpera cedar te nebꝛe: q̄ deferūt tyro arietes ꝛ agnos ꝛ hedos q̄s imolant altarib⁹: q̄ ḋ ini quo ꝛ rebelli corde ſimularūt.
i Aran. Lxx. charā. i. foramina: q̄ carneos. ſ. ſenſus ſignificant: p quos tota ſeculi hoim̄ ꝑparatio eſt: q̄ ſolas delitias putāt ſi augeāt tyri ꝯmertia.
k Chelmach. qḋ vineas ſonat ſodo moꝛū. ſ. q̄ veniūt ad mercatuꝫ tyri vt praua dirigāt: imo vt arguāt penis ꝛ corrigant depꝛauata. Vn̄ vt deſtruas inimicū ꝛ. v. ꝛc. l Cedros quoq̄. Nibil. ſ. tibi defuit qḋ ptineret ad di uitias inſularū: ſed hec gloꝛificatio ē tibi aggrauatio: q: nō potes modera te ferre diuitias: paupta ſq̄ tētatio ē. vnde ſalomon: Diuitias ꝛ paupta tes ne dederis mi. In altero eni ſupbia. In altero impatientia ꝛ mendacium ſurripit. m Remiges tui. Hierony. Qui ſupꝛa ſidonij et aradij: id eſt ve natoꝛes ꝛ deponentes. venant̄ eni in huius ſeculi fluctib⁹ animas ad moꝛ tem quas in ꝓfunda deponūt.
n Uentus auſter cō. ꝛc. Hiero. hoc vento iacob exuſtus erat: non tamen contritus qui ait: Fui per diem exu ſtus eſtu ꝛ gelu noct'. Illi quoq̄ qui ab hoꝛa pꝛima conducti ſunt: totius diei caloꝛem et eſtus ptulerunt ꝛ ta men denarium accipiunt: quia exuſti nō contriti. vnde: Nigra ſum ſed foꝛ moſa quia decoloꝛauit me ſol.
o In coꝛde maris diuitie tue. i. flu ctibus ſeculi vbi nihil ſtabile nihil ꝑ petuum. Unde: Stulte hac nocte au feret̄ anima tua a te. Et illud apoſto li: Qui volunt diuites fieri incidunt in tentationē ꝛc. Hierony. Mani feſta ē hiſtoꝛia: ideo ſingulis peneuer ſiculis breues ſentētiolas coaptam⁹.
Hiero. Mixta ꝓphetia eſt inter ve bem et nauem: vt ex altero alterum in telligas: ꝛ vtrūq̄ ad conſummationē ſeculi pertinet atq̄ naufragiū.
Et ſu.

a ſ quibus terra iuda q̄ nūc paleſtina dicit̄ abundat.
a toꝛes tui in frumētō pꝛimo: balſamum
b c ꝛ mel ꝛ oleū ꝛ reſinā ꝓpoſuerūt i nūdi
d e nis tuis. Damaſcen⁹ negociatoꝛ tu⁹ in multitudine operū tuoꝝ: in multitudi
a ſ de damaſco ei deferebat̄ vinū piguiſſimū ꝛ lane pcipue
b ſ tyrus eni ꝓpꝛia indumēta nō haber.
ne diuerſarū opū in vinō pingui: in lā
a ſ de his regionib⁹ hec ad tyri nūdinas afferunt.
f nis coloꝛis optimi. Dān ꝛ grecia ꝛ mo
a ſ dialectica arte cōſtructū.
g ſel in nūdinis tuis ꝓpoſuerūt ferrū fā bꝛefactū: ſtacten ꝛ calam⁹ i negociatio
a ſ quib⁹ vehunt̄ et requieſcūt. ſ ſermonū pulchꝛitudine.
ne tua. Dedan iſtitoꝛes tui in tāpetib⁹
h ad ſedendū. Arabia ꝛ vniuerſi pꝛīcipes
a ſ regio ſaracenoꝛū q̄ his aialibus abundat. b ſ immo labant. ſ qui dei mentiunt agnum.
cedar ipſi negociatoꝛes man⁹ tue: cūm
a ſ qui aquas cōturbant: oues impingunt: coꝛnibus dimi cant. b ſ que ad ſiniſtrā ſtabāt.
agnis ꝛ arietib⁹ ꝛ hedis venerūt ad te
a ſ conuerſio: ſed hic in malo. b ſ arabia.
negociatoꝛes tui. Ueditoꝛes ſabā ꝛ rē ma ipſi negociatoꝛes tui cuꝫ vniuerſis
a ſ que mentiunt̄ odoꝛē optimū lapide pcioſo quo pueꝛſi tans eccleſias extruunt b ſ ſenſu.
pꝛimis arōmatib⁹ ꝛ lapide pcioſo ꝛ au
a ſ nihil eni gratis faciūt cū reges arabum et ſaba gratis xpo munera offerant. b ſ turpis lucri gratia.
i ro qḋ ꝓpoſuerūt in mercatu tuo. Aran
a ſ ꝑparatio. b ſ delicie. c ſ venditoꝛes.
ꝛ chēnē ꝛ edēn negociatoꝛes tui. Saba
a ſ diligens. b ſ vel cherma.
k aſſur et chelmach vēditoꝛes tui: ipſi ne
a ſ habentes. ſ. ſupellectilē. ſ aſtrictam. b ſ funibus aeriarū poteſtatū q̄ theſauros ſuos ſeculi nūdinis largiūt
gociatoꝛes tui: mūltipharīā i volucris
hyacinthi ꝛ polymitoꝛū gaꝫarūq̄ pcio
a ſ peccatoꝛum.
ſax: q̄ obuolutę ꝛ aſtrictę erāt funibus:
a ſ Lxx. cypariſſos.
l cedros quoq̄ habebāt i negociatiōib⁹
a ſ in hebꝛeo tharſis.
tuis. Naues maris pꝛincipes tui in ne gociatione tua: ꝛ repleta es ꝛ gloꝛifica
ſ quia delicias tuas ferre nō potes.
ta nimis i coꝛde maris. In aquis mul
m n tis adduxerūt te remiges tui. Uentus
a ſ hebꝛaice cadim: grece kaicon: quem ventū vrentē dici mus de quo: Per diem ſol nō vret te: neq̄ luna p noctem.
o auſter cōtriuit te. In coꝛde maris diui tie tue: ꝛ theſauri tui ꝛ multiplex inſtru
a ſ ſidonij et aradij. b ſ iuxta. lxx. conſiliarij biblij quod hebꝛaice dicit̄ gebal.
mentum tuū. Naute tui ꝛ gūbernato res tui qui tenebant ſupellectilem tu
ſ perſe lydij libyes.
am: ꝛ populo tuo ꝑerāt: viri quoq̄ bel latoꝛes tui qui erant in te cū vniuerſa
a ſ vulgi. ſ lxx. cōmixtione. b ſ quaſi
multitudine tua q̄ ē in medio tui: cadēt
nihili. a ſ medio. b ſ mundi. c ſ iudicij. d ſ maloꝛum. c ſ in caſū tuo.
i coꝛde marī in diē ruinē tue. A ſonitū
ſ hi epiſcopi ſunt hereticoꝛum.
clamoꝛiſ gubernatoꝝ tuoꝝ ꝯturbabūt̄

a In frumēto pꝛimo. i. opti mo qḋ creſcit in iudea. Cete ra patēt vſq̄ ibi: b In vi no pingui i lanis coloꝛib⁹ op timi. In hebꝛeo hr̄: In vino albo ꝛ lana alba. Uinū ei al bū aſſimilat̄ pinguedini i co loꝛe: coloꝛ alb⁹ etiā tenet ſup mū gdū i coloꝛib⁹. c Dan ꝛ gre. ꝛ mo. noīa ſūt regionū oꝛientaliū vt dicūt aliqui.
d Pꝛopoſuerūt fer. ꝛc. i. foꝛ matū i diuerſa iſtrumēta.
e Stacten. i. gutta myrrhe.
f Et calam⁹. ſpēs aromati ca q̄ creſcit iuxta libanū. cete ra patēt vſq̄ ibi: g Cū vni. pꝛin. aro. i. pcipuis. h Arā ꝛ chēne. ꝛc. noīa ſūt regionū vn̄ veniebant mercatoꝛes ad tyrū. i In volucris. i. far dellis. k Hyacinthi ꝛ po. q: in eis pcioſi pāni hyacin thini coloꝛis ꝛ pāni multi co loꝛis q̄ dicūt̄ h polymiti a po lys qḋ ē pluralitas ꝛ mitos gutta. l Cedros q̄ꝫ ꝛc. q: ad nūdinas tyri nō tm̄ appoꝛ tabant̄ p mare pāni. ꝛ cetera ſupꝛa dicta: ſꝫ etiā ligna cedri na. m Et repleta es. multis diuitijs. n Et gloꝛifi. ꝛc. i. eleuata i ſupbiā ꝓpter ſitum difficilē ꝛ q̄ſi i expugnabilē.
o In aq̄s mul. Hic pōr po nit̄ ipius tyri ſequēs miſeria. ꝛ diuidit̄ i duas ptes: q: pꝛi mo ponit̄ ipi⁹ tyri deſtructio. ſcḋo alioꝛum compaſſio ibi: A ſonitu. Circa pꝛimum de ſcribitur deſtructio tyri ſub metaphoꝛa nauī i medio ma ri exiſtētis: ꝛ tēpeſtate ſurgē te cōterit̄ ꝛ diuitie ibi exiſten tes pdūt̄ ꝛ hoīes ſubmergūt̄. ꝛ h ē qḋ ḋr: In aq̄s multis. i. i tribulatiōib⁹ magnis:
p Adduxerūt te re. tui. i. re ctoꝛes tui p igratitudinē eoꝝ ꝛ ſupbiā vt dictū fuit i pꝛin cipio ca. q Uēt⁹ au. i. exerci t⁹ chaldeoꝝ q̄ cōpat̄ auſtro eo q: vēt⁹ ē tēpeſtuoſus.
r Contriuit te. i. conteret te loquēdo de futuro p moduꝫ pteriti ꝓpter ꝓphetie certitu dineꝫ. s In coꝛde ma. ꝛc. quia chaldei quicquid pcio ſum erat ibi abſoꝛbuerūt ra pientes ſibi. t Naute tui ꝛ gubernatoꝛes. populi.
v Qui tenebāt ſuppellecti lē. i. ciuitatis regimē.
x Uiri quoq̄ bellato. ꝛc. ad tui defenſionem.
y Cadēt in coꝛde maris. ab ſoꝛpti a chaldeis. z A ſoni tu clamo. Hic cōſequēter de ſcribit̄ alioꝝ cōpaſſio: multi ei ppl'i audiētes deſtructionē tyri dolebāt: tū q: lucrabāt̄ ibi p mercationes vt dictū ē: tū q: timebāt ſilia vel maioꝛa pati a chaldeis. iō ḋr: A ſoni tu clamoꝛis gubernatoꝝ tuo rū. i. a rumoꝛib⁹ audit' ḋ deſe ctiōe maioꝝ tuoꝝ. a Cōtur babunt̄. clas. i. alie ciuitates.

a Et ſupiaciēt pul. ꝑ terre-
nis opib⁹ agētes penitētiā. vl'
cinere vitule cōſpergūt ſm le
gē vt purgēt: vel ſubſternēt ſi
Hiere.6.g bi cinerē. vñ: Cinerē ſubſter-
ne tibi ⁊ fac planctū. Et illud:
Luce.10.c Si in tyro ⁊ ſydone.f.f.vtu.
olim penitētiā egiſſent i ſacco
Pſ.101. ⁊ cinere. Et: Cinerē tanq̄ pa-
nē m.⁊c. b Radent.ſ.t.c.
Q8 i luctu ſolet fieri. cum ex
cluſa fuerit oīs leticia. Aplo-
rū capilli numerati ſūt: q2 cri-
nē ſuū ſicut naçarei dño cōſe-
Iudi.16.e crarūt. Sāſon dū crines ha-
buit: habuit ⁊ fortitudinē. ab
lata ceſarie capt⁹ eſt ab allo-
philis. c Et accingēt Hie-
ro. Uict⁹ libido dānat: vt q̄
vixerāt in delitijs penitentes
viuāt i auſteritate ⁊ duricia.
Ione.3.b Niniuite in ſaccis penitēt. Et
Iohel.1.b ad hierlm dr: Plāge ad me q̄
ſi virgo accincta cilicio.

Hiero. Oīa hec ad hereti-
cos referim⁹ q̄ i cōtritione ty-
ri atq̄ naufragio ſentiēt erro-
rē ſuū: ⁊ i medio maris poſiti
liberare aīas ſuas cōcupiſcēt:
plāgētq̄ male cōgregatas di
uitias: qb⁹ multos ditauerūt
reges.i.hereſiarchas ſuos et
vulg⁹ ignobile: quorū opes i
medio corruēt mari.
Deut.14.c d Nō eris. Hiero. Uñ: Ne
tradas ſceptrū tuū his q̄ non
Pſ.35. ſūt. Et alibi: Priuſq̄ abeā et
ā pli⁹ nō ero. e In ppetuū:
id eſt i eternū. hebreū i h loco
vtrūq̄ ſignificare pōt: ⁊ vnu3
ſeculū.ſ. ⁊ eternitatē.

f Et fa- Ca.XXVIII
ct⁹ eſt. Fili hoīs. Sic
ſupra tyri ſub figura
nauis: primū diuitie: deinde
ruina ⁊ luct⁹ deſcribit: ſic pn-
cipis tyri ⁊ ſupbia ⁊ ruina or
dinat. g Hec dicit. Hiero.
Nabuchodonoſor i eſaia in-
tm̄ elat⁹ ē vt dicere auderet.
Eſa.14.c Sup ſidera celi aſcēdā ⁊ ero
ſilis altiſſimo. ⁊ pcipitat⁹ d ſo
Ibidem. lio meruit audire. Quō ceci-
diſti lucifer.q.m.o. Et i ꝑpha
Ezec.19.a h pharao dicit: Mea ſūt flu-
mina ⁊ ego feci ea. Et pnceps
tyri. De⁹ ego ſū ⁊c. Que oīa
q̄uis nō hoīm ſint: ſ inſanie
tm̄ demonū: hyꝑbolice tm̄ de-
bem⁹ accipe: q i tm̄ d felicita-
te tumuerūt vt ſe hoīes eē ne-
ſcirēt: ⁊ eternū imperiū ſibi p
ſumerent: l3 ſub typo regū et
pncipū ⁊ ſingulaꝝ vrbiū ⁊ ꝓ
uinciarū ꝯtrarie ptātes demō
Ephe.6.b ſtrēt. de qb⁹: Nō ē nobis col-
luctatio aduerſus carnē ⁊ ſā-
1.Co.2.b guinē ⁊c. ⁊ alibi: Nō ſapiam
Ibidem. pncipū mūdi hui⁹. Et iteru3.
Quā null⁹ pncipū hui⁹ mūdi
Dani.10.c cognouit. In Daniele q3 legit:
Michael princeps iudeoꝝ et
pnceps grecie: pnceps pſarū.
Deut. Et i deuteronomio: Qñ diui
debat altiſſim⁹ gētes ⁊c. Nec
mirꝫ i figura demonum peſſi-
mos pncipes pceſſiſſe: ſic i fi-
gura xpi optimi pceſſerunt.
Sapiētior

a ſ deceprorum. b ſ in qb⁹ gloriabant.
claſſes: ⁊ deſcēdent de nauib⁹ a
a ſ putatiue.
ſuis oēs q̄ tenebāt remū. Nau b
a ſ iactati fluctibus.
te ⁊ vniūſi gubernatores ma
a ſ in ſtabili loco.
ris i terrā ſtabūt: ⁊ heiulabūt c
a ſ quā locupletauerūt mercib⁹. b ſ mentē amaritudinē clamore ſignātes.
ſup tē voce magna: ⁊ clamā-
a būt amare. Et ſupiaciēt pulue d
rē capitib⁹ ſuis: ⁊ cinere cōſper
b c gent: ⁊ radēt ſup te caluiciū: ⁊ e f
a ſ Meli⁹ ē ire ad domū luct⁹ q̄ a.d. con.
accingēt cilicijs. Et plorābūt
a ſ vt plāgant tyrū et carmē lugubre cōge-minent.
te in amaritudine aīe plōratu
amariſſimo: ⁊ aſſument ſup te
a ſ dicentes.
carnem lugubre ⁊ plāgent te.
a ſ ſm illō: Obmuteſce ⁊ tace: ⁊ petōri dixit deus: Quare tu enarras iuſticias meas.
Que ē vt tyrus q̄ obmūtuit i g h
a ſ quaſi: quid tanto labore pfeciſti.
medio maris? Que i exitu ne i
gociationū tuarū de mari im l
pleſti pplos multos: in multi
tudine diuitiarū tuarū ⁊ pplo
a ſ de quib⁹ Aſtiterūt reges terre ⁊ p.c.i.v. aduerſus.d.⁊c.
rū tuoru3 ditaſti rēges terre.
a ſ aūt. b ſ ſm illud: Currus pharaonis et exercitū eius piecit i mare: ⁊ alibi: Submerſi ſunt quaſi plūbū in aquis v. c ſ vt dicas.ſ. veni in altitudinē maris ⁊.t.d.m.
Nūnc cōtritā es a mārí i pfū- l
dis aquaꝝ opes tue: ⁊ omnis
multitudo tua que erat in me
dio tui ceciderūt. Uniuerſi ha m
a ſ que hui⁹ ſeculi fluctibus verberant.
bitatores inſulārū obſtupue-
a ſ alias remiges.
runt ſup te: ⁊ rēges earu3 om- n
a ſ ſcientes interitū ſuum cordis merorē fletu et lachrymis indicantes.
nes tempeſtate pcuſſi mutāue o
rūt vultus. Negociatores po p
a ſ imitantes vocē colubri: vel ſtuporis magnitudinē admiratione ⁊ ſibilo teſtantes.
pulorū ſibilāuerūt ſup te. Ad
a ſ deo qui vocat ea que nō ſunt tanq̄ ea q̄ ſunt. vñ: Eſaias: Erunt oēs aduerſarij eius tanq̄ nō ſint
d nihilū deducta es ēt non eris
a ſ alij ſeculum. vnius.ſ.hominis etatem lxx.ſ.annos.
e vſq̄ in pērpetuum.

Capi. XXVIII

f Et fact⁹ eſt ſermo dñi q
ad me dicēs: Fili ho-
minis dic pricipi tyri
a ſ in celum.
g Hec dicit dñs de⁹: Eo q eleua r
tū eſt cor tuum: ⁊ dixiſti: de- s
us ego ſum: ⁊ in cathedra dei

a Et deſcē. de na.ſu.i.humiliabunt ⁊ timebunt
a oēs q̄ tenebāt remū.i.ciuitatū gubernaculū.
b Naute ⁊ vni.⁊c.i.alij minores pſidētes ſub
b maiorib⁹. c Et ehiu.ſu.te.i.ꝓ tua deſtructione
tonib⁹ pdict. d Et ſupiaciēt pul.capiti.ſuis.in
ſignū triſticie ⁊ humiliationis. e Et radent ſup
te.i.ꝓpt te. f Caluiciū.capillos ꝓprios tōden-
do.ſicut dr de Iob i amaritudine poſito: Et tōſo
c capite corruit i terrā. cetera patēt vſq̄ ibi:
g Que ē vt tyrus.i.ſilis ei in diuitijs ⁊ fortitu-
dine. h Et obmutuit i medio ma. nō potēs re-
ſiſtere chaldeis. i Que i exitu nego.⁊c.ſ.d bo
d nis apportatis i te p mare ⁊ ibi vēditis diuerſis
gentib⁹ ⁊ ſic de te exeūtib⁹. k Impleſti po.mul.
eoꝝ indigētias ſupplēdo. l Nūc cō.es a ma.i.a
e f nabuchodonoſor q̄ cōpat mari ꝓpter ei⁹ tēpeſtu-
oſitatē. vel h dr q2 p nauigiū cepit ciuitatē.
m Uniuerſi ⁊c.i.ꝓ tua deſtructiōe. n Et re.
ea.oēs tē.pcu.timētes ne ſilr ſibi cōtingeret.
o Mutauerūt vul.p triſticia ⁊ timore. p Ne-
gociatores p.ſibila.ſ.te.ſicut ſupra rem pditā ſo-
lēt hoīes ſibilare i ſignū totalis deſtructionis.

Moraliter. a† Et fa- Ca.XXVII
ctū eſt verbū dñi ad me
⁊c. Hic ad lrām ponit ſcda cā deſtructiōis tyri q̄
fuit ſupbia ex opulētia nimia. de qua nō egit gra-
tias deo ſ magis ꝯtra eū ſupbiuit. vñ ſubdit:
et O tyre tu dixiſti.p ſupbiā. f† Perfecti de-
coris ego ſū. attribuēdo tibi qd erat ex dono dei.
Scdm vero pceſſum capituli de trib⁹ ad lrām ſu
pbiuit.ſ.de appatu nautico: ⁊ d exercitu bellico:
⁊ de cēſu lucratiuo. Circa primū ſciēdū q ſm pla
tonicos aīa mouet corp⁹ ſic nauta nauē. igit p ap
paratū nauis moraliter ſignificant naturalia do-
na corpis.ſ.robur: agilitas: ſanitas ⁊ hmōi: de q̄
bus frequēter hoīes male gloriant. tñ q2 freque-
ter talib⁹ ad malū vtunt et aliqñ febre modica de
ijciunt: ꝓpter qd p tyrios gloriātes d nautico ap
paratu ſignificāt. Per ſcdm vero.ſ.exercitū bel-
licū aīe dona naturalia poſſunt ſignificari q̄ ſunt
pſpicacitas ingenij ⁊ viuacitas eloquij et hmōi: q̄
bus frequēter deus ⁊ ꝓximus impugnant: vt pa
tet in aduocatis p hec ſubuertentib⁹ vitatē iuſti-
cie: ⁊ ſilr in doctoribus vanis ſubuertentib⁹ veri
tatē doctrine. Per tertiū vo.ſ.cēſū lucratiuū per
quē ſignificat aſtutia ⁊ cautela acquirēdi male tē
palia: vt pt3 in vſurarijs tēpus vendētib⁹ ⁊ i mer
catoribus intētis fraudibus: ⁊ ſimiliter ſignifica
tur cautela acquirendi male ſpūalia: ſicut faciunt
ſimoniaci q̄ ipſa emūt ꝓpter qd talib⁹ dr Act.viij.
pecunia tua tecū ſit i pditionē ⁊ ſimiliter Giezi
q̄ ea vendūt. ꝓpter qd ſicut giezi ꝓpter hoc incur
rit leprā corpis.iiij. Reg.v. ſic iſti incurrunt leprā
aīe p quā ſūt abominabiles deo ⁊ angelis. Et ſic
tyrij ꝓpter ſuā cupiditatem meruerūt tpaliter de-
strui: ſic iſti eternaliter damnari. Ca.XXVIII

Et fact⁹ eſt. Hic ponit tertia cauſa deſtru-
ctiōis tyri: q̄ fuit nimia ſupbia. ⁊ diuidit i
duas ptes. q2 pmo deſcribit tyri deiectio.
ſcdo iſraelis erectio ibi: Et nō erit vltra. Sicut ei
dictū ē.ſ. vna cā deſtructiōis tyri fuit q gaude-
bat de deſtructiōe herlm: io ecōuerſo poſt deſtru-
ctionē tyri ponit ſubleuatio ppli iſraelitici. Pri-
ma i duas q2 pmo deſcribit deſtructio tyri metro
polis. ſcdo ſibi ſubdite ſidonis. ibi: Et fact⁹. Pri-
ma i tres. q2 pmo circa tyrū ponit exceſſus elatio
nis. ſcdo caſus deſtructiōis. ibi: Propterea: tertio
mod⁹ lamētatiōis. ibi: Et fact⁹ ē. Circa primū ſcien
dū q aliq̄ iſtd ca. exponūt d caſu diaboli: ſ hec ex
poſitio videt mag' myſtica q̄ lralis io alij expo-
nūt ad lra3 d rege tyri cui dr: r Eo q eleuatū ē
cor tuū. p nimie ſupbie exceſſu3. s Et dix.⁊c.i.
potēs i tra ſic de⁹ i celo. ⁊ ē hyꝑbole: ſic cōiter dr
d aliq̄ multū potēte i aliq̄ patria vel ciuitate: tal'
de⁹ talis ciuitatl vel patrie. vl' forte h dr q2 rex ty
ri ex nimia elatiōe faciebat ſibi exhiberi diuinos
honores ſic ioas rex iuda.ij. Paral. xxiiij. ⁊ na-
buchodonoſor. Dan.iij. et Caius imperator.
Cum

G a Sapiētior es daniele.q̄ oēm egypti
vincit ſapiā3.vel etiā ſi ſis eo ſapiētior
ꝛ magnitudini dei cupias te coeq̄re:tn̄
capieris ab aduerſarijs ꝛ vltra n̄ dices:
De⁹ ego ſū doct⁹ īteritu:hoīe3 te eē nō
deū. b Propterea.Hiero.Vbicūq₃
iuxta.lxx.ſcd̄o ponit dn̄s:p̄mū nomē
tetragrāmatō eſt:qđ ꝓprie ad deū ꝑtinet
et ineffabile dr̄.ſcd̄m:cōe qđ ſepe et in
hoīb⁹ iuenit. Hiero.Si volum⁹ p̄n/
cipē tyri eandē dicere ꝑtātē:cui a deo
credita ē ip̄a ciuitas ſiue ꝓuincia:h̄ te/
Ps.81. ſtimoniū aſſumam⁹:Ego dixi:dij eſtis ꝛ
filij excelſi oēs.Vos aūt ſic.h.m.ꝛ.ſ.v.
d.p.c.Illis ei tradite ſūt ad regēdū ꝓ
uincie q̄ſi iudicib⁹ ab īꝑatore:q̄ obliti
honorē ſuū erigūt ꝯtra dn̄m ſuū vt in
toto orbe diſꝑſi ſub noīb⁹ idolatrie de/
orū ſibi noīa aſſumerēt:ꝛ īflati ſuꝑbia
ī iudiciū ꝛ laqueū diaboli inciderēt.đ
Luc.10.c q̄.Vidi ſatha.q̄ſi ful.d.c.ca. c Leua
plā.Quia didicim⁹ q̄s ſit p̄nceps tyri.
ꝛ quō ꝑ ſuꝑbiā corruerit:lamētatiō3 ſu
ꝑ p̄ſtinā glīa3 cognoſcam⁹.p̄mū cōmo
uet q̄d fuerit:vt doleat ſe ꝑdidiſſe qđ
habuit. d Tu ſi.ſi.qđ đ ſaluatore dr̄
Ps.4. hūc ſignauit de⁹ pat.Et ī pſ̄.Signatū
ē ſuꝑ nos lumen vult⁹ tui dn̄e.ꝛ alibi:
Job.3.a Chariſſimi ſcim⁹ qm̄ cū apparuerit:ſiles
Deu.33.d ei erim⁹.ꝛ alibi:Quis ſilis tibi:Aliđ ē
ei ſilitudo:aliud eq̄litas.vn̄ ſeuiſſima
hereſis q̄ ī x̄p̄o tm̄ p̄ris ſilitudinē ꝯfite
tur:aufert naturam. Tu ſig.Hiero.
Alij reſignaculū:eo ꝙ rex tyri imagi/
nē dei ad quā fact⁹ ē reſignauerit.i.de
ſtruxerit.Et notandū ꝙ imago tūc tm̄
facta ſit ſilitudo ī x̄p̄i baptiſmate com
pleat. e Paradiſi dei.eſt ei nō dei
apud eos q̄ veritatē mutāt ī mendaciū
ꝛ ꝑadiſū ſe hr̄e iactāt.hic demōſtrat n̄
hoīem eē:ſ ꝯriā fortitudinē:q̄ in ꝑadi
ſo cōmorata ē:q̄uis iudei ꝑ tropū qui
dr̄ hyꝑbole:đ hyrā rege tyri eſtimēt ꝓ
phetari. f Oīs la.p̄.Nō dr̄ oī lapide
p̄ci.regē tyri fuiſſe circūdatū:ſ oē3 la
pidē quē habuit fuiſſe p̄cioſu3.Multi
ſūt ei lapides p̄cioſi q̄s hic nō cōmemo
rat:calcidoni⁹:ſardonix:criſopaſſus
cryſtall⁹:ꝛ alij. g Sardius .ꝛc.Hie
ro.Hi ſūt lapides q̄s ī rōnali deſcp̄tos
in pectore portat pōtifex:q̄ ē ſacerdos
in eternū.ſ.o.me.Hi ſūt lapides viui.
Ps.109. De q̄b⁹ ī Apocal.Iohis ciuitas edifi/
cat.he margarite ꝓphāꝝ ꝛ apłoꝝ:que
oēs vēdūt vt emat p̄cioſa margarita.
q̄ h3.vij.oculos.i.vij.grās ſpūſſācti.
h Topaçi⁹:ardēs ſctōꝝ cōtēplatio.
i Chryſolith⁹:q̄ſi auꝝ fulgeat:ſcitillas
ardentes habet.ī quo ſancti ſignificāt
q̄ ſapiētia fulgēt:ꝛ p̄dicationis verba
ꝛ v̄tutū ſigna alijs p̄bent. k Onyx:
niger ſignificat humilitatem:cādidus
puritatē:rube⁹ paſſionē. l Berill⁹:
virēs ꝛ pallēs.Sancti vero fide virēt:
humilitate pallēt. m Smaragd⁹:vi
rēs nimiū:q̄ herbas ꝛ aerē circa ſe vi/
rore inficiēs fideles ſignificat:q̄ ad he
reditatē īmarceſſibilē ſpe aſcēdūt ꝛ in
ꝓximos v̄bis ꝛ exēplis ſpargūt. De
his lapidib⁹ Plini⁹ ī triceſimoſeptio
naturał hyſtorie plene diſſerit. n Tu
che.ex.ꝛ ꝓtegēs.arcam .ſ.ꝛ ꝓpiciatori
um vel vrbē tyri:cui quondā ſancta et
p̄cipua poteſtas impoſita eſt. o In
Ps.103. medio lapidū.De quib⁹:Qui facit an
gelos ſuos ſpirit⁹.et.m.t.i.v.vt nō ſo/
lum deus qui vocat ignis conſumens
fenū.ſtipulam.lignaq₃ conſumat.ſed ꝛ
G angeli

a ſ id eſt cū inſule tenearis anguſtijs. b ſ fragilis.
c ſ chriſtus homo eſt et deus.
ſedi ī corde maris:cū ſis homo ꝛ nōn a
a ſ vt etiā regni tui hoīes enigmatib⁹ ſalomonē ꝓuo
de⁹:ꝛ dediſti cor tuū quaſi cor dei. †
carent. a ſ quaſi ponamus hoc.
a Ecce ſapiētior es tu daniele oē ſecre b+
tū nō ē abſcōditū a te.In ſapiētia ꝛ c
prudētia tua feciſti tibi fortitudinē: d
ꝛ acquiſiſti aurū ꝛ argētū in theſau/
rie tuis.In multitudine ſapię tuę:
ꝛ ī negociatione tua multiplicaſti ti
bi fortitudinē:ꝛ eleuatū ē cor tuū in
b robore tuo.Propterea hęc dic̄ dn̄s e
de⁹.Eo ꝙ eleuatū eſt cor tuū q̄ſi cor
dei:idcirco ecce ego adducā3 ſuꝑ te f
a ſ capta vrbe ſua.
alienos robuſtiſſimos gētiū.Et nū/ g
dabūt gladios ſuos ſuꝑ pulchritudi
a ſ in qua cōfidis.
nē ſapię tuę:ꝛ polluent decorē tuū.
a ſ mult̄ cōfoſſū vulnerib⁹.
Interficiēt ꝛ detrahēt te:ꝛ morieris
ſ ꝛ tūc.
ī interitu occiſoꝝ ī corde maris.Nun h
quid dicēs loqueris:de⁹ ego ſū corā
interficiētib⁹ te:cū ſis hō ꝛ nō de⁹:
ſ turpiſſima.ſ.
In manu occidētiū te morte īcircū/ i
a ſ immūdorū. b ſ poteſtate.
ciſorū3 morieris ī manu alienoꝝ:q̄r
ego locut⁹ ſum ait dn̄s deus.Et fa/ k
ctus ē ſermo dn̄i ad me dicens:Fili
c hoīs:leua plāctū ſuꝑ regē tyri:ꝛ di/ l
d ces ei.Hęc dicit dn̄s deus:Tu ſigna m
a ſ expreſſum. b ſ vbi ſimilitudo dei:ibi pleni
culū ſimilitudinis:plēnus ſapiētia: o
tudo ſapientie et ꝑfectus decor. a ſ hebraice eden.
e perfect⁹ decore.In delitijs paradi/ o p
a ſ oſtendit ei quicquid perdiderit.
f ſi dei fuiſti.Oīs lapis p̄cioſus operi q
a ſ puniceus in quo crucis cruor. b ſ viroꝝ fidei.
g mētū tuū.Sardius topaçius:ꝛ iaſ/ r
h pis:chryſolith⁹:et onyx et beryllus
i
k
l a ſ quorū cōuerſatio ī celis eſt. b ſ ſpiritu feruētes.
m ſapphyrus ꝛ carbūculus ꝛ ſmarag/
a ſ ſapiētia. b ſ mētis capacitatē ſignificat.
dus.Aurū op⁹ decoris tui ꝛ forāmi s
a ſ diuinis ſacramētis accipiendis.
na tua in die qua cōdit⁹ es p̄parata
n ſunt.Tu cherub extētus ꝛ ꝓtegens: t
a ſ hieruſalem celeſtem ſignificat. ſ in paradiſo
tertio.ſ.celo ad qđ paulus raptus eſt. v
o ꝛ poſui te in mōte ſancto dei:in me x
dio lapidum ignitorū ambulaſti:ꝑ y z a
a ſ quaſi iniq̄tas tua voluntatis eſt nō nature oīs cre
atura bona ꝛ perfecta condita eſt.
fectus in vijs tuis a die conditionis
a ſ a deo. b ſ in theſauro pectoris tui per ſuperbiā
et abuſionem poteſtatis.
tuę:donec inuēta ē iniq̄tas ī te.In b
a ſ .i.dū mala queris nō cōtent⁹ bn̄ficio cōditoris.
multitudie negociatiōis tuę repleta c
a ſ pectoris .ſ.vt ſaturat⁹ ꝛ incraſſat⁹ recalcitrares ꝛ
deū derelinqueres. b ſ q̄r de corde tuo ꝓcedunt co/
gitationes peſſime.
ſūt interiora tua iniq̄tāte ꝛ peccaſti:

a Cū ſis hō fragił ꝛ mortalis.
vn̄ deberes humiliari ꝛ te nō fa/
cere tāq₃ deū adorari. b Ecce
ſa.es ꝛc.ſm̄ eſtimationē tuā p̄ſū
ptuoſam:vel h̄ dicit deriſorie.
c In ſapiē.ꝛ pru.tua.terrena
aīali ꝛ diabolica. d Feciſti ti
bi for.aggregādo tibi bellatoꝝ
multitudinē.cetera patēt ī lr̄a.
e Propterea.Hic ꝯn̄r ponit
caſus deiectiōis q̄ iuſte infert ex
ceſſui elatiōis.iō ſubdit:
f Ego addu.ſu.te.alienos.i. B
chaldeos q̄ꝝ linguā non intelli/
ges. g Robuſtiſſimos gē.ꝛ iō
nō poteris reſiſtere ꝛ tunc cognoſ
ces fragilitatē tuā.ideo ſequit:
h Nū q̄d di.loq̄.de⁹ ego ſum
ꝛc.q.d.nō.q̄r deijciet ſuperbia
tua. i Morte ī circū.mo.i.nō
ſolū morte corꝑali ſ ꝛ eterna:et
loquit hic ſcriptura đ incircūci/
ſis idolatrie deditis:qđ tunc erat
cōe ꝑ orbē:incircūciſi tn̄ q̄ nō te/
nebant ad legē moyſi ꝛ erāt cul
tores vni⁹ veri dei ſicut Iob et
plures alij moriebāt in ſtatu ſal
uandorū. k Et factus eſt.Hic
ꝯn̄r ponit mod⁹ lamētatiōis cū
dr̄: l Leua.p.ꝛc.ꝛ q̄r ſicut di/
cit Boeti⁹.i.đ ꝯſola.Infeliciſſi/
mū īfortunij gen⁹ ē fuiſſe felicē.
iō ī h̄ plāctu p̄mo recolit felici/ C
tas regis tyri p̄terita cū dr̄:
m Tu ſi.ſi.ſ.dei:bona ei a deo
data etiā naturalia:vt claritas
ingenij:potētia ꝛ hmōi:ſūt q̄dā
īpreſſiōes bonitatis diuīe q̄ mltū
abūdāter fuerūt regi tyri ꝛ ſuis
p̄ncipib⁹ ꝯceſſe.iō ſubdit:
n Plen⁹ ſapīa.i.claritate īge/
nij ꝑ quā acq̄rit ſapīa đ facili ſi
applicet ad diuīa:ſ iſta fuit ma/
gis applicata ad curioſa ꝛ t̄rena
iō ſubdit: o Perfect⁹ de.in
domib⁹ ꝛ veſtib⁹ curioſis ꝛ the/
ſauris ꝛ iocalib⁹ p̄cioſis. p In
delitijs ꝛc.hyꝑbole ē ad deſig/
nādū multitudinē ꝛ magnitudi
nē delitiarū ī q̄b⁹ viuebāt tyrij.
ꝑ talē modū dr̄ Geñ.xiij.de regi
one circa iordanē qđ irrigebat
ſic̄ ꝑadiſus dn̄i. q Oīs la.ꝛc.ī
veſtib⁹ ei ſuis hēbāt lapides p̄/
cioſos ad ornatū inſertos:q̄rū3
noīant aliq̄.cū dr̄: r Sardi⁹t.
ꝛc.ꝑ q̄s ītelligūt etiā alij nō no/
mīati. s Aurꝝ q̄3 ꝛc.q̄r gēme D
iſte erāt auro īcluſe ex vna ꝑte:ꝛ
iō ī auro fiebāt q̄dā foſſe q̄ dicū/
tur h̄ foramīa vt ibi gēme īclude
rent ex ꝑte vna. t Tu.c.ex.ꝛc.
cherubin exiſtēs ī tēplo extēde/
bāt alas ſuas:ita rex tyri exten/
debat potētiā ꝛ gloriā ad regio/
nes alias ꝑ famē diffuſionē.
v Et po.ꝛc.i.in honore regio
firmo ſanctū enī in vna ſignifi/
catione idē eſt qđ firmū.
x Dei.q̄r oīs poteſtas a deo ē.
y In medio lapi.ig.i.ad mo/
dū ignis radiantiū. z Ambu
laſti.talibus ornatus vt dictū ē
a Perfectus in vijs tuis.i.ꝓ
ſpere incedēs in tēporalib⁹ bo/
nis. b Donec in.eſt ini.ī te.
ꝑ quā demeruiſti deijci a digni/
tate. c In multitudie ne.ꝛc.
fraudulēter

R angeli q̄ vocant̄ igniti lapides. vñ:
Luce.12. f Ignē veni mittere in ter.ꝛc̄.
a Et ꝑdidi te o cherub. Hiero. Che
rub generis maſculini: nūeri ſingu/
E laris: cherubin plurale: q̄ interp̄tat̄
multitudo ſcientie. ī q̄bus requieſcit
Pſ.79. et ſedet deꝰ. vñ: Qui ſedes ſup che/
Ibidē.17. rubin.m.c.e.b.et.m.ꝛ alibi: Aſcen/
dit ſup cherubin ꝛ.v. b Ante fa/
ciē r. Hiero. vt.ſ.tuo terreant̄ exem/
plo. vel bonoꝝ regū quoꝝ cor ī ma/
nu dei ē. vel maloꝝ q̄ꝝ regna oſtēdit
diabolus ſaluatori q̄ occurrerūt re/
gi babylōio dicētes: Et tu captꝰ es
ſicut ꝛ nos ꝛc̄. Ante faciē r. vnde:
Luce.10. c Uidebā ſathanā ſicut fulgur d.c.d.
Thren.2.a vñ Hieremias. Quō obſcurauit do
minꝰ ī ira ſua filiā ſion. ꝓiecit de ce/
lo terrā glorioſā iſrl'. c Qui co/
Eſa.5. f medat. Hiero. vñ Eſaias. Deuorabit
ſicut fenū materiā in die illa ꝛc̄. Hūc
ignē q̄ alienꝰ d̄r Nadab ꝛ abiu: ad
altare dñi obtulerūt: ꝛ iō diuīo igne
Leui.10.a cōſūpti ſūt. vñ moyſes. Hoc eſt ver/
bū qđ dixit dñs. In his q̄ appropin
quant mihi ſāctificabor. Sāctifica/
tio eñi dñi eſt pena peccantiū.
d Et dabo te ī ci. Ut oīa q̄ edifica/
F ſti male cōſciētie tue ignis abſumat.
Qui cū deberes ī requie ꝛ ī ſabbato
nihil facere ſeruile. ligna in ſabbato
collegiſti vt haberet q̄d ī pectore tuo
deuoraret ignis. Prodeſt aūt oīa
mala opa cōuerti ī cinerem vt ignis
noxius oīno extīguat̄. Hiero. So
lent hebrei īter ceteras fabulas. hec
ꝯtra hyrā regē tyri dicta intellige/
re. cū a ſalomone vſq; ad ezechielem
anni fuerint plurimi. q̄s eo tp̄e homi
nes nō ſupuixiſſe ꝑſpicuū eſt: ꝛ ſic ꝓ
nūciare quaſi ꝑ ironiā ad ip̄m ꝓphe/
ta loquat̄. Nūq̄d tu es ſignaculū ſi/
mili ꝛc̄. cū ecōtra peccaueris ꝛ in ci/
nerē ſoluendus ſis. Addūtq; fabu/
le ſue miraculū. vt ſine ſcripture au/
ctoritate dicāt hyrā mille annis vix
iſſe. e Fili hoīs pone faciē t. Hie/
Allego. ro. Allego. Sydonij venatores. De
Pſ.123. quibꝰ: Anima noſtra ſicut paſſer.e.
Ibi.90. e.d.l.v. et alibi: De laqueo venātiū
et a verbo aſpero. In ꝓuerbijs q̄z.
Ecci.26. c Oculus meretricis laqueus ē pecca
Hiere.16.c toris. Sūt aūt ꝛ boni venatores. vñ
Hieremias: Ecce ego mittā piſcato/
res ꝛ venatores q̄ venēt vos d̄ oīm
colle. Hi d̄ piſcatoribꝰ piſciū facti ſūt
piſcatores aīaꝝ. vñ: Uiculꝰ petri et
andree bethaſaida. i. domꝰ venatoꝝ
G d̄r. Impat̄ q̄ ꝓphe vt ponat faciē ſuā
ꝯ ſidonē vt firmit̄ ꝯſiſtēs tales vena
tores īterficiat. Ecce ego ad te veniā
ſcz ꝛ gl'ificabor ī te cū te īterfecero. ꝛ
ſciēt oēs q̄ vixerint: q̄ ego ſū dñs q̄
reddo tibi qđ mereris. Mittā peſti/
Mat.7.b lētiā ꝛ.ſ.i.p.tuas. Lata eī ꝛ ſpacioſa
ē via q̄ ducit ad mortē. f Nō cō.
Hiero. Mia aūt hec dicūt̄ ꝯ aduerſa
rias ptātes: q̄.ſ. in extremo tp̄e dele
ant̄: ꝛ ſit eterna ſecuritas: qñ ꝯgre/
gauerit dñs domū iſrl' eos.ſ. q̄ ſenſu
cernūt deū: ꝛ ſanctificatꝰ fuerit ī eis
Leui.19.a eo completo qđ ſcriptuz eſt: Sancti
eſtote.q.e.ſ.ſ. Hiero. Hec multi ad
tp̄s zorobabel eſdre: ꝛ neemie refe/
rūt qñ reuerſus ē p̄pl's iſrl': ꝛ habita/
uit in terra ſua: alij in vltimo tempo
re: et in mille annis ſperant eſſe com
plendum.

¶ In anno

a ſ paradiſo. b ſ multomagis ergo nobis timendum eſt ſi ille tantus eiectus eſt.
a ꝛ eieci te de mōte ſancto dei: ꝛ ꝑdidi a
te o cherub ꝓtegēs de medio lapidum
ſ quia. a ſ dū tuū putas eē qđ dei eſt.
ignitorū. Et eleuatū ē cor tuū ī decore
a ſ dum plus eſſe vis q̄ꝫ conditus es.
b tuo. Perdidiſti ſapientiā tuā in decore b
a ſ vtꝫ pulchritudine ꝛ ſapientia deformitas te ꝛ ſtulticia poſſideat. b ſ a mōte dei. vnde: Quō cecidiſti lucifer.
tuo in terrā ꝓieci te: ante faciem regū c
dedi te vt cernerēt te. In multitudine
iniquitatū tuarū ꝛ iniquitate negocia
a ſ quam habuiſti in monte dei.
tionis tue polluiſti ſāctificatione tuaz. d
a ſ accenſū ignitis iaculis diaboli. de quo: Oēs adulterātes quaſi clibanꝰ corda eorum: de quo Eſaias: Ambulate in lumine ignis veſtri ꝛc̄.
Producaz ergo ignem de medio tui: e†
a ſ foras egrediens.
c d qui comedat te: ꝛ dabo te in cinerē ſup ‡
terrā in cōſpectu oīm videtiū te: oēs q̄ f
viderint te in gentibꝰ obſtupeſcēt ſup
ſ q̄r. b ſ ſm illud: Nō parcā tibi ꝛ nō miſerebor.
te. Nihili factus es: ꝛ nōn eris ī ꝑpetu/ g h
a ſ poſt tyrū fit ſermo ad ſidonē q̄r vnius ꝓuincie ſunt.
um. Et factus ē ſermo dñi ad me dicēs: i
e Fili hoīs: pone faciē tuam ꝯtra ſidonē
ꝛ ꝓphetabis de ea et dices: Hec dicit
ſ veniam.
dominus deus. Ecce ego ad te ſidon k
a ſ cum a babylonijs capta fueris. b ſ malorum pondere conuicti.
ꝛ glorificabor ī medio tui. Et ſcient q̄r l
ego dominus: cū fecero in ea iudicia ꝛ m n
a ſ puniendo eam.
ſanctificatꝰ fuero in ea. Et immittam ei o
peſtilentiā ꝛ ſanguinē in plateis eiꝰ: ꝛ p
a ſ qui male ſteterant. b ſ quē venit dñs mittere in terram vt male iuncta ſepararet.
corruēt interfecti in medio eiꝰ gladio ꝑ
a ſ ita. b ſ qui remanſerint.
circūitum: et ſcient quia ego dominus.
a ſ cū illi ceſſauerint. b ſ ſicut ante cū ipugnarēt eos.
Et nō erit vltra domui iſrael offendicu q
lum amaritudinis: ꝛ ſpina dolorē inſe/ r
ſ populi dei.
rens vndiq; ꝑ circūitum eorū q̄ aduer/
ſantur eis: ꝛ ſcient q̄r ego dñs deꝰ. Hec s
a ſ ſcz cum hoc fuerit factum.
f dicit dominus deus. Quando cōgre/
a ſ ante diſperſam
gauero domū iſrael de populis in qui
a ſ nō vt ī ſidonijs in malo: ſed ī bono. ſ. cū miſertus eis fuerit et habitauerit in terra quā dedit patri eorū iacob.
bus diſperſi ſunt: ſanctificabor ī eis co/ t
a ſ de qua: Credo videre bona dñi ī terra. v. quā dedit iacob q̄ priorē ſupplātauit fratrē et ꝑmitiua eiꝰ meruit accipe
ram gētibus: ꝛ habitabūt in terra ſua v
quā dedi ſeruo meo iacob: ꝛ habitabūt
a ſ ſupra firmā petrā. vnde: Niſi dominꝰ edificauerit domum in va.la.qui edi.e.
in ea ſecuri. Et edificabūt domos ꝛ plā x
ſ ſecuri.
tabunt vineas ꝛ habitabūt cōfidenter
cū fecero iudicia ī oībꝰ q̄ aduerſant̄ eis y z
ſ tūc. a ſ cuiꝰ firma ꝓmiſſa cuiꝰ vera iudicia.
ꝑ circūitū: ꝛ ſcient q̄r ego dñs deꝰ eoꝝ.

fraudulēter acquirēdo.
a Et eieci.ꝛc̄.i.d̄ ſublimitate re
gni a me tibi dati. cetera patent
ex dictꝭ vſq; ibi: b Perdidiſti
ꝛc̄. ex decore eī diuitiaꝝ ꝛ potē/
tiaꝝ eleuatꝰ fuit ī ſupbiā q̄ ob/
nubilat ītellectū ꝛ ſic deſtruit ſa
piētiā. c Añ fa.r.d.te.i. ī exē
plū vt caueāt a malis tuis.
d Polluiſti ſ.t.i. regni tui fir/
mitatē. e Producaz q̄ ꝛc̄. q̄r
diſſenſio fuit ī tyro ꝓpt̄ quā ali
q̄ exierūt latēt̄ eūtes ad regē ba
bylōis. ꝛ īcitauerūt eū vt veni/
ret ꝯ tyrū ad eā īcēdēdam.
f Oēs q̄ vi.ꝛc̄. ex tuo caſu re/
pētino. g Nihili fa.es. ciuitas
eī ita fuit deſtructa q̄ q̄ſi nihilū
erat reputāda. h Et nō e.i.p.
ſcz reedificata vſq; ad tp̄s ma/
gnū. vñ ī heb. hr̄. Et nō eris ī ſe
culū. qđ nō īportat ꝑpetuitatez
ſimplr̄. i Et fa.ē. Hic ꝯſr̄ de/
ſcribit̄ deſtructio ſidōis q̄ erat
d̄ regno tyri. cū d̄r: k Ecce.e.
ad te ſ.i. ad te puniēdā. l Et
g.ī.m.t.i. gl'ioſus appebo ꝑ effe
ctū mee ptātꝭ. m Cū.f.i ea iu.
puniēdo eā ſm ſua demerita.
n Et ſan.fue.ī ea. q̄r dicar ſā/
ctꝰ ꝓ eiꝰ punitiōe iuſta. o Et
ī.ei pe.i. mortalitatē ex lōga ob
ſidiōe. p Et ſā.i. effuſionē mlti ſāguinis ī eiꝰ captiōe. q Et
ñ erit. Hic poſt deiectionē tyri ꝛ
ſidonis q̄ multa mala ītulerunt
iudeis: ponit̄ iudeoꝝ cōſolatio
cū d̄r: Et nō erit vltra domui iſ/
rael offendiculū amaritudīs ꝑ
tyrios ꝛ ſidonios ſpoliātes iſrl'
bonis ſuis. r Et.ſ.d. inferēs.
q̄r nō ſolū bonis ſuis filios iſrl'
ſpoliabāt ſ; etiā ī corpibꝰ lede/
bāt vulnerādo ꝛ occidēdo.
s Et ſci.ꝛc̄. ꝑ experientiā bo/
noꝝ q̄ cōferā eis. ꝛ h̄ fuit īpletū
ī reditu babylonice captiuita
tis. iō ſubdit̄: Qñ ꝯgregauero
ꝛc̄. t Sāctificabor in eis.i.
ſctūs apparebo ī eoꝝ liberatiōe
mirabili. v Et ha.ī ea ſecuri:
reedificata hierl'm ꝑ neemiam.
Nūc eī ſamaritani ꝛ alij eoꝝ ad
uerſarij ceſſauerūt eos moleſta/
re. x Et e.do. q̄r poſt reedifica
tionē muroꝝ edificauerūt domos
ītra ad hītandū. y Cū fe.iu.i.
punitiōes debitas. z In oī.
q̄ ad.ꝛc̄. añ eī tp̄s reuerſiōis de
babylone tyrij egyptij ꝛ aſſyrij
ꝛ ceteri q̄ moleſtauerāt iudeos
fuerūt captiuati ꝑ regē babylo
nis ꝛ poſtea babylonij ꝑ cyrū ꝛ
dariū: Dañ.v. Et poſt h̄ ꝑ duos
ānos q̄bꝰ regnauit dariꝰ: cyrꝰ
ei ſuccedēs dedit p̄p'lo iudeoꝝ
licētiā redeūdi ī iudeā. vt habe
tur.j. Eſdre.j. Ca.XXVIII

Moraliter.

a† Et factꝰ eſt ſermo dñi ꝛc̄.
Hic ad litterā ponit̄ tertia cau
ſa deſtructionis tyri. que fuit eiꝰ
frenata elatio in tantum q̄ rex
eius equiparabat ſe deo et hoc
in duobus ſcz in potentia. ideo
ſubdit̄: f† Eleuatū eſt cor tuum. ꝛ dixiſti: deus ego ſum ꝛc̄. ꝛ
in ſcientia

in ſcietia iō ſibi dr: † Et dediſti cor tuū quaſi cor dei.ſ.i ſciē
tia.iō ſubdit: b Ecce ſapiētior es tu Daniele ⁊c. Per primū
aūt qd ē equiparatio potētie moraliter ſignificat ꝗlibet potēs
ꝑlat⁹ vel princeps q ſicut de⁹ vel plus aliqn vult reuereri: ſic
ſunt illi vt videt q graui⁹ puniūt trāſgreſſionē ſuoꝝ ſtatutoꝝ
ꝗ̄ dei mādatoꝝ: ⁊ q moleſti⁹ portāt verbū dictū ꝯtra honorē
ipoꝝ ꝗ̄ dei blaſphemiā. Per ſcdm aūt qd eſt equipantia ſciē
tie ſignificat elatio vanoꝝ doctoꝝ q nō ſūt cōtenti ſentētijs p
ꝓphetas ⁊ apl'os traditis ⁊ p doctores ſacros diuinit⁹ illumi
natos: ſed vlteri⁹ ad ſui obſtinationē diuina curioſius ꝑſcru
tant: ⁊ ſic opprimunt a gloria: frequēterqꝫ ſic inuoluunt ꝙ ne
ſciunt exire: ⁊ alios inuoluunt pericloſe. Vñ. dr Prouī.xxv.
Sicut q mel comedit multū nō eſt ei bonuz: ſic q ꝑſcrutator eſt
maieſtatis opprimet a gloria. iō talib⁹ dr qd infra dicit:
c† Producā ergo ignē de medio tui. id eſt de ꝑſūptuoſis tu
is meditatiōib⁹ ⁊ curioſis. † Qui comedat te. p indiſcretā
ſollicitudinē. † Et dabo te i ci.ſ.īfernalē. nā frequēter tales
dubij fiunt in fide ⁊ ex hoc corruūt in errorē.

In ca.xxviij. vbi dicit in poſtilla. Circa primum ſciēdū ꝙ
aliqui ca. iſtud exponūt de caſu diaboli.

Additio. Iſtud ca.lr̄aliter exponūt de caſu diaboli
ſm ſeptimā regulā Iſidori de ſūmo bono
quā etiā poſtil. recitat i ſcdo ꝓlogo ſup Geñ. ⁊ ſumit illa re
gula de diabolo ⁊ de ei⁹ corpore: qꝛ cū diabol⁹ oīm iniquoꝝ
ſit caput iuxta illud Job.xlj. Ipſe eſt caput ſup omnes filios
ſuperbie: cui⁹ capitis mēbra ſunt oēs iniqui. Ideo ꝓpter cō
nexionē capitis ad mēbra ſcriptura loquēs de vno in eodem
contextu tranſit ad loquēdū de alio. ſicut Eſa.xiiij. loquens
de rege babylonis qui erat diaboli membrū trāſit ad loquē
dum de principe demonū. cū ſubdit ibidem: Quomodo ceci
diſti de celo lucifer qui mane oriebaris. Et ezechiel.xxviij. lo
quens de principe tyri trāſit ad loquēdū d diabolo cū dicit:
Tu ſignaculū ſimilitudinis plen⁹ ſapientia ⁊ ꝑfect⁹ decore.
in delitijs paradiſi dei fuiſti. Hec ille. vnde hoc ca.lr̄aliter de
vtroqꝫ ꝑdictoꝝ.ſ. capite et membro exponēdū ē trāſeundo de
vno ad aliud mō ꝑdicto.

Glo. ordi.

b a In anno deci. Quē locū Ca. XXIX
habet inter decē dies vna. Vñ i princi
pio geneſeos nō dicit dies prima ſꝫ vna
vt eādē diē reuolui ſemꝑ doceat: eūdē ad cente
nariū habet. x. q ad victimā agnus aſſumit: vt
quartadecima die imolet. ⁊ ſic vſqꝫ ad mille. et
x. milia et. c. milia. ⁊ vltra p decades ſuas nume
roꝝ ordo ꝓcedit. Poſt. x. annū mēſis duodeci
m⁹ ponit vt ꝑfectus. xij. apl'oꝝ ⁊ ꝓphetaꝝ q in
volumie cōtinēt: numer⁹ demōſtret. b Con
tra pharao. Apud egyptios h noīe regia digni
tas ſignificat: ſic apud romanos ceſares ⁊ au
guſti reges eoꝝ dicūt: ⁊ apud ſyros antiochi:
apud ꝑſas arſacide: apud philiſtijm abimelech
⁊ poſt Alexandrū in egypto ptholemei vſqꝫ ad
cleopatrā: q victa apud acciū egypt⁹ facta ē ro
mana ꝓuincia. Hiero. Pharao lacerator: cū
cta gladio cōcidēs ⁊ diuidēs: ſignificās ꝯtrari
am ꝑtātē: cui ſubiecta eſt egyptus. Homo ei di
cere nō auderet. Mea ſūt flumina: ⁊ ego feci ea
⁊ hmōi. Egyptus hebraice meſraim. i. coangu
ſtās et tribulās ſubditos: nec ꝑmittēs oculos
Lu.13.b ad celū leuare: exēplo mulieris euāgelice. decē
⁊ octo annis a diabolo īcuruate. Hiero. Hec
p methaphorā dicūt ꝗſi ad regē egypti: qꝛ illa
nō fuit aduerſaria iſraeli: ſꝫ magna ꝓmittens:
eos a deo ſeꝑauit. draconē ſm anagogē diabo
lum vocat: q ⁊ pharao dr: eo ꝙ a deo ſeꝑet ⁊ di
uidat. Egypt⁹. i. meſraim tribulātes ⁊ affligen
tes ſignificat: eos.ſ.ꝗs ſibi pōt ſubiugare. De h
Job.30.d dracone Job pleniſſime loꝗt. Et dd. Tu cōfre
Ps.73. giſti capita draconis. Hic draco magn⁹ ad cō
ibidem. parationē minoꝝ draconū dr: De ꝗb⁹: Cōfregiſti
Ps.103 capita draconū in aquis. Et alibi: Illic repti
lia quorum nō eſt numerus animalia puſilla cū
magnis: hic draco eſt rex omnium qui ſunt in
aquis. Sedet aūt et cubat in medio fluminū. i.
hereſum: p quas fluxit in egyptuꝫ hui⁹ ſeculi ⁊
irrigauit animas ſeductorū nō pluuijs de celis
ſed aquis turbidis de terra. vnde. Hieremias:
Hie.2.b Quid tibi et vie egypti vt bibas aquas geon:
ꝓ quo in hebreo ſyor qd ſignificat aquas turbi
das ⁊ cenoſas. his ſunt cōtrarie aque de quib⁹
Joh.7.f dicit: Flumina de ventre ei⁹ fluent aque. v. et
Ibi.4.b alibi: Qui biberit aquā quā ego dedero nō ſi
tiet in eternū: ſed fiet in eo fons aque.ſ.i.v.e.
Ps.45. Hec flumia de celo veniūt. vnde: Fluminis im
pet⁹ letificat ciuitatē dei: ſan. ta.ſ.a. c Et po
nā fre. Per eccleſiaſticos viros.ſ. imponā tibi
ſilentium vt vniuerſa dogmata tua diſſoluant.
d De medio fluminū. Non vnū flumē habet
draco iſte egypti⁹ ſed multa: quib⁹ irrigat egy
ptū humilem atqꝫ deiectā nō habentē montes:
nō aquas ſyloe: q vadunt cū ſilentio: ſed turbi
das et cenoſas. e Et volatilibus celi. De
Psa.13.a quibus: Volucres celi comederūt illud: ⁊ a do
mino dicuntur eſſe diaboli. Non ſolum enim
princeps malitie: ſꝫ et diſcipuli eius diaboli no
minant

a In anno de Ca. XXIX a†
a ſ captiuitatis ioakim.
cimo et duodēcio mēſe
a ſ poſt ſydonē que et ipſa in phe
nicis litore poſita eſt.
vna die mēſis: factū eſt verbuz b
domini ad me dicēs: Fili homi †
a ſ quēliber regē egypti.
b nis pone faciē tuā ꝯtra pharaō c
a ſ que ex alia pte iudee in eodē litore cōſtituta.
b ſ que illi ventura.
nem regem ēgypti: et ꝓphetā
bis de eo: ⁊ de egypto vniuer
ſa loqre ⁊ dices: Hec dicit dn̄s
a ſ ipſe nō angelū mittā. b ſ veniā. c ſ pote
ſtas magna: cui regēda tradit egyptus.
de⁹: Ecce ēgo ād te pharao rēx d
a ſ iuxta ſitū terre dr ei ꝙ i fluminib⁹ cōfidat e
egypti draco magne qūi cubas f g
a ſ Nili. ſ hereſum. ſ nō mō vni⁹. ſ nō de
ſideras pluuias de celo.
in mēdio fluminū tuoꝝ ⁊ dicis: h i
a ſ mea factura. ſ Nilus quo egyptus irri
gatur. ſ non alius.
Meūs eſt fluuius: ⁊ ego feci me k
a ſ cū venero. b ſ ꝗbus magnifice loqueris.
c metipſum. Et pōnā frenū in mā l†
a ſ vt vnum corpus efficiant ſicut qui adheret
deo vn⁹ ſpiritus eſt. b ſ ſocios et duces.
xillis tuis: ⁊ āgglutiābo piſcēs m
a ſ quibus ad alta ſupbie feſtinas.
fluminum tuorū ſquāmis tuis.
a ſ ne in eis cubes. b ſ cū illis.
d Et ēxtraham tē de medio flumi n†
a ſ heretici.
num tuoꝝ: ⁊ vniūerſi piſces tui
a ſ erroris ſimilitudine vel ſupplicij. ſ ꝓ ꝗlita
te vitiorū p totū corpus draconis vel capiti vel
vētri vel caude et extremis ptib⁹.
ſquamis tuis adherēbūt. Et ꝓij o
a ſ vt nō habeas quos decipias.
ciā te in dēſertū: ⁊ oēs piſces flu
a ſ ad quā de celo ꝑcipitat⁹.
minis tui. Sup faciem tērre ca
a ſ i hereticorū eccleſijs. ſ i ſepulchro. b ſ in
his q tibi crediderāt cū a te fuerint liberati.
des: ⁊ nō colligēris neqꝫ congrē
a ſ qꝛ. ſ q nihil hñt miſcēe. ſ de ꝗb⁹ dr: ne tra
das beſtijs aīas.c.t. b ſ q ferūt oī vēto doctrie
e gaberis. Bēſtijs terre ⁊ volāti †
lib⁹ celi dedi te ad deuorāduz: †
a ſ his viſis. b ſ hui⁹ mundi.
⁊ ſciēnt oēs habitatores ēgypti

Nico. de lyra

a† a In āno. Ca. XXIX A
i Hic ezechiel ꝓphetat
ꝯ egyptū: ⁊ diuidit i
duas ptes. qꝛ ꝑmo deſtructi
onē egypti denūciat. ſcdo ſu
p h carnē lugubre decantat.
ca.xxxij. Prima i duas. qꝛ ꝑ
mo hāc deſtructionē ꝑdicit.
ſcdo ad h ſilitudinē adducit
ca.xxxi. Prima adhuc i du
as. qꝛ ꝑmo ꝓphetat ꝯ regem
egypti ⁊ ei⁹ bellatores. ſcdo
ꝯ eoꝝ auxiliatores ca.ſe. Pri
ma i duas qꝛ ꝑmo denūciat
egypti dſtructio. ſcdo ppl'i iu
daici reductio. ibi: In die il
la. Prima adhuc i duas. qꝛ
ꝑmo ponit cā deſtructiōis de
meritoria. ſcdo effectiua. ibi:
Et factū eſt. Prima adhuc i
duas. qꝛ primo ponit egypti
deſtructio. ſcdo eiuſdē repa
tio. ibi: Quia hec dic. Pria
i duas ſm duplicē cāꝫ deſtru
ctiōis egypti. ſcda ibi: Pro
eo ꝙ fuiſti. Pria aūt fuit ni
mia ſupbia: cui tñ ꝑmittit tē
pus reuelatiōis hui⁹ deſtru
ctionis. cū dr: In anno deci
mo.ſ. trāſmigratiōis ioakim
regis iuda. b Vna die m.
.i. prima die mēſis ſicut Geñ.
j. dr: Factū eſt veſpere ⁊ ma
ne dies vn⁹. i. prim⁹. c Po
ne fa.t.ꝯ p. ad ꝓnūciādū mi
ſeriā ei ⁊ ppl'o ſuo futurā.
d Ecce e. ad te.ſ. deſtruēdū.
e Draco. ꝓpter doloſitatē.
f Magne. ꝓpter ptātē.
g Qui cu. i. ſecure hītas ſm
tuā eſtimationē. h In me.
flu.t.i. i egypto q nilo irriga
tur: ⁊ Nil⁹ ꝓpter ei⁹ magnitu
dinē ⁊ tre fecūdationē i plu
rib⁹ alueis diuidit. i Et di.
ꝑ nimia ſupbia. k Me⁹ eſt
flu. i. dñor i egypto nec ſupio
rē aliquā aliꝗlit recognoſco.
l Et po.⁊c. i. iſtictū exeūdi i
ꝑliū ꝯ regē babylōis. m Et
ag.⁊c. i. oēs bellatores egy
pti i h aſſētiēt tibi. n Et ex.
⁊c. qꝛ iuit obuiā regi babylo
nis vſqꝫ ad fines regni egy B
pti. o Et ꝓ.te i d. qꝛ ibi fu
it interfect⁹ ⁊ maior ps ſui ex
ercit⁹: et eoꝝ cadauera remā
ſerunt inſepulta.

Pro eo

Iob.6.g minanť.vñ: Un⁹ ex vobis diabolus eſt.
23.q.3.c.1 a Pro eo ꝙ fuiſti. Hec tibi fient.ſ.qꝛ ppl'm me/
um tuo auxilio decepiſti vt magis ĩ te ꝗ̃ ĩ creato/
re ſuo cõſideret. b Arũdine⁹. vacu⁹. inanis.
Exo.23.b cũ dicať: Nõ apparebis ĩ cõſpectu meo v. Hui⁹ cõ
Ps. 22. trari⁹ eſt. de quo dr: Uirga tua ⁊ baculus tu⁹ ipa
Exo. 7.b me cõ.ſũt. Hãc vgã habuit aarõ q̃ dracones egy
Nu.17.c ptios deuorauit. hec floruit ⁊ amigdala germina
1.Co. 4.d uit. vñ: Uultis in virga veniã ad vos. Qui paſca
Exo.12.b celebrãt baculos tenẽt ĩ manib⁹: ſine q̃b⁹ huma/
nã imbecillitatẽ ſuſtinẽtib⁹ carnes agni comede/
Eſa.11.a re nõ poſſũt. vñ: Egrediet virga de radice ieſſe.
Allego. c Ecce ego ad te. Hiero. Allego. Diuine miſcõie
ẽ vt mũdi hui⁹ pereat abũdãtia: ⁊ egypti fluenta
ſiccenť: ⁊ terra deſoleť: ⁊ ſnĩa dei diſſipeť a turre
ſyenes: q̃ interptať gyrus vt nihil ĩ ſe habeat vſ/
ꝙ ad terrã ethiopũ: q̃ humiles dicũť. vt.ſ. oĩs ſu/
pbia q̃ ſe ꝯ dei ſciẽtiã erexerat: ⁊ deſtruať ⁊ humi
lieť in ſalutẽ. d Turre. Lxx. magdalo. nomen
loci.ſ. turris ſyenes vſꝙ hodie pmanet caſtrũ ro
manis ſubditum: vbi ſunt nili catharacte vſꝙ ad
quẽ locũ nilus de nr̃o mari nauigabilis ẽ. Totã
ğ egyptũ dicit eẽ populãdã vſꝙ ad terminos. e. q̃
bus extrema egypti regio iungiť. e Nõ ptran
ſibit eã pes ⁊c̃. Hiero. i. rõnale q̃ppiã nec pes iu/
mẽti vt nec ſimplices ĩ ea remaneant: q̃s dimiſſis
hoĩb⁹ pharao in egypto retinere cupiebat. moyſe
ꝯdicẽte ⁊ volẽte iumẽta q̃ʒ de captiuitate egypti
liberare: ⁊ nõ habitabiť. xl. annis q̃ nũerus affli/
Exo. 24.d ctiõis ⁊ pene ẽ. Uñ moyſes ⁊ helias ⁊ ipẽ xp̃s. xl.
3.Re.19.b dieb⁹ et. xl. noctib⁹ ieiunauerũt. ⁊ ppl's erat ĩ ſoli
Mat.4.a
Nu.14.f tudine p. xl. annos. vt poſt circũciſus in galgalis
opprobrio ⁊ ignominia egypti liberareť. hui⁹ nu/
meri ſacramẽto Ezechiel. xl. dieb⁹ dormiuit ĩ dex
tro latere. ⁊. cccc. annis ppl's ĩ egypto ſeruitur⁹ ſi/
C gnificať: q̃ faciũt. xl. decades vel q̃ttuor ecatõta/
Geñ.7.b das. Pluuie q̃ʒ diluuij. xl. dieb⁹ inferũt orbi nau
fragiũ. Iuſtũ ei erat: vt q̃ p quattuor elemẽta mũ
di q̃b⁹ oĩa cõſtãt deũ offenderat ipõ nũero puni/
reť: ⁊ iſrl' q̃ peccauerat ĩ ſabbatũ. vij. decadum. i.
lxx. annoꝝ ſuppliciũ ſuſtineret. f Et nõ ha. xl.
annis. Parciť egyptijs. ⁊ qꝛ quõdã fuere hoſpi/
tes iſrl' breuiori tpe cõdẽnata ẽ. Tyrus ſabbatiça
uit ſabbata ſua p. lxx. annos: ⁊ tãdẽ reſtituta eſt
captiuitas iudee tẽpliꝙ ſubuerſio vſꝙ ad Cyruʒ
Sap.6.a regẽ. lxx. annos cõpleuit. Potẽtes ei potẽter t.p.
g Phatures. q̃ interptať panis cõculcat⁹. vbi
ſcʒ panis q̃ de celo deſ. ab hereticis cõculcat⁹ eſt:
vt cũ venerit ad eccleſiã habitẽt in pane cõculca/
to. h Et erũt. i. i. r. h. ſemp recolẽtes q̃d in egy/
pto extruxerũt latericias ciuitates. i Et ſcient
qꝛ. Quaſi hec oĩa fient vt tertio ſciant egyptij. qꝛ
ego. d. d. quod ideo videť dici: vt cognitio prima
egyptioꝝ ĩ carne ſit. ſcd̃a in aĩa. tertia ĩ ſpiritu. pri
mo ſup terrã. ſcd̃o mũdi hui⁹ cõuerſatione finita.
tertio poſt reſurrectionẽ. k Et factũ eſt in vi.
Queriť quõ poſt annũ decimũ ſupioris ſermõis
ſtatim viceſim⁹ ⁊ ſeptim⁹ ann⁹ ponať: ⁊ ĩ ſequẽtib⁹
decim⁹ ⁊ duodecim⁹: ⁊ in extrema deſcriptione tẽ
pli viceſim⁹ quint⁹. Sʒ facilis ſolutio ẽ. Quia enĩ
de egypto ⁊ ſuperior ⁊ hec pphetia eſt. licet diuer
ſis ſit facta tẽporibus: tñ qꝛ de vna ſunt puincia:
iuncte ſibi ſunt: q̃d in hieremia crebro legim⁹. vt
ſcʒ p̃poſtero ordine tpa deſcribãť: Prius enĩ ſe/
dechie in q̃buſdã geſta referunť poſt ioakim q̃ an
te cũ fuit. In pſalmis q̃ʒ qꝛ carmẽ eſt lyricũ hiſto/
Geñ.7.b rie ordo nõ queriť. Et fa. eſt in. In Geneſi legi/
m⁹. xxvij. die mẽſis ſecũdi ſup faciẽ tre aquas di/
luuij inundaſſe. ⁊. xxvij. die ſeptimi mẽſis ceſſaſſe.
⁊ arcã Noe ſup mõtes ararath. i. armenie ſediſſe:
vñ habem⁹ hũc numeꝝ ⁊ ad bonũ ⁊ ad malũ refer
ri: cũ in eo ⁊ ira dei p diluuiũ incipit: ⁊ clemẽtia re
dit. Et qꝛ apud hebreos mẽſis: q̃ apud nos kalen
dis nonis idibuſꝙ deuoluiť: ſm lune curſũ com/
putať. Uñ grece mene. i. luna a menſe nomẽ acce/
D pit. Hoc numero dictũ eſt in. xxvij. die lune parũ
quid luminis remãſiſſe: ne penit⁹ ira dei abſꝙ mi
ſericordia ſit. Quando aũt totus lune orbis im/
pletur

a ſ qui ſic vindico. b ſ fruſtra pmiſiſti auxiliũ.
a quia ego dñs. Pro eo ꝙ fuiſti ba/ a
a ſ fragilis nullius ſuſtentationis.
b culus ãrũdine⁹ domui iſrl' qñ app̃ b
a ſ ilico. b ſ p auxilio vulnera
hẽderũt te manu ⁊ cõfrãct⁹ es: ⁊ lã c
inflixiſti. a ſ fortitudinẽ. b ſ qui ſecuri in te.
ceraſti omnẽ hũmerũ eõrũ: ⁊ inni/ d
tentib⁹ eis ſup te cõminutus es: ⁊
a ſ ne accincti lũbis paſca celebrẽt. b ſ qꝛ fuiſti
baculus arũdine⁹ ⁊c̃.
diſſoluiſti oẽs rẽnes eoꝝ. Proptẽ
c rea h̃ dicit dñſ de⁹. Ecce ego addu
a ſ de q̃: Inebriat⁹ ẽ in celo gladi⁹ me⁹. b ſ vt tibi
cã ſup te glãdiũ meũ ⁊ iterficiã dẽ
peãt nõ oĩno. a ſ rõnalẽ opiniõe.ſ. b ſ ſimplices.
te hõminez ⁊ iũmentũ. Et erit ter/
a ſ vt nõ habeat peſſimũ hoſpitẽ.
ra egypti ĩ dẽſertũ ⁊ ĩ ſolitudinẽ: ⁊
a ſ ita pditi. vñ: Cũ occideret eos q̃rebãt eũ: oĩs enĩ
q̃ querit iuenit. ſ ſcd̃o. b ſ quaſi nõ hoc ero fine
cõtẽt⁹ ſed eo ꝙ dixiſti ⁊c̃.
ſciẽnt qꝛ ego dñs. Prõ eo ꝙ dixerl
fluui⁹ me⁹ eſt: ⁊ ego feci eũ: idcirco
a ſ veniã.ſ. puniendũ qui te dixiſti eſſe creatoreʒ et
flumina eſſe tua.
ecce ego ãd te ⁊ ad flumĩa tua. Da
boꝙ terrã egypti ĩ ſolitudinẽ gla/
a ſ vel diſperditam.
d dio diſſipãtam a turre ſyenes vſꝙ e f
e ad termĩos ethiopię. Nõ ptrãſibit g
eã pes hoĩs: neꝙ pes iumẽti gra/
f dieť ĩ ea: ⁊ nõ habitabiť q̃dragita
annis. Daboꝙ terrã egypti deſer/ †
a ſ paleſtinos idumeos: moabitas: aliaſꝙ regiões
ſignificat cõtra quas pphete vaticinati ſunt.
tã in medio tẽrrarũ deſertarũ ⁊ ci/
ſ edificatas õ paleis ⁊ laterib⁹ ñ õ viuis lapidib⁹
uitãtes ei⁹ in medio vrbiũ ſubuer
ſarũ: et erũt deſolatę q̃dragita an/
a ſ male cõſtructos.
nis. Et diſpgã egyptiõs ĩ natiões: h
a ſ vt frumẽtũ a paleis ſepareť.
⁊ vẽtilãbo eos ĩ tras. Quia hęc di i
ſ patiẽs et multũ miſericors.
cit dñs de⁹: poſt finẽ q̃dragita an/ †
noꝝ ꝯgregabo egyptũ de ppl'is ĩ q̃
b⁹ diſpſi fuerãt: ⁊ reducã captiuita
a ſ vrbis metropolis: vbi orta vnde pfecta.
tẽ egypti: ⁊ collocãbo eos in terra k
g phatures ĩ terram natiuitatl ſuę:
h in terra de qua ſumpti ſunt. Et l †
a ſ ita.ſ. vt amittãt antiquã ſupbiã. b ſ in imo.
ẽrũt ibi ĩ regnum hũmile: inter re/
a ſ eccleſie. b ſ ſciens iu quẽ peccauerit.
gnã cętera erit humilimã. Et non
a ſ reſtituta. b ſ eccleſias toto orbe diffuſas.
eleuãbiť vltra ſup nãtiones: et im
a ſ ne ſe extollãt multitudine deceptorũ. vñ: Da il/
lis dñe vuluã ſterilẽ et vbera arentia.
minũaʒ eos ne imperẽt gẽtib⁹: ne/ m
a ſ eccl'ie. b ſ vt dextro.ſ. dei auxilio ĩ egyptũ ꝯfidãt
ꝙ erũt vltra dõmui iſrl' ꝯfidentiã
a ſ eccleſie diſciplinã. b ſ egyptias voluptates. n
docẽtes ĩiq̃tatẽ vt fugiãt ⁊ ſequãť o p q
i k eos: ⁊ ſciẽt qꝛ ego dñs de⁹. Et fa/ r
a ſ menſe.
ctũ ẽ ĩ viceſimo ⁊ ſeptĩo ãno ĩ p̃mõ s

a Pro eo. Hic poniť
cã ſcd̃a demeritoria q̃
fuit falſa cõfidẽtia quã
dedit ſedechie regi iu/
de pmittẽs et auxiliuʒ
ꝯtra regẽ babylõis: ex
q̃ ſedechias fuit motus
ad rebellãdũ regi baby
lonis: a q̃ cum ppl'o ſuo
fuit capt⁹ et captiuat⁹
rege egypti nõ p̃ſtante
ei auxiliũ. vt hr̃ Hiere.
xxvij. ⁊ h̃ ẽ q̃d dr: Pro
eo ꝙ fuiſti bacul⁹ arũ.
domui iſrl'. falſã cõfidẽ
tiã ei p̃bẽdo. b Qñ
app̃. te. m. ꝯfidẽtes de
tuo auxilio. c Et cõ.
es. eis deficiẽdo.
d Et la. oẽm ⁊c̃. i. fui/
ſti occaſio occiſionis et
deſtructiõis eoꝝ: ⁊ ſub/
diť pena cũ dr: Propte
rea ⁊c̃. ⁊ ptʒ lr̃a ex p̃di/
ctis vſꝙ ibi: e A tur
re ſy. q̃ ẽ ĩ vno termino
egypti. f Uſꝙ ad ter/
minos ethiopie. q̃ ſunt
in oppoſita pte.
g Nõ ptrã. eã pes ho.
⁊c̃. i. ita pauci erunt ibi
ꝙ q̃ſi p nihilo erũt cõ/
putãdi. ſicut dr cõiter:
nullus ẽ ĩ foro qñ ſunt
ibi pauci compatiue re
ſpectu nũeri q̃ ſolet ibi
eẽ. cetera patẽt vſꝙ ibi:
h Et diſ. egy. ĩ na. qꝛ
plures eoꝝ fuerũt ĩ ca/
ptiuitatẽ ducti ⁊ multi
ĩ ſuitutẽ vẽditi gẽtib⁹
⁊ natiõib⁹ diuerſis.
i Quia hec dicit. Hic
ꝯñr deſcribiť egypti re
patio cũ dr: Poſt fineʒ
xl. ãnoꝝ ꝯgregabo egy
ptũ de ppl'is ⁊c̃. k Et
col. eos ĩ t. pha. q̃ eſt in
optimo egypti loco.
l Et erũt ibi in re. hu.
ita ꝙ non reuerteneť ad
priſtinã põpã ⁊ ſupbiã
m Neꝙ e. vl. do. iſrl'
ꝯfidẽtia.ſ. falſa ſicut fu
erũt tpe ſedechie.
n Docẽtes i. induxerũt
eũ ſedechiã ad frãgẽdũ
iuramẽtũ q̃d fecerat re/
gi babylõis. iõ ſubdiť:
o Ut fu. de dñio na/
buchodonoſor. p Et
ſe. e. i. egyptios õ eis cõ
fitẽdo. q Et ſci. ⁊c̃. p
experientiã ptãť ⁊ vindi/
cte mee. r Et fa. ẽ. hic
poniť deſtructiõis egy/
pti cã effectiua: q̃ ẽ du/
plex: vna p̃ncipal.ſ. de⁹
⁊ alia inſtrumẽtal'.ſ. rex
babylonis et ei⁹ exerci/
t⁹ ⁊ vtraꝙ tãgiť in hac
pte: p̃mittiť tñ tp̃s hu/
ius reuelatiõis facte eze
chieli. cum diciť: Et fa
ctum eſt in. xx. et vij. an
no tranſmigrationis io
akim regis iude.
s In primo.ſ. menſe.
In vna

b plet̄: tūc paſca ⁊ oēs maxīe ſolēnitates celebrāt̄. In h̄ ĝ nūero ⁊ bona ⁊ mala ꝑit̄ ꝯtinēt̄: bona nabuchodonoſoꝛ: mala egyptijs q̄ꝝ vaſtitas nūciat̄. a Filí ho. Hiero. Nabuchodonoſoꝛ cū oppugnaret tyrū: ⁊ arietes ⁊ machias vineaſqꝫ: qꝛ cīcta erat mari muris non poſſet adiūgere infinitā exercitꝰ multitudinē: iuſſit ſaxa et aggerē compoꝛtare: ⁊ expleto medio mari imo freto āguſtiſſimo vicinū litꝰ facere īſule cōtinuū. Qḋ cū viderēt tyrij iā iāqꝫ ꝑfectū: ⁊ ꝑcuſſiōe arietū muroꝝ fūdamēta q̄terēt̄: q̄cq̄d ꝑcioſū habuerīt: nauibꝰ ad īſulas aſpoꝛtauerūt: vt capta vꝛbe nihil dignū inueniret nabuchodonoſoꝛ tanto laboꝛe. Et qꝛ dei ī hac parte obediuit volūtati: poſt aliq̄t annos data eſt ei egyptꝰ. Multoqꝫ ſeuioꝛ tyrꝰ egypto. Illa ei oppugnabat hierl̄m: hec vanū ꝓmittebat auxiliū. Aliud ē aūt ſpe imbecillitatē decipe: aliud aduerſus populū dei pugnare: ⁊ h̄ ē nabuchodonoſoꝛ rex. b.ſ. f.e.ſ. Hiero. Cum nabuchodonoſoꝛ mercedē accepit boni opis: ītelligimꝰ ethnicis ſi q̄d boni fecerint: mercedē reddi. vñ ī Hieremia nabuchodonoſoꝛ columba dei dr̄ qꝫ ꝯ̄ ꝑplm peccatorē volūtati dei ſeruierit. vñ: Adducā ſuū meū nabuchodonoſoꝛ. Cōdēnamur ĝ cōꝑatiōe gētiliū q̄ legē naturalit̄ faciūt. Nos etiā ſcriptaꝫ negligimꝰ. de q̄ paulus ad romanos pleniſſime diſputat. b Ecce ego dabo. Hoc q̄dam dicūt ſ̄ nabuchodonoſoꝛ cōpletū eſſe. Alij ſ̄ Cābyſe filio cyri: q̄ egyptuꝫ vſqꝫ ad ethiopiā vaſtauit: vt apim q̄ꝫ interfecerit: ⁊ oīa eoꝝ ſimulacra deleuerit. Quā ob cauſā putāt eū verſū ī amētiam caſu eq̄: et ꝓꝓrio pugiōe ꝯfoſſū. Pleniſſime narrat hāc hiſtoꝛiā Herodotꝰ: vbi ⁊ oīs egyptus ꝑ pagos ⁊ vicos et caſtella deſcribit̄: ⁊ Nili oꝛigo gētiſqꝫ ⁊ ꝑꝑli ⁊ mēſura terre ꝑ circūitū vſqꝫ ad deſertuꝫ ethiopie: ⁊ litoꝛa magni maris: libieqꝫ ⁊ arabie ꝯfinia demōſtrāt̄. Cā aūt ire dei eſt ꝯ̄ egyptios: qꝫ ꝑplm dei ſuo dceperāt auxilio: ne ī deū ſperauerit ⁊ illū ad iracūdiaꝫ ꝓuocauerit. c Coꝛnu.i.regiū genꝰ: qḋ alij putāt ꝫoꝛobabel filiū ſalathiel: q̄ ꝑ iechoniā de ſtirpe dauid deſcēdit. Alij ad vltimū tp̄s referūt q̄ñ putant heliā venturū. Nos aūt coꝛnu dñi ſuꝑ xp̄o intelligētes ꝑſentem carpimus hiſtoꝛiā.

Ca. XXX

Et fa.ē. Hiero. Poſt.xx.⁊.vij.annū captiuitatis ioakim reuertit̄ ad pñs tp̄s q̄ñ ꝯ̄ egyptū cepꝫat ꝓphetare.i.ad ānū.x.mēſem.xij. in vna menſis. c Fili ho. Leo rugiet q̄s nō timebit: dñs locutꝰ eſt q̄s nō ꝓphabit? Fili ho. Hoc ī diuinis ſcp̄turis ſemꝑ in bonā ꝑtē accipit̄: nūero ſinglari: ſ̄ ī plurali ī malā. Filij hoīm dētes coꝝ.a.⁊.ſ. Et alibi: Filí hoīm vſqꝫ q̄ ĝui coꝛde. e Iuxͣ ē dies. Hiero. Dē tp̄s eternitati cōparatū breue ē: Añ iacob.c.⁊.xxx.ānos q̄bꝰ vixerat paucos ⁊ peſſimos vocat. Et dauid: Dies nr̄i ſicut vmbra ꝑtereūt. Hec reputātes: nec potentia erigimur: nec diuitijs icubamꝰ: nec felicitate letamur. Oīa enim ſicut vmbra ꝑtereūt. f Dies dñi. Hiero. q̄ñ oīs ꝯuerſatio ſeculi deſtruet̄: ⁊ erroꝛe ſublato vna xitas apparebit.

Hie.25.b (margin, beside "rit. vñ: Adducā ſuū meū nabuchodonoſoꝛ")
Ps.56. Ps.4. Gen.47.b Ps.143. (margin, beside the lines "bonā ꝑtē accipit̄", "lij hoīm dētes", "ratū breue ē", "cos ⁊ peſſimos")

ſ alias in viceſima.

vna mēſis: factū ē verbū dñi ad
a me dicēs: Fili hoīs nabuchodo- b
a ſ mihi in oppugnatione tyri: vt impleret volūtatem meam.
noſoꝛ rex babylōis ſuirēͣ fec̄ exer-
citū ſuuꝫ ſuitute magna adūſus c
a ſ geſtantiū cophinos terre ⁊ lapides.
tyrū. Oē caput decāͣluatū: et oīs d e
humerꝰ depilatꝰ ē. Et merces nō f g
a ſ vł exercitui qꝛ nihil ꝑcioſū īuenit in tyro.
ē reddita eͣi: neqꝫ exercitui eiꝰ d̄ ty-
ro ꝓ ſuitute q̄ ſuiuit mihi adūſuſ
b eā. Propt̄ea h̄ dic̄ dñs deꝰ: † Ecce h
ego dabo nabuchodonoſoꝛ regē
babylōis ī t̄ra egypti: et accipiet
multitudinē eiꝰ: ⁊ depdabit̄ ma- i
nubias eiꝰ: et diripiet ſpolia eiꝰ:
erit merces exercitui illiꝰ et operi
ſ tyrum.
q̄ ſeruiuit adūſus eā. Dedi ei t̄rā
egypti ꝓ eo qꝫ laboꝛauerit mihi
a ſ quo egyptus capta fuerit.
ait dñs deus. In dieͣ illo pullula k l
a ſ chꝛiſtus. ſ tunc. ſ o ꝓpheta.
c bit coͣꝛnu domꝰ iſrł. Et tibi dabo m
a ſ vaticiniū tuū oꝑe cōpletū. b ſ q̄ſi hec fient vt qui audierint: ſcient quoniā ego.d.
aͣꝑtuꝫ os ī medio eoꝛū ⁊ ſcieᷓnt qꝛ
ego dominꝰ. Ca.XXX
ſ qḋ erat in pꝛincipio apud deū.
d Et factum eſt verbuꝫ do- n†
mini ad me dicens: Fili
a ſ oībꝰ natiōibꝰ ⁊ ſpecialiter ad egyptios.
hominis pꝛoͣpheta ⁊ dic: Hec di-
a ſ quia. b ſ anime ⁊ coꝛꝑis.
cit dominus deꝰ: Vlulate veͣ veᷓ o p
e diei: qꝛ iuxta ē dies: ⁊ appꝛopin-
a ſ cuiuſqꝫ ī moꝛte: vel oīm in iudicio generali.
b ſ nō claro ſole rutilāt̄ł babyloniā afferēs tēpeſtatē. c ſ oim non tātūmodo egypti: in quo certum eſt de cunctis gentibus ꝓphetari.
f q̄bit dieͣs dñi: dieᷓs nubis tēpuͨs

a In vna mē.i.ꝑma die mēſis: vt.ſ̄.expoſitū ē. b Nabuchodonoſoꝛ rex ⁊c̄.ſ.ī executiōe iuſticie mee. c Aduerſus ty.q̄ ꝓpt̄ ſuā ſuperbiā deſtrui meruerat ſm diuinā iuſticiā. d Oē ca.ī exercitu nabuchodonoſoꝛ. e Decaluatū. ex depoꝛtatiōe bacineti ferrei vel galee. f Et oīs hu.de.ē.ex depoꝛtatiōe lapidū ⁊ lignoꝝ q̄bꝰ nabuchodonoſoꝛ voluit facere viā vſqꝫ ad tyrū vt ꝑdictū ē. g Et mer.⁊c̄.qꝛ habitatoꝛes tyri vidētes appꝛopinq̄re eiꝰ captionē oīa ꝑcioſa q̄ꝫtū potuerūt miſerūt ad inſulas lōge ꝑ nauigium: ⁊ reſiduū abſcōderūt ī t̄ra: vel ꝓiecerūt in mare ne aliq̄d inde haberēt chaldei. h Propt̄ea ⁊c̄. dabo nabuchodonoſoꝛ regē babylōis ī terra egypti.i.faciā cū ibi hr̄e victoꝛiaꝫ. i Et de. ma.i.q̄cūqꝫ ꝑcioſa. ⁊ dicūt̄ manubie q̄ſi manu capte. cet̄a patēt ex dictł. Sꝫ q̄rit̄ h̄ quō bona egypti data fuerīt a deo nabuchodonoſoꝛ ⁊ eiꝰ exercitui ꝓ deſtructiōe tyri. Ad qḋ dicēdū qꝫ ſi nabuchodonoſoꝛ fecit h̄ ītuitu iuſticie: vtpote ꝓpt̄ maliciā habitātiū ī tyro bñ meruit ex h̄ retributionē tꝑalē q̄ꝫuis eēt idolatra ⁊ infidelis. Si aūt nō fecit h̄ ītuitu iuſticie ſ̄ dñatiōis ⁊ cupiditatis libidine ſicut videt̄ textꝰ ſonare ex ꝑcedētibꝰ: ſic ñ meruit īde mercedē aliquaꝫ etiā tꝑalē: ⁊ ſm h̄ ſcriptura loq̄t̄ h̄ de eo ſicut ⁊ ī multł alijs locł moꝛe humano. Apḋ hoīes enī ille cuiꝰ aduerſariꝰ debellat̄ ab aliq̄ gratꝰ ē debellāti: q̄ꝫuis nō fecerit h̄ ītuitu eiꝰ: ſicut dr̄ ij. Reg. viij. qꝫ thou rex emath miſit iocalia ꝑcioſa dauid eo qꝫ ꝑcuſſerat adadeꝫer regem ſyrie eiꝰ inimicū: lꝫ h̄ ñ feciſſet aliq̄liter ꝓpt̄ ip̄m. k In die. Hic ꝯñr deſcribit̄ ꝑplī iudaici reductio ī iudeā. cū dr̄: In die.i.in tꝑe a deo ꝑuiſo. l Pullulabit coꝛ.do.iſrł. qḋ fuit īpletuꝫ tꝑe cyri q̄ ſub ꝫoꝛobabel duce dedit iudeis licētiā redeūdi. m Et tibi da.⁊c̄.qꝛ oībꝰ apparebit qꝫ tua ꝓphetia fuerit īpleta: ⁊ ſic poteris ꝯſtāter dicere qꝫ h̄ habuiſti ex diuina reuelatione. Sic enī mardocheꝰ ⁊ daniel poſt reditū captiuitatis vixerūt ꝑ aliqḋ tp̄s vt ptꝫ ex libꝛis Heſter ⁊ Dañ. qꝛ aſſuerꝰ cū q̄ fuit mardocheꝰ regnauit poſt reditū captiuitatł babylonice. mardocheꝰ aūt et eꝫechiel ducti fuerūt in babylōneꝫ ſimul cū iechonia rege: et ſic potuit tm̄ viuere ſicut mardocheus. Ca. XXIX

† 25.q.5.c. finali. (margin)

Moraliter.

a† In anno decio ⁊c̄. Hic eꝫechiel incipit ꝓphetare ꝯ̄ egyptū ꝯtra quā ꝑmo ꝓphetat abſolute in h̄ caplō ⁊ ſequēte poſtea cōꝑatiue caplō.xxxj. Circa ꝑmū dr̄: † Fili homīs pone fa.⁊c̄.ꝑ nomē pharaonis qḋ īterꝑtat̄ diſſipās virū: ſignificat̄ carnalitatł vitiū qḋ diſſipat moꝛes viriles. ꝑ officiū regni potentia deſignat̄. ⁊ ꝑ h̄ qḋ dr̄ īfra: dꝛaco magnꝰ malicia. qꝛ ſic̄ dic̄ Augꝰ. leo apte iraſcit̄: dꝛaco aūt occulte inſidiat̄. Et ideo ꝑ pharaonē regem egypti ſignificat̄ moꝛaliter hō potēs q̄ ex potētia atqꝫ malicia vltra modū ī ſuꝑbiā eleuat̄. cuiꝰ delectio deſignat̄ cū ſubdit̄: l† Et ponā frenū in maxillis tuis. auferēdo a te potentiā nocēdi hoībus bonis. n† Et extrahā te de medio fluminū tuoꝛū. id eſt carnaliū delitiarū. ⁊ ſequit̄: † Beſtijs terre ⁊ volatilibus celi. id ē demonibꝰ q̄ dicunt̄ beſtie ꝓpter crudelitatē ⁊ aues ꝓpter ſuperbiam. † Dedi te ad deuoꝛādū. niſi ꝑ verā penitentiā emēderis: qḋ ſemꝑ pōt fieri q̄ꝫdiu viuit homo in vita ꝑſenti. et ad hoc deſignādū ſubdit̄ poſtea: † Daboqꝫ terrā egypti deſertā ⁊ ciuitates eiꝰ ⁊ erūt deſolate.xl.annis. ꝑ quos ſignificat̄ debita penitētia. accipiēdo diē ꝓ anno. Moyſes enī.xl.diebus naturalibꝰ ieiunauit in monte Exo.xxiiij. et Helias.iij.Reg.xix. et chꝛiſtus Matth.iiij. ꝓpter qḋ numerus quadragenarius inſtitutus eſt ad ꝑfectam penitentiā deſignandam per quam peccatoꝛ deo reconciliat̄. ideo ſubditur: † Poſt finem.xl.annoꝛū cōgregabo egyptum. ꝑ hoc autē qḋ ſubdit̄: l† Et erunt ibi in regnum humile ⁊c̄. ſignificatur qꝫ deo recōciliatus ꝑ penitentiam veram humilioꝛ debet eſſe q̄ꝫ ante. Ca.XXX

Et factū ē. Hic ꝯſequēter eꝫechiel ꝓphetat non ſolum contra egyptios ſꝫ etiam ꝯtra eoꝝ auxiliarios. ⁊ diuidit̄ in duo. qꝛ ꝑmo ꝓphetat ꝯtra vtroſqꝫ ꝯiūctim. ſcḋo ꝯ̄ egyptios ſeparatim. ibi: Hec dicit. Circa pꝛimū dr̄: o Vlulate. ꝑ doloꝛe. p Ve ve diei.ſ.deſtructionis egypti q̄ ꝓpinqua eſt. ideo ſubditur:

a Et erit pa. In eis.ſ.qui trãs egy
ptũ ĩ nocte erroris ꝛ tenebris com/
moranᷣ:quoꝝ nigredo ĩ candorem
aut vix aut nũꝙ̃ conuertitur.
b Et deſtructa fũ. ei⁹ .vt nihil pri/
ſtine firmitatis remaneat:vt deſtru
ctis peſſimis fundamentis ponaᷣ
fundamentũ chriſti:ſuꝑ qꝺ̇ edifica/
Mat.15.b tur eccleſia. Ois enĩ plãtatio quã
Hiere.1.b plãtauit pater.m.c.e. Vñ: Vt euel/
las ꝛ deſtruas ꝛ d.ꝛ.diſꝑdes ꝛc̃.
c Ethiopia et libya ꝛc̃. Lxx. Per
ſeꝛ cretẽſes.ꝛ lydij.ꝛ libyes.ꝛ oẽs
cõmixti ꝛ filij teſtamenti mei in ipõ
gladio cadent. Ethiopia ꝛ libya.
B Hiero. Quaſi hi oẽs peribũt quo/
ꝙ̃ in egypto.hos oẽs ꝑ diuerſitate
vitiorũ ꝛ interpretatiõe nominũ q̃
in viſione tyri poſuimus: diuerſas
poſſum⁹ intelligere natiões . Unde
Eph.2.b apoſtol⁹: Uos gentes in carne q̇ di
cimini ꝑputiũ. Nunꝙ̃ enĩ dixiſſet
gentes in carne:niſi eſſent gentes ĩ
1.Co.10.d ſpiritu. Et alibi: Uidete iſrael ꝛ ẜm
carnem. Caueam⁹ ergo ne corde re/
uertamur in egyptũ vñ ſemel exiui/
mus:ne inter gentes inuenti :gla/
dio dei pereamus. d Federis.
alij teſtamenti. Si alie gentes truci
dantur in egypto: quãto magis fi/
lij teſtamenti dei:qui contemnẽtes
panem angelorum egypti peponũ
ceparum ac porrorum et cucumerũ
recordati ſũt. e A turre ſyenes.
Ubi nilus innauigabilis ꝛ catara
ctarum fragor: ꝛ omnia in via ple/
na ſerpentibus ꝛ venenatis anima
libus. Si autem magdalus magni
ficentiam:ꝛ ſyene gyrum ſonat:ptꝫ
ꝙ̃ egyptie opes ꝛ contumelioſa for
C titudo a magnificentia et exaltatio
ne ſui pereat vſꝙ̃ ad gyrum egypti
vbi ſtabile nihil:ſed in certo volui/
tur lapſu:ꝛ peruenit ad ruinam.
Ibi.13.f f Nuncij a facie. De quibus: An
geli eorum ſemper vidẽt faciem pa
Mat.18.b tris. Hi ſunt meſſores qui colligũt
de regno dei omnia ſcãdala: vt mit
tant in caminum ignis:vbi erit fle/
tus ꝛ ſtridor dentiũ. g In ma
nu nabuchodonoſor regis ba. Hie/
ro.cui ſcilicet traditi ſunt ad puni/
endum. Ipſe eſt enĩ inimicus ꝛ vin
dex:qui etiam mercedẽ accepit :eo
ꝙ̃ ſeruierit in expugnatiõe tyri egy
pti multitudinem :vt multi in egy/
pto eſſe deſiſtant : qui ſemper in ea
ſunt. Quod autem dicitur in deu/
Deu.10.d teronomio: In.lxx.animabus de/
ſcenderunt patres veſtri in egyptũ.
Nunc autẽ facti eſtis ſicut ſtelle ce/
li in multitudine:non exemplũ ter/
rene multitudinis poſuit :ſ҃ celeſtꝭ.
que virtutibus fulget. h Et di/
ſperdam ſimulacra . Hiero . diuine
D clementie eſt malefacta ſubuertere
vt nulla ſimilitudo que mentiatur
imaginẽ veritatis remaneat ĩ egy
pto. i De memphis : que vſꝙ̃
hodie metropolis eſt ſuperſtitiõis
egypti. Hiero. Memphis ex ore.
Luc.6.f Hi ſunt qui dicũt.frater :ſine eijciã
feſtucam de oculo tuo:cum ipi tra/
bẽ habeãt. k In taphnis . His
ciuitatibus conciliabula heretico/
rum ſignanᷣ. l In alexandria.
Que in hebreo :no.hic ẜm ꝑlem/
ſim.i.anticipationẽ alexandria dr:
ẜm illud

a ſ flãmeus ꝛ verſatilis ſermo diuinus qui bonos a malis diuidat :et
peſſimos ſuo igne conſumat. ſ tunc.
a gentiũ erit:ꝛ veniet glãdi⁹ in egyptũ:ꝛ erit pa a b c
a ſ q̃ vicina egypto. b ſ .i.q꞉. c ſ qui male iterarant.
uor ĩ ethiopia cũ cẽciderit vulnerati ĩ egypto:
a ſ lata ꝛ ſpacioſa via q̃ ducit ad mortẽ:ꝛ multi ĩgrediunᷣ ꝑ eam.
b ſ maloꝝ. Multi vocati pauci vero electi. c ſ etiã. d ſ ita.ſ.vt ſi
quis in egypto reperiatur de ethiopia ꝛ libya.ꝛ lydia:ꝛ generaliter de
vniuerſis populis gladio cadat.
b ꝛ ablãta fuerit multitudo illi⁹ :ẽt dẽſtructa fun d
a ſ Lxx.hibride. vel myxticij.
c damẽta ei⁹. Ethiopia:ꝛ libya :ꝛ lydi ꝛ omne re †
a ſ arabia ẜm ſymmachũ. ſ iude.ſ. ſ dei.
d liquũ vulg⁹:ꝛ chũb ꝛ filij terre federꝭ cũ eis gla e f
dio cadẽt. Hec dicit domin⁹ deus: Et corruent
a ſ dyalectica arte ꝛ hmõi. b ſ qui erant in auxilium egypto.
c ſ q̃ eccleſie ſimplicitatem deſpicit.
fulciẽtẽs egyptũm ꝛ deſtrueᷣ ſuꝑbiã impij ei⁹.
ſ q̃ ſita ĩ extremis finib⁹ egypti ſiue a magdalo vſꝙ̃ ad ſyene ẜm.lxx.
e A turre ſyenes gladio cadent in ea:ait dñs ex g h
a ſ ciuitates egypti. b ſ vt nihil firmitatis remaneat in egypto.
ercituũ. Et diſſipãbunᷣ in mẽdio terrarũ deſo/
a ſ congregationes. b ſ rerũ fine.
latarũ:ꝛ vrbẽs eius in medio ciuitatũ dẽſerta
a ſ cum ignis chaldeoꝝ omnia vaſtauerit.
rũ erũt:ꝛ ſciẽnt quia ego dñs deus: cũ dedero
a ſ qui cõburat lignũ:fenũ:ſtipulam:q̃ ſuꝑ fundamẽtũ xpi edificata
ſunt. ſ de quo: Ignẽ veni mittere in terram ꝛc̃.
b ſ ſcꝫ ſciẽtia falſi nois.de qb⁹ dr: Diſſipa gentes q̃ bella volunt.
ignẽm in egypto: ꝛ attriti fuerint oẽs aũxilia/
a ſ ad ꝑceptũ complẽdũ. b ſ Aquila ꝛ theodotio ẜm quos ſymma
chus feſtinantes dicit.
f tores eius. In die illa egrediẽnᷣ nũncij a facie i
a ſ qui ad ſummũ malicie verticẽ ꝑuerterunt.
mea ĩ trieribus ad conterẽdã ethiõpie cõfiden k l
a ſ vaſtata vicina ꝑuincia. ſ ethiopibus. b ſ in euerſione egypti.
ſ vltionis egypti qua fugãᷣ tenebre peccatoꝝ ꝛ lux ṽtutũ ſubintrat.
tiam:ꝛ erit pauõr in eis in diẽ egypti:quia abſ m n o p
ꝙ̃ dubio veniet. Hec dicit dominus deus: Et
g ceſſare faciã multitudinẽ egypti in manu na/
a ſ cuius gladius vaſtat egyptum: ethiopiam terret.
b ſ quaſi non ſolus veniet.
buchodõnoſor regis babylonis. Ipẽ et popu/
a ſ angeli. b ſ ſuꝑ multitudinẽ egypti.
lus eius cum eo fõrtiſſimi gentium addũcẽtur
ſ vltionis.
ad diſperdendã terram. Et euaginabũt gladi/
ſ ſic.
os ſuos ſuper egyptum : et implebunt terram
a ſ tanta ſcꝫ erit ira domini vt ſiccetur alueus nili.
b ſ flumina eloquentie quibus irrigabantur.
interfectis:ꝛ faciãꝫ aluẽos fluminum aridos: q
ſ tortorum.
et tradam terram in manus peſſimorum:ꝛ diſ
a ſ que male creuerat.
ſipabo terram et plẽnitudinẽ eius in manus
a ſ a deo.non enim boni angeli ſed mali tortores ſunt.
b ſ cuius verba irrita eſſe non poſſunt.
c ſ hoc ſepe repetitur vt dei verba ſciamus eſſe:que fieri eſt neceſſe.
ſ ideo neceſſe eſt fieri.
alienõruꝫ. Ego dõminus locutus ſum: Hẽc di r
a ſ ad hoc ꝑficiet indignatio mea.
h cit dominus deus.† Et diſperdãm ſimulacra:ꝛ s
a ſ Lxx.abominationes. b ſ ex ore:quo idola conficta.
c ſ vt magiſtris quaſi capitibus trũcatis alij nõ ſeducanᷣ.
i ceſſare faciã idõla de mẽmphis :ꝛ dũx de terra t v x
ſ ſic.
egypti ñ erit ampli⁹. Et dabo terrorẽ ĩ t̃ra egy
a ſ in terrore. b ſ conculcatio panis ĩterpretatur terram eorum.ſ.
qui conculcant panem de celo.d. ſ ciuitas egypti.
pti:ꝛ diſꝑdãꝫ t̃rã phãtures. Et dabo ignẽ in ta
a ſ que eſt mandatũ humile :qꝺ̇ ad celum non ducit.
k l phnis:ꝛ fãciã iudicia mea ĩ alexãdria. Et effũ/

a Et ve.gla.ſ.chaldeo
rũ. b In egy.ꝛ etiam
ſuꝑ auxiliatores eoꝝ.iõ
ſubdiᷣ: c Et erit ꝛc̃.
q̃ erat egypto ꝯfedera/
ta. d Et de.fũ.ciuita/
tũ ꝛ fortalicioꝝ egypti.
e Et chub:id ẽ arabia
egypto ꝯfederata.
f Et filij ꝛc̃.i.iudei qui
p⁹ mortẽ godolie fuge/
rũt ĩ egyptũ ꝛ ibi cũ egy
ptijs fuerũt ꝑtim occiſi
et ꝑtim captiuati a chal
deis . vt habeᷣ Hiere.
xlij. Dicitᷣ aũt ꝟ iudea
terra federis q꞉ ꝑmiſſa
fuit abrae ꝛ ſemini ei⁹ ĩ
federe qꝺ̇ inijt cum eo
dominus Geñ.xv.
g A tur.ſye.q̃ ẽ in vno
termĩo terre egypti.
h Gladio ca.ꝛ in ꝟ in/
nuiᷣ deſtructio toti⁹ ter
re.cetera patẽt vſꝙ̃ ibi:
i In die il. egre. nũcij
ꝛc̃.i. chaldei ꝑcedẽtes
ex ordinatione mea.
k In trierib⁹ .i. in na/
uib⁹ habẽtib⁹ tres ordi
nes remorũ. l Ad cõ
terendã ethiopie ꝯfidẽ/
tiã. poſt deſtructionem
enĩ egypti iuerũt illuc
chaldei per mare.
m Et erit pauor ĩ eis:
id eſt in ethiopibus.
n In die egypti.i.tem
pore quo deſtrueᷣ egy/
ptus. o Quia abſꝙ̃
dubio veniet.ſ.vtriuſꝙ̃
terre deſtructio. p Et
ceſſare faciã multitudi/
nẽ egypti ꝛc̃.q꞉ nõ pote
rit reſiſtere nabuchodo
noſor regi. q Et fa/
ciã alueos fluminũ ari/
dos.ſicut dictũ ẽ ſupra
nil⁹ tranſiens ꝑ egyptũ
ĩ plures alueos diuidi/
tur q̇ tñ ꝑ chaldeos ad
hoc fuerũt ſubdiuiſi vt
eq̇tes et pedites trãſire
poſſent faciliter ꝑ totã
terrã egypti. r Hec di
cit. Hic ꝓphetat ꝯ egy/
ptios ſeꝑatim. et primo
ꝯtra multitudinem ple
bis generaliter . ſcꝺo ꝯ
ꝑſonã regis ꝑncipalit.
ibi: Et factum ẽ. Circa
primũ dr: s Et diſper
dam ſi. q꞉ chaldei inde
accipiebant aurũ ꝛ ar/
gentũ ꝛ deſtruebant re
ſiduũ. t De mẽphis.
ciuitas eſt egypti q̃ nũc
dicitur damnata.
v Et dux:id eſt rex.
x De terra egypti nõ
erit amplius.i. vſꝙ̃ ad
magnũ tempus:q꞉ poſt
finem.xl.annoꝝ in egy
pto fuit regnum: humi
le tamẽ vt habetur ca.
ꝑce. Ceťa vbi nominãᷣ
diuerſe ciuitates egy/
pti patent vſꝙ̃ ibi.
Iuuenes

ſm illud virgilij. Lauinaq̧ venit litora: que ſcȝ
Virgilius 1. Eneid. poſtea ſic vocata ſunt: quando Eneas in laciū ve
nit. Alexādria. Hiero. In hebreo no. q̄ īterpre/
tatur requies. In eis enī fiūt iudicia q̇ in delitijs
Luc.16.d quieſcūt. ſm illud: Homo q̇dam erat diues. ⁊ in.
p. ⁊. b. Et tētatiōib⁹ inſeruiūt quoꝝ vn⁹ iob expe
tit tētandū. tentationē nanq̧ ſaim dicunt.
a Alexandrie. que hebraice no. ⁊ dicit̃ requies.
Multi enī ſūt q̇ requiē querūt ⁊ iacere ſup lectos
eburneos: ⁊ comedere lactentes agnos. b In
memphis. vñ nilus diuidit̃: vbi apis templum ⁊
conſulta reſpondēt oracula. c Iuuenes helio/
poleos. Hiero. Hebraice on. q̄ interpretat̃ dolor:
bubaſti lingua egyptiaca oris experimentum. Oēs
iſti q̇ dolorem ſeculi ferre nō poterant: ſȝ delitias
dioſpoleos ſectabant̃ ⁊ ꝯfidebant ſibi ī volubili/
tate ſermonū: ⁊ aduerſū cetera dogmata diſputā/
tes: habuerāt experimēta victorie: gladio ſmonis
domini concidēt. d Et in taphnis. Hiero. Ta
phnis cedentes ori. ſubaudi diaboli cui cedentes
amittēt lumen veritatis ⁊ diē nocte mutabunt: et
ſceptra egypti atq̧ omne īperiū ſentiēt ī taphnis
Job.14.a eſſe ꝯtritum. e Iudicia. multa non vnū. Sicut
enī ī domo dei māſiōes multe ſūt: ſic egypti diuer
ſa ſupplicia. vt cū hec oīa facta fuerint: ſcient egy/
ptij: ꝙ ipē ſit dñs: cui⁹ iudicia vera iuſtificata ī ſe/
metipſa. f Et factū ē in vn. Hiero. Reuertitur
ad ordinē ꝓphetie poſt viceſimū ⁊ ſeptimū ānū:
nūc ponit vndecimū: q̄ queſtio etiaȝ in ſupiorib⁹
ꝯtinet̃. Cū enī ſermo dñi ꝯtra tyrū fact⁹ ſit in āno
vndecimo q̇ pri⁹ poſit⁹ ē: ī ſequētib⁹ loq̄t̃ ad phara
onē āno decimo. Ruſūq̧ ponit viceſimūſeptimū
vt dixim⁹: ⁊ nūc vndecimū. Sȝ vt cetera p̄termit
tā q̄ in pſalmoꝝ ordine ꝯtinēt̃. quomodo hi pſal/
mi in quibus mutauit faciem ſuam dauid coram
abimelech: ⁊ de doech idumeo: ⁊ quādo inuent⁹
eſt in ſpelunca: ⁊ q̇nquageſim⁹ pſalmus penitētie:
in cui⁹ titulo demōſtrat̃ ꝙ introierit ad bethſabee
vxorem vrie: priores ſint pſalmi tertio in quo fu/
gere notat̃ a facie abſalon filij ſui. Sed ī pſalmis
facilis reſponſio eſt. Carmē enī lyricū eſt: in quo
non querit̃ ordo hiſtorie: ſed factorum carmīa ſin
gulorum. In hiſtoria vero illud dicendū eſt: ea q̄
de vna re diuerſis dicta ſunt tēporib⁹ non debere
rōne diuidi: ſed vnius loci narratiōe ꝯcludi. ver/
bi grā: vt que de egypto dicta ſūt alio atq̧ alio tē
pore vno lectiōis ordine cognoſcant̃. Cū hoc di/
xerimus manet adhuc q̄ſtio: cur in h̄ eodem loco
primū factus ſit ſermo domini ad pharaonem an
no decimo: ⁊ poſtea in. xxvij. et deinceps. xj. cum
ſm ordinē primū decim⁹. ſecūdo vndecim⁹. tertio
viceſimus annus ſingulis ꝓphetis debuerant p̄/
Ro.11.d notari. Sed reſpondere poſſumus. O altitudo di
Eccl.1.a uitiarum. ſ. ⁊. ſ. d. ⁊c. et alibi: Abyſſum ⁊ ſapienti/
am quis īueſtigabit? Poſſumus quoq̧ hoc dice/
re ꝙ in ꝓphetis ordo hiſtorie non ſeruat̃ niſi ī ali
quibus locis. Non enim narrant p̄terita: ſed pre/
nunciant futura ꝓut fuerit ſpūſſancti voluntas.
In hiſtoria vero non prepoſteratur narratio.
Ps.9. g Brachium. robur fortitudinis. vnde: Contere
brachium peccatoris ⁊ maligni. Hoc conteritur ī
aduerſarijs noſtris dum nos perſequētes nō poſ/
ſunt opprimere: ⁊ pro ſalute ſeruorum dei ſepe ad
uerſus pharaonem rex babylonis cōſurgit vt po/
tentem opprimat potentior: et mali tradantur pe/
ioribus: confortante domino brachia peſſimoruȝ:
vt ſciat qui liberatur ꝙ ipſe ſit dominus. Hiero.
De rege babylonio in hoc capitulo nulla fit men/
tio: ne videatur contra captiuum populuȝ in chal
dea poſitum dominorum iracundiam prouocare.
Sed dicitur de rege aſſyriorum: qui eo iam tem/
pore captus fuerat a chaldeis ⁊ omne robur aſſy/
riorum babylonio ſubiacebat imperio. vnde et
decem tribus: id eſt iſrael aſſyrij capiūt. duas au/
tem: id eſt iudam et beniamin chaldei ſuperant ⁊
hierſm ſubuertūt. h Et ſcient. Profect⁹ vtutꝭ ē
1.Reg.2.c ſcire ꝙ ipē ſit dñs. vñ p ꝯriū de filijs heli: filij pe/
ſtilētes neſciētes dñm. De regib⁹ aūt q̇ rectū fece/
runt in

a ſ alij ſaim. i. tētatio: q̄ eſt robur egypti.
dam indignationē meā ſup pēlu/
a ſ qd̄ ē. ſ. b ſ q: portū hȝ tutiſſimū: ⁊ negociati
ones maris ibi exercēt̃. vñ poeta vocat peluſiacam
ſiū robur egypti: ⁊ iterficiā mltitu
lēē. a ſ q̄ iā eo tpē populoſa. b ſ q̇ verboſitatē
atq̧ delicias ſuo ardore cōſumat.
a dinē alexādrie: ⁊ dabo ignēȝ ī egy
a ſ regē. ſ. babylonis q̇ ſicut ignis cuncta vaſtat.
ptō. Quaſi parturiēs dolebit pe/
a ſ oīs tentatio. b ſ Lxx. dyoſpolis. c ſ vt oīs
peſſima cōgregatio diſſipet̃.
lūſiū: ⁊ alexādriā erit diſſipāta: et
a ſ que interpretat̃ ex ore. b ſ q: de omni verbo
ocioſo reddent rationem.
b c ī mēmphis angūſtie q̊tidiane. Iu a
a ſ q̄ hebraice on. b ſ ciuitas.
uenes heliopoleos: ⁊ bubāſti gla b
a ſ vrbes. ſ. habitatores vrbiū vl' mulieres q̇ ſexus
iniurie citi⁹ ſubiacet. b ſ non iuuenes ſȝ mulieres
imbecillitate mentis.
d dio cādēt: ⁊ ipē captiuę ducēt̃. Et c d e
a ſ que regia ciuitas. b ſ cum caligine tenebra/
rum oīa cōplebunt̃ ſ nube meroris et luctus.
in tāphnis nigrēſcet dies cū cōtri
a ſ genus regiū. ſ.
uero ibi ſceptrā egypti: et defece/
rit ī ea ſupbia potētię eius. Ipam
a ſ ne ſolis iuſticie radij in ea luceant.
b ſ non mulieres tm̄. ſ oppida.
nūbes opiet: filiē aūt ei⁹ ī captiui
c tatē ducēt̃ Et faciā iudicia in ęgy
a ſ tūc cum me. ſ. iudicem demonſtrauero.
f pto: ⁊ ſciēnt quia ego dñs. Et fa/ f
ctū ē in vndecimo anno: ī primo:
in ſeptima mēſis: factū ē verbum
g dñi ad me dicēs: Fili hoīs brachi g
um pharaonis regis ęgypti ꝯfre/ h
a ſ metapho. ſ ſm illud: Nō eſt malagma im/
ponere: nec oleum: nec alligaturas.
gi: ⁊ eccē nō ē obuolutū vt reſtitu i
eret̃ ei ſanitas: vt ligaret̃ pānis ⁊
a ſ vl' vt acciperet malagma. b ſ ſi h̄ factū fuiſſet. i.
ideo enī clemēs ⁊ miſericors dñs rurſum cōminuit
brachiū ei⁹: vt penit⁹ cadat gladius de manu eius:
et egyptus in gētes diſpergat̃: vel diſſipet̃.
faſcirēt̃ litheolis: ⁊ receptō robo
a ſ ꝓcedere ad bellum.
re poſſet tenēre gladium. Propte
rea hec dicit dñs de⁹ Ecce ego ad
pharaonē regē ęgypti: ⁊ cōminu/
ſ prius. ſ iam.
am brachiū ei⁹ forte: ſed cōfractū:
⁊ deijciā gladiū de manu eius. Et k
ſ tunc.
diſpergā ęgyptū ī gentib⁹: ⁊ vēti/
labo eos ī terris. Et ꝯfortabo bra l
chia regis babylōis: daboq̧ gla/ m
diū meū ī manu ei⁹. Et ꝯfringam
brachiū pharaonis: ⁊ gement ge
mitib⁹ īterfecti corā facie eius. Et
ꝯfortabo brachia regꝭ babylōis:
ſ vel ſic.
h ⁊ brachia pharaonis ꝯcident. Et
ſcient q: ego dñs: cuȝ dedero gla/
diū meū in manū regꝭ babylōis:
⁊ extēderit eū ſup terrā ęgypti. Et
diſpergā ęgyptū in natiōes: ⁊ vē/

a Iuuenes he. ⁊c. i. hoīes
apti ad pliū ꝯ̄ iſtis ciuitati/
bus. b Gladio ca. ī plio.
c Et ipē. ſ. ciuitates. d Ca
ptiue du. i. reliqu⁹ ppl's ī eis
habitās. e Et ī ta. ni. vi.
metaphorica eſt locutio ad
deſignādū tribulatiōis ſup
uēture magnitudinē. Cetā
patēt ī lrā. f Et fa. eſt. Hic
ꝯñr ꝓbat p̄ncipalit̃ ꝯ̄ pſō/
nā regꝭ. ⁊ p̄mo poīt̃ tps h⁹
reuelatiōis cuȝ dr̄: Et fa. ē ī
xj. āno trāſmigratiōis ioa/
kim. ſic enī cōputat ezechi/
el q̇ fuit de trāſmigratis cū
eo vt dictū eſt. g Fili. ho.
bra. pha. i. ptātē ei⁹. h Cō
fregi. i. de pxiō ꝯfringam.
i Et ec. nō ē ob. ſ. pānis et
ligaturꝭ eo ꝙ fractura ē īſa/
nabilꝭ. Cetā patent vſq̧ ibi:
k Et diſpgā egy. ī gē. capti
uādo pplm ei⁹ ī diuerſis ter
ris ⁊ natiōibus. l Et cō.
bra. re. ba. i. vtutē ei⁹ ⁊ bel/
latoꝝ ſuoruȝ. m Daboq̧
gla. meū ī manu ei⁹. h̄ dr̄ ad
inſinuandū ꝙ victoria quā
habuit ī egypto fuit magis
virtute diuina q̄ȝ humana.
Cetera patēt. Ca. XXX

Moraliter.

n† Et factū ē vbū dñi ad
f me ⁊c. Hic ezechiel ꝓphetat E
ꝯ̄ pharaonē ⁊ ei⁹ auxiliato/
res. Per pharaonē vō ſig/
nificat̃ hō potēs carnalis ⁊
g malicioſus vt p̄dictū ē: au/
h xiliatores eius ī malis ſuis
notāt̃ cū dr̄: † Ethiopia ⁊
libya et lydij et oē reliquū
i vulg⁹: ⁊ chub ⁊ filij terre fe
deris ⁊c. p ethiopes q̇ tene/
broſi interp̄tant̃ demones
ſignificant̃ peccatis ꝯtene/
brati: ⁊ q: frequenter legūt̃
apparuiſſe in ethiopum effi/
gie: ⁊ ipi adiuuāt hoīeȝ car
nalem et malicioſū ad ſuas
nequicias peragenduȝ. per
libyos qui introeuntes in/
terpretant̃: conſiliarij q̇ ad/
mittunt̃ ad interiora ſigni/
ficāt̃: ⁊ ipi ſiliter adiuuāt p̄
dictū carnalē ⁊ malicioſū ī
malis ſuis: nam dant ei cō/
k ſilium ſm formā ſue volūta
tis. p lydios qui interp̄tan/
tur nati cōſanguinei ſignifi/
cant̃ et ꝓpinqui: qui ſimili/
l ter adiuuant p̄dictuȝ: quia G
m de rapinis ſuis ſperant con
ſequi temporale lucruȝ. per
reliquum vulgus ſignificā
tur adulatores eius: attri/
buentes ei⁹ mala iuſticie vl'
ꝓbitati. p chub: que graui
tas interpretatur eius mini
ſtri ſignificātur qui frequē/
ter mandatum hominis ma
li peius q̄ȝ dixerit exequun
tur. per filios federis ſigni/
ficantur illi qui predicto cō
federati ſūt in malis: ⁊ om/
nes iſti dicūtur cū eo puni/
ri ſicut ꝑticipes criminis.

rũt in ↄſpectu dei:ſcriptũ ē ꝙ nouerũt dñʒ.
a E T factũ ē. Inuehit hic Ca.XXXI
c ↄtra eundē pharaonē q̃ cōparat re/
A gi aſſyrio ⁊ poſt longiſſimã ꝓphetiã
lamentatio ſup eodeʒ aſſumitur ⁊ deinceps
contra omnē egyptum. b Undecimo an.
Allego. Allegori. Nondũ enim venerãt ad duodeci
Geñ.42.c mũ:qui numerus plene ↄſũmateꝙ virtutis
ē. Unde et.xij. ſũt filij iacob a q̃bus poſtea
xij.dicũt trib⁹.Et.xij. noĩa ꝓphetaruʒ vno
Act.1.b volumĩe ↄtinẽtur.Et apoſtoli.xij.ſũt:quo/
rum vnus iudas ꝓditor: cuius ĩ locũ Ma/
Mar.5.c thias eligit.Et archiſynagogi filia ãnoruʒ
Luc.8.f xij.a dño ſuſcitatur. Emorroiſſa quoꝙ ãno
xij.recipit ſanitatē. Sʒ q2 corripit pharao:
⁊ poſtea plangit:tertius mēſis ⁊ vnus dies
xj.annorũ numero cumulant.vnde ĩ ſequē/
tibus.xij.anno mēſe.xij.vna menſis fit ver
bum domini ad Ezechielē dicēs: Fili homi
nis aſſume planctuʒ ſup pharaonē.r.e.⁊.d.
a.e. Qui enĩ plangit ideo plangit vt intel/
ligat quãta bona ꝑdiderit:⁊ tamen q2 pha/
rao erat ⁊ brachiũ ei⁹ nōdũ fuerat colligatũ
nec priſtinã receꝑat fortitudinē:ideo in an/
no ⁊ in mēſe.xij.xxviij.dies adhuc remanēt
vt.xij.annoꝝ numer⁹ cōpleat:vna igit men
ſis die fit ſermo dñi ad ꝓpham. c Cui ſi/
B milis fact⁹. Quaſi: Nō mirer ſi babylonij
te vincant atꝙ ſubuertãt: ⁊ imperiũ tuuʒ et
opes egyptias deſtruãt:cum aſſur multo te
fortior ab eis delet⁹ ſit. d Ecce aſſur ⁊c̄.
Hiero. Pulchritudo illi⁹ p̄dicat q̃ in turpi
Ps.28. tudinē praua voluntate mutata ē. vnde: Cō
fringet dñs cedros libani: vt excelſus.ſ.ĩ al
tiſſimo montiũ libano ↄſtitutus quãto fue/
rit ſublimior:tãto fortius caderet: vnde ſen
ſus magnus dicit. Sciendũ autē: q2 que/
cunꝙ dicunt de rege aſſyriorũ futuro tēpo/
re a.lxx.q̃ſi tranſacta memorant:⁊ ſic vl ad
arborem vel ad p̄ncipē loquit aſſyrioꝝ vt tã
maſculino q̃ʒ feminino genere in vna ꝑſona
vtat:dũ ⁊ arbor refert ad aſſyriũ in arbore
nominatur. e Aque.ſ. abundantiſſime.
Abyſſus enĩ multitudo ſonitus aquaꝝ.
f Abyſſus.Hiero.ad quã in euangelio de
Luc.8.e mones rogant ne mittant. g Flumina.
Hiere.2.d De q̃b⁹: Quid tibi ⁊ vie aſſyrioꝝ vt bibas
Eſa.8.b aquã fluminis? ⁊ alibi: Ecce domin⁹ indu/
cet ſup vos aquã fluminis fortē ⁊ multam.
regem aſſyrioꝝ ⁊ oēm gloriã ei⁹. h In ra
mis eius.Hiero. Nota in ip̃a habitatiōe di
uerſa cōditio ē. Alij habitãt in ramis quaſi
volatilia:ſciētiã ſibi in philoſophia ⁊ in he/
reticoruʒ dogmatib⁹ pollicentes. Alij quaſi
beſtie fere: immites atꝙ crudeles. Alij q̃ſi
multitudo gentium plurimaꝝ cōmixti.ſ.di/
uerſis vitijs. i Uolatilia celi. Que iuxta
Rom.3.c viã comedere ſementē. Uel q2 oēs peccaue/
Ibi.b runt ⁊ egent.g.d. vnde: Oēs declinauerũt
ſimul inutiles facti ſũt.idō in ramis eius fe
cerunt nidos. k Omne lignuʒ. Per hoc
multi intelligunt nō de rege aſſyrioꝝ hoc di
ci:ſed de ↄtraria fortitudine q̃ ĩ ſermone ty
ri inter cherubin dicit eē generata ⁊ p̄cioſis
diſtincta lapidib⁹:et poſtea ad terrena ſuo
vitio ↄcidiſſe:q̃ cadens lucifer dicit.vnde:
Luc.10.c Uidebã ſathanã q̃ſi fulgur.d.c.c.Sed nos
hec oĩa vt ſequamur hiſtoriam hyꝑbolicos
dicta intelligim⁹:ꝙ tante potentie aſſyrius
fuerit ⁊ ſic cunctas natiōes oppreſſerit vt ſe
angeloꝝ altitudini cōꝑaret. Hiero. Ideo
nulla arbor ĩ paradiſo adequat ei:q2 omne
lignũ non eſt aſſimilatũ illi ⁊ pulchritudini
D eius:quia non erecta ĩ ſuꝑbiã ſ3 nouerũt hu
militatē ſuaʒ:nec ſimilitudinē dei ſacrilego
auſu affectarunt. l Et emulata ſunt eum.
Quãtos enĩ aſſur cupit habere in perditio
nem:tantos cupiunt in ſalutem.

Fortiſſimi

tilabo eos in terras: et ſcient q2
ego dñs. Ca.XXXI
a b E T factũ ē in vndecimo a
anno tertio: vna men/ b c
ſis: factum ē verbum dñi ad me
a antichriſto quo corruēte ⁊ alij rectores tene brarꝝ harꝝ ⁊ principes mũdo facilius corruãt.
dicēs: Fili hoĩs dic pharaoni re d
a alij multitudini: Multi enĩ ſũt vocati pau/ci vero electi.
c gi egypti ⁊ ꝓplo ei⁹: Cui ſilis fa/ e
a alij altitudine: Oĩs q̃ ſe exaltat humiliabit. b ſub figura arboris deſcribit potentiam aſſyrij regis.
d ctus es ĩ magnitudĩe tua? Ecce f
aſſur q̃ſi cedrus ĩ libano pulcher g
ramis:⁊ frondib⁹ nemoroſus ex h i
celſuſꝙ altitudĩe: ⁊ ĩter cōdēſas k
frōdes eleuatũ eſt cacumē eius. l
a quaſi ideo tm̃ concreuit: q2 aque.n.i. non ſyloe que vadũt cũ ſilētio: ſʒ aq̃ raſim ⁊ egypti. b ſup quã ĩ pricipio mũdi tenebre ferebant.
e f Aque nũtrierũt illũ: abyſſus ex m
g altauit illam. Flumina eius ma
nabãt in circũitu radicum eius:
a ſocios illi⁹.ſ.
⁊ riuos ſuos emiſit ad vniuerſa
ligna regiōis. Propterea eleua
a vnde: Hec oĩa tradita ſũt mihi.
ta eſt altitudo eius ſup omnia li
gna regionis:⁊ multiplicata ſũt
arbuſta ei⁹:⁊ eleuati ſũt rami ei⁹
a irrigati.ſ.aquis abyſſi. b vt oēs ſubijceret ſue ditioni.
ꝑ aq̃s multis. Cunꝙ extendiſſet n
a Oĩs q̃ facit peccatũ de diabolo natus eſt: ⁊ in ramorum eius numero computatur.
h vmbram ſuam:in ramis eius fe o
i cerunt nidos oĩa volatilia celi:⁊ p
ſub frōdibus ei⁹ genuerunt oēs
a que xp̄i manſuetudinem perdiderunt.
beſtie ſaltuũ: et ſub vmbraculo
a hec ſunt volatilia:he beſtie.ſ.
illi⁹ habitabat cetus gentiũ plu
a vt null⁹ eēt q̃ nō ei⁹ tegeret vmbraculo: ꝓpter euʒ q̃ dixit: Uenit princeps hui⁹ mundi et in me non habet quicq̃.
rimarum. Eratꝙ pulcherrim⁹ in
magnitudĩe ſua: ⁊ in dilatatiōe
arbuſtorũ ſuorũ. Erat enĩ radix
illi⁹ iuxta aquas multas † Cedri
nō fuerũt altiores illo in paradi q
vel pini.
ſo dei. Abietes nō adequauerũt
ſũmitatē eius:⁊ platani non fue r
a vt ſingulas arbores colligã.
k rũt eque frōdib⁹ illius. Omne li
gnũ ꝑadiſi dei nō eſt aſſimilatũ
illi ⁊ pulchritudini ei⁹: quoniaʒ
ſpecioſum feci eum ⁊ multis cō/
l dēſiſꝙ frōdib⁹. Et emulata ſunt s
eũ omnia ligna voluptatl: que t
erãt in paradiſo dei. Propterea v
metaphoricos.
hec dicit dñs de⁹: Pro eo ꝙ ſub
limat⁹ eſt in altitudine: et dedit

E T factũ ē. Ca.XXXI
c Poſtq̃ʒ ezechiel ꝓpheta/
uit ↄtra egyptũ. h̃ ad hoc
a adducit exēplũ.qđ p̄mo declara/
b tur.ſcđo ad ꝓpoſitũ adaptat.ibi:
c Cui aſſimilat⁹ es. Circa p̄mũ ſciē
dũ ꝙ exemplũ ponit h̃ de rege aſ/
ſyriorũ q̃ fuerat potētior rege egy
pti ⁊ tñ debellat⁹ fuerat ex ordĩe
d diuĩe iuſticie a nabuchodonoſor:
ꝓpt̃ qđ egypti non debebat ↄfide
e re ſe poſſe ei reſiſtere. Igit ps iſta
ĩ duas diuidit.q2 primo ponit re
gis aſſyriorum ſublimatio.ſcđo
f eiuſdeʒ deiectio.ibi: Propterea.
Circa p̄mũ ponit tp̄s hui⁹ reuela/
g tionis.cũ d2: Et factũ ē in ãno.xj.
h ſcʒ trãſmigrationis ioakim.
i b Tertio.ſ.mēſe. c Una men/
k ſis.i.p̄ma die menſis.⁊ ſic patʒ ꝙ
hec reuelatio facta ē poſt p̄cedētē
l ꝑ duos mēſes ſex dieb⁹ minus.
d Dic pharaoni regi ⁊c̄.eos ↄiũ
git ĩ ꝓphetia: q2 cōiungēdi erãt ĩ
m pena. e Cui ſilis fact⁹ es.q.d.
q̃ʒtũcũꝙ ſis potēs: adhuc tñ non
aſcēdiſti ad potentiã regis aſſur.
idō ſubdit: f Ecce aſſur ⁊c̄.i.al/
tior ceteris regibus: ſicut cedrus
alijs arborib⁹. g Pulcher ra
mis.ĩ pulchritudine ꝑlis. h Et
frondib⁹ nemoroſis.i.p̄ncipib⁹ et
militibu copioſus. i Excelſuſ
q3 altitudĩe.ꝑtãtis regie. k Et
inter cōdenſas frondes.i.ꝑ multi
tudinē p̄ncipũ ⁊ bellatorũ ſuoꝝ.
l Eleuatũ ē cacumen ei⁹.i.domi/
niũ ei⁹ ſup multa regna. m Aq̃
nutrierunt illum ⁊c̄.per aquas et
n abyſſum intelligit copia diuitiaꝝ
per quã habuit fortes bellatores
ex diuerſis nationibus collectos.
o ideo ſubdit: Et riuos ſuos emiſit
⁊c̄.et quia per hoc eleuata eſt ⁊ di
p latata poteſtas ſua.idō ſubditur:
Propterea eleuata ē ⁊c̄. n Cu/
ꝙ extendiſſet vmbram ſuam.ꝑ po
tentie ſue dilatationē. o In ra.
eius fece.nidos oĩa volati.celi.
id eſt reges magni acquieuerunt
ſubijci ſibi. p Et ſub frondib⁹
eius genuerunt omnes beſtie ſal/
tuum:id eſt homines qui videbã
tur indomabiles fuerunt ſubiecti
per eum. Cetera patent vſꝙ ibi:
q Cedri non fuerunt altiores il/
lo in paradiſo dei:id eſt alij reges
in terra q̃ʒtũcũꝙ bona et amena
non erant ei equales in potentia
neꝙ in multitudine bellatorum.
q ideo ſubditur: r Et platani nō
fuerunt eque frondi illius. Om/
ne lignũ paradiſi ⁊c̄: id eſt. omne
r regnũ q̃ʒtũcunꝙ pulchrum ⁊ ame
nũ in diuitijs ⁊ potentia non fuit
ei adequatum. s Et emulata
ſunt eum oĩa ligna.i.omnes re/
ges inuidebant ei ꝓpter ei⁹ excel/
lentiã. t Que erãt ĩ paradiſo
dei.reges enĩ ſolent delitioſe viue
re.⁊ idō dicũtur eſſe ĩ regnis ſuis
s quaſi ĩ paradiſo.dicit tamē para/
t diſus dei q2 dignitas regia a deo
v ↄcedit. Prouer.viij. Per me re/
ges regnant ⁊c̄. v Propterea.
Hic conſequenter deſcribit regis
aſſur deiectio.cum d2: Propterea
⁊c̄. id eſt q2 ꝓpt̃ ꝑtãtem a deo ſibi
conceſſam

† De pe. di. 2.c. Principium ... re regis

a Fortiſſimi gē. Hiero. alij ſcʒ deteſtabili ptāti cui tradit̄ ad puniēdū antichriſti: id eſt ſathane. b Oīa lig. vo. vel oīa ligna q̄ quōdam fuerūt bona: ⁊ irrigabātur aq̄s ⁊ ī libani altitudīe morabant̄: accipiēt ꝯſolationē q̄ñ principē ſuum viderint ſimilia ſuſtinere tormenta.

c Cui aſſi. es. i. o pharao ſcʒ cui dictū ē ī pncipio: cui ſīlis fact⁹ es in altitudīe. t. ⁊c̄. aſſyrio. ſ. qui corruit.

d Ipe ē pharao. Lxx. Sic eſt pharao ⁊. o. m. e. vt quō ſupra aſſyri⁹ ſucciſus ē ⁊ corruit: ſic ⁊ egypti⁹. Ipſe eſt pha. Anterioribus extrema ꝯiūgit: quia ſupra dixerat. Cui ſīlis fact⁹ es ī magnitudine tua. ecce aſſur q̄ſi. c. i. l. ⁊c̄. Nūc īfert: Sic ē pharao ⁊. o. m. e. q̄ſi. Sic̄ aſſyri⁹ cedrus et cypreſſus babylonio ſuccidēte deiecta ē: ſic ⁊ pharao ⁊ popul⁹ eius. i. ipa arbor ⁊ rami illius a babylonio ſuccidēt̄. ☞ Et fa.

Nico. de ly.

cōceſſā eleuat⁹ ē in ſupbiā.

a Tradidi euʒ ⁊c̄. i. nabuchodonoſor. b Iuxta impietatē ⁊c̄. impietas ē ꝓprie pctm̄ ꝯtra deū: ſicut pietas ē cult⁹ diuin⁹. Rex aūt aſſyriorū ex nimia ſupbia ꝓrupuerat ī diuinā blaſphemiaʒ ⁊ ꝯtēptum. dicēs. iiij. Reg. xix. ſcribēs Ezechie: Nō te ſeducat de⁹ tu⁹ in q̄ habes fiduciā ⁊c̄. et idō meruit deijci a regno. c Et ſuccidēt eū alieni. i. chaldei. d Et ꝓijciēt eū ſup montes ⁊c̄. i. in mōtib⁹ ⁊ vallib⁹ debellabūt eū chaldei īterficiendo populū ei⁹. e Et rece. de vm. ei⁹. i. de dn̄io ipſius.

f Oēs ppl̄i terre. quos ſibi ſubiecerat armorū virtute.

g In ruina ei⁹. qꝛ cōparauerat regē aſſur cedro. ideo deiectionē ei⁹ deſignat ſub ſīlitudine caſus cedri.

h Habitauerūt oīa ⁊c̄. i. ī cedro illa añq̄ȝ rueret. Habitauerūt volatilia ⁊c̄. ⁊ exponat̄ vt ſupra. i Quobrē nō ele. ⁊c̄. i. illi q̄ remanebūt de aſſyrijs nō aſcēdēt de cetero ad ꝯſilēʒ ptātē. ⁊ ſbdit̄ cauſa cū d̄r: k Quia oēs tradi. ſūt ī mor. corpalem.

l Ad terrā vl. i. ad īfernuʒ q̄ītū ad aīam q̄ a doctorib⁹ d̄r eē in ꝓfūdis t̄re. ⁊ eodeʒ modo ītelligit̄ qd̄ ſubdit̄: m Ad eos q̄ deſcē. in lacū. id ē q̄ añ mortē xp̄i deſcēderāt ī gehēnam ꝓut exponit Ra. Sa. n In die q̄ñ deſcē. ad infe. ⁊c̄. amicis eius. o Opui eum a. i. abſorbui eū exercitu chaldeorum. p Et prohibui ⁊c̄. i. diuitie ei⁹ ⁊ potētia nō potuerūt euʒ liberare

ſummitatē ſuam virenteʒ atq̄ȝ condenſam: et ele

a vt diceret: Ero ſimilis altiſſimo. b antichriſti ſcʒ.

uātū ē cor ei⁹ in altitudine ſua: tradidi eum in ma a

a babilonij. ſ. regis vt q̄ȝ vicit aſſyrium dei potētie eſſe intelligat̄.
b ſm dn̄i imperata. c occulte babylonium monet: ne populū dei crudeliter opprimat q̄ ſibi traditus eſt: ne ſimilia aſſyrio patiat̄ q̄ crudelis fuit

a nus fortiſſimi gentiū. Faciens faciet ei. Iuxta im b

⁊ impius. a interficiēt. ſecuris ad radicem arboris poſita eſt.

pietatem eius eieci eum: ⁊ ſuccidēnt eum alieni ⁊ c

a vt corruat in ſupbiā ſua. vel eam.

crudeliſſimi nationū. Et ꝓijciēnt euʒ ſup montes d

a vt ad tartarum omnes deducant̄ qui fuerunt in comitatu eius: participes pene ſicut culpe.

et in cūnctis cōuallib⁹ corruent rami eius: ⁊ ꝯfrin

gent̄ arbuſta eius ī vniuerſis rupibus terre: ⁊ re e

a quo tegebantur ne viderent ſolem.
b volatilibus celi et beſtijs terre comparati.

cedent de vmbrāculo eius oēs pōpuli terre et re f

linquent eū. In ruina eius habitauerunt omnia g h

volatilia celi: ⁊ in ramis eius fuerunt vniuerſe be

a viſa ꝑditiōe tua. b in ſupbiā nec ſe aliq̄d eſtimabunt: nec irrigatione aquarū ſuarū ꝓprias eſtimabunt diuitias.

ſtie regionis. Quobrēm non elēuabuntur in alti i

a metu confuſa.

tudine ſua omnia ligna aquarū: nec pōnēt ſubli

mitatem ſuam inter nemoroſa atq̄ȝ frondoſa: nec

a al's coꝝ. b que erant ſub imperio aſſur.

ſtabūt in ſublimitate ſuā oiā que irrigant̄ aquis:

a q̄ ꝑ metaphoram dixit aperit. b reges. c vnde: Cadent oēs q̄ deſcendēt in terrā. d infernū. vñ: Ingredientur ad extrema terre.

quiā oēs trāditi ſūnt in mortem ad tērrā vltimā k l

a non arborum. non cum angelis dei.

in medio filiōrū hominū ad eos qui deſcēdunt in m

a alij in foueam ſempiternā. inferni.

lācū. Hec dicit dn̄s de⁹. In die q̄ñ deſcendit ad in n

a ſocijs eius: vel ſanctis fortitudinib⁹ que illum dilebūr ad inferos deſcēdiſſe. b ꝑ tranſlationē: ſm illud: Ueni in altitudinē maris. ⁊. t. d. m.
c cuius aquis ante irrigabatur.

feros indūxi luctū: opērui cum ābyſſo: et ꝓhibui o p

a natiōes. b abyſſi. c nec irrigarēt eū: ſed opprimerent.

flūmina eiūs ⁊ cōhercui aquas multas. Cōtriſta q

a aſſyrium vel eam arborem. ſ. b in quo fuerat exaltatus.
c idem ſibi timentia.

tus eſt ſupēr eum libānus: ⁊ oia ligna agri ꝯcūſſa r

a apte oſtendit ſe de aſſyrio metaphorice loqui. Cuius eni arboris ruina cōmoueret omnes gentes. b vt oēs ſcirent ꝑditionem eius.

ſunt. A ſonitū ruine eius cōmōui gentes: cum de s t

a hoc quoq̄ȝ arbori nō cōuenit. ſocijs ſuis.

ducērem eum ad infernum cum his qui deſcende

a inferni. b dum vident mala malis ⁊ bona bonis retribui.
c in corde terre.

bant in lācum. Et cōnſolata ſunt in tērra infima v

a hebraice eden. paradiſi.

b omnia ligna voluptātis: egregia atq̄ȝ ꝑclara in li x

ſicut ipe. dei.

bano vniuerſa que irrigabantur aquis. Nam et y

a arbore: vel eo aſſyrio. ſ. b ligna non interficiunt̄ gladio. ⁊ ita inſinuat̄ metaphorice.

ipſi cum ēa deſcendent ad infernū ad intērfectos

requieſcet.

gladio: ⁊ brachium vniuſcuiuſq̄ȝ ſedebit ſub vm z a

a pena. b nō ſiluarū: ſed gentiū. que in inferno erunt. c poſtremo apoſtropham facit ad ipm aſſyriū. quaſi nullus tibi ſimilis: omnes reges ſuperaſti.

c brāculo ei⁹ in medio nātionū. Cūi aſſimilatus es b

ramen.

o inclyte atq̄ȝ ſublimis iter ligna voluptatꝭ. Ecce c

regib⁹ qui erāt in comitatu tuo. a inferos. ſ. vnde: Introibūt inferiora terre tradentur in manus gladij: partes vulpium erunt.

deduct⁹ es cū lignis voluptatꝭ ad terrā vltimāʒ. d

a imūdoꝝ. hec ſūt ligna q̄ cedros vl' cypariſſos vocauit. b nō in re quie. a dn̄i. b cui d̄r: Cui aſſimilat⁹ es o inclyte ⁊c̄.

In medio incircūciſōꝝ dōrmies cū eis q̄ iterfecti e

d ſūt glādio. Ipe ē phārao ⁊ oīs multitudo ei⁹ dicit f

liberare. q Cōtriſtat⁹ eſt ⁊c̄. i. regnū aſſyrioꝝ. r Et oīa lig. ⁊c̄. vinitores ⁊ agricole. s A ſoni. rui. ei⁹ cōgētes. ꝑ ſtupore ⁊ admiratione de ruina tāti regis.

t Cū dedu. cum ad infer. q̄ītū ad aīaʒ. v Et ꝯſolata ⁊c̄. i. ī inferno q̄ d̄r eē ī terre ꝓfūdo: qꝛ illi q̄ prius ibi deſcēderāt receperūt ꝯſolatione aliquā de ei⁹ deſcēſu. ſolatiū eni eſt miſero hr̄e ſociū in pena: ⁊ maxie illoꝝ q̄ occiſi fuerāt ꝑ reges aſſyriorū. ꝑ talem modum d̄r Eſa. xiiij. de rege babylōis. Uniuerſi rn̄debūt ⁊ dicēt tibi: ⁊ tu vulnerat⁹ es ſicut ⁊ nos: nr̄i ſīlis effect⁹ es. ſic̄ ibidem expoſitū fuit. x Oīa lig. vo. i. reges et potētes ī hoc mūdo vixerūt delitioſe.

y Nā ⁊ ipi cū ea de. ad eūdem locū. z Et bra. vni. i. fortitudo ei⁹ ad infernū deducta. a Sedebit ſb vm. ei⁹. i. aliquā ꝯſolationē ī ei⁹ deſcēſu habebit mō ꝑdicto: ſic̄ vmbraculū fac̄ ꝯſolationē calefacto. b Cui aſſi. es. Hic ꝯñr exēpluʒ de rege aſſur poſitū applicat̄ ad ꝓpoſitū. ſ. ad regē egypti. de q̄ ſupra dictū ē ī pncipio ca. Cui ſīlis fact⁹ es ⁊c̄. et ſubdit̄: Ecce aſſur ⁊c̄. Et eodeʒ mō h̄ ītelligit̄: Cui aſſimilatus. q. d. regi aſſur ī deiectione lʒ non fueris ei eq̄lis in ptāte vt ſupra dictū ē: tamē fuiſti valde magn⁹ int̄ alios reges. c Ecce dedu. es cū lignis vo. i. cū regib⁹ iā defunctꝭ. d Ad terraʒ vl. i. in gehēnā. e In medio incircūci. ⁊c̄. q̄ cum hoc erant idolatrie dediti.

f Ipe eſt pharao ⁊c̄. iſtud ponit̄ vltimo ad denotādū q̄ȝ ea q̄ dicta ſūt ī h̄ ca. dicta ſūt ꝓpt̄ ei⁹ deiectionē ⁊ ppl'i ſui. Ca. XXXI

Moraliter.

a† Et factum ē in. xj. anno ⁊c̄. Hic ezechiel ꝓphetat cōtra regem egypti cōparatiue. oſtēdēs ad lr̄am ei⁹ ꝑſūptionē: qꝛ rex aſſyrioꝝ eo potētior nō potuit reſiſtere regi babylonis: ⁊ iſte ex ſua preſumptione reſtitit: propter qd̄ fuit turpiter debellat⁹. Per regem egypti moralit̄ poteſt hic ſignificari quilibet ꝑſumēs d̄ ſua virtute ꝓpter quod debellari non timet a mundo carne vel hoſte: et propter ſuam preſumptionem deus ꝑmittit eum enormiter cadere: ſicut dicit glo. hebraica de ſalomone. ſuper illō Prouer. xxx. Stultiſſimus ſum virorum. ipe enim ſalomon ſciebat eē dictuʒ Deutero. xvij. q̄ȝ rex iſrael nō debebat ſibi mul-

E

F

G

 tiplicare

ꝰ a Et factum ē. In mul Ca.XXXII
tis exēplaribꝰ iuxta. Lxx. duodeci
A mus annus ⁊ menſis decimꝰ poni/
tur. Iuxta alios aūt interp̄tes: decimꝰ an/
nus ⁊ duodecimꝰ mēſis: vt vel iā capta ſit
hieruſalē ⁊ gaudiū pharaonis malis ſibi
īminentibꝰ auferaꝛ. vel certe capiēda: ſuis
magis miſerijs doleat ꝙ̄ aliorum captiui/
Ps. 9. tate letetur. b Leoni. De quo: Inſidia
tur in abſcōdito q̄ſi leo. in. ſ. ſ. Et Hieremi/
Hiere. 5. b as: Leo ꝺ ſilua ꝑcuſſit eos. c In flumi/
nibus. hereſeos principibꝰ qui imitanꝛ ec/
Ps. 43. cleſiaſticos viros dicētes dño: In te inimi
cos noſtros ventilabimꝰ cornu: ſed nō ven
tilant ad ſalutem: vt de terra ad celum le/
uent: ſed vt in ꝓfundum abijciant. d Et
conturbabas aq̄s. Hiero. Non vult bibe/
re aquas ſyloe que. v. c. ſ. ſʒ aquas egypti
turbidas et cenoſas que anteꝙ̄ pedibus
draconis conculcarentur pure erant ⁊ ſuo
fluentes ordine. poſtea autem ꝙ̄ cōturbate
ſunt curſus ſui ordinem ꝑdiderunt. Non
enī vtunꝛ heretici teſtimonijs ſcripture co
herentibus: ſed omnia conturbant. Quo/
niam autem eſt inimicus ⁊ vltor: non ſolū
aquas alienas conturbat: ſed etiam cōcul
cat flumina ſua: nec parcit etiam ſuis. vñ:
Ps. 55. Miſerere mei domine quoniā conculcauit
Eccl. 10. d me homo. de quo: Non magnificetur ho/
mo ſuper terraʒ. e In ſagena. De qua:
Mat. 13. f Sile eſt regnū celoꝝ ſagene miſſe ī mari: ⁊
ex oī genere. p. c. quorum bonos elegerunt
ī vaſa ſua: malos autem foras miſerunt.
f Beſtias. que vitijs efferantur: per beſti
as autem ⁊ volatilia etiam heretici ſignifi/
cari poſſunt. Vel per volatilia celi et be/
ſtias terre populus deceptorum ⁊ crudeli/
tatem gentium intelligamus. g Mon/
tes. principes ſcʒ hereticorū vel poteſtates
contrarias que per aera diſcurrunt: valles
ꝙ̄ ad inferna penetrantes eternis mācipa
te ſupplicijs. Hec omnia tranſlatiue. vt ſcʒ
cum volatilia celi et beſtie carnibus eius
fuerint ſaturate: id eſt exercitus eiꝰ et vni/
uerſa multitudo cetera pars in vermes et
ſaniem conuertatur: tunc celi tenebris ob/
uoluentur. h Et irrigabo terram feto.
Hiero. Superbia enim ⁊ arrogans tumor
hereticorum non tam vitali ⁊ puro: ꝙ̄ pu/
B trido et fetentis ſanguine cōpletur. vnde:
Ps. 112. Pone eos vt ſtercus t̄re. Et alibi: De ſter/
core erigens pauperem. Valles nimiuʒ de/
preſſa mentes aut inferna aut humileʒ he/
reticorum ſenſum ꝑ terrenis omnia faciē/
tium. i Et operiā cuʒ extinctus. vnde:
Job. 18. Lux impiorum extinguetur.
Eph. 6. b k Celos. de quibus: Contra ſpiritualia
nequicie in celeſtibꝰ. l Et nigreſcere fa/
ciam. Hiero. Ad litterā intelligi non pōt.
Nunꝙ̄ enim hoc factum eſt vel faciendum
Jude. d eſt. m Stellas. de quibus iudas. Side
ra errantia quibus caligo tenebrarum in
eternum reſeruatur. n Solem nube te/
gam. cui ſcilicet contrarius eſt ſol iuſticie.
Solem nube tegam. dominum ſcilicet q̄
deſcendit in egyptum ſuper nubem leuem:
nullo peccati pondere pregrauatam. vel ꝓ
Eſa. 5. b phetis vel apoſtolis. de quibus: Manda/
bo nubibus meis ne pluant ſup eū imbrē.
Ps. 35. Et in pſalmo: Veritas tua vſꝙ̄ ad nubes.
o Luna: id eſt hereticorum eccleſia non
dabit lumen ſuum nec decipiet credentes:
falſi nominis ſcientia. p Omnia lumi/
naria celi. Quicquid videtur in hereticis
eſſe doctrina: extincto dracone necabitur:
⁊ ip̄e dominus terram hereticorum operi/
et tenebris ignorantie: vt ceci cecos ducāt
in foueā. q Super terras bonas. ſ. q̄s
ꝰ pharao

dominus deus. Ca. XXXII
a Et factuʒ ē duodecimo a
anno in mēſe duodeci/
ſ prima.
mo ī vna mēſis: factuʒ
eſt verbuʒ domini ad me dicēſ:
Fili hominis aſſume lamentuʒ
a ſ p̄tātem: cui egyptus cōmiſſa eſt: vel vna ꝓ
uincia vel egyptus totius mundi.
ſup pharaoneʒ regem egypti: ⁊
a ſ Qui circūit. q. q. d. ſ non vnius. ſ.
b dices ad eum: Leoni gentium b
a ſ vicio ꝓprio: nō factꝰ es a principio. vñ: Ho
mo cū in honore eēt nō intellexit: cōpatꝰ eſt ⁊c̄.
b ſ diabolo qui dixit: Mea ſūt flumia ⁊ ego fe
aſſimilatus es: et draconi qui c
ci ea. a ſ erectus ſuperbiaʒ irrigatione flumi/
num. ſ vt terram. ſ. aquamꝙ̄ poſſideas.
b ſ quaſi.
eſt in mari: et ventilabas cornu d e
a ſ multitudine exercitꝰ. ſ vñ apl's: Qui autem
cōturbat vos portabit iudiciū q̄cūꝙ̄ eſt ille.
c d in fluminibus tuis: ⁊ conturba f
bas aquas pedibus tuis: et cō
culcabas flumina eaꝝ. Propte g
rea hec dicit dominus deꝰ: Ex/ h
a ſ vetus. ſ. ⁊ nouū teſtamētū.
pandam ſuper te rete meum in
ſ diabolus ſemꝑ in multitudine delectatur et
multitudine populoꝝ multoꝝ:
turbis. a ſ qui quaſi coluber multꝭ fueras ſpi
nis inuolutus.
e et extraham te in ſagena mea: ⁊ i
a ſ qui in celum poſuiſti os tuuʒ: ⁊ te altiſſimo
ſimilem iactabas. b ſ Cuiꝰ inſidie latebant in
mari huius mundi.
ꝓijciam te in terram. Super fa/ k
ciem agri abijciam te: et habita
a ſ deuorādum. b ſ ſm illud: Dediſti eū eſcā
populis ethiopū. ſ q̄ ſemēte comedūt ſecꝰ viā.
re faciam ſuper te oīa volatilia
a ſ non ſolū volatilia.
f celi: ⁊ ſaturabo ꝺ te beſtias vni
a ſ reliquias. ſ.
uerſe terre. Et dabo carnes tu/
a ſ minores. ſ alſ valles.
g as ſup mōtes: ⁊ implebo colles l
a ſ hereticoꝝ. b ſ cū oīa vermibꝰ ſcatebunt.
h tuos ſanie tua. Et irrigabo ter/
rā fetore ſāguinis tui inſup mō
a ſ inferiores fideles.
tes ⁊ valles implebuntur ex te.
a ſ q̄ transfigurabas te in angelum lucis.
i k Et operiā cū extinctus fuerꝭ ce/ m
a ſ ſup te: ⁊ nihil tibi letū erit: ⁊ ad īteritū tuū
oēs populi ⁊ reges: nimio horrore formidabūt.
l m los: et nigreſcere faciam ſtellas
a ſ celi vel draconis.
n o eiꝰ. † Solē nube tegā: ⁊ luna nō n o p q
p dabit lumen ſuū. Oīa lumiaria
a ſ id eſt habitatores terre mittaʒ in tenebras:
ibi erit fletus ⁊ ſtridor dentium.
celi merere faciaʒ ſup te: ⁊ dabo r
tenebras ſup terrā tuā dic̄ dñs
a ſ vt q̄ prius pharaoni ſeruierāt: iraſcāt cōtra
eū: videntes captiuitatem eiꝰ ad aliam terram
quā draco neſciebat eſſe perductam.
deus. Et irritabo cor populorū s
multorum cum induxero cōtri/ t
q tionem tuaʒ in gentibus ſuper

tiplicare equos: nec īmēſa pōdera
auri ⁊ argēti: ne ꝑ h̄ in ſupbiam ele
a uareꝛ: nec accipe ſibi vxores alieni/
genaſ: ne ꝑ h̄ a dei cultu auertereꝛ:
⁊ ip̄e p̄ſumēs de ſua ſtabilitate vir
tutis ꝯtrariū fecit: ꝓpter qḋ deo ꝑ/
mittēte turpiter lapſus fuit: ⁊ ſimi/
le ꝯtingit multis q̄ de ſua v̄tute ni
mis ꝯfidētes fedanꝛ enormiter pec
catis. Vñ dicit Hiero. ad Nepoci/
anū. nō ī p̄terita caſtitate cōfidas:
nec enī ſāſone fortior eē potes: nec
dauid ſanctior nec ſalomone ſapiē/
b tior. memento ſemꝑ ꝙ paradiſi co/
lonū de ſua poſſeſſione mulier eie/
cit: et ſiliter cōtingit de alijs vitijs
hominibꝰ p̄ſūptuoſis q̄ occaſiones
c cadendi negligunt.
a Et factū ē. Ca. XXXII
Poſtꝙ̄ ꝓpha denunciauit
regis egypti deiectionē: h̄
d e ꝯſiter aſſumit ſuꝑ h̄ lamentationē.
Et diuiditur ī duas ꝑtes. q2 primo
plāctꝰ incipiꝛ. ſcḋo iteꝝ reſumiꝛ ſic
f ſolet fieri in carmine lugubri. ſcḋa
ibi: Et factum ē. Prima ī duas. q2
p̄mo recoliꝛ eiꝰ p̄cedēs ſublimitaſ.
g ſcḋo poniꝛ ip̄iꝰ ſequēs calamitas:
h q2 infeliciſſimū infortunij genꝰ ē fu
iſſe felicem. j. de ꝯſolatiōe. ſcḋa ibi:
Propterea. Circa p̄mū p̄mittiꝛ tē/
pus reuelatiōis. cum d2: Et factuʒ
ē in. xij. āno. ſ. trāſmigratiōis ioa/
kim. Cetera patēt vſꝙ̄ ibi: b Le
oni gen. aſſi. es. in fortitudie ⁊ cru/
delitate. c Et draconi. i. ceto. vñ
Geñ. j. vbi nr̄a trāſlatio habet: Ce
te grādia: in hebreo habeꝛ: Draco
nes magnos. d Et vēti. cornu. i.
ꝑtāte tua eleuatꝰ. e In flumini.
tuis. hoc d2 q2 terra egypti ē fluui/
alis ex diuiſiōe nili: vt ſupra dictuʒ
eſt. f Et contur. aquas pedibus
tuis. tyrānice regendo. g Pro/
pterea. Hic ꝯñr poniꝛ eius calami
tas. ⁊ p̄mo deſcribiꝛ h̄ miſeria. ſcḋo
eiꝰ cauſa effectiua. ibi: Quia hec di
cit. Circa primū diciꝛ in ꝑſona dei.
Propterea. i. quia abuſus es pote
ſtate a me tibi conceſſa. h Expan
dā ſup te rete meuʒ. i. exercitū chal
deorum. i Et extrabā te. de loco
p̄ſentis vite. k Sup faciem agri
⁊c̄. quia cadauera ſua ⁊ ſuoꝝ bella
torum remāſerūt inſepulta beſtijs
⁊ auibus laceranda. l Et imple
bo colles ⁊c̄. i. in quocunꝙ̄ loco fu
geris occiſus eris. m Et operiā
cum extinctus fueris celos ⁊c̄. hoc
dicitur ad deſignandū magnitudi
nem tribulationis egyptiorum que
deſignari ſolet per tēpus obſcurum
et tenebroſum. vnde Ouidiꝰ in p̄i/
mo de triſtibus dicit: Tēpora ſi fue
rint nubila ſolꝰ eris. n Solē nu/ † Eſa... Johel... Daniel...
be tegā. i. regē calamitate deijciā.
o Et luna. i. regina. p Nō da/
bit lumē ſuū. i. non incedet ornata
ſed magis captiuata. q Oīa lu
minaria celi. i. ſapiētes egypti. tūc
enim vigebat ibi ſapiētia: vt habe/
tur. j. metaph̄. r Merere faci/
am propter regis ⁊ regine deiectio
nem. s Et irritabo. i. ꝯtra te ꝓ/
uocabo. t Cum induxero ꝯtri/
tionē tuam in gētibꝰ. i. cū populuʒ
tuū ꝯtritū captiuabo inter gentes
extraneas et longinquas.
Et ſtupe.

☞ pharao neſcit: qſi .ſ.captiuitas
pharaonis alia captiuitate mu
Pſ. 67. taſ.de qua: Aſcēdēs in altū ca
ptiuā duxit cap. a Gladius
Heb.4. c me⁹. De q̄: Uiu⁹ ē ſmo dei ⁊ ef
ficax ⁊c̄.q̄ volat diſcurrit: ꝑſtrī
git cernentiū oculos: vultuſq̄
deterret: vt obſtupeſcentes ſup
ruinā pharaonis ſe in illo vide
ant eſſe deiectos. Gladi⁹ me⁹.
Luc.2.c De quo: Ecce poſitus eſt hic in
ruinā ⁊ i reſurrectionē mltoꝝ i
iſrl: vt ſcȝ iacentes eleuet et ma
le erectos humiliet.
b Inexpugnabiles. Omēs hi
tradenſ puniendi peiorib⁹. De
Pſ. 77. quib⁹: Immiſſionē ꝑ angelos
1.Tio.1.d malos. Et apoſtol⁹: Quos tra
didi inquit ſathane. c Sup
aquas. Si beatus qui ſeminat
ſuper aquas vbi bos et aſinus
calcāt.ecōtra infelix ē q̄ nec ſim
plices quidē ſuo vltra pōt erro
re detinere: ita vt pes hoīs nō
calcet in eis vt nec ſignum q̄dē
ſapiētie ⁊ ratiōis aque egyptie
in ſe habere videātur. d Et
factū eſt in. Hiero. Supra vna
die mēſis: hic q̄ntadecima die.
In prima dic.i.in kalēdis.men
ſis pncipiū ē. In q̄ntadecima:
id ē qſi totus lune orbis imple
tur .⁊ ſi q̄dem primus mēſis fu
erit: açymoꝝ ē prima dies . Sin
autē ſeptimus ſcenophegiarū:
quādo figunſ tabernacula que
ſolennitates apud hebreos ma
xime ſunt .fit aūt planctus ſup
fortitudinē egypti : vt in malo
fortis eſſe deſiſtat: ⁊ infirmitatē
recipiat: quāto enī infirmior tā
to fortior. In hebreo multitudi
Mat.7.b nem. Lata enī ⁊ ſpacioſa eſt via
que ducit ad.m.et multi ingre
diuntur ꝑ eam. Ad iſrael econ
Gen.18.g tra dicit: Uos pauci eſt̄ ſuper
Mat.7.b omnes gētes. Uirtus enim ra
ra ⁊ arta et anguſta via que du
cit ad vitam ⁊ pauci ingrediun
tur per eam. e Cum his q̄ de
ſcendunt .animalibus ſcȝ ī hoc
ſeclo mortuis : q̄ ꝑdiderūt eū q̄
Ioh.14. a dicit: Ego ſū via ⁊ vītas ⁊ vita.
⁊ in peccat̄ mortue : pōdere eo
rum ad inferos detrahunſ. vn
Pſ. 37. de: Sicut onus graue grauate
Ibi. 61. ſunt ſup me.et alibi: Introibūt
Ibidem. 7 in inferiora terre. Qui enim fo
dit foueam incidit in eā. vnde:
Lacum aperuit ⁊ effodit eum:
⁊ incidit in foueam quam fecit.
f Quo pulchrior es. Quaſi:
q̄ melior es o rex egypti vt de
beas euadere cum aſſur ⁊ elam
et alij pereant. g Gladio.e⁊
ſcilicet cōtrario : quē dominus
venit mittere in terram . Sicut
chriſti gladius bonos a malis
Mat.10.d ſeparat dicens : Non veni pa
cem mittere ſuper terram: ſ; gla
dium. Sic hereticorū gladius
omnes populos truncat: ⁊ vul
neratos deducit ad inferna .
Ibi aſſur. Hiero. Aſſur prin
ceps hereticorū diabol⁹. Mul
titudo. alij ſynagoga . vnde in
Apoc.2.c Apocalypſi. Qui ſunt ſynago
ga ſathane.

☞ In nouiſ.

a ſ caſu.ſ.tuo.
terras q̄s neſcis: ⁊ ſtupeſcere faciā ſup te po a
a ſ q̄ tuam prius mirabanſ potentiā. b ſ quoꝝ regna diabol⁹
dn̄o oſtendit. ⁊ de q̄bus: Aſtiterūt reges terre ⁊ prin.c.i.v.
pulos mltos. Et reges eorū horrore nimio b
ſ hoc.ſ.fier.
formidabunt ſup te: ꝓpter vniuerſas iniq
a ſ huc vt nulli parcens.
tates quas operatus es: cuȝ volare ceperit c
a ſ regum.ſ. b ſ ſimilē ſibi ruinā timentes.
a gladius meus ſup facies eorum ⁊ obſtupe d
ſcent repente ſinguli ꝓ anima ſua in die rui
ne ſue. Quia hec dicit dominus deus. Gla e f
dius regis babylonis veniet tibi : i gladijs
a ſ alij gigantum que te ſectabatur.
b fortium deijciam multitudinē tuam. Inex g
a ſ gigantes: qui babylonij regis tenebanſ exercitu.
pugnabiles oēs gētes he. Et vaſtabūt ſup
a ſ talibus miniſtris.
biam egypti: ⁊ diſſipabiſ multitudo ei⁹. Et h
a ſ non ſolum homines. ſ qui comparati ſunt iumentis inſipi
entibus.
c perdam omnia iumēta eius : que erant ſup i
ſ vel multas.
aquas plurimas: ⁊ non ꝯturbabit eas pes k
hominis vltra: neq̄ vngula iumentorū tur
a ſ tāta erit ſolitudo. ſ vt lympidas faciat turbidas ⁊ cenoſas.
b ſ ego non alius. c ſ draconis dominationes turbatas.
babit eas. Tunc puriſſimas reddaȝ aquas
a ſ vt ſint.ſ.veri luminis nutrimentum. ſ puriſſima.ſ.⁊ nitētia:
eorum: ⁊ flumina eoꝝ quaſi oleum adducā
nullo turbante. a ſ quaſi: Hec fient ꝓpter egypti ſolitudinem.
ait dominus deus cum dedero terram egy
pti deſolatam. Deſeretur autē terra a pleni
tudine ſua quando percuſſero omnes habi
a ſ vel ſic. ſ q̄ remāſerunt. b ſ ſolus.
tatores eius : et ſciēnt quia ego dominus.

a ſ ergo. ſ pharonis.
b ſ non ſpe ſalutis ſed quia de tanta potentia vitio ſupbie ſue de
iectus ſit in eterna ſupplicia. c ſ anime ab eo oppreſſe vel etiā
alie que iam nō morabanſ in egypto ſed in regione viuoꝝ.
Planctus eſt: et plangēt eum filie gentium l
a ſ draconem. b ſ delera a dn̄o.
ſuper egyptū et ſuper multitudinem eius
d plangent eum ait dominus deus . Et fa m
a ſ codē.ſ.anno ⁊ mēſe. b ſ nō in vna vt ſupra.
ctum eſt in duodecimo anno : in quintade
cima menſis: factum eſt verbuȝ domini ad
me dicens: Fili hoīs: cane carmen lugubre n
a ſ alij fortitudinē. ſ non ſuper pharaonem.
ſ q̄.ſ. b ſ a ſupbia ſua.
ſuper multitudinē egypti . Et detrahe eam o
ipſam: ⁊ filias gentium robuſtarum ad ter p
a ſ in ꝓfundum inferni.
e ram vltimam cum his qui deſcēdunt in la
a ſ o rex.e. b ſ vt merearis euadere mortem.
f cum. Quo pulchrior es deſcende: et dormi q r
ſ id eſt īmundis. circūciſi enim mundi ſunt. vnde : Nos ſumus
circūciſio: qui ſpū deo ſeruimus.
cum incircūciſis . In medio interfectorum
g gladio cadent. Gladius dat⁹ eſt. Et attraxe s
ſ vel eam.
runt euȝ: ⁊ omnes populos eius. Loquenſ t
a ſ alij gigantes: ponentes in celum os ſuum: qui quāto ſe ſuſtol
lunt: tāto ad inferna detrahentur.
ei potentiſſimi robuſtoruȝ de medio infer
ni: q̄ cū auxiliatorib⁹ ei⁹ deſcēderūt ⁊ dormi
a ſ hos.ſ.habebis ſocios.
erūt incircūciſi īterfectiq̄ gladio. Ibi aſſur v

a Et ſtupeſcere fa. ſuper te.i.
ꝓpter tui ⁊ ꝑpli tui tātā deiecti
onē. b Et reges eo.⁊c̄.i.nō
ſolū vulgares ſed etiā reges ⁊
potētes timebūt: ne ſile eis ac
cidat. c Cū volare ceperit
gladi⁹ me⁹.i. vindicta mee iu
ſticie. d Sup facies eoꝝ.vi
dentes appropinq̄re chaldeo
rū exercitū q̄ dr̄ hic gladi⁹ dn̄i
eo q̄ erat executor diuine iuſti
cie: ⁊ h̄ modo rex hunorum di
xit ſancto Lupo ep̄o trecēſi ſe
eē flagellū dei. e Quia hec
dicit. Hic ꝯn̄ter ponit̄ cauſa ef
fectiua dicte deiectiōis inſtru
mētalis: t̄n q̄r rex babylonis ī
hoc erat inſtrumētū dei: vt di
ctum ē.ideo dicit̄: f Gladi⁹
regis babylonis veniet tibi.i.
ad deſtructionē tuā. g In
expugnabiles oēs gen.he.exi
ſtētes cum rege babylonis.
h Et ꝑdam oīa iu.q̄r chaldei
nō ſolū interficiēt hoīes ſ; etiā
ꝑdabuntur aīalia. i Que
erant ſup aq̄s plurimas. terra
enī egypti paſcualis ē ꝓpt̄ irri
gationē nili. k Et nō ꝯtur.
eas ⁊c̄.i.ita pauci erunt hoīes
⁊ animalia ī terra egypti q̄ ex
trāſitu eoꝝ nō turbabūt aque
ſ; erunt puriſſime. l Et plā.
eū fi. gentiū.i.mulieres ī diuer
ſis terris cantabūt ſup eū car
men lugubre magis ad deriſio
nē q̄ȝ cōpaſſionē. m Et factū
ē. Hic reſumit̄ carmē lugubre
ex noua reuelatiōe. ⁊ diuidit̄ ī
duas ꝑtes. q̄r p̄mo ponit̄ miſe
ria egyptioꝝ abſolute. ſcd̄o cō
patiue. ibi: Loquēte ei. Circa
primū p̄mittit̄ tp̄s reuelatiōis
facte cū dr̄: Et factum ē in. xij.
āno.ſ.trāſmigratiōis ioakim:
⁊ ſic facta ē ī eodē āno q̄ ⁊ p̄ce
dens ⁊ eodē mēſe : t̄n alia die:
q̄r p̄cedens facta fuit p̄ma die
mēſis. hec aūt. xv. vt ꝑtȝ ī lr̄a.
n Cane carmē lugubre. mag̃
ad deriſionē egypti q̄ȝ ad com
paſſionē. o Et detrahe eaȝ
ipam.i. dic eā detrahēdā in ge
hēnā. p Et filias gē.i.gētes
veniētes ī eius auxilium.
q Quo pulchrior es . ī ptāte
⁊ diuitijs. r Deſcēde.ī ꝓfū
diorē locū inferni: quia quāto
gradus altior tāto caſus gra
uior. s Gladius datus eſt.
regi babylonis ad te īterficiē
dū ⁊ populū tuū. t Loquē
tur ei. Hic ꝯn̄ter deſcribit̄ miſe
ria egypti cōpatiue. ⁊ p̄mo po
nit̄ duplex dānatorū gradus.
ſcd̄o oſtēdit̄ in quo pharao ſit
ponēdus. ibi: Et tu ḡ. Prima
diuidit̄ in duas ſm̄ duos gra
dus. ſcd̄a ibi: Et nō dormient.
Prim⁹ aūt gradus eſt illoꝝ q̄
deſcēdūt ad infernū morte vio
lēta. cū dr̄: Loquēt̄ ei potētiſſi
mi robuſtoꝝ d̄ medio inferni:
inſultādo ei q̄ ſic deiect⁹ eſt in
infernū morte violenta ſicut ⁊
ipi. v Ibi aſſur ⁊c̄. q̄ debel
lat⁹ fuerat ante regē egypti vt
dictum eſt ſupra ca. p̄ce.

O 4 In circūitu

a Jn nouiſſimis .Hiero.
nō vt eſt lacꝰ tyberiadis:
⁊ larios ⁊ benacus ⁊ mul
ti alij: ſꝫ ciſterne. Hos enī
lacus q̄ aq̄s refrigerant ⁊
oēm ab eis ſpūs calorem
auferūt: peccatores ⁊ oēs
heretici fodiūt. ⁊ q̄ntuꝫ in
mea memoria ē: nullꝰ ſan-
ctoꝝ ciſternam fodiſſe ſcri
2.Pa.26.g bit ꝟ peccatores: ſicut oꝫi
as rex leproſus. De q̄ dꝛ:
ꝙ fuerit terre opibꝰ incū-
bēs ⁊ lacus foderit. ad iu
ſtū aūt dicit: Fons aque
tue ſit tibi ꝑhennis. Et ali
Hiere.2.c bi: Me dereliquerūt fon-
tē aque viue: ⁊ foderūt ſi-
bi lacus. i. ciſternas.
b Qui dederant ⁊c. his
ſcꝫ q̄ erant in terra viuen-
tiū: ꝓpoſitis. ſ. eccl'ie ⁊ ſim
2.Cor.11.a plices deceperent. vñ ti-
meo ne ſicut ſerpēs ſedu-
xit Euam ita corrumpant
ſenſus veſtri ꝑ ſimplicita-
tē: ſꝫ hūc timorē dñs mi-
Ps.26. tigat. de quo: Dñs illumi
natio mea et ſalꝰ mea quē
timebo. c Elam. aſcen-
ſus eorū. Qui enī ↄtēpta
humilitate xp̄i i ſupbiam
diaboli aſcēdunt: falſi no-
minis ſciētia: elamite ſūt
⁊ aſſyrij regis ſepulcrum
ambiūt. d Qui poſu.
ter. Quis enī eccl'iaſtico-
rū ad hmōi terrorē ſecurꝰ
eſt? Quis nō aliquē ꝑdi-
dit e grege xp̄i? eccl'ia ter-
ra viuentiū hereticorū cō
ciliabulum mortuorū ter-
ra. e Tubal. cōuerſio ī
malum. ſ. ſiue vniuerſa vt
oſtendat oēs hereticos
inſanire: ⁊ pari ſtudio ad
peiora ↄuerti. nec mirū ſi
inſanientes ⁊ coaceruati ī
malum habeant multitu-
dinē: cum egyptij regꝫ ſo-
cij ſint: qui gaudet multi-
tudine. f Et poſuerunt
gladioſ ſuos ſub capitibꝰ
ſuis: requieſcentes ſtudio
⁊ animo bellandi: ⁊ ꝓ ſū-
ma victoria ſententiaꝝ ſu-
arum iacula cōplexātes:
in tātū ſcꝫ vt fuerint iniq̄-
tates eorum in oſſibus eo
rum. g Ibi idumea ⁊.
Omnes qui terrenis ope-
ribus ſeruierunt vel ſan-
guine delectati ſunt. idu-
mea enim terrenā vel ſan
guinariam ſonat: ⁊ reges
e. ⁊. o. d. e. terrenis operi-
bus incubantes ⁊ effūdē-
tes quotidie ſanguinē eo-
rum: quos fraude decepe
runt. h Uidit eos. ha-
bens adhuc maliciam ſu-
am mltos pene ſue ſocios
videns: cōſolatus eſt.
i Gladio .pharaonis ſcꝫ
vel ſociorum p̄cipue regis
aſſyrij ⁊ moſoch et tubal:
et idumeorū et principum
aquilonis et ſydoniorum
G qui oēs

et omnis multitudo eius: in circūitu illius ſepul- a
a ſ deceptorum. ſ. ab eo. ſ ideo.
cra eorum omnes interfecti: ⁊ qui ceciderunt gla
a dio: quorum data ſunt ſepulcra in nouiſſimis
a ſ inferni. vnde: Cum his qui deſcendunt in lacum.
laci. Et facta eſt multitudo eius ꝑ gyruꝫ ſepulcri
a ſ qui non poſſunt audire q̄ ſtatis in domo domini.
b eius: vniuerſi interfecti cadenteſq̄ gladio qui de b
derant quondā formidinem ſuam in terra viuen
ſ id eſt perſe.
c tium. Ibi elam et oīs multitudo eius ꝑ gyrum c
ſepulcri ſui. Omnes hi interfecti ruenteſq̄ gla-
a ſ dei. b ſ licꝫ in excelſo poſuerint os ſuum. c ſ immūdi. d ſ quāto ſublimius eleuati: tanto fortius ceciderunt.
dio: qui deſcenderūt icircūmciſi ad terrā vltimā.
ſ non ſemel.
d Qui poſuerunt terrorē ſuum in terra viuentiuꝫ:
ſ alij tormentum.
⁊ portauerunt ignominiā ſuam cum his qui de-
a ſ quos ſuo mucrone iugularūt.
ſcenderunt in lacum. In medio interfectoruꝫ po
ſ aſſyrijs. ſ.
ſuerunt cubile eius in vniuerſis populis eius: in
ſ q̄muis circūciſos ſe iactāt.
circūitu eius ſepulcrū illius. Omēs hi incircūciſi
ſ ſecundo.
interfectiq̄ gladio. Dederunt enim terrorē ſuum
in terra viuentiū: ⁊ portauerunt ignominiā ſuā:
cum his qui deſcendunt in lacum. In medio in-
a ſ fraudibus ſuis. b ſ Lxx. aſſyrium. ſ capadoces. c ſ inſania.
d ſ quos alij hyberos: alij italos putāt.
e terfectoruꝫ poſiti ſunt. Ibi moſoch: ⁊ tubal ⁊ om d e
nis multitudo eius: in circūitu eius ſepulcra il-
lius. Omnes hi incircūciſi interfectiq̄: ⁊ cadētes
a ſ etiā tertio. b ſ cunctis gentibus. c ſ eccleſia.
gladio: q2 dederunt formidinem ſuā in terra vi-
a ſ ideo: peiora enī meruerūt ſupplicia. b ſ vl' gigātibꝰ. c ſ a pricipio.
uentiū: ⁊ non dormiēt cū fortibus cadentibuſq̄ f g
a ſ ideo. b ſ nō acta erroris penitētia. c ſ adhuc contra deū ⁊ eccle- ſiam rebellantibus etiam animis poſt mortem. d ſ de quibus: Filij ho minum dentes eorum. a. ⁊. l. e. g. a.
et incircūciſis: q̄ deſcēderūt ad infernū cū armis h
a ſ enpharicotecon.
f ſuis. Et poſuerūt gladios ſuos ſub capitibꝰ ſuis: i
a ſ. i. fortiſſima figmēta ⁊ erroris dogmata poſſederūt.
b ſ gladijs. c ſ quarto.
⁊ fuerūt iniq̄tates eorū in oſſibus eorū: q2 terror k
a ſ habentiū. ſ. ſcientiā ſcripture: ⁊ q̄ erant de regione vi. ſ cum ſic deſcē dunt. a. i. cum armis ſub capitibus ⁊ gladijs. b ſ alij in vita ſua.
c ſ Quaſi: Tu nō poteris eadem ſuſtinere. ſ pharao vel contraria forti- tudo vel egypti multitudo.
fortiū facti ſūt i terra viuentium. Et tu ergo i me l
a ſ ſm illud: Deꝰ cōteret ſathan ſub pedibꝰ veſtris. b ſ ſomno ꝑpetuo.
c ſ cū aſſyrio: cum egypti multitudine.
dio incircūciſoꝝ ↄtereris: ⁊ dormies cū interfectꝭ m
g gladio. Ibi idumea et reges eiꝰ: ⁊ oēs duces eiꝰ:
q̄ dati ſūt cū exercitu ſuo cum iterfectꝭ gladio: et
ſ immundis.
q̄ cū incircūciſis dormierūt: ⁊ cū his q̄ deſcēdeſt
a ſ a quo exardeſcūt mala ſuper terram.
b ſ ſidonij de quibus: Anima noſtra ſicut paſſer erepta. e. d. l. v.
i lacū. Ibi pricipes aq̄lonis oēs ⁊ vniūſi venato n
res q̄ deducti ſūt cū iterfectꝭ: pauētes ⁊ i ſua forti
titudine ↄfuſi: q2 dormierūt icircūciſi cū iterfectꝭ
a ſ ſuppliciū q̄ꝝ ignis nō extinguet ⁊ vermis nō. m. b ſ vl' deſcēdūt.
gladio: ⁊ portauerūt cōfuſionē ſuā cū his q̄ deſcē o
a ſ inferni. b ſ oēs. c ſ leuiora eſtimās. ſ multꝭ cōtcata tormēta.
h derūt i lacum. Uidit eos pharao: ⁊ ↄſolatꝰ eſt ſu- p q
i per vniuerſa multitudine ſua que iterfecta ē gla

a Jn circūitu illiꝰ ſepulcra
eorū. i. interfectorū cū eo: ita
ꝙ ſicut fuerāt ſocij in morte
ita ⁊ etiā i pena gehēne. ⁊ pe
ne iſtoꝝ dicunt hic ſepulcra:
eo mō loquēdi q̄ dꝛ Luc. xvj.
Mortuꝰ ē diues ⁊ ſepultꝰ eſt
i inferno. b Qui dederāt
quondaꝫ formidinē in terra
viuētium. i. in iudea vt dicit
Ra. Sa. illam enī afflixerūt
reges aſſyriorū vt patet. iiij.
Reg. Pōt etiā cū h intelligi
de alijs terris multis q̄bꝰ for
midabiles fuerāt reges aſſy-
riorū: vt ptꝫ. iiij. Reg. xix.
c Ibi elam. i. elamite q̄ ſimi
liter ꝑ gladiū deſcēderāt ad
infernuꝫ. Et ex dictis ptꝫ lr̄a
vſq̄ ibi: d Ibi moſoch. i.
cappadoces. e Et tubal. i.
hyberi q̄ ſimiter morte violen
ta deſcenderūt ad infernuꝫ.
ideo ↄcludit: Oēs hi incircū-
ciſi iterfectiq̄ ⁊c. f Et nō
dormiēt. Hic ponit ſecūdus
gradus damnatoꝝ morte na
turali morietiū ſeu corruptio
ne aeris ⁊ nō violētia gladij
a q̄bus ſepant p̄dicti. cū dꝛ:
Et nō dormiēt: videlꝫ ſupra-
dicti. g Cū fortibꝰ cadē. i.
morietibꝰ ꝑ ſe ſine gladio.
h Qui deſcēderūt ad infer
nū cū armis ſuis. i. arma nō
ſūt eis ablata ꝑ violentiam.
i Et poſuerunt gladios ſu-
os ſub capitibus ſuis. antiq̄
tus enim in ſepulcris talium
ponebant eoruꝫ gladij ad ca
put ſepulcri in ſignuꝫ ꝙ non
fuerāt i bello deuicti: ita ex-
ponit Ra. Sa. k Et fuerūt
iniq̄tates eoꝝ i oſſibꝰ eoꝝ. i.
q̄uis nō fuerūt puniti morte
corꝑali: tñ ꝓ iniq̄tatibꝰ ſuis
puniti ſūt pena gehēne q̄ ē la
tens viuentibꝰ ſicut oſſa ſub
carne. l Et tu g. Hic ↄūr
oſtendit in q̄ gradu ſunt egy
ptij reponēdi. ſ. in p̄mo cū il-
lis q̄ ꝑ gladiū deſcēderūt in
infernū. ideo dꝛ: Et tu. ſ. pha
rao cum exercitu tuo.
m Dormies cum iterfectis
gladio. ⁊ ↄſiter ſubdit d' plu
ribꝰ alijs ſic punitis. cum dꝛ:
Ibi idumea ⁊c. et ptꝫ lr̄a vſ-
q̄ ibi: n Et vniuerſi ve. i.
homicide ⁊ tyrāni: eo mō lo-
quēdi quo dꝛ Ben. x. Quaſi
nēroth venator robuſtꝰ corā
dño. o Et porta. ↄfu. ſuā:
in gehēna q̄ ē valde cōfuſibi
lis pena. p Uidit eos pha
rao: in pena gehenne. q Et
ↄſolatꝰ ē ſuꝑ vni. mul. ſua vi
dens ꝙ alij reges cū exercitī
bꝰ ſuis erāt i ſili pena: q̄dā
enī ſolatium miſeri ē habere
ſocium in pena vt p̄dictuꝫ ē.
Sꝫ cetera patent ex p̄dictis.
cōtra dicta de hac cōſolatiōe
videt eſſe q̄d i euangelio Lu
ce: dꝛ de diuite epulone q̄ in
inferno poſitꝰ petebat Laꝫa-
rum mitti ad fratres ſuos vi
uentes ne venirent in locum
tormētoꝝ

H qui oẽs dederũt terroꝛem ſuũ in terra viuentium. a Quia dedit terroꝛẽ ſuũ. qꝺ q̃nto dicitur vt hmõi natiões ſũopere caueamꝰ q̃ cũctis nos ſenſibus deceperũt: ⁊ hoꝛribiles eẽ ſciamꝰ: nec facile poſſe vitari: niſi oĩ cuſtodia coꝛ noſtrũ ſeruemꝰ.

Ca. XXXIII

E c T factũ ẽ ver. Rurſũ ad pꝛophetã fit ſmo dñi: qui aliquo ſiluerat tempoꝛe: qꝛ nõ põt ꝓpha vel hũana natura ꝯtinuũ ſuſtinẽ vaticiniũ: ⁊ loq̃tur eadẽ q̃ ſupiꝰ: fili hoĩs: ſpeculatoꝛẽ dedi te. d. i. ⁊c̃. que ſi diligẽter inſpicias ſimilia q̃dem ſũt: ſʒ nõ eadẽ: dũ in pleriſqꝫ diſcoꝛdãt: ⁊ hoc ĩ omnibus ſcripturis ſãctis obſuare debemus: vbi videt̃ aliq̃ ſiſitudo eẽ ſentẽtie: nõ in oĩbꝰ eadẽ dici: ſʒ vel ſubtrahi pleraqꝫ vl̕ addi: ⁊ ſingulozũ inter ſe ꝟboꝝ diſcrepãtiũ hr̃e rõnẽ. c Terra. Hiero. vel terra aĩa credẽtis: q̃ mẽtẽ atqꝫ rõnem ꝑponi turbe cogitationum: ne omnia eaꝝ incentiua ſuſcipiat: ſʒ iudicet et diſcernat q̃ ſectanda que fugienda. d Speculatoꝛẽ. Speculatoꝛ iudee rex vel ꝓpheta: eccleſie epiſcopus: pꝛeſbyter a populo electus: diuina electione cognoſcens ⁊ ꝓuidens futura: annunciat ꝑplo: coꝛrigit delinquentem foꝛmidandũ ſũmopere officium ne accedamꝰ indigni: ne aſſumpti a populo negligentes ſimus: ⁊ vẽtri ⁊ ocio ſeruiamꝰ: ne honoꝛez nos accepiſſe

Mat. 20. d non onus putemꝰ. Filius enim hominis venit miniſtrare: non miniſtrari. pedes diſcipulozum lauit oſtendens a magiſtris omnes diſcipulozum ſoꝛdes debere purgari.

e Quod ſi ſpeculatoꝛ viderit. De huiuſmõi

Eccl. 20. d dicit ſalomon. Sapientia abſcõdita ⁊ theſaurus occultꝰ q̃ vtilitas in vtriſqꝫ? Et dominꝰ ĩ

Mat. 9. f euãgelio: Qui ſcãdalizauerit vnum de puſillis iſtis qui in me credunt: expedit ei vt ſuſpendat̃ mola aſinaria in collo eiꝰ ⁊ ĩ mare ⁊c̃. Quis ĩ ſpecula ſcʒ ꝯſtitutꝰ plurimis noceat. H Hiero.

dio: pharao ⁊ omnis exercitus

ſ quinto.

a eius ait dominus deus: quia dedit terroꝛem ſuuz in terra vi

a ſ ſomno moꝛtis eterne.

uentium: ⁊ doꝛmiuit in medio icircũciſoꝝ cũ īterfectĩ gladio:

a ſ ſocij eius. b ſ que ꝑ lataꝫ ⁊ ſpacioſam viam tendit ad moꝛtem.

pharao ẽt oĩs multitudo eius ait dominus deus.

Ca. XXXIII

b E T factũ ẽ verbum dñi a ad me dicens: Fili hominis loq̃re ad filios

a ſ vel iudea vl̕ eccl̕ia q̃ ſepe de nouiſſimis populi: ſpeculatoꝛẽ eligit: quẽ apoſtolus ad Coꝛinthios vocat iudicem.

c ꝑpl̕i tui et dices ad eos: Terra b+ cũ induxero ſuꝑ eã gladium et

a ſ electione. b ſ ſine cuius petitione fieri nõ debet. c ſ pꝛelarũ.

tulerit populꝰ terre virum vnũ c

a ſ etiã. ſ Nõ eſt ꝑſonarum acceptoꝛ deus. b ſ in his q̃ ſunt ad deũ.

de nouiſſimis ſuis: ⁊ ꝯſtituerit d

a ſ pꝛelatum. b ſ ꝑlatus.

d cũ ſuꝑ ſe ſpeculatoꝛez: ⁊ ille vi

a ſ iram domini.

derit gladiũ venientez ſuꝑ ter

a ſ apte annũciauerit. b ſ id eſt.

ram: ⁊ cecinerit buccina: et an e+ nũciauerit ꝑplo: audiẽs aũt q̃ſ

a ſ de ſubiectis. b ſ ꝑdicationis.

quis ille ẽ ſonitũ buccine: ⁊ nõ

a ſ ꝓuidendo penitẽdo. b ſ interfecerit coꝛpoꝛaliter vel ſpiritualiter.

obſeruauerit veneritqꝫ gladius ⁊ tulerit eum: ſanguis ipſiꝰ

a ſ vnuſquiſqꝫ ex officio iudicatur epiſcopus ſi locutus nõ fuerit populꝰ ſi cõtempſerit.

ſuper caput eius erit. Sonum buccine audiuit et non ſe obſeruauit: ſanguis eius in ipſo

a ſ ſm vocem ꝓpoſiti.

erit. Si aũtẽ ſe cuſtodierit: ani

a ſ admonitus.

e mã ſuam ſaluabit. Q: ſi ſpeculatoꝛ viderit gladium venientem ⁊ nõ inſonuerit buccina: ⁊ f

a ſ ignoꝛans venturũ gladium.

populus ſe nõn cuſtodierit: veneritqꝫ gladius ⁊ tulerit de eis

a ſ ignoꝛans ignoꝛabitur.

animam: ille q̃dem in iniquita

a ſ Si cecꝰ cecũ ducat ambo in foueã cadũt.

te ſua captus eſt: ſanguinem

a ſ q̃ debuit ꝓmunire.

autez eius de manu ſpeculato

a ſ nõ populꝰ terre ſʒ ego. b ſ q̃ſi lʒ generale ſit qꝺ dico ad te hoc potiſſimũ ſpectat.

ris requirã. Et tu fili hominis: g

a ſ nõ terra non populꝰ terre ſed ego.

ſpeculatoꝛem dedi te domui

a ſ mente. b ſ filio.

iſrael. Audiẽs ergo ex oꝛe meo

ſ non ex te.

ſermonẽ: ãnũciabis eis ex me.

toꝛmentoꝝ. Ad qꝺ dicendũ ꝙ ſicut in demonibꝰ remanſerunt naturalia integra ſm Dionyſiũ: ita in dãnatĩ hominibꝰ. ideo diues iſte ex pietate naturali poterat eis cõpati. Itẽ qꝛ ſuo malo exemplo ⁊ foꝛte ꝟbo induxerat eos ad peccandũ ⁊ ſciebat penã ſuã aggrauãdã ex dãnatiõe coꝝ. ⁊ timoꝛe huiꝰ mali petebat Laçaꝝ mitti. iſte ꝟbo cauſe nõ ſũt in ꝓpoſito: qꝛ hec ꝯſolatio ꝓcedebat ex ꝯſoꝛtio in pena reſpectu extraneoꝝ q̃ nõ attinebãt ſic pharaoni nec fuerat eis occaſio delinquẽdi. Ca. XXXII

Moꝛaliter. a† Et factũ eſt in. xj. anno ⁊c̃. Hic Ezechiel ꝓphetat ex ꝓcepto domini: plãctũ aſſumit ſuꝑ deiectionẽ regis egypti. Moraliter aũt ꝑ regem egypti rõne dignitatĩ regie ſignificari põt homo magnꝰ in ſcientia vel ꝟtute q̃ ex donis gratuitis nimis erigit̃. ⁊ ſic deo ꝑmittente ⁊ diabolo ꝓcurãte in enoꝛmia vitia labitur. ⁊ talis caſus eſt multũ plangendus: tum rõne ꝑſone: tum rõne ſtatus et rõne grauitatis culpe: que ex his aggrauat̃: qꝛ quãto ſtatus altioꝛ tanta eſt culpa grauioꝛ: ⁊ ꝑ ꝯſequens pena ſequẽs. Itez plangendus ẽ ꝓpter ſcandalũ multoꝛũ occaſionez ruine ex hoc accipientiũ: ⁊ ꝓpter ſtatus infamiã ⁊ ꝓpter demonum leticiam qui magis letant̃ de deiectione modica ꝑſone talis q̃ʒ de multis ⁊ maioꝛibꝰ malis in alijs ꝑſonis. Unde refert Gregꝰ. in dialogo ꝙ quidaʒ iudeus trãſiẽs per lombardiam nocte ſuꝑueniente intrauit quoddã antiquum edificium factum antiquitus ad idoli cultum: et circa mediam noctem venit turba demonum inter quos vnus ſedebat quaſi ꝑnceps querẽs a ſingulis quid feciſſent: ⁊ illis referentibꝰ diſſenſiones homicidia ⁊ alia mala que ꝓcurauerant. ille videbatur parũ curare. tũc vnꝰ dixit ſe frequẽtaſſe domũ cuiuſdã epiſcopi deuoti et cum tẽptaſſe de quadam muliere deuota ibidem manẽte: ⁊ ad hoc dictum epiſcopũ adduxiſſe ꝙ die ꝓcedenti terga mulieris percuſſerat blãdiendo. tũc ille ꝑnceps incepit illũ cõmendare ⁊ eum inducere ad ꝓſequendum quod inceperat quouſqꝫ negocium ꝑfeciſſet.

In ca. xxxij. vbi ꝺꝛ in poſtil. Et tubal. i. hyberij.

Additio. Tubal hiſpaniaʒ ſignificat ſm cõmunem intelligentiã hiſtoꝛiographoꝛuʒ noſtroꝛũ. ⁊ ſic poſtil. eã expoſuit ſuꝑ Hieremiam tñ q̃nqꝫ aliter trãſtulit. vnde Eſa. vlt̃. vbi dicit̃: Mittã ex eis ſcʒ apl̕is qui ſaluati fuerunt ad gentes in mari in africam. ĩ lydiã. tenentes ſagittã in italiam ⁊ greciã. Et vbi ꝺꝛ italia. in heb̃. habet̃: ĩ tubal: q̃ ſignificat hiſpaniã. ⁊ ſic fuit in re: qꝛ Jacobꝰ maioꝛ fuit miſſus in hiſpaniã ad ꝓdicandũ: ⁊ poſtea ibidẽ in moꝛte gl̕ioſe ⁊ miraculoſe ſepultus.

E c T factum ẽ. Poſtq̃ʒ Ezechiel Ca. XXXIII ꝓphetauit de extraneis. hic iterum pꝛophetat de iudeis: quibus pꝛimo ꝓphetat aduerſa. ſecũdo ꝓſpera. xxxvj. ca. Pꝛima adhuc in duas: quia pꝛimo ꝓphetat cõtra iudeos generaliter. ſcꝺo ꝯtra eoꝝ paſtoꝛes ſpecialiter ca. ſe. Pꝛima adhuc in tres. qꝛ pꝛimo ꝓphetat de iudeis exiſtẽtibꝰ in chaldea. ſcꝺo ꝺ exiſtentibꝰ ĩ iudea. ibi: Et factũ eſt. tertio iterũ de exiſtentibꝰ in chaldea. ibi: Et tu fili hominis. Pꝛima adhuc in duas. qꝛ pꝛimo ponitur populi monitio. ſecũdo eiuſdez obſtinatio. ibi: Tu ergo. Circa pꝛimum ꝓmittit̃ parabola de ſpeculatoꝛe cũ dicitur: b Terra cum induxero ſuꝑ eam gladium. id eſt exercitum cũ gladijs ad puniendum iniquitates ĩ ea habitantiũ. c Et tulerit ⁊c̃. de nouiſſimis ſuis. i. de inferioꝛi populo: vt dicunt expoſitoꝛes aliqui. Sed h̃ non videtur bene dictum: quia hec parabola ſpeculatoꝛis applicatur ad Ezechielem qui erat de excellentioꝛibꝰ non ſolum ratione ꝓphetice cognitionis ſed etiaʒ ſãguinis: quia fuit de tribu ſacerdotali: vt patet in ꝓlogo: que cõmixta erat regie. ⁊ ideo cũ dicit̃ hic: De nouiſſimis ſuis. intelligendũ eſt. i. de excellentioꝛibus. ita enim poteſt accipi nouiſſimũ vel vltimum in aſcendẽdo ſicut in deſcendẽdo: ⁊ hoc modo ꝺꝛ Gñ. xlvij. ꝙ Joſeph extremos fratrũ ſuoꝝ q̃nqꝫ viros ꝯſtituit coꝛam rege. ⁊ ad h̃ cõcoꝛdat qꝺ ſubdit̃ hic: d Et ꝯſtituerit eũ ſuꝑ ſe ſpeculatoꝛẽ. iſ ſuꝑ impoꝛtat eminẽtiã. e Et cecinerit buc. nihil omittẽdo de ꝑtinentibꝰ ad officiũ ſibi impoſitũ. cetera patẽt vſqꝫ ibi: f Et non inſonuerit buccina: omittendo de hoc quod ſpectat ad eius officium. ideo ſibi imputat̃ homicidium. Conſequẽter parabola ad ꝓpoſitum applicat̃ cũ dicit̃: g Et tu fili hoĩs ⁊c̃. et patet ſentẽtia ex ſupꝛadictis. iij. ca. vbi ponuntur quaſi eadem verba.

A

B

¶ Hiero. Ex his diſcim⁹ poſſe ho/
minē q̄muis iniquū ⁊ impium ſi
magiſtri verba audierit ⁊ peni/
tuerit a ſua īpietate ſaluari: nec
min⁹ magiſtrū dānari ſi non do
cuerit vel timore diſcriminis vł
deſperatiōe peccātis: dū re⁹ eſt
etiā ſanguinis ei⁹ q̄ potuit libe
rari ⁊ in vtroq̄ liberū ꝟuari ar
bitriū: dū ⁊ ī magiſtri volūtate
eſt vel loq̄ vel tacere: ⁊ ī audito
ris vł audire ⁊ facere ⁊ ſaluari
C vł ꝯtēnere ⁊ ꝯtēptū perire: nec
ſtatim ſequitur: vt qꝛ ꝓpħa p̄di
cit: veniat qđ p̄dixit. Nō enī p̄/
dicit vt veniat: ſed minaꝛ ne ve
niat: nec qꝛ de⁹ loquiꝛ: neceſſe
ē fieri qđ minaꝛ: ſꝫ ideo cōmina
tur vt peniteat cui minaꝛ: ⁊ nō
fiat qđ futurū ē: ſi v̄ba dñi con
temnanꝛ. a Tu ḡ fili ho. Ne
gligētib⁹ videꝛ hec ꝓphetia ea/
† 3.q.4.c. hi q.26.q. 6.c. agno/ uimus. dem ei in q̄ dꝛ: Nūq̄d volēs cu/
pio mortē iniqui dicit dñs: niſi
ꝯuerti eū a via mala ⁊ viuere: ⁊
ī fine eiuſdē ſupra dictū ē: Con
uertimini ⁊ redite ab vniuerſis
impietatib⁹ v̄ris ⁊c̄. Sed ibi ad
eos ē ſmo q̄ volūt agere pniāꝫ:
⁊ iuſticia peccata delere vt cōfi
dēter ꝯuertanꝛ. hic ad eos qui
impietatuꝫ magnitudine deſpe
rant. b Moriemini. ſm illō
3.18.a Anima que peccauerit ipā mo/
rietur. c Iuſticia iuſti. A ſpe
ciali ammonitiōe qua iſrael do
mui loquebaꝛ: tranſit ad gene/
ralē diſputationē. d Si aūt
dixero impio: morte morieris.
Cōminatio peccatoris iuſtū pu
nire non debet. Simile loquiꝛ
D ſermo diuinus ad hieremiā: qñ
Hiere.18.a deſcendit in domū figuli et au/
dit vel ꝓmiſſa vel cōminatiōeꝫ
dei id agere: vt vel homīes pro
uocent ad ſaluteꝫ: vł deterreāt
3.18.f a peccato. vñ q̄ dicūt: Non eſt
† 26.q.6.c. equa via dñi. arguunꝛ ꝙ ipoꝝ
his q̄. et.c. ſit iniqua ſniā. e Cuꝫ enī re/
ſi aliq̄s.7.c ceſſerit iu. His oīb⁹ demōſtraꝛ
agnouim⁹ nec peccatorem de ſalute deſpe
c.ſi p̄ſbyter rare debere ſi pniām agat: nec
De pe.di.1 iuſtū ī ſua ꝯfidere iuſticia: ſi ne/
c. h̄ idcꝫ in gligētia ꝑdiderit qđ magno la/
princi. bore queſierat. Hiero. Mani
feſta trāſcurrimus vt in obſcu/
riorib⁹ īmoremur. f Et factū
eſt. Hiero. In q̄bus autē p̄ſens
ꝓphetia differat a p̄terita ⁊ in
q̄bus dicat ſiliā: collatio vtriuſ
q̄ poterit indicare. Et factuꝫ
eſt in duode. Undecimo anno
regni ſedechie q̄nto mēſe capta
eſt hieruſaleꝫ. Hec autem ꝓphe/
tia fit. xij. anno. x. mēſe. quinta
mēſis captiuitatis ſiue tranſmi
gratiōis qñ capt⁹ ē iechonias.
Ex q̄ oſtendiꝛ poſt vnū annum
⁊ quattuor menſes ⁊. v. dies ca
E pta ē hierl̄m: veniſſe vnum ci/
uem hierl̄m qui nunciauit vrbē
captam atq̄ vaſtatā veniſſe ba
bylonem. Ante aūt vnuꝫ diem
q̄ꝫ veniret veſpere facta eſt ma/
nus dñi ad Ezechielē: que ape/
ruit os eius quod diu clauſum
fuerat: ⁊ q̄cquid erat ille dictu/
rus: h̄ factuꝫ añ replicauit: nec
¶ ſiluit

Si me dicente ad impium: impie morte morie/
ris: non fueris locut⁹ vt ſe cuſtodiat impi⁹ a via
a ¶ quā prius cōmiſerat: de q̄ te annūciante potuit liberari.
ſua: ipſe impius in iniquitāte ſua morietur: ſan/
guinem autem eius de manu tua requiram. Si
autem annūciante te ad impiū vt a vijs ſuis cō
uertatur: non fuerit conuerſus a via ſua ipſe in
iniq̄tate ſua morietur: porro tu animā tuā libe/
a ¶ a morte negligentie.
a rāſti. Tu ergo fili hoīs dic ad domū iſrael: Sic a† b
a ¶ inexpiabiles. ¶ in alios. b ¶ in nos.
locuti eſtis dicētes: Iniquitātes noſtrę ⁊ pēcca c d
a ¶ aggrauate. b ¶ q̄ſi nulla iā vulnerib⁹ noſtris ſupeſt medicina.
ta nr̄a ſupēr nos ſunt: et in ipīs nōs tabeſcim⁹. e f
a ¶ ſaltem p̄ſente vita fruamur qui futuram ꝑdidimus: manducemus ⁊ bibamus cras enim moriemur.
Quomodo ergo viuēre poterim⁹? Dic ad eos: g h†
a ¶ quaſi nolite deſperare: cōuertimini: de venia ſecuri.
Uiuo ego dicit dñs deus: † Nōlo morteꝫ impij: i k
a ¶ in regione viuoꝝ.
ſed vt conuertaꝛ impius a via ſua ⁊ viuāt. Con
a ¶ Apoſtropham facit ad impios deſperantes.
b uērtimini a vijs veſtris peſſimis. Et quare mo/
a ¶ morte eterna. b ¶ hi ſunt impij ad quos loquiꝛ.
riēmini dōmus iſrł? Tu itaq̄ fili homīs: dic ad
a ¶ nō mei. b ¶ p̄terita. c ¶ cuiuſlibet.
c filios populi tui. Iuſticiā iūſti non liberabit eū
a ¶ antiqua.
in quacūq̄ die peccauerit: et impiētas impij nō
a ¶ ſalutem. ſ. b ¶ penitenti ⁊ bene agenti: dominus enī in vero/ q̄ non p̄terita: ſed p̄ſentia iudicat.
nocēbit ēi: in quācunq̄ die conuerſus fuerit ab
impietate ſua. Et iuſtus non poterit viuere ī iu
a ¶ premia iuſticie pollicens.
ſticia ſua: in quacūq̄ die peccauerit. Etiām ſi di l
xero iuſto ꝙ vita viuat: et cōfiſus in iuſticia ſua
a ¶ priſtine: non tamē dei mutata eſt ſentētia: qui non poteſt in eodē homine peccatori reddere qđ iuſto ꝓmiſit.
fecerit iniquitateꝫ: omēs iūſticię eius obliuioni
tradentur ⁊ in iniquitate ſua quā operatus eſt
a ¶ ſicut illud: Adhuc tres dies ⁊ niniue ſubuertetur. ¶ ſicut niniuite.
d ī ipā morietur. † Si aūt dixēro impio: morte mo
rieris: ⁊ egerit pęnitentiam a peccato ſuo: fece/
ritq̄ iudicium ⁊ iuſticiam: et pignus reſtituerit
ille impius: rapinamq̄ reddiderit: in mandatī
vitę ambulauerit: nec fecerit quicq̄ꝫ iniuſtuꝫ: vi
a ¶ que eſt chriſtus.
tā viuet ⁊ nō morieꝛ. Oīa peccata eius q̄ pecca
uit nō imputabūꝛ ei. Iudiciū et iuſticiam fecit:
vita viuet. Et dixerūt filij populi tui. Nō ē ęqui m† n
¶ .i. ſed. ¶ qui hoc dicunt.
e pōderis via dñi. Et ipoꝝ via iniuſta ē. Cū enim
¶ a via ſua.
receſſerit iuſtus a iuſticia ſua: feceritq̄ iniquita
tes: morietur in eis. Et cū receſſerit impi⁹ ab im
¶ ſicut ſupra.
pietate ſua feceritq̄ iudiciū ⁊ iuſticiam viuet in
eis. Et dicitis: Nō eſt recta via dñi. Unūquēq̄
f iuxta vias ſuas iudicabo d̄ vos dom⁹ iſrł. Et fa o†
ctū ē ī duodecio āno: ī decimo mēſe: ī q̄nta men p
ſis trāſmigratiōis nrę: venit ad me q̄ fugerat d̄
hierl̄m dicēs: Uaſtata ē ciuitas. Man⁹ aūt dñi q
facta fuerat ad me veſpe añq̄ veniret q̄ fugerat: r s
a ¶ diu clauſum.
apēruitq̄ os meuꝫ donec veniret ad me mane t

a Tu ḡ. Hic ꝯñr oſtēdi/
tur ꝓpł̄i obſtinatio: ⁊ hoc
ex duobus. ſcꝫ ponitur
ibi: Et dixerūt. Primum
autē ē deſperatio q̄ ē cau/
ſa obſtinationis in pctō:
qñ enī hoīes deſperāt cō
ſequi veniā: nō agunt pe
nitentiam: ⁊ ſic erat de iu
deis q̄ꝫtū ad multos qui
erāt cū ezechiele in chal/
dea. ideo dꝛ ei: Tu ḡ fili
hoīs dic ad domū iſrł. i.
ad iudeos tecū exiſtētes.
b Sic locuti eſtis dicen
tes: vnus ad alterum.
c Iniquitates nr̄e. erga
ꝓximū. d Et peccata
nr̄a: erga deū. e Sup
nos ſunt. i. tam grauia ꝙ
nō poſſum⁹ ea expiare.
f Et ī ipīs nos tabe. de/
ſperati poſſe in iudeaꝫ re/
uerti. g Quō ḡ viue/ † 3.14
re poterimus: vita gr̄e.
h Dic ad eos. errorem
iſtum improbādo nomie
meo. i Uiuo ego. i. ſi/
cut veꝝ ē ꝙ ſū vita ꝑ eſſē/
tiam: ita veꝝ ē qđ ſeq̄ꝛ:
k Nolo mortē impij ⁊c̄.
exponaꝛ ſic̄ ſupra. xviij.
ca. h̄ excepto qđ ſubdiꝛ:
l Etiāꝫ ſi dixero iuſto ꝙ
vita viuat ⁊c̄. quia talis
ꝓmiſſio dei ītelligiꝛ ſub
conditione. ſ. ſi in iuſticia
ꝑſeueret. m Et dixerū.
Hic poniꝛ ſcđm ad oſten
dendū obſtinatiōeꝫ ꝓpł̄i:
⁊ eſt iniuſta murmuratio
cōtra deum: ⁊ eſt effectus
obſtinationis. ex hoc enī
ꝙ homines ſūt in malis
obſtinati ꝓrumpere ſolēt
in blaſphemiam dei: ⁊ ſic
erat de iſtis. ideo diciꝛ: Et
dixerūt filij ꝓpł̄i tui. q.d.
nō ſūt iā de ꝓpło meo ſm
meritū. n Nō eſt equi
⁊c̄. i. iuſta: qđ ē impoſſibi
le cum ſit regula iuſticie.
Cetera patent ex dictꝭ. ſ.
xviij. ca. o Et factū ē.
Hic ꝓphetat d̄ iudeis exi
ſtētib⁹ ī iudea. ⁊ p̄mo po/
niꝛ deſtructio hierl̄m cuꝫ
dꝛ: Et factū ē ī. xij. āno. ſ.
trāſmigratiōis ioakim.
p In decio mē. ⁊ ſic ptꝫ
ꝙ h̄ fuit poſt reuelatiōes
poſitas ī p̄ce. ca. fere per
decem mēſes: qꝛ ille facte
ſūt. xij. āno p̄mo menſe.
q Man⁹ aūt do. i. ei⁹ po
tētia. r Facta fu. ⁊c̄. re
uelando qđ factuꝫ fuerat
in hierl̄m. s Añq̄. ſ
nūciaret. Qui fugerat.
t Apuitq̄ os meū. dan/
do mihi ꝯſtātiā loquēdi
de impletiōe ꝓphetie mee
de deſtructiōe hieruſaleꝫ
quam ipī reputabant añ
friuolā. ꝯſequēter poniꝛ
ꝓphetia de remanētibus
in terra poſt deſtructiōeꝫ
hieruſalē cum dicitur:
Qui ha.

Siluit ampli⁹ vidēs ꝓphiā ſuā ope cō
pletā: ⁊ nō dubitare ꝓpłm q̄ erat ī ba/
bylone: vł eos q̄ captiui erāt ō vatici/
nio ꝓphetali. Tunc enī apit̄ os ꝓphe
q̄n qđ ꝓnūciauit ope oſtēdit ⁊ tota li/
bertate ꝓclamat cū nō futura ſʒ ꝓńtia
Allego. vł trāſacta demōſtrat. Hiero. Alle/
gorice. Ezechiel īterp̄tatur fortitudo
dei. Chriſt⁹ āt dei vt⁹ ⁊ dei ſapīa. In
telligit̄ ꝙ ꝙ capta hierłm ⁊ euerſa qui
cūqʒ pfidiam iudeoꝝ poterit euadere
q̄les fuerāt apłi ⁊ reliq̄ q̄ ſalue facte
ſūt: ipē xp̄o nūciat oēs cerimonias iu
deoꝝ ſubuerſas: q̄s iſti vſqʒ hodie ſer
uādas putāt: nō audiētes illud apłi.
Gal.5.a. Qui ī lege iuſtificamini a grā excidi/
ſtis. Capta ꝙ hierłm atqʒ ſubuerſa:
apit̄ os dn̄i ꝑ apłos ⁊ eos q̄ dicē ꝓńt:
2.Cor.6.c. Os meū aptū ē ad vos o corinthij: et
expimētū q̄rit̄ ei⁹ q̄ in me loq̄t̄ xp̄s. ⁊
Ps.118. illō: Os meū apui ⁊ attraxi ſpm̄. ꝙ.ſ.
nūq̄ᵹ tacē poterit: nec audire cuʒ iſrł.
Audi iſrł ⁊ tace: ſʒ ī oēʒ trā exiuit ſon⁹
ei⁹. vñ ſm̄ hūc ſenſū vndecim⁹ ann⁹ ad
xij. trib⁹ referf̄: decim⁹ menſis ad tp̄s
iudaice ꝓpitiatiōis ⁊ .v. dies mēſis ad
q̄nqʒ ſenſus: q̄ oīa capta hierłm ⁊ euā
gelio ſuccedēte deleta eē demōſtrāt̄: ⁊
veſpe. i. ī ꝯſūmatiōe mūdi: facta ē ma
nus dei ad eçechiel q̄ futuras ruinas
vrbis cecinerat ꝑ ꝓphas ⁊ mane īple/
tas eē mōſtrauit. a Qui ha. Hiero.
Allego. Allego. Oīs heretic⁹ ī ruinoſis habi
tat: ⁊ putat ſe poſſidere trāʒ iſrł. dicit
qʒ ſibi: Abraā vn⁹ hō fide ſua meruit
ſemē ſuū multiplicari ſic̄ arenā maris
et aſtra celi: quātomagis nos plures
trā iſrł. i. cernētiū deū ⁊ iudeā ꝯfeſſio
nis dn̄ice poſſidebim⁹. Quib⁹ dn̄s:
Ille inq̄t fidei merito poſſedit: vr̄a āt
infidelitaſ īmo blaſphemia trā iſrł. i.
eccłiaʒ poſſidere ñ poterit. b Idcir
co di. Hiero. N. vn⁹ abraā trā ꝓ fide
Gen.15.b. poſſedit. vñ: Credidit abraā deo ⁊ .r.
e.e.a. i. vos crudelitate ⁊ ſcelere amit
tetis. c Stetiſt̄. nō ſupiorib⁹ ꝯtenti
quotidie parati ad occidenduʒ: ſicut
eſau qui ſtetit ⁊ vixit in gladio ſuo.

Stetiſtis in gladijs ve. Hiero. perſe
ueratis. ſ. in prauitate ſentētie parati
ad cedem: et feciſtis abominationes:
agentes. ſ. ea in cubilib⁹ que turpe eſt
etiā loqui. d Gladio cadent. Hie/
Allego. ro. Allego. Gladio cadēt eccleſiaſti/
Ps.149. co ſcʒ de quo ſcriptū ē: Et gladij anti/
Mat.10.d ci. in ma. eorū. Et alibi: Non veni mit
tere pacem ſed gladium. e In pre/
Mich.5.d ſidijs. de quibus: Ciuitates firmiſſi/
mas aſcendit iuſtus: et deſtruxit mu/
nitiones earum. f Deſolabuntur
montes iſrael. Hiero. Montes iſrael
dicuntur: quia ſub chriſti nomīe deci/
piunt quoſqʒ ſupplantant: nullus ſit
qui per. e. tr. ne. ſ. dicant cum moyſe:
Exo.3.a Uidebo tranſiēs viſionem hāc mag/
nam. habitatores enī ſunt mōtiū per
uerſorum non peregrini: ſed accole.
g Et tu fili hominis. Eodem die: eo/
dem tēpore: id eſt duodecimo āno de/
cimo menſe: in quinta mēſis: fit ſermo
domini ad ꝓphetam vt arguat eos q̄
verba ſua audire deſiderant: non ad
anime ſalutez ſed ad aurium volupta
tem. h Et audiunt verba tua ⁊ nō
faciunt ea. Tales hodie ſunt multi in
eccleſia qui aiunt: Uenite audiamus
illum vel illum: mira predicationis
ſue verba voluentem: plauſuſqʒ ei cō/
mouent

⁊ apto ore meo nō ſilui ampli⁹. Et factū †
ē verbū dn̄i ad me dicēs: Fili hominis:
a ſ paupes qui relicti in hieruſalēʒ vt Hieremias ait. vt vi/
neas agroſqʒ colerent. b ſ incenſe vrbis.
a quī habitāt in ruinōſis his: ſup humum a†
a ſ cū debeāt agere pniāʒ ſup his ꝓ q̄b⁹ captiuitas accidit.
ſ ſe vana ſpe decipientes. b ſ pater noſter. ſ. ſ tamē.
iſrł lōquētes aiunt: Un⁹ erat abrāā ⁊ he b†
a ſ in ſemine. ſ. nō in ſe. b ſ ꝓmiſſionis. c ſ quaſi nos
plures multomagis multiplicabimur: vt plura poſſideam⁹.
reditate pōſſedit tērrā. Nōs aūt młti ſu/ c
ſ iudea.
b mus: nobis data ē trā ī poſſeſſionē. Id/ †
circo dices ad eos: Hec dicit dominus †
a ſ primum. ſ ſex generib⁹ pctōꝝ deum offenderant.
b ſ coꝝ quos ſcādalizatis. ſ ſcđm.
de⁹: Qūi ī ſāguiē comeditꝭ: ⁊ ocłos vr̄os d e†
a ſ nō ad deū q̄ habitat ī celis. ſ idola. ſ quas de corde ve/
ſtro fingitis. b ſ tertium. c ſ ſeductorum.
leuatis ad imūdiciās vr̄as ēt ſānguineʒ f†
a ſ homicidium ſcʒ facitis.
b ſ qui tales eſtis.
fūnditꝭ: nūq̄d terrā hereditate pōſſidebi g† †
a ſ quartum. b ſ quintum.
c tis? Stētiſtꝭ ī gladijs vr̄is: fēciſtꝭ abomi h i
a ſ libidinū turpitudinis. b ſ ſexti. c ſ eccleſiaſticā couer
ſationē. ſ. d ſ amici. e ſ qđ ſceleratius.
nātiōes: ⁊ vnūſquiſqʒ vxōrē prōximi ſūi k
a ſ quotidie de cōplexu xp̄i aliq̄s rape nitētes. b ſ q̄ tales.
pōlluit: ⁊ terrā hereditate pōſſidebitis?
a ſ verbis meis.
Hec dicēs ad eos: Sic dicit dn̄s de⁹: Ui
a ſ quaſi: in memetipō iuro. b ſ hereticoꝝ conciliabulis.
c ſ meo.
b uō ego q̄ʒ q̄ ī ruinōſis habitāt glādio ca l
a ſ de q̄bus: Ne tradas beſtijs aīas cōfitētiū tibi.
dent: ⁊ q̄ ī agro ē bēſtijs tradef̄ ad deuo m n
a ſ alij muratis. b ſ vnde: Uos aūt feciſtis illā ſpelūcam
latronum.
e rādū: q̄ aūt in prēſidijs ⁊ in ſpēlūcis ſunt o
a ſ iram dei. ſ. vitare nō poſſunt: ſʒ fame morientur ⁊ peſti/
lētia. b ſ hereticorum.
pēſte moriēt̄. Et dabo tērrā ī ſolitudinē p q r
a ſ ſic. b ſ Supbis de⁹ reſiſtit: humilib⁹ aūt dat grām.
et deſertū: ēt deficiet ſupbiā ⁊ fortitudo
ſ fracta. a ſ ſupbia ſciētia. b ſ tāta erit ſolitudo vt non
confidant in multitudine: pauci q̄ remanſerint.
f ei⁹ ⁊ deſolābūt̄ montēs iſrł: eo ꝙ nūll⁹ ſit
a ſ cum hec paſſi fuerint.
qui ꝑ eos trāſeat. Et ſciēnt quia ego do/ s
minus: cū dedero terrā eoꝝ deſolataʒ et
deſertam: ꝓpter vniuerſas abominatio
g nes ſuas quas operati ſūt. Et tu fili ho/ t
a ſ in babylone tecum conuerſantes.
minis: filij populi tui qui lōquunt̄ de te v
a ſ non in ſenſum ꝓphete intrare cupientes.
iuxtā muros ⁊ in oſtijs domorū: ⁊ dicūt x y
vnus ad alterū vir ad ꝓximum ſuum lo
quentes: venite et audiamus q̄s ſit ſer/ z a
mo egrediens a domino. Et veniunt ad
a ſ eccleſiam dei.
te quaſi ſi ingrediāt̄ populus: ⁊ ſedēt co
a ſ verbo. b ſ nō faciunt. c ſ his ſimiles ſunt q̄ theatra/
libus ludunt carminibus ⁊ tragedos audiunt: vel comedos
⁊ audientes delectantur ⁊ egreſſi replicant ea.
rā te popul⁹ me⁹. Et aūdiūt ſermōnes tu
os: ⁊ non faciūt eos: q̄ʒ in cāticū oris ſui b
vertūt illos. Et auariciaʒ ſuam ſequitur c
cor eorum: et eſt eis quaſi carmen muſi/ d
h cum qđ ſuaui dulciqʒ ſono canit̄. Et au/ e

a Qui ha. in rui. i. in iudea
plena ruinis. b Unus erat
abraā ⁊c̄. i. ſi ille q̄ vn⁹ erat tm̄
habuit ꝓmiſſionē terre ꝓ ſuo
ſemīe: nos q̄ multi ſum⁹ młto
forti⁹ debemus eā poſſidere.
Ra. Sa. aliter exponit ⁊ meli/
us vt videt̄ dicens: Un⁹ erat
abraā. i. in vno p̄cepto deo cō/
federat⁹. ſ. ī p̄cepto circūciſio/
nis: Geñ. xvij. c Nos autē
mul. ſu. i. deo ꝯfederati ī mul/
tis p̄ceptꝭ: vt ptʒ ī datiōe leg̃
q̄ cōtinet multa p̄cepta mora/
lia: cerimonialia: ⁊ iudicialia:
et iō meli⁹ debet̄ nobis terra.
ſic enī inter ſe loq̄bant̄: ſʒ h er/
ror tollit̄ cū ō: d Qui ī ſā.
comeditꝭ. i. viuitis ō alieno ꝑ
rapinā ⁊ homicidiū rapto.
e Et oculos ⁊c̄. i. ad idolatri
am vel ad ſodomiam: vt expo
nit Ra. Sa. f Et ſan. fundi
tis. īnocentē: vt ptʒ de iſmae/
le ⁊ ſocijs ei⁹ qui interfecerūt
godoliā ⁊ plures alios īnocē/
tes: vt habet̄ Hiere. xlj.
g Nunq̄d terraʒ hereditate
poſſidebitis? q. d. nō quia nō
eſtis filij abrae ꝑ imitationem
vite. h Stetiſtis in gla. ve
ſtris. parati ad homicidia.
i Feciſtis abominatiōes: id
eſt turpia vitia. k Et vnuſ
quiſqʒ vxorem ꝓximi ſui pol.
ꝑ adulteria. ideo ſubdit̄ pena
cum dicit̄: l Qui in rui. ha
bi. gla. cadent. q̄ʒ godolias et
plures alij poſt ruinas ciuita/
tis fuerūt in iudea occiſi vt di
ctum eſt. ⁊ poſt morteʒ ei⁹ alij
fugerūt ī egyptuʒ timore chal
deoꝝ ⁊ ibi cum egyptijs occiſi
fuerūt a chaldeis. m Et q̄ ī
agro ē: inſidiās trāſeūtibus.
n Beſtijs tradet̄: ad deuorā
dū. o Qui aūt in p̄ſidijs ⁊
in ſpe. ſūt: ꝓ ſua tuitione.
p Peſte moriēt̄. i. corrupto
aere ⁊ fame. q Et dabo ter
ram. ſ. iudee. r In ſolitudi
nē: ꝑ defectū habitātiū et cul/
torū. s Et ſciēt q̄ʒ ego dn̄s.
ꝑ expientiā mee ptātis ⁊ vin/
dicte. t Et tu. Hic iteꝝ reſu
mitur ꝓphia de iudeis exiſten
tib⁹ in chaldea cū eçechiele cū
ō: v Filij populi tui q̄ lo. ō
te. deriſorie. x Iuxta muros
in oſtijs domorū. in talib⁹ enī
locis ſolent cōuenire homīes
ad cōfabulandū. y Dicūt:
deriſorie. z Uenite: ad eçe/
chielem. a Et audiam⁹ q̄s
ſit ſermo egrediens a dn̄o. ac
ſi venirēt ad te ex vbi dei deſi
derio ⁊ deuotiōe: qđ tn̄ eſt fal/
ſū. iđo ſubdit̄: Et audiūt ſmo
nes tuos ⁊ nō faciūt. cuius cā
ſubdit̄: b Quia ī canti. ⁊c̄.
ſicut cātilenas fabuloſas oge/
ri. c Et auariciā ſuaʒ ſeq̄t̄
cor eoꝝ: ponēdo ibi totam cor
dis ſui attētionem. d Et ē
eis quaſi car. muſicū. ſ. verbū
tuuʒ modo p̄dicto. e Qđ
ſuaui dul. ſo. ca. i. ad aliquam
delectationem: ſicut cantilene
etiam

F

G

moue[n]t et vociferant: ⁊ iactāt manus ⁊ q̄ prius neglexerāt eū aduenisse cognouerint. Neceſſe ē enī euenire qd̄ propheta dei ſmone p̄nūciat: tūc incipiēt approbare et noſſe ꝙ ea q̄ audierāt nō fuerāt hoīs verba ſ; dn̄i: q̇ p ꝓphetā ⁊ virū eccleſiaſticū locutus eſt.

Ca.XXXIIII

a Et factū. Poſt captā hierl'z
A quod ānūciauit ī babylone q̇ fugerat locutꝰ ē de his q̇ habitāt in ruinoſis hierl'z. deinde ad eos q̇ ī captiuitate poſiti: nihilominꝰ in neq̇cia ꝑſeuerabant: ꝓphē v̄ba audire nolētes. nūc ad paſtores .i. p̄ncipes ſmonē dirigit: q̄ꝝ vitio oues .i. ppl'i diſſipati ſunt. Et
† 23.q.4.c. diſplicet. q 6.c qd̄ errauerat. 46. di.c.1. notādū ꝙ a.xij. āno decio menſe q̄nta mēſis captiuitat' iechōie: et q̇ cū eo capti fuerāt vſq; ad .xx. ⁊ v. annū: q̄n ſup mōtē vrbis edificate tēplū extruitur: ⁊ īcredibilia eccl'ie ſacra pandunt: nullꝰ ī medio annꝰ: nullū q; tp̄s poſitū ē: ſ; ſimplicit' ď: Et
B factꝰ eſt ſmo dn̄i a.m.d. Loquere ad illos vel ad illos vt intelligamus oīa q̄ legūt' ꝑ.xiij. annos: diuerſis dicta temporibꝰ: ⁊ tn̄ inter ſe certa ſpacia tēpoꝝ nō hr̄e. Ad paſtores aūt iſrl' factū ē verbum dn̄i .i. reges ⁊ p̄ncipes vl' ſcribas ⁊ phariſeos ⁊ magiſtros iudaici populi: ⁊ in euangelio ad epiſcopos: preſbyteros: diaconos.
Allego. Uel allego. ad angelos eccleſiarū ſingularum: ad quos ſcribit Johannes ī
Apo.1.a apocalypſi. b Quod infirmū fuit.
Ro.14.a De quo: Infirmum in fide aſſumite. ⁊
1.Teſ.5.c alibi: Suſcipite īfirmos. Ad quos ſcilicet ſanādos mittitur ſermo domini.
Luc.9.a vnde: Miſit verbum ſuum et ſanauit eos. Hiero. Magnopere cauendū et illud nobis eſt timendū ne queras iudex fieri: ne forte non poſſis auferre
Ecci.3.c iniquitates. Et illď: Quāto maior es humilia te in omnibus. Et: Ducem te conſtituerunt ne eleueris: eſto int' eos quaſi vnus ex illis. vnde et apoſtolꝰ:
1.Cor.3.a Quaſi paruulum ⁊ lactentem inter diſcipulos ſe eſſe oſtendit.

In iudicio

diūt verba tua ⁊ nō faciunt ea: ⁊ a cū venerit qd̄ p̄dictum ē: ecce enī venit: tūc ſciēt q2 ꝓphetes fuerit b inter eos. Ca.XXXIIII

Et factum eſt verbū dn̄i c† ad me dicēs: Fili hoīs
a ſ principibus.
ꝓpħa de paſtoribꝰ iſrl': ꝓpħa ⁊ dices paſtoribꝰ. Hec dicit dn̄s deꝰ:
a ſ luxurie ſue ſtudētes n̄ ſubdito gregi ꝓuidētes
† Ue paſtoribꝰ iſrael q̇ pāſcebant d† e† ſemetipſos. Nōne greges paſcūt'
a ſ omnes opes intellige.
a paſtoribus? Lāc comedebatis f†
a ſ multiplici veſtium varietate. b ſ diuites. ſ. adulādo: laudādo pctā fouendo lucri cauſa. vn̄: Populꝰ meus q̇ beatū te dicūt ipi te ſeducunt.
et lānis operiebamini: et qd̄ craſſū † g erat occidebatis: gregem autem h meū nō paſcebatis† Qd̄ infirmū i† fuit non ꝯſolidaſtis: ⁊ qd̄ egrotū † k†
a ſ criminali peccato. b ſ correctiōe.
nō ſanaſt'. Qd̄ ꝯfrāctū ē non āllil† m†
a ſ errore: hereſi.
gaſtis: et qd̄ abiēctū eſt nō redu/ n† o
a ſ magis enim qui p̄ſunt in eccleſia cupiunt deuorare q̄; perditos ſaluare.
xiſtis: et qd̄ ꝑierāt non queſiſtis p† q†
a ſ h̄ ꝓprie de ſupcilio epiſcopoꝝ: q̇ opibꝰ dedecorāt nois dignitatē ꝓ humilitate aſſumētes ſupbiam q̇ honorē ſe aſſecutos putant non onus.
ſed cū auſteritāte imꝑabatis eis r†
a ſ vitijs hereſibus.
⁊ cū potētia. Et diſpērſe ſūt oues s†
a ſ bonus. ſ. qui ponit aīaꝫ ſuā ꝓ.o.ſ. ſed tm̄ mercēnarij. vn̄: Mercēnarius aūt ⁊ q̇ non ē ⁊c̄.
mee eo ꝙ nō eſſet pāſtor: et facte † t† ſunt in deuorationē omnium be
a ſ de quibus: Poſuiſti tenebras ⁊ facta eſt nox: in ipſa pertranſibunt omnes beſtie ſilue.
ſtiarū agri: ⁊ diſpērſe ſunt. Erra/ v
a ſ q̇ eleuant' cōtra ſcientiā dei q̇ ꝑ hereticā ſupbiam deſpiciunt eccleſie ſimplicitatem.
uerūt greges mei in cūnctis mōtibus ⁊ in vniuerſo colle excelſo:

etiā fabuloſe audiūt' ad delectationē ⁊ nō ad edificationē. a Et cum venerit. malū a te p̄dictum. Ecce enī venit. ſ. de ꝓpinquo. b Tunc ſcient ꝙ ꝓphe. fue. inter eos: quia videbunt ꝓphetiam tuam impletā. Ca.XXXIII

Moraliter. a† Et factū eſt verbū dn̄i ad me ⁊c̄. Sequit': b† Terra cū induxero ſup eam gladiū ⁊ tulerit populꝰ terre virū vnū de nouiſſimis ſuis ⁊ conſtituerit eū ſup ſe ſpeculatorē ⁊c̄. Moraliter ꝑ ſpeculatorem iſtum intelligit' ſuperior in ſpūalibꝰ aut tēporalibꝰ ꝑ electiōem inſtitutus: q̇ debet eē ď nouiſſimis. Nouiſſimū aūt dupliciter accipitur. aliq̄n ꝓ ſuperiori qd̄ eſt nouiſſimū in aſcendendo. aliq̄n ꝓ inferiori qd̄ eſt nouiſſimū in deſcēdēdo. vtrūq; vero ꝯuenire debet p̄lato ſcꝫ vt ſit inferior ꝑ humilitatem exemplo xp̄i dicentis Luce.xxij. Ego aūt in medio veſtrū ſum ſicut q̇ miniſtrat. Et ſuperior alijs q̄ꝫtum ad v̄tutem: q2 ponit' medius inter populū ⁊ deū. c† Et cecinerit buccina. annūciando diligenter virtutes ad ꝓſequendū et vitia ad fugiēdum: penas ad timendū: ⁊ p̄mia ad deſiderandū: ⁊ ſi negligens fuerit culpādus eſt ⁊ puniēdus: ⁊ ſi diligens fuerit cōmendandus ⁊ p̄miandus: ⁊ hoc ptꝫ ex textu: debet etiā conſolari deſperātes qd̄ notat' ibi: a† Tu ǧ fili hoīs dic ad domū iſrl' ⁊c̄. Et ſubditur: h† Dic ad eos viuo ego dicit dn̄s deꝰ: Nolo mortē impij ſ; vt ꝯuertat' ⁊c̄. Debet etiā reprimere † Dic ad eos blaſphemantes qd̄ notat' ibi: m† Et dixerunt filij populi tui nō ē equi ponderis via dn̄i. flagellati nāq; a deo iuſte et ſ; ꝑ ſemetipſm vel ꝑ miniſtrū ſuum ſcꝫ iudicē iuſtū: cōmunit' tn̄ dicūt ſe grauatos eē vltra debitū modū qd̄ tn̄ ē falſum: ⁊ hanc falſitatem debet p̄dicator oſtēdere ⁊ arguere: nam eſt q̄dā blaſphemia iuſticie diuine. o† Et factū ē in duodecimo āno. ſequit': † Uenit ad me qui fugerat de hierl'm dicens vaſtata ē ciuitas. Per ipm̄ q̇ fugit ad Ezechielē ſignificat' ille q̇ cōſiderans pericula vite p̄ſentis refugit ad conſiliū prudētis ⁊ boni ꝯfeſſoris: q̇ debet ipm̄ in dn̄o ꝯſolari ⁊ q̄ꝫtum pōt in bono ꝓpoſito roborare. ideo ſubdit' in ꝑſona ꝯfeſſoris. † Et apto ore meo nō ſilui amplius. ſcꝫ a bonis exhortationibꝰ. Sꝫ de illis q̇ non timent pericula ꝓpt' quod non refugiūt ad ꝯſilia bona. ſubdit': a† Fili hoīs q̇ habitant ī ruinoſis .i. in occaſionibꝰ peccatoꝝ: illi ſupple ruūt de peccato in peccatū p̄ſumētes ſaluari ſine meritis: eo ꝙ ſuſceperūt baptiſmi ſacramētū. ideo de ipis ſubdit': b† Loquētes aiunt vnꝰ erat abraā ⁊ hereditate poſſedit terrā. ꝑ abraā q̇ pater multaꝝ gētiū interp̄tat' hō xp̄s ſignat' q̇ iā poſſedit terrā viuētiū: ⁊ q2 baptiçati dicūt' eiꝰ filij: ideo dicūt terraꝫ viuētiuꝫ ſibi deberi lꝫ ſint mali dicētes qd̄ ſubdit': † Nob data ē terra. ſ; hec falſitas reprobat' cuꝫ ſubdit': d† Dices ad eos q̇ ī ſāguine comedit'. de rapina viuēdo. e† Et oculos v̄ros leuat' ad īmūdicias. impudice reſpiciēdo. f† Et ſanguinē funditis. īnocētes occidēdo. g† Nūquid terrā. ſcꝫ viuentiū. † Hereditate poſſidebitis. q.d. non: ſed magis terram tenebrarū ſcꝫ inferni.

In ca.xxxiij. vbi dicit' in poſtil. Et dixerūt filij ppl'i tui.

Additio .j. Error iudeoꝝ circa regulā iuſticie iurādo hoīes iuſtos vl' iniuſtos durat in eis vſq; hodie ꝓut fuit oſtēſū in additiōe ſupra ca.xviij.

In eodē ca. vbi ďr ī poſtil. Unꝰ erat abraam.

Additio .ij. Abraā nō ſolū p̄ceptū dei ſuauit: ſꝫ mlt'a ⁊ varia ꝑ q̇bꝰ deꝰ ei ꝓmiſit traꝫ ꝓmiſſiōis ⁊ bn̄dictionē gētiū ī ſemine eiꝰ. vn̄ Gen.xxvj. ipſi iſaac a deo ďr: Daboq; poſter' tuis vniuerſas regiōes has: ⁊ bn̄dicēt' ī ſemīe tuo oēs gētes terre: eo ꝙ obedierit abraā voci mee ⁊ cuſtodierit p̄cepta ⁊ mādata mea: cerimonias legeſq; ſuauerit. Ex q̇ ptꝫ qd̄ nō ſolū ꝓpt' p̄ceptū circūciſiōis fuit deo ꝯfederatꝰ: ſed etiam ꝓpter alia plurima ⁊ forte maiora: ſicut eſt īmolatio iſaac Gen.xxij. Un̄ prima expoſitio videt' verior. Ca. XXXIIII

Et factū ē. Pic. ꝓphetat ſpāliter ꝯ̄ paſtores iſrl'. ⁊ primo declarat maliciā ipſorū. ſcďo denūciat ꝯſolatiōeꝫ ſubditis eoꝝ. ibi: Proptea paſtores. Circa p̄mū ďr. d Ue pa. iſrl' .i. p̄ncipibꝰ ⁊ falſis ꝓphis. e Qui paſce. ſe. ītēti carnalibꝰ delitijs ⁊ nō curātes ď ſuis ſubdit'. f Lac comedeba. ⁊c̄. bona eoꝝ rapiēdo ad victū veſtrū ⁊ veſtitū. g Et qd̄ craſ. erat oc. diuitibꝰ crimīa capitalia īponēdo vt ſic haberet' bona eoꝝ: vt ptꝫ de naboth. iij. Reg.xxj. Et ſil'e credit' de pluribꝰ alijs eē factū. h Gregē aūt meū non pa. exemplo bone vite ⁊ verbo ſane doctrīe. i Qd̄ infirmū fuit nō ꝯſolidaſtis: ꝓnos ad vitia īpediēdo. k Et qd̄ egrotū nō ſanaſt': aſſuetos ī malis reuocādo. l Qd̄ ꝯfractū ē: ꝑ impatiētiaꝫ. m Nō alligaſt': benigne ꝯſolando. n Et qd̄ abiectū erat. de cultu diuīo ꝑ idolatriā. o Nō reduxiſtis: ad latriam. p Qd̄ ꝑierat: ꝑ deſperationē. q Nō q̄ſiſtis: ꝓmittēdo eis ex dei miſcďia veniam. r Sꝫ cū auſteritate imperabitis eis. imponētes eis onera grauia ⁊ importabilia. s Et diſperſe ſunt oues mee: per diuerſa vitia ꝓpter defectum boni regiminis ⁊ doctrine. t Et facte ſunt in deuoratiōe oīm beſtiaꝝ .i. demonū vel aduerſarioꝝ crudelium. ſ. aſſyrioꝝ ⁊ chaldeoꝝ: vt patꝫ ꝑ p̄dicta in pluribus locis. v Errauerunt greges mei in cunctis montibus ⁊c̄ .i. in locis oībus vbi colebant' diuerſa idola.

Propterea

a ſ terrena.ſ. nō celeſtia querētes. b ſ q̄ eni delitias ꝓcurāt greg. dn̄ici dāna nō curāt.
⁊ ſup oēm faciem terre diſpſi ſūt greges mei: ⁊ nō erāt q̄ reqreret
a ſ nomine: nō ex re. b ſ q̄ꝛ.ſ. hec feciſtis: que.ſ. enumero vel enumeraui.
Non erat inquā q̄ reqreret. Propterea paſtores audite verbum a b
dn̄i. Viuo ego dicit dn̄s de⁹: qꝛ ꝓ eo ꝙ facti ſūt greges mei i ra/ c
pinā: ⁊ oues mee in deuoratiōnē oim̄ beſtiarū agri: eo ꝙ non eēt d
paſtor: neq̄ȝ eni queſierūt paſtores gregē meū: ſȝ paſcebāt paſto e
ſ nomine: non re.
res ſemetipſos: ⁊ greges meos nō paſcebāt: ꝓpterea paſtores au/
a ſ qb⁹ expedit vt ſuſpēdat mola.a. in collo eoꝝ ⁊c̄. q̄ȝ vt ſcādalizēt vnū de populo dei.
dite verbū dn̄i: Hec dicit dn̄s de⁹: Ecce egoipſe ſup paſtores re/ f g+
quirā gregē meum de manu eoꝝ: ⁊ ceſſare faciam vt vltrā nō pa
ſ hec.ſ. erit eis maxima pena vt nō ſub occaſione ouiū ſeipſos paſcāt opes congerant.
ſcāt gregē meū: nec paſcāt ampli⁹ paſtores ſemetipſos. Et libera/
a ſ quem auidis faucibus deuorant.
bo gregē meū de ore eorū: ⁊ nō erit vltra eis in eſcā: qꝛ hec dicit
a ſ diſperſas. b ſ egras macilentas.
dn̄s de⁹: Ecce egoipſe reqrā oues meas: ⁊ viſitabo eas: ſicut vi/ h+ i
a ſ hec omnia tranſlatiue.
ſitat paſtor gregē ſuū: in die q̄n fuerit i medio ouiū ſuaꝝ diſſipa/
tarū: ſic viſitabo oues meas: ⁊ liberabo eas de oīb⁹ locis in qb⁹ k
c ſ vn̄ Johel: Dies tenebraꝝ ⁊ caliginis ⁊c̄.
diſperſe fuerāt i die nubis ⁊ caliginis. Et educaȝ l
eas de populis ⁊ ꝯgregabo eas de terris: et indu
a ſ congregatas. b ſ viuentium.
b ſ de quib⁹: Leuaui oculos me.in.m.v.v.a.m.
cam eas i terrā ſuā: et paſcā eas in montib⁹ iſrl̄ in m
a ſ In domo patris mei.m.m.ſunt.
riuis et in cunctis ſedib⁹ terre. In paſcuis vberri
mis paſcā eas: et in mōtib⁹ excelſis iſrl̄ erunt pa/
a ſ dicentes: Dn̄s paſcit me et nihil mihi deerit i loco paſcue.i.m.c. Su/
per aquam refectionis.e.m.a.m.con.
ſcue earū. Ibi requieſcent in herbis virentib⁹: et in
paſcuis pinguibus paſcentur ſuper montes iſrl̄.
a ſ magna ſpes beatitudinis: dominus ipe ꝓmittit ego.p.o.m. ſ nō cō/
mittā alijs paſtorib⁹. b ſ vt requieſcāt in ſinu abraā ⁊ iſaac ⁊ iacob.
Ego paſcam oues meas: et ego eas accubare fa/
a ſ in populis gentiū. b ſ ab hereticis.
ciā dicit dominus de⁹. Quod perierat requiram. n o
a ſ vn̄: Qui alligat cōtritiōes eorum ⁊ ſanat infirmitates eorū. et alibi: Sana me dn̄e q̄m cōturbata ſunt oia oſſa mea. ſ Cor contritum et humiliatum deus non deſpicies.
et quod abiectum erat reducam: et qd̄ confractū p q
fuerat alligabo: et qd̄ infirmuȝ fuerat conſolida/ r
a ſ ne voretur a beſtijs. b ſ cui oui que paſcua debeant diſcernens.
bo: et quod pingue ⁊ forte cuſtodiam: et paſcam s t
ſ audite.ſ.
a illas in iudicio. Vos autem greges mei hec dicit
b dominus deus. Ecce ego iudico inter pecus ⁊ pe v x
cus: ⁊ arietem et hircoꝝ. Nonne ſatis erat vobis y z a
a ſ ſcripturarū. b ſ non ſubaudis ſed inſuper.
paſcua bona depaſci: Inſup ⁊ reliqas paſcuaruȝ b c
c veſtrarū ꝯculcaſtis pedib⁹ veſtris: ⁊ cū puriſſimā
a ſ eloquij mei.
aquam biberetis: reliquam pedibus vr̄is turba
ſ cum p ſe bone vitio veſtro corrupte.
ſtis. Et oues mee his que conculcata pedib⁹ vr̄is
a ſ ſcriptura ſancta ⁊ cibus eſt ⁊ potus.
fuerant paſcebant ⁊ q̄ pedes vr̄i turbauerāt: hec
ſ al's ad vos.
bibebāt. Propterea hec dicit domin⁹ de⁹ ad eos: d
a ſ paſtor bonus. b ſ qui omne iudicium accepi a patre. iudex verus.
c ſ inter pecus.ſ. et pecus.
Ecce egoipſe iudico inter pecus pingue ⁊ macilē e
a ſ cum bos cornupeta ſm legem puniebatur.
b ſ quaſi fortiores.
tum: Pro eo ꝙ lateribus et humeris impingeba f
tis: ⁊ cornibus veſtris vētilabatꝭ omnia infirma

B a In iudicio. Hierony. Di/ uerſe enim mā ſiōes apud pa trem ſunt. Et pater non iu/ dicat quenq̄ȝ: ſed omne iudi ciū dedit filio. b Ecce ego iudi. Superi/ us ad paſtores nūc ad oues.ſ.i. ad populū lo/ quit ⁊ ad vtri/ uſq̄ȝ pecoris gregē.i. ouiū ⁊ capraꝝ: ⁊ etiā ad arietes et hircos: id ē ad ꝑncipes: qbus ait: Nonne ſa/ tis erat vo. ⁊c̄. c Et cū puriſ. Hierony. Hoc oēs heretici fa ciūt: ſ ⁊ catho lici q̄ dogma/ tū non cuſtodi unt veritatē ſȝ d corde ſuo cō fingunt: ⁊ ha/ bēt magiſtraȝ ꝓſūptionē ſu/ am. Sili erro/ re bachāt qui cum ipſo per/ ſuaſerint vera eſſe q̄ fingunt: et in theatralē modum plau/ ſus concitaue/ rint et clamo/ res imemores ꝑitie ſue ad ducto ſuperci/ lio ſuo: librat ſmonib⁹ atq̄ȝ trutinatis: ma giſtroꝝ ſibi aſ/ ſumunt aucto/ ritatem.

G. Paſtorē

a Propterea. Hic ꝯn̄r ꝓmittit ſubditis ꝯſolatio. ⁊ diuidit in tres ꝑtes: qꝛ primo ponit neceſſitas hui⁹ ꝯſolatiōis. ſcd̄o cō/ ſolationis act⁹. ibi: Hec dic̄. Tertio mo dus. ibi: Saluabo. Circa ꝑmū d̄r: Pro/ pterea paſtores.i. ꝓpter defectum vr̄i re giminis. b Audite vbū dn̄i. cōpatiē tis miſerie populi ſui. c Pro eo ꝙ fa cti ſūt greges mei in rapinā modis ꝑdi/ ctis. d Eo ꝙ nō eſſet paſtor.ſ. bon⁹: ſȝ magis in lupū mutat⁹. ideo ſubditur: e Neq̄ȝ eni q̄ſierūt ⁊c̄. et patet lr̄a ex di/ ctis. f Hec dicit. Hic ꝯn̄r ꝓmittitur ꝯſolatiōis actus cū d̄r in ꝑſona dei: g Reqram gregē meū de manu eorū.ſ. maloꝝ paſtoꝝ auferendo. ⁊ hoc fuit im/ pletū tꝑe xp̄i vt magis patebit infra tūc eni ſacerdos ⁊ ſcribe alijs onera grauia imponebant ⁊ importabilia: vt habetur Matth. xxiij. de qbus liberati ſunt fide/ les ꝑ libertatē euangelij: ſm ꝙ declarat apl̄us in epl̄a ad Gal. diffuſe. h Ecce egoipſe ⁊c̄. et viſitabo eas. ꝑ aſſūptioneȝ carnis humane. i Sicut viſitat paſtor gregē ſuam. miſericorditer ⁊ benigne. k Et liberabo eas de oībus locis. con/ gregādo eas in vnitate fidei ⁊ charitat. l Et inducā eas in terrā ſuā.i. in eccl̄iaȝ militantē: ⁊ poſtea in triūphantem: q̄ eſt terra viuētiū. m Et paſcam eas i mōti bus iſrl̄.i. in eccl̄ia militāte ꝑ dona grē: ⁊ in triūphante ꝑ dona glīe q̄ deſignant hic ꝑ paſcua vberrima ⁊ cetera corpora/ lia: quia ſpiritualia ſub ſimilitudinibus corporaliū i ſcriptura veteris ac noui te/ ſtamēti frequenter deſignant vt ſm qd̄ dicit Greg⁹. homel. xxxvij. Surgat ani/ mus ex his q̄ nouit ad ea q̄ nō nouit: ac ꝑ h qd̄ nouit diligere diſcat ⁊ incognita amare. n Qd̄ ꝑierat. ꝑ defectum regi minis. o Reqrā. reducendo ad me ꝑ grāȝ. p Et qd̄ abiectū erat. ꝑ paſtoꝝ tyrānidē. q Reducā. ꝑ benignā ꝯſo/ lationē. r Et qd̄ infirmū fuerat. ꝑ pro nitatē ad malū exēplo maloꝝ paſtorum. Cōſolidabo: firmādo i bono. s Et qd̄ pingue ⁊ forte cuſtodiā. in ſuo bono ſta/ tu. In hebreo autē habet: Et qd̄ pingue ⁊ forte ꝯſumā.i. diuites ⁊ potētes q̄ iniq̄ oppreſſerūt paupes puniā. ideo ſubdit: t Et paſcam illos i iudicio. iuſte ſm de merita puniēdo eo mō quo d̄r. iij. Reg. vlt. Tollite micheā ⁊c̄. et ſubdit: Mitti te virum iſtum in carcerē ⁊ ſuſtentate eū pane tribulationis ⁊ aqua anguſtie. Et huic expoſitioni mag. concordat littera ſequens: vt videbit. v Ecce ego iudi co.i. diſtinguo q̄ȝtū ad penam ⁊ ꝑmium. x Inter pec⁹. māſuetū. y Et pecus. ferox.i. inter ſimplices hoīes ⁊ feroces. ideo ſubdit: z Arietū ⁊ hircorum.i. bonoꝝ et malorū. hoc modo d̄r Matth. xxv. Statuet oues a dextris: hedos aūt a ſiniſtris. a Nōne ſatis vobis erat: id ē ſufficere debebat vobis potētibus. b Paſcua bona depaſci.i. melioribus bonis in ꝑſenti vita vti. c Inſup ⁊ re liquias paſcuarum veſtrarum conculca/ ſtis.i. illa vnde deberent pauperes viue re dediſtis ſatellitibus veſtris. Et eodē modo exponenduȝ eſt quod dicitur: Et cum puriſſimam aquam ⁊c̄. d Pro/ pterea: id eſt ꝓpter talem iniuriam ſim/ plicibus illatam. e Ecce egoipſe iudi/ co inter ⁊c̄. exponatur vt ſupra. f Pro eo ꝙ laterib⁹ ⁊ humeris impin gebatis. fortitudine veſtra et potentia ſimplices impugnando.

Saluabo

a Paſtorez. Hiero.q.ſ.dic: Ego ſū paſtor bonus. b Et da.lig. Hiero. Lignū.ſ.ſapiē d q̄ dr: Lignū vite ē his q̄ ap/ ꝑhēderint eā. Hiero. Alij:li/ gna regionum plurima ſctōꝝ multitudo.

Job.10.b

Pro.3.c

Ca.XXXV

C E T factus eſt. Tota ꝓphia hui⁹ ca/ pituli ē ꝯ mōtē ſeyr:id ē filioꝝ eſau ⁊ edō:qui greca lingua ⁊ nr̄a idumei vo cant: q2 in tpe neceſſitat̄ ⁊ an guſtie quando iudas capieba tur a babylōijſ īſultauer̄t eis ⁊ cūcto ꝑplo iu deoꝝ ⁊ ſibi pu/ tauerūt terraz traditā ad poſ ſidēdū:⁊ ñ mō nō ſuſceper̄t fi/ lios ſuos.i.ia/ cob fratr̄ ſui: ſ ꝓſequētes cō cluſerūt in ma nus gladij qd̄ ſymmach⁹ dic̄ apti⁹:Sangui nē tuum odiſti ⁊ ſāguis tu⁹ ꝓ/ ſequet̄ te. Hie ro. Si ſemꝑ in ꝓphetis eſſet ſermo dn̄i et in pectore eoꝝ cō tinuū haberet hoſpitiuz:non eçechiel tā cre bro dicēt: Fa/ ctus eſt ſermo dn̄i a.m.d. ſed ob humanam fragilitatem et vite hui⁹ neceſ/ ſitates ſepe re/ cedit. vñ: Suꝑ quē vider̄ ſpi/ ritū deſcēdētē ⁊ manentez in eo ipſe eſt ⁊c̄. Non eniz hoc xp̄o ꝓꝓriuz eēt ſi ſemꝑ in alijs maneret. Ad moyſen quoq dicitur: Aufe/ ram de ſpiritu q̄ in te eſt :quē vtiq nō habe/ ret: niſi ad euz a domīo deſcē/ diſſet. Hiero. Allego. Mōtē ſeyr:nō mirū ſi in hoc

F

G

Job.1.e

Nu.11.d

A Allego.

a ſicut hodie ſupbia ꝑpoſitorū multi ab eccleſia iniuſte pel luntur. b ſed. ſ paſtor bon⁹.

pecora donec diſpergeret̄ foras:ſaluabo a

ſ plātorum.

gregem meum:et nō erit vltra in rapinā:

a Nō iuxta noīa dignitatū q̄bus tumēt ſed inter hoīem et hominē iuxta oꝑa id ē iuxta ꝙ vterq ſeruus domini eſt.

et iudicabo inter pecus et pecus. Et ſuſci b

a ſ ſingularē. ſ vnde: Magiſter veſter vn⁹ ē chriſtus.

a tabo ſuꝑ ea paſtorē vnum qui paſcat ea

a ſ ſm hoīem:qui de dauid. b ſ qui manu fortis interꝑtat̄. ſ pane angeloꝝ. c ſ fili⁹ iuxta aſſumptam carnem.

ſeruū meū dauid:ipē paſcet ea: et ipē erit c d

a ſ pater ⁊ filius ⁊ ſpūſſanctus. b ſ idem filius ſm deitatem.

eis in paſtorem. Ego autem domin⁹ ero e

a ſ ꝓficientibus ſcʒ pecudibus in rationale animal non iā pa ſtor ſed princeps vocabitur.

eis in deū:⁊ ſeruus meus dauid princeps f

a ſ vnde: Medius veſtrum ſtetit quem vos neſcitis. b ſ cuius verba non tranſeant.

in medio eoꝝ. Ego dominus locutus ſū.

a ſ non belli:non diſcordie:q2 in pace fact⁹ ē loc⁹ ei⁹:ſʒ pactū pacis q̄ exuperat oēm ſenſum pacis xp̄i:qui ait: Pacem relin/ quo vobis.p.m.d.v.

Et faciā cū eis pactum pacis: ⁊ ceſſare fa g h

a ſ demones:animi ꝑturbationes. b ſ viuentiū.

ciā beſtias peſſimas de terra:⁊ q̄ habitāt i

a ſ dn̄s illuminatio mea et ſalus mea quē.t. ſ eiectis beſtijs et deſolata terra ab eis. b ſ q2 domin⁹ reuelabit cōdēſa ſilua/ rū et in templo eius oēs dicent gloriam.

in deſerto:ſecuri dormient in ſaltibus:et k l

ponam eos in circuitu collis mei benedi m n

ctionez:⁊ deducā imbrem in tēpore ſuo: o p

a ſ q̄s ī deuteronomij benedictiōib⁹ pollicet̄. b ſ vite.ſ.

b ⁊ pluuie bn̄dictiōis erūt. Et dabit lignuz q

a ſ de quo: Ecce odor filij mei.ſic̄.o.a.p. b ſ eodē.ſ.tempore. c ſ Veritas de terra orta eſt.

agri fructū ſuū :⁊ terra dabit germē ſuū:

a ſ viuentiū mitiumq de qua: Beati mites qm̄ ipſi.p.t. b ſ rerum omniū felicitate.

⁊ erunt ī terrā ſua abſq timore. Et ſcient r

a ſ quo quaſi grauiſſimo ꝑmebāt̄ imperio.

quia ego dn̄s : cū contriuero catenas iu/

ſ demonum.

gi eorū: ⁊ eruero eos d̄ manu imperātiū

ſ vitijs.

ſibi. Et nō erunt vltra in rapinam in gen

a ſ de quibus: Ne tradas beſtijs animas confitentes tibi. et alibi: Omnes beſtie agri ludunt ibi.

tibus:neq beſtie terre deuorabunt eos:

a ſ in terra viuentiū. b ſ qui cōfidunt in dn̄o ſic̄ mōs ſion.

ſed habitabūt confidenter abſq vllo ter/

a ſ vnde: Suſcitabo dauid germē iuſtū.

rore. Et ſuſcitabo eis germen nominatū: s

ſ verbi dei

et non erunt vltra iminuti fame in terra: t

a ſ vnde: Propter vos nomē meū blaſphemat̄ in gentib⁹.

neq portabunt vltra opprobria gentiū. v

a ſ ſic. b ſ cum erit deus oia in omnibus.

Et ſcient quia ego dominus deus eoruz x

ſ ſcʒ

cum eis:⁊ ipī populus meus domus iſrl̄

a ſ quibus dictum eſt: Nolite timere puſillus grex.

ait dn̄s de⁹. Vos aūt greges mei greges

a ſ de qua: In loco paſcue ibi me col. b ſ ſolus. c ſ quaſi: Nō ezechiel:nō hō:quem audire deſpicitis.

paſcue mee hoīes eſtis:⁊ ego domin⁹ de/

us veſter dicit dn̄s deus.

c E T factus ē ſermo Ca.XXXV

dn̄i ad me dicens : Fili hominis

a Saluabo. Hic incipit verſus in hebreo vbi oſten/ ditur ꝑ quem fieri debeat iſta ſalus ouiū.ſ.ꝑ paſtorē chriſtū. cum ſubdit̄: b Et ſuſcitabo ſuꝑ ea paſtorē vnum.ſ.chriſtū ſm ꝙ ipſemet dicit Joh.x.ca. Et fiet vnum ouile ⁊ vnus paſtor. c Seruū meum dauid: id eſt regem de ſemine dauid: vt dicit Ra.Sa. ꝑ quē intelligit meſſiam venturū ſm errorē ſuum. nos autē chriſtū qui iam venit in mundum factus ex ſemie da uid ſm carnem: vt patet Matth.j. d Ipſe paſcet ea. verbo euangelico et virtutis exemplo. e Ego autē dn̄s ero eis in deū. per chriſtiane religionis cul/ tum. f Et ſeruus meus dauid.i.chriſtus q̄ dicitur ſeruus dei ratione humanitatis aſſumpte: in qua mi nor ē patre : ſm qd̄ dicit̄ Joh.xiiij. Pater maior me eſt. g Et faciam cū eis pactuz pacis.i. legem euā gelicam que eſt lex amoris:⁊ per ꝯſequens pacis. h Et ceſſare faciā beſtias peſſimas:diminuendo de monum potentiā:que ꝑ mortē chriſti ſunt diminute. i Et qui habitant in deſerto. religionis. k Secu ri dormiēt. a ꝑturbatione demonuz. l In ſaltib⁹: id eſt locis religioſis ſeparatis a ſecularib⁹. m Et ponam eos in circuitu collis mei:id eſt eccl̄ie militā/ tis. n Benedictionē.i.benedictos ꝑ ceteris. o Et deducā imbrē.ſ.gratie. p In tēpore ſuo. q potiſſime fuit in primitiua eccleſia quādo ſpūſſanct⁹ deſcendit ſuper apoſtolos in ſigno viſibili: Act.ij. et poſtea dabatur alijs per impoſitionē manuū apoſto lorum. Act̄.viij. q Et dabit lignum agri fructū ſuum. quia ad hoc ſequebatur multiplicatio bonorū operuz in eccleſia. r Et erūt in terra abſq timore ⁊c̄. quia in cōtumelijs hominū gaudebant ⁊ demoni bus imperabāt. vt patet in Actib⁹ apoſtolorū ī plu/ ribus locis. s Et ſuſcitabo eis germē nominatū: id eſt chriſtū de ſemine dauid naſciturū in lege et ꝓ/ phetis ꝑſignatum et apte nunciatū. t Et nō erūt vltra īminuti fame. ſcilicet ſpirituali ex defectu verbi diuini. v Neq portabūt amplius opprobria gen tium. quia gentiles ad fidem cōuerſi non inferunt op probria chriſti diſcipulis:ſed magis honorem. x Et ſcient q2 ego dominus deus eorum cum eis. ꝑ experientiā bonitatis mee ī bn̄ficijs ſibi collatis.

Ca. XXXIIII

Moraliter.

c† Et factū ē v̄bū domi/ ni ad me dicēs: Fili hoīs ꝓpheta de paſtoribus iſrl̄. ſcʒ malis. ideo ſubdit̄: d† Ve paſtoribus ⁊c̄. ꝑ ma/ los paſtores iudeorū myſtice ſignificant̄ mali prīci pes ⁊ ꝓlati chriſtianorū. d̄ q̄bus dicit̄: e† Qui pa ſcebant ſemetipſos. nimis carnaliter ⁊ pompatice vi uēdo. f† Lac comedebatis. ꝑ carnalitatē exq̄ſitā. † Et lanis opꝫebamini. ꝑ exceſſiuū apparatū exteri/ orē. g† Et qd̄ craſſū erat occidebat̄. diuitib⁹ impo nēdo crimīa ad rapiēdū eoꝝ tꝑalia bona. i† Qd̄ firmū fuit. ꝑ ꝓnitatē ad peccādū. † Non ꝯſolida/ ſtis. firmādo exhortatiōib⁹ vr̄is in bonū. k† Et qd̄ egrotū. ꝑ culpā. † Nō ſanaſt̄. inducēdo ad pn̄iaz. l† Qd̄ ꝯfractū ē. ꝑ īpatiētiā. m† Nō alligaſt̄. ꝑ de bitā ꝯſolatiōez. n† Qd̄ abiectū ē. ꝑ excōmunicatio nē. † Nō reduxiſt̄. ꝓcurando eorū abſolutiōez. p† Et qd̄ ꝑierat. ꝑ deſperationē. q† Nō q̄ſiſt̄. re/ ducēdo eos ad ſpem ſalut̄. Affirmatiōes aūt ꝯtrari as negatiōib⁹ iſtis faciūt boni ꝓlati in ſpūalib⁹ ⁊ bo/ ni ꝑncipes in tēporalib⁹. Et ſubdit̄ adhuc de malis. r† Sʒ cū auſteritate īperabatis. dādo afflictiōez af flictis. s† Et diſꝑſe ſūt oues mee.i. xp̄iani ꝑ diuer/ ſa vitia ꝓꝑter defectuz boni regiminis. ideo ſubdit̄: † Eo ꝙ nō eēt paſtor. nō enī ꝓlat⁹ vl̄ ꝑnceps malus pōt dici paſtor ſ magis lup⁹. t† Et facte ſūt ī deuo. ⁊c̄.i. demonū q̄ ꝑtātem accipiunt ſuꝑ homines ꝓꝑter deuia vitioꝝ:⁊ ſubditur pena malorū paſtorum ibi: g† Ecce egoipſe ſuꝑ paſtores requiram. ſcʒ penam debitam inferendo. h† Hec dicit domin⁹ de⁹. Ecce ego ipē requirā oues meas et viſitabo eas ⁊c̄. Iſtud vſq ad finem capl̄i litteraliter expoſui de primo ad/ uentu domini ieſu chriſti: ꝓꝑter qd̄ de alia expoſitio ne ſpūali ſupſedeo quo ad preſens. Ca.XXXV

y† E T factus ē. Hec eſt pars incidentalis in qua poſt cōſolationē fidelium recolit deſtructio/ nē idumeorū qui ſemꝑ fuerunt infeſti iudeis colentibus

¶ In h loco ſeyr: id eſt hiſpid⁹ ⁊ piloſus ī malam partem intelligiť: cū helias quoq; vir piloſus dictuſ ſit. Eſau enim rufus fuit ⁊ q̄ſi pellis hiſpidus: Helias tm̄ piloſus deſcribitur. In Eſau q̄ ⁊ ſanguinari⁹ ⁊ cruentus pelli hiſpide cōparatur: mortaliuȝ operum ⁊ ipſius mort̄ indicium ē. In helia virilitatis augmētū: cui⁹ habitatio ī ſolitudine ⁊ vite auſteritas: non modo virum ſed et fortiſſimū demōſtrat. Porro iacob qui ſupplātauit eſau et primogenita ei⁹ accepit: quia ſimpliciter habitabat domi et n̄ erat venator ſicut gigas nēroth leuis vocatur et nitidus.

Gen.25.c

4.Re.1.b

a Non habitabuntur. Ut deſinant ī malam parteȝ habere cōſenſū: et diuidantur lingue eoruȝ: ne turreȝ blaſphemie cōtra deum poſſint extruere: ⁊ redacta ī ſolitudinem atq; deſertum cognoſcant q̄ ipē ſit dominus.

b De montibus. Moyſe ꝓphet̄ ⁊ apoſtolis q̄s heretici ⁊ eorū participes diabolus ſibi putāt traditoſ ad deuoranduȝ: q̄n aut rarus aut null⁹ in eccl'ia repiť q̄ poſſit pugn̄re ꝓ montib⁹ dn̄i ⁊ eorū lacerationem ſua voce defēdere. c Et derogaſt̄. Q.p̄ces vr̄e contra me blaſphemie ſunt.

¶ Tu aūt

¶ alij cōuerte ab alia.ſ.ꝓphetia. b ¶ animi.ſ.vnde apoſtol⁹: Nos reuelata facie gloriā domini cōtemplantes. c ¶ idumeos.ſ. d ¶ diaboluȝ q̄ ſeyr hiſpidus ⁊ piloſus interpretatur hic p̄ſidet genti filioꝝ eſau: ⁊ ſe contra iudam.i.populum confeſſionis ⁊ vere fidei erexit.

pōne faciēm tuā aduērſum mōtem ſeyr: ⁊ prophetabis de eo: et dices illi: Hec dicit dominus de
a ¶ ipē: non mittam angelos non vtar miniſtris. b ¶ qui diu ſuſtinui. ¶ habitum percutientis aſſumam.
us: Ecce egō ad te mons ſeyr: et extēndam manū a b
a ¶ qui plurimos ſocios impietatis habebas ita vt vrbes etiaȝ cōſtrueres ⁊ ꝓprium tibi imperium vendicares.
meam ſuper tē: et dabo te deſolatuȝ atq; deſertū. c
a ¶ munitiones malas vt edificem bonas. b ¶ rerum fine.
Urbēs tuas demoliar: ⁊ tu deſertus eris ⁊ ſciēs
a ¶ quem ante ſolitudinem noſſe non poteras. ¶ non alius.
b ¶ hec eſt cauſa. c ¶ cōtra q̄d diciť: Iraſcimini ⁊ nolite peccare vt.ſ.cito conciliemur inimicis: ⁊ odiū charitate mutem⁹.
quia egō dominus: eō q̄ fueris inimicūs ſempi d
a ¶ inſuper. b ¶ cū affligerenť a babylonijs.
tern⁹: ⁊ ꝯclūſeris filios iſrael in man⁹ gladij ī tēm e f
a ¶ quo dies mali ſunt et mundus in maligno poſitus eſt: et multiplicata iniquitate refrigeſcit charitas multorum. b ¶ tue vel babyloniorum.
pore afflictionis eorū: in tēpōre iniquitātis extre g
me. Propterea viuo ego dicit dominus de⁹: quo †
a ¶ vltioni.ſ.effuſi ſanguinis. b ¶ tuus.ſ.quem odiſti.
c ¶ vnde: Sub altari dei omnes ſancti clamāt: Uindica ſanguinē noſtrū ⁊c. et alibi: Omnes qui acceperint gladium gladio peribunt.
niam ſangūini tradaȝ te: ⁊ ſanguīs te pērſequeť. h
a ¶ conſanguineos tuos.
Et cum ſānguinē oder̄: ſanguis perſequetur te. i k
Et dabo montem ſeyr deſolatum et deſertum: et
a ¶ omnes.ſ.habitatores vel homines ⁊ iumenta: de quibus. Hoīes ⁊ iumenta ſaluos facies domine eos.ſ.qui aliquid videnť habere rationis: vel ſimplici fide cōtenti ſunt. b ¶ q̄ ad impietatis verticē ꝑuenerunt.
auferam de eo eūntem ⁊ redeuntē: ⁊ implēbo mō
a ¶ diſcipulis. b ¶ que in ima dep̄ſſe.
tes eius occiſorū ſuoruȝ. In cōllib⁹ tuis ⁊ in vālli
a ¶ qui turbidas habēt aquas hincinde collectas veniēteſq; de ſupbia. ¶ Lxx. cāpis qui inter montes et valles ſunt. b ¶ hi ſunt oēs. c ¶ dn̄i
bus tuis atq; ī tōrrētibus ītērfecti glādio cadēt.
et manus extente. a ¶ conciliabula praue habitationis.
In ſolitudines ſempiternas tradā te: ⁊ ciuitātes l m
a tue nō habitabunť. Et ſcietis quia ego dn̄s de⁹:
a ¶ nō ſolum ſupradicta. b ¶ idumea.ſ. ⁊ iudea.i.hereticos pariter ⁊ eccleſiaſticos poſſidebo. c ¶ idumeoꝝ: ſcȝ et iudeoruȝ vel iude et iſrl̄.i. duarū et.x.tribuū.
eō q̄ dixeris: duę gentes ⁊ duę terrę meę erunt: ⁊ n
a ¶ q̄uis. b ¶ que ſuo populo p̄ſidebat.
hereditate poſſidebo eas: cūȝ dōminus eſſet ibi. o †
Propterea viuo ego dicit dominus deus: q̄ fa p
a ¶ qua ſeuiebas in populū dei. b ¶ quo pſequebaris familiā x̄pi.
ciam iuxtā iram tuam ⁊ ſm̄ ȝelum tuum: quem fe
a ¶ quos poſſidere cupiebas.
ciſti odio habens eōs: ⁊ not⁹ efficiar ꝑ eos cuȝ te q
a ¶ non alius retulit.
iudicauero: ⁊ ſcies quia ego domin⁹. Aūdiui vni r
¶ contra.
b uerſa opprobria tua q̄ locutus es d̄ mōtibus iſrl̄
¶ montes.
dicens: Deſerti nobis ad deuorādum dati ſunt. s t
a ¶ quaſi: hec iniuria redundat in me. b ¶ nō ſup mōtes vt putatis.
c ¶ de quo: Diſperdat dn̄s vniuerſa labia doloſa ⁊.l.m.
c Et inſurrēxiſt̄ ſupēr me ōre vr̄o: ⁊ derogaſtis ad v
¶ ipſe. ¶ ergo.
uerſum me. Uerba vr̄a ego audiui. Hec dicit dn̄s x
a ¶ reddito priſtino ſtatu. b ¶ cōuerſa ad ſeruiturē dei. ¶ iudea.
c ¶ ſempiternam. ¶ ſanctorum virorum.
de⁹. Letānte vniūſa tr̄ā ī ſolitudīēȝ te redigā: ſicu y z
a ¶ diſſipatam.
ti gauiſus es ſuper herēditatē dom⁹ iſrl̄: eo q̄ fue
a ¶ in toto orbe pſecutionib⁹. ¶ hiſpide piloſe.
rit diſſipāta: ſic faciā tibi. Diſſipat⁹ eris mōs ſeyr †
a ¶ opa terre ⁊ ſāguinis. b ¶ in h̄ ꝑficit ira dei. ¶ ſic. c ¶ ſolus.
⁊ idumęa omnis: et ſciēnt quia ēgo dominus.

colentibus deū. ⁊ diuidiť in duas partes ſm̄ duas cauſas hui⁹ deſtructiōis. ſecūda ibi: Eo q̄ dixeris. Prima cauſa eſt fraternū odiū: q̄ ſicut eſau odio habuit iacob fratrē ſuū vterinū, vt habeť Gen̄.xxvij. ſic idumei deſcendentes ab eſau iudeos a iacob deſcēdentes: ⁊ hoc eſt q̄d d̄r in perſona dn̄i. a Ecce ego ad te mons ſeyr.i.idumea q̄ eſt mōtuoſa. b Et extendā manū meā.i. potētiam. c Sup te.i. ad te deſtruēdam. d Eo q̄ fueris inimic⁹ ſempitern⁹. populi iſrl̄. e Et ꝯcluſeris filios iſrael. fuerūt eni idumei in obſidione hierl'm cū chaldeis. f In tp̄e afflictiōis eorū.i. deſtructionis ciuitatis ⁊ tēpli de q̄ fuerunt ſūme afflicti. g In tp̄e iniq̄tatis extreme.i. extreme punitiōis iudeorū ꝓ ſuis iniq̄tatib⁹. et accipiť hic extremū ꝓ maximo ꝓpť deſtructiōeȝ ciuitatis ⁊ tēpli: vt dictū ē. h Sāguini tradam te.i. filijs iſrl̄ tibi ꝯſanguineis: et hoc fuit impletū tp̄e machabeoꝝ q̄n iudas expugñuit filios eſau. j. Macha.v. i Et cum ſāguinē oderis.i. q̄ odio habuiſti iudeos tibi ꝯſāguineos. k Sāguis pſequeť te.i. iudaicus populus tibi ꝯſanguineus. cetera patent vſq; ibi: l In ſolitudines ſempiternas. id ē lōgas. m Tradam te. quia poſtea terra illa fuit habitata ſ3 nō ita cito. Aliter exponiť iſta littera: vt per ſanguinē hic intelligatur homicidium vt ſit ſenſus: q̄ ſicut idumei crudeliť occiderūt iudeos vt dictū eſt ſupra: ita ꝓpter hoc peccatū effuſus eſt crudeliter ſanguis eorū a chaldeis: et terra eorū deſtructa vſq; ad lōgū tēpus. ⁊ hec expoſitio magis ꝯſonat p̄cedentib⁹. n Eo q̄ dixeris. Hic poniť ſecūda cauſa deſtructionis idumeorū q̄ eſt cupiditas ambitioſa: cupiebant enim hereditare terrā iudee que erat eis ꝓpinqua: ⁊ ið iuuerūt chaldeos in obſidione hierl'm: ꝑ h̄ ſperantes obtinere terrā: ⁊ hoc eſt q̄d dicitur: Eo q̄ dixeris due gentes ⁊c.i. duo regna.ſ. iude ⁊ iſrael erunt mea. L

o Cū dn̄s eēt ibi. q̄ in hierl'm colebať in templo in quo erat ꝓpiciatorium q̄d dicebatur ſedes dei. vt dictum fuit diffuſe: Exo.xxv. p Quia faciaȝ iuxta iram tuam.i. debite te puniendo de ira et inimicitia ꝯtra iudeos. q Et not⁹ efficiar ꝑ eos. in eoꝝ liberatione de babylonica captiuitate te ī captiuitate remanente. r Audiui vniuerſa opprobria tua. de deſtructiōe iude. s Deſerti.ſ. ſunt montes iſrael. t Nobis ad deuorandum dati ſunt. quia comedemus bona ibi creſcentia. v Et inſurrexiſtis ſuper me ore veſtro. dicētes q̄ non poteram defendere iudeos a rege babylonis. x Uerba veſtra ego audiui: id eſt blaſphemias veſtras punire diſpoſui. y Letāte vniuerſa terra. ſcȝ iſrl̄. z In ſolitudinē te redigā. quia poſt reditum iudeoꝝ de babylone idumei remāſerunt in captiuitate: et ſic idumea remanſit deſolata propter defectum culture. D

Ca. XXXV

Moraliter. y† Et fact⁹ eſt ſmo dn̄i ad me dicens: fili hoīs pone faciē tuam aduerſus mōtē ſeyr: denūciādo deuaſtatiōeȝ ei⁹. Per mōtē ſignificať terrena ꝑtās. ꝑ ſeyr q̄ interp̄tať hiſpidus ītelligiť feritas. ⁊ iſte due conditiones frequēter in eodē hoīe coniūgūť, cui⁹ deſtructio ex cauſa

ex cauſa duplici nunciat. Prima ponit cum dicit: d† Eo
qd fueris inimicus ſempiternus ⁊c. ad litteram idumei deſcē
dentes de Eſau qui alio nomine dicit ſeyr: ſemper inimici fue
runt ppli iſrl' ſicut Eſau ipi⁹ Jacob. et eodem modo ptās ter/
rena crudelitati ꝯiūcta ſemp deo ſeruiētib⁹ q̇ p iſrael ſignifi/
cant eſt inimica. Et ſubdit pena: † Propterea viuo ego
dicit dñs de⁹ qm̄ ſanguini tradam te: id ē demoni de quo 𝔡r
Joh. viij. ille homicida erat a pncipio. Secunda cauſa ponit
ibi: n† Eo ꝙ dixeris due gentes ⁊ due terre mee erunt ⁊c.
ad lrām ħ dicebāt idumei de iuda ⁊ iſrael. p quas myſtice ſig
nificari poſſūt due religiones in generali q̄ habēt poſſeſſiões
ſcʒ monachi ⁊ canonici regulares. q̄x temporalia bona frequē
ter vſurpare nitit terrena ptās crudelitati ꝯiūcta: eo ꝙ a pde/
ceſſorib⁹ ſuis fuerūt monaſterijs donata: qd tñ ē falſum. quia
ſicut p venditionē vel donationē homini factam ius rei tranſ/
fert: ſic ⁊ magis p donationē factā monaſterijs: q̄r fit principa
liter ipi deo. ideo ſubdit: o† Cum dominus eſſet ibi. ſcʒ pn/
cipalis poſſeſſor. Et iſtorum potentum crudelium pena cōclu/
ditur in fine capli cum dicit: † Diſſipatus eris mons ſeyr ⁊
idumea om̄is. tales enim diſſipant in morte per ſeparationem
anime a corpore. ⁊ tunc caro tradit vermib⁹ corrodenda: ⁊ ani
ma demonibus crucianda.

Glo. ordi.

Ca. XXXVI

A a Tu autez fili. Hiero. Hec
per anfraſticos
more iudaico di/
cunt: que illi ex/
pectāt i mille an/
norum regno qñ
ciuitatez hieruſa
lem aſſerūt extru
endam: ⁊ templū
illō qd in fine vo
luminis deſcribi
tur ⁊ rerū omniū
felicitatez. alij ſ̈
ʒorobabel cōple/
ta: ſed ſequentia
non patiūt. Tūc
enī non tanta bo
na habuerīt quā
ta a principio ne/
dum maiora.
Hiero. Prophe/
tie totius ad mō
tes iſrl' breuit ħ
ſenſus ē. Quia
inſultauit vobis
inimicus. id eſt
mons ſeyr: ⁊ pu/
tauit ſe vos in p/
petuum poſſide/
B re ⁊ altitudines
quōdam domini
nūc deſertas ſceſ
ſiſſe ſibi i heredi
tatē: et aliqñ tpe
poſſedit. propte/
rea hec dicit dñs
mōtib⁹ et collib⁹
⁊c. b Collib⁹.
Inferiorib⁹ i mō
te ecclie cōſtitutl
per ſinglos gra/
Mat. 5. b dus. vnde: Non
pōt abſcōdi ciui/
tas ſuper montē
poſita. c Tor/
rētibus. Hiero.
Torrentib⁹ quo/
rūm. ſ. hyeme p/
ſecutionum et tē
peſtate preſſure
auget fides val/
libus his. ſ. q̇ hu
militate depreſſi
ſunt. d Fru/
ctū. Hiero. Lxx.
vuas calcandas
ſcʒ in prelo dñi:
d quibus muſta
fundunt que in/
ebriant: ⁊ vinum
exprimitur qd le
C tificat cor hoīs:
Vt oīs

a ſ ſupra poſuit faciē cōtra montē ſeyr ꝓpheta: hic filius hominis loquitur ad montes vel ſup montes. i.

a Tu aūt fili hōis ꝓpheta Ca. XXXVI a† b†
a ſ aplī ꝓphete: hi enim audierūt verbū domini.
ſup montes iſrl: et dices: Mōtes iſrael
audite verbū domini: Hec dicit domin⁹ deus:
a ſ mons ſeyr. ſ diabolus inſultans de vobis.
b ſ quondā dei. ſ de q̇bus dicit: Montes in circuitu eius.
Eo ꝙ dixerit inimicus de vobis: euge altitudi c† d e
a ſ in perſecutionis anguſtijs.
nes ſempiterne in hereditatē date ſūt nobis: p f
pterea vaticinare et dic. Hec dicit domin⁹ de⁹:
a ſ non ſolū enim dixit: ſed aliq̄diu poſſedit. b ſ dum multi labūt.
c ſ quaſi vile lutum. d ſ omniū nationum vel gētiū.
Prō eo ꝙ deſolati eſtis ⁊ cōculcāti p circūitum †
a ſ pſecutoribus vitijs: demonibus.
⁊ facti in hereditatē reliq̄s gētibus: ⁊ aſcēdiſtl g
a ſ ab omnibus blaſphemari. b ſ eſtis. ſ.
ſup lābiū lingue ⁊ opprōbriū populi: ꝓpterea
montes iſrl' audite verbū dñi dei. Hec dicit do/
a ſ nō tm̄ mōtib⁹ ſeyr: ſʒ ⁊ mōtib⁹ ei⁹ ⁊ collib⁹ ⁊c. b ſ conculcatis.
b c min⁹ de⁹ mōntib⁹ et cōllib⁹: torrētib⁹ vallibuſq̄
a ſ eccleſijs. ſ. ſub diocleciano ⁊ maximiano in toto orbe diſſipatis.
et dēſertis parietinis ⁊ vrbibus derelictis que
a ſ a gētilibus: ab hereticis.
depopulate ſunt et ſubſannate a reliqūis gēti/
ſ vbiq̄ terre.
bus p circūitum. Propterea hec dicit domin⁹ h
deus: Quoniam in igne ʒeli mei locutus ſum i k
a ſ contra. b ſ pcipue. ſ que terrenis operibus volebat om̄es po/ ſita imagine celeſtis portare imaginem terreni.
de reliqūis gētibus ⁊ de idūmea vniuerſa: que l
ſ eccleſiam.
dederunt terram meam ſibi in hereditatem cū m
a ſ in gladio poſſederunt. ſ tam materiali q̄ ſpirituali.
b ſ de ſedibus ſuis.
gāudio et toto corde et ex animo: ⁊ eiēcerūt eā
a ſ habitatores. b ſ o ꝓpheta. ſ quaſi nihil ꝓderint gentibus: nihil hereticis eccleſiam perſequi.
vt vāſtarent: idcirco vāticinare ſuper humum †
a ſ Lxx. nemoroſis que amenitate paradiſi virebant.
iſrael: ⁊ dices montibus ⁊ collibus iūgis ⁊ val
libus. Hec dicit dominus deus: Ecce ego in ʒe
a ſ quaſi opprobrij veſtri vltor exiſtam.
b ſ contra aduerſarios qui eccleſiam perſecuti ſunt.
lo meō ⁊ in furore meō locutus ſum: eo ꝙ cōfu/
ſionem gentium ſuſtinueritl. Idcirco hec dicit n
a ſ leuabo. b ſ potentiam. ſ vel in
dominus deus: Ego leuāui mānum meam: vt o p
a ſ qua vos confuderunt.
gentes que in circūitu veſtro ſunt: ipe cōnfuſio q
a ſ apoſtoli ⁊ apoſtolici viri.
nem ſuam portent: vos autem mōntes iſrael r†
a ſ aduerſarijs interfectis: pace reddita eccleſie.
b ſ Lxx. vuas quibus. ſ. populus meus ſaturet.
d rāmos veſtros germinetis: et fructūm veſtruʒ †
a ſ ne puteris poſt longum tempus futurum.
afferatis populo meo iſrael. Prōpe enim eſt vt s

Nico. de lyra

Capl'm. XXXVI

a Tu autem fili ho. Superius Eʒe/
chiel ꝓphetauit iudeis aſpera.
adiunxit tamen in fine. xxxiiij. ca. cōſola
tionem de liberatione eorum per chriſtū
fienda. hic ꝓphetat eis pſpera. ⁊ primo
facit hoc ſimplici ſermone. ſecundo pro/
phetica viſione. ca. ſequenti. Circa pmū
agitur de liberatiōe populi iudaici. ⁊ di/
uiditur in duas partes ſm duas cauſas
huius liberationis. Secūda ponit. ibi:
Et factum eſt. Prima autem cauſa eſt re
leuatio populi a miſeria. Et diuiditur in
duas partes: quia primo ponitur aduer
ſantium deiectio. Secūdo populi iudai/
ci erectio. ibi: Vos autem. Circa primuʒ
dicitur: b Propheta ſuper montes
iſrael. pſpera nunciando. c Eo ꝙ di
xerit inimicus de vobis. gaudēdo de ve
ſtra deſtructione. d Euge. interiectio
eſt gaudentis. e Altitudines ſempi/
terne. id eſt terra iudee montuoſa.
f In hereditate date ſunt nobis. ſic enī
dicebant idumei: vt dictum eſt ca. prece.
g Et aſcendiſtis ſuper labium lingue.
quia extranei loquuntur de vobis deri/
dendo et improperādo. cetera patent vſ/
q̄ ibi: h Propterea. id eſt propter ta
lia improperia et vituperia. i Quo/
niam in igne ʒeli mei. id eſt in effectu vin
dicte mee. k Locutus ſum de reliq̄s
gentibus. ſententialiter earū punitionē
determinando. l Que dederunt ter/
ram meam ſibi. id eſt iudeaʒ que diceba/
tur ſpecialiter terra dei: eo ꝙ in hieruſa/
lem vigebat cultus dei. m Cum gau
dio. aliqui libri habent: Cuʒ gladio. ſed
in hebreo et in libris correctis eſt: Cum
gaudio. quia cum magna libidine occi/
derunt populum iudaicum ⁊ captiuaue
runt: et terram vaſtauerunt. cetera patēt
ex dictis vſq̄ ibi: n Idcirco. id eſt ꝓ
pter confuſionem quam vos iudei ſuſti/
nuiſtis. o Ego leuaui manum meā.
id eſt potentiam meam ad faciendūʒ vin
dictam: p Vt gentes que in circūitu
veſtro ſunt que ex odio erga vos regem
babylonis ſuper vos adduxerunt: et cū
eo in veſtra deſtructione fuerunt.
q Ipſe confuſionem ſuaʒ portent. quia
partim occidentur et partim captiuabū/
tur. r Vos autē. Hic cōſequenter po
nitur populi iudaici erectio. Circa quod
ſciendum ꝙ iſta erectio incepit in redi/
tu captiuitatis babylonice qui fuit figu
ra liberationis p chriſtum fiēde. ꝓpter
hoc q̄ꝫtum mihi videtur littera ſequens
de vno tēpore trāſit ad aliud. ſicut Eſa.
xiiij. loquendo de rege babylonis q̇ fuit
figura demonis trāſit ad loquendū d lu
cifero: dicit ergo: Vos autē montes iſrl:
ramos veſtros germinetl: redeunte enī
populo de babylone in iudeam terra ce/
pit melius fructificare ꝓpter aduentū co
lentiū. s Prope enī eſt vt veniat. ſcʒ
popul⁹

Et vt omnis fru/
ctus montiũ ꝯ
quibus ↄficit
panis de celo
deſcendẽs cõ/
mẽdatur a po/
pulo dei iſrael
ꝛ ne ↄſperem⁹
in ꝑſecutioni/
bus addit: ꝓ/
pe eſt ꝛc̃.
a A ṗncipio
bo. Quando
due trib⁹ ꝛ ſe/
miſ trãs iorda
nem moyſe du
ce acceperunt
poſſeſſionẽ: et
ſub ioſue trib⁹
alie terrã iude
am. b Pro
eo ꝙ di. Qua
ſi: Nõ vltra ꝑ/
ſecutorũ patie
riſ opprobria:
nec inſultrabũt
iugulatũ po/
pulũ tuũ ſicut
oues occiſiõiſ.
pace ei reddi/
ta omĩa oppro/
bria ceſſauerͭ.
c Fili hoĩs.
Reddit domi/
nus cauſã ma/
nifeſtius qua/
re populũ iſrl̃
captiuitati tra
diderit: ꝛ ꝓpt̃
clementiã ſuã
ſe reducturuꝫ
pollicetͬ: ꝛ mł̃/
to ãplioꝛa tri/
buturum.
Fili homi.
llego. Hieroñ. Alle/
go. Quicunqꝫ
ẽ ↄ domo iſrl̃:
ꝛ cernit paceꝫ
chriſti que exu
perat omnem
ſenſum: habi/
tat i terra ſua:
id ẽ eccleſia vł̃
carnis hoſpi/
cio: quod ei a
deo traditũ ẽ.
Si autẽ vtrã/
qꝫ polluerit et
ĩmundicie mẽ
ſtruate fuerit
comparatus:
effundet deus
indignationeꝫ
ſuam ſuper e/
um pro ſãgui/
ne: vel ſuo vel
eorũ quos ſcã
daliçauerit.
d Pro ſãgui
ne. Prophe/
tarũ ꝛ alioꝛuꝫ
iuſtorum. Vn/
Mt.23.d de: Hieruſaleꝫ
que occidis ꝓ
phetas: ꝛ l. e.
q.a.t.m.ſ. ꝛ ſã
guis q̇ effuſus
eſt ꝛc.

a ſ ne vobis videatͬ difficile. b ſ veniã.ſ.in auxiliũ. c ſ q̇ auer
ſus erã. ſ chriſti vomere.
vẽiat. Quia ecce ego ad vos ꝛ ↄuertar ad
a ſ vt prioꝛem culturã recipiatis. ſ virtutũ. ſ ſic. ſ de ſemẽte.
vos: ꝛ arabimini et accipietis ſemẽte: et
multiplicabo in vobis homĩes oẽmqꝫ do/
a ſ redeuntibus turbis. ſ eccleſie. ſ que ante deſtructe.
mũ iſrl̃. Et habitabunͭ ciuitates ꝛ ruinoſa a
a ſ qui pollent ſcientia ſcripturarum.
inſtaurabunͭ: et replebo vos hominib⁹ et
a ſ non ſolũ hominibus. ſ ſimplicibus. b ſ iumẽta. c ſ eccl'ie
iumẽtis: et multiplicabunͭ et creſcent. Et b
ſ ante perſecutionem.
a habitare vos faciã ſicut a principio: boniſ/ c
a ſ martyrũ victoꝛijs. ſ tunc.
qꝫ donabo maioꝛibus q̃ꝫ habuiſtis ab ini/
a ſ anteq̃ꝫ captiuitates varias ſentiretis. b ſ qui reſtituo ple/
bẽ meam que poſſideat eccleſias: et ipa ſit eccleſiaꝝ hereditas.
tio: et ſciẽtͣ qꝛ ego dñs. Et adducã ſuꝑ vos d
homines pplm meũ iſrl̃: et hereditate poſſi e
debũt te. Et eris eis in hereditatẽ ꝛ nõ ad f g
a ſ quos in perſecutione perdideras. b ſ vel liner̃
des vltra vt abſqꝫ eis ſis. Hec dicit dñs de
b us: Pro eo ꝙ dicunt de vobis: devoꝛatrix h i
hominũ es ſuffocãſ gentẽ tuã: ꝓpterea ho k
ſ quaſi devoꝛatrix.
mines nõ comedes ampli⁹: ꝛ gentẽ tuã nõ
ſ ſicut improperatur.
necabis vltra ait dominus de⁹. Nec audi/ l
tam faciã in te amplius confuſionem gen/
tium: et opprobriũ populoꝛũ nequaq̃ꝫ poꝛ
ſ vnde inſultant tibi. ſ ſedata perſecutione
tabis: et gentem tuã non amittes ampli⁹
a ſ quaſi veritas ꝓmiſſionis ipſo domino loquente firmata eſt.
ait dominus deus. Et factum eſt verbũ do m
ſ populus iudeoꝝ.
c mini ad me dicens: Fili homĩs: dom⁹ iſrl̃ n
a ſ quando educti ſunt de egypto. b ſ iudea.ſ.
habitauerũt in humo ſua: ꝛ polluerũt eam o
ſ idolatria. ſ intantũ polluti.
in vijs ſuis ꝛ in ſtudijs ſuis: iuxta immũdi p
ſ cui omnia aperta.
ciã menſtruate facta eſt via eoꝛũ coꝛã me:
d ꝛ effudi indignationẽ meã ſuꝑ eos pro ſan q
ſ inſuper. ſ ꝑuerſis cogitationibus.
guine quẽ fuderunt ſuper terrã. Et in idol̃
a ſ vt incredulis gentibus comparenͭ. ſ babylonia captiuitate
vel romana quoniã effuderunt ſanguinẽ chriſti. ſ tanq̃ꝫ palee a
frumento eccleſie.
ſuis polluerunt eam: et diſperſi eos in gen r
tes et ventilati ſunt in terras. Iuxta vias
eoꝛũ et adinuentiões eoꝝ iudicaui eos † Et
a ſ quaſi nec ſic ſenſerunt peccatum ſuum: ſed polluerunt nomẽ
domini: cũ diceretur de eis: ſ Ecce ppl's dñi ꝛc. ſ captiui.
igreſſi ſunt ad gentes ad quas introierũt:
et polluerunt nomen ſanctum meum cum s† t
ſ per irriſionem. a ſ qui ſe ſolũ iactabat cultũ dei noſſe.
diceretur de eis: populus domini iſte eſt: ꝛ v x
ſ eccleſia. a ſ non ꝓpter eos: creatoꝛ eñ oĩm ſum.
de terra eius egreſſi ſunt. Et peperci nomi y†
ni ſancto meo: quod polluerat domus iſra
el in gentibus ad quas ingreſſi ſunt. Idcir

pplus de babylone q̇ intẽdit culture vr̃e.
a Et ruinoſa. çoꝛobabel enĩ ꝛ alij cũ eo exiſtẽ/
tes iſtaurauerũt tẽpluꝫ: ꝛ Neemias ꝛ q̇ cum eo
erãt muros ciuitatꝭ ꝛ ſilr̃ ppl's habitatiões ſuas
ĩ diuerſis locꝭ. b Et habitare ꝛc̃. qñ ppl's ĩtra
uit terrã ſb̃ Ioſue duce. c Boniſqꝫ po. ꝛc̃. In
hebreo hr̃: Añ. ꝛ iſtud videtͬ mihi debere referri
ad tp̃s xp̄i: ĩ q̇ maxĩa bona data fuerunt credẽti
bus: q̇ꝝ primi fuerũt iudei: ĩ totũ enim a tp̃e re/
ditu captiuitatis de babylõe vſqꝫ ad tp̃s xp̄i nõ
legitͬ ppl's iudaic⁹ fuiſſe in tãta ꝓſperitate de
mł̃to ſicut fuerat añ captiuitatẽ babylonicã.
d Et adducam. ſuper vos o montes iſrael.
e Homines. vos colentes. f Et eris eis. tu
terra iſrael montuoſa. g In hereditatem et
non addes vltra vt abſqꝫ eis ſis. id eſt non cap/
tiuabuntur vltra de te: et quia poſtea fuerũt ca/
ptiuati a romanis. dicunt expoſitoꝛes aliqui ꝙ
hoc eſt referendũ ad terram viuentiuꝫ figuratã
per terram iſrael: de qua nullus eijcitur qui in/
trauerit ad eam. poteſt tamen expõi de terra iſrl̃
ad litteram: dicendo ꝙ ꝑ li vltra non impoꝛta/
tur ſemper duratio perpetua a parte poſt: ſed eti
am aliquando non multum longa: ſicut declara
tum fuit diffuſius: Eſa. ij. ſuper illud verbũ: Et
non exercebuntur vltra ad prelium. Poſt aduẽ
tum enim chriſti facta ſunt mł̃ta prelia in terra.
h Pro eo ꝙ dicunt de vobis. ſcꝫ montib⁹ iſrl̃
vituperando. i Devoꝛatrix hominum ꝛ ſuf/
focans gentem tuam. quia in iudea fuerunt mul
te occiſiones per reges aſſyrioꝛum et babylõis
ꝛ a pluribus alijs. ideo dicebant gẽtiles impro/
perando: ꝙ illa terra d̃uoꝛabat habitatoꝛes ſu/
os. k Propterea homĩes nõ comedes am/ D
plius ꝛc̃. i. talis occiſio nõ erit in te vltra.
l Nec auditam faciam in te amplius confuſio/
nem gentium. id eſt improperiũ predictũ contra
te a gentilibus. m Et factum eſt. Hic ponitͬ ſe
cunda cauſa liberationis iudeoꝛum: ſcilicet vt ꝑ
hoc tollatur blaſphemia contra nomen diuinũ.
et diuiditur in duas partes: quia primo huius
blaſphemie modus ponitur. ſecũdo tollitur. ibi:
Et peperci. Circa primum ſciendum ꝙ ad cap
tionem iudeoꝛum inter gentiles ſecuta eſt blaſ/
phemia nominis diuini: quia aliqui eoꝛum erãt
valde mali: quam maliciam gentiles retoꝛque/
bant in deum improperãdo ei ꝙ haberet ita ma
lum populum. Alij autem erant valde boni. de
quibus dicebant etiam gentiles ꝙ deus eoꝛum
non potuerat eos ſaluare: licet viuerent iuſte.
Premittitur tamen hic malicia populi propter
quam fuit eiectus de iudea. cum dicitur:
n Domus iſrael habitauerunt in humo ſua. i.
in iudea. o Et polluerunt eam in vijs ſuis.
id eſt peccatis idolatrie et luxurie et effuſione ſã
guinis innocentis vt patet ex ſupradictis.
p Et in ſtudijs ſuis iuxta immũdiciã mẽſtru.
ꝛc̃. ex quo patet ꝙ talia fecerũt ex magna libidi
ne peccandi: quia ad hoc ſtudioſe intendebant.
q Et effudi indignationem meam ſuper eos.
puniendo pro peccatis. r Et diſperſi eos in
gentes. captiuando in diuerſis terris.
s Et polluerunt nomen ſanctum meũ. inq̃ꝫtũ
occaſione eoꝛuꝫ dicte ſunt blaſphemie contra eũ
modis predictis. ideo ſubditur: t Cum dice/ † Ro.2.d
retur de eis. a gentibus. v Popul⁹ domi/
ni iſte eſt. et ideo ex malicia aliquoꝛum dicebatͬ
dominus malus: ꝛ ex bonitate alioꝛũ impotẽs.
vt predictum eſt. ideo q̃ꝫtum ad malos dicitͬ de/
riſoꝛie: Populus domini iſte eſt. ꝛ de bonis q̇ꝫ
ſubditur: x De terra eius egreſſi ſunt. qua/
ſi diceret: nõ potuit ibi eos ſeruare. y Et pe
perci nomini ſancto meo quod polluerat dom⁹
iſrael. Hic conſequenter ponitur ablatio huius
blaſphemie ꝑ reductionem populi de babylõe: E
et ſic ablata fuit gentilib⁹ occaſio dicte blaſphe
mie: ꝛ hoc eſt quod dicitͬ in ꝑſona dei: Et peꝑci
nomĩ ſctõ meo. occaſionẽ dicte blaſphemie ſub/
P trahendo

¶ ē requiret a generatio/
Mat.23.d ne hac: a ſanguine abel
iuſti vſq; ad ſanguinē
Zacharie. Hierony.
Alij iudeorum referūt
hec ad tempus zoroba
bel quādo ſub cyro re/
ge multi de iuda ⁊ ben/
iamin in iudeam redu/
cti ſunt. Alij ad reg/
num mille annorum quā
do ſub chriſto quem
putant venturum: ⁊ ci
uitas hieruſalem extru
atur ⁊ templum de quo
in vltima parte huius
prophetie agitur.
† De cōſe. a Spiritum nouum
di.4.c.quē ponam in medio veſtri.
ꝗ. in prin. Hiero. Nota ꝙ ſpiritū
nouum ⁊ cor nouū dat
poſt effuſionem aque.
b Confundimini ⁊ eru
beſcite ſuper vijs vr̄is.
F Cohortatur errantes
vt confundantur in vijs
ſuis: ⁊ reſtituantur in vr/
bes eccleſie.
¶ In ſolenni

circo dices domui iſrael: Hec dicit dominus deus: Non a
a ¶ Nō nobis domine non nobis ſed nomini tuo da gloriam.
ꝓpter vos ego faciā domus iſrael: ſed ꝓpter nomen ſan/
ctum meum quod polluiſtis in gentibus ad quas intra/
¶ ſanctum demonſtrabo.
ſtis. Et ſanctificabo nomē meū magnū: qđ pollutū eſt in b
¶ coram omnibus.
ter gentes: quod polluiſtis in medio earum vt ſciant gētes
¶ reducendo vos in priſtinam gloriam. ¶ ſ. ſi egerint penitentiam tunc omnis turba gentium cognoſcet ꝙ ego tollam eos ⁊c̄.
quia ego dominus ait dominus exercituum: cū ſctificā/
tus fuero in vobis coram eis. Tollam quippe vos de gē c
tibus: et ꝯgregabo vos de vniuerſis terris: et adducam
a ¶ ſcz eccl'iam. b ¶ credentes ſcz ⁊ ab errore conuerſos. c ¶ doctrine ſermonis dei.
¶ baptiſmi ſalutaris.
vos in terrā veſtrā. † Et effundā ſup vos aquam mundā: d
¶ peccatis.
et mundabimini ab omnibus inquinamentis veſtris: et
¶ que in corde ſimulaſtis.
ab vniuerſis idolis veſtris mūdabo vos. Et dabo vobis e
a ¶ quod per peccatum perdidiſtis. ¶ credendi in filium dei. b ¶ vnde dauid: Cor mundum crea in me deus: et ſpūm rectū innoua ⁊c̄. ¶ tunc.
a cor nouum et ſpiritum nouū ponā in medio veſtri. † Et au f
a ¶ omnem duriciam. ¶ incredulum. b ¶ quod precepta dei ſuſcipiat.
feram cor lapideum de carne veſtra: ⁊ dabo vobis cor car/
a ¶ molle tenerū quod poſſit in ſe recipere. ſpūmſanctū inſcriptum litteris ſalutaribus
¶ tunc.
neum et ſpiritum meū ponā i medio veſtri. Et faciā vt in
a ¶ de virtute in virtutem. b ¶ que prius neglexiſtis. c ¶ corde.
preceptis meis ambuletis: et iudicia mea cuſtodiatis ⁊
¶ confeſſionis. ¶ magiſtris.
operemini. Et habitabitis in terra quam dedi patribus g
¶ ſic. a ¶ rurſum. ¶ abraam iſaac iacob et omnibus ſanctis et ꝓphetis. b ¶ quem offēdiſtis. c ¶ hoc preſenti tempore cōprobatur.
veſtris: ⁊ eritis mihi in populū: et ego ero vobis in deū.
Et ſaluabo vos ex vniuerſis inquinamētis veſtris: ⁊ vo h
a ¶ de quo efficitur celeſtis panis. b ¶ Niſi granū frumēti cadens in terrā mortuū fuerit i.ſ.m. c ¶ verbi dei quā paſſus eſt filius ꝓdigus: qui diſſipauit ſubſtātiā ſuā: et fame cogente porcorum ſiliquis paſtus eſt.
cabo frumentū ⁊ multiplicabo illđ: et nō iponā vobis fā/
a ¶ ſapientie. de qua: Lignū vite eſt omnibus qui. a. e. b ¶ in ſimilitudinē iacob: cu ius odor erat ſicut odor a.p.c.b.d.
mem et multiplicabo fructum ligni et genimina agri: vt
a ¶ quod vſq; hodie iudeorum patitur icredulitas: ſed poſtq; beatitudinē fuerint con/ ſecuti. dicent cū apoſtolo: Non ſum dignus vocari apoſtolus: qm̄ p.ſ.e.d. b ¶ ſcien tes vbi diſperſi fueritis.
non portetis vltra opprobriū famis in gentib⁹. Et recor
dabimini viarum veſtrarum peſſimarum ſtudiorūq; nō bo
¶ que ante placebant.
norum: et diſplicebunt vobis iniquitates veſtre ⁊ ſcele/
a ¶ qui proprio errore periſtis. b ¶ ſupradicta. ¶ ſed ꝓpter clemētiam meā ſubaudis
ra veſtra. Non propter vos ego faciam ait domin⁹ deus: i
a ¶ ergo. ¶ ſuper prioribus vitijs et veſtrū intelligite creatorem.
b notum ſit vobis † Confundimini ⁊ erubeſcite ſup vijs ve/ k
ſtris domus iſrael. Hec dicit dn̄s deus. In die qua mun/
dauero vos ex omnibus iniquitatibus veſtrꝭ: ⁊ ihabita
a ¶ eccleſias. b ¶ que in vobis. ſ. corruerunt. c ¶ que in ſynagogis cōciderāt. d ¶ con feſſionis.
ri fecero vrbes ⁊ inſtaurauero ruinoſa: ⁊ terrā deſerta fu/
a ¶ priſtinis cerimonijs. ¶ cerimonijs dei. b ¶ videbatur ſcz omnibus ſanctis: q̇ ter rene cōuerſationis opera preteriunt. b ¶ ſanctorum mundana tranſeuntium.
erit exculta: q̄ quōdā erat deſolata in oculis om̄is viato/
a ¶ admirantes. b ¶ quaſi quō fctm̄ ē h. c ¶ olim. d ¶ nunc. e ¶ ſimilis paradiſo dei
¶ quondam. in qua omnes periere virtutes.
ris dicent: Terra illa iculta facta eſt vt hort⁹ voluptatꝭ: l
a ¶ iudee. b ¶ que deū hoſpitē nō habebāt. c ¶ a ſpūſancto. d ¶ ſua incredulitate
e ¶ fide chriſti.
¶ confeſſione et ſaluatoris nomine.
et ciuitates deſerte ⁊ deſtitute atq; ſuffoſſe: munite ſede/
¶ ſic. a ¶ om̄is creatura. ſ. et angeli: qui ambiunt terram iſrael.
rūt. Et ſcient gētes q̄cūq; derelicte fuerit in circuitu vr̄o:
a ¶ in eis. b ¶ oīm virtutū arborib⁹. c ¶ q̄ſi ipleui qđ ꝑ ꝓpham predixi.
q; ego dn̄s edificaui diſſipata: plātauiq; iculta; ego dn̄s

Nic. de ly.

trahēdo. a Nō pro/
pter vos ego faciā do/
mus iſrl': id eſt ꝓpt iu/
ſticiā veſtrā: ſed propt
nominis mei reuerenti
am. b Et ſanctifica/
bo nomen meum mag
num quod pollutū eſt
inter gentes: id eſt ſan/
ctum oſtendam in libe
ratione veſtra mirabi/
li. ideo ſubditur:
c Tollam quippe vos
de gentibus ⁊ congre/
gabo vos de vniuerſis
terris. per cyrū.
d Et effundam ſuper
vos aquam mundam
⁊ mundabimini ⁊c̄. id
eſt peccata veſtra prete
rita remittam. Docto/
res autē noſtri litteram
iſtam exponunt de re/
ductione populi ad fi/
dem chriſti: ⁊ de ablu/
tione baptiſmali q̄ tol/
litur culpa et pena. Et
G huic etiam expoſitioni
concordat quod dicit
in quodam libro iudai
co apud hebreos auc/
tentico qui dicitur io/
ma hieroſolymitanum:
quemadmodum pela/
gus mundificat pollu/
tos: ita deus ſanctus ⁊
benedict⁹ erit mundās
in futuro iſrael: ⁊ ſic ē
dicens Ezechie. xxxvi.
Aſpergam ſuper vos
aquas mundas ⁊c̄. qđ
autem dicitur in futu/
ro in originalib⁹ ⁊ glo
ſis hebreorum ſemper re/
fertur ad tempus meſ/
ſie. e Et dabo vo/
bis cor nouum ⁊ ſpiri/
tum no

tum nouum. id eſt vo/
luntatem benefacien/
di: ⁊ hoc referēdo ad
tempus reditus de ba/
bylōe: quia poſtea me/
lius vixerunt q̄ ante.
Melius tamen expōi/
tur referendo ad tem/
pus chriſti de datione
ſpiritusſancti apl'is et
alijs credentibus.
f Et auferam cor lapi
deum de carne veſtra.
id eſt in peccatis obſti/
natum: dando verā cō
tritionem de peccatis.
g Et habitabit' i ter
ra quā dedi patrib⁹ ve
ſtris. i. in iudea referen
do ad populum de ba/
bylone redeuntē: vel i
eccleſia triumphante ⁊
militāte referendo ad
populum in chriſtū cre/
dentem. h Et vo/ †I.c.11.d
cabo frumētum ⁊ mul/
tiplicabo illud. quod i
telligitur ad litteram
de multiplicatione ter
renaſcentium poſt redi/
tum de babylone. vel ꝑ
iſta metaphorice intel/
ligunt bona ſpiritua/
lia tpe chriſti data: vt
eucbariſtia q̄ ꝯficit de
frumēto: ⁊ alia chriſti
dona que frequenter i
ſcriptura ſignificātur
per corporalia.
i Non propter vos
ego faciam ait domin⁹
deus. quia reditus de
babylone et aduentus
chriſti ꝓceſſerūt ex me
ra bonitate diuina.
k Confundimini et
erubeſcite ſuper vijs ve
ſtris. i. malis preterit'.
cetera patent vſq; ibi:
l Terra illa iculta fa
cta eſt vt hortus volu.
referendo ad reditum
captiuitatis babyloni
ce intelligitur de terra
iudee que tempore cap
tiuitatis fuit deſerta ꝑ
pter cultorum abſenti/
tiā: ſz i reditu captiui/
tat' fctā fuit fructifera
et amena per cultorum
preſentiam et diligenti †Ila.
am. referendo autē ad
tempus chriſti intelli/
gitur de gentilitate q̄
ante aduentum chriſti
fuit quaſi terra iculta:
quia non habuit doc/
tores legis diuine nec
ꝓphetas qui eam ex/
colerent ad fecundati/
onē bonorū operū: ſed
poſt aduentū chriſti ꝑ
p̄dicationem apoſtolo
rū ⁊ aliorū diſcipulorum
facta eſt fructifera ⁊ a/
mena ꝑ ſuſceptionem fi
dei ⁊ morum. Et huic
expoſitioni ꝯſonat qđ
ſubdit po.

G a In ſolennitati. Quib⁹ comedit̃ açimū ſinceritatis ⁊ veri/tatis: ⁊ agni caro ⁊ ſanguis: ⁊ ĩ ſeptē hebdomadib⁹ ⁊ in taber/naculis huius ſcl'i dñi feſta celebram⁹: vt ciuitates quondā de/ſerte plene fiāt gregib⁹ hominū ⁊ rōne gnoſcāt ꝙ ipe ſit dñs, ꝗ ꝯſtitit omnia. b Et ſciēt qꝛ e. do. diſſimulās pctā hominū ꝓpter penitentiā. Ca. XXXVII

c Facta ē ſup. Hiero. Per reſur/rectiōis parabolā de reſtituti/one iſrael agit̃. Quō eñi vide/tur incredulū ꝙ oſſa arida ⁊ multa ve/tuſtate cōfecta reſurgant: ſic reſtitutio populi iſrael in captiuitatē ducti ⁊ to/to orbe diſꝑſi: ſed his qui nō nouerūt dei potentiā ſed tñ futura eſt: qꝛ ego ĩ quit dñs locut⁹ ſū et faciā ꝗ pollicit⁹ ſū: deniꝗ ⁊ prior ꝓphia in qua monti/bus iſrl' antiqu⁹ ſtat⁹ ꝓmittit̃. ꝗb⁹ di/cit̃: Cōuertar ad vos ⁊ arabimĩ ⁊c̃. ad hoc ꝑtīet qō nūc ſub parabola dicit̃: ad oſſa arida: impleto eo qō in euāge/Mat.19.b lio dr̄: ꝗ apud homines ĩpoſſibilia ſūt apud deū poſſibilia ſūt. Educti ſūt au/tē de ſepulchris captiuitatis ⁊ vincul' ꝗbus in ſeruitute babylonia teneban/tur aſtricti. Iudei hec ſub çorobabel cōpleta mentiuntur: quādo cōmotio magna facta eſt: ⁊ regnū chaldeorum in medos ꝑſaſꝗ tranſlatū: vel in p̄ſen/tia chriſti ſui quem expectāt. Nos au/tē ſpiritualiter poſt crucē ſaluatoris ⁊ quotidie fieri in his ꝗ iſtar laçari pec/catorū ſuorū faſcijs colligati ad vocē dñi ſuſcitant̃: ⁊ vere ſūt dom⁹ iſrael a/rens quondā et nullā ſpem habēs ſa/lutis: ſed intrante in ſe ſpiritu gratie: ⁊ porrigente domino manū de profū/do inferi liberantur: ⁊ qui prius dixe/rant: Domīe deus tu noſti hec: poſtea Mat.14.b audient liberati: Modice fidei qua/re dubitaſti. Et inſuffla.

a ſ qō verbo ꝓmiſi. b ſ admonent̃ peniteñtes vt eccl'as cū regreſſi fuerit in eccl'ias ſꝑ requirāt dñm: ⁊ inueniāt eū vt multiplicent̃ redeūtiū turbis gre/ges dñi.

locut⁹ ſum et fecerĩ. Hec dicit dñs do/
a ſ queſitum diu; et nō inuentū.
min⁹ de⁹: Adhuc in hoc ĩuenient
ſ tunc.
me dom⁹ iſrael vt faciā eis. Mul/ a
a ſ nō ſolū in p̄dictis ſentient liberalitatē meam.
b ſ q.ſ. rōis ⁊ cōfeſſiōis ſint plēi ⁊ fidei. ſ nō bru/torum animalium.
tiplicabo eos ſicut gregē hominū
a ſ in qua ꝓprie dei cult⁹ et viſio pacis.
vt gregē ſanctū: vt gregē hieruſa/ b c
a ſ quas domini clementia receperunt.
a lem in ſolennitatib⁹ ei⁹. Sic erūt
ciuitates deſerte pleneꝗ gregib⁹
a ſ tunc. b ſ ſolus. c ſ nolēs mortē peccator̃.
b hominū: ⁊ ſciēnt qꝛ ego dōmin⁹.

c Facta eſt Ca. XXXVII d†
a ſ filius ꝑ quē pater operatur: oīa ei ꝑ ipm facta ſūt: et ſine ipo factū ē ni/hil.
ſuꝑ me mān⁹ dñi: ⁊ edu/
a ſ non in corꝑe ſed extra.
xit me in ſpiritū dñi: ⁊ dimiſit me †
ĩ medio cāpi ꝗ erat plen⁹ oſſib⁹: ⁊ e†
a ſ non paſſa quieſcere.
circūduxit me ꝑ ea ĩ gyro. Erāt āt †
a ſ non operta humo. b ſ arida tꝑis vetuſtate.
multa valde ſuꝑ faciē cāpi: ſiccāꝗ f
vehemēt̃. Et dixit ad me: Fili ho
ſ poterint viuere.
minis: putaſne viuēt oſſa iſta? Et
a ſ qui plenam habes ſcientiam futurorum.
dixi: Dñe de⁹ tu noſti. Et dixit ad g
me: Vaticinare de oſſibus iſtis.
a ſ mirū ꝙ ad oſſa arida loquit̃ ꝗ ante neruoſ car/nes et cutē et ſpūm viuificantem dei nō pñt audi/re ſermonem.
Et dicēs eis: Oſſā arida audite h†
vbū dñi. Hec dicit dñs de⁹ oſſib⁹
his. Ecce ego intromittā in vos i†

Nico. de lyra

ſubditur poſtea.
a Multiplicabo eos ⁊c̃. q̃tū ad bo/nos mores qui prius erāt beſtialit̃ vi/uentes. b Vt gregē ſctm̄. ꝑ ſuſcep/tionē fidei iuſtificātis. c Vt gregē hierl'm in ſolennitatib⁹ ei⁹: in quo de/ſignat̃ multitudo credētiū de gentili/bus: ſicut in ſolennitatib⁹ maxime pa/ſce pentecoſtes ⁊ tabernaculorū ꝯuenie/bat ĩ herl'm ppl's mlt'⁹. Ca. XXXVI

Moraliter. a† Tu an/tem fili hoīs ⁊c̃. Supi⁹ Ezechiel ꝓphetauit iudeis aſpera h̄ ꝓphetat eis ꝯſolabilia: ⁊ hoc ꝓpter duo. ſ. ad releuādū eorū miſeriā ⁊ ad tollendū diuini nomīs blaſphe/miā. Circa primū ſciendū ꝙ iudeorū nomē ſm veritatē ſigni/ficati trāſlatū eſt ad chriſtianorū gentē. Ro.ij. Nō enī ꝗ in ma/nifeſto iudeus eſt neꝗ ꝗ in manifeſto in carne eſt circūciſio: ſꝫ ꝗ in abſcōdito iude⁹ eſt: ⁊ circūciſio cordis in ſpū nō lr̃a. Igit̃ ꝑ afflictionē iudeorū ſub monarchia chaldeorū fuit myſtice ſig/nificata chriſtianorū afflictio ſub monarchia romanorū. vnde ⁊ roma figuraliter babylonia nominat̃. j. Petri. v. Perſecutio vero chriſtianorū incepit a tꝑe Neronis vſꝗ ad tꝑa Cōſtanti/ni ꝗ chriſtianorū afflictionē releuauit ponēs edictū vt ſi ꝗs mo/leſtiā inferret alicui chriſtiano grauiter puniret̃. Igit̃ de hac releuatiōe exponit̃ myſtice qō dr̄: b† Propheta ſuꝑ mōtes iſrael. i. ſuꝑ p̄latos ⁊ p̄ncipes chriſtianos. Et poſita breuit̃ af/flictione chriſtiana ꝗ p̄ceſſit Cōſtantini tꝑa. cū dr̄: c† Eo ꝙ dixerit inimicus de vobis: euge altitudies ſempiterne ⁊c̃. vo/cabāt tyrāni et eorū miniſtri: ironice tñ catholicos altitudies ſempiternas: eo ꝙ cōtēnebāt trāſitoria ⁊ predicabāt celeſtia ⁊ eťna: quā predicationē friuolā reputabāt: ⁊ fideliū ſubdit̃ cō/ſolatio cū dr̄. ĵ. † Idcirco vaticinare ſuꝑ humū iſrl' ⁊ dices mōtib⁹ ⁊ collib⁹ ⁊c̃. ꝑ iuga ꝗ ſūt capita montiū ĩtelligi pñt epi ꝗrū ſtatus ē ſūm⁹ ĩ eccl'ia dei. cū ſint aplorū ſucceſſores ꝑ mōtes vero ſacer.

vero ſacerdotes curati ꝗ ſunt ſub epiſcopis. ꝑ colles vero re/ligioſi. ꝑ valles vero ſimplices chriſtiani. de ſtatib⁹ iſtis mul/ti fuerūt afflicti ꝑ Neronē ⁊ alios tyrannos ſequētes. aliꝗ ꝑ mortē: aliꝗ ꝑ exiliū: ⁊ aliꝗ ꝑ ſeruitutē ꝗ ē mors ciuilis et alijs modis plurib⁹: ſicut patet ex ſanctorū geſtis. ideo ſubdit̃:
† Pro eo ꝙ deſolati eſtis. Sed a tē/pore cōſtantini valde ſūt honorati. iō ſubdit̃: r† Vos autem mōtes iſrl' ⁊c̃. ꝑ dilatationē fidei chriſtiane.
† Et fructū veſtrū afferatis ⁊c̃. paſ/centes ipm verbo ⁊ exemplo ⁊ q̃tum ad pauꝑeſ tꝑali ſubſidio. ſ† Et pol/luerūt nomē ſctm̄ meū ⁊c̃. Hic ponit̃ ſcd̄a cā dicte releuatiōis ꝗ fuit vt xp̄i blaſphemia tolleret̃. Circa qō ſcien/dū ꝙ chriſtianorū ꝗ fuerūt tꝑe tyrāno/rū aliꝗ fuerūt mali: ⁊ eorū maliciā gē/tiles retorquebāt in xp̄m: eo ꝙ talem populū elegiſſet. ⁊ hoc notat̃ cū dicit̃: Et polluerūt nomē ſanctū meū. cū di/ceret̃ de eis: populus dñi iſte eſt. ſ. iro/nice: ad ſignificandū ꝙ nō eſſet ppl'us dñi ſed magis diaboli. Alij erāt vald' boni ꝓ fide xp̄i grauiſſima ſuſtinētes ⁊ de illis dicebāt aliqui gētileſ ꝙ xp̄s nō poterat eos liberare: vt patet in le/gendis pluriū ſanctorū: ⁊ ad iſtas ⁊ cō/ſimiles blaſphemias tollendū ſuble/uati ſunt chriſtiani ꝑ Conſtantinū. iō ſubdit̃: y† Et pepci nomini ſctō n. et qō ſubdit̃ poſt: b† Et ſctificabo nomē meū magnū qō pollutū eſt. A
In ca. xxxvj. vbi dr̄ in poſtilla: Et ſanctificabo nomē meū.

Additio. Ea que in hoc ca. p̄ncipaliter tenēt̃ nō pñt rōnabilit̃ intelligi ad lr̃am de/liberatione a babylonica captiuitate. in illa enī liberatiōe nō legunt̃ aliꝗ mi/racula facta manifeſte ꝑ ꝗbus poſſet dici: Sacrificabo nomē meū. i. ſanctā oſtendā in liberatiōe mirabili. ꝓut di/cit poſtillator. Licētia enī data ꝑ cyrū licet fuerit a deo volūtatē ipſius mouē/te nō tñ fuit miraculoſe facta: imo ſm curſū cōem reges hui⁹ ſcl'i ꝯdicūt ea ꝗ fuerūt facta ꝑ inimicos ꝗs debellaue/rūt. Vñ cyrus ꝗ deuicit chaldeos rō/nabiliter deteſtat̃ deſtructionē hieru/ſalē ꝑ eos factā: nec hoc debet int̃ mi/racula reputari. licet hoc ſit a deo mi/ſericorditer factū. Itē hoc qō dr̄: Effū/dā ſuꝑ vos aquam mūdā ⁊c̃. Oēs he/brei antiqui referūt ad tꝑs meſſie in ꝗ debebāt purgari peccata. Silr̄ qō di/cit̃: Dabo vobis cor nouū ⁊ ſpūm no/uum ⁊ auferā cor lapideū. ꝓprie refer/tur ad tꝑs xp̄i: nō ad tꝑs redit⁹ de ba/bylone: qꝛ licet poſtea meli⁹ vixerunt q̃ ante: vt dicit poſtilla/tor: nō tñ ꝓprie diceretur ꝙ dedit de⁹ illiſ redeūtib⁹ cor nouū. Nā multi exiſtentes in captiuitate babylonica habebāt ſpirĩ/tū rectū ⁊ cor mundū: vt hieremias ⁊ daniel eçechiel ⁊ hmōi quorū ſiles nō multi legunt̃ poſt reedificationē tēpli. B

d Facta ē. Hic ꝯñr deſcribit̃ liberatio Ca. XXXVII ppl'i imaginaria ⁊ ꝓphetica viſione. ⁊ diuidit̃ ĩ duas ꝑtes: qꝛ primo deſcribit̃ liberatio ppl'i captiuati. ſcd̄o vnio diſꝑſi. ibi: Et fact⁹ eſt. Prima in duas: qꝛ p̄io pōit̃ ima/ginaria viſio. ſcd̄o ei⁹ expoſitio. ibi: Et dixi: Circa primū di/cit̃: Facta eſt ſuꝑ me man⁹ dñi ⁊c̃. videbat̃ enī ꝓphe imagina/ria viſione ꝙ ꝑ man⁹ cuiuſdā effigiei deū rep̄ſentāt̃ portaret̃ in cāpū plenū oſſib⁹ mortuorū. e Et circūduxit me ꝑ ea in gyro: ita ꝙ nō intrabat int̃ oſſa: ſꝫ circūibat extra. erat enim Eçechiel ſacerdos ꝗ non debebat ꝯtaminari ex tactu oſſium alicuius mortui. f Siccaꝗ vehementer. quaſi hominū iā diu mortuorū. g Dñe de⁹ tu noſti. ꝗ habes ſcientiā nō ſolū p̄teritorū ⁊ p̄ntiū ſꝫ etiā futurorū. h Oſſa arida ⁊c̃. ꝗ p̄t ĩpe/rare vob̄ ſic viuētib⁹ creatur̃. i Ecce ego intro. in vos ſpi/ritū. licet h̄ ponat̃ p̄mo: tñ fuit vltimū: qꝛ p̄ceſſit ꝯiūctio oſſiū

V a Et inſuffla. Ut
quō in p̄ma ꝯditi/
one hominis in/
ſufflauit de⁹ in fa/
cie ei⁹: ⁊ fact⁹ ē hō
in aīam viuentē:
ſic ⁊ ſcd̄a ꝯditio .i.
reſurrectio mortu/
orū inſufflāte ſpū
viuificet. b Fili
homīs. Uidet fa/
cere q̄ſtionē cū nō
de generali: ſ; d̄ re
C ſurrectiōe domus
iſrael hec dicāt: q̄
dic̄: aruerūt oſſa n.
⁊c. Quid ei neceſ/
ſe fuit specialit̄ di/
ci? Sed q̄ de gene/
rali reſurrectiōe h̄
capitulū legūt: h̄
ad ſanctorum refe
rūt reſurrectiōe;.
Apo.20.b de qua: Beat⁹ qui
habet p̄tē in reſur/
rectione p̄ma: ſup
eū ſcd̄a mors non
hab; poteſtatē: q̄
alia ſctō;: alia pec
cato;. vñ ⁊ in pſ̄.
Ps.1. Nō reſurgēt impij
i iudi. ⁊c. c Ec/
ce ego. Hic q̄q; q̄/
D ritur ſi aperiuntur
tumuli quō erūt oſ/
ſa ſup faciē cāpi: ⁊
ſicca vehement̄?
d Et educā vos.
Job.5.e Scd̄m illud: Ueit
hora qn̄ q̄ i monu/
mētis ſūt audient
vocē filij dei: ⁊ ex/
ibūt: q̄ bona ege/
rūt in reſurrectio/
nē; vite. Et alibi:
Qui audierint vi
uent. e Et tu fi
li homīſ ſume tibi
lignū. Decē trib⁹
q̄ dicunt iſrael: vſ/
q; hodie in monti
bus ⁊ vrbib⁹ me/
do; ſeruiūt capti/
ue. due āt q̄ iudas
dicunt a chaldeis
captiuate .p⁹. lxx.
annos in terrā ſu/
am rediert. dñs au
tē h̄ pollicet q; ſuo
īp̄io ſbijciat vtroſ/
q;. Hiero. Qz ab
iecerit dñſ tribū ef
E fraī ⁊ elegēit tribū
Ps.77. iuda. dō dic̄ ſic: Et
repulit tabernacu
lū ioſeph: ⁊ tribu;
effraim nō elegit:
ſ; elegit tribum iu
Gen.49.b da. de q̄ d̄r: Nō de
ficiet ſceptrū de iu
da ⁊c. In aduētu
autē ſaluator̄ due
virge ⁊ ſm̄ hebrai
cū duo ligna ī vnū
imperij ſceptrū iū/
cta ſunt: ⁊ in bap/
tiſmo xp̄i dudū ſe/
parata ſociant in
V vnum

ſ vt coniūgamini.
ſpiritū ⁊ viuetis: ⁊ dabo ſup vos neruos: ⁊ ſuc ‡
creſcere faciam ſup vos carnes: et ſupextēdā in †
a ſ ꝓ pulchritudine. vt .ſ. nudarū carniū operiat feditatem. c ſ in eo.
b ſ tunc.
vobis cūtē et dabo vobis ſpiritu; ⁊ viuetis: et ‡
ſ poſt hec.
ſcietis q̄ ego dñs. Et ꝓphetaui ſicut p̄ceperat †
mihi. Factus eſt aūt ſonit⁹ ꝓphetante me: ⁊ ec/ a
ce cōmotio. Et aceſſerūt oſſa ad oſſa: vnūq̄dq;
ad iūcturā ſuā. Et vidi: ⁊ ecce ſup ea nerui ⁊ car
nes aſcenderūt: ⁊ extēta eſt in eis cutiſ deſup: ⁊ †
a ſ iacebant tm̄ humana corpora ſpiritum non habentia.
ſpiritum nō habebant. Et dixit ad me: Uatici na
re ad ſpiritū: vaticinare fili hominiſ: ⁊ dices ad
ſ ſc; plagis mūdi.
ſpūm: Hec dic̄ dñs de⁹: A q̄ttuor vētis veni ſpi a†
a ritus et inſuffla ſup interfectos iſtos ⁊ reuiuiſ/
cant. Et ꝓphetaui ſic̄ p̄cepat mihi. Et igreſſus
ſ ſic. a ſ Unde: Emitte ſpūm tuū et creabuntur: et reno. fa. ter.
ē in ea ſpūs et reuixerūt: ſteterūtq; ſup pedes ſu
ſ congregatio mortuorum.
os exercitus grandis nimis valde. Et dixit ad c
b me: Fili hominis oſſa hec vniuerſa dom⁹ iſrael d
eſt. Ipſi dicunt: Aruerūt oſſa nr̄a: ⁊ perijt ſpes e f
a ſ quaſi cōpulſus ab his qui hoc dicunt. ſ tertio. g
noſtra: et abſciſi ſumus. Propterea vaticinare h i
c ⁊ dices ad eos. Hec dic̄ dñs deus: Ecce ego a/ k
d periam tumulos vr̄os: et educā vos de ſepul/ l
a ſ quaſi nō in toto orbe reſurgant: ſ; terrā iſrael illā dicāt de qua d̄r:
Beati mites qm̄ ipſi poſ. ter. Et iter;: Placebo domīo in regione viuo.
chris veſtris populus meus: et inducam vos
ſ tunc. ſ educti de tumulis.
in terram iſrael: et ſcietis quia ego dominus
cum aperuero ſepulchra veſtra et eduxero vos
de tumulis veſtris popule meus: ⁊ dedero ſpi/ m
ritum meum in vobis et vixeritis: et requieſce
a ſ per hec omnia.
re vos faciā ſup humū veſtrā: ⁊ ſciet̄ q̄ ego do
a ſ qui ꝓmiſſa opere compleo.
minus locutus ſum et feci ait dominus deus.
e Et factus eſt ſermo domini ad me dicēs: Et tu n†
ſ nomen.
fili homīs ſume tibi lignū vnū et ſcribe ſup illō o
a ſ dua; tribuum. ſ nomen. b ſ id ē. c ſ nomen d ſ cum. e ſ duo
enim regna fuerunt diu ſibi contraria.
iūde et filiorū iſrael ſocijs eius. Et tolle lignū al p q
a ſ ꝓpheta iubetur hoc facere in typo dñi. qui dicit: In manib⁹ ꝓphe
tarum aſſimilat⁹ ſum. b ſ alij virga. c ſ qui d̄ ioſeph .i. decē tribuū.
teru; et ſcribē ſuper illō: ioſeph lignū; effraim:
a ſ vt non ſint duo ſed vnum: nec vocentur iudas et iſrael: ſed vno no
mine iudei: et non teneantur duab⁹ manibus: ſed vna manu ſaluator̄
et cuncte domus iſrael ſociorūq; ei⁹. Et adiūn/ r s
ge illa vnum ad alterū tibi in lignū vnū: ⁊ erūt †
in vnionem in manu tua. Cū autē dixerint ad t
te filij populi tui loquentes: nonne indicas no
bis quid in his tibi veliſ? Loquer̄ ad eos: Hec
dicit dominus deus: Ecce ego aſſumam lignū v
ſ decem tribus. ſ de quo Hieroboam filius nabath.
ioſeph: quod eſt in manu effraim: et tribus iſra
el que ſunt ei adiuncte: et dabo eas pariter cu;
ſ duabus tribubus.
ligno iuda: et facia; eas in lignū vnum: et erūt
ſ metaplaſmus.
vnum in manu eius. Erunt autem ligna ſuper

ad iūcturas debitas: ⁊ extēſio neruo; ⁊
carniū ⁊ cut̄ deſup: vt poſtea ſubdit: Et
dabo ſup vos neruos ⁊c. ⁊ vltimo poni/
tur: Et dabo vobis ſpūm ⁊ viuetis.
a Fact⁹ eſt aūt ſonit⁹ ⁊c. q̄ ex cōmotio
ne oſſiū ad ſuas iūcturas appropinq̄nti/
um videbat̄ imaginarie ſonit⁹ ꝓcedere.
cetera patēt ex dictis vſq; ibi: b A q̄t
tuor vētis .i. a quattuor mūdi plagis vn/
de flant q̄ttuor venti principales: non q̄
habeāt virtutē viuificandi: ſ; q̄ flanti/
bus illis videbat̄ imaginarie a deo dari
eis ſpūs vite. c Et dixit. Hic ꝯñr pōit
hui⁹ viſiōis intellectio. ⁊ dicūt aliq̄ q; vi
ſio iſta ītelligēda ē de reſurrectiōe gn̄ali
tp̄e iudicij: ſed ſaluo meliori iudicio non
videt̄ h̄ mihi: q̄ ſtatim exponēdo d̄r:
d Oſſa h̄ vniuerſa dom⁹ iſrl̄ ē. reſurre/
ctio aūt generaľ nō ſolū erit filio; iſrl̄: ſ;
omniū generalit̄. Itē quia ſubdit̄: Ipſi
dicunt: Aruerunt oſſa nr̄a ⁊ perijt ſpes no
ſtra. Si aūt ītelligeret̄ de reſurrectiōe ge
nerali: iſtud dictū ita ſe extēderet ad pri⁹
defūctos ſicut ad viuētes ⁊ futuros. iu/
ſti aūt defūcti a p̄ncipio mūdi vſq; ad tē
pus Ezechiel: ⁊ vſq; ad reſurrectionem
xp̄i habebāt certā ſpē reſurgēdi ī p̄te de
cto;: impij etiā exiſtētes in inferno ſciūt
ſe eſſe reſurrecturos ad augmētū ſue pe/
ne: q̄ tūc punient̄ in aīa ⁊ corpe. ⁊ iō vi/
det̄ q; h̄ viſio ītelligēda ſit ad lr̄am de li/
beratiōe p̄pl̄i iſrl̄ a babylōica ſuitute q̄ ē
mors ciuil̄. ⁊ iō tal̄ liberatio ꝯuenient̄ d̄r vi
uificatio: ⁊ loca in q̄b⁹ detiebant̄ ſui co/
rū ſepulchra ⁊ tumuli. Sic igit̄ exponen
da eſt hec littera. e Ipſi dicūt .ſ. iudei
in captiuitate detēti. f Aruerunt oſſa
no. .i. virtus nr̄a defecit q̄ ꝑ oſſa d̄ſignat̄
in q̄b⁹ ꝯſiſtit robur corpis. g Et perijt
ſpes nr̄a .ſ. redeūdi in iudeā. h Et ab
ſciſi ſum⁹ .a terra natiuitat̄ nr̄e. i Pro
pterea vaticinare. ad auferēdum ab eis
hāc deſperationē. k Ecce ego aperia;
tumulos vr̄os .i. loca in q̄b⁹ eſtis ſerui: ⁊
carceres in q̄b⁹ aliq̄ erāt ligati. l Et
educā vos .ꝑ licētiā reḡ cyri q̄ dedit licē
ciā pp̄lo redeūdi. j. Eſdre. j. m Et de/
dero ſpūm me. ⁊c. .i. ꝯſtātiā redeūdi ī iu/
deā ⁊ ꝓpoſitū meliorādi vitā vr̄am.
n Et fact⁹ eſt. Hic ꝯñr deſcribit̄ vnio
p̄pl̄i diſp̄ſi. ⁊ diuidit̄ ī duas p̄tes: q̄ p̄mo
ſignū ſenſibile pōit̄. ſcd̄o expōit̄. ibi: Cū
aūt dixerit. Circa p̄mū ſciēdū q; ꝓphe
ad mag̃ mouēdū corda audiētiū aliquā
do ꝓphetabāt nō ſolū v̄bis ſ; etiā ſenſi/
bilib⁹ ſignis: ſic̄ iuit Eſaias nud⁹ ⁊ diſcal
ciat⁹: Eſa. xx. ca. h̄ Hiere. portauit cathe/
nas ligneas in collo ſuo. Hiere. xxvij. et
eodē mō p̄cipit̄ h̄ Ezechie. cū d̄r: o Su
me tibi lignū vnū ⁊ ſcribe ſup illō iude.
In hebreo li iude eſt datiui caſus.
p Et filio; iſrl̄ ſocijs ei⁹ .i. tribui benia/
min q̄ in diuiſiōe regni adheſit roboā ſi/
cut ⁊ tribus iuda. ꝓpter q̄d illud regnū
dicebat̄ duarū tribuū. tribus etiā leuitica
fuit illi adiūcta eo q; hieroboam p̄
mus rex iſrl̄ cultor vitulorum aureo; ſa/
cerdotes ⁊ leuitaſ dñi eiecit d̄ regno ſuo.
⁊ ſic venerūt in regnū iude. q Et tol
le lignū alterū ⁊ ſcribe ſup illō ioſeph li/
gnū ephraim: q̄ prim⁹ rex hieroboā fuit
de tribu effraim filij ioſeph. r Et cun/
cte dom⁹ iſrl̄ ſociorūq; ei⁹ .i. aliarū tribu
um. s Et adiūge illa vnū ad al. cōti/
guatiōe ita q; videat̄ lignū vnū. t Cū
aūt dixerit. Hic ꝯñr pōit̄ expoſitio dicti
ſigni. cū d̄r: v Ecce ego aſſumā lignū
ioſeph ⁊c. ꝑ hoc enī deſignabat̄ futu; q;
regnum iſrl̄

☞ vnũ nouũ hõiez ⁊ ĩ vnã
gentẽ ne polluant̃ vltra
in idol' ⁊ abomĩatiõib⁹:
ſʒ lauacro mũdi ſint po/
pul⁹ dei: ⁊ ĩperet eis chri
ſtus ⁊ habitẽt ſuꝑ terraʒ
mitiũ ⁊ viuẽtiũ quã de/
dit ſeruo ſuo iacob q̄ po
pulũ iſrl' in mr̃is vtero
ſupplãtauit. Sin autẽ vo
luerim⁹ iuxta ꝓphetiaʒ
Oſee q̄ pene oĩs ad x. tri
bus dirigit̃. i. ad ioſeph
⁊ effraim ⁊ ſamariã ⁊ iſrl'
ĩtelligere falſi noĩs ſciaʒ
⁊ diuerſas turbas here/
ticoꝝ: h̃ dicim⁹ ꝙ in vlti
mo tꝑe qñ ſubĩtrauerit
plenitudo gentiũ ⁊ oĩs
iſrl' ſalu⁹ fuerit: dicemus
ꝙ aduerſarij ppl'i dei q̄
ↄtra domũ iude ⁊ ↄfeſſi
onẽ eccl'ie pugnauerunt
tradãt ſe eccleſiaſtice fi/
dei ⁊ vniuerſis erroꝛib⁹
relictis ⁊ p̄ncipib⁹ mũdi
hui⁹ q̄ deſtruũt̃: ⁊ patri/
archis ſuis q̄ eos in ba/
ratꝝ demerſer̃t: ↄſurgãt
et relinquant idola ſua:
⁊ abomĩationes ſuaſ q̄s
de corde finxer̃t: ⁊ de cũ/
ctis ſedib⁹ ſuis in quib⁹
peccauerãt: trãſeant ad
eccl'iaſticã fidẽ ⁊ mũden
tur: ⁊ ſint ꝑpl's xp̄i ⁊ ipſe
de⁹ eoꝝ. a Ecce ego aſ
ſumã filios iſrl'. Hieroñ.
Si iudei ⁊ chꝛiſtiani iu/
daiçãtes ad mille anno/
rũ regnũ hec referre vo/
luerint: neceſſitate cogẽ/
tur vt ſuſcipiant oẽs qui
ſalui fuerint inhabitatu
ros in terra iſrael edifi/
candã hierl'm: extruẽdũ
tẽplũ: oẽs legis cerimõi
as obſeruãdas ⁊ ſabba/
tũ ⁊ circũciſiõis iniuriã:
mãducandũ ⁊ bibendũ
⁊ diuitiarũ abũdãtiã ꝓ
ſũma beatitudĩe ⁊ cũct'
opibus eſtimandam. cũ
Coꝛ.6.c Apl's dicat: Eſca debet̃
ventri: ⁊ v. e. de⁹ autem
⁊ hunc ⁊ hãc. d. Quõ ãt
in typo reſurrectiõis ſu/
perioꝛ ꝓphe ſermo reſti/
tutionem iudaici ꝑpli de
mõſtrauit: nõ carnalẽ ſʒ
ſpiritualẽ: ſic ⁊ h̃ non ad
carnis ſed ad aĩe ꝑtinet
felicitatẽ ⁊ ad chꝛiſti fidẽ
q̄ mũdamur ĩ baptiſmo:
cui⁹ regnũ ꝑpetuũ eſt.
b Et ſeru⁹ me⁹ dd̃. de q̄:
Luc.1.c Dabit ei dñs de⁹ ſedẽ dd̃
Coꝛ.6.c pr̃is ei⁹ ⁊c̃. Qui cũ ĩ foꝛ
ma dei eſſet: nõ rapinaʒ
arbitrat⁹ ẽ ⁊c̃. ſed ſe exin.
foꝛmã ſui accipiẽs: fact⁹
ẽ obe. vſ. ad moꝛ. c Fe
dus pa. Nõ certamĩs vl'
belli: ſic̃ in ve. teſ. ſʒ pac'
q̄ exuꝑat oẽm ſẽſũ. de q̄:
Phil.2.a Pacẽ relinq̄ vob̃: paceʒ
Pſ.75. meã do vob̃. ⁊ alibi: Fa/
ct⁹ ẽ in pace locus eius.
☞ Et factus

que ſcripſeris in manu tua in ocu
lis eoꝝ: ⁊ dices ad eos: Hec dicit
ſ expoſitio ſuperioꝛum.
a dñs de⁹: Ecce ego aſſumaʒ filios
iſrl' de medio nationũ ad q̄s abie
rũt: ⁊ ↄgregabo eos vndiq;: ⁊ ad
ducã eos ad humũ ſuã. Et faciaʒ
a ſ ſub vni⁹ regis imperio. b ſ de quibus ſupꝛa dictum eſt.
eos in gẽntẽ vnã in terra in mõn
a ſ chꝛiſtus. de quo: Et regni eius non erit finis.
tibus iſrael: ⁊ rẽx vnus erit omni
bus imperans. Et nõ erũt vltra
a ſ ſed vnum ouile et vnus paſtoꝛ.
dũe gentes: nec diuident̃ ampli⁹
a ſ quaſi ab omnibus vitijs emundabo.
in duo regna. Neq; pollũẽt̃ vltra
in idolis ſuis et abominationib⁹
ſuis: et cunctis iniquitatibus ſu/
is: et ſaluos eos faciam de vni/
a ſ dum adhuc captiui.
uerſis ſedibus ſuis in quib⁹ pẽc/
ſ mundati.
cauerũt: ⁊ emũdabo eos. Et erũt
mihi populus: ⁊ ego ero eis de⁹:
b et ſeruus me⁹ dauid rex ſuꝑ eos: a
a ſ nõ tm̃ rex ſʒ et paſtoꝛ magna dignatio: ſuꝑbũ nomẽ impij mitigat paſtoꝛis nomine.
et pãſtoꝛ vnus erit omniũ eoꝛuʒ. b
ſ vniti in terra ſua.
In iudicijs meis ambulabunt: ⁊ c
ſ coꝛde. ſ opere.
mandata mea cuſtodiẽt et faciẽt
a ſ viuentium b ſ non aliam.
ea. Et habitabũt ſuper tẽrrã quã d
dedi ſeruo meo iacob in qua ha/ e
bitauerunt patres vr̃i: et habita f
a ſ nõ ſoli. ſ. b ſ quaſi et nati natoꝛum: et q̄ naſcẽtur de illis.
bũt ſuꝑ eã ipi ⁊ filij eõꝝ: ⁊ filij filiõ
rum eoꝝ vſq; in ſempiternum: et
ſ chꝛiſtus.
dauid ſeruus me⁹ pꝛinceps eoꝝ g
ſ nõ bꝛeui tꝑe. ſ cũ ſub tali rege fuerint.
c in perpetuũ. Et ꝑcutiam illis fe/ h
dus pacis pactum ſempiternum
a ſ in eccleſia vt dicere poſſint: Statuit ſupꝛa petram pedes meos. b ſ numero fideli/um vel virtutum.
erit eis. Et fundãbo eos: et mũlti
a ſ ſm iudeos tẽplũ quod ſub Zoꝛobabel cõſtru/ctum eſt: ſed illud romano igne ſuccenſum. Om/nia ergo referenda ſunt ad eccl'iam et ad tempoꝛa ſaluatoꝛis: quando tabernaculuʒ eius poſitũ eſt in eccleſia: vbi factus eſt deus noſter: et nos popul⁹ eius.
plicabo: et dabo ſanctificãtioneʒ i
meã in medio eoꝝ in perpetuuʒ.
Et erit tabernaculuʒ meũ in eis: k
et ero eis deus: ⁊ ipſi erunt mihi
a ſ hic eſt ꝑfectus omnium.
populus. Et ſcient gẽtes qꝛ ego l
ſ in ſpiritu.
dominus ſanctificatoꝛ iſrael: cuʒ
fuerit ſanctificatio mea in medio
ſ fidelium.
eoꝛum in perpetuum.

regnũ iſrael erat coniungendũ regno iude ſub vno
rege chꝛiſto. nõ enĩ põt exponi ad litterã de çoꝛoba/
bel ſeu quocunq; alio vſq; ad xp̄m: qꝛ de ſemine da/
uid nõ fuit aliquis rex vſq; ad ipſuʒ. ideo ſubdit̃ po/
ſtea. a Et ſeruus me⁹ dauid rex ſuꝑ eos. ꝑ quem
intelligitur meſſias ſiue chꝛiſtus in lege ⁊ ꝓphet' ꝓ
miſſuſ. ſicut fuit ꝺclaratũ diffuſi⁹: Hiere. xxx. ⁊ Oſee
iij. etiã ſm doctoꝛes hebꝛeoꝝ. b Et paſtoꝛ vnus
erit omniũ eoꝝ. ſ. chꝛiſtus: ſm qꝺ dicit̃ Joh. x. ca. Et
fiet vnũ ouile ⁊ vnus paſtoꝛ. Et ſciendũ ꝙ ꝑ regnuʒ
iſrael non ſolũ hic intelligunt̃ decẽ tribus: ſed etiaʒ
omnes vocati ad fidẽ de gẽtilibus qui colebãt ido/
la ante ſuſceptionem fidei: ſicut et regnũ iſrael colu/
it a pꝛincipio regni ſub hieroboã: vt habet̃. iij. Reg.
xij. Unde ⁊ conuerſi de gẽtibus nomẽ iſrl' aſſequũ/
tur: ſʒ ꝙ dꝛ Eſaie. xliiij. c In iudicijs meis ambu
labũt. ſeruãdo legẽ euãgelicam. d Et habitabũt
ſuper terrã. ſ. viuentiũ. e Quã dedi ſeruo meo ia
cob. i. daturum ꝓmiſi. iudea enĩ nõ fuit terra pꝛinci/
paliter ꝓmiſſa abꝛaam iſaac ⁊ iacob: quia pꝛemiũ a
deo datum pꝛincipaliter non eſt minus bonũ q̄ʒ me
ritũ: ſed maius. Opera autem virtutũ pꝛopter que
facta fuit pꝛomiſſio patribus: ſunt maioꝛa bõa q̄ʒ q̄/
cunq; materialis terra. ⁊ ideo in ꝓmiſſione materia/
lis terre intelligebat̃ pꝛincipaliter ꝓmiſſio terre vi/
uentium: vt dictum fuit Gen. xv. magis diffuſe: ⁊ ſic
intellexerũt patriarche: ſʒ qꝺ declarat Apl's ad He
bꝛeos. xj. dicens de ipſis: Nunc autẽ melioꝛẽ aꝑpe/
tunt. ſ. patriam. ⁊ ſubditur. i. celeſtem. f In qua
habitauerunt patres veſtri. mente per fidem eo mo/
do loquendi quo dicitur Phil. iij. Noſtra autẽ con
uerſatio in celis eſt. et habitatio coꝛpoꝛalis ipſoꝛum
in materiali terra erat huius habitatiõis figura. Ul'
poteſt dici: In qua habitauerũt patres veſtri. id eſt
habitabunt: loquendo de futuro per modum pꝛete/
riti ꝓpter certitudinẽ pꝛophetie. ⁊ tali modo loquẽ/
di vtunt̃ frequenter ꝓphete: vt. s̃. viſum eſt in mul/
tis locis. ideo ſubditur: g Et dauid ſeruus me⁹
pꝛinceps eoꝝ in ꝑpetuum: quod non poteſt intelligi
de ꝑſona dauid nec de aliquo ſemĩe eius niſi de xp̄o
cuius regnũ eſt eternũ. h Et percutiã illis fedus
pacis. qꝺ hic inchoat̃ in obſeruantia legis euange/
lice que eſt lex amoꝛis ⁊ perficit̃ in patria vbi pax et
amoꝛ conſummatur. i Et dabo ſãctificationẽ me/
am. id eſt faciam eos ſanctos. k Et erit taberna/
culum meum in eis. i. habitabo cum eis in p̄ſenti in
terra per gratiã et in celo per gloꝛiã. l Et ſcient
gentes quia ego dominus ſãctificatoꝛ iſrael. i. cuiuſ
libet fidelis qui nomĩe iſrael nomĩat̃. vt. s̃. dictũ ẽ.

Capitulum: XXXVII

Moꝛaliter. d† Facta eſt ſuꝑ me man⁹
domĩ et eduxit me. In hoc
capitulo litteraliter intellecto ſignificat̃ ſubleuatio
iudeoꝛum per viſionem ꝓphete ſignificata: et ꝑ ean
dem viſioneʒ myſtice poteſt intelligi ſubleuatio ꝑpl'i
chꝛiſtiani ad cognitionẽ et amoꝛẽ dei. iõ ſubdit̃:
Facta eſt ſuꝑ me manus ⁊c̃. qꝛ talis eleuatio fit vir/
tute ſpiritusſancti. † Et dimiſit me in medio cam
pi. ꝑ campũ q̄ eſt locus ſegregat⁹ a tumultu ſeculari
um ſignificatur religio ſiue clauſtrũ. iõ ſubdit̃:
† Qui erat plen⁹ oſſib⁹. religioſi nãq; mũdo moꝛ/
tui debẽt eſſe. f† Erãt aũt multa valde ſuꝑ faciẽ
cãpi ſiccaq; vehement̃. qꝛ religioſi p̄ ceteris debẽt eẽ
ab hũiditate voluptat' carnalis deſiccati. ⁊ ſubdit̃:
b† Oſſa arida audi. ⁊c̃. illi nãq; q̄ ſũt deſiccati a
carnalis voluptatis cupiditate ſunt diſpoſiti ad ꝑci
piendũ veritatẽ reuelatiõis diuĩe: Eſa. xxviij. Quẽ
docebit ſciam ⁊ quẽ ĩtelligere faciet auditũ. ablacta/
tos a lacte auulſoſ ab vberib⁹. i. a carnalib⁹ volupta
tib⁹. † Ecce ego ĩtro. ⁊c̃. i. grẽ augm̃tũ. † Et da
bo ſuꝑ vos ner. i. foꝛtitudĩeʒ ↄſtãtie. † Et ſuccreſce
re ſa. ⁊c̃. i. teneritudĩeʒ miſcꝺie. † Et ſuꝑextẽdam
ĩ vo. cu. ↄuerſatiõis honeſte. † Et dabo vo. ſpiri.
⁊c̃. repetitio ẽ ei⁹ qꝺ dictũ ẽ ad maioꝛẽ aſſertionẽ.
† Et ſciet' qꝛ ego do. ꝑ mee bonitat' exꝑientiã. ſeq̄
tur: † Et ſpũm nõ habebãt. ſ. ex ſe: ꝓpt̃ qꝺ ↄſeq̄n
ter oſtẽdit̃. vñ cũ dꝛ: b† A quattuoꝛ ventis venit
ſpi. i. a quattuoꝛ oꝛbis ꝑtibus. ꝑ quas ſignificant̃ q̄t

tuoꝝ chriſti myſteria p̄ que venit in bonis hominibus ſpūſſā/
ctus.ſ.eius natiuitas:q̄ dicit̄ oriēs:⁊ eius paſſio q̄ dicit̄ occi/
dens:⁊ eius aſcenſio q̄ eſt auſtrū ꝓpter luciſ ⁊ caloris augmē
tū:⁊ ei⁹ aduēt⁹ ad iudiciū q̄ dici pōt aquilo:eo ꝙ ex ꝯſidera/
tione ipſius ꝓuenit timoris ſpūs. n† Et factus eſt ſermo
dn̄i ad me dicēs:Et tu fili hoīs ſume tibi lignū vnū ⁊c̄. Per
Ezechielē cui dictū ē.ſ̄.iij.ca.ſpeculatorē dedi te domui iſrl̄.
ſignificatur bonus p̄latus ſtās iugiter ſup̄ cuſtodiā dn̄i .per
duo ligna in ſua manu ꝯiūgēda.ſicut dicit̄ poſt: † Et erūt
in vnionē in manu tua.ſignificari p̄nt ſciētia ⁊ bona vita que
in p̄lato debēt eſſe iūcta.nā ſciētia ſine vita parū aut nihil re/
putat̄.Grego.Homel.xxxviij. Cuius vita deſpicit̄:reſtat vt
eius p̄dicatio ꝯtemnat̄.Uita vero ſine ſciētia de facili poteſt
errare.ideo dicit Hiero.in epiſtola ad Paulinū.Sancta ꝗp/
pe ruſticitas ſolū ſibi ꝓdeſt.Et quātū edificat ex vite merito
eccleſiā chriſti:tantū nocet ſi deſtruētib⁹ nō reſiſtat:ſ₃ vtrū/
ꝗ ſimul multū fructificat ip̄i prelato ⁊ ppl̄o ſibi ſubiecto.

In ca.xxxvij.vbi dicitur in poſtil.Et dixit.Hic pōitur hu/
ius viſionis intellectio.

Additio. Quod hec viſio Ezechielis expōatur de
liberatione populi iſrael a babylonica ca
ptiuitate:videtur inconſonū littere:tum quia licet ſeruit⁹ ſit
mors ciuilis:non tamen loca vbi ſerui ſunt dicunt̄ ſepulchra
intātū ꝙ cū liberantur ſerui dicātur tumula aperire:⁊ huiuſ
modi que in littera de hoc dicunt̄:tum quia licet fuerūt libe/
rati a ſeruitute babylonica:remanſerūt tamē ſub ſeruitute p̄/
ſarū et medorū.vnde poſt redēptionē a babylonica captiuita
te.j.Eſdre.ix.ca.legitur Eſdras dixiſſe.Serui ſumus et in ſer
uitute noſtra nō dereliquit nos deus noſter:etiā īclinauit ſu
p̄ nos miſericordiā:⁊ ſic adhuc remanebant mortui ciuilit̄:tū
q₂ qḋ d₂ hic:Et dabo ſup̄ vos neruos:⁊ ſuccreſcere faciam ſu
per vos carnes:et extendam in vobis cutē.non videt̄ perti/
nere ad eductos de ſeruitute ad libertatem.vnde manifeſtū₃
videtur ꝙ hec viſio pertīet ad reſurrectionē generalē:in qua
omnia predicta requirunt̄ ꝓut littera plana ſonat:ſm̄ ſuā p̄/
mariam ſignificationē₃:a qua nunꝗ̄ eſt recedendū ſm̄ ſenſū
litteralē niſi neceſſitas cogat. Si aūt dicatur ꝙ neceſſe eſt vt
non intelligatur de reſurrectione generali ꝓpter obiectiones
allegatas per poſtillatorē: quarū prima ē ex hoc quod dicit̄:
Oſſa hec vniuerſa dom⁹ iſrael:cū tamē reſurrectio p̄dicta nō
ſolum ſit filiorum iſrael:ſed omniu₃ generaliter.ſecunda ē de
hoc qḋ dicitur:Aruerūt oſſa nr̄a et perijt ſpes noſtra:ꝓut in
poſtilla.Ad primū dicendu₃ ꝙ licet reſurrectio generalis ſit
omnium generaliter:tam iuſtoꝝ ꝗ̄ reproboꝝ:quia tamen re/
probi ad maius ſuppliciū reſurgūt nō dicunt̄ ꝓprie reſurge/
re.Un̄ pſ̄.Ideo nō reſurgunt impij in iudicio:ꝓut poſtilla/
tor ibidē expoſuit.⁊ iō ꝓpħa nō fec̄ mētionē h̄ niſi de filijs iſrl̄
ſub q̄ꝝ noīe oēs iuſti ītelligunt̄:ꝓut in multis alijs loc̄.Ad
ſcḋm ſciendū ꝙ h̄ qḋ d₂:Aruerūt oſſa no.⁊c̄.intelligit̄ de iuſt̄
defūct̄:q₂ licet habuerūt certā ſpem reſurrectiōiſ:q₂ tn̄ ſpes q̄
differtur affligit animū.vt Prou.xiij.ca.iō ꝓpħa dicit eos ſic
loquētes q̄ſi ſm̄ curſū hominū cōem hoc dicere potuiſſent.

Replica. In ca.xxxij.vbi poſtil.motus duabus ra
tionibus expōit viſionē hui⁹ ca.ad lr̄am
de liberatione a captiuitate babylonica:quā q̇dam exponūt
de reſurrectiōe generali futura:fortaſſis bn̄ ſ₃ allegoriā.huic
Bur.valde cōtrari⁹ ꝓſequit̄ ſcḋam expoſitionē mot⁹ debilib⁹
rōnib⁹.Prima q₂ dicunt̄ hic liberati a ſepulchris qḋ nō vide
tur habere locum in illa captiuitate.S₃ rn̄det̄ ꝙ ſic ſeruit⁹ eſt
mors ciuil̄:ita loca taliū ſuoꝝ:p̄ſertī carceres merito dicūt̄ ſe
pulchra ad īſtar q̄ a phīs ociū dicit̄ viui hoīs ſepultura.ſcḋo
Bur.mouet̄ ꝙ licet fuerīt liberati a ſeruitute babylōica:remā/
ſerūt tn̄ ſub p̄ſaꝝ medoꝝ grecoꝝ ⁊ romāoꝝ ſuitute.Ad qḋ di/
co ꝙ ꝗ̄uis remāſerūt tributarij:nō tn̄ captiui.aliḋ em̄ eſt ſui
re ſub tributo ⁊ captiuitate.Seruiēs em̄ ſub tributo ē totalit̄
ſui iuris:nō aūt captiu⁹.Et ꝓpt̄ defectū hūc captiui dicunt̄ ci/
uilit̄ mortui ⁊ ſepl̄ti.Nec Bur.bn̄ rn̄det ad motiua poſtil.Cū
eī poſtil.p̄mo mouet̄ ex eo:q₂ ex lr̄a n̄ īnuit̄ niſi ḋ domo iſrl̄.iō
icōuenient̄ d₂:de domo iſrl̄ qḋ eſt oīb⁹ hoīb⁹ generale.ſ.reſur
rectio mortuoꝝ.Ad hoc rn̄det Bur.ꝙ p̄ domū iſrael ītelligū/
tur electi q̄ ſolū ꝓprie reſurgēt.iuxta illḋ pſ̄.Nō reſurgūt im/
pij in iu.Et dic̄ poſtillatorē ſic circa auctoritatē allegatā ſētire
S₃ vtrūꝗ̄ falſū ē.Primū:q₂ abſolutū articulū fidei oīm̄ car/
nī cōem appropriat vni plus ꝗ̄ alteri.nā omnes ſm̄ Apl̄m p̄
prie reſurgemus.Nec huic obſtat illud pſ̄.allegatū:q₂ h̄ alle/
gatū nō dicit reſurrectionē īpioꝝ teneri ſm̄ q̇d ⁊ nō ꝓprie:quē
admodū gloſat Bur.qḋ pt₃ ex eo:q₂ d₂ in iudicio.ſ.ſeſſuri iu/
dicātes:quēadmodū ī hac vita ī kathedra peſtilētie ſedere cō
ſueuerīt:⁊ pt₃ etiā ex eo qḋ ſequit̄:Neꝗ̄ pctōres in ꝯſilio iuſto
rū.qḋ pt₃ totū dicere ſm̄ q̇d nō ꝓprie:q₂ argumētū tale:Pec/
catores nō reſurgēt in ꝯſilio iuſtoꝝ:igit̄ nō reſurgēt.tenet a ſ₃
q̇d ad ſimpl̄r.Etiā falſū ē qḋ poſtillatori īpōit:q₂ poſtil.gloſat
locū pſ̄.allegatū:ꝙ nō reſurgūt iniuſti ad ſuā exaltationē:ex
q̄ etiā nō ſeq̄t̄ ꝓprie ꝫ ſolū ſm̄ q̇d:igit̄ iniuſti nō reſurgēt.Se
cūdo poſtil.mouet̄:q₂ d₂:Spes nr̄a p̄ijt.qḋ de iuſt̄ marie lo/
cū nō h₃:nā ip̄i oēs habuerūt ab initio ſpē certā future btitu/
dinis.Ad qḋ dic̄ Bur.ꝙ ꝗ̄uis habuerūt ſpē:ſpes tn̄ q̄ differ
tur affligit animā iuſtoꝝ:Prou.xiij.ſ₃ h̄ nō ſoluit:q₂ nō ſeq̄t̄:
ſpes differt̄ igit̄ p̄ijt:praua enī eſt expoſitio.Nec veꝝ ē dilati/
onē reſurrectiōis iuſtoꝝ eſſe afflictiuā:q₂ afflictio nō ſtat cū p̄/
fecta beatitudine:vt pt₃.xij.ſup̄ Gen̄.ad lr̄am:ꝗ̄uis em̄ aliq̄
modo ſperata retardat̄ vt ibi dicit̄:nō tamen affligit.

Glo. ordi.

A Et factus ē Ca. XXXVIII
Sciendū ē ꝙ hic vltim⁹ ſmo
ad Ezechielē fit.Neꝗ̄ enī p⁹
hūc ſile aliq̇d poſſum⁹ īuēire.p̄ter il
lud qḋ.xxv.āno ſcp̄tū ē trāſmigra/
tiōis iechonie fctā ē ſup̄ me man⁹ dn̄i
⁊ adduxit me illuc.i.in terrā iſrl̄:qn̄
edificatio templi deſcribitur:et ceri/
moniarū eius ordo narrat̄. b Po
ne faciem tuā.Multa ꝯſideratione vel obfirmatiōe vult⁹
opus eſt:vt q̄ dicunt̄ reuelata facie poſſim⁹ agnoſcere.
c Cōtra gog ⁊ magog ⁊c̄.Gog ⁊ magog ꝯtrarie gētes.ſ.
⁊ inimice ſanctoꝝ:q̄ egrediunt̄ ab angulis terre:rectā.ſ.li
neā relinquētes.he caput ſup̄biētis amētie ⁊ omniū malo
rū.iuxta illud:Mund⁹ in maligno poſit⁹ ē. Hiero.Gog
tectū.magog de tecto.Tectū hereticoꝝ p̄ncipes.De tecto
q̄ illoꝝ ſuſcipiūt doctrinas.Et pulchre poſt multas ⁊ my/
cas in hoc volumine prophetias:extremā contra magog ⁊
gog dirigit.Si enim tēpus iudicij eſt ſm̄ Petrū vt incipi/
Ezech.9.c at a domo dei.⁊ Ezechielem qui ait:A ſanctis meis incipi
te:et nouiſſimus inimicus deſtruetur mors.In Eſa.q₃ p̄/
mus ſermo fit contra iudeam in qua confeſſio domini eſt.
et extremus contra quadrupedes que in deſerto ſunt.⁊ h̄
recte nouiſſimus ſermo fit contra gog ⁊ magog q̄ pugnant
Ps.45. contra ciuitatem dei:id eſt eccleſiam.de qua:Fluminis im/
Mat.5b petus letificat ciuitatem dei.et:Non poteſt ciuitas abſcō/
Ps.121. di ſuper montem p.et:Et hierl̄m que edificat̄ vt ciuitas.
Magog de tecto.Oīs ſup̄bia ⁊ falſi noīs ſcīa:q̄ erigit ſe
ꝯtra noticiā xitat̄ his noīb⁹ demōſtrat̄.ḋ talib⁹ tect̄ Eſa
Eſa.22.a ias ait:In viſiōe ꝯtra vallē ſion aſcēdiſti in tecta.
Ecce ego

a Et fact⁹ Ca. XXXVIII a† ē ſmo dn̄i ad me dicēs:
ſ alij obfirma.
Filī hominis:pone faci/ b em tuā₃ ꝯtra gog et terrā magog
a ſ grece doma:latine tectū.

Nico. de lyra Ca. XXXVII[I]

Et factus eſt.Poſtꝗ̄ propheta/
uit ꝓſpera et aduerſa de iudeis.
hic reuertitur ad ꝓphetandū de
extraneis.ſ.cōtra gog ⁊ magog. Circa
qḋ ſciendū ꝙ hebrei dicūt ꝙ ſūt gētes q̄
venture ſūt ad pugnādū ꝯtra hierl̄m.et
debellabunt̄ p̄ regē meſſiā quē expectāt
adhuc venturū.Sed hoc dictu₃ eſt erro
neū:q₂ aduēt⁹ xp̄i trāſijt in p̄teritū.Jdo
aliqui doctores noſtri dicūt ꝙ gog ⁊ magog nō eſt aliqua gēs de
terminata:ſed generalit̄ ſignificat p̄ſecutores eccl̄ie:ſed hec expo/
ſitio videt̄ nimis myſtica:ꝓpter qḋ ſaluo meliori iudicio videt̄ mi
hi per gog intelligi antichriſtus.Dicit̄ eī gog a gag qḋ ſignificat
tectū in hebreo:quia licet antichriſtus ſit futurus hō.inhabitabi
tur tn̄ totaliter a diabolo:⁊ ſic erit quaſi eius tegumentū ſub ſpe
cie humana.Magog autē ſignificat de tecto per quod intelligun
tur adherētes antichriſto tanꝗ̄ de eius familia ſeu ppl̄o.Huic au
tem expoſitioni cōcordat qḋ dicit̄ Apoc̄.xx.Soluet̄ ſathanas de
carcere ſuo ⁊ exibit ſeducere gētes ſup̄ q̄ttuor angulos terre gog
⁊ magog ⁊c̄.qḋ exponitur de p̄ſecutione antichriſti:quē diabol⁹
p̄mo ſeducet:⁊ poſtea alios ad adherendū ſibi.Huic etiā dicto cō
ſonat dictū apl̄i ſi referat̄ ad ſcḋm aduentū xp̄i.ij.Teſſal̄.ij.Quē
dn̄s ieſus īterficiet ſpū oris ſui:⁊ deſtruet illuſtratione aduēt⁹ ſui.
Similit̄ ⁊ dictū alioꝝ expoſitoꝝ inꝗ̄tū tp̄e ātichriſti erit maxima
p̄ſecutio fideliū.⁊ ſm̄ hanc ſn̄iam p̄mo agit̄ de p̄ſecutione eccl̄ie
ab antichriſto.⁊ ſcḋo de antichriſti deſtructione cu₃ exercitu ſuo.
ibi:Cōuocabo.Prima in duas:q₂ primo ponit̄ hui⁹ p̄ſecutiōis p̄
paratio.ſecūdo eius executio.ibi:Poſt dies. Circa primū d₂.
b Pone faciem tuā ꝯtra gog.i.diſpone te ad ꝓphetādū de ad/
uentu antichriſti et eius deſtructione. Principē ca

a Ecce ego ⁊c. Hiero.
Iudei ⁊ nri iudaiçãtes
putãt magog ⁊ gog ſcy/
thicaſ gẽtes eſſe innume
rabiles ⁊ imanes q̃ trãs
caucaſum montẽ ⁊ meo/
tidiã paludẽ: ⁊ ꝓpt caſ/
piũ mare ad indiaz vſq̧
tendunt: ⁊ has poſt mil
le annoꝝ regnũ eſſe a di
abolo cõmouẽdas vt ve
niãt in terrã iſrl' vt pug/
nẽt cõtra ſanctos gẽtib⁹
ſecũ multis ꝯiũctis. pri/
mũ moſoch q̃s Ioſeph⁹
capadoces dicit. deinde
tubal: q̃s idez hiberos
vel hiſpanos. hebrei ita
los ſuſpicãt hñtes ſecũ
ꝑſas ⁊ ethiopes ⁊ liby/
es. Homer q̃z et thogor
ma q̃ galathas ⁊ phry/
gas dicũt. Sabeos q̃z ⁊
dedan ⁊ carthaginẽſes
ſiue tharſis. ⁊ hoc eẽ qđ
iohãnes ait. Et cũ finiti
fuerint mille anni ſolue/
tur ſathanas vt ſeducat
gentes in. iiij. angulos
terre. gog ⁊ magog ⁊c.
nõ intelligẽtes totũ libꝝ
Iohãnis q̃ reuelatiõis
titulo p̃notatᷓ eſſe myſti/
cũ. Alij vero terrenũ ſẽ/
ſum relinquẽtes: ⁊ iudai
cas atq̧ aniles fablas:
q̃ noxie ſunt: ⁊ acquieſcẽ
tes ſibi detrahũt in ꝓfũ
dũ nimiũ ad alta ꝯſcen/
dũt: ⁊ multo peiores fin
gunt nenias: vt in cele/
ſti hieruſalẽ diaboli ⁊ ex
ercit⁹ eius bella deſcri/
bant: et ſub ethymologi
is gentiũ ſingularũ int/
pretentᷓ ſpũales neq̃cias
in celeſtib⁹. b In ma
Pſ. 31. xillis t. In chamo ⁊ fre/
no maxil. eoꝝ ꝯſtringe:
vt indomit⁹ equus ⁊ laſ
ciuus: ⁊ corruẽs p p̃cipi
tia: freno domini tenea/
Abac. 3. b tur. Vñ: Aſcendes ſuꝑ
equos tuos: ⁊ equitatio
tua ſalus. Tales equos
⁊ equites vidit iohẽs in
celo. Hiero. Illud q̃z
breuitᷓ notãdũ q̧ in Eçe/
chiele gog p̃nceps terre
Apo. 20. c magog dᷓ: In Apocal.
vero gog ⁊ magog nati/
ones q̃ egrediuntᷓ de q̃t/
tuor ãgulis terre. ⁊ quõ
a iacob q̃ p̃m⁹ dict⁹ ẽ iſrl':
omniſ ppl's hebreoꝝ iſrl'
vocat⁹ eſt. ⁊ ab arã ſyria
a meſraim egypt⁹ quorũ
in geneſi ſcripta ſũt no/
mina: ſic ⁊ a pñcipe gog
oẽs q̃ ei ſubditi ſunt ma
gog appellãtᷓ. c Que
Pſ. 67. reuerſa ẽ a gladio. Diſſi/
pa gẽtes q̃ bella volũt.
d Deſerti fuerũt. Hec
ſunt deſerta ⁊ inaquoſa:
in quibus diabolus lo/
cũ inuenire nõ poteſt: q̧
vocati ſunt ad ſalutẽ.
¶ Seruoꝝ meo

ſ amentia. ſ tota vel omnia.
principem capitis moſoch ⁊ tubal: ⁊ vaticina/ a
a re de eo ⁊ dices ad eũ: Hec dicit dñs deus: Ec/ †
a ſ principis. ſ amentie. c ſ omnium.
ce ego ad te gog principẽ capitis moſoch ⁊ tũ/ †
a ſ primum a ſententia tua fluctuare te faciam.
b bal. Et circũagã te et ponã frenũ in maxillis tu b c
ſ in ſalutẽ. ſ diſperſum
is: ⁊ educã te ⁊ omnẽ exercitũ tuũ: equos ⁊ eq̃/
a ſ qui imitantur armaturã dei: et loricas iuſticie habere ſe iactant.
tes veſtitos loricis vniuerſos: mltitudinẽ ma/ d
a ſ q̧ feriant. b ſ quo ſe tegant. c ſ contra eccleſiam.
gnam haſtam ⁊ clypeum arripientiũ ⁊ gladiũ.
a ſ gentes. ſ. ſeuiſſime et inimice iſrael quarum cõtra populũ dei bella
leguntur.
Perſe ethiopes et libyes cũ eis: omnes ſcuta/
ti et galeati. Gomer ⁊ vniuerſa agmina ei⁹: do e
a ſ ſ. ab aquilone venientes: qui frigidiſſimus et nomine dexter vocatᷓ.
mus thogorma latera aquilõis et totuz robur
ſ magog. ſ ſubiecti. ironia.
eius: populiq̧ multi tecũ. Prepara et iſtrue te f
ſ ſubdita tuo imperio.
⁊ omnẽ mltitudinẽ tuã que coaceruata ẽ ad te
a ſ preceptorem. c ſ Viſitabo in virga iniquitates eoꝝ ⁊c.
et eſto eis in preceptũ. Poſt dies mltos viſitã/ g h
a ſ vnde Iohannes: Nouiſſima hora eſt et ppl's gentiũ: vndecima ho
ra ducitᷓ ad colẽdã vineã. b ſ expugnandũ. ſ ſanctoꝝ que affert fru
ctus centenos et ſexagenos et tricenos.
c beris. In nouiſſimo annoꝝ venies ad terrã q̃ i k
a ſ vt in pace conſiſtat. b ſ cõtempto errore gentiliũ.
reuerſa eſt a gladio et congregatã eſt de pplis l
a ſ patriarchas: ꝓphetas. b ſ ſine lege et preceptis dei. vñ poſtea di
citur: Plures filij deſerte q̃ eius que habet virum.
multis: ad monteſ iſrael qui fuerũt deſerti iugi m n
ſ terra. ſ al's habitabunt.
ter. Hec de populis educta eſt: et habitauerũt o
a ſ gog diabolus princeps hereticorum. b ſ vt omnia tenebris et
errore confundat: nõ enĩ habet imbrẽ temperaneũ et ſerotinum.
in ea cõfidẽter vniuerſi. † Aſcendẽs aũt quaſi tẽ p
a ſ verboꝝ. b ſ q̃tum in te eſt. c ſ credentium
peſtas venies et quaſi nubes vt operias ter/
rã: tu et omnia agmina tua: et populi multi te
a ſ temporibus nouiſſimis. b ſ vnde: ſi ſpũs poteſtatẽ habentis
aſcendere voluerit ſuper te ⁊c. dominus autem aſcendit in cor iuſti: q̃
aſcenſiones diſpoſuit in corde ſuo.
cum. Hec dicit dominus deus. In die illa aſcẽ q
dent ſermones ſuper cor tuum: ⁊ cogitabis co
gitationem peſſimã et dices: Aſcendã ad ter/ r s
a ſ dei auxilio vel dialecticorum argumentatione. b ſ rex noſter pa
cificus: quia in pace factus eſt locus eius.
ram abſq̧ muro: veniam ad quieſcentes habi/
a ſ inquit ille. b ſ ſeculari ſcientia: que ſtulticia eſt apud deum.
tanteſq̧ ſecure. Hi omnes habitãt ſine muro:
ſ eccleſie.
vectes et porte nõ ſunt eis. Vt ſpolia diripias t †
et inuadas predam: vt inferas manũ tuam ſu v
a ſ chriſtianos. b ſ ante a dei noticia. c ſ per chriſtum qui ait:
Pater reuelaui nomen tuum hominibus.
ſ id eſt.
d ꝑ eos q̃ deſerti fuerãt et poſtea reſtituti: et ſuꝑ
a ſ hereditatem chriſti.
ppl'z q̃ eſt cõgregat⁹ ex gẽtib⁹ q̃ poſſidere cepit x
a ſ vnde: Operatus eſt ſalutem in medio terre. veritas enim de ter
ra orta eſt. que dicit: Ego ſum via veritas et vita.
⁊ eẽ habitator vmbilici trẽ. Saba ⁊ dedan ⁊ ne y
a ſ chartaginis vel maris: qui inter huius ſeculi fluctus bõis operib⁹
querunt mercimonia.
ſ ſancti. ſ o gog.
gociatores tharſis ⁊ oẽs leones ei⁹ dicent tibi: z a

a Pricipẽ capitis moſoch ⁊ tu/
bal. q̧ iſti reges ſubijcietᷓ ei. ſ. cap
padocie ⁊ hyberie. b Et circũ/
agã te. i. diſcurrẽ ꝑmittã ad fideli
um impugnationẽ. c Et ponaz
frenũ in maxillis tuis. q̧ antichri
ſtus nihil poterit facere niſi q̃tuz
deus ꝑmittet. d Veſtitos lori/
cis. i. armis ad ſuſtinendũ: ⁊ etiã
ad inuadẽdũ. ideo ſequitᷓ: Haſtã
⁊ clypeũ arripientiũ ⁊c. e Go
mer et thogorma. noĩa ſunt ppl'o/
rum antichriſto adherentiũ.
f Prepara et inſtrue te. i. p̃para
bis te ad vaſtationẽ eccl'ie.
g Et eſto eis in p̃ceptũ. i. multi
tudo tibi coaceruãda tibi obedi/ B
et ad nutũ. h Poſt dies. Hic
ꝯſequẽter ponitᷓ executio ꝑſecuti/
onis. ⁊ diuiditᷓ in duas: q̧ primo
ponitᷓ hec executio. ſcđo eiuſdem
p̃nũciatio. ibi: Hec dicit. Circa
primũ premittitᷓ tp̃s. cũ dᷓ: Poſt
dies multos viſitaberis. id eſt pu
nieris: q̧ finaliter antichriſtus a
deo fulminabitur: vt infra dicetᷓ.
i In nouiſſimo annoꝝ venies:
id eſt circa finẽ mundi. k Ad
terrã q̃ reuerſa ẽ a gladio. i. ad ec
cleſiaz diſſipandã que primo fuit
ſub gladio iudeoꝝ ⁊ tyrannoruz:
ſed a tp̃e Cõſtantini habuit pacẽ
⁊ ſic reuerſa eſt a gladio.
l Et ꝯgregata eſt de po. multis.
q̧ de omnib⁹ gẽtib⁹ aliq̃ credide/
rũt xp̃o. m Ad mõtes iſrl'. i. ad
iudeã mõtuoſã. licet enĩ veniat ad
vaſtandũ vbiq̧ eccleſiã: tñ ſpecia C
liter veniet in hieruſalẽ: vt in tem
plo dei ſedeat tanq̃ ſit de⁹: vt di/
citᷓ. ij. ad Teſſal. ij. n Qui fu/
erũt deſerti iugitᷓ. i. frequenter: q̧ † Apo. 20. c
p̃mo ꝑ chaldeos et poſtea ꝑ anti/
ochũ nobilẽ. ⁊ iterũ ꝑ romãos po
ſtea ꝑ ſaracenos. o Hec de po
pulis educta eſt ⁊c. q̧ añ aduẽtuz
antichriſti chriſtiani de plib⁹ ter
ris venẽt in iudeã ⁊ capient eaz.
⁊ ibi pacifice habitabũt ad tp̃s. ⁊
poſtea quaſi ſubito vẽiet antichri
ſtus. ideo ſubditᷓ: p Aſcẽdens
aũt quaſi tẽpeſtas venies. i. ſubi/
to in magna multitudine: ita q̧ fi
deles nõ poterũt tibi reſiſtere.
q In die illa aſcẽ. ſer ſuꝑ cor tu
um ⁊c. q̧ extolletᷓ ſupra oĩe illõ
qđ de⁹ dᷓ aut qđ colitᷓ. ij. ad Teſ/
ſal. ij. r Et dices: p̃ nimia ela/
tiõe. s Aſcẽdã ad ter. ⁊c. i. ita
facilitᷓ capiã ac ſi nõ eſſet ibi mur⁹
vl' munitio vl' aliq̃ belli ſuſpicio.
t Vt diripias ſpo. xp̃o credẽtiũ.
v Vt inferas manũ tuã. q̧ ſicut D
dictũ ẽ tp̃e tyrãnoꝝ fideles vide/
bantᷓ deſerti a deo: ⁊ tp̃e pacis ſe/
cure reſtituti. Al' q̧ fideles eiecti
de terra ꝓmiſſionis ꝑ ſaracenos
ibi reſtituentᷓ ante aduentũ anti/
chriſti: vt dictum eſt. x Qui
poſſidere cepit ⁊ eſſe habitator vm
bilici terre. i. hierl'm ⁊ terre ꝓmiſ/
ſionis que eſt in medio terre habi
tabilis: q̧ eſt in quarto climate.
y Saba ⁊ dedan ⁊c. nomĩa ſũt
gẽtiũ antichriſto adherentiũ.
z Et omnes leones eius. i. fero/
ces ꝯtra chriſtianos. a Dicẽt ti
bi: adulãdo ⁊ ꝯ̃ fideles icitãdo.

 Quãd

ſ eccleſie.
Nunquid ad ſumenda ſpolia tu venis? a
a ſ vt chriſti poſſeſſio fiat tua hereditas.
Ecce ad diripiendam p̄dam congregaſti
a ſ eloquētie. b ſ intelligētie.
mltitudinez tuam: vt tollas argētū ⁊ au/
ſ virtutū.
rum: auferas ſupellectilē atq̄ ſubſtātiaz:
ſ chriſti victorijs cōgregatas.
E ⁊ diripias manubia infinitas. Propte/
a ſ o Ezechiel: qui in typo xp̄i dicerl filiꝰ hominis.
rea vaticinare fili hominis: et dices ad
gog: Hec dicit dn̄s deꝰ: †Nunquid nō in b
a ſ totiꝰ mūdi errore ſublato. b ſ in eccl'ia. c ſ q̄ mēte cernit deum.
diē illo cum habitauerit ppl's meꝰ iſrael
ſ id eſt.
confidenter: ſcies et venies de loco tuo. c d
a ſ qui omnem calorem credentium refrigerare conatur.
a lateribus aquilonis tu et populi multi
a ſ de quibus: Equū et aſcenſorem p̄iecit in mare.
tecum: Aſcenſores equorum vniuerſi: cę
tus magnus et exercitus vehemēs: ⁊ aſ/ e
cendes ſuper populum meuz iſrael qua/
a ſ in tp̄e euangelice p̄dicationis.
ſi nubes vt operias terram? In nouiſſi/ f
a ſ oportet eſſe hereſes: vt qui probati ſunt m.f.
mis diebus eris et adducam te ſuper ter g
a ſ .i. cum penitus me intellexerint iudicem.
ram meam vt ſciāt gētes meę: cum ſan/ h
ctificatus fuero in te in oculis eorū gog. i
F
Hec dicit dominus deus: k
Tu ergo ille es de quo lo l
cutꝰ ſū in diebꝰ ātiq̄s i ma
a ſ iohel q̄z i valle ioſaphat dic̄ ppl'os cōgregādos: ⁊ Eſaias ⁊ oēs p̄phe i q̄z bonis opibꝰ ſermo dn̄i fit.
a nu ſeruoꝝ meoꝝ p̄pheta/
rū iſrl' q̄ p̄phetauert i die/
bus illoꝝ tempoꝝ: vt ad/ m
ducerē te ſuper eoſ. Et erit
in die illa: i die aduentus
gog ſuper terraz iſrael ait
ſ cum venerit ſuper terram.
dominus deꝰ. aſcēdet indi n
ſ contra te.
gnātio mea in furore meo
ſ p̄ ppl'o meo. b ſ qui vitiorū tuoꝝ ligna cōſumat.
et in zelo meo. In ignē irę
meę locutus ſū: †q2 i die il o
a ſ adnitēte diabolo. ſ. magna p̄ſecutio contra eccleſiam.
la erit cōmotio magna ſu/
ſ commotione parata.
per terrā iſrael: et commo p
b uebuntur a facie mea piſ/ q
ces marl' ⁊ volucres celi: ⁊
beſtię agri ⁊ omne reptile
quod mouetur ſuper hu/
mum: cunctiq̄ homines
q̄ ſūt ſup faciē t're. Et ſubū r
a ſ q̄ ſe eleuāt ꝯtra ſcientiā dei.
c tēt mōtes ⁊ cadēt ſepes: ⁊ s
a ſ mūimēta hereticoꝝ cū apparuerit fortitudo eccl'iaſtici ſermonis.
oīs murꝰ corruet in terrā.

G a Seruoꝝ me
orū. Moyſi. ſ.
q̄ iuxta. lxx. in
libro Nume.
Nu.24.b ait: Egrediet
ſm. Lxx. hō d̄ ſemīe eiꝰ:
⁊ dn̄abit gēti/
um plurimaꝝ:
⁊ leuabit gog
regnū. b Pi
ſces marl'. Ha/
bitatores. ſ. ec/
cleſie: q̄rū3 alij
vt piſces: alij
vt volucres ce/
li ⁊ beſ. agri ⁊
om. rep. alij vt
retinēteſ hoīs
dignitatē. Vn̄
ap̄l'us etiaz pꝰ
reſurrectionez
1.Coꝝ.15.e dicit fore alia
corpa celeſtia.
alia terreſtria:
alia vt piſces:
alia vt volu/
Act'.10.b cres ⁊c. In ac/
tibꝰ q̄z apoſto
loꝝ vas petro
oſtenſuz varie
tatem mōſtrat
animarum: q̄ i
arca q̄z dilu/
uij continent.
c Sepes. que
imitantur ec/
cleſiam dei. de
H cuius ſepibus
Eccs.10.b dicitur: Qui
deſtruit ſepem
mordebit eum
coluber.
G Tu āt

a Nunquid ad ſumēda ſpo. tu venis. q. d. ſic. ⁊ ideo ad hoc eſt inten/
a dendū. cetera patēt in littera vſq̄ ibi: b Nūquid ⁊c. ppl'us meꝰ iſrl'.
i. vniuerſitas fideliū. c Cōfident recupata terra p̄miſſiōis ab eis. vt
p̄dictū eſt. d Scies ⁊ venies. tunc ad ip̄m inuadendū cū ſatellitibꝰ
tuis. e Et aſcēdes ſup pplm meū iſrl' q̄ſi nubes. i. ſubito: q2 nubes
aliq̄n ſurgūt ex inſperato. f Vt opias terrā. multitudine tibi adhe
rentiū. g Et adducā te ſup terrā meā. i. ſup terrā p̄miſſiōis: q̄ dic
tur dei modo ſpeciali: q2 ibi operatꝰ eſt ſalutē in medio terre in aſſūpta
p̄ nobis humanitate. h Vt ſciāt gētes mee. cū ſctificatꝰ fuero. i. ſan
ctus apparuero. i In te. ibi te īterficiēdo cū exercitu tuo: vt poſtea
dicet. k Hec dicit. Hic ꝯſequēter ponit dicte p̄ſecutionis p̄nuncia
tio. cum dicit in pſona dei: l Tu ergo ille es de quo locutꝰ ſū ⁊c. q2
eſaias ⁊ hieremias ⁊ alij p̄phete locuti ſūt de hac p̄ſecutione: vt patet †Apo.xx.
b h̄ et in pluribꝰ alijs locis: ſicut expoſui i libro pſalmoꝝ ⁊ alioꝝ libroꝝ p
phetaliū. m Vt adducerem te ſup eos. ad purgadū electos: ⁊ pu/
niendū reprobos. ideo ſubdit: n Aſcēdet idignatio mea ⁊c. id ē vi
dicta. o Quia in die illa erit cōmotio ⁊c. q2 multi fideles erunt va/
cillantes ita vt in errorē inducant ſi fieri poteſt etiā electi: Mat. xxiiij.
c p Et cōmouebunt a facie mea. id eſt vacillabunt in fide. q Piſ/
d ces maris ⁊c. id eſt exiſtentes in eccl'ia in quolibet ſtatu: quorum aliq̄
ſunt voluptuoſi. ideo cōparantur piſcibus exiſtentibꝰ in mari: ⁊ aliqui
ſuperbi alta petentes: vt volucres celi ⁊ aliq̄ ſimplices: vt beſtie agri: et
aliqui cupidi ſuper terram reptantes: ⁊ aliqui homines rōnabiliter vi/
uentes. r Et ſubuertent montes. i. multi de p̄latis ⁊ p̄ncipibꝰ.
s Et cadēt ſepes. i. multi de religioſis ⁊ doctoribꝰ: vel p mōtes ſepes ⁊
e muros intelligunt fortalicia in mōtibus ſita: ⁊ muris ⁊ clauſuris muni
ta que nō poterunt reſiſtere potētie antichriſti. Ca. XXXVIII

Moraliter.

m Et factus eſt ſermo dn̄i ad me dicēs: Fili
f homis: pone faciē tuā ꝯtra gog ⁊c. Capitulū
iſtud litteraliter expoſui de p̄ſecutione antichriſti futura. Dicit autē. j.
Joh. iiij. Omnis ſp̄ūs q̄ ſoluit ieſum ex deo nō eſt: h̄ eſt antichriſtus. In
g ter alios autē hereticos arriꝰ videt magis ip̄m ſoluiſſe negās eius dei/
tatē: aſſerens verbū eſſe creaturā. ſimiliter ſoluit humanitatem negās
h chriſtum habere animā humanā: et aſſerens locū anime ip̄m verbū te/
i nere. ideo ſm ſententiam beati Johannis debet antichriſtus nomiari.
k ipſe vero inter alios hereticos maxime p̄ſecutꝰ eſt eccl'iam: tū q2 plures
et fortiores habuit ſectatores: tū q2 p̄ſecutus eſt eccl'iam nō ſolū vbis ſ
l etiā gladijs adherentiū ſibi: vt ſcribitur in cronica Hiero. Et Rufinus
dicit: Eo tempore Luciꝰ arriane ptis epiſcopus poſt fugas ciuiū ⁊ exi/
lia: poſt cedes et tormenta flammaſq̄ quibus īnumeros cōdēnauit: ad
monaſteria furoris ſui arma cōuertit: vaſtat heremū ⁊ bella quieſcenti
bus inducit tria milia ſimul vel amplius viros per totā heremuz ſecre/
ta et ſolitaria habitatione diſperſos oppugnare pariter ⁊ aggredi trāſ/
mittit armatā equitū peditumq̄ manū. Et illi econtra gladijs obiecta/
bant ceruices: ⁊ nihil aliud dicebāt niſi: amice ad quid veniſti. ideo ſub
m ditur: † Ecce ego ad gog. id eſt ad te o arri. † Principem capi/
tis moſoch et tubal. per populos hic et inferius expreſſos ſignificāt po
puli ab arrio ⁊ ab eius ſequacibus decepti. de quorū multitudine dicit
Hieronymus: et habetur in decretis. xx. iiij. q. iij. ca. ſecande. Arriꝰ in
Alexandria vna ſcintilla fuit: ⁊ quia non cito fuit oppreſſus eius flam
ma totū orbē depopulata eſt. ideo ſequit poſt: In die illa aſcēdent ſer
n mones ſuper cor tuum: et cogitabiſ cogitationē peſſimā. et dices: Aſcē
dam ad terrā abſq̄ muro. Arriꝰ enim et ſui diſcipuli erāt inſtructi phi
loſophia. catholici vero erant ſimplices in ſolo domino confidentes: p
pter quod arrius credebat eos ſibi reſiſtere nō poſſe: ſicut ciuitas abſq̄
muro reſiſtere non poteſt exercitui forti ⁊ magno. ideo ſubdit:
†† Vt diripias ſpolia et inuadas predā ⁊c. id eſt vt defenſiōes catho
licorum annihiles ſm eſtimationez tuam: ⁊ eos inducas ad tuum erro
o rem. Cetera vero de facili poſſunt ad p̄poſitum applicari. †Naua
In ca. xxxviij. vbi dicitur in poſtilla. Propter qđ ſaluo meliori in.

Additio.

Expoſitio poſtillatoris de gog ⁊ magog q̄ intelliga
tur de perſecutione antichriſti videtur vera propter
rōnes quas ipſe dicit: ſ3 eius expoſitio de iſtis nominibꝰ gog ⁊ magog
p ptinet ad etymologiam valde remotā. Vn̄ meliꝰ videt dicendū q̄ gog
q ſit nomen ipſiꝰ antichriſti. multi enī fuerunt nominati p p̄phetas p ma
gna tp̄a ante eoꝝ natiuitatē: ſicut patet de cyro ioſie ⁊ alijs. Magog āt
eſt nomē ſcd̄i filij iaphet: vt pt3 Gen̄. x. ⁊ ſic pōt accipi p̄ ſua p̄pria ſigni
ficatione: vt intelligatur q̄ illa gens deſcēdēs a magog ſit de p̄ncipali/
bus adherētibꝰ gog ſiue ātichriſto. Et huic ꝯcordat auctoritas Apoc.
p poſtillatorē allegata. Nā gens deſcendens a magog dicit in angulo
aquilonari terre: verſus quam partem vt dicitur adherentes antichri/
ſto adorabunt: eo q̄ chriſtiani adorant ad orientem: hebrei ad occiden/
r tem: ſaraceni vero ad meridiem. Reſtat ergo plaga aquilōaris: ad quā
adorabunt antichriſtiani: a qua pandetur omne malum ſuper omnes
habitatores terre: Hiere. j. ca.

Replica.

s In ca. xxxviij. de gog ⁊ magog dic̄ Bur. ſal' ꝯtr/
dic̄ poſtil. p̄terq̄ q̄ reſtringit magog ad gētē deſcēdētē a iaphet. cuiꝰ p/
mogenitꝰ dictꝰ fuit magog. d. q̄ illa gens erit de principalibus adhe/
rentibus ant

rentib⁹ antichriſto. Sed illa expoſitio Bur. videt̃ chriſtiani/tati exprobratiua. Nã iaphet cũ ſua ꝓle occupauit Europam ſm oẽs cõiter hiſtoriographos. in ſola aũt europa vt plurimũ viget chriſtianiſſim⁹ vt dicit iſdẽ Bur. circa ſextũ ca. Tacha/rie. ĩ. ⁊ ſic chriſtiani ſm illã Burgẽ. expoſitionẽ eſſent futurus exercitus ⁊ principalis antichriſti qđ eſt chriſtianis dedec⁹ audire. iõ Bur. cũ ꝗbuſdã alijs debuit opĩari ꝙ ꝑfidi iudei ſpecialiter. x. tribuũ trãſlati ꝑ ſalmanaſar ⁊ ꝑ alexandrũ incluſi in mõtib⁹ caſpios: ꝗ tp̃e antichriſti ſoluent̃: ⁊ antichriſtũ recipiẽt ꝓ meſſia ĩfidelit̃ expectato: ⁊ ei in eccl̃ia q̃ ẽ in europa potiſſimũ ꝑſecutione adherebũt: quod fortaſſis genti ſue affect⁹ Burgeñ. noluit intelligere.

Glo. ordi.

Ca. XXXIX

a Tu aũt fili ho. Que ĩ hoc capit̃lo dicunt̃ aiũt iudei poſt mille annorũ regnũ futura: interficiẽdũ ꝗ gog ꝑncipẽ moſoch ⁊ tubal in finib⁹ iſrl̃: ⁊ ab omnib⁹ volatilib⁹ ⁊ beſtijs deuorandũ: ⁊ habitatores vrbiũ iſrael. vij. an. lignorũ vſũ nõ de ſiluis ſed de armis gog habituros: ipmq̃ ſepelliendũ in valle que hebraice dr̃ gen. ⁊ nomẽ ſepulchri illius vocandũ poliandrũ: vbi. ſ. m̃ltitudo hominũ ſit ſepulta. Septẽ autẽ menſibus eum ſepeliendũ a domo iſrael: vt terra mundetur et ĩclytam futuram diem qua ĩterficiatur gog. conſtituendoſq̃ qui oſſa diligẽter inquirant et ſepeliãt ne quicq̃ remaneat inſepultũ. Poſt menſes autem ſeptẽ ꝑagranda eſt terra vt aiunt: ⁊ ſi qđ os hominis inuentum fuerit: titulo ſuperpoſito demonſtrãdum: vt poſtea ſepeliatur ab eis: qui tali officio ꝓpoſiti fuerint. Nomen autem ciuitatis apellandũ amona. que grece dicitur poliandrion: hoc ẽ multitudo hominum ſepultorum: ⁊ ſic terram eſſe mundãdam. Nos ãt cepte explanationis ſenſũ tenẽtes ſingula q̃ ꝓpoſuim⁹ diſſeram⁹.

b Sup te gog. Hẽ gog ⁊ ipẽ trinitatẽ ſuaẽ. ros: moſoch ⁊ tubal. caput. ſ. ⁊ iſaniã ⁊ vniũſa vt ñ ſit. ſ. vitiũ qđ nõ poſſideat.

c Manu ſi. q̃ ad ĩterficiendos eoſ ꝗs decepit: imitat̃ eos ꝗ hñt arma a dextris ⁊ a ſiniſtrĩ ꝑ bonã ⁊ malã famã. de ꝗb⁹:

Ps. 10. Ecce enĩ peccatores intẽderunt arcũ ⁊c̃. Hec ignita diaboli iacula ſcuto fidei refrigerãda ſũt: al̃s extinguenda ſunt.

d Et egredientur. Septimus annus eſt remiſſiõis quo ſeruis hebreis libertas dat̃: debita cũcta ſoluuntur ⁊ ad dños redit ãtiqua poſſeſſio: et quieſ terre tribuit̃: ⁊ oẽs fruges pauperibus ꝯdonant̃: quo in vij. an. nũero ſacrato ⁊ ꝑfecto hereticorũ diſꝑeat armatura.

Hiero. Non poſſum⁹ ... plenã ha

Ca. XXXIX

Et cõuocabo aduerſus eũ in cunctis mõtib⁹ meis gladiũ ait dñs deus. Gladiũs vniuſcuiuſq̃ in fratrẽ ſuũ diriget̃: et iudicabo eũ peſte ⁊ ſanguinẽ et imbrẽ vehemẽti: ⁊ lapidib⁹ imenſis. Ignem et ſulphur pluã ſup eũ ⁊ ſup exercitũ ei⁹: et ſup pp̃los multos qui ſunt cũ eo. Et magnificabor ⁊ ſanctificabor: et notus ero in oculis gẽtiũ multarũ: et ſciẽnt quia ego dominus. Tu autẽ fili hominis: vaticinare aduerſũ gog: ⁊ dices: Hec dicit dominus deus: Ecce ego ſuper te gog principem capitis moſoch ⁊ tubal: et circũagã te: et educam te: ⁊ aſcendere te faciã de lateribus aquilonis: et educaẽ te ſup montes iſrael. Et percutiã arcum tuũ in manu ſiniſtra tua: et ſagittas tuas de manu dextera tua deijciam. Super montes iſrael cades tu et omnia agmina tua: ⁊ populi qui ſunt tecũ. Feris: auib⁹: omniq̃ volatili celi ⁊ beſtijs terre dedi te ad deuorandum. Super faciem agri cades: quia ego locutus ſũ ait dominus deus. Et immittaẽ ignem in magog et in his qui habitant in inſulis confidenter: et ſcient quia ego dominus: et nomen ſanctũ meũ notum faciã in medio populi mei iſrael: ⁊ non polluã nomen ſanctũ meum amplius: et ſciẽnt gentes quia ego dominus ſanctus iſrael. Ecce venit: et factuẽ eſt ait dominus deus: Hec eſt dies de qua locut⁹ ſum. Et egredient̃ habitatores de ciuitatibus iſrael: et ſuccendent et com/

Interlinear glosses:

a ſ. hereticorũ ꝑncipẽ gog. ſ. — b ſ. ſupplicium.
a ſ. vt hereticus pugnet cõtra hereticũ: quorũ inter ſe dimicatio eccleſie victoria eſt.
a ſ. quẽ effudit. — b ſ. ſermonib⁹ eruditi et ꝑfecti viri. — c ſ. teſtimonijs ſcripturarum.
a ſ. penam ſcẽ ſempiterni iudicij. — b ſ. diabolum.
a ſ. ſocios impietatis quorũ multitudine circũdat̃.
a ſ. omni errore ſublato punitis principibus. ſ. infidelibus.
a ſ. que illi credent. — b ſ. beatitudĩe ſua et penis aduerſariorũ.
ſ. alij ros.
a ſ. ſpe inani. ſ. lactabo: qua ſeductus ad preliũ feſtines occidendus: victorie ſpe fruſtratus. — b ſ. nouiſſimis.
a ſ. a quo exardeſcunt mala ſuper terraẽ. — b ſ. apoſtolos et apoſtolicos viros.
ſ. tunc. — ſ. qui eſt.
a ſ. ꝗ aſcẽderas. — b ſ. de ꝗbus: Montes in circũitu eius. — c ſ. in ipſis montibus.
a ſ. aduerſarijs. ſ. poteſtatibus: que iuxta viam comedere ſemen ⁊c̃. — b ſ. ſanguinarijs. quõ enim dicitur: Dediſti eũ eſca populis. e. de dracone. ſ. ſic decepti ab hereticis: demonum cibus ſunt.
a ſ. qui colitur ab agricolis dei. — b ſ. cuius non poſſunt verba fruſtrari.
a ſ. vt ſuſcipiat doctrinam. ſ. Ignẽ veni mittere in terrã ⁊c̃.
a ſ. qui ſeculi fluctibus tranſitis ſe eſſe ſecuros putant.
a ſ. qui non auctoritate gog ſeductus.
a ſ. occaſione falſi nominis ſcientie in hereticis.
a ſ. que in circumitu.
a ſ. dies ſcẽ iudicij: ꝗ veniens veniet et nõ tar. — b ſ. iam.
a ſ. penarum ſcẽ et vindicte.
ſ. in ꝓphetis. — ſ. credentes.
a ſ. eccleſie recte fidei. — b ſ. Unde: Arcum conteret et confringet arma: et ſcuta cõburet igni.

Nico. de lyra

Et ꝯuocabo. Hic incipit ca. ĩ hebreo in quo agit̃ de deſtructiõe antichriſti ⁊ ſui exercit⁹. ⁊ primo circa hoc ponit̃ antichriſti deiectio. ſecũdo deiecti ſpoliatio. ibi: Hec eſt dies. tertio ſpoliati tumulatio. ibi: Et erit in die. quarto ꝯcludit̃ intẽta cõcluſio. ibi: Et ponã. Circa primũ dr̃: Et cõuocabo aduerſus eũ. i. antichriſtũ ⁊ eius exercitũ. b In cũctis montib⁹ meis. i. in iudea q̃ eſt mõtuoſa. c Gladiũ. ad interficiendũ ipm. d Gladi⁹ vniuſcuiuſq̃ in fra. ſuũ. q̃r fulmĩato antichriſto in mõte oliueti ⁊ magna ꝑte exercit⁹ ſui erit diſſenſio inter reſiduos imponẽtes ad inuicẽ ꝙ incitauerũt eos ad ſequendum antichriſtũ: ⁊ ſic inter eos erit bellum. e Et iudicabo eũ pe. ⁊c̃. q̃r aliꝗ de ei⁹ exercitu morient̃ peſtilentia: aliꝗ gladio: ⁊ aliꝗ tẽpeſtatib⁹ deſcẽdẽtibus de celo. f Et magnificabor ⁊ ſanctificabor. i. magn⁹ ⁊ ſanctus apparebo ĩ deiectiõe mirabili ſupbi ⁊ exercit⁹ ſui. Cõſequẽter reſumit̃ mod⁹ ei⁹ veniẽdi. cũ dicit̃: g Ecce ego ſup te gog. q. d. nihil poteris facere niſi q̃tũ tibi ꝑmittã. h Principẽ capitis moſoch ⁊c̃. exponat̃ vt. ſ̃. Cõſequẽter reſumit̃ deiectio ſua. cũ dr̃: i Et ꝑcutiã arcũ tuũ ⁊c̃. id eſt deijciã ſagittarioſ tui exercit⁹ ita ꝙ nõ poterũt tenere arcũ in ſiniſtra manu: nec ſagittas in dextera. k Feris ⁊ auib⁹ ⁊c̃. ꝑ aliqđ tp̃s remanebunt cadauera: ſaltẽ multorũ inſepulta.

l Et immittã ignẽ in magog. q̃r magna pars exercitus antichriſti fulminabitur. m Et in his ꝗ habitãt in inſulis ꝯfident̃. ſub antichriſti cõfidẽtia cõfidentes de eius potẽtia. n Et ſciẽt q̃r ego dñs. ꝑ exꝑientiã vindicte mee.

o Et nomẽ ſanctũ meũ notũ faciã in medio pp̃li mei iſrael. i. pp̃li chriſtiani ꝗ nomine iſrl̃ nominant̃: vt. ſ̃. dictũ eſt.

p Et nõ polluã no. ſã. meũ am. i. pollui ꝑmittã ꝑ blaſphemias antichriſti et ſibi adherentiũ. q Ecce venit ⁊ fa. eſt. q. d. ita certũ ẽ de futuro ac ſi iã trãſiſſet in ꝓteritũ. r Hec eſt dies. Hic ꝯñr deſcribit̃ exercit⁹ antichriſti ſpoliatio cũ dicit̃: Hec eſt dies. ſ. deſtructiõis antichriſti ⁊ exercit⁹ ſui. s De q̃ locutus ſum. ꝑ ꝓphetas: vt dictũ eſt ca. ꝓcedẽti. t Et egredient̃ habitato. ⁊c̃. ad colligẽdũ ſpolia. Expoſitores autẽ nr̃i dicũt cõiter ꝙ ꝑ habitatoreſ de ciuitatib⁹ iſrl̃ intelligunt̃ ciues celeſtes ĩ diuerſis manſionib⁹ habitãtes: ſm illud Joh. xiiij. In domo patris mei mãſiones multe ſunt. i. diuerſi grad⁹ beatitudinis qui cũ chriſto egrediẽt̃ ad iudicium: ⁊ cum eo iudicabũt impios approbando eius iudicium: ⁊ maxime de antichriſto et damnandis cum eo. de ꝗbus ſubditur. v Et ſuccendent et comburent arma clypeum et haſtas arcum et ſagittas ⁊c̃. id eſt antichriſtum ⁊ eius exercitum condemnabũt ad ignẽ eternum modo dicto: qui vocantur hic arma: eo ꝙ armis impugnauerũt fideles eos crudelit̃ occidẽdo qđ erit cã dãnationis ipſorũ. Et ſuccẽ.

❧ plenā habere pacē
⁊ habitatiōis cōfi/
dentiā : nisi cunctā
aduersarioꝝ supel/
lectilē depdemur :
vt ꝑeant oīa ⁊ cre/
mēt in cinerē: vt de
p̄demur eos q̄ nos
añ fuerāt depdati :
⁊ vastem⁹ eos q̄ ec/
clesiā vastauerāt.
C a Et erit in die il/
la. Sepulchrū eniꝫ
gog nō erat in mōti
b⁹: sꝫ in depssis val
lib⁹ ⁊ ꝯfragosis lo/
cis: q̄ hebraice gen
dicunt: q̄ heretici
cū in occidente sint
in oriēte esse fingūt
vt decipiāt viatores:
eos. s. q̄ sclm istō ꝑ/
trāseūt. nō habita/
tores sꝫ peregrini.
sicut ille q̄ dicebāt:
Ps.38. Aduēa ego sū apō
te ⁊ peregri. Quis
em̄ ptereuntiū (. de
Ibidē. 128. q̄b⁹ dr: Et nō dixerīt
q̄ pteribāt : bñdi/
ctio dñi sup v. ⁊c̄.)
nō mirat ⁊ obstupe
scit cū vallē videat
viatorū q̄ habitato
ribus mōs videt.
b Septē mensib⁹
Sicut ⁊ septē ānis
arma succēdent. A
primo enī mense qñ
dñi pasca celebra/
mus ⁊ exterminato
rē egypti agni cruo
re vitamus vsqꝫ ad
exitum anni. i. vsqꝫ
ad septimū menseꝫ
quādo tabernacu/
la figimus. ⁊ inter
ceteras frōdes: pal
marū quoqꝫ ramis
P ꝓtegimur vt ꝑfectā
cōtra hostes victo/
ria demōstret. festi/
uitates omnes cō/
plemus in populis.
c Tu ergo fili ho/
minis. Hiero. Hec
vsqꝫ ad edificatio/
nem templi iudei et
nostri iudaiçantes
referunt ad vltimū
tempus quo carni/
bus gog et omnis
exercitus eius qua
si pinguissimis be/
stijs volucres ho/
stieqꝫ saturent: et re
stituantur filij isra/
el in pristinum sta/
tum et a gentibus
vltra non expug/
nentur: et effundat
spūm suū super eos
deus vt habitent ī
terra sua non om/
nes gentes: sed ꝓ/
prie domus israel.
Nos aūt ceptā tro
pologiā sequimur.
❧ In vige

¶ de quibus supra.
burēt arma: clypeū et hastas arcū
a ¶ in quibus ꝑuersū pasca celebratur.
et sagittas: et baculos manuū ⁊ cō
a ¶ viri ecclesiastici.
¶ q̄b⁹ lata et īsanabilia vulnera inferebāt doctrīe
tos: ⁊ sūccēdēt ea igni septē annis. a
a ¶ gentiū q̄s malūt saluare q̄ꝫ ꝑdere. s. hereticoruꝫ quos vicerint.
Et nō portabūt ligna de regiōib⁹: b
a ¶ quibus ecclīam impugnabant.
neqꝫ succidēt de saltibus: qm̄ armā c d
a ¶ spūsscti sermone. s. ecclesiastico: quē qui habuerit dicere poterit: Nōne cor nostrū ardēs erat in nobis dū lo. no. i. v. et apiret nobis scripturas.
succendēt igni: ⁊ depdabūt eos q̄/
bus p̄de fuerāt: et diripiēt vastato
¶ in claro lumīe.
a res suos ait domin⁹ deus. Et erit i e
die illa: dabo gog locū nominatuꝫ f g
sepulchrū in israel: vallē viatorum h i
ad orienteꝫ maris: que obstupesce k
re faciet pretereuntes. Et sepelient l
a ¶ hereticos. b ¶ qua semper gaudent. ¶ gen he/ braice poliandrion grece. i. sepulchrum plurime mul titudinis.
ibi gōg et omnē mūltitudinem ei⁹:
et vocabitur vallis multitudinis
gog: ⁊ sepelient eos domus israel:
¶ sordibus hereticorum.
b vt mundent terram septem mensi/ m n
a ¶ ne liberum aerem capiet. b ¶ nō solū magistri.
bus. Sēpeliet autē eum omnis pō
¶ anniuersaris.
pulus terre: ⁊ erit eis nominata di o
es in qua glorificatus sum ait do/ p
a ¶ ecclesiasticos. s. qui hoc habeāt officiū ne quid in terra israel sordidum remaneat aut morticinum.
¶ sepulto gog.
minus deus. Et virōs iugiter con q
a ¶ ecclesiam. b ¶ mortuos vt mundet terra ecclīe
stituēt lustrātes tērrā: qui sepēliāt
et requirāt eos qui remāserant sup
faciē terre vt emundent eam. Post
a ¶ quando debent omnia esse purgata. b ¶ quib⁹ hec cura incumbit.
mēnses autem septem querēre inci
pient: et circūibunt ꝑagrantes ter/
a ¶ superesse. b ¶ duriciam heretice prauitatis.
ram. Cunqꝫ vidērint os hōminis: r
a ¶ vt cum notati fuerint qui sunt huiusmodi: vel e/ mundentur vel sepeliantur cum gog.
statuent iuxta illūd titulum donec
a ¶ vbi sepultus est cum multitudine sua.
sepeliant illud pollictores in vālle s
a ¶ vbi victoria seruorum dei: vbi iacent aduersarij et omnis inimicorum multitudo.
mltitudis gog. Nomē aūt ciūitatꝭ t
a ¶ vel poliandrion: vt finis omniū restitutio puri/ tati s sit.
c amōna ⁊ mūdabūt terrā. Tu ergo v x

a Et succēdent ea igni septē annis. i. eternalit qꝺ ꝑ septē an/
nos intelligit: eo ꝙ vniuersitas tꝑis septenario numero desi/
gnat. b Et nō portabūt ligna de regiōib⁹. i. nō cōdēnabūt
iustos fructū pietatis faciētes sicut ligna regionū. c Neqꝫ
succidēt de saltib⁹. i. nō cōdēnabūt eos q̄ habitāt in saltu peni
tētie. d Qm̄ arma succēdēt igni. i. cōdēnabūt ad ignē eter/
nū impios tātūmodo ⁊ nō iustos. Sed hec expositio videt ma
gis mystica q̄ꝫ litteralis. ideo absqꝫ p̄iudicio pōt alit dici ꝙ in
terfecto antichristo et eius exercitu egredient christiāi q̄ rema
nebunt viui de locis vbi erāt abscōditi ad colligendū spolia ⁊
⁊ ea q̄ erūt apta ad incēdiū: vt clypei haste ⁊ hmōi applicabūt
igni. iō dicit: Et succēdēt ⁊c̄. ⁊ aliq̄ eoꝝ tātū ꝯgregabūt qꝺ suf
ficiet eis ad magnū tꝑs: qꝺ exprimitur hic ꝑ septē annos. ⁊ iō
nō erit eis necesse aliūde ligna colligere. Et depdabūt eos q̄/
bus p̄de fuerāt: arma ⁊ spolia eoꝝ colligēdo. Sꝫ hoc dictū vi
det esse cōtra illud qꝺ dicit cōmunit a doctorib⁹: ꝙ post mor/
tē antichristi dabunt. xlv. dies ante iudiciū: vt decepti ab eo
habeant locū penitēdi: ⁊ accipit de Daniele. xij. vbi dicit sic:
Beatus q̄ expectat ⁊ ꝑuenit vsqꝫ ad dies. M. cccxxxv. Iste eī
numer⁹ excedit numerū ibidē supra positū de regno antichri/
sti in. xlv. diebus. ⁊ sic inter mortē antichristi ⁊ iudiciū spaciuꝫ
septē annoꝝ nō erit. Ad qꝺ dicendū: ꝙ licet h̄ dictū sit satis cō
mune: tamē nō est omnino certū: qr nō determinat ꝑ scripturā
vtrū illi dies sint vsuales. s. ꝯtinētes tm̄ vnā diē ⁊ vnā noctē:
vel annales sicut Ez. s. iiij. ca. Diē ꝓ anno dedi tibi. ⁊ ideo de
illis. xlv. diebus post mortē antichristi nō habet certū vtrum
sint xlv. dies naturales. vel. xlv. an. ⁊ dato ꝙ esset determina/
tū de diebus vsualib⁹: nō tm̄ est determinatū vtrū statim p⁹ il/
los. xlv. dies īmediate sequat iudiciū. immo videt ꝙ sit ma/
ius spaciū tꝑis intermediū. per illud quod dicit Mat. xxiiij.
de aduentu christi ad iudiciū. Sicut enī erāt in dieb⁹ Noe an
te diluuiū comedentes ⁊ bibētes ⁊ nubentes: ⁊ nuptui tradē/
tes vsqꝫ ad eū diem quo intrauit noe in arcā: ⁊ nō cognouerūt
donec venit diluuiū ⁊ tulit omnes: ita erit ⁊ aduentus filij ho
minis. ⁊ istud referūt aliqui doctores nostri ad tēpus qꝺ erit
inter mortē antichristi ⁊ diē iudicij. talis aūt pax ⁊ securitas in
qua cōuiuia ⁊ cōnubia absqꝫ timore exercent nō videt esse tam
parui tēporis sicut. xlv. dierū sed maioris. e Et erit. Hic cō
sequēter agit de sepultura antichristi et suoꝝ. ⁊ primo ponit
ꝓpositū. secūdo remouet dubiū. ibi: Tu aūt. Circa primuꝫ
sciendū ꝙ sicut ps immediate p̄cedens exponit a doctoribus
cōmuniter de sanctis qui cū christo adiudicabūt impios igni
gehenne. ita etiam hec pars intelligitur de sepultura eorum in
inferno eo modo loquendi quo dicitur Luce. xvj. Mortu⁹ est
diues et sepultus est in īferno qui vocatur hic vallis viatoꝝ:
quia lata est via que ducit ad perditionem ⁊ multi ingrediun/
tur per eam: Matth. vij. Et dicitur hec sepultura fieri septem
mensibus: quia eternaliter erunt ibi sicut supradictum est de
septem annis. Quod autem ibi dicitur de ossibus remanenti
bus super terraꝫ ꝙ statuent iuxta illa titulum donec sepeliāt:
per hoc ītelligitur ꝙ si post mortem antichristi inueniant aliq̄
de secta sua obstinati: ab alijs per excōmunicationē separabū
tur donec per mortem sepeliantur cum alijs in inferno. Sed
quia hec expositio sicut et precedens videtur mltū mystica. iō
potest exponi de sepultura corporali. nō ꝓpt antichristi ⁊ suorū
honorē: sed ad terre purgationē: vt dicit ī littera. Sic ergo ex/
ponitur: Et erit in die illa. s. notabili ꝓpter deiectionē antichri
sti. f Dabo gog. i. antichristo ⁊ eius exercitui.
g Locum. s. sepulture. h Nominatum. i. famosum ex tan
ta multitudine ibi sepulta. i Vallem viatorū. quia ibi erit
strata publica. k Ad orientem maris. id est versus mare
mortuum quod est in parte orientali iudee.
l Que obstupescere faciet pretereuntes: id est admirari ex ta
li ⁊ tanta deiectione antichristi ⁊ suorum ibidem sepultorum.
m Vt mundent terram. a cadaueribus. n Septē mēsib⁹.
tātū em̄ tꝑs apponēt illi q̄ ad h̄ statuent. o Et erit eis no/
minata dies. i. celebris. p In qūa glorificat⁹ sum. interficiē
do antichristū et eius exercitū. dies enī victorie solent haberi
celebres. q Et viros iugiter cōstituēt: qui sint diligētes ad
h̄ op⁹ ꝑficiendū. r Cūqꝫ vide. os hois statuēt iuxta illō ti/
tulum. i. notabile signum vt de facili possit inueniri: vt sic mul
ta ossa sic inuenta sit ꝑ signa de facili colligant ⁊ sepeliant.
s Pollinctores. i. cadaueꝝ curatores. t Nomē aūt ciui.
i. loci vbi fiet sepultura. v Amona. i. pplosa ꝫ ꝓprietatem
hebraici smōis ꝓpt multitudinē ppli ibi sepulti. x Tu g.
Hic remouet dubium quia hic actum est de sepultura cadaue
rū. iō posset aliq̄s credē ꝙ nō fuisset ab auibus ⁊ bestijs corro
sa: qꝺ ē ꝯ illꝺ qꝺ dictū ē. s. breuit. Omni volatili ⁊ bestijs ter
re dedi

re dedi te ad deuorandū. īō
ꝰ iſta deuoratiōe h̄ dicit ple
nius. cū dicit: Dic omi vo/
lucri ⁊c̄. a Cōueīte ⁊c̄.
ad victimā meā quā īmolo
vobis. i. ad corrodendū ca/
dauera īmolato℞ a me ī ex/
ercitu antichriſti: anteq̄ȝ eī
ſepelirent cadauera aues ⁊
beſtie fuerīt de eis ſaturate.
b Arietū ⁊ agno℞ ⁊c̄. i. ita
comedetis p̄ncipū carnes ⁊
bibetis ſanguinē: ac ſi eſſēt
arietes ⁊ agni pingues occi
ſi. c Et ſaturabimini ſup
menſam. i. ſup locū a me vo
bis paratū. d Et ponā.
Hic ponitur intēta ɔcluſio.
ad hoc enī fiet antichriſti et
ſui exercitus deiectio vt de
us glorificet: ⁊ de eiꝰ opp̄ſ/
ſione ppl's chriſtianꝰ libere/
tur. ⁊ hoc eſt qđ dicit in ꝑ/
ſona dei: Et ponā glīaȝ me/
am in gentibus: q2 oēs gen
tes remanentes videbūt in
hoc potentiā meā glioſam.
e Et ſcient domꝰ iſrl'. i. po
pulꝰ chriſtianꝰ. f Quia
ego dn̄s deus eo℞. ꝑ ſpecia
lem ꝓtectionē. g A die
illa et deinceps: q2 poſt mor
tem antichriſti nō habebit
tribulationē. h Et ſciēt
gētes qm̄ in iniq̄tate ſua ca/
pta ſit domus iſrael. i. ꝙ po
pulus chriſtianus fuerit op
preſſus ab antichriſto ꝓ ſu/
is iniquitatibꝰ: q2 ſm ꝙ di/
cit ſaluator an̄ tp̄s antichri/
ſti abūdabit iniquitaſ: ⁊ re/
frigeſcet charitas multorū
in eccleſia dei. a qua iniqui/
tate purgabitur ꝑ tribulati
onē antichriſti. i Et ab/
ſconderim faciē meā ab eis
⁊c̄. tp̄e enī tribulatiōis anti
chriſti videbit deꝰ abſcōde/
re faciē ſuam chriſtianis di/
mittendo eos in acerbitate
tribulationis: ſicut hō auer
tit faciē ſuā ab illo quē non
vult a miſeria releuare. Sȝ
quia tp̄s illiꝰ ꝑſecutiōiſ erit
breue: vt dr̄ Mat. xxiiij. īō
ſubdit: k Nunc. i. ī bre
ui. l Reducā cap. ia. id ē
ppl'i chriſtiani eū liberādo
ab opp̄ſſiōe antichriſti.
m Et aſſumā ȥelū. ſ. vindi
cte mee ɔtra antichriſtum.
n Pro noīe ſctō meo: qđ
ip̄e blaſphemauit. o Et
portabūt ɔfu. ſuā. i. chriſtia
ni poſt mortē antichriſti ī ſe
ipſis erunt cōfuſi de peccatꝭ
p̄teritis ꝓpter q̄ traditi fue
runt ꝑſecutionibꝰ antichri/
ſti. p Et reduxe. eos de
ppl'is. i. de erroribꝰ ppl'o℞ q̄
bus aſſēſerāt decepti ab an
tichriſto ⁊ ſibi adherētibuſ:
q2 ſic̄ dictū eſt dabit eis pe/
nitēdi tp̄s. q Et cōgrega
uero de terrꝭ inimi. ſuo℞. ad
vnionē vere fidei ⁊ charita
tis. r Et ſcient q2 ego do
minus deus eo℞. ꝑ experi/
entiā vin.

a ſ. demōibus qui celeriter currunt omnia perſcrutantes.
fili homīs: hec dicit dn̄s deꝰ: Dic omni volucri et
a ſ. demonibus crudeliſſimis: quibus tradunt aduerſarij ī interitū carnis v. ſ. ſ. f. et diſcant nō blaſphemare.
a vniuerſis auibus cūctiſq̄ȝ beſtijs agri. Cōuenite:
a ſ. hereticorum principes.
ꝓperate: cōcurrite vndiq̄ȝ ad victimā meā quā
ſ. deuorandum. a ſ. comedendam. ſ. b ſ. ſ. apl'os ꝓphetas ſanctos viros: in illis enim contrariorum dogmatū magiſtri corruūt: et ab illis vulnerati pereunt: ſup quos vulnerati pereunt: ſup q̄s edificat eccl'ia.
ego immolo vobis victimā3 grandē ſup montes
a ſ. caro et ſanguis regnū dei non poſſidebunt.
iſrael: vt comedatis carnes ⁊ bibatis ſanguinem.
a ſ. q̄ cōtra dei ſcientiā pugnabāt b ſ. gigantiū. c ſ. q̄ terrena ſapuerūt.
Carnes fortiū comedetꝭ: ⁊ ſanguinē p̄ncipū3 ter
a ſ. nō celi. b ſ. hec animalia deo īmolant: et heretici dei ſacrificia imitāt: ſed oblatio eorū cibus eſt demonum.
b rē bibetis: arietū ⁊ agno℞ ⁊ hyrcorū thaurorūq̄ȝ ⁊
a ſ. impinguantur enim ſanguie decepto℞ vſq̄ȝ inebrietatē. hos ergo imo/ lat dn̄s per eccleſiaſticos viros peſſimis conuiuijs: vt bibāt vſq̄ȝ ad vomi/ tum et ebrietatem.
altiliū et pinguiū oīm. Et comedetis adipē in ſa/
turitatem: ⁊ bibetꝭ ſanguinē in ebrietatē de victi
a ſ. cum viri ſancti ſcripturis imbuti: tales equos ⁊ equites truncabunt.
c ma quā ego immolaui vobis: ⁊ ſaturabimi ſuper
a ſ. equum et aſcenſorem ꝓiecit in mare.
mēſā meā de equo et de eq̄te forti: ⁊ de vniuerſis
ſ. ſic.
d viris bellatoribꝰ ait dn̄s deꝰ. Et ponā glīam meā
a ſ. fidelibus ſuis. b ſ. tunc. c ſ. intelligent. d ſ. eccleſie ſanctorum.
in gētibus et videbūt omnes gētes iudiciū meū
a ſ. ſuper aduerſarios. ſ. cōprimēdos.
quod fecerim: ⁊ manū meā quā poſueri3 ſup eos:
e a ſ. victorie. ſ. b ſ. in ꝑpetuū.
f g et ſciēt domꝰ iſrl' q2 ego dn̄s deꝰ eo℞ a diē illa ⁊ dē
a ſ. ab hereticis.
h inceps † Et ſciēt gētes qm̄ in iniq̄tate ſua capta ſit
a ſ. oppoſuiſti nubem tibi ne tranſeat oratio.
i domus iſrael: eo ꝙ dereliquerint me: et abſcōderī
a ſ. ſ. hereticorū.
faciē meā ab eis: ⁊ tradiderim eos in manus ho/
ſ. traditi.
ſtiū ⁊ ceciderit in gladio vniuerſi. Juxta īmundici
a ſ. oportet eſſe hereſes vt q̄ ꝓbati ſūt m. ſ. ſ. ꝓpter hec omnia.
am eorū et ſcelus feci eis: et abſcōdi faciē mea3 ab
a ſ. in terram viuentium.
k l illis. Propterea hec dicit dn̄s deꝰ: Nūc reducā ca
a ſ. eccleſia. ſ. in qua habitant videntes deū.
ptiuitatē iacob: ⁊ miſerebor omnis domus iſrael.
a ſ. qui viſus ſum negligere hucuſq̄ȝ. b ſ. qđ blaſphemat in gētibus ꝓpt̄ hereticos. c ſ. liberati.
m n Et aſſumā ȥelū ꝓ nomine ſancto meo: ⁊ portabūt
o a ſ. cōfundantur ⁊ erubeſcāt valde velociter. b ſ. vn̄ apl'us: Cōtinuus dolor eſt cordi meo: qm̄ ꝑſecutꝰ ſū e. d. c ſ. derelicta catholica fide.
ɔfuſionē ſuā ⁊ omnē preuaricationē ſuā ꝑuaricati
a ſ. viuentium. ſ. mitium. b ſ. hereticorum.
ſūt in me: cū habitauerit in terra ſua cōfidenter nē
ſ. hereticorum inſidias.
p q minem formidantes: et reduxero eos de ppl'is et
ɔgregauero de terris inimicorū ſuorū: † ⁊ ſanctifi/
a ſ. que et ip̄e dn̄o crediture. b ſ. hic eſt finis beatitudinis.
r † catꝰ fuero in eis in oculꝭ gentiū plīmarū. Et ſcient
q2 ego dn̄s deꝰ eo℞: eo ꝙ tranſtulerim eos in na/ s
a ſ. iudeā terrā cōfeſſiōis viuētiū mitium.
tiōes: ⁊ ɔgregaueri eos ſup terrā ſuā: ⁊ nō derelīq̄ t v
ſ. hereticis. ſ. grām: noticiam.
rim queq̄ȝ ex eis ibi. Et nō abſcōdā vltra faciē me x
a ſ. quaſi gratia ē nō meritū. b ſ. gratie. de quo Johel: Effūdā de ſpū meo ſup omnē carnem.
am ab eis: eo ꝙ effuderim ſpiritum meum ſup om y
a ſ. manſio dei ſunt qui deum cernunt.
nem domū iſrael ait dominus deus.

entiā vindicte mee in anti
chriſti ꝑſecutiōe. ideo ſub
dit: s Eo ꝙ trāſtulerī
eos in natiōes. ſubijciēdo
eos oppreſſioni ⁊ ſeruituti
ātichriſti ⁊ ſuorū q̄ erūt di
uerſarū nationū: vt dictū
eſt. ſ. ⁊ ꝑ experientia3 grē
mee. ideo ſubdit: t Et
ɔgregauerī eos ſup terrā
ſuā. i. in terra ꝓmiſſiōis q̄
eſt terra fideliū a qua tīo/
re antichriſti aliq̄ erūt fu/
gitiui: ⁊ aliq̄ in captiuita/
te3 ducti: q̄ eo mortuo ibi
reuertent. vel ſup terrā. i.
in eccleſia militante ꝑ gra
tiā: ⁊ triūphante ꝑ glīam.
q̄ eſt terra viuētiū. v Et
nō dereliquerim queq̄ȝ ex
eis. i. ex p̄deſtinatis.
x Et nō abſcō. vltra faci
em meā ab eis. q2 ī patria
videt facie ad faciē.
y Eo ꝙ effuderī ſpi. me.
i. plenitudinē grē in eccle/
ſia militāte ⁊ glīe in triū/
phāte. Ca. XXXIX F

Moraliter. F

† Tu autē fili homīs ⁊c̄.
Capitulu3 iſtud litteralit
expoſui de morte antichri
ſti ⁊ deſtructiōe exercitus
ſui. Moraliter aſit p̄t ex
poni ꝺ mala morte Arrij ⁊
ſue ſecte deſtructiōe conti
nuādo ad capitulum p̄ce/
dēs. Sic ergo dicitur:
† Vaticinare aduerſum gog: id eſt aduerſus arri/ um. † Et circumaga3 te et reducam te. Arrius — † 76. di. eſ ieiuniū. ij. ibi. ezechi/ el. in capti/ tate.
enim in principio propter
eius obſtinationem in er/
rore ſuo fuit in exiliū miſ/
ſus: ſed poſtea ad ꝑſuaſio
nem cuiuſdam preſbyteri
de ſua ſecta fuit ab impa/
tore reuocatꝰ vt dicit Vi/
centius in ſpeculo hiſtori
ali: et ſic fuit actus in exili
um et reductus. † Et
aſcendere te faciā. permiſ G
ſiue tamē. † De lateri
bus aquilonis: id eſt ex ꝑ
ſuaſione diaboli per aqui
lonem ſignificati: eo ꝙ di
citur Hiere. j. Ab aquilo
ne pandetur omne malū.
Tūc enī arrius fecit maxi
ma mala eccl'iam ſubuer/
tendo ꝓ parte magna: ſi/
cut dictum eſt ſupra.
† Et adducā te ſup mon † ſ. 36.
tes iſrl'. ad diſputādū cu3
maioribꝰ catholicꝭ q̄s cre/
debat ſtati3 ɔfutare rōni/
bus philoſophicꝭ ſ̄ nō fec.
ideo ſequit: † Percuti
am arcū tuū ⁊c̄. q2 dū arri
us multitudine ppl'o℞ fre
tus ire vellet ad diſputā/
dū: priꝰ diūtit ad locu3 ſe/
cretū ⁊ ibi emiſit ſua cū fe/
cibꝰ īteſtina: qđ audiētes
ſui fautores cōfuſi turpit
receſſerīt. † Sup mōtes
iſrael

iſrael cades tu ⁊ agmina tua. ſic enī arrius fuit turpiter ꝯfuſus: ſic et ſectatores ſui. vnde dicit Rufinus ꝙ in diſputatiōe catholicoꝝ cū arrianis erat vnꝰ de parte arrij valde eloquēs ⁊ litteratꝰ: q̄ catholicoꝝ dicta celerit̄ et facilit̄ exufflabat. tūc quidā catholicꝰ valde ſimplex petijt locū loquēdi: quē cū ob tinuiſſet tn̄ cū difficultate ꝓpter ſuā ſimplicitatē: ſic īcepit: In nomine dn̄i ieſu xp̄i audi philoſophe q̄ vera ſunt. deꝰ vnꝰ ē q̄ omnia que vident̄ virtute verbi ſui creauit: ⁊ ſp̄us ſui ſanctificatione firmauit. hoc verbū quē nos filiū dei dicimꝰ huma nos miſeratos errores ex virgine natuſ eſt: ⁊ morte ſua nos a morte ꝑpetua liberauit: quē expectamꝰ iā reſuſcitatū omniū iudicē quē gerimus eſſe venturū. credis hec ita philoſophe? At ille ac ſi nunq̄ʒ vllū ſermonē ꝯtradicēdi didiciſſet: ita obſtupefactꝰ virtute dictoꝝ mutus ad omnia. hoc ſolū potuit reſpondere: ita ſibi videri nec aliud veꝝ eſſe q̄ʒ qd̄ dixerat. Tūc ſenior: Si hec inquit ita credidiſti: ſurge ⁊ ſequere me: ⁊ huiꝰ fidei ſignaculū ſuſcipe. Ille aūt cōuerſus ad diſcipulos ſuos vel ad eos qui audiendi gratia cōuenerant. Audite inq̄t o eruditi viri donec verbis mecū geſta res eſt. verba verbis expoſui: et que dicebant̄ dicendi arte ſubuerti. Ubi vero ꝓ verbis virtus acceſſit ex ore dicentis: non potuerūt reſiſtere verba virtuti: nec homo deo potuit aduerſari. ⁊ ideo ſi quis vrm̄ potuit in his que dicta ſunt ſentire que ſenſi: credat in chriſtuʒ et ſequatur hunc ſenē: eſt in quo locutus eſt deus. Itaq̄ʒ philoſophus chriſtianus effectus tandē ſe victū fuiſſe gratulabat̄. Item dicit Caſſiodorus in hiſtoria tripertita: Uolentibus q̄buſdam phiſicis cum Alexandro cōſtantiniano epiſcopo diſputare: iuſſit imperator vt certamē ſuſciperet q̄ q̄ʒuis ſimplex eſſet ſuſcipiens: iuſſit omnes p̄ter vnum tenere ſilentiū. Cui ⁊ ait: In nomine domini noſtri ieſu chriſti in p̄mis precipio tibi ne loquaris. Qui ſtatim mutus factus eſt. l† Et mittam ignem in magog ⁊c̄. ſicut in expoſitione litterali dixi ꝑ magog ſignificari exercitū antichriſti: ſic in iſta ꝑ magog ſignificant̄ ſectatores arrij. in quos miſit dominꝰ ignē. id eſt ſp̄um diuiſionis ꝑ multas ſectas ⁊ tandē defecerūt. nā aliq̄ mortui ſunt: et alij ad veritatē fidei redierunt. de quibꝰ ſubdit̄: r† Et ſcient quia ego dn̄s deꝰ. recognoſcentes vere chriſti diuinitateʒ quam arrius ⁊ eum ſequētes negabant. t† Et egredient̄ habitatores de ciuitatibus iſrael ⁊c̄. quia doctores catholici ſcripturas philoſophicas quibus arrius ⁊ eius ſequaces erāt armati ad impugnandū fidē chriſti: conuerterunt in obſequium fidei per virtutē ſpirituſſancti qui ignis nominat̄.

Glo. ordi.

a In viceſimo quinto. Hiero. In exordio anni decima menſis ⁊c̄. Theodocio. In nono anno. Nonuſ annus apud hebreos dr̄ mēſis ſeptimus: q̄ apud eos dicit̄ theri: vt kalēdis mēſis ſeptimi ſit tubarū clāgor: ⁊ eiuſdē decima die dies ieiunij ⁊ placatiōiſ. q̄ntadecima xo q̄n̄ totꝰ lune orbis explet̄. dies ſcenophegiarū dat̄ intelligi ꝙ decima die placationis dn̄ice mōſtratū ſit Ezechieli edificiū ciuitat̄.

In viceſimo ⁊c̄. Hiero. Si i. v. anno trāſmigrationis ioachin in quarto menſe: et in q̄nta mēſis aperti ſunt celi Ezechieli iuxta fluuiuʒ chobar ⁊ vidit viſiones dei. Nūc āt dr̄ ꝙ in. xx. ⁊. v. anno trāſmigratiōis eiuſdē in exordio anni. x. menſis dn̄i manus facta ſit ſuꝑ eū ⁊c̄. ꝑʒ: qr. xix. ānis ⁊ ix. menſibꝰ ⁊. v. diebꝰ anni viceſimi cōpletis. omnis eiꝰ ꝓphetia cōtexta ſit. In viceſimo q̄nto an. Hiero. Hec et q̄ ſequunt̄ vſq̄ʒ ad finē voluminis melius arbitramur tacere q̄ʒ parū de eis dicere. Grego. Dicturus myſtica: hiſtoriā p̄mittit vt ſciatur ex tēpore quod credatur in reuelatione. In exordio libri quo anno ꝓphetare ceperit indicauit in fine quo extremaʒ viſionē vidit.

b Quartodecimo anno ⁊c̄. Grego. Undecim enim annis ſedechias poſt captiuitatem primaʒ in hieruſalem regnauit. poſt cuius captiuitatem que ſecunda eſt quartodecimo anno ꝓpheta vltimā viſionē vidit. xj. vero ⁊. xiiij. xxv. ſunt. Uidit autē primā viſionē. v. prioris captiuitatis anno. hanc vltimā. in. xxv. an. Patet itaq̄ʒ vſq̄ʒ ad vltimam viſionē. xx. an. interfuiſſe. Superius viceſimiſeptimi anni mentionē fecit: ſed tēpus deſcribit regis de quo ꝓphetare cepit. Hieron̄.

Allego. Allego. Quattuordecim generationes ſignificat: quibus completis vſq̄ʒ ad dauid: ⁊ ab eo vſq̄ʒ ad tranſmigrationē: inde vſq̄ʒ ad natiuitateʒ chriſti: vrbis reparatio promittit̄. Unde: Ipſe edificauit ciuitatē meā ⁊c̄. Et alibi: Ut p̄dicarē captiuis remiſſionem ⁊c̄. Eſa. 61. a Quō reſtitutionē ꝑplī īmo viuificationē in oſſibꝰ cāpi ſub reſurrectiōis imagine mōſtrauit: ſic inſtaurationē vrbis q̄ ante an. xiiij. babylonio igne deleta eſt ſub deſcriptione eiꝰ dn̄s pollicet̄: vt ſicut captiuitatē ⁊ euerſionē in olla ſuccēſa ab aq̄lone ſignauit ⁊ ꝓphetia in oꝑe vera patuit ita ex fide p̄teritoꝝ future edificati

a † Hiero. Ezechiel in prima captiuitate cū ioaki rege traditꝰ ē ī baby.

a In viceſimo Ca. XL a† q̄nto āno trāſmigratiōiſ

a † tp̄s ſimpliciter exprimit vt in corde audientiū hiſtorie radicē figat vnde ſpirituales fructus proferat.

noſtre in exordio anni decīa mēſis quartodecimo anno: poſtq̄ʒ ꝑ b c

a † ſcdo. b † qua luce enī iuſticie ſuꝑbos ꝑcutit eadē afflictos et penitentes viuificat.

cuſſa eſt ciuitas: in ipſā hac die fa d

a † q̄ corꝑe in babylōe eram. b † virtꝰ poteſtat̄

cta eſt ſuper me manus domini:

a † in ſp̄ū. b † q̄ corꝑe in babylone erā. c † i cōtēplatiōe: nihil ei d̄ hac ciuitate ad lr̄aʒ dr̄. † nō viſiōe

⁊ adduxit me illuc in viſionibꝰ dei e

Nico. de lyra

a In viceſimo q̄n. Hec ē vltīa pars principal̄ huius libri in qua agit̄ de remuneratiōe bonoꝝ vſq̄ʒ ad finem libri. hec tamen remuneratio ſm̄ aliquos intelligitur de bonis corporalibꝰ vel de bonis fortune. ſm̄ alios de bonis gratie: ſʒ alios partim de bonis gratie: ⁊ partim de bōis glorie: ꝓut in fine libri magis videbitur domino concedente. Sciendum igitur ꝙ in hac parte vltima ē aliquid in quo conueniunt iudei et chriſtiani: videlicet ꝙ illa que dicuntur hic vſq̄ʒ ad finem libri fuerunt oſtenſa Ezechieli in imaginaria viſione: cuiuſ tamen ſignificationem intellexit. aliter non eſſet viſio prophetica. Et eſt ibi aliquid in quo diſſentiūt: videlicet in ſignificatione huius viſionis. Primo igitur exponetur littera vſq̄ʒ ad finem libri q̄ʒtum ad primum. Et quia hec viſio imaginaria ponit̄ ſatis obſcure. ideo circa deſcriptionem imaginarie viſionis et eius expoſitionem non ſolū variant hebrei et latini: ſʒ etiā hebrei ad īuicē: qr Ra. Moy. ⁊ Ra. Sa. ipſam varie deſcribunt et exponunt. Similiter latini: quia magiſter Richardus de ſancto Uictore ⁊ dn̄s Hugo cardinalis de ordine predicatorum: et frater Girardꝰ de pruuino ordinis fratrum minorum. circa dictam deſcriptionem et expoſitionem multiplicit̄ variant. Nec eſt mirum de dictis variationibus: quia deſcriptio huius edificij valde obſcure traditur in textu: ⁊ etiam tranſlatio noſtra ī mult̄ diſcrepare videtur ab hebraica veritate. Omnia vero eoruʒ dicta repetere: ⁊ vbi deficere videntur improbare eſſet negociū valde ꝓlixum: ⁊ ꝑ ꝯſequens legentibus tedioſum: maxime quia in deſcriptione imaginaria ⁊ eius expoſitione non conſiſtit principaliter vtilitas ꝓphetice viſionis: ſed in itellectu eius quod per viſionē imaginariam deſignatur: ſic̄ patet ex dictis in principio huius libri: quia in deſcriptione imagīaria quattuor animaliū ⁊ rotaʒ non conſiſtit principaliter vtilitas viſionis illius: ſed in intellectu eius qd̄ per rotas et animalia deſignat̄: quod fuit reuolutio quattuor regnorū: que populum iſrael ſucceſſiue afflixerunt: ſicut ibidem plenꝰ fuit dictū. Omiſſis igitur deſcriptionibus predictis intendo ponere modū vnū: qui videt̄ mihi magis conſonus littere ⁊ deſcriptioni Ra. Sa. in pluribus cōuenire. dicta etiam aliorū que a veritate magis diſcrepare vident̄ exponendo littetam improbare. Scd̄m hoc igit̄ reſiduū huius libri in duas partes diuiditur: quia primo premittitur quedā breuis prefatio. ſecūdo ſubdit̄ viſionis imaginarie deſcriptio. ibi: Et menſus eſt. Prima in tres: quia primo ponitur huius viſionis tempus. ſecundo locus. ibi: Et adduxit me illuc. tertio fructus. ibi: Et ecce vir. Circa primam partem ſciendū ꝙ tranſmigratio babylonis incipit proprie a ioachin rege iuda qui dictꝰ eſt iechonias: ⁊ tūc trāſmigrauit Ezechiel ⁊ mardocheus: et poſt iſtam tranſmigrationem regnauit ſedechias. xj. annis. ⁊ in. xj. eius anno deſtructa fuit ciuitas hieruſalem et templū: vt habet̄. iiij. Reg. xxv. Et. xiiij. anno poſt deſtructionē vidit Ezechiel hanc viſionem: vt habet̄ hic in littera: ⁊ ſic patet ꝙ a tēpore trāſmigrationis vſq̄ʒ ad tempus huius viſionis fluxerūt. xxiiij. anni cōpleti. ⁊ in principio. xxv. anni facta eſt hec viſio. ⁊ hoc eſt quod dicitur: In viceſimo quinto anno ⁊c̄. et patet ex dictis littera paucis exceptis que ſequuntur. b Decima. ſ. die. c Menſis. primi. d Facta eſt ſuper me manꝰ domini. i. virtus eius eleuans me ad viſionem ſequētiū. e Et adduxit me. Hic conſequenter ponitur huius viſionis locus qui eſt duplex. Unus ſubiectiue qui tangitur cum dicitur: Et adduxit me illuc in viſionibus dei. nō enim Ezechiel fuit eductus de babylone corporaliter: ſed tm̄ in viſione ꝓphetica

edificationis veritas vaticinio ꝑpararet. Non de illo tpe ḃ dr: ſicut iudei delirāt: q̄ ſub ʒorobabel ⁊ ieſu tēplū extructū eſt. Hoc enī multo digniꝰ ſalomonico illud q̄ſi nihil cōparatiōe eiꝰ.
a Sup quē e. Grego. Quia mores ⁊ culpas oīm ſolus ſuſtinet.
Hiere. 6.c Vn̄: Laboraui ſuſtinens. b Ad auſtrū. Hiero. Vn̄: Surge aq̄lo
Cant. 4.d ⁊ veni auſter ⁊c̄. Fugat eī aq̄lo vētꝰ du
riſſimꝰ ne in horto dei refrigeret dilectio
floreſq; marceſcant. Ad auſtrū. Ubi lu
men plenū ⁊ ſol iuſticie in ſummo celi ver
tice poſitꝰ. Vn̄: Surge aq̄lo et ve.au.per
fla.o.m.⁊ flu.a.i. c Illuc: id eſt ad edi
ficiū ciuitat. ille itrat q̄ ſctōꝝ vias q̄s imi
tet ꝯſiderat. d Spēs eris. Hiero. Hec
enī materia vocalior ē oībꝰ metall' ⁊ tin
nitu longe reſonat. vn̄ in Daniel ſtatua re
gnū grecoꝝ ꝑ domeſtica ipis eloquentia
in eris ſilitudie mōſtrat. ꝑ quā māifeſtū ē
adhuc eos indigere doctrina q̄ tēpli ſpūa
lit edificādi nodū plena nouere myſteria.
Ro. 6.b e Eris. q̄d durabile ⁊ ſonoꝝ. ⁊ xp̄s reſur
gēs a mortuis: iā nō mo. ⁊c̄. ꝑ cuiꝰ aſſum
ptionē hūanitatiſ ſonuit gl'ia maieſtatis.
f Funiculꝰ. Hiero. De q̄ dic̄ Zacharias
Zach. 2.a ꝙ funiculū geometricū i manu habuerit
vt latitudinē ⁊ lōgitudinē ciuitat' mēſu
raret. Funiculus. l. Subtilis. i. ſpūal' ꝑ
dicatio q̄ ſynagoge nō ꝯuenit. Funicu
lꝰ. l. Aliq̄ cementarioꝝ: angelorū. ſ. q̄ dei
impio miſtrāt vl' moyſi ⁊ oīm ꝓpharum ⁊
aplo q̄ edificant ciuitatem dei. g In
māu. Grego. i. in ptāte xp̄i: vl' in ope fecit
q̄ docuit. h Calamꝰ mē. Grego. ſcriptu
ra. ſ. ſctā in q̄ oēm vite nr̄e actionem meti
Ps. 44. mur. Calamꝰ. gr̄a ꝓphetalis. De q̄. Lin
Luce. 7.d gua mea c. ſ. ve. ſ. Et de iohe dr: Quid exi
ſtis i deſertū videre calamū vēto agitari?
quem calamū imitari cupiūt: q̄ ſcribētes
ſcribūt iniq̄tatē. q̄bus imp̄catur Dauid:
Ps. 67. Increpa feras calami. i. Stabat a. i p. Hie
ro. q: ꝑ eū ad p̄rem ingredimur: ſine q̄ i ci
uitatē itrare nō poſſumꝰ vt dignos ſuſci
piat: indignos excipiat. In porta q̄ʒ iudi
Eſa. 29. b ciū ē. Vn̄: Oderūt arguentes i porta. Et
Ps. 116. alibi: Nō ꝯfundet cū. l. i. i porta. Greg.
Qui ſtat in porta pte foris. pte intꝰ ē: par
tim videt: parti abſcōdit: ⁊ xp̄s ꝑ huma
nitatem viſibilis. per diuinitatem inuiſi
bilis. k Idem ḃ. Hiero. verus. ſ. archi
Cor. 3. b tectus quem imitatur paulus di. Ut ſapi
ens architectus fundamentum poſui. ad
diſtinctiōem. ſcʒ illius qui ſtultus eſt. Et
Zach. 11. b in Zacharia paſtor inſipiēs vocat. Gre
gorius. Uir qui prophete quem in edifici
um introduxerat in porta ſtans loquitur
facie interius: tergo exterius ſtetit. pro
pheta vero faciem ad portam tenebat. vn
de verba loquentis audiebat. Oculi enī
dn̄i ſemp in edificium ſuuʒ aſpiciūt. ⁊ qui verba dei audit inceſſan
ter: quando de hac vita exeat debet oculis cordis ſemper intueri
Phil. 1.d vnde: Cupio diſſolui ⁊ eſſe cum chriſto. l Fili hominis. Grego.
quaſi. Spiritualia ſpiritualiter aſpice: ſ carnalis infirmitatis tue
memorare. Sepe enim contingit: vt qui in contemplatione leua
tur: eo amplius tentatione fatigetur. m Oculis tuis ſpirituali
Joh. 4.e bus. Huic ſimile. Leuate oculos veſtros ⁊. vi. re. q. al. ſūt ad meſ.
Luce. 8.b Et: Qui habet aures audiendi audiat. Uidetur autem edificatio
ciuitatis: auditur ordo cerimoniarum ⁊ ſacerdotij ⁊ terre deſcri
Ps. 26. ptio. Oſtendit nihil theoria ⁊ ſcientia dulcius. vnde Unam pe
tij a domino hanc requiram vt inhabitem in domo domini omni
Ibid. 25. bus diebus vite mee vt videam voluntatem domini. ⁊ addit: Do
mine dilexi decorem domus tue. ⁊c̄. n Annuncia omnia. Greg.
Apoc. 22.d vnde alibi: Qui audit dicat veni. o Et ecce murus. Symmachꝰ
⁊. Lxx. peribulꝰ q̄. ſ. ex omni pte domū. i. tēplum dn̄i circūdabat.
Eſa. 26. a Grego. Murus ipſe ſaluator. vn̄: Saluator ponet in ea murꝰ et
antemurale. prophete. ſ. qui priuſq; dn̄s appareret in carne ad cō
ſtruendam fidem ꝓphetando miſſi ſunt. p Forinſecus. Pro
bat verꝰ architectus viuos lapides qui apti fundamento qui me
dio muro: qui locis ſuperioribus. qui inferioribus qui extra tem
plum in circūitu periboli collocari.

ſ id eſt.
Adduxit me in terraʒ iſrael: ⁊ di a
a ſ de q̄: Uenite aſcēdamꝰ. a. m. dn̄i. de q̄ Eſaias. in mōte excelſū. a. t. q. e. ſiō. b ſ chriſtū. c ſ ad cō parationē mōtiū ceteroꝝ. de q̄bꝰ: Leuaui oculos meos i m. v. v. a. m. ⁊ alibi: Mōtes i circūitu eiꝰ.
miſit me ſūp mōtē excelſum ni b
a ſ chriſtū. b ſ ſilitudo enī eſt: nō res ipa.
a mis: ſūp quē erat: quaſi edificiuʒ c
a ſ eccl'ie. de q̄ glorioſa dicta ſūt. d. t. c. d. ⁊ alibi: hierl'm q̄ edificat vt ciuitas. ⁊ alibi: Flumīs ipetꝰ letificat c. d. ⁊ nō pōt ciuitas abſcōdi ſupra. m. p. b ſ. i. humiliant ſe ad auſtrū ſpūſancti afflatu. c ſ non ad aquilonem vt ſynagoga.
b ciuitatis vergentis ad auſtrum: d
a ſ vt cuncta q̄ intus erāt oſtēderet. b ſ de quo: Ecce vir oriens no. e. ſ idem qui mons.
c ⁊ introduxit me illuc. Et ecce uir e
a ſ nō electri vt in ꝑncipio voluminis dicit: neq; erat accinctus ʒona aurea: vt in Apocal. dicit.
d cuius erat ſpecies quaſi ſpecies f
e a ſ linea q̄ oīa i ordie ponunt. b ſ q̄ fecit docuit.
f g eris: ⁊ funiculus lineus in manu g
e ſ calamꝰ m. in m. e. ſcriptores in occulti iudicij dei diſpenſatione.
h eius: ⁊ calamꝰ mēſure in māu eiꝰ. h
i Stabat aūt in porta: ⁊ locutꝰ eſt i k
ſ primum.
k l ad me idem vir. Fili homis: vide
ſ poſt.
m oculis tuis et auribꝰ tuis audi:
a ſ inſuper nihil enī prodeſt vidiſſe ⁊ audiſſe niſi cōmendes memorie. b ſ cōſidera. c ſ intentū fa cit auctoreʒ vt memoriter teneat.
et pone cor tuum in omnia que
a ſ Grego. quaſi ideo ad ductus es vt videas: ideo vides vt annūcies.
ego oſtendam tibi: q: vt oſtēn
dantur tibi adductꝰ es huc. An
a ſ vt q̄ ꝑ ſe videre nō pn̄t ꝑ te diſcāt. b ſ his. ſ. mē. q̄ deū cōſpiciūt de q̄bꝰ erat nathanael: q̄ ſtu dioſiſſime q̄rebat xp̄m ⁊ audiuit: ecce vere iſraeli ta in quo dolus non eſt.
nūncia omnia que tu vides do
a ſ hoc primū vidit. b ſ ſm humani tatem: intus eum diuinitas.
o p mui iſrael. Et ecce murꝰ forinſecꝰ

phetica que ē in vidēte ſubiectiue: ⁊ ideo locꝰ huiꝰ viſiōis ſubiectiue fuit babylonia in q̄ fuit Ezechiel. Aliꝰ eſt locꝰ obiectiue. q̄ tangitur cū ſubdit a Adduxit me in ter. iſrl'. quā imaginarie videbat ꝓpha. b Et dimi. me ſu. mon. excel. nimis. ſic imaginarie videbantur prophete.
c Super quem erat quaſi edifi
cium ciuitat. ⁊ dicitur quaſi. quia
non erat edificiuʒ reale: ſed ſimili
tudo repreſentans. d Uergen
tis ad auſtrum. Dicūt anteʒ expo
ſitores noſtri cōmuniter ꝙ nomie
ciuitatis ⁊ edificij idem importa
tur. nam templum cuius edificiū
. ī. deſcribit habet multas manſi
ones ſicut ciuitas. ⁊ muri eiꝰ erāt
cum propugnaculis ad modum
ciuitatis: mons tamen in quo e
rat edificium templi aliquantu
lum erat demiſſus in parte auſtra
li magis q̄ʒ aquilonari. ideo dici
tur: Uergentis ad auſtrum. Sed
quod iſti dicunt de propugnacu
lis: non habetur. nam in tota de
ſcriptione templi ſequēte nulla fit
mētio de propugnaculis: tamen
eſt ſat probabile. quia propugna
cula faciunt ad decorem ⁊ fortitu
dinem edificioruʒ. Sed ꝙ dicunt
nomine ciuitatis ⁊ edificij templi
idem ſignificari: non videtur ve
rum. nam in fine libri deſcribitur
ciuitas ſeparatim a tēplo: ⁊ ideo
hebrei dicunt et melius: vt vide
tur ꝙ propheta duo vidit. ſ. ciui
tatem et templum: et ꝙ templum
erat in parte aquilonari. ciuitas
autem in parte auſtrali. et ꝑ edifi
cium ſignificauit templum. ⁊ no
mine ciuitatis ciuitatem vergen
tem ad auſtrū. ⁊ ad hoc reducun
tur doctores noſtri predicti in fi
ne libri in deſcriptione terre tribu
bus iſrael diuidende: ſaltem ali
qui ſituantes templuʒ in parte a
quilonari illius terre: et ciuitateʒ
in parte auſtrali. vt ibi videbitur
plenius domino concedente.
e Et ecce vir. Hic conſequenter
ponitur viſionis fructus qui cō
ſiſtit in hoc: ꝙ angelus oſtendit
Ezechieli deſcriptionem et men
ſuram eorum que ſequūtur: vt an
nunciaret filijs iſrael ꝑ quos vni
uerſitas fidelium intelligitur: vt
ſtudioſi per orationē ⁊ exercitium
ſtudij quererent intellectum viſio
nis ſibi aperiri. ſicut dictum fuit
Daniel. xij. Tu autē Daniel claude ſermones et ſigna li
brum vſq; ad tempus ſtatutum: pertranſibūt plurimi: et
multiplex erit ſcientia. Et ſic intelligendum eſt de alijs vi
ſionibus propheticis: quarum intellectus per prophetā
non aperitur. ponitur tamen aliquid vnde habetur aliq̄
lis via ſtudioſis ad intelligendum. ſicut dixi in Apocaly
pſi q̄ntum ſpectat ad librum illum. ⁊ in fine huius viſiōis
ſimiliter dicam quantum ad iſta domino concedente. Di
cit igitur: Et ecce vir: id eſt angelꝰ in ſpecie viri. f Cu
ius erat ſpēs q̄ſi ſpecies eris: id eſt ſimilitudo eris. es enī
eſt durabile ⁊ ſonabile: et per durabilitateʒ ſignificat im
mortalitatē ſpūs angelici: ⁊ perſonabilitatē promptitudi
nem eius ad reſonandum laudes diuinas. ſm illud Job
xxxviij. Ubi eras cū me laudarent aſtra matutina: ⁊ iubi
larent oēs filij dei: ⁊ ad reuelandū hoībꝰ ſecreta dei.
g Et funiculus lineus in manu eius. in edificijs enī re
cte erigēdis funiculus in cuiꝰ extremitate pendet plum
bum deſeruit. h Et calamꝰ menſure. i. aptus ad menſu
randū. ꝑ iſta duo deſignabat edificioꝝ ſeq̄ntiū q̄ntitas ⁊
rectitudo. i Stabat aūt i por. muri exterior. k Et
locutꝰ eſt ad me ⁊c̄. ⁊ ptʒ ex dict ſententia vſq; ibi:

In circumitu

Q Et in ma

a In circūitu. d. v. Grego. hoīm. ſ. ⁊ angelorum. Grego. Hoc edificiū iuxta lrām accipi nō pōt: qd̄ prius dr̄ menſurari calamo ſex cubitoꝝ: ⁊ palmo poſt. xiiij. cubit: cui⁹ porte frontes ſexaginta cubitoꝝ. Minus enim eſt qd̄ ꝯtinet: maius qd̄ cōtinet. b In manu viri. ſ. in ptāte xp̄i: vel in ope fecit q̄ docuit. c Calam⁹ mēſure. Grego. ſcʒ ſcriptura ſancta in qua omnē vite nr̄e actionē metimur. Calam⁹. Qui ſignificat notā eſſe ꝯuerſationē nr̄aʒ: que in ſex dieb⁹ in qb⁹ fact⁹ eſt mundus: ⁊ rōneʒ opeꝝ ſinguloꝝ: vt. ſ. aliud ad opa ptineat: aliud ad mentem. vnde ⁊ latitudo equa ē altitudini: qꝛ latitudo ad opa: altitudo ad animuʒ q̄ ad alta feſtinat. d Palmo. Quiā de ſeptenario eſt: ſʒ cubitus nō eſt. Actiuā ei ope pficim⁹. de ꝯtēplatiua vix parū aliq̄d attingim⁹ etiā cum cor
1. Cor. 13. d tendim⁹. Vñ: Nunc cognoſco ex parte: tūc aūt. c. ſ. ⁊. c. ſ. Et recte prius ſex cubiti poſt palm⁹ ponit: qꝛ actiua p̄cedit: contemplatiua ſuccedit. e Et menſus eſt lati. Grego. Omnipotens de⁹ nec in magnis tenditur nec in minimis anguſtatur: ſic de tota ſil' eccl'ia loquit: ac ſi de vna aīa loquat ⁊ ecōuerſo: ſicut in h loco: ⁊ mēſus eſt latitudinē edificij. f Latitudinē edifi. Grego. charitatē. ſ.
Ps. 118. pximi. Latitudo enī in equalitate eſt. Vñ: Latū mandatuʒ
Luc. 6. d tu. ni. Et alibi: Diligite inimicos vr̄os. Altitudo q̄ in ſublimitate tendit ad cogitationē reſpicit ꝯtēplatoris. g Calamo vno. Grego. Quia antiq̄ patres q̄ redēptorē noſtrū et pphetādo ⁊ bene viuēdo p̄dicarunt tanq̄ ſex cubitos in pfectione opis: ⁊ palmū in inchoatione contemplationis habuerunt. ☞ Sciendū oīa

a in circūitu domus vndiq: et in a
a ſ nō ſolus funiculus geometric⁹. ſ qui eſt. ſ.
b c manu viri calamus menſure ſex b
a ſ in qb⁹ actiua vita b ſ q̄ recti⁹ grece paleſtes .i. ſexta pars cubiti.
d e cubitoꝛuʒ: et palmo. Et menſus c
a ſ etiā altitudinē: ⁊ latitudo vni⁹ calami. i. ſex cubitoꝝ ⁊ palmi. b ſ vna menſura.
f g eſt latitudinem edificij calamo
a ſ vna mēſura: qꝛ vnaqueq anīa quantū dilatatur in amore pximi: tātū exaltat ī cognitiōe dei.
vno: altitudiem q̄ calamo vno.

Nico. de lyra

a Et in manu viri. i. angeli. b Calam⁹ mēſure ſex cubitoꝝ. Hebrei dicūt: Sex vlnarū: ſʒ eſt eadē ſentētia. nā vlna illa erat parua: habens q̄ſi longitudinē cubitalē: vt poſtea videbit. c Et palmo. dicūt autem expoſitores nr̄i cōiter q palmus erat pars calami qua tenebat eū angelus: ⁊ reſiduo calami qd̄ ꝯtinebat ſex cubitos ſiue vlnas mēſurabat: ⁊ erāt iſti cubiti ſex ſignati diſtincte: ſicut in vlnis qbus menſurant pāni: ſignant diſtincte medietates ⁊ quarte. ideo angel⁹ aliqn̄ mēſurabat ſm partē calami. ſ. ſm vnū cubitū tm̄: vel duos vel tres. Hoc aūt vltimū dictū de ſignatiōe cubitoꝝ vl' vlnarū in calamo ſatis apparet verū. Primū aūt. ſ. q nō menſurabat ſm quantitatē palmi nō videt verū: qꝛ mēſurātes pannos cū vlna breui vel longa: ita mēſurāt ſm quātitateʒ vlne quā tenēt in manu ſicut ſm alias ei⁹ partes. Ideo ad intellectū hui⁹ part' ſciendū q apud hebreos pondera et menſure ſanctuarij maiores erāt q̄ in alijs reb⁹ cōmunib⁹: ſicut habetur manifeſte in libris Exo. Leuit. Nume. ⁊ Deut. ⁊ ſil'r erat de vlna que

de vlna que maior erat in ſanctuario qua mēſurabant tele ex qbus fiebant veſtes ſacerdotū ⁊ leuitaꝝ: ⁊ cetera ſimili modo mēſurabilia. vlna eī cōmunis ꝯtinebat qnq palmos. vlna vero ſanctuarij ſex palmos. Et accipit hic palm⁹ nō ſm q̄ntitatē manus extenſe ſed clauſe: ita q ꝯtinet q̄ntitatem quattuor digitorum ex tranſuerſo: ⁊ vocatur hec quantitas gallice dour. hebraice cophac: et ſic vlna vel cubitus ſanctuarij cōtinebat vnum palmum vltra cōmuneʒ. Quinq vero palmi dicto modo accepti faciunt quaſi magnitudinem cubitalem. ideo dixi q vlna communis hebraica ⁊ cubitus ſunt quaſi eadem menſura. ⁊ ſic patet q vlna vl' cubitus ſanctuarij continebat cubitum ſiue vlnam cōmunem ⁊ palmum: ⁊ hoc probatur per illud quod dicit .I. xliij. ca. Iſte autem menſure altaris in cubito veriſſimo: qui habebat cubitum ⁊ palmum. Veriſſimum cubitum ſiue vlnam veriſſimam vocat vlnam vel cubitum ſanctuarij: et habet vltra vlnam cōmunem vel cubitum vnum palmum predicto modo acceptum. Eſt igitur ſenſus huius littere: Et in manu viri calamus menſure ſex cubitorum ⁊ palmo. i. ſex cubitorum cōmunium ⁊ palmo. ſcʒ addito cuilibet ſex cubitorum. tales enim ſunt cubiti ſanctuarij: vt dictum eſt ſm q angelus menſurabat. et hoc clarius apparet ī littera hebraica que talis eſt: Et in manu viri calamus menſure ſex vlnarum in vlna et palmo: id eſt loquendo de vlnis que continent vlnam cōmunem et palmum: ita q hoc et palmo non refertur ad partem calami qua angelus calamum tenebat: ſed eſt determinatio q ſex cubiti debent intelligi de cubitis vel de vlnis ſanctuarij.
d Et menſus eſt latitudinem edificij. Poſita prefatione. hic conſequenter deſcribitur ipſa viſio: et diuiditur in tres partes: quia primo deſcribitur templum et edificia ad ipſum pertinentia. ſecundo terra populo diuidenda. capi. xlv. tertio ciuitas edificanda. vltimo capi. ibi: Et hi egreſſus. Prima adhuc in duas. quia primo deſcribitur templum et pertinentia ad ipſum. ſecundo leges miniſtrantium. capi. xliiij. ibi: Et adduxit me. Prima adhuc in duas. quia primo ponitur deſcriptio templi. ſecundo altaris holocauſti. capi. xliij. ibi: Iſte autem menſure altaris. Ad intellectum prime partis notandum q totum templi edificium erat ſitum in ſpacio quadrato: cuius vnum latus erat directe ad orientem: et oppoſitum latus ad occidentem. alia duo vnum ad aquilonem: alterum ad meridiem: et in hoc ſpacio erat triplex murus. vnus exterior

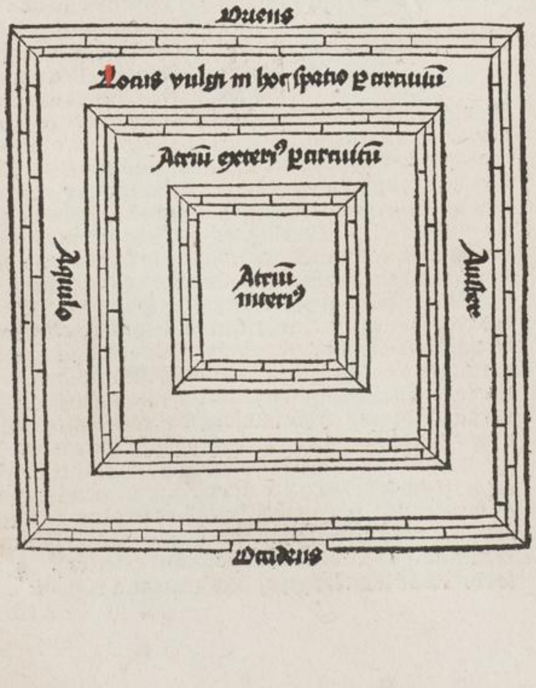

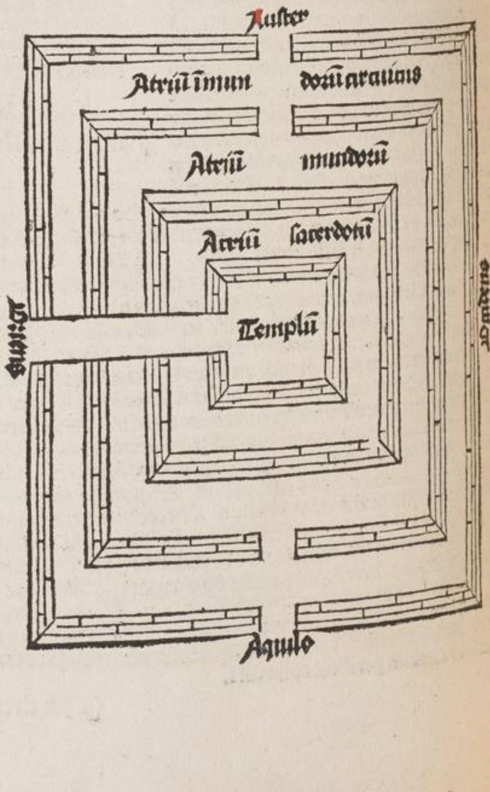

exterioꝛ. ſecundus medi⁹: ⁊ tertius interioꝛ. ⁊ ſpaciū ↄtentuꝫ inter murū mediū ⁊ interiorē dicit̄ atriū exterius: ⁊ ſpacium contentū inter murū mediū ⁊ exteriorē dicit̄ ab aliq̄b⁹ vulgi loc⁹: hac foꝛſitan rōne: qꝛ gētiles admittebant̄ ad locū illum rōne oꝛōnis. nā aliqui gentiles ex deuotione ad templū veniebant ad adoꝛanduꝫ illuc: vt habet̄. iij. Reg˪. viij. ⁊ Joh. xij. Sciendū tñ ꝙ iſtud ſpaciū quadratum partim erat in ſūmitate montis in plano: partim in montis pendulo: vt mag˪ videbitur infra: ⁊ hec gibboſitas ſpacij ſeu ineq̄litas q̄ntū ad latitudinē ſitus nō pōt in plano figurari ꝓpter qꝺ debet ꝑ imaginationē ſuppleri. Ad maioꝛē autē dictoꝝ ⁊ dicendoꝝ intelligētiam poſui hic talē figurā. Sciendū tñ ꝙ hec figura ⁊ alie ſequētes nō ſemꝑ ſunt ꝓtracte p̄ciſe in illa ꝓpoꝛtiōe q̄ dꝛ hic: qꝛ hoc eſt difficile fieri: ſed ſupponat̄ ſic eſſe: ſicut ad intelligēdum ↄcluſiones geometricas ꝓtrahunt̄ aliq̄ figure q̄ nō ſemper ſunt facte in illa ꝓpoꝛtione que a doctoꝛe dꝛ: ſed ab ip̄o et ab audiētib⁹ ſic facte ſupponunt̄. Item q̊ vult intelligere ea q̄ dicunt̄ hic de edificio Ezechielis nō negligat habere dictas figuras ⁊ inſpicere. nā aliter parū aliq̊d ī tali poſſit intelligere niſi cū tedio ⁊ capit˪ ſui fractione. Prima pars diuidit̄ in duas: qꝛ pꝛīo deſcribit̄ ꝑs anterioꝛ toti⁹ edificij. ſc̄ꝺo poſterioꝛ: ⁊ dꝛ hic pars anterioꝛ q̄ incipit a latere oꝛiētali muri exterioris: ⁊ ꝓtendit̄ vſq₃ ad murū occidētalem atrij interioꝛis: ita ꝙ linea imaginarie ꝓtracta finibus illi⁹ muri verſus aq̊lonē ⁊ verſus auſtrū diuidit partē anterioꝛeꝫ a poſterioꝛe: qꝛ poſterioꝛ ē ꝟſus occidentē. ſc̄ꝺa pars incipit in finē p̄ntis ca. ibi: Et introduxit me. Prima adhuc diuidit̄ in tres ꝑtes: qꝛ p̄mo deſcribunt̄ poꝛte muri exterioꝛis. ſc̄ꝺo poꝛte medij. ibi: Et venit ad poꝛtā. tertio poꝛte muri interioꝛis. ibi: Et ītroduxit me in atrium interius. Circa primum ſciendum ꝙ in oꝛientali parte muri exterioꝛis in medio eius erat quedā apertura x. cubitoꝛum latitutudinis in qua erat poꝛta: ⁊ ſimilit̄ in ſecūdo ⁊ tertio muro directe ſe reſpicientes. Quātum igit̄ ad p̄mum murum dicit̄: Et menſus eſt latitudinē edificij calamo vno: altitudinē quoq₃ calamo vno: ⁊ ſꝫm hebꝛeos edificiū hic vocat̄ murus exterioꝛ cuius ſpiſſitudo dicit̄ hic latitudo: ⁊ ſic eſt eq̄lis altitudini. Sed hoc nō videt̄ cōuenienter dictū. nam intentio ꝓphete eſt deſcribere edificiū decenter diſpoſitū: nō eſt aūt decens diſpoſitio muri cuius ſpiſſitudo eſt equal' altitudini: ⁊ ideo melius vident̄ dicere expoſitoꝛes alij dicentes: ꝙ nomīe edificij hic intelligit̄ quedā domūcula ſuꝑ poꝛtā edificata: cuius latitudo eſt vnius calami ſꝫm ſpiſſitudinē muri. iſta tamen menſura vnius calami accipienda eſt intra parietes domunculeſicut. j̈. dicetur de thalamis ⁊ poꝛticib⁹: ⁊ ſilr̄ altitudo. Longitudo autē eius ſꝫm latitudinē poꝛte. ſ. x. cubitoꝝ: ſed non fit hic mētio de iſta longitudine: qꝛ tres poꝛte p̄dicte ſe reſpicientes ab oībus ponunt̄ eiuſdē latitudinis: poꝛte autē muri medij et interioꝛes deſcribuntur infra decem cubitoꝛum latitudinis: et per conſequens iſta. Item ſꝫm hebꝛeos in muro exteriori deſcribitur vna poꝛta tm̄: ſcilicet in latere oꝛientali: ⁊ tamen in muro medio ⁊ interioꝛi ponūt duas poꝛtas. ſ. in latere aq̊lonari: ⁊ ſilr̄ in auſtrali q̄ vident̄ ꝓ nihilo poni niſi in muro exteriori ſint poꝛte coꝛreſpōdētes ad introeūdū. ꝓpt̄ qꝺ alij vident̄ meli⁹ dicere dicētes ꝙ ī latere muri exterioꝛis aq̊lonari ⁊ auſtrali ſunt due poꝛte ↄſiles poꝛte oꝛiētali. Ad capiēdū vero facilius que dicta ſunt ⁊ dicēda ponit̄ hic talis figura.

Sciendū oīa prope verba hebraica ⁊ noīa q̄ in greca ⁊ latina trāſlatione ſunt poſita: nimia vetuſtate eſſe corrupta ⁊ ſcriptorum vitio deprauata.

a Et venit ad portā. Grego. Ipſe vir: ipſe porta. Ipſe intrat ꝑ ſe duz mēbra intrant ꝑ ipm̄: et q̄ſq̄s nobis iannam aperit celi.

† De pe. di. 2. c. dū ſanctaʒ. in pri. et in fi. et etiā i. I. glo

b Ad portaz q̄ reſpi. viam. Voluit ꝑ alias intrare cū cēnt plurime.

c Per gradus. Gradus merita virtutū. Nemo enī repente fit ſūmus. Per gradus. Plures. ſ. q̄rū ſilet nūer⁹: vt aſcēſionis appareat difficultas: ⁊ q̄tcunq̄ gd⁹ tibi ꝓpoſueris: ſcias min⁹ eſſe ab eo qđ dubium relinquit.

d Porte. Grego. i. ſctē ſcp̄ture. duo limīa: id eſt īteri⁹ allegoria: exteri⁹ lr̄a. De exteriori. i. lr̄a ꝑuenim⁹ ad īteri⁹ allegoriā. ſ. vtraq̄ enī ſuo mō edificāt.

e Limē vnū. Grego. Porta a limine ſurgit vt porta ſit. Limen itaq̄ porte p̄res: ex q̄b⁹ xp̄s ſm̄ carnem.

f Et thalamū. Corda eoꝝ. ſ. in q̄bus aīa ꝑ amorē ſpōſo iuiſibili iūgit. Uno calamo ī lōgū ⁊c̄. Quātū enim amat tantū ꝓximū lōganimitate tolerat: ſi deſinat tolerare deſinit amare.

g Et īter tha. q. ⁊c̄. Grego. Sūt ei in hmōi thalamis q̄dā q̄ adhuc ſubtilia nō valent penetrare q̄nq̄ adhuc ſenſib⁹ depreſſi. Hi nō thalami ſʒ int thalamoſ: q̄ ꝑ eos q̄ deū ꝑfecte diligūt ad profectū mētis ducunt. Et int tha. Que ſcʒ exteri⁹ ſunt. nōdū enim xp̄i ſecreta

Cant. I. a penetrarūt nec dicere pn̄t: Introduxit me rex ī cubiculū ſuū. Unde alibi:

Ps. 44. Oīs glīa filie reg intrinſec⁹: Sʒ diſcipulis cū chriſto domi cōmorātib⁹: alij q̄ myſteria ei⁹ audire nō pn̄t foras ad ſe ſermonē dei exire cupiūt. Jđ quinq̄ cubitoꝝ in eis mēſura ponitur: vt ad q̄nq̄ ſenſus oīa referre doceant.

h Et limen porte iuxta veſti. Grego. Limen exterius patres veteris teſtamenti: per quorū predicationez opera ꝑuerſa punita ſunt. per limen interi⁹ doctores noui teſtamenti accipimus: quorum predicatione ab illicitis cogitationibus animus coercetur. Illi extrinſecus fuerunt: quia chriſtū in carne non viderunt: ſed a ſctā eccl'ia diuiſi nō fuerūt: q̄ mente: oꝑe: p̄dicatione iſta fidei ſacrā tenuerūt. Sicut enī nos in p̄terita paſſiōe xp̄i: ita illi ꝑ fidem in eadē ventura ſunt ſaluati. Illi ergo for nō extra myſteriū ſʒ extra tēpus. Quia ī ſacra ſcp̄tura: ⁊ doctrīa perfecte oꝑationis ⁊ initiū inuenitur

ſuperne

---

a § vir. ſ. cui⁹ nomē oriens vt illuminet eos q̄s in prima parte veſtibuli reperit: vel in ipō introitu porte: hec eſt porta dn̄i iuſti intrabūt ꝑ eā. § in membris. b § ſcripturam: fidem.

a b †Et venit ad portā: q̄ reſpiciebat a

a § ego ſum via ve. ⁊ vi. b § nobis ꝓficientibus. c § quia locus non erat equalis ⁊ ipa edes in excelſioribus.

c viam orientalē: ⁊ aſcendit ꝑ gra- b

a § porte. b § vt ſcias oīa patere noticie dei limē ī latitudine đ vni⁹ calami. ⁊ de altitudine ſilet et longi. via enī eſt ⁊ introit⁹ et ꝑ eā ad interiora ꝑgendū. c § . i. ſancte ſcripture.

d dus ei⁹. Et mēnſus ē limen porte c

§ id eſt.

e calamo vno: latitudinē id eſt li- d

§ eſt enim et aliud.

men vnū calamo vno ī latitudīe:

a § cubiculū. § vt interiora. ſ. cubiculoꝝ plenā habeant menſurā calami. i. ſex cubita et palmuz dum opus ratioq̄ conueniunt.

f ⁊ thalamū vno calamo ī longuz e f

a § ſuperi⁹ thalamū poſuit: ſed multi faciunt vnū ſicut multe eccleſie vnum.

g ⁊ vno calamo ī latuz: ⁊ int thala- g

a § ꝑ limē portā q̄ſq̄ ingredit. ſunt aūt duo limina p̄ſes veter ⁊ no. teſta. § aliud. § alterius.

h mos q̄nq̄ cubitoſ: ⁊ limēn porte h

---

a Et venit ad portā. Hic ꝯn̄r deſcribunt porte muri medij: et diuidit in tres ptes: q̄ p̄mo deſcribit porta oriētalis. ſcđo aq̄lonaris. ibi: Portā q̄ʒ. tertio auſtralis. ibi: Et eduxit me. Prima adhuc in duas: q̄ p̄mo deſcribit oriētalis porta. ſcđo q̄dā extra illā portā exiſtētia. ibi: Et eduxit me ad atriū. Ad intellectū p̄me ꝑtis cōſiderādū ꝙ hec porta deſcribit hr̄e veſtibulū: porticū: frōtes: thalamos ⁊ grad⁹. Gradus aūt ſunt ꝓpter decliuitatē mont: ⁊ iō a loco vulgi erat aſcēſus ad portā iſtā ꝑ ſeptē grad⁹. Veſtibulū aūt eſt quoddā ſpaciū añ aperturā medij. v. cubitoꝝ in latū. ſ. ab oriēte in occidentē: et xxv. in longū ab aq̄lone in auſtrū. Portic⁹ aūt eſt edificiū ſitū ſuꝑ apturā muri medij: ⁊ ex ꝑte interiori ipi⁹ muri trāſiēs vltra murū mediū ꝑ octo cubitos intra atriū exteri⁹: et a tra vſq̄ ad ſummitatē hui⁹ porticus ſunt cubiti. l. ⁊ iuxta poſtes oſtij ſunt due turres q̄rū altitudo deſcribit. lx. cubitoꝝ: ſic̄ in port caſtroꝝ ⁊ notabiliū edificiorum fiūt due turres: vna ex vna ꝑte oſtij: altera ex altera: ⁊ vocant frontes: q̄ ſūt ad decorē porte ⁊ ad ei⁹ defenſionē: ſicut fortalicia in extremitatib⁹ terraꝝ dicunt frōtarie: ⁊ ī ſūmitatib⁹ iſtaꝝ turriū erāt pomelli: ⁊ ſuꝑ pomellos rami palmaꝝ celati: ſic̄ cōiter videm⁹ ī pomellis turriū ꝙ hn̄t deſuꝑ folia celata vl' ramos arboꝝ: ⁊ iſte tres erāt edificate ī ſpiſſitudīe muri: tñ excedebāt illā ſpiſſitudinē aliquātulū ex vtraq̄ ꝑte. Iuxta turres iſtas deſcribunt ſex thalami ꝓ portarijs: tres iuxta vnā ⁊ tres iuxta aliā: q̄ in hebreo vocant appenditia: q̄ deſcribuntur adherētes muro medio ab exteriori tñ parte ei⁹: et oſtia thalamoꝝ deſcribūt ad veſtibulū porte: ita ꝙ oſtia thalamoꝝ ex vna parte ſūt directe ꝯtra oſtia thalamoꝝ exiſtētiū in alia parte ꝑ moduz hic figuratū: ꝓut pōt in plano figurari. ſ. ſm̄ ſitū fundamētoꝝ: ⁊ añ thalamos ex vtraq̄ parte oſtij deſcribit quoddaʒ ſedile latitudinis vni⁹ cubiti: qđ in textu vocat margo. Item ſciendum ꝙ porta hic accipit dupliciter. Uno mō large ꝓ apertura oſtij ⁊ edificioꝝ in laterib⁹ porte ⁊ deſuꝑ exiſtentium: ſicut dicim⁹ cōiter ꝙ porta ciuitat eſt bene turrita ⁊ deſuꝑ bñ edificata. Alio modo ſtricte ꝓ ipō oſtio: ſicut dicim⁹ ꝙ porta ciuitatis eſt clauſa qñ oſtiū eſt clauſuʒ: ⁊ aperta qñ eſt apertū. Item ſciendū ꝙ licet veſtibulū ꝓprie ſit ante portaʒ muri: et porticus poſt: tñ vtrūq̄ ſpaciū. ſ. anterius et poſterius aliqñ veſtibulū aliqñ porticus nominat. Item iſte tres porte ſunt omnino ſiles: ⁊ ideo quod in deſcriptiōe vnius omittitur ⁊ in deſcriptiōe alteri⁹ exprimit: intelligendū eſt eſſe in oībus. Et idem dicendū de trib⁹ portis tertij muri: exceptis illis in q̄b⁹ differūt a port muri medij que inferi⁹ exp̄ment. Hoc aūt dico propter veſtibulū q̄nq̄ cubitoꝝ latitudinis: qđ ſolū exprimit in deſcriptiōe porte auſtralis tertij muri: qđ ſilr intelligēdum eſt eſſe in alijs. Ad magis intelligendū que dicta ſunt ⁊ dicēda poſui hic duas figuras: quaꝝ p̄ma rep̄ſentat ſitum porte: porticus ⁊ veſtibuli: frontium ⁊ thalamoꝝ ſm̄ lineas fundametales: tamen intelligendum ꝙ fundamenta frontiū nō incipiūt a terra ne impediant ſpaciū inter thalamos: ſed quaſi ꝑ centum cubitos in altitudine muri ꝓut exprimit in figura ſecunda. Secunda vero figura rep̄ſentat altitudinē porte: porticus ⁊ frontiū ſm̄ ſpacium a porta orientali. thalami vero nō poſſunt ſic cōuenienter figurari ſm̄ altitudinem ſuam ꝓpter murum ſecundum cui iungunt: ſed de facili poſſunt imaginari tanq̄ eleuati ſuper ſua fundamenta iuxta frontes. quanta tamē ſit eleuatio nō habet ex textu. His premiſſis reuertamur ad expoſitionem littere: Et venit ad portā que reſpiciebat ad viam orientalem. hec eſt porta ſecundi muri ad quā venit de porta orientali primi muri ſiue exterioris.

b Et aſcendit ꝑ gradus eius ⁊c̄. ex hoc patet ꝙ gradus iſti erant extra portam in loco vulgi: q̄ prius aſcendit dictos gradus: ⁊ poſtea occurrit ſibi limen porte menſurandū. ſi enī eſſent iſti gradus intra portā vt dicit magiſter Richardus de ſancto victore vel in ſpiſſitudine muri porte vt dicūt aliq̄: ꝓpheta dixiſſet: mēſus eſt limē porte ⁊ aſcēdit ꝑ gradus ei⁹: q̄ limen prius occurriſſet mēſuranti q̄ gradus aſcēſus.

c Et menſus eſt limen porte ⁊c̄. ſm̄ muri medij ſpiſſitudinē: tamē in hebreo ſic habetur: Et menſus eſt poſtem porte: ⁊ dicitur poſtis oſtij pars muri aſcendens ſurſuʒ ſm̄ latitudinem oſtij ex vna parte: cuius latitudo eſt ſm̄ ſpiſſitudinē muri ſicut ⁊ liminis.

d Id eſt limen vnum. Hic videt lr̄a corrupta ꝑ ſcriptores ponētes. i. pro et: nam in hebreo ſic habet: Et poſtem vnū. nā oſtium qđ dicit hic porta habet duos poſtes dextrum ⁊ ſiniſtrū equalis menſure: ⁊ ſimiliter duplex limen. ſ. inferius ⁊ ſuperi⁹ ⁊ eiuſdem menſure: propter quod non variatur menſura ſi dicatur limen ſm̄ tranſlationeʒ noſtram vel poſtem ſm̄ hebreos.

e Et thalamum. i. quēlibet ſex thalamorum: q̄ frequenter accipitur hic ſingulare pro plurali.

f Uno calamo in longum et vno calamo in latum. iſtud ſpacium quadratum intelligendū eſt intra parietes thalamorum: ita ꝙ muri claudentes ⁊ diuidentes thalamos ſint extra menſuram iſtam. ideo ſubditur:

g Et inter thalamos quinq̄ cubitos. dicūt hic cōmuniter expoſitores ꝙ q̄libet muroꝝ diuidentiū inter thalamos habebat quinq̄ cubitos in ſpiſſitudie: cuius menſura hic ponitur. nam ſpiſſitudo muri diuidit inter thalamum ⁊ thalamū: ſed non eſt veriſimile ꝙ ſpiſſitudo muri diuidentis eſſet tanta: cum ſpacium cuiuſlibet thalami ſit tm̄ ſex cubitorum in quadrum vt dictum eſt: ⁊ ideo melius videtur ꝙ per hoc quod dicitur hic: Et inter thalamos quinq̄ cubitos: intelliguntur duo muri diuidentes tres thalamos ex vna parte: et ſpiſſitudo cuiuſlibet ſit duorum cubitorum et dimidij: et idem intelligendum eſt in tribus thalamis ex parte altera.

h Et limen porte. ſic habetur in hebreo: ex quo patet ꝙ ſupra non menſurantur duo limina: nam ſic in eadem porta eſſent tria limina: quod eſt falſum: ſed mēſurant

ibi duo

¶ ſupne contēplationis.ſi porta ṗdicator accipitur.limen exteri⁹ eſt vita
actiua,interi⁹ cōtēplatiua.ꝑ illam enī ambulaṫ in fide.ꝑ hanc feſtina/
tur ad ſpem. a Veſtibulū porte octo cubitoꝝ.Grego.Interi⁹ ve/
ſtibulū eterne vite latitudo q̄ modo ītra anguſtias vite pn̄tis iā ꝑ ſpez
Ps.99. mente ꝯſpicit.vnde:Intrate portas ei⁹ in confeſſione.a.eius:ī hymnis
ꝯfitemini illi.Dū enī peccata nr̄a ꝑ lachrymas
cōfitemur:anguſte vite portā īgredimur:ſꝫ cū
ad eternam vitā ꝑducimur:porte noſtre atria
Mat.7.b intram⁹.vnde:Intrate ꝑ anguſtā portaꝫ.Ve/
ſtibulū ergo octo cubitis mēſuratur.Ibi enim
omēs recipiendi ſunt q̄ ea que ſeptem diebus
voluūṫ ſic diſponunt vt ꝑ hec attingant ad re/
gnū celoꝝ.Dū enī modo caute agimus:ad diē
iudicij q̄ octaua eſt intenti ꝑperamus.Unde:
Eccle.11.a Da partes ſeptē necnon et octo.Sed qꝛ nemo
ad illā venit niſi qui dilectionem dei ⁊ ꝓximi
deuote tenuerit.ſequitur:⁊ frontez ei⁹.d.c.Si
cut enī ꝑ veſtibuluꝫ intrinſec⁹ eterna requies:
ſic ꝑ frontez porte neceſſe eſt qualitatē viſibil'
vite ſignificari:cuius menſura eſt dilectio dei ⁊
ꝓximi:que eſt coccus bis tinctus. Veſtibu/
lū.nō id qḋ ſupra.vnde addiṫ:Veſtibulū aūt
porte erat in. b Porro tha.Ne putarem⁹
duos tm̄ eſſe thalamos:ternos ex vtraqꝫ par/
te poſuit vt ſenariū demōſtraret qui ī euāgelic'
hydrijs demonſtraṫ:in q̇bus aque in vinū mu
tate:⁊ quotidie iudaici latices vertunṫ in vi/
nū quod letificat cor hoīs:⁊ fit dulcius cruore
chriſti. Grego.Uia oriental' inter tres hinc:
⁊ tres inde thalamos dei fili⁹ qui inter veteres
⁊ nouos pr̄es in carne apparuit.Uel tres tha/
lami tres virtutes:fides:ſpes:charitas:ſine q̇
bus qui aliq̇d oꝑari pn̄t ſaluari nō poſſunt:q̄
eadem tam in nouis doctorib⁹ q̄ꝫ in veteribus
fuerūt. Uel qꝛ tres diſtinctiōes patrū veterꝝ
fuerūt treſqꝫ nouoꝝ.Patres enī fuerunt ante
legem ⁊ in lege:⁊ poſtmodū ꝓphete.In nouo
populo prius hebreorū primitie crediderunt:⁊
ſubſecuta eſt plenitudo gentium:accedent in fi
ne reliquie iudeorū.In vtroqꝫ etiā teſtamento
tres ordines ſunt:predicatorꝝ:cōtinentiū:con
E.14.c iugatorum.vnde idem ꝓpheta tres viros libe
ratos vidit Noe Daniel ⁊ Iob. c Tres
hinc ⁊ tres inde.Unde:In circūitu eius taber
naculū eius. d Menſura v.t.Fides eadē.
q̄ꝫuis diuerſa merita ⁊ vite qualitas:vel q̄ꝫuis
oībus eadē dignitas nō ſit:erit tn̄ oībus vna
Io.14.a vita beatitudinis.vn̄:In domo pr̄is mei man.
mul.ſūt.inde q̇ꝫ oēs vnū denariū in vinea ac/
cipiūt:q̄ꝫuis diuerſi horis veniūt:qꝛ ⁊ ſi alium
plus:aliū min⁹:oēs tn̄ vnū gaudiū de cōdito/
ris ſui viſiōe letificat. e Frontiū.ſ.patrum
veteris ⁊ noui teſtamēti:q̇ ꝑ hoc ꝙ bona coruꝫ
nobis innoteſcūt merito frontes dicunṫ.per h̄
Cant.6.b qḋ intus latet veſtibulū.vn̄:Sicut cortex mali punici gene tue abſqꝫ oc
cultis tuis. f Et menſus eſt.l.Grego.Prius vno calamo limen por
te poſt.x.cubit' mēſus eſt latitudinē.longitudinē.xiij.qꝛ ſancti pr̄es q̇s
ꝑ ſanctā ſcripturā ante legē fuiſſe cognoſcim⁹:vnū quidē oīpotentez
deū ſctām.ſ.trinitatē eſſe nouerūt:ſed eā apte nō predicauerunt:q̇ vite
mundiciā ſeruātes:quaſi in ſex cubit' calami habuerūt ꝑfectionē oꝑiſ:
⁊ ſepe angelos vidētes palmū contemplationis.Lege autem data po/
pulus hebreorum mandata decalogi ſeruauit. Et menſus eſt latitu/
dinem liminis p.de.c.Quia antiquus ille populus ſubtilitatem fidei
ignorabat.mandatis decalogi ſeruiebat ⁊ longitudineꝫ porte.t.c.quia
per teſtamentum nouum in corde fidelis populi ſuper mandata decalo
gi cognitio trinitatis creuit. Et mēſus eſt la.li.p.Grego.Plus moy
ſes q̄ꝫ abraam:⁊ prophete q̄ꝫ moyſes:⁊ apoſtoli q̄ꝫ prophete dei ſcien/
tia eruditi ſunt. g Liminis porte.Limen porte chriſtus qui dicit:
Io.10.b Ego ſum oſtium:in quo ſacratus numerus veteris et noui teſtamenti.
Uel ſancti per quos ingredimur ad noticiam dei.
h Tredecim cubitorū.Rab.Tredecim cubiti poſt octonarium libro/
rum moyſi continent ſacramentum:quod ⁊ ī quinqꝫ panibus monſtra/
Io.4.c tur:⁊ in ſamaritana que arguitur ꝙ quiqꝫ viros habuerit:⁊ ſextū queꝫ
ſe putabat habere non habebat.Octonarius tamen ⁊ quinarius vno
cubito.i.quartodecimo conſūmatur:quia in chriſto omnia recapitulā/
tur.vnde:Et cubit⁹ vn⁹ finis vtrimqꝫ. h Et cubit⁹ vn⁹ fi.vtrimqꝫ.
Porte.ſ.⁊ liminis:vel marginis ⁊ thalamorū:quia cum maieſtas do/
mini apparuerit:fides finieṫ:vt nō ſit:charitas vt ꝑfecte ſit.

a ſ de q̄ prius. b ſ chriſti.hanc portam in
trat qui credit. c ſ qꝛ aliud extrinſecus.
iuxta veſtibulū porte intrinſec⁹ a
a ſ tertio. b ſ atria eterne btitudis.
calamo vno.Et mēſus ē veſtibu b c
a ſ que ad reſurrectionis ⁊ dn̄ice diei ꝑtinent ſa/
cramentū. b ſ pn̄tis vite meritum.
lū porte octo cubitoꝝ:⁊ frontem d
a ſ dilectiōe dei ⁊ ꝓximi. ſ ꝓpter vtrūqꝫ teſta/
mentū. vl' litterā ⁊ ſpm̄ vel myſteriū forcipis:q̄ in
Eſaia carbo de altari cōprehenditur:vnde labia
prophete purgantur. b ſ per quod venim⁹ ad
templum dei.
a ei⁹ duob⁹ cubit'.Ueſtibulū aūt e f
a ſ nō extrinſec⁹. b ſ cubicula q̄ poſt portā ori/
entalem edificata in veſtibulis reſpiciebant ad vi
am orientaleꝫ. ſ corda feruentiū in amorem dei:
qui ⁊ in veteri ⁊ in nouo teſtamento amore trini
tatis accenſi ſunt.
b porte erat intrinſec⁹.Porro tha/ g h
a ſ ad ſeptentrionem
ſcꝫ ⁊ meridiē reſpiciētes ad orientalē viam.
c lami porte ad viā orientalē tres i
d hinc ⁊ tres ide:mēſura vna triū: k
a ſ idem replicaṫ. b ſ veteris ⁊ noui teſtamēti.
e f ⁊ mēſura vna frōtiū ex vtraqꝫ pte. l m
a ſ ſub lege.
g Et mēſus ē latitudinē limis por n
a ſ q̇ numer⁹ ꝑfect⁹ et decalogi ⁊ q̄ttuor euāgelio
rū cōtinet ſacra:q̇ ab vno incipiēs:ita ad q̄ttuor
ꝑuenit vt denariū impleat. b ſ altitudinem.
te decē cubitoꝝ:⁊ longitudinem o p
a ſ ſub grā. b ſ eo enī mādata leg' ꝑficit:q̄ trini
tatē eē oīporēre deū credit. c ſ fidem que anteces
dit charitatem.
h porte tredecim cubitoꝝ:⁊ margi q r
a ſ ne diuidaṫ in errores et ſciſmata.
i nē ante thalamos cubiti vnius: s
a ſ in vnū cubitū extrema artabanṫ. b ſ dum
vetus et nouū teſtamentū vna chriſti mēſura cō/
plectitur et latitudinem.xxx.cubitoꝝ in arca noe
vnus cubit⁹ includit. c ſ Chriſt⁹ in q̄ vtrūqꝫ te
ſtamentū cōplectiṫ.vn̄:Finis legis chriſtus.
d ſ id eſt vtrorūqꝫ.
et cubitus vnus finis vtrimqꝫ.

ibi duo poſtes vt dictum eſt:hic autem limina:⁊ ac/
cipitur hic ſingulare pro plurali.nam menſurato
vno limine habetur menſura alterius:quia ſunt
eiuſdē menſure vt ṗdictū eſt. a Iuxta veſtibulū
porte intrinſec⁹.In hebreo habeṫ:Iuxta porticum
porte intrinſec⁹:qꝛ portic⁹ eſt
intra portam in atrio exterio
ri.veſtibulū autē extra in lo
co vulgi:vt.ſ̄.dictum eſt.
b Calamo vno.hec ē men/
ſura liminis cuius latitudo
eſt ſm̄ ſpiſſitudinē muri me/
dij. c Et mēſus eſt veſti/
bulū porte.Hebreus ſic ha/
bet:Et menſus eſt porticum
porte octo cubitorū.tātū enī
occupabat de atrio exteriori
vltra portā ꝓcedente ab ori/
ente in occidentem. d Et
frontē eius duob⁹ cubit'.de
frontib⁹ porte dicit Ra.Sa.
ꝙ ſunt pilarij rotundi adhe/
rentes muro medio a ꝑte ex/
teriori:vnus ad dexterā por
te:⁊ alius ad ſiniſtrā.eleuati
ſurſum vltra totū porte edifi
ciū ⁊ ſpiſſitudo cuiuſlibet ſui
diametri eſt duoꝝ cubitoꝝ.⁊
ſic exponit quod dicitur hic:
Et frontē eius.i.quālibet du
arū frontiū. e Duob⁹ cu/
bitis.ſ.in ſpiſſitudine:ſed h̄
nō videṫ verū.nā.ī.diciṫ ꝙ
in frontib⁹ erant feneſtre ob
lique ad dandū lumē interi⁹
qḋ nō eſſet niſi eēt intra fron
tes cōcauitas aliq̄ in q̄ ſalteꝫ
fieret aſcenſus ſurſum per co
chleam que gallice diciṫ viç.
hoc autem non poteſt fieri in
tra circulum cuius diameter
eſt duorum cubitorum tm̄:et
ideo melius dicitur ꝙ frōtes
iſte ſunt due turrelle ex vtra
qꝫ parte porte vt predictū eſt
tante latitudinis ꝙ intra cō/
cauitatem ſit aſcenſus ꝑ mo/
dum cochlee:⁊ mur⁹ circun/
dans ſpiſſus duobus cubi/
tis.In talibus autem turrel
lis fiunt feneſtre oblique:id
eſt ſtricte exterius ⁊ late inte
rius ad diffuſioneꝫ luminis:
⁊ gallice vocanṫ archieres:⁊
ſic diciṫ:Et frontē eius.i.quālibet duaruꝫ frontiū:
Duobus cubitis.in ſpiſſitudine muri modo dicto.
De iſtis vero frontibus dicunt expoſitores catholi/
ci irrationabili⁹ ⁊ magis cōfuſe q̄ꝫ hebrei:qḋ ꝓpter
prolixitatē repetere ⁊ improbare h̄ omitto. f Ue
ſtibulū aūt porte.Hebre⁹ ſic hꝫ:Portic⁹ aūt porte.
g Erat ītrīſe.i.ītra portā ī atrio extiori:vt.ſ̄.dictū
eſt. h Porro thalami porte.Hebre⁹ hꝫ:Appen
ditia ad viā orientalē.in illa enī parte mēſurabat vt
predictum eſt. i Tres hinc ⁊ tres inde.ſ.tres ex
vna parte porte ⁊ tres ex altera. k Mēſura vna
triū.qꝛ q̇libet eſt ſex cubitoꝝ. l Et menſu.vna
frontiū.quia murus cuiuſlibet eſt ſpiſſitudinis duo
rum cubitorum. m Ex vtraqꝫ parte.ſ.oſtij por/
te. n Et mēſus eſt lati.liminis porte.Supra mē
ſurata eſt ſpiſſitudo liminis que eſt procedendo ab
oriente in occidentē:hic autem menſuratur latitudo
eius que eſt ab aquilone in auſtrum cum dicitur:
o Decem cubitorum.⁊ tanta eſt apertura oſtij in/
ter duos poſtes. p Et longi.porte.i.altitudineꝫ
oſtij porte q̄ vocaṫ h̄ lōgitudo eo ꝙ ē maior dimēſio
ei⁹. q Trede.cu.⁊ tāta ē altitudo poſtiū oſtij.
r Et mar.aū tha.c.v.i.ſedile ꝓ portarijs. s Et
cubi.vn⁹ fi.vtrimqꝫ.nā illud ſedile nō eſt aū oſtium

¶ Thalami

a Thalami āt ſex cu. Rab. Nō habebāt palmū: nec rōnē deſuꝑ additā que pñtē ꝯuerſationē ad futurā beatitudinē ꝓuocaret: ſed tm̄ ſex cubita. vñ ſequit̄: Et mēſus eſt por. Thalami. Cogitatiões fideliū: in q̄bꝰ caſte anīe ſuo ꝯditori amore iungunt̄. Sed ſuperiꝰ thalamum vno calamo qui h3 ſex cubitos ⁊ palmū: mēſuratū dicit: q2 ſunt q̄ deū amātes ſolūmodo bonis oꝑibꝰ exercent̄: q̄ð ī ſenario deſignat̄: ⁊ ſunt q̄ palmū ꝯtēplatiōis poſſident.

b A tecto thalami. Gregꝰ. Quia ꝑ occulta ſcripture humilitas nr̄a ꝓbat̄. ꝑ ea aūt q̄ de charitate nr̄a nos loq̄mur: ī ꝯſpectu dei verius cōprobamur. c Latitudinē. Grego. Quinariꝰ ī ſe extēſus. xxv. facit: ⁊ q̄nq3 ſenſus ī ſe multiplicātur: dum id q̄ð ꝑ ip̄os agit̄: in bono augmētat̄. d Vigintiq̄nq3. Qui numerꝰ ꝯuis quadratꝰ: tm̄ refert̄ ad quinq3 ſenſus. Quinquies enī q̄nq3 fiūt vigintiq̄nq3: qui eſt int̄ tectū thalamoꝝ ⁊ tectū: ⁊ tm̄ vtrimq3 e regiōe ſui poſitū: a ſummis partibꝰ h3 oſtiū ꝯtra oſtiu3. e Et fecit frōtes ꝑ ſexaginta. Iſido. Per h̄ oñdit̄ in introitu porte: ſtatimq3 ingrediētibꝰ murū. lx. occurrere cubita cū varijs ornamētis: q̄ referunt̄ ad ꝯditionē mundi: vt ex creaturꝭ creator intelligatur. Et om̄ia ordine ⁊ rōne currentia oñdant mūdi varietatē: qui apud grecos coſmos ab ornatu nomen accepit: ⁊ ſex diebꝰ factus eſt: vt ꝑ ſingulos dies decades ſingule ſupputent̄: quē ꝑfectū numeꝝ ſupra diximꝰ. Poſt h̄ ingredientibꝰ nobis atrium interiꝰ: occurrunt ante ip̄m veſtibulum porte interioris thalami cum feneſtrꝭ obliquis: qui. l. cubitoꝝ tenēt ſpaciū: qui et ip̄e ſacratꝰ eſt numerꝰ. Et poſt ſeptē hebdomadas plenas feſtiuitatis ⁊ gaudij: ogdoadis p̄ma incipit dies: q̄ eſt reſurrectiōis: et introducit nos ad viciniam tēpli. Cum enī oīa fecerimꝰ: agentes p̄oris erroris pñiam: tunc vicini ⁊ ꝓximi efficimur deo: vt in exteriori atrio noticiā creatoris creaturaꝝ ordo nos doceat: atq3 ꝯſtātia ⁊ in īteriori verꝰ iubileus in q̄ nobis oīa debita dimittunt̄: veram nos inſtruat theologiā: ⁊ introducat ad ſctā ſanctoꝝ. Notandū q̄3 ꝙ interiꝰ atriu3 pl'es habeat feneſtras nō directas ⁊ eq̄les ſ3 obliquas et anguſtas exteriꝰ: ⁊ ſe intrinſecꝰ dilatātes: vt ꝑ parua quedā foramina poſſunꝰ ad īteriora penetrare: ⁊ ad clariſſimi luminis q̄ð verſat̄ in tēplo plenitudinē ꝑuenire. Et fecit frō. ⁊c. Puto inter murū tēpli extrinſecꝰ ꝑ circūitū: ⁊ ip̄am ede3 in atrio. i. in medio: q̄dā fuiſſe in ornamētu3 poſita q̄ Symmachꝰ vocat circūſtātias. i. ſtantia quedam de ſolo ī ſublime erecta. f Atriū por. ⁊c. Et an. fa. ⁊c. Grego. Per portā fides. Per atrium charitas. Per locū qui ad faciem veſtibuli porte īterioris ꝓpinq̄t. ſpes ſignat̄: ſine q̄bꝰ q̄ſquis iā rōne vti pōt: celeſte edificiū ingredi non pōt. g Quinq̄ginta cubitos. Grego. Per q̄nquaginta req̄es eterna ſignificat̄. h3 enī ſeptenarius ꝑfectiōe3 ſuā: q2 in eo dieꝝ numerꝰ cōplet̄. Et ꝑ legē ſabbatū in requiē dat̄. Qui ꝑ ſe multiplicatꝰ in. xlix. ſurgit. cui ſi monas addit̄: ad q̄nquagenariū ꝑuenit̄: q2 oīs nr̄a ꝑfectio in illius vniꝰ viſiōe erit: in cuiꝰ viſiōe ſalutꝭ ⁊ gaudij ꝑfectio erit. Hinc ⁊ iubileꝰ. i. quinquageſimꝰ ānus in requiē datꝰ: q2 q̄ſquis ad gaudia eterna ꝑuenerit: laborē ⁊ gemitū vlterius nō habebit.

a § erant ex vtraq3 parte.
a Thalami aūt ſex cubitoꝝ erant a
a § de iudeis. ſ. ⁊ gētibꝰ. § § in xp̄m enī omēs electi in ſynagoga et ī eccl'ia crediderūt. b § ſcripturā. c § quia ad h̄ c feruor amoris in occulto. § vel pariete.
b hinc ⁊ idē. Et mēſus ē portā a te b
a § charitatꝭ. b § vl' parietē. § q2 ſcriptura ꝑti opta ē. vñ: Extēdens celū ſicut pellē q̄ tegis aq̄s ſuꝑiora eiꝰ. altiora. ſ. multudini āgeloꝝ. c § q2 inter ſcia3 ⁊ charitatē teſtꝭ ē bona oꝑatio. q̄ ſi defuerit certū ē nec portā ſacri eloquij nec thalamū eē
c cto thalami vſq3 ad tectū eiꝰ: lati
§ tantū. ſ. erat ſpaciū inter oſtium ⁊ oſtium: ſiue portam ⁊ portam. § fidei.
d tudinē vigītiq̄nq3 cubito: oſtiu3 c
a § rei. b § Grego. Perfectio opeꝝ ſm̄ decalogū exprimit̄. § opera ſc3 que videntur ⁊ perfecta ſunt. ſenarius enim ꝑfectus eſt.
e cōtra oſtiū. Et fecit frōtes ꝑ ſe d e
a § iuxta. b § latitudo operū ex charitate. vñ: Latum mandatum tuum nimis.
f xaginta cubitos: ⁊ ad frontē atri f g
§ celi § vt vbiq3 charitas. a § locꝰ interior ante portam deſcribitur.
um porte vndiq3 ꝑ circūitū: ⁊ ān h
§ interioris ſc3.
te faciē porte q̄ ꝑtīgebat vſq3 ad i
a § id eſt q̄ð reſpiciebat portā interiorem.
g faciē veſtibūli porte interiorꝭ q̄n
§ ſpacij.
a § . l. cubitoꝝ. ſ. b § ibi. c § . lxx. abſcōditas.
h quagīta cubitos: ⁊ feneſtras ob k
a § ſingulis. ſ. cubiculis. § vbi ſpōſus delectat̄.
b § in maioribꝰ. § porticibꝰ q̄ ante cubicula.
i liquas in thalamis ⁊ in frōtibꝰ l
a § Gre. q2 q̄ cor itꝰ h3: lumē cōtēplatiōis videt.
eoꝝ: que erāt intra portā vndiq3 m n
a § Gre. Summis enī ex minimis gratia cōtēplatiōis dat̄. quā ſepe habet etiā cōiugatus.
ꝑ circūitū. Similiter autē erāt et o
a § que in imo. i. in minoribus. § animus enī circūit vt inueniat que querit.
ī veſtibulꝭ feneſtre ꝑ gyrum ītrin
a § porticuū. ſ. b § vel celatura. § q2 in hoc mūdo nō eſt res ſed vmbra. c § victorie.
k ſecus: ⁊ ante frōntes pictura pal p
a § poſt hec. b § vir prefatus.
maꝝ celata. Et eduxit me ad atri q
a § Gre. de q̄bꝰ theſaurꝰ deſiderabil' req̄eſcit ī ore ſapiētꝭ. § lxx. thalami aq̄la cellaria. Symmachꝰ exedre que habitationi leuitarū atq3 ſacerdotum fuerant preparata.
l um exteriꝰ: et ecce gaçophylacia r

h Feneſtras ob. Grego. Quarum pars exterior anguſta eſt: interior lata: q2 quis enim ſancti aliquid tenuiter de vero lumine videant: in ſe tamen dilatantur. Feneſtre oblique ſiue coçiche ideo a ſagittꝭ vocabulum perceperunt ꝙ inſtar ſagittarum anguſtum in edes lumen inmittatur: ⁊ intrinſecus dilatatur: om̄ia autē per circūitum plena erant huiuſmodi feneſtris. Feneſtre oblique per q̄s lumen intrare p̄t fur nō pōt. i Et in frōtibus. Grego. Frontes ſummos viros: qui alijs vidēdi ꝓponuntur. k Et ante frōtes pictura palmarum. Poſt ſexaginta et quinquaginta cubita ⁊ thalamos ⁊ porticus ⁊ frontes porticuum: et feneſtras plurimas per circūitum palmarum nobis pictura monſtratur: vt de mundo victoriam poſſidētes: digni efficiamur palmas videre virtutum. l Gaçophylacia. Grego. Doctorum corda: ſapientie ⁊ ſcientie diuitijs plena. Ductus autem ꝓpheta ad atrium exterius gaçophylacium foris vidit: quia alia eſt cōtemplatio que quantum videt dicere nō valet. Alia vero ſcientia atq3 doctrina: que tantū videt quantu3 per

thalamoꝝ: q2 īpediret ingreſſu3: ſed ex vtraq3 ꝑte oſtij ꝓcedēs vſq3 ad finē muri. a Thalami āt ⁊c. h̄ ꝑ3 ex dictꝭ. b Et mē. eſt por. ⁊c. xxv. cubitorū. Tātū eſt eī ſpaciū a tecto thalami p̄mi exiſtētis ex vna ꝑte porte vſq3 ad tectū thalami p̄mi exiſtentis ex altera parte porte: ita ꝙ aꝑtura porte tenet. x. cubitos: ⁊ ſpaciū ex vna parte porte int̄ aꝑturam ⁊ thalamū. vij. cubitos cum dimidio: ⁊ tātū ex altera ꝑte porte q̄ ſil' iūcti ſunt. xxv. cubiti: ⁊ notabil'r dicit: A tecto thalami ⁊c. nā a pede thalami vſq3 ad pedem oppoſiti thalami ſūt tm̄. xxiij. cubiti. na3 margo ſiue ſedile añ thalamos occupabat vnu3 cubitū ex ꝑte vna: ⁊ alterū cubitu3 ex ꝑte altera: ab oſtio tm̄ vnius thalami vſq3 ad oſtiū alteriꝰ ſūt. xxv. cubiti: q2 nō ē ibi ſedile vt p̄dictū ē: c Oſtiū ꝯ oſtiū. ſic enī ē diſpoſitū oſtiū thalami ex vna ꝑte ꝙ ſm̄ rectā lineā oppōit̄ oſtio thalami ex altera. d Et fec̄ frō. i. mēſurauit. e Per. lx. cubi. tātū eī ſūt eleuate a t̄ra. f Et ad frō. i. añ frōtē. a ꝑte tm̄ īteriori muri medij. g Atriū por. ⁊ h̄ ē atriū exteriꝰ: ⁊ ē q̄dā platea q̄drata. h Et añ fa. p. In heb. hr̄: Et ſuꝑ faciē porte. ⁊ eſt eadē ſnīa: dū tm̄ li añ ſignificet locū eminētiorem. i Que ꝑtin. vſq3 ad fa. veſti. ⁊c. In heb. hr̄: Vſq3 ad faciē porticꝰ. ⁊ ſic pa3 ꝙ in trāſla. nr̄a veſtibulū ponit̄ ꝓ porticu. Ad huiꝰ l'r̄e itellectū ſciēdū ꝙ porticꝰ ē edificiū ſupra portā edificatū: tm̄ trāſiēs vltra portā ī atrio exteriori vt. ſ. dictū ē: ⁊ h3 duas māſiōes. ſ. ſuꝑiorē ⁊ īferiorē: ⁊ īferior īcipit a pede porte: ⁊ inde vſq3 ad ſūmitatē ſuꝑioris māſiōis ſūt. l. cubiti. Dicit̄ āt h̄ porta iterior reſpectu porte claudētꝭ veſtibulū q̄ ē ī loco vulgi vt dictū ē. ſ. k Et fe. ob. ⁊c. nā ī thalamis ſūt feneſtre magꝭ ſtricte exterius ⁊ magꝭ late īteriꝰ rōne ſupradicta. l Et ī frō. eoꝝ. ſūt ſil'r feneſtre obliq̄: ⁊ dicunt̄ h̄ frōtes porte ⁊ frōtes thalamoꝝ. nā hēbāt porta3 ex vno latere et thalamos ex alio vt ꝑ3 ī figura. m Que. ſ. feneſtre. n Erāt intra por. vn. ꝑ cir. nā ſūt ī edificijs adherētibꝰ porte vndiq3. o Sil'r aūt erāt ⁊ ī veſti. Hebreus h3: Et ī porticibꝰ. d2 ī porticibꝰ ꝑ gyrū: q2 ſic ſunt feneſtre ī porticu oriētal' porte: ſic ſūt feneſtre in porticibus portaꝝ aq̄lonarꝭ ⁊ auſtral'. p Et an. frō. pic. pal. In heb. hr̄: Et in frōtibꝰ palme. na3 in ſuꝑiori ꝑte frontiū q̄ tēdit ī acutū: eſt ſil'itudo palme celata: vt dictū ē. ſ. Et eādē ſnīa3 ꝯtinet trāſlatio nr̄a. ſic cū d2: Et añ frōtes ⁊c. ſi li añ denotet eminētiā: ſic d2 Ioh. j. Qui poſt me venit añ me factꝰ eſt. i. ſuꝑerior mihi vel p̄latꝰ. q Et edu. me. hic deſcribāt aliq̄ q̄ ſūt vltra portā ſecūdi muri. cū d2: Et eduxit me ad atriū exteriꝰ: q̄ð eſt int̄ murū mediū ⁊ tertium. r Et ecce ga. Hebreꝰ h3: Cameras. Et paulmētū

linguam

q lingua exprimere pōt. Philaxe grece ſeruare. Gaça perſice diuitie. Ga/
Pro.13.c çophylacia q̄ diuitijs ſpūalib⁹ plena (De qb⁹ dr: Redēptio aīe viri ꝓprie
diuitie. Et apl's: gratulanť ꝙ diſcipuli ſui pleni ſunt oī Xbo ⁊ oī ſcia. Ga/
ça perſica lingua diuitie vel thalami q̄ grece paſtophoria) oñdūt ſpōſo cu
bicula p̄parata: q̄ ſunt. xxx. vt ꝑfectā etatē habitantiū demōſtrēt. a Et
pauimentū ſtratū lapide. Siue intercolumnia vt
oſtendať atriū habere ante fores ordinē colūna/
rū: ⁊ pauimentū in frōte portaꝝ: ſiue portic⁹ poſt
tergū portaꝝ: in q̄bus porticib⁹ puto colūnas or
dine fuiſſe diſpoſitas: vt ante gaçophylaciū eēnt
porticus: ⁊ in frontib⁹ porticuū colūne porticus
ſuſtentantes. Pauimentū ſtratuz ⁊c̄. Ne luto
ſcʒ ⁊ terra ⁊ puluere peccatorū habitantiū pollu
antur veſtigia: ſed ſuꝑ viuos incedant lapides q̄
bus edificatur tēplum dei. Siue intercolumnia
erant ante fores thalamorū: que impoſitū deſuꝑ
Gal.2.b edificium ſuſtētarent. De quibus: Dextras dede
runt mihi ⁊ barnabe. Petrus ⁊ Johes qui vide/
1.Tio.3.d banť eſſe colūne. Et alibi: Colūna ⁊ firmamētuz
veritatis. Johes in apocalypſi. Qui vicerit: faci
Apo.3.c am illū columnā in templo dei mei. b Trigin
ta. Grego. Denarius numer⁹ ꝓ ꝑfectiōe accipiť:
quia in decem p̄ceptis leg' cuſtodia continetur.
actiua eteni vita ⁊ cōtemplatiua in decalogo con
iuncta eſt: in quo ⁊ amor dei ⁊ ꝓximi ſeruari iuſ/
ſus eſt: que vt doctor habeat: in ſancte trinitat' fi
de ꝓficiat. Triginta gaçophyla. c. cubitos ad
orientē. Huic vaticinio illud euangelicū cōuenit.
Mat.13.a Semen cecidit in terrā bonā ⁊ attulit fructū: ali/
ud. xxx. aliud. lx. aliud. c. Hic eni ⁊. xxx. ⁊. lx. ⁊. c.
ponunť: vt in his quaſi gradibus ad ꝑfectam ſci
entiā ꝑueniam⁹. Ita dūtaxat vt ad interiorē edez
nos q̄nquagenri⁹ ꝑducat: q̄ finito ſeptenario heb
domadarū ſabbato: in diē reſurrectiōis euadit.
c Inferius erat. Semꝑ eni q̄ inferiora ſunt: ī al
tioribus collocanť: vt. ſ. ad myſtica atq; ſecreta:
⁊ diuitijs ſpūalib⁹ plena aſcēſu ⁊ gradib⁹ ꝑueni/
re poſſimus. Plenuſq; numer⁹ atq; ꝑfectus ī de/
cem decadarū numero eſt: qui ⁊ ſementē iſaac cen
tena fruge multiplicat. Sed q: in terra erat: ⁊ ad/
Ps.38. huc dicere poterat: Aduena ego ſuz apud te ⁊ ꝑe
grinus ſicut oēs pa. m. hordeū ſeuiſſe: ⁊ centeſi
mā frugē meſſuiſſe narrať. Necdū enim granum
tritici mortuū erat in terra: qd multas fruges fa/
ceret: ⁊ famē iudaici pp̄li audiendi ſcʒ verbuz dei
ſaturaret pane qui de celo deſcēdit. d Men/
ſus eſt. l. a. f. p. i. ⁊c̄. Quia redēptor nr̄ quotidie ī
mēſura ꝑfectiōis metitur vitā fideliū: vel in ſpem
boni opis ꝑ fidem: vel in ſanct' deſiderijs ꝑ cōtē/
platione. e Ad orientez. Propter iudeos: de
quib⁹ ortus eſt ſol iuſticie. f Ad aquilonem.
Propter gentes ꝑfidie frigore torpentes: in quib⁹ regnabat ille q̄ dixit:
Esa.14.d Ponam ſedē meā ad aquilonē. Vel ꝑ orientē iuſti ſignantur: qui ſicut in
luce fidei nati ſunt: in innocentia ꝑſtiterunt. Per aquilonem vero pecca
tores: qui in mētis frigora dilapſi: ſub peccati ſui vmbra torpuerunt. Sed
hi quoq; ꝑ penitentiā ad ꝑfectiōem veniūt. g Portā Xo q̄ re. viā ⁊c̄.
Iſido. In q̄ ꝯſiderandū eſt q̄d primū introducatur ꝑ portam aquilonis.
Hiere.1.c ſcdo ꝑ portā auſtri. tertio ꝑ portā orientalē. Ab aquilone eni exardeſcunt
mala ſuper habi. ter. Qui enim habitator terre eſt nō aduena ⁊ peregri/
nus: patet iaculis eius qui ab aquilone venit: cuius ignita iacula ſcuto fi
dei extinguūtur: ⁊ ad aquilonem exterius atrium nominatur: ad meridi/
em vero interius: Dicit enim: Et introduxit me ad atriuz interius: ad por
tam auſtralem: quod ⁊ in orientali atrio ſcriptū ſimiliter inuenitur. Pri/
mus enim ad virtutem ingreſſus eſt aquilonem calcare pedibus: ⁊ ꝑ. l. et
xxv. ad ſummitatem centenarij ꝑuenire. deinde introduci ad auſtralem
plagam: ⁊ aquilonis frigus expellere: tunc ad perfectam ꝑuenire virtutē
id eſt ad portā orientalē: in qua oriť ſol iuſticie: per quā ſolus ingreditur
pontifex. Notandū aūt ꝙ cū q̄ttuor plage ſint de occidētali porta taceť.
Ps.67. de qua: Iter facite ei q̄ aſcēdit ſuꝑ occaſum dn̄s nomē illi: vt ſoli p̄paran/
Esa.40.a tes iter dn̄o. ſm illud: Parate viam dn̄i: rectas facite ſemitas dei noſtri.
Esa.67. poſſum⁹ audire qd in fine pſalmi dr: Qui aſcēdit ſuꝑ celū celi ad orientē.
h Atrij exte. Grego. Vite pn̄tis: in q̄ oīe qd corꝑaliť videť tā in longi
tudine q̄ȝ in latitudine mēſurať: q: cū ad fidē peccator duciť: neceſſe eſt vt
eius doctor ꝯſideret q̄ȝtū in lōgitudine ſpei ⁊ latitudine charitatis ei⁹ ad
monitione ꝓficiat. Hec predicatoris ſunt: quia ꝑ eum in ſubiectis ſunt.
i Et thala. eius. Grego. Porte. ſ. tres hinc ⁊ tres inde. i. ſanctas audito
rum aīas dei ſpōſas per admonitiōem predicatoris ꝓficientes in fide tri
nitatis audita predicatiōe veteris ⁊ noui teſtamenti.

a ſ hūilitas auditoꝝ. b ſ fortitudie fidei. c ſ la
titudine charitatis qua inuicē ſubiecti ſunt ſibi.
a Et pauimētū ſtratū lapide ī atrio a
a ſ gazophylacioꝝ. b ſ vbi denarius ter duciť
vt vita ⁊ lingua doctoris in trinitate ſolidetur.
b ꝑ circūitū. Triginta gaçophyla b
a ſ vt doctores ſibi ſubiectos cuſtodiāt ⁊ ab eis ad
meliora accēdanť. ſunt ei gazophylacia ī circūitu
pauimēti ⁊ ecōuerſo. b ſ vl' portic⁹ poſt tergum
portarum que habitatores thalamorum ab imbri
bus defendebanť.
cia ī circūitū pauimēti: ⁊ pauimē c
a ſ in aſcenſione porticus. b ſ doctoꝝ. c ſ quia
ipam ſpem ⁊ fidem quaz habent doctores debent
habere et auditores. ſ longanimitatem.
tū ī frōnte portaꝝ ſm lōngitudi/ d
a ſ q: ſubiectoꝝ merita doctorib⁹ non equantur.
b ſ ꝑ magiſtros eccleſie.
c d nē portarū erat inferiūs. Et mēn e f
a ſ charitatis amplitudinē quā ꝓximis oñderūt
ꝑ operationē. b ſ fidei. ſ. q̄ nobis adhuc ī terra po
ſitis aperit cognitionē dei. c ſ actiue vite.
ſus ē lātitudinē a facie pōrte infē
a ſ ſigna quib⁹ oſtendit quantū intus videat.
b ſ contemplationis.
riōris vſq; ad frōntē atrij intērio g h
c ſ q: a fructib⁹ exteriorib⁹ cognoſciť. b ſ decies
decē cētū fiūt. vñ ꝑ centuz magna ꝑfectio ſignať.
vnde cētuplū accipiet. i. ꝑfectionē vt nihil in mū/
do velit. c ſ hoc in ſequēti capitulo patebit.
e ris ēxtrīſec⁹: cēntū cubitoſ ad ōri i k
a ſ Lxx. et introduxit me ad aquilonē: ⁊ ecce por
ta reſpiciens atrium exteri⁹. ſ predicatorem. ſ.
f g entē ⁊ aquilonem. Pōrtam vero l m
a ſ cognoſcēdo: ānūciādo. b ſ vitā. c ſ pctōris.
que reſpiciēbat viām aquīlonis
h atrij exterioris mēſus ē: tā ī lōgi/
i tudine q̄ȝ ī latitudie: ⁊ thalamos
a ſ q: tā lr̄a q̄ȝ ſpūs tā hiſtoria q̄ȝ tropologia ad
trinitat' ſacramēta ꝑtinēt. b ſ viſibilia opa.
ei⁹ trēs hinc ⁊ tres īnde: ⁊ frōntē

a Et pauimētū ſtratū lapide. eſt eni q̄dā platea
ſub diuo: pauimētata tn̄. b Trigīta gaço. ī cir/
cūitu pauimēti: excepto tn̄ ſpacio a porticu porte
atrij exterioris occupato: ⁊ ſilr ſpacio occupato a
porticu ⁊ veſtibulo ⁊ thalamis porte atrij interio
ris q̄ oīa ſunt ſituata in
atrio exteriori vt videbiť
. j̄. De lōgitudine vero et
latitudie iſtoꝝ gaçophy/
lacioꝝ nihil dr ī textu: nec
de eoꝝ eq̄litate vl' ineq̄lita
te: ſʒ d eoꝝ ſitu dr ꝙ ſť ī cir/
cūitu pauimēti: nō tn̄ acci
piť circūit⁹ ꝓ toto ei⁹ ābi/
tu vt p̄dictū ē: ⁊ ſic freq̄n
ter accipiť circūit⁹ in de/
ſcriptione hui⁹ edificij: vt
. j̄. videbiť. Debēt igiť ga
çophylacia ſituari circa
pauimētū orietale decēti/
ori mō q̄ p̄t fieri: ſaluis tn̄
debitis ſituatiōib⁹ aliorū
que ī textu exp̄muntť: que
videť mihi tal' eſſe. ſ. ꝙ ad
lat⁹ aquilonare pauimēti
ponanť decē que occupāt
centū cubitos: vnū iuxta
aliud: ⁊ ad latus auſtrale
ſimiliter ponāť decez que
occupant centuz cubitos
vnū iuxta aliud. Ad lat⁹
aūt orientale octo: q̄ttuor
ex vna parte porte atrij ex
terioris: et q̄ttuor ex alia
parte eiuſdē porte que cū
ipa occupant centū cubi/
tos. duo vero reſidua ga/
çophylacia ponunť iuxta
thalamos porte orietalis
atrij interioris. vnum ex
vna parte: ⁊ alterū ex alte
ra: que cū ipa ⁊ ei⁹ thala/
mis occupāt centuz cubi/
tos ꝑ moduz inferi⁹ figu/
ratū. Et ad maiorē diſtin/
ctionem a thalamis gaço
phylacia ſunt rubei colo/
ris. Sciendū etiā ꝙ in an
gulis circa pauimentū nō
ponunť aliq̄ gaçophyla/
cia: q: nō poſſent hre oſtia
ſuꝑ pauimētū qd tn̄ dz eē. c Et pa. ī frō. por. In
heb. hr̄: Ad lat⁹ portaꝝ. ⁊ pōiť ſinglare ꝓ pl'ali. ſ.
lat⁹ ꝓ latera. d Scdm lōg. p. i. ī recta diſtātia
eaꝝ ab oriēte ī occidētē. q. d. ñ ſolū ē pauimētū ad
latera portarū declinādo ad auſtrū ⁊ aq̄lonē: ſed
etiā inter duas portas recte ꝓcedēdo ab oriente
in occidentē. e Erat infe. h addiť ad oñden/
dū ꝙ nō loq̄tur de pauimēto alicui⁹ ſuꝑioris mā
ſionis vl' ſolarij: ⁊ q̄ȝta ſit dimēſio pauimēti inter
duas portas p̄dictas. oñdiť cū ſbdiť: f Et mē.
eſt la. ⁊c̄. i. porte atrij exterioris. g Vſq; ad frō.
⁊c̄. In hebreo hr̄: Vſq; ad faciē. h Atrij inte
rioris. i. porte atrij īterioris. dicunť autē h facies
portaꝝ parieteſ ipaꝝ ex oppoſito ſe mutuo reſpici
entes. i Extrinſec⁹. c. cubitos. ꝑ qd oñditur ꝙ
q̄ȝtitas portaꝝ nō includiť ī iſtis. c. cubit' ſed ex/
cludiť. k Ad orientē. i. ꝓcedēdo ab oriēte ī oc/
cidentē ſūt cētū cubiti inter duas portas. l Et
aq̄lonē. i. ꝓcedēdo ab aq̄lone ī auſtrū ſūt ſilr cen
tū cubiti. ⁊ dr: A facie porte īferior' vſq; ad frōtē
⁊c̄. ad deſignādū ꝙ ī laterib⁹ portaꝝ maior eſt di
mēſio pauimēti ab oriēte ī occidētem q̄ȝ int̄ duas
portas. ſ. q̄ȝtū porta atrij īterior' pl⁹ intrat atriū
exteri⁹ q̄ȝ ei⁹ thalami qd ē ꝑ. vij. cubitos vl' circiť.
m Portā vero. Hic ꝯñr deſcribiť porta aq̄lona
ris q̄ ſilis eſt oīno porte orietali. ꝓpter qd ex dict'
in deſcriptiōe illi⁹ ptʒ hec lr̄a vſq; ibi:

¶ a Quinquaginta cubitoꝝ lon.eiꝰ. Quia ad eternā requiē ꝑuenire nō pōt: ni/
ſi qui ad eā mō ſpem ſuā tendere lōganimiter pōt. b Et latitudinē.xxv.cu.
Quinariꝰ numerꝰ ꝑ ſeipm ductꝰ ad viceſimūqntū ꝑuenit: qꝛ bona opa cum agi
ceperint: ꝑ feruorē animū ad augmētum excitāt: ⁊ per ſemetipſa multiplicantur.
vñ et latitudinē in mente faciūt vt nō ſint anguſta ꝑ teporē: ſed expāſſa ꝑ chari
tatem. c Vigintiqnq cu. Qui ad qnq ſenſus referū
tur: ꝑ qnq ordines quadrāguli: qrū alteꝝ lōgitudini co/
aptatur: alteꝝ latitudini. In longitudine reqes ⁊ dilectio
ſacratioris ſcie. In latitudine pñtiū que ad ſenſus ꝑtinet
rō demōſtraṫ. d Feneſtre au.e. Grego. Habet porta q
eſt ad aquilonē feneſtras ⁊ veſtibulū ⁊ ſculpturas: qꝛ cū
peccator ad vitā reduciṫ: ſepe ꝯtēplatiōis lumē accipit:
⁊ de memoria iniqtatis ſue grām hūilitatis ⁊ efficaciā bo
ne opationis: vt omē qđ fieri ꝑcipiṫ in vita eius ſculptū
videaṫ. e Et veſtibulū. Quia qcunq in introitu vtu
tum poſitꝰ: tres ⁊ tres thalamos fuerit ingreſſus: frontē/
q ⁊ veſtibulū mēſure porte ꝑoris agnouerit: ad ea q3 ꝑue
niet: illaq ꝯſpiciet: q in porta oriētali pleniſſime ſuſceptu
D rus eſt. f Et veſtibulū ante eā. Grego. Veſtibulū añ
gradus eſt: qꝛ qui ꝑus credit: poſtea vtutū gradibꝰ ad
Act.10. porte aditū aſcendit. Per fidē venit Corneliꝰ ad opatio
nem: ſed ꝑ opera ſolidatꝰ eſt in fide. Grego. Et veſtibu
lū ante eā. Quia niſi qs ꝑus hūilitatē habuerit ad hos
Luc.4.c gradus ſpiritualiū donoꝝ nō aſcēdit. Vñ: Sup quē reqe
Ps.83. ſcet ſpūs meꝰ niſi ſup humilē ⁊ quietū: Et aſcēſiōes i cor/
Ibi.103. de ſuo diſpoſuit i valle lachrymaꝝ ⁊c. Et alibi: Qui emit
tit fontes i ꝯuallibꝰ. Grego. Et veſtibulū añ eā. Fides
ſc3. per fidē eni venit ad opa. Corneliꝰ quoq per fidē ve
nit ad opera. deū eni vnū credebat: ſed filiū eiꝰ neſciebat
Heb.11.b incarnatū. Per fidem placuerūt deo eius opera. Sine fi
de eni impoſſibile eſt placere deo. g Septem graduū.
Quia per ſeptē gradus hebdomadis et colle que a facie
aquilonis accēdiṫ: ⁊ cerimonias iudeoꝝ qbus dedit deꝰ
ꝑcepta nō bona: ⁊ iuſtificatiōes in quibꝰ nō viuaut: ſcan
dimus ad altiora ⁊ ad veſtibulū porte. h Et porta.a.
inte. Non ſolū vna porta eſt aquilonis que.s. porta ap/
pellatur exterior: ſed altera que h3 ſilitudinē porte orien
talis: vt manifeſtiꝰ dixere. Lxx. Et porta atrij iterior reſpi
ciens portā aquilonis: ſicut erat porta que reſpiciebat ad
orientē. Grego. Porta atrij interioris poſita cōtra por
tam oriētis ⁊ aqlonis d3: qđ de auſtrali nō d3: Quia per
orientē inchoātes: per aquilonē lapſos accipimꝰ. Dignū
igiṫ fuit vt inchoantibꝰ ⁊ lapſis atrij interioris intrandi
fortitudo dareṫ. De his aūt q feruore ſpiritꝰ in vtutibus
ꝑmanent nemo dubitat: certū eſt eni ꝙ eis introitus celi
pateat. i Et men.eſt a por.⁊c. Grego. Jō a porta vſq
ad portā centū ſunt cubiti: vt quaſi eundi qdam mora ſit
ipſa dilatio viuendi: per quā qtidie virtutibꝰ creſcit: vt ad
interiorē aditū ꝑfectius veniaṫ. Grego. Et men.eſt.⁊c.
Menſuraṫ atriū interius qđ a portis exterioribꝰ vſq ad
portā interiorē tendiṫ.c.cubitis: vt q intrare amando ce/
pit: latitudinē ꝑfectiōis habeat in mēte: ⁊ ꝑ atriū ꝑfectio
nis currat: quiſq ad gaudia ſecreta ꝑueniat. k Et edu
xit m.ad v. Per ſingulos introitꝰ Ezechiel (quē ꝯfortа/
uit deꝰ: h eni nomē eiꝰ interꝑtaṫ) duciṫ: ⁊ de porta aqlo/
nis trāſit ad portā auſtralē. Grego. Notandū qꝛ in ſpi
rituali edificio aditꝰ eſt ad orientē ⁊ ad aqlonē ⁊ ad au/
ſtꝝ. Patet via ad orientē vt q ſacra fidei bene ichoarūt:
⁊ nulla ꝓfunditate merſi ſūt: ad gaudia eterna ꝑueniāt.
Porta patet ad aquilonē: vt poſt inchoationē caloris et
luminis qui in peccatorū frigora ⁊ obſcuritatē lapſi ſūt:
per penitentiam ad veniam redeant: ⁊ que ſit interne re/
tributionis vera leticia cognoſcant. Patet via ad meridiem: vt qui ſancto deſi/
derio in virtutibus feruent: ſpirituali intellectu qtidie interni gaudij myſteria
penetrent. Grego. Cum ſint quattuor mundi plage: tres tm̄ porte ponuntur
in exteriori edificio: qđ ſpirituale eſt. ſancta ſc3 eccleſia qbꝰ perueniṫ ad gaudia
eterna: fides: ſpes: charitas. In oriente eſt fides: per quam lux vera naſcitur in
mēte. Ad aquilonē ſpes: qꝛ peccator ſi de dei miſericordia deſperat oīno perit.
vnde neceſſe eſt vt qui per ſuā iniquitatē extinctꝰ eſt: ꝑ ſpem miſcdie reuiuiſcat.
Ad meridiē charitas: qꝛ igne amoris ardet. In meridiana etenim porta ſol in al
tum ducitur: quia per charitatem lumen fidei in dei ⁊ ꝓximi dilectione ſubleua/
tur. his tribus portis ad interius atrium.i.ad gaudia ſecreta ꝑuenitur.
l Et feneſtras eius. Per quas ſc3 ad animam videntis lumen ingreditur: pre
ſertim ſi longitudo vite eius quiquagenarij anni.i.iubilei myſterio fuerit prote
lata: ⁊ ad diuinioris ſenſus latitudinē potuerit peruenire. In qua latitudine ⁊
plateis agit ſapientia confidenter: ⁊ ſublimi voce clamitat: ⁊ ſeptem gradibꝰ in/
greditur vt perueniat ad veſtibulum. ⁊ per palmas ꝓpoſiti ſui atq conatus: vi/
ctoriam teneat ſempiternam.

a ſ fidē q poriꝰ inſinuaṫ ꝑ quā ad opa venitur.
eius: ⁊ veſtibulum eius ſm men
a ſ oriētal'.ſ. b ſ merito ñ ordie. c ſ vt ſup. ſ in
qbꝰ poſṫ.vij.hebdōadas eṫna reqes ſignaṫ. rēdiṫ
ei ꝑ diē reſurrectōis ad regna celoꝝ i qbꝰ vera reqeſ
a ſuram porte prioris qnquaginta a
b cubitorum longitudinē eius: et b
a ſ proximi charitatē. b ſ cuncta eni bona q cor
poraliter fiunt ꝑ quinq ſenſus exhibentur.
c latitudinem vigintiqnq cubito
a ſ cōtēplatiōis. b ſ Gre. oīa vt ſup. ſ hūilitaṫ.
d e rū. Feneſtre autem eius et veſti/
a ſ Lxx. palme. ſ boni opis. b ſ erāt. c ſ qꝛ ſi/
cut iuſtos: ſic ⁊ penitentes poſt pctm̄ recipit. vñ:
Cinerem tanq panē manducabam.
bulum ⁊ ſculpture ſm mēſurā
a ſ erat.ſ.
porte que reſpiciebat ad oriētē:
a ſ .i. ꝑ ſeptiformē ſpm̄: a timore eni q eſt initiū
ſapientie ad pietatem ſcandimus: deinde ad cete
ra. Eſaias aūt: qꝛ de celeſtibus loqbaṫ deſcēden/
do poſuit ſpūs ſapientie ⁊ intellectus ⁊c.
g et ſeptem graduum erat aſcēſus c
a ſ porte.ſ. ꝑ quā aditꝰ vite apitur. ſ portam.
f h eius. Et veſtibulum ante eam: et d
a ſ aditus eterne beatitudinis.
b ſ vel interius c ſ ꝑ directum.
porta atrij interioris cōtrā portā e f
a ſ quia recipit peccatores et iuſtos.
i aqlonis ⁊ orientalē. Et mēſus eſt g h
a ſ inchoatiōis. ſ exteriori.ſ. aqlonis. b ſ inte/
riorē eiuſdē aqlonis. ſ Gre. ꝑfectiōis ⁊ cōſūmati
onis ingreſſū ad quā curriṫ ꝑ viā ꝑfectionis: q ꝑ
cētū ſignificaṫ. c ſ vt his qſi gradibꝰ recedētes: a
porta exteriori ad interiorē ꝑueniamꝰ. ſ vt ſupra.
a porta vſq ad portā centum cu
k bitos. Et eduxit me ad viam au/ i
ſtralē: ⁊ ecce porta q reſpiciebat
a ſ ſimili menſura. b ſ hec in porta orientis et
aquilonis ſuperius expoſita ſunt.
ad auſtrū. Et mēſus ē frontē eiꝰ
et veſtibulū eius iuxta mēſuras k
a ſ cūcta.ſ. erāt plena lumīs ad partes referaṫ.
l ſuperiores: et feneſtras eius ⁊ veſti l
bula in circūitu ſicut feneſtras ce
teras: qnqginta cubitorū longi
tudine: ⁊ latitudine.xxv. cubito/
rū. Et in gradibꝰ ſeptē aſcēdebaṫ
ad eā. Et veſtibulū añ fores eiꝰ: m

a Quinqginta cu.lōgi.eiꝰ.i. altitudinē
q d3 hic lōgitudo: eo ꝙ ē maior dimenſio. a
pede eni porte vſq ad ſūmitatē edificij ſu/
pra ipſam ſunt.l. cubiti: ſicut dictū ē de por
ta oriētali. b Et lati.xxv.cu. q h accipiṫ
a tecto thalami ex
vna ꝑte vſq ad te
ctū thalami ex al
tera: quod ſpaciū
eſt.xxv. cubitorū.
tātū eni ſpaciū oc
cupabat porta cū
frōtibꝰ ſuis ab ori
ente i occidentē.
c Et ſeptē.gra.e.
aſcē.eiꝰ. ⁊ idē nu/
merꝰ graduū itel/
ligēdꝰ eſt in porta
oriētali ꝑus deſcri
pta. de qbꝰ loqtur
ibi ſcptura h ñ ex/
ꝑmiṫ ibi numerꝰ.
d Et por.atrij in
te.⁊c. h lrā apd he
breos vocaṫ decur
tata.i. idigēs ſup/
pletiōe: ſic ē i mlt'
loc' ſacre ſcpture.
⁊ ē ſenſus: Et por/
ta.ſ. aqlonaris.
e Atrij inte.i. ꝑ
quā intraṫ atriū
interiꝰ. f Cōtra
por.aq.i. ꝯ portā
aqlonarē atrij ex/
terior'. g Et ori
en.i. ſitr i ꝑte oriē/
tali porta atrij ite
rioris ē ꝯ portā o/
riētalē atrij exteri
oris. iſte eni porte
ſm lineā rectā ſūt
oppoſite i ꝑte oriē/
tali ⁊ aqlonari et
auſtrali: ſic dictū
fuit i ꝑncipio hu/
ius edificij. h Et
mē.ē a po. vſq ⁊c.
hec ē mēſura paui
mēti ab aqlone in
auſtrū inter duas
portas. i lateribꝰ
aūt iſtaꝝ portaꝝ ē
maior dimēſio pa/
uimēti ab aqlone
i auſtrū q i lateri
bꝰ portaꝝ oriētali
ū: eo ꝙ circa iſtō
pauimētū ñ ponū
tur aliq gazophy/
lacia: vt d3.j. men
ſura aūt huiꝰ paui
menti ab oriente in occidentem hic taceṫ:
quia ſupponitur eſſe centum cubitorum: ſi
cut eſt dimenſio pauimēti orientalis ab aq
lone in auſtrum. i Et eduxit me ad vi
am auſtralem. Hic ꝯſequenter deſcribitur
porta auſtralis atrij exterioris q ſimilis eſt
alijs duabus ꝑdictis. ꝓpter quod ex dict'
patet lrā paucis exceptis. k Et veſti/
bulum eius.i. porticū. ſic eni eſt in hebreo.
l Et ve.i. porticus in plurali. qđ diciṫ eo
ꝙ tota porticus habet duas manſiones.ſ.
ſuperiorem ⁊ inferiorem: vt dictū eſt.s. de
porticu porte orientalis. m Et ve. ante
fo.e. h accipiṫ ꝓprie veſtibulū ꝓ ſpacio va
cuo qđ ē añ portā inṫ thalamos ex vna ꝑte
⁊ thalamos ex altera: vt dictū eſt.s.
In frōte

¶ Et celate

a Et celate pal. Grego. Superiꝰ dixit: pictura palmaꝝ qđ eſt oſteſio ſigno/ rũ: nũc celate palme dicunt: in quo bonoꝝ opeꝝ demõſtratio ſignat. Vñ: Vi/ deant opa vr̃a bona: ⁊ glo. pa. ve. ⁊c. Qui in vita ſua impreſſa eſſe ſctã opera demõſtrant: palmas in fronte celatas portãt: qꝛ quãta illos i poſteꝝ victoria ſequat: in opibꝰ demõſtrant. Vel in oriẽtis porta pictura eſt: in porta aq̃lo nis ⁊ auſtri celatura: qꝛ ſignũ victorie qđ inchoãtibꝰ oſtẽditur: in reuertentibꝰ atq; feruentibꝰ ſolidius ⁊ ro buſtius tenet. Et celate palme ⁊c. De q̃bꝰ in ſepten/ trionalis plage porta dictũ eſt: hoc tm̃ admonuiſſe ſuf ficiat: q ea que dicunt ibi iuxta lr̃aꝫ: in meridiana ſpi ritualiter intelligimꝰ. eiſdẽ eni lineis ⁊ hiſtoria currit ⁊ tropologia. Sꝫ illa humilior: iſta ſublimior. Illa he ret terre: iſta ad celeſtia ſubuolat. b Et introdu. me ⁊c. Grego. ea in tribꝰ portis interioribꝰ replicantur q̃ ſcđo iam vel tertio de exterioribꝰ dicta ſunt. Grego. Hic rurſum tres porte deſcribunt: p q̃s ſicut ſuperiꝰ p̃ dicatores accipimꝰ. Vna aũt eccl'ia eſt in p̃dicatoribꝰ veteris ⁊ noui te. Porte ſupius. vij. hic octo gradus hñt: qꝛ ſctĩſpũs ſeptiformẽ grãm ꝯcordit p̃dicant: ⁊ re tributiõis eterne gaudia annũciant. Vñ: Da ptes ſe/ ptẽ necnõ ⁊ octo. Exteriores porte antiq̃ p̃res q̃ p pre cepta legis opa ꝓpli magis q̃ꝫ corda cuſtodiebãt. In/ teriores p̃dicatores eccl'ie: q̃ ſpiritualibꝰ monit' audi torũ corda cuſtodiũt. Ille porte. vij. graduũ: iſte. viij. qꝛ i veneratiõe leg' dies ſeptimꝰ: ⁊ in no. te. octauꝰ in ſacro eſt q̃ tertiꝰ a paſſione: octauꝰ a ꝯditiõe. qui ſepti mũ ſeq̃tur: Si vero portaꝝ noĩe ſolos accipimꝰ apl'os: qui p̃mi eccl'ie p̃dicatores qui fidẽ: ſpem ⁊ charitateꝫ nos ſũmope tenere docuerũt. Ipi in his ꝟtutibꝰ por/ te ſunt: qui nos p eaſdẽ virtutes ad interioreꝫ intelle/ ctum ſapĩe eterne pducunt. Ipi exteriores porte: ipi ⁊ interiores. inchoantibꝰ enĩ exteriora: pfectis myſtica loquunt. Vñ: Lac vobis potũ dedi nõ eſcam. Et ali/ bi: Sapientiã loquimur inter pfectos. Et nõ potui vo bis loqui q̃ſi ſpũalibus: ſꝫ quaſi carnalibꝰ. Ipi nos i p̃mo auditu fidei: ſpei ⁊ charitais inſtituũt. Ipi ꝓfici entibꝰ celeſtis regni myſteria p̃dicãt: ⁊ p ſubtiliorem ſenſum nos ad interiora pducũt. vñ p̃us. vij. gradus eaꝝ: poſtmodũ. viij. dicunt. c In atriũ. Singula atria hñt menſuras ⁊ ordĩes ſuos: ⁊ in eiſdeꝫ mẽſuris diuerſa gr̃a eſt: dũ eaſdẽ res aliter in p̃ncipio: aliter in ꝓfectu: aliter in fine agnoſcimꝰ. d Ad por. au. Gre go. In prima deſcriptiõe orientalis porta eſt añ portã aquilonis ⁊ auſtri. In ſecũda inter portã auſtri ⁊ aq̃/ lonis: qꝛ chriſtꝰ ex diuinitate anteceſſit oĩa: ⁊ hũanita te venit int' oĩa: q̃ decedẽtis iudee finis factꝰ eſt: ⁊ ſub ſequẽtis gentilitatis initiũ. ſupiꝰ portã aq̃lonis porte auſtrali p̃poſuit: qꝛ gẽtilitas añ ſynagogaꝫ fuit. Heb. enĩ a q̃ hebrei gẽtilis fuit. e Et ve. p gy. ⁊c. Si enĩ octo triplicamꝰ. xxiiij. facimꝰ: cui vnꝰ addit: vt. xxv. ipleant. Auditores enĩ boni q̃ veſtibula ſũt portarũ: eterne ſpei lõganimitatẽ tenẽt: ⁊ octauũ diẽ i trinitat' fide q̃ vnꝰ deꝰ ẽ. Octo itaq; p tria ducunt: ꝟ vniꝰ dei ꝯfeſſiõe ſolidant. Plana ſũt veſtibula. qꝛ taliũ hũi/ lia ſũt corda. Hñt lõgitudinẽ: qꝛ i ſpe lõganimit' pſeue rãt. xxv. cubit' lõgitudo mẽſurat: qꝛ i reſurrectõe car nis i octaua p trinitatẽ credũt: ⁊ eãdẽ vnũ deũ. Põt p veſtibulũ qđ ẽ iteriꝰ: pfectoꝝ fideſ accipi. Per illud ꝟo qđ reſpicit exteriꝰ: fides ĩchoãtiũ. Vl' p veſtibulũ ĩteriꝰ p̃cepta altiora: p id qđ exterius reſpicit mĩma. Per veſtibulũ enĩ itur ad g̃dꝰ ⁊ portã: ⁊ p p̃cepta ad ꝟtutes ⁊ aditũ gr̃e celeſt'. f Lõgi. xxv. cu. Vt p̃oris atrij latitudinẽ. i. xxv. cubitos exterior' atrij poſſideat. lõgitudo ⁊ latitudo. v. cubitos teneat: q̃s mẽ ſuras. i. xxv. ⁊. v. ad. v. ſenſus referimꝰ: q̃s ſi ad altiora ꝯſcẽdimꝰ duplicamus q̃nq̃s ⁊ de carnalibꝰ faciamꝰ ſpũales. Vñ: Leuate ocl'os vr̃os et videte q̃m meſſes albe ſt. Et: Qui hꝫ aures audiẽdi aud. Et: Guſtate ⁊ vi. q. ſu. eſt. d. Et Xp̃i bonꝰ odor ſumꝰ đo: ⁊ manꝰ nr̃e ꝯtrectauert de ꝟbo vite. Et ad extremuꝫ neq̃q̃ꝫ vt đ ſeptẽtrionali plaga. vij. tm̃ g̃dꝰ efficiũt: ꝟ pꝰ ſeptenariũ octonariꝰ adeſt nũerꝰ: vt đ ſynagoga ad eccl'iaꝫ: đ veteri te. ad nouũ: de t'rẽis ad celeſtia trãſeamꝰ. g Et itro. ⁊c. Hiero. De ſeptẽtrionali plaga: ad cuiꝰ atriũ. vij. tm̃ g̃dibꝰ aſcẽdit: trãſit ad auſtralẽ portã: ⁊ ad atriũ eiuſdẽ porte. Ad qđ nõ ſolũ vij. ꝟ. viij. g̃dibꝰ aſcẽdit. ſ. vt p vetera trãſeamꝰ ad noua. i. p p̃riarchas ⁊ ꝓ/ phetas veniamꝰ ad apl'os: vt i alt'o hebdoada: ĩ alt'o ogdoada ſit. Nũc ãt ve/ nit ad ſũmũ: ⁊ ĩtroduxit ꝓphaꝫ p viã porte int'ioris ſiue p atriũ: ad qđ itur p viã oriẽtalẽ. Via iu x̃. Lxx. i ꝟ tm̃ hr̃ loco. ĩ ſeptẽtrionali ⁊ auſtrali plaga oĩno tacet: vt ĩtelligamꝰ in oriẽtali tm̃ plaga viã illã eſſe q̃ dicit: Ego ſum via ⁊ ve/ ritas ⁊ vita. Per ipm enĩ venimus ad patrẽ. de q̃: Beati ĩmaculati in via. q̃ ſ. nihil ſiniſtrũ de chriſto ſapiũt: ſed fides eorũ pura: nulla eſt hereſi polluta.

Mat. 5. b; Eccl. 11. a; 1. Cor. 3. a; Ibidẽ. 2. b; Ioh. 4. e; Luc. 8. b; Ps. 33.; 2. Cor. 2. d; Ioh. 14. a; Ps. 118.

a ſ a dextr': ne extollat i ꝓſper': qđ fit p timorẽ.
a et celate palme erãt vna hinc et
a ſ a ſiniſtr': ne frãgat i aduerſis: qđ fit p ſpem.
altera indẽ in fronte eiꝰ: et porta
a ſ ne putemꝰ vnũ tm̃ atriũ eſſe. b ſ vt poſt heb doadis ⁊ inſtrumẽti veteris ſacramentũ ad terrã bonam ⁊ euangelij gratiã pueniret.
atrij interioris in via auſtrali. Et
meſus eſt a porta vſq; ad portã i
a ſ non ſolũ ſm atriũ in porta auſtrali eſt.
b via auſtrali centũ cubitos. Et in
ſ tertium. ſ. ſ iudeam.
c d troduxit me i atriũ iteriꝰ ad por/
tã auſtralẽ: ⁊ mẽſus eſt portã iu/
a ſ hec omnia ſuperius dicta et expoſita ſunt.
xtã mẽſuras ſupiores: thalamuꝫ
eiꝰ et frontẽ eiꝰ ⁊ veſtibulũ eiꝰ ijſ/
dem menſuris. Et feneſtras eiꝰ ⁊
veſtibulũ eius i circũitu q̃nqua/
ginta cubitos lõgitudinis: ⁊ lati
a ſ hoc nõdũ dictũ eſt.
e tudinis. xxv. cubitos. Et veſtibu
f lũ p gyrũ lõgitudine. xxv. cubito
a ſ qꝛ p vitã ſimplicẽ: que q̃nq; ſenſibꝰ du citur circa amorẽ ꝓximi dilatantur.
rum: ⁊ latitudine quinq; cubito/
rum. Et veſtibulũ eius ad atriuꝫ
a ſ intro ſunt p amorẽ: ſed qꝛ q̃daꝫ adhuc ſm ſen/ ſus corporeos viuũt: for' p ſimplicitatẽ reſpiciũt.
b ſ hoc ſupra expoſitum eſt.
exterius: ⁊ palmas eius in frõte
a ſ hoc quoq; reſtat dicendum.
et octo gradus erant q̃bus aſcẽ/
a ſ quod de orientali por/ ta hic dicitur: de auſtrali ſupra dictum eſt.
g debatur p eaꝫ. Et introduxit me
in atriũ interius p viã orientalẽ.
ſ dominum.
Et menſus eſt portam ſm menſu
ras ſupiores: thalamũ eiꝰ ⁊ fron
tem eius et veſtibulũ eiꝰ ſicut ſu/
pra: ⁊ feneſtras eius ⁊ veſtibula
in circumitu longitudine quin/
quaginta cubitorum: et latitu/
dine vigintiquinq; cubitorum:

a In frõte eiꝰ. i. in vtraq; frõtiũ eiꝰ: qꝛ ſup vtrãq; ẽ celata ſilitudo palme vt p̃dictũ eſt. b Et por. a. in. in via auſtrali. i. porta atrij i/ terioris auſtral' eſt directe oppoſita porte au/ ſtrali atrij exterior'. c Et mẽ. ẽ a. p. ꝟ ẽ mẽ/ ſura pauimẽti auſtra lis ab auſtro i aq̃lo/ nem. d Et in. me. Poſtq̃ꝫ deſcp̃te ſunt porte muri medij cin gent' atriũ exteriꝰ. ꝟ ꝯñr deſcribũt porte tertij muri cingentis atriũ iteriꝰ. ⁊ diuidit i tres ptes: ſm tres portaſ. ptes patebũt ꝓſeq̃ndo. Circa pri/ mũ đr: Et itroduxit me. ſ. ãgelꝰ mẽſurãs edificiũ. e In a. i. ad p. a. mẽſurãdo ei portaſ atrij exterior' vltimo mẽſurauerat portã auſtralẽ vt ptꝫ i pte imediate p̃cedẽ ti. iõ menſurãdo por/ tas atrij iterior' inci pit a porta auſtrali q̃ directe reſpicit portã auſtralẽ atrij exterio ris vt. ſ. dictũ eſt.

f Et m. ẽ. p. iux. mẽ. ſu. nã porte atrij inte rioris ſunt oĩno ſil'es port' atrij exterioris except' aliq̃bꝰ q̃. ĩ. ex p̃munt. g Thala/ mũ e. i. thalamos. h Et frõ. e. i. frõteſ. i Et ve. e. i. porticũ. k Quĩq̃gita cu. lõ. i. altitudis: q̃ đr hic lõgitudo: eo q ẽ ma/ ior dimẽſio. tot eĩ cu/ biti ſũt a pede porte vſq; ad ſũmitatẽ por ticꝰ ſue vt. ſ. dictũ ẽ de alijs port'. l Et la. xxv. cu. et accipit ꝟ latitudo a termĩo frõt' porte a pte oriẽ tali vſq; ad tminum frõt' porte a pte occi dẽtali. m Et ve. ꝟ accipit ꝓtueveſtibu lum ꝓ ſpacio vacuo qđ ẽ añ portã: cuiꝰ lõ gitudo ẽ. xxv. cubito rũ: accipiẽdo lõgitu/ dinẽ ab oſtio thala/ mi ex vna pte vſq; ad oſtiũ thalami ex pte oppoſita qđ ẽ. xxv. cubi toꝝ: eo q oſtia thalamoꝝ ñ hñt margĩeſ ſiue ſedilia añ ſe occupãtia duos cubitos hic ⁊ i/ de: ⁊ iõ eq̃l' ẽ diſtantia int' oſtia ſic int' tecta q̃ ſ. dicta ẽ. xxv. cubitoꝝ: ⁊ accipit ꝟ lõgitudo ab oriẽte i occidẽtẽ. n Et ve. c. i. porticus. o Ad. a. exte. i. ĩ atrio exꝟiori: ⁊ ꝟ ẽ vnũ in q̃ differũt porte atrij ĩterior': qꝛ ñ ſt ĩ atrio ite/ riori: ſic porte atrij exꝟior' ſũt i atrio exꝟiori vt p̃dictũ ẽ. p Et pal. e. ĩ. f. i. in frõtibꝰ mõ ſupradicto. q Et octo g̃. ⁊c. ꝟ eſt ſcđm in q̃ differũt porte atrij interioris a port' atrij ex/ terioris. nam iſte habent octo gradus: ille ꝟo ſeptem tm̃ vt p̃dictũ eſt. ſunt enĩ edificia iſta in pendulo montis: ⁊ ideo de loco inferi ori ad ſuperiorem deſcribitur aſcenſus per gradus. r Et introduxit me in atrium.

a Et veſti.eiꝰ id ē. Hiero. Ut orīētali lumīe oīa
Ps.18. videanť īcluſa.ſm illud: Nec eſt q̄ ſe abſcondat a
caloꝛe eiꝰ. Si autē exteriꝰ ⁊ interiꝰ accipimꝰ atriuꝫ
ſic intelligimꝰ:ꝙ deꝰ ⁊ circūfuſus ⁊ īfuſus ſit. Un̄:
Eſa.40.c Qui tenet celos palmo ⁊ ťrā pugillo. Et: Celū mi
Ibi.66.a hi ſedes eſt:terra āt ſcabel/
lum pedū meoꝝ:vt.ſ.intra
oīa eſſe credať. Un̄ totāq̄
infuſa p artus: mens agi/
tat moleꝫ ⁊c̄. Cū trāſierimꝰ
p arma iuſticie a dextrꝭ ⁊ a
ſiniſtris:p gl̄iam ⁊ ignomi
niā:p bonā ⁊ malā famā:p
laudes ⁊ vituperatiōes:et
victoriā de iſto ſeculo cepe/
rimus:tūc palme nob̄ dan/
tur ex vtroq̄ latere:q̄s nec
gaudia mutauere nec me/
roꝛ:nec ꝓſpera nec aduerſa
fregere. Et nō p ſepteꝫ gra/
f dus ſicut ī plaga aq̄lonis:
nec p ſeptē ⁊.viij. ſic in me/
ridie:ſꝫ p octo tm̄ gradꝰ ad
ſūma aſcēdimus:qꝛ ſufficit
nob̄ octonariꝫ ſacr̄m.i. euā
2.Coꝛ.5.d geliū.vt dicamꝰ: Et ſi noui
mus ſm carneꝫ xp̄m:ſꝫ nūc
iā nō nouimꝰ eū ſm carneꝫ
ſꝫ ſm ſpm̄. b Et introdu
xit me ad.⁊c̄. Grego. Que
de poꝛta auſtrali ⁊ oꝛiētali
ſuperiꝰ dicunť: eiſdem ver
bis de poꝛta aq̄lonis hic re
plicanť. c Ueſtibuluꝫ
eiꝰ. Ueſtibulū poꝛte p̄dica/
tionis v̄ba:q̄ p̄us humiliť
accipimus:vt ad ſacri elo/
quij intelligētiaꝫ veniamꝰ.
Sit ꝗ̄ nobis poꝛta interioꝛ
nouū teſtamētū: veťꝰ exte/
rioꝛ:qꝛ ꝭ ſpiritualē intelli/
gentiā aperit: illud rudibꝰ
ſacri eloquij hiſtoꝛiā cuſto/
dit. Habet autē poꝛta inte/
rioꝛ duo latera:dilectioneꝫ
dei ⁊ ꝓximi. Greg. Quid
exterioꝛi atrio:q̄d thalamo: q̄d frontibꝰ: q̄d veſti/
bulo:q̄d feneſtrꝭ:quid lōgitudine: q̄d latitudine:
quid palmaꝝ celatura ſigneť.ſ̄.dictū eſt. Quid
ſumꝰ de myſticꝭ ſenſibꝰ Ezechieľ ꝓphete locuturi:
qui ip̄a verba hiſtoꝛie eius vix capimꝰ. d Et in
octo gra. Grego. Septē gradus h̄nt poꝛte ſpiritua
lis edificij:qꝛ timoꝛē:pietatē:ſciam: foꝛtitudinem:
ꝯſiliū:intellectuꝫ ⁊ ſapiām auditoꝛibus ſuis predi
cant. Sed cū iā oīa dimitti p̄cipiunt:⁊ ad ꝯtēplati
onē celeſtꝭ patrie intendi:⁊ in eiꝰ myſterijs delecta
ri:gradū octauū addunt:⁊ ad interioꝛa traijciūt.
vn̄ ei qui legꝭ p̄cepta ſuaſſe a iuuētute dicebat:ad/
Mat.19.c iunctū ē:adhuc vnū tibi deeſt: Si vis pfectꝰ eē va
de ⁊ vende oīa ⁊c̄. Per octanariū q̄ꝫ dies eterni iu
dicij:carnis reſurrectio ſignať.vn̄ pſalmꝰ q̄.p octa
Ps.6. ua inſcribiť:a pauoꝛe iudicij inchoať: Dn̄e ne in fu
roꝛe t.ar.⁊c̄. In q̄ om̄e ꝭ tp̄s finiť q̄ð.vij.diebꝰ vol
uitur:⁊ q̄ poſt ſeptē dies ſequiť:iure octauꝰ d̄r:in
q̄ ⁊ caro nr̄a reſurget ex puluere.vn̄ p legē q̄ꝫ octa/
ua die circūciſio fit.nā per mēbꝛū q̄ð circūciditur:
moꝛtalis generať ꝓpagatio:decedentiū ⁊ ſuccedē
tiū numerꝰ augeť:q̄ð poſt reſurrectionem nō erit:
qꝛ neq̄ nubent neq̄ nubenť: ſꝫ ſūt ſicut angeli dei
in celo:octauo aūt die p̄putiū p̄cidiť: qꝛ ibi iam lo
cū carnis ꝓpagatio nō habet vbi reſurgēs caro p/
ſeuerātiā eternitatꝭ habet. e In frōtibꝰ poꝛtaꝝ
Grego. Uerbis ⁊ opibus p̄dicatoꝝ q̄bꝰ eos foꝛis
agnoſcimꝰ:q̄liter apud ſe viuāt. Eſt aūt oſtiū p ſin
gula gaçophylacia in frontibꝰ poꝛtaꝝ:q̄ vnuſq̄ſq̄
doctoꝝ in coꝛde auditoꝛꝭ ītellectū aperit ī dictis ⁊
opibꝰ patrū:alioqui in frōtibꝰ poꝛtarū oſtiū nō ha
bet:⁊ ſpūalis edificij gaçophylaciū dici nō debet.
Et in

a Et veſtibulum eius:id eſt atrij ex a b
terioꝛis: et palmę celatę in fron/
te eius hinc ⁊ inde:⁊ in octo gra/
a rurſum:ſed nō vt ſupra ad atriū exteriꝰ ſed i/
teriꝰ.vn̄ in ſeq̄ntibꝰ:veſtibuluꝫ reſpiciebat ad a/
triū exteriꝰ in q̄ pfectꝰ ingrediētꝭ oñdiť:dū in ſin
gulꝭ locꝭ noīa mēſureq̄ ſunt ꝓpꝛie.⁊ feneſtre p cir
b cūitum lumine ſcientie vniuerſa plena mōſtrātes.
dibus aſcēſus eius. Et intrōdu/ c
xit me ad poꝛtā q̄ reſpiciebat ad
gentes.
aquilonem. Et mēſus eſt ſm mē
ſuras ſupioꝛes thalamū eiꝰ ⁊ frō
tē eiꝰ ⁊ veſtibulū eiꝰ:⁊ feneſtras
eiꝰ p circūitū lōgitudine q̄nqua/
a in quibus ſacramenta remiſſionis. in qui/
bus diuini ſenſus.
gintā cubitoꝝ:⁊ latitudine.xxv.
a vt p hoc.ſ.in veſtibulo atrij īterioꝛis poſiti ex
terioꝛa videamꝰ:⁊ preteritoꝝ ⁊ preſentiū noticias
cōtemplātes:p quā veniamꝰ ad duplices palmas
atq̄ victoꝛias.⁊ octo ğduū myſteria cognoſcamꝰ
⁊ introgreſſi gazophylacia ī q̄bꝰ tēpli diuitie cōti
nenť:⁊ oꝛōnes noſtre ab oī ſoꝛde peccati lauanť.
c cubitoꝛum:⁊ veſtibulum eius re
ſpiciebat ad atrium exterius: et
celatura palmarū ī frōte eius hic
⁊ ide:et ī octo ğdibꝰ aſcēſus eiꝰ:
d a doctoꝛū coꝛda que diuitias ſcientie ſeruant.
et p ſingła gaçophylacia oſtium d e
a ī oſtio.ſ.q̄ð eſt ī frōte.p.admoniti v̄bis ⁊ ope
ribus patrū. b lachꝛymis cōpunctionis.
e in frontibꝰ poꝛtarum ibi lauabāt f

Hec eſt ſcd̄a pars in qua deſcribitur poꝛta oꝛientalis atrij interioꝛis: et
patet littera ex dictis ī deſcriptiōe poꝛtarū precedētiū vſq̄ ibi: a Et
veſtibulū eius id eſt atrij exterioꝛꝭ. In hebꝛeo habeť: Et porticꝰ eius ad
atrium exterius.ſ.vergens:quia ponitur in atrio exterioꝛi:ſicut dictum
eſt de poꝛta auſtrali in parte immediate precedenti.⁊ ideo lr̄a nr̄a videť
eſſe coꝛrupta per ſcriptoꝛes vľ ignaros coꝛrecto
res.nam in poꝛta auſtrali iam deſcripta ⁊ aqui/
lonari īmediate poſt deſcribenda non poniť. Et
veſtibulū eius.i.atrij exterioꝛis.ſed ſic: Et veſti
bulum eiꝰ ad atrium exterius:vt pꝫ ex textu:et
accipiť hic veſtibulum ꝓ poꝛticu.pōt tn̄ lr̄a nr̄a
ſic exponi:licet aliquantulum extoꝛte. Et veſti/
bulum eius.i.poꝛticus poꝛte oꝛiētalis. b Id
eſt atrij exterioꝛis.q.d. cuiꝰ ſitus eſt in parte a/
trij exterioꝛis.cetera patēt ex dictis in deſcripti/
one aliarum poꝛtarum. c Et introduxit me.
Hec eſt tertia pars in qua deſcribiť aquilonarꝭ
poꝛta interioꝛis atrij.⁊ pꝫ lr̄a ex dictꝭ in parte p̄
cedēti. d Et p ſingula gaçophylacia ⁊c̄.oc/
caſione huiꝰ lr̄e magiſter Richardus de ſctō vi/
ctoꝛe et dn̄s Hugo cardinalis dicunt:ꝙ ſicut in
parte oꝛiētali ſunt gaçophylacia:ſic in parte aq̄/
lonari iungētes hanc lr̄am lr̄e īmediate p̄ceden
ti ⁊ ſilr̄ in parte auſtrali:ad hoc etiā videť face/
re q̄ð ſupra dixi.ſ.ꝙ illud q̄ð expꝛimiť in deſcri/
ptione vnius poꝛte intelligenduꝫ eſt eſſe in alijs
poꝛtis:exceptis his que per textū excludunť:ſi/
cut eſt numerꝰ graduū qui eſt aliꝰ in poꝛtis atrij
interioꝛis ⁊ exterioꝛis ⁊ ſitus poꝛticuū vt ſupra
dictum eſt. Ra.Sa.hebꝛeus nō ponit gaçophy/
lacia niſi in parte oꝛiētali: quia ſi eſſent in parte
aquilonari ⁊ auſtrali ſicut in oꝛientali deſcriben
do poꝛtas aq̄lonares ⁊ auſtrales: fieret aliqua
mētio de gaçophylacijs ſaltē breuiter tangēdo
ſicut fit de poꝛticibꝰ:veſtibulis:frōtibus:thala/
mis ⁊ feneſtris:que oīa ſimul iuncta et multo
magis quodlibet eoꝝ p ſe ſumptuꝫ.ſunt quid ſa
tis minus q̄ꝫ gaçophylacia:quoꝝ.xv. ſimul iun
cta ſm latitudines ſuas occupant centum cubi/
tos in longitudine:⁊ alia.xv.tm̄ ex parte oppo/
ſita in atrio exterioꝛi in parte oꝛiētali ſm dictos
doctoꝛes.q̄ð autem in deſcriptiōe poꝛtarum au/
ſtralium ⁊ aquilonarium fiat replicatio de mini
mis reſpectiue modo p̄dicto:et nō fiet de multo
maioꝛibus.ſ.gaçopgylacijs ſi eſſent ibi:nō eſt ve
riſimile nec rationabile videť. Q̄ð autē ad op/
poſitum inducitur de ſimilitudine poꝛtarum nō valet:quia hoc intelligi
tur de pertinētibus ad poꝛtas: ſicut ſunt poꝛticus:frōtes ⁊ huiuſmodi.
gaçophylacia vero nō ſunt huiuſmodi:cum poꝛte ſint ꝓpter gaçophy/
lacia magis q̄ꝫ ecōuerſo:⁊ etiam ſeparata in ſitu ſm deſcriptiones dicto
rum doctoꝛum. Item ip̄i nō obſeruant in hoc ſimilitudinem quam ꝓ ra
tione inducunt.nam in parte oꝛientali ponunt.xxx.gaçophylacia.xv.ex
vna parte pauimenti:et.xv.ex altera. in parte vero aquilonari ponunt
xv.tm̄ ex vna parte pauimenti:⁊ ſimiliter in auſtrali. Q̄ð autem obijci/
tur de textu.cum dicitur: Et per ſingula gaçophylacia oſtium in fronti/
bus poꝛtarum:nō valet.nam in hebꝛeo ſic habetur: Et gaçophylacium
et oſtium eius in frōtibus poꝛtarū.q̄ð exponit Ra.Sa.ſic: Et gaçophy/
lacium erat ibi.ſ.in atrio interioꝛi:vt patebit ex ſequentibus.
e Oſtium eius in frōtibus poꝛtarum.i.verſus frōtes illius poꝛte:que
frōtes aliquantuluꝫ tranſeunt in atriū interius:vt ſupra dictū eſt. Poꝛ
ticus autem illius poꝛte eſt ex altera parte muri interioꝛis in atrio exte/
rioꝛi vt ſupra dictum eſt:⁊ ideo oſtium dicti gaçophylacij nō reſpicit poꝛ
ticum:ſed frōtes poꝛte aquilonaris que ponitur hic in plurali.cum dici
tur: In frōtibus poꝛtarum.nā in illa poꝛta large ſumpta ſunt tria oſtia.
ſcilicet muri interioꝛis et poꝛticus ⁊ veſtibuli:que oſtia poꝛte dicunť ſtri
cte accipiendo poꝛtam vt.ſ̄.dictum eſt. Poteſt etiam iſte paſſus exponi
ſm tranſlationem noſtram. cum dicitur: Et per ſingula gaçophylacia
oſtium in frōtibus poꝛtarum.nam in atrio interioꝛi ſunt plura gaçophy
lacia:vt patebit ex littera ſequenti.⁊ oſtia eoꝛum non poſſunt reſpicere
poꝛticus poꝛtarum:que poꝛticus ſunt in atrio exterioꝛi:ſed reſpicere poſ
ſunt frōtes non ſolum poꝛte aquilonaris ſed etiam aliarum quarū fron
tes partim ſunt in atrio interioꝛi modo ſupꝛadicto. Et ideo melius dici
tur ꝙ in hac parte deſcribuntur aliqua que ſunt ī atrio interioꝛi:ſicut di
ctum eſt.ſ̄.in diuiſione.dicit igitur: Et per ſingula gaçophylacia intra
atrium exterius exiſtentia. Oſtium in frontibus poꝛtarum diuerſarum
vt magis videbitur. f Ibi lauabant holocauſtum.id eſt carnes cre
mandas in altari holocauſtoꝛum:quod ab omnibus expoſitoꝛibus po/
nitur in atrio interioꝛi.

Et in ve

a Et in veſti.por.due mēſe hinc. Grego. Dū q̄terne menſe ꝑ latera deſcribunt.⁊ in ſūma ꝯcluſiōis dr: Octo menſe erant ſuꝑ quas imolabant.ptz:qꝛ nō de ſingulis ſex portis que dicta ſunt hoc dr: Simul enī oēs nō octo:ſed.xlviij. menſes habent. De vna quoqꝫ dici nō pōt.nā poſt deſcriptū porte veſtibulum vbi due menſe hinc ⁊ due mēſe inde narrant:adhuc ad lat⁹ exterius qđ aſcendit ad hol.por.q̄ ꝑ.ad a.due menſe memorant atqꝫ ſubiungitur:et ad lat⁹ alteruꝫ ante veſtibulum porte due menſe intra q̄s etiā porta q̄ reſpicit viā aquilonis eſſe memorat:vñ patet aliud veſtibulū eſſe intrinſec⁹:⁊ aliud extrinſec⁹:qꝛ ⁊ prius interior et p⁹ exterior aq̄lonis porta deſcribit. Nā cū tres portas ſuperius deſcripſiſſet: tres q̄ꝫ alias īterioris atrij eſſe memorauit:⁊ extremā aq̄lonis portaꝫ. Nūc ergo cum due mēſe hinc in porte veſtibulo deſcribunt:⁊ due menſe adhuc de eadē interiori porta ſermo cōtexit: qꝛ ſbdit:qꝛ ad lat⁹ exteri⁹ q.a.a.ho.p. ⁊ ad lat⁹ ante veſtibulū porte due mēſe. Porta ḡ interior binas ꝑ latera in veſtibulo menſas hr̄e deſcripta eſt:et porta exterior ſilr̄ binas:q̄ttuor auteꝫ hinc:⁊ q̄ttuor inde menſe parit fiunt: dum ꝑ latera ſingl'a bine in veſtibulo porte interioris:⁊ bine hinc ⁊ inde:exteri⁹ in veſtibulo aq̄lonis porte deſcribunt que ſimul om̄es octo ſunt ī q̄b⁹ īmolat. Grego. Et in veſtib.por.d.men. Allego. Porta nr̄a in interiori veſtibulo.iiij. mēſas hꝫ:qꝛ ſctā eccl'ia ad eruditionē fideliū.iiij.accepit ordines regentiū.vñ ipē dedit q̄ſdā q̄dem apl'os:q̄ſdā aūt ꝓphas:alios euāgeliſtas:alios paſtores et doctores:qui vn⁹ ordo ſunt.ille enī vere paſcit q̄ docet. Habet ⁊ porta exterior mēſas q̄ttuor:ſynagoga.ſ.p̄ncipes ſacerdotū: ſeniores ppl'i:ſcribas ⁊ phariſeos:qui phariſei legiſdoctores vocati ſunt. In vtraqꝫ porta due mēſe ſūt hic:due inde:qꝛ in exordio ſctā eccl'ia apl'os ⁊ ꝓphas habuit qui.ſ.poſt apl'os orti ſunt:nūc aūt hꝫ euāgeliſtas atqꝫ doctores. Euāgeliſte ſunt q̄ gaudia celeſtis patrie annūciāt.apl'i vero ⁊ ꝓphe ſublati ſunt. Itaqꝫ he bine mēſe q̄ſi in alio latere fuerūt. b Ut imoletur ſu.e.h. Grego. Recte ī interioris porte q̄ttuor mēſis imolat holo.⁊ ꝓ pctō et ꝓ delicto. Qui enī mūdū plene ꝯtēnit:⁊ ſeipm̄ holocauſtuꝫ deo tribuit.hic aūt ꝑfecte nouit plāgere pctā ⁊ opis ⁊ cogitatiōis:vel malū qđ fecit:vel bonū qđ debuit ⁊ nō fecit.

c Et ad lat⁹ exte.⁊c. Habet ⁊ porta que ꝑgit ad aq̄loneꝫ duas mēſas hinc:⁊ duas mēſas inde:p̄ncipes.ſ. ſacerdotū ⁊ ſeniores ppl'i in maiori auctoritate regiminis:ſcribaſqꝫ ⁊ phariſeos q̄ minori loco ppl'o p̄fuerūt. Sꝫ he mēſe iuxta portā que ꝑgit ad aquilonē ſunt:qꝛ cū ppl'o p̄eſſent:ſynagoga in ꝑſecutione redēptoris nr̄i ſeuiēs ad torporē ꝑfidie ꝓrupit: que tñ menſe ſacrificiū habuerūt:qđ.ſ.iuxta lr̄am tenuerunt.vñ ad torporē lapſi ſunt:qui flāma ſpirit⁹ ſuccēſi nō ſunt. Interioris autē porte mēſe holocauſtū hñt:qꝛ ſiue in cordib⁹ apl'oꝝ atqꝫ ꝓphetaꝝ ſiue in mente euangeliſtaꝝ atqꝫ doctoꝝ ignis ſpūs exarſit ⁊ ardet:q̄ qꝛ oēm cogitatiōeꝫ in bono ope abſumet flāma amoris dei:quaſi holocauſtū totū ſimul qđ inuenit incendit. Menſe vo he ex q̄dris lapidib⁹ facte ſūt:qꝛ dū q̄tidie ſacri eloquij vba meditant:ad offerēdū dño orōnis holocauſtū q̄ſi ex quadris lapidib⁹ ꝯſtruunt. Vba enī ſctē ſcripture lapides quadri ſunt:q̄ vbiqꝫ firmit ſtāt nuſq̄ꝫ rep̄hendunt. Nā in om̄e qđ p̄teritū narrāt:in om̄e qđ ventuꝝ p̄dicāt:ī oē qđ ſpūalr̄ ſonāt:in oē qđ moralit ānūciāt:q̄ſi in diūſo latere ſtatū hñt:qꝛ rep̄hēſiōeꝫ ñ hñt. Corda itaqꝫ ſctōꝝ mēſe dei ſt: ad holocauſtū q̄dr'lapidib⁹ ꝯſtructe:qꝛ q̄ ſꝑ vba dī cogitāt: ſemetipōs a carnali vita mactāt. Unde: Lex dei ei⁹ in corde ip̄i⁹:⁊ nō ſupplātabunt greſſus eius. Et alibi: In corde meo
Ps.36.
Psal.118.

a ſ ſeipſos quos domino conſecrarunt: ſed tamē quia in multis offendunt:lachrymis lauāt: vt holocauſtū pingue fiat et medullatū. ſ populo.ſ.

holocauſtū. Et ī veſtibulo porte

a ſ .i.p̄dicatoris q̄ porta interior. b ſ dū populus humili mente verba p̄dicatiōis ſuſcipit in eo menſe ad ſacrificiū ex virtutibus cōſtruuntur.

due mēſe hinc ⁊ due mēſe ide:vt

a ſ qđ totū ſacer ignis abſumat. ſ cū totus hō deo vouetur et omnia terrena dimittit.

imolet ſuꝑ eas holocauſtum: et

a ſ qđ ſciēter cōmiſim⁹. ſ qđ eſt malefacere ſ in opere. b ſ ignorāter. ſ cogitatione. c ſ quod eſt bona facienda pretermittere.

pro peccato et pro delicto. Et ad

a ſ qꝛ ī exteriori cuſtodia lr̄e lex data tenebatur.

lat⁹ exterius qđ deſcēdit ad oſti-

a ſ hiſtoricū intellectū legis. b ſ qꝛ ſub tiore minarū frigida iudeoꝝ corda conſtrinxit.

um porte que pergit ad aquilo-

ne due menſe:⁊ ad latus alteruꝫ

ante veſtibulū porte due menſe.

a ſ fides vita doctrina et ꝓphetia in mētib⁹ bonorū. ſ ex vtraqꝫ parte q̄ttuor. b ſ cū ꝓficiētibus populis ſancta p̄dicatio patientiā et benignitatem ſeruat que prius in carnalib⁹ circūciſioneꝫ et ſacrificium cuſtodiuit.

Quattuor mēſe hinc:⁊ quattuor

ſ omnes ſimul.

mēſe inde. Per latera porte octo

a ſ Hic. alie.ſ.et ſūt ſil'.xvi.mēſe.q̄ uūero ꝓphetarū myſteria demōſtrant:vt q̄cq̄d in nouo teſtamēto offerim⁹:p̄dictū coꝝ vaticinio approbemus.

menſe erāt ſuꝑ quas imolabant.

a ſ veſtibuli interioris. b ſ qꝛ alie quattuor ad ſacrificium exterioris.ſ.

Quattuor aūt mēſe ad holocau-

a ſ hi ſunt lapides viui q̄ voluunt ſuꝑ terram:et habent ſecū angularē lapidē q̄ veteris et noui te. parietes cōtinent:quattuor aūt euāgelica ſacramenta demonſtrat. b ſ vt ex oī latere eque ſtent.

ſtum de lapidib⁹ quadris extru-

a ſ ſpel. ſ i ſe enī ſūt ꝑfecti q̄ntū in h̄ mūdo pñt.

cte: longitudine cubiti vnius

abſcōdi eloq̄a tua:vt nō peccē tibi. d Due mēſe:⁊ q̄d la. Grego. Bine mēſe hinc ⁊ inde:qꝛ ī dilectiōe dei neceſſaria ē fides ⁊ vita.vñ: Sine fide īpoſſibile ē placere deo. Et alibi: Fides ſine opib⁹ mortua ē. In dilectiōe ꝓximi patientia ⁊ benignitas.vñ: Charitas patiens ē:benigna eſt: vt.ſ.illata mala eq̄nimit ſuſtineat:⁊ ſua bona benigne īpendat. Habꝫ q̄ꝫ exterior porta.i.lex duo latera.i.ſpūales p̄res: ⁊ carnaleꝫ ppl'm:in q̄b⁹ mēſe ſunt:ī ſpūalib⁹ doctrina ⁊ ꝓphetia:in carnalib⁹ circūciſio ⁊ ſacrificiū. e Octo mēſe erāt ⁊c. Grego. Quia q̄cq̄d fides credit:q̄cq̄d vita exēplo bonis opib⁹ oñdit:q̄cq̄d patiētia humilit tolerat:q̄cq̄d benignitas largit miſtrat:q̄cq̄d doctrīa ſalubrit docet:q̄cquid ꝓphetia ꝓmonet:q̄cq̄d circūciſio ad mādatū exterius legauit:q̄cq̄d ſacrificiū ex deuotione offerētis egit:in oīpotētis dei oculis h̄ eſſe victimā oñdit. In lege enī q̄ eſt exterior porta:etiā ꝑ carnale ſacrificiū:ppl's deuotiōeꝫ ſui cordis īmolabat. f Quattuor āt mēſe ⁊c. Grego. Quia ⁊ hi q̄ in ſctā eccl'ia fidē:vitā:patiētiā atqꝫ benignitatē cuſtodiunt:ſummis iā virtutib⁹ pollent:et q̄ in ſynagoga doctrinā ⁊ ꝓphetiā:circumciſionē ⁊ ſacrificiū cognouerunt: alia offerēdo:alia retinēdo deuotiōis ſue victimā offerunt. g De lapidibus qua. Grego. Sanct'.ſ.quoꝝ vita in ꝓſperitate ⁊ in aduerſitate fortiter ſtat:in ꝓſperitate nō extollit:ī aduerſitate nō frangit: ſuaſionib⁹ ad mala nō trahit:vituperationib⁹ a bono nō reuocatur. Grego. De lapidi.quadris. De his lapidib⁹ quadris dr: Lateres ceciderūt.i.iudei:ſed quadr' lapidib⁹ edificabim⁹.i. apl'is: martyribus ⁊ doctorib⁹ eccl'ie.de his veſtibulum.i.ppl's mēſas hꝫ.iiij.cōſtructas: qꝛ fidem:vitā:patientiā:benignitatē. de vita ſanctoꝝ in exemplū ſumunt. h Longi.cu.vni⁹ ⁊c. Hiero. Longitu.⁊ lati.cubiti vni⁹ ⁊ dimidij.ſcꝫ per quadrum:que ſimul iuncta tres cubitos faciunt:qui tres cubiti habent in altitudine cubitum vnuꝫ: vt myſteria trinitat' vnius cubiti.i.diuine maieſtatis mēſura cōſeruet. Unde: Baptiçate eos in nomīe patris ⁊ fi.⁊.ſſ. Nomen autem dei quaſi vnius altitudīs cubitus eſt:qui tres cōplectitur proprietates:⁊ holocauſta oblationum nr̄aꝝ ſemꝑ abſumit.
Hebr.11.b
Iaco.2.d
1.Cor.13.b
Act.10.g

Nico. de lyra

a Et in veſtibulo. Hic interſeritur de mēſis quarum alique ſunt in atrio exteriori.ſ.menſe que deſeruiunt īmolationi victime holocauſti:eo ꝙ immediate locutus eſt de holocauſto.dicit igitur: Et in veſtibulo porte.ſ.aquilonaris:⁊ accipitur hic veſtibulū ꝓ porticu que eſt in atrio exteriori:vt frequēter dictum eſt: q Due menſe hinc.i.in vno latere. c Et due menſe inde.ſcꝫ in altero. d Ut īmoletur ſuꝑ eas holocauſtum.id eſt victima totaliter cremanda. e Et pro peccato ⁊ ꝓ delicto.i.victima pro pctō cōmiſſiōis:⁊ pro pctō omiſſiōis quod dicitur delictum:quaſi derelictum. f Et ad latus exterius.i.extra porticum:iuxta tamen eius parietem. g Quod aſcendit ad oſtium porte ⁊c.i.vnde aſcenditur ad oſtium porte aquilonaris exiſtentis in muro interiori.nam ad illam eſt aſcenſus per octo gradus:vt patet ex precedentib⁹: ⁊ illi gradus ſunt ante porticum. h Due menſe ⁊c.i.porticum.cetera patent ex predictis vſqꝫ ibi: i Super quas immolabant.id eſt immolationem diſponebant.nam quattuor ſunt pro ipſa immolatione:⁊ quattuor pro vaſis immolationis.de quibus ſubditur: k Quattuor autem menſe ad holocauſtum de lapidibus qua.⁊c.quarum materia et forma deſcribitur.cum dicitur: De lapidibus quadris.⁊ trina dimēſio cum ſubditur: Longitudine cubiti vnius ⁊c.

Super quas

Act.9.c a Super quas ponãt vaſa. Alias.ſ.fideliũ.vñ: Uas electi/
Eſa.52.d onis mihi eſt iſte. Et alibi: Mũdamini q̃ fert vaſa dñi. vaſa
ſcʒ paſtores ⁊ doctores. b Hololocauſtũ. Grego. Totuʒ
incẽſum:⁊ lex q̃dẽ deũ ⁊ ꝓximũ diligi:diuiã mãdata cuſto/
dire ꝑcepit:ab alienaꝝ ↄcupiſcẽtia cõpeſcuit:nõ tñ iubet oĩa
Luc.14.f dimitti. In nouo te.dr: Niſi q̃s renũ/
ciauerit oĩb⁹ q̃ poſſi.nõ pt me.eẽ diſ.
Ibidẽ.9.c Et qui vult venire poſt me ab.ſeip.⁊c̃.
Menſe ergo interioris porte holocau
ſtũ hñt:q: in virtutib⁹ noui te.q̃ſi pro
holocauſto oĩa incẽdim⁹ qñ oĩno re/
bus mũdanis abrenunciam⁹. Menſe
vero porte exterioris ſacrificiũ hñt nõ
holocauſtũ:q: ꝑcepta legalia decĩas
offerri iubẽt:nõ oĩa dimitti. c Et
labia ea.pal.vni⁹. Quia ꝑ ꝑdicatio/
nẽ doctoꝝ tendunt opa auditoꝝ. In
palmo enĩ man⁹ tenditur:in q̃ opa ſi/
gnant. In palmo maior digit⁹ ⁊ mini
mus tẽdit:vt admonitiõe doctor au
itor ſic magna faciat vt parua nõ o/
mittat. d Palmi vni⁹. Grego. Ut
ex doctoꝝ ꝑdicatiõe ſicut vnitas in fi
de:ita ſeruet in ope:ne ꝑ bonũ qd al/
ter agit:alter ad malũ diſcordie ꝓrũ/
pat. e Reflexa. Grego.i.vt qd ore
dicũt ope cõpleant.ↄſcientiaʒ ſuã vn/
diq̃ circũſpiciẽtes:ne eorũ meſſem fa
Pro.19.d melic⁹ comedat. Uñ Salomon: Ab/
G ſcondit piger manũ ſuam ſub aſcella:
nec ad os ſuũ porrigit eã. Menſa enĩ
dei ẽ ꝑdicator:holocauſtũ ⁊ victimaʒ
portat vt currus:regit vt auriga. Un
4.Re.2.b de: Pater mi curr⁹ iſrl ⁊ auriga eius.
f Sup mẽ.aũt ⁊c̃. Rab. Menſaꝝ ãt
iſtaꝝ noĩa puto ĩ Mattheo ⁊ Marco
⁊ Luca ⁊ Johe ↄtineri: q̃rum reflexa
corona deſup ĩtrinſec⁹ ꝑ circũitũ mar
ginis ambiebat:vt holocauſta ↄtine
ret intrinſecus:nec paſſim fluere per/
mitteret:et carnes oblatiõis teneret.
Ignoſce lector difficultati locoꝝ:aut
ſi meli⁹ q̃d ĩuenire potes doce:libẽter
diſcim⁹ qd neſcim⁹. Grego. Habuit
ſynagoga ſpũales pr̃es ĩ doctrina at/
q̃ ꝓphetia:ex q̃b⁹ exẽplũ vite in ꝟtu
tibus traheret:ſed rudis ppl's magis ꝑ timorẽ q̃ʒ ꝑ amorem
ſeruiẽs:noluit imitari ꝟtutes q̃s vidit: ⁊ iõ porta exterior q̃
ad aquilonẽ ꝑgit:mẽſas nõ habet ad holocauſtũ. g Ex/
tra portã. Scilicet poſt murũ.quẽ.lxx.trãſtulerũt peribuluʒ:
q̃ totũ tẽplũ ꝑ quadruʒ ambiebat in circũitu. Introductus ẽ
ꝓpheta in atriũ interi⁹:⁊ ad aq̃lonẽ ⁊ ad auſtrũ ⁊ ad portaʒ
orientalẽ:⁊ rurſum ad aq̃lonẽ.de q̃b⁹.ſ̃.dictũ eſt. Quoꝝ ſen
Joh.14.a ſum ſaluatoris teſtimoniũ breuit oſtendit: In domo pr̃is mei
mã.mul.ſunt.q̃b⁹ explet ingredit tẽplũ.i.ſctãſctõrũ. Gre/
go. Extra portã inte.g.c. Quia adhuc ſunt electi quiq̃ extra
ſecreta gaudia interioris vite:q̃ oĩpotẽti deo deſideriũ ſuũ ꝑ
magni amoris ardorẽ cantãt:⁊ ſic ⁊ ĩtra ſt ⁊ extra. Ambulãt
enĩ ꝑ fidẽ nõ ꝑ ſpẽm. Ibi ſunt cãtores q̃ mãdata dei cantando
Ps.118. faciũt.i.amore nõ timore. Uñ: Cantabiles mihi erãt iuſtifica
Ibi.88. tiones tue ĩ loco ꝑegrinatiõis mee. Et alibi: Miſcdiam ⁊ iu/
diciũ cã.tibi do. Judiciũ cãtat: q̃ ad illud vẽire nõ trepidat.
Grego. Extra portã interiorẽ.g.c.i.a. Id eſt porta interior
ſctã eccl'ia. Extra hãc atriũ interi⁹ q̃ʒtũ ad portas ſeq̃ntes aq̃
lonis.ſ.⁊ auſtri oriẽtis. Exteri⁹ aũt reſpectu interioris porte.
Sancta enĩ eccl'ia duas vitas habet.vnã q̃ laborat in terra.
alterã qua remunerat in celo. In vtraq̃ aũt offert hic ſacrifi
Ps.50. ciũ cõpunctiõis.de q̃: Sacrificiũ deo ſpiritus contribulatuſ.
Ibidem. Illic ſacrificiũ laudis. De q̃: Tunc acceptabis ſacrificiũ iu/
ſticie oblatio.⁊ holo.⁊c̃. In vtroq̃ ſacrificio carnes offerun/
tur:hic dũ macerant corꝑa.ibi dũ reſurgũt in gl'ia. Porta ḡ
interior hʒ interiora ſua:illã.ſ.vitã quã nemo noſtrũ adhuc
vidit. Habet exteri⁹ atriũ.i.vitã pñtem:in q̃ oĩe bonũ agit:
vt ad bonũ ſine fine vẽiat. h In atrio i.⁊c̃. Rab. Qd.ſ.re
ſpiciebat ad aq̃lonẽ ⁊ ad auſtrũ ⁊ ad meridiẽ ⁊ ad orientẽ:vt
ſemꝑ meminerint cantores dñi:⁊ q̃ angeloꝝ officio detinen/
tur:ꝑ q̃s grad⁹ ad ſũma ꝑuenerint:⁊ myſteria ſinguloꝝ loco
rũ diligenter agnoſcant. i Porte reſpiciẽtis ad aquilo.
Grego.

a ſ qui quedã diuina myſteria ab hoĩe in hac vi/
ta plene cõprehendi nõ poſſunt.ex parte enim co
gnoſcim⁹:⁊ ex ꝑte ꝓpheram⁹. b ſ charitatis q̃n/
tum ad proximum.

ẽt dimidij ⁊ latitudĩe cubiti vni/

a ſ quia deũ nec plene ſcire nec diligere poſſunt.
b ſ fidei que inuiſibilium eſt.

us ẽt dimidij:et altitudine cubi/

a ſ q: vnus deus:vna fides:vnum baptiſma.
b ſ animas q̃ pietatis capiũt verba:vt ex eis ho/
locauſtum vite ⁊ orationis immoletur.

a ti vnius:ſuper quas ponant vã/ a

a ſ martyres.de q̃bus: Precioſa in cõſpectu dñi
mors ſctõꝝ ei⁹. ſ q̃ oĩno mũdũ relinquũt:⁊ ſeipõſ
incẽdũt igne amoris dño in odorẽ ſuauitatis.

b ſa:in q̃b⁹ ĩmolatur holocauſtum

a ſ q̃ mũdo adhuc licite vtunt:q̃ſi ꝑtẽ ſui retinẽt.
ſ eoꝝ.ſ.q̃ ↄtinẽtia ⁊ corꝑiſ ſcitate aĩaſ ĩmolãt dño

c d ⁊ victimã:⁊ labia eaꝝ palmi vni⁹ b

e reflexa intrinſecus per circũitũ. c

a ſ quia oro carnalibus predicatione eorum con
uerſis preces offerunt domino.

f Super mẽſas autem carnes ob/ d

g lationis. Et extra portã ĩteriorẽ e

a ſ q̃bus dr: Cantare dño canticũ nouũ. q̃ cũ an/
gelis clamant: Gloria in excelſis deo.

h gaçophylacia cantoꝝ in atrio in f

a ſ in qua ſpes ſignatur.

i teriori:quod erat in latere porte g

reſpicientis ad aq̃lonẽ. Et facies h

a ſ amboꝝ.alteꝝ tñ q̃ſi ad auſtrũ ⁊ aquilonẽ re/
ſpiciebat. b ſ in qua charitas.

k eorum contra viam auſtralem: i

a ſ que eſt fides.

l vna ex latere porte oriental:que k

Grego. Sunt aũt gaçophylacia intra portã aq̃lonis ⁊ ori
entis:⁊ auſtralẽ viã reſpiciũt:q: corda ſctõꝝ inter fidẽ ⁊ ſpem
poſita:auſtralẽ viã reſpiciũt:q̃ ſctẽ charitat ignibus inarde/
ſcunt. Grego. Porte reſpiciẽtis ad aq̃lonem. Per aq̃lonis
portã ſignificat gẽtilitas:ꝑ quã ille in frigore torporis poſſi/
debat.q̃ ait: Sedebo in mõte teſtamẽ
Eſa.14. ti in laterib⁹ aq̃lonis. Per auſtri viã
iudea:in q̃ ſpũales pr̃es celeſti amore
ferbuerunt. Per oriẽtis portam ipſe
dñs.de q̃ dr: Ecce vir oriẽs nomẽ ei⁹. Zach.6.
Et viſitauit nos oriens ex alto. Sunt
ḡ gaçophylacia cantoꝝ ex latere por/
te aq̃lonis:q: nõ ſolũ in iudea fuerũt
corda ſctõꝝ ſpũalit accẽſa:ſed etiã in
gentilitate ad fidẽ cõuerſa. Sʒ exẽpla
hui⁹ ardoris a ſpũalib⁹ ſynagoge pa
trib⁹ acceperũt.vñ gaçophylacia ĩ la
tere aq̃lonis poſita ad viã auſtri aſpi
ciunt. Notandũ aũt q̃ gaçophylacia
inter portã aq̃lonis et oriẽtis ſunt:q:
poſt incarnatiõem dñi multitudo gen
tiũ ad fidẽ venit:atq̃ int ĩpos fideles
⁊ ſacra dñice incarnatiõis q̃ medulli/
tus diligũt corda amãtiũ ſurgũt. Ha
bent ḡ ſctã gaçophylacia:hinc portã
aq̃lonis:inde oriẽtis:q: int ĩpa redẽ/
ptiõis ſue myſteria q̃ ſequunt:et car/
nales q̃s intra ſctãm eccl'iam tolerãt:
multi iudeoꝝ forti amore ꝓficiunt:et
int illa q̃ amãt ⁊ q̃ tolerãt q̃ſi quedaʒ
gaçophylacia diuitias ſpũs in mente
ſeruãt: nec int hec deficiũt: ſed ad au
ſtralẽ viã oculos mẽtis tẽdũt. Quid
enĩ patimur qd ꝓ amore dei pr̃es nr̃i
nõ ꝑtulerũt? Inter portã auſtri ⁊ aq̃/
lonis oriẽtalis eẽ deſcribit:q: dñs de
iudea nat⁹:mox in fidẽ ſuã eccl'iam de
gẽtib⁹ traxit. Orientalis q̃ʒ porta ad
aq̃lonis portã reſpicit:q: dñs ſynago
gam deſeruit:⁊ gentiũ multitudinem
collegit. k Cõtra viã. Una via ẽ
Joh.14. oĩbus que dicit: Ego ſum via.
l Porte oriẽtal. Grego. Quia poſt
pctã ĩ baptiſmo dimiſſa: poſt fidẽ ac/
ceptã in mult offendim⁹ oẽs:ad viaʒ
ḡ auſtri oculos mẽtis leuemus vt ex
ſctã cha/

Nico. de lyra

a Sup q̃s ponãt vaſa in q̃b⁹ ĩmolat.i.inſtrumẽta ĩmolatio
ni deſeruiẽtia.ſm enĩ modũ loquẽdi hebraicũ inſtrumẽta cu/
iuſlibet artis vocant cõiter vaſa. vñ Geñ.xxvij.vbi dr Sume
arma tua pharetrã ⁊c̃.in hebreo hr: Sume vaſa tua. b Et
labia eaꝝ palmi vni⁹.hic accipit palmus nõ ſm longitudinẽ
man⁹ ſed ſm latitudinẽ: ⁊ vocat gallice dour: ⁊ eſt dimenſio
q̃ttuor digitoꝝ ex trãſuerſo. c Reflexa intrinſec⁹ ꝑ circũ/
itum.verſus partẽ ſuperiorẽ:ſicut eſt in ſcacarijs:⁊ ſunt ad h
hec labia vt vaſa ſup menſas poſita.ſ.cultelli ⁊ bacini ad reci
piendũ ſanguinẽ ⁊ huiuſmodi ibi melius reponantur.
d Sup menſas autẽ carnes oblationis.i.offerende in alta/
ri holocauſtoꝝ. e Et extra portam. Hic reuertit ad plent⁹
deſcribẽdũ gaçophylacia ꝑdicta in atrio interiori exiſtẽtia.d.
Et extra portã interioreʒ.i.atrij interioris. f Gaçophyla/
cia cantoꝝ ĩ atrio interiori.ex h ⁊ ſequẽtib⁹ videt manifeſte q̃
Richardus de ſancto victore ⁊ Hugo cardĩalis et alij cos ſe/
quẽtes nõ dicant bene:dicentes q̃ nullũ edificiũ niſi ſolũ alta
re holocauſtoꝝ eſt in atrio interiori.nã gaçophylacia cantoꝝ
dicunt hic eẽ ibi:nec ↄtra h eſt qd dr hic: Et extra portã ⁊c̃.nã
illud qd eſt vltra portã vel citra pt dici extra eã:licʒ cõius di/
cat de eo qd eſt citra.ꝓpter qd ad excludẽdũ hũc intellectum
ſubdit: In atrio ĩteriori:⁊ ad oñdẽdũ in q̃ ꝑte atrij ſũt.ſubdi/
tur: g Qd erat ĩ late.por.reſpici. ad aq̃lonẽ.i.porte aq̃lo/
naris. h Et facies eoꝝ.i.oſtia. i Cõtra viã auſtraleʒ.i.ↄ
auſtrũ:vt meli⁹ apparebit ĩ figura ſeq̃nti. k Una ex latere
por.ori.q̃ reſpi.hec lr̃a videt falſificata ꝑ ſcꝑtores vl impitos
correctores.nã ſic dʒ eẽ: Unũ ex latere porte oriental:ibi enim
vnũ ẽ gaçophylaciũ: Qd reſpiciebat ⁊c̃.et ſic habem⁹ q̃ttuor
gaçophylacia ĩ atrio ĩtiori exiſtẽtia.duo ꝓ cãtorib⁹:⁊ vnũ.ſ̃.
poſitũ ſʒ lr̃aʒ hebraicã:⁊ h alteꝝ:⁊.ꝓ.q̃b⁹ ſint iſta duo ſbdit:
Hoc

ſancta charitate feruētes: calor amoris nos liberet a culpa tepōris ꝛ frigoris. a Sacerdotū. Hi enī ſolā meridianā viā reſpiciunt: q̄ ſolis ſpiritualibus occupati: ſemper in his que amoris dei ſolliciti ſunt. b Sacerdotū e. q̄ excu. Qui corrigendis ꝛ diſcutiēdis peccatis p̄ſunt: ꝛ ad aq̄lonis viā oculos reflectūt: vt in mē te peccantium que ſint frigora torporis videāt: ꝛ tamē charitatꝭ flāma caleſcāt. c Filij ſadoch. Iuſti vel iuſtificantꝭ. ſ. omipotētꝭ dei.
Pſ. 10. de quo: Iuſtus dn̄s: et iuſticias d. e. v. v. e. d Qui accedūt de filijs leui. Hiero. Qui interp̄taꝛ aſſumptus: ꝛ ip̄i aſſumunꝛ a dn̄o: vt accedant ad eum: ne de ſolo moyſe
Exo. 19. a dicaꝛ: Moyſes accedebat ad dn̄m: ſed oēs q̄ miniſtrāt deo: appropinquare dicanꝛ. De filijs leui. De
Ioh. 1. a his filijs diciꝛ: Quotq̄t autē receperunt eum: dedit eis poteſtatē filios dei fieri. e Atrium. Ipſum ī quo erant due exedre: vł gaçophylatia cuſtodum templi ſiue altaris habitaculis delegata. f Longitu. c. cu. ꝛ la. ꝛc̄. Grego. Longitudo ſpei ꝛ latitudo charitatis in cordibus fideliū vacua nō ſunt. naꝫ ꝑ fidem quicq̄d valent operanꝛ. In chriſto enim ieſu tm̄modo valet fides que per dilectionē operaꝛ. Si ergo in vita fideliū iuxta modū ſuum ꝑ ſingulos ꝑfecta eſt longanimitas ſpei: ꝛ latitudo charitatis et certitudo fidei ꝛ ſtudiū operis atrium templi ꝑ quadrū centum cubitos habet: in quo omnia latera eq̄lia. dum enim in hac vita viuimus: omnes has virtutes apud nos eq̄les inuenimus. Quantū enī amamus tantum de ſpe preſumimus: ꝛ quantum credimus: tantum amamus. De fide autē ꝛ opatione dicit
Ioh. 2. a Iohānes: Qui ſe dicit deuꝫ noſſe: ꝛ mandata ei⁹ nō cuſtodit mendax eſt. Noticia enī dei ad fideꝫ: cuſtodia mādatorū ꝑtinet ad opationē. Charitas tn̄ maior fide ꝛ ſpe diciꝛ: quia cum in futuro illa ceſſabunt: hec perficieꝛ. g Altare. Erat. ſ. in ip̄o atrio vt nunq̄ ſctōꝝ ad dn̄m ceſſet oratio. ¶ Hinc

a ſ vbi torpor pctī. b ſ vir. ſ. q̄ introduxit.
reſpiciebat ad viā aq̄lōiſ. Et dixit
ad me: Hoc ē gaçophylatiū qd̄ re a
a ſ ſolam. b ſ in q̄ lux pleniſſima.
a reſpicit viāꝫ meridiānā ſacerdotū b
a ſ maioꝝ. ſ. ſ orādo: p̄dicādo: bn̄faciēdo: malꝭ reſiſtēdo: eccłiaꝫ defendēdo. b ſ qd̄ nos ſum⁹. ſ ſꝫ
q̄ excūbāt ī cuſtodijs tēmpli: por c d
a ſ qꝛ eos qui veniunt ab aquilone q̄ offerūt victimas ꝑ peccatis ſuſcipe ꝛ ſaluare cupiūt.
ro gaçophylatium quod reſpicit
a ſ ꝛ meridianā ſubaudis. b ſ minorū. ſ. q̄ dum maiores maiorib⁹ intēdūt: vitā carnaliū corrigēdo aptā ſacrificio reddūt: vt ī cōſpectu oīpotentꝭ dei carnes eoꝝ ī odorē ſuauitatꝭ incendant.
b ad viāꝫ aq̄lonis ſacerdotū erit q̄ e
a ſ exterioris. ſ in q̄ victime offerunꝛ ꝑ pctō.
excubāt ad miſteriū altārꝭ. Iſti ſt̄ f
a ſ vtriq̄ ꝑ officio ſuo dn̄o ſeruiētes. b ſ electi. c ſ .i. fidelis ppłi: ꝑ ſacra fidei aſſūpti: ꝛ a ꝑfidis ſegregati.
c d filij ſadōch: q̄ accedūt dē filijſ leui
a ſ ābulās ī via īmaculata: hic mihi mi. b ſ nō ſibi. c ſ Idem q̄ itroduxit me. ſ. ī atriū interi⁹. ſ. ſctāſanctoꝝ.
ad dn̄ꝫ: vt miſtrēnt ēi. Et mēſuſ ē g
a ſ amplitudinē fideliū ppłoꝝ. b ſ ſpei. c ſ qꝛ
e f ātrium longitūdine cēntum cu
ꝑfecta. ſ charitatis. b ſ vt ſacerdotes dn̄i miniſterio ſeruiētes q̄ per artā ꝛ anguſtā viā intrauerant: habeāt deambulatoria latiſſima ꝛ imꝑfecto cōſummatoq̄ꝫ virtutū numero cōmorenꝛ.
bitorum: et lātitudine cēntum
a ſ vt vita fideliū in q̄ttuor virtutib⁹ eq̄liter ꝑficiaꝛ ī iuſticia. ſ. fortitudīe: tēperātia ꝛ prudētia. b ſ maiores: hoſtia viuēs: ſctā: deo placens.
g cubitoꝝ pēr q̄drum: et āltare an

a Hoc gaçophylatiū qd̄ reſpicit viā meridianā. ex tranſuerſo. b Sacerdotū. ſupple eſt. c Qui excubāt in cuſtodijs tēpli. ne aliq̄d indecēs fiat ibi: d Porro gaçophylatiū qd̄ reſpicit ad viā aq̄lonis. i. frontes porte aq̄lonaris vt dictū eſt. ſ. q̄ porta eſt via intrādi atriū īteri⁹ ab aq̄lone ſicut meridiana ab auſtro. e Sacerdotū erit q̄ excubāt ad miniſteriū altaris. i. ad h̄ vigilāt. ſicut eī habeꝛ. j. Paralꝭ. xxiiij. Dauid amplians cultū diuinū inſtituit. xxiiij. ſacerdotes maiores alijs: tn̄ ſub ſūmo pontifice: q̄ miniſtrarēt ꝑ hebdomadas ſucceſſiue: ꝛ iō ꝓportionabiliter fuit ordinatuꝫ de minorib⁹ ſacerdotib⁹ ꝛ cantorib⁹: propter qd̄ in atrio interiori ponunꝛ q̄ttuor gaçophylatia: duo ꝓ cātorib⁹ ꝛ duo ꝓ ſacerdotib⁹ vt manerent ibi tp̄e hebdomade ſue miſtratiōis. Uel aliter pōt dici ꝙ nō manebāt ibi de nocte nec comedebāt: ſed ſacerdotes manebāt ꝛ comedebāt in edificijs aq̄lonari ꝛ auſtrali exiſtētib⁹ in laterib⁹ tēpli vt. ī. diceꝛ. cantores aūt cū alijs leuitꝭ in gaçophylatijs exiſtētib⁹ in atrio exteriori in ꝑte oriētali. dicebanꝛ tn̄ dicta q̄ttuor gaçophylatia cantoꝝ ꝛ ſacerdotū: qꝛ ↄſeruabanꝛ ibi inſtrumēta eoꝝ miſterio neceſſaria: vt cithare: cymbala et hmōi pro cantorib⁹. acetabula xo ꝛ phyale: thuribula ꝛ hmōi ꝓ ſacerdotib⁹: ne bis in die ꝓ ſacrificio veſpertino ꝛ matutino oporteret talia exportare ꝛ reportare: ſicut in eccleſijs nr̄is remanēt frequēter calices libri ꝛ veſtimēta: ꝛ miſtri ī alijs locis comedūt ꝛ iacēt. f Iſti ſunt filij ſadoch ꝛc̄. hoc dꝛ: qꝛ Salomon. iij. Regꝭ. ij. abiecto abiathar de ſummo ſacerdotio inſtituit ſadoch loco ei⁹: et ſic ſūmū ſacerdotiū fuit reductū ad ꝓgeniē eleaçari filij aaron: ſic̄ dictū fuit pleni⁹ ibidē. Cōſeq̄nꝛ ponitꝛ mēſura atrij interiorꝭ. cū dꝛ: g Et mē. ē atriū ꝛc̄. ꝛ ptꝫ lr̄a: ꝛ in h̄ ꝛminaꝛ deſcriptio ꝑtis anterioris edificioruꝫ tēpli q̄ incipit ab exteriori muro oriētali: ꝛ ꝛminaꝛ in latere occidētali atrij interioris: ꝛ linea exinde imagiārie ꝓtracta vſq̄ ad muros exteriores aquilonarē ꝛ auſtralē. Ad p̄dicta vero facili⁹ capiendum poſui hic figuram ſequentē predicta repreſentantē quantum ad lineas fundamentales. Et introduxit

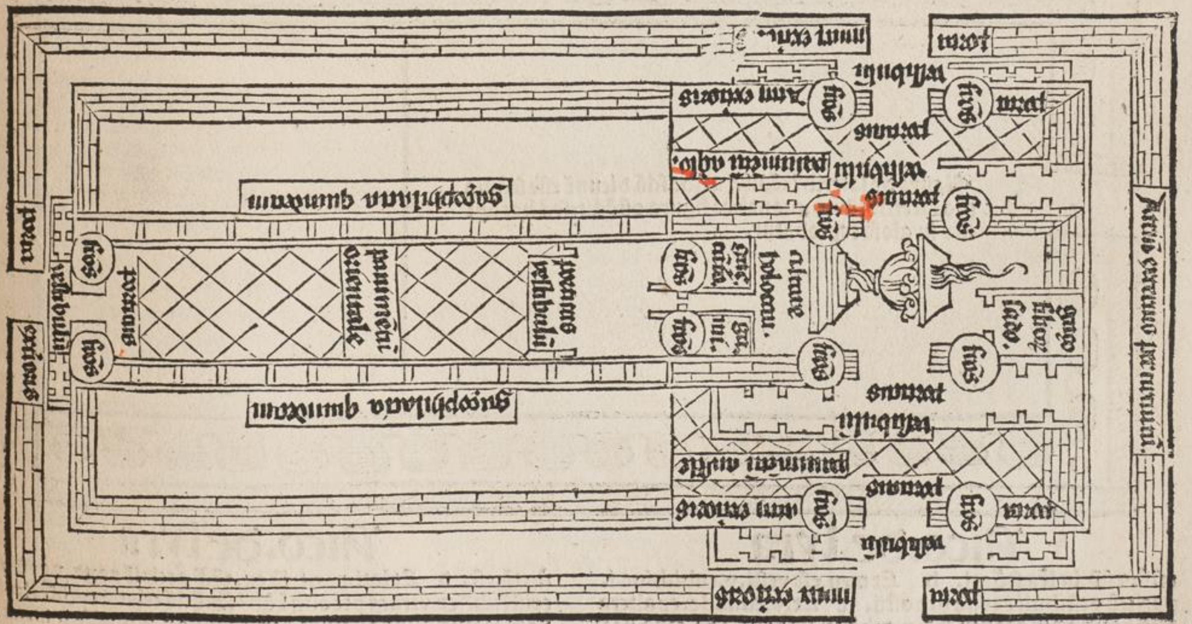

a Hinc ⁊ quinq; cu/ bit's inde. Hierony. Eleganter dictum eſt: non a dextra nec a ſiniſtra: ne videretur ī ſanctiſſanctorum aliquid eſſe ſiniſtrum.
b Uiginti cubitoꝝ ⁊ latitudinez vndeci ⁊c. Uigenarius ſicut dualis propter duas decades in malo ſolet accipi: ſicut vndenarius q̄ vno indiget vt ſacrum expleat numerum. ſcilicet duodenariuz: et tn̄ ī veſtibulo templi eſſe dicūt: q2 cōiūis ſctī ſūt ſacerdotes ⁊ ī templi miniſterijs collocati: ⁊ q̄tidie victimas offerāt xp̄o: tn̄ q2 ī fragili corpore et ſubiecto vitijs cōmorant: ⁊.xx. hn̄t ⁊.xj. Unde:
Ro. 7. d Miſer ego homo quis me liberabit de lege mortis huius.
Et columne

a ſ i exēplū cōſpiciēdū. b ſ mioꝝ q̄ tn̄ tēplū dei.
te faciē templi. Et itroduxit me ī a
veſtibulū tēpli: ⁊ mēſuſ ē veſtibu b
a ſ qm̄ q̄ īgreſſ⁹ fuerat dīnis ſenſib⁹ erat erudit⁹: ⁊ nec dextera nec ſiniſtra: ſ3 via regia īgrediebat.
a lū quīq; cubitꝰ hic: ⁊ q̄nq; cubitꝰ c
a ſ q̄ intrat ad veſtibulū tēpli. b ſ myſteriū trinitatꝰ qd̄ porta ad dn̄m: dū ⁊ pr̄ ī filio ⁊ fili⁹ ī patre ⁊ ſpūſſctūs ī vtroq;: q̄ numer⁹ vna porta ē eorū q̄ poſt baptiſmū trinitatꝰ ꝑueniūt ad ſalutē.
inde: et latitudinez porte triū cu/ d
bitoꝝ hinc ⁊ triū cubitorū inde:
b lōgitudinē āt veſtibuli vigīti cu e
bitoꝝ ⁊ latitudinē vndeci cubito/

a Et introduxit me ⁊c. Deſcripta ꝑte anteriori edificioꝝ tēpli: hic ꝯn̄r deſcribit poſterior in q̄ ſ̄m doctores latīos ſūt q̄nq; edificia p̄ncipalia. ſ. portic⁹ tēpli: ip̄m tēplū: edificiū aq̄lonare ex vno latē tēpli: ⁊ edificiū auſtrale ex altero: ⁊ edificiū ſeꝑatū ab occidētali ꝑte tēpli. Hebrei vero nō ponūt iſtud vltimū edificiuz dicētes ꝙ edificiū ī textu dictū ſeꝑatū ē ip̄m tēplū cū ſua porticu: qd̄ rōnabilr̄ ꝑt dici. nā accipiēdo ſic templū cū ſua porticu: int̄ ip̄m ⁊ alia edificia ē ſpaciuz: et ſic ē ab eis ſeꝑatū ī ſitu. ſilr̄ ī altitudīe: nā a tra ī ſurſuz excedit alia edificia ī. lx. cubitꝰ vl̄ circit̄. ſilr̄ dignitate: q2 digni⁹ ē ceterꝰ edificijs: ſic igit̄ ꝑs iſta in tres ꝑtes diuidit̄: q2 p̄io deſcribit̄ portic⁹ tēpli. ſcd̄o templū ip̄m ī p̄nci. ſeq̄ntꝰ. ca. tertio edificium aq̄lonare ⁊ auſtrale. ca. xlij. Ad maiorē ītelligētiā dicēdoꝝ ſciendū ꝙ accipiēdo tēplū cū porticu: tēplū h3 tres ꝑtes. Pria ē portic⁹ hn̄s. xj. cubitos ī latitudīe: q̄ accipit̄ ab oriēte ī occidētē: ⁊. xx. cubitos ī lōgitudīe ſ̄m latitudinē tēpli ab auſtro ī aq̄lonē. ſcd̄a eſt ſctm̄ vl̄ ſctā hn̄s. xx. cubitos ī latitudine. ſ. ab auſtro ī aq̄lonē: ⁊. xl. ī longitudīe. ſ. ab oriēte ī occidētē. tertia ꝑs tēpli ē ſctm̄ſctōꝝ hn̄s. xx. cubitos ī lōgitudīe: ⁊. xx. ī latitudine: ⁊ accipiunt̄ iſte mēſure ītra ꝑietes ꝑ modū h̄ figuratū. His p̄miſſis ad lr̄az accedam⁹: Et introdu. me ī veſti. tēpli. ī. in ei⁹ porticū: ita ꝙ hic veſtibulū ꝑ porticu ſumitur.

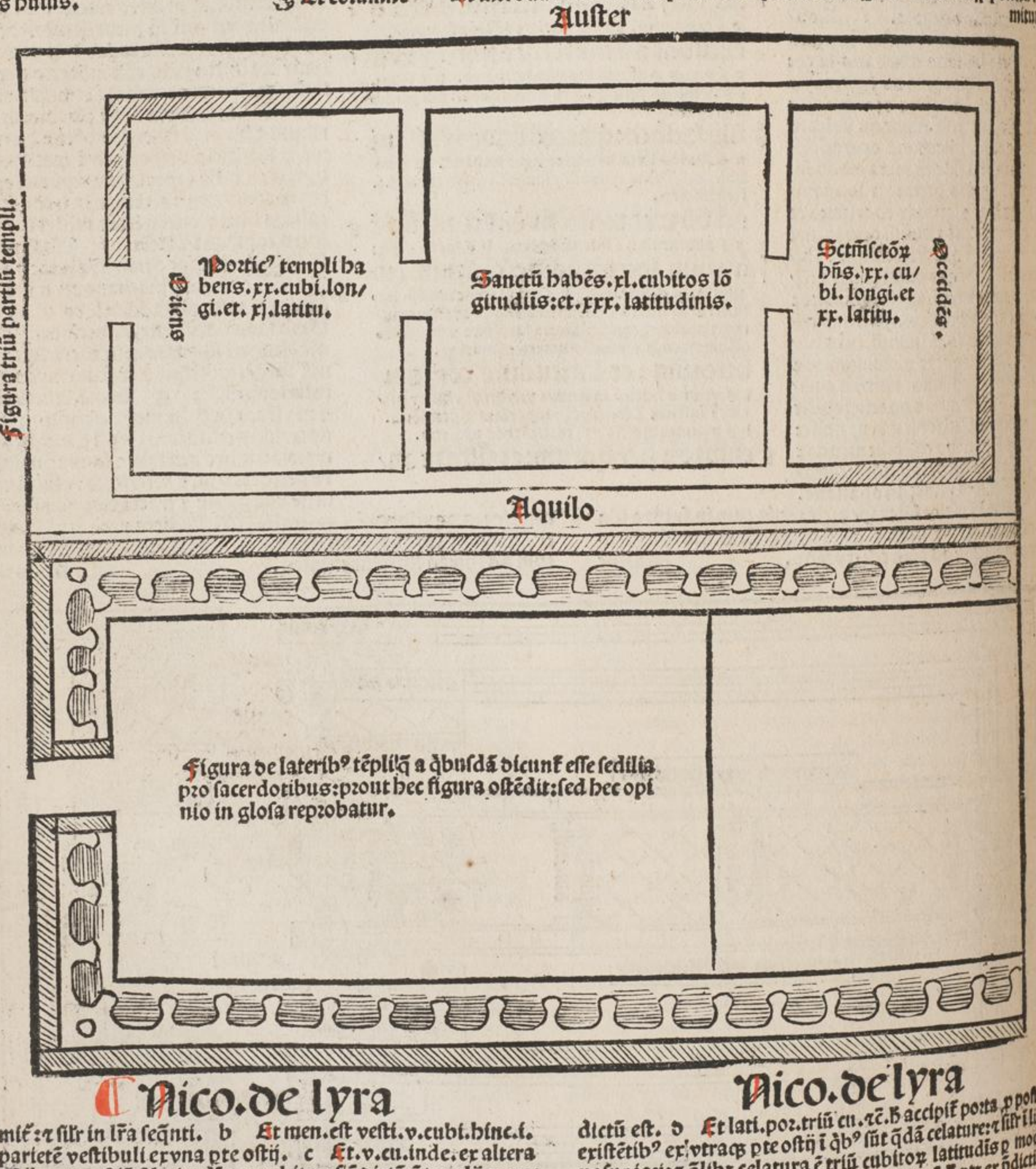

Nico.de lyra

mit̄: ⁊ ſilr̄ in lr̄a ſeq̄nti. b Et men. eſt veſti. v. cubi. hinc. ī. parietē veſtibuli ex vna ꝑte oſtij. c Et. v. cu. inde. ex altera oſtij ꝑte: ⁊ oſtiū ē latitudīs. x. cubitoꝝ ſic̄ dictū ē de alijs portis atrioꝝ: ⁊ h̄ eſt lōgitudo portic⁹ iuxta latitudinē tēpli: vt p̄ dictū eſt.

Nico.de lyra

dictū eſt. d Et lati. por. triū cu. ⁊c. h̄ accipit̄ porta ꝑ poſtib⁹ exiſtētib⁹ ex vtraq; ꝑte oſtij ī q̄b⁹ ſūt q̄dā celature: ⁊ ſilr̄ ī limine ſuꝑiori: ⁊ q̄lib3 celatura ē triū cubitoꝝ latitudīs ꝑ modū ī margine figuratū. e Longi. aūt veſti. ⁊c. h̄ ꝑ3 ex p̄dictis.
Et octo

a Et co.e. Scti colūne eccle. Petr⁹ et iohānes colūne due: ꝑ q̄s ingredimur ad sctā sctōꝝ: ⁊ q̄ꝝ doctrīa ad xp̄m nr̄ introit⁹ est.
b Et intro. ⁊c. Sex cu. Isido. Ca.XLI
Sacrm̄ oīm creaturaꝝ. Sex enī dieb⁹ mūdus ē cōditus ꝑ q̄ꝝ noticiā cāsꝗ ꝯditiōis atq̄ rōez intram⁹ in tēplū dei: ⁊ ex creaturaꝝ ordīe atq̄ ꝯstātia cogſcim⁹ creatorē. c Decē c. Hiero. Die decia mēſis pmi q̄ appellat niſan: ad imolatiōez et pparationē paſce agn⁹ aſſumit. Septio igit mēſe decime offerunt i dei horrea: vl' vt ſcriptura dicē conſueuit torcularia. vnde: Dilatami et vos vt cum ꝑ .x. cubitos porte tēplū q̄s fuerit igreſſus: ex vtraq̄ ꝑte ipi⁹ latera: ſiue vt i hebreo ꝓprie d̄r: humeri mēſurent: q̄ ad opa rferūt. Qui humeri porte ex vtraq̄ ꝑte q̄nos hn̄t cubitos vt ꝑ q̄nos ſēſus atq̄ q̄nos de q̄rū dn̄ia s. dictū ē adita tēpli igrediant. d Lō. e.xl.c. ⁊ la.xx. Vigies.xl. octigēta faciūt: q̄ nūer⁹ octonario vi-
Ecc.11.a cin⁹ ē. vn̄: Date ꝑtes ſeptem necnō ⁊ octo. Vl' q꞉ ꝑ tribulatiōes et āguſtias hui⁹ ſecl'i intram⁹ i ſanctuariū dei. Xl. ei nūer⁹ laboris ē. vn̄ moyſes ⁊ helias h̄ nūero ieiunāt: ⁊ iſrl' vexat ⁊ ꝓbat i ſolitudine: ⁊ p⁹ multos labores t̄rā ꝓmiſſionis ingreditur. Et dn̄s nr̄ s₃ aſſūpti corpor' fragilitatē tētat xl. dieb⁹ i ſolitudie: vt p⁹ victoriaz accedāt angl'i ⁊ miſtrēt ei. Hiero. Et lati. xx.c. Cū poſt tribulatiōes ⁊ anguſtias dicem⁹ cū
Lcr.1.b aplo: In oīb⁹ tribulati: s₃ nō coanguſtati. Et
Ps.4. cū ꝓpha. In tribula. dilataſti.m. Tūc nobis altiſſim⁹ apiat itroit⁹: q̄.xx.cu.h₃ lati. Qui ⁊ ipe dual' ē nūer⁹: vt supat' mūdi certamīb⁹ atq̄ trenis: igrediant tēpli penetralia: ⁊ au-
Jo.16.g diam⁹ cū diſcipl'is: Cōfidite ego vici mūdū. e Duos cu. Iuxta ſupiorē ſenſu₃ ꝑ dualem nūerū igredimur ad eū locū vbi ſūt ſcāſcōꝝ. vij: Et ipa porta ſex cubitoꝝ eſt: ꝑ q̄s ingreſſi etnā regez poſſidem⁹: q̄ i ſeptenario demonſtrat. f Lon.e.xx.cu. Quia añ faciē tēpli ⁊ in ipo itroitu ei⁹ pteriti labor' atq̄ certamis nob mēſura ſꝑ occurrit. quā ei orōnē i ſingul' nūer' duplex poſſidet due decades hn̄t eādē. g Hoc ē ſan. ⁊c. Hiero. Nota q̄ i deſcꝑtione tabnacl'i dicunt ſcāſcōꝝ pluralr. h̄ ſctm̄ſcōꝝ ſinglarit: vt p⁹ ſcā vēiam⁹ ad ſctm̄: ſic p⁹ multa cātica ad cāticū cāticoꝝ. qd̄ oīm carminū carmē ē qd̄ canētes ſpōſi copl'amur āplexib⁹.
Si añ faciē tēpli ſctm̄ſctōꝝ ē: q̄ztā btitudinē i tēpli iteriorib⁹ eſtiare debem⁹. vnd̄: h̄ la-
Ps.27. bor ē i ꝯſpctū.m. Donec itrē i ſā.d. ⁊ i.i.n.e.

Quattuor

ſacro numero.ſ.
rū. At octo gradib⁹ aſcēdebat ad a
a ſ.ſ. iteriorē portā. b ſ vn̄. q̄vicerit faciā illū columnam in templo dei mei. ſ petrus ⁊ iohānes columne eccleſie dicuntur.
a eām: et colūne erant in frontib⁹ b
a ſ nō dic̄ due ne dualē icurrat nūeꝝ: ſ₃ vna ⁊ vna q̄ nūer⁹ ē ꝑfect⁹. ſ h̄ nūer⁹ i vnione dei ſumit.
vnā hinc: ⁊ altera inde.
ſ tādē poſt multa myſteria varioſq̄ introit⁹ ⁊ in loc' ſingul' ꝓprietates.
b Et introduxit XLI c
me in tēplū: ⁊ mēſus eſt d
frōtes ſex cubitos latitudīs hic: e
⁊ ſex cubitos latitudīs inde: lati f g
tudinez tabernaculi. Et latitudo h
a ſ q̄ ſacrat⁹ ⁊ ꝑfect⁹ nūer⁹: in q̄ mēſe ſeptimo decima die mēſis ieiuniū ꝓpitiatiōis eſt. b ſ vl' humeri. vn̄: ſuppoſuit humeꝝ ad laborādū. in veſte quoq̄ pontific' humerale cū rōnali ſtringit: vt rōne opa cōpleant. vn̄: A mādat' tuis intellexit.
c porte dēcem cubitoꝝ erat: et lātera porte quinq̄ cubitis hinc et i
d quiq̄ inde. Et mēſus eſt longitu k
a ſ porte de cui⁹ latitudie ⁊ hūer' tm̄ ſupradixit.
dinē ei⁹.xl. cubitoꝝ: ⁊ lātitudinē l
a ſ q̄ztuis ꝓficiam⁹ ſꝑ nobis maior ꝓfect⁹ apitur. vn̄ poſt introitū tēpli rurſu₃ ingredit intrinſec⁹.
viginti cubitoꝝ. Et intrōgreſſus m
intrinſec⁹ mēſus ē in frōte porte n o
e duos cubitos: ⁊ portā ſex cubito p q
rū: ⁊ latitudinē porte ſeptē cubi r s
f toꝝ. Et mēſus ē lōgititudinē ei⁹ t
viginti cubitoꝝ: ⁊ latitudinē ei⁹
viginti cubitorū ante faciē tēpli. v
g Et dixit ad me: hoc ē ſanctūſan x y
ctoꝝ. Et menſus eſt parietem do z
a ſ ſanctiſanctoꝝ. b ſ ꝓ fabrica mūdi ⁊ omni viſibili creatura que ſex diebus condita eſt.
mūs ſex cūbitorū: ⁊ latitudinem a b

---

a Et octo gradib⁹ aſcēdebat ad eā. H octo nō eſt de textu: q꞉ nō eſt i hebreo: vbi ſic hr̄: Et gradib⁹ aſcēdebat ad eā. tēplū enī cū ſua porticu eſt in ſūmitate montis: ⁊ iō de atrio interiori eſt aſcēſus ꝑ grad⁹ ad porticū tēpli: ſed numer⁹ graduū nō ponit hic: s₃ ꝓbabilit pōt dici ꝙ ſint.xv. ſic in tēplo Salomonis.
b Et colū. erāt in fron. ⁊c. frōtes hic dicunt partes due pariet' exiſtentes ex vtraq̄ ꝑte oſtij quaꝝ q̄libet d̄r ſupi⁹.v. cubitoꝝ: ⁊ añ illos parietes in porticu erāt due colūne. vna hinc et altera īde ſic fuit i tēplo ſalomōis: vt hr̄.iij. Reg.vij.

Moraliter.

† In anno.xxv. Ca.xl. trāſmigratōis nr̄e ⁊c. Ab iſto loco vſq̄ ad finē libri hui⁹ in expoſitiōe lr̄ali poſui breuiter ſenſu₃ myſticū. ꝓpter qd̄ hic repetere ñ intēdo.

Et introduxit me. Hic ꝯñr deſcribitur ipm̄ templū. ⁊ pmo q̄ztū ad parte₃ que d̄r ſctm̄ vel ſctā. ſcd̄o q̄ztū ad illā que d̄r ſctm̄ſctōrum. ibi: Et introgreſſus. tertio q̄ztu₃ ad aliq̄ templo adiuncta. ibi: Et menſus eſt. Circa primum dicitur: Et introduxit me in templu₃. Ex hoc qd̄ dicit: Introduxit: pt₃ ꝙ iſte menſure accipiunt intra parietes vt pdictū eſt: ita ꝙ ſpiſſitudo parietū nō includitur. A

d At mēſus eſt frōtes. i. exteriores ſupficies parietū exiſtentiū ex vtraq̄ parte apture oſtij q̄ frōtes noīantur: eo ꝙ veniētib⁹ ad oſtiū ſtatim patēt. interiores autē ſupficies latēt. e Sex cubitos latitudinis hinc. q̄ztum ad vnā frontē. f Et ſex cubitos latitudinis inde. q̄ztū ad alterā. aliq̄ libri hic hn̄t altitudinis ⁊ male. nā hebrei ⁊ libri bene correcti hn̄t latitudinis.
g Latitudinē tabernaculi. i. tēpli: qd̄ frequēter i ſcriptura vocat tabernaculū. q.d. due frōtes dicte cū aptura muri ꝓ ingreſſu a parte exteriori ꝯtinēt pciſe latitudinē tēpli: ſed h̄ videt falſu₃. q꞉ ſtatim ſubditur:
h Et la. porte decē cu. erat. decē aūt ⁊ bis.vj. faciūt xxij. cubitos. latitudo ſ̄o tēpli intra muros ē.xx. cubitoꝝ tm̄ vt dictū eſt. ſ̄. Ad h̄ dicēdū eſt ꝙ porta accipit ꝓ oſtio. oſtij vero latitudo excedit latitudinē aperture ingreſſus tantū q̄zta eſt ſpiſſitudo oſtij: vt pt₃ ad ſenſum in oſtijs domoꝝ. Et ꝑ h̄ inſinuat ꝙ ſpiſſitudo iſti⁹ oſtij eſt vni⁹ cubiti: ⁊ ſic latitudo ei⁹ excedit latitudinē hui⁹ apture. vno cubito hinc: ⁊ altero inde: et ſic aptura exterior in muro eſt tm̄.viij. cubitoꝝ. q̄ cū.xij. cubitis frontiū faciūt.xx. cubitos pciſe. Et ꝙ iſte ſit intellectus pt₃ ex lr̄a ſequēti cū d̄r: i Et latera porte v. ⁊c. nā ab extremitatib⁹ latitudinis oſtij vſq̄ ad parietes tēpli ſūt tm̄.v. cubiti ex vna ꝑte: ⁊.v. ab altera: vt pt₃ ex dict'. Nec mirandū ꝙ ſpiſſitudo oſtij dicta ē vni⁹ cubiti: q꞉ de porta tēpli ꝑ romanos cōbuſti dicit Joſeph⁹.vij. libro de iudaico bello ꝙ erat tanti pōderis ꝙ vix a viginti viris claudebat: k Et menſus eſt longi. ei⁹. ſ. templi. q̄ztum ad illā partē q̄ d̄r ſanctu₃ vel ſctā. l Quadraginta cu. ⁊c. hoc pt₃ ex dictis.
m Et introgreſſus. Hic ꝯſequēter deſcribit pars tēpli q̄ dicit ſanctūſctōꝝ. cū dicit: Et introgreſſus itrinſecus. i. ſctm̄ſctōrum: qd̄ dicit interius templū: ſicut in tabernaculo moyſi dicebat interius tabernaculum.
n Menſus eſt in fronte porte. i. in pariete ex vtraq̄ parte oſtij exiſtente.
o Duos cubitos. Hec eſt ſpiſſitudo pariet' ſiue frontis. paries enim iſte nō eſt multum altus: nec ſuſtinet ſup ſe aliud pondus: quia ſolū diuidit inter ſanctum ⁊ ſanctumſanctorū in inferiori manſione templi: ⁊ ideo nō deſcribit tante ſpiſſitudinis ſicut alij parietes templi. ꝓpter quod doctores noſtri vident male dicere: quia dicunt eius ſpiſſitudinē.vj. cubitorū ſicut alij parietes claudentes templū. p At portam. i. aperturā ingreſſus exteriorem. q Sex cubitorum. in latitudine. r Et latitudinē porte. i. oſtij. s Septē cubitorum. nam eius latitudo excedit latitudinem aperture dicte dimidio cubito hinc: ⁊ dimidio cubito inde: ſicut dictum eſt de cubito integro in deſcriptione porte immediate pcedenti₃. t Et menſus eſt longitudinē ⁊c. hoc pt₃ ex dictis. ſ̄. vbi deſcribit ſanctūſanctoꝝ quadrū equilaterum. v Ante faciem templi. i. partis anterioris templi. x Et dixit ad me. ſ. angelus hec oſtendens. y Hoc eſt ſanctūſanctoꝝ. ſ. qd̄ eſt vltimo deſcriptū. z Et mēſus eſt. Hic ꝯſequēter deſcribunt quedā adiuncta templo. ⁊ diuidit in ꝑtes.xiiij. ſm̄ numerum adiunctoꝝ: que patebunt ꝓſequendo. Circa primū ſciendu₃ ꝙ templum ſtricte ⁊ ꝓprie accipitur ꝓ ſpacio inter parietes incluſo: ⁊ ſm̄ h̄ parietes ſunt quedā adiuncta. de quib⁹ agit primo cū dicitur: Et menſus eſt parietem dom⁹. i. parietes templi: accipiendo ſingulare ꝓ plurali: ſicut frequenter fit in deſcriptione hui⁹ edificij. a Sex cubitoꝝ. ſ. in ſpiſſitudine: nō enī poteſt aliter itelligi. nā longitudo parietū tēpli eſt.c. cubitoꝝ: ⁊ altitudo.cxx. cubitoꝝ: vt plenius.ī. dicet. ⁊ dicit parietē domus. i. tēpli: q꞉ paries anterior portic⁹ ſm̄ hebreos nō eſt tāte ſpiſſitudinis vt inferi⁹ dicet. b Et la. later'. hec eſt ſcd̄a pars in qua deſcribunt quedā adiūcta tēplo: q̄ vocant hic latera.

de quibus

de quibus dicit Richardus de ſancto victore ꝙ ſunt deambu
latoria. ⁊. ĩ. dicunt̃ bis. xxxiij. id eſt. lxvj. ſm ipſuꝫ ⁊ alios do
ctores latinos: quoꝝ ſex ponit intra murũ in inferiori mãſio/
ne templi: tria in vno latere eius: ⁊ tria in altero. ⁊ primuꝫ di/
ſtat a pauimento ꝑ. vj. cubitos. ſecũdũ ꝑ. xij. tertiũ ꝑ. xviij.
⁊ hoc eſt in vna parte templi: ⁊ ſilr̃ in altera. Sed hoc dictuꝫ
eſt irrationabile: quia ſic impedirent illuminationẽ templi ꝑ
feneſtras: ⁊ aſpectũ pulchritudinis parietũ templi qui deſcri
buntur interius deaurati cũ pulcherrimis celaturis. Itẽ con
tradicit ſibiipſi vt videtur quantũ ad latera que ponit extra
templũ. ſ. xxx. in vno latere: ⁊. xxx. in altero. naꝫ inferiꝰ latus
ſiue deambulatoriũ diſtat a terra ꝑ ſex cubitos: ⁊ ſcd̃m a pri/
mo ꝑ alios ſex: ⁊ ſic ꝯſequẽter de aliis in altitudine muri tem
pli. ex quo ſequit̃ ꝙ hec altitudo habet triceſies ſex cubitos
vel ſexies. xxx. qḋ idẽ eſt. ⁊ ſic altitudo muroꝝ tẽpli eſt. clxxx.
cubitoꝝ. Ipe vero dicit ꝙ eſt tm̃. cxx. cubitoꝝ: ſicut de tẽplo
Salomonis dicit̃. ij. Paral. iij. cui aſſimilat iſtud templũ. ꝓ/
pter qḋ dñs Hugo cardinalis dicit: ꝙ iſta latera ſunt ſedilia
iuxta latera templi. interius tñ poſita ꝓ ſacerdotibꝰ diuinas
laudes cantantibꝰ. Et qꝛ quodlibet latꝰ dꝫ eſſe. iiij. cubitoꝝ.
iſtam latitudinẽ ponit ꝓcedendo a parietibꝰ tẽpli verſus me
dium. Scd̃m aũt dimenſionẽ aliã. ſ. ꝓcedendo ſm longitudi
nem parietũ tẽpli quodlibet latꝰ ſiue ſedile habet duos cubi/
tos tm̃. ex ꝗ ſequit̃ ꝙ. xx. latera implẽt longitudinẽ anterio/
ris partis templi ex vna parte ꝗ eſt. xl. cubitoꝝ. ⁊ ſilr̃. xx. late/
ra ex parte oppoſita. decẽ aũt latera implẽt ſilr̃ ſctĩſctõꝝ ex
vna parte: ⁊ decẽ ex altera. nã eiꝰ longitudo eſt. xx. cubitoꝝ.
Sex vero latera ꝗ remanẽt collocat ex vtraqꝫ parte oſtij tem
pli ꝑ modũ infra figuratũ. Licet aũt hoc dictũ habeat appa/
rentiã prima facie: tñ nõ videt̃ poſſe ſtare. pͥmo qꝛ ſctĩſctõꝝ
ingredit̃ ſolus pontifex ſummꝰ ⁊ ſemel in anno: vt ptꝫ ex ve.
⁊ no. teſta. ⁊ ſic nõ ſunt ibi ponẽda ſedilia ꝓ ſacerdotibꝰ. naꝫ
hoc eſſet fruſtra: qḋ nõ eſt dicendũ. Itẽ dimenſio ſedilium ſm
quã hoĩes ſedent lateraliter iuxta longitudinẽ parietis non
eſt minoꝛ ſed maioꝛ cõiter ꝗꝫ illa dimenſio que ꝓcedit a parte
parietꝰ vſus mediũ chori vel templi. ipe vero ponit eã minorẽ
de medietate: vt ptꝫ ex dictꝭ: ⁊ ſic dicta ſedilia reddit inutilia
⁊ inepta ad ſedendũ vt de facili põt imaginari. Itẽ ꝯtradicit
ſibiipi: qꝛ ponit in anteriori parte tẽpli. xl. ſedilia totã eiꝰ lon/
gitudinẽ ex vtroqꝫ latere cõplentia: ⁊ tñ cũ hoc ponit vnũ oſti
um ad orõnẽ in ꝗlibet latere: ⁊ ꝑ ꝯñs ꝯtra aperturã illoꝝ oſti
oꝝ nõ põt aliqḋ ſedile poni. nã impediret tranſitũ: maxĩe cũ
quodlibet ſedile iuxta parietẽ templi aſcẽdat per ſex cubitos
ſm ipm. ꝓpter qḋ nõ ſolũ impediret tranſitũ: ſed etiã totali/
ter obturaret. Oportet etiaꝫ dicere ꝙ quodlibet oſtium ſit ad
minus duoꝝ cubitoꝝ latitudinis: ⁊ ſic tollitur vnũ ſedile ex
vno latere: ⁊ vnũ ex altero. ꝓpt̃ qḋ nõ remanent niſi. xxxviij.
ad plus: ⁊ ſic ſm eius dicta ſunt. xl. ⁊ non. xl. Plura etiã alia
incõuenientia ad eius dictũ ſequunt̃: que ꝓpter prolixitateꝫ
omitto. Propter qḋ dico cũ hebreis ꝙ iſta latera ſunt appen
ditia lateribꝰ templi exteriꝰ adherentia: ꝓpter qḋ latera no/
minant̃: ſicut. iij. Regꝭ. vj. circa templũ Salomonis fuerunt
appenditia ſm hebreos: ꝓut pleniꝰ ibi dixi. Latera vero de
ꝗbus hic loꝗmur ponẽda ſunt in tribꝰ lateribus huiꝰ templi
ſcꝫ occidentali: aquilonari et auſtrali. In orientali vero non
ſunt ponenda: eo ꝙ ex illa parte eſt ingreſſus templi. In late/
re vero occidentali qḋ ẽ breuius ponunt̃ ſex appenditia ſiue
latera. In latere vero aquilonari qḋ eſt multo longiꝰ ponun
tur. xxx. ⁊ ſilr̃iter in auſtrali qḋ eſt equalis longitudinis: ⁊ ſic
habet̃ numerus laterũ ſiue appenditioꝝ. ſ. lxvj. Modus au/
tem ponendi talis eſt: in templo nanqꝫ iſto deſcribunt̃ inferiꝰ
pilarij prominẽtes extra parietes ad ipos fortificandũ ſicut
fit cõmuniter in notabilibus ⁊ arduis edificiis. Igit̃ in par/
te occidentali ipſius templi ponunt̃ tres pilarij: duo in eiꝰ ex
tremitatibꝰ: ⁊ vnꝰ in medio eiꝰ. nã ex ꝑte occidẽtis nõ ẽ aliꝗs
ingreſſus vl' egreſſus: ⁊ dicti pilarij prominẽt extra parietẽ tẽ
pli. v. cubitis. ex ħ ꝓminẽtia pilarioꝝ ꝑforat̃ ĩ tribꝰ locis vno
ſuꝑ aliũ: ⁊ in illis foraminibꝰ figunt̃ trabes de pilario in pila
riũ ſuꝑ ꝗs ſituant̃ ligna ꝗ gallice dicunt̃ ſollueç ex vna ꝑte: et
ex altera ꝑte figunt̃ ſollueç. ĩ pariete claudẽte appẽditia ĩ ꝑte
exteriori ad portã dũ tria tabulata vnũ ſuꝑ aliud: ita ꝙ pͥmũ
tabulatũ tectũ ẽ appẽditiis inferioribꝰ: ⁊ pauimẽtũ mediis: ⁊
ſecundũ ẽ tectũ mediis ⁊ pauimẽtũ ſuꝑioribꝰ. tertiũ vo tectũ
eſt tm̃ ſuꝑioribꝰ. nã hec tecta ponunt̃ plana: ⁊ ſunt hec tabu/
lata ſic diſpoſita ꝙ primũ diſtat a terra per ſex cubitos: ⁊ ſecũ/
dũ a pͥmo ꝑ alios ſex: ⁊ ſilr̃ tertiũ a ſecũdo. Et ſic ptꝫ ꝙ iuxta
murũ tẽpli aſcẽdunt ꝑ. xviij. cubitos nõ cõputata ſpiſſitudĩe
tabulatoꝝ ꝗ ponit̃ duoꝝ cubitoꝝ. Et ſic appenditia aſcendũt
vſqꝫ ad

vſqꝫ ad viceſimum cubitũ incluſiue parietuꝫ templi: ⁊ tãta eſt
altitudo parietis claudentis appenditia exterius. Et quia in/
ferioꝛ manſio templi vſqꝫ ad primum tabulatũ ſeu cenaculum
ponenda eſt. xxx. cubitorum: ſicut in templo Salomonis. iij.
Regꝭ. vj. ideo ſuper appẽditia remanet paries tẽpli liber ſine
obſtaculo per. x. cubitos ad recipiendum lumen ꝑ feneſtras
ad ſufficientem illuminationẽ inferioris manſionis templi. Si
vero manſionis huius ponatur altitudo. xl. cubitorum ſic di/
cunt aliqui: ſic adhuc erit cõuenientioꝛ illuminatio. Et qꝛ mi/
hi videtur hec diſpoſitio decentioꝛ: quia per hoc ſeruatur vni/
formitas trium manſionum. ideo ſic inferius figuratur. Ex di
ctis ſequit̃ ꝙ in latere occidẽtali templi ſunt ſex latera ſeu ap/
penditia. duo prope terrã diſtincta per pilariũ medium ⁊ pro/
tenſa vſqꝫ ad pilarios in extremitatibus exiſtentes. Et cũ ſpa/
cium totum inter duos extremos pilarios ſit. xx. cubitoꝝ ſm
latitudinem templi: ſequitur ꝙ quodlibet appenditium ſit
x. cubitorum ab aquilone in auſtrum: cõprehenſa tamen ſpiſſi
tudine pilarij medij. Et ſuꝑ duo appenditia ĩferiora ſunt duo
alia media: ⁊ ſuꝑ illa duo ſuꝑiora in oĩbꝰ ſilia. Et ſilr̃ dicendũ
eſt de appenditiis in latere aꝗlonis exiſtentibꝰ. nã ibi ponunt̃
xj. pilarij in longitudine parietꝭ aꝗlonaris ꝗ cũ muro claudẽ/
ti appẽditia in parte occidẽtali faciũt decẽ inter capedines: in
ꝗbus ponunt̃ decẽ appenditia inferiora ⁊ ſuꝑ illa decẽ media
⁊ iterũ ſuꝑ illa decẽ alia ſuꝑiora: ſicut dictũ eſt de appenditiis
occidẽtalibꝰ. Licet aũt appenditiũ vnũ triplicatũ ſm infimuꝫ
⁊ mediũ ⁊ ſupremũ modo dicto claudat̃ ex vna parte pariete
occidentali claudẽte appenditia occidentali: ⁊ ex altera parte
claudat̃ pariete aꝗlonari claudẽte appẽditia aꝗlonaria: et ſic
cõputari poſſet cũ iſtis appenditiis ⁊ cũ illis: tñ ne idẽ bis cõ/
putetur hic tm̃ cõputat̃ cũ aꝗlonaribꝰ. Et eodẽ dicendũ de an
gulari appenditio in parte auſtrali. Itẽ a dicto appenditio an
gulari incluſiue vſqꝫ ad nonũ cubitũ a fine oppoſito parietis
aꝗlonaris templi excluſiue vt magꝭ videbit̃ ſunt centũ cubiti:
⁊ ſic deceꝫ appenditia in hac longitudine collocata occupant
centũ cubitos: ⁊ ꝑ ꝯñs quodlibet eoꝝ eſt. x. cubitoꝝ ab occi/
dente in orientẽ: incluſa tñ ſpiſſitudine pilarioꝝ inter ipa diui
dentiũ: ⁊ ſpiſſitudine parietis claudẽtis exteriꝰ a parte occidẽ
tali. In nouẽ autem cubitis remanẽtibꝰ de aꝗlonari longitu
dine tẽpli ponit̃ cochlea ad aſcẽdẽdũ ſurſuꝫ in cenaculuꝫ tẽpli
primũ: ⁊ ſcd̃m. ⁊ ſilr̃ ad appenditia media ⁊ ſuꝑiora. Nã ibi po
nunt̃ oſtia ex vna ꝑte ad ingreſſuꝫ appenditioꝝ: ⁊ ex latere ad
ingreſſuꝫ cenaculoꝝ. ꝓpter qḋ hec cochlea aſcẽdit vſqꝫ ad ſũ
mitatẽ tẽpli: vt ꝑ eã ſit ingreſſus ad tẽpli tectũ: qḋ ab oĩbꝰ ex/
poſitoribꝰ ponit̃ planũ. Qḋ aũt dictũ eſt de appẽditiis et co/
chlea in aꝗlonari latere tẽpli. idẽ ꝑ oĩa intelligendũ eſt in eiꝰ
latere auſtrali. Et ſi dicat̃ ꝙ vna cochlea ſufficit ad p̄dicta: ⁊ ꝑ
ꝯñs alia ſuꝑfluit. dicendũ eſt ꝙ nõ. nã hec duplicatio valet ad
ſecuritatẽ: vt ſi ĩmineat periculũ ignis vel aliꝗd aliud ꝑ plura
loca ſit aſcẽſus ſurſuꝫ. ꝓpter qḋ in eccleſiis magnis fiũt tales
cochlee cõiter ĩ eaꝝ frontibꝰ ex vtraqꝫ parte. Circa vero duo la
tera tẽpli. ſ. aꝗlonare ⁊ auſtrale ab oĩbus expoſitoribꝰ ponun
tur duo edificia a murꝭ tẽpli ꝑ. xx. cubitos diſtãtia: ⁊ quodli/
bet duoꝝ edificioꝝ eſt longitudĩs. c. cubitoꝝ: ⁊ latitudinis. l.
cubitoꝝ. de altitudine vo nõ fit mẽtio in textu: ꝓbabile tñ ẽ ꝙ
ẽ lxxv. cubitoꝝ: ita ꝙ quelibet triũ mãſionũ ꝗ ponunt̃ ibi vna
ſuꝑ aliam ſit. xxv. cubitoꝝ: ſicut dictũ eſt. ſ. de manſionibꝰ por
ticũ. verũtñ quia latitudo iſtoꝝ edificioruꝫ ponit̃ in pendulo
montis. ideo due ſuꝑiores manſiones tantuꝫ eleuate ſunt ſuꝑ
terram. ad tertiã vero deſcenditur ꝑ gradus ſicut in cellariis.
ꝓpter quod ⁊ earũ oſtia deſcribunt̃ in lateribꝰ eorum verſus
vulgi locum. Reliqua vero circa templũ et edificia iſta dicen/
da dicam litterã exponendo. Ad capiendũ vero faciliꝰ que
dicta ſunt ⁊ dicenda ponunt̃ hic tres ſequentes figure. Pri/
ma repreſentat ſm lineas fundamentales poſteriorẽ parteꝫ to
tius edificij que incipit a latere occidentali atrij interioris: et
protenditur verſus occidentem vſqꝫ ad murum claudentẽ ex/
terius vulgi locum: in qua parte eſt ipſum templum cum ſuis
appenditiis predictis: et duo edificia. vnum quod vocatur a/
quilonare: eo ꝙ eſt ſituatum in parte aquilonari reſpectu tem
pli: et aliud auſtrale eadem ratione. ſ. quia ſituatum eſt in par
te auſtrali reſpectu templi. Secunda repreſentat altitudineꝫ
templi et appenditioruꝫ et cochlearum ⁊ edificioꝝ circa ipm:
eo modo quo poſſunt in plano figurari. nam oportet per ima/
ginationem inſpicientis multa ſuppleri. Tertia repreſentat
altitudinem edificij aquilonarꝭ: eo modo ſimiliter quo poteſt
in plano figurari: et per conſequens repreſentat altitudinem
edificij auſtralis, nam hec duo edificia in omnibus ſimilia de/
ſcribuntur.

Sequit̃ figura
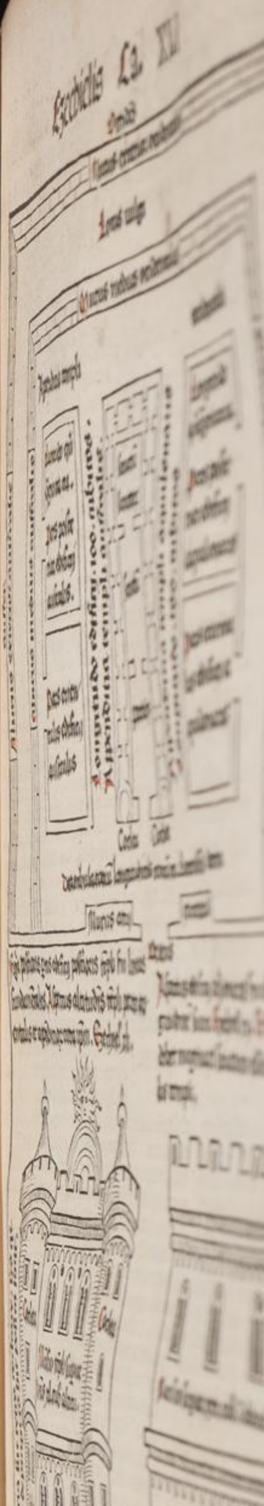
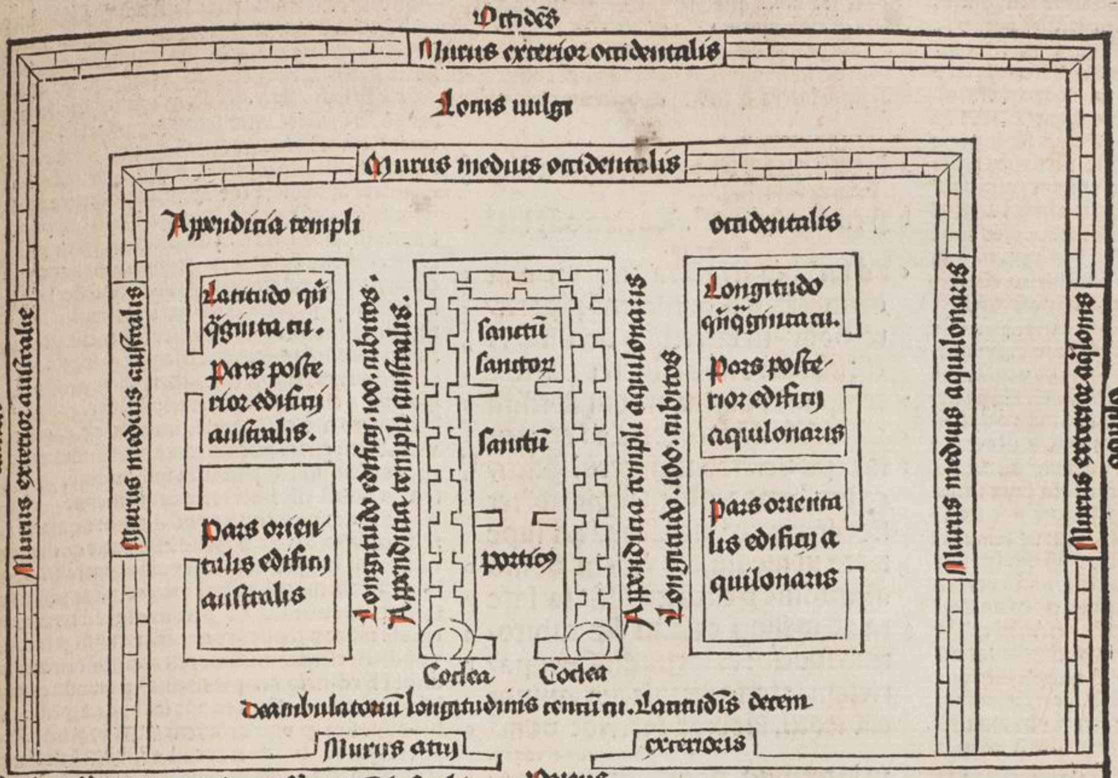

Figura posterioris partis edificij posterioris templi secundum lineas fundamentales. Aspectus altitudinis templi porte orientalis et appenditiorum circa ipsum. Ezechiel. xli.

Aspectus edificij aquilonaris secundum altitudinem et longitudinem suam. Ezechiel. xli. Et simile edificium debet imaginari situatum esse in parte australis templi.

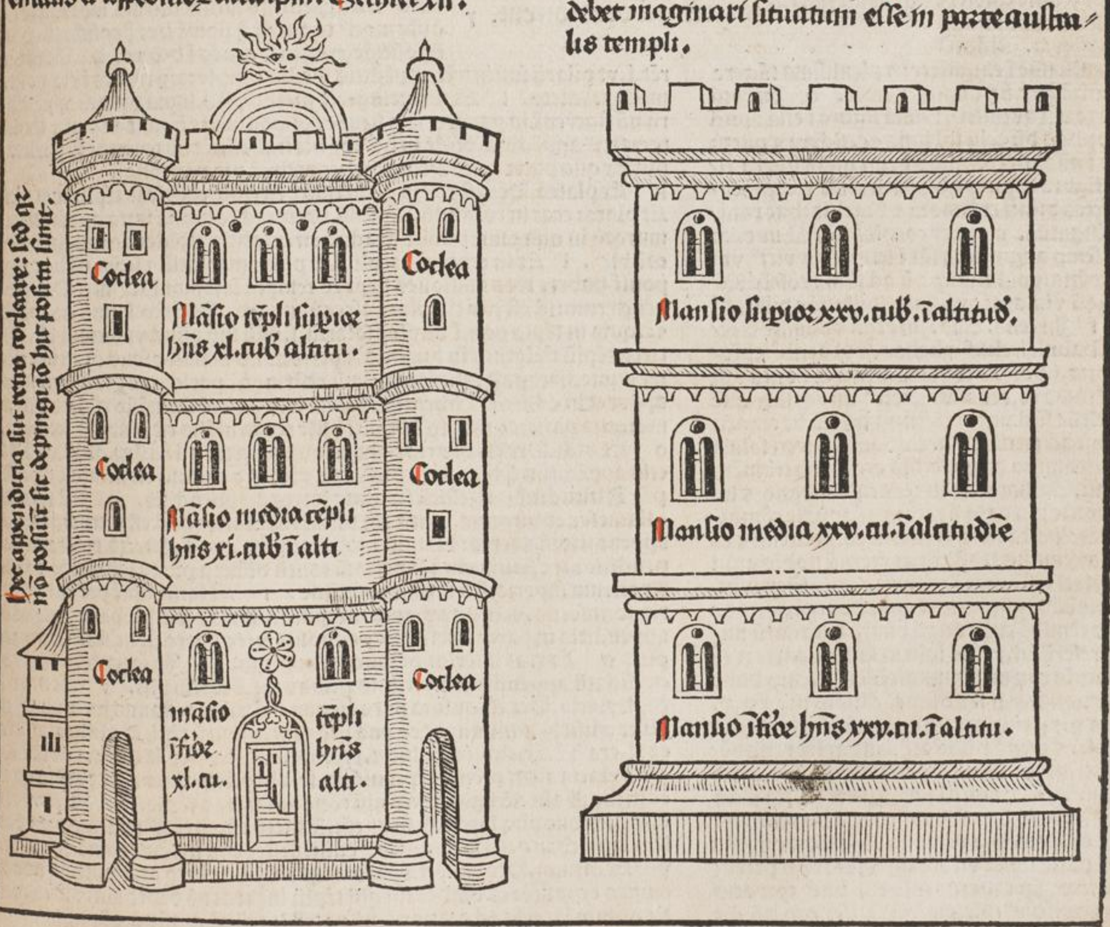

a Quattuoꝛ cu. Iſido. Que q̄ttuoꝛ mōſtrant
elemēta: ex q̄b⁹ vniuerſa cōpacta: ⁊ maxime hu/
mana coꝛpa: ꝯ q̄ ſcti dimicātes ⁊ aīe ptāti ſubijci
entes merēt̄ iterioꝛa itroire: ⁊ dn̄i arcana cogno
ſcere. b Latera aūt. ⁊c̄. Rab. Ipſa latera q̄ in
circūitu dom⁹ erāt: ⁊ q̄t
tuoꝛ cubit̄ a tēpli piete
ſepabāt̄ iūcta ſibi erāt:
ita vt vnū lat⁹ aliō lat⁹
ꝯtīgeret: ⁊ hr̄et ī lōgitu
dine nō. xxx. ⁊ tres cubi
tos: ſed bis. xxx. tres. i.
Leui.14.d lxvj. In leuitico d̄r: In
oꝛtu maſcli poſt vnā heb
domadā ⁊ illā q̄ genuit
⁊ illū q̄ genit⁹ ē. xxxiij. i.
plere dies: vt veniāt ad
B purificationē. Si āt ge/
nuerit feminā: duplicē
obſuare nūex. i. lxvj. Et
q̄ꝛ vt veniam⁹ ad ſctāſā
ctoꝝ: nō ſolū pma īdige
m⁹ natiuitate ſ ⁊ ſcd̄a:
vt nati ī carne renaſca/
mur ī ſpū: iō nō. lxvj. ſꝫ
biſ. xxxiij. ponūt̄ vt vtra
qꝫ natiuitas deo auctoꝛi
debeat̄: ⁊ elemēt̄ ei⁹: et
duplici circūeant latera
dom⁹: q̄ templi fulciunt
edificiū. c Et erāt c.
⁊c̄. Sācti eī viri ī multi/
tudine credētiū erūpūt
p parietē tēpli. Per oīa
ſcꝫ latera ī circūitu: ⁊ cō
tinēt eccl̄ie fūdamēta: ⁊
tn̄ nō attingūt parietem
tēpli: tm̄ vidiſſe cōtēti: ⁊
ō lōge īenarrabilia ado
1.Coꝛ.13.d raſſe myſteria. Uidem⁹
eī p ſpeculū nūc ī enigmate: ⁊ pleniſſima tāgere
atqꝫ cōphēdere n̄ poſſum⁹ xitate. d In rotū
dū. Iſido. Que pulcherrima figura: etiā apud
philoſophos dū celū ſol luna ⁊c̄. ſidera ⁊ pūctū
terre: ⁊ ī hūanis coꝛpibus oculi quaſi altera ſi/
dera ⁊ figura capitis qđ oīm ſenſuū receptacu/
lū ē teretes digiti et femoꝛa ⁊ brachia: hac rotū/
ditate īſigniūt̄. c Per cochleā ⁊c̄. Que deoꝛ
ſū ſunt ſemp anguſtioꝛa ſūt ī ieiunijs ⁊ vict⁹ vni
us cōtinētia: paulatimqꝫ dū ad ſūma cōſcēdim⁹
Pſ.4. latioꝛ nob̄ via apit̄: vn̄ In tribulatiōe dilataſti
4.Re.4.b mihi. f In cena. Rab. In regū volumīe h̄ ce/
3.Re.17.d naculū habuit heliſe⁹ ⁊ helias. Et ī actib⁹ apl̄o/
Act.9.g rū thabita. i. doꝛcas et damula nr̄a q̄ bonis opi
bus ad ſūma cōſcēderat. Petr⁹ quoqꝫ ſup quē
dn̄s eccleſie fūdamēta cōſtituit trāſcēdit cenacu
lū ⁊ venit ad tectū: qđ grece doma. i. tecti ſolari
um: ⁊ incognita prius ſeculo eccleſie ſacramēta
cognouit. Saluatoꝛ q̄ꝫ in cenaculo magno ⁊ la/
to ⁊ oī ſoꝛde purgato ſtrato: ⁊ ad ſpūale cōuiui/
um parato paſca fecit: myſteriū coꝛpoꝛis ſui ⁊ ſā
guinis diſcipulis tradidit: et eternā nobis agni
immaculati feſtiuitatē reliquit. g Sex cubi.
q̄nqꝫ cu. ⁊c̄. His ſignificat̄ ꝙ de hoc mūdo. et de
terrenis ſenſib⁹ et de duali duarū decadarū nu/
mero q̄ refert̄ ad. xx. nō ſolū in ſanctaſanctoꝝ: ſ
⁊ ī cenacula coꝝ meremur aſcēdere ⁊ ſemp habe
re in memoꝛia: ꝙ p ſex dies cōditiōis nr̄e ⁊ p. v.
ſenſus: ⁊ p. xx. cubita latitudīs aſcēderim⁹ cena
culū tēpli: ⁊ t̄renā hūilitatē ſenſūqꝫ lr̄e reliquē/
tes trāſierim⁹ ad ſūmitatē eccl̄ie: ſpūſqꝫ ꝯſoꝛtio
gaudeam⁹. h Et oſti. la. Pulchre ī oſtio ꝯ aq̄
1.Teſ.5.d lonē loc⁹ oꝛonis ē vt ſm aplm: ſine itermiſſione
Treno.2.f oꝛem⁹: ⁊ cū Hieremia dicam⁹: Nō taceat pupilla
o. m. vel pn̄tia mala vitare cupiētes: vl̄ p p̄terit̄
gr̄as agētes. In tabernaculo eīn hui⁹ coꝛpoꝛis
Rom.7.d ſemp ingemiſcim⁹: dicimuſqꝫ: Miſer ego hō q̄s
me liberabit de coꝛpe moꝛtis huius?

¶ Oſtiū

a later̄ quattuoꝛ cubitoꝝ vndiqꝫ a b
¶ non ex vno latere.
b p circūitū dom⁹. Latera aūt lat⁹ c
¶ al's triū.
c ad lat⁹ bis triginta tria. Et erāt d
eminētia: q̄ ingrederent̄ p parie/ e f
tē dom⁹ in laterib⁹ p circūitū vt g h
cōtinerēt: ⁊ nō attigerēt parietē i
d templi. Et platea erat in rotūdū k
e aſcēdēſ ſurſū p cochleā ⁊ ī cenacu l
f lū tēpli deferebat p gyrū. Idcir/ m n
co lati⁹ erat tēplū in ſupioꝛib⁹: et
ſic ō īferioꝛib⁹ aſcēdebat̄ ad ſupe
rioꝛa in mediū. Et vidi in domo o
altitudinē p circūitū fūdata late p
g ra ad mēſurā calami ſex cubito/ q
rum ſpacio: et latitudinē per pa/ r
rietem lateris foꝛinſecus quinqꝫ
cubitoꝛū. Et erat interioꝛ dom⁹ s
¶ Symmachus exedras.
in lateribus dom⁹. Et inter ga/ t v
ꝫophylacia latitudinē vigīti cu/
bitoꝝ in circūitu dom⁹ vndiqꝫ. x
h Et oſtium lateris ad oꝛationem. y

His p̄miſſis ad expoſitionē lr̄e reuertamur: Et latitudinē lateris. i. ap/
pēditij. a Quattuoꝛ cubitoꝛū. cū manifeſtū ſit p ſupꝛadicta ꝙ h̄ accipit̄
cubit⁹ human⁹ ⁊ non geometricus: ptꝫ ꝙ ſi latitudo cuiuſlibet appenditij
eſſet q̄ttuoꝛ cubitoꝝ tm̄ nulla poſſet ibi eē ꝯueniēs hītatio: qđ nō ē dicēdū
cū deſcribat̄ hic valde decēs edificiū. Et iō dicēdū ꝙ loquit̄ hic ſcriptura
de ſpacio exiſtēte inter terminos pilarioꝝ ⁊ parietē
exteri⁹ claudētē appēditia ī q̄ ponit̄ quidā mur⁹ a
termino cuiuſlibet pilarij vſqꝫ ad parietē exterius
claudētē appēditia cui⁹ lōgitudo ē q̄ttuoꝛ cubitoꝝ
⁊ latitudo eadē cū ſpiſſitudine pilarij que pōt poni
duoꝛū cubitoꝛū vel triū ad plus. nā tales pilarij ī
altis edificijs ſicut eſt in ꝓpoſito ſunt minus ſpiſſi
de medietate vel circiter q̄ꝫ lati accipiēdo latitudi/
nē pꝛo eoꝛū ꝓgreſſu extra parietē templi. Cum igi/
tur ꝓgreſſus ſit. v. cubitoꝛū: vt. ſ. dictū eſt et mu/
rus ei cōiunctus quattuoꝛ: ſequit̄ ꝙ ſpaciū quod ē
inter murum templi cui adherent appendentia et
murū ipa claudentem exterius ſit. ix. cubitoꝛum.
Alia vero dimenſio appēditioꝛum eſt. x. cubitoꝛū
vt. ſ. dictū eſt: cōphenſa tamē pilarioꝛum ⁊ muro/
rū diuidentium appenditia ſpiſſitudine. In tali eī
ſpacio poteſt eſſe habitatio conueniens.
b Undiqꝫ p circūitū dom⁹. i. tēpli: ⁊ quia in par
te oꝛientali nō ſunt appenditia: patet ꝙ circūitus
nō accipit̄ hic pꝛo ambitu ex omni parte ſed ex tri/
b⁹ ptib⁹ tm̄: nec tn̄ adhuc integre: nā appēditia aq̄
lonaria et auſtralia nō ꝓcedūt vſqꝫ ad terminū oꝛi
entalē muroꝝ tēpli: ſ remanēt. ix. cubiti p cochleis
vt p̄dictū eſt: nec mirū de tali acceptiōe circūit⁹. nā
alibi ī h̄ edificio accipit̄ circūit⁹ p ambitu ex dua/
b⁹ ptib⁹ tm̄. c Latera aūt lat⁹ ⁊c̄. i. appēditia ſic
ſūt diſpoſita ꝙ vnū ē cōiūctū alteri vt dictū ē. ſ. et
ptꝫ ī figura. d Et erāt emi. ⁊c̄. iungat̄ ſic lr̄a: Et
erāt eminētia. i. pilarij eminētes vltra murū tēpli.
e Per parietē dom⁹. i. diſpoſiti ꝓpoꝛtionabiliter
ſm lōgitudinē parietis tēpli. f Que ingrederē/
tur. ſpaciū vltra muꝝ tēpli. g In laterib⁹. i. p la
terib⁹ ſeu appēditijs ſuſtinēdis mō ſupꝛadicto. Et
ē iſte mod⁹ loquēdi q̄ ponit̄ hec p̄poſitio in p iſta
p̄poſitiōe p ſatis freq̄uēs ī hebꝛeo. h Ut cōtine/
rēt. i. vt pilarij ſuſtinerēt appēditia media ⁊ ſupioꝛa: p trabes ī eis poſitas
mō ſupꝛadicto. i Et nō attingerēt piete tēpli. i. ligna dictoꝛū appēditio/
rū nō figerent̄ in pariete tēpli ſicut ex oppoſita pte figunt̄ in parte claudē/
te exteri⁹ appēditia. vnde in hebꝛeo hic habet̄: Et nō tenerent̄ in pariete tē
pli. Ex quo patet ꝙ nō attingere hic accipit̄ pꝛo non infigi.
k Et platea. Hec eſt tertia ps in qua deſcribit cochleas tēpli: cum dicit̄:
Et platea erat in rotundū. i. quedā vacuitas rotunda intra quadraturam
muroꝛū in qua tamē ponūt̄ gradus circulariter aſcēdendo: que gallice vo
cat̄ viç. l Et in cenaculū tēpli. i. in pꝛimum ſolariū ⁊ ſcdm̄. nā hoc tēplū
ponit̄ habere tres māſiones ſicut et templū ſalomonis. m Deferebat
per gyrum: id eſt per circularē aſcenſum. n Idcirco latius erat tēpluꝫ
⁊c̄. quia in tēplo ponit̄ duplex ſolariū. ſ. vnū ſup aliud vt dictum eſt. Id/
circo tēplū d̄r latius in duabus ſuperioꝛibus manſionibus q̄ꝫ in inferioꝛi.
nā immediate poſt tabulatū pꝛimū reſtringūt̄ parietes a pte interioꝛi ſicut
apparet in edificijs habentibus ſolaria: ⁊ ſic ſecūda māſio eſt latioꝛ q̄ꝫ pꝛi/
ma: quia parietes magis diſtant: ⁊ ſil'r tertia māſio eſt latioꝛ q̄ꝫ ſecunda.
o Et vidi. Hec eſt quarta pars in qua reuertit̄ ad ſcribendū aliqua ō di/
ctis appēditijs q̄ dimiſerat dicēs: Et vidi in domo: id eſt in latere templi.
p Altitudinē p circūitū fundata latera. i. appenditia. q Ad menſurā
calami ſex cubitoꝛum. tantū eīn diſtat tabulatū quod eſt tectum inferioꝛū
appenditioꝛū a terra: ⁊ ſimiliter tabulatū ſm quod eſt tectū medioꝛum ap/
penditioꝛū: ⁊ pauimentū ſuperioꝛū tantū diſtat a pꝛimo tabulato: ⁊ ſimili/
ter tectum ſuperioꝛū a tabulato ſecūdo. r Et latitudinē per parietē late
ris foꝛinſecus. v. cubitoꝝ. ante eīn ſpiſſitudinis deſcribit̄ paries claudens
appenditia in parte interioꝛi: ex oppoſita vero parte claudunt̄ muro tem/
pli. s Et erat interioꝛ domus. i. templum. t In lateribus domus. i.
circūdatū appenditijs in tribus ptibus: vt. ſ. dictuꝫ eſt. v Et inter ga
ꝫophylacia. Hec eſt quinta pars in qua deſcribit̄ diſtantia inter murū tem
pli et edificiū aquilonare ex vna pte ⁊ inter murū tēpli et edificiū auſtrale
ex altera q̄ ē. xx. cubitoꝝ hinc ⁊. xx. cubitoꝝ ide. Hec āt edificia vocāt̄ h̄ ga
ꝫophylacia ſicut pleni⁹ exprimit̄ ca. ſe. vbi pꝛīcipaliter agit̄ de iſtis duob⁹
edificijs. h̄ aūt nō agit̄ de eis niſi rōne diſtantie a tēplo. x In cir. do. vn
diqꝫ. i. ex duobus laterib⁹. ſicut eīn. ſ. dictū eſt. circūit⁹ nō ſemp dicit tota/
lem ambitū in deſcriptione hui⁹ edificij: nec etiā in cōmuni mō loquēdi.
y Et oſtium. Hec eſt ſexta pars in qua agit̄ de loco oꝛationis in quo ſm
omnes expoſitoꝛes oꝛabāt illi qui tēplū ingredi nō debebant. ⁊ iō cū dicit̄:
Et oſtium lateris ad oꝛationē. nō poteſt intelligi ꝙ iſtud oſtiū ſit in muro
templi vt aliqui exponūt: q̄ꝛ ſic nō poſſent ingredi locū oꝛatiōis niſi pꝛi⁹ in/
grederent̄

a Oſtiũ vnũ ad viã aq̃. Hiero. Poſt frigus enĩ acquilonis
trãſim⁹ ad auſtralẽ calorẽ ⁊ tñ rurſũ orationis querim⁹ locũ
in aq̃lonis oſtio vt euadamus pericula in auſtrali vt agam⁹
gratias ꝑ ꝑteritis: ⁊ ſit nobis victorie ſecura poſſeſſio. quiq;
aũt cubiti ⁊ in hoc loco diuinos indicãt ſenſus: ꝑ quos de ter
renis ad altiora aſcẽdimus. b Et
edificiũ qđ erat ſepatũ. Ut ſcʒ poſt la
bores ⁊ pericula ⁊ ſeculi iſtius fluct⁹
atq; naufragia. de quib⁹ Hieremias
ſcribit: ⁊ Daniel ⁊ Zacharias verũ et
legitimũ. vij. decadarũ ſabbatũ cõſe/
quamur: ⁊ ſit nobis eterna requies.
Et ꝑ. v. cubitorũ latitudinẽ veniam⁹
ad longitudinẽ nonaginta cubitorũ
Gen. 17. c In qua etate de repromiſſione ſara fi
liũ genuit: q̃ nonaginta annoꝝ. i. no/
uẽ decadarũ peperit iſaac: iũcta abra
am centenario. i. decẽ decadarũ habẽ
ti myſteriũ. Qui numerus quid ſigni
ficet: ſequẽs ſcriptura mõſtrabit.
c Cẽtũ cubitoꝝ. Hiero. Qui nume
rus ꝑfect⁹ eſt decẽ decadaꝝ: vt et mẽ/
te ⁊ ſermone ⁊ operib⁹ dño ſeruiam⁹
Eph. 3. d recordãtes illđ apſi: Ut poſſimus:
ſcire que ſit latitudo ⁊ longitudo ⁊ ꝓ
fundum ⁊ altitudo. Et fene

a ſ a quo exardeſcunt mala ſup terrã.
a oſtiũ vnum ad viã aquilõnis et a b
oſtiũʒ vnũ ad viã auſtralẽ: ⁊ lati/ c
tudinẽ loci ad orationẽ quiq; cu
b bitorũ in circũitu. Et ędificiũ qđ d e
erat ſeparatũ verſũq; ad viã re/ f
ſpicientẽ ad mare: latitudinis ſe g
ptuagita cubitoꝝ. Paries autẽ h
ędificij q̃nq; cubitoꝝ latitudinis
ſ erat. ſ.
ꝑ circũitũ: ⁊ lõgitudo ei⁹ nonagi i
ta cubitorũ. Et mẽſus eſt dom⁹ k
c longitudinẽ cẽtũ cubitorũ: et qđ l m
ſ a ſanctis ſanctorũ.
ſeparatum erat ędificiũ ⁊ parie/ n
tes eius lõgitudinis centũ cubi/ o
torum. Latitudo aũt ante faciẽ p
dom⁹ ⁊ eius qđ erat ſeparatum q
contra orientẽ centũ cubitorũʒ. r s
Et mẽſus eſt longitudinẽ ędifi/ t
cij contra faciem eius quod erat
ſeparatũ ad dorſuʒ hecthecas ex v
vtraq; parte centum cubitorum x

Nico. de lyra

grederent̃ tẽplũ: ⁊ ſic ſequeret̃ ꝯtradi
ctio. ſ. ꝙ ingrederent̃ tẽplũ ⁊ nõ ingre
derent̃: vt ptʒ ex dictis. Lateris igit̃
hic accipit̃ ꝓ appẽditijs ſicut in ꝑce/
dentib⁹: ⁊ accipit̃ ſingulare ꝓ plura/
li. i. laterũ ſiue appẽditioꝝ. Et eſt ſen/
ſus: Et oſtiũ later̃ ad orationẽ. i. oſti
um ꝑ quod intrat̃ in locũ oratiõis eſt
verſus appenditia quib⁹ immediate
cõiungit̃ locus orationis. a Oſtiũ
vnũ ad viã aquilonis ⁊c̃. Ab angulo
enĩ orientali ipſius tẽpli ꝓtendit̃ vnus murus vſq; ad angu/
lũ orientalẽ edificij aquilonaris in quo ponit̃ iſtud oſtiũ ꝑ mo
dũ ſuperi⁹ figuratũ: ⁊ eodẽ mõ ex alia parte tẽpli vſq; ad au/
ſtrale edificiũ. iõ ſubdit̃: b Et oſtiũ vnũ ad viã auſtralẽ. i.
ad ꝑtẽ auſtri. c Et latitudinẽ loci ⁊c̃. ⁊ hec latitudo intelli/
git̃ ſub diuo. d In circũitu. i. circa tres ꝑtes tẽpli ⁊ ei⁹ edi
ficia. Iſte enĩ locus circũit totũ tẽplũ ⁊ eius edificia parte oriẽ
tali excepta. e Et edificiũ. Hec eſt ſeptima pars. Partẽ iſtã
expoſitores latini cõmuniter exponũt de quodã edificio qđ di
cũt ſituatũ inter occidentalẽ partẽ tẽpli ⁊ locuʒ vulgi. Hebrei
vero nõ ponũt hoc edificiũ: vt dictũ eſt. ſ. et merito vt videt̃.
nã in textu nõ dicit̃ ꝓ quo deſeruiat cũ tamẽ de alijs edificijs
hoc dicat̃: ꝓpter qđ cũ ipſis exponã textũ de templo ⁊ aliqui/
bus ſibi adiũctis. Et deſcribit̃ hic latitudo tẽpli cũ ſuis appẽ
ditijs: ⁊ locus orationis ĩ latere occidentali. cũ dr̃: Et edificiũ
quod erat ſeparatũ ſm qđ dicit Ra. Sa. per edificiũ hic intel/
ligunt̃ illa que ſũt tẽplo adiũcta: ⁊ ꝑ ſeparatũ ipſum tẽplũ rõ/
ne ſupradicta. xl. ca. ⁊ hoc ptʒ ꝑ lr̃am hebraicam q̃ ſic habet: ⁊
edificiũ qđ erat corã hauguiſera verſus mare: ⁊ dicit̃ ꝙ hau/
guiſera ſignificat edificiũ valde notabile: ꝓpter qđ dicit ꝙ ĩ/
telligit̃ de templo. Et põt etiã dici ſeparatũ ꝓpter eius eminẽ/
tiã reſpectu aliorũ edificioꝝ. Et ideo ſic debet habere noſtra
trãſlatio. Et edificiũ qđ erat ſepatũ. i. adiũctũ ipſi tẽplo. noĩa
enĩ hebrea ſunt indeclinabilia ſicut cornu ⁊ gelu: ꝓpter qđ in
traſſerendo poſitus fuit nominatiu⁹ caſus ꝓ datiuo: vel forte
factũ fuit h̃ ſcriptoris vitio. f Verſũq; ad viã reſpicientem
ad mare. i. ad occidẽtẽ: q; mare mediterraneũ: claudit iudeã
ab occidente in qua deſcribit̃ ſitus hui⁹ tẽpli: vt ptʒ. ſ. in prin
cipio. xl. ca. g Latitudinis. lxx. cubitoꝝ. in quibus includi
tur qđ ſubdit̃: h Paries aũt edificij quinq; cubitoꝝ ⁊c̃. et
ſilr̃ quinq; cubiti de loco orationis ſupradicti. Numer⁹ autẽ
iſte intelligit̃: Latitudo tẽpli ĩter parietes. xx. cubitorũ. Duo
parietes. xij. cubitoꝝ. vt ptʒ ex ſupradictis ĩ textu. Prominẽ/
tia pilarioꝝ vltra parietes hinc ⁊ inde. x. cubitoꝝ. Latitudo
appẽditiorũ hinc ⁊ inde. viij. cubitoꝝ. Paries claudẽs appẽ/
ditia hinc ⁊ inde. x. cubitoꝝ. Et latitudo loci orationis ſilr̃. x.
cubitoꝝ: vt ptʒ ex dictis in textu. Iſti vero numeri ſil' iũcti fa/
ciunt. lxx. i Et longitudo ei⁹. xc. cubitorũ. q; ſicut ſupradi/
ctũ eſt a termino occidentali appẽditiorũ ꝓcedẽdo verſus ori
entem

entẽ vſq; ad locũ cochlee vbi terminãt̃ appẽditia ſũt. c. cubiti
de quibus reſcindũt̃ hic. x. ſ. appẽditioꝝ angulariũ clauſoꝝ
ex vna ꝑte. ſ. pariete occidẽtali: ⁊ ex altera ꝑte. ſ. pariete aqui
lonari: ꝓpter qđ illud ſpaciũ põt computari ex vtraq; ꝑte vt
ſupra dictũ eſt: hic aũt cõputat̃ in occidentali ꝑte: ⁊ iõ reſcin/
dendũ eſt a ꝑte aq̃lonari aliter idem
bis cõputaret̃. Et idẽ dicẽdũ ẽ de an/
gularib⁹ appẽditijs in ꝑte auſtrali.
k Et mẽſus ẽ domus. i. tẽpli:
l Lõgitudinem. c. cubitoꝝ. ⁊ quali/
ter iſtud ſit intelligẽdũ exponit̃ cum
ſubdit̃: m Et qđ ſepatũ erat. ⁊ ꝓ.
i. Qđ ſepatũ erat edificiuʒ ⁊c̃. i. tem/
plũ qđ dicit̃ ſepatũ cũ edificio appen
ditiorũ. n Et pa. ei⁹. ſ. edificij ap/
penditiorũ. o Longitudinis. c. cu
bi. tot enĩ ſũt cubiti ab illo loco tem/
pli vbi incipiũt appẽditia verſus ori/
entem vſq; ad eoꝝ terminũ in occidẽ
te ⁊ ſic nõ mẽſurat̃ hic tota lõgitudo
templi ſed remanẽt. ix. cubiti verſus
orientẽ a q̃bus excluſiue incipiũt ap/ L
pẽditia. p Latitudo aũt. Hec ẽ ꝑs
viij. in qua deſcribit̃ quedã platea ex
iſtens ĩter tẽplũ ⁊ atriũ ĩteri⁹. Ad cu
ius ĩtellectũ ſciẽdũ ꝙ platea dr̃ a pla/
tos qđ eſt latũ vel latitudo: ꝓpter qđ
latitudo ponit̃ ꝓ platea aliq̃ñ et ecõ/
uerſo: ⁊ ſic ẽ ĩ hebreo ⁊ adhuc mag⁹.
nã dictio hebraica q̃ ponit̃ hic eſt eq̃/
uoca ad latitudinẽ ⁊ plateã: ⁊ hic po/
nit̃ ꝓ platea: ⁊ ſilr̃ latitudo cũ dicit̃:
latitudo aũt ante facieʒ dom⁹: ⁊ q̃ ſit
iſta dom⁹ ſubdit̃: q Et ei⁹. ⁊c̃. et ꝓ
id eſt. i. ei⁹ quod erat ſepatũ: ꝑ qđ ſi/
gnificat̃ tẽplũ. vt. ſ. dictũ eſt.
r Contra. o. i. ꝯtra atriũ ĩterius qđ
eſt in orientali ꝑte reſpectu templi.
s Cẽtũ. cu. ſ. longitudinis ſm longi
tudinẽ atrij interioris ĩtra parietes q. ſ. xl. ca. dr̃. c. cubitoꝝ.
Et hec lõgitudo platee accipit̃ ab aquilone in auſtrũ: ſpaciũ
aũt ei⁹ ab oriẽte in ocidẽtẽ. ſ. inter atriũ interi⁹ et tẽplũ. x. cu/
bitoꝝ vt magis videbit̃ ca. ſe. ⁊ iſti decẽ cubiti a termino pila
rioꝝ orientaliũ tẽpli vſq; ad murũ occidẽtalẽ atrij interioris
accipiũt̃. t Et mẽſus. Hec eſt pars. ix. ĩ qua deſcribit̃ mẽ/
ſura tẽpli tota ſm lõgitudinẽ ⁊ ꝑciſe. ſ. ſine appendítijs ſicut
. ſ. poſita eſt: partialiter tñ cũ appenditijs. dicit igit̃: Et men/
ſus eſt longitudinẽ ⁊c̃. ſequit̃: v Hecthecas ⁊c̃. Ad intelle
ctũ hui⁹ ꝑtis ſciendũ ꝙ expoſitores latini dicunt ꝙ hecthece
ſunt ante ſolaria: ſed hec ſignificatio nõ habet̃ ex aliqua de/
riuatiõe greca vel latina: ꝓpt̃ qđ videt̃ ſimplicit̃ ficta: ⁊ maxi
me q; dictio hebraica h̃ poſita ſignificat pilarios q̃ ĩſerũt̃ pa
rietib⁹ magnoꝝ edificioꝝ ad ipſa fortificãdũ ſicut dicit Ra.
Sa. in glo. ſup locũ iſtũ. cui q̃ʒtũ ad hoc videt̃ eſſe credẽdum
cũ fuerit ꝑitiſſim⁹ ĩ hebreo. Dicit igit̃ ꝓpheta: Et mẽſus ẽ lõ
gitudinẽ edificij ꝯtra faciẽ ei⁹ qđ erat ſepatũ ad dorſuʒ: q; ſe
ꝑatũ edificiũ intelligit̃ tẽplũ vt dictũ eſt. ſ. ꝑ facieʒ ei⁹ pars
prima. ⁊ ꝑ dorſum vltima. Eſt igit̃ ſenſus ꝙ angelus mẽſura
uit lõgitudinẽ tẽpli a principio vſq; ad finẽ. ⁊ ne aliquis cre/
deret ꝙ pilarij oriẽtales ⁊ occidẽtales nõ includerent̃ in hac
longitudine: eo ꝙ ꝓminẽt vltra muros claudentes ab oriẽte
ĩ occidẽtẽ. iõ remouet h̃. d. Hecthecas ex vtraq; ꝑte. i. pilari/
os ꝓminentes ex ꝑte orientis ⁊ ex ꝑte occidẽtis ſimul inclu/
dẽdo. x Centũ cubitoꝝ. hic aũt murus ſic colligit̃: ꝓmi/
nentia pilarioꝝ a parte orientiſ. v. cubitoꝝ paries claudens
longitudinẽ porticus tẽpli. v. cubitoꝝ. porticus eĩ nõ tm̃ aſ/
cendit ĩ altũ quãtũ ipm tẽplũ: ꝓpter qđ paries iſte ab hebre
is ponit̃ minoris ſpiſſitudinis vno cubito q̃ʒ paries ſit tẽpli.
Latitudo vero porticus. xj. cubitoꝝ. vt habet̃. ſ. in fine. xl.
ca. paries orientalis tẽpli ſex cubitoꝝ. vt pʒ. ſ. circa pricipiũ
hui⁹ capituli. Lõgitudo tẽpli q̃ʒtũ ad ꝑtẽ que dicit̃ ſanctum
vel ſancta. xl. cubitoꝝ: vt ptʒ ibidẽ: paries diuidẽs ĩter ſãctũ
⁊ ſanctiſanctoꝝ duoꝝ cubitoꝝ. Paries enĩ iſte aſcẽdit in al
tũ ꝑ. xx. cubitos tm̃: nec portat aliqđ põdus ꝓpter qđ mino/
ris ſpiſſitudinis eſt ponẽdus lõgitudo ſanctiſanctorũ. xx. cu
bitoꝝ. vt ptʒ. ſ. circa principiũ hui⁹ ca. Paries occidẽtalis
tẽpli. vj. cubitoꝝ. Prominẽtia pilariorũ vltra parietem. v.
cubitoꝝ: q̃ ſimul iuncti faciũt. c. cubitos.

a Et feneſtras obliquas. Hiero. Ignoſce lectoꝛ difficultati ⁊ veniã tribue cõfitẽti. ꝑ feneſtras enĩ obliquas ⁊ in modum retis factas: ⁊ q̃ ſemꝑ clauſe ſũt aſpicimꝰ ⁊ vix vſq ad interioꝛẽ domũ coꝛdis noſtri oculũ poſſimꝰ intromittere: vt oĩa que cernimus in vmbꝛa videamꝰ ⁊ imagine. vt cum apoſtolo clamemꝰ: O ꝓfũdũ
Ro.11.d diuitiarũ ſapiẽtie et ſ.d. ⁊c̃. Quis cognouit ſenſum dñi niſi magni cõſilij angelus: qui ſua põt dignꝰ aperire myſteria.
b Hecthecas. Quas rome vocant ſolaria de cenaculoꝝ parietibus eminẽtia vel meniana ab inuẽtoꝛe: q̃ nõnlli grecoꝝ exoctras vocant. c Faciem hoĩs iuxta palmã ⁊c̃. Rab. In pꝛincipio ſubiacemus cõcupiſcẽtie q̃ refert ad vitulũ: ꝓpter terrena opa. Et alia ſũt carnalia alia ſpũalia q̃rũ extremũ aquile deputat. Cum
D autẽ intrauerimꝰ ſanctaſanctoꝝ: et poſſederimꝰ ĩteriora tẽpli nihil indigemꝰ niſi rõne ⁊ foꝛtitudĩe: quorũ alterum ad ſenſum atq ꝓuidentiã. alterũ ad animi refert pſeuerãtiã. His igit paries ꝑ circũitũ tẽpli a pauimẽto vſq ad laquearia cherubĩ habebat ⁊ palmas mira arte celatas. Poſt q̃ aperiebat ſanctuariũ ꝑ quattuoꝛ angulos cõtra faciẽ ſanctoꝛum. Pꝛius enĩ habemꝰ ſciẽtie multitudinẽ ꝑ quã de hoſte victoꝛiã: ⁊ poſtea nobis ſanctuariũ aperit ⁊ tẽplũ qđ habet quattuoꝛ angulos. i. ſtationẽ firmiſſimã q̃ in nullã vergat partẽ. Quadrãgulus em̃ ſtabili firmat baſi: et in myſtico numero quattuoꝛ elemẽta ex q̃bus cõſtant oĩa ſolida ⁊ ꝑpetua ſignificat. Cũcta vero ꝯtra faciẽ ſanctuarij aſpiciebãt: ante quod ſãctuariũ erat ſpecies altaris lignei. d Altaris lignei. In q̃ ignis ſuccendit. i. menſa thymiamatis q̃ nihil ab igne patit ſed in igne fit purioꝛ: ſicut ſanctoꝝ opera de quibus apoſtolꝰ:
1.Coꝛ.3.c Uniuſcuiuſq opus quale ſit ignis ꝓbabit. Nõ pereunt ſed igne puriora ⁊ clara fiunt. Sic altaris ligna que de lignis ſũt paradiſi: igne vicioꝝ nõ cremant ſed puriora reddũt. Nõ mirũ hec đ ſanctuario

⁊ inte/

⁊ tẽplũ interius: ⁊ veſtibula atrij a b c
a limina ⁊ feneſtras obliquas: hec d
b thecas in circũitu ꝑ tres partes e
a ipſum templum. f
contra vniuſcuiuſq limen: ſtrã/ g
a ſapiẽtie et vite quod eſt in paradiſo.
tũq ligno ꝑ gyrũ ĩ circũitu. Ter/ h
a vſqquo veniat quod ꝑfectũ eſt.
ra autẽ vſq ad feneſtras: ⁊ fene/ i
ſtre clauſe ſuper oſtia: et vſq ad k l
domũ iterioꝛẽ ⁊ foꝛiſecus ꝑ oẽm m n
parietẽ in circũitu intrinſecus ⁊ o
a nihil enĩ abſq mẽſura ⁊ rõne in tẽplo dei.
foꝛinſecus ad mẽnſurã: ⁊ fabꝛe/ p q
a in lignis. ſ. q̃ a pauimẽto vſq ad feneſtras ꝑtingebãt. multitudo ſcientie. b ſignũ victoꝛie. poſt ſcientie multitudinem.
facta chẽrubin ⁊ pãlme: ⁊ palma
a vt vnũ duarũ palmarũ lateribus vallaret.
b nõ quattuoꝛ vt ſupꝛa homi
iter chẽrub ⁊ cherub. Duaſq fa/ r
nis. ſ. et leonis vituli ⁊ aquile. in quo ratio
c cies habebat cherub: Faciẽ hoĩs
iuxta palmã ex hac parte: ⁊ faciẽ
a in quo furoꝛ: q̃ ſignificãtius grece timos: nõ ille q̃ ꝑturbationi ⁊ vitio ꝓximꝰ: ſꝫ q̃ mẽtis conſolidat molliciẽ: ⁊ animũ dimicãtis facit foꝛtioꝛẽ.
lẽonis iuxta palmã ex alia ꝑte exꝑſſam. Per oẽm domũ ĩ circũitu
de terra vſq ad ſuꝑioꝛẽ ꝑtẽ che/ s
rubin ⁊ palme celate erãt in pari
ete tẽpli. Limen quadrangulum t
⁊ facies ſanctuarij aſpectus ꝯtra t
d aſpectum. Altaris lignei triũ cu/ v
bitoꝛũ altitudo: ⁊ lõgitudo eius
duoꝛum cubitoꝛũ: ⁊ anguli eius
⁊ longitudo eius ⁊ parietes eiꝰ
a vir ſcꝫ qui in abdita tẽpli me introduxerat.
lignei. Et lõcutꝰ eſt ad me: Hec ẽ
a altare ligneũ qđ angelos habet: et coꝛnua qđ. ſ. in ſimilitudine rubi ardẽs nõ cõburit. de qua: Paraſti in cõſpectu meo. m. a. c. q. t. me.
b vtriuſq teſtamẽti ſacramenta.
mẽnſa coꝛam dño. Et dõo oſtia y

a Et tẽplũ. hec eſt pars decima in qua ſupplet aliqua ſuperiꝰ dimiſſa: nã ſuperiꝰ nõ fecerat mẽtionẽ de hecthecis ſiue pilarijs q̃ tñ ſunt in aliquibꝰ alijs edificijs a tẽplo. iđ dicit: Et tẽplũ. ibi eſt punctꝰ: ꝓpter qđ ꝑ tẽplũ hic ſignificat ꝑs anterioꝛ tẽpli q̃ etiã alibi noiat tẽplũ exterius. b Interius. i. ſanctũſanctoꝝ qđ dicit tẽplũ interiꝰ. c Et veſtibula atrij. i. poꝛticus atrioꝛũ. nã hic accipit ſingulare pro plurali. d Limĩa ⁊ feneſtras obliquas hecthecas. q. d. ſicut dictũ eſt. ſ. q hec tria habẽt limina ⁊ feneſtras obliquas: ſic ſimiliter habẽt hecthecas ſiue pilarios iſta edificia foꝛtificãtes. e Per tres ꝑ. In hebꝛeo habet: His tribꝰ. ſ. tẽplo ĩterioꝛi ⁊ exterioꝛi ⁊ poꝛticibꝰ atrioꝝ inſunt pilarij ſicut limina ⁊ feneſtre oblique. Et ad eũdẽ ſenſum trahẽda eſt lr̃a iſta: Per tres ꝑtes. i. ꝑ tria edificia dicta diſpoſiti ſũt pilarij ſic limina ⁊ feneſtre. f Cõtra vniuſcuiuſq. Hec eſt ꝑs. xj. ĩ qua deſcribit oꝛnatꝰ parietũ templi a ꝑte ĩterioꝛi. Circa qđ ſciẽdũ q parietes tẽpli ſalomonis fuerũt ĩteriꝰ opti lignis: vt hr̃. iij. Reg. vj. ad h̃ vt celature ⁊ picture auree meliꝰ fierẽt ⁊ cõſeruarent in ligno q̃ in lapide. ⁊ idẽ dicit hic de iſto tẽplo lꝫ ĩuolute. nã trãſlatio noſtra videt in pluribꝰ defectiua. dicit igit: Contra vniuſcuiuſq limẽ. li vniuſcuiuſq nõ eſt de textu q2 nõ eſt in hebꝛeo. ſilr̃ qđ ſubdit: g Stratũq. li q nõ ẽ de textu. hec ẽ enĩ lr̃a hebꝛaica. Cõtra limẽ. ſ. tẽpli. Aſſer ligni. i. aſſeres lignei coopientes vndiq ĩteriꝰ ꝑites tẽpli rõne ꝑmiſſa: qđ exꝑimit vlteriꝰ magis ꝑ ꝑtes cũ đr: h Terra aũt ⁊c̃. i. a terra vſq ad feneſtras erat talis cooꝑtura lignea: ⁊ tali mõ loquẽdi frequẽter vtunt hebꝛei ⁊ latini ſcꝫ ſubintelligẽdo hãc ꝑpoſitõꝫ a. i Et feneſtre clau. In hebꝛeo ſic eſt: Et feneſtre opte. ſ. aſſeribꝰ ligneis. q. d. nõ ſolũ parietes vſq ad feneſtras erant opti aſſeribꝰ ligneis ſꝫ etiã apture parietũ ꝑ feneſtras erãt ſic operte ĩ circũitu feneſtraꝝ. k Suꝑ oſtia. ſilr̃ erãt celature ⁊ picture infra ſcripte vt ſit vnifoꝛmitas oſtioꝝ ⁊ parietum. l Uſq ad domũ interioꝛẽ. i. ĩ ſanctoſanctoꝝ erat talis oꝛnatꝰ. m Et foꝛinſecus. i. ĩ alia ꝑte q̃ đr tẽplũ exteriꝰ. n Per oẽm parietẽ ĩ circũitu. ſ. ante ⁊ retro ⁊ a dextris ⁊ a ſiniſtris. o Intrinſecꝰ ⁊ fo. Ex h̃ dicũt aliq̃ expoſitoꝛes latini q iſte oꝛnatꝰ cherubin ⁊ palmaꝝ nõ ſolũ erat ĩ tẽplo a ꝑte interioꝛi ſꝫ etiã exterioꝛi: ſ3 nõ ẽ veriſile q talis oꝛnatꝰ ſit exteriꝰ ad vẽtũ ⁊ pluuiã: nec habet ad h̃ ſile de tabernaculo moyſi: nã exteriꝰ fuit optũ de pellibꝰ arietũ ⁊ ſagis cilicinis: ĩteriꝰ aũt fuit oꝛnatũ coꝛtinis diuerſoꝝ coloꝛũ et tabulis deauratis. Silr̃ tẽplũ ſalomõis habuit talẽ oꝛnatũ interiꝰ tm̃: ⁊ iđ ſicut dicũt hebꝛei ⁊ meliꝰ vt videt: Intrinſecꝰ ⁊ foꝛinſecꝰ: intelligũt de ſanctoſanctoꝝ: ⁊ de alia ꝑte q̃ đr ſãcta ſicut dictũ eſt ante immediate. p Ad mẽſurã. i. eque ꝓpoꝛtionabiliter factꝰ eſt talis oꝛnatꝰ ĩ anterioꝛi ꝑte tẽpli q̃ đr tẽplũ exteriꝰ: ſicut ĩ ſanctoſanctoꝝ. q Et q2 fabꝛefacta. i. artificialiter facta. r Duaſq facies habebat cherub. In viſiõe xpo q̃ deſcribit in pꝛĩcipio huiꝰ libꝛi cherubin dicunt habere quattuoꝛ facies. Cetera patẽt vſq ibi: s De ter. vſ. ⁊c̃. Ex hoc dicũt aliq̃ expoſitoꝛes nr̃i q talis oꝛnatꝰ nõ ſolũ erat ĩ mãſione inferioꝛi ip̃ius tẽpli: ſ3 etiã ĩ medio ⁊ ſuꝑioꝛi. Sed h̃ nõ videt eſſe verũ: q2 talis oꝛnatꝰ eſt ꝓ reuerẽtia cultꝰ diuini ad quẽ deputat tm̃ inferioꝛ mãſio. Media vero ⁊ ſuꝑioꝛ ad reponẽdũ coꝛtinas ⁊ alia vtenſilia ⁊ iocalia ad tẽplũ ꝑtinẽtia. Et iđ cũ đr: De terra vſq ad ſuperioꝛẽ partẽ: ſubintelligẽdũ ẽ inferioꝛis mãſionis: ⁊ ſic exponũt hebꝛei. t Limẽ qua. In hebꝛeo hr̃. Poſtis. i. poſtes accipiẽdo ſingulare ꝑ plurali ſicut frequẽter fit in deſcriptione huiꝰ edificij: ⁊ ſic fuit ĩ templo ſalomonis ſicut dicit. iij. Reg. vj. Fecit in introitu templi poſtes de ligno oliuarũ quadrangulatos. v Et facies ſanctuarij ⁊c̃. Hec eſt duodecima pars in qua breuiter ſm hebꝛeos deſcribit vna viſio facta ꝓphete ⁊ ſm hoc trãſlatio noſtra videt eſſe coꝛrupta. cum dicit: Et facies aſpectus ſanctuarij cõtra aſpectũ altaris lignei. nã littera hebꝛaica talis eſt: Et facies ſanctuarij viſio ſicut viſio: Et eſt ſenſus q ꝓpheta vidit in ſanctuario viſionẽ ſimilem illi quã viderat ſuꝑ flumẽ chobar que deſcribit in pꝛincipio huiꝰ libꝛi: ⁊ hic terminat verſus in hebꝛeo: ⁊ ſequẽs immediate ſic incipit: Altare ligneũ triũ cubitoꝝ altitudo eius: vbi deſcribit mẽſa ꝓpoſitiõis. vnde poſtea ſubdit: Et locutꝰ ẽ ad me. ſ. angelus. Hec eſt menſa coꝛam dño. Poteſt aũt tranſlatio noſtra ſic exponi: Et facies ſanctuarij aſpectus cõtra aſpectũ altaris. ſ. incenſi ſm expoſitoꝛes latinos: qđ altare deſcribit ſituatũ ante parietẽ ſanctiſanctoꝝ: vt ptꝫ Exo. xxx. et. iij. Reg. ⁊ ſic ex oppoſito mutuo ſe reſpiciunt. x Lignei triũ cu. Triũ videt. nam Exo. xxx. et in pluribꝰ alijs locis vocat altare aureũ. Dicẽdũ q mẽſa ꝓpoſitiõis de qua loquit hic ſcriptura ſm hebꝛeos: ⁊ altare ĩcenſi de quo loquit hic ſm latinos vtrũq dicit in Exo. ligneũ interiꝰ et aureũ exteriꝰ: ſed de auro hic tacet. nam alibi ſatis exꝑimit. y Et duo oſtia. Hec eſt ꝑs. xiij. in qua deſcribit foꝛma oſtioꝝ rum templi cũ dicit: Et duo oſtia erant in templo. ſ. exterioꝛi

Et in

g ꝛ interiorib⁹ tēpli ꝛ altari thymiama/
tis credi cū etiā ancanton ligni gen⁹
vel ligni ſimile: cū plus arſerit mun/
dius ſit. a In duob⁹ oſtijs ꝛc. So
lent enī in maiorib⁹ triclinijs bina
oſtia herere ſi/
bi atq̄ cōiūgi
vt maioꝛ intro
itus non a du/
abus ꝛ ingen/
tib⁹ ſed quat/
tuoꝛ minorib⁹
claudatur vel
aperiat̄ forib⁹
b Groſſioꝛa.
ligna ꝛc. Ut
firmitatem ha
berent, ꝛ cela/
turā poſſent re
cipere. Iuxta ī
telligentiā ſpi
ritualē firmio
ra et celata ſūt
oſtia vt firmi/
tatē habeāt et
pulchritudinē
ne quis ſancta
ſāctoꝝ ſimilis
Ps.26.d ocie poſſit ir/
rūpere et ſibi
ſacerdotiū vē
dicare.
c Sup q̄ fe/
neſtre obli. ꝛc.
Hiero. Uel ab
ſcōdite: vt ip/
ſum quoq̄ lu/
mē qđ pbebat̄
intriſecus: nō
haberet ꝑfe/
ctam ſcientiā:
nec claꝝ lumē
ꝛ cūctis patēs
ſed multis ex parte eſſet abſcōditū: qꝛ
videm⁹ nūc ꝑ ſpeculum in enigmate.
tūc aūt facie ad faciē. Et nondū noui/
Cor.13.d m⁹ ſicut opoꝛtet nos ſcire. Cū aūt ve/
nerit qđ ꝑfectū eſt: euacuabit̄ qđ ex
parte eſt. d Hinc atq̄ inde ī hume/
rulis veſtibuli ꝛc. Pulchre nō poſuit
dexterā ꝛ ſiniſtrā: ne quid ſiniſtrū in
his q̄ magna ſunt ꝛ arcana dicere vi/
Mat.5.f deret̄: ſed hinc atq̄ inde. vnde: Si q̄s
te ꝑcuſſerit in dexterā maxillā prebe
ei et alterā. In ſancto enī viro vtrūq̄
ꝑfectum eſt. Ca. XLII
e T Eduxit me. Uolüerā deſpe/
ratione ꝛ magnitudine rei pre
ſens teſtimoniū in ſecreto pte/
rire: ſed meli⁹ arbitrat⁹ ſū qđcūq̄ di/
cere q̄ oīno nihil dicere: aſſumens il/
lud ſocraticū: Scio q̄ neſcio. Pars
enī ſcientie ſcire q̄ neſcias.
f Uiam ducentem ad aqui. Hoc et
ſ. viderat anteq̄ interioꝛa penetraret
ſed aliter videmus perfectā habētes
ſcientiam: aliter in principio diſcipli/
ne. Et neceſſe eſt: vt qui interioꝛa con/
ſpexerit: ſcđm eandē formā atq̄ mēſu
ras et recondita ſacramēta ꝛ q̄ exteri/
oꝛa ſunt videat. Ducentem ad aqui
lonē. Reſpicientē ſcꝫ aquilonis par/
tes: ſed nō in aquilone poſitū: vt faci/
lioꝛ eſſet tranſitus his qui aquilonis
frigoꝛa relinquebant: a quo exarde/
ſcunt mala ſup terrā. Legimus in nu
Nu.2.d meroꝝ libꝛis Dan et neptalim ꝛ aſer
trib⁹ filioꝝ ancillarū rachel ꝛ lye: ad

aq̄lonis

a erant in tēplo ꝛ in ſanctuario: et
a ſ vel ī hiſtoria ſpiritualē habeam⁹ intelligētiā ꝛ ī tropologia hiſtorie veritatē alteꝝ ei altero īdiget
a in duobus oſtijs ex vtraq̄ par/ b c
te bina erant oſtiola: que in ſe in
uicem plicabant̄. Bina enī oſtia d
erāt ex vtraq̄ ꝑte oſtioꝝ. Et cela e
a ſ de quibus ſupra dictū
ta erāt ī ipſis oſtijs templi chēru
a ſ vt poſt ſciencie plenitudinē intrātibus: victoria prebeatur.
bin: ꝛ ſculpturā palmaꝝ: ſicut in
parietib⁹ quoq̄ exꝑſſa erant. Q f
b obrē erāt ꝛ groſſioꝛa ligna ī veſti
c buli frōte foꝛinſecus: ſup q̄ fene/ g
ſtre oblique ꝛ ſimilitudo palma/
a ſ poſtibus ſupliminaris.
d rū hinc atq̄ inde ī humērulis ve
a ſ nihil ei ī tēplo dei abſq̄ mēſura et ſapiētia.
ſtibuli ſcđm latera dom⁹ latitudi
nēq̄ parietū. Ca. XLII
ſ poſtq̄ interioꝛa diligentius con/templatus ſum.
e T Eduxit me in atriū ex b
terius per viam ducen/
ſ al's vergentē.
tem ad aquilonem. Et
a ſ vel introduxit. b ſ Lxx. exedram: theodotion paſtophoꝛion. i. thalamum.
induxit me in gaꝫophylaciū qđ

a Et in ſanctuario. i. in tēplo interioꝛi: nō ſic intelligendo q̄ in quolibet eſſent due
apertiure ſꝫ vna tm̄ ꝛ ꝑ cōſequēs vnū oſtiū tm̄: tn̄ q̄libet habebat duas poꝛtiones.
ideo ſubdit̄: b Et in duob⁹ oſtijs. ſ. principalib⁹. c Ex vtraq̄ parte. ſ. tēpli qua/
rū vna dꝛ ſanctū ꝛ alia ſanctūſanctoꝝ. d Bina erāt oſtiola. ſic adinuicē copula/
ta q̄ vnū poteſt claudi ꝛ apiri ſine alio: ſicut apparet in oſtijs q̄ dicunt̄ fracta ꝛ ſimi
liter in feneſtris. Bina enī oſtia erāt ex vtraq̄ ꝑte oſtioꝝ: qđ
exponit̄ dupliciter. Uno mō q̄ ī quolibet oſtio pꝛīcipali ſint
due value q̄ claudant̄ ī medio aperture: ꝛ q̄libet valua ſit fra
cta mō dicto. Alio modo q̄ vna valua claudat totā apertu/
rā: ſed vna claudat a ꝑte interioꝛi parietis: altera vero a ꝑte
exterioꝛi: ita q̄ qn̄ clauſe ſint value iſte appareat paries iſte
vnifoꝛmis interi⁹ ꝛ exteri⁹ ꝛ quaſi cōtinu⁹: qꝛ ſimilis pictura
dicit̄ fuiſſe in oſtijs ſicut in parietib⁹. vnde ſubdit̄: e Et ce
lata erāt in oſtijs tēpli cherubin ꝛc. ꝛ tn̄ iſte value intelligen
de ſūt fracte ſicut dictū eſt. f Q obrē erant groſſioꝛa ligna
veſtibuli. i. poꝛticus. g Fronte foꝛinſecus. qđ exponūt ali
qui latini dicētes q̄ in fronte poꝛticus erāt celature maioꝛes
ꝛ magis ꝓminētes q̄ in tēplo. ad qđ requirebat̄ maioꝛ groſ
ſities lignoꝝ. Sed hoc nō videt̄ verū. qꝛ ſicut dictū eſt. ſ. ta/
lis oꝛnatus nō erat in tēplo exterius: ꝛ multo min⁹ in fronte
poꝛticus exteri⁹. hic aūt dicit̄: Erāt groſſioꝛa ligna ī veſtibu/
li, fronte foꝛinſecus: ꝛ dato q̄ eſſent ibi: nō tn̄ ē aliquo modo
veriſile q̄ eſſent magis ꝓminētes celature. ꝛ ꝑ cōſequēs ma/
gis notabiles q̄ in tēplo: ꝓpter qđ trāſlatio noſtra videt̄ hic
eſſe coꝛrupta. Nā in hebꝛeo nō habet̄. Q obrē. ꝛ ideo lr̄a ſe/
quēs nō cōtinuat̄ littere p̄cedēti de celaturis: ſed incipit aliā
ſnīa. cui⁹ talis eſt littera in hebꝛeo. Et ſpiſſum lignū ſup faciē
poꝛticus extrinſecus: ꝛ feneſtre oblique: ꝛ palme hic ꝛ inde ī
humerulis poꝛticus ꝛ lateribus dom⁹ ꝛ trabib⁹. Dicendum
igit̄ q̄ hec eſt ꝑs. xliij. in qua poſt deſcriptionē oꝛnatus tem/
pli q̄tum ad ſanctum et ſanctūſanctoꝝ deſcribit̄ oꝛnatus q̄/
tū ad templi poꝛticū. p̄mittit̄ tn̄ vnū d̄ foꝛtitudine huius edi
ficij. cū dicit̄: Et ſpiſſū lignū. i. groſſum. Sup faciē poꝛticus
exterius: ad retinendū edificiū foꝛti⁹ ex trāſuerſo parietū. ſic
enī ſolet fieri in frontib⁹ edificioꝝ. ꝛ ſubdit̄ de oꝛnatu. Et fe/ A
neſtre oblique. ſupple ſunt in poꝛticu ad ei⁹ illuminationē ſi
cut in tēplo. Et palme. ſ. celate. Hinc et inde. in ipſo poꝛticu.
ex parte tn̄ īterioꝛi. In humerulis. poꝛticus ꝛ laterib⁹ dom⁹.
Dicūt̄ aūt hic humeruli claudētes poꝛticū ex vtraq̄ ꝑte oſtij
ꝛ noīant̄ humeruli: qꝛ ſunt bꝛeuioꝛes q̄ alij. ſ. v. cubitoꝝ. vt
dictū eſt. ſ. in fine. xl. ca. Latera vero dicunt̄ muri clauden/
tes poꝛticū ab oꝛiente in occidentē: qui ſūt. xj. cubitoꝝ ſm la/
titudinē poꝛticus: ſicut dictū ē in fine. xl. ca. Dicunt̄ etiā late
ra domus. qꝛ cōtinuant̄ muris claudentibus longitudinē tēpli: ꝛ in trabib⁹. ſ. inte
rioꝛib⁹ ſūt ſimiliter palme celate ad oꝛnatū. lꝫ aūt littera noſtra diſcrepet ab hebꝛai/
ca. pōt tn̄ exponi ſm eandē ſentētiā ſic: Q obrē: q̄ ſb̄ ītelligit̄: licet nō exprimat̄. ꝛ illa
eſt foꝛtificatio edificij. ꝛ eſt ſilr̄s modus loquēdi. ij. Reg. v. Qui ꝑcuſſerit iebuſeum
ſubintelligit̄: fiet magiſter militie: licet ibi nō exprimat̄: ſicut pleni⁹ fuerat declaratū
ibidē. Erāt groſſioꝛa ligna ꝛc. ex cauſa dicta. Sup que oblique feneſtre: qꝛ ſunt in al
tioꝛi ſitu q̄ hec ligna. Et ſimilitudo palmarū hinc atq̄ inde in humerulis veſtibuli:
id eſt poꝛticus. hec littera exponit̄ ſicut pꝛius ꝛ ſimiliter ſequēs. Scđm latera dom⁹
ꝛc. q. d. ſimiliter parietes poꝛticus cōtiguati parietib⁹ tēpli lateralib⁹ ſūt ſilr̄ oꝛnati.

In ca. xlj. vbi dicit̄ in poſtilla. Decima. ſ. die menſis.

Additio. Principiū hui⁹ ca. in littera habet̄ ſic: In. xxv. āno trāſmigratio
nis veſtre in exoꝛdio anni decimi mēſis. ꝛ ſic eſt in hebꝛeo. vn̄ qđ ī
poſtil. dicit̄ mēſis pꝛimi: eſt erroꝛ q̄ potuit cōtingere ex vitio ſcriptoꝛis. Dicūt hebꝛei
q̄ mēſis iſte erat. vij. cui⁹ decima dies erat celeberrima. ſ. dies expiationis: vt habet̄
Leuit̄. xvj. Dicūt etiā q̄ annus iſte erat ann⁹ iubileus: qđ ꝓbant ex hoc q̄ licet anni
cōiter incipiebāt a pꝛima die menſis. ann⁹ tn̄ iubileus incipiebat a. x. die menſis. vn/
de Leuit̄. xxv. Clāges buccina mēſe. vij. x. die mēſis ꝓpitiationis tꝑe in vniuerſa ter
ra veſtra ſāctificabitiſq̄ annū quartū: ꝛ qꝛ hic in lr̄a hr̄ ī exoꝛdio anni. x. die menſis
ideo dicūt q̄ iſte dies erat dies expiationis: ꝛ pꝛima anni iubilei qđ ſatis bene cōcoꝛ/
dat cū contentis in hac viſione. nā vt infra tractat̄ ꝑ poſtil. hec viſio pꝛincipaliter ſi/
gnificat edificationē eccl'ie ſpiritualē in qua ē vera expiatio peccatoꝝ. Silr̄ apparitio
angeli ad Zachariā in qua exoꝛdiū redemptionis fuit denūciatū: facta fuit die expia
tionis: vt ibidē in additione dictū fuit. Ca. XLII

h T Eduxit me. Poſt deſcriptionē tēpli q̄tum ad tres partes eius. ſ. poꝛticū ſā
ctū. ꝛ ſanctūſāctoꝝ. ꝛ q̄tū ad ꝑpēditia ſibi adiūcta. hic ꝯn̄r deſcribunt̄ duo
edificia a murꝫ tēpli ꝑ. xx. cubitos diſtātia: vnū ī ꝑte aq̄lonari. alterū ī auſtra
li. Et diuidit̄ ī duas ꝑtes: qꝛ pꝛimo deſcribit̄ h̄ duplex edificiū. ſcđo ſcriptura reuer/
tit̄ ad muꝝ exterioꝛē toti⁹ edificij deſcribēdū. ibi: Cūq̄ cōpleſſet. Pꝛima ī tres. qꝛ p̄/
mo deſcribit̄ edificiū aq̄lonare. ſcđo auſtrale. ibi: Et erāt: tertio vſus vtriuſq̄. ibi. Et
dixit ad me. Circa pꝛimū pꝛimo deſcribit̄ ſit⁹. cū dꝛ: Et eduxit me ī atriū exteri⁹. ſicut
dictū ē. ſ. ꝛ ꝑtꝫ ex textu q̄ tēplū et edificiū aq̄lonare ꝛ auſtrale ſūt in atrio exterioꝛi.
Igit̄ quō pōt dici q̄ ꝓpheta ſit educt⁹ de tēplo ad atriū exteri⁹. Dicēdū q̄ frequēter
circa eccl'ias noſtras ē cimiteriū: ꝛ ſimiliter totū ſpaciū eccl'ie ſiue tēpli eſt cimiteriū. ꝛ
tn̄ aliquis dicit̄ exire de eccleſia in cimiteriū ꝛ ecōuerſo. ita ſimiliter eſt in ꝓpoſito.
i Et induxit me in gaꝫophylaciū. edificiū enī aquilonare ſm totalitatē ſuā habet cē

☙ aquilonis plagam caſtra tenuiſſe. Nunc quoqꝫ in facie longitudinis.c.fuiſſe cubitos oſtij aquilonis et lateris quinquaginta: vt ex decē decadibus quadrangulus numerus atqꝫ perfectꝰ: et ex.vij.hebdomadibꝰ qui remiſſiōis eſt numerus: ⁊ in principium ogdoadis q̄ſi vnionis erumpit: ſacerdotalia in tēplo dei ſpacia mōſtrentur.

a Contra viginti cubitos atrij interioris. ſignificat ꝙ exterioris atrij centenarius ⁊ quīquagenarius eandem vim habeat quaꝫ vigenarius atrij interioris. Si enim quattuor quinquies ſupputes: in vicenario vtrūqꝫ reperies teſtamētum vt et lex teneat̄ i euāgelio: ⁊ euāgeliū a legis nō recedat radice.

b Et contra pauimentū ſtra. la. Significat autem ꝙ pauimētū atrij exterioris lapide viuo fuerit ſtratum: vt nec puluere eſtatꝭ nec luto hyemis ſacerdotū veſtigia polluant̄. vnde et dominꝰ aſcenſurus ad patrem: apoſtolorū pedes lauit: vt ſcandāt regna celorum mundis purgatiſqꝫ veſtigijs. Qui et ait: Excutite puluerēꝫ de pedibus veſtris. vt.ſ.numeruꝫ terrenorum ab illis apud ſe nihil remanere patiant̄.

Job.13.a

Mat.10.b

c Ubi erat porticus iuncta por.tri. ⁊c̄. Rab. In quo monſtrat̄ myſterium trinitatis: qđ cū in patris et filij ⁊ ſpiritusſancti nomina diuidat̄: vna tamē ſibi diuinitate coniungit̄. d Decē cubitorū latitudinis. Perfecti numeri.ſ.vel ꝓpter legis decalogū: vel euangelij ſacramentū. Si enī ab vno ꝑ duos et tres ad quartū venias denarius et euangeliorꝫ numerꝰ efficit̄: in cuiꝰ latitudine deambulant ſacerdotes et ante ſingula gaçophylacia gradientes. e Ad interiora reſpiciēs. vie cubi.vniꝰ. Rab. Semper enim debēt ſacerdotes ad interiora vie eiꝰ reſpicere: que ducit ad cubitū vnum: id eſt vnius deitatis cultum. vnde: Reuelaui nomen tuum hominibus. Ipſa eſt enim via interiora reſpiciens. que dicit: Ego ſum via veritas et vita. Nemo enim venit ad patrem niſi per filium.

Job.17.a

Ibi.14.a

f In ſuperioribus hu. ⁊c̄. Cenaculis. Unde in pſalmo. Rigans montes de cenaculis ſuis. Niſi enim quis mons fuerit et ad altiora ſurrexerit pluuijs domini irrigabit̄. Qui ꝑ diuerſitate meritorū: nō de primo ſcđoqꝫ ⁊ tertio irrigant̄ cenaculo. g Eminebant de inferioribus ⁊c̄. Ut ſcđm pauimēto inferioris domus cenaculum eminentius eſſet. ⁊ tertium ſecūdo excelſius: ⁊ quanto quis ad ſuperiora cōſcenderet: tanto altiori vteretur cenaculo: quod ab humilitate creſcebat. Unde: Qui vult inter vos eſſe maior: fiat omnium minimus.

Ps.103.

Mar.9.e

☙ Triſtega

a ſ eos.ſ.ſuſcipiēs qui ab aquilone veniebant.

erat contra ſeparatum edificiū: ⁊ a b

cōtra edem vergentē ad aq̄lonē c

ſ haber.

in faciē longitudinis centū cubi d

tos oſtij aquilonis: ⁊ latitudinis e f

a quinquagita cubitos ꝯtra vigi g

b ti cubitos atrij iterioris: ⁊ cōtra

pauimentum ſtratū lapide atrij

a ſ ab imbre ⁊ eſtu ꝓtegēs ſacerdotes.

c exterioris: vbi erat porticꝰ iūcta h

ſ alij exedras: alij thalamos.

porticui triplici. Et añ gaçophy i

d lacia deambulatio decē cubitorꝫ k l

e latitudinis ad iteriora reſpiciēs m

a ſ exedrarū vel gazophylaciorū q̄ erāt i ſuꝑiori
bꝰ humiliora. vñ: Quāto maior es humilia te i oī
bꝰ ſicut Paulꝰ dicit: Nō ſū dignꝰ vocari aplus.

vię cubiti vnius. Et oſtia earum n o

a ſ theſaurigazarū domini.

ad aquilonē: vbi erāt gaçophyla p q

f cia i ſuꝑioribꝰ humiliora: q2 ſup

a ſ que.ſ.fruebant̄ libero aere.

g portabāt porticꝰ q̄ ex illis emine r s

tum cubitos ī lōgitudine ab oriente in occidentē: ⁊ ſm hoc dicit̄ gaçophylaciū in ſingulari: eſt tñ diuiſum ꝑ parietes interiores ex trāſuerſo totius edificij trāſeuntes. ⁊ ſm hoc inferius dicit̄ gaçophylacia in plurali ꝓpter plures diuiſiones: et qđlibet gaçophylaciū eſt longitudinis.l.cubitorꝫ ſm latitudinē totius edificij.
a Quod erat cōtra edificiū ſeꝑatū.i.contra tēplū. b Et cōtra edē.i.appenditiorū edificationē. c Uergentē ad aq̄lonē. latus ei aq̄lonare tēpli ⁊ appēditiorū ſibi adherentiū eſt ꝯtra latus auſtrale aquilonaris edificij. d In faciē longitudinis centū cubitorū. tm̄ enī ꝓtendit̄ longitudo totalis edificij. e Oſtij aquilonis.q.d.q̄uis latꝰ auſtrale huiꝰ edificij ſit cōtra tēplū. tamē eius oſtia ſūt in eius latere aquilonari. vnde in hebreo ponit̄ oſtiū in nominatiuo: ⁊ ponitur etiā ſingulare ꝓ plurali. nā ibi ſunt plura oſtia vt exprimit̄.ī. f Et latitudinis.l.cubitorū. includēdo nō ſolū ſpaciū inter parietes ſed etiā parietes ⁊ pilarios. nam ca.ꝑcedenti dicunt̄ eſſe in porticibꝰ atriorū: que ſūt edificia multo minora. g Contra.xx.cubitos atrij interioris ⁊c̄.i.vna ꝑs iſtorꝫ.l.cubitorꝫ eſt ſita ex oppoſito.xx.cubitorꝫ atrij interioris: ⁊ reliqua pars ꝯtra pauimentū aq̄lonare atrij exterioris. Et ſic ptꝫ ꝙ illa pars q̄ eſt contra atrium interius eſt.xx.cubitorū. nam.xx.cubiti vniꝰ correſpondent.xx.cubitis alterius. et reliqua pars eius eſt xxx.cubitorū. Sciendū etiā ꝙ in iſtis.xx.cubitis atrij interioris includit̄ ſpiſſitudo muri claudētis atriū interius a parte aquilonis: que ſpiſſitudo eſt.vj.cubitorum.
h Ubi erat porticus iuncta porticui triplici. Scđm hebreos hec eſt lr̄a. Exedra contra exedram in triplicibus. Eſt aūt exedra idem qđ camera vel gaçophylaciū. Igit̄ ſicut diuiſiones edificij aquilonaris dicunt̄ gaçophylacia. ita et exedre. Eſt igit̄ ſenſus: exedra ꝯtra exedram.i. diuiſiones edificij aquilonaris: ⁊ diuiſiones edificij auſtralis: que ꝑ oīa ſunt ſimiles mutuo correſpondent: et ex oppoſito ſituant̄ templo tñ intermedio. In triplicibꝰ. Dicunt̄ aūt edificiū aquilonare ⁊ auſtrale triplicia. ⁊ ſilr eorꝫ diuiſiōes: eo ꝙ ſunt ibi tres māſiones vna ſuꝑ aliā.
i Et ante ga. Hic ſcđo deſcribit̄ q̄dā via exiſtēs iter iſta gaçophylatia.ꝑ.xx.cubitos ⁊ inter atriū interiꝰ ꝓtenſa ad oppoſitā ꝑtē vſqꝫ ad xx.cubitos edificij auſtralis. cū dicit̄: Et ante gaçophylatia a ꝑte orientali.
k Deambulatio.i.via. l Decē cu.la. ⁊ h̄ via ca.ꝑce. dicta eſt platea cētū cubitorꝫ longitudinis. m Ad iteriora reſpiciēs.i.verſus tēpluꝫ. n Uie cu.vni. ſm eñ Richardū de ſancto victore. ⁊ Hugonē cardinalē. ibi ponit̄ quedā via latitudinis vniꝰ cubiti: ꝑ quā ſacerdotes vadūt ad tēplū. Sed hoc nō videt̄ verum. nā ſm ipſos oportet dicere ꝙ iſta via ſit longitudinis.xxx.cubitorꝫ ad minꝰ. talis aūt via deſeruiēs trāſitui ſacerdotū debet eſſe ſic lata ꝙ duo hoies ad minus ſibi met obuiantes poſſint trāſire vnꝰ iuxta aliū: hoc aūt eſt īpoſſibile in via vnius cubiti latitudinis. nā accipit̄ cubitꝰ humanꝰ: vt ptꝫ ex ꝑcedētibꝰ in cuiꝰ latitudine nō poſſet trāſire vnꝰ hō groſſus: nec vnꝰ ſatis tenuis ꝑ tātā vie lōgitudinē. Ideo dicendū ꝙ via vniꝰ cubiti dicit̄ hic quidā introitꝰ ſtrictꝰ de atrio interiori ad viā x.cubitorꝫ ductā ex trāſuerſo: ⁊ inde intrat̄ porticus tēpli antequā trāſit iſta.x.cubitorꝫ via. Et ꝑ talē modū oblato ſacrificio in altari holocauſtorꝫ qđ eſt in atrio interiori ꝓcedit ſacerdos ad cōſūmandū ſacrificiū in tēplo ꝑ oblationē incenſi. Dicit̄ aūt dictꝰ introitꝰ ita ſtrictus: vt ea q̄ ſunt ī tēplo minꝰ paterēt exiſtētibꝰ ī atrio exteriori: ꝓpter qđ etiā poſt trāſitū ſacerdotis ille introitꝰ eſt claudendus. Sciendū etiā ꝙ iſte introitꝰ ex ꝑte tēpli ē vniꝰ cubiti: ſꝫ ex ꝑte atrij īterioris ē maioris latitudinis: vt expeditior ſit trāſitus ſacerdotis: ſicut videmꝰ in feneſtris turriū q̄ ex ꝑte īteriori duorꝫ vel triū pedū. Ex dictis ptꝫ ꝙ via cubitorꝫ.x. ꝓcedēdo de gaçophylacijs aq̄lonaribꝰ verſus tēplū recte venit ad introitū vniꝰ cubiti: ⁊ eodem mō ꝓcedēdo ex ꝑte oppoſita.ſ.de gaçophylacijs auſtralibus ad tēplū. o Et oſtia. Hec eſt tertia ꝑs vbi agit̄ de ſitu oſtiorꝫ ⁊ altitudine gaçophylaciorꝫ. cū dicit: Et oſtia eorꝫ.ſ.gaçophylaciorꝫ aq̄lonariū. p Ad aquilonē ſupple reſpicientia. Dicūt aūt doctores latini ꝙ ex ꝑte altera iſtorꝫ gaçophylaciorꝫ: ſint etiā oſtia verſus tēplū qđ eſt in auſtrali ꝑte reſpectu aq̄lonariū gaçophylaciorꝫ. Sed hoc nō videt̄ verū. tū q2 ſcriptura de hoc nullā fecit mētionē. tū q2 terra verſus tēplū ē altior.xvj.cubitorꝫ q̄ꝫ ex ꝑte altera. ⁊ iđ verſus tēplū nō poſſunt ſic eſſe cōuenienter oſtia. Itē ꝑ illa oſtia eſſet ingreſſus ad locū orationis: ⁊ ſic inquietaret̄ a trāſeuntibus ꝑ oſtia illa cū tñ debeat eſſe quietꝰ: ꝓpter qđ ſicut dicit ſcriptura ī parte aq̄lonari tm̄ ſunt hec oſtia ponēda. Quot aūt ibi ſint oſtia ꝑciſe nō habet̄ ex ſcriptura: ſed habet̄ ꝙ ſunt plura ex hoc qđ dicit̄: Oſtia. ⁊ ſm hebreos duo ſūt: q2 cōiter plurale poſitū ſine additione ſignificat numerū binariū: ⁊ ſm hoc totū edificium aq̄lonare diuidit̄ in duas portiones ex trāſuerſo. et quelibet portio eſt.l.cubitorꝫ lōgitudinis. et.l.cubitorū latitudinis cōꝑhenſa tñ ſpiſſitudine parietum.
q Ubi erāt gaçophylacia in ſuꝑioribꝰ manſionibꝰ. q Humiliora. in hebreo habet̄: Strictiora.i.minus ſpiſſa: ⁊ eſt eadem ſententia cū tranſlatione noſtra: q2 ſicut ſuꝑbus dicit̄ groſſus: ita humilis poteſt dici ſtrictꝰ. ⁊ ſubdit̄ cauſa cū dicit: s Quia ſupportabāt porticus.i.inferiores māſiones gaçophylaciorū que dicunt̄ hic porticus. q2 ꝑ illas eſt ingreſſus ad ſuꝑiores: ſicut ꝑ porticū ē ingreſſus ad domū. s Que ex illis eminebāt.ſ.medias ⁊ ſuperiores māſiones. iđ ſubdit: De infe

Pro. 22. c — a Triſtega. De quibꝰ: Deſcribe ea tripliciter cōſilio ⁊ ſcientia vt reſpondeas ſermone veritatis. Inferiora ⁊ exteriora columnis indigēt: altiora ⁊ interiora colūnarū. i. alieni auxilij vſū nō habēt. b Gaçophylacia. Cātorū cuſtodientiū altare quorū erat talis latitudo q̄ lōgitudo. c. l. c Cētū cubitoꝝ. Nō quinquaginta vt gaçophylacioꝝ: vt poſt oīm peccatorū ſcȝ remiſſionē pfecta pmia in centenario numero pſtolemur. d Et erat ſubter gaço. h in. Oportet enī nos dei poſſidere diuitias et de atrio exteriori ſub gaçophylacio orientis introitū repire: ⁊ p altitudinē piboli q̄ reſpicit viam orientis venire ad edificiū qđ ſactis eſt ſepatū ante q̄ ſunt gaçophylacia: ⁊ ī ipa via ſilitudo gaçophylacioꝝ q̄ erāt in via aquilonis. Licet eī ad oriētis puenia mus introitū: tm̄ ſilitudo maioꝝ eſt in minoribꝰ: ⁊ nō poſſumꝰ ad oriētis lumē puenire: niſi p viā aq̄lonis. i. p minora ⁊ humiliora ad maiora ⁊ altiora ſuſpiremꝰ. e Ad nothum. Hiero. Per oriētē quippe aq̄lonis frigora relinquētes puenimꝰ ad auſtrū: in quo ſpōſus recubat ī meridie. i. ī pleno verſat lumine. f Oſtiū in ca. Nō niſi aptū fuerit ab eo q̄ dicit: Ego ſū oſtiū ⁊ qui habet clauem dauid ad veſtibulū ſanctoꝝ virtutibꝰ ſepatuȝ: ⁊ qđ ab aquilone venientes ſuſcipit: nō poſſumus peruenire. Joh. 10. b — ſ Gaçophyla

bāt de inferioribus ⁊ de medijs edificij. Triſtega eīm erāt: ⁊ nō habebāt colūnas ſicut erāt colūne atriorū. Propterea eminebāt de

(a ſ edificij.)

inferioribꝰ ⁊ de medijs a terra cu

(a ſ numerus remiſſionis oīm debitorū. b ſ murus exterior qui cingit gazophylacia.)

bitis quinquaginta. Et peribolꝰ exterior ſcđm gaçophylacia que erāt ī via atrij exterioris ante ga

(ſ vt ſupra.)

çophylacia. Lōgitudo eiꝰ quinq̄ginta cubitoꝝ: q2 lōgitudo erat gaçophylacioruȝ atrij exterioris

(a ſ q̄ erat inter tēplū ⁊ aquilonarē domū.)

q̄nquaginta cubitoꝝ: ⁊ lōgitudo

(a ſ atrij interioris.)

ante faciē tēpli cētū cubitoꝝ. Et erat ſubter gaçophylacia hec introitꝰ ab oriente ingredientiū in ea de atrio exteriori ī latitudine periboli atrij: qđ erat cōtra viam oriētalē in faciē edificij ſeparati. Et erāt ante edificiū gaçophylacia: ⁊ via ante faciē eoꝝ iuxta ſilitudinē gaçophylacioꝝ q̄ erāt in

(ſ id eſt longitudo erat ſimilis latitudini. i. eadē menſura per quadrum.)

via aq̄lonis. Scđm lōngitudinē eoꝝ ſic ⁊ latitudo eoꝝ. Et oīs introitus eoruȝ et ſimilitudines et

(a ſ eādē habebāt mēſurā ⁊ ſilitudinē quā ⁊ gazophylacia q̄ erāt ī via reſpiciēte ad auſtrū.)

oſtia eorū: ſcđm oſtia gaçophylaciorū que erāt in via reſpiciente ad nothū. Oſtium in capite vie:

Nico. de lyra

a De inferioribꝰ ⁊ de medijs edificij: aquilonaris. b Triſtega eī erāt: id eſt habētes tres māſiones vnā ſupra aliā. c Et nō habebāt colūnas. ſuſtentātes. d Sicut erant colūne atrioꝝ. i. gaçophylacioꝝ in atrijs exiſtentiū. Sicut enī dictū eſt. ſ. xl. ca. ī atrio exteriori in pte oriētali ſūt. xxx. gaçophylacia: ⁊ in atrio interiori ſūt gaçophylacia ſacerdotū ⁊ cātoꝝ hebdomadariorū: ⁊ in illis ſūt colūne ſuſtentātes: in iſtis aūt gaçophylacijs q̄ ſūt maioris altitudinis ⁊ ponderis nō ponunt tales colūne ſuſtentantes ſed murus ſpiſſus ⁊ fortis cum bonis pilarijs. iſte tm̄ murus eſt ſpiſſior inferioribꝰ manſionibꝰ q̄ȝ in medijs: ⁊ in medijs q̄ȝ in ſuperioribꝰ ſm magnitudinē maioris pōderis ſupportati: ⁊ pꝑter hoc dicit. ſ. q̄ gaçophylacia ſūt in ſuperioribꝰ humiliora. i. ſtrictiora: q2 murus mediarū māſionū eſt minꝰ ſpiſſus: q2 retractus eſt a pte exteriori: ⁊ p cōſequēs eſt ſtrictior q̄ȝ inferior māſio. Et eodē modo dicēdū eſt de ſuperiori reſpectu medie. e Propterea eminebāt: ſuperiores māſiōes. f De inferioribꝰ ⁊ de medijs a terra cubitis. l. id ē q2 murꝰ inferiorū māſionū eſt ita fortis. ideo māſiones ſupiores poſſunt tm̄ eleuari. g Et peribolus. Hec eſt quarta ps in qua deſcribit murus claudēs edificiū aq̄lonare ab oriētali pte ſm q̄ dicit hic Ra. Sa. ⁊ hoc q2 ex illa pte eſt via veniēdi ad gaçophylacia in edificio aq̄lonari cōtenta. Dicit igit: Et peribolus. i. murus claudēs a pte orientis. et dicit a peri qđ eſt circū: ⁊ ambulo as: q2 iuxta murū illū eſt deambulatio ſiue via p quā ſacerdotes de tēplo ⁊ atrio veniūt ad gaçophylacia aquilonaria ⁊ ecōuerſo. h Exterior. hoc đr ad differētiā muri diuidētis totū edificiū auſtrale p mediū ex trāſuerſo: ꝓpter qđ eſt interior murus ⁊ ex pte occidētis habet tria gaçophylacia vnū ſup aliud: ⁊ tria ſilr ex pte orientis. i Scđm gaçophylacia: id eſt ꝓtēſus eſt iſte peribolus ſm lōgitudinē hmōi gaçophylaciorū: q̄ accipit ex trāſuerſo totius edificij aquilonaris. k Que erāt in via. i. iuxta viā ſacerdotū pdictā. l Atrij exterioris. ſicut dictū eſt. ſ. tēplū ⁊ iſta gaçophylacia ſunt in atrio exteriori ⁊ p cōſequēs iſta via. m Ante gaçophylacia. i. ex pte orientali q̄ eſt anterior reſpectu iſtoꝝ gaçophylacioꝝ: ſicut ⁊ totiꝰ edificij ps oriētalis đr anterior: ⁊ ps occidentalis poſterior. vt dictū eſt. ſ. ca. xl. n Lōgitudo eiꝰ. i. dicti periboli. Quinquaginta cubitoꝝ. ⁊ ſubdit ratio: o Quia lōgitudo erat gaçophylacioꝝ. in edificio aq̄lonari cōtētoꝝ. p Quinquaginta cubitoꝝ: q2 tāta eſt latitudo totiꝰ edificij aq̄lonaris ſm quā accipit lōgitudo iſtoꝝ gaçophylacioꝝ: eo q̄ eoꝝ oſtia ſunt in latere aq̄lonari totiꝰ edificij: vt dictū eſt ſ. Dicūt etiā iſta gaçophylacia atrij exterioris: eo q̄ ſunt in ipſo ſita. vt dictū eſt. ſ. q At lōgitudo an faciē tēpli. c. cubitoꝝ. Iſta ē platea q̄. ſ. xlj. ca. đr latitudo. c. cubitorū de qua fit hic iterū mētio: q2 p illā eſt via ſacerdotū de tēplo ad iſta gaçophylacia p magnā ptē. r Et erat ſubter gaçophylacia hec introitus. nā eoꝝ oſtia ſūt in inferioribꝰ manſionibꝰ: ⁊ in pte aquilonari vbi eſt terra demiſſior ꝓpter pendulū mōtis. s Ab oriente ingredientiū ī ea: lȝ enī venientes de tēplo ad hec gaçophylacia: irēt recte cōtra aquilonē vſq; ad angulū edificij aquilonaris clauſū muro orientali ⁊ aquilonari: tm̄ ex illo angulo ad oſtia gaçophylacioꝝ eſt ꝓceſſus ab oriente in occidentē. vt in figura ptȝ ⁊ de facili ſine figura pōt imaginari. Et ꝓpter hoc nō dixit ꝓpheta ab oriēte veniētiū ad ea: ſed ab oriēte ingredientiū ī ea de atrio exteriori. Similis modus loquēdi ē ſicut cū đr apud nos aliq̄s ī eccleſiā ingredi de cimiterio q̄uis ipſa ſit ī cimiterio. vt dictū eſt. ſ. t In latitudine. Poſt deſcriptionē aq̄lonaris edificij. hic ꝯñr deſcribit edificium auſtrale qđ eſt p oīa aquilonari ſile. Et q2 deſcriptionē pdictā terminauit in via veniēdi ⁊ introeūdi gaçophylacia in edificio aq̄lonari cōtēta. iō deſcribēdo gaçophylacia auſtralia: quaſi cōtinuās ſe pcedētibꝰ incipit a via veniēdi de atrio iteriori ad ipſa: que eſt eadē cū via veniēdi de templo ad ipſa: eo q̄ hec via cōtinet ex vna pte inter tēplū et atrium iterius ex altera: dicit igit: In latitudine periboli. i. in ſpiſſitudine muri. v Atrij. ſ. interioris qđ đr atrium antonomatice ꝓpter altare holocauſtoꝝ vbi offerebāt ſacrificia. x Quod erat cōtra viā orientalē. reſpectu tēpli. iō ſubdit: y In faciē edificij ſepati. i. tēpli cuiꝰ ingreſſus q̄ hic dicit facies eſt verſus orienteȝ: et ſupplēdū eſt q̄ in peribolo atrij ē oſtium: p qđ eſt exitꝰ ad viā ducētē ad gaçophylacia auſtralia. ⁊ iſtud oſtiū. ſ. dicit via vniꝰ cubiti. z Et erāt ante edificium. In hebreo hr̄: Ante tēplū. Ideo p edificiū hic intelligit tēplū. a Gaçophylacia. ſ. auſtralia. ſicut dictū eſt de aquilonaribꝰ ex pte altera. b Et via. veniēdi ad gaçophylacia. c Ante faciē eoꝝ. i. ante murū orientalē ipſorū. d Iuxta ſilitudinē ⁊c. nā ī oībꝰ ſūt ſilia: ꝓpter qđ ex dictꝭ. ſ. ptȝ lr̄a vſq; ibi: e Et oſtia eoꝝ ⁊c. ad nothū ⁊c. i. ad auſtrū. Videt q̄ deberet dicere ad aq̄lonē: q2 loq̄t de ſilitudine gaçophylacioꝝ auſtraliū ad aq̄lonaria. Dicendū q̄ hec ſilitudo eſt mutua: ⁊ ad h̄ exprimēdū loquit hic đ oſtijs gaçophylacioꝝ aq̄lonariū aſſimilādo ea oſtijs gaçophylacioꝝ auſtraliū ac ſi dicat: ſic̄ auſtralia ſūt ſilia aq̄lonaribꝰ: ſic ecōuerſo. Pōt etiā aliter exponi de oſtijs gaçophylacioꝝ auſtraliū ſic: Et oſtia eoꝝ. ſ. gaçophylacioꝝ auſtraliū. f Scđm oſtia ga. ⁊ ſupplēdū ē aq̄lonariū eo q̄ de ipīs. ſ. locutꝰ ē. ⁊ qđ ſubdit: g Que. ſ. oſtia. refert ad oſtia gaçophylacioꝝ auſtraliū. h Erāt ī via ⁊c. i. ſicut oſtia gaçophylacioꝝ aq̄lonariū reſpiciūt ad aq̄lonē: ſic oſtia gaçophylacioꝝ auſtraliū reſpiciunt ad auſtrū. i Oſtiū ī ca. ⁊c. ſupple ē. q2. ſ. dictū ē q̄ ī ſpiſſitudine muri occidētal ē ītroitꝰ ſtrictꝰ ꝓpt qđ đr via vniꝰ cubiti: ⁊ nō eſt. ſ. ī textu expreſſum q̄ ibi ſit oſtiū. iō hic exprimitur cū đr: Oſtiū ī capite vie. Dicit aūt caput vie locus vnde

 eſt ꝓceſſus

que via erat ante veſtibulū ſepa a
tū p viā oꝛiētalē ingrediētibus.
a ſ ductoꝛ me⁹.i.qui duxit in atriū exterius ⁊ ſu/
pradicta mōſtrauit: gazophylacia quoq₃ vel exe/
edras de quibus multa dicta ſunt. b ſ que ſcʒ
ſunt ad aquilonē et auſtrū.
Et dixit ad me: gaçophylacia aq̄ b
a lonis ⁊ gaçophylacia auſtri: que c
ſūt añ edificiū ſepatuʒ: hec ſūt ga d e
b çophylacia ſancta: i q̄bus veſcūt f
c ſacerdotes q̄ appꝛopinquant ad
dñm i ſāctaſāctoꝝ. Ibi ponēt ſā g h
a ſ victimā holocauſti.
d ctaſanctoꝝ: ⁊ oblātionez ꝑ pctō i
a ſ ignoꝛantie.
⁊ ꝑ delictō. Locus eñ ſanct⁹ eſt.
Cū aūt igreſſi fuerint ſacerdotes k
e nō egredienť de ſancts i atriū ex l
a ſ intrinſecus. b ſ i penetrabilib⁹ templi.
teri⁹. Et ibi rēponēt veſtimenta m n
a ſ ideo ad eos qui pfectā nō habēt ſanctitatem o
non debent pꝛofiteri.
ſua i q̄bus miniſtrāt: quiā ſācta
ſūt veſtiētur q₃ veſtimentis aliȷ̈s p
f g ⁊ ſic pꝛocedēt ad populuʒ. Cūq₃ q
a ſ vir ſupꝛadictus.
cōmpeſſet menſuras domus in r

a Gaçophylacia aquilonis. ⁊ gaço. au. Rab. Puto eſſe q̄ vel hiſtoꝛie cōtineant ſimplicitatē vel intelligētiā ſpūalē: vt ꝑ aq̄lonē veniam⁹ ad meridiē: neq₃ enī ſic legēda eſt lr̄a ⁊ hiſtoꝛie iaciēda fūdamē/ta: vt nō veniam⁹ ad culmīa: nec ita pulcherrimo edi/ficio deſuꝑ tecta ponēda vt nō ſint ſolida fūdamēta.

b In q̄bus veſci/unť. Hinc diſcim⁹ multas eſſe ciboꝝ diuerſitates qui/b⁹ veſci ſacerdoti/b⁹ licet vel non: et quos licet i cibos ſumere: nō in om/nib⁹ ſūmūť locis vel ab oīb⁹ vľ om ni tpe. c Sacer dotes q̄ appꝛo. ⁊c̄. Rab. Sacerdoteſ aūt q̄ veſcunť in cellarȷ̈s i q̄b⁹ ſūt multe diuitie ipſi ſunt q̄ appꝛopin/quāt ad dñm. de q̄bus ſcriptū eſt:

Exo.24.a ꝙ moyſes appꝛo/piquauerit ad do minū aliȷ̈ nō potu erūt. In edificati/one myſtici tēpli ⁊ eccleſie ſacramē to multi ſunt ſacer dotes et apoſtoli ci viri q̄ accedunt ad dominū ⁊ non in quēlibet locū ſ̄ in ſancta ſanctoꝝ: ibi ponēt. ſ. ⁊c̄.

d Et oblatiōes ⁊c̄. Ut nō mō iuge offe/rant ſacrificiū: ſed ꝑ diuerſitate tēpoꝝ et qualitate peccati ⁊ ignoꝛātie: ſciāt placa/re dñm: locus eñ ſanct⁹ eſt ⁊ in eo ſacer/dotalis dignitas cōmoꝛať. e Nō igre dienť. Ad eos ſcʒ q̄ non poſſūt tēpli adi/ta penetrare: nec diuine ſciētie arcana co gnoſcere: cū veſtimētis q̄bus intus indu ti erāt: viſcera miſericoꝛdie ⁊ dñʒ ſaluato

Ro.13.d rem. vñ: Induimini dñm ieſuʒ xp̄m. Nec his vtenť ſermonib⁹ de q̄bus loquiť de/

Mat.7.a us: Myſteriū meuʒ mihi ⁊ meis: ne dent ſāctū canibus ⁊ margari. poꝛ. f Et ſic ꝑcedēt ad ⁊c̄. Sic loquenť ad populum quomodo poteſt audire populus vnde

1.Coꝛ.3.a eſt illud: Lac potum dedi vobis: nō eniʒ ſcʒ ſolidū cibum: nōdū enī capere potera

Gal.4.c tis. Et illud: Filioli mei q̄s iterū partu/rio: donec foꝛmeť xp̄s in vobis. Paruuľ enī atq₃ lactentibus nō ſoluʒ non ꝓdeſt ſolidus cibus: ſed eos interficit qui ꝑfe/cte etatis hoībus congruit.

Per circūitum. Aliȷ̈ ſimilitudinez nō

1.Coꝛ.13.d ipſam domum: quia videmus nunc per ſpeculum in enigmate. cum autem vene/rit q̄ꝺ perfectum eſt euacuabiť q̄ꝺ ex par/te eſt. Unde et moyſes in tabernaculo: ⁊ ſalomon in templi edificio nō veritatem tentoꝛȷ̈ et templi: ſed ſimilitudinem figu/rāq₃ fecerunt: vt per minoꝛa et terrena ce leſtia intelligamus ⁊ ſpiritualia.

g Cunq₃ compleſſet menſuras domus interioꝛis. Oſtendit omnia que ſupꝛa di/cta ſunt in foꝛinſecis et interioꝛibus tem pli: id eſt ſanctaſanctoꝛuʒ: ꝓpꝛie ad tem/pli edificium pertinere: et templi interio

ris: Añ

eſt ꝓceſſus ad diuerſa loca ſicut dꝛ Ezech. xxȷ. Stetit rex babylōis in capite dua/rū viarū. A loco vero q̄ ē inter oſtiū iſtud ⁊ poꝛticū tēpli incipit ꝓgreſſus verſus gaçophylacia auſtralia ex ꝑte vna. ⁊ verſus aquilonaria ex altera. ideo vocať ca put vie. a Que via erat ante veſtibulū ſeꝑatū. i. ante poꝛticū tēpli q̄ꝺ dꝛ edifi ciū ſeꝑatū. In hebꝛeo habeť. Ante clauſurā oꝛganiçationis: ⁊ redit in eandē ſen tentiā: tñ ꝑ aliū modū. Ad cui⁹ intellectū ſciendū ꝙ ſicut ſ̄. dictū eſt ab atrio interioꝛi eſt aſcenſus ꝑ. xv. gradus ſi cut in tēplo ſalomonis i q̄bus ſtabant cantoꝛes tpe ſalo/monis. ꝓpter q̄ꝺ ⁊. xv. pſalmi vocanť cātica graduū. ad hui⁹ ſimilitudinē ponunť gradus in hoc edificio. In ſu/mitate vero hoꝛū graduū eſt oſtiū latitudinis cubiti vni/us ꝑdictū: ⁊ vocať clauſura oꝛganiçationis: q̄ꝛ claudit in ter gradus vbi eſt oꝛganiçatio cātoꝝ ⁊ viā q̄ eſt inter ipſū ⁊ templi poꝛticū: ꝓpter q̄ꝺ iſta eadē via eſt ante tēpli poꝛ/ticū ex vna ꝑte: ⁊ ante clauſurā oꝛganiçatiōis ex altera. Uerūtñ q̄ꝛ hec clauſura oꝛganiçationis eſt a ꝑte oꝛientali hui⁹ vie. iō ſubdiť: Per viā oꝛientalē ingredientib⁹.

b Et dixit. Poſt deſcriptionē gaçophylacioꝝ aq̄lonari um ⁊ auſtraliū. hic ꝯñr deſcribiť vſus eoꝝ. cū dꝛ: Et dixit ad me angelus hec oſtēdēs. c Gaçophylacia aq̄lonis ⁊ gaçophylacia auſtri: ꝑ deſcripta. d Que ſūt ante edi ficiū ſeꝑatū. i. ex vtraq₃ ꝑte tēpli ſita. e Hec ſunt gaço/phylacia ſancta. i. ſanctis vſib⁹ deputata. f In quib⁹ veſcunť al's veſciunť. ſacer. q̄ appꝛopinquant ad dñm in ſancta ſctōꝝ: ad miniſtrādū. g Ibi. t. i gaçophylacȷ̈s dictis. h Ponēt. ſ. ſacerdotes. i Sāctaſāctoꝝ. i. ea q̄ ſūt neceſſaria ad miniſteriū i ſctōſāctoꝝ. l Et oblatio nē ꝑ pctō ⁊ ꝑ delicto. i. ꝑtes de iſtis oblationib⁹ q̄ cedūt in vſū ſacerdotū. nā ſ̄m legē comedi debēt i loco ſancto. k Cū aūt ingreſſi fuerint ſacerdotes: gaçophylacia di/cta. m Nō egredienť de ſanctis i atriū exteri⁹. atriū ex teri⁹ hic nō pōt accipi generaliter. nā ſic accipiēdo gaço/phylacia iſta ſunt in atrio exterioꝛi: ſicut frequēter dictuʒ eſt. ſ̄. ſ̄ accipiť partialiter ꝓ illis locis ad q̄ admittebať populus: vt magis ptʒ ex ſequētib⁹. n Et ibi. i. in dict. gaçophylacȷ̈s. o Reponēt veſtimēta ſua i q̄bus mini ſtrant. dño. p Ueſtienť ⁊c̄. ⁊ ſic ꝓcedēt ad pplm. ſ. ad loca atrȷ̈ exterioꝛis ad q̄ admittiť ppľs. q Cunq₃ cō. Superi⁹ deſcripte ſūt iterioꝝ mēſure. hic ꝯñr deſcribunť exterioꝝ mēſure. Sciendū tñ ꝙ expoſitoꝛes latini dicūt ꝙ hic deſcribiť mēſura muri medȷ̈: q̄ diuidit inter atriū exte rius ⁊ locū vulgi. ⁊ mēſura cuiuſlibet lateris ē q̄ngētoꝝ cubitoꝝ: q̄ꝺ ꝓbāt ꝑ hoc q̄ꝺ poniť i fine hui⁹ ca. Per q̄ttuoꝛ vētos mēſus ē murū ei⁹ vndiq₃ ꝑ circūitū lō/gitudinē q̄ngētoꝝ cubitoꝝ: ⁊ latitudinē q̄ngētoꝝ cubitoꝝ diuidētē iter ſāctuariū ⁊ vulgi locū. Sʒ ꝯ ħ ē q̄ꝺ ꝑmittiť ꝺ mēſura eiuſdē muri exp̄ſſi⁹ ⁊ magis diffuſe. q̄ꝺ enī i fine ca. dꝛ: Per q̄ttuoꝛ vēto s mēſus eſt ⁊c̄. eſt recapitulatio breuis ſnie pce/dētis. de q̄ dꝛ: Menſus ē aūt ꝯ vētū oꝛiētalē calamo mēſure q̄ngētos ⁊c̄. Calamus xo cōtinet. vȷ. cubitos: vt dictū ē. ſ̄. xl. ca. q̄nquies xo ſex faciūt. xxx. et ſic latus oꝛiētale muri q̄ mēſurať ħ hʒ triceſies. c. cubitos. q̄ faciūt tria milia cubitoꝝ. Ad ħ aūt rñdēt ꝙ ſic̄ q̄libet ꝑs panis eſt panis: ita q̄libet ꝑs calami eſt calam⁹. ⁊ ſic quātitas vni⁹ cubiti i calamo ſignata dꝛ hic calam⁹. Ad ħ etiā ꝓbādū inducunt q̄ꝺ dꝛ i textu. In calamo mēſure. q. d. nō i totali calamo: ſ̄ in vna ei⁹ ꝑte: q̄ cōtinet cubiti quātitatē: Dicūt eī ⁊ veꝝ eſt q̄tū ad ħ ꝙ ſex cubiti ſūt diſtincte ſignati i ca lamo totali. nā mēſure ſupꝛa deſcripte aliq̄ dicūť vni⁹ cubiti. alie duoꝝ: alie triū alie quattuoꝛ ⁊c̄. Sʒ dictū eoꝛū. ſ. ꝙ cubit⁹ dicať calam⁹: nō pōt ſtare cū xitate he bꝛaica: vt magis patebit in fine hui⁹ ca. vbi trāſlatio noſtra ē coꝛrupta. Nec etiā pōt ſtare cū rōne. nā ħ nomē calam⁹ equiuocū eſt ad ſignificandū rem nature: et ad ſignificādū quātitatē mēſure: q̄ eſt ſex cubitoꝝ. Et hoc ſcđo modo accipiť ca/lam⁹ in tota iſta deſcriptione. vt ptʒ ex ſupꝛadictis. xl. ca. Nūc aūt ita eſt ꝙ licet q̄libet ꝑs calami ſit calam⁹ in q̄tū calam⁹ eſt res nature. nō tñ ſic eſt vt ſignat quā titatē menſure. Ad hoc aūt eſt exemplū ſenſibile in noꝛmania vlna vocať virga: et ſic virga equiuoce diciť de re naturali et de vlna. ⁊ licet quelibet pars virge ſit virga pꝛout diciť de re naturali. non tamen quelibet pars virge eſt virga: vt eſt nomen vlne: ſed ſola vlna integra diciť virga: et medietas eius dimidia virga. et quarta pars vnū quartarium. Qḋ autem inducunt illud quod ſequiť: In calamo menſure. nō eſt ꝓ eis: ſed magis contra eos. nam ꝑ hoc oſtendiť manifeſte ꝙ cala mus nō accipiť hic pꝛout eſt res nature: ſed pꝛout eſt determinata quātitas mēſu re ſcʒ ſex cubitoꝛum. Et ſic patet ꝓpoſitū: ſcʒ ꝙ calamus nō poſſet dici vnus cubi/tus: nec econuerſo. Item ſi ſic acciperetť: eo ꝙ quelibet pars calami potuit dici ca/lamus: vt dicunt: eadem ratione poſſet dici de dimidio cubito: et de duobus cubi tis et de tribus ⁊c̄. et ſic in tota deſcriptione huius edificȷ̈ vbicunq₃ exprimitur menſura nomine calami: nihil eſſet certum: eo ꝙ indifferenter poſſet accipi pro to/to calamo et ſingulis eius partibus. et per cōſequēs dictū iſtoꝛum deſtruit ipſoꝛū dicta ſuperioꝛa pꝛo magna parte. Ad textum autem quē pꝛo ſe inducunt de fine huius capituli diceť ibi: Dico igiť cum Ra. Sa. ꝙ hic deſcribiť menſura muri ex terioꝛis totū edificiū claudentis. Et hoc patet ex modo loquendi. cum diciť: Cun q₃ compleſſet menſuras ⁊c̄. ſcʒ angelus in ſpecie viri.

r Menſuras domus interioꝛis. ex quo videtur ꝙ includit omnia pꝛius menſu rata

ris. Vñ ſequit: Eduxit me ꝑ viã por.que reſpi.ad viã orien.et mẽ.eſt ⁊c. Rab. Primo mẽſus eſt cõtra orientalẽ plagã qn gẽtos calamos ꝑ gyrũ. Scdo ad aquilonẽ. Tertio ad auſtrũ. Quarto ad mare.i.occidẽtẽ.ꝑ quattuor ſcȝ vẽtos murũ in circuitu tã in longitudine ꝙ̃ in latitudine ꝑ quadrũ. Qui murꝰ habebat ſimul duo milia calamoſ. Si aũt calamus ſex cubitoruȝ erat ⁊ ſexte partis cubiti: ꝑſpicuũ eſt muꝝ exteriorẽ habuiſſe ꝑ circũitum calamos duo milia: q̇ faciunt cubitos duodecim milia.ccc.xxxiij.⁊ trientẽ de duobꝰ milibꝰ calamoꝝ. In libro aũt ieſu naue in ſuburbanis hec menſura diligẽter ſeruat. Legio q̃ȝ demonũ hũc numerũ eligit in ſuffocatõnẽ porcoꝝ: vt q̇ a ſeruientibꝰ deo p̃cepto dñi ſeparatus eſt: i cõtrariã partẽ referret: ad ꝑditionẽ eoꝝ qui vitam ceno dignã ⁊ ſordibꝰ ducunt. Hic aũt murus q̇ eſt exterior ⁊ habet ſpacioſã longitudinẽ ⁊ latitudinẽ ꝑ quadrũ: apoſtoloꝝ cõtinet numeruȝ.i.xij.milia vt ſingulis apoſtolis millenꝰ numerꝰ imputet: et tñ ad mẽſurã plenitudinis xpi ⁊ ꝑfecti viri nõ veniat niſi iungat ei et paleſtes qui trecentos.xxxiij.facit cubitos et tertiã partẽ cubiti: ꝑ que myſteriũ trinitatis demõſtrat q̃ cingit ⁊ vallit omnia: ⁊ habitatores templi ſui p̃ſtat tutiſſimos. Unde arca Noe trecẽtorum cubitorum habet longitudinẽ. et triginta cubitorũ altitudinem: que vno cubito cõſũmat. Qr aũt ibi addunt quinquaginti cubiti in latitudine remiſſionis ſacramẽtũ eſt. Unde ⁊ dominꝰ.xxx.annoꝝ venit ad baptiſmũ: Et eçechiel in pricipio voluminis annũ ponit triceſimũ: q̇ tricenteſimꝰ triceſimus numerꝰ tribꝰ additis ⁊ tertia pte complet. Illud aũt qd̄.lxx.habent et noſtra tranſlatio dũ celeritate dictãdi minꝰ caute ꝓſpicimꝰ.ſ.murũ eius vndiqȝ ꝑ circũitũ lõgitudinẽ q̇ngentorũ cubi.veritas hebraica nõ habet: ſed ſimpliciter longi.quingentoꝝ et latitu.quingẽtoꝝ: vt ſubaudiat calamorũ. a Longitudinẽ quingẽto. Quingenteſimus qui vicinus eſt quinquagenario ad remiſſionẽ oĩm ꝑ

Luc.7.f tinet peccatoꝝ. Vñ vnꝰ debebat denarios q̇ngentos ⁊ alius quinq̃ginta b Diuidentẽ inter ſan. Ex hoc habemꝰ oẽm ſupra tẽpli deſcriptionẽ ſacerdotũ q̇ ſũt filij ſadoch miniſterijs fuiſſe delegatã. Hũc murũ ãt tãto ſpacio dilatatũ vt vniũſa cõtineat ſeparare ſanctuarium ⁊ vulgi locum.

c Per viam. Per quã egreſſa fuerat qñ ciuitas dñi furore ꝑcuſſa ẽ. Ingredit autẽ imo regredit ad eã: qr tẽplũ dñi ĩ mõte mõſtrauerat: ⁊ tñ multo plꝰ eſt qd̄ in ſequẽtibꝰ dicit: Leuauit me ſpiritꝰ ⁊c.hic enĩ gloria tm̃ dei iſrl̃ ingredit. ibi dicit

Eſa.6.a ꝙ plenitudo glorie dñi fuit ĩ tẽplo. vñ et Eſaie: Uidi dñm ſedentẽ ſup thronũ excelſũ et eleuatũ: ⁊ plena domꝰ gloria eiꝰ: quod eſt quãdo reuelata facie gloriã domini cõtemplãtes reformamur in imaginẽ creatoris. d Et vox erat. Una ꝓpter vnũ in laude dei cõſenſum: ꝙ̃uis aquarũ multarũ. Hec/

Eſa.6.b minat autẽ vox canẽtiũ patri et filio ⁊ ſpiritu ſancto. Sanctꝰ ſanctꝰ ſanctꝰ do.d.ſab.⁊c. Rab. Et terra ſplẽdebat a maieſtate eius. Quod in aduentu chriſti ꝓprie factum eſt quan/

Ro.10.d do in omnẽ terram exiuit ſonus apoſtolorum: ⁊ in fi.or, ter. verba eoꝝ. Et quotidie implet in credentibꝰ: ⁊ ꝑfecte cõplebit quãdo corruptibile hoc induet incorruptionẽ.

e Chobar. Quod onus pondusqȝ ſignificat. Quid enim

Pſ.136. grauiꝰ fluminibus babylonis? De quibus: Super flumina babylonis illic ſedimꝰ ⁊ flebimꝰ duȝ recordaremur tui ſion.

1.Cor.7.f De quibꝰ ſcriptũ eſt: Preterit enĩ figura huiꝰ mundi. Nihil enĩ in huiꝰ ſeculi confuſione ꝑpetuum: ſed omnia p̃tercũt et fluunt. Qui aũt hec cõſiderat cadit ſup faciẽ ſuã: intelligẽs: ☞ ꝙ̃ ꝓcul

---

a ſ nõ in atriũ exteriꝰ ſed ꝑ viã porte ⁊c.

teri oris: edũxit me per viã porte a b
que reſpiciebat ad viã orientalẽ
a ſ .i.ſimilitudinẽ domꝰ ꝑ circũitũ in ordine.
ſ primũ.
⁊ mẽnſus eſt eaȝ vndiqȝ ꝑ circũitum. c d
Menſus eſt aũt contra ven e
ſ plagam.ſ.
tum orientalem calamo menſure
quingẽtos calamos: in calamo f
mẽſure ꝑ circũitũ. Et mẽſus ẽ cõtra ventũ aquilonis quingẽtos
calamos: in calamo mẽſure ꝑ gyrũ. Et ad ventũ auſtralẽ mẽſus ẽ
quingentos calamos in calamo
mẽſure ꝑ circũitũ. Et ad ventum
occidẽtalẽ mẽſus eſt q̇ngẽtos ca
lamos: in calamo menſure. Per g
quattuor vẽtos menſus ẽ murũ
a eius vndiqȝ per circũitum: longi h
tudinem quingentorũ: ⁊ latitu/
b dinem quingentoruȝ: diuidentẽ i
inter ſanctuariũ ⁊ vulgi locũ.

E T duxit me Ca. XLIII k
ad portaȝ q̃ reſpiciebat
ad viã orientalẽ. Et ecce l
c gloria dei iſrl̃ ingrediebat ꝑ vi/ m
ſ deo.
d am orientalẽ: ⁊ vox erat ei quaſi n
a ſ aque multe populi multi.
vox aquãrũ multarum. Et terra o
ſplẽdebat a maieſtate eiꝰ. Et vi/ p
di viſionem ſcd̃m ſpeciem quam q
viderã qñ venit vt diſꝑderet ciuitatẽ: ⁊ ſpecies ſcd̃m aſpectũ quẽ r s
e videram iuxta fluuium chobar.

---

rata: iter q̃ cõtinet plura extra murũ mediũ exiſtẽtia.ſ.thalami portarũ atrij exterioris: ⁊ veſtibula earum: ⁊ domũcule edificate ſup portas muri exterioris ꝓ excubijs: ſicut ex p̃cedẽtibꝰ ptȝ. a Eduxit me.extra totũ edificiũ. b Per viam porte q̃ reſpiciebat ⁊c.i.ꝑ portã orĩẽtalẽ p̃mã. c Et mẽſus eſt eã vndiqȝ.ſ.ſpaciũ latitudinis porte ⁊ muri orientalis ex vtraqȝ eiꝰ parte. d Per circũitũ.i.a parte exteriori q̃ longior eſt interiori. xij.cubitis ꝓpter ſpiſſitudinẽ muroꝝ que eſt ſex cubitorũ: ⁊ ſic ꝑs interior reſtringit ſex cubitis in qualibet eiꝰ extremitate. e Menſus eſt aũt cõtra ventũ orientalẽ.i.partẽ muri orientalem: quattuor enim venti principales frequẽter accipiunt in ſcriptura ⁊ etiam in cõmuni modo loquẽdi ꝓ quattuor ꝑtibus mũdi.ſ.oriente occidẽte aquilone ⁊ auſtro. f Quingẽtos calamos.q̇ faciũt tria milia cubitos. vt dictũ eſt.ſ̃. Et hoc modo exponat littera de tribꝰ alijs partibꝰ vſqȝ ibi.

g Per quattuor vẽtos mẽſus ẽ murũ eius vndiqȝ ⁊c. vbi ponit recapitulatio breuis dictoꝝ. h Longitudinẽ quingẽtorũ cubitoꝝ ⁊ latitudineȝ quingẽtoꝝ cubitoꝝ. latera eniȝ muri exterioris ſũt equalia. Ex h̃ aũt ꝙ ponit hic cubitorũ in aliq̇bus libris. arguũt expoſitores latini cõiter ꝙ ꝑ calamos p̃dictos intelligunt cubiti: vt p̃dictũ ẽ et male. nã in hebreo nõ ponit cubitoꝝ: ſed abſolute ponit: Longitudinẽ quingẽtoꝝ ⁊ latitudinẽ q̇ngẽtoꝝ. Ex quo pȝ ꝙ iſte numerꝰ refert ad calamos p̃dictos. ꝓpt qd̄ Hiero. ſup Ezech. retractat ꝙ̃tũ ad hoc trãſlationẽ dicẽs: ꝙ ex celeritate trãſferẽdi male poſuit hic cubitoꝝ. ꝓpter qd̄ libri latini bene correcti nõ habẽt Cubitoꝝ. i Diuidentẽ inter ſanctuariũ ⁊ vulgi locum. In hebreo vero ſic habet: Diuidentẽ iter ſanctũ ⁊ vile. q̇cq̇d aũt eſt intra murũ exteriorẽ d̃r ſanctũ: etiã ſpaciũ inter murũ exteriorẽ ⁊ mediũ cõtẽtũ: qr diuino cultui deputatũ. nã ibi eſt orationis locus: vt ſ̃.dictũ eſt.xl.ca. ꝓpter qd̄ dñs d̃ illo loco eiecit vẽdẽtes ⁊ emẽtes: Joh.ij. tãqȝ de loco ſancto. Qd̄ aũt eſt extra murũ exteriorẽ dicit vile: qr nõ eſt diuinis vſibꝰ applicatũ. Notãdũ ꝙ magiſter Richardus de ſãcto victore q̇cquid nitit ꝓbare de menſuris attriorũ ⁊ muroꝝ ipſoꝝ: fundat ſup hoc ꝙ medius murus ſit.cccc.cubitoꝝ ĩ quadro ꝓut dicit hic ſm ſuã opinionẽ q̃ videt falſa: vt dictũ eſt. ꝓpter qd̄ nõ videt valere qd̄ dicit de dictis menſuris excepta mẽſura atrij ĩterioris q̃ d̃r ĩ textu.c.cubitoꝝ ꝑ q̃drum.

In ca.xlij. vbi d̃r ĩ poſtil. Diuidẽtẽ inter ſanctũ ⁊ vile

Additio.

Ubi nos habemꝰ: Diuidentẽ inter ſanctũ ⁊ vile: in hebreo habet: Diuidentẽ inter ſãctũ et ꝓphanũ: qd̄ videt magis ꝓprie dictũ: qr vile p̃cioſo opponit: ꝓphanũ autem ſancto.

Ca.XLIII

E T duxit. Poſtꝙ̃ deſcripta eſt edificiorum menſuratio. hic ponit ꝓphete quedã ſpecialis viſio. ⁊ ſcd̄o ꝓphete informatio. ibi: Et audiui. Circa primum dicit: Et eduxit me ad portã ⁊c. hec eſt porta orientalis atrij interioris. l Et ecce gloria dei iſrl̃.i.cherubin ⁊ rote ⁊c. in primo ca. deſcripta maieſtatẽ dei repſentantia. m Ingrediebat ꝑ viã orientalẽ. atriũ interius. n Et vox erat ei quaſi vox aquaꝝ ⁊c. ſignãs diuine virtutis magnitudinẽ. o Et terra ſplẽdebat ⁊c. videbat enĩ ꝓphete imaginaria viſione ꝙ claritas huius viſionis illuminabat totam terram.

p Et vidi viſionem ſm ſpeciem: id eſt ſimilẽ illi viſioni.

q Quã viderã iuxta fluuiũ ⁊c. hec viſio deſcripta eſt.ſ̃.x. ca. et.xj. r Et ſpecies ſm aſpectum quẽ videram ⁊c. que viſio deſcribitur.ſ̃.j.ca.

Et cecidit

Q ꝙ ꝓcul ſit a maieſtate dei: ⁊ flectit
genua ad patrē in noīe ieſu xp̄i.
a Et locus ve. Adorabim⁹ in lo/
co vbi ſteterūt pedes ei⁹. ⁊ pulchre
dicit: apoſtoli ſteterūt. In eccleſia
enī ſtant pedes domini. In ſynago
ga ambulant ⁊ p̄tereunt.
b Qui fabricati ſunt ⁊c̄. Raba.
Audiant ad litterā mulierculē one
rate peccatis q̄ circūferūt omni vē
to doctrine: ſemꝑ diſcentes ⁊ nūꝗ̄
ad ſcientiā veritatis ꝑuenientes:
mentē iūctā deo nō vicinitatē eccle
B ſiarū ⁊ ꝓximā habitationē dei in ſe
ꝓuocare clementiā: ſed potius dei
indignationē cōmoueri: quādo in
cōſecratis locis habitant indigni.
c Et poſtes ſuos. Ut vnus ſacer
dotū et laicorū eſſet introitus. Unde
1. Cor. 11. f apoſtolus: Probet aūt ſeipſuꝫ ho
mo: ⁊ ſic accedat ad corpus et ſan/
guinem dn̄i. d Et murus erat
inter me. Ut ſacerdotalia ſacrificia
⁊ loca ſacramentorꝫ corporis ⁊ ſan
guinis dn̄i breuiſſim⁹ murus diui/
deret. e Et pol. no. ſā. ⁊c̄. Rab.
Quid ꝓdeſt habitationis vicinia
⁊ medius inter cellulā noſtrā ⁊ al/
tare dn̄i paries cū his que ſecreto
facim⁹: ⁊ q̄ turpe eſt etiā dicere cō/
taminet ⁊ polluat nomē dn̄i? Ego
arbitror ꝙ nō polluat nomē dn̄i ni
ſi ille qui viſus ē nomini ei⁹ crede/
re: ⁊ ex illius cēſeri vocabulo. Et q̄
mō tollit mēbra chriſti vt faciat mē
bra meretricis: q̄ pri⁹ xp̄o credidit.
ſic ille polluit nomen dn̄i qui pri⁹
fidem nominis ei⁹ ſuſcepit: alioq̄n
ethnicus ⁊ iudeus cū ſint polluti:
⁊ cōtaminatio ip̄a atꝗ pollutio no
C mē dn̄i polluere ⁊ cōtaminare non
Rom. 2. d pn̄t: qḋ pollunt: ad quos d̄r: Per
vos nomē meū. b. i. g. f Et ha.
in me. eo. Boni operis ſtatim p̄mi/
um pollicet: ⁊ habitabo in medio
Job. 1. d eorꝫ. vnde: Medi⁹ veſtrū ſtetit quē
vos neſcitis. Non paruo tempore
vt in ſynagoga: ſed ſemꝑ quod in
chriſti eccleſia cōꝓbat.
g Oſtende domui ⁊c̄. Rab. Non
parui operis eſt ꝙ oculis carnis
vel mēte cōſpexeris audientib⁹ de/
monſtrare: vt ipſi tecū videant vi/
diſſe. h Templum. Hiero. Qḋ
in monte immo in ſummitate mon/
tis: quod nō illam domū putemus
que a ſalomone in Regū et in Pa
ralipomenon libris cōſtructa nar/
ratur. Illa enī alterius ordinis at
ꝗ menſure eſt: et in ſingulis ma/
gnam diuerſitatē habēs: tanto in
ferior templo quod nunc oſtendit
ezechieli vt non ſolum cultores ei⁹
et editui: ſed et ipſe fabricator eius
ſalomon peccauerit et deū offende
rit: licet poſtea penitentiam egerit
ſcribens ꝓuerbia in quibus ait:
Nouiſſime ego egi penitentiā: ⁊ re
ſpexi vt eligerem diſciplinam. Iſta
autem que per ezechielem domui
iſrael oſtendit: talis eſt vt que in
mente cōſpexerit: ceſſet ab iniqui/
Ps. 25. tatibus ſuis pre deſiderio illi⁹. Un
Ibi. 26. c de. Domine dilexi decorē domus
tue: ⁊ locū hītatiōis tue. Et. Unā
petij a dn̄o vt ihabitē in domo dn̄i
oībus diebus vite mee. Cū cepero
ſcꝫ viuere et eſſe cū chriſto qui ē vi
ta cre.

a ſ cum corruiſſem.
Et cecidi ſuꝑ faciē meā. Et maie a b
ſtas dn̄i ingreſſa eſt tēplū ꝑ vi
am porte q̄ reſpiciebat ad orien
a ſ q2 iacens ꝑgere nō valebam
tem. Et leuauit me ſpiritus ⁊ in c d
ſ quia foris cecideram.
troduxit me in atrium interius.
a ſ q̄ſi d pri⁹ cōſpexerā gloriā dn̄i iſrl̄ venientē ꝑ
viā orientalē: vidi repletā domū gloria dn̄i.
Et ecce repleta erat gloria dn̄i e
a ſ nō dicit quid: niſi forte illud apoſtoli Audi/
ui arcana verba que nō licet homini loqui.
dom⁹. Et audiui loquētē ad me f
a ſ interiori. b ſ ſcꝫ dn̄s cui ſoli cōuenit quod
ſequit: locus ſo. m. ⁊c̄.
de domo. Et uir qui ſtabat iux/ g h
ta me dixit ad me: Fili hoīs: lo/ i
a ſ eccleſia. ſ factus eſt in pace locus eius: q̄
exuperat omnem ſenſum.
a cus ſolij mei: ⁊ locus veſtigiorū
pedū meorꝫ: vbi habito ī medio
a ſ dn̄m cernētiū. b ſ nō ad tp̄s ſicut ī tēplo ſa
lomōis. c ſ hi ſūt d ſctē ⁊ pure ī eccl'ia cōuerſāt
filiorꝫ iſrael ī eternū. Et nō pollu k
et vltra dom⁹ iſrl̄ nomē ſctm̄ me
ſ tā populus ꝗ̄ reges eorū. ſ polluerūt. ſ.
a ſ quib⁹ a deo fornicati ſunt.
um: ipſi ⁊ reges eorū in fornicā/ l m
a ſ qui fruſtra ſibi regiū nomē aſſumebant.
tiōib⁹ ſuis ⁊ ī ruinis regū ſuorꝫ
a ſ arrogās ei offendit deū: humilis ad miſeri/
cordiā ꝓuocat. b ſ ꝑ ſuꝑbiam.
b ⁊ in excelſis: qui fabricati ſunt n
c limē ſuū iuxta limē meum: ⁊ po
a ſ vt nihil eſſet iter ſācrū ⁊ ꝓphanū. ſ qḋ pri⁹.
d ſtes ſuos iux̄ poſtes meos ⁊ mu
e rus erat īter me ⁊ eoſ. Et pollue o
rūt nomē ſāctū meū ī abomiati
ſ cauſas. ſ. ſuperiores.
onib⁹ q̄s fecerūt: ꝓpt̄ qḋ cōſūpſi p
a ſ quaſi dicat dominus ꝓphete: p̄cipe tamē vt
amoueant. f. ſ. ⁊c̄.
eos ī ira mea. Nūnc ḡ repellāt ꝓ
cul fornicationē ſuā: ⁊ ruinas re
a ſ q2 talia abominor.
f gū ſuorꝫ ā me: ⁊ habitabo ī me
a ſ nō ad tēpus qḋ in ſynagoga.
dio eorū ſemper. Tu autem fili q
a ſ eorū. ſ. qui animo deū conſpiciunt.
g h hoīs oſtende domui iſrael tem/
ſ viſo templo. ſ mente. ſ magnū premiū
viſi templi.
plum: ⁊ cōfundantur ab iniqui r
tatib⁹ ſuis: ⁊ metiātur fabricā:
a ſ viſis fabrice menſuris ⁊ rationibus.
et erubeſcāt ex omnib⁹ que fece
rūt. Figuram domus ⁊ fabrice
a ſ eorū ſcꝫ qui egrediunt ad eos qui foris ſūt.
b ſ eorū ſcꝫ qui ꝑ magiſtrorū diſciplinā ad alta
⁊ interiora penetrant.
eius exitus et introit⁹: ⁊ omnē
a ſ Lxx. ſubſtātiā. i. ſupellectilē diuitias. ſ.
deſcriptiōnē eius: ⁊ vniuerſa p̄/ s
cepta eius: cunctūꝗ ordinē ei⁹: t
a ſ qui cōfuſi ſunt ſuꝑ iniquitatib⁹ ſuis.
⁊ oēs leges eius oſtende eis et v
ſcribes in oculis eorum: vt cuſto

a Et cecidi ſuꝑ faciem meā. ex humana
fragilitate iuxta apparitionē maieſtatis
diuine. b Et maieſtas dn̄i ingreſſa eſt
tēpluꝫ. de atrio interiori. c Et leuauit
me ſp̄us. i. angelus: q2 ꝓpheta ceciderat
vt dictū ē. d Et itroduxit me ī atriū in/
teri⁹. de porta eius. e Et ecce repleta
⁊c̄. i. tēplū. De atrio eī interiori videbat
in tēplo ꝑ oſtiū exiſtēs in ſpiſſitudine mu
ri ꝯ hoſtiū tēpli. Notādū aūt ꝙ ſicut. ſ.
x. et xj. ca. vbi deſcribit deſtructio ciuita
tis ⁊ tēpli: ꝓpheta vidit gloriā dn̄i exeūtē
d tēplo ⁊ atrio ꝑ portā orientalē: ⁊ poſtea
de ciuitate tota in quo deſignabat receſ/
ſus ꝓtectionis diuine a tēplo ⁊ ciuitate:
ita hic ꝑ portā orientalē vidit ꝓpheta glo
riā dn̄i intrātē atriū interius ⁊ tēplū: ad
ſignificādū aſſiſtentiā diuine virtutis ad
ꝓtegēdū tēplū ⁊ ciuitatē q̄ ibi d̄ſcribūt:
vn̄ in fine libri dicit: Et nomē ciuitat' ex
illa die dn̄s ibidē ⁊c̄. f Et audi. Hic
ꝯſr ponit ꝓphete inſtructio de domo de
ſcripta. cū d̄r: Et audiui loquētē ad me d
domo. Dicūt aliq̄ expoſitores ꝙ d domo
ſignificat terminum a quo ꝓcedebat iſta
locutio: ⁊ ſic loquēs intelligit eſſe in do/
mo quē audiebat ꝓpheta exiſtēs ī atrio:
⁊ ꝑ cōſequēs iſte loquēs eſt alius ab an/
gelo ſtante iuxta ꝓphetā ī atrio. Hebrei
vero dicunt ⁊ meli⁹ vt videt ꝙ li de tene/
tur hic materialiter. ⁊ eſt ſenſus: Et audi
ui loquētē ad me de domo. i. inſtruentem
me de conditionib⁹ dom⁹. ⁊ ſm̄ hoc iſte
loquēs eſt angelus ſtans cū ꝓpheta. Et
hoc ptꝫ ꝑ hoc qḋ ſubdit: g Et vir. i. an
gelus in ſpecie viri. h Qui ſtabat ⁊c̄.
inſtruendo me de cōditionibus dom⁹ p̄/
dicte. ideo ſubdit: i Fili hoīs locus
⁊c̄. dicit aūt tēplū deſcriptum locus ſeſſi/
onis ⁊ habitationis diuine ꝓpter ſpecia
les effectus ibidē diuine virtutis ⁊ gra/
tie. k Et nō polluet vltra dom⁹ iſrael
nomē ſanctū meū. ꝑ idolatriā: ſicut
l Ipſi ⁊ reges eorꝫ. fecerūt multiplici/
ter. vt ptꝫ. iij. Reg. et. iiij. m In fornica
tionib⁹ ſuis. dicit aūt idolatria fornica/
tio ſpiritualis: eo ꝙ aīa ibi fornicat cum
diabolo: dicit etiā fornicatio corꝑalis eo
ꝙ in aliq̄b⁹ idolatrijs exercebat fornica/
tio corꝑalis. ſ. in idolatrijs veneris ⁊ pri/
api. n Qui fabricati ſūt ⁊c̄. qḋ expo/
nūt aliq̄ d regib⁹ habitātib⁹ iuxta tēplū:
ſicut dicit de ſalomone. iij. Reg. ij. ⁊ de
athalia. iiij. Reg. xj. Sed qm̄ ſācti reges
legunt ibidē inhabitaſſe: ſicut dauid eze/
chias ⁊ ioſias: ⁊ illud quod dicit hic: Fa
bricati ſunt lumē ſuū ⁊c̄. dicit tanꝗ̄ quid
illicitum et ꝑtinēs ad idolatriaꝫ. ideo me
lius dicit limen ſuum ⁊c̄. ꝙ li ſuū refert
ad idolum. nam aliqui reges. iiij. Reg.
legunt poſuiſſe idola iuxta templū: ⁊ ali/
qui etiam in atrijs templi: vt dicit de ma
naſſe. iiij. Reg. xxj. o Et murus erat
inter me et eos: id eſt deos alienos quiꝑ
parietem modicū erant diuiſi a ſanctoſā/
ctorum: vbi erat propiciatorium tanꝗ̄ ſe
des dei. p Propter quod cōſumpſi
eos. per regem babylonis. Cetera patēt
vſꝗ ibi: q Tu autē fili hominis oſtē
de domui iſrael templū: id eſt formā tem
pli ſupra deſcripti per me edificandi.
r Et confundant ab iniquitatibus ſu/
is. propter quas templū ſalomonis eſt de
ſtructū. Cetera patēt vſꝗ ibi. s Et vni
uerſa p̄cepta ei⁹. ſ. qualiter cuſtodiri de/
beāt ⁊ officiari. t Cūctūꝗ or. ei⁹. i. or
dinē ſacerdotū leuitarꝫ et cantorꝫ. v Et
oēs leges ei⁹. i. cerimonias diuini cultus
Cetera pa.

Iſta credētiū. a Deſcriptiões. In do
Joā.14.a mo pr̄is mei māſiões multe ſunt. Et
Deu.32.b alibi: Statuit terminos gētiū iuxta
numerū filioꝝ iſrl' vel filioꝝ dei.
b Sctm̄ſctōꝝ ē. Rab. In taberna/
culo qđ fabri/
catū ē a moyſe
ꝛ i tēplo qđ a
ſalomōe: inte/
rioꝛa tm̄ vbi
erāt cherubin
ꝛ ꝓpiciatoriū
ꝛ arca teſtamē
ti ꝛ mēſa thy/
miamatis ap/
pellebant ſan
ctaſāctoꝝ: ſed
in hac domo
oēs termini re
putant in ſan
ctaſanctoꝝ.
c Iſte autez
mē. ꝛc. Raba.
Abyſſuz ꝛ ſa/
pientiā q̇s in/
Ro.11.d ueſtigabit. O
ꝓfūdū ſapiē ꝛ
ſcientie dei ꝛc.
Exo.38.a In exodo alta
re q̇nqꝫ cubito
rū in longitu/
dine. ꝛ. v. in la
titudie: hic re/
cedēs a ſenſi/
bꝰ q̇nqꝫ tēdit
ad vnionē: in
quo cubitꝰ ve
riſſimꝰ cui iun
git palmus. i.
paleſtes: ſextā
habēs cubiti
partē.
d Et cu. i la.
Rab. Ut ꝛ iterioꝛa. i. ſecreta ꝛ ſpacia
altar': q̄ i latitudie demōſtrant: vno
cubito finirent. e Et diffi. ꝛc. In
circūitu altaris. i. i margine ꝛ circu/
lo repādū labiū fuit q̄ſi corona i mo/
dū lilij viſu pulcherrimuz. Illud
breuiter demōſtrat ꝙ i circūitu ipiꝰ
altar' i margine. ſ. ꝛ i circulo ipiꝰ al/
taris repandū fuerit labiū. ꝛ q̄ſi co/
rona i modū lilij aſpectu decoꝛa.
f Hec quoqꝫ ꝛc. Inferioꝛa ei ꝛ ꝓfū
da ꝛ terre coherētia duali nūero q̇
imūdis aīalibꝰ cōgruit cōtinēt. Su
perioꝛa aūt ad crepidinē ſiue ad ꝓpi
ciatoriū ꝑueniētia vniꝰ cubiti habēt
latitudinē: vt dualis numerꝰ trāſeat
ad ſolitariū: ꝛ bonū nuptiarū qđ in/
feriꝰ eſt ad vnionis ꝑueniat beatitu
dinē. g A crepidine mi. ꝛc. Rab.
Dañ.2.e A ꝓpiciatorio minori ꝛc. Propicia
toriū minus lapis exciſus de mon
te ſine manibus. Propiciatoriū ma/
Phil.2.b gnū ipſe lapis qui creuit in montem
magnū: ꝛ impleuit orbē vniuerſum.
Uel ꝓpiciatoriū minꝰ: quādo ſe ex/
inanuit formā ſerui accipiens. Pro
piciatoriū magnum: quādo recepit
gloriam quā habuit apud patrē an/
teq̄ȝ mundus fieret. prius em̄ chriſti
humilia agnoſcimꝰ: ꝛ ſic ad diuinita
tis altitudinē ꝑuenimus. Et tamen
vtriuſqꝫ nature propiciatoriū ad vni
us altaris ꝑtinet ſacramentū. Inter
duo aūt ꝓpiciatoria q̄ttuoꝛ cubita q̄t
tuoꝛ mūdi elemēta ſignificantia: q̄ ꝛ

a ſ ideo oſtendes vt cuſtodiant aliter nihil ꝓdeſt ſcire deſcriptionem.
a diant omnes deſcriptiones eius
ſ opere.
ꝛ ꝑcepta illius: ꝛ faciāt ea. Iſta ē
a ſ q̄ ē. ſ. b ſ nō pōt ciuitas abſcōdi ſupꝛa mōtē poſita de q̄ fluminis ipetꝰ letificat ci. d. i. eccl'iam.
c ſ q̇ vertex mōtiū: a q̇ vulneratꝰ pꝛiceps tyri.
lex domꝰ i ſūmitatē mōtī. Oēs a
a ſ termini. b ſ domus.
b finēs eiꝰ i circūitu ſctm̄ſctōꝝ eſt.
a ſ dicta. ſ. vel dicenda.
c Hec ē ğ lex domꝰ. Iſtę āt mēſurę b
ſ perfecto.
altaris i cubito veriſſimo: q̇ habe c d
ſ altaris.
bat cubitū et palmū. In ſinu eiꝰ. e
a ſ qui ſcȝ ea que igne cōſumebant ſuſcipiebat.
ſ alius.
d erat cubitꝰ: ꝛ cubitꝰ i latitudie: et f g
a ſ alias terminus. b ſ pꝛo quo ſupꝛa coꝛo/nam poſuit Hieronymus.
e definitio eiꝰ vſqꝫ ad labiū eiꝰ ꝛ in h i
ſ altitudo cauature.
f circūitu palmꝰ vnꝰ. Hec q̄ȝ erat k
foſſa altaris: ꝛ de ſinu terrę vſqꝫ l m
a ſ pꝛopiciatoriū maximum.
ad crepidinē nouiſſimā duo cu/ n
a ſ Lxx. a ꝓpiciatorio minori vſqꝫ ad ꝓpiciato/rium maius.
g biti: ꝛ latitudo cubiti vniꝰ ꝛ ā cre o p
pidine minori vſqꝫ ad crepidinē q

Cetera patēt vſqꝫ ibi. a Oēs fines eiꝰ i cir. i. oīa edificia et loca circa tēplū exiſten/tia vſqꝫ ad murū exterioꝛē incluſiue q̄ dicūt ſācta rōne ſāctiſāctoꝝ qđ ē i tēplo. ꝛ ideo ſ̄. dictū ē ꝙ murus exterioꝛ diuidit inter ſāctū ꝛ vile. b Iſte aūt mēſure. Poſt de/ſcriptionē tēpli: hic ꝯn̄r ponit deſcriptio altaris holocauſti. Et diuidit in tres partes. Nā pꝛimo deſcribit eiꝰ dimēſio. ſcđo eiuſdē dedicatio. ibi: Et dixit ad me. tertio offerē tiū in illo vario cōditio. i pꝛincipio. xliiij. ca. Ad intellectū ꝑ me ꝑtis ſciēdū ꝙ altare holocauſtoꝝ deſcribit hic quadrum equilaterū ꝛ ex ꝑtibꝰ. ix. cōpoſitū. Prima pars iuxta terram vocat ſinus ſiue fūdamētū: ꝛ eleuat ſuꝑ terrā ꝑ cubitū vnū. ſcđa crepido minoꝛ. nā ibi incipit diſcrepare edificiū altaris a fūdamēto: reſtringēdo a latitudine fundamēti ꝑ vnū cubi/tū: ꝛ aſcēdit ſurſum ꝑ duos cubitos. tertia crepido maioꝛ ibi iterū reſtringit edificiū altaris ꝑ vnū cubitū modo p̄dicto: ꝛ eleuat ſurſū ꝑ quattuoꝛ cubitos. ꝓpter qđ dicit maioꝛ reſpe ctu p̄cedētis q̄ aſcēdit ꝑ duos cubitos tm̄: quarta vocat ari/el: ꝛ aſcendit ſurſum ꝑ quattuoꝛ cubitos ꝛ eiꝰ ſuꝑficies ſupe/rioꝛ eſt locus vbi cremat holocauſtū: ꝛ ſic altitudo altaris ſu per terrā eſt. xj. cubitoꝛū. ꝛ ſuꝑ altare in quattuoꝛ eius angu/lis q̄ttuoꝛ coꝛnua: de quoꝝ altitudine nō fit mētio nec in tex/tu nec in gloſa. Sciendū ꝙ iſta quattuoꝛ coꝛnua diſtant ab extremitatibꝰ altaris faciētibꝰ eiꝰ angulos et locus cremati/onis holocauſti: ꝛ ſic circa locū cremationis vnus cubitꝰ ad dit in circūitu. Ex quo ſequit ꝙ tota ſuꝑficies ſuperioꝛ alta/ris habeat in quadro. xiiij. cubitos: qꝛ locus crematiōis eſt xij. cubitoꝝ i quadro. Itē i extremitatibꝰ altaris eſt quedaȝ erectura ſurſum eleuata ꝑ vnū palmū: ſicut fit i ſcacarijs. ꝛ il la vocat labiū altaris: ſicut deſcribit in figura.

Sciēdū tm̄ ꝙ cū altare ſit quadratū equilaterū nō pōt totū figurari in plano: ſed vnum latꝰ tm̄. alia vero tria ſūt per imaginationē inſpicientis ſupplēda. His ita viſis pꝛima ꝑs in duas diuidit. qꝛ pꝛimo deſcribitur altaris dimēſio generaliter. ſcđo particulariter. ibi: Hec quoqꝫ. Circa ꝑmū dicit: Iſte aūt mēſure altaris: ſupple ſūt q̄ inferiꝰ deſcribunt. c In cubito veriſſimo. i. in cubito ſāctuarij. d Qui habebat cubitū ꝛ palmū. nā vltra cōem cubitum continet vnū palmū. ſicut dictū eſt. ſ̄. xl. e In ſinu eiꝰ. hebꝛei dicūt. In fūdamēto eius. poteſt tm̄ fundamētū dici ſinꝰ ſimilitudinarie: qꝛ recepit ea q̄ ſuꝑponunt: ſicut ſinus ea q̄ in ipo reponūt. f Erat cubitꝰ. qꝛ ꝑ vnū cubitū aſcēdit ſuꝑ terrā. g Et cubitꝰ in latitudine. tm̄ em̄ excedit fundamētū ſiue ſinus edificiū altaris qđ ſuꝑponit. h Et definitio. i. altaris terminatio. vnde in hebꝛeo ponit: Et terminꝰ vſqꝫ ad labiū. i. altitudo altaris terminat in ſuperioꝛi ſuꝑficie que habet labiū in circūitu. vt p̄dictū eſt: ꝛ ſubdit quātitas huiꝰ labij. cū dꝛ: i Et in circūitu palmꝰ vnꝰ ſurſum aſcēdendo: et ſic habetur dimenſio altaris in generali qꝛ deſcripta eſt pars inferioꝛ et ſuperioꝛ.
k Hec quoqꝫ. Hic ꝯſequēter deſcribit altaris dimēſio particulariter cum dicit: Hec quoqꝫ erat foſſa altaris. Sciēdū ꝙ dictio hebꝛaica hic poſita aliq̄n accipit ꝓ foſſa vel ꝓfunditate: aliq̄n ꝓ eleuatione ſurſū: ſicut in latino hoc nomē altitudo lȝ cōiter accipiat ꝓ eleuatione ſurſuȝ: tm̄ aliq̄n accipit ꝓ ꝓfunditate ꝑ oppoſitū. ſicut Pſ̄. lxviij. Ueni in altitudinē maris. i. in ꝓfundū. iō ſubdit: Et tēpeſtas demerſit me. Et Job. iiij. Puteꝰ altꝰ eſt. i. ꝓfundus. ꝛ ideo vbi trāſlatio noſtra habet foſſa: debet dici altitudo. ꝛ ꝑ hoc ptȝ ꝑ lr̄am ſequētē. cū dꝛ: l Et de ſinu terre. i. de fundamento altaris: qđ immediate adheret terre. m Uſqꝫ ad cre. no. In hebꝛeo habet: Paruā: ꝛ hoc patet ꝑ litterā ſequētē. vbi vocat crepido minoꝛ. n Duo cubiti. ſ. altitudinis huiꝰ crepidinis ꝛ ſic omittit hic vnꝰ cubitꝰ altitudinis fundamēti. ꝛ in fine reſumit.
o Et latitudo cubiti vnius. et accipit hic latitudo ſpaciū ſm̄ qđ extenditur hec crepido in latitudo vltra edificium immediate ſupꝛa poſitum eo ꝙ ibi diſcrepat edificiū immediate ſupꝛa poſitū ab eo ꝙ ſuꝑponit. Et eodem modo exponendū eſt quod ſubditur: p A crepidine minoꝛe. i. ab eius parte ſuperioꝛi. q Uſqꝫ ad crepidinem maioꝛem. i. vſqꝫ ad terminum eius ſuperioꝛem.

a ipſa

Quattuoꝛ

G ipſa ꝑueniũt ad vniꝰ cubiti latitudinẽ. Et notãdũ ꝙ in
mẽſura altaris primꝰ cubitꝰ in latitudine nulli copulaẗ
E ſ ſua vnione ꝑfectꝰ eſt. Scõs ãt latitudinis cubitꝰ poſt
duos cubitos creſcit ad ſummũ. Et tertius poſt ꝓpicia/
toriũ minus ⁊ maius ꝑ quattuor elementa ad vnius cu/
biti myſteriũ tẽdit: vt vnꝰ ⁊ alter ⁊ tertiꝰ cubitꝰ in altari
dñi: nõ primꝰ ſecũdus et tertiꝰ ſ vnꝰ ⁊ vnꝰ: ⁊ vnꝰ eẽ di/
caẗ. a Ipſe aũt ariel. Lux mea deꝰ ẛm quoſdã. ẛm
Hieronymũ leo vel fortis dei. Nõ ad altare ꝓprie refer
tur ĩ quo vel illuminatio dei eſt vel leo ⁊ fortitudo eius.
Geñ.49 b Vñ: Catulꝰ leonis fili mi iuda ⁊c̃. Cubitoꝝ aũt quattu
or eſt ⁊ q̃ttuor cornua h. ſiue ſuꝑiora q̃ttuor cornuũ vno
cubito finiunẗ: vt euãgelioꝝ mẽſura: ⁊ ĩ totũ orbẽ forti
tudo diſcurrẽs ſub illuminatiõis dei ⁊ leonis fortitudi/
ne demõſtreẗ: ad vnũq cubitũ ꝑueniãt diuine cõfeſſio/
nis. b Quadrãgulũ eq̃s lateribꝰ. Per quattuor la
tera vndiq duodecim cubiti ſimul efficiũt. xl. ⁊ octo cu/
bitos ſacerdotaliũ ciuitatũ: vt his quaſi fundamẽtis in
toto orbe diuiſis eccl̃ie fortitudo ſolideẗ. c Et crepi.
q̃ttuordecim cu. Significat ꝙ dñs noſter q̃ vere ꝓpitia/
toriũ ẽ: nõ ſolũ ꝓ peccatis nr̃is ſ oĩ mũdo ꝑ q̃ttuorde/
cim generationes venerit ab abraã vſq ad dauid: ⁊ rur
ſu ꝑ alias quattuordecim vſq ad captiuitatẽ iechonie
et eiuſdẽ nũeri ſacramẽto ad terrena deſcẽderit: vt ĩ ter/
tia teſſeredecade diuini numeri ſacramento ſaluaret q̃t/
Mat.8. a tuor angulos mũdi: de q̃bꝰ dr̃: Multi veniẽt ab oriẽte ⁊
occidente aquilone ⁊ auſtro: et recũbẽt cũ abraã iſaac ⁊
iacob in regno celoꝝ. d Dimidij cu. Pro pctõribus
q̃ tm̃ ſaluãẗ miſcdia creatoris Vñ: Pro nihilo ſal. f. i.
F e Unius cubiti. In quo iuſti ſaluanẗ: numero. ſ. ſoli/
2.Coꝝ.5.d tario atq ꝑfecto et imitãte vnã diuinitatem. Vñ apl̃s:
Deus erat in xp̃o mũdũ recõcilliãs ſibi: cuiꝰ ꝓpiciatiõe
et peccatores et iuſti recõcilianẗ. f Gradus aũt eiꝰ.
⁊c̃. Rab. Hi ſũt. xxiiij. libri veteris teſtamẽti: q̃ habẽt in
Apo.4. b apocalypſi iohis citharas: ⁊ in capitibꝰ coronas. Uel
ſacramẽta pr̃is ⁊ fi. ⁊ ſpi. ſ. ĩ q̃ nobis daẗ vera ꝓpiciatio.
Et ꝓpter h̃ graduũ numerꝰ incertꝰ relinquiẗ: vt quãto
cũq ſtudio ad altiora cõſcẽderimꝰ: putemꝰ nos eſſe ĩ in
Pš.83. ferioribꝰ: cogitãtes illud: Ibunt de virtute in virtute.
g Et dixit ad me. His oſtẽſis docet vir ſupradictꝰ quõ
oꝑe ꝑfecto altare debeat expiari ⁊ cõſecrari. primũ. ſ. of/
fertur victima et daẗ ſacerdotibꝰ. h Holocauſtum.
Rab. Nota ꝙ vitulꝰ totꝰ offerẗ ĩ holocauſtũ: ⁊ craſſitu
2.Coꝝ.5.c do corpis eiꝰ diuino igne cõſumiẗ. Et ſi eĩ nouimꝰ xp̃m
ẛm carnẽ: ſed iã nõ nouimꝰ. Hircꝰ aũt ſcd̃o die offerẗ q̃/
dã ĩ victimã: ſ holocauſtũ dñi ꝑſtãtie reſeruaẗ. Notan
dũ q̃ ꝙ iux̃ hebraicũ ipe eçechiel q̃ſi ſacerdos vitulũ iu
beẗ aſſumere ⁊ holocauſtũ facere: ⁊ ſãguinẽ eiꝰ in circũi
tu aſꝑgere tã altaris q̃ angulorum et corone ſiue baſis.
Lxx. aũt alios ſacerdotes h̃ facere demõſtrãt. S ⁊ ipe
eçechiel d̃ nũero ſacerdotũ ẽ. i Hircũ ca. Qd̃ ẽ aĩal
ſemꝑ ad excelſa feſtinãs ⁊ ĩ p̃cipicijs nihil periculi ſuſti/
nẽs et illic ĩuenit viã vbi alia aĩalia ruinã: vñ grece ca/
prarũ rex ſublimiũ ꝯuerſatio dr̃: Paſca facturi aſſu/
mũt de grege agnũ ⁊ hedũ. Et q̃ primo facere paſca non
potuerũt ĩ ſcd̃o mẽſe faciũt: quorũ alterũ ad penitẽtes:
alterũ ad iuſtos ꝑtinet. k Uitulũ de armẽto ĩma. ⁊c̃.
Mat.17 a Rab. Moyſes et helias videnẗ in monte cũ dño. i. lex ⁊
G ꝓphete: qui annũciabant ei ꝙ paſſurus eſſet in hieruſa
lem. Poſtq altare ⁊ menſure eius in vertice montis
demonſtrata ſunt: et cõſecratio et expiatio per vnũ vitu
lum ĩmaculatũ et hircũ: ſiue duos hedos ẛm Lxx. quo
rũ vitulus ad chriſtũ: ſequẽtes ad apoſtolos miniſtroſ/
q ꝑtinẽt: ne in cõſecratione ſpiritualis altaris et ꝓprie
ad eccleſiã ꝑtinentis lex et ꝓphete videãẗ excluſi. Ideo
cõſecrato altari vitulus ĩmaculatus aſſumiẗ et aries: et
offerunẗ in cõſpectu dñi. Et filij ſadoch. i. iuſtorũ ſacer/
dotes aſpergunt ſal ſuper capita eorum: vt lex. ſ. et ꝓphe
te ſapore euangelij condianẗ: nec vllũ ſacrificiũ eſt iuxta
Coloſ.4.a legis imperiũ et apoſtolũ (qui ait: Sit aũt ſermo veſter
ſale conditus) quod ſale careat. Utrũq aũt offerẗ ĩ ho
locauſtũ dño: vt corpus qd̃ ſignificaẗ in lege et ꝓphetie
Ro.12. c nubilũ igne dñi. i. ſpirituſãcto (de quo diciẗ: Spiritu fer
uentes) in ſpiritualem ⁊ tenuẽ ſubſtãtiã cõuertanẗ.
l Hircum ꝓ peccato. Ut ꝑ hec ſacrificia ſeptẽ diebus
ad perfectũ expieẗ altare. In. vij. ſabbatiſmus ſignifica
tur qui populo dei reſeruaẗ: in quo verã requiem ſpera
mus: nec facimus ſeruile opus peccati.
Raba.

maiorem quattuor cubiti ⁊ lati a
a tudo cubiti vniꝰ. Ipſe autẽ ari/ b
el q̃ttuor cubitorũ: ⁊ ab ariel vſ/ c d
q ad ſurſum cornua q̃ttuor. Et e f
a paulatim manifeſtat. b propter duodecim tribus: et apoſtolos duodecim.
ariel duodecim cubitoꝝ ĩ longi/
tudine ꝑ duodecim cubitos lati
b tudinis: q̃drãgulatũ equis late
a Lxx. ꝓpiciatoriũ Symmachus circũitũ.
c ribꝰ. Et crẽpido quattuordecim g
cubitorũ lõgitudinis ꝑ quattu/ h
ordeci cubitos latitudinis ĩ q̃t
a Lxx. ſyſon.
tuor angulis eiꝰ: ⁊ cõrona in cir i
a ꝓpiciatorij. b Symmachꝰ cõſũmatio.
d cũitu eiꝰ dimidij cubiti: ⁊ ſinꝰs k
e eius vnius cubiti per circũitu. l
a propiciatorij.
f Gradus aũt eiꝰ verſi ad orientẽ. m n
g Et dixit ad me: Fili homis hec o
dicit dñs deus: Hi ſunt ritus al
taris ĩ quacũq die fuerit fabri/
h catum: vt offeraẗ ſuꝑ illud holo
cauſtum: ⁊ effundatur ſanguis.
Et dabis ſacerdotibꝰ et leuit̃: q̃ p q
i. iuſti.
ſũt de ſemine ſadoch: q̃ accedũt
ad me ait dominꝰ deus: vt offe
a qui pro nobis immolatus eſt.
rant mihi vitulũ de armẽto pro
a quo redempti ſumus.
peccato. Et aſſumẽs d̃ ſanguinẽ
a quia in hoc ſanguine purificanẗ quattuor plage mundi. alij baſim altaris.
eiꝰ: põnes ſuꝑ q̃ttuor cornua eiꝰ
al̃s ꝓpiciatorij.
et ſuꝑ q̃ttuor angulos crepidi/
a vt vniuerſa purgenẗ ⁊ ſit firma ꝓpiciatio.
b ꝓpiciatorij. c altare xp̃i expiaẗ ſãguine vt oratiões ſanctorũ mũde ꝑueniant ad deũ.
nis ⁊ ſũꝑ coronã ĩ circũitũ: ⁊ mũ r
dabis illud ⁊ expiabis. Et tolleſ
vitulũ: q̃ oblatꝰ fuerit pro pecca
to: ⁊ combures eu in ſeparato s
loco domus extra ſanctuarium.
i Et in die ſecũda offeres hircum
caprarũ immaculatũ pro pecca
in hirco.
to: ⁊ expiabũt altare ſicut expia
uerunt in vitulo. Cũq cõpleue/
a moyſen mitiſſimũ.
k ris expiãs illud offeres vitulu
a Heliam ſimilem moyſi: vnde audet dicere: ego relictus ſum ſolus.
de armẽto ĩmaculatũ: ⁊ arietem
de grege ĩmaculatum: ⁊ offeres
eos in cõſpectu dñi. Et mittent
ſacerdotes ſuꝑ eos ſal: ⁊ offerẽt
expiato altari.
eos in holocauſtũ dño. Septe t
ſermonem.
l diebus facies hircũ ꝓ peccato
operationem.
quotidie: ⁊ vitulũ de armento

a Quattuor cu. ꝓpẗ
qd̃ dr̃ maior crepido:
q aſcẽdit ꝑ q̃ttuor cu/
bitos: alia ꝑ duos tm̃.
b Ipſe aũt ari. i. ſu/
perior ꝑs altaris q̃ vo
caẗ ariel: eo ꝙ in ſuꝑe
riori ſuꝑficie ẽ locꝰ cre
matiõis holocauſtoꝝ
vt. s̃. dictũ ẽ: ⁊ ſic de/
uorat illas carneſ ſine
adipes: ſicut leo fort̃
deuorat carnes: ariel
aũt leo fort̃ ĩterp̃taẗ.
c Quattuor cu. aſcẽ
dẽdo ſurſũ. d Et ab
ari. i. ab eiꝰ angulis.
e Cornua q̃. Et ariel
xij. cubitoꝝ ĩ lõgitudi
ne ⁊c̃. q locꝰ crematio
nis ẽ. f Duodecim
cu. ꝑ q̃drũ. g Et cre.
ſc ĩpius ariel.
h Quattuordecim
cu. ſ. ꝑ q̃drũ. q vnꝰ cu
bitꝰ ĩ q̃ttuor lateribꝰ
altaris. ꝓtẽdiẗ vltra
cornua vt p̃dictũ ẽ: et
ſic tota ſuꝑficies ſupe/
rior altar̃. ẽ. xiiij. cubi
torũ ĩ q̃drũ. Et vocaẗ
ille cubitꝰ crepido al/
taris: q ibi diſcrepat
altare ab eo qd̃ ẽ ĩferiꝰ
ꝑ vnũ cubitũ vltra ſe
extẽdens: ⁊ ſpiſſitudo
illiꝰ crepidinis ẽ dimi
dij cubiti. ⁊ iõ ſubdiẗ:
i Et coro. ⁊c̃. In he/
breo hr̃: Et crepido.
põt tñ dici corona: q
ſuperiorẽ ꝑtẽ altar̃ cir
cũdat. k Et ſinꝰ eiꝰ
. i. fũdamẽtũ altaris.
l Uniꝰ cu. ſuꝑ terra
⁊ ſic reſumiẗ altitudo
fũdamẽti q̃ ſupra fuit
omiſſa. vt p̃dictũ ẽ.
m Gradꝰ aũt eiꝰ. ſ. al
taris. n Uerſi ad
ori. i. poſiti ĩ ꝑte oriẽta
li altar̃. vt ſic ſacerdoſ
offerẽs ſuꝑ altare ha/
beat faciẽ verſã ad tẽ/
plũ qd̃ ẽ ĩ ꝑte occidẽta
li. o Et di. ad. Hic
ꝯñr deſcribiẗ dedica/
tio altaris ꝑ ſacrificia
ſeptẽ diebꝰ: ⁊ octauo
die et deinceps fient
ibi ſacrificia ⁊ oblatio
nes rite: ⁊ ꝑt lr̃a pau/
cis exceptis q̃ diſcur/
renẗ. p Et dabis ſa
cerdotibꝰ. i. dandũ in
futuro denũciabis.
q Qui ſunt de ſemi
ne ſa. exponaẗ ſicut. s̃.
in fine. xl. ca.
r Et mũ. ll. i. aptabiſ
ad faciẽdũ ibi oblatio
nes. s Et cõ. eũ ĩ ſe.
lo. do. i. ĩtra clauſura
totius edificij tñ extra
atriũ interiꝰ ⁊ tẽplũ.
t Septẽ die. fa. hir.
. i. offeres eũ ⁊ cetera
animalia.
Et imple

G Raba. In hirco ⁊ vitulo ⁊ ariete tria generalia delicta mōſtrā/
tur: ꝗbus humanū ſubiacet gen⁹. Aut cogitatione eni aut ſermo/
ne aut ope peccam⁹. Cogitatio ad arietē ꝗ prima eſt oīm peccatoꝝ
⁊ ex qua duo genera naſcunt. Hedus ⁊ hircus ad ſermonē ꝗ de ex
celſiorib⁹ diſputat. Opera in vitulo ſignant: ꝗ vomeri ⁊ labori et
terrenis opib⁹ mācipat. hec igit ⁊ imacu
lata ꝑ dies ſeptē veri ſabbati atꝗ ꝑfecti
deo offerre debem⁹: ⁊ expiare altare: vt
oratio noſtra mūda ad deū perueniat.
a Et iplebūt ma. Donis. ſ. ſacrificij pro
pōtifice: ꝓ ſacerdotib⁹: ꝓ ppl'o: vt nemo
ſtet vacu⁹ corā dño. b In die octaua
Ro.6.a Ut dicāt cū apl'o: reſurreximus cū xp̄o:
⁊ vltra octauā tēdāt ad celeſtia ⁊ offerāt
ꝓ nobis holocauſtū: ſiue ꝗ ꝓ pace pecca
toꝝ noſtroꝝ ⁊ ſalute noſtra ſūt: vt ꝑ ignē
ſanctiſpūs oīa ꝗ cogitam⁹ loꝗmur ⁊ faci/
mus: i ſpūalē ſubſtātiā cōuertant.

c Et cōuer. me. Mul/ Ca. XLIIII
te ſūt porte i deſcriptiōe tēpli tam
int⁹ ꝗ̄ʒ foris. altaris ꝗ̄ʒ figura et
cōſecratio ⁊ ſacrificia ſermo ꝓterit⁹ ꝑcur/
rit: ꝗ finito: venit ad portā ſanctuarij ex
teriorē ꝗ reſpiciebat ad oriē: ⁊ erat clauſa
vn̄: Et ꝯuertit me ad viā. d Porte ſā.
Mat.23.b Ue ꝗ. Ue vobis ſcribe ⁊ phariſei hypo/
crite: ⁊ ve vobis legiſdoctorib⁹ ꝗ tollit
clauē ſciētie: Ipſi nō egredimini ⁊c. Hic
Eſa.29.d ē liber ſignat⁹ i eſaia. Hic eſt liber cui⁹ ne
Apo.5.a mo pōt ſoluere ⁊ apire ſignacula niſi leo
de tribu iuda. e Porta hec clau. ⁊c.
Ra. Priuſꝗ̄ʒ ſaluator hūanū corp⁹ aſſu/
meret: ⁊ ſe formā ſerui accipiēs humilia/
ret: clauſa erat lex ⁊ ꝓphetia ⁊ oīs ſcia
ſcpturaꝝ: clauſus erat ꝑadiſus. Poſtꝗ̄ʒ
Luc.23.f aūt ille pepēdit i cruce: ⁊ ait latroni: Ho
die mecū eris in paradiſo. ſtatim velū tē/
pli ſciſſū eſt: ⁊ oīa apta ſunt: ablatoꝗ ve
Cor.3.d lamine dicimus: Nos aūt reuelata facie
gl'iam dñi cōtēplātes ⁊c. Si i xp̄o reuela/
ta ſūt oīa: quō porta clauſa erit ⁊ nō ape
riet? Sed ꝗ̄ʒuis ad ſūmā ſciam venerun⁹
Cor.13.c cōꝑatione diuine ſcie nūc ex ꝑte ſcim⁹ ex
ꝑte cognoſcim⁹: cū aūt venerit qđ ꝑfectū
eſt eua. qđ eſt ꝑ. ē. Unde ⁊ paulus nūc ꝑ
fectū ſe nūc iꝑfectū dicit. Eſt eñi cōꝑatio/
ne alioꝝ ꝑfect⁹: cōꝑatione diuine ſciētie
iꝑfect⁹. Qr aūt porta orientalis extra
terminos mundi ſemꝑ clauſa ſit: Iohes
Ioh.1.b aperit cū dicit: Deū nemo vidit vnꝗ̄ʒ: ſed
vnigenit⁹ ꝗ eſt i ſinu p̄ris ip̄e enarrauit.
Quaſi alijs v̾bis dixerit. Eritꝗ clauſa
principi: ⁊ princeps ipſe ſedebit i ea vt co
medat panē ꝑfecte ⁊ conſūmate ſcie. Ne/
mo aūt nouit filiū niſi pater ⁊ nemo no/
uit patrē niſi fili⁹: ⁊ cui fili⁹ voluerit reue.
f Eritꝗ clauſa. Rab. Nemo ei pōt paſ
ſionis corꝑiſꝗ ⁊ ſāguinis dñi ꝑ maieſta/
te rei ſacramēta cognoſcere: tāte aūt bo/
nitatis ⁊ clemētie eſt princeps noſter: vt
cū ſolus ſedeat i porta ꝗ clauſa eſt ⁊ panē
corā dño comedat: velit tñ plures menſe
Apo.3.d ſue habere cōſortes ⁊ dicat: Ecce ego ad
oſtiū ſto ⁊ pulſo ſi ꝗs mihi ape. in ad. c.
⁊ cenabo cū ipſo ⁊ ipſe mecū. Solus aūt
comedit panē corā dño qr ſubſtātia ei⁹ diuinaꝗ natura ab oī/
bus ſeparata eſt. g Et ecce ipleuit glo. Rab. In cōſūmatio
ne tabernaculi ⁊ in edificatiōe tēpli ſalomonis apparuit glo
ria dñi ꝗ poſtea euāgelice glorie cōꝑatione deſtructa eſt: Un̄
Cor.3.c Paul⁹: Etenī nō eſt gl'ificatū qđ claruit in hac ꝑte: ꝓpter ex
cellentē gloriā. Nō aūt deſtructionē prioris glorie abolitionē
putem⁹. Sʒ cū venerit qđ ꝑfectū eſt deſtruit qđ ex ꝑte ē velut
Ioh.5.f ſi ſolis radijs lāpadem cōpares vel lucernā: Unde: Ille erat
lucerna ardēs et lu. ⁊c. Poſtꝗ̄ʒ vero ſol iuſticie venit: lumen
ibidē.3.d lucerne abſconditū eſt. vnde: Illū oportet creſcere me aūt mi/
nui. h Et cecidi in faciē meā. Nedū plus cernere cupiat ꝗ̄ʒ
qđ humana pōt infirmitas ip̄m oculoꝝ lumen amittat: vnde
familiarius vocat eū domin⁹ filiū hominis.

a ſ cogitationem.
⁊ arietē de pecoribus immacula
tos offerent. Septē dieb⁹ expia/
bunt altare: ⁊ mundabunt illud:
a ſ Lxx. manus ſuas.
a ⁊ implebūt manum eius. Exple/ a
b tis aūt ſeptē diebus: in die octa/
ua ⁊ vltra facient ſacerdotes ſuꝑ
altare holocauſta veſtra: et ꝗ ꝓ
a ſ his delectatus.
pace offerūt: ⁊ placat⁹ ero vobis
ait dñs deus. Ca. XLIIII
c Et cōuertit me ad viam b c
d porte ſanctuarij exterio/
ris ꝗ reſpiciebat ad oriē/
a ſ virgo maria: virgo ante partū: virgo in par/
tu: virgo poſt partum.
tem et erat clauſa. Et dixit do/
a ſ ſcripturarū ſcientia.
e minus ad me: Porta hec clauſa
a ſ ad plenū. ſ ꝗ̄ʒuis ꝑfect⁹ cōꝑatione alioꝝ.
erit ⁊ nō apietur: et vir nōn tran/ d
ſ ſolus.
ſiet per eam: quoniā domin⁹ de/ e
a ſ vn̄: Spūſſanct⁹ ſuꝑueniet i te: ⁊ virt⁹ altiſſimi
obūbrabit tibi. b ſ ꝗ clauſus igreſſus ē oſtijs.
f us iſrl' ingreſſus eſt per eā: eritꝗ f
a ſ verbi dei. ſ in cui⁹ aduētu reſerabit. ſ Lxx.
vel duci. ſ ad vſum ei⁹. b ſ xp̄s. i. ꝗ ē ſacerdos
in eternū ſm ordinē melchiſedech ipſe oſtia.
clauſa principi. Princeps ip̄e ſe/ g
a ſ nobiſcū. b ſ celeſtē: ⁊ vinū. đ quo: Nō bibā
āmodo de hoc genimine vitis: niſi i regno patris
mei: ıl. ſ regno. de quo đr: Regnū dei intra vos ē.
debit in ea: vt comedat panē co h
a ſ qr intus eſt in omnib⁹ infuſus.
rā domino. Per viam porte ve i
a ſ vt eos qui ꝑ ſe intrare nō poſſunt introducat
b ſ qr foris eſt omnib⁹ circūfuſus.
ſtibuli ingredietur: et per viam k l
a ſ vt alios introducat: ⁊ loquat eis ꝗ difficilio/
ra nō capiunt. b ſ vir ꝓdictus.
eius egredietur. Et adduxit me m
ꝑ viā porte aquilonis in conſpe/
ſ templi. ſ.
g ctu domus. Et vidi: ⁊ ecce imple n o
ſ templum. ſ.
h uit gloria domini domum dei: ⁊
a ſ maieſtatē ferre nō ſuſtinens.
cecidi in faciē meam. Et dixit ad

a Et iple. ma. ei⁹. i. locū cremationis dictis ſacrificijs: et
đr man⁹: eo ꝙ capit ſuppoſita ſacrificia. Cetera patēt ex
ſupradict'. In ca. xliij. vbi đr i poſtil. Implebūt ma. ⁊c.

Additio. Hoc qđ đr: Implere manū alicui⁹: in
ſcripturis ſacris intelligit ſupplere ea
ꝗ ſūt neceſſaria ſeu reꝗſita ad tale
officiū ſeu ad talem dignitatē: vn̄
Exo. xxix. đr: In cōſecratione ſa/
cerdotis implebis manū aaron ⁊
ílioꝝ ei⁹. i. adminiſtrabis eis ne/
ceſſaria ſeu oportuna ad hmōi of/
ficia ſeu dignitates. Silr hic cum
đr: De altari iplebit manū ei⁹. in/
telligit ꝙ adminiſtrēt ſeu ſupple/
ant ea ꝗ reꝗrūt ad ei⁹ emūdatio/
nē ſeu expiationē. Ca. XLIIII

b Et conuertit me. Poſt de
ſcriptionē dedicatiōis al/
taris. hic ꝯn̄r agit de ob/
lationib⁹ ibi fiendis: ⁊ diuidit in
duas ꝑtes: qr primo de h̄ agit ꝗ̄ʒ/
tū ad principes. ſcđo ꝗ̄ʒtū ad mi/
niſtros ⁊ ſacerdotes. ibi: Et ad/ A
duxit me. Circa primū ſciendū ꝙ
ꝑnceps ē vicari⁹ dei in tꝑalib⁹. et
iō deſcribit hic habere ꝑrogati/
uā i mō veniēdi ad offerēdū: tñ ꝑ
man⁹ ſacerdotū: ⁊ etiā ꝗ̄ʒtū ad co
medēdū. Nā de oblatiōe pacifica
vna ꝑs cedit i vſū offerētiū quaʒ
debēt comedere corā dño: vt dif/
fuſe dictū fuit i Leuitico. Q̄tum
igit ad primū. ſ. viā veniendi ad
offerendū đr: Et cōuertit me. ſ. an/
gelus me deducēs. c Ad viam
por. ſan. ex. i. atrij interioris: qđ
đr hic ſāctuariū extert⁹. Nā ibi of
ferebat ſacrificiū ſub diuo i alta/
ri holocauſtoꝝ: ß cōſūmabat per
oblationē incēſi itra tēplū. Cete/
ra patēt vſꝗ ibi: d At vir non
trā. ꝑ eā. i. hō de cōi ppl'o. ⁊ ſubdi
tur rō: e Qm̄ dñs de⁹ iſrl'. i. eſt
ꝑ eā. ꝓpt qđ debet eē maioris re/
uerētie: ⁊ min⁹ cōis ꝗ̄ʒ alie. De h̄
aūt igreſſu dñi ꝑ eā hr̄. ſ. i princi/
pio ꝑce. ca. f Eritꝗ clau. hic ē
finis v̾ſus i heb. ⁊ ē ſenſus ꝙ erit
clauſa cōi ppl'o. ⁊ ſequit pricipiū
ſequētis verſus. Principē: ⁊ ſub
intelligit: excipio. ſicut. ij. Reg. v.
đr: Qui ꝑcuſſerit iebuſeū: ⁊ ſub/
intelligit: erit ꝑnceps militie; ſic
ibidē fuit declaratū: ⁊ ſic ē i ꝓpo/
ſito. iō ſubdit: g Pꝛiceps ipſe
ſede. i ea. i. nō ſolū poterit ibi in/
trare: ß etiā ſedere: ⁊ ad ꝗd ſubdi
tur: h Ut co. pa. i. hoſtie ſue ꝑtē
nā noīe panis itelligit i ſcripturis
oīs cib⁹: vt frequēter. ſ. dictū ē.
i Per viā por. ve. i. porticus ori B
entalis iterioris atrij. k Ingre
dit ad offerēdū. l Et ꝑ viā ei⁹.
egre. ⁊ in h̄ quedā ꝑrogatiua pri/
cipis tāgit. nā. j. xlvj. ca. đr ꝙ po
pulus ingrediēs ꝑ viā aꝗlonarē: egrediat ꝑ auſtralē: ⁊ econ
uerſo. Ad dictā ſniam inducit etiā ꝑ expoſitores latinos trāſ
latio noſtra. vbi dicit: Et erit clauſa pricipi. i. ꝓ reuerētia ꝑn/
cipis ꝑ eā ingredientis: ſicut ſi diceret hoc cellariū ē ſigillatū
ori regis. i. appropriatū vſui ei⁹. m Et ad. me. Hic ꝯn̄r agi
tur de oblationib⁹ ꝗ̄ʒtū ad miniſtros ⁊ ſacerdotes. Et diuidi
tur in duas ꝑtes: qr primo agit de malis miniſtris. ſcđo đ bo
nis. ibi: Sacerdotes aūt ⁊ leuite. Prima in duas. nā primo
arguit extraneoꝝ inſtitutio. ſcđo itraneoꝝ deſtitutio. ibi: Sʒ
et leuite. Prima pars patet paucis exceptis que diſcurren/
tur. n In cōſpectu dom⁹. i. templi. o Et ecce impleuit
gloria domini domum. ſicut ſupra expoſitum eſt in principio
ꝑcedentis capituli.

☞ a Cerimonijs. Rab. Nota ꝙ i
mũdi huiꝰ plaga q̇ i maligno po
ſitꝰ eſt ⁊ in aquilonis frigore cõ
ſtitutꝰ: celeſtiũ nobis cerimonia
rũ ordo mõſtrat. b Sufficiãt
vobis. Ad penitẽtiã peccatorũ
priorũ hortat ne peccata pecca
tis addamꝰ: materiã pparantes
futuro incẽdio. c Eo ꝙ indu
1. Cor. 5. b citis. Modicũ fermẽtũ totã maſ
ſam corrũpit. In q̇buſdã exem
plaribꝰ habet: Ne introducas
impiũ i tabernaculũ iuſtorũ.
d Alienoſ. Ra. Alieni niſi cir
cũciſi cord: carne: auribꝰ: labijſ:
ocłiſ: guſtu: odoratu. i ſãctuariũ
nõ debent introduci. Audiant
hoc epiſcopi: pſbyteri: ne tales i
1. Tim. 5. d troducãt. vñ: Nemini cito manꝰ
impo. e Incircũciſos. Cultel
lo dei cor noſtrũ circũcidimꝰ: et
ppuciũ auferimꝰ cuꝫ turpes co
gitationes de corde noſtro nõ ex
eunt. Ne de nobis illud dicat:
Act. 28. g Incraſſatũ eſt cor populi huiꝰ.
Caro ſimiliter circũcidit: ſi non
luxurie ſed neceſſitati tm̃ man
cipant in victu: in veſtitu ⁊ cete
Joſ. 5. c r: vt audiat: Hodie abſtuli op
probrium egypti a vobis: egy
ptij em̃ magnarũ carniũ ſunt.
f Ois alienigena ⁊c. Quis fi
lius q̇uis cognatus q̇uis anti
C q̄ cõſuetudine vel neceſſitudine
deuinctꝰ ſi incircũciſus corde vł
carne nõ introducamꝰ in ſanctu
ariũ dñi: nec miniſtros xp̃i nr̃os
faciamꝰ miniſtros ⁊ ꝓ carnali
bus refrigerijſ altare dñi pollua
mus. g Sed et leuite q̇ lon
ge ⁊c. Hie. ſignificat ſm̃. Lxx. ꝙ
leuite ſacerdotalis gradus q̇ er
rauerũt poſtq̃ receperint iniqui
tates ſuas ſtẽt i ſanctuario ⁊ ma
ctẽt holocauſta ⁊ iſti ſtent vt mi
niſtrent eis ⁊c. Q: ſi ita eſt quõ
ſtare poterit: vt leuite q̇ receſſe
rũt poſt idola ipi miniſtrẽt i do
mo ⁊ mactẽt holocauſta. Quid
ei ampliꝰ facturi ſũt ſacerdotes
filij ſadoch: q̇ cuſtodierunt ceri
monias dei: Hebraicũ hunc ha
bet ſenſũ. Leuite mali portabũt
iniq̇tates eo ꝙ fuerint i ſanctua
rio meo miniſtrãtes i officio por
2 Par. 24. d tarũ. Ipſi em̃ offerebãt holocau
ſta ⁊ victimas ⁊ ſtabãt in cõſpe
ctu do. ⁊c. Symmachus lectiõis
ordinẽ ⁊ ſenſũ cõſiderãs rectiꝰ i
terp̃tatꝰ ẽ d. Poſuerã eos cuſto
des ianuarũ domꝰ ⁊ vniuerſi mi
niſterij eiꝰ: ⁊ oĩm q̄ fiũt in ea: vt
nõ ad eos ptineãt q̇ futuri ſunt
i tẽplo ſ ad eos q̇ fuerũt.
D h Et erra. Si q̇ i tp̃e erroris vł
pſecutiõis idola ſecuti ſũt: q̄ de
corde ſuo cõfixerũt: ⁊ nõ ſolũ vo
ce ſ manꝰ ſubſcriptiõe: dei filiũ
creaturã cõfirmauerũt quõ pon
tificale vel ſacerdotale retinẽt fa
ſtigiũ q̇ redacti in laicos: pſtina
debuerũt ſcelera deplorare. Sꝫ
quicq̇d a multis peccat: multũ
eſt. i Et da. eos iã ⁊c. Quaſi
ꝓ ſacerdotali officio q̇ holocau
ſtũ ⁊ victimas ⁊ omne ſacrificiũ
offerre conſueuerant: in vltimũ
conuertent gradum.
☞ Veſtibꝰ

a ſ q: humiliter cecidit cõfortari meruit. b ſ pri
mum. c ſ animum.
me dominus: Fili hoĩs pone cor
a ſ ſecũdo. b ſ interioribꝰ. de q̇bus dicit abrae: Le
ua oculos tuos ⁊ vide ſtellas celi. c ſ tertio. ſ qui
habet aures audiendi audiat.
tuũ ⁊ vide oculis tuis: ⁊ auribꝰ tu
a ſ cerimonias tẽpli ⁊ legitima.
is audi oĩa q̄ ego loquar ad te: de a
a vniuerſis cerimonijs domꝰ dñi: et b
a ſ tandem. b ſ quia multi introitus ſignificant
ordinem cerimoniarum.
de cũctis legibꝰ eiꝰ. Et pones cor c
a ſ premiũ. ſ. eſt ⁊ pparatio ꝓphete ẽ ad intelligen
da ea q̄ poſtea ſup tẽpli ordine cogniturus eſt.
tuũ i vijs tẽpli p oẽs exitꝰ ſanctua
rij: ⁊ dices ad exaſperantẽ me do
b mũ iſrł. Hec dicit dñs deꝰ: Suffici d
ant vobis oĩa ſcelera vr̃a domus
a ſ hoc ẽ primũ peccatũ.
c d iſrł: eo ꝙ inducitis filios alienos i e f
e circũciſos corde ⁊ incircũciſos car
ne: vt ſint i ſanctuario meo: ⁊ pol
a ſ ꝓpoſitiõis. ſ. i oĩbꝰ eccleſijs d vno pane pullulã
luãt domũ meã. Et offertis panes
tes. a ſ de quo: Adipe frumẽti ſaciauit eos.
b ſ q̇ in xp̃i paſſione fuſus eſt. c ſ quaſi cũ tales in
ſanctuariũ meũ inducatis: ⁊ domũ meũ polluatis.
quõ auderis offerre panes ⁊c. Myſtica. ſ. ſacramẽ
ta: ⁊ nõ intelligitis ꝙ ſolueritis pactũ meũ ⁊c.
meos adipẽ ⁊ ſãguinẽ. Et diſſolui
tis pactũ meũ in oĩbus ſceleribus
veſtris: ⁊ nõ ſeruaſtis p̃cepta ſãctu
arij mei: ⁊ poſuiſtis cuſtodes obſer g
uationũ mearũ in ſanctuario meo
a ſ nõ mihi. ſ. ſ qui vobis ſeruiant: ⁊ ob veſtra re
frigeria meũ polluiſtis ſanctuarium.
vobiſmetipſis. Hec dicit dñs deꝰ: h
f Omnis alienigena icircũciſus cor i
a ſ q̇uis cũ populo iſrael eſſe videat.
de ⁊ incircũciſus carne: nõ ingredi k
etur ſanctuariũ meũ. Omnis filiꝰ
a ſ a deo. b ſ corpora.
alienus q̇ eſt in medio filiorũ iſrael.
a ſ ſacerdotalis gradus.
g Sed ⁊ leuite q̇ lõge receſſerũt a me l m
h in errore filiorũ iſrael: ⁊ errauerunt n
a ſ vel hunt.
a me poſt idola ſua: ⁊ portauerunt o
a ſ Lxx. Erunt in ſanctis meis miniſtrãtes.
iniquitatẽ ſuã: erunt in ſanctuario p
meo editui ⁊ ianitores portarũ do
mꝰ ⁊ miniſtri domꝰ. Ipi mactabũt q r
holocauſta ⁊ victimas pplĩ: ⁊ ipi ſta s
bũt i cõſpectu eorũ vt miniſtrẽt eis. t
Pro eo ꝙ miſtrauerũt illꝭ i cõſpectu v
idolorũ ſuorũ: ⁊ facti ſũt domui iſrł x
i offẽdiculũ iniq̇tatꝭ. Idcirco leua y
ui manũ meã ſup eos dic dñs deꝰ: z
⁊ portauerũt iniq̇tatẽ ſuã. Et nõ ap a b
propinq̄bũt ad me: vt ſacerdotio
fũgãt mihi: neq; accedẽt ad oẽ ſan c
ctuariũ meũ iuxta ſctãſctorũ: ſ por
tabũt cõfuſionẽ ſuã ⁊ ſcelera ſua q̄
a ſ in ſempiternã ignominiã: vt ab oĩ intrante ⁊ ex
eunte videant degradati.
i fecerũt. Et dabo eos ianitores do

a De vniuerſis cerimonijs. i. oblatio
nibus ⁊ ſacrificijs. b Et de cũctis le
gibus eius. i. de modis viuẽdi miniſtro
rum ⁊ ſacerdotũ. c Et pones cor tuũ
in vijs tẽpli ⁊c. ad retinẽdũ in corde. ſi
cut. ſ. ſunt deſcripte. d Sufficiant vo
bis omnia ſcelera veſtra. i. ammodo de
betis ceſſare ab eis ⁊ erubeſcere.
e Eo ꝙ inducitis. i. induxiſtis: dũ ad
huc ſtaret tẽplũ ſalomonis. dicit tñ indu
citis in p̃ſenti. nã aliqui habebãt volun
tatem hoc faciendi ſi poſſent.
f Filios alienos incircũciſos ⁊c. aliq̇
em̃ reges ⁊ etiã ſacerdotes eis cõſentiẽ
tes: nõ ſolũ poſuerũt idola i hierłm ſed
etiã in atrijs templi: ⁊ ad cultũ illorum
admittebant ſacerdotes gentiles cultũ
idolorũ ſcientes: ⁊ cum eis ſacrificabant
iudeorũ ſacerdotes: ⁊ poſtea offerebant
ſacrificia dñi: ideo ſubdit: Et offertis
panes meos ⁊c. g Et poſuiſtis cuſto
des obſeruationum mearum in ſanctua
rio meo. i. in atrijs meis ⁊ templo.
h Vobiſmetipſis. ad queſtum veſtrum
⁊ non honorem meũ: ⁊ ſubdit ſententia
domini: i Omnis alienigena incircũ
ciſus corde. q̇ntum ad iudeos malos.
k Et incircumciſus carne. q̇ntum ad
gentiles. l Sed et leuite. Hic conſe
quẽter deſcribit intraneorum deſtitutio
ſcꝫ ſacerdotũ malorum leuitici generis:
quorum deſcribit hic deſtitutio a ſacer
dotis officio: ⁊ reductio ad officia vilia
⁊ minora. dicit ergo: Sed et leuite. i. ſa
cerdotes leuitici generis. m Qui lõ
ge receſſerunt a me. p idolatriam.
n In errore filiorum iſrael. ſequẽtes in
hoc reges: et populum. o Et porta
uerunt iniquitatem ſuam. quia propter
hoc erant diſperſi in captiuitatẽ.
p Erũt in ſctũario meo editui: id eſt cu
ſtodes et ſeruitores in edibus. ſ. alijs a
tẽplo ⁊ interioribus gaçophylatijs a q̇
bus excludunt: vt patebit. j. et ideo ſan
ctuarium accipit hic large prout ſe extẽ
dit ad loca intra murum exteriorem in
cluſa. q Et miniſtri domus. i officijs
minoribus. ideo ſubditur:
r Ipſi mactabũt holocauſta ⁊c. Inter
ficere enĩ animalia et excoriare ⁊ lauare
inteſtina a fecibus: ſcopare domos ⁊ cõ
ſimilia: iſta ſũt vilia quibus iſti deputã
tur. s Ipſi ſtabunt in cõſpectu eorũ.
ſcꝫ ſacerdotum ⁊ leuitarum officia maio
ra facientium. t Vt miniſtrent eis. in
officijs vilibus predictis ſicut ſerui do
minis ſuis. Et ſubdit ratio huiꝰ cum di
cit: v Pro eo ꝙ miniſtrauerunt il
lis: id eſt idolatris. de quibus. ſ. dictũ
eſt. x Et facti ſunt domui iſrael in of
fendiculũ iniquitatis. licet em̃ ſacerdo
tes aſſenſerint primo regibꝰ ⁊ maioribꝰ
de populo in idolatria vt p̃dictũ eſt: ta
mẽ multi q̇ horrebãt idolatriã videntes
ſacerdotes idolatrare tracti fuerunt ex
emplo eorũ ad idolatrandum.
y Idcirco leuaui manũ meã. i. virtutẽ
iuſticie mee. z Super eos. puniendo
ipſos p regẽ babylonis. a Et porta
uerũt iniquitatẽ ſuã. i. iniq̇tatis ſue pe
nã. b Et nõ appropinquabũt ad me
⁊c. tãq̃ degradati a dignitate priſtina.
c Neq; accedent ad omne ſanctuariũ
iuxta ſãctũ ſanctorũ. Ex hoc patet ꝙ per
ſanctuarium hic intelligunt gaçophyla
tia ſacerdotũ q̄ ſũt a dextris ⁊ a ſiniſtris
templi. ⁊ atrium interius qḋ eſt in facie
eius. Cetera patẽt ex dictis. Sacerdo

B a Veſtib⁹ lineis. Hiero. Utunť egyptij ſa/
cerdotes: nō ſolū intrinſecus ſed extrinſec⁹.
Religio aūt diuina alterū habet habitū ī mi
niſteriū: alterū in vſum. Rab. Veſtibus li/
neis .i. cū mortale h̄ induet immortalitatē: ⁊
corruptibile incorruptionē. Hec veſtimenta
ꝓprio nobis labore cōficimus q̄ deſuper tex
Ioh. 19. d ta ſunt: qualē tunicā dn̄s habuit: q̄ ſcindi nō
potuit. his induimur qn̄ ſecreta ⁊ arcana do
mini cognoſcim⁹: ⁊ ſpm̄ habem⁹ q̄ etiā alta ⁊
ꝓfunda ſcrutať: q̄ nō ſūt ꝑplo mōſtrāda qui
nō eſt ſanctificat⁹: nec dn̄i ſanctitudini ꝓpa/
tus: ne ſi maiora ſe audierit maieſtatē ſcie fer
re nō poſſit: ⁊ quaſi ſolido ſuffoceť cibo q̄ ad
huc lacte nutriendus ē. Sunt ⁊ peſſima ve/
Pſ. 108. ſtimēta. Vn̄: Induit maledictionē ſicut veſti
Ibidem mētū. Et paulo poſt: Fiat ei ſicut veſtimētū
1. Pe. 2. d q̄ opiť: ⁊ ſicut çona qua ſemꝑ ꝑcingiť. Vn̄ et
Zach. 3. a dn̄s q̄ peccata portauit nr̄a: in Zacharia ſor
dida diciť h̄re veſtimenta. b Vitte linee
erūt ī capitib⁹. In ſāct. capita opiūt ſacerdo
Pſ. 142. tes: q2 nō iuſtificať ī cōſpectu dn̄i oīs viuēs.
Gen. 8. d Et ab infantia cor hoīs appoſitū ē ad mali/
ciā. Et: Feminalia linea erūt ī lūbis coꝝ ne ī
ꝯſpectu dn̄i vlla pollute cōſcīe ⁊ oꝑis nupti/
Luc. 12. c alis appareat turpitudo. Vn̄: Sint lūbi vr̄i
Eph. 6. c ꝑcincti. Et apl's ait: State ḡ accincti lūbos
Eſa. 11. a vr̄os ī xitate: ⁊ imitatores xp̄i audiāt: Erit
iuſticia cīgulū lūboꝝ ei⁹: ⁊ fines cūctoꝝ .r.e.
c Et nō accin. Ne initi bonū ꝯtinētie obſer
uare videāť: ⁊ ī ſudore vult⁹ ſui comedere pa
nē: ſꝫ ꝑceptū dn̄i īplere voluntate. d Cūq̄
egrederenť ⁊c̄. Rab. Graue ē multitudinis
on⁹ vltra vires ſuas ſuſcipe: dicēte ſalomōe:
Pro. 29. a Laque⁹ ē viri: cito q̄d de ſuis ſanctificare. cū
eīn votū fecerit ſurrepit pn̄ia. Naçarei ſpon/
te ſe offerūt ⁊ q̄cunq̄ aliq̄d vouerit ⁊ nō im/
1. Ti. 5. b pleuerit voti re⁹ ē. Vn̄ de viduis: Habentes
dānationē: q2 primā fidē irritā fecerūt. Meli
1. Re. 1. d us ē nō ꝓmittere q̄ꝫ ꝓmiſſa nō ꝑficere. An/
na obtulit ſamuelē: q̄ ī eťna ſctītate ꝑmāſit.
Iudic. 13. c Manue obtulit ſāſonē filiū: ſ3 ſctīficationē
capilloꝝ ei⁹ dalile libido turbauit: ⁊ dn̄s ab
eo receſſit: ⁊ cecitate dānat⁹ eſt: niſi ꝙ poſtea
creſcētib⁹ capillis priſtinū robur accepit: ⁊ ī
typo xp̄i multo plures alienigenaꝝ mortu⁹
q̄ꝫ viu⁹ cecidit. e Exuēt ſe. Rab. Ne ſi ſan
ctas veſtes habuerīt ſāctificēt ꝑpl'm foris po
ſitū: q̄ necdū fuerit ſctīficat⁹ nec ſe ꝑparaue/
rit ī ſctīficatiōe tēpli: vt naçareus dn̄i ſit. Vn̄
diſcim⁹ nō q̄tidianis ⁊ q̄buſlibet ꝓ vſu vite
cōis pollut. veſtib⁹ nos ingredi debere ſctā/
ſctōꝝ: ſ3 mūda cōſcīa ⁊ mūdis veſtib⁹ tenere
dn̄i ſacr̄a. f Caput aūt. Rab. Vult dn̄s ſa/
cerdotes ſuos capillos ſctīficatiōis h̄re ꝑpe
tuos: ⁊ oꝑiri capita coꝝ: nō aliq̄ extrīſec⁹ ve/
lamēto ſꝫ ſua naturali ceſarie: nō ad ornatū
Mat. 10. d atq̄ luxuriā: ſ3 ad honeſtatē. Vn̄: Capilli ca/
pit. veſtri oēs nūerati ſūt. De q̄ capite legiť.
Eccle. 2. c Oculi ſapiētis ī capite ei⁹. Caput viri xp̄s ē
2. Re. 10. a q̄d petōr cōculcat ⁊ deſpicit ⁊ radit nouacu/
la: ⁊ aufert ei⁹ pulchritudinē. Q̄d ⁊ filij am
mō fecerūt his q̄s dd̄ legatos miſerat. Si āt
legis ꝑuaricator deū inhonorat q̄ regis ꝑce
pta cōſeruat: honorat eū: vt oēs honorificēt
fi. ſicut ho. Hiero. Nō radent. Raſa capita
habet ſupſtitio gētilis. g Et vinū. Quia
ebrietate ſtat⁹ mētis euertiť q̄d ī oīb⁹ vitijs
itelligiť: ⁊ ī oīb⁹ negocijs ſecularib⁹ q̄bus
mēs iebriať ⁊ fluctuat: ⁊ ſtatū tenere nō pōt.
Et q2 fragili carne circūdamur ⁊ cogimur:
ꝓ victu atq̄ veſtitu ⁊ corꝑis neceſſarijs fa/
cere q̄ nō debem⁹: h̄ ſaltē a nobis exigiť: vt
qn̄ in nos reuertimur ⁊ ſcim⁹ cur nati ſim⁹ ⁊
interiora tēpli ingredimur: recedamus a vi/
tijs ⁊ ne minima q̄dē pctā faciam⁹: ꝑ q̄ oſten
diť ⁊ peccare nos ꝓ carnis neceſſitatib⁹ le/
uia pctā: ⁊ rurſū eē tēpus qn̄ atriū īgredien/
tes: vlteri⁹

mus ⁊ ī oī miniſterio ei⁹: ⁊ vniūſis
q̄ fiūt ī ea. Sacerdotes āt ⁊ leuite fi a b
a ſ .i. iuſtorū vel iuſti dei.
lij ſadoch q̄ cuſtodierūt cerimonias c
ſāctuarij mei cū erraret filij iſrl' a me
ipſi accedēt ad me: vt miniſtrent mi d
hi. Et ſtabūt ī ꝯſpectu meo: vt offe/ e
a ſ pinguiſſimā hoſtiā viuā. ſ. et deo placētē.
rāt mihi adipē ⁊ ſāguinem ait dn̄s
de⁹. Ipſi ingredienť ſanctuariū me f
um: ⁊ ipſi accedēt ad mēſam meaꝫ g
a ſ accēdāt. ſ. thymiamatha. b ſ oēꝫ ritū. ſ. ſacrificij.
vt miniſtrēnt mihi ⁊ cuſtodiāt cēri
monias meas. Cūq̄ igredienť por h
a ſ non laneis.
a tas atrij iterioris: veſtib⁹ linēis in/ i
a ſ vn̄: Induimini dn̄m ieſum xp̄m: ⁊ alibi. Induite
vos viſcera miſerie bonitat. hūilitat. manſuetudīs
⁊ patie: et iteꝝ: Induite nouū hoīeꝫ q̄ ſm̄ deū. c. ē.
duēnť: nec aſcendet ſuꝑ eos quicq̄ꝫ k
laneū quādo miniſtrāt ī port. atrij
a ſ .i. in abditis ſanctiſq̄ꝫ ſāctorū. ſ coronā gratie:
vn̄: Coronā ḡrarū excipiet xtex tu⁹. b ſ alij cidares.
b interioris et itrinſecus. Vitte linēe l
a ſ vt honeſtas decorq̄ꝫ ſeruet. ne. ſ. gradus aſcendē
tes altaris: ⁊ in miniſteriū diſcurrētes reuelēt turpi/
tudinem.
erūt ī capitibus coꝝ ⁊ feminālia li/
a ſ arte cōſtricte: ne in miniſterijs ſacerdotalib⁹ ⁊ le
uiticis inabiles fiant: ⁊ tenere et cedere victimas at/
trahere atq̄ꝫ diſcurrere nequeant.
c nea erūt ī lūbis eorū: ⁊ nō accingē/ m
d tur in ſudore. Cūq̄ egredienť atriū
e exteri⁹ ad populū exuent ſe veſti/
mētis ſuis in q̄bus miniſtrauerāt:
a ſ vbi diuitie dn̄i cōſeruanť.
⁊ reponēt ea ī gaçophylatio ſāctua
a ſ alia doctrina ad vulgus ꝓcedat ignobile ne ſan/
ctificeť populus in ſtolis eorum.
rij: ⁊ vēſtiēt ſe veſtimētis alijs ⁊ nō
ſanctificabūt populū in veſtib⁹ ſu/ n o
a ſ capilli capitis apl'oꝝ oēs numerati ſūt: de hoc ca/
pite diciť: Oculi ſapiētis ī capite ei⁹: caput aūt viri
xp̄s. b ſ vt nec raſis capitib⁹ ſint ſicut ſacerdotib⁹
⁊ cultorib⁹ iſidis et ſerapidis mos ē: nec rurſū comā
dimittēt q̄d ꝓprie luxurioſorū ē: ⁊ barbarorū et mili
tantiū: ſed ſit honeſtus habit⁹ ſacerdotū.
f is. Caput aūt ſuū non radent neq̄ꝫ p q
comā nutriēt: ſed tondētes atton/ r
a ſ in quo eſt luxuria: de quo: Bonū ē vinū nō bibe
re: ⁊ carnē nō māducare: Sedit popul⁹ māducare et
bibere: ⁊ ſurrexerūt ludere. Timotheo vinū concedit
apoſtolus ſed ꝓpter infirmitatē.
g dent capita ſua.† Et vinūꝫ nō bibet s
oīs ſacerdos qn̄ igreſſurus ē atriū
a ſ ſynagogā q̄ dn̄m nō recepit vn̄ iure eiecta eſt.
b ſ hereticoꝝ frequētiā: q̄ a nobis exierūt ſed ex no/
iterius† Et viduā ⁊ rēpudiatā nō ac t
bis nō erāt. a ſ q̄ nutrite ī domo dei ī lege ⁊ ꝓphet.
vn̄: Deſpōdi eī vos vni viro virginē caſtā exhi. xp̄o
de hac ꝟgine dr: Ama illā et ſeruabit te: ſapiam. ſ.
cipiēt vxores: ſed virginēs de ſemi
a ſ ſciētiā. ſ. quā ali⁹ dei cultor iuenerit: neq̄ꝫ enī no/
ua tm̄ doctrina cōtēti eſſe debem⁹: ſed ⁊ veterē exco/
lere et noſtro cōitatui iūgere: ſi tn̄ in ſacro cultu fue/
ne dom⁹ iſrl'. Sed ⁊ viduāꝫ q̄ fuerit
rit erudita. ſ hoc ē officiū ſacerdotis.
vidua a ſacerdote accipiēt: ⁊ popu/ v
a ſ dogmatizando.
lū meū docebūt q̄d ſit inter ſanctū
et pollutuꝫ: ⁊ iter mundū ⁊ imūdū:

a Sacerdotes aūt. h̄ ꝯñr
agiť de ſacerdotib⁹ bonis.
Et primo deſcribiť coꝝ ap/
probatio. cū dr: Sacerdotes
aūt ⁊ leuite .i. generis leuiti/
ci. b Filij ſadoch. h̄ dr q2
tꝑe ſalomōis ſadoch fuit po
ſit⁹ ī ſūmo ſacerdotio: abia/
thar inde deiecto. vt h̄r. iij.
Reg. iij. c Qui cuſtodie
rūt ceri. ⁊c̄ .i. debitū cultū tē
pli. d Ipſi accedent ad
me vt miniſtrēt mihi. in īte/ E
riori atrio ⁊ in tēplo. iō ſub/
diť. e Et ſtabūt ī cō. ⁊c̄.
iſta eīn offerebāť ī atrio in/
teriori ī altari holocauſtoꝝ.
f Ipſi īgre. ſ. m. i. tēplū.
g Et ipſi acce. ⁊c̄. ad ponē
dū ibi panes ꝓpoſitionis.
Vel ꝑ mēſā hic intelligiť al
tare incēſi. vt dictū. ē. ſ. xlj.
in quo ſacerdotes cōſūma/
bāt ſacrificia offerendo thy
miama. h Cūq̄. Hic ſcd̄o
deſcribiť coꝝ īduitio. cū dr:
Cūq̄ ingrediēť portas atrij
īterioris. ad miniſtrādū.
i Veſtib⁹ li. ī. q̄d ītelligiť
de veſtib⁹ exteriorib⁹ nō de
interiorib⁹. vt dicunt aliq̄: ſ3
h̄ videť excludi ꝑ h̄ q̄d ſub/
diť: k Nec aſcendet ſuꝑ
⁊c̄. Nec valet argumētū eo/
rū. ſ. ꝙ ſacerdotes aliter af/
fligerenť nimis frigore. naꝫ
de lino poſſūt fieri veſtes ꝯ
frigus ſufficiētes. l Vitte
linee erūt ⁊c̄. debēt eī ſacer/
dotes vti etiam minores: vt
h̄r Exo. xviij. mitris de byſ/
ſo q̄ ē gen⁹ lini cādidiſſimi.
m Et nō ac. ī ſu. i. ſub aſcel
lis in q̄b⁹ hoīes ſudāt de fa
cili: ſꝫ ī loco dimiſſiori: vt ex
ponūt hebrei. n Et nō ſā
ctifica. po. alloquēdo cū in
atrio exteriori. o In ve.
ſu. ī q̄b⁹ miniſtrauerāt dn̄o.
p Caput aūt. Hec ē tertia
ꝑs ī q̄ deſcribiť coꝝ cōuerſa
tio. cū dr: Caput aūt ſuū nō
radēt. nā h̄ faciebāt aliq̄ ſa/ F
cerdotes idoloꝝ. q Neq̄ꝫ
comā nutriāt. ſicut ꝑ oppo/
ſitū faciebāt aliqui ſacerdo/
tes alioꝝ idoloꝝ dimitten/
tes creſcere capillos ſuos ſi
cut mulieres. diuerſorū enī
idolorum erat varius cult⁹
⁊ aliquādo ꝯtrari⁹: ſicut in
ſacris veneris colētes erāt
nudi: ⁊ ī ſacris mart. erāt ar
mati. r Sꝫ ton. at. ca. ſua: † Leui. 21. c
⁊ ſic capita nō radāt nec co/
mā nutriāt. s Et vinum
nō bi. vt diſcreti⁹ ſe habeat
in miniſterio dn̄i. t Et vi/
duā ⁊c̄. excipiť tn̄ vidua a
ſacerdote relicta. ſ. qn̄ morie
bať ſine herede. tūc eīn frať
ſu⁹ tenebať eā accipe ad ſu/
ſcitādū heredē defūcto.
v Et ppl'm. Hec ē quarta
ꝑs ī q̄ agiť de ſacerdotū do/
ctrina cū dr: Et ppl'm meum
docebūt ⁊c̄. vnū ad tenēdū:
aliud ad vitandū.

tes: vlteri⁹ ab oī ebrietate mūdi alieni eē debeam⁹.
Ps. 81. a Stabūt. Memores illi⁹ eulogij: De⁹ ſtetit ī ſynagoga
deoꝝ: ī medio aūt de⁹ diiudicat. Deos dicit q̄ habēt ꝺ hoi/
b⁹ iudicādi ptātē q̄ ī q̄ iudicio iudicauerit: iudicabiť ꝺ eis.
b Leges meas ꝛc. Rab. Prima virt⁹ ē ſacerdotis: nō tm̄
docere q̄ nouerit: ſꝫ oēs dei feſtiuitates cuſtodire: vt poſſit
alijs cuſtodiēda pcipe cū ipē ſtudeat obſuare. Sacerdotū
Mala. 2. d aūt officiū leg̃ hre noticiā. Vn̄ malachias: Labia ſacerdo
tis cuſtodiūt ſciam ꝛc. c Et ſab. Rab. ſ. q̄ relinquūť. ſ. po
Ps. 94. pulo dei. Vn̄: Si introibūt ī requiē meā q̄ hebraice noiať
ſabbatū. Hec ſctificat q̄ nō portat on⁹ pctī ī ſabbato. nec di
Ps. 37. cit: Sicut on⁹ graue grauate ſūt ſup me. Qui talis ē: non
colligit ligna ī ſabbato: nec ſupedificat fūdamēto xpī ligna
fenū: ſtipulā. nec accēdit ignē q̄ inutilē cōſumat materiā: et
die ſabbati ī vno pmanet loco: nec foris egrediť: ſꝫ q̄ſi colū
Apo. 3. c na ī tēplo dei poſit⁹ pmanet. Vn̄: Qui vicerit faciā illū co/
lūnā ī tēplo dei mei: ꝛ foras nō egrediet āpli⁹. d Niſi
ad pa. ꝛc. Ra. Sup ꝩ nature pbať affect⁹ vt ordine chari/
Cañ. 2. a tatꝭ ſic ſcriptū ē: Ordinauit ī me charitatē. poſt oīm deum
patrē: carnis q̄ꝫ pať diligat ꝛ mater ꝛ fili⁹ ꝛ filia: frater ꝛ ſo
ror. ita. ſ. ſi de domo nō exierit: nec ī alteri⁹ trāſierit ptātē.
e In q̄. cō. Cōtaminať ī prē mortuo q̄ſi relinquūt creato/
rē ſuū: ꝛ ī mrē ſi ecclīaꝫ. Sciēdū q̄ oīa q̄ p pphām ꝩ loq̄
tur dñs: p moyſen q̄ꝫ pdixerat. Sꝫ q̄ ī mētib⁹ hoīm vel ne/
gligētiā legēdi vel cōtēptu audiēdi ꝛ obliuiōe deleta erant
viua voce inouāť: q̄ nō ſūt ſcripta calamo ꝛ attramēto: ſed
ſpū ꝛ ꝟbo dei. Vn̄ ꝛ ſaluator nullū volumen doctrine reli/
quit: q̄uis ꝩ mētiāť apocryphi: ſꝫ prīs ꝛ ſpū ſuo q̄tidie lo/
quiť ī corde fideliū. Hec q̄ꝫ cā ē: cur q̄ ī pentateucho dicūť
ī pphetis replicāť. f Poſſeſſionē nō da. Rab. Qui ta/
lis erit ꝛ miniſtret ī ſāctuario: ꝛ atriū īteri⁹ īgrediať ꝛ offe/
rat ſemp dño ſacrificiū: imitator veri ſacerdotis q̄ eſt ſacer/
dos. i. eter. ſ. or. mel. nullā habebit hereditatē niſi deū q̄ eſt
hereditas ei⁹. Nec accipiet poſſeſſionē ī iſrł īter vulg⁹ igno
bile ꝩ ſacerdotalē: q̄r ipē dñs hereditas ei⁹. g Victimā.
Cōſciē: nec vllū tps q̄ nō recordeť maculatū ſe fuiſſe ſuper
H prē ꝛ mrē ꝛ filio et filia: fratre ꝛ ſorore. Multa ei facere cō/
pellimur ī hui⁹ ſeculi anguſtijs: vel cōtritiōe carnis: vł fra
gilitate nature. h Pro de. Hiero. Nō tm̄ gaudendū ad
oblationē nūerū quātū ad honoris cōdēnationē: timēdū
ſi abutimur. i Et pri. Grādis dignitas ſacerdotū: ſꝫ ſi pec
cant grauis ruina. letemur ad aſcēſū: ſꝫ timeam⁹ ad lapſū.
Nō ē tāti gaudij excelſa tenuiſſe quāti meroris ꝺ excelſis
cecidiſſe nō ei ſolū p nrīs delictꝭ rōne reddim⁹: ſꝫ p oīm q̄
Allego. rū donis abutimur. Rab. Alle. Hec oīa ad ecclīam q̄ in
mūdo laborat ꝛ ad celeſtia feſtinat referēda ſūt. vt. ſ. ꝺ vni/
uerſo mūdo eligāť. Alij ī poſſeſſionē dei q̄ ſctm̄ poſſideant.
Alij q̄ ad maiora pfecerūt teneāt ſctāſctoꝝ. In miſtris q̄ꝫ
ordo diuerſus ē. ſ. ſacerdotū ꝛ leuitarū: q̄rū alij orōnib⁹ ſu
is ꝛ ꝟtutib⁹ deo q̄tidie ſacrificia offerāt. Alij in ſcđo ꝛ mi
nori gradu vt his miſtrēt: ꝛ p eos q̄ ad virtutū culmina cō
ſcēderūt pficiāt. Et ad extremū ſit dux vł pnceps q̄ tm̄ poſ
ſit vt ꝯ vnā tribū poſſeſſionē accipiat: vt vniuſcuiuſq̄ꝫ meri
tū cōpēſet merita plurimoꝝ. Et pmū dū ꝟſať ī ſeculo ꝺ ma
ri vſq̄ꝫ ad mare latitudinē poſſideat. Deinde ab occidente
ſiue a mari vſq̄ꝫ ad oriētē: vt pſentia relinquēs ad futura fe
ſtinet. Et habeat certā poſſeſſionē ſuā: ꝛ nō princeps aliena
deſideret. Et vnaqueq̄ꝫ tribus ſuā ptē teneat: qđ ppꝛie ad
apl̄os ꝛ ad pſbyteros reſpicit: q̄b⁹ dr vt nō vaſtēt ꝛ depo/
pulēť pplm dei: nec terrā iſrł hereditate poſſideāt: ſꝫ vnuſ/
quiſq̄ꝫ habeat poſſeſſionē ſuā: q̄ gradui illi⁹ cōſtituta ē.
k Oē mor. ꝛc. Rab. Et iuxta lr̄am oī genere electo regali
Ps. 54. ꝛ ſacerdotali. i. chriſtiano qđ vnctū ē oleo ſpūali. vñ: Unxit
te de⁹ de⁹ tu. oleo le. p. cōſor. tu. Hec pcepta ꝯueniūt vt mor
ticinū nō comedāt tā de auib⁹ q̄ꝫ de pecorib⁹: cui⁹ ſāguis
Act. 15. d effuſus nō ē qđ ī actib⁹ apl̄oꝝ dr ſuffocatū: q̄ neceſſario ob
ſeruanda apl̄oꝝ de hierl̄m epl̄a monet: ꝛ captū a beſtia: q̄r
ꝛ ipm ſilr ſuffocatū ē. Et cōdēnat ſacerdotes q̄ in turdis: fi
cedulis: glirib⁹ ꝛ ceterꝭ hmōi: hec auiditate gule nō cuſto/
Allego. diūt. Rab. Alle. Morticinū ē ī q̄ aīe ſāguis emortu⁹ ē.
Et imitať nabal carmelū: q̄ interptať ſtult⁹: q̄ audita ira
1. Re. 25. b dauid cōtremuit pauore: ꝛ emortuū eſt cor eius in eo. Ca/
ptus autē a beſtijs (quarū ne morſibus linieť: pphēta ſu/
Ps. 73. ſpirat dicens: Ne tradas beſtijs animā cōfitentē tibi) ille
diciť: qui leonis. i. aduerſarij morſibus deuoratur: et par/
di qui non ſuā mutat varietatem: et vrſe que ſeuit raptis
catulis: et lupoꝝ et reliquarū beſtiarum: quas in varietate
demonum accipimus.

Cūq̄ꝫ

a ſ. operādo. b ſ. ſup qualibet re.
oſtēdēt eis. Et cū fuerit cōtro/ a
a ſ. vt. ſ. nō accipiant pſonā vel paupis vel
a uerſia: ſtābūt in iudicijs meis b
diuitis. a ſ. vt ſciāt quō nobis xps paſca ſit
īmolat⁹: quō ſeptē hebdomadas iplere debe/
amus gaudij et leticie ꝛ humiliare aīas nr̄as
in ieiunio clangoreq̄ꝫ tubarū intelligere: ꝛ ſce
nophegias ſpūales in q̄bus dicim⁹: Aduena
ego ſū ꝛ pegrin⁹ ſicut oēs patres mei.
b ꝛ iudicabūt. Leges meas ꝛ p/
cepta mea in oībus ſolēnitati
a ſ. nō de q̄b⁹ dr: Neomenias ꝛ ſabbata vr̄a
odit aīa mea. ꝛ alibi: Sacerdotes ī tēplo ſab
batū violāt: ꝛ ſine culpa ſūt. ſabbatū. ſ. iudeo
rū qđ recte violāt: qui ſūt gen⁹ electū ſacer/
dotiū regale.
c b⁹ meis cuſtodiēt: ꝛ ſabbāta
a ſ. dimitte mortuos ſepelire mortuos ſuos.
mea ſāctificabūt. Et ad mor/ c
a ſ. nō eſt ſacerdotis morticinū tāgere q̄ p
alioꝝ vitijs depcaturus mūdus debet acce/
dere ad altare.
tuū hoiem nō ingrēdienť: ne d
d polluanť: niſi ad patrē et ma/ e
a ſ. cogitationē. b ſ. operationē. c ſ. q̄ eo/
dē renatus eſt ſpiritu ſi mortuum putauerit
contaminať.
trē ꝛ filiūꝫ ꝛ filiām ꝛ frātrē ꝛ ſo
a ſ. Rab. Si virgo pmāſerit nulli⁹ viri ma/
culata cōplexu. vnde intelligim⁹ priuilegiūꝫ
virginitatis q̄ ſcꝫ cuiuſlibet viri cōtactus p/
fectam auferat puritatem.
rorē que alterū virūm nō ha/
e buerit: ī q̄bus cōtaminabūť.
a ſ. ſm moſaicā legem.
Et poſtq̄ꝫ fuerit ēmundatus: f
a ſ. q̄ eſt pfect⁹ numer⁹ plenitudinis vt poſt
cōſūmationē mūdi q̄ñ ad verā trāſitū ogdoa
dē introeat ſanctaſanctorū.
ſeptēm dies numerabunť ei: g
ꝛ in die introitus ſui in ſāctua
a ſ. ſanctaſanctorum.
riū ad ātriū interius: vt mini/
ſtret mihi in ſāctuario: offeret h
p pctō ſuo ait dñs deus. Nō i
erit aūt eis hereditas: ego he/ k
ſ. ideo.
f reditas eoꝝ: et poſſeſſionē nō
a ſ. in vulgo. b ſ. dñs ps hereditatis mee.
dabitis eis ī iſrāel: ēgo em̄ poſ
a ſ. vñ: Peccata populi mei comedēt.
g ſeſſio eoꝝ. Victimāꝫ ꝛ p pctō l m
h ꝛ p delicto ipſi comedēt: ꝛ om n o
i ne votū in iſrael ipſoꝝ erit. Et p
a ſ. animantiū ꝛ inaīantiū q̄ prima naſcunť
q̄ primo terra gignit.
pmitiua oīm primogenitoꝝ ꝛ q
a ſ. ciborū noſtroꝝ vt nihil guſtem⁹ niſi qđ
ante ſacerdos guſtauerit: nouarū. ſ. frugū.
omnia libāmēta ex oib⁹ q̄ of/
ferunť: ſacerdotū erūt. Et pri/ r
mitiua ciborum veſtroꝝ da/
bitis ſacerdoti: vt reponat be s
a ſ. abſq̄ꝫ ſanguinis effuſione.
k nedictionē domui ſuę. Omnē t v
morticinum ꝛ captū a beſtia x
a ſ. que ponūt in celū os ſuū. b ſ. q̄ prona
in terram ꝛ ventri obediētia.
de āuibus ꝛ ꝺ pēcorib⁹: nō co
medent ſacerdotes.

a Et cū fu. iter iudi/
ces vrbiū lōginq̄rū.
b Stabūt ī iu. ꝛc. i.
detminabūt ꝯtrouer
ſiam illā. dr ei Deut.
xvij. q̄ ꝺ alijs ciuita/
tib⁹ ꝛ villis debēt ve
nire ad ſacerdotes in
ciuitate electa ad cul
tū dei vt p eos detmi
nēť dubia: ꝛ firmiter
teneať eoꝝ ſnīa. Cete
ra patēt. c Et ad m.
Hec ē ps q̄nta ī q̄ de/
ſcribiť eoꝝ mūdatio
rōne mortui cū dr: Et
ad mor. ho. nō īgredi
enť. paſſim ſic ceteri
hoīes. d Nepol. ꝛ
p ꝯñs ſint labiles ad
miſtrandū corā dño.
Excipiūť tm̄ aliq̄ pſo/
ne rōne ppinq̄tatꝭ. cū
dr: e Niſi ad pa. ꝛ
ma. ꝛc. ī q̄b⁹ cōtamia
būť. i. poterūt īgredi
ad plāgēdū ꝛ ſepeliē/
dū: tm̄ ex ꝩ ꝯhēt īmū/
dictā ab īgreſſu ſāctu
arij retardātē. iō ſub/
diť: f Et poſtq̄ꝫ f. e.
p aquā expiatiōis. de
q̄ hr Nu. xix. g Se
ptē di. añq̄ꝫ poſſit ſā/
ctuariū īgredi. Cete/
ra patēt vſq̄ꝫ ibi:
h Offeret p pec. ſ.
oblationē detmiato ī
Leuitico. i Nō erit
Hec ē ſexta ps ī q̄ de/
ſcribiť eoꝝ ſuſtētatio
cū dr: Nō erit aūt eis
hereditas ſic alijs tri
bub⁹: tm̄ aſſignāda ſt
eis loca p habitatio
nib⁹ ſuis ꝛ pecorib⁹
alēdiſ vt hr̄ Joſ. xxi.
ꝛ etiā. j. xl. ca. in q̄b⁹
debēt ſuccedere here
des eoꝝ: ꝛ ppt ꝩ dcm̄
ē. ſ. q̄ ſacerdos tene
bať accipe vxorē frīs
defūcti ſine herede.
k Ego he. eo. i. ꝺ ob/
latꝭ mihi erit ſuſtēta/
tio eoꝝ. iō ſubdiť:
l Victimā. ſ. pacifi/
cā cui⁹ vna ps erat ſa
cerdotū: ꝛ alia offerē
tiū. m Et p p. ſ. cō/
miſſiōiſ. n Et p d. ſ.
pctō omiſſiōiſ. o Ip
ſi co. ē q̄b⁹ offerētes ni
bil habent. p Et oē
vo. i. pmiſſū volūta/
rie deo factū. q Et
oīa li. iſte ſūt oblatio
nes ꝺ liq̄dis: vt vino
ꝛ oleo. r Et p. ci. ve.
. i. frugū vr̄aꝝ et fra/
naſcētiū. ꝺ q̄b⁹ fiūt ei
bi hoīm. s Utre.
be. i. donū abūdās.
t Domui ſue. ita q̄
ſufficiat ad ſuſtētatio
nē ſui ꝛ familie ſue.
v Oē. m. i. aīal qđ lā
guore moriť. x Et
captum

C Unqꝫ ceperitis terrã diui/ Ca.XLV a
dere ſortito ſepate primitias dño ſan b
ctificatũ de terra:lõgitudine viginti/ c
a ſ calamorum.
qnqꝫ milia:⁊ latitudine decẽ milia. Sãctifica/ d
ſ terre.
b tũ erit in omi termino ei⁹ p circũitũ. Et erit ex e
a ſ de terra ſacerdotũ ad edificãdũ templum.
oĩ pte ſanctificatũ qngẽtos p quingẽtos q̃dri f
ſ ne edificationi tẽpli alie edes iungerent.
pharia p circũitũ:⁊ qnq̃ginta cubitis i ſubur/ g

b C Unqꝫ ceperitis ⁊c. Ca.XLV Poſt cerimonias ſacerdotuꝫ cultũqꝫ eoꝝ:⁊ cibũ quẽ debe/ant ſumere quẽ vitare:terre ſancte fa/cit deſcriptionẽ. Et anteqꝫ in tribub⁹ diuidat:ð cũ ct̃ tribub⁹ iu/bet eligi locũ q̃ in lõgitudi/ne habeat vi/gintiqnqꝫ mi/lia. Et qꝛ non addit cubitoꝝ aut pedũ aut vlnarũ:ſubin/telligi daꝝ ſi/gnificari cala/mum q̃ erat in manu viri: et habebat men/ſure ſex cubi/tos: et ſextam ptẽ vni⁹ cubiti.i. paleſtini. Diligens aũt lectoꝛ ſupputet quot calami paſ/ſus faciãt mille.⁊ q̃ꝫ multa milia i lõ/gitudine ⁊ latitudine fuerint.

b Et erit ex oĩ pte ⁊c. Poſt primam deſcriptionem.ſ.pcipit: vt eligat ad edificãdũ ſãctuariũ.i.tẽplũ: alia ter/ra intrinſecus qngentoꝝ calamoꝝ p circũitũ.i.duũ miliũ. ☞ Et a mẽ/

Nico.de lyra

captũ a beſtia. ſicut ſũt carnes ouis a lupo ſtrangulate ⁊ conſiles carnes nõ debẽt ſacerdotes comedere.

In ca.xliiij.vbi dꝛ i poſtil. Et viduã.

Additio.j. Omnes ſacer/dotes poterant ſm legẽ accipe viduas quaſcũqꝫ i vx/ores licet antea nõ fuiſſent vxores ſa/cerdotũ ſeu fratrũ ſuoꝝ:excepto ſum/mo ſacerdote q̃ nõ poterat cũ vidua cõtrahere:vt hꝛ Leuitici.xxj.

In eodẽ ca.vbi dicit in poſtil. Ut reponat benedictionẽ.

Additio.ij. In hebreo ha/bet. Reponat bñdictiões domui tue:⁊ ẽ ſenſus ꝙ ex debita ſolutione decimaꝝ ⁊ primitia/rũ:ſequit ꝙ de⁹ remunerãdo reponit bñdictionẽ offerenti:vt in plurib⁹ lo/cis ſacre ſcripture habet. Itẽ ex h qð dicit: Omne morticinũ ⁊ captũ a be/ſtia nõ comedẽt ſacerdotes: nõ intel/ligit ꝙ alij iſraelitici talia poſſent co/medere. phibet em̃ eſus taliũ oĩbus

Act.15.d iſraeliticis:vt habet Leuitici.xxij.⁊ i alijs locis: Uñ et in actib⁹ apl'oꝝ ha/bet ꝙ etiã in primitiua eccl'ia qñ aliq̃ legalia pmittebãt cuſtodiri ab apl'is phibebat comedi ſuffocatum. Fit tñ hic mẽtio de ſacerdotib⁹ tm̃: eo ꝙ ipi magis cauere debẽt immũdicias vt in glo.

Ca. XLV

a C Unqꝫ cepitis. Superi⁹ poſita eſt tẽpli ⁊ altaris deſcriptio. h pñr deſcribit terre poſſidende diuiſio. Ad cui⁹ euidẽtiã cõſiderãdũ ꝙ hec diuiſio differt a diuiſione q̃ fa/cta fuit tpe ioſue.nam de illa fuit pce ptũ ꝙ plurib⁹ daret portio maioꝛ: et pauciorib⁹ minoꝛ:h aũt diuiſio fit per portiones equales iter duodecim tri/b⁹. Itẽ q̃ꝫtũ ad ſitũ.nã tribus iuda q̃ fuit bellicoſioꝛ accepit ſortẽ in termi/no terre verſus auſtrũ:⁊ trib⁹ ephraĩ q̃ poſt illã fuit bellicoſioꝛ verſus aqui lonẽ:vt ſic reſiſterẽt meli⁹ aduerſarijs volãtib⁹ ingredi terrã pmiſſiõis: h aũt fit ali ter vt ex ſequẽtib⁹ apparebit. Itẽ ſciẽdũ ꝙ lõgitudo terre pmiſſionis accipit ab aq̃/lone i auſtrũ.latitudo vo ab oriẽte in occidẽtẽ:ſed in portiõibus aſſignandis diuer/ſis tribub⁹ ⁊ ppl'is fit ecõuerſo:qꝛ lõgitudo accipit ab oriente in occidẽtẽ: ⁊ latitudo ab aq̃lone in auſtrũ; Deſcribit ḡ hec diuiſio pmo p tres ptes:q̃rũ vna eſt verſus aq̃/lonẽ:⁊ diuidit in ſeptẽ portiões incipiẽtes ab oriẽte:⁊ terminãt in occidẽtẽ p ſeptem tribub⁹. Alia ps ẽ verſus auſtrũ:⁊ diuidit ſilr in qnqꝫ portiones p quinqꝫ tribub⁹ re/ſiduis. Tertio vo ps q̃ eſt media inter iſtas duas diuidit in tres portiões. Prima ver/ſus aq̃lonẽ eſt portio ſacerdotũ i qua ſitua/tur tẽplũ. Scda vo eſt leuitarũ: ⁊ quelibet iſtarũ eſt.xxv.miliũ calamoꝝ lõgitudinis ⁊ latitudinis.x.miliũ calamoꝝ. Tertia vero eſt portio ciuitat' habẽs.xxv.milia calamo rũ in lõgitudine.⁊.xxv.milia calamoꝝ in la/titudine:⁊ ſic ꝙ iſte tres ptes ſimul iũcte fa/ciũt quadratũ eq̃laterũ.xxv.miliũ calamo/rũ. Licet aũt lõgitudines iſtarũ triũ ptiũ di ctarũ accipiant ſm dimẽſionẽ ab oriẽte i oc cidentẽ ſicut alie pdicte:nõ tñ tãtũ extẽdũt vſus oriẽtẽ ⁊ verſus occidẽtẽ q̃ꝫtũ ille:nã ſupꝛadicte icipiũt a termino orientali toti⁹ terre:⁊ terminãt ad mare mediterraneũ qð eſt ei⁹ termin⁹ occidẽtal'. Terra vo pmiſ ſiõnis a termino oriẽtali vſqꝫ ad terminũ occidẽtalẽ multo plus extẽdit q̃ꝫ ſint.xxv. milia calamorũ:⁊ iõ iuxta tres portiones vltimo dictas ab oriẽtali pte vſqꝫ ad termi nũ oriẽtalẽ terre remanet magna portio terre:⁊ ſilr verſus occidẽtẽ.cui⁹ latitudo ab aq̃lone in auſtrũ eſt.xxv.miliũ calamorũ:ſicut ⁊ latitudines ſic ſumpte ſunt.xxv.mi/liũ calamoꝝ. Et hec portio terre ad orientẽ ⁊ ad occidentẽ dicit portio principis: Ad quod facili⁹ capiendũ ponit hic figura.

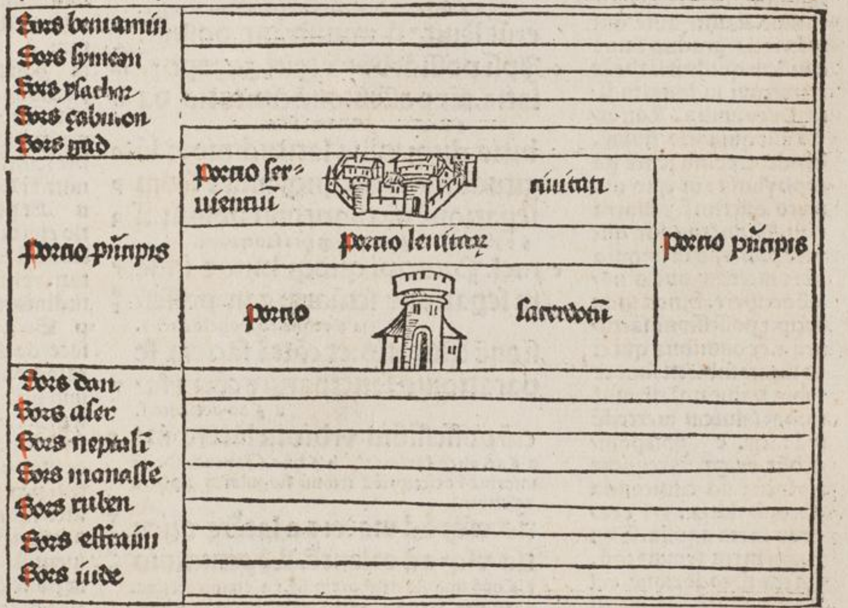

His pmiſſis ad lrãm reuertamur. Cũqꝫ ceperitis ⁊c. Circa terre diuiſionẽ ſic pce/dit:qꝛ primo deſcriptio hui⁹ diuiſiõis inchoat:ſcðo quedã incidẽtia iterponũt.ibi: Statera iuſta.tertio deſcriptio dicte diuiſiõis reſumit ⁊ cõſũmat.xlvij.ca.ibi: Hec di cit dñs. Prima i duas:qꝛ primo deſcribunt portiones ſacerdotũ ⁊ leuitarũ. ſcðo ci/uitatis ⁊ principis.ibi: Et poſſeſſionẽ ciuitat'. Prima adhuc i duas: qꝛ primo deſcri bit portio ſacerdotũ ⁊ leuitarũ.ſcðo oſtendit q̃d i eis debeat fieri.ibi: Et in ipſo. Cir ca primũ agit primo de portione ſacerdotũ.cũ dꝛ: Cũqꝫ ceperitis terrã diuidere ſorti to.i.mẽſurabiliter.nõ em̃ põt hic accipi ſortito p fortuito euẽtu:qꝛ cert⁹ modus diui dendi pfigit in ſequẽtib⁹. b Sepate primitias dño.portio em̃ ſacerdotũ dicit ſpe cialiter q̃d ſanctificatũ ⁊ primitie dño:eo ꝙ ipſi principaliter ſeruiãt domino.

c Lõgitudine.xxv.milia.ſ.calamoꝝ vt dictũ ẽ:⁊ ptꝫ in figura. d Sanctificatum erit i omni termino ⁊c.i.tota portio ſacerdotũ dicit ſancta. e Et erit ex oĩ pte ſãcti ficatũ.i.ex portione ſacerdotũ accipiet vna portio q̃ ſanctioꝛ dꝛ:eo ꝙ eſt p edificatio ne tẽpli.iõ ſubdit: f Quingentos p qngentos.ſ.calamos.murus em̃ exterioꝛ eſt quingentoꝝ calamoꝝ in quolibet latere.ſicut dictũ ẽ diffuſe.ſ.in fine.xlij.ca. ⁊ ideo male dicũt illi q̃ dicũt ꝙ hic deſcribit mẽſura exterioꝛis atrij:cuius qðlibet latus eſt qngentoꝝ cubitoꝝ.vt dicũt: ſed fundant ſe ſup falſum fundamentũ: prout.xlij.fuit dictũ. g Et quĩquaginta cubitis in ſuburbana eius. Ex primo erroꝛe dicũt hic cõ ſequẽter ꝙ iſti quinquaginta cubiti ſunt ſpaciũ inter murũ exterioꝛẽ ⁊ mediũ cõten/tũ:quod eſt falſum:quia ſm eos dicit locus vulgi:⁊ ſic plures pſone cõueniũt ad lo cũ iſtũ q̃ꝫ ad atriũ exteri⁹:⁊ ſic incõueniẽs videt ꝙ ſit ita parue latitudinis reſpectu

R a Et a menſura iſta ⁊c̄. Rab. In priori templo dicit̄ ſanctuariū quingenti per ſingula latera calami deſcribunt̄. Et rurſum .l. cubiti: quib⁹ omnis poſſeſſio ſacerdotum ſeparat̄. In ſecūdo autem ſanctuario vbi ſunt ſancta ſanctoꝝ: latitudo templi ⁊ ſpaciū nō deſcribit̄: ſed incertus numerus eſt: quō ⁊ in poſſeſſione principis inuenimus qui abſq̧ vllo numero habet poſſeſſionē in populo iſrael: dum profectus vniuerſorum redūdat ad principem: ⁊ diſcipulorum ſalus ad doctorem. b Uigintiq̄nq̧ autem milia ⁊c̄. Rab. Uigintiq̄nq̧ ad .v. ſenſus referunt̄: que quater poſita ſunt. Decem milia ad perfectam ſcientiā: vt in altero ſimplex tm̄ teneatur hiſtoria: et in altero etiam de theo-

B logia et ſupernis virtutibus diſputet̄. Denari⁹ eñ perfectus eſt. Notādum autē q̧ ſacerdotes qui in maiori gradu ſūt xxv. milia poſſideant in longitudine: ⁊ .x. in latitudine. Leuite autē qui inferioris gradus ſunt: eundem quidem habeāt numerum in longitudine .i. xxv. milia. Latitudo aūt quinario finiat̄. Unde ⁊ .xx. tm̄ tenēt gaçophylatia: in quo numero offerunt̄ munera eſau. Princeps aūt qui vere princeps in populo eſt: ⁊ meretur ducis no-

C mē accipere: hinc ⁊ inde accipit poſſeſſionē ſāctuarij .i. ex omnibus qui ei volūtate ſubiecti ſunt et vrbis habitator eſt: multorūq̧ ſalutem mercedē ſuā facit. c Ipſi poſſidebūt .xx. ga. Accipient ſcȝ locuȝ ad edificanda gaçophylatia: vel exedras iuxta aquilā. Thalamos iuxta ſymmachū. Iuxta theodocionē vel Lxx. ciuitatē. Ūn intelligim⁹ quēdā locū ſepatū in habitationē leuitarū / vrbis vocabulo nuncupari. d Secūdum ſe. ſan. Hec oīa .ſ. ſanctuariū ⁊ alterū ſanctuariū. ſanctūq̧ ſanctoꝝ habitacula ſacerdotū dom⁹ leuitarum qui miniſtrant ſacerdotib⁹: dicunt̄ ſeparata loca ⁊ cōſecrata in miniſteriū ⁊ ī ſāctificationē dom⁹ iſrl̄. e Principi q̄ȝ hinc. Poſt quadruplicē terre ſancte diuiſionē ponit̄ quinta: vt princeps ſiue dux accipiat hinc ⁊ inde ⁊c̄. ⁊ in vrbe verſet̄. f Sufficiat vo. Quia accepiſtis poſſeſſionē veſtrā: ⁊ tāta ē potētia veſtra vt vni⁹ trib⁹ p̄tē poſſeſſio veſtra equat̄. Rab. Sufficiat vobis principes iſrael iniq̄tas. Noſtris q̄ȝ principib⁹: pōt p̄ceptū hoc co-

a ſ vt .ſ. terra ſit vacua. b ſ hac deſcriptione finita: alia ex integro ſeparande ſanctificationis menſura p̄cipit̄.

a bāna eius per gyrum. Et a mēn- a
ſura iſta mēſurabis longitudinē b
b vigintiq̄nq̧ miliū: ⁊ latitudinē

ſ menſurato.

decē miliū: et in ip̄o erit templū c d

a ſ .i. nō mō tēplū ſed ſanctū ſanctorum.

ſānctūq̧ ſctōrum: ſanctificatū de e f

a ſ quaſi habitabunt in eo ſacerdotes ſed tūc tm̄ cū ſacerdotali fungent̄ officio.

terra erit ſacerdōtibus miniſtris
ſāctuarij: q̄ accedūt ad miniſteri-

ſ hic .ſ.

um domini. Et erit eis loc⁹ ī do- g

a ſ ſacerdotum.

mōs: ⁊ in ſanctuariū ſanctitatis. h

a ſ habebit .ſ. hec poſſeſſio. b ſ calamos .ſ.

Uigintiqūinq̧ aūt miliā longi- i
tudinis ⁊ decē milia latitudinis

a ſ ſed. b ſ qui ſacerdotibus ſeruiūt.

erūt lēuite q̄ miniſtrānt domui. k l
c Ipſi poſſidebūt vigiti gaçophy- m
latia. Et poſſeſſionē ciuitatis da n

ſ ſcȝ. ſ calamorum.

bitis q̄nq̧ milia latitudinis: ⁊ lō o
d gitudinis vigitiq̄nq̧ milia ſcd̄m p
ſepationē ſāctuarij om̄i domui iſ q

ſ dabitis .ſ. ſ ex vtraq̧ p̄te ſanctuarij.

e rael. Principi quoq̧ hinc ⁊ inde r
in ſepatione ſctūarij: ⁊ in poſſeſ- s t

a ſ reſpicit .ſ. poſſeſſio eius.

ſionē ciuitatis: et cōtrā faciem ſe
parationis ſanctuarij: ⁊ cōtra fa- v

a ſ ab occidēte .ſ.

ciē poſſeſſiōis vrbis: a lātere ma x

a ſ ad alteꝝ lat⁹ marı̄. b ſ hn̄s .ſ. latitudinē quā inferius ī deſcriptiōe tribuū ſingulariū ꝓpheta deſcribit.

ris vſq̧ ād mare: ⁊ a latēre orien y z
tis vſq̧ ad orientē. Lōgitudinis a b

a ſ quā ſingule trib⁹ accipiūt .i. a t̄mino occi. ⁊c̄.

autem iuxta vnāq̄ȧq̧ partem c

a ſ maris. b ſ qui vt finiat̄ in tribuū deſcriptione neſcimus.

a termino occidētāli vſq̧ ad tēr- d e
minū orientalē: de terra erit eis

a ſ ſupradicta.

pōſſeſſio in iſrael. Et nō depopu f
labuntur principes vltra pplm̄
meum: ſed terraȝ dabūt domui
iſrael ſcd̄m tribus eoruȝ. Hec di-

a ſ hucuſq̧ peccaſſe.

f cit dominus de⁹: Sufficiat vo- g

atrij exterioris cui⁹ ſpaciū inter ſcd̄m murū ⁊ tertiū eſt ſm̄ eos quadringētorū cubitorū. Itē iſte locus d̄r ſuburbiū vel ſuburbana qđ nomē nō dicit̄ in veteri teſtamēto de aliquo loco clauſo: nec etiā ſm̄ cōmunē modū loquēdi: vnde ⁊ Ra. Sa. dicit hic q̧ dictio hebraica hic poſita ſignificat locū diſcoopertū .i. nō clauſū nec edificatū: ⁊ ideo iſti quinquaginta cubiti accipiēndi ſunt extra murū exteriorem: circa quē in omni latere eſt ſpaciū quinquaginta cubitorum latitudinis: ſic dimiſſum ꝓpter reuerentiā templi et edificiorū apparentiā. a Et a menſura ⁊c̄. Hic conſequenter deſcribit̄ portio leuitarū, cum dicit̄. Et a mēſura .i. iuxta portionē ſacerdotū mēſuratā. b Menſurabis longitudinē vigintiquinq̧ miliū ſcȝ calamoꝝ: hec eſt portio leuitarū, vt p̄tȝ ex p̄miſſis. c Et in ipſo. Hic oſtēdit̄ quid in dictis portionib⁹ ſit agendū: ⁊ primo in portione ſacerdotū cū dicit̄: Et in ipſo .ſ. ſpacio ſacerdotib⁹ deputādo. d Erit templū. q̄ntum ad primā partē templi. e Sanctumq̧ ſanctorū. q̄ntum ad ſecūdam partē: ⁊ per iſta duo que ſunt principalia intelligunt̄ oīa alia edificia etiā murus exterior. f Sanctificatū de terra erit ſacerdotibus ⁊c̄. q.d. ratione templi terra ſacerdotū dicit̄ ſancta: eo q̧ ad templi miniſteriū ſunt deputati. g Et erit eis locus in domos. Ex quo p̄tȝ q̧ excludit̄ ſpacium quinquaginta cubitorū p̄dictū vbi nō eſt edificandū. h Et in ſanctuariū ſanctitatis. q.d. ideo terra ſacerdotū dicit̄ ſancta: eo q̧ miniſtrant in ſanctuario. Et eſt repetitio ſentētie p̄dicte ad maiorem expreſſionē. Conſequēter agit de portione leuitarum dicēs: i Uigintiquinq̧ aūt milia longitudinis ⁊ decē milia latitudinis .ſ. mēſurata iuxta portionē ſacerdotū. k Erunt .ſ. leuitarum. vnde ſubditur: l Leuite qui miniſtrant domui .i. templo. m Ipſi poſſidebunt viginti gaçophylatia in ſua portione cōſtruenda. vt exponunt aliqui. Uidetur aūt mihi q̧ melius exponit̄ de .xxx. gaçophylatijs exiſtentibus in atrio exteriori: quorū .xx. deputāt̄ hic leuitis pro tēpore ſue miniſtrationis. vnde ⁊ p̄mittit̄: Leuite qui miniſtrant domui ⁊c̄. n Et poſſeſſionē ⁊c̄. Hic cōſequēter deſcribit̄ portio ciuitatis. cū dicit̄: Et poſſeſſionē ciuitatis .i. p loco ad ciuitatē edificandā: ⁊ pro ſeruientib⁹ ciuitati. vt habet̄ ī. ca. xlviij. o Quinq̧ milia latitudinis ⁊c̄. hoc p̄tȝ ex premiſſis et figura. p Secundū ſeparationē ſanctuarij .i. ſicut portio ſacerdotū in qua eſt ſanctuariū habet .xxv. milia calamorū in longitudine. ſic et iſta. q Omni domui iſrl̄. q.d. portio iſta cedit in bonū totius populi iſrael. r Principi quoq̧. Hic conſequēter deſcribit̄ portio principis. cum dicit̄: Principi quoq̧ hinc ⁊ inde .i. ad orietalē ⁊ occidentalē partem triū portionū p̄dictarū. ſupple dabitis portioneȝ. ideo ſubdit̄: s In ſeparationē ſāctuarij .i. iuxta portionē ſacerdotū et leuitarum ſanctuario deſeruientiū. t Et in poſſeſſionē ciuitatis: id eſt iuxta poſſeſſionē ciuitatis. v Et contra faciem. faciem hic nominat̄ latus occidentale trium portionū p̄dictarum .ſ. portionis ſacerdotū: ⁊ portionis leuitarum que nomine ſanctuarij intelligunt̄. cum dicit̄: Separatiōis ſanctuarij. nam iſte due portiones diſtincte ſunt ab alijs pro miniſtris ſanctuarij ⁊ portionis vrbis. ideo ſubdit̄: Et contra faciē ⁊c̄. x A latere maris .i. a latere occidētali trium portionum predictarum. y Uſq̧ ad mare. quod eſt terminus occidentalis totius terre. ſupple erit de poſſeſſione principis. z Et a latere orientis .i. a latere orientali trium dictarum portionum. a Uſq̧ ad orientem: id eſt vſq̧ ad terminū orientalem totius terre. erit ſimiliter de principis portione. b Longitudinis autem .ſ. portionis principis. c Iuxta vnamquāq̧ partium: id eſt incluſis tribus portionibus dictis. d A termino occidentali totius terre. e Uſq̧ ad terminum orientalem. ſimiliter totius terre: et hec patent in figura. et ſubditur cauſa portionis principis cum dicitur: f Et non depopulabuntur principes vltra po. ⁊c̄. id eſt principes non ſpoliabunt populum bonis ſuis ⁊ hereditate ſua: ſed erunt contenti portione propria ideo ſubditur: g Sufficiat vobis principes iſrael: ſupple portio veſtra.

Iniquitatē

Ƀ hoc coaptari qui in morte pharaonis ⁊ egyptioꝝ opprimūt filios iſrł: ꝯtra hoc quoq; qđ ſcriptū eſt. Ducē te cōſtituerunt: ne eleueris: ſed eſto inter eos quaſi vnus ex illis. Sed aiunt morā facit dn̄s meus venire: ⁊ ꝑcutiūt ſeruos ⁊ ancillas: comedūt: bibūt: inebriantꝰ. Cū ſcriptū ſit: Re
Luc.22.c ges gentiū dominantꝰ eoꝝ: ⁊ q̃ maiores ⁊ potētiores ſunt ꝑtātē exercent in eos. Sed qui voluerit iter vos primus eſſe ſi/ at ſicut mi.i. ſicut filiꝰ hoīs q̃ nō venit miniſtrari ſꝫ miniſtrare ⁊c. a Stathera. Hiero. Vn̄: Nō erit ī marſupio tuo mēſura grādis ⁊ minor. Sta thera vera et iuſta erit vobis: qđ nō ſolū ī cōmer
Eccl.28.d tijs ſed in oībus obſeruandū eſt. vn̄: Sermoni/ bꝰ tuiſ facies ſtatherā. b Ephi. Hebraice epha grece ephi corruptū: ad mēſurā ꝑtinet aridaruꝫ frugū: tritici: hordei: leguminis. c Bathus. Hebraice bath: eadē mēſura q̃ ephi: ſed ſolū ī li/ quidis vini olei ⁊ hmōi. d Chori. Qui. xxx. modioꝝ: ⁊ in vtraq; menſura. i. tā aridoꝝ q̃ꝫ li/ quētiū tenet principiū: decima ꝑs chori in his q̃ modio mēſurantꝰ: appellatꝰ epha. i. tres modij: ⁊ decima ꝑs chori ī ſpeciebꝰ liq̃dis vocatꝰ bathꝰ. e Obolos. In quo ſignatꝰ minima portiūcula. vn̄: Eiꝰ qui fidelis eſt totꝰ mūdus diuitiarū eſt. Illius aūt q̃ infidelis eſt neq; obolus. i. nihil in mūdo poſſidet: etiā minima portiōe indiget. De
Mat.5.d qua: Nō ingredietꝰ inde niſi reddat nouiſſimuꝫ quadrantē: extremū. ſ. numerū ⁊ minimū.
Luc.19.b f Porro viginti ſicli. ⁊. xxv. ſicli. Rab. Legi/
Ibi.16.b mus decē mnas ad negociandū datas. Et alibi
Ibi.7.f Inter ſuos talēta diuiſa. Et debitores decē de
Mat.20.a narioꝝ et. l. Et operarios vinee q̃ ſingulos acci
Luc.15.b piūt denarios. Et mulierē q̃ dragmā ꝑdidit: et accēſa lucerna vix reperit. Minaꝫ q̃ grece mna q̃. lx. ſiclos habet. i. obolos mille ducētos. Ideo aūt difficultas ponitꝰ ī numeris: vt intētū faciat
Luc.8.a animū auditoris. ſicut ⁊ hic: Qui habet aures audiēdi audiat. Oīs em̄ ꝓphetia ⁊ veritatem et obſcuritatē habet: vt diſcipuli intrinſecꝰ audiāt vulgus ignobile ⁊ foris poſitū neſciat q̃d dicatꝰ.
Leui.27.d g Et he ſūt primitie ⁊c. Rab. Iuxta lrām deca das. i. decimā ꝑtē frugū oīm: leuitice tribui ex le ge debebat ppłs. Rurſum ex ipīs decimis leuite . i. inferiores miniſtri decimas dabāt ſacerdoti/ bꝰ. Erant q̃ꝫ et alie decime quas vnuſq̃ſq; đ po/ pulo iſrł ī ſuis horreis ſeꝑabat vt comederet eas cū iret ad tēplū in vrbe hierłm: ⁊ in veſtibulo tē/ pli ⁊ ſacerdotes ⁊ leuitas inuitaret ad cōuiuia. Erāt aūt ⁊ alie decime quas recōdebāt pauperi bus. Sꝫ ꝓmitiua q̃ offerebāt de frugibꝰ: nō erāt ſpeciali numero definita: ſꝫ offerētiū arbitrio de relicta: traditionē q; accepimꝰ hebreoꝝ nō lege ꝑ ceptā ſꝫ magiſtroꝝ arbitrio ſubditā: q̃ plurimū q̃ dragēſimā partē dabat ſacerdotibꝰ q̃ minimū: ſexageſimā. Licebat aūt offerri iter q̃drageſimā ⁊ ſexageſimā q̃ocūq; voluiſſent. Qđ in pētateu/ cho dubiū relictū igitꝰ eſt: hic ſpāliter diffinitꝰ ꝓpter ſacerdotū auariciā. ne plus a ppło exigāt. i. vt ſexageſimā ꝑtē offerāt eoꝝ q̃ gignūtꝰ ex terra. Si ei chorus q̃ hebraice đr omer. et a. Lxx. gomer. xxx. habet modios tā in aridis q̃ꝫ ī liquidis. Epha q̃ꝫ ⁊ bathus decima ꝑs eſt chori. Precipitꝰ q; vt ſexta ꝑs tā ephi q̃ꝫ bathi detur ſacerdotibꝰ ī primitiuis offerendis q̃ de tribꝰ modijs dimidiū facit modiū: ꝑſpicue ſupputatꝰ ſexageſimam partē primitiarum ſacerdotes accipe debere. h De choro hordei. Hor
Ps.35. dei primitias damꝰ cū ſimplices hiſtoriā docemꝰ. Vn̄: Hoīes ⁊ iumenta
Ibidē.22. ſaluabis dn̄e: ⁊ tūc dicimꝰ: Dn̄s paſcit me ⁊ ni. mi. dee. Quādo frumen
Ibidem to rōnalia paſcimꝰ ſecure dicimꝰ: Paraſti ī cōſpectu meo mē. aduer. eos
Ibidem q̃ tribu. me. Qui vini ⁊ olei offert primitias dicat: Impinguaſti in oleo
Ps.51. ca. me. ⁊ calix m. in. q̃ꝫ ꝑcla. ē. Effectꝰ q̃ꝫ oliua cū ꝓpha dicat: Ego aūt ſi
Job.15.a cut oliua fru. ī do. d. Vinū aūt ē de vera vite q̃ dicit: Ego ſū vitis vera ⁊ vos palmites: pater meꝰ agricola. Hoc ī torcularibꝰ xp̄i redūdat: vnde Pſalmi intitulantꝰ q̃ referūtꝰ ad ſacramēta ecclie. Rab. in vete. teſta. abſq; mēſura erāt primitie ⁊ numero: nō em̄ ad mēſurā dat deꝰ ſpm̄. In ſecūda aūt edificatiōe tēpli eçechielis certa mēſura ē ſexageſimꝰ numerꝰ
Math.5. ſcꝫ quo mūdus cōpletꝰ. Et đr nobis. In q̃ mēſura mēſi fue. remetie. vob. i Et arietē. vn. Supra dixit: quota ꝑs eoꝝ q̃ appēduntꝰ mēſure tā ari/ doꝝ q̃ꝫ liquētiū ſpecierū debeat offerri principi: nūc eūdē primitiarū in aīantibꝰ ordinē tenet: vnū de grege ducētoꝝ arietū iubeat offerri.
Rab. Arietē vnū de gre. Oſtenditꝰ ꝑcepto legis ppłm eſſe ſubiectum vt offerat duci ſiue principi: vt ꝑ illū. ſ. holocauſta ⁊ ſacrificia ⁊ libami/ na ſingulis ſolēnitatibꝰ offerantꝰ a ppło et expletꝰ domꝰ dei. Princeps eī
Allego. īuicē debitorē populi: vt offerat ꝓ eo victimas. Hic allegorice xp̄s ē.
Ƀhic

ſ ergo.
bis principes iſrael: iniquitatem a
a ſ dū aliena rapitis. b ſ declina a malo.
c ſ fac bonū nō ſufficit abſtinere a malo.
⁊ rapinas itermittite: ⁊ iudiciū ⁊ b
a ſ ne ledatis humiliorē qui maioris et potentio ris ſupciliū tenere nō poteſt.
iuſticiā facite. Separate cōfinia c
veſtra a ppło meo ait dn̄s deus.
a ſ in his que appenduntꝰ.
a b Stathera iuſta ⁊ ephi iuſtū ⁊ ba/ d e
c thus iuſtꝰ erit vobis. Ephi ⁊ ba/ f
thus eq̃lia ⁊ vniꝰ mēſure erūt: vt g
d capiat decimā ꝑtē chori bathus h
⁊ decimā partē chori ephi iuxta
menſuraꝫ chori: erit equa libra/
a ſ qui grece ſtater.
e tio eoꝝ. †Siclus aūt viginti obo i k
f los habeat: porro viginti ſicli ⁊ l
vigintiq̃nq; ſicli: ⁊ q̃ndecim ſicli
a ſ quas. ſ. offerimꝰ: dū quicq̃d boni habemꝰ deo attribuimꝰ nō nobis q̃ tribuit fruges virtutis.
g mnam faciūt. Et he ſūt primitie m n
h q̃s tollet: ſextā ꝑtē ephi đ choro o
a ſ dū homines. i. rationale animal ſcripture my ſteria docemus.
frumenti: et ſextā partē ephi de
ſ ſpiritusſancti.
choro hordei. Menſuram quoq; p
a ſ Rab. H eſt oleū qđ mundiſſimū ad lucernas dn̄i ꝑparatꝰ. ſ vn̄ xp̄s vnctꝰ ꝑ participibꝰ.
olei. Bathus olei decima ꝑs cho
ri ē: ⁊ decē bathi choꝝ faciūt: q2
i decē bathi implent chorum. Et q
a ſ in hebreo quodlibet animal.
arietē vnū de grege ducētorum:

a Iniquitatē ⁊ rapinas intermittite: aliter non eſſent principes: ſed tyranni. b Et iudiciū ⁊ iu/ ſticiā facite in populo. ad hoc enī tenentꝰ ex officio ſuo. c Separate cōfinia veſtra a populo meo. i. nō trāſcendatis limites poſſeſſionis veſtre alioruꝫ hereditatē defalcādo.
d Stathera iuſta. Inchoa ta diuiſione terre: hic inter ponūtꝰ quedā incidētia an teq; dicta diuiſio terminetꝰ. Primū eſt de legalibꝰ mē/ ſuris q̃bus vti debet popu/ lus. cū đr: Statera iuſta q̃ eſt inſtrumentū ponderan/ di. ⁊ ideo debet eſſe iuſta.
e Et ephi iuſtum. Eſt aūt ephi menſura aridorum. vt hordei: tritici: farine et ſimi lium. f Et bathus. qui ē menſura liquidorū: vt vini olei et ſimiliū. g Equa/ lia et vnius menſure erunt id eſt qualiter capiūt ephi ī aridis et bathis ī liquidis: ⁊ quātū capiūt determina/ te ſubditꝰ: h Vt capiat decimā partē chori bathꝰ: † Exo.30.b
Eſt aūt chorus. nomē men/ Leui.27.c
ſure ī liquidis ⁊ aridis: ſi/ Nume.5.g
cut apud nos hoc nomen ſextariꝰ. dicimus em̄ ſexta/ riū vini ⁊ ſextariuꝫ bladi. Et capit chorus. xxx. modi os: ⁊ ꝑ cōſequēs bathus q̃ eſt decima pars chori cōti/ net tres modios in liq̃dis: et ſimiliter ephi in aridis. Iſti tm̄ modij ſunt parui: ꝓbabile enī eſt q; ſcriptura loquatꝰ hic ſicut in alijs li/ bris veteris teſta. Ruth ve ro. iij. ca. đr: q; ipſa porta/ uit ſex modios hordei ſimul et ſemel de area booç vſq; ad domū ſocrꝰ ſue. Et q̃m moneta eſt mediū ⁊ mēſura rerū venaliū. ideo de eius quātitate ſubditꝰ:
i Siclus aūt: genꝰ eſt mo/ nete. k Viginti obolos habet. ſicut determinatꝰ. in Exo. et Leuitico. l Porro. xx. ſicli. et. xxv. ſicli: ⁊. xv. ſicli q̃ faciūt. lx. ſiclos ſimul iūcti. m Mnā faciūt. qđ ē genꝰ fortioris monete. Dicūt aūt aliq̃ qui diligentiꝰ viderunt dicta Iſidori ⁊ Papie de monetis q; obolus tm̄ valet de argēto quātū vnꝰ paruꝰ turonēſis: ⁊ ſm̄ h ſiclus valet. xx. turonen/ ſes paruos. Mna vo. c. ſolidos turonēſiū paruo/ rū. Sed meliꝰ videtꝰ dicēdū q; valor iſtoꝝ ē nobis incertꝰ: q2 valor monetarū mutatꝰ: nō ſolū ſm̄ diffe rētiā materie: vt auri argēti ⁊ ſimiliū: ſꝫ etiā ſm̄ va rietates terrarū. n Et he ſūt primitie. Hic ponitꝰ ſm̄ incidēs. ſ. đ primitijs ſūmo ſacerdoti reddēdis Et diuiditꝰ ī duas: q2 primo deſcribitꝰ primitiarum redditio. ſcđo redditiōis rō ibi: In ſacrificiū. Cir/ ca primū ſciēdū q; lꝫ ī lege ꝑcipiebatꝰ ſibi dari ꝓmi tie: tm̄ ibi nō determinatꝰ quota ꝑs debeat dari: hic autē determinatꝰ ne ſacerdotes ex cupiditate plus exigāt: ⁊ ppłs ex auaricia ⁊ īdeuotiōe det minꝰ. Et h ē qđ đr: He ſūt ꝓmitie q̃s tolletis. i. ſeꝑabitis ab eo qđ remanebit vobis. o Sextā ꝑtem ephi de choro frumēti: ⁊ hec ē ſexageſima ꝑs chori: ⁊ eodē mō dicēdū ē de alijs aridis ⁊ ſilr de rebꝰ liq̃dis. iđ ſubditꝰ: p Mēſuram q̃ꝫ olei. bathꝰ olei ⁊c. ⁊ ꝑtꝫ ex dictis lrā vſq; ibi: q Et arietē vnū. vbi taxatꝰ quota primitiarū de aīalibꝰ cū đr: Et arietē vnū de grege ducentoꝝ. i. de ducētis arietibꝰ dandus eſt vnꝰ ſūmo ſacerdoti ꝓ primitijs.

☞ hic aïal ſuſcipit vł arietē: q̄ nutritꝰ ē in locis irriguis.ſ. ſcripturł
Pſ.22. ſm Symmachū. Et pōt dicere: Dñs pa.me.⁊ nihil mihi deerit
in lo.pa.⁊c̄. Sup aquas refectionis educauit me. Hec erāt irri/
gua ĩmo hi carnales ad quos iacob ducebat pecora ſua: vt ĩ his
biberēt ⁊ cōciperēt: ⁊ iuxta virgarū colorē fetꝰ facerēt dño.

a De his q̄ nu.iſrł.i.ſimilis portio daŧ de alijs aïalibus nutritis a filijs iſrł. Si aūt queraŧ quare minor portio daŧ de aïalibꝰ.ſ.ducēteſima: q̄ȝ de terrenaſcentibꝰ: de q̄bus datur ſexageſima. reſpōderi pōt ꝙ nutritio aïaliū fit cū maioribꝰ laboribꝰ curis ⁊ ſumptibꝰ: ⁊ ideo maior ꝑs debet manere nutritoribꝰ animalium q̄ȝ cultoribus terrenaſcentiū.

a Principi. Hic eſt rex vt in titulo crucis demōſtraŧ lrīs hebraicis grecis ⁊ latinis. Hūc titulū triūphalē conarenŧ auferre iudei: audierūt: Q̄ð ſcripſi ſcripſi. (Ioh.19.d)
b Et ſuper principem. Dignitas ſacerdotalis admoneŧ cui obiecta ſit officio: vt ſciat ſe ſacrificiū ⁊ libamina q̄ offerūŧ ex vino ꝓ populo offerre debere: in cunctis ſolennitatibꝰ: in kalendis.i. neomenijs: qñ ſcȝ tenebris cūcta operiētibꝰ lunaris luminis exordiū eſt ⁊ in ſabbatis id eſt requie. c In ſabbatis ĩ vni.ſo. ⁊c̄. Solennitates veſtras odit aïa mea. (Eſa.1.d) Qui ſolēnitates odit iudeoꝝ ſuū diligit ſabbatū.ſ.qð relinquiŧ pplō dei: vt videamꝰ q̄ a deo donata ſūt nobis. In preſenti enim ſeculo qð in maligno poſitum eſt: videre dies bonos nō poſſumꝰ: ſed in nouo. vnde: Memēto dierū antiquorū. (Deu.32.a) Et alibi: Annos eternos in mēte habui. (Pſ.76.) Uñ Eſaias: Erit menſis ex menſe: ⁊ ſabbatū ex ſabbato. (Eſa.66.g) d In primo menſe ⁊c̄. Raba. Uñ Eſaias: Erit menſis ex mēſe: ⁊ ſabbatum ex ſabbato. Et veniet omnis caro adorare dñm: quādo.ſ. veri adoratores nō ĩ mōte gariçim neqȝ ĩ hieruſalē: ſed ĩ ſpiritu ⁊ veritate adorabūt: quādo erit celū nouū ⁊ terra noua: ⁊ liberabiŧ oïs creatura a ſeruitute corruptionis ĩ libertatē glorie filioꝝ dei: ⁊ ſol ſepties lumē accipiet: ⁊ luna ſoli cōparabiŧ. Sic ſunt ſolēnitates ſpirituales: ſūt et victime ſpirituales. e Et in poſtibus. Rab. Ut mundatus.ſ. poſſit arcana dñi cognoſcere: ⁊ cōſequenter venire ad ſeptimū diē menſis primi: ⁊ conſequi requiē: ⁊ domino offerre ſacrificiū. tam pro ignorantia: de qua diciŧ: Delicta iuuentutis mee: ⁊ igno.me.ne memi. (Pſ.24.) q̄ȝ ꝓ paruulo: qui cū ad ꝑfecti viri menſuraȝ venerit dicet cōfidenter: Cū eſſem paruulus loq̄.vt par.⁊c̄. (1.Cor.13.c) Siue ꝓ eo q̄ errore deceptꝰ eſt: ⁊ nō tam volūtate q̄ȝ bona opinione peccauit. f In primo mēſe ⁊c̄. Completis duabꝰ ſolēnitatibꝰ primi menſis.i. prime diei ⁊ ſeptime eiuſdē venit ad quartūdecimū diē menſis: in quo paſce ſolennitas. vnde: Etem Paca noſtrū immolatꝰ eſt chriſtus. (1.Cor.5.b) Tūc comedemꝰ ſeptē diebus açyma in requie ⁊ ſecuritate eoꝝ omniū: quādo fermentū malicie ⁊ nequitie deſtruentes: manducamus açyma ſinceritatis et veritatis. Principe noſtro ꝓ nobis cūcta offerente: ⁊ primū pro ſeipſo. Suſcepit corpus humanū: ⁊ de peccato dānauit peccatū ꝓ nobis doluit: et infirmitates noſtras portauit: deinde ꝓ domo ſua: quod in Lxx. ſcriptuȝ eſt ſed in hebreo nō habeŧ id eſt pro eccleſia. g Quartadecima die. Hoc moyſes precepit quādo ſeptem diebus açyma comedimus. Quarta vero ſolennitatem de qua dicit: menſe ſeptimo quintadecima die menſis ⁊c̄. videŧ ſignificare ſcenopħ. quā hic ſine nomine poſuit. h Et in ſeptem diebus. Oblato ſcȝ vitulo pro vniuerſo populo terre: id eſt ſeptem diebus reliquis dominice paſſionis: ſeptem vituli et ſeptem arietes immaculati offerunŧ quotidie vt in holocauſto et igne domini cōcremenŧ. i Septem vitulos. Raba. Septem vituli et ſeptem arietes ſcȝ qui cōfigurantur dominice paſſioni: vt imitenŧ verū vitulū ⁊ verū arietē ⁊ ſanguinē martyrū: ꝑ ſeptem dies totiꝰ mūdi peccata mundenŧ.

a ſ de ſimila polenta: ⁊ oleo.
de his que nutriuit iſrael ĩ ſacrifi- a b
a ſ qð totū cōburiŧ igne ſacro. b ſ qñ recōciliamur deo. vñ ꝑcamur ꝓ xp̄o: recōciliamini deo: et deus erat in xp̄o mūdū recōcilians ſibi.
ciū ⁊ in holocauſtū ⁊ in pacifica c
ad expiandū pro eis ait dominꝰ d
deꝰ. Omnis populus terre tene- e
a biŧ primitijs his principi in iſra- f
b el. Et ſuper principē erunt holo- g
cauſta ⁊ ſacrificiū ⁊ libamina in h
c ſolennitatibus ⁊ in kalēdis ⁊ in i k
ſabbatis: in vniuerſis ſolēnitati- l
a ſ que eſt eccleſia dei viuētis: que indiget expiatione peccatorū. b ſ princeps.
bus domꝰ iſrael. Ipſe faciet pro
peccato ſacrificiū ⁊ holocauſtuȝ
⁊ pacifica: ad expiandū ꝓ domo
ſ niſan.ſ.
d iſrł. Hec dicit dominus deus. In m n
a ſ prima.ſ.die.
primo menſe vnā menſis ſumes o p
a ſ nō dñi nutritū. b ſ q̄ pctm̄ nō fecit: neqȝ inuentus eſt dolus ĩ ore eiꝰ vitulus nouellus cornua ꝓferēs et vngulas in quo mundeŧ ſanctuariū.
vitulū de armēto imaculatū ⁊ ex-
piabis ſāctuariū. Et tollet ſacer- q
a ſ in quo mūdus redimiŧ. b ſ vituli q̄ alijs verbis agnus vocaŧ: Ecce agnꝰ dei ecce q̄ tol. pec. mū. cuiꝰ carnibꝰ alimur et cruore potamur.
dos de ſāguinē qð erit ꝓ peccato
e ⁊ ponet ĩ poſtibꝰ domꝰ: ⁊ in quat- r s
a ſ vel tēpli ſm alios: vt ſignificeŧ domꝰ ⁊ altare vniuerſa eni mūdi elemēta hoc ſanguine ſanctificāŧ: vt cū quis expiatus fuerit atqȝ mundatus ingrediatur portā atrij interioris.
tuor angulis crepidinis altaris:
⁊ ĩ poſtibꝰ porte atrij interioris.
a ſ he ſolennitates due primi.ſ.menſis prima dies ⁊ eiuſdē ſeptima in lege moſaica nō habenŧ.
b ſ eiuſdem.ſ.
Et ſic facies in ſeptimā mēnſis ꝓ t v
vnoquoqȝ q̄ ignorauit et errore
decepꝰ eſt: ⁊ expiabis ꝓ domo.
f In primo menſe q̄rtadecima die x
ſ phaſe.
g mēſis erit vobis paſce ſolēnitas:
Septē diebus açyma comedēŧ.
Et faciet princeps in die illa ꝓ ſe y
a ſ hūano genere.ſ. ſaluator eſt oïm hoïm ⁊ maxime fideliū et ipſe eſt ꝓpiciatio ꝓ peccatis noſtris: et nō ſolū pro nobis ſed ꝓ omni mundo.
⁊ ꝓ vniuerſo populo terre vitu- z
h lū ꝓ pctō: ⁊ ĩ ſeptē dierū ſolēnita- a
i te faciet holocauſtū dño: ſeptē vi- b

b In ſacrificium. Hic poniŧ ratio redditionis primitiarū.ſ. vt princeps ſacerdotū de ipſis offerat deo ꝓ ſe ⁊ ꝓ populo. Et diuidiŧ in tres partes. nā primo agiŧ de oblatiōe pñcipis ĩ ſpūalibꝰ: ſcðo huiꝰ occaſiōe de oblatiōe pñcipis ĩ tpalibꝰ: ſe.ca. tio de iugis ſacrificij obſeruationibꝰ ſe.ca.ibi: Et agnū. Prima adhuc in duas: q2 primo deſcribiŧ hec oblatio in generali. ſcðo magis in ſpeciali. ibi: Hec dicit: Circa primū diciŧ: In ſacrificiū ⁊c̄. quaſi diceret ad hoc danŧ primitie ꝑdicte vt inde fiat ſacrificiū quod partim cōburiŧ ad honorē dei: ⁊ partim comediŧ a ſacerdotibus. c Et in pacifica. hoſtie vero pacifice vna pars cōburiŧ: ⁊ alia a ſacerdotibꝰ comediŧ: tertia ab offerentibꝰ. d Ad expiandū ꝓ eis.i. ꝓ filijs iſrael. e Omnis populus terre tenebiŧ primitijs his.ſoluendis. f Principi in iſrael.i. ſūmo ſacerdoti qui eſt princeps in ſpiritualibus. g Et ſuper principē erunt holocauſta ⁊c̄. debet eñi ea facere de his q̄ accipit a populo. h Et libamina. que ſūt oblationes de liquidis: vt vino et oleo. i In ſolenni. q̄ ſemel fiunt in anno: vt paſce pentecoſtes ⁊ tabernaculoꝝ. k Et in kalendis.i. neomenijs q̄ fiunt in principio cuiuſlibet lunationis. l Et in ſabbatł que fiūt in qualibet hebdomada. Cetera patēt. m Hec dicit. Hic cōſequēter deſcribiŧ oblatio principis ſacerdotū magis in ſpeciali. Et primo deſcribiŧ eiꝰ oblatio fienda menſe primo. ſecūdo fienda mēſe ſeptimo. ibi: Septimo mēſe. Circa primum dicitur: n In primo menſe. qui incipit apud hebreos a prima lunatione ꝓpinquiori equinoctio vernali ſiue ſit ante ſiue poſt: ſiue ſit in ipſo equinoctio: ſicut diffuſius fuit dictū: Exo.xij. o Una menſis.i. prima die menſis: ſicut Geñ.j. diciŧ: Factū eſt veſpere ⁊ mane dies vnus.i. primus. p Sumes vitulū.i. ſumendū a ſūmo ſacerdote deſcribes. iō ſubdiŧ. q Et tollet ſacerdos ð ſanguine ⁊c̄.i. de ſanguine aïalis oblati ꝓ pctō. r Et ponet in poſtibus domus: id eſt templi. s Et in quat.an.⁊c̄. iſta loca ſūt ſuperiꝰ deſcripta. t Et ſic fa.i. faciendū deſcribes. v In ſeptima menſe ⁊c̄. ſicut dictuȝ eſt de prima. Et iſta duo ſacrificia nō ſunt in lege poſita: ſed iſtud qð ſequitur ibi poniŧ x In primo menſe.xiiij. die menſis: a veſpera eñi huius diei incipit apud hebreos ſolēnitas paſcalis. vt habeŧ Exo. xij.et.xiij. y Et faciet princeps: id eſt offeret. z Uitulum ꝓ peccato.ſuo et populi. a Et in ſeptem dierum ſolennitate: id eſt in ſolennitate paſcali que durat per ſeptem dies. b Faciet holocauſtū domino. id eſt offeret.

☞ Et ſacrifi- Et old

a Et ſacrificiū ephi: Rab. Notandū diligenter ꝙ in ſacrificio ephi ꝑ vitulū: ⁊ ephi ꝑ arietē: ⁊ olei hin offerunt: q̄ lege ꝓcepta ſūt. In oblatiōe aūt hirci nec ephi: nec ſicut. Lxx. trāſtulerūt coctio ponit: ipi eni ephi coctionē interp̄tati ſūt. Hin xo(q̄ olei certa menſura eſt) aſſumit in ſacrificio vituli ⁊ arietis: vt fomentū luminis ſempiterni ⁊ laboꝛis requiē ⁊ laſſitudinis ſanitatē poſt placationē peccatoꝛum accipere mereamur. b Septimo menſe. Rab. In ſeptimo quoꝙ menſe quintadecima die mēſis in ſolē. ſcenopħ. idē oblationis ⁊ ſacrificioꝝ oꝛdo ſeruādus eſt: tam ꝓ pctō q̄ꝫ ꝓ holocauſto: ⁊ in ſacrificio ⁊ ī oleo: vt feſtiuitatē dn̄i fugatis tenebꝛis: ⁊ oꝛto lumine olei cōſequamur clarioꝛeſꝙ habeam⁹ ſolēnitates in q̄bus nobis omnia peccata donant.

Ca. XLVI

c Hec dicit domin⁹ de⁹. Primū paphꝛaticos verba pendēda ſunt. d Sex diebus in quibus operamur. Rab. Poꝛta oꝛientalis atrij nobis clauſa eſt. Poſtq̄ꝫ autē venerimus ad ſabbatū in quo eſt requies: vel ad diem kalendaꝝ quando poſt cecam noctē ⁊ hoꝛribiles tenebꝛas lucis exoꝛdium eſt: aperit nobis poꝛta oꝛientalis. e In die kalendarū. Cōpletis.ſ.xxx. diebus die neomenie: qui alterius menſis finis alteri⁹ pꝛincipiū eſt: vt qd̄ pꝛiuilegiū habet ſeptim⁹ dies in hebdomoda: hoc habeat menſis exoꝛdiū. f Et intra.pꝛinceps. Hiero. Qui nomē ducis.ſ.⁊ dignitatē fuerit aſſecutus. g Per viā veſtibuli. Id eſt ꝑ mūdi hui⁹ laboꝛes ⁊ poꝛtā eccl'ie: q̄ adhuc in terrenis finibus ſita eſt. nō ingredietur aūt interi⁹ atriū: ſed ad limen poꝛte interioꝛis. ſta.au.in e. h Stabit in limine ⁊c̄. Rab. Si pꝛinceps in p̄ſenti ſcriptura nō ingredit atriū interius: ſed ſtat in limine eius: patet quia nunc ex ꝑte poteſt videre: et ex parte cognoſcere: ⁊ nōdū reuelata facie gloꝛiaꝫ cōtēplari dn̄i. i Holocauſtū eius. Indigem⁹ eni miſericoꝛdia dei: ⁊ omnis creatura ad cōpationeꝫ creatoꝛis īmūda eſt: diuino igne purganda. Unde

Eſa.6.b Eſaie purgata ſunt labia. k Et adoꝛabit ſup li. Ut poſtq̄ꝫ hoſtia pꝛincipis ſacro igne fuerit cōcremata: ipſe recōciliat⁹ deo: tūc adoꝛare poſſit ſuper limē poꝛte interioꝛis atrij in quo ſteterit: et poſtea egrediat. l Et adoꝛabit po. Rab. Ut poſtq̄ꝫ ꝑ ſacrificiū pacē receperit: tūc in limine cōſtitut⁹ adoret oīpotentiā dei: ⁊ ſe atrij interioꝛis ingreſſu fateatur indignū: ⁊ ſtatim egrediat. Poſtq̄ꝫ aūt q̄ pꝛimus eſt fuerit egreſſus nō claudet vſq̄ ad veſperā hui⁹ ſeculi ip̄a poꝛta interioꝛis atrij: ſed aꝑta erit: vt ppl's q̄ꝙ terre ſit ad hoſtiū ⁊ adoꝛet. nō oīni tꝑe ſed qn̄ requieuerit a peccatis: ⁊ fugatis tenebꝛis fidei ⁊ ſciētie lumē accepit. m Holocauſtū aūt ħ. Rab. Holocauſtū aūt qd̄ offert pꝛīceps ꝑ ſacerdotes in die ſabbati ſex agnoꝝ īmaculatoꝛuꝫ erit pꝛo ſex ſcꝫ diebus quibus operamur in mundo. Et aries immaculatus qui pꝛinceps gregis eſt: ita vt per ſingulos arietes offeratur in ſacrificio ephi: id eſt decima pars choꝛi. In agnoꝛum autem ſex ſacrificio certa menſura non ponit: ſed quantūcūꝙ dederit manus eius qui offert: id eſt pꝛo operum qualitate et menſura. n Et olei hin per ſingula ephi. Raba. Olei autē hin offeret per ſingula ephi (hoc eſt oleum quod ſibi quinꝙ virgines p̄pararunt) vt ſimilam vngat ſiue cōmiſceat: ⁊ omnis oblatio dei plena ſit lumine veritatis: et exhilaretur facies offerentis in oleo. o In die autem kalendarum vitulū de armēto īma.⁊c̄. Neomeniaruꝫ.ſ. dies hoc habet pꝛiuilegium amplius a die ſabbati: vt vitulus immoletur de armento: ſiue vt alij tranſtulerunt: taurus immaculatus. cetera autē id ſex agni immaculati: ⁊ aries immaculatus: ⁊ ſacrificia eoꝛum ritum ſabbati poſſidebunt. Ita ſcꝫ vt ſicut in ariete ephi offertur ſacrificij: id eſt ſimile et hin olei: ita offeratur et in vitulo.

In die autem kalēdarum ⁊c̄. Triceſimo.ſ. quādo pꝛimogenita et leuite numerant in lege pꝛopter omnē iſrael offertur vitulus de armento immaculatus (ſuꝑ quo plenius in pꝛioꝛi capitulo diſſeruimus) ⁊ agni ſex et arietes immaculati ⁊ cetera que offerūtur in ſabba-

Ma.25.b tis: vt ſcꝫ eternam requiē cōſequamur ⁊ audire mereamur: Euge ſerue bone et fidelis ⁊c̄. Et nō ſolū ad poꝛtam atrij interioꝛis ꝑuenire: ſed ⁊ intrare poſſim⁹

tulos ⁊ ſeptem arietes immaculatos quotidie ſeptem dieb⁹: et

ſ ſeptē diebus.ſ.

pꝛo peccato hircum capꝛarum: ⁊

a ſacrificium ephi per vitulum: ⁊ ephi ꝑ arietē faciet: ⁊ olei hin per

b ſingula ephi. Septimo menſe q̄n tadecima die menſis ī ſolēnitate faciet ſicut ſupꝛa dicta ſunt per ſeptē dies: tā ꝓ peccato q̄ꝫ pꝛo holocauſto ⁊ in ſacrificio ⁊ in oleo.

c Hec dicit dominus de⁹: Ca. XLVI Poꝛta atrij īterioꝛis que reſpicit ad

a ſ vnde oꝛit ſol iuſticie. b ſ vnde: Sex diebus operaberis et facies opera tua.

d oꝛientē: erit clauſa ſex diebus in quibus opus fit. Die autem

a ſ ſeptimo.ſ in quo requies. b ſ per ſingulas hebdomodas.

e ſabbāti āperietur. Sed et in die

a ſ cauſa qua aperiat.

f kalēdarum aperietur: ⁊ intrābit

g pꝛinceps per viā veſtibuli poꝛte

a ſ atrij.ſ.exterioꝛis. b ſ interioꝛis atrij q̄.ſ. reſpicit ad oꝛientē nec ingrediet atriū interioꝛis: ſed illo ſtante facit ſa.ho.⁊c̄.

h defoꝛis: ⁊ ſtabit in liminē poꝛte.

a ſ angelice virtutes.

i Et faciēt ſacērdotes holocauſtū

ſ pꝛo eo.ſ.

k ei⁹ et pacifica eius. Et adoꝛabit ſuper limen poꝛte: ⁊ egredietur.

a ſ poſt egreſſionē pꝛīcipis. b ſ ſed aꝑta erit.

Poꝛtā aūt non clāudet vſq̄ ad

a ſ iō nō claudet: vt ppl's poſt pꝛincipē adoꝛet.

l veſperam. Et adōꝛabit populus

a ſ qn̄.ſ. aperiet poꝛta.

terre ad oſtiū poꝛte illi⁹ in ſabbātis et in kalendis coꝛam domi-

a ſ q2 ſuperi⁹ holocauſtoꝝ numerū nō poſuerat: hic ponit. ſ per ſacerdotes.

m no. Hōlocauſtum autem offert pꝛinceps domino in die ſabbati ſex agnos īmaculatos ⁊ arietem

a ſ que hebꝛaice epha.

īmaculatum: ⁊ ſacrificiū ēphi per

a ſ in ſacrificio.ſ.arietis. ſ erit.ſ.

ārietē. In agnis autē ſacrificium

a ſ .i. qd̄ offerre potuerit man⁹ ei⁹ qui offert.

n quōd dederit manus eius: ⁊ olei

ſ menſura. ſ erit.

o hin per ſingula ephi. In die autē kalēdarū vitulū de armēto ima-

a Et olei hin. genus eſt menſure: ⁊ eſt tertia ꝑs bathi. cui⁹ quātitas eſt ſuperi⁹ deſcripta eodem ca. b Per ſingula ephi. ſimile: q̄ eſt farina de tritico delicatiſſima. Ad hoc eni offerebat oleū. vt cū iſta farina miſceret. c Septimo mē. Hic ponit oblatio fiēda mēſe ſeptimo de ſūptib⁹ ſūmi ſacerdotis. cū dr̄: d Quintadecima die mē. in ſolē.⁊c̄. tunc eni a veſpera p̄cedētis diei incipiebat ſolēnitas tabernaculoꝝ: ⁊ durabat per ſeptē dies: in q̄bus fiebant ſil'es oblationes ſicut in ſolēnitate paſcali p̄dictū eſt: ⁊ ſic ſm hoc ptꝫ lr̄a.

Ca. XLVI

e Hec dicit dn̄s de⁹. Poſtq̄ꝫ deſcripta ē oblatio p̄ncipis in ſp̄ūalib⁹. hic cōſequēter deſcribit oblatio pꝛincipis in tꝑalib⁹. A
Et diuidit ī duas ꝑtes. Nā circa oblationē pꝛincipis p̄mo deſcribit modus veniēdi. ſc̄do actus offerendi. ibi: Holocauſtū aūt. Circa primū dr̄: f Poꝛta atrij interioꝛis ⁊c̄. ⁊ ptꝫ lr̄a ex p̄dictis vſq̄ ibi: g Et intra. ⁊c̄. i. poꝛticum poꝛte deforis. tota eni poꝛta illa ē extra atriū īteri⁹. vt .s̄. deſcriptū eſt. h Et ſta. ī limi. poꝛ. ita ꝙ nō intrabit atriū interi⁹. i Et fa.ſa. i. offerēt. k Et ado. ip̄e pꝛīceps. l Et egre. ꝑ eandē viā ꝑ quā venit facta pꝛius orōne. m Poꝛta aūt nō clau. vſq̄ ad veſperā ⁊ ſubdit rō. cū dr̄: n Et ado.po.⁊c̄. Ex q̄ ptꝫ illud qd̄ dictū eſt .s̄. xliiij. ca. ꝙ hec poꝛta aperiet pꝛincipi ad offerendū ⁊ comedēdū: ſed ad eā admittit ppl's ad oꝛādū in ſabbatis ⁊ kalendis. o Holocauſtuꝫ. Hic ꝯn̄r deſcribit act⁹ offerēdi. ⁊ p̄mo quātuꝫ ad oblationē obligatoriā. ſc̄do q̄ꝫtū ad volūtariā. ibi: Cū āt fecerit p̄nceps ſpōtaneū. Circa p̄mū dr̄: Holocauſtū āt offeret: qd̄ totū īcēdit ad honoꝛē diuinū. B p Sex ag. ima. i. ſine defectu alicui⁹ mēbꝛi. nā macula n̄ accipit hic ꝓ pellis varietate: ſꝫ ꝓ alicui⁹ membꝛi defectibilitate. q Et ſacrificiū ephi ꝑ arietē. i. cū ariete offerret ephi ſimile. r In agnis aūt ſacrificiū ⁊c̄. i. cū ſex agnis dictis offeret de ſimila quātū ſibi videbit.ſ. vnuꝫ ephi aut plura. ita tn̄ vt quot ephi ſil'e offeret tot hin olei offeret ad cōmiſcēdū cū ſimila. Cōſequēter agit de oblatione pꝛincipis ī kalēdis. cū dr̄: s In die aūt ⁊c̄. ⁊ ex dictis ptꝫ lr̄a vſq̄ ibi:

ꝗ poſſim⁹:vt plātati ī domo dñi in atrijs dom⁹ dei noſtri floream⁹.
a Ingreſſus. Liberi enī arbitrij ē:ꝛ ptātē habet ponēdi animaꝫ:
ꝛ reſumēdi eā:tā ad nos veniēs ꝙ̄ ad celeſtia cōſcēdēs:eadē maie/
ſtatis ſue vtiꝭ libertate. Deniqꝫ nō querit nūdinas vel ſolēnitates
nec differentiā vllā obſeruat dieꝝ:qꝛ oē tp̄s ei feſtiuitas.
b Qui ingrediꝭ ꝑ poꝛ. Rab. Precipiꝭ po
pulo:vt ſi īgreſſus fuerit ꝑ portā aq̄lonis vt
adoret:egrediaꝭ ꝑ viā porte meridiane. Hic
eſt ppl's gētiū q̄ relinquēs portā aq̄lonis a
q̄ exardeſcūt mala ſuꝑ terrā ſi tēplū fuerit ī/
greſſus:nō debet egredi:niſi ꝑ viā porte me
ridiane.i.luminis ꝛ caloris:ī qua cubat ſpō
Caſ.4.d ſus ī meridie. Vñ:Surge aquilo ꝛ veni au/
ſter. Qui vo ingrediꝭ ꝑ viā porte meridia/
C ne ꝛc̄.hic eſt iudeoꝝ ppl's:q̄ relinquēs viaꝫ
porte lumīs tranſit ad portā aq̄lonis. De q̄
Eccī.49.c d̄r:Aq̄lo vēt⁹ duriſſim⁹.ꝛ olla hieremie a fa
Hiere.1.c cie aq̄lonis accēdiꝭ. Aliter ꝑ portā aq̄lonis
ingrediꝭ q̄ peccata dimittit. Egrediꝭ ꝑ poꝛ/
tā meridianā q̄ virtutes ſequiꝭ. Ecōuerſo ſi/
ſiuſtus lapſus fuerit in peccatis ingrediꝭ q̄/
dē ꝑ portā meridianā:ſꝫ egrediꝭ ꝑ viā porte
aquilonis. c Nō reuerteꝭ. Nō enī ſolum
his q̄ egrediūꝭ de ſodomis p̄cipiꝭ ne reſpici
ant retrorſum:neqꝫ his q̄ mittunt manū ad
aratrū:vt nō reſpiciāt poſt tergū ſꝫ etiā ī do
mo dñi cōſtitutis:ne ſcꝫ reuertanꝭ ad infir/
ma ꝛ egena elemēta:ꝛ incipientes ſpū carne
nō cōſumēꝭ:ſꝫ de ſpūalibus ad maiora ꝓce
dāt (vñ:p̄teritoꝝ obliuiſcens ad futura vꝭ
priora me extēdo) vt.ſ.nō ex ꝑte cognoſcant
ſꝫ veniāt ad ꝑfectū quātū pōt hūana fragi/
litas:vt ſcꝫ cū oīa fecerint dicāt:ſerui inuti/
Philip.3.c les ſum⁹. Vñ Paulus q̄ſi īꝑfect⁹ nō qꝛ iam
accepi. Et alibi:q̄ſi ꝑfect⁹ ait:quotquot ꝑfe/
cti ꝛc̄. Hic ꝑſpicuū eſt oēm hoīem ꝛ vniuer/
ſam creaturā ꝙ̄uis ad ꝑfectionē venerit:in/
digere miſcdie dei:ꝛ plenā ꝑfectionē ex grā
nō ex merito poſſidere. d In medio. Ra.
2.Co.13.b Vñ apl's:An ignoratis qm̄ xp̄s ī vobis eſt.
D Si aūt ī ignorātib⁹ ꝙ̄to magis ī ſciētibus.
Sꝫ cū īter ſciētē ſteterit corpus mortuū fiet
ꝓpter pctā:ſpūs viuet ꝓpter iuſticiam.
e Ephi ꝑ vi.ꝛc̄. Singula ephi ꝑ vtrūqꝫ offe
runꝭ ī ſcrificio. In agnis vo nō ē cert⁹ nūe/
rus:nec volūtati dimiſſum arbitriū:ſꝫ viri/
b⁹ q̄ſqꝫ vtiꝭ bone cōſcie:ꝛ quātū pōt nō quā
tū vult offerat:ꝛ ſuꝑ oīa olei hin ꝑ ſingula
ephi vt vngaꝭ ſimila:ꝛ lucerna accendaꝭ in
Pſ.51. ꝯſpectu dñi:ꝛ q̄ eo vtunꝭ dicāt:Ego aūt ſic
oliua fru.ī do.d. f Princeps. Lxx. Dux.
Eſa.55.b vñ:Eſaias:Dedi te ducē ꝛ p̄ceptorē gētib⁹.
Ezec.34.f Et ezechiel:dauid princeps in medio eoꝝ.
Qui.ſ.ſpōte facit dicēs:Volūtaria oris mei
bñplacita fac dñe:ꝛ holocauſtū vt totū offe/
rat deo. g Pacifica volūtaria. Qꝛ no.ſ̄.
Scriptū ē ei:ꝛ faciēt ſacerdotes holocauſtū
ei⁹:ꝛ pacifica ei⁹:ꝛ de ſpōtaneis ꝛ volunta/
rijs oīno reticeꝭ. Poſt holocauſtū offerat pa
cifica ꝛ reconcilieꝭ deo. Vñ ꝛ virginitas ma
ioꝛ eſt nuptijs:qꝛ nō exigiꝭ nec reddiꝭ ſꝫ of/
ferꝭ. Cū hoc fecerit pꝛīceps:aperieꝭ ei porta
Pſ.117. q̄ reſpicit ad orientē. De qua: Hec porta dñi
Mal.4.a iuſti intrabūt in eā. Et vnde oriꝭ ſol iuſticie.
b Et faciet holocauſtū. Rab. Nō ſacerdo/
tes ꝓ eo:ſicut ſolet fieri in die ſabbati. Omi
aūt tꝑe holocauſtū ꝛ pacificū qd̄ offerꝭ vo/
lūtarie:aꝑtā hꝫ portā dñi:nec obſeruat ſab/
batū:ſed oēs dies reputanꝭ ī ſabbatū.i. re/
Eſa.53.c quiē. i Et agnū ꝛc̄. Rab. vñ:Eſai. Sic agn⁹ obtumeſcet:ꝛ nō ape/
Ioh.3.d riet os ſuū. Et iohēs. Ecce agn⁹ dei:ecce q̄ tollit pctā mūdi. Qui.ſ.ī/
molaꝭ ī egypto:d̄ cui⁹ ſāguīe armāꝭ poſtes fidei ꝛ extīminatoꝛ exclu/
diꝭ: Rab. Eiuſdē āni. Alij:Anniculū qꝛ p̄dicauit ānū dñi accepta
bilē ꝛ retributiōis diē. k Semꝑ ma.ꝛc̄. Nō q̄libet hora:ſ; qñ orto
Pſ.5. ſole lucis exordiū ē.de q̄ dd̄:Mane exaudies vocē meā:Mane aſta
Ibidē.29. bo tibi ꝛ videbo. Et alibi:Ad veſpeꝝ demorabiꝭ fletus:ꝛ ad ma.le
Ibidē.62. ticia. Et:De⁹ de⁹ me⁹ ad te d̄ luce vigilo. Ne mireꝭ lectoꝛ:ſi idē et
p̄nceps ē ꝛ ſacerdos ꝛ vitul⁹ ꝛ aries ꝛ agn⁹.cū ī ſcripturꝭ ꝑ varietate
ꝗ cauſaꝝ

culatum:ꝛ ſex agni et arietes im a
maculati erunt:et ephi per vitu/
lum:ephi quoqꝫ ꝑ arietē faciet ſa
crificiū. De agnis aūt ſicut iuene
rit manus eius: olei hin per ſin/
a gula ephi. Cunqꝫ ingreſſurus eſt b
ſ predictus.
princeps ꝑ viā veſtibuli porte in
grediaꝭ:ꝛ ꝑ eandē viā exeat. Et
a ſ populus in nundinis tm̄ ꝛ ſolēnitatib⁹ ingre
diꝭ et egrediꝭ:ꝛ nō per eandē viā ſed per alteram
atqꝫ alteram.
cū intrābit populus terre ī cōſpe
b ctu dñi in ſolēnitatib⁹ qui ingre/
diꝭ ꝑ portā aquilonis vt adoret:
egrediaꝭ ꝑ viā porte meridiane.
Porro qui ingrediꝭ ꝑ viā porte
meridiane: egrediaꝭ ꝑ viā porte
c aquilonis. Nō reuerteꝭ ꝑ viā poꝛ
te ꝑ quā ingreſſus eſt:ſed e regio
ne illius egredieꝭ. Princeps aut c
a ſ vtroꝛūqꝫ.ſ.virtutis vel peccati teſtis aſſiſtēs.
b ſ ingredientiū.ſ.et egredientiū. vnde: ī medio
veſtrū ſtetit quē vos neſcitꝭ. Et apoſto. An igno
ratis quoniam chriſtus in vobis.
d in mēdio eoꝛū cuꝫ ingredientib⁹ d
ingredieꝭ:ꝛ cū egredientib⁹ egre
ſ ergo. b ſ ſabbatorū.ſ.et kalēdarū.
dieꝭ. Et in nundinis ꝛ in ſolēnni e
tatib⁹ erit ſacrificiū ephi ꝑ vitu/ f
e lū:ꝛ ephi ꝑ arietē. In agnis aūt g
erit ſacrificiū ſicut iuenerit man⁹ h
ei⁹:ꝛ olei hin ꝑ ſingula ephi. Cuꝫ i
a ſ Lxx.confeſſionem.
f aūt fecerit pꝛīceps ſpōtaneū ho/
g locauſtū aut pacifica voluntaria
dño:apieꝭ ei porta q̄ reſpicit ad
a ſ qꝛ ſpōtaneū eſt:nō alij pro eo.
h orientē:ꝛ faciet holocauſtū ſuū ꝛ k
a ſ Lxx.ſalutaria qꝛ recōciliatio pacificoꝝ ſalus
offerentis.
pācifica ſua ſicut fieri ſolet in die
ſ poſtqꝫ obtulerit ſtatim.
ſabbati:ꝛ ēgredieꝭ claudeturqꝫ l m
a ſ alij claudet ianuā:vt.ſ.ſerueꝭ pꝛīcipi priuile
giū ſuū ne ſacrificis eius populo miſceanꝭ.
i portā poſtqꝫ exierit. Et agnū eiuſ n
a ſ ꝙ ſit holocauſtū determinat.
dēm anni īmaculatū faciet holo o p
a ſ nō certis diebus.
k cauſtū quōtidie dño ſemꝑ mane q r

a Et arietes.ſ.duos. In hebreo nāqꝫ nomē plurale ſi/
ne additione poſitū ſignat binariū. Cetera patent ex di/
ctis vſqꝫ ibi: b Cūqꝫ ingreſſur⁹ eſt p̄nceps. vbi deſcri
biꝭ differētia īter p̄ncipē ꝛ pplm ī mō veniēdi ad oratio/
nē ꝛ redeūdi. ꝛ ptꝫ lr̄a vſqꝫ ibi: c Princeps aūt ī me/
dio eoꝝ. nā via porte oriētalis
ꝑ quā ingrediꝭ ꝛ egrediꝭ prin/
ceps media ē īter viā porte aq̄
lonaris:ꝛ viā porte auſtralis.
d Cū ingrediētib⁹ ingredieꝭ
ꝛc̄.i.ſimul tꝑe:nā ingreſſus ei⁹
ꝛ egreſſus nō īpediūt īgreſſuꝫ
ꝛ egreſſum populi:eo ꝙ ſunt ꝑ
diuerſas vias. e Et ī nūdi/
nis.i.feſtiuitatib⁹ ī q̄b⁹ ꝯgre/
gaꝭ ppl's ad ſacrificādū:ſic in
nūdinis ad mercādū: vñ ī he/
breo hic habeꝭ: In feſtiuitati/
b⁹. f Sacrificiū ephi ꝑ vitu/
lū.i.cū quolibet vitulo offerꝭ
ephi ſimile:ꝛ ſilr cū q̄libet arie
te. g In agnis aūt erit ſa/
crificiū.ſ.ſimile cū ipis oblate.
h Sicut iuenerit man⁹ ei⁹.i.
ꝑ ſua volūtate:ſicut dicuꝫ eſt
ſ. i Cū aūt ꝛc̄. Hic ꝯñr de/
ſcribiꝭ oblatio pꝛincipis volū/
taria. Et ptꝫ lr̄a vſqꝫ ibi.
k Et faciet holocauſtū ſuuꝫ:
id eſt offeret:nō tñ ꝑ ſe ſꝫ ꝑ ma
nus ſacerdotum ad quoꝝ ſpe
ctat officiū ſicut fieri ſolet ī die
ſabbati mō ſupradicto.
l Et egredieꝭ.ſ. p̄nceps eius
oblatiōe facta. m Claudeꝭ
qꝫ poꝛ. poſtqꝫ exie. ī hoc differt
oblatio pꝛīcipis ſpontanea ab
ei⁹ oblatione ī ſabbatis ꝛ kalē
dis:qꝛ nō dimittiꝭ porta aꝑta
vt ppl's veniat ad adorandū:
ſicut dictū ē ī oblatione pꝛinci/
pis in ſabbatis ꝛ kalēdis.
n Et agnū. Iſtā lr̄am cōtinu
at Hieronym⁹ ꝛ eū ſequentes.
ad lr̄am īmediate p̄cedentē. in
qua loquiꝭ ſcriptura de ſacrifi
cio pꝛincipis ſpōtaneo:ꝛ nō dr̄
ibi de quo debeat fieri:ꝓpꭤ ꝙ
hic ꝯñr expꝛimiꝭ ꝙ fiat d̄ agno
anniculo īmaculato. cū certa
mēſura vini ꝛ olei ꝛ ſm̄ hoc pa
tet lr̄a. Sed hoc nō videꝭ mihi
bene dictū ꝓpter duo. Primū
eſt. quia oblatio nō eſt ſimplici
ter ſpontanea: in qua determi/
naꝭ offerenti materia:ꝛ ideo ſi
cut offerre eſt in ei⁹ voluntate:
ita videꝭ de aīali.ſ. ꝙ offerat
qd̄ placet ſibi. dū tñ ſit animal
imolaticiū. Plura vo aīalia
ſunt īmolaticia p̄ter agnū:ſic
hirc⁹:bos:capra:ꝛ plura alia
aīalia. Secūdū eſt qꝛ ſacrificiū
ſpontaneū poteſt interrūpi ꝛ
omnino p̄termitti. de iſto vero
diciꝭ ꝙ fiat quotidie:ꝛ ꝙ eſt ſa
crificiū dño legitimū iuge ꝛ
qꝫ ꝑpetuum. Et ideo dico ſicut
diuidēdo.ſ̄.dixi. ꝙ poſt obla/
tionē ſacerdotis ſūmi ꝛ pꝛīcipis ppl̄i. h ꝯñr agiꝭ d̄ obla
tione iugis ſacrificij q̄ ī lege p̄cipiꝭ oī die fieri:ꝛ hē qd̄
d̄r: Et agnū eiuſdē āni.i.natū eodē āno quo ſumiꝭ ad
īmolandū. o Faciet.ſ.ſacerdos hebdomodari⁹.
p Holocauſtū dño.i.totū incenſū ad honorē diuinū
ꝛ diciꝭ ab holon grece qd̄ ē totū latine ꝛ cauma qd̄ eſt
incendiū. q Quotidie.qꝛ nulla dies poterat tran/
ſiri abſqꝫ oblatiōe iugis ſacrificij. r Semꝑ ma.fa.il.
qꝛ nullū ſacrificiū poterat fieri ante illud.
Et ſacri/

R cantarũ: legam⁹ eũdē dñm ⁊ deũ ⁊ hoīem ⁊ ꝓphetā ⁊ virgā ⁊ radicē ⁊ florē ⁊ principē ⁊ iudicē ⁊ regē: iuſtũ ⁊ iuſticiā: apl'z ⁊ epiſcopũ: brachiũ: ſeruũ: vnigenitũ: filiũ: paſtorē ⁊ primogenitũ: hoſtiũ: viā: angelũ: ſagittā: ⁊ ſapiam: ⁊ multa id gen⁹.

a Hec dicit do. Hucuſq; de pricipe nũc de ei⁹ heredib⁹ ſermo eſt: qb⁹ dare debeat et quorũ ſit vel ad tp̄s vel ī ꝑpetuũ poſſeſſio. b Uſq; ad annũ. ſeptimũ q̄ d̄r decor vel donec iubile⁹. i. q̄nquageſimus aduematur: qñ oīs emptio vel donatio reuertit̄ ad priores dños. Seru⁹ eñ habet vſum ꝓ tp̄e ꝓprietatē poſſeſſionis filius pricipis. c Et nō acci. pri. Sugillat nō ſolũ illi⁹ tp̄is ſacerdotes vel principes: ſ; noſtros q̄z q̄ ditiores fiũt q̄; ante eēnt dignitatis occaſiōe ne tollāt paupib⁹ ꝑ violentiā: vel ſub honoris noīe ſpoliēt diuites: ⁊ filijs ſuis q̄b⁹ debet̄ paterna hereditas: nihil relinquāt niſi q̄d a parētib⁹ ſibi derelictũ ē. Ergo q̄ ditior ē ſacerdos cũ venit ad ſacrificiũ q̄cq̄d pl⁹ habuerit nō filijs debet dare: ſ; pauperib⁹: ⁊ ſāct̄ fratrib⁹ domeſticis fidei q̄ vincũt merita librorũ: vt reddat ea q̄ dñi ſũt dño: q̄ ait:

Mat. 25. d Q̄d vni ex minimis meis feciſtis mi. fe. Ipſe eñ ī paupib⁹ ſuis ſuſcipit̄ hoſpitio: ī carcere viſitat̄: nud⁹ tegit̄: ſitiēs bibit: eſuriēs ſaturat̄. d Diſꝑgat̄ ⁊c̄. In ꝑteſ q̄ ī noīe dñi fuerat ꝯgregat⁹: vel iuxta legē alteri⁹ hereditas trāſeat ad aliũ: ⁊ pereat funiculus diuiſionis: ꝑ quē ſorte ad vnũquēq; venit hereditas. Diſꝑgit autē pplm̄ dei: ⁊ aufert fidei poſſeſſionē ſempiternā: q̄ aliena bona vel rapina vel adulatione vel blādicijs vel p̄textu religiōis filijs fratrib⁹ ⁊ cōſāguineis relinquit.

e Ad occidētē. Alij mare. Scriptura eī ſācta ſitũ iudee deſcribēs ſepe mare occidētē vocat. Notādũ ꝙ loc⁹ ſacerdotũ q̄ ꝓ delicto ſiue ꝓ ignorātia ⁊ pctō coquũt ſacrificia ne cruda offerāt̄ ī atriũ exteri⁹ ad occidētē ⁊ aq̄lonē poſit⁹ ſit: vñ vētus frigidiſſim⁹ orit̄: vbi ſolis lumē occũbit. Ex q̄ oñdit̄ q̄cq̄d ad eduliũ ꝑtinet vel ꝓ errore eē vel ꝓ pctō. Si aũt ꝓ ignorātia offert̄ ſacrificiũ: q̄ to magis ꝓ delicto cōſciētia. vñ Job: Ne forte peccauerint filij

Job. 5. a mei ꝑ ignorātiā ſcz. f Et ſāctificet̄. p. Rab. Qui. ſ. ſāctificatiōi nō fuerat p̄paratus: ne facile nō ſāctificat̄ ſācta tribua

Mat. 7. a m⁹: nec margaritas añ porcos mittam⁹:

Exo. 19. c nec canib⁹ ſāctũ dem⁹. Uñ moyſes tribuſ dieb⁹ ab oī imũdicia ⁊ ab vxorũ cōplexu pplm̄ vult ſāctificari vt accedat ad mōtē ſyna ⁊ ſctificat⁹ ſācta ſuſcipiat. Si aũt acceſſuri ad audiēda v̄ba dei ⁊ ſuſcipiēda ſctificari iubēt̄ ab vxorib⁹: manifeſtũ ē ⁊

1. Cor. 7. a ī lege illud apl'icũ cōtineri: Nolite fraudare īuicē: niſi forte ex con. vt va. ora. Et ex cōſenſu abſtinēdũ ab vxorib⁹ vt vacem⁹ orōni. g Atriũ exteri⁹. Illud de q̄ egeſſus ē ꝑtz fuiſſe interius: ⁊ multa eſſe

Ps. 134. atria ī ſcripturis ſāctis. vñ: Qui ſtatis ī

Joh. 10. c do. do. ī atrio do. dei no. Et ieſus ait: Alias oues ha. que nō ſũt ex h̄ atrio. et illas oportet me adducere: ⁊ fiet vnũ atriũ et vn⁹ paſtor. Sic eñ in greco habet̄ q̄d latin⁹ vno v̄bo plene explicare nō valens in ouile trāſtulit. Cũ eñ dicit ex h̄ atrio: oñdit eſſe aliud q̄d vel in gētiũ turba ad diſtīctionē iſrl': vel ī cel' ad dr̄iam terreni atrij demōſtrat̄. ꝓ q̄litate eī meritorũ vniuiq; officio atriũ delegat̄. h Quadragita. Rab. Quo nũero ieiunat moyſes ⁊ helias: ⁊ ip̄e xp̄s: vbi cibi ibi āguſtia atq; tentatio q̄b⁹ parant̄. vbi aũt venit̄ in ꝑfecti

ſ Lxx. manaa.

faciet illud. Et ſacrificiũ faciet a

a ſ iuxta mane. ſ. diluculo. b ſ dimidiũ. ſ. modiũ. Ephi eni decima pars chori eſt tres modij. ſ.

ſuꝑ eo catamane mane: ſextā; b c

a ſ ſubaudi ſimule.

partē ephi: ⁊ de oleo tertiā ꝑtē

a ſ alij aſꝑgat̄. b ſ hoc eſt.

hin: vt miſceat̄ ſimile. Sacrifi

a ſ nullo die intermiſſum.

ciũ dño legitimũ iugē atq; ꝑ

a ſ omni tp̄e offerendum mane orto ſole. ſ ſic. ſ dux.

petuũ. Faciet agnũ et ſacrifi d

ciũ ⁊ oleũ catamane mane ho

a locauſtũ ſempiternũ. Hec dicit e

dñs deus. Si dederit priceps

ſ vel hereditatem.

domũ alicui de filijs ſuis: hereditas eius filiorũ ſuorũ erit:

ſ iure ſucceſſiōis: nec ad aliũ ab alio trāſibit.

poſſidebunt eā hereditarie. Si aũt dederit legatũ de hereditate ſua vni ſeruorũ erit illius

a ſ ſeptimũ. ſ. ſ tunc.

b vſq; ad annũ remiſſionis: ⁊ reuertet̄ ad principē. Hereditas aũt ei⁹ filijs eius erit. Et nō ac

c cipiet princeps de hereditate populi ꝑ violentiā: ⁊ de poſſeſſione eorũ: ſed de poſſeſſiōe ſua

a ſ ſi potuerit. ſ. princeps: vel accipe vel rapere vel ſub figura honoris tenere q̄ nō ſunt ſua et liberis relinquere.

hereditatē dabit filijs ſuis: ũt

d nō diſꝑgat̄ populus me⁹ vnuſquiſq; a poſſeſſione ſua. Et in f

a ſ vir qui calamũ manu tenebat: et funiculũ cemētarij quo edificiũ metiret̄.

troduxit me ꝑ ingreſſũ q̄ erat g

a ſ vel poſt tergum. b ſ nō dicit cuius oriētalis auſtralis vel cuiuſliber. c ſ cubicula ſacerdotum.

ex laterē porte in gazophylatia ſanctuarij: ad ſacerdotes

ſ. ſ.

que reſpiciebāt ad aquilonem

e ⁊ erat ibi locus vergens ad oc h

cidentem. Et dixit ad me: Iſte eſt locus vbi coquēt ſacerdo i

tes ꝓ delicto ⁊ ꝓ peccato vbi coquēt ſacrificiũ vt nō efferāt ī k

f atriũ exterius: ⁊ ſanctificet̄ po l

a ſ de loco ſacerdotũ qui vergebat ad aquilonē. ſ vir p̄dictus. ſ.

pulus. Et eduxit me in atrium m

g exteri⁹ ⁊ circũduxit me ꝑ quattuor āgulos atrij. Et ecce atri n

a ſ per ſingulos angulos: ſcz quattuor habebat atriola.

olũ erat ī angulo atrij: atriola ſingula ꝑ angulos atrij. In q̄ttuor āgulis atrij atriola diſpo

a ſ in quo numero labores ⁊ tribulationes.

h ſita q̄dragintā cubitorũ ꝑ lon o

a Et ſa. fa. ſuꝑ eo. i. cũ eo vel ꝯñr ad tp̄m. b Catamane. ē aũt cata p̄poſitio greca: ⁊ aliqñ accipit̄ ꝓ trās: vt catagrapho. i. trāſcribo. aliqñ ꝓ per: vt catātiphraſim. i. ꝑ antiphraſim. ⁊ h̄ modo accipit̄ hic catamane. i. ꝑ mane. c Sextā ꝑtē ephi. ſ. ſil'e. Cetera patēt ex dictis. d Faciet agnũ ⁊c̄. repetitio eſt eiuſdē ſententie ad maiorē aſſertionē. Notandũ aũt hic ꝙ iuge ſacrificiũ veteris legis p̄cipit̄ fieri bis in die. ſ. veſpere et mane: vt ꝑtz in Exo. Et in leuit'. nō fit mentio niſi de mane. Et ꝑ hoc innuit̄ ꝙ hec ꝓphetia loquēs de futuro: loquit̄ principaliter de iugi ſacrificio noue legis. ſ. euchariſtia in q̄ offert̄ q̄tidie agn⁹ īmaculat⁹ ieſus xp̄s. nec offert̄ ī veſpere: q̄r tũc nō celebrat̄ miſſa niſi ex aliq̄ neceſſitate: vt ī ordinib⁹: ⁊ potiſſime ſabbato ſancto ꝓpter ꝓtractionē officij ⁊ aliorũ agēdorũ trāſit hora nona ante cōſecrationē hoſtie. Et ſil'r ī natali domini celebrat̄ miſſa de nocte eo ꝙ tũc dñs fuit nat⁹ de virgine. Sed ꝯ̄ iſtud dictũ videt̄ eē q̄d d̄r. ſ̄. Agnũ eiuſdē anni ⁊c̄. xp̄s aũt nō fuit īmolat⁹ p̄mo anno q̄ fuit nat⁹. Ad q̄d dicēdũ ꝙ v̄itas hebraica nō habet: eiuſdē āni ſed ſic habet: Agnũ āni ſui. Oīs aũt ān⁹ ē ip̄i⁹ xp̄i ſicut ⁊ oē tp̄s: Heb. xiij. Ieſus xp̄s heri ⁊ hodie ipſe ⁊ in ſecula: maxime tp̄s grē: cui⁹ anni dicunt̄ anni xp̄i. e Hec dicit. Hic ponit̄ tertiũ incidēs q̄d ē de donationib⁹ p̄ncipis: q̄r ſi dederit portionē ſue hereditatis vni de filijs ſuis: remanebit illi filio ⁊ heredib⁹ ſuis. ſi aũt det alteri durabit donatio vſq; ad annũ iubileũ ⁊ nō vltra. De poſſeſſionib⁹ v̄o populi ſibi ſubiecti nō poterit accipe ⁊ filijs ſuis dare. Et his dictis ꝑtz l'ra. cũ d̄r: Si dederit princeps domũ alicui ⁊c̄.

f Et introdu. Hic ponit̄ quartũ incidēs q̄d eſt de coquinis: ⁊ primo de coquinis ꝓ ſacerdotib⁹ cũ d̄r: Et introduxit me. ſ. angelus apparēs in ſpecie viri. g Per īgreſ. qui erat ī la. por. ⁊c̄. ſicut. ſ̄. deſcriptũ ē cũ ageret̄ d̄ gazophylatijs auſtralib⁹ ⁊ aq̄lonarib⁹ habitatiōi ſacerdotũ deputatis.

h Et erat loc⁹ vergēs ad occidētē. i. q̄ erāt coq̄ne ꝓ ſacerdotib⁹ iō ſubdit̄: i Ubi coquēt ſacerdotes ꝓ peccato ⁊ ꝓ delicto. Iſtorũ eī ſacrificiorũ vna pars erat dñi. ſ. adeps. qui ī altari holocauſtorũ cōburebat̄: ⁊ ſanguis qui ad crepidinē altaris effundebat̄. carnes vero cedũt in vſum ſacerdotũ: iō ſancte dicunt̄. k Ut nō efferant in atriũ exterius. i. ad loca vbi admittũtur laici. l Et ſāctificet̄ populus. i. tangat rem ſanctam: vl' cōmunicet cũ ſanctis. i. ſacerdotibus q̄d non debet facere: ⁊ ſic ſanctificet̄ magis: hic accipitur per oppoſitum. Conſequenter agit̄ de coquinis ꝓ popularibus. cũ dicit̄: m Et eduxit me in atriũ exterius. cui⁹ figura deſcripta eſt ſuperi⁹. n Et ecce atriolũ ⁊c̄. i. quoddā ſpacium quadratum erat in quolibet angulo exterioris atrij ita ꝙ murus medius cingēs atrium exterius claudebat quodlibet atriolũ in duob⁹ laterib⁹: ⁊ murus baſſus alia duo latera oppoſita. o Quadragita cubi. per longũ. ⁊. xxx. ꝑ latũ. Et iō iſta atriola q̄drata ſũt nō aq̄latera: ſic atrium interius

1.Ti.6. b pfecti viri etatē ibi calcāda sūt oīa:ꝛ dicēdū:Habētes victū et
vestitū his cōtenti sim⁹. Etsi dederit mihi dn̄s panē ad vescē/
1.Coꝛ.6. c dū:ꝛ ve.q.ope.ꝛc̄.vel illud:Esca vētri ꝛ vēter escis.d.a.h. et
h.d.Neqꝫ eni ī futuro mādūcabim⁹ et bibem⁹:ſꝫ illo pane ve/
Ps.77. scemur d̄ quo d̄r:Panē angeloꝝ mā.ho.ꝛc̄.Et me⁹ cib⁹ est vt
Joh.4.d faciā volūtatē ei⁹ q̄ me misit.
a Mēsure vnius. Rab. In mēsura
vna q̄ q̄ttuoꝛ maiores angulos possi/
debat mūdi plagas significat:q̄bus ī
sudoꝛe vult⁹ nostri comedim⁹ panem
nostrū:ꝛ oīs laboꝛ noster vēter sterco
riqꝫ ꝓficit. b Victimas ppl̄i. Que
offerunt̄ ꝓ pctō vel ꝓ delicto ꝛ igno
rantia:sed tn̄ in alimenta ꝛ refrigeria
sacerdotū:vt meminerint se nihil ali/
ud debere appetere:cū etiā in templo
carnes eoꝝ refrigerio p̄parate sint.
E T cōuertit ꝛc̄. Ca.XLVII
Aque aūt ꝛc̄.Raba. Sunt et
A aque amare ꝛ pessime. Unde:
Hier c.8.a Quid vobis ꝛ vie egypti vt bibatis
aquas gyon:q̄ hebraice syoꝛ dicūt̄.i.
Ps.68. turbide ꝛ scenose.Un̄:Dabo eis po/
tū aquā fellis.i.ī qua draco habitat
Ezec.29.a q̄ dixit:Mea sūt flumina ꝛc̄.vn̄: In/
Ps.68. trauerūt aque vsqꝫ ad aīam meā. Et
Ps.123. alibi: Forsitan aq̄ absoꝛbuisset nos.
Hec aq̄ alio noīe d̄r mara.i. amaritu/
do:in q̄ lignū crucis mittit̄:ꝛ amara
in dulcia vertunt̄.Lex eī moysi si car
nis sensu intelligat̄:amara est:effodi/
Deu.19.d ens oculū ꝓ oculo:dentē ꝓ dēte. Ui
de in thamar foꝛnicationē.ꝛ osee iun/
ctū foꝛnicarie.hieremie ꝑiçoma. moy
si vxoꝛē ethiopissaꝫ: interfectionē egy
ptij:ꝛ hmōi:q̄ iuxta occidentem l̄ram
amara sūt:ꝛ lectoꝛē nō tā edificant q̄ꝫ
destruūt. d Aque aūt descēdebāt.
Ps. 22. Uiue.s.spūssanct⁹.vn̄:Sup aquā refectiōis educauit me.De
Esa.12.a q̄bus d̄r:Haurietis aq̄s ī gaudio de fon.sal.ꝛ alibi: Bn̄dici/
Ps. 67. te dn̄o de fontib⁹ isrl̄.Et alibi:Me dereliquerūt fontē aque vi
ue:q̄.s.sunt aque doctrine. e Ad meridiē alt.Nō ad aq̄lo/
nē: nō ad occidētē. Nota ꝙ aque iste q̄ egrediunt̄ ꝑ poꝛtā oꝛi
entis in tātū leuas ꝑtes fugiūt:vt a dextris altaris ad meri/
diem pergant. ☞ Et eduxit

a ſ hic numer⁹ ꝑfect⁹ significat etatē:q̄ ad sacer
dotale officiū ꝑuenit̄.vnde: Et dn̄s triginta an/
nos habens venit ad baptismū.
a gū:ꝛ trigitā ꝑ latū. Mēsurę vnı⁹
ſ vnus.
q̄ttuoꝛ erāt.Et paries ꝑ circūitū
a ſ vbi cibi et mensarū p̄paratio.
ambiēs q̄ttuoꝛ atriola: et cůlinę a
fabꝛicatę erāt subter poꝛtic⁹ ꝑ gy b c
a ſ quasi nō ignores q̄ cernis.
rū.Et dixit ad me:Hec ē domus d
culinaꝝ:ī q̄ coquēt mistri dom⁹ e
b dn̄i victimas ꝑpl̄i. Ca. XLVII f
c E T cōuertit me ad poꝛtā g
ſ .s.templi.
dom⁹:et ecce aquę egre/ h
diebantur subter limen i
a ſ nō ad aquilonē vel occidentē.
domus ad oꝛientē.Facies ei do/ k
b mus respiciebat ad oꝛiētē.Aquę l
autē descēdebāt in latus templi
a ſ .i.. b ſ ex hoc ꝑtꝫ sacras esse aquas et salua/
toꝛis significare doctrinā. ſ vbi spōsus cōuiuas
suos pascit et accubat. c ſ nō cuiuslibet loci.
e dextrum:ad meridiem altaris. m

Nico.de lyra

Interi⁹ describit̄ eq̄ laterū ꝛ murus exterioꝛ.toti⁹ edificij vt pa
tuit ex p̄cedētib⁹.Sed de muro medio cingēte atriū exteri⁹ nō
habet̄ aliqua certitudo ex textu:nec ponūt hebꝛei ip̄m eq̄late
rū. a Et culine.i.coq̄ne ſm latinos:ſm hebꝛeos ꝯo culine
sūt foꝛnelli sup quos ponūt̄ caldarie:ꝛ de subtus ignis: ꝛ sic
in idē redit. b Subter poꝛtic⁹.s.atrij īterioꝛis. nā poꝛticus
iste sūt fabꝛicate ī supioꝛi ꝑte atrij exterioꝛis.iste ꝯo culine in
inferioꝛi eius ꝑte. c Per gyrū.i.in quattuoꝛ angulis. ex q̄
videt̄ ꝙ expositoꝛes latini ponētes istas culinas ī laterib⁹ poꝛ
ticuū male dicūt:sic eī ponunt̄ ī eq̄li situ mōtis cū poꝛticibus.
hic aūt dicūt̄ expꝛesse eē subter poꝛticus.Item thalami poꝛti
cuū oꝛiētaliū ſm descriptionē eoꝝ lumē habere nō possunt:sic
et ipsimet cōcedūt:nisi ex illa ꝑte in qua ſm eos ponūt̄ coqui/
ne:ꝛ sic si sup coq̄nas sit edificiū dicti thalami:nullo mō lumē
habere possūt.Si aūt dicat̄ ꝙ sint sub diuo. tn̄ fumus ꝛ fetoꝛ
ascēdētes de coquinis reddūt habitationē thalamoꝝ ineptā:
ꝓpter qđ dicēdū ꝙ coq̄ne siue culine ponēde sūt ī atriolis: ꝓ
pter qđ īmediate post atriola loquit̄ de coquinis:qđ etiam ex
pꝛimit̄ cū subdit̄: d Hec ē dom⁹.i. locus. e Culinarū ī
qua coquēt ministri dom⁹ dn̄i.i.leuite ad h̄ dispositi ꝛ institu/
ti. f Uictimas populi.i.illā ꝑtē victimarū pacificarū q̄ ce/
dit ī vsum offerētiū:ꝑs aūt q̄ cedebat in vsū sacerdotū coque/
bat̄ in gaçophylatijs sacerdotū vt.s̄.dictū est.

In ca.xlvj.vbi d̄r ī postil.ꝛ agnū. istā l̄ram ꝯtinuat Hiero.

Additio. Hoc sacrificiū de q̄ hic fit mētio nō pōt ex/
poni de iugi sacrificio d̄ q̄ agit̄: Nu.xxviij.
Naꝫ ibi p̄cipit̄ cū eo offerri decima ꝑs ephi sile: hic aūt sexta
ꝑs ephi:ibi etiā quarta hyn olei:h̄ vero tertia. ibi etiā p̄cipit̄
fieri cū eo libamē:quarta ꝑs hyn:hic vero nulla fit mētio d̄ li
bamine vini.Cōstat aūt ꝙ eçechiel nō poterat mutare ea q̄ p̄/
cepta erāt ī lege mosaica:ꝑserti ī sacrificijs.vn̄.ij. Paral̄.viij.
Tunc

Tunc obtulit salomō holocausta dn̄o sup altare dn̄i qđ extru
xerat an̄ poꝛticū:vt ꝑ singulos dies offeret̄ ī ea iuxta p̄ceptū
moysi.vn̄ expositio Hiero.vera est.s.ꝙ hoc sacrificiū ē aliud
ab illo iugi sacrificio de q̄ supra Num̄.xxviij.ca.p̄dicto sicut
etiā ī sabbatis ꝛ kalēdis determinauerat sacrificia ꝑ princi/
pem offerēda alia a sacrificijs sabba/
toꝛū ꝛ kalēdarū q̄ numeri p̄dicto ca.
p̄cipiūt̄. Ad pꝛimū aūt qđ obijcit po/
stillatoꝛ dicēdū ꝙ hec oblatio est sim/
pliciter spōtanea.poterat em̄ pꝛiceps
eā p̄termittere sine peccato:sed si eam
voluisset facere determinat̄ sibi mate
ria ꝛ tp̄s:q̄ q̄dē determinatio nō tol/
lit spōtaneitatē cū ī ei⁹ libera volūta/
te licitum fuerat ei facere ꝛ nō facere.
Ad scđm dicēdū ꝙ istud sacrificium
poterat oīno p̄termitti : q̄ꝛ multa de
istis q̄ tradunt̄ ab eçechiele nō ipone
bāt necessitatē p̄cepti ꝑut infra deo
dante dicet̄:sed istud sacrificiū nō po
terat interrūpi.nā si pꝛinceps acceptas
set spōtanee h̄ facere tenebat̄ quoti/
die cōtinuare. et ꝓpter h̄ dicit̄ de eo
ꝙ fiat quotidie.s.acceptāte pꝛīcipe.

Replica. In ca. xlvj. vbi d̄r:Et agnū eius/
dē anni ꝛc̄.ꝙ beat⁹ Hiero. exponit d̄
materia oblationis pꝛincipū.postilla
toꝛ aūt de oblatione sacerdotis q̄ d̄r
iuge sacrificiū. Bur.aūt.ꝓ btō Hiero
nymo dicit postillatoꝛis expositionē
stare n̄ posse q̄ꝛ Nu.xxviij.auctoꝛita
te dei ponit̄ foꝛma quātitas ꝛ quali/
tas offerendoꝝ in iugi sacrificio.con/
stat aūt eçechielē legē mosaicā nō pos
se mutare. Ad qđ r̄ndeo ꝙ p̄cepta h̄
data nō sunt eçechielis ſꝫ dei cui⁹ est
cōdere legē ꝛ īterp̄tari:ſm quātitatē
ꝛ qualitatē:īmo ſm substantiā sacrificioꝛū : vt patet chꝛisto
totaliter cerimonialia auferente et legē in multis mutante:
nec valet expositio quā Burgē. in adiutoꝛiū sue opinionis
assumit:quia cū de hoc sacrificio dicit̄ in littera ꝙ debeat fie
ri quotidie et semꝑ mane: Burgē.exponit:id est pꝛīcipe ac/
ceptante quasi a pꝛincipis volūtate debeat ꝛ opoꝛteat dn̄i p̄/
ceptum et eius executio depēdere:quod falsū videt̄:q̄ꝛ si pꝛī
ceps nō acceptauerit interrūpit̄ ꝛ nō fit quotidie semꝑ mane
ꝛ ita nō meret̄ dici iuge legitimū et sempiternū: q̄ oīa de hoc
sacrificio dicunt̄ in littera.nec bene respondet Burg.rationi
bus postil.nō pꝛime quia videt̄ ꝙ nō fuit illa oblatio sponta
nea. Nā iuge legitimū ꝛ sempiternū non potest dici sponta/
neum.Et sic fingit Burgē.illud qđ dicit ad secūdā rationem
ꝙ videlicet possit interrumpi quia tunc nō esset semper ma/
ne iuge ꝛc̄.que in littera dicunt̄ de hoc sacrificio Burgen.au
tem vsqꝫ ad finē hui⁹ libꝛi aliqua dicit valde dubia: sed non
pꝛobat:et quia non sunt directe cōtra postilla.nō est ꝓpositi
negocij circa ea amplius immoꝛari.Sequit̄.

E T conuertit me ad poꝛtā.Hic ponit̄ Ca.XLVII
quintū incidens quod est de aquis egredientibus de
templo.ꝛ diuidit̄ in tres partes . nā pꝛimo describit̄
earū oꝛtus.secūdo ꝓgressus.ibi: Et conuertit me. tertio co/
natus et effectus.ibi:Et eduxit me.Circa pꝛimū dicit̄:Et cō/
uertit me ad poꝛtā domus.i.templi. h Et ecce aque egre/
diebant̄:ꝑ modum fonticuli scaturientis. i Subter limen
domus ad oꝛientē:id est fluentes inde ad oꝛientē.
k Facies eni domus.i.ostiū tēpli.Dicūt aūt expositoꝛes la
tini ꝙ limē vn̄ dicunt̄ hic aque oꝛiri est limē poꝛtic⁹ tēpli:sed
text⁹ sequēs videt̄ ꝯdicere.cū d̄r: l Aque aūt descēdebāt
in lat⁹ tēpli dextrū:hoc aūt esse nō potest si oꝛiri dicant̄ sub/
ter limē poꝛtic⁹ tēpli:q̄ꝛ fluūt ad oꝛientē vt dictū est.tēplū au
tē est ad occidētē respectu poꝛticus.Et iō dico cuꝫ hebꝛeis ꝙ
limē vnde dicūt̄ egredi est limē sanctisāctoꝝ.vn̄.j. d̄r de istis
aquis ꝙ egrediunt̄ de sanctuario:qđ ꝓpꝛie dicit̄ de sancto/
sanctoꝝ:ꝛ inde trāsibāt ꝑ tēplū declinādo aliquātulū ad la/
tus dextrū:ꝛ inde ad poꝛticū tēpli:ꝛ postea ad atriū interi⁹
fluendo semꝑ versus oꝛientē inter altare holocausti ꝛ latus
meridionale atrij.ꝛ ideo subdit̄: m Ad meridiē altaris.
dicit̄ aūt hic ꝑs meridionalis dextera:q̄ꝛ fluxus istarū aqua
rū est ab occidēte ī oꝛiētē:vt ꝑtꝫ ex dictis.Homo ꝯo ꝓcedēs
ab occi/

a Et eduxit me. Significat q̄ ſtatim ad portā oriētalē per
uenire nō poſſum⁹ niſi p viā porte aqlonis lōgo circūitu p/
ueniam⁹ ad eā. Niſi ei vētū frigidiſſimū calore fidei viceri/
Ro.16.c m⁹: τ ei⁹ regiōes calcauerim⁹: ſm illud: De⁹ aūt cōteret ſa/
thanā ſub pedib⁹ noſtris. portā p quā egrediunt aque τ ſūt
a latere dextro ingredi nō poſſum⁹.
b Mille cu. Rab. De genere maſcu
lino cubitos nō neutro cubita dict/
m⁹: nō ex grāmatice īperitia: ſʒ ꝓpt
ſimplices τ idiotas: quorū ī cōgre/
gatione eccleſie maior ps ē facim⁹.
c Uſq̄ ad talos. Qui plante τ cal/
caneo vicini: q̄ patēt morſib⁹ colu/
Pſ.56. bri. vñ: Ipſe obſeruabit calcaneū tu
Job.13.b um: τ de iuda ꝓditore: Magnifica/
bit ſup me calcaneū ſuū. d Tra/
duxit me vſq̄. Rab. Poſt remiſſio/
nē ſiq̄dē peccatoꝝ: τ initia ꝓfectuū
qñ paululū ad altiora de terrenis co
namur aſcēdere: dño genua flectim⁹
cui oē genu flectit cele. terre. τ infer.
Phil.2.b Et oīs lingua cōfiteat. q. d. ie. c. in
g. ē. d. pa. τc. e Uſq̄ ad re. His ḡ
dib⁹ puenim⁹ ad ſublimia: q̄ tn̄ ipſa
ſublimia vſq̄ ad lūbos τ renes pue/
niūt: vt oīs libido ī nobis trūcet: et
poſſideam⁹ corpis ſāctificationē ſi/
ne q̄ nemo videbit deū. Uñ a pedi/
b⁹ vſq̄ ad lūbos de⁹ cernit igneus.
Indigēt ei igne τ purgatiōe lūborū
Pſ.37. opa. Uñ: Lūbi mei īpleti ſūt illuſio/
nib⁹. Per hos eñ nocte τ die fanta
ſijs illudit inimic⁹. a lūbis xo vſq̄
ad caput τ verticem: p̄cioſiſſimo me/
tallo electri fulgore reſplēduit: vt ni
hil in ſe ſordidū: nihil habeat vilita/
tis. f Quē nō po. Rab. Nec pro/
pheta ei nec humana natura poſt lū
bos torrētē cogitationū trāſire pōt.
vel incētiua vitioꝝ: Uir aūt ille indut⁹ baddim ductor ꝓphete
Eſa.53.c liquido pōt trāſire: q̄ pctm̄ nō fecit: nec inuent⁹ eſt dolus in ore
1.Job.5.d ei⁹. Quis pōt gloriari mūdū ſe habere cor? Mūdus eñ ī ma
Geñ.8.d ligno poſit⁹ eſt τ a pueritia appoſitū eſt cor hoīs ad malū: vt ne
Pſ.50. homo vnius diei a natiuitatis exordio ſine peccato ſit. Unde:
In iniquitatibus cōcept⁹ ſū τ ī pec. cōcepit me mr̄ mea. Nō. ſ. ī
in iniq̄tatib⁹ matris mee vel meis ſed humane cōditionis. Uñ:
Roñ.5.c Regnauit mors ab adā vſq̄ ad moyſen.

a Et eduxit me p viā porte aqlo/
nis τ conuertit me ad viā foras a
portā exteriorē: viā q̄ reſpiciebat
ſ baptiſmi.
ad oriētē. Et ecce aque redūdan b
tes a latere dextro cū egrederet c
vir ad oriētē q̄ habebat funiculū
a ſ eaſdē aquas. b ſ petrā q̄ nobis p aquas bap tiſmi remittunt: hec ſūt initia ꝓfectuum.
b i manu ſua. Et mēnſus ē mille cu
c bitos τ traduxit me p aquā vſq̄
d ad talos. Rurſūq̄ mēſus ē mille:
τ traduxit me per aquaz vſq̄ ad
a ſ poſt mille cubitos qui puenīūt ad talos. b ſ in aqua. ſ. c ſ cubitos.
genua. Et mēnſus eſt mille: τ tra
e duxit me per aquam vſq̄ ad re/
a ſ cubitos. b ſ cogitationū. ſ. icētiuū vl' uorū.
nes. Et mēſus eſt mille torrentē d
a ſ mille quartos cubitos: dauid tn̄ dicit: torrentē ptrāſiuit anima noſtra: ſed ī hebreo habet: torrens ptranſiuit animā meam
f q̄uē nō potui ptrāſire: qm̄ ītumu
a ſ torrēt. b ſ de q̄: De torrēte ī via bibit: τ Cōuerte dñe captiuitatē noſtrā ſicut torrēs ī auſtro.
erāt aque ꝓfundi torrentis: q̄ nō

ab occidēte in oriētē habet ptē meridionalē ad ptē dexterā: vt
pʒ ad ſenſū. a Et cōuertit me. Hic ꝯñr deſcribit iſtarū aqua
rū ꝓgreſſus. Circa qd̄ ſciēdū q̄ expoſitores latini dicūt q̄ iſte
aque ante ſuū egreſſū de atrio interiori diuidunt ī q̄ttuor riuu/
los: quorū vn⁹ vadit ad coq̄nas porticuū auſtraliū. ali⁹ ad co/
q̄nas porticuū aq̄lonariū. alij duo ad
duo latera porticuū orientaliū. vbi ſilr
ſm eos ponūt coq̄ne. Et iſti q̄ttuor ri/
uuli poſt eoꝝ egreſſū de porta oriētali
exterioris muri reflectunt τ cōueniūt ī
vnū. Sed hec diuiſio videt ꝯtraria tex
tui. cū dr̄: Et conuertit me ad viā foras
portā exteriorē τc. q̄ ſeq̄t: b Et ec/
ce aque redūdātes. i. egrediētes.
c A la. de. ſ. porte oriētalis exterioris
muri. Si aūt eēt dicta diuiſio aquarū
ſicut ipſi dicūt. ita egrederent a latere/
ſiniſtro ſicut a dextro. Nā ſm eos egre
diunt p quattuor loca quorū duo ſunt
ad dexterā porte: τ duo ad ſiniſtrā. Itē
ponūt dictā diuiſionē ꝓpter duplicem
cām: vna ē vt aque ſeruiāt coq̄nis por/
ticuū: τ hec ē nulla. nā coq̄ne non ſunt
ibi ponēde vt oſtēſū ē. ſ̄. Alia cā ē vt
leuite lauēt ibi hoſtias: τ hec ſilr videt
nulla: q̄ ſicut pʒ ex textu ſequēti aque
iſte quāto plus ꝓcēdūt v̄ſus oriētem
ſūt maiores. Et ſic dr̄ ī textu poſt egreſ
ſum eaꝝ de muro exteriori menſurant
mille cubiti: τ tn̄ ibi adhuc aq̄ ē parua
ita q̄ attingit ſolū vſq̄ ad talos ſeu ca
uillas pedū ſm hebreos. Et oportet vl
teri⁹ dicere q̄ ſint multo minores ꝓpe
locū originis. ſ. ī atrio īteriori: ſi ibi di/
uidant ī q̄ttuor ptes τ ſic nō apparet q̄
liter ī ill' poſſint hoſtie lauari. Itē iſta
cā mag' ē ad oppoſitū: q̄ nō diuiſa me/
li⁹ deſeruiret dicte lotioni q̄ʒ diuiſa: ꝓ/
pter q̄ dicta diuiſio videt fictitia. maxi
me q̄ textus hoc nō dicit: ſed magis contrariū. τ ideo dico
cū hebreis q̄ aque iſte p vnū riuū ꝓcedūt de loco originis
vſq̄ ad exitū de muro exteriori: τ adhuc iſte riu⁹ ſm hebreos
eſt valde paru⁹. Nā vbi tranſlatio nr̄a habet: Et ecce aq̄ re
dūdātes a latere dextro. In hebreo hr̄: Et ecce aque phialā
tes τc. i. ita tenues: ſicut aq̄ exiēs de ore phiale: vt exponūt
hebrei. d Et mē. eſt mil. τc. deſcribit hic ꝓgreſſus aq̄ ſm
ei⁹ augmētationē. τ pʒ ex dict' lr̄a vſq̄ ibi:

Fili hoīs Et dixit.

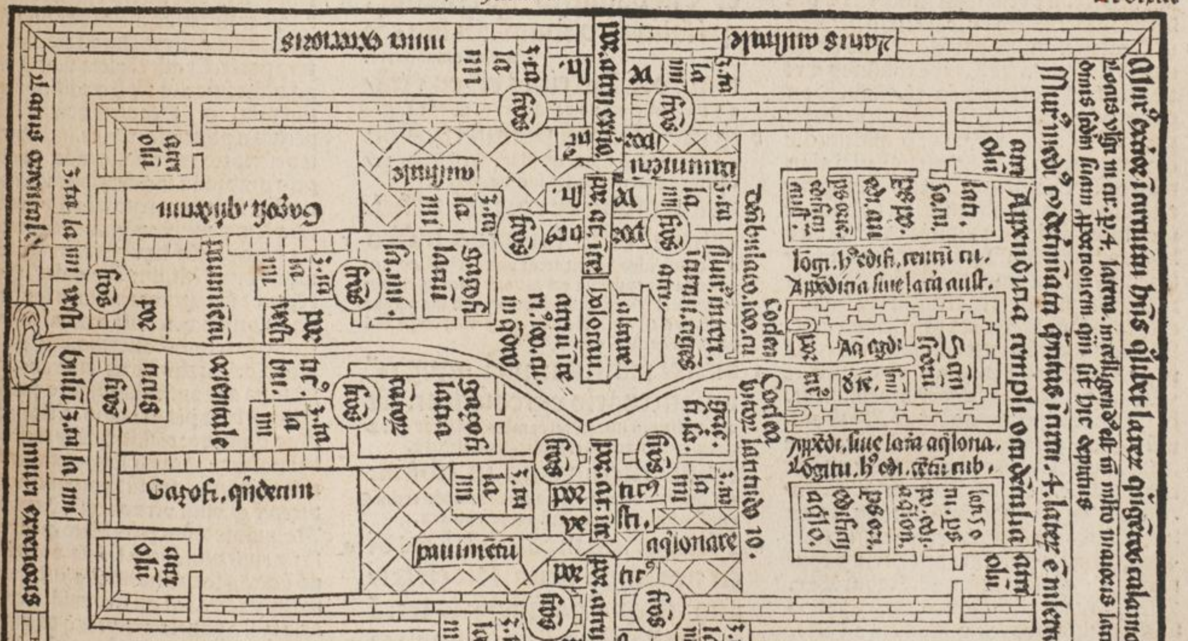

G a Filij hoīs. Rab. In figura.ſ.ſaluato/
ris. Ezechiel eīn interp̄taṫ fortitudo dei:
B vel īperiū vel fili⁹ hoīs dr̄ :ad cōmonitio
nē fragilitatis hūane:ne obliuiſcaṫ cōdi/
tionis ſue:dū magna ei mōſtrenṫ.
b Ad ripā. Rab. Ut q̄ mediā ꝓfundi/
tatē trāſire nō poterat:ſaltē ea q̄ in ripis
ſūt recognoſcat. c Torrentis. Raba.
Torrēs iſte q̄ p̄ aquarū abūdātia fertur
more torrentis ⁊ ſuſcipit pluuias a. Lxx.
dr̄ fluui⁹:eo ꝙ ꝑpetuas aquas habeat:
nō de pluuijs hincinde collectas:ſꝫ viuo
Pſ.45. ⁊ ꝑpetuo fonte manātes. De quo: Flu/
Ibi.64. minis īpetus leti.c.d. Et alibi: Flumē dei
Ibi.92. repletū ē aq̄s. Et eleuauerūt flumina dn̄e
eleuauerūt flu.vo.ſu. d Ad tu.ſabu.
Ut ſteriles frugiferos faciāt irrigantes
plana ⁊ deſerta: ⁊ hierichōtini fontis ſa/
4.Re.2.d cramētū exprimētes:quē heliſe⁹ euangeli
co ⁊ apoſtolico curauit ſale:vt vbi prius
ſterilitas fuerat ⁊ mors:ibi eſſet vbertas
et vita. e Et ſanabunṫ aque. Rab. Mi
ro mō aq̄s euāgelicis aque ſananṫ mor/
tue:ī q̄b⁹ nihil pōt viuere: q̄ nō nouerūt
Ioh.14.a eū q̄ diċ: Ego ſū vita.cui⁹ torrētes habēt
curare piſces plurimos: ⁊ viuāt oīa ad q̄
ꝑuenerint:vt piſcatores ſtent ſuꝑ ripas
ab engaddi vſq; ad engallim. Engaddi
fons vel ocul⁹. Engallim ī principio ē ma
ris mortui vbi iordanis egrediṫ. Engad
di vbi finiṫ mare mortuū:illud puto eſſe
Zach.14.b d̄ q̄ Zacharias: In die illa egredieṫ aq̄ vi
uēs de hierl̄m: ⁊ mediū ei⁹ ī mare primū.
Dan.7.a Et daniel. Quattuor vēti celi īmittebāṫ
Pſ.92. ī magnū mare. Et dauid: Mirabiles ela/
tiones maris.et: Ueni in ꝓfūdū maris:
⁊ t.d.m. Rex egypti⁹ draco dr̄ q̄ cubat in
mari: ⁊ vētilat fluminib⁹ q̄ſi cornib⁹ ſuis.
Et h̄ mare magnū ⁊ ſpacioſum manib⁹.
Qd̄ niſi ſuſcipiat ī ſe aquā fluminis ſiue
torrētis dei qd̄ ī ſe habet mortificat. Hoc
mare ſalſiſſimū ⁊ nimia amaritudīe xp̄s
Eſa.61.a ſua morte curauit.vn̄: Sp̄us dn̄i ſuꝑ me
C eo ꝙ vnxit me:euāgeliçare paupib⁹ mi/
ſit me vt mederer cōtrit̄ corde ⁊c̄. Et hie/
Hie.17.b re. Sana me dn̄e ⁊ ſanabo ⁊c̄. Angeli q̄ꝫ
Mat.27.c q̄ iudeis p̄erāt cū clamarēt: Sāguis ei⁹
ſuꝑ nos ⁊c̄. Et velū tēpli ſciſſū eſt: ⁊ oīa
hebreoꝝ ſacramēta reſerata:dn̄o p̄cipiēti
Hie.51.a rn̄derūt: Curauim⁹ babylonē ⁊ nō eſt ſa/
nata:relinquam⁹ eā.ſ.vrbē cōfuſiōis ⁊ vi
Ioh.21.b tiorū. f Plurime ſpēs ⁊c̄. Rab. Hos
piſces ad dexteram ꝑtē dn̄o iubēte traxit
petr⁹ cētū q̄nq̄gita tres: vt p̄ multitudīe
eoꝝ retia rūperēṫ. Aiūt aūt: Qui d̄ aīan
tiū ſcripſere naturis.cliij. eē piſciū gene/
ra q̄ oīa capta ſūt ab apl̄is:dū nobiles et
ignobiles pauꝑes ⁊ diuites: ⁊ oē genus
hoīm de mari hui⁹ ſeculi extrahūt ad ſa/
lutē. g In ſalinas. Peſtilēte flagella/
to ſtult⁹ ſapiētior erit.erudiūt eni bonos
Luc.14.g exēpla peioꝝ. Uel iuxta illō: Bonū ē ſal.
Si aūt īfatuatū fuerit ad nihil ē vtile. Ut
in ꝑpetuū frugib⁹ careāt ⁊ virore:qd̄ et
vrbs poſt ruinā ſale cōſperſa demōſtrat.
h Omne lignū pomi. Hiero. Horū om/
niū lignorū principatū tenet lignuꝫ vite
Pro.3.c .i.ſapientia. De qua diciṫ: Lignū vite eſt
his qui ap.e. i Primitiua. Lxx.fru/
ct⁹ eius. In renouatiōe ſui:primitiua da
bit vt.ſ.oēs credētiū fruct⁹ primitie ſint:
⁊ ſinguli mēſes ſingulis apoſtolis depu/
tenṫ. k Et folia eius ⁊c̄. Raba. Lxx.
Aſcenſio eius ad ſanitatem:vt ſcꝫ poſt ci
bos fructuū verborum monitis ad cele/
ſtia cōſcendamus. l Quia ioſeph du
plicem fu. Hieronym⁹. Subtracta tribu
leui:q̄ dn̄i mancipata eſt ſeruitio. tribus
G ioſeph

a ſ vir p̄dict⁹ ductor Ezechielis:monet ī ſin/
gulis ꝓphetā vt diligenti⁹ intueaṫ et videat
occulta myſteria.
pōt trāſuadari. Et dixit ad me a
a Certe vidiſti fili hoīs. Et edu/ b c
ſ aliȷ̄ fluminis.
b xit me ⁊ cōuertit ad ripā torrē
tis. Cūq; me cōuertiſſem ecce ī d
a ſ que in paradiſo varijs pomis abundant
c ripa torrentis ligna multa ni/
vel arbores. a ſ ductor preuius.
mis ex vtraq; ꝑte ⁊ ait ad me:
a ſ baptiſmi gratia vel euāgelica doctrina.
b ſ de limine templi domini.
d Aque iſte q̄ egrediūṫ ad tumu e
los ſabuli orīētaliſ: ⁊ deſcēdūt
a ſ orientale.i.mortuū:in quo nihil viuere po
terat et amariſſimū qd̄ grece aſphaltim.i.ſta
gnū bituminis vocant.
ad plana deſerti:ītrabūt mare f
e et exibūt ⁊ ſanabūṫ aque. Et g h
oīs aīa viuēs q̄ ſerpit quocūq; i k
venerit torrēs: viuet: ⁊ erūt pi l
ſces multi ſatis poſtq̄ vene/
rint illuc aque iſte. Et ſanabūṫ
a ſ euāgelicus.
⁊ viuēt oīa ad que venerit tor
a ſ q̄bus dr̄: Faciā vos fieri piſca. hominum.
rēs. Et ſtabūt ſuꝑ illa piſcato/
a ſ oculo.ſ.vel fonte hedi:q̄ ꝓ peccatis ſemꝑ
offerṫ. b ſ fontē vitulorū:q̄ dn̄o mactanṫ:et
vitulū cornua ꝓducēte ⁊ vngulas imitanṫ: q̄
in typo dn̄i ſaluatoris ad altare mactaṫ.
res. Ab engaddi vſq; ad engal m
f lim ſiccatio ſagenaꝝ erit. Plu/
a ſ in mari quondā mortuo.
rime ſpecies erūt piſciū eius ſi
a ſ mūdi.ſ. b ſ humani generis.
cut piſces maris magni multi
a ſ q̄ ei in arca Noe nō fuerit diluuio peribit
ſilr̄ nō ſaluanṫ q̄s hic fluui⁹ nō attingit.
tudinis nimie. In litorib⁹ aūt n
ei⁹ ⁊ in paluſtrib⁹ nō ſanabūṫ: o p
g q̄ ī ſalinas dabunṫ. Et ſuꝑ tor q
a ſ ex omni parte.
rentē orieṫ in ripis ei⁹ ex vtrā/
a ſ vn̄: Foliū ei⁹ nō defluet.et o. que fa.ſ. ꝓ.
h q; ꝑte oē lignū pomiferū. Non
a ſ et erit tāq; lignū qd̄ plātatū eſt ſecus de/
curſus aquarū:quod.f.ſuū da.in tē.ſ.
defluet foliū ex eo: ⁊ nō defici/
et fruct⁹ ei⁹: ꝑ ſingulos mēſes r
a ſ quaſi ideo hec fient:q̄ aque ei⁹ ⁊c̄.ne pu/
temus riparum eſſe vel arborū : aut meſſium
tantarum frugū abundantium:ſed quia aque
e.⁊c̄.non eſt eni volentis neq; currentis ſed
dei miſerentis.
i afferet p̄mitiua: quia aque ei⁹
de ſanctuario egredientur. Et
a ſ diuinorū libroꝝ ſacramēta mōſtrat quoꝝ
alteꝝ ꝑtinet ad litterā:alterū ad ſpiritū.
erunt fructus eius in cibum:
a ſ que molarem doctrinam continent tribu/
unt ſanitatē vt peccātiū curēt vulnera.
k ⁊ folia ei⁹ ad medicinā. Hec di s
cit dominus deus: Hic eſt ter/
min⁹ in quo poſſidebitis terrā
l in duodecim tribub⁹ iſrael: q̄ t
a ſ quaſi due tribus.
ioſeph duplicē funiculū habet

a Et dixit ad me.ſ.angel⁹. b Cer/
te vidiſti.i.ſicut vidiſti:ſic certitudina
liter fiet:ſ̄m tn̄ ſanū ꝓphetie itellectū
de q̄ diceṫ ī fine. c Et edux.me. Hic
ꝯn̄r deſcribiṫ ornat⁹ fluminis ⁊ effect⁹
⁊ primo tāgiṫ ornat⁹.cū dr̄: d Ec/
ce ī ripa ⁊c̄.i.arbores fructifere ⁊ pul/
chre. Cōſequēter tāgiṫ effect⁹.cū dr̄:
e Aque iſte ⁊c̄.i.ad iordanē:q̄ ē ī ꝑte
orīētali terre ſancte: ⁊ curſu ſuo trahit
arenā : ⁊ ſic facit tumulos ſabu. in al/
ueo ſuo ꝑ loca. In hebreo habeṫ: Ad
terminū orientalē: ⁊ redit in eandē ſen
tētiā.nā iordanis fluui⁹ eſt termin⁹ ori
entalis terre ꝓmiſſionis. Qꝫ eīn filij
iſrl̄ habuerūt poſſeſſionē vltra: hoc fu
it ꝑ accidēs:eo ꝙ habitatores illi⁹ ter
re noluerūt eis cōcedere trāſitū pacifi
ce:ſed mouerūt ꝯtra eos bellū:q̄b⁹ de
uict̄ filij iſrl̄ iure belli poſſederūt terrā
eoꝝ. f Intrabūt ma.ſ.mortuū ſiue
ſalis. g Et exibūt.nā iordanis flu
ui⁹ trāſit ꝑ illud mare: ſicut rhodan⁹
ꝑ lacū loſane. h Et ſanabunṫ aque
a ſalſedine ⁊ amaritudine. i Et oīs
aīa viuēs.i.oē aīal. k Que ſerpit.
ſerpere dicunṫ aīalia que mouenṫ ſine
pedibus inter q̄ ſunt piſces. Hic po
nēda eſt figura rep̄ſentās ſimul totuꝫ
edificiū qd̄ ꝑ partes eſt ſuperius figu/
ratū.iſta tn̄ rep̄ſentatio erit ſ̄m lineas
fūdamētales tm̄. l Quocūq; vene
rit ⁊c̄.illud eīn mare diciṫ mortuū: eo
ꝙ aīa nullum ibi viuit.vt diciṫ.q̄.me/
thauroꝝ:ſed ꝑ aquas iſtas ibi deſcen
dentes dulcorabiṫ illud mare et viuēt
ibi piſces in magna multitudine. Et
ſic ptꝫ littera vſq; ibi: m Ab engad.
duo ſunt loca ſuꝑ q̄ piſcatores ſiccabāt
retia ſua. n In litorib⁹ aūt eius.vbi
creſcūt cāne. o Et in paluſtrib⁹.vbi
aque egredientes de ripis ſtant ꝑ mo/
dum ſtagni. p Nō ſanabunṫ.a ſal/
ſedine. ⁊ ſubdiṫ cauſa: q Quia in
ſalinas dabunṫ ꝓ cōdimento ciborꝫ
⁊ pulmētorū. Conſequēter reſumiṫ or/
natus fluminis.cū diciṫ: Et ſuꝑ torrē/
tem ⁊c̄.et patet littera vſq; ibi:
r Per ſingulos mēſes affe.pri.i.fru/
ctus ſufficienter maturos ad eſum.ce/
tera patēt. Et qm̄ cōpleta ſunt omnia
ad diſpoſitiones tēpli et edificiorū per
tinentia. s Hec dicit domin⁹. Su/
perius a principio.xlv.ca.incboata fu
it deſcriptio terre diuidende: ⁊ deſcri/
ptis quibuſdā incidentibus interpoſi
tis: hic ſcriptura reuertiṫ ad deſcribē/
dū dictam diuiſionē prius incboataꝫ.
Et p̄mo ponūṫ hui⁹ terre termini.ſcd̄o
mod⁹ diuidēdi.ibi: Et diuidet̄. Prīa
ī q̄ttuor ſ̄m q̄ttuor terminos hui⁹ ter/
re. Et primo deſcribiṫ termin⁹ aq̄lona
ris.ſcd̄o termin⁹ orīētalis.ibi: Porro
plaga orientalis.tertio auſtralis.ibi:
Plaga aūt auſtralis: quarto occiden
talis.ibi: Et plaga maris. Circa ꝑtes
iſtas quattuor cōſiderādū ꝙ ciuitates
hic noīate ⁊ loca nō ſemꝑ attingunt fi
nes terminoꝝ:ſed ſūt ꝓpinque: ſicut ſi
diceretṫ ꝙ villa vernonenſis ē termin⁹
Normānie ꝯſus paraſi⁹:eo ꝙ īter ip/
ſaꝫ ⁊ riuū diuidētē a frācia normāniā
nō ē aliq̄s locus notabilis nec ſpaciū
magnū terre.ſed quaſi dimidia leuca.
Et ptꝫ lr̄a paucis exceptis q̄ diſcurren
tur. t Quia ioſeph du.⁊c̄. ⁊ h̄ fuit
ex ordinatione iacob q̄ adoptauit in fi
os manaſſen et ephraim filios ioſeph.
Ben.

H ioſeph diuiſa ē ī duas: ephraiꝫ ⁊ manaſſen. Que
Joſ.13.d dixit ad ioſue: Quare dediſti mihi poſſeſſionē ſor
tis ⁊ funiculi vniꝰ cū ſim tāte multitudinis ⁊c̄.
a Poſſidebitis aūt e. ſin. eq̄. Equa ſpacia terre
ſcꝫ ſcḋm multitudinē ſuā: nec arbitrio diuidentꝰ: ſꝫ
ſorte q̄ dn̄i ꝑtāte cōſiſtit. Ipſe qꝫ ioſue diuiſor ter
re nō ꝓpriā ſibi ſeparauit: ne terrā optimā ſibi ele
giſſe videret: ſꝫ ab oīm tribuū ꝑncipibꝰ accepit.
Inter deſcriptionē t̄re. xij. tribuū ioſue filij nun:
⁊ q̄ nūc ꝑ ezechielē fieri īperat: h̄ ītereſt ꝙ ibi ī tri
bubꝰ ſorte terra diuidit: hic īperio dn̄i delegat.
In numeroꝝ qꝫ libro oīs terra ꝓmiſſiōis ī q̄t
tuor plagas breui ſermone diuidit: b Hic eſt
aūt ter. ⁊c̄. Rab. Septētrionalis plaga incipit a
mari magno: ⁊ ꝑ viā ethalon: qḋ īterp̄tat ī cuna
bula meroris ꝑ penitētiā. ſ. venit ad ſedada: vbi
eſt ex latere declinatio. Intelligimꝰ enī īpendētē
nobis emath: indignationē. ſ. dn̄i ſiue emath: ꝟi
tate cōperta: aperiūt nobis putei berotha quos
foderūt ꝑncipes abraā iſaac ⁊ iacob: lōgoqꝫ cir
cūitu ꝑuenimꝰ ad mōtes ſabarim: q̄ poſiti ſūt in
ter damaſcū. i. ſanguinē cilitij: ⁊ cōfiniū emath. i.
ꝟitatis. Sicut ei ꝑ merorē declinamꝰ mala īminē
tia ⁊ ex latere deuitamꝰ: Sic poſt ſanguinē ⁊ cili
ciū vite ſanguinarie anteq̄ꝫ veniamꝰ ad confinia
emath: circūimꝰ ⁊ ꝑuenimꝰ ad mōtes. De q̄bꝰ dr:
Pſ.124. Mōtes ī circūitu eiꝰ: q̄ locꝰ dr atriū thicon. i. me
diū iuxta terminos aurā. i. iracūdiā. vt dicamꝰ:
Mic.7.b Irā dn̄i ſuſtinebo q̄m peccaui ei. Et a mari vſqꝫ
Act.9.a ad terminos damaſci: In quo et paulus a furore
iudaico: ⁊ effuſione eccleſiaſtici ſāguinis lumē ce
citate cōſpexit. Et aſſūpto cilitio ꝑſecutiōis veterꝭ
euāgeliū p̄dicauit: vt ꝑueniret ad atriū fontꝭ eter
ni: ⁊ ī aq̄lone quondā poſitꝰ app̄hēderet terminū
Allego. ꝟitatꝭ. c Porro plaga. Rab. Alleg. Poſt ter
minos aq̄lonis lōgo circūitu ꝑ ethalon ⁊ ſedada
⁊ berotha ſabarim qꝫ ⁊ thicon ⁊ aurā ⁊ damaſcū
⁊ atrium enon ad emath vſqꝫ ꝑuenit. Peruenit
orientalis plaga de medio iracundie. ſ. aurā ⁊ de
medio damaſci ſanguine. ſ. penitētie: ⁊ de medio
galaad. i. reuelatiōis vel tumuli teſtimonij: vt pꝰ
irā et pn̄iam ſpem ſalutis oñdat: ⁊ de medio terre
iſrꝭ q̄ viſionē cōtinet pacis vſqꝫ ad dulciſſima flu
mina iordanis ꝑtingat: q̄ lōge ſeꝑato mari lumē
oriētis cōſequit: vt fluuio iordanis (q̄ interp̄tat
riuus iudicij) ⁊ termino torrētꝭ finiat. d Gala
ad. Qui ē mōs libani collibꝰ copulatꝰ: ī ſorte ru
ben ⁊ gad ⁊ dimidie tribꝰ manaſſe: terminꝰ pheni
Gē.31.c cis ⁊ arabie: ad quē ꝑueniēs iacob de carrā a la
ban cōp̄henſus ē. Finis aūt huiꝰ plage iordanis
fluuius: ⁊ mare oriētale. ſ. mortuū ī h̄ loco nō lin
gua maris rubri intelligit. e Plaga aūt au.
Rab. Poſt plagā aq̄lonis et oriētis cū ortꝰ fue
rit nobis ſol iuſticie: accipimꝰ meridianā plagā:
cū totū nobis deſuꝑ lumē infundit: ⁊ cū abraaꝫ
Inimꝰ cōuiuiū ⁊ vino inebriamur qḋ letificat cor
hoīs cū ioſeph ⁊ fratribus ſuis. Incipit aūt iſta
poſſeſſio a thamar. i. a palma victoriaqꝫ vitioꝝ vſ
qꝫ ad aquas ꝑtingēs ꝯtradictiōis. Semꝑ enī vir
tutibꝰ cōtradicit. Vñ et p̄dicationi euāgelice iu
dei ꝯtra paulū differētes ī toto orbe aſſerūt cōtra
Luc.2.c dici. Et alibi: In ſignū cui cōtradicet. Ois autē
cōtradictio ſāctitas ē: qḋ īterp̄tat cades. Unde:
Pſ.28. Cōmouebit dn̄s deſertū cades qḋ ſcꝫ primū non
habebat dn̄i ſāctitatē ſꝫ cōcuſſū ē atqꝫ cōmotū: vt
Eſa.11.a reciperet hoſpitē dn̄i q̄ dicit: Suꝑ quē requieſcet
ſpūs meꝰ niſi ſuꝑ humilē et quietū ⁊ tremētē ſer
monē meū. Poſt deſertū cades vſqꝫ ad mare ma
gnū ī meridie plage auſtralꝭ torrēs ē ſupradictꝰ: q̄
nō de terra ſꝫ de celo habet aq̄s diuerſaꝝ virtutū
Allego. varietate collectas. f Plaga ma. Rab. Alle.
Occidēs ſemꝑ ī mari ē: ſemꝑ in ſalo: ſemꝑ flucti
bus vbi quotidie naufragia ſuſcitant ⁊ miſeroꝝ
neces ⁊ diuitiarū ⁊ mercium amiſſio: ⁊ tamē cū
hec omnia patientia fregerimus veniemus ꝑ di
rectum ad emath: id eſt domini veritatem: qui vi
ctis perſecutionibus eterna nobis premia repro
miſit.

Et hec

a Poſſidebitis aūt eā ſinguli eque
vt fratꝭ ſuꝰ ſuꝑ quā leuaui ma a
nū meā vt darem patribꝰ ve b
ſtris. Et cadet terra hec vobis
b ī poſſeſſionē. Hic ē aūt terminꝰ c
terre ad plagā ſeptētrionalē a
a ſcḋ in cunabula meroris.
mari magno via ethālō veniē
a ſcḋ latus eiꝰ. b ſcḋ q̄ nūc epiphania ab antio
cho epiphane. ſcḋ furor. c ſcḋ putei.
tibus ſedāda ēmath bērotha
a ſcḋ circūitus mōtiū. b ſcḋ. i. cōfiniū. ſcḋ alꝭ terminū. c ſcḋ ſanguinis ſacci ⁊ oſculi ſiue poculi.
ſabārim: q̄ eſt inter mēdiū dā
a ſcḋ ſymmachus: atriū mediū.
maſci: ⁊ cōfiniū emath dōmus
a ſcḋ mediū. b ſcḋ q̄ īterp̄tat iracūdia.
thicōn: q̄ ē iuxta terminuꝫ āu
rā. Et erit terminꝰ a mari vſqꝫ d
a ſcḋ alij aſerenon. i. atriū fontis.
ād atriū enon terminꝰ dama e
ſci: ⁊ ab aq̄lone ad aquilonem f
terminꝰ emath plaga ſeptētrio
c nalis. Porro plaga orientalis g
a ſcḋ que eſt oppidū damaſci in ſolitudine.
de medio āurā ⁊ de medio da
d maſci ⁊ de medio galaad ⁊ de h i
medio t̄re iſrꝭ: iordanis diſter k
minās ad mare oriētale metie l
e mini plagā oriētalē. Plaga au
a ſcḋ q̄ eſt vrbs ī ſolitudine: q̄ hodie dr palmira hebraice thamar. i. palma. ſcḋ. ſ. ſcḋ incipit. ſ.
tē auſtralꝭ meridiana thāmar
vſqꝫ ad aquas cōtradictionis
a ſcḋ q̄ ē in deſerto maris rubri. b ſcḋ qḋ egy
pti et paleſtine claudit litoribꝰ.
cādes: ⁊ torrens vſqꝫ ad māre m n
ſcḋ ſcḋ. ſ. ſcḋ vſqꝫ
magnū: ⁊ hec eſt plaga ad me
a ſcḋ occidentalis. ſ.
f ridiē auſtralis. Et plaga mārꝭ o
ſcḋ eſt.
mare magnū a cōfinio ꝑ dire
ctū donec venias emath: hec ē p
plaga maris. Et diuidetis ter q
rā iſtā vobis ꝑ tribus iſrael: et
a ſcḋ Nō ē ei diſtinctio iudei ⁊ greci: oībꝰ equa debet hereditas: vnaqꝫ poſſeſſio eſt iſraeli et aduene.
mittetis eā in herēditatē vo
a ſcḋ ſugillat ſuꝑcilium iudeorū q̄ gentes deſpi
ciunt.
bis ⁊ āduenis q̄ acceſſerint ad r
a ſcḋ bona oꝑa. ſ. b ſcḋ et videas filios filioruꝫ
tuorū. ꝑ. ſ. i.
vos q̄ genuerint filiōs in mē s
dio veſtrū: ⁊ erūt vobis ſicut ī t
a ſcḋ cōcorꝑales ⁊ coheredes.
b ſcḋ deū videres.
digenē inter filiōs iſrꝭ. Vobiſ
cū diuidēt poſſeſſionē ī medio
a ſcḋ ſcḋm opera. ſ. ſua recipient.
tribuū iſrꝭ. In quācūqꝫ aūt tri v
bu fuerit aduena: ibi dabitis
poſſeſſionē illi ait dn̄s deus.

Gen. xlviij. vt eſſent capita duaꝝ
tribuū ⁊ haberēt poſſeſſiōes ī ter
ra ꝓmiſſionis ſicut alie tribus.
a Suꝑ quā leuaui manū meā. ꝑ
modū iurādi. b Ut da pa. ve.
qḋ ptꝫ d̄ abraā Gen. xxij. Per me
metipm iuraui dicit dn̄s ⁊c̄.
c Hic ē aūt terminꝰ ter. ⁊c̄. i. de
terminās latꝰ aq̄lonare. d Et
erit terminꝰ a mari. i. incipiens a
mari mediterraneo ꝟſus occiden
tē vſqꝫ ad atriū enon. i. ꝓcedens
ꝟſus orientē vſqꝫ ad locū iſtū.
e Terminꝰ damaſci. i. terminus
huiꝰ ciuitatis. Emath enī ⁊ iſtud
atriū ſūt in cōfinio damaſci ⁊ ſub
eiꝰ dn̄io: īō q̄ſi ꝑ eadē terminatio
ne accipiūt. f Et ab aq̄lone vſqꝫ
ad aquilonē. nō intelligit ꝑ h̄ di
ſtenſio verſus aq̄lonē vltra termi
nū p̄dictū: ſꝫ terminatio lateris
aq̄lonaris qḋ habet duos termi
nos vt dictū eſt: ⁊ vterqꝫ nomina
tur hic aq̄lo. g Porro pla. ori
entalis de medio auran ⁊ de me
dio damaſci: ⁊ ſic īcipit plaga ori
entalis a loco in quo terminat ſe
ptētrionalis: cū dr: De medio au
ran ⁊ de medio damaſci. i. de cōfi
nio vtriuſqꝫ: qḋ eſt idē. h Et de
medio galaad. q2 latꝰ oriētale trā
ſit ꝑ cōfinia terre galaad q̄tū ad
terrā acq̄ſitā modo ſupradicto.
i Et de medio terre iſrael. i. pro
miſſe iſrꝭ. k Iordanis diſter. la
tus orientale. l Ad mare oriē
tale. i. ꝓcedēs ad mare mortuum
ſiue ſalis: qḋ eſt in termino plage
orientalis terre ꝓmiſſionis.
m Et torrens. q̄ dicit torrēs egy
pti. ij. Paral. vij. n Uſqꝫ ad
mare magnum. latus enī auſtrale
terre ꝓmiſſionis incipit a ciuita
te thamar: ⁊ ꝓcedit vſqꝫ ad torrē
tem egypti: ⁊ ad mare mediterra
neū terminat. o Et plaga ma
ris. ſcꝫ occidētalis. nā mare medi
terraneū claudit totū latus occi
dentale terre ꝓmiſſionis. ⁊ dicit
mare magnū reſpectu maris mor
tui: qḋ eſt quidā lacus: ⁊ q2 cōiū
git oceano in termino occidētali
terre habitabilis. p Donec ve
nias emath. iſta emath ē alia ſu
pradicta q̄ lōge ē a mari mediter
raneo. iſta ꝟo iuxta mare. aliter
enī nō terminaret latus occidēta
le illiꝰ terre. q Et diuidetis.
Hic cōſequēter deſcribit modus
diuidēdi terram dicto modo ter
minatā. ⁊ primo quantū ad extra
neos. ſecūdo quātū ad intraneos
in principio ſe. ca. Circa primū di
cit: Et diuidetis terrā iſtam vo
bis. ſequit: r Et aduenis qui
acceſſerint ad vos. de gentilitate
cōuerſis ad iudaiſmū. s Qui
genuerint filios in medio veſtrū.
poſt ſuā cōuerſionē: ⁊ ſic ad eos
ꝑtinet hereditas patrū.
t Et erūt vo. ſicut indi. inter fili
os iſrꝭ habēdo hereditatē ſic̄ ipſi.
v In tri. aūt q̄cūqꝫ fuerit adue
na. i. q̄cūqꝫ tribꝰ cōuerterit gētilē
ad iudaiſmū dabit illi poſſeſſionē
in ſorte ſua: vt ſic nutriat eū ī cul
tu vniꝰ dei: ſicut adduxit eum ad
cultū diuinū.

Et hec

A Et hec noīa. Pe/ Ca. XLVIII a
ſcripta ſancte terre poſſeſſione ſin
gularū tribuū a plaga orientali
vſq̄ ad plagā occidētis.i.maris poſſeſ/
ſio deſcribit̄. Et primū fines accipiūt ab
aq̄lone iuxta viā ethalō ꝑgētib⁹ emath
atriū ſiue aſerenon terminū damaſci ad
aq̄lonē iuxta emath. Incipit aūt primū
trib⁹ dan. Secūda aſer. Tertia neptalī.
Quarta manaſſe. Quīta ephraim. Sex
ta ruben. Septima iude: h̄ a ſiniſtra ꝑte
⁊ cōplet̄ ſeptenari⁹. Deinde primitie ſa/
cerdotū ⁊ leuitaꝝ: ⁊ ſanctuariū dn̄i ī me/
dio: ſanctūq̄ ſanctoꝝ. Urbs q̄ȝ ipſa de/
ſcribit̄ ꝑ ſingula latera ī quadrū q̄ttuor
milia ⁊ q̄ngentos habēs calomos. Sub
urbana q̄ȝ ſacerdotū ⁊ leuitaꝝ ⁊ poſſeſ/
ſio principis. Rurſūq̄ a ꝑte dextra ſuc/
cedūt q̄nq̄ trib⁹: a plaga ſilr̄ orient̄ vſq̄
ad plagā occidētis. Quarū prima ē ben
iamin. ſcd̄a ſymeon ſuā ſpālīter habens
poſſeſſionē: nec vt prius cū iuda mixta.
Tertia iſachar. Quarta çabulon. Quī
ta gad. porteq̄ ciuitatis terne ꝑ ſingu/
las plagas ⁊ nomē ciuitatis qđ in frōte
pontificis auri lamina cōtinet̄. Rab.
Notandū ꝙ. xlviij. ciuitatū q̄ in li. Nu/
me. tribui leuitice dant̄ ad habitādū cū
ſuis ſuburbanis. Hic noīa reticent̄: ⁊ ci
uitates fugitiuoꝝ quarū tres trans ior/
danē: boſor. ſ. ⁊ ramoth ⁊ gaulon ī dua/
b⁹ tribub⁹ ⁊ dimidia tribu ⁊ tres citra
iordanē: cedes. ſ. et ſichem et cariathar/
be. Nō enī in deſcriptione myſtica ⁊ ha/
bitatione ſanctoꝝ ⁊ cōuerſatione ꝑfecta
opus erat fugitiuoꝝ deſcribi auxilia: q̄/
bus iſrl̄ indiguit: adhuc poſit⁹ in terra:
⁊ ꝑ multos labores atq̄ pericula ad hāc
ciuitatē feſtinus veniens in ſingulis ſā/
ctis loquit̄: aduena ſum et peregrinus.
Ps. 119. Et habitaui cū habitantib⁹ cedar mul.
inco. fuit aīa mea. b Et ſup terminuȝ
⁊c̄. Poſt ſeptē tribuū terminos ab orien
te vſq̄ ad occidētē deſcribunt̄ primitie.
c Latitudo. Cōſūmatā ꝑfectāq̄ virtu/
tē ſignificat q̄ decalogo veteris teſtamē/
ti ad euāgelicū ꝑuenit ſacramētū. Si em̄
ab vno addens ſequētem numerum ad
quattuor ꝑuenias denariū cōplebis: et
vetus teſtamentū cōſtringit̄ in nouo et
nouū in veteri dilatabit̄. Hiero. Hec
Ro.11.d relegēs tm̄ dicere poſſū: O altitudo di/
uitiarū ſapientie etſcie dei. d He au/
tē erūt. Iuxta terminū leuitaruȝ deſcri/
bunt̄ primitiarū ſanctuarij. iiij. plage q̄
nō ad populū: non ad vulgus ignobile
neq̄ ad leuitas ꝑtinēt inferiorū graduū
B ſed ꝓprie ꝑtinēt ad cultū ſacerdotū.
e Ad aquilonem. Iſido. Ut aquilonis
frigora relinquentes: ad occidentem ve
niamus quo occidant nobis vitia et in/
tereant. Inde ad orientem tranſeamus:
et orto nobis ſole iuſticie ad meridiem
veniamus in quo clariſſimū nobis iuſti
cie lumen eſt atq̄ ꝑfectum. Et tā ab aqui
lone vſq̄ ad mare q̄ ab oriente vſq̄ ad
meridiem. xxv. milia longitudinis: ⁊ de/
cem milia latitudinis: vt vbiq̄ eadem
longitudinis et latitudinis mēſura ſer/
uet̄. f Filij iſrael. De quibus. ſ. qui
ſcȝ nō offerunt victimas: ſed priuilegio
nominis et erroris ſui humilitate cōten/
Ps. 50. ti ſemꝑ in corde loquunt̄: Iniquitatem
meā ego cognoſco. et. ꝑ. m. c. m. eſt ſem.
Sufficit enim arrianis et huiuſmodi ſi
non appellantur de templo: ſi priſtinam
nominis vmbram quandam et imaginē
teneant.
Sed et

a Et hec no Ca. XLVIII a
mina tribuū a finibus b
aq̄lōis iuxta viā etha/ c
lon ꝑgentib⁹ emath atriū enon
termin⁹ damaſci ab aq̄lone iux̄
viā emath. Et erit ei plaga ori/ d
entalis mare dan vna. Et a ter e
mino dan a plaga orīētali vſq̄ f g
ad plagā maris aſer vna: ⁊ ſuꝑ h
terminū aſer a plaga orīētali vſ i
q̄ ad plagam maris neptalim
vna. Et ſuꝑ terminū neptalim
a plaga orientali vſq̄ ad plagā
maris manaſſe vna. Et ſuꝑ ter/
minū manaſſe a plaga orienta/
li vſq̄ ad plagā maris ephraim
vna. Et ſuꝑ terminū ephraim a
plaga orīētali vſq̄ ad plagā ma
b ris ruben vna: Et ſuꝑ terminū
ruben a plaga orientali vſq̄ ad
plagā maris iuda vna. Et ſuꝑ
terminū iuda a plaga orientali
vſq̄ ad plagā marꝪ: erūt primi k
ſ domino.
tie: quas ſeꝑabitꝪ: vigintiq̄nq̄ l
milibus calamis latitudinis et m
a ſ cui⁹ incertus numer⁹: neq̄ enī in ſingularū
tribuū deſcriptione mēſura certa eſt: ſed ſemꝑ
longitudo latitudine maior ē. b ſ tribuum.
longitudiniſ: ſicuti ſingule ꝑtēs n
a ſ ab oriente vſq̄ ad mare.
a plaga orientali vſq̄ ad plagā
maris: et erit ſanctuariū in me/ o
dio ei⁹. Primitie quas ſeꝑabitꝪ p
a ſ qđ ad quinq̄ ſenſus refert̄: vnde diuinū ſen
ſum poſſidebitis.
dn̄o: longitudo vigintiquinq̄ q
ſ calamorū. a ſ vt poſſitis cōꝑhendere cū oī
b⁹ ſanctis q̄ ſit latitudo longitudo. ſ. et pro. ⁊c̄.
c milib⁹: et latitudo decē milib⁹. r
d He aūt erūt primitie ſanctuarij
e ſacerdotū. Ad aquilonē longi/ s
tudinis vigintiq̄nq̄ milia: ⁊ ad
a ſ occidentem.
marē latitudinis decem milia.
Sȝ ⁊ ad orientē latitudinis de
cē milia: et ad meridiē lōgitudi t
nis vigītiq̄nq̄ milia. Et erit ſā
a ſ tēplū dn̄i. b ſ primitiarū ſacerdotaliū.
c ſ ſed. ſ non vulgo.
ctuariū dn̄i ī medio ei⁹. Sacerdo
a ſ nō paſſim. ſ tm̄ nō alijs. b ſ Lxx. ſadue.
ſ. i. iuſti. de q̄: Iuſt⁹ dn̄s ⁊ iuſticias dilexit. hic
ait: Nō em̄ pater iudicat quēq̄: ſȝ oē iu. de. fi.
de q̄: De⁹ iudiciū tuū regi da: ⁊ iuſti. tuā fi. ⁊c̄.
tib⁹ ſctūariū erit d̄ filijs ſadoch: v
q̄ cuſtodierūt cerimonias meaſ
f ⁊ nō errauert̄ cū errarēt filij iſrl̄:
ſicut errauerūt et leuite. Et erūt
ſ ſicut decime decimarum. ſ vt habeāt
ꝑmitie de ꝑmitiuis terre ſanctū
leuite cōfiniū ſacerdotum: ſȝ vmbilicum. i. me
diū eius: ⁊ ipam poſſeſſionē tenere nō valeant.
ſāctorū iuxta terminū leuitaꝝ.

a Et hec noīa. Ca. XLVIII
Hic deſcribit̄ t̄re diuiſio quā/
tū ad intraneos. Et diuidit̄ ī
tres ꝑtes: q̄r primo deſcribunt̄ ſortes
ſeptē tribuū. ſcđo ſortes ſacerdotū le/
uitarū ciuitatis ⁊ principis. ibi: Et ſu
ꝑ terminū iuda. tertio deſcribunt̄ ſor
tes q̄nq̄ tribuū. ibi: Et reliq̄s tribu/
b⁹. Circa primū ſciendū ꝙ ſicut. ſ. di/
ctū eſt ſortes tribuū incipiūt a termi/
no orīētali toti⁹ terre: ⁊ terminant̄ ad
mare mediterraneū qđ ē termin⁹ occi
dētalis. Inter iſtos aūt duos termi/
nos accipit̄ lōgitudo cuiuſlibet ſor/
tis: ⁊ latitudo ab aq̄lone verſus au/
ſtrū ꝓcedēdo. Et ꝑma ſors incipiēdo
a ꝑte aq̄lonari ē ipi⁹ dan. ſcđa aſer. ter
tia neptalī. q̄rta manaſſe. q̄nta ephra/
im. ſexta ruben. ſeptīa iude. ſm modū
ſuperi⁹ figuratū. xlv. ca. ⁊ h̄ ē qđ dr̄:
b A finib⁹ aq̄lonis īcipiēdo latitu/
dines ſortiū. c Iuxta viā ethalon
ꝑgētib⁹ emath ⁊c̄. iſte ciuitates ſūt in
termino aq̄lonari toti⁹ terre. vt pȝ ex
ꝑdictꝪ. d Et erit ei pla. ⁊c̄. i. ſors dan
ſm ſuā lōgitudinē cōtinebit̄ īter orīē/
talē t̄minū toti⁹ t̄re: ⁊ mare mediter/
raneū qđ ē termin⁹ occidētalis terre.
e Et a ter. dan. i. iuxta t̄minū dan.
f A pla. orīē. ⁊c̄. i. ab orīētali t̄mino
terre. g Uſq̄ ad pla. ma. i. vſq̄ ad
occidētalē ei⁹ t̄minū cōtinebit̄ lōgitu
do ſortꝪ aſer. ⁊ ſic exponat̄ lr̄a d̄ alījs
ſortib⁹. h Et ſu. ter. iu. Hic ꝯn̄r de/
ſcribūt̄ q̄ttuor portiōes. ⁊ diuidit̄ in
q̄ttuor ꝑtes ſm q̄ttuor portiōes q̄ pa/
tebūt ꝑſequēdo. Notādū aūt ꝙ cōſi/
deratꝪ his q̄. ſ. dicta ſūt. xlv. ca. ⁊ in/
ſpecta figura: patēt ꝓ magna ꝑte ea q̄
dicūt̄ h̄ d̄ iſtis q̄ttuor portiōib⁹. Pri/
mo igit̄ determinat̄ eoꝝ ſpaciū. cū dr̄:
Et ſuꝑ t̄minū iuda. i. iuxta ſortē ei⁹.
i A pla. o. ⁊c̄. i. a t̄mino orīētali vſq̄
ad occidētalē. nō tm̄ toti⁹ t̄re: ſȝ trium
portionū. ſ. ſacerdotū leuitaꝝ ⁊ ciuita
tis. k Erūt pri. q̄r ī iſtis ē tēplum.
l Quas ſe. a portiōib⁹ alījs. m Ui
gītiq̄nq̄ ⁊c̄. Tres eī portiōes dicte ſi/
mul iūcte faciūt ſpaciū q̄dratū eq̄late
rū cui⁹ qđlibet lat⁹ ē. xxv. miliū cala/
morū. n Sicuti ſin. p. ⁊c̄. i. ſic porti
ones tribuū īcipiūt ab orīēte: ⁊ termi
nāt̄ ī occidētē ſm lōgitudinē ſuā. ita
⁊ iſte tres ab īuicē diuiſe: ſȝ in h̄ ē dr̄a
ꝙ ſortes tribuū īcipiūt a t̄mino orien
tali toti⁹ t̄re: ⁊ ī ei⁹ occidētalē t̄minū
finiūt̄. Iſte v̄o tres portiōes n̄ ſic niſi
cū eis ponat̄ portio ꝑncipis v̄ſus ori
entē ⁊ occidētē: vt pȝ ī figura ſupi⁹ po
ſita. xlv. ca. Cōſequēt̄ deſcribit portio
nē ſacerdotū d. o Et erit ⁊c̄. i. tēplū
ī portiōe ſacerdotū. vt pȝ ex ſeq̄ntib⁹.
p Primitie q̄s ſe. dn̄o. i. ſacerdotib⁹
miniſtriſ dn̄i. q Lōgitudo. xxv. mi.
ſcȝ calamis ab orīēte in occidētē.
r Et la. x. mi. ab aq̄lōe ī auſtrū. Cōſe
quēt̄ deſcribit q̄ttuor latera hui⁹ por/
tiōis ſacerdotū d. s Ad aq̄. i. latus
aq̄lonare. t Lōgitudis. xxv. mi. q̄
mēſurat lōgitudinē h⁹ portiōis ⁊ idē
ē d̄ latere meridionali qđ ex oppoſito
ſilr̄ mēſurat ſm lōgitudinē. Lat⁹ aūt
occidētale qđ ē v̄ſus mare ē tm̄. x. mi
liū calamoꝝ. ⁊ ſilr̄ orīētale q̄ mēſurat
ex oppoſito latitudinē hui⁹ portiōis.
⁊ ſic pȝ lr̄a vſq̄ ibi: v De fi. ſa. q. d.
ſacerdotes miniſtrātes ī h̄ ſāctuario
erūt iuſti ⁊ mūdi ab idolatria.
Sed et

a Sed ⁊ leuitis ⁊c̄. Iſid. Deſcribit leuitaꝝ poſſeſſio: q̄ vicina q̄dē eſt finib⁹ ſacerdotū: ⁊ eadē habeat ſpacia in longitudīe: ⁊ latitudīe ꝓ multitudīe leuitaꝝ q̄ habet paucitas ſacerdotū: ſʒ tn̄ ꝓprijs terminis vtit: ⁊ intelligit ſe a ſacerdotali gradu eſſe diſiunctā ad reprimendā ſupbiā miniſtroꝝ: q̄ ignorātes humilitatē ſtatus ſui: vltra ſacerdotes itumeſcūt. b Et nō venūdabūt. Ut pmaneat leuitice diſtributionis eterna poſſeſſio: nec meritū dignitatis vincat p̄cio: nec ab alio trāſferat ad aliū: q2 q̄ ſanctificata ſunt dn̄o nō ſūt eoꝝ quibus data ſunt: ſed eius cuius nomine poſſidet. c Prophana. Laica ſcʒ que paſſim ꝓ vulgo liceat habitare: nō ꝙ imūda ſint. aut aliquid in habitatione ſancte terre cōtaminatū putetur: ſed q2 omnib⁹ pret ſacerdotes habitare pmiſſum ſit: ꝑ que intelligimus cuncta q̄ ad ſenſus referim⁹. i. ad corporis voluptateſ que viſu ⁊ auditu tactu odore ⁊ ſapore capimus eſſe ꝓphana: ⁊ tēpli ſanctimoniā nō habere: nec ſacerdotalis eſſe priuilegij: ſed laice vilitatis. d Et he men. Iſid. Cū receſſerim⁹ ab aquilone vēto frigidiſſimo: trāſimus ad meridiē ⁊ poſt ortū in nobis lumē ſcientie: occaſū fortitudinis formidam⁹: nō p̄terita ſed futura cōſiderantes: nec habentes certaʒ virtut̄ poſſeſſionē: ſed quotidie in oratiōe dicētes: Ne inducas nos in tentationē: quā ſcʒ ferre non poſſimus. e Ad plagā ſep. Singula latera ciuitat̄ habent quattuor milia: et quingētos calamos qui faciunt xj. milia paſſuū: et lxxv. al's octingenta. v. vt ſimul omis vrbs ſicut in fine hui⁹ voluminis ſcribitur per circūitū habeat. xviij. milia calamoꝝ: qui faciūt xliiij. milia paſſuum ⁊ trecētos. xl. Et quadrageſimus quart⁹ pſalmus inſcribitur. In finem ꝓ his qui cōmutabuntur: ⁊ ptinet ad ïditam. ſ. amabilē domini. Uel ſm aq̄lam: pro lilijs. Symmachus: ꝓ florib⁹ eccleſie que vrbs dn̄i eſt: Et cōtinet ſa-
44. cramenta. de qua: Aſtitit regina a dex-
Idem. tri. in veſ. deau. cir. va. Et omnis gl'ia filie regis abintus. i. intrinſec⁹: vt nō ſit ſimilis ſepulchris forinſec⁹ dealbatis: ſed intus ⁊ foris omnia lauet parapſidis. f Erunt aūt ⁊c̄. Hec ſpacia per circūitū ambiūt muros ciuitatis: vt inter vrbē ⁊ ea que reliqua ſūt diuidāt. Ex quo oſtendit nullū de his ſpacijs exercentiū opera ciuitatis: capiendorumq; fructuū habere licentiā: ſʒ vacare ab vſu ⁊ ope hominū vt circūmuralia vrbis ſpōte naſcentiū virgultoꝝ atq; herbaꝝ: ⁊ ceteroꝝ q̄ terra gignit habeāt amenitatē. g Ducenta q̄nq̄gīta. Calami. ſ. q̄ ſena cubita habēt ⁊ vnū palmū: ⁊ ſingula latera faciūt paſſus ſexcentos. x. ⁊ vij. paulominus et in cōmuni mille calamos habētes paſſus duo milia quadringentos. lxviij. h Quod aūt rc. Poſt deſcriptionē ſancte vrbis et ſuburbana eius. dicit cetera delegari operarijs ciuitatis: reliquā p̄tē primitiaꝝ ſanctuarij. ſ. i Ex omnibus tri. ⁊c̄. Hoc et in tabernaculo factū eſt ꝓ varietate viriū: alius dat aurū: alius argentū: coccū: byſſū: purpurā ⁊c̄. Et cum ſint dona diuerſa qualitate ſubſtantie. vnū donātiū eſt p̄miū: imo maius eſt eoꝝ qui offerūt q̄dē ꝓ virib⁹ maiora q̄uis parua vt euangelica paupcula. k Omnes pri. Breuiter ꝑſtringim⁹ ꝙ omnes p̄mitie ſanctuarij ⁊ poſſeſſio ciuitatis parit ſupputata ꝑ quadrū cōtineat milia ducēta xlvj. ⁊ partē tertiā. Si enim xxv. milia calamoꝝ qui ſenos cubitos habēt ⁊ palmū vnū faciūt. noſtra. i. romana lx. ⁊ vnū milia ⁊ ſexcētos. lxvij. paſſus: nulli dubiū eſt hec in quadruplū ſupputata ſuperiorē efficere

a Sʒ et leuit̄ ſilr iuxta fines ſacerdotes. xxv. milia lōgitudis: ⁊ latitudiſ. x. milia. Ois lōgitudo viginti q̄nq; milium: ⁊ latitudo. x.
b miliū. Et nō venundabūt ex eo neq; mutabūt: neq; trāſferēt pri- (¶ nō homini.) mitie terre: q2 ſctificate ſūt dn̄o. Quīq; milia āt q̄ ſupſūt i latitu- (¶ ſubaudis longitudine.) (¶ laica. ſ.)
c die p. xxv. milia: prophana erūt vrbis i hītaculū ⁊ i ſuburbana: (a ¶ de qua: Fluminis iper⁹ letificat ciuitatē dei. ⁊ nō pōt ciuitas ab. ſupra mōtē poſita. b ¶ terre)
d ⁊ erit ciuitas in medio ei⁹. Et he (¶ ciuitatis.) mēſure ei⁹. Ad plagaʒ ſeptētrionalē q̄ngēta ⁊ q̄ttuor milia. Et
e ad plagā meridianā q̄ngēta ⁊ q̄ttuor milia. Et ad plagā orīēta lē q̄ngēta ⁊ q̄ttuor milia. Et ad plagā occidētaleʒ q̄ngēta ⁊ q̄ttuor
f milia. Erūt āt ſuburbana ciuita-
g tis ad aq̄lonē ducēta q̄nq̄gīta. Et ad meridiē. cc. l. Et ad orīētē
h cc. l. Et ad mare. cc. q̄nq̄gīta. Qd̄ aūt reliquū fuerit in longitudīe (¶ calamorum.) ſm p̄mitias ſanctuarij decē mi- (¶ calamorum.) lia i orīētē: ⁊ decē milia i occidētē erunt ſic p̄mitie ſanctuarij. Et erūt fruges ei⁹ in panes his qui (a ¶ qui vrbis muros extruūt: et interrupta ⁊ ruinoſa reſarciunt.) ſeruiūt ciuitati. Seruiētes aūt ci- (a ¶ null⁹ ſe putet imunē ab opib⁹ ciuitat̄ certatim oēs extruāt ciuitatē.)
i uitati opabūt ex oīb⁹ tribubus (a ¶ ſanctuarij.)
k iſrl̄. Omēs primitie viginti q̄nq; miliū: ꝑ vigiti q̄nq; milia i q̄drū ſeparabūt in primitias ſctūarij ⁊ poſſeſſionē ciuitatis. Qd̄ āt reliquū fuerit p̄ncipiſ erit ex oi p̄te

a Sed ⁊ le ⁊c̄. Hec eſt ſecūda p̄s ī qua deſcribit portio leuitarū q̄ ſimilis eſt omnino in longitudīe ⁊ latitudine portioni ſacerdotū. ⁊ ſic patet lr̄a: b Quinq; milia. Hic ꝯſr agitur de portiōe ciuitatis cui⁹ lōgitudo ē. xxv. miliū calamoꝝ. ⁊ latitudo. v. miliū. ⁊ hoc eſt qd̄ dicit: Quinq; milia aūt q̄ ſuperſunt in latiudīe. ſ. toti⁹ ſpacij triū portionū dictaꝝ: que latitudo eſt. xxv. miliū calamoꝝ vt dictū eſt. ſ. Hui⁹ autē latitudinis portio ſacerdotū capit. x. milia: ⁊ portio leuitaꝝ. x. milia: ⁊ ſic n̄ reſtant niſi. v. milia que faciūt latitudinē portionis ciuitatis. c Per. xxv. milia ꝓphana erunt vrbis ⁊c̄. i. v. milia latitudinis dicta ꝓtenſa ꝑ. xxv. milia longitudinis faciūt portionē ciuitatis: que diuidit in tres p̄tes. ſ. in ciuitatē ⁊ ei⁹ ſuburbana ⁊ agros ꝓ ſeruiētib⁹ ciuitati: vt p̄tʒ ī figura. ſ. xlv. ca. Q2 aūt iſte p̄tes dicunt hic ꝓphana. hoc eſt large accipiēdo. ſ. ꝓphanū cōmuni vel laico: q2 deputantur vſib⁹ laicoꝝ. Cōſequēter deſcribit menſura iſtarū triū partiū. ⁊ primo ciuitatis. cū dicit: d Et he mēſure ⁊c̄. vbi deſcribitur hec ciuitas in quadro equilatero: cuius qd̄libet latus cōtinet quattuor milia calamoꝝ ⁊ quingentos. et ſunt quattuor latera ꝯtra quattuor p̄tes orbis. ⁊ patet lr̄a. Conſequēter deſcribit ſuburbana. cū dicit: e Erūt aūt ſubur. ciuitat̄. ⁊ ſicut dic̄ hic Ra. Sa. ſuburbana dicunt loca in circūitu ciuitatis. in quib⁹ nō poſſūt dom⁹ edificari nec cultura fieri vinearū vel ſegetū ⁊ huiuſmodi: ſed ſunt ad recreationē ciuiū: quoꝝ latitudo iuxta murū ciuitatis deſcribit. cū dicit: f Ad aquilonē ducēta q̄nquagīta. ſ. calami ⁊ ſimiliter ad alias tres p̄tes. ⁊ patet: Conſequent deſcribit portio ſeruientiū ciuitati. cū dicit: g Qd̄ aūt reliquū fue. in lōgitudine. ſ. portiōis ciuitatis ſm ſuā totalitatē. et dic̄: In lōgitudīe. quia ciuitas cū ſuis ſuburbanis occupat. v. milia calamos in quadrū vt patet ex predictis: et ſic de latitudine toti⁹ portiōis nihil remā et verſus aquilonē ⁊ verſus auſtrū: ſʒ de lōgitudine eius verſus orientē remanēt x. milia calamoꝝ. ⁊ tātū verſus occidētem. de quib⁹ ſubdit: h Et erunt fruges eius q2 colebant. i In panes. i. ꝓ panib⁹ faciendis. k His qui ſer. ciuitati. Dicit hic glo. hebraica ꝙ iſti ſunt gabaonite q̄s Ioſue deputauit ad ſeruitiū cōitatiſ: Ioſue. ix. ſed hoc nō videt veꝝ: q2 Ioſue nō deputauit eos niſi ad ſeruiendū de aq̄s ⁊ lignis in domo domini: vt patet ibidem. Ciuitas aūt hic deſcribit ſeparata a templo ꝑ totā portionem leuitaꝝ. cuius latitudo eſt. x. miliū calamoꝝ. ⁊ C
iteꝝ per magnā partē latitudinis portionis ſacerdotū: vt patet ex predict̄. Item de iſtis ſeruientibus ſtatim ſubditur: l Seruiētes autem ciuitati. operabunt. in diuerſis officijs: ciuitatē cuſtodiendo: malefactores puniendo: ⁊ pacē inter ciues cōſeruādo ⁊ hmōi. m Ex omnib⁹ tribub⁹ iſrael. i. hoīes ad hoc apti aſſument ex omnib⁹ tribub⁹ iſrael indifferent ⁊ ſine acceptione. de quibus tribub⁹ nō ſunt gabaonite. n Oēs primitie ⁊c̄. recapitulatio ē mēſure ſpacij cōtinentis portionē ſacerdotū leuitaꝝ ⁊ ciuitatis q̄ eſt. xxv. miliū calamoꝝ in quadrū. o Qd̄ autem. Hic ꝯſr deſcribitur portio p̄ncipiſ. cui⁹ latitudo eſt. xxv. miliū calamoꝝ: ſicut et ſpaciū triū portionū p̄dictaꝝ. Lōgitudo vero ei⁹ a latē orīētali triū portionū p̄dictaꝝ vſq; ad terminū orientalē toti⁹ terre ſupra determinate: ⁊ ſilr a latere occidētali earūdē vſq; ad terminū occidentalē eiuſdē terre. ⁊ hoc

numerū. Ex q̄ ꝑcipim⁹ oīa intelligēda ſpūalr̄: ⁊ eccl'ie poſſeſſio/
nē multo latiorē eſſe q̄ꝫ quondā fuit in iudea leuitaꝝ: q̄ nec acci
pere quidē ꝑtes ſctē terre: ſꝫ ex ſinglis tribub⁹ xl. ⁊ viij. ciuitatū
nō ex pleno poſſeſſionē: ſed habitationē ⁊ hoſpitiū ſuſceperunt:
vt ipi quoqꝫ q̄ videnſ laici: nec ꝑueniſſe ad ſacerdotalē ⁊ leuiti/
cū gradū: tn̄ ſi operenſ in dn̄i ciuitate
vocanſ de terra ſancta terra mitiū ⁊ vi
Ps. 26. uorū. vnde: Credo videre bona dn̄i in
terra viuentiū. a Principis erit.
De quo ſupra qui tantū accipit quantū
vna tribus. Hic autē diſcimus ꝙ ex cū
ctis tribubus quicquid reliquū fuerit:
hic ſolus accipiat: vt nulla tribus ſit q̄
ꝑncipi dona nō offerat. nō aliūde ſꝫ ex
primitijs q̄ tēplo ⁊ ſctūario: ⁊ delegatꝭ
vrbis partib⁹ ſeruiunt. ⁊ hoc eſt; E regi
one. xxv. ⁊c. vt ſint ꝑmitie inter ſeptē ⁊
quinqꝫ tribus: ⁊ in ꝑmitijs ciuitatis et
ſuburbana ei⁹. ⁊ in medio ciuitatis ſā/
ctuariū tēpli. Sed et de poſſeſſione ciui
tatis quicq̄d relictū eſt principi deputa
bitur: eritqꝫ pars extrema ſeptē tribuū
vicina primitijs ⁊ ciuitati ⁊ templo ī tri
bu iuda ⁊ pars extrema. v. tribuum eo
dē iure quo. ſ. in tribu beniamin: ipa/
qꝫ extrema ꝑs ad ꝑncipē ꝑtinebit.
b Et ad ꝑncipē ꝑtinebit ⁊c. Eodē iure
ipaqꝫ ꝑs extrema ad ꝑncipē ꝑtinebit:
ex quo ſctē ſcripture ſacramēta miran/
da ſunt ⁊ cogitāda magis q̄ꝫ ꝓferēda.
In priori eī diuiſione trās iordanē per
moyſen duab⁹ tribub⁹ ruben ⁊ gad et
dimidie tribuī manaſſe terra diuiſa eſt.
D Infra iordanē aūt ꝑ Joſue filiū nun: ⁊
eleaçarū filiū aarō. Judas poſſedit ab
auſtro: et ephraim et manaſſe tribus di
midia ab aquilōe. Poſtea vero de ſylo
miſſis exploratoribus ꝑ ſingulas trib⁹
deſcriptiōe ſre allata ad ioſue ⁊ ad elea
çarū: beniamin iuxta iudā ab auſtro: ⁊
iuxta ephraim et dimidiā tribū manaſ/
ſe accepit poſſeſſionē. Secūda trib⁹ ſy/
meō hereditatē accepit in tribu iuda vt
Gen. 48. b ipleretur illud: De leui ⁊ ſymeō diuidā
eos in iacob ⁊ diſꝑgā in iſrael. Tertia
çabulon galileaꝫ accepit in qua ē mōs
thabor. Quarta iſachar vbi eſt iezra/
hel vſqꝫ ad iordanem. Quinta aſer vſ/
qꝫ ad montē carmelū qui īminet mari
magno: tyrūqꝫ ⁊ ſydonē. Sexta nepta/
lim in galilea vſqꝫ ad iordanē vbi ē ty/
berias q̄ olī appellabaſ chenereth. Se
ptima dan vſqꝫ ioppen vbi ſunt vrbes
athialon ⁊ ſelebi et emaus que eſt nicopolis. Licet ſicut legiſ
poſtea ceperint ſibi trāſcēſis alijs tribubus vrbem laeſenim tri/
bus dan q̄ eſt paneas. Cum hec ita ſe habeant: ⁊ inter priorē tri
buū deſcriptionem: ⁊ que nunc habeſ in manib⁹ tanta diuerſi/
tas ſit hic conſiderandū eſt: quō ⁊ in preterito inter tribū iuda
⁊ beniamin vrbs et tēplū collocatū ſit. Et in priori quidē deſcri
ptiōe iudas erat ab auſtro: ⁊ beniamin ab aquilone. Hic aūt e/
conuerſo vt iudas ſit ab aquilone ⁊ beniamin ab auſtro. Poſt
que ſecund⁹ eſt ſymeon. tertius iſachar. quart⁹ çabulō. quint⁹
gad. v. videlicet tribus vnde ⁊ reliq̄s t. a. p. o. ⁊c. c De tha
mar. Que nunc palmira a Salomone conſtructa. palma enim
hebraice thamar dicitur que nunc forte: quia ibi palmeta ſunt
palmira vocatur. d Contradictionis cades. Jſido. Omnis
terre ſancte hereditas ab auſtrali plaga iuxta terminos egypti
⁊ riuocorule torrente finitur. Et quia gad interpretaſ tētatio in
poſſeſſione de palmeta tranſimus ad aquas cōtradictionis vſ/
qꝫ ad cades qō interꝑtaſ ſancta: vt intelligam⁹ nos etiā p⁹ vi/
ctoriā mūdi debere eſſe ſollicitos ſemꝑ in metu. Jllius verſiculi
memores: Tētatio eſt vita hominis ſuper terram: et ad ſanctita
tem aduerſarijs repugnantibus peruenire: ſicqꝫ victoriam obti
nere: et e vicino torrentem plenum imbrium contemplemur.
e Cades hereditas contra mare magnum. Cadem vox in he/
breo eſt que et torrentem ſonat et hereditatem: ſed hic mag. tor
rentem qui ingreditur mare magnū riuocorule. Cades autem
batine in deſerto eſt: que extenditur vſqꝫ ad vrbē petram.

Et bi

primitiarū ſctūarij ⁊ poſſeſſiōis a b
ciuitatꝭ e regiōe. xxv. miliū ꝑmi/
tiaꝝ vſqꝫ ad terminū oriētalē: ſꝫ c
⁊ a mari e regiōe. xxv. miliū vſqꝫ d
ad terminū maris ſimilr̄ in par e f
tib⁹ ꝑncipis erit. Et erūt ꝑmitie g
ſāctuarij: ⁊ ſāctuariū tēpli in me
ſ ciuitatis.
dio ei⁹. De poſſeſſiōe āt leuitaꝝ h
⁊ de poſſeſſiōe ciuitatꝭ in medio i k
ſ quicquid reliquū eſt pricipi deputabiſ.
a ꝑtiū pricipis erit inſ terminū iu l m
b da ⁊ iter ſminū bēiamī ⁊ ad prici n
pē ꝑtiebit. Et reliqſ tribub⁹ erūt o
tales portiōes a plaga oriētali
vſqꝫ ad plagā occidētalē: benia
ſ pars vel poſſeſſio.
min vna. Et cōtra terminū ben/ p
iamin a plaga orientali vſqꝫ ad
plagā occidentalē ſymeon vna.
Et ſuper ſminū ſymeōiſ a plaga q
oriētali vſqꝫ ad plagā occidēta/
lē iſachar vna. Et ſup terminuꝫ
iſachar a plaga oriētali vſqꝫ ad
plagā occidētalē çabulon vna.
Et ſup terminū çabulō a plaga
orientali vſqꝫ ad plagam maris
gad vna. Et ſup terminū gad ad
a ſ notha: quā iudas pri⁹ tenuit.
plāgā auſtri i meridiē. Et erit fi/ r
a ſ nō locū ſed aquas ſignificat: in quib⁹ pplus dño cōtradixit: et moyſes offendit.
c
d nis de thamar vſqꝫ ad āq̄s ꝯtra s t
e dictiōis cades: hēditas ꝯtra ma v

eſt qō diciſ: Qō aūt reliquū fuerit principis erit ex omni ꝑ/
te. In hebreo habeſ: Hinc ⁊ inde: q2 in ꝑte oriētali ⁊ occidē/
tali tm̄ reſpectu triū portionū ꝑdictaꝝ eſt portio principis.
ideo ſubditur: a Primitiarū ſanctuarij. in iſtis primiti/
is intelligiſ portio ſacerdotū et etiā leuitarū ⁊ ſimiliter ciui/
tatiſ. ideo ſubdiſ: b Et poſſeſſiōis
ciuitatis e regione. xxv. miliū primiti
arū. tres eni portiōes ꝑdicte laterali
ter iuncte faciūt. xxv. milia calamos
per quadrū: vt. ſ. dictū eſt. c Vſqꝫ
ad terminū orientalē. i. a latere orien
tali dictaꝝ primitiarū vſqꝫ ad termi/
nū orientalē toti⁹ terre eſt ſupple por
tio principis. d Sed ⁊ a mari e re/
giōe. xxv. miliū. i. a latere occidētali
dictarū primitiarū qō vocaſ hic ma/
re eo ꝙ eſt verſus mare mediterrane/
um. e Vſqꝫ ad ter. ma. i. vſqꝫ ad li/
tus maris totā terrā terminātis.
f Silr̄ in ꝑtib⁹ ꝑnci. erit. i. de poſſeſ
ſiōe ei⁹. g Et erūt ꝑmitie ſanctua.
⁊ ſāctua. tēpli in medio ei⁹. i. poſſeſſi
onis principis. nam ab oriente ⁊ oc
cidēte includit dictas primitiaſ: vt di
ctū eſt. Cōſequenter oſtendiſ q̄d ſit a
latere auſtrali ⁊ aquilonari. cū diciſ:
h De poſſeſſiōe aūt leuitaꝝ ⁊c. Hec
ꝑpoſitio de vno modo teneſ materia
liter: ⁊ ſic exponit Hugo cardinalꝭ vt
ſit ſenſus: Jllud quod ꝑtinet ad poſ/
ſeſſionē leuitarū ſub quo nomīe intel
liguntur ſacerdoteſ hic: eo ꝙ ſunt de
tribu leui. i Et de poſſeſſione ciui
tatis. i. illud quod ꝑtinet ad poſſeſſi/
onē ciuitatis. k In medio partiū
principis. ſupple exiſtens. nā vna ꝑs
principis includit predicta ab orien/
te: altera ab occidente. l Erit inſ
terminū iuda ab aquilōe. m Et in
ter ter. beniamin. ab auſtro: ⁊ ſic lit/
tera iſta loq̄ſ de limitatione portiōis
ſacerdotum leuitarum et ciuitatis a
parte aquilōari et auſtrali. Sed hec
expoſitio videſ eſſe contraria littere
immediate precedenti: que loquitur
de limitatiōe portiōis pricipis: ⁊ ſimi
liter littere immediate ſequēti. cū di/
ciſ: n Et ad ꝑncipē ꝑti. qō ipe ex/
ponit extorte ſic. i. ad portionē attin/
get principis. nā ad ipaꝫ terminaſ ab
oriente ⁊ occidēte. Itē hec expoſitio
nō eſt ſolū extorta ſed etiā falſa. nam
vbi trāſlatio nr̄a habet: Et ad princi
pem ꝑtinebit. in hebreo habeſ: Et principis erit. Ex quo pa
tet manifeſte ꝙ loquiſ de principis portione. Dicēdū igiſ ꝙ
hec ꝑpoſitio de aliquādo teneſ localiſ terminatiue: vt cum
diciſ: talis receſſit de pariſius. li de ſignificat terminū a quo
receſſit. ⁊ ſic teneſ hic cū diciſ: De poſſeſſione autē leuitarū
⁊c. i. de termino iſtarū poſſeſſionū ab oriente ⁊ occidente. ꝓ
cedit poſſeſſio principis vſqꝫ ad terminū orientalē ⁊ occiden
talē toti⁹ terre: et terminaſ ad ſortē iuda ex parte aquilōis:
⁊ ad ſortem beniamin ex parte auſtri. ⁊ eodē modo terminā/
tur tres portiones ꝑdicte: vt patet in figura: ſed ſcriptura lo
quiſ hic de poſſeſſione principis. o Et reliq̄s tribubus.
Hic ꝯſr̄ deſcribunſ ſortes. v. tribuum exiſtentes a parte au
ſtrali terre ita ꝙ ſors beniamin ſm̄ ſuā lōgitudinē ſituaſ iu/
xta portionē ꝑncipis et ciuitatis. ⁊ ꝯſr̄ alie quattuor ꝓcedē
do verſus auſtrū. ⁊ ſors gad ē ī fine auſtrali toti⁹ terre: ſicut
deſcribiſ in figura ſupra poſita. xlv. ca. q̄ diligenſ iſpecta pa
tet littera paucis exceptis. p Et cōtra terminū beniami.
i. iuxta ſortē ei⁹. q Et ſup terminū ſymeōis. i. iuxta ſortē
ei⁹. r Et erit finis. i. termin⁹ ſortis gad: ⁊ ꝑ ꝯſequēs ter/
min⁹ auſtralis toti⁹ terre. s De thamar. nomē ē ciuita/
tis exiſtētis in termīo auſtrali terre inter terminos terre oriē
talē ⁊ occidētalē. iō ſubdiſ: t Vſqꝫ ad aq̄s ꝯtra. ca. de q̄
bus aq̄s hr̄ Nu. xx. ⁊ ſūt verſus orientē. v Hereditas cō/
tra ma. ma. i. ſors gad ꝓtendiſ v̄ſus occidentē vſqꝫ ad ma/
re mediſraneū, qō dr̄ hic mare magnū reſpctū mariſ mortui.
Cōſeq̄ntur

G a Et hi egreſſus ciuitatis a plaga ſeptentriona/
li qui.⁊c. De ambitu ciuitat[is] qui per latera ſingu
la in quadrum quattuor milia quingentos cala/
mos habuit preteritus ſermo predixit: qui faciũt
decem et octo milia calamorum vt in preſenti quo
ꝙ capitulo poſitũ eſt
.i.xliiij.milia paſſuũ.
⁊.cccxl.paſſus. Nũc
ſcribit̃ p ſingula late
ra.i.xj.milia paſſuuꝫ
et octogintaꝗꝫ paſ
ſus per ternas fuiſſe
portas. b Et ad
Pſal.14.d plagã. Quis ſapiẽs
ĩtelliget hec: q[ui] recte
vie dñi: et iuſti ambu
labũt in eis. Preua/
ricatores vero corru/
ent in illis. c Et
porte ciuitat[is] in om.
Jſido. Has duodecĩ
portas vel exit⁹: p q̃/
litate meritorũ atꝗꝫ
virtutũ ſingulis tri/
bubus ſub apoſtolis
et patriarcharum no
minibus arbitor con
iugatas. De quib⁹ in
Apo.21.d Apoca. Johãnis ap
tius ſcribit̃. Et intra
diuinarum ſcriptura
rum ſacramẽta teſtã/
tur: ⁊ neceſſe ẽ vt tal[is]
ciuitas decẽ et octo
milia per circũitũ te/
neat calamorũ. ſub q̃
numero ĩ duo de.xx.
pſ. lex natural[is] ⁊ gra
tia euangelij deſcribi
tur: quib⁹ eccleſia. i.
vrbs ſaluatoris extrui
tur. Hiero. Hoc bre
uiter admonẽdũ eaſ/
dem tribus in circũi/
tu tabernaculi ſic ca/
ſtrametataſ vt ad ori
entẽ fuerit iudas iſa/
char ⁊ çabulõ filij lye
Ad meridiẽ ruben ſy
meon gad. duo filij lye: et tertius fili⁹ çelphe an/
cille lye. Ad occidentem vero ephraim: manaſſes
et beniamin duo ſcilicet filij rachelis: quia ioſeph
pro tribu leui que ſacrificijs deputata eſt in duas
trib⁹ ephraim et manaſſen diuiſa eſt. Ad aquilo/
nem autem dan et neptalim et aſer: quorum pri/
mus et tertius filij ſunt bale ancille rachelis. ſecũ
dus filius ſelphe ancille lye ignobiles et ad aqui
lonem poſiti: quippe ex ancillis inter ſe diſſidenti
bus generati. Sed hoc iuxta numerorum librum
et deſcriptionẽ tabernaculi: que iubẽte deo moy/
ſi ore dicta eſt. Noſtra vero vrbs que eſt ciuitas
Pſ.86. magni regis: cuius artifex et conditor deus. de
qua dicitur: Jpſe fundauit eam altiſſimus. aliam
habet tribum in terra ſancta deſcriptionem et mẽ
ſuram et poſſeſſionis ordinem: et plagas tribuũ
ſingularum. Primum plage aquilonis opponun
tur tres porte ⁊c. quorum primogenitus ruben:
iudas regie ſtirpis auctor et leui. Super cuius no
mine in tabernaculi et caſtrorum deſcriptione ni/
hil dictum eſt. vt primogenita poſſidentes quaſi
genus regale et ſacerdotale aquilonis frigora
contemnamus.
d Jbidem. Nunꝗ̃ recedemus ab ea: ſicut a pri
Jo.14.e ori. Unde: Surge abeamus hinc. Et reli. vo do.
Jo.13.d ve. de. ſed eternam habet poſſeſſionem: et fit ei ipẽ
Mt.28.d poſſeſſio. ſm illud: Ecce ego vobiſcum ſum oĩbus
diebus vſꝗꝫ ad conſũmationem ſeculi.

re magnũ. Hec eſt terra quã mit/
tetis in ſortẽ tribub⁹ iſr[ae]l: ⁊ he pti/
a tiões eaꝝ ait dñs de⁹. Et hi egreſ
ſus ciuitat[is] a plaga ſeptẽtrionali
q̃ngẽtos ⁊ q̃ttuor milia mẽſura/
c bis. Et porte ciuitat[is] in oĩb⁹ tri/
bub⁹ iſr[ae]l. Porte tres a ſeptẽtrio/
ne. Porte rũben vna: porta iũda
b vna: porta leui vna. Et ad plagã
orientalẽ q̃ngẽtos ⁊ q̃ttuor mi/
lia: et porte tres. Porta ioſeph
vna: porta bẽiami vna: porta dã
vna. Et ad plagã meridianã q̃n/
gẽtoſ ⁊.iiij.milia metier[is]: ⁊ porte
tres. Porta ſymeõis vna: porta
iſachar vna: porta çabulon vna.
Et ad plagã occidẽtalẽ q̃ngẽtos
et quattuor milia: et porte tres.
Porta gãd vna: porta aſer vna:
porta neptãlim vna: p circũitũ de
cẽ ⁊ octo milia. Et nomẽ ciuita/
d tis ex illa die: dñs ibidẽ. Amen.

ſ porte exit⁹. — a ſ qui primogenit⁹. b ſ qui regie ſtirpis auctor — ſ a quo ſacerdotes. — ſ duo filij rachel. — ſ filius bale ancille. — ſ tres filie lye. — a ſ hi duo filij zelphe ancille lye. — a ſ filius bale ancille rachelis. — a ſ nunc hieroſolyma.i.viſio pacis.

Finit Eçechiel ppheta.

Cõſequẽter ponit̃ recapitulatio breuis dicte diuiſiõis. cũ d[icitu]r: Hec ẽ ter.⁊c.
⁊ ptꝫ. a Et hi egreſ. Hec eſt vltĩa ps ĩ q̃ deſcribit̃ ciuitas edificãda in q̃/
dro eq̃latero. cui⁹ latera ſũt diſpoſita v[er]ſus q̃ttuor ptes orb[is] p̃ncipales: et
q̃dlibet lat⁹ hꝫ in lõgitudĩe calamos q̃ttuor milia q̃ngẽtos ⁊ tres portas
a trib⁹ tribub⁹ d̃nomĩata. Dic̃ igit̃: Et hi egreſ. ci. i. latera ⁊ porte p q̃s fit
egreſſus. cetera patẽt ĩſpecta figura h[ic] ĩferi⁹ poſita vſꝗꝫ
ibi: b Et nomẽ ci. ſupple erit. c Ex illa die. q̃ erat
edificatat. d Dñs ibi. nõ ſolũ p eſſentiã potẽtiã ⁊ p̃
ſentiã: ſic ẽ in alijs loc[is]: ſꝫ etiã p ſpecialẽ ſuoꝝ bñficioꝝ
Ompleta ex/ (ĩfluentiã. e Amen. i. ſic fiat. G
c poſitiõe viſiõis imagĩarie pcedẽdũ: ẽ ad inq̃rẽ
dũ q̃d p dictã viſionẽ imagĩariã deſignet̃. Nã
hic eſt intellect⁹ p̃ncipalis pphetie ſic oſtẽſũ fuit ſupra
in p̃ncipio capituli quadrageſimi. Sciẽdũ igit̃ ꝙ circa
h[oc] varie dixerũt doctores hebrei ſil[ite]r ⁊ latini. Antiq̃ ve/
ro hebrei dixerũt ꝙ imaginaria viſio edificatiõis tẽpli
⁊ ciuitatis q̃ p̃dicta ẽ: ſignificat reedificationẽ tẽpli p⁹
reditũ captiuitat[is] babylõice p çorobabel ⁊ ſocios ei⁹.
⁊ reedificationẽ ciuitatis hieroſolymitane p neemiam
⁊ ppl[u]m iſrael ad hoc adiuuantẽ. Dixerũt tñ ꝙ hec edi/
ficatio nõ fuit cõpleta tp[or]e çorobabel ⁊ neemie: ſed pl[ur]es
reges pſaꝝ deuoti addiderũt ad edificia iſta potiſſime
circa templũ vt ſatis haberi põt ex.j. Eſdre. ⁊.ij. Ma/
chabeo. Dicit etiã Joſeph⁹ antiq̃tat[um] iudaice: libro.xv.
ꝙ Herodes aſcalonita rex iudee cuius tp[or]e natus fuit
xp̃s: fecit edificia magna ⁊ ſũptuoſa ad fortificationeꝫ
ciuitat[is] et d̃corẽ tẽpli. dic̃ ẽt ꝙ ad altitudinẽ tẽpli addi
dit.lx.cubitoſ. Nã çorobabel ⁊ alij adiutores eleuaue
rũt ip̃m p ſexagĩta cubitos tm̃. ⁊ ipſe addidit ſexagĩta:
vt ſic eſſet eiuſdem altitudinis ſicut fuerat templũ Sa/
lomonis per chaldeos deſtructum ⁊ tanta deſcripta ẽ
ſupra altitudo hui⁹ templi imaginarie viſi. Ad hoc au
tẽ inducũt argumentũ ex p̃ncipio viſiõis capituli qua/
drageſimi vbi fit mentio de deſtructiõe ciuitatis p chal
deos. cũ dicit̃. xiiij. anno poſtꝗ̃ pcuſſa eſt ciuitas: fctã
eſt ſup me man⁹ dñi ⁊c. Et d̃nr deſcribit edificationem
ciuitat[is] ⁊ tẽpli vſꝗꝫ ad finẽ libri. Ex quo videt̃ ꝙ ad cõ
ſolationẽ ppl[ĩ] adhuc ĩ captiuitate detẽti ppĥa loquat̃
de materiali reedificatiõe ciuitat[is] ⁊ tẽpli: quã dicunt
cõpletã mõ p̃dicto: ſꝫ h[oc] dictũ ſtare nõ põt: q[uo]d oſtẽdo p̃/
mo de ciuitate ⁊ tẽplo ſil[ite]r. ſcd̃o de quolibet p ſe. De tem/
plo nãꝗꝫ p çorobabel inchoato patet.j. Eſdre.iij. ꝙ fu/
b c d e it edificatũ in eodẽ loco in q̃ fuerat tẽplũ Salomonis.
Et ſil[ite]r de reedificatiõe ciuitatis p neemiã: ptꝫ Neemie
ij. ꝙ fuit in eodẽ loco in quo pri⁹ fuerat. nam reedifica/
ta fuit reparando interruptiones ⁊ ruinas muroꝝ per

loca diſſipata. Certū eſt aūt ex .iij. ⁊ .iiij. Reg. ꝙ tēplū ſalomo/
nis edificatū fuit in ciuitate hierl'm: ⁊ ꝑ cōſequēs tēplū reedi/
ficatū fuit ꝑ çorobabel. ⁊ in hoc cōueniūt oēs hiſtoriographi
iudei et latini. Tēplū aūt ⁊ ciuitas que imaginarie ſupra de/
ſcribunt diſtant ab inuicē per .xxviij. milliaria et plus: ergo i/
poſſibile eſt vt videtur ꝙ viſio imaginaria de edificatiōe ciui/
tatis et templi poſt reditū de babylone intelligat. Qr aūt tan
tū diſtent declarat ſic: Nā īter ciuitatē ſupra deſcriptā cū ſub/
urbanis ſuis ⁊ inter templū cū oīb' edificijs ſibi adiūctis: ē to
ta latitudo portiōis leuitarū continēs .x. milia calamorū: ⁊ de
latitudine portiōis ſacerdotū .iiij. milia calamoꝝ ⁊ plus: ſed il
lud plus dimitto. Iſta vero .xiiij. milia calomoꝝ faciūt .xxviij.
miliaria: quod ſic declaratur: Nā quinqꝫ pedes faciunt vnū
paſſū. paſſus .cxxv. vnū ſtadiū. octo vero ſtadia faciūt vnum
miliare ſic nominatū: qꝛ ꝯtinet mille paſſus: quod patet ex di
ctis. nā octies .cxxv. faciunt mille. vñ verſus: Quinqꝫ pedes
paſſū faciunt: paſſus q̄ꝫ centū. Viginti quīqꝫ ſtadiū: ſi des mi
liare: Octo facies ſtadia duplicatū ſit tibi leuca. Hoc igit ſup
poſito videndū eſt de q̄ꝫtitate calamoꝝ. Ex dictiſ aūt .s. .xl. ca.
patet ꝙ vnus calamus continet ſex cubitos: de cubitis ſāctua
rij quoꝝ quilibet continet vnū cubitū vſualē et palmū: vt ibi
dē fuit oſtenſū. Cubit' aūt vſualis cōtīet pedē ⁊ dimidiū: ⁊ ſic
calamus cōtinet nouē pedes ⁊ cū hoc ſex palmos: qui faciunt
vnū pedē et plus: ſed illud plus dimitto. ⁊ ſic ptꝫ ꝙ calamus
vnus cōtinet duos paſſuſ. Igit cū mille paſſus faciāt miliare
vnū vt predictū eſt: ſequit ꝙ mille calami faciūt duo miliaria:
⁊ ꝑ ꝯſequēſ .xiiij. milia calamoꝝ faciūt .xxviij miliaria. ⁊ ſic pa
tet ꝓpoſitū. Secūdo ſeparatim oſtendit de templo ⁊ ciuitate in
choatis per çorobabel et neemiaꝫ. ⁊ primo de tēplo ⁊ ciuitate:
qꝛ ſupra deſcribit murus exterior longitudinis quingentoruꝫ
calamoꝝ in quolibet quattuor lateꝝ ſuoꝝ. Quingenti vero ca
lami faciūt vnuꝫ miliare: ⁊ ſic circūitus muri eſt .iiij. miliaria.
Circūitus aūt tēpli ꝑ çorobabel inchoati nunq̄ꝫ fuit tante cō/
tinentie: immo nec etiā cū tota ciuitate hierl'm in qua fuit er/
go ⁊c̄. Itē ꝓpheta vidit aquas egredientes de tēplo ⁊ ꝓceden
tes vſqꝫ ad mare mortuū ad ſanandū illud de ſua amaritudīe
vt poſſent piſces ibi viuere: vt habet .s. .xlvij. ca. Certū eſt aūt
ꝙ in tēplo ꝑ çorobabel inchoato: ⁊ poſtea ꝑ romanos deſtru/
cto. nunq̄ꝫ fuerunt tales aque: nec mare mortuū factū eſt dul/
ce. Itē idē pōt argui de lignis fructiferis ſupra dictas aquas
exiſtentib' ⁊ primitiua facientib' quolibet menſe: qꝛ nunq̄ꝫ ita
factū eſt. ergo ⁊c̄. ꝓpt hec ⁊ multa in viſiōe eçechielis ꝑſcripta
que verificari nō pñt de tēplo poſt captiuitatē reedificato: ptꝫ
falſitaſ opiniōiſ ꝑdctē. Itē idē oñdit ꝯ ciuitate ꝑ ſe qꝛ .s. .vl. ca. d
ſcribit ī q̄dro eq̄lato: cui' q̄libet lat' cōtīet calamoſ .iiij. milia
⁊ q̄ngētos: q̄ faciūt .ix. miliaria: vt ptꝫ ex dict .s. Et circūit' ci/
uitat ibi ꝯſcribit .x. ⁊ .viij. miliū calāoꝝ q̄ faciūt .xxxvj. milia
ria. ciuitas aūt inchoata per neemiā nunq̄ꝫ habuit tantā capa
citatē: nec ēt decimā partē: ꝓpt qꝺ dicta opinio reprobat mo/
do nō ſolū a latinis ſꝫ etiā ab hebreis.

Dicūt igit hebrei moderni ꝙ hec vltīa viſio Eçechiel ē
intelligenda de edificijs ciuitat ⁊ tēpli: ī aduētu meſ/
ſie ꝯſtruendis: quē expectāt ventuꝝ tanq̄ꝫ hoīem puꝝ:
ꝓphetā tñ ſanctiſſimū etiā moyſe ſāctiorē. Dicūt etiā ꝙ regna
bit tpalit ſup oēs gētes q̄s ſibi ſubijciet ⁊ iudeis. ⁊ edificabit
ciuitatē ⁊ tēplū materialit: ſicut hic deſcribit ab Eçechiele ꝓ/
pheta. Hunc aūt errorē q̄ꝫtū ad hoc ꝙ negāt xp̄m in lege ⁊ ꝓ/
phetis ꝓmiſſū eſſe deū: ⁊ q̄ꝫtū ad hoc ꝙ dicūt ei' aduentū ad/
huc futurū: ego ſatis īprobaui ꝑ ſcp̄turas ve. teſ. in quadā q̄/
ſtiōe de q̄libet annis plib' iā elapſis: tñ adhuc repetā pauca d
illis. ⁊ p̄mo ad oſtēdēdū ꝙ xp̄s in lege ⁊ ꝓphetis ꝓmiſſus ſit
ver' de' ⁊ ver' hō. dꝛ eī Eſa .ix. de ip̄o: Paruul' nat' eſt nob: ⁊
fili' dat' ē nob. ī q̄ exp̄mit manifeſte ei' hūanitas. ꝑ h̄ aūt qꝺ
ſubdit: Et vocabit nomē ei' admirabil ꝯſiliari': de' fort: pa
ter futuri ſcli: p̄nceps pacis. exp̄mit ei' diuinitas. Itē Hiere.
xxiij. Ecce dies veniūt dic dñſ: ⁊ ſuſcitabo dauid germē iuſtū.
vbi trāſlatio chaldaica apd hebreos auctētica habet: Statuā
dauid meſſiā iuſtū: ⁊ regnabit rex ⁊ ſapiēſ erit: ⁊ faciet iudiciū
⁊ iuſticiā ī terra. ſequit: Et h̄ ē nomē qꝺ vocabūt eū dñs iuſt'
nr̄. Per h̄ āt ꝙ dꝛ: Suſcitabo dauid germē iuſtū. apparet eius
hūanitaſ. ꝑ h̄ aūt qꝺ ſequit: Et h̄ eſt nomē qꝺ vocabūt eū do.
iuſt' no. exp̄mit ei' diuinitas. nā ꝓ h̄ noīe: dñs: hebraica ve/
ritas habet nomē dñi tetragrāmatō. qꝺ ſm hebreos eſt nomē
ſūmi dei creatoris oīm. vñ dicit Ra. Moy. in libro directiōis
dubioꝝ pte p̄ma. ca. lx. ꝙ h̄ nomē dñi tetragrāmatō ſignificat
diuinā eſſentiā ſignificatiōe ꝑfecta ⁊ īmixta. Cetera xo nomi
na vident deriuata ab opib' diuīs: vt creator dñs ſaluator: ⁊
huiuſmodi. Itē Michee .v. dꝛ: Et tu bethleē ephrata paruul'
es in

es ī milib' iuda: ex te mihi egrediet q̄ ſit dñator in iſrl. ⁊ egreſ
ſus ei' ab initio a dieb' eternitatis. Qr aūt hec auctoritas eti/
am ſm hebreos intelligat de xp̄o: patet Mat. ij. qꝛ ſapientes
iudeoꝝ eā allegauerūt corā herode q̄renti natiuitatis xp̄i lo/
cū. ⁊ ꝑ egreſſū ei' de bethleē exprimit ei' natiuitas tpalis in
humana natura. ꝑ egreſſū aūt ipſi' ab initio a dieb' eternita
tis. exprimit eius natiuitas eternalis in natura diuina. Qr
aūt ſecūdo dicūt xp̄m adhuc vēturū eſt falſuꝫ: qꝛ Dañ .ix. de
ſcribit tp̄s aduēt' ipſi' ſub certo numero ānoꝝ .ſ. ſub .vij. heb
domadib' annoꝝ q̄ faciūt q̄dringentos .xc. an. Iſte vero nu/
merus annoꝝ cōplet' fuit tpe paſſionis xp̄i. ſicut diffuſe dcla
raui ſcribēdo ſup danielē: ꝓpter qꝺ hic cā breuitatis omitto.
Itē Dañ .ij. de tpe aduēt' xp̄i dicit: In dieb' regnoꝝ illoꝝ ſu
ſcitabit de' regnū qꝺ in eternū nō diſſipabit. qꝺ ſm hebreos
intelligit de regno meſſie: ⁊ ſicut patet: ibi loquit ꝓpheta de
quattuor regnis ſibi ſuccedentib' .ſ. babylōioꝝ: pſarū: greco
rū ⁊ romanoꝝ. ⁊ ideo regnū xp̄i incepit tpe q̄ vltimū .ſ. regnū
romanoꝝ fuit in ſua ptāte: qꝺ maxīe fuit tpe auguſti ceſaris:
quo tpe xp̄s de virgine fuit nat': vt patet Luc. ij. Exijt edi/
ctū a ceſare auguſto ⁊c̄. Itē Aggei .ij. Adhuc vnū modicum
⁊c̄. ſequit: Et veniet deſiderat' cūctis gētib': ⁊ īplebo domuꝫ
iſtā gl'ia dicit dñs exercituū. ſequit: Adhuc magna erit glo/
ria dom' iſtius nouiſſime plus q̄ꝫ prime. ꝑ hoc aūt qꝺ dicit:
Veniet deſiderat' cūctis gentib'. intelligit aduent' xp̄i etiaꝫ
ſm hebreos. ꝑ hoc aūt ꝙ p̄mittit: Adhuc vnū modicū ē. ap/
paret ꝙ eſt p̄teritus. nā a tpe quo Aggeus hoc dixit vſqꝫ nūc
.ſ. vſqꝫ ad annū dñi: Mcccxxxij. ī quo hec ſcripſi plus q̄ꝫ mil
le ⁊ ſexcenti fluxerūt anni: q̄ nō vident poſſe dici rationabi/
liter vnū modicū. Itē certū eſt ꝙ Agge' loquebat de tēplo ꝑ
çorobabel inchoato dicēs: Veniet deſiderat' cūctis gentib'.
⁊ implebo domū iſtā gl'ia. Ex quo patet ꝙ ſtāte illo templo
xp̄s venit ⁊ ip̄m impleuit gl'ia: qñ ibi oblat' fuit: ꝓpter qꝺ ſā
ctus ſymeon tūc exclamauit: Lumē ad reuelationē gentiū: ⁊
gl'iam plebis tue iſrael. hoc etiā ptꝫ per h̄ qꝺ ſubdit: Magna
erit gl'ia huius domus nouiſſime plus q̄ꝫ p̄ie. Prīa nāqꝫ di/
cit templū Salomonis qꝺ fuerat deſtructū. Nō pōt autē di/
ci ꝙ templū ꝑ çorobabel ⁊ ſuos ſequaces reedificatū: quod re
ſpectu templi Salomonis fuit quaſi nullius reputationis in
edificijs et ornatibus ⁊ conſimilibus fuerit magis glorifica/
tum in aliquo: niſi per preſentiam chriſti qui oblatus ibidem
fuit: et in eo pluries predicauit et plura miracl'a fecit: vt habe
tur in euangelijs. Illud enī templū ſtetit vſqꝫ ad .xlij. annuꝫ
poſt paſſionē chriſti in quo deſtructū fuit ꝑ romanos. Qr au/
tē tertio dicūt iudei xp̄m in p̄mo aduentu ſuo venturū ad re/
gnādū tpaliter in poteſtate magna: patꝫ māifeſte falſū ꝑ illō
quod dicit Zacharie .ix. Exulta ſatis filia ſiō: iubila filia hie/
ruſalē: Ecce rex tuus veniet tibi iuſtus ⁊ ſaluator: ⁊ ipſe pau
per et ſedens ſuper aſinā ⁊ pullū filiū aſine. quod exponit eti
am a doctoribus hebreis de aduentu meſſie: vt dclaratū fuit
ibidē: ⁊ ſic patet ꝙ eius aduentus primus p̄dicit a ꝓpha fu/
turus ī pauptate et humilitate et nō in terrena gloria ſeu po/
teſtate. Itē Eſa .lij. de chriſto dicit: Ecce intelliget ſeruus me
us ⁊c̄. qꝺ intelligit de chriſto etiā ſm hebreos antiq̄s: et etiā
totū capitulū ſequēs ſic ibidē fuit dictū. ⁊ ibi ſubdit de ip̄o:
Et inglorius erit inter viros aſpectus eius. ⁊ ibidē ſubdit: Et
deſiderauimus eū deſpectū et nouiſſimū viroꝝ. virū doloꝝ.
⁊ ſcientē infirmitatē. ⁊ quaſi abſcōdit' vult' ei' et deſpect' .et
poſtea: Sicut ouis ad occiſionē ducet ⁊c̄. Ex quib' patet ꝙ
prim' aduent' meſſie nō fuit p̄nūciat' futur' in ptāte ⁊ gl'ia: ſꝫ
humilitate et pauptate magna: nec ad tpaliter regnandū: ſꝫ
ad patiendū: ⁊ ꝑ ſuā paſſionē nos miſericordit redimenduꝫ.
vnde ibidē dicit: Ipſe aūt vulnerat' eſt ꝓpt iniq̄tates nr̄as
attrit' eſt ꝓpter ſcelera nr̄a: diſciplina pacis nr̄e ſup eū ⁊ li/
uore eius ſanati ſum'. Qr at dicūt iudei ꝙ meſſias in aduētu
ſuo edificabit eis tēplū materiale: ſicut p̄dicit ab Eçechiele.
⁊ ex hoc ſumūt argumentū cōtra nos ad ꝓbandū ꝙ ieſus na
çaren' nō fuit meſſias ver': qꝛ nō edificauit templū ſic ꝑ ꝓphe
tas fuerat ꝓmiſſum: nō valet: qꝛ ꝓphete magis dicūt cōtrari
um. Nā aggei .ij. in auctoritate ſup' allegata dicit de tēplo ꝑ
çorobabel inchoato. Magna erit gl'ia domuſ iſti' nouiſſime.
Ex quo patet ꝙ nō eſt alia materialiter edificanda ꝑ meſſiā.
Itē Hiere. nā iſta de qua loquit ꝓpheta nō eſſet nouiſſima.
iij. dicitur de aduentu chriſti primo. Aſſumā vos vnū de ciui
tate: et duos de cognatione: ⁊ introducā vos in ſion: in quo
p̄dixit ꝓpheta paucos valde de iudeis reſpectiue ad fidē ca/
tholicā ꝯuertēdos. ⁊ ſubdit ibidē: In dieb' illis ait dñs: nō
dicent vltra arca teſtamenti dñi: nec aſcēdet ſup cor: nec recor
dabuntur illius: nec viſitabit: nec fiet vltra. Nūc aūt ita eſt ꝙ
taberna

tabernaculū moyſi fuit factū ad reponēdū arcā teſtamēti dn̄i:
vt ptꝫ Exo. xxv. et ſilr̄ tēplū Salomōis ad ꝙ fuit factū: vt pa
tet in plibus locis. iij. ⁊. iiij. Regꝰ. ⁊. ij. Paral. ⁊ iō ſi arca vltra
nō fiet: ꝑ ꝯſequēs nec tēplū. ꝓpt qꝺ iudei vt ꝯn̄r dicant: ſic di-
cūt ꝙ meſſias ī aduētu ſuo edificabit eis materialr̄ tēpluꝫ: ſic
reſtituet eis arcā teſtamēti: ꝓpitiatoriū ⁊c̄ ptinētia ad veteris
legis cultū. Cū igr̄ Hieremias ꝓpheta dicat ꝙ arca materia-
lis teſtamenti nō fiet vltra: nec erit in recordatiōe vl̄ memoria
ſcꝫ ad ꝯſtruendū: ꝑ conſequēs ꝑdixit templū materiale vlteri
us nō reedificandū. Itē ad hoc pōt induci quod dicr̄ Hiere.
vij. Nolite cōfidere in ꝟbis mendacij dicētes: Templū dn̄i tē
plū dn̄i tēplū dn̄i eſt. In hebreo habet: Templū dn̄i tēplū dn̄i
templū dn̄i tria: in plurali. q. d. mendaciū eſt dicere ꝙ tria tē-
pla ſint ſucceſſiue edificāda. ⁊ ideo poſt tēplū Salomonis qꝺ
fuit primū. ⁊ tēplū ꝑ ꝫorobabel inchoatū: ⁊ ꝑ romanos deſtru
ctū qꝺ fuit ſcꝺm. nō reedificabit iudeis tertiū. Argumentum
aūt de ieſu naꝫareno nō valet: qꝛ tēplū ꝑ ipm edificatū ē eccle-
ſia ſiue cōgregatio fideliū in fide charitate formata: q̄ eſt ſpūa
le templū. de cuius edificatiōe dicit Matth. xvj. Sup hāc pe-
trā edificabo eccliam meā. Cauillationes aūt iudeoꝝ ꝑ q̄s ni
tunt ſcripturas vete. teſ. ꝑallegatas ꝑuertere: ꝓpter ꝓlixita-
tē vitandā hic omitto: qꝛ illas poſui diffuſe in quadā q̄ſtione
de quolibet. de qua. ſ. mētionē feci. ⁊ qꝛ cauillatiōes illas ex-
ponendo libros veteris teſtamenti replicaui ſaltē ꝓ magna ꝑ-
te in locis in quibus exponunt auctoritates predicte. Expoſi-
tionē aūt vltime viſiōis eꝫechielis ex cauſa exponendā reſer-
uaui poſt expoſitionē libroꝝ omniū veteris ac noui teſtamēti.

Opinio catholicoꝝ.

Reprobatis dictis hebreorū ſm grām a dn̄o mihi datā:
ꝯſequenter videndū eſt quid de viſiōe ꝑdicta dixerūt
doctores catholici. et ſunt tres modi dicendi. Nam aliqui vt
beatus Hiero et beatus Gregoriꝰ dixerūt ꝑ viſioneꝫ Eꝫechiel
imaginariā: edificationē eccleſie in ſacramētis ⁊ moribꝰ eſſe ſi
gnificatā: ⁊ hunc ſenſū in exponēdo ſecuti ſunt expoſitionem
imaginarie viſiōis ꝓut ſupiꝰ eſt deſcripta: quaſi totalr̄ dimit
tēs. cū tn̄ ab illa ſit inchoandū: ſicut dictū fuit. ſ. ī ꝑncipio. xl.
ca. Dicit etiā vlterius beatus Grego. Homel. j. ſup hāc viſionē:
ꝙ ille ſenſus viſiōis imaginarie eſt totaliter relinquēdꝰ: eo ꝙ
viſio illa ꝯtinet impoſſibilia qꝺ arguit ex eo quod dicr̄. ſ. xl.
ca. Et mēſus eſt latitudinē edificij calamo vno. ꝑ hoc aūt ꝙ di
cit edificij abſolute. loquir̄ de toto edificio ſꝫ Grego. ⁊ poſtea
ſubdit: Et menſus eſt portā a tecto thalami vſqꝫ ad tectū eiꝰ:
latitudinē. xxv. cubitoꝝ: ⁊ fecit frōtes ꝑ. lx. cubitos. Ex q̇bꝰ ſic
arguit: Frōtes ſunt in porta: ⁊ porta in edificio: ⁊ ſic maiꝰ con
tinet in minori. ſ. lx. cubiti. in. xxv. ⁊ xxv. in vno. ꝙ aūt eſt īpoſ-
ſibile. ergo ⁊c̄. Dicit etiā ꝙ hoc factū eſt ex ordinatiōe diuina:
vt legentes dictā viſionē relicto ſenſu imaginario tāqꝫ nullo
myſticū quererēt intellectū. ſed magiſter Richar. de ſācto Vi-
ctore reputās in hoc dictū Grego. minꝰ verū ꝓceſſit quaſi via
oppoſita. declarās in expoſitiōe ſua poſſibilitatē totiꝰ edificij
ſuperiꝰ deſcripti: de ſenſu alio nihil dicēdo. ſi aūt alibi de hoc
aliq̇d dicit ignoro. ſoluit aūt argumentū btī Gregorij ꝑ hoc ꝙ
oīa tēpli edificia ſil̄ ſūpta dicunt vnū edificium. ⁊ nihilominꝰ
qꝺlibet ꝑ ſe dici pōt vnū edificiū: ſicut totū maneriū regis pa
riſius dicr̄ domꝰ regia: ⁊ tn̄ ſunt ibi multe domus. ſ. palatiū:
camera cauſarū: capella ⁊ ſic de alijs. ⁊ ideo cū dicit. ſ. xl. ca.
Et mēſus eſt latitudinē edificij calamo vno ⁊c̄. edificiū ibi ac-
cipit ꝓ muro exteriori ſm aliq̇s. vl̄ ꝓ domūcula ſupra portā
edificata ſm alios vt dictū fuit ibidē. Dn̄s Hugo cardinal. ꝓ-
ceſſit quaſi media via declarās poſſibilitatē edificij imagina-
rie viſionis: et cum hoc de edificio eccleſie per aliqua loca īmi
ſcuit. hoc tn̄ fecit incōplete et etiam interciſe: eandē etiā ſnīam
ſub diuerſis ſimilitudinibus pluries repetēdo. ⁊ ꝓpter eandē
cauſā expoſitio beati Gregorij videt minus apta. nam ꝑ mon
tē ſupra quē ꝓpheta dicit dimiſſus. ſ. xl. ca. dicit ſignari xp̄ꝫ.
Itē ꝑ virū menſurantē edificiū. itē per portā ⁊ etiā alia plura.
licet autē dictū beati Grego. non intendā in aliquo reprobare.
tn̄ aliquibus videretur ꝯuenientiꝰ exponi viſio ꝑdicta: ſi ꝑ di
uerſas ꝑtes ⁊ ſimilitudines ſignificarent diuerſa. Item beatꝰ
Grego. de dicta viſiōe expoſuit tm̄ primū ca. ſ. xl. ⁊ adhuc icō-
plete. nā illo tꝑe obſeſſa fuit romana ciuitas ⁊ multū afflicta.
ꝓpter qꝺ ſe excuſat de vlteriori ꝓſecutione. ibi terminās dicte
viſionis expoſitionem: decē tamen homelias ꝯtinentē.

Poſt ca. xlviij. in myſticatiōe vbi dicit in poſtilla: Nā ali-
qui vt beatus Hieronymus.

Additio. Circa plurima que cōtinentur in ꝓphetia
Eꝫechielis duo ſunt conſideranda. vnū eſt
ꝙ inter ceteros ꝓphetas iſte pluribꝰ vtitur parabolis: vt pa-
tet in ꝓceſ

tet in ꝓceſſu ſue ꝓphetie in qua q̄plurimas metaphoras in
ducit. vn̄ ipe ꝺo dicebat ſupra ca. xx. A. a. a. dn̄e deꝰ ipi dicūt
de me: Nūq̇d nō ꝑ parabolas loquit iſte. quaſi diceret: Om-
nes ſermōes illius ſūt parabolici: ex qua cōſideratiōe habet
ꝙ iſte viſiōes edificationū quas Eꝫechiel tradit cōmunit ſūt
methaphorice intelligende: ⁊ iō ꝓceſſus Grego. exponēdi hu
iuſmodi viſiones cenſeri debet ꝓpriꝰ ⁊ lr̄alis ſm modū loq̄n
di ipſius ꝓphete: ſicut in his q̄ parabolice dicunt ſenſus lit-
teralis eſt nō ille q̇ ꝑ litterā ſignificat: ſed q̇ ꝑ res ipſas q̄s lit
tera ſignificat intelligit: ꝓut dictū eſt in ꝓlogo ſup geneſim.
Scꝺm eſt ꝙ hic ꝓpheta aliqua ꝓponebat ꝑ moduꝫ ꝑcepti q̄
tn̄ nō debent intelligi vt ꝑcepta. ſ. vt iponāt neceſſitatē obſer
uādi: ſed quaſi cōſilia q̄ nō habēt vim obligandi ad penam ſi
nō ſeruent. vn̄. ſ. ca. xlv. dicit: Hec dicit dn̄s deꝰ in ꝑmo mē-
ſe in prima menſis ſumes vitulū de armēto immaculatū ⁊ ex-
piabis ſanctuariū ⁊c̄. Et ſilr̄ ponit aliqua circa ſacerdotes et
circa principes in ſacrificijs ⁊ ornamētis ⁊ ingreſſu tēpli ⁊ ali
is: que ſi intelligerent vt ꝑcepta eſſet manifeſte ꝯtra illud qꝺ
legit Deut. iiij. Nō addetis ad verbū qꝺ loquor vobis: nec
auferetis ex eo. vnde in veteri teſtamēto ſicut nullꝰ potuit au
ferre aliqꝺ ꝑceptū de his q̄ deus ꝑcipiebat ꝑ moyſen: ita nul
lus poterat addere aliqꝺ ꝑceptū vltra illa. ⁊ ſilr̄ poſſet dici de
edificatiōe tēpli ⁊ ciuitatis ꝙ ꝓpoſita quod ſignificabat ree-
dificationē tēpli aliquando neceſſario fiendā ſm edificatio-
nē q̄ de cōſilio ꝓphetico fieri debebat ꝓpter ſanctificationem
ſpiritualē illiꝰ edificij quā ꝓpheta principalr̄ intendebat. Et
notandū ꝙ ꝑdicte ꝯſideratiōes q̄ in hac littera vt patet fun-
dant ſunt valide ad euacuāda argumēta iudeoꝝ q̄ ex his vi-
ſionibus eꝫechielis cōiter ſumūt: q̄ q̇dē argumēta credūt eſſe
efficaciſſima ꝯtra nos q̇ xp̄m iā veniſſe cōfitemur: cū tn̄ ꝑdi-
cta nō fuerūt hactenꝰ cōpleta nec ꝓfitemur ipa cōplenda: ſed
ꝑdictis cōſideratis patet manifeſte ꝙ iſta poſſent ⁊ debēt itel
ligi parabolice dctā ſeu ꝑ modū ꝯſilij: nō āt ꝑcepti vt dictū ē.

Expoſitio viſionis imaginarie ſm poſtillatorē.

His igit ꝑmiſſis intendo dicere q̇d mihi videt de ſigni
ficato viſionis imaginarie: nō tn̄ ad ſatiſfaciendū mi-
hi vel alijs: cū reſpectu ꝑcedentiū doctoꝝ ſim nulliꝰ momenti
ſed ad excitandū animos ſtudioſoꝝ et deuotoꝝ vt per exerci-
tium ſtudij ⁊ orōnis querāt dicte viſiōis intellectū ab eo qui
ſua myſteria reuelat humilibꝰ et deuotis: ⁊ abſcōdit a prudē-
tibus ⁊ ſapiētibꝰ in oculis ſuis. Credo nāqꝫ ꝙ nullꝰ poſſit di
ctā viſionē ſufficient exponere: niſi hoc habuerit ex diuina re
uelatione. Dico igit ꝙ ſignificatū ſupraſcripte viſiōis pōt du
plicit accipi. Uno modo vt ꝑ illā ſignificet reedificatio tēpli
materialis poſt reditū babylonice captiuitatis. nō tamē illo
modo quo dixert antiq̇ iudei. quē ſupra reprobaui. Alio mō
ꝙ ꝑ illā ſignificet edificiū eccl̄ie ꝑ xp̄m ſaluatorē nr̄m: ſic cōi-
ter dicunt doctores catholici. Ad euidentiā primi modi cōſi-
derandū ꝙ frequēter in ſcriptura ſacra ⁊ maxime vete teſ. ꝓ-
miſſiones diuine de bonis futuris ⁊ cōminatiōes de penis in-
fligendis: intelligunt ſub cōditione: licet ſcribant abſolute.
De promiſſiōibꝰ patet. j. Reg. ij. vbi dicit: Uēit aūt vir dei ad
heli ⁊ ait ad eū: Hec dicit dn̄s: Nunq̇d nō apte reuelatꝰ ſū do
mui patris tui: cū eſſet in egypto in domo pharaonis et elegi
eū ex omnibus tribubꝰ iſrael mihi in ſacerdotē. ſ. ſūmū: vt pa
tet ꝑ lr̄am ſequentē. ⁊ poſtea ſubdit: Propterea ait dn̄s deus
iſrael: Loquēs locutꝰ ſū vt domus tua ⁊ domꝰ patris tui mi-
niſtraret in conſpectu meo vſqꝫ in ſempiternū: nūc aūt dic do
minus abſit hoc a me: ſed quicunqꝫ honorificauerit me glori-
ficabo eū: qui aūt cōtēnūt me erūt ignobiles. Ex his patet ꝙ
ꝓmiſſio abſolute facta de ſūmo ſacerdotio ante exitū filioruꝫ
iſrael de egypto: poſtea ꝑ quadringentos annos vel circiter.
ſ. tꝑe heli. oſtendit dn̄s ꝙ illa ꝓmiſſio intelligēda erat ſub cō
ditione. ſ. ſi ſacerdotes ſūmi debite miniſtrarēt: aliter nō. Si-
militer idē patet de cōminationibꝰ penarū: Ione. iij. vbi de ꝑ
cepto dn̄i dixit Ionas abſolute: Adhuc. xl. dies ⁊ niniue ſub
uertetur: ⁊ tn̄ eiꝰ ſubuerſio tūc non fuit ſecuta: ⁊ hoc qꝛ nini-
uite egerūt penitentiā de malis ſuis ad verbū Ione: vt expri
mitur ibidē. Ex quo patet ꝙ cōminatio ſubuerſiōis niniue q̄
ꝓlata fuerat abſolute: intelligēda erat ſub cōditiōe. ſ. ſi nini-
uite in malis ſuis ꝑſiſterent obdurati: aliter nō. Itē de pro-
miſſionibus ⁊ cōminationibus ſimilr̄ patet Hiere. xviij. vbi
dicit ex ꝑſona dn̄i. Repente loquar aduerſū gētē ⁊ aduerſus
regnū vt eradicē et deſtruā et diſperdā illud. Si pēitētiā ege
rit gens illa a malo ſuo quod locutus ſum aduerſus eā: agaꝫ
⁊ ego penitentiā ſuper malo qꝺ cogitaui vt facereꝫ ei. Ex quo
patet manifeſte ꝙ in cōminatione facta abſolute intelligitur
conditio. ſi illi quibus fit ꝑſeuerent in malo: ⁊ ſtatim ibidem

 ſubditur

ſubdit̃ de ꝓmiſſionib⁹. Et ſubito loquar de gente et de regno
vt edificē et plantē illud. ſi fecerit malū in oculis meis: vt non
audiat vocē meā penitētiā agā ſup bono qd̓ locut⁹ ſū vt face/
rē ei. Ex quo patet ꝙ in ꝓmiſſione de bono ↄferendo intelligi
tur hec cōditio. ſ. ſi illi quibus fit ſteterīt in bono. Ad hoc eſt
etiā ratio naturalis: qꝛ ſi aliqͥs rex vel ꝑnceps ꝓmittere tali/
cui militi equū ⁊ arma: ⁊ ante cōpletionē ꝓmiſſionis miles a/
uerteret ſe a rege vel ꝑncipe ad ei⁹ inimicos ſe ↄuertēdo: nun/
qͥd teneret̃ adimplere ꝓmiſſū: certe nō: qꝛ nō fuit intētio eius
nec debet eſſe ꝙ ei daret equū ⁊ arma ad impugnādū ſe: ſꝫ ma/
gis ad ſeruiendū ſibi. In omni vero pctō mortali hō a deo au/
ertitur ⁊ ad demonē ↄuertit̃. ꝙ ⁊c̃. Itē ad hoc pōt induci exēplū
de filijs iſrael qͥb⁹ multe terre ⁊ alia multa bona ꝓmiſſa fuer̃t
q̄ nunqͣ obtinuerūt: eo ꝙ erga deū ſuū d̓bitū nō fecerūt: ſicut
patet in libro Joſue ꝙ filij iſrael in ſuis ſortib⁹ cupiditate du/
cti dimiſerūt gētes idolatras habitare cū eis ſub tributo ↄtra
ꝑceptū dn̄i. ꝓpter qd̓ filij earū ſuccedētes nō ſolū partē terre
tenuerunt: ſed etiā ppl̓m iſrael multipliciter afflixerunt. Simi/
liter in ꝓpoſito pōt dici rōnabiliter ꝙ p viſionē imaginariam
Ezechieli ſignificata fuit edificatio ciuitatis ⁊ tēpli materialit̃
poſt reditū captiuitatis babylonice futura ſꝫm formā ſupi⁹ de/
ſcriptā. ⁊ ſic in re factū fuiſſet ſi ppl̓s iſrael ſuū debitū feciſſet.
nā hec cōditio intelligebat̃ in ꝓmiſſo ſed nō fecit. ꝓpt̃ qd̓ tem
plū et ciuitas nō fuerūt tūc edificate ſꝫm modū Ezechieli oſtē/
ſū. tn̄ ꝓpter aliqͥs bonos de filijs iſrl̓ fuit ciuitas reedificata ⁊
tēplū. minoris tn̄ capacitatis ⁊ nobilitat̓ qͣſi incōparabilit̃ qͣꝫ
fuerat ꝓmiſſū. propter qd̓ Ezechiel in fine dicte viſiōis videt̃
dixiſſe. ſ. xlviij. Amen. q. d. vtinā ſic fiat ⁊ nō impediat̃ p pec/
cata nr̄a. Qꝛ aūt filij iſrl̓ nō fecerint debitū ſuū ad obtinēdum
ītegre dictū ꝓmiſſū. ptꝫ: qꝛ data generali licētia p cyrū ꝙ om/
nes iudei de regno ſuo poſſēt in iudeā libere reuerti et ibi deo
ſeruire. multi tn̄ capti amore vxoꝝ qͣs ibi accepāt. et filioꝝ qͥs
ibi genuerāt et poſſeſſionū qͣs ibi acqͥſierāt noluerunt inde re/
uerti: ſꝫ magis elegerūt int̃ idolatras cōmorari. Silr̓ illi qͥ d̓ ca
ptiuitate redierūt in iudeā vxores ſuas hebreas legitimas cō/
tēpſerūt. et alienigenas ↄtra dei ꝑceptū duxer̃t: et nō ſolū vul
gares de ppl̓o h̓ fecerūt: ſꝫ etiā maiores. ſ. ꝑncipes et ſacerdo/
tes: vt hr̄. j. Eſdre. ix. Itē poſtea tp̄e machabeoꝝ multi de po/
pulo iſrl̓ et de ſacerdotib⁹ ad vitiū ↄtra naturā ⁊ idolatriā ſe
cōuerterūt: edificātes in hierl̓m ephebiā. i. ꝓſtibulū iuuenū.
et paleſtrā. i. ſcholā ad docēdū ritus ⁊ leges gentiliū: vt dictū
fuit. ij. Machab. Silr̓ poſtea veꝝ xp̄m eis ꝓmiſſū ex īuidia et
malignitate cōtēpſerūt: et ip̄m corā pilato negātes p man⁹ mi
litū ei⁹ occiderunt. ꝓpt̃ qd̓ eoꝝ ciuitas et tēplū que reedifica/
ta fuerāt p romanos deſtructa fuerūt: ſic̄ ꝑdixerat xp̄s Luc̄.
xix. Videns ieſus ciuitatē ſctām hierl̓m fleuit ſup eā ⁊c̃. Sic igi
tur patet vna expoſitio qͣꝫtū ad ſignificatū viſiōis imaginarie
ſupius deſcripte. Sed ↄtra dictā expoſitionē poſſet argui. pri/
mo de aqͥs egredientib⁹ d̓ tēplo ſanātib⁹ mare mortuū a ſua ſal
ſedine ⁊ amaritudīe. ſcd̓o de lignis ſup ripā fluminis facienti/
bus nouos fruct⁹ ſingul̓ mēſib⁹. hec enī vident̃ aliqͥb⁹ īpoſſi/
bilia. et p ↄn̄s ſi iudei redeūtes de babylone feciſſent erga de/
um debitū ſuū. nō tn̄ iſta fuiſſet eis facta: cū fuiſſēt īpoſſibilia:
vt aliqͥb⁹ videt̃. et ſꝫm hoc expoſitio dicta non videt̃ vera. Ad
iſta dicēdū ꝙ aliqͣ ſūt poſſibilia nature. ſ. illa q̄ naturali curſu
pagunt̃. et aliqua ſūt īpoſſibilia nature: poſſibilia tn̄ deo. Et
iſta ſūt in duplici gradu. nā aliqͣ ſunt ſupra naturā qͣꝫtū ad ſu/
um ꝑncipiū: nō tn̄ qͣꝫtū ad ſequēs exercitiū: ſic̄ ꝙ cec⁹ videat.
nā ei⁹ illuminatio eſt ſupra naturā: ſed exercitiū oculi dati per
miraculū eſt naturale: ſicut oculi dati p generationē naturalē.
Aliqua vo ſūt ſupra naturā vtroqꝫ mō: ſicut cōuerſio panis ī
corp⁹ xp̄i. ⁊ ꝑmanētia eiuſdē corꝑis ſub ſpecie panis. Poſſet
igit̃ dici vt videt̃ ꝙ dulcoratio maris mortui ſit poſſibilis ſꝫm
naturā. Nam aque maris colate p venas terre fiūt potabiles.
et hoc mō de aquis ꝓcedentib⁹ a mari oriunt̃ alibi fōtes dul/
ces. et ideo nō videt̃ incōueniēs ꝙ aque egredientes de tēplo
haberent virtutē naturalē dulcorādi aqͣs maris ꝑdicti. nā ī di
uerſis ꝑtib⁹ mūdi oriūt̃ fōtes: diuerſas virtutes et mirabiles
habētes. Hoc etiā cōfirmat̃ p ſcripturā. dꝛ enī Exo. xv. ꝙ aqͣ
marath in dulcedinē verſe ſūt p immiſſionē ligni qd̓ videt̃ ha/
buiſſe ad h̓ virtutē naturalē vt dictū fuit ibidē. Silr̓ dicēdum
de lignis qͥlibet mēſe fructificātibus. videm⁹ enī ꝙ aliqͣ ligna
et terre naſcētia fructificāt bis in anno: et forte plurib⁹ vicib⁹
in aliquib⁹ terris: et ſic forſitā poſſet hic dici de fructificatione
quolibet menſe. et dato ꝙ nō ſit aliqua talis arbor: non eſt tn̄
negandū qͥn de⁹ poſſet facere: ita ꝙ ꝓductio arboris eſſet ſup
naturalis. tn̄ fructificatio ſequēs naturalis eēt. et ſi hoc ab ali
quo neget̃: nō tamē negari poteſt quin de⁹ poſſet ēt de qualibꝫ
arbore fru

arbore fructū ꝓducere quolibet mēſe miraculoſe. ⁊ ideo ſi ꝑ/
dicte vie nō ſufficiūt: pōt dici ꝙ hoc beneficiū diuinū fuiſſet
iudeis cōtinuatū: ſi ergo deū debitū ſuū feciſſent: ſicut p. xl.
annos pauit eos manna in deſerto: et chriſtianis p orbē qua/
libet die dat corp⁹ ſuū et ſuū ſāguinē in ſacramēto eukariſtie.

Poſt ca. vl. in myſticatiōe vbi dꝛ in poſtilla: Propter qd̓

Additio.

ezechiel in fine viſionis dicte. In hebreo nāqꝫ in trāſlatiōe chaldaica ſi
habet̃ ī hoc loco Amē. vn̄ nō debet ex hoc ſumi aliqd̓ argu/
mentum

Alia expoſitio poſtillatoris.

Alia vero expoſitio pōt accipi vt p viſionē imaginariā
ſupradictā nō intelligat̃ aliqͣ edificatio materialis ſꝫ
ſolū edificatio ſpūalis eccl̓ie in morib⁹ fide et ſacramētis. In
eccleſia vero que eſt ↄgregatio fideliū duplex eſt regnū. vnū
qͣꝫtū ad ſpūalia. et hoc deſignat̃ p edificiū tēpli. aliud aūt qͣꝫ/
tū ad tꝑalia. et hoc deſignat̃ p diuiſionē terre ⁊ edificiū ciui/
tatis circa finē libri. vtrūqꝫ tn̄ regnū eſt a deo. Igit̃ dico cum
beato Grego. qͣꝫtū ad h̓ qd̓ p montē in quo ꝓpha dꝛ dimiſſus
vel poſit⁹. ſ. xl. ca. intelligit̃ xp̄s de q̄ ſcribit̃ Dan̄. ij. Lapis q̄
pcuſſerat ſtatuā fact⁹ ē mōs magn⁹: ⁊ īpleuit vniuerſā terrā.
qd̓ exponit̃ de xp̄o a doctorib⁹ hebraicis et latinis. Sup iſtū
aūt mōtē fundat̃ eccl̓ia: ſic̄ ip̄e dic̄ Matth. xvj. Sup hāc petrā
edificabo eccl̓iam meā. i. ſup me. ⁊ hoc qͣꝫtum ad duplex regi
mē eccl̓ie ꝑdictū. Et ſicut ptꝫ ex ꝑcedētib⁹ ꝑmo agēdū ē de e/
dificio in ſpūalib⁹: qꝛ ꝑmo deſcribit̃ in ꝑcedentib⁹ ip̄m tēplū.
circa cui⁹ edificiū deſcribit̃ triplex mur⁹. ſ. exterior: medi⁹ ⁊ i/
terior. Per exteriorē vero qui circūdat oīa edificia: intelligit̃
ꝓtectio ſeu cuſtodia diuina cōplectēs. de q̄ muro dꝛ Eſa. xxvj.
Urbs fortitudīs nr̄e ſion: ſaluator ponet̃ in ea mur⁹ ⁊c̃. p mu
rū vero mediū intelligit̃ cuſtodia ſeu ꝓtectio angelica q̄ in/
cludit̃ ſub diuina. vn̄ dꝛ Pſ. cxxiiij. Mōtes in circūitu ei⁹. i.
angeli: vt dicit glo. Auguſtini q̄ ſunt in circūitu eccl̓ie p mo/
dū muri. p murū aūt īteriorē q̄ ē minoris ambit⁹ intelligit̃ ꝓte
ctio ſeu cuſtodia humana p ꝑlatos eccl̓ie ⁊ eoꝝ miniſtros: que
minoris efficacie eſt qͣꝫ angelica. De h̓ aūt muro ↄ malos ꝑla/
tos dꝛ Ezech. xiij. Nō oppoſuiſtis vos muꝝ p domo domini.
Intra muros iſtos eſt īgreſſus ex trib⁹ ꝑtib⁹: p qͣs intelligun
tur tres ꝑtes terre habitabilis. ſ. aſia: aphrica et europa. ex qͥ
bus ingreſſi ſunt eccl̓iam multi p ſuſceptionē fidei et ſacramē
toꝝ. ⁊ ingrediunt̃ de ꝑſenti: ⁊ ingredient̃ de futuro. De iſtis
vero trib⁹ terre partib⁹ dꝛ Hiere. xxij. Terra terra terra: audi
ſmonē dn̄i. de quib⁹ trib⁹ terre partib⁹ plures audierunt ſer
monē apoſtoloꝝ alioꝝqꝫ xp̄i diſcipuloꝝ cū effectu credendi.
Ex qualibet autē ꝑte triū ꝑtiū dictaꝝ ſūt tres porte in tribus
muris ex oppoſito ſe reſpiciētes: p qͣs ſignificāt̃ tres grad⁹ vl̓
ſtat⁹ veniētiū ad fidē. ſ. incipientiū q̄ deſignant̃ p portā exte/
riorē ſiue ꝑmā. ꝓficientiū q̄ ſignificant̃ p mediā vl̓ ſecūdā. ꝑ/
fectoꝝ q̄ deſignant̃ p tertiā vel interiorē. De portis iſtis dici/
tur Pſ. lxxxvj. Diligit dn̄s portas ſion ſup oīa tabernacula
iacob. Per tabernacula iacob intelligit̃ ſtat⁹ vl̓ grad⁹ fideli/
um tp̄e legis moſaice. p portas ſion ſtat⁹ vl̓ gradus fideliū tē
pore legis euāgelice: q̄ dicit̃ lex amoris. lex aūt vet⁹ lex timo/
ris. ꝓpter qd̓ porte ſion bn̄ dicunt̃ ꝑdilecte. In portis autē ex
terioribus nō ſūt edificia magna: ſed quedā domūcule ſup eas
edificate: vt. ſ. dictū eſt. p qd̓ deſignat̃ ꝙ ſtat⁹ incipientiū eſt
adhuc notabiliter impfect⁹. In portis autē medijs ⁊ interio/
ribus ſunt edificia pulchra. ad deſignandū ꝙ ꝓficientes ⁊ ꝑ
fecti habent maiorē pfectionē. pfecti iā actu ꝓficientes in po
tentia actui ꝓpinqua: ad qd̓ deſignādū ad portas medias ē
aſcenſus p ſeptē gradus tm̄. ad interiores vero ſeu tertias eſt
aſcenſus p octo gradus. Habet aūt quelibet ſex portaꝝ veſti/
bulū: porticū: duas frōtes ⁊ ſex thalamos. Per veſtibulū ꝑ/
cedēs porticū: intelligit̃ gratia ꝑueniēſ. de q̄ dicit̃ Pſ. lviij.
Miſcd̓ia ei⁹ ꝑueniet me. miſcd̓ia nāqꝫ dei ⁊ ei⁹ gr̄a ſunt idē. p
porticū vero gratia ſubſequēs. de qua dꝛ Pſ. xxij. Miſeri/
cordia ei⁹ ſubſequet̃ me. Ul̓ alit̃ pōt dici ꝙ p veſtibulū ⁊ porti
cū deſignat̃ volūtas bona ⁊ opatio ſctā: d̓ quib⁹ dicit Aug⁹.
ſup Johānē: Precedet velle: ſubſequet̃ pficere. Per duas
frontes que ſunt ad decorē ⁊ fortitudinē portaꝝ: ꝓpter qd̓ fa/
cte ſunt ad modū duaꝝ turrellaꝝ ex vtraqꝫ ꝑte cuiuſlibet por
te. deſignat̃ patientia in aduerſis: q̄ ſtabilit hoīem ne p īpatiē
tiā frangat̃. ⁊ modeſtia in ꝓſꝑis q̄ tenet hominē ne p ſupbiā
eleuet̃. De iſtis duab⁹ turrellis dꝛ Pſ. cxxj. Fiat pax in virtu
te tua: ⁊ abūdātia in turrib⁹ tuis. nā p patientiā in aduerſis:
⁊ p modeſtiā in ꝓſperis: acquirit̃ et conſeruat̃ abūdātia oīm
diuinoꝝ beneficioꝝ in nobis. Per thalamos aūt in quib⁹ ho
mines dormiunt ⁊ quieſcūt ītelligit̃ pax. vn̄ Pſ. iiij. In pa/
ce in idip̄m dormiā ⁊ requieſcā. Eſt aūt duplex pax. ſ. īterna ⁊
fraterna

fraterna. ideo dicunť thalami eſſe hinc ⁊ inde ex vtraq̄ ꝑte por
te et tres ex vna parte: q͛ pacē internā tria faciūt. Primū ē cō
ſciētia mūda: Eccl. xliiij. Homīes diuites in virtute pulchritu
dinis ſtudiū habētes pacificātes in domibꝰ ſuis. i. in ꝯſciētijs
ꝓprijs. Secūdū eſt amicicia diuina. Augꝰ. libro ꝯfeſſionū. In /
quietū eſt dn̄e cor meū donec requieſcat ī te. ⁊ Ps̄. cxviij. Pax
multa diligentibꝰ legē tuā. q̄ eſt lex diuini amoris. Tertiū ē ſuf
ficientia modeſta ꝑ quā aliq̄s ē ꝯtētꝰ his q̄ hꝫ: ⁊ ſic in ſe pacifi
catus. de quo pōt exponi qd̓ dr̄ Matth. v. Beati pacifici: q̄m
filij dei vocabunť. tales eni filij dei quodāmodo deo aſſimi/
lanť qui nō indiget aliquo extra ſe: ſed eſt ſibi ſufficientiſſimꝰ.
Siľr ex altera ꝑte porte ſūt tres thalami: q͛ tria faciūt pacem
fraternā. Primū ē humilitas vera. q̄ ītātū pacifica eſt ꝙ facit
pacifice habitare cū ſuo ꝯtrario: ⁊ h̄ eſt ſpeciale in hac virtute.
nā caſtus nō habitat pacifice cū luxurioſo: nec iuſtus cū iniq̄:
ſꝫ hūilis habitat pacifice cū ſuꝑbo: q͛ ſic̄ ſuꝑbꝰ vult dn̄ari: ita
vere humilis ſubijci: ⁊ ſic vterq̄ hꝫ qd̓ q̄rit: ⁊ ꝑ ꝯn̄s q̇eſcit. idō
dr̄ Ps̄. cxix. Cū is q̇ oderūt pacē erā pacificꝰ. i. cū ſuꝑbis. de
quibꝰ dr̄ Prouer. xiij. Inť ſuꝑbos ſꝑ iurgia ſūt. Secūdū ē eq̇/
tas iuſta ſine q̄ nulla ſocietas pōt eſſe pacifica: ſicut ptꝫ de ſoci
etate latronū q̇ ſūt aduerſarij iuſticie: niſi eni inter ſe iuſte diui
derēt ſpolia ſtatī īter eos oriretᷣ diſcordia. idō dr̄ Eſa. xxxij. Erit
opꝰ iuſticie pax. Tertiū ē taciturnitas debita q̄ tenet os clauſū
ne ꝓrūpat in ꝟba diſcordie ſeminatiua. vn̄ ꝑ oppoſitū dr̄ Eccl.
xxviij. Suſurro ⁊ bilinguis maledictꝰ. multos eni turbauit pa/
cē habētes. De quolibet aūt dictoꝝ thalamoꝝ pōt dici qd̓ ſcri
biť Deuť. xxxiij. Amātiſſimꝰ dn̄i habitauit cōfidēter in eo: q̄ſi
in thalamo morabiť tota die. q̇ eni deū vere diligit in dictꝭ tha
lamis iugiter cōmorať. Poſt expoſitionē portarū ꝓcedendū
eſt ad expoſitionē gaçophylatiorū q̄ ſupra deſcribunť eſſe cir/
ca pauimentū orientale. ⁊ dicunť eſſe. xxx. ꝑ que deſignať im/
pletio. x. p̄ceptorū tēporibꝰ tribꝰ neceſſaria. ſ. tꝑe legis nature:
⁊ tēpore legis moſaice: ⁊ tēpore legis euangelice. Denariꝰ au/
tem numerꝰ multiplicatus per ternariū cōſurgit in triceſimū.
Et bene dicunť gaçophylatia a gaça ⁊ phylaxe qd̓ eſt ſeruare.
nā ꝑ impletionē. x. preceptoꝝ cōſeruanť diuitie virtutū. Poſt
expoſitionem gaçophylatiorum ſequiť expoſitio menſaꝝ que
ſupra dicte ſunt octo. per q̄s deſignanť q̄ttuor ꝑtes vete. teſ. et
q̄ttuor noui. de q̇bꝰ tanq̄ꝫ de mēſis ſp̄ualibꝰ reficiť totꝰ ppľs
chriſtianꝰ: ſm̄ qd̓ dr̄ Deuť. viij. Nō in ſolo pane viuit hō: ſꝫ in
omni ꝟbo qd̓ egrediť de ore dei. Nr̄ aūt veť. te. in q̄ttuor par
tes diuidať dixi plenꝰ in p̄ncipio Gen̄. Diuidiť eni in libros
legales: hiſtoriales: ꝓphetales: et ſapientiales. Et cōſimiliter
diuiditur no. teſ. Nā librꝭ legalibꝰ corr̄ndēt. Euāgelia: hiſtori
alibus: Actꝰ apľoꝝ: Sapiētialibꝰ: Epľe pauli et epľe canoni
ce. ꝓphetalibꝰ autē Apoc̄. De qualibet aūt dictarū menſaruꝫ
p̄t dici qd̓ ſcribiť Prouer. ix. Sapia edificauit ſibi domū: ⁊ ex
cidit colūnas ſeptē: īmolauit victimas ſuas: miſcuit vinū: ⁊ ꝓ
poſuit mēſā ſuā. Scriptura nāq̄ ſacra eſt mēſa ſapie. Poſt ex
poſitionē mēſaꝝ ſeq̇ť expoſitio atrij interiorꝭ: in q̇ ſm̄ hebreos
q̄ttuor ponunť. ſ. altare holocauſtorū: gaçophylatia ſacerdo/
dotū hebdomadarioꝝ: ⁊ gaçophilatia cātoruꝫ ſiľr hebdoma/
dariorū ⁊ trāſitꝰ aquarū a latere altaris. Et q̄m edificatio ec/
cleſie ſp̄ualis nō ſolū cōſiſtit ī moribꝰ ⁊ refectiōe de mēſa ſacre
ſcripture: ſꝫ etiā in ſacramētis. idō per altare holocauſtoꝝ ītelli
giť euchariſtie ſacramētū: ī quo quotidie īmolať agnus q̇ tol
lit pctā mūdi. vn̄ dicit Augꝰ. in libro ſn̄iaꝝ Proſpi. Semel ī/
molatꝰ eſt xp̄s in ſemetipſo. ⁊ tn̄ q̄tidie immolať in ſacramēto
inq̄ꝫtū ꝑ hoc ſacramētū efficimur quotidie ꝑticipes fructꝰ do/
minice paſſiōis. vn̄ ⁊ in quadā dn̄icali orōne ſecreta dr̄: Quoti
ens huius hoſtie cōmemoratio celebrať: opus nr̄e redēptiōis
exerceť. de hoc aūt altari diciť Heb. xiij. Habemus altare de q̇
nō habēt edere poteſtatē hi q̇ tabernaculo deſeruiūt. i. cerimo
nias legis veteris obſeruātes. Et q̄m euchariſtie ſacr̄m cū di/
uinis laudibus eſt ꝯficiēdū. idō ꝓpe altare. ſ. in atrio interiori
ponūtur gaçophylatia ſacerdotū hebdomadarioꝝ ⁊ ſimiliter
cantoꝝ: per q̄ deſignanť merita celebrantiū ⁊ eis miniſtrātiū.
Per aquas ꝟo egrediētes de tēplo ⁊ trāſeūtes ad latus alta/
ris ſignificať ſacramētū baptiſmi. de q̇ dr̄ Iohel. iij. Fōs egre
diēť de domo dn̄i ⁊ irrigabit torrentē ſpinarū. Dicūť autē aq̄
iſte egrediētes de tēplo: ꝑ qd̓ tēplū ſignificanť duo p̄ncipales
nr̄e fidei articuli. ſ. articulus ſctē trinitatis ⁊ articulꝰ incarna/
tionis vt poſtea plenꝰ dicetur: q͛ baptiſmꝰ ſm̄ cōeꝫ eccľie for
mā conferť in noīe ſancte trinitatis: ſm̄ qd̓ dr̄ Matth. vl. Eū/
tes docete oēs gētes baptiçātes eos in noīe patrꝭ et filij ⁊ ſpiri
tuſſancti. Et q͛ in p̄mitiua eccľia fuit collatus in nomīe xp̄i: vt
habeť in Actibus apľoꝝ in pluribꝰ locis. qd̓ eſt nomē ſuppoſi
ti in quo vniunť natura diuina ⁊ humana. De duobꝰ aūt iſtis
ſacramē.

ſacramētis loquiť ſpecialiter Ezechiel ꝓpheta: q͛ ſūt ſp̄āli mo/
do ſacramēta noue legis inq̄ꝫtū xp̄s ꝑ ſe ea īſtituit ⁊ eis vſus
fuit in ſeip̄o. ⁊ hoc ptꝫ de ſacramēto baptiſmi in q̄ttuor euāge
lijs q̄ꝫtū ad vtrūq̄. ſ. inſtitutionē: ⁊ vſū ⁊ ſiľr de ſacramēto eu
chariſtie q̄ꝫtū ad eiꝰ inſtitutionē. q̄ꝫtū aūt ad eiꝰ vſum nō ha/
beť in euāgelijs exp̄ſſe: ſed hoc tenet cōitas eccľie: q͛ dr̄ Act.
i. Cepit ieſus facere ⁊ docere. ⁊ ideo ſicut prius baptiçari vo/
luit: ⁊ poſtea baptiſmū alijs īpoſuit. Sic in cena p̄mo corpꝰ ſu
um ⁊ ſanguinē ſūpſit: ⁊ poſtea diſcipulis ſumendū tradidit.
vnde dicit Hiero. ad Leſbiā: Dn̄s ieſus ip̄e ꝯuiua ⁊ cōuiuiū:
ip̄e comedēs ⁊ q̇ comediť. vn̄ ꝟſus: Rex ſedet in cena turba
cinctus duodena. Se tenet in manibꝰ: ſe cibat ipſe cibꝰ. Per
h̄ aūt duo ſacramēta q̄ principalia ſūt alia ītelliguntᷣ. Poſt
expoſitionē atrij īterioris ꝓcedēdū ē ad expoſitionē tēpli: et
q̄m edificatio eccľie ſp̄ualis nō ſolū ꝯſiſtit in moribꝰ ⁊ refecti/
one ꝑ ſacrā ſcp̄turā ⁊ ſacramētis: ſꝫ ēt in fidei articulꝭ. idō ꝑ tem
plū ſignificanť ſequētia: qd̓ diuidiť in tres ꝑtes. ſ. porticū: ſā
ctū ⁊ ſāctūſctōꝝ. Per porticū aūt ē ingreſſus ad alias ꝑtes: ⁊
ideo ꝑ ip̄am intelligiť articulꝰ vnitatis diuīe eſſentie: ⁊ arti/
culus ſue ꝓuidētie q̄ꝫtū ad p̄miationē boni ⁊ punitionē mali.
Fides eni iſtoꝝ articulorū ſēper fuit neceſſaria ad ſalutē. ⁊ ē p̄
ma ad aliorū credulitatē. vn̄ dr̄ Heb. xj. Credere eni oportet
accedentē ad deū: q͛ eſt: ⁊ inquirētibꝰ ſe remūerator ſit. Per
ſāctūſctōꝝ intelligiť articulꝰ ſctē trinitatis ſm̄ tres manſiōes
vnā ſuꝑ aliā ibidē exiſtētes. licꝫ āt nō ſit ibi ſuꝑioritas nec in
ferioritas ꝓprie: tn̄ filiꝰ eſt a patre: ⁊ ſp̄uſſctūs ab vtroq̄. ⁊ ſꝫ
hoc dixit Hilariꝰ ꝙ auctoritas eſt in patre: ⁊ ſubauctoritas in
filio. Per partē tēpli q̄ diciť ſanctū: intelligiť articulꝰ incar/
natiōis bn̄dicte: per quā tres nature in ſuppoſito filij ſūt vni
te. ſ. natura diuina: aīa rōnalis ⁊ caro xp̄i puriſſima: q̄ ſignifi
canť per tres manſiōes vnā ſuper aliā exiſtentes. diuina nā/
q̄ natura ſuperior eſt ad animā: ⁊ anima ad carnē. De iſtꝭ ꝟo
duabus tēpli partibꝰ pōt accipi qd̓ dr̄ Apoca. xxj. Et tēplum
nō vidi in ea. ſ. materiale: q͛ ſm̄ iſtuꝫ vltimū exponēdi modū
per viſionē Ezechielis nō ītelligiť aliqua edificatio materia/
lis: ſꝫ tn̄ ſpiritualis. ideo ſequiť ibidē: Dn̄s eni deus omnipo
tēs trinꝰ ī ꝑſonis tēplū eiꝰ eſt q̄ꝫtū ad ſāctūſctōꝝ. ⁊ agnꝰ. i. fi/
liꝰ incarnatꝰ q̄ꝫtū ad illā templi partē que diciť ſanctū. Per
pilarios autē tēpli ſignificanť miracula cōfirmātia fidē chri/
ſti. vnde dr̄ Marci vl. Illi autē ꝓfecti p̄dicauerūt vbiq̄ dn̄o
cooperāte ⁊ ſermonē ꝯfirmāte ſequētibꝰ ſignis. Per cochle/
as ꝟo quibꝰ aſcēdiť ſurſū poſſunt intelligi noticie creatura/
rū quibus aſcendimꝰ in cognitionē diuinorū: ſm̄ qd̓ dr̄ Ro.
i. Inuiſibilia ipſius. i. dei a creatura mundi. i. ab homine per
ea que facta ſunt intellecta ꝯſpiciunť: ſempiterna quoq̄ vir/
tus eius et diuinitas. Per appēditia ꝟo circa tēplum exiſtē
tia ītelligunť omnia alia ad fidē pertinētia: eo ꝙ ad p̄dictos
articulos annectuntur: ⁊ q̄m fides informis mortua eſt: niſi
fuerit charitate formata. ideo ex vna ꝑte tēpli poniť edificiū
auſtrale: ex qua parte prouenit eſtus caloris. ideo edificiū au
ſtrale ſignificat feruorē dilectiōis. Ex altera ꝟo ꝑte edificiuꝫ
aq̇lonare ex qua parte venit horror frigoris: ꝓpter quod edi
ficiū aq̇lonare ſignificat donū timoris filiaľ. Timor eni cau/
ſatiuus eſt infrigidatiōis ⁊ tremoris: vt patet ad ſenſū. dictū
eſt autē ſupra ꝙ in his duobus edificijs eſt habitatio ſacerdo
tum: quia ſacerdotes eſſe debent in continuo timore ne deuꝫ
offendant: et in feruore dilectionis vt ei deuote deſeruiāt. De
iſtis edificijs aquilonari ⁊ auſtrali pn̄t accipi qd̓ ſcribiť Cāť.
iiij. Surge aquilo ⁊ veni auſter perfla hortuꝫ meum: et fluēt
aromata illius. Per ſp̄ūꝫ eni timoris et dilectiōis fluūt aro
mata chariſmatū in horto eccľie militātis. per q̄ttuor autē a/
triola pn̄t ītelligi q̄ttuor virtutes cardīales. de quibꝰ atrijs
dr̄ Ps̄. lxxxiij. Melior eſt dies vna in atrijs tuis ſuꝑ milia.
Nā cōmorari in exercitio virtutuꝫ cardinalium eſt optimū.
Per culinas ꝟo ſeu coq̇nas pn̄t intelligi doctores ſacre ſcri/
pture deuoti: q̇ ſuis meditationibus decoquūt cibū ſacre ſcri
pture vt alij poſſint inde refici: ſm̄ illud Ps̄. xxxviij. Cōca/
luit cor meū intra me: ⁊ in meditatione mea exardeſcet ignis.
Iſte ꝟo coq̇nē ſūt ī atriolis ſituate: q͛ doctores ſacri eloquij
debēt prius in quattuor virtutibꝰ cardinalibꝰ eſſe exercitati.
diciť eni. j. Ethico. ꝙ moralis ph̄ie non ē cōueniens auditor
ille qui eſt ſecutor paſſionū: ⁊ multo minꝰ eſt cōueniēs audi/
tor theologie: et adhuc multominus cōueniens eius doctor:
ꝓpť qd̓ ī ſacre ſcripture doctoribꝰ p̄exigiť exercitiū ī ꝟtutibꝰ
moralibꝰ. vn̄ dic̄ ph̄s. vij. phyſico. ꝙ ſedēdo ⁊ q̇eſcēdo fit aīa
ſci. ⁊ p. q͛ ſedēdo turbatiōes paſſiōm ⁊ q̇eſcēdo ab īpulſiōibꝰ
eaꝝ qd̓ fit ꝑ ꝟtutū moraliū exercitiū acq̇riť ſcāꝝ noticia ſcrip
turaꝝ. Pꝰ expoſitiōꝫ tēpli ⁊ edificioꝝ circa ip̄ꝫ. dicēdū ē q̇d ſi

gnificeꝶ ꝑ ſacerdotes in ipo miniſtrātes. Circa quos. v. ſūt ſuperiꝰ deſcripta. ſ. eoꝝ genꝰ: habitꝰ: modꝰ: victꝰ ⁊ actꝰ. Circa primū dicitꝰ ꝙ ſint filij ſadoch q̄ interpretaꝶ iuſtꝰ: ⁊ ꝑ hoc deſignaꝶ ꝙ eccl'ie miniſtri debēt eſſe ꝑ imitationē ſpecialē filij xp̄i: q̄ dr̄ anthonomatice iuſtꝰ: Eſa. xlv. Rorate celi d'ſup: ⁊ nubes pluāt iuſtū: aperiaꝶ terra et germiet ſaluatorē. vñ Johēs apoſtolꝰ de ſe ⁊ ſibi ſimilibꝰ dixit. j. canonica. iij. ca. Videte qualē charitatē dedit nobiſ pater vt filij dei nomiēmur ⁊ ſimꝰ. Q̄tū ad ſcōm dr̄ ꝙ habeāt veſtes lineas ꝑ quas in miniſtris eccl'ie deſignaꝶ mētis ⁊ corꝑis puritas. ⁊ ſubdiꝶ: Et femoralia linea operiāt turpitudinē carnis ſue. ꝑ qd̄ ſignificaꝶ ꝙ in miniſtris eccl'ie nihil turpitudīs aut diſſolutiōis in verbo geſtu vel facto debeat apparere. vñ dr̄ Exo. xix. Sacerdotes q̄ accedūt ad me ſctificentꝶ ne ꝑcutiā eos. Diciꝶ ēt. ſ. de ſacerdotibꝰ ꝙ ī alijs veſtibꝰ miniſtrēt in tēplo ⁊ in alijs habitēt cū ppl'o: qd̄ īpletū videꝶ ī nouo legis ſacerdotio. Q̄tū ad tertiū dr̄ ꝙ ſacerdotes comā nō nutriāt: ſed attondētes tōdeāt. ꝑ qd̄ ſignificaꝶ tonſura clerical' in miſtris noue legis. Q̄tū ad q̄rtū vero dr̄ ꝙ ſacerdotes ñ comedāt captū a beſtia nec ꝑ ſe mortuū. ꝑ qd̄ deſignatur qd̄ miſtri eccl'ie nō debent de rapina vl' alio illicito viuere. Itē de ſacerdotibus diciꝶ ꝙ vinū nō bibāt qñ ingreſſuri ſunt tēplū. ꝑ qd̄ intelligiꝶ ꝙ in miſtris eccl'ie eſſe debet ſobrietas et potiſſime qñ debēt celebrare. tūc enī in eis requiriꝶ nō ſolū ieiuniū eccl'ie ſed etiā nature. Q̄tū ad q̄ntū dr̄ ꝙ celebrēt diuiꝫ officiū ⁊ ꝙ doceāt ppl'm q̄d ſit mūdū ⁊ imūdū: ⁊ qd̄ ī dubijs determinēt q̄d ſit tenēdū. ꝑ qd̄ deſignaꝶ ꝙ ī miſtr' eccl'ie dꝫ eē deuotio ad debitē celebrādū diuia: ⁊ ſacre ſcripture cognitio ad docēdū ppl'm q̄ ſūt licita ⁊ q̄ illicita: ⁊ ad determinādū q̄ in dubijs ſint tenēda. iſta tñ cognitio maior req̄riꝶ ſm ꝙ aliq̄s ī eccl'ie gradu maiori ꝯſtituiꝶ. ꝓpt̄ qd̄ d' ignorātibꝰ dr̄ Oſee. iiij. Quia repuliſti ſciētiā repellā te: ne ſacerdotio fūgar' mihi.

In myſticatiōe vbi dr̄ in poſtil. Per aq̄s ꝟo egrediētes de (tēplo.

Additio. De iſtis aq̄s egrediētibꝰ de tēplo plura ponunꝶ in l'ra q̄ poſtillator p̄termiſit ī exponēdo. vt cū dic̄: Meſus ē mille cubitos ⁊ traduxit me ꝑ aquā vſq; ad talos. Rurſūq; mille mēſus ē ⁊ traduxit me ꝑ aquā vſq; ad genua ⁊c̄. q̄ oīa ñ ē ītelligēdū ſuꝑflue fuiſſe dctā. vñ ī glo. ſub q̄libet ꝑticulariū h̄ ꝯtētoꝝ myſteriū tradiꝶ. ⁊ idō ſi q̄s de his q̄ h̄ ꝯtinēꝶ plenius vult īformari ad illā recurrat.

Poſtq̄ dictū ē de ſpūali edificatiōe eccl'ie q̄tū ad ſpūalē regimē ſeu ſtatū clericalē. Hic ꝯñr agiꝶ d' edificio eodē ꝓut ſpectat ad regimē tꝑale ſeu ſtatū laicalē. Circa qd̄ tria ſuꝑiꝰ ſūt deſcp̄ta. ſ. diuiſio terre: ꝯditio p̄ncipis ⁊ ciuitatis edificiū. Ad intellectū iſtoꝝ ſciēdū ꝙ nulla cōitas ꝓpl'i pōt ꝯuēienꝶ ſtare ſine ꝯſeruatiōe iuſticie. Eſt aūt duplex iuſticia: vt dr̄. v. Ethico. ſ. cōmutatiua ⁊ diſtributiua. Pria ꝓprie ē intꝶ ꝓpl'ares in emptiōibꝰ ⁊ vēditiōibꝰ ⁊ alijs iuſt' cōmutatiōibꝰ. ⁊ h̄ iuſticia locū hꝫ ī bōis mobilibꝰ ⁊ ēt in bōis īmobilibꝰ. Q̄tū aūt ad īmobilia dictū eſt. ſ. ꝙ dꝫ tribubꝰ. xij. diuidi terra ꝑ eq̄lia. ꝑ qd̄ ītelligiꝶ ꝙ ꝓpl'i xp̄iani dñt ad īuicē vti iuſticia cōmutatiua. cuiꝰ mediū attēdiꝶ ſm equalitatē q̄titat': vt habeꝶ. v. Ethico. ⁊ h̄ fit in bonis īmobilibꝰ qñ q̄libet hereditate ꝓpria ē ꝯtentꝰ: ⁊ nō accipit ꝑ violētiā ſeu fraudē de poſſeſſione alteriꝰ. vñ dr̄ Deuꝶ. xxvij. Maledictꝰ q̄ trāſfert terminos ꝓxi ſui: ⁊ dicet oīs ppl's Amē. Silr̄ in bonis mobilibꝰ dꝫ vti iuſticia cōmutatiua ꝓpl's xp̄ianꝰ. ⁊ q̄tū ad h̄ dr̄. ſ. xlv. Statꝰa iuſta ⁊ ephi iuſtū ⁊ batꝰ iuſtꝰ erit vobis ⁊c̄. De p̄ncipibꝰ aūt dr̄ ꝙ ſint ꝯtēti termīs ſue poſſeſſiōis. ꝑ qd̄ ītelligiꝶ ꝙ p̄ncipes xp̄iani debent eſſe contenti ſuiſ redditibus: ⁊ nullo modo grauare ꝓpl'm exactiōibꝰ īdebitis. vñ dr̄ Deuꝶ. xvij. de rege: Cumq; fuerit ꝯſtitutꝰ nō m'tiplicabit ſibi equoſ nec hēbit vxores pluri maſ: q̄ alliciāt animū eiꝰ: neq; auri ⁊ argēti īmēſa pōdera: ꝑ grauamē. ſ. ꝓpl'i cōgregata. ꝓpter qd̄ de faciētibus ꝯtrariū dr̄ Eſa. j. Pricipes tui infideles ſocij furū: oēs diligūt mūera: ſequūꝶ retributiōes: pupillo nō iudicāt. cā vidue nō īgrediꝶ ad eos. Principes igiꝶ vtunꝶ iuſticia cōmutatiua qñ ſūt ꝯtēti ꝓprijs redditibꝰ ⁊ ſilr̄ regni ſui limitibꝰ: ita ꝙ nō vſurpēt idebite ſibi alioꝝ regna in toto vl' in ꝑte. Juſticia vero diſtributiua ꝓꝑe ꝑtiet ad ſuꝑiores q̄ ſūt bonoꝝ ⁊ oneꝝ debitoꝝ ſubditis īpoſitores. ⁊ h̄ iuſticia nō attēdiꝶ ſm equalitatē q̄titat' ſꝫ ꝓportiōis: vt q̄libet honoreꝶ plus vel minꝰ ſic̄ valet: ⁊ puniaꝶ plus vel minus ſic̄ debet. Et de iſta iuſticia q̄tū ad ſacerdotes q̄ ſūt ſuꝑiores ī ſpūalibꝰ iā dictū eſt ꝙ debēt detmiare dubia: ⁊ ꝙ teneaꝶ eoꝝ ſn̄ia ꝑ quā vna ꝑs iuſtificaꝶ ⁊ alia ꝯdēnaꝶ. Q̄tū ad p̄ncipes āt dr̄ ī textu ꝙ faciāt iudiciū ⁊ iuſticiā in ꝓpl'o. ꝑ qd̄ deſignaꝶ ꝙ ad hoc tenenꝶ p̄ncipes xp̄iani plus q̄ p̄ncipes tꝑe ve. te. q̄ totꝰ ille ſtatꝰ fuit figuralis reſpctū no. te. ſic̄ dr̄. j. Coꝝ. x. Oīa in figura cōtigebāt ill'. Figura aūt deficit a ꝑfectiōe illiꝰ rei cuiꝰ eſt figura: ꝓpter qd̄ p̄ncipes xp̄iani debēt eē multo ꝑfectiores q̄ p̄ncipes iudeoꝝ tꝑe ve. teſta.

Circa tertiū. ſ. edificiū ciuitat' ꝑtꝫ ex fine libri ezechiel' qd̄ ī q̄dro deſcribiꝶ. ꝑ ciuitatē ꝟo q̄ dr̄ ciuiū vnitas. intelligiꝶ vnitas ppl'i xp̄iani in fide ⁊ ſacramentis eccl'ie. vñ dr̄ Epheſ. iiij. Vnꝰ deꝰ vna fides vnū baptiſma. Per h̄ aūt ꝙ ī quadro deſcribiꝶ: ſignificaꝶ ꝙ ꝓpl's xp̄ianꝰ exerceri dꝫ in q̄ttuor virtutibus cardialibꝰ. Diciꝶ eī. x. Ethic̄. ꝙ ītētio legiſlator' ē ciues facere bonos ſeu virtuoſos. Jn q̄libet āt latere ciuitat' deſcribunꝶ. iij. porte. ⁊ a. xij. tribubꝰ noīate. ⁊ ad q̄ttuor orbis ꝑtes equaliꝶ reſpiciētes. ꝑ qd̄ ītelligiꝶ ꝙ ad p̄ncipē xp̄ianū ad cuiꝰ officiū ſpectat p̄eſſe cōitati ciuiū: oēs xp̄iani ſibi ſubditi tā minores q̄ maiores ex q̄libet ꝑte regni ſui libeꝝ ad eū habeant acceſſū: tāq̄ ad ꝯſuatorē ⁊ defēſorē oīm. Et qm̄ ī h̄ ſūt dei miniſtri ⁊ eiꝰ vicarij: ſm qd̄ dr̄ ad Ro. xiij. Pricipes nō ſūt timori bōi oꝑis ſ; mali. ⁊ ſubdiꝶ: Miſtri eī dei ſūt in h̄ ipm ſuiētes. idō ſubdiꝶ ī fine libri: Et nomē ciuitat' ex illa die dñs ibidē: q̄ ciuitas non noīaꝶ a vicario: ſ; a p̄ncipali dño: ⁊ ſic cōitas ꝓpl'i xp̄iani denōiaꝶ a xp̄o. Circa ꝟo p̄dctā. ſ. edificiū tēpli: diuiſionē t̄re: ⁊ edificiū cītat' d'ſcp̄ti ſꝶ m'ſti nūeri detmiati cubitorū ⁊ calamoꝝ. d' q̄bꝰ ꝓbabiliꝶ p̄t dici ī generali ꝙ ꝑ ipos ītelligiꝶ certa q̄titas meritoꝝ ſm ꝯditiōes ⁊ oꝑa ꝑſonaꝝ. ſ; qm̄ iſta certa q̄titas ſoli deo nota ē q̄tū ad oīa. alijs ꝟo q̄tū ad aliq̄ q̄bꝰ q̄tum ſibi placuit reuelare. idō circa expoſitionē dctōrū nūeroꝝ ī ſpēali ⁊ ꝑtic'lari deſcēdē nolui: ſ; h̄ alijs relīq̄re q̄bꝰ reuelare voluerit ille. d' q̄ dr̄ Dañ. ij. Jpe reuelat ꝓfūda et abſcōdita: ⁊ nouit ī tenebr' ꝯſtituta. ⁊ lux cū eo ē: Cui laus ē honor ⁊ gl'ia ꝑ infinita ſcl'a ſcl'oꝝ amē.

Poſtilla venerabilis fratris Nicolai de lyra ſuꝑ Ezechielē ꝓpham finit.

Incipit ꝓlogus ſctī Hieronymi in Danielē ꝓphetā.

Danielē ꝓphetā iuxta ſeptuagita īterp̄tes dñi ſaluatoris eccl'ie nō legūt: vtētes theodotiōis editiōe: ⁊ hoc cur acciderit neſcio. Siue eniꝫ q̄ ſermo chaldaicus eſt: et q̄buſdā

Incipit expoſitio in ꝓlogum Dañ. fratris Britōis de ordīe poſtillator'.

Danielē ꝓpham ⁊c̄. Jſtū ꝓlogū dirigit Hiero. Paule et Euſtochio. ad quaꝝ petitionē trāſtulit librū iſtū. ⁊ cōtinet tres ꝑtes. Jn prima excitat ad attentionē ſignificās libri difficultatem vſq; ibi: Hec idcirco refero vt difficultatē vobis danielis oſtenderē. Jn ſecunda diſpōit ad docilitatē ſignificās libri ꝯtinētiā. ⁊ in quo ordīe ſit ve. te. q̄ incipit ibi: Qui apd̄ hebreos ⁊c̄. Jn tertia ꝑte captat beniuolētiā oſtēdēs operis vtilitatē. ibi: Vñ obſecro vos ⁊c̄. Q̄tū ad primā ꝑtē nota ꝙ oñdit libri difficultatē ex tribus. Primū eſt in cōparatione ad alioꝝ trāſlationē. ſ. Lxx. q̄ q̄ a ꝟitate diſcordat repudiata eſt. ⁊ hoc intēdit p̄mo cū dicit: Danielē ꝓpham ⁊c̄. Scōm eſt ex libri ſcriptura: q̄ l'ris chaldaicis nō hebraicis ſcriptꝰ eſt. ⁊ hoc ē qd̄ dicit: Sciendū quippe ⁊c̄. Tertiū eſt ex ſuo ſtudio ⁊ labore. qd̄ tertio exprimit dicēs: Deniq; ⁊ ego adoleſcentulꝰ. Jn ſecūda ꝑte q̄ incipit ibi: Qui apud hebreos ⁊c̄. diſpōit ad docilitatē ꝑ tria. Primū eſt q̄tū ad cōtinentiā huiꝰ libri. cōtinet enī liber iſte apocriphā ꝑtē: ⁊ hiſtoriā ſuſāne: hymnū pueroꝝ: ⁊ belis dracōiſq; fabulas: ⁊ q̄ nō reperiunꝶ ī hebraica veritate: ⁊ q̄ ꝯtra hoc opponanꝶ ab hebreis ponit Hiero. cū dic̄: Audiui ergo quēdā ⁊c̄. Secūdū eſt q̄tū ad ſitū huiꝰ libri ī ſerie libroꝝ vete. teſ. ⁊ hoc ē qd̄ dicit: Sed ⁊ hoc ꝑ qua re ⁊c̄. Tertiū eſt q̄tū ad ea q̄ opponunꝶ a porphyrio cōtra hūc libꝝ. Jn ibi: Que autem ex hoc ꝓpheta ⁊c̄. Jn tertia ꝑte q̄ īcipit ibi: Vñ obſecro vos ⁊c̄. captat beniuolentiā ſignificās operis vtilitatē. ꝓ qua rogat Paulā ⁊ Euſtochiū vt fūdant p̄ eo p̄ces ad dñm. ⁊ ſubdit ibi ꝙ parū curat de emuloꝝ iudicio q̄ in vtrāq; ꝑtē declināt aut amore aut odio. Et ſic iſte ꝓlogꝰ terminaꝶ. His viſis l'r̄e inſiſtamꝰ. b Sermo chaldaicꝰ ē. q̄ iſte liber fuit chaldaico ſermone et chaldaicis litter' ſcriptꝰ. c Quibuſdā ꝓprietatibꝰ. l'r̄e enī chaldeoꝝ numero ⁊ ſono cōcordāt cū hebraicis. diſcrepāt tñ caracteribꝰ. i. figuris. ſic dictū ē. ſ. circa p̄ncipiū expoſitiōis ꝓlogi ī libros regum.

Anno